R
1920

R II d. 971.

Codex hic ex professione Conr. Gesneri fuit, quod singulae fere paginae, notis ab Ipso scriptis refertae testantur. Hunc cum aliis codicibus, Gesneri adnotationibus instructis, ab Jll. Jo. Gesnero Tigurino coemtum sumsi, reliquos Jll. Frewio pro augenda sua Supellectili Gesneriana dedi.

Simlerii loci communes theologici. Tiguri 1580. fol.

Simlerii Vallesiae descriptio. Tiguri 1574. 4.

Simlerii Epitome bibliothecae Gesneri. Tiguri 1555. fol.

Simlerii Libri duo de Alpibus. Tiguri 1574. 4.

Simlerii Vita Petri Martyris. Tiguri 1563. 8.

Simlerii Oratio de Methodo. Tiguri 1564. 8.

Simlerii Oratio de Republica Helvetiorum. Tiguri 1576. 8.

Simlerii Oratio de Pace et Concordia. Tiguri 1576. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Historiae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Philosophiae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Theologiae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Medicinae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Jurisprudentiae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Mathematicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Poesis. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Grammaticae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Rhetoricae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Dialectices. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Musicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Physicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Ethicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Oeconomicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Politicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Logicae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Astronomiae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Geographiae. Tiguri 1574. 8.

Simlerii Oratio de Laudibus Chronologiae. Tiguri 1574

Bu Bd, 971)

In Theophrastum.

Cap:

Libro sexto de stirpibꝫ legit² duo genera esse cissi, marem et fœminam, flore rosæ. etc. plinꝫ, et eū secutꝰ Gaza quoqꝫ; Græci exēplaris uitio decepti hederam reddūt manifesto errore. Non.n. cissꝫ hoc loco legēdū est, sed cisthus cui uterqꝫ sexus à Dioscoride tribuit² flore rosæ, et reliqua, quę falsò hederæ à plinio et Gaza tribuunt². Annotauit hęc copiosè Ruellꝫ in capite de hedera.

an à λιπᾶν. nō à λείπειν. ϑꝫ sy iij. mal gesafftig sind.

Trislepi) Germinatio cœpta in pinu, sicut in robore abietéqꝫ intermittit²: ideóqꝫ turget ter, et terna ædit germina, quod genus arbores trislepi Græcis appellant², quę ter incoatum opus, intermissúmqꝫ repetat. Theodorꝰ Gaza ter squamosas, quasi trilepros legēdū esset, apto errore interpretatus est. Ruellꝫ.

Monozoi, dizoi, etc.) Communis est hęc omnibus in arte, fabricáue distinctio, ut aliæ quadrifidos uenaꝝ cursus habeant: bipartitos aliæ, uel omnino simplices, hoc est, ut Theophrastus inquit, tetrazoos, dizoos, et monozoos: quę manifesto errore, Gaza cōuertit quadriuinas, et biniuinas, et uniuinas.

Cyperū Gaza apud Theophrastū reddidit gladiolū plinium imitatꝫ. Sed quoniam longè alia herba Græcis Xiphio dicit², et à Latinis ad uerbū gladiolꝫ exponit², nō decet cū hac ꝯfundere cyperum, quā Latini nūc similiter Græcis nomināt, nūc angulosum iuncū, plinꝫ triangularē, Celsꝫ quadrāgularē.

Orchin quidam folio scyllę esse dicunt, minori ac læuiori, caule spinoso, reliqui porraceū dederūt, ut nesciam qꝫ fœliciter Theodorꝰ foliū ei laseris assignârit (est.n. laseri foliū apij, non scyllæ) silphiodes pro scyllodes legens. Ruellius.

Scolopendrion Theodorus linguā ceruinā interp̄tatur, q̄ rectè nescio. Scolopēdrion .n. siue asplenos ea ē herba, quam se plasiarij et herbarij omnes ceterae uocāt, cui nihil similitudinis cū ullis animalis est lingua. Herba uero, quā uulgo linguā ceruinā uocamus, Dioscoridis hemionitis est, et cū scolopēdriō quoq; hemionos appellet², hinc nimirū falsus ē Theodorus. Theophrastus aspleno hemionion appellat, folio scolopēdrij, quo loco scolopendriū nō pro herba accipies, sed animali, sic ut à scolopēdra diminutiuū sit, quasi scolopēdrulā dicas. Nā et Dioscorides foliū aspleno scolopendrę animali simile reddit.

Hemionij id est aspleni cibo foeminas sterilescere Theophrastus scribit admista mulę ungula et corio. ^ Hic pro corio, quod Gręci derma uocant, aliqui sperma legūt, id est semen.

Chironio panaci Theophrastus folium amaraco simile reddidit, maius tamen, hirsutius, florē auri specie. etc. Theodorus legisse uidet² lapatho, cū foliū rumici simile fecerit: sed ex Nicandro, et eius enarratore Theophrasti uerba citante, plinio, et Dioscoride, amaraco legendum esse nemo dubitabit, qui hos euoluerit authores. Folij quoq; discrimen, quo designat² maius et hirsutius, interp̄tationi defuisse, et forsitan Gręco exemplari, cōstat, quę in suam sedem relegari debēt. Item τὰ πίονα legit Theodorus, pinguia. Verba subdidimus authoris: Τὸ δὲ Χειρώνιον ὅμοιον ἀμαράκῳ, μεῖζον δὲ καὶ δασύτερον, ἄνθος δὲ χρυσοειδές, ῥίζαν μακράν. φιλεῖ δὲ μάλιστα χωρία ταπεινά. Cętez quamuis Nicander centaurij nomine usus sit, nō tamē de Dioscoridis centaurio, sed de panace chironio intelligēda ea uox est tū apud Nicādrū, tū apud Theophrastū. Ruel:

Cratęgonō Dioscorides melampyro similem folio demonstrat, plinius spicę tritici, Theophrastus linio pyrino, id est lino triticeo, intelligēs fortasse quod plinius culmū siue spicam tritici. Sed suspicor melampyron in Theophrasto, unde id Dioscorides uidetur sumpsisse; legēdum, cum statim adiungat fructum. tanqz milium ferre, uimqz genitalem roborare: nisi quis linopyron, id est lino triticum scribēdum putet p melampyro, quòd linum folio satis imitetur. et reuera Gallicū uulgus chamælinū melampyron solet uocare, ut suprà docuimus, q̊ oleū Gallia ad lumina lucernarum exprimit. Ruel.

Hactenus ex Ruell:

Biblioth. Academ. Dorpat.

Vide Aldi p̄fat: in Athenęū.

Gaza Ceronia (i. sicū Ægyptia) trastorū siliquā: cū ceratonia siliq̄ sit, nō ceronia.
Anthemō et anthemis idē uidentur in Theophrasto. Ruel.
Anthemō p melāthio / Videtur intellexisse Theodorus. Ruel: i indice.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΜΕΝ ΠΡΩ-

ΤΟΝ, ΕΙΤΑ ΔΕ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΟΥ

καὶ ἁπαλόχου, τὰ μέχρι νυῦ σωζόμενα, ἅπαντα.

THEOPHRASTI

PRIMVM QVIDEM PLATONIS, MOX ARISTO

telis quoque discipuli, & in Philosophiæ professione successoris, omnium uero Philosophorum, M. Tullij quoq; testimonio, elegantissimi atq; eruditissimi, Opera, quæ quidem à tot sæculis adhuc restant, omnia: summo studio

Partim hinc inde conquisita, atq; in unum ueluti corpus nunc primùm redacta: partim à multis quibus etiam hactenus scatebant mendis, doctorum uirorum industria ac meliorum exemplarium ope repurgata.

Accessit quoq; IOACHIMI CAMERARII *Præfatio, in qua cum de præstita in hisce omnibus opera, tum de* SIMONIS GRYNAEI *pietate ac eruditione Clarissimi uiri obitu, unà cum Epicedio in eundem.*

ITEM.

Autoris uita ex Diogene Laertio, ac librorum qui in hoc Opere continentur Catalogus.

Cum Cæsareæ Maiest. & Christianiss. Galliarum Regis gratia ac priuilegio ad septennium.

BASILEAE (1541)

Biblioth. Academ. Parisiens.

4-II B
1609
ć 32769489

IOACHIMVS CAMERARIVS PA-

BERGENSIS ALBERTO MARCHIONI, &c. DV-

ci Pruſsiæ, Illuſtriſs. & laudatiſsimo Principi, S. D.

Biblioth. Academ. Dorpat.

IT SI mihi dubium non erat, quin tibi, Illuſtriſs. Princeps, grata acceptaq; futura eſſet uoluntas in hoc munere tibi mittendo noſtra, ſciebamq; minimè omnium te hoc ſtudiũ noſtrum repudiaturũ eſſe, ſæpe tamẽ ſubijt ut optarem occaſionem hanc oblatam mihi non fuiſſe, utq; prorſus ſilerent potius Muſæ noſtræ, quàm tali uoce te alloquerentur. Cur te autem potiſſimum? aut quæ huius conſilij noſtri ratio? Solus tu mihi uiſus es non repulſurus hanc communis ſtudiorum damni querelam. Tu & quaſi præeuntem dolorem noſtrũ in primis tuo ſecuturus. Iam nõnihil recreari me ſentio: aliquantulum iam redit ad ſe animus, triſtiſſimo caſu exterminatus, cum te, Illuſtriſs. Princeps, hac uitæ excellentia, hoc fortunæ ſplendore, hac maximarum rerũ laude clarum, hoc reperio ſenſu etiam humanitatis præditum, literarum & eruditionis reſpectu maximopere ut tangaris: ut optimarum artium & diſciplinarum incrementis gaudeas, detrimentis contriſteris: ut harum omnes cupidos & ſtudioſos incredibili fauore proſequaris. Recordor enim, quas cũ ad alios, tum me, nuper huius uoluntatis certiſs. interpretes literas miſeris. Quid enim non promptiſſimè facturum te ſignificabas, ut doctrina ſingulari inſtructos quàmplurimos ad te poſſes adducere? atq; oſtendebas in eo nunc uerſari conſilia conatuſq; tuos, ut Muſis, hoc eſt doctrinæ & ſtudijs bonarum artium & pietatis quaſi templa quædam dedicares atq; conſecrares. Te igitur eũ inuenit doctrina literarũ, ad quem confidenter quocunq; tempore accedere auſit. Nullus ianitor hanc repellit à congreſſu tuo, nulla occupatio excludit. O uerè magnũ, & immortali gloria dignum Principẽ, qui principatus decus & ſpeciem non in potentiæ ſeueritate, neq; alijs in rebus quæ uulgò magni fiũt, ſed in uirtute & humanitate cõſtitutam eſſe cenſeat. Omnis faſtus, omnis ſuperbiæ elatio, omnis ferocia à te longiſs. abeſt. adeſt autem manſuetudo, temperantia, moderatio. Sic principem te eſſe ſtatuis, ut exiſtimes eam quam à maioribus accepiſti generis nobilitatem incõparabilem, uirtute tua conſeruandam atq; augendam, & hanc unicam ac ſolam nobilitatem: & miſerũ eſſe, aliorũ incumbere famæ, ut ait Poeta. Quæ autem uirtus nomen uirtutis tueri poſſit, ut laudabilis & honeſta perhibeatur, à qua humanitas & lenitas aberit? Itaq; tota uia aberrant, ſi qui excellentiam & illa faſtigia nobilitatis in faſtidijs aliorũ, & ſui ueluti exaggeratione ſtatus collocant: Cyclopeam quandam altitudinem uſurpantes, quos neq; tueri contrà neq; affari queas, ut ueterum quidam Poetarum dixit. Ad hos ſi quis adeat, abitum quàm aditum malit, ut ait Plautus. Si paululum modò moleſtus ſit, quamuis diuina & humana præfatus fuerit, illa tamen audiat, uel horum ſimilia, quæ in Odyſſea efflat Polyphemus, νήπιος ἐις ὃ ξεῖνε.

Licet igitur Illuſtriſs. Princeps, licet queri quoq; apud te, licet tecum communicare omnia, ijs qui colũt ea ſtudia quę tu incredibili cupiditate et amore maximo complecteris. Me miſerum uerò, quale hoc malum obiectũ eſt? Maius profectò atq; grauius, quàm quod luctũ ferre poſſe uideatur, quodq; planè ſtuporem mihi quendam inculſit. Nunciata enim mors fuit his die-

De morte Grynæi.

IOACHIMI CAMERARII

bus SIMONIS GRYNEI. Heu mihi, quam calamitatem, quàm paucis uerbis comprehendi. Quid nunc agam? ut amens opinor, Deum & homines incuſem? dolorem ipſum uerbis irritem? malum agitando exaſperem? An illum ut mortuũ deplorem? An uirtutes ſummi uiri ut commemorem? ut doceam quid detrimenti, quantumq; damnum acceperint hoc amiſſo literarum ſtudia? Hoc agam. Nam alia uel non decent perſuaſionem de ueritate noſtram, uel cognitione qualicunq; præceptorum ſapientiæ indigna ſunt. Deplorare autem mortuum, quem tantopere dilexerim, quî poſſum? Illum optimum, & pietate erga Deum ac homines eximia, uitæ admirabili honeſtate, moribus ſanctiſſimis? ereptum horum temporum miſerię, in his imminentium malorum præſagijs, hac etiam morborum innocentiſs. uiri moleſtia & cruciatu. Verè illi mors medicam manum admouit, & pæonijs herbis auocauit in uitam certam & ſtabilem, ex hac uita fragili & caduca. De qua ſi unquã, nũc iure quæri poſſit, Vtrum hoc quod uiuere uocamus, re ipſa mori ſit, et quod mori, uiuere. Præclarè tecum eſt actum GRYNEE. Reliquiſti lucẽ obſcuram, et malignam. Exceſſiſti è uita illa, in quã omnes diuini terrores, omnis ira cœleſtis, omnis ſors mala ac terribilis quaſi efflu-erent. Verè enim, ſecundum Euripidem,

οὐκ ὄξιν ὄδε λεανὸν, ὡς ἐπος εἰπεῖν ἔπος,
οὐδὲ πάθος ὁδὲ ξυμφορὰ θνήλατος,

quæ non hanc noſtram in uitam exundare uideatur. Terras deſeruiſti, qua uel re uel ſpe concupiſcendas? Vtrum ob diuini Numinis ueneration-em ac cultũ? At illud quis metuit, aut colit? Ob ueritatis cognitionem? Omnia erroribus & mendacijs implicantur. Propter eruditionem & pulcherrima ſtudia humanitatis? Barbaria his infeſta imminet. Quietis uero & ocij gratia? Diſſidijs, contentionibus atq; rixis omnia referta ſunt, & bellorum uel tumultibus uel metu perſtrepunt. Bene ſitus es GRYNEE, humo mandato corpore, in ſinu Abraami conditus, fide erga Deum pura & inuiolata. Optimo iure acclamare tibi poſſumus illa omnia: Bene · placidè · molliter · fœliciter. Nihil eſt quod tua cauſſa doleamus, uel cur non potius magnope re lætemur. Reſtat igitur noſter dolor, noſtraq; miſeria. Noſtrã uicẽ ut deſle amus, hoc reſtat. ut lugeamus opẽ atq; ſpem ablatã doctrinę & ſapiẽtiæ. Me quidem tanta triſtitia hac morte nunciata inuaſit, tantus corripuit mœror, ut doloris magnitudo ſenſum ipſum doloris aliquantiſper quaſi retunde-ret. poſtea uerò confertim ille erumpens, perdita commoda cum lacrima-bili deſiderio ſubiecit. Heu mihi, quàm mirificè nos amantem amicum ami ſimus? quàm ſincero & candido animo erga nos, quàm piè affectũ? Quanti nos ille facere iudicio ſuo, quo honore uerborũ, quibus ornamentis gra-uiſſimi teſtimonij afficere conſueuerat? Caremus nunc non modò amico cariſſimo, et ſocio ſtudiorum iucundiſſimo, quo ipſo quid flebilius dici poſ-ſit? ſed etiam prædicatore & commendatore ingenij, induſtriæ, ſtudij noſtri, etiam profectò eruditionis & doctrinæ. Quales ille literas nobis de pie-tate, de ratione ſtudiorum noſtrorum, de honeſtatis omni cultu mittere ſole bat? Hoc quidem ſciebat, conſtantiam et fidem mihi nõ deeſſe. Sed tribue-bat intelligentiam quoq;, & conſilium, etiam ſapientiam et doctrinam: quæ ut nõ agnoſcebam, ita in me tanti uiri ſententia et affirmatione conferri, ad-modum, ut uerũ fatear, lætabar. Atq; hæc cogitanti, tui uenit mihi in men-tem, mi ſuauiſſime PHILIPPE, quem cũ GRYNEVS noſter eximiũ in modum obſeruauerit, cui cum omnia ſummæ amicitiæ officia perſoluerit,

à quo

De morte Grynæi.

PRAEFATIO.

à quo etiam præ reliquis cum ornatus ac poſteritati commendatus ille fue-rit, quibus uulneribus ſauciabitur animus tuus, quam plagam accipiet nun-cio mortis tam inopinatæ? Sed conſolemur ſanè ipſi nos, & priuatum dolo-rem compeſcamus. feramus æquo animo noſtrum malum, & ad alia, ut ille ſapiens Ithacus de periculis exitij ſui dicit, apponamus & iſtud. hoc amico tanto in hac amicitiæ non admodum ferace ætate ſpoliatos nos eſſe, non fa-cile quidem, ſed patiamur tamen. Quid publicam calamitatem & commu-nia damna pietatis omniſq; uirtutis & ſapientiæ, ullo ne pacto tolerare po-terimus? Sit fortitudo tanta quantam maximam capere humana natura po teſt, ipſa tamen non ferri ſe res ſinet. Superioribus annis nunciata morte E-raſmi Roterodami, omnes eruditionis amantes mirabiliter perturbatos fu-iſſe meminimus. ſed ſenem obijſſe diem ſuum, poſt nauatam operam, cur-ſu quaſi confecto, cum lege naturæ excedere è uita iuſſus fuiſſet, id & leua-bat deſiderium & dolorem ſedabat. Idem accidit poſtea, cum allatum fuiſſet de Budæi morte. Idem cum Viuem deſijſſe uiuere audiſſemus. In Eobano grauiores querelæ fuere. Qui conuerſo ſtudio ſuo, & illa diuinæ naturæ ui atq; copia ad res grandiores & dignas facultate ingenij cœleſtis, ad Hecto-ris buſtum, ut quondam Iliada Homerus, finiuit uniuerſam poëſin ſuam. Cuius tanquam Muſarum uocem obticuiſſe, quis non prorſus ἄμυσον non tulit flebiliter? Senſimus & in Vincentio Obſopœo datum damnum ſtudi-is. Senſimus & in alijs, partim progreſſis ad laudem eruditionis, partim ad hanc ſtrenuè tendentibus. quæ mala profectò & oſtentis, ſi mens non læua fuiſſet, ut ait Poeta, prædici, animaduertere potuimus. Sed nunc quaſi colo-phon impoſita his eſt GRYNEI mors. Quæ ita afflixit cauſſam ſtudiorũ, ut ſi non deſerenda etiam penitus adhuc illa uideatur, futurũ tamen ſit mul to ut agatur poſthac & timidius et remiſſius, uel etiã oſcitantius. Quid enim non iam oppugnare hanc cernimus? Nullo in cultu illa ſunt, nullo honore, deſtituta præmijs, expertia laudis, omnibus commodis priuata. Adhuc ta-men fouentur & teguntur à paucis. Hos præcipites actos mors aufert, et ad-iuuat uiuentium iniurias ſua inuicta ui. Quid autem omnium non fuit in GRYNEO, quæ requiri ad ſtudiorum conſeruationem & durabilitatem poſſe uideantur? ut ſecundum Cratylum Platonicum uerè & recte imponi ea quæ propria & non aliena ſint nomina, huius quoq; comprobet Apolli-neum nomen, eo quidem & celebrius, & illo dignius, quod & Maro nobi-litauit carminib. ſuis. Literarum utriuſq; linguæ cognitio perfecta. Artium earum quæ rerum inueniendarum atq; cogitationum uias aperiunt, & iu-dicium ac elocutionem formant, ſumma peritia. At philoſophię, tam huius quæ de moribus, quàm illius quæ de natura & cauſſis anquirit, tum uero e-ius quę progreditur ulterius, & ipſas res extra corporum quaſi materiam ſe-uocatas contemplatur, ſcientia admirabilis. hanc adiuuabat augebatq; ma-thematicarum diſciplinarum abſoluta perſpectio. In quarum omnibus par tibus nihil hunc fugit, nihil ille non enucleatum habuit ſtudio & induſtria ſua. Geometriam quidem & Muſicam, quæ difficillimæ putantur & intri-catiſſimæ, eas uero ad unguẽ callebat, &, id quod de alijs in laudis ſolemus mentione quadam nimia, de hoc autem uerè poſſumus dicere, memoriter tenebat. Cum autem in ipſo hæc omnia quæ retulimus bona ineſſent, cum his opib. doctrinæ atq; ſapientię affluueret, ea tamen hominis erat modeſtia, ut quemuis plus poſſe ac pollere ingenio, omnium ut maiorem doctrinam, neminem ut non ſplendidius eruditionis & literarum bonarumq; artium

De morte Grynæi.

quamcunq; partem tueri atq; ornare posse crederet, quàm sese. Itaq; erat in hoc diligentia illius immensa, omnes qui aliqua ingenij & doctrinæ fama innotuissent, eos ut scriptis suis solicitaret, urgeret, planeq; extimularet, ad hæc uel illa suscipienda quasi munia curationum Musicarum. ut componerent ipsi aliquid, ut emitterent quæ elaborassent, ut explicarent & interpretarentur monumenta ueterum. in quibus conquirendis ad editionem cupiditate infinita flagrabat. Itaq; et facere tentareq; omnia literis, & ipse peregrinationes hac de caussa suscipere, mare quoq; transire nõ dubitauit. Neq; sectabatur in hoc uel lucrum uel gloriam, sed aliorum tantummodo utilitati consulere studebat. si uerò alicui speraret se, opera, labore, consilio, autoritate, gratia, denicq; facultatibus suis, uel ciui uel externo gratificari prodesse úe, tanta erat alacritas, tanta propensio, tanta auiditas, tam parata uoluntas ad danda beneficia, quàm in nullo ad accipienda reperias. Nemini nõ accidisse aliquid aduersius rescíuerat, ut ipse minus propemodum quàm Iesus afflígeretur. Nullius successu atq; prosperitate non æquè, ac ille cui res secundæ essent, gaudebat. Mutuas autem uoluntates & coniunctiones animorũ inter doctos, quàm ardẽter procurare, quàm anxiè retinere nitebatur? Itaq; studio suo hac necessaria in re concordiæ & consensus nunquã defuit Reipub. opis autem tantum attulit, quantum omnino licuit. Ipse quidem cum nõ minus quàm quisquam alius ad omnium bonarum rerũ disciplinas studij adhibuisset, tantumq; consecutus esset, ut alijs doctrinæ laude illustrib. superior, alijs par, ab omnibus haberetur, tantum abfuit ab obtrectationis & inuidiæ uitio, quod solet plærunq; in uicinitate artium & æmulatione laudis quasi uermiculus in proba materia existere atq; uersari, ut non modò nihil ab hoc calumniatoriè aut criminose in ullum, sed ne liberius quidem aut confidentius quicquam diceretur. In primis suaui erat & placido animo, mireq; cùm comis, tum affabilis. Nihil iracundè, nihil ferociter, nihil uehemẽter aut turbulentè agere. Etsi inciderat in eos fluctus cuiusdam fatalis, ut uidetur, tumultus, in quibus & alij boni doctiq; uiri periculose iactarentur. Sed constat GRYNEVM suspicionibus quidem fortè quibusdam, nulla tamen iusta aut sua culpa prouocata accusatione uapulasse. Corripuit eundẽ ea flamma quæ plurimos. quam si uitare noluit, laudanda est fortitudo illius: si non potuit, miseranda fortuna. Sed de his uerba facere non est propositum. Non enim instituimus cursu quodam uitæ illius commemorato, laudationem pertexere. Quantum modò præsidium doctrinæ, quam studijs spem, quam opem literis luctuosissima mors GRYNEI, cum ingenio, humanitate, sapientia, eruditione ipsius abstulisset, ostendere uolumus. Quæ hoc tristior maioriq; curæ ac molestiæ nobis esse debet, quò minus matura & magis subita ac inopinata hac ille extinctus est. Eo autem in dolore & miseria lætior, quo præsentiore animo & magis intrepidè hanc oppetijt. quoq; plures & insigniores dedit significationes pię & Christianæ mentis, in declaratione sanctissimæ fidei & professione ueritatis. cum etiam patientissimè ferret cruciatuum & morbi acerrimi afflictionem, in planè Herculano exitu uitæ, post similiter plurimos exanclatos in uita labores. O minimè malã, neq; dolendam GRYNEI caussa mortem: Nostra uero & calamitosam, & acerbam. Quàm spes nostra miserum in modum decepta? Quàm fortuna studiorum grauiter labefactata est? Quorum autem contentiones non debilitatæ nunc frangentur? Quorum cursus in hoc spacio non retardabitur? Sed finem tandem faciamus lamentandi deflendiq;, & si miseratione fletuq; immodico

De morte Grynæi.

modico dignum casum. Qui ut, Illustrissime Princeps, non solum percutiet perturbabitq; animum tuum, sed incitabit etiam ad curam & respectum doctrinæ ac studiorum humanitatis maiorem: ita optare debemus similiter, ut alios quoq; regnorum & ciuitatum gubernatores tangat hic dolor, ut in desperatione spes, in timore fiducia, in ruina instauratio, in ipso etiam interitu salus retineatur. Nam mihi hoc maximè terribile obijcitur, quod sæpe uideor notare Reip. aduersissimos & grauissimos casus, ualde leuiter & contemptim ferri. Siue enim non tanti fiunt opinione illi hominum quanti fieri parerat, seu nota & perspecta mala dissimulantur, qui exitus impendeant, nemini paulo cordatiori obscurum esse potest. Vt incendio orto cũ nemo aut rari succurrunt, cũ augescente flamma auxilium tamen segnius fertur, quæ calamitas metuenda sit, facilè apparet: ita omnia quę Remp. pessundare cõsueuerunt, de errore, inertia, neglectione magistratuum colliguntur. Quæ quanto subtilius dissereret, quanto melius exponeret, quanto diligentius prosequeretur GRYNEVS, si ei hunc edere librum cum suo procœmio, ut statuerat, licuisset, sicq; hoc quoq; argumentum illi aliqua occasio subiecisset. quicquid uerò ab eo proferretur, optimum profectò esset, & absolutissimũ. Sed eripuit etiam hanc commoditatis partem mortis sæuitia studiosis, occasionemq; hanc tristiss. orationis de illo habitæ nobis dedit, & effecit ut qualiacunq; nostra hoc loco & tempore pro illius scriptis legerentur, utq; hoc opus mediocri preconio nostræ commendationis contentum esse cogeretur. Etsi autem de alijs quoq; non pessima in spe sumus, facturos, ut cum hanc opellam studij nostri & exilis industriæ laborem, tum illa quæ de summo uiro GRYNEO commemorauimus, boni consulant, uel etiam comprobent, neq; ubi legerint cognouisse nolint: De te tamen, Illustriss. Princeps, non modò speramus, sed planè confidimus, imò certè exploratum & certum nobis est, hoc & consilium & factum nostrum admodum tibi placiturum esse, non modò propter illam eximiam & immortaliter prædicandam cupiditatẽ erga optimarum artium & disciplinarum ac humanitatis studia, de qua diximus, sed uoluntatem etiam singularem erga me tuam, quę cùm literis tuis tum sermonibus aliorũ iussu tuo prolixè mihi est declarata. Vt enim quos odimus, illos etiam quæ rectè facta sunt, malè & peruersè fecisse nobis uideri solet: ita ineptijs quoq; eorum quos beneuolentia nostra complectimur, non sinimus facilè nos offendi. Quare cùm omnino nostra libenter te admissurum esse persuasum habeo, tum uerò in publica caussa doctrinæ, & erga hanc affectione animi tui mihi sunt omnia. Quod igitur restat, confidenter, sicut superiora, de hoc opere pertexemus. Cuius quidem autorem præclarè celebrat nomen ipsius, quod de priore Tyrtami, ut accepimus, primũ in Euphrasti, mox Theophrasti appellationem, Aristoteles uir acerrimo ingenio commutauit: qui & hunc iudicio ac sententia sua ad succedendum sibi in doctrinæ principatu uniuersis alijs prætulit, & uini Lesbij approbatione, tectius, ut traditũ est, designauit. fuit enim huius Eresus oppidum Lesbi patria. Etsi autem nihil huius oratione dulcius, neq; illo quisquam locutus melius fuit, nõ tamen sermonis solummodo suauitatem, ut nomen mutaretur, in caussa fuisse credendum, sed etiam rationis ac mentis celeritatem atq; prudentiam, ut nõ tam eloquentiæ quàm intelligentiæ diuinæ in hoc facultatem atq; uim Magistrum huius ipsum, & eloquendi & intelligendi principem, significare uoluisse sit credendum. Quæ non ideo referuntur à nobis, quasi aliquid ponderis conemur addere existimationi autoris huius,

De Theophrasto.

quem inter ueteres maxima in admiratione et laude fuisse scimus, sed ne mẽ tionem prorsus nudam faceremus maximi & præstantiss. sapientia ac doctrina uiri in scriptorũ ipsius quasi indicatione. Quæ utinam extarent, conseruataq; essent plura. Sola enim Physica quædam ad nos peruenêre, eaq; perpauca: Dialectica & Rhetorica nulla. Sed neq; ulla, maximè quidem illa desideranda, Ethica ac Politica. Cicero Callisthenis, quem librũ in luctu ob calamitatẽ condiscipuli composuit, & libri De uirtute fecit mentionẽ, quos libros et studiose eum legisse, & magni fecisse satis apparet. Fecit & Historię stirpiũ, Caussarumq;, id est περὶ φυτῶν, & αἰτιῶν. alij à Laertio recensentur. Sed & hæ reliquiæ, Italiæ duobus in locis editæ, penuria correctiorum exemplorum, ut libet credere, satis mendosæ exierunt in publicum. atq; etiam tales passim tamen requiri solitas scimus. Nunc uero ut & parabiles omnibus, & castigatiores essent, opera ac diligentia Ioannis Oporini optimi & doctiss. uiri perfectum est, qui summa cum cura & attentione conquisitis exemplaribus, quorũ omnino copia fieri potuit, ad eam speciem & bonitatem hanc editionem expressit, ut prioribus nõ deterior uspiam, multis in locis melior hæc & purior nunc proferatur. In quo tamen labore atq; studio sic est, quẽadmodum decuit, uersatus religiose, nihil ut temerè mutandũ, tollendum, abijciendum sibi putarit, ac satius consultiusq; esse, aut qualemcunq; priorẽ lectionem, aut suam addubitationem notatam relinquere censuerit, quàm uel leuiss. in suspicionem uenire, si nõ apud alios, at ipse apud se, deprauati ulla in parte tanti autoris. Addita etiam nunc primũ quædam sunt, neq; antè edita, & pergrata futura eruditis. Quæ ipsa, et in primis Theophrasti ipsius hæc, quæ temporum iniuria & barbariæ uastitas reliqua nobis scripta fecit, ita elaborata, ut diximus: Etsi cum uniuersis iam communicantur, tamẽ ad te, Illustriss. Princeps, nostra dedicatione peculiariter usum transmittere, hoc simul ut studio gratificaremur tibi, cupientissimo officiorum doctrinæ & literarum: simul ut augeremus institutam à te bibliothecam, quam omnium bonorum librorum copia complere, & præcipua hac etiam in parte ruinam sapientiæ ac uirtutis fulcire nõ cessas. Quare & hoc, per se quidem prẽclarum, sed, ut à nobis, qualecunq; donum libenter admittes, & cupiditatẽ erga optimas artes ac disciplinas, erga honestatem & decus, erga pietatem, indies maiorem auctioremq; reddes, & uoluntatem erga nos tuam conseruabis. Vale, Tubingæ. XI. Cal. Septembris.

Anno Salutiferi partus M. D. XLI.

DE MORTE

DE MORTE SIMONIS GRYNEI ὠιδίδιον.

Te quoq; Pierij decus & spes unica cœtus,
Doctrinæ ingenuæq; parentem,
Nunc Simo mors nobis rapuit, lumenq; tenebræ
Præclarum cohibent Grynee.
Occidit & satis à nullo laudatus Erasmus,
Budæus terrasq; reliquit.
Nec Viuem ulterius siuit fera uiuere Parca,
Helio & hæc lucem abstulit Hesso.
Hesso, qui ueteres æquauit carmine uates,
Atq; nouos superauit cunctos.
Quosq; alios mora sit nimium mihi longa referre,
In quos fatum sæuijt atrum,
Annis quàm paucis, quàm paucis mensibus: ad quæ
Accessit subitus mala luctus,
Et subitus, nec opinatus, quo tristior ille
Perturbauit corda bonorum.
Heu mihi, præsidium quantum mors rebus ademit
Humanis, qua destituit spes!
Te doctrina artesq; bonæ, sapientia, uirtus,
Et pietas, & debile uerum,
Spectabant, de te sibi polliciti omnia, & absq;
Te consistere posse negabant.
Auxilium moriens illis cùm subtrahis omne,
Firmus adhuc atq; integer æui.
An sunt hæc studijs quæ dantur præmia rectis,
Artium & hæc labor improbus affert?
Lubrica morborum mala, nec durabile corpus,
Interitum simul improuisum.
QVID quereris? mors est cui tanto nostra dolori,
Cur lacrimas gemitusq; lacessis?
Triste tuo acciderit quasi quicquam morte sodali,
Interituq; suo ille miser sit.
Fundere iam molli de pectore desine questus,
Nec mœror processerit ultra.
An me sic malles post longæ tempora uitæ,
Effœtum perijsse senecta?
Vt pars magna hominum, quibus aufert omnia letum,
Et fugiens nil uita relinquit.
An quasi qui hostili miles configitur ense,
In dubij certamine Martis?
Aut etiam, ut pelagi sæuis mercator in undis
Vitam ac merces perdit auarus?
Immo ego felici functus mea funere mando
Corpora cassa anima, & sine sensu,

EPICEDION.

Spiritus at superi petijt loca lucida templi,
Immortalia gaudia carpens.
Vnde iterum fragiles quondam demissus in artus,
Me totum sine fine beabit.
Hæc ego credebam uiuus, nunc omnia noui:
Ista fides me conseruauit.
Te quoq; complexum cœlo mox inferet alto,
Et morti eripiet morientem.
Nunc dilecte uale. & quod ego, si uita daretur,
Fecissem, studio atq; opera omni,
Fac, pro parte bonas artes Musasq; uirili
Assiduus tueare, colasq;,
Sic quidem, ut ad Christi referas tamen omnia laudem,
Cura Deo & tua seruiat uni.
Tum placatus & ille dabit bona tempora Musis,
Et studijs reparabit honorem.

Τῷ αὐτῷ.

Μισάνθρωπον θρασύτατα καὶ ἀπόλλωνος ἄνακτος
Γρωίειον διδύθεις ἦδε Σίμωνα κόνις.
Τόν ποτε παντοίας ἀρετὰς τέχνας τε διδάξας,
Τέκνοις καὶ τέκμορ νωῖ ἔχε, φοῖβος ἔφη.
Ὡς σὲ τὶς δυ ἤδη τόδ' ἄνομ' ἐπέικον ἀκάστῃ
Ἐν σοφίῃ πάσῃ μηδὲν ὅμοιον ἔχειν.
Τὸν χθεσῶν τ' ἀκροατὴν σιλίων θρέψασθ' ἑλέσθαι,
Κηροφόρα δ' ἤδη νῆμ' ἐπὶ νῆπος λίνου.
Ὃς δ' ἔθανε θ' ὁ ζωῆς ἡμείρων, ὅτε φοβηθείς
Τὸν μόρον, ἀλλ' ἄμφω ταῦτ' ἐτέλεσε καλῶς.
Σοὶ ψυχὴ τ' ἀκρ χρισὲ διδοῖς, ἠμείψατο, πιστὴ,
Ἐλπὶς θ' ὑγιαρῷ σωσιβίου πίπλου.

Τέλος.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΒΙΟΣ
ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΝΗΝ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ μελανθὲρίου, ἴναφε θ ἱός, ὡς φησιν Ἀθη νόδωρος γ' ὀγδόῳ πολιπάτων. οὗτος πρότερον μὲν ἤκουσε λύσι κίππου τοῦ πολίτου γ' τῆ πατρίδι. εἶτ' ἀκούσας πλάτωνος, μετέ σχε πρὸς ἀριστοτέλη. ἀπὸ κείνου εἰς χαλκίδα ἀναχωρήσαντος, αὐτὸς διεδέξατο τὴν σχολὴν, ὀλυμπιάδι τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ. φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ λοῦλος φιλόσοφος, ὄνομα τομπύλος, ἀπὸ φησι Μυρωνιανὸς ἀμαθρυανός γ' τοῦ πρώτου τῶν ὁμοίων ἰσοκικῶν διαφαλαίωμ. ὁ δὲ Θεόφραστος γέγονεν αὐτῷ σωτικώτατος καὶ φιλοπονώτατος, καὶ ἀπό φησι Πάμφιλος γ' τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων, διδάσκαλος μεγαλοπρεπὴς ἄλλως τε καὶ ὑπουργητικὸς καὶ φιλόλογος. διάσασθός γοῦν αὐτὸν ἀπεδέξατο, καὶ πολεμαῖος ἔπεμψεν πρὸς αὐτόν. τοσοῦτον δ' ἀκριβείας ἤξιοῦτο παρὰ ἀθηναίοις, ὥστε ἀγωνίσης νομήσας ἀσεβείας αὐτὸν γράψασθαι, μικροῦ καὶ προσῶφλεν. ἀπολύσαν τε εἰς τὴν διατριβὴν αὐτοῦ μαθητὰς πρὸς διακοσίους. ὅτε τά τε ἄλλα καὶ περὶ διακοσείου τοιαῦτα διείλεκται, γ' τῇ πρὸς φανίαν τὸν περιπατητικὸν ἐπιστολῇ· ὁ γὰρ ὅπ πανήγυριν ἑδρασίου, ἀλλ' οὐδὲ σωτέδριον οἷον ἰς βούλεται λαβεῖν. αἱ δὲ ἀναγνώσεις ποιοῦσιν ἐπανορθώσεις· τὸ δὲ ἀναβάλλεσθαι πάντα καὶ ἀμελεῖν, οὐκ ἐπὶ φέρουσιν αἱ ἡλικίαι. γ' ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ, σχολαστικὸν ἀνόμακε. τοιοῦτος δὲ ὢν, ὅμως ἀπεδήμησε πρὸς ὀλίγον καὶ οὗτος, καὶ πάντων οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι σοφοκλέους τοῦ ἀμφικλείδου νόμου εἰσγνεγκόντος, μηδένα τῶν φιλοσόφων σχολῆς ἀφηγεῖσθαι, ἂν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δόξῃ· εἰ δὲ μή, θανάτου εἶναι τὴν ζημίαν. ἀλλὰ ταῦθις ἐπανῆλθεν εἰς νέωτα. φιλίωνος τοῦ σοφοκλέα γραψαμένου παρανόμων. ὅτε τῇ τ' νόμον μὲν ἄκυρον ἐποίησαν οἱ ἀθηναῖοι, τὸν δὲ σοφοκλέα πρὸς τάλαντα ἐζημίωσαν, διάθεσιν δὲ τῆς φιλοσόφοις ἐνεφύσησαν· ἵνα καὶ θεόφραστος διατέλῃ, καὶ γ' τοῖς ὁμοίοις ἦ. ὥστε τύρταμον λεγόμενον, θεόφρασον δέ· τὸ γ' φράσιμος διασήσιον ἀριστοτέλης μετωνόμασεν. ὃν καὶ τὸ ἦθος νικομάχου φησὶν ὁρωτικῶς διατεθεῖναι, καὶ πρὸς ὃν τὰ διαλάσκαλον. ἀρίσιππος γὰρ τετύφλωτο πρὸς παλαιᾶς τροφῆς. λέγεται δ' ἐπ' αὐτῷ τε καὶ διαλιθφώνους ὁ ὅμοιον εἰπεῖν ἀριστοτέλη, ὅπερ πλάτωνα, διαβάσθειρκτέ, φασὶν εἰπεῖν ἐπί τε ἐγνοκράτους καὶ αὐτοῦ τούτου. φαῦλα γάρ, τὸ μὲν θεοφράστου διαβολῶν ἐπὶ τῷ

μηλον isorẽῑν ἀρκεσίλαον τον πιταναῖον, γν οἷς ἐφασκε πῶς λακυδλίω τ̃ν lυρlωαῦν. λα-
ταλελειπε᷑ βιβλία καὶ αὐτος ὁτι μαλιστα πᾶμπλειστα, ἃ καὶ αὐτα ἀξιον ἡγησόμεθα ὑπο-
γραψαι, ὅπως το πᾶσης ἀρετ̃ πεπληρῶθαι. ἔστι ᾗ τα δε· ἀναλυτικῶν πρότερων, α̅ β̅ γ̅. ἀνα-
λυτικῶν ὑστερων, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅. πρὸς ἀναλύσεως συλλογισμῶν, α̅. ἀναλυτικῶν ὑπομ-
νημ., α̅. ἀνηγμένων τόπων, α̅ β̅. ἀγωνιστικῶν, ᾧ πρὸς οὓς ἐριστικὸς λόγος θεωρίας. πρὸς αἰσθή-
σεως, α̅. πῶς ἀναξαγόραν, α̅. πρὸς τ̃ν ἀναξαγόρου, α̅. † πρὸς τ̃ν ἀρχελαὸν, α̅. πρὸς ἁλῶν νί-
προς σκῆψεις, α̅. πρὸς τ̃ν λιθουμένων, α̅ β̅. πρὸς τ ἀτόμων γραμμῶν, α̅. ἀκροάσεως, α̅ β̅.
πρὸς ἀνέμων, α̅. ἀρετ̃ν διαφοραὶ, α̅. πρὸς βασιλέας, α̅. πρὸς παιδείας βασιλέως, α̅. πρὸς
βίων, α̅ β̅ γ̅. πρὶ γήρως, α̅. πρὶ δ̅ Δημοκρίτου ἀστρολογίας, α̅. δ̅ μετεωρολεσχίας, α̅.
πρὶ τ̃ν ἁδιάλυτων, α̅. πρὶ χυμῶν χρωῒ (χρῶν, α̅. πρὶ τ̃ν διακόσμου, α̅. πρὶ τ̃ν *
πρὶ αὐθρώπων, α̅. τ̃ν διογένους σωαγωγή, α̅. διορισμῶν, α̅ β̅ γ̅. ἐρωτικὸς, α̅. ἄλλο
πρὶ ἔρωτ⊖, α̅. πρὸς δύσμαιμονίας, α̅. πρὶ ἰδίων, α̅ β̅. πρὶ ὠφελήψεως, α̅. πρὶ γ̃-
θουσιασμοῦ, α̅. πρὶ ἐμπεδοκλέους, α̅. ὠχειρημάτων, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ θ̅ ῑ,
ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ις̅ ιζ̅ ιη̅. γνωσεως, α̅ β̅ γ̅. πρὶ ἐνθυσίου, α̅. ὠλτομὴ δ̅ πλάτωνο⊖
πολιτείας, α̅ β̅. πρὶ ἐτροφωνίας ζώων τ̃ν ὁμογνωῶν, α̅. περὶ τ̃ ἀθρόου φαινομένου, α̅.
πρὸς διακεῖ βλιπικῶν α̅. περὶ τ̃ ζώων ὅτα λέγει † φθονεῖν, α̅. περὶ τ̃ν γ̃ ξηρῶν διαμενόν-
των, † α̅. πρὶ τ̃ν τρόας μεταβαλλόντων, α̅. πρὶ τ̃ν φωλευόντων, α̅. πρὶ ζώων,
α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅. πρὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστοτέλης, α̅. περὶ ἡδονῆς ἄλλο, α̅. θέσεις, κ δ̅. πρὶ
θρμ̃ κὴ ψυχ̃, α̅. πρὶ ἰλίγγων κὴ σκοτώσεως, α̅. πρὶ ἰδώλων, α̅. περὶ καταφαντσεως κὴ
ἀκροφαντσεως, α̅. διαλιθαζήνης, ἡ πρὶ ὠγ̃θους, α̅. πρὶ ἡπείρου, α̅. πρὶ διψύσεως, α̅ β̅ γ̅.
πρὶ λίθων, α̅. πρὶ λοιμῶν, α̅. πρὶ λειποψυχίας, α̅. μεγαεικὸς, α̅. περὶ μελαγχολίας,
α̅. περὶ μετωλλων, α̅ β̅. περὶ μελιτ⊖, α̅. περὶ τ̃ν μητροδ̃ρου σωαγωγ̃ς, α̅. μετα-
σιολογικῶν, α̅ β̅. πρὶ μέθης, α̅. νόμων κατὰ στοιχεῖον, κ δ̅. νόμων ὠπομπ̃ς, α̅
β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ. πῶς οὖν ὁρισμοὺς, α̅. πρὶ ὀσμῶν, α̅. πρὶ οἴνου κὴ ἐλαίου
πρώτων πρωταίσεως, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ, ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ις̅ ιζ̅ ιη̅. νομοθε᷑ν, α̅ β̅
γ̅. πολιτικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅. πολιτικῶν πῶς οὖν λαερτς, α̅ β̅ γ̅ δ̅. πολιτικῶν ἐθῶν, α̅
β̅ γ̅ δ̅. πρὶ δ̅ ἀρίστης πολιτείας, α̅. πρὸς βλημάτων σωαγωγ̃ς, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅. πρὶ πα-
ροιμιῶν, α̅. πρὶ τ̃ξεως κὴ τ̃ξεως, α̅. πρὶ πυρός, α̅ β̅. πρὶ πνδυμάτων, α̅. πρὶ πα-
ραλύσεως, α̅. πρὶ πνιγμοῦ, † α̅ β̅. πρὶ παραφροσύνης, α̅. πρὶ πάθῶν, α̅. πρὶ σ-
μείων, α̅. σοφισμάτων, α̅ β̅. πρὶ συλλογισμῶν λύσεως, α̅. τοπικῶν, α̅ β̅. πρὶ τιμω
είας, α̅ β̅. πρὶ πριχῶν, α̅. πρὶ τυραννίδ⊖, α̅. πρὶ ὕδατ⊖, α̅ β̅ γ̅. πρὶ ὕπνου κὴ
ἐνυπνίων, α̅. πρὶ φιλίας, α̅ β̅ γ̅. περὶ φιλοτιμίας, α̅ β̅. πρὶ φύσεως, α̅ β̅ γ̅. πρὸς φυ-
σικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ, ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ις̅ ιζ̅ ιη̅. πρὶ φυσικῶν ὠτομ̃ς, α̅
β̅. φυσικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ η̅. πῶς οὖν φυσικὸς, α̅. περὶ φύσικῶν ἰσοριῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅
ε̅ ς̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ. φυσικῶν ἀλλῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ η̅. πρὶ χυλῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅. περὶ ψδύ-
λους ἡδονῆς, α̅. περὶ ψυχ̃ς, θέσις μία. περὶ δ̃ν ἀτέχνων πίστεων, α̅. περὶ δ̃ν ἁπλῶν διά-
πορημάτων, α̅. ἁρμονικῶν, α̅. περὶ ἀρετ̃, α̅. ἀφορμαὶ ἢ γνωλώσεις, α̅. περὶ ἀκροάσεως, α̅.
περὶ γνώμης, α̅. περὶ γελοίου, α̅. διελήνῶν, α̅ β̅. διαιρέσεις, α̅ β̅. περὶ δ̃ν διαφορῶν, α̅.
† περὶ ἐπαίνου, α̅. περὶ ἐμπειρίας, α̅. ὠτοσολῶν, α̅ β̅ γ̅. περὶ δ̃ν αὐτομάτων ζώων, α̅. περὶ
ἐκκλίσεως, α̅. ἐγκώμια θεῶν, α̅. περὶ ἑορτ̃ν, α̅. περὶ δυτυχίας, α̅. περὶ ῥυθμημάτων,
α̅. περὶ εὑρημάτων, α̅ β̅. ἠθικῶν σχολῶν, α̅. ἠθικοὶ χαρακτῆρες, α̅. πρὶ θορύβου, α̅. περὶ
ἰσορίας, α̅. περὶ λρίσεως συλλογισμῶν, α̅. περὶ θαλάττης, α̅. περὶ κολακείας, α̅. πῶς λέ-
σαν δ̃ρου περὶ βασιλέας, α̅. περὶ μετεώρων, α̅. περὶ λέξεως, α̅. λό-
γων σωαγωγ̃ή, α̅. λύσεις, α̅. περὶ μουσικ̃ς, † α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅. φυσικῶν δοξ̃ν, α̅ β̅ γ̅
δ̅ ε̅ ς̅ ζ̅ η̅ θ̅ ῑ ια̅ ιβ̅ ιγ̅ ιδ̅ ιε̅ ις̅ †. φυσικῶν ὠτομ̃ς, α̅. † πρὶ ψδύλους κὰὶ ἀλη-
θ̃ς, α̅. τ̃ πρὶ τὸ θεῖον ἰσορίας, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅. πρὶ θεῶν, α̅ β̅ γ̅. πρὶ μέρων, α̅. μεγακλ̃ς,
α̅. περὶ νόμων, α̅. πρὶ πνευόμων, α̅. τ̃ ἐγνοκρατ̃ς σωαγωγ̃ς, α̅. ὁμιλητικὸς, α̅. περὶ
ὄρκου α̅. παραγγέλματα ῥητορικ̃ς, α̅. πρὶ τ̃ πλούτου, α̅. πρὶ ποιητικ̃ς, α̅. πολλὴ-
ματα πολιτικὰ, ἠθικὰ, φυσικὰ, ἐρωτικὰ, α̅. † πυθομίων, α̅. πολλημάτων σωαγωγ̃ς, α̅.
περὶ πολλημάτων φυσικῶν, α̅. πρὸς πνευμάτων, α̅. πρὸς πολίσεως κὴ διηγημάτος, α̅.
πρὸς

πρὸς ποιμ̃ικ̃ς ἄλλο, α̅. πρὸς τ̃ν Σοφῶν, α̅. πρὸς συμβουλ̃ς, α̅. πρὸς Σλοικισμῶν, α̅. πρὸς τέ-
χνης ῥητορικ̃ς, α̅. πρὸς τεχνῶν ῥητορικῶν, εἰσὶν † ῑ ζ̅. πρὸς ὑπονρίσεως, α̅. ὑπομνημάτων ζ̅.
ἀριστοτελικῶν ἢ θεοφρασικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅ †. ἰσορικῶν γεωμετρικῶν, α̅ β̅ γ̅ δ̅. ὠτο-ζ̅.
μῶν Ἀριστέλης πρὸς ζώων † φρονήσεως κὰὶ ἤθους, α̅. πρὸς lυπήσεως, α̅ β̅. πρὸς ὄψεως, α̅ β̅
γ̅ δ̅. πῶς ὄρσις, α̅ β̅. πρὸς τ̃ ἀσελόδ, α̅. πρὸς μείζονος κὰὶ ἐλάττονος, α̅. πρὸς τ̃ν μσικῶν,
α̅. πρὸς δ̅ θέσις δύσαιμονίας πῶς οὖν ἰδ̃ ἀκαδημίας, α̅. πῶς τροπικός, α̅. ὡῶς ἂν αὖ πό-
λεις οἰκοῖν̃, α̅. τὰ ὑπομνήματα, α̅. πρὸς εὔνικος τ̃ν γ̃ σικελίᾳ, α̅. πρὸς τ̃ ὁμολογουμένων,
α̅. τίνες τρόποι τ̃ν ἐπίσαθαι, α̅. πρὸς τ̃ν ψδυσμ̃ν, α̅ β̅ γ̅. τὰ πρὸς τ̃ν τόπων, α̅. πῶς
ἀσχύλον, α̅. ἀστρολογικ̃ς ἰσορίας, α̅ β̅ γ̅ δ̅ ε̅ ς̅. ἀριθμικτικῶν ἰσορίῶν πρὸς αὐξήσεως, α̅.
ἀκίχαρος, α̅. πρὶ δικανικῶν λόγων, α̅. πρὶ σβολ̃ς, α̅. ὡῶσολαὶ αἱ ὧν ἔχ̃ ἀσυκρέοντα,
φανίᾳ, νικαῦορι. πρὶ δυσεβείας, α̅. δυψαλ⊖, α̅. πρὶ ἱματίων, α̅ β̅. πρὶ οἰκείων λόγων, α̅.
πρὶ παιδίων ἀγωγ̃ς, α̅. ἄλλο δ̃ιαφορ⊖, α̅. πρὶ παιδείας, ἢ περὶ ἀρ̃ν, ἢ πρὶ σωφροσύ
νης, α̅. περὶ ἀριθμῶν, α̅. ὁρισικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α̅. πρὶ σφαν̄, α̅. πολιλικῶν, α̅
β̅. περὶ φύσεως, α̅. περὶ ἱματρῶν, † περὶ ζώων, ἃ γίνῶνται σίχῳ μ ζ ω ν. ᾠσαῦτα μὲν
ἂν κὰὶ τῶνδε τὰ βιβλία. Εὗρον δ̃ αὐ̃ κὰὶ σλαθήκας, ὅθεν ἐχούσας τὸν τρόπ̃ν ἔσαι
μὲν δ̃. ἐὰν δὲ ἓν συμβῇ, τάδε σλαπίθεμαι. τὰ μ̃ οἰκοι ὑπάρχοντα πάντα, μέλαν ψηκὴ πα-
πύρους τοῖς ἑοῖς λέοντος. ἀφ̃ δὲ πρ̃ πρ̃ ἱππαρχον συμβεβλημένων, τάδε μοι βάλομαι γενέ-
σθαι, τὰ μὲν τὸ μουσεῖον κ̃ τὰς θύρας σωτελεσθῆναι, ἢν̄ εἴ τι ἄλλο δύναι πρὸς αὐτὰς ἐ-
πικοσμηθῆναι πρὸς τὸ λοιπὸν. ἔπειτα τ̃ν Ἀριστοτέλης εἰκόνα τεθῆναι ἐς τὸ ἱερόν, κ̃ τὰ
λοιτὰ ἀναθήματα, ὅσα πρότερ̃ ὑπ̃ρχεν ἐν τ̃ ἱερ̃. εἶτα τὸ σωίδιον οἰκοδομηθῆναι, ἐν τοῖς
τ̃ μουσείῳ, μὴ χεῖρον ἢ πρότερον. ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ ζ̃ης πρίοσλοί
εἰσιν, εἰς τ̃ν ἀάτω σοάν. ὠτοσκευασθῆναι δὲ καὶ τὸν βωμὸν, ὅπως ἔχῃ τὸ τέλειον καὶ τὸ
ζ̃ν̄ημον. βούλομαι δὲ καὶ τ̃ν † λυκομάχου εἰκόνα σωτελεσθ̃ναι ἐτ̃ν. ἐν μὲν ζ̃ πλα-
σεως ἔχει πραξιτέλης, τὸ δ̃ ἄλλο ἀναλωμα ἐκ τούτ̃ γνώσθω. καθ̃ναι δὲ, ὅπου ἂν δοκ̃
ῥῖς κ̃ τ̃ν ἄλλων ὠμελουμένοις τ̃ ἐν τ̃ σλαθήκ̃ γεγραμμένων. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν
καὶ τὰ αὐαθήματα, ὅσα ἔχει τὸν τρόπον. τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν σαγείροις ἡμ̃ν ὑπ̃ρχον, δί-
δωμι δαλλίνῳ, τὰ δὲ βιβλία πάντα νικλεῖ. τὸν δὲ λιπον, καὶ † τὰ πρὸς οἰκείας
τὰς πρὸς τοῦ λιπτω πάσας, δίδωμι τ̃ν γεγραμμένων φίλων ἀεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολά-
ζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ (ἐπειδ̃ πρ̃ οὐ δ̃ναμαι ἀεὶ πᾶσιν αὐθρώποις ὠτοδ̃ναι εἶν)
μήτε ἐξαλλοτριοῦσι, μήτε ἰδ̃ιαζομένοις μηδ̃νὸς χάλ ὡς ἂν ἱερὸν lεοινῆ lεκτημένοις, ἐν
τὰ πρὸς ἀλλ̃λους οἰκείως καὶ φιλικῶς χρωμένοις, ὥσπερ πρὸσθεν καὶ δίκαιον. ἔσεσθαι δὲ
οἱ κοινωνοῦντες, ἵππαρχ⊖, νικλεύς, σράτων, lαλλίνικ⊖, δημόσθεν⊖, δ̃μαρατ⊖, lαλ-
λιδ̃ης, μέλανθος, πασικρέων, νίκιππ⊖. δ̃ εἶναι δὲ βουλομένῳ φιλοσοφεῖν καὶ Ἀριστο-
λ̃ τῷ μειδλίου καὶ πιθιάδ⊖ ὑῷ, καὶ μετέχειν τούτων. καὶ αὐτῷ πᾶσαν ὠμέλειαν ποιεῖ
θαι οὗ πρόθυτα ἔοις, ὅπως ὅτι μάλιστα πθαχθ̃ν̄ τ̃ φιλοσοφίαν. θάπτειν δὲ καὶ ἡμᾶς, ὅ-
που ἂν δοκ̃ μάλιστα ἁρμόδιον εἶναι τὸ λιπτου, μηδὲν περίεργον περὶ τ̃ν ταφ̃ν, μήτε
περὶ τὸ μνημεῖον ποιοῦντας. ὅπως δὲ σωύρκτου, μετὰ τὰ πρὸς ἡμᾶς συμβάντα, πρὸς τὸ
ἱερὸν καὶ τὸ μνημεῖον καὶ λιπου καὶ τὸν περίπατ̃ν θεραπδύμνα, σωεπιμελεῖσθαι καὶ
πομπύλον δ̃ρον ἐποιηκῶτα αὐτ̃, καὶ τ̃ν ἄλλων ὠμέλειαν ποιούμενον, ἣν καὶ πρό-
τερον. ᾧ δὲ λυσιτελείας ὠμελεῖσθαι αὐτ̃ν δ̃ν ἔχοντας ταῦτα. πομπύλῳ δὲ καὶ θρέπτῃ,
πύλαι ἐλδυθέροις οὖσι, καὶ ἡμ̃ν πολλ̃ χρείαν παρεχημένοις, εἴ τι πρότερον ἔχοσι παρ ἡ-
μῶν, καὶ εἴ τι αὐτοῖ ἐκτήσαντο, κ̃ ἃ νῦν παρ ἐκ πάρχουν αὐτοῖς σωτέτακα διςιλίας δρα
χμὰς, ἀσφαλῶς οἶμαι δεῖν αὐτοῖς ὑπ̃ρχ̃ν ταῦτα, lαθάπερ καὶ αὐτοῖς διελέχθ̃ν μη-
λαύτ̃ κ̃ παγκρέοντι πλεονάκις. κ̃ πάντα μοι συγκατέθεντο. δίδωμι δ̃ αὐτοῖς κ̃ σωμα-
τάλλω, κ̃ τῷ παιδ̃ίσκῳ. τ̃ δὲ παιδίῳ, μόλωνα ἢν κ̃ λίμνην κ̃ πῦμένοντα, ἢν̄ μ̃ ἐλδυθέ
ρος ἀφίημι, μαίνῃ ἢ, κ̃ lαλίαν, πᾶμανικῶντας ἐτ̃ πεντ̃ παρα γ̃ τῷ λιπτῳ, κ̃ συνεργ̃ σαμένοις,
κ̃ αὐαμερ̃ ῆτος γενομένους, ἀφίημι ἐλδυθέρους. τ̃ δ̃ οἰκημαλικ̃ σκεῦ̃ ἀφιδ̃ δ̃ντας πομπύλῳ
ὅσα ἂν δοκ̃ τοῖς ὠμελητ̃ αῖς lαλ̃ ἔχ̃ν, τὰ λοιτὰ ἐξεργυρίσαι. δ̃ῶμι δ̃ κ̃ κρίνα δημοσί
ᾳ, δύνασθαι δ̃ νικλεῖ, δύ̃ν δ̃ ἀργυρίων δ̃ῶ δ̃ν̄τα ἱππ̃χ̃ καλλίνῳ ζ̃ιχλι δραχμὰς. μελάν̃ δ̃ κ̃
παγκρέοντι,

Interpres hæc omnia hoc loco inserit,

Nelco libros ambulacro Heraclidis domibus aliis. in hac vita

Antus Mitiæ f.

Sepulturam ejus.

De somnis suis

πατρέονλι, εἰ μὴ ὀφθιον ἵππαρχον, καὶ ἡμῖν πρότερον χρέαν πεφασμένον, νῦν γὰρ οἷς ἰδίοις μάλα γενναιοπάτοις, πρόσεστ' ἔξαμμι αὐ μετὰ μελαντα καὶ παγκρέοντος ἐξάγμι αὐτά. ἐπεὶ δὴ ἦ ὅτε ἐκείνοις ἑώρων ῥᾴδιον ὄντα σωσικοδομεῖν, λυσιτελὲς δ' ἦν τε αὐτοῖς ἐναλάμβανον εἶν τελαγμένον λαβεῖν πρὸ ἱππάρχα, δόκτω δ' ἦν ἵππαρχος μελαύτη καὶ παγκρέοντι ἐκατόρῳ τάλαντον. δίδοναι δ' ἵππαρχον καὶ οἷς ὧν μελησταῖς, εἰς τὰ αὐαλώματα τὰ γῆ τῆ ὅλαθήκη γεγραμμένα, ἦν δὲ ἐκαλεῖτο λαιρὸς τε λαπανημάτων· οἰκοδομήσαντα ἦ ἴαῶ τὰ ἵππαρχον ἀπημάχθαι δὲν συμβαλαίων, τε πρὸς ἐμὲ πάντων. καὶ εἰ λ ὠδὶ τε ἐμὲ ὀνόματος. συμβεβηκεν ἵππαρχος γὰ χαλκίδι, ἱππάρχῳ ὧν ἔσαι. ὧν μελητὰ ἦ ἔσωσαν τε γὰ τῆ ὅλαθήκη γεγραμμένα, ἵππαρχ', ὑπλεὺς, σράτων, λαλλίνος, δημόλυμος, λαλλιδένης, λιλέαρχος. αἱ δὲ ὅλαθῆκαι λέγν τῷ αὐτίγραφα τῷ Θεοφράστ λακτυλίῳ σεσημασμέναι, μία μὲ παρὰ ἡγησίᾳ ἱππάρχ· μάρτυρες, λάλλιππ· πελανεὺς, Φιλόμηλ·, δίωνύμας, λύσανδρος, ὑβάλης, λέων ἀλθπεκῆθεν. τῶν δ' ἑτέραν ἔχει ὁλυμπόδωρος· μάρτυρες δ' οἱ αὐτοί. τῶν δ' ἑτέραν ἔλαβεν ἀδείμαντος· ἀπέλυγκε δὲ αὐδροδένης ὁ υἱός. μάρτυρες, ἀείμνης· λίλεος βούλευ, λυσίστρατ· φείσιλλος· θαλσι·, σράτων αρκεσιλάς λαμπακηνὸς, θήσιππ· θυσίππου ἐκ λοραμέων, διοσκουρίδης διονυσίου ὠμκηφίσι·. ὧδε ἔχουσιν αὐτῷ καὶ αἱ ὅλαθῆκαι. ἀκοῦσαι δ' αὐτὸ καὶ ἐρασίστρατον τοῦ ἰατροῦ, εἰσὶν οἳ λέγουσι. καὶ εἰνύδ. διεδέξατο δ' αὐτὸ τῶν χολλῶ σράτων.

Tria antigrapha testamenti: et nomina testiū.

Erasistratus medicus, auditor Chrysippi successor.

ΤΕΛΟΣ.

Opere continentur, & quos conquirere hactenus summo studio partim impressos antea, partim manu scriptos licuit, Catalogus.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΒΙΟΣ ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΝΗ.		THEOPHRASTI VITA SECUNDUM DIOGENEM.	
Θεοφράστ περὶ φυτῶν ἱστορίας.	Βιβλ. ι.	De plantarum historia lib. X.	pag. 1
Περὶ φυτῶν αἰτιῶν.	Βιβ. ϛ.	De plantarum causis, lib. VI.	101
Ἀριστοτέλης περὶ φυτῶν.	Βιβ. ϛ.	Aristotelis De plantis, lib. II.	198
Θεοφράστ περὶ λίθων.	Βιβ. α.	Theophr. De lapidibus, lib. I.	215
Περὶ ἰχθύων.	Βιβ. α.	De piscibus, lib. I.	221
Περὶ πυρός.	Βιβ. α.	De igne, lib. I.	223
Περὶ ἀνέμων.	Βιβ. α.	De uentis, lib. I.	231
Περὶ σημείων ὑδάτων καὶ πνευμάτων.		De signis aquarũ et uetorũ, lib. I.	239
Περὶ ἰλίγγων.	Βιβ. α.	De uertigine oculorum, lib. I.	245
Περὶ κόπων.	Βιβ. α.	De laboribus, lib. I.	247
Περὶ ὀσμῶν.	Βιβ. α.	De odoribus, lib. I.	249
Περὶ ἱδρώτων.	Βιβ. α.	De sudoribus, lib. I.	261
Χαρακτῆρες ἠθικοί.	Βιβ. α.	Characteres morales, siue De notis.	(lib. I. 265
Τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ.	Βιβ. α.	Metaphysicorum, lib. I.	267
Γεισκιανοῦ Φιλοσόφου λύδου μετάφρασις Θεοφράστ περὶ αἰσθήσεως.		Prisciani philosophi Lydi expositio Theophrasti De sensu.	273
Τοῦ αὐτοῦ μετάφρασις, Θεμιστίου περὶ φαντασίας.		Eiusdẽ expositio, Theophrasti De phantasia.	284

ΤΕΛΟΣ.

Diuisio librorum Theophr: de hi, storia plantarum.

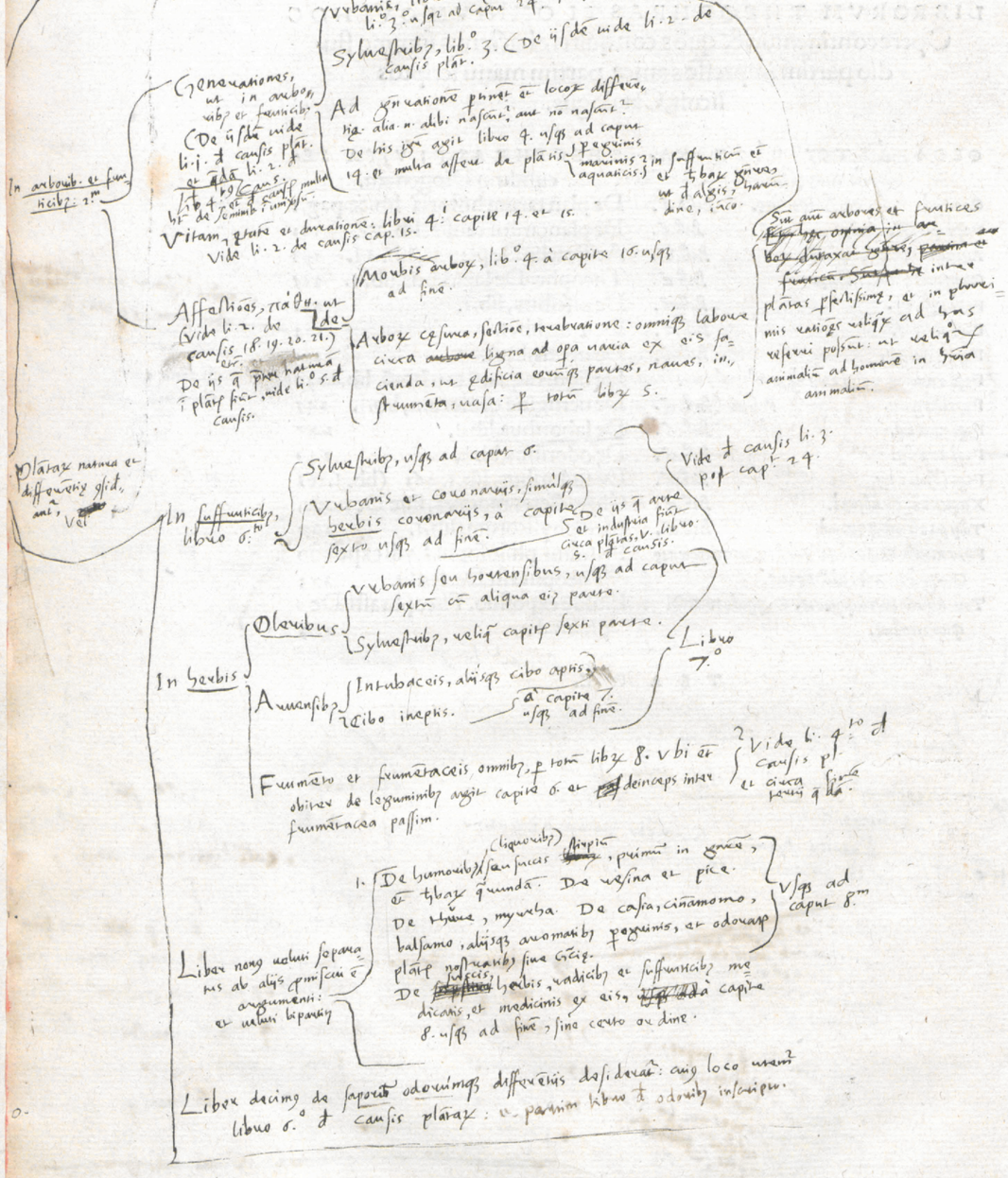

Theophrasti qui cumulo circa magna q̃sumq̃ ante nos annis 490. ut alio loco iam diximus, spatium non meminit, q̃ apparet post id tempus spatium in usum uenisse spatium, plinij 19. 2. atque hinc spatios apud Theophrastum legit de hist. 1. 18.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟ
ΡΙΑΣ ΤΟ Α.

ΩΝ φυτῶν τὰς διαφορὰς, καὶ τῶν ἄλλων φύσιν λεκτέον, καθ' ἕκαστά τε τὰ μέρη, καὶ τὰ παθη, καὶ τὰς γενέσεις, καὶ τοὺς βίους. ἔστι γὰρ καὶ πράξεις ἀνέχουσιν, ὥσπερ τὰ ζῶα. εἰσὶ δ' αἱ μὲν καθ' ἕκαστα τῶν γνώσιν, καὶ τὰ παθη καὶ τοὺς βίους, ἀγνοουμενότερα καὶ ῥᾴους· αἱ δὲ καθ' ἕκαστα μέρη, πλείστης ἔχουσαι ποικιλίας. αἴτιον δὲ τοῦ μὲν πρώτου οὐκ ἐκανῶς ἀφώρισται, τὸ, ποῖα δεῖ μέρη, καὶ μὴ μέρη καλεῖν· ἀλλ' ἔχει τινὰ ἀπορίαν. ἡ μὲν δὴ μέρη, ἅπερ ἐν ἁπλῆ ἰδιότητι φύσεως ὁμοιομερῆ· ἃ δὲ ἐκ τούτων συγκρίνεται, ἀνόμοια· οἷον ἄνθος, βότρυς, φύλλον, καρπός· ἁπλῶς ὅσα πρὸ τῶν καρπῶν, ἢ ἅμα γίνεται τοῖς καρποῖς· ἔτι δὲ, αὐτὸς ὁ βλαστός. ἀεὶ γὰρ ἐπίφυσιν λαμβάνει τὰ διειλημμένα κατὰ γένεσιν, ὁμοίως γε τοῖς ἄνω καὶ τοῖς πρὸς τὰς ῥίζας. ὥς τε εἰ μή τις τοῦτα θήσεται μέρη, τό, τε πλῆθος ἀόριστον ἔσται, καὶ ἀδιόριστον τὸ αὐτὸ δῆλον μοιρῶν· εἰ δ' αὖ μὴ μέρη, συμβήσεται δ' ὧν τέλεια γίνεται καὶ φαίνεται, τοῦτα μὴ εἶναι μέρη. βλαστάνοντα γὰρ, καὶ θάλλοντα, καὶ καρπὸν ἔχοντα, πάντα καλλίω καὶ τελειότερα καὶ δοκεῖ καὶ ἔστιν· αἱ μὲν δὴ ἀπορίαι σχεδὸν εἰσὶν αὗται. τάχα δ' οὐχ ὁμοίως ἅπαντα ζητητέον, ἅτε γε οὐ τοῖς ἄλλοις, οὐδ' ὅλα πρὸς τὴν γένεσιν· αὐτά τε τὰ γινώμενα, μέρη (δετέον) οἷον τοὺς καρπούς. ὁδὲ γὰρ τὰ ἔμβρυα, δῆλον ζώων. εἰ δὲ τῇ ὥρᾳ ὄψει τόγε καλλιστον, ὁδὲν σημεῖον· ἐπεὶ καὶ δῆλον ζώων οὐδέτερα λύοντα· πολλὰ δὲ καὶ τὰ μόρια καθ' ἑνιαυτὸν ἀρβαλλει, καθάπερ ὅ, τε ἐλαφος τὰ κέρατα, καὶ τὰ φωλεύοντα τὰ πτερά, καὶ τρίχας τε προβαλλει· ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, ἄλλως τε καὶ ὁμοιον τῷ φυλλορροεῖν τὸ πτίλον. ὡσαύτως δ' οὐδὲ τὰ πρὸς τὴν γένεσιν· ἐπεὶ καὶ γὰρ τοῖς ζώοις τὰ μὲν συνεκπίπτεται, τὰ δ' ἀρκαθαίρεται καθάπερ ἀλλότρια δι' φύσεως. ἔοικε δὲ παραπλησίως καὶ τὰ περὶ τὴν βλάστην ἔχειν. ἡ γάρ τοι γένεσις, γενέσεως χάριν ἐστὶ δι' τελέας. ὅλως δὲ, καθάπερ εἴπομεν, οὐδὲ πάντα ὁμοίως καὶ ὧν δῆλον ζώων λεκτέον· διὸ ὁ αὐτὸς ἀόριστος. παντα γὰρ βλάστικον, ἅτε καὶ παντα τὰ ζῶα. ὥστε ταῦτας μὲν ὅτως ἐπιλεκτέον ὁ μόνον εἰς τανῦν, ἀλλὰ καὶ δῆλον μελλόντων χάριν. ὅλα γὰρ μὴ οἷόν τε ἀφομοιοῦν, πρὸς ἐκεῖνα τὸ γλίχεσθαι πάντως, ἵνα μὴ καὶ τὴν οἰκείαν ἀβάλλωμεν θεωρίαν. ἡ δὲ ἰσοτης δῆλον φυτῶν ἔστιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἢ κατὰ τὰ ἕξεις μόρια καὶ τὴν ὅλην μορφὴν, ἢ κατὰ τὰ ἤθη, ὥσπερ ὧν τὰ ἐκ δῆλον αὐτομάτων. λεκτέον δ' ἐν αὐτοῖς, ποῖά τε πάσιν ὑπάρχει ταυτά, καὶ ποῖα ἴδια καθ' ἕκαστον γένος· ἔτι δ' αὖ δῆλον, ποῖα ὁμοια. λέγω δ' ἴδιον, φύλλον, ῥίζαν, φλοιόν. δεῖ δὲ δὴ τοῦτο λαμβανειν, εἴ τι κατ' ἀναλογίαν θεωρητέον, ὥσπερ ἐπὶ δῆλον ζώων τὴν αὐαφορὰν ποιημένοις πλησιάζει πρὸς τὰ ἐμφερέστατα καὶ τελειότατα. καὶ ἁπλῶς δὲ, ὅλα δῆλον φυτοῖς ἀφομοιωτέον δῆλον ζώοις, ὡς οἷόν τε * ἀφομοιοῖ. ταῦτα μὲν δὴ διαιρέσθω τὸν τρόπον τοῦτον. Αἱ δὲ δῆλον μορῶν διαφοραὶ σχεδὸν, ὡς τύπῳ λαβεῖν, εἰσὶν τρισὶν ἢ δῆλον τὰ μὲν ἔχειν, τὰ δὲ μὴ, καθάπερ φύλλα, καὶ καρπὸν ἢ

Διαφοραὶ φυτῶν ιη.

λλα 2m ἴδια medicas, et odores ac sapores.

ρους qd. σφῶν dicit de

Ἀπὸ ῥιζῶν ἀρξάμενοι πρῶτον περὶ φυτῶν ἐροῦμεν, ἐν ὅσοις ἡ ῥίζα ἐστὶν ἀρχὴ καὶ μόριον τοῦ φυτοῦ. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ πολλαπλᾶ. ἁπλᾶ μὲν οἷον ἐν τοῖς κρομμύοις καὶ τοῖς σκίλλαις· πολλαπλᾶ δὲ ἐν τοῖς ἀσφοδέλοις καὶ τοῖς ἀρίοις καὶ τοῖς ἀνδρακίοις καὶ τοῖς τοιούτοις. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἐνιαύσια, τὰ δὲ πολυετῆ. ἐνιαύσια μὲν οἷον τὰ σπερμολογούμενα· πολυετῆ δὲ οἷον τὰ ἀκρόδρυα καὶ τὰ ἄλλα τὰ δένδρα. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἀειθαλῆ, τὰ δὲ φυλλορροοῦντα. ἀειθαλῆ μὲν οἷον ἐλάτη καὶ πίτυς καὶ κέδρος καὶ κυπάρισσος καὶ δάφνη καὶ μυρσίνη καὶ κιττὸς καὶ πίτυος καὶ ἀκάνθη καὶ ῥάμνος καὶ ἄλλα πολλά· φυλλορροοῦντα δὲ οἷον ἄμπελος καὶ συκῆ καὶ ἀμυγδαλῆ καὶ μηλέα καὶ ἀπίος καὶ ῥοιὰ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκρόδρυα. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἀκανθώδη, τὰ δὲ ἄκανθα. ἀκανθώδη μὲν οἷον ἀκανθολόβος καὶ ἀκανθολίμη καὶ ἀκανθολίβανος καὶ ἀκανθολίβανος καὶ ἀκανθολίβανος

τῷ μὴ ἅμυλα, μηδὲ ἴλλα· ἢ τρίτον, ὃ δὲ μὴ ὁμοίως. τούτων δὲ ἡ μὲν αὐομοιότης ὁρίζεται σχήματι, χρώματι, ψυκνότητι, μανότητι, ταχύτητι, λειότητι, καὶ ὅσοις ἄλλοις πάθεσιν· ἔτι δὲ, ὅσαι διαφοραὶ τῶν χυλῶν. ἡ δὲ αὐισότης, ὑπεροχῇ καὶ ἐλλείψει τῇ πλήθους ἢ μεγέθους. ὡς δ' ἐπὶ τῶν τύπων, διὰκεῖνα πάντα διαθ' ὑπεροχὴν καὶ ἔλλειψιν· τὸ γὰρ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὑπεροχή καὶ ἔλλειψις. τὸ δὲ μὴ ὁμοίως, τῇ θέσει διαφέρει· λέγω δὲ, οἷον τὸ τοὺς καρποὺς τὰ μὲν ἐπάνω, τὰ δ' ὑποκάτω τῆς φύλλου ἔχειν· καὶ αὖ τῆ διενέγκειν, τὰ μὲν ἐγγὺς ἄκρα, τὰ δὲ ἐκ τῶν πλαγίων, ἔνια δὲ καὶ ἐκ τοῦ στελέχους, οἷον ἡ αἰγυπτία συκαμινος· καὶ ὅλα δὴ τὰ ὑπὸ γῆς φέρει καρπόν, οἷον ἥ τε ἀραχίδνα, καὶ τὸ ἐν αἰγυπτίῳ καλούμενον βίκιον· καὶ ἐπὶ τὰ μὲν ἔχει μίσχον, τὰ δὲ μή. καὶ ὧδε τῶν αὐθέων ὁμοίως· τὰ μὲν γὰρ ποδὶ αὐτὸν τὸν καρπόν, τὰ δὲ ἄλλως. ὅλως δὲ, τὸ τῆς θέσεως ἐν τόποις, καὶ τοῖς φύλλοις, καὶ ἐν τοῖς βλαστοῖς λεκτέον. διαφέρει δὲ ἔνια καὶ τῇ τάξει· τὰ μὲν, ὡς ἔτυχε θ' ἑλάττης, οἱ κλῶνδι ἴκατ' ἀλλήλας ἑκατέρωθεν· τῶν δὲ καὶ οἱ ὄζοι δ' ἴσα τε ἴκατ' ἀελμὸν ἴσοι, καθάπερ τῶν τριοζῶν· ὥστε καὶ τὰς μὴ διαφορὰς ἐκ τούτων λεκτέον, ἀφ' ὧν καὶ ὅλη μορφὴ συμβλητὸν ἴκαθ' ἕκασον. Αὐτὰ δ' ἃ τὰ μέρη διαειλημμένων, πειρατέον πρῶτ' ἑκάστου λέγειν· ἔστι δὲ πρῶτα μὲν ἡ μίγιστα καὶ κοινὰ τῶν πλέοσιν, τάδε· ῥίζα, καυλός, ἀκρέμων, ἐλάσλον· εἰς ἃ δ' ἐλειστ' ἂν τις ὥσπερ εἰς μέρη, καθάπερ ὧδε τῶν ζώων. ἕκαστόν τε γὰρ ὁμοίων, καὶ ἀφ' ἁπάντων τούτων τὰ ὅλα. ἔστι δὲ ῥίζα μὲν, ὅπερ οὖν πρῶτον προφλὼ ἐπάγεται. καυλὸς δὲ, εἰς ὃ φέρεται· καυλὸν δὲ λέγω, τὸ ὑπὲρ γῆς περιφυόμενον ὑφ' ἓν. τοῦτο γὰρ κοινότατον ὁμοίως ἐπετείοις καὶ χρονίοις, ὃ ὧδε τῶν δένδρων καλεῖται σελέχη. ἀκρέμονας δὲ, τὰς ἐφ' τοῖς ἐκ τοῦ καυλοῦ ἀριζομένας, οὓς γῶν καλοῦσιν ὄζους. ἐλάσλον δὲ, τὸ βλάστημα, τὸ ἐκ τούτων ὑφ' ἓν· οἷον μάλιστα τὸ ἐπέτειον. καὶ τοῦτα μὲν οἰκειότερα τῶν δένδρων. ὁ δὲ καυλὸς, ὥσπερ εἰρηται, κοινότερον. ἔχει δὲ ὁ πάντα τὰ τοιαῦτα, οἷον ἔνια τῶν πωωλῶν, τὰ μὲν ἔχει μὲν, ἀκάεῖ δὲ, ἀλλ' ἐπίτειον, ἢ ὅλα χρονιώτερον ταῖς ῥίζαις· ὅλως δὲ, πολύχυλον τὸ τῶν φυτῶν, καὶ ποίκιλον, καὶ χαλεπὸν εἰπεῖν καθόλου. σημεῖον δὲ, τὸ μηδὲν ἓν ἰοινὸν λαβεῖν, ὃ πᾶσιν ὑπάρχει, καθάπερ ὅλοις ζώοις σόμα, ἢ ἰοιλία, τὰ ἢ ἀναλογία τούτοις, τὰ δ' ἄλλην τρόπον· ὅτε γὰρ ῥίζαν πάντ' ἔχει, ὅτε καυλὸν, ὅτε ἀκρέμονα, ὅτε ἐλάσλον, ὅτε φύλλον, ὅτε ἄνθος, ὅτε καρπὸν, ὅτ' αὖ φλοιὸν, ἢ μήτραν, ἢ ἴνας, ἢ φλέβας· οἷον μύκης, οἶδνον. ἐν τούτοις δὲ ἡ ὀσία, ἢ γὲ τοῖς τοιούτοις· ἀλλὰ μᾶλιστα τοῦτα ὑπάρχει, καθάπερ εἴρηται, τοῖς δ' ἐνδροις· κἀκείνων οἰκειότερον ὁ μεσισμός, πρῶς ἃ καὶ τὴν ἀναφορὰν τῶν ἄλλων ποιεῖσθαι λέγεται. σχεδὸν δὲ καὶ τὰς ἄλλας μορφὰς ἑκάστων τοῦτα διασημαίνει. διαφέρουσι γὰρ πλήθει τούτων, καὶ ὀλιγότητι, καὶ πυκνότητι, καὶ μανότητι, καὶ τῷ ἐφ' ἓν ἢ εἰς πλέω σχίζεσθαι πρῶς ἄλλοις τοῖς ὁμοίοις. ἔστι δὲ ἕκαστον τῶν εἰρημένων οὐχ ὁμοιομερές. λέγω δὲ ὁμοιομερὲς, ὅπερ ἐκ τῶν αὐτῶν ὁπῆ μέρος σύγκειται τῷ ῥίζης, καὶ τὸ στέλεχος· ἀλλ' ὃ λέγεται στέλεχος τὸ ληφθὲν, ἀλλὰ μόριον· ὡς αὖ τοῖς τῶν ζώων μέλεσιν ὅδιν, ἐκ τῶν μὲν ὁπῆ τῷ ἁνήμης ἢ τῷ ἀγκῶνος, ἐκ ὁμωνύμου δὲ, καθάπερ σαρξ καὶ ὀστοῦν, ἀλλ' ἀνώνυμον· ὃ δὲ δὴ τῶν ἄλλων ὃ δένδρων, ὅλα μονοειδῆ τῶν ὀργανικῶν. ἁπάντων γὰρ τῶν τοιούτων, ἀώνυμα τὰ μέρη. τῶν δὲ πολυειδῶν, ὠνομασμένα, καθάπερ ποσὶς, χεὶρ, κεφαλὴ, οἷον πάκτυλος, ῥὶς, ὀφθαλμός. ἐν τὰ μὲν ἐγγιστα μέρη, σχεδὸν ταῦτά ὅδιν. Ἄλλα δὲ, ἐξ ὧν τοῦτα, φλοιὸς, μήτρα, ἑύλα, ἢ ὅλα ἔχει μήτραν. πάντα ἢ ὁμοιομερῆ, καὶ τὰ τοῦτων δὲ ἓν πρότερα· ἐξ ὧν τοῦτα, ὑγρὸν, ξηρὸν, ἰς, σάρξ. ἀρχαὶ μὲν ὧν αὖται, πλεῖω δὲ τῆς λέγει τὰς τῶν στοιχείων δυνάμεις· αὐτοῦ δὲ ἰοιναὶ πάντων. ἡ μὲν οὖν σύστασις, καὶ ἡ ὅλη φύσις ἐν τούτοις. ἄλλα δ' ὅδιν, ὥσπερ ἐπέτεια μέρη, τὰ πρῶς τὴν καρποτοκίαν· οἷον, φύλλον, ἄνθος, μίσχος. ἔτι δ' ὅδιν, ὧ σωμήρτηται πρῶς τὸ φυτὸν τὸ φύλλον, ἢ ὁ καρπός. ἔτι δὲ ἐλιξ, βότρυς, οἷς ἐναρχὴ ἢ ὧν ταῦτα ἀπέρματος τὸ καρπός. καρπὸς δ' ὅδι, τὸ συγκείμενον ἀπέρμα μετὰ τῆ πόσεως. παρὰ δὲ ταῦτα φίωμ ἰδίᾳ ἄττα· καθάπερ ἡ λίτης δρυός, ἢ ἡ ἔλιξ ἀμπέλου· ἢ τοῖς ἢ δένδροισίν ὅδιν ὅτω σκαλαβεῖν. τοῖς δ' ἐπετείοις, δίλον ὡς ἅπαντα ἐπέτεια· μέχρι γὰρ τῆ καρπῶν ἡ φύσις. ὅλα δὲ ἐπέσκαπται, καὶ ὅλα διετίζει, καθάπερ σέλινον, ἢ ἄλλ' ἄττα, καὶ ὅλα δὲ πλέω χρόνου ἔχει, τοῦτο ἅπασιν ἢ ὁ καυλὸς ἀκολουθήσει κατὰ λόγον. ὅταν γὲ ἀπερμοφορεῖν μέλλωσι, τότε ἐγκαυλοῦσιν· ὡς ἕνεκα τοῦ ἀπέρματος ὄντων τῶν καυλῶν. ταῦτα μὲν δὴ ταύτη διωρίσθω. τῶν δὲ ἀρτὶ εἰρημένων μερῶν πειρατέον ἕκαστον εἰπεῖν, τί ὅδιν, ὡς γὲ τύπῳ λέγοντας. τὸ μὲν δὴ ὑγρὸν

φανερὸν, ὃ δὴ καλοῦσί τινες ἁπλῶς γὲ ἅπασιν ὀπὸν, ὥσπερ καὶ Μνησίθεος· τὸ δὲ μὲν τοῖς ἄλλοις αὐωνύμως, γὲ δὴ τισιν ὀπὸν· ἢ γὲ ἄλλοις διάκρυον. ἔνιοι δ' ἢ καὶ φλοιὸν καλοῦσιν αὐτὰ γὲ αὐώνυμα, τῇ δὲ ὁμοιότητι μεταλαμβάνουσι τὲ γὲ πρῶς ζώοις μορίων· ἔχει δέ ἴσως ἢ ἄλλας διαφορὰς ἢ τοῦτα, ἢ ὅλως τὸ ὑφ' ἓν τοῦτο· πολύχυλον γὲ, ὥσπερ εἰρήκαμεν. ἀλλ' ἐπεὶ διὰ τὲ γνωρίμων μεταδιώκειν δεῖ τὰ ἀγνώριστα, γνωριμώτερα δὲ τὰ μείζω ἢ ἐμφανῆ τῇ αἰσθήσει διαλανθάνοντα, καθάπερ ὑφήγηται, πρὸς τοῦτων λεκτέον. ἐπαναφορὰν γὰρ ἕξομεν τῶν ἄλλων πῶς ταῦτα, μέχρι πόσε ἢ ὡς ἕκαστα μετέχει τῆ ὁμοιότητος. εἰλημμένων δὲ τὲ μερῶν, μετὰ ταῦτα λεκτέον τὰς τούτων διαφοράς. ὅτου γὰρ ἅμα ἢ ἡ ὀσία φανερὰ, ἢ ἡ ὅλη τῶν πῶς ἄλλα διάκασις. ἡ μὲν δὴ τῶν μειζόνων, σχεδὸν εἴρηται. λέγω δ' οἷον ῥίζης, καυλὸ, τῶν ἄλλων. αἱ γὰρ δυνάμεις, καὶ ὧν χάριν ἕκαστον, ὑσρον ῥηθήσονται. ὧν δὲ καὶ ταῦτα ἢ τὰ σύγκειται, πρῶτον εἰπεῖν, ἀφ' ἁμμένων τὰ πρώτων. πρῶτα δὲ ὅδι, τὸ ὑγρὸν καὶ θερμόν. ἅπαν γὰρ φυτὸν ἔχει πινὰ ὑγρότητα ἢ θερμότητα σύμφυτον, ὥσπερ καὶ ζῶον. ὧν ὑστολιπόντων, γίνεται γῆρας ἢ φθίσις· τελεῖως δὲ ὑσταλιπόντων, θάνατος καὶ αὔανσις. γὲ μὲν δὴ τοῖς πρώτοις αὐώνυμον ἡ ὑγρότης· γὲ γήϊος δὲ ὠνομασμένη, καθάπερ εἴρηται. τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ζώων ὑσταρχὴ μόνη γὰρ ἡ τῶν γλαύκων ὑγρότης ὠνόμασται· διὸ καὶ διόρυσται πῶς ἔσχε περὶ σφ. τὰ μὲν γὰρ ἄναιμα, τὰ δ' γλαυκὰ λέγεται. ἔστι μὲν δὴ τὸ τοῦτο μέρος, ἢ τὸ τούτῳ συμπεπλεγμένον θερμόν. Ἄλλα δὲ ἄλλη ἕτερα τῶν γήϊος, ἃ καθ' ἑαυτὰ μὲν ὄδειν αὐώνυμα, σχεδὸν δὲ τῇ ὁμοιότητα ἀπεικάζεται τοῖς τῶν ζώων μορίοις. ἔχει γὰρ ὥσπερ ἴνας, ὅ ὅδι συνεχὲς καὶ ἰσχυρὸν καὶ ἐπίμηκες, ἀπαράβλητον ἢ, καὶ ἄβλαστον, ἔχον φλέβας. αὖται δὲ τὰ μὲν ἄλλα εἰσὶν ὁμοίως τῇ ἰνὶ, μείζους δὲ καὶ ταχύτεραι, ἢ παραβλαστὰς ἔχουσαι ἢ ὑγρότητας· ἔτι ξύλον, καὶ σάρξ. τὰ μὲν γὰρ ἔχει σάρκα, τὰ δὲ ξύλον. ἔστι δὲ τὸ μὲν ξύλον, χυσὸν ἢ ἢ σάρξ, πάντη διαμερεῖ, ὥσπερ γῆ, ἢ ὅλα γῆς· μεταξὺ δὲ γίνεται ἰνός καὶ φλέβος. φασὶ δὲ καὶ φύσιν αὖ τὲ γὲ ἄλλοις τε, καὶ γὲ τοῖς τῶν πόδι καρπίων λίθμασι. φλοιὸς δὲ, ὦ μήτρα, κυκλοῖ μὴ λέγεται. διὸ δὲ αὐτὰ καὶ τῷ λόγῳ διοίσασα. φλοιὸς μὲν δὴ ὅδι, τὸ ἔξω τοῦ, καὶ χωρὶς τῆ ὑσταιμίας σώματος· μήτρα δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ ξύλου, τοῦτο δὲ τὸ φλοιὸς· οἷον γὲ τοῖς ὀστοῖς μυελός. καλοῦσι δέ τινες τοῦτο καρδίαν, οἱ δὲ μυελόν. τὰ μὲν δὴ μόρια σχεδὸν ὅδι τοσαῦτα· σύγκειται δὲ τὰ ὑσθρα ἐκ τῶν πρώτερων· ξύλον μὲν δὴ ἰνός καὶ ὑγρῆ, ἢ γῆϊα σαρκός. ξυλῶδη γὰρ σκληρυόμενα, οἷον γὲ τοῖς φοίνιξι, καὶ νεαρθῇ, ἢ εἴ τι ἄλλο ἐκξυλᾶται, ὥσπερ αἱ τῆ ῥαφανίδος ῥίζαι. μήτρα δὲ, δὴ ὑγρὸ τῆ καρκός. φλοιὸς δ' ὁ μὲν τις ἐκ πάντων τῶν τριῶν, οἷον ὁ τῆ δρυός, ἢ αἰγείρου, καὶ ἀπὸ· ὁ δὲ τῆ ἀμπέλου, δὴ ὑγρὸ καὶ ἰνός· ὁ δὲ τὸ φύλλου, ἐκ τῆ καρκός ἢ ὑγρῆ. πάλιν δὲ ἐκ τούτων σωίθετα τὰ μέγιστα καὶ πρῶτα ῥηθέντα, καθαπτόμενα μέλη, πλεῖω οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν πάντα, ὁδὲ ὡσαύτως, ἀλλὰ διαφορὰς. εἰλημμένων δὲ πάντων τῶν μορίων, ὡς ἐν τύπῳ εἰπεῖν, τὰς τούτων διαφορὰς πειρατέον ἀρ' ἰδόναι, καὶ τὰς ὅλων τῶν δένδρων καὶ φυτῶν ὁσίας. Ἐπεὶ δὲ συμβαίνει ταφέτερον τῶν τῇ μάθησιν διαιρεμένων ἢ εἶδη, καλῶς ἔχει τοῦτο πρῶτον εἰπεῖν, ἐφ' ὧν γὲ δίεληται. πρῶτα δ' ὅδι καὶ μέγιστα, ἢ σχεδὸν ὑφ' ὧν πάντα τὰ πλεῖστα ποδέχεται, τάδε· δένδρον, θαμνος, φρύγανον, πόα. δένδρον μὲν δὴ ὅδι, τὸ ἀκρ ῥίζης μονοστέλεχον, πολύκλαδον, ὀζῶτον, ἐκ δύο πολυτρῦ· οἷον ἐλαία, συκῆ, ἄμπελος. φρύγανον δὲ, τὸ ἀκρ ῥίζης, καὶ πολυστέλεχες, καὶ πολύκλαδον· οἷον βάτος, παλίουρος. πόα δὲ, τὸ ἀκρ ῥίζης φυλλοφόρον πωϊόν, ἀστέλεχον, ὃ ὁ καυλὸς καυρμοφόρον· οἷον ὁ σῖτος, καὶ τὰ λάχανα. λεῖ δὲ τὸς ὅρος ὅτως ἀκριβέχεσθαι ἢ λαμβάνειν, ὡς τύπῳ ὡς ὧν τὸ ὠᾶν λεγομένους. ἔνια γὲ ἴσως ἐπιπολαίτερον λόξειε, τὰ δὲ ἢ παρὰ τῆ ἀγωγὴν ἀλλοιότερα γίνεται καὶ ἐκβαίνοντα φύσεως· οἷον μαλάχη τε εἰς ὕλος αὐαγομένη, ἢ ὑσταδένδρομένη. συμβαίνει γὰρ ὥσπερ καὶ ὀκ γὲ πολλῷ χρόνῳ, ἀλλ' γὲ ἐξ ἡμέρας μησίν, ὡς τε μίκος καὶ πάχος λοραπαίου γίνεσθαι, διὸ καὶ Βακτριάνας αὐτὰς χρῶνται. πλέονος δὲ χρόνου γινομένους, ἢ λόγου ἢ ἀποδόσεως. ὁμοίως δὲ καὶ ὧν τοῦτων. καὶ γὰρ ταῦτα λαμβάνει μέγεθος· ἔτι δὲ μᾶλλον ἄγνος, καὶ ὁ παλίουρος, καὶ ὁ λιτός, ὡς θ' ὁμολογουμένως τοῦτα γίνεται δένδρα, καίτοι θαμνώδη ὄντα. ὁ δὲ μύρρινος, μὴ αὐξανόμενος ἐκθαμνᾷ. ἡ ἡρακλεωτικὴ καρύα. δ' ὁ νεῖ ὁ αὖτη τε ἢ ὁ τῆ καρπῶν βελτίω ἢ πλείω φέρῃ, ἐὰν ῥάβδους λῃ ἐκ πλείους, ὡς τῆς φύσεως θαμνώδεις ὄσης. ὁ μὴ νοσέλεχος δὲ σ' ἂν λόξειεν ὃ δ' ἡ μηλέα, ὃ δ' ἡ ῥοιὰ † ἄπιος εἴη, ὃ δ' ὅλως

Cambridge University Library

ὅλως ὅστε παρεβλασηκὰς ἀφ' ἧς ῥιζῶ· ἀλλὰ τῇ ἀγωγῇ τοιαῦτά, παραιρεμένων ἧς ἄλλως. ἔνια ἢ καὶ ἐῶσι πολυσελεχῆ οἷα λεπόστατα, καθάπερ ῥόαν, μηλέαν. ἐῶσι ἢ καὶ τὰς † ἐλάτας καὶ πεύκας, καὶ τὰς συκᾶς. τάχα δ' ἂν τις φαίη, ἢ ὅλως μεῖζον εἶναι καὶ μικρότητι δύναμιν ἔνια, τὰ δὲ ἰσχύι καὶ ἀδηφείᾳ, ἢ πολυχρονιότητι. ἧς τε γὰρ φρυγανωδῶν ἢ λαχανωδῶν ἔνια μονοσέλεχα, καὶ οἷον δένδρα φύσιν ἔχοντα γίνεται, καθάπερ ῥαφανὶς, σίκυος. σθένει καὶ καλάσιον τὰ τοιαῦτα, δένδρολάχανα. τά τε λαχανώδη πάντα, καὶ τὰ πλεῖστα ὅταν ἐγκαταμένῃ, λαμβάνει πινὰς ὥσπερ ἀκρέμονας, καὶ γίνεται τὸ ὅλον φ' ὑμαλῶ δ' φυδρώδει, πλὴν ὀλιγοχρονιώτερα. Διὰ δὴ ταῦτα, ὥσπερ ἐλέγομεν, οὐκ ἀκριβολογητέον τῷ ὅρῳ, ἀλλὰ τῷ ὑπὸ τὴν αἴσθησιν τὰς ἀφορισμὰς ἕπεσθαι τὴν τῆς διαιρέσεως ὁμοίως, οἷον ἡμέρων ἀγρίων, καρποφόρων ἀκάρπων, ἀνθοφόρων ἀνάνθων, ἀειφύλλων φυλλοβόλων. τὰ μὲν γὰρ ἄγρια καὶ ἥμερα πρὸς τὴν ἀγωγὴν ἔστιν ὅπου δοκεῖ. ὧν γὰρ ἄγριον καὶ ἥμερον, φασὶ μεταβάλλειν γίνεσθαι, τυγχάνον καὶ μὴ τυγχάνον θραπείας· ἄκαρπα δὲ, καὶ καρπιμαῖα καὶ καρποφόρα ἄνθη πρὸς τοὺς τόπους καὶ τὸν ἀέρα τὸν ὑπάρχοντα. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ φυλλοβόλα, καὶ ἀείφυλλα. ὑπὸ γὰρ ἐλεφαντίνου, οὐδὲ τὰς ἀμπέλους, οὐδὲ τὰς συκᾶς φασὶ φυλλοβολεῖν· ἀλλ' ὅμως τοῖς αὐτοῖς αἰρετέον. ἔχει γάρ τι φ' φύσεως κοινόν, ὁμοίως φ' δένδροις καὶ θαμνοις καὶ τοῖς φρυγανικοῖς καὶ ποώδεσιν· ὥσπερ ὧν καὶ τὰς αἰτίας ὅταν τις λέγῃ, ὑπὲρ πάντων κοινῇ δηλονότι λεκτέον, οὐχ ὁρίζοντα καθ' ἕκαστον. ὅλως μὲν, καὶ ταύτας κοινὰς εἶναι πάντων. ἅμα δὲ καὶ φαίνεταί τινα ἴδιον ἔχειν φυσικὴν διαφορὰν ὑπὸ ἧς ἀγρίων καὶ ἧς ἡμέρων, εἴπερ ἔνια μὴ δύναται ζῆν, ὥσπερ τὰ γεωργούμενα † μησὶ λως δίεγεται θραπείαν, ἀλλὰ καὶ χείρω γίνεται, καθάπερ ἐλάτη, πεύκη, λάσερ· ἢ ἁπλῶς, ὅσα ψυχρὸς τόπους φιλεῖ, καὶ χιονώδεις, ὡσαύτως δὲ, καὶ ἧς φρυγανικῆς καὶ ποώδους, οἷον λάπαθος ἢ θέρμος· ἥμερον ἢ καὶ ἄγριον δίκαιον καλεῖν, ἀναφέροντα πρός τε ταύτας, καὶ ὅλως πρὸς τὸ ἡμερώτατον. ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἡ μόνον, ἢ μάλιστα ἥμερον. Φανεραὶ δὲ καὶ ἧς ταύτας τὰς μορφὰς αἱ διαφοραὶ ἧς ὅλων τε καὶ μορίων, οἷον λέγω, μεγέθους καὶ σμικρότητος, σκληρότης μαλακότης, λειότης βραχύτης φλοιοῦ, φύλλου, ἧς ἄλλως ἁπλῶς, σύμφυΐα καὶ δυσμορφία τίς· ἔτι δὲ καὶ καλλικαρπία, καὶ ἀκαρπία· πλέω μὲν γὰρ δοκεῖ τὰ ἄγρια φέρειν, ὥσπερ ἀγρὰς, πίτυν· καλλίω δὲ τὰ ἥμερα, καὶ τοὺς χυλοὺς δὲ αὐτοὺς γλυκυτέρους καὶ † ἰδίως, καὶ τὸ ὅλον ὡς εἰπεῖν δυκράτους. μᾶλλον αὖτου τε δὴ φυσικαί τινες διαφοραὶ τοιαῦται, διαφοραὶ, καὶ ἔτι δὴ μᾶλλον ἧς ἀκάρπων καὶ καρποφόρων, καὶ φυλλοβόλων καὶ ἀειφύλλων, καὶ ὅλα ἄλλα τοιαῦτα. πάντων δὲ λεκτέον ἀεὶ καὶ πάσας τοὺς τόπους· οὐ γὰρ ὁσ' οἷόν τε ἴσως ἄλλως. αἱ δὲ τοιαῦται διαίρεσιν ἂν γραμικόν τινα ποιεῖν χωρισμόν, οἷον φυδρώδων καὶ χορταίων, ὥσπερ ὧδε ἧς ζώων. ἔστι γὰρ ἔνια ἧς φυτῶν, ἃ ὁ διύασται μὴ φ' ὑγρῷ ζῆν. διαῤῥηγνυται δ' ἄλλο κατ' ἄλλο γένος ἧς ὑγροῦ, ὥστε τὰ μὲν φ' τέλμασι, τὰ δὲ φ' λίμναις, τὰ δ' φ' ποταμοῖς, τὰ δὲ καὶ φ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ φύεται, τὰ μὲν ἐλαττόνως καὶ φ' τῇ παρ' ἠμῖν, τὰ δὲ μείζω πρὸς τὴν ὀρυθραν. ἔνια δὲ, ὥσπερ αἱ καθυτραι καὶ ἐλεῖαι, καθάπερ ἴτεαι καὶ πλάτανος· τὰ δὲ οὐκ φ' ὕδασι δυναμένα ζῆν (φ' τούτοις) ἀλλὰ διώκοντα τοὺς ξηροὺς τόπους. ἧς δ' ἐλαττόνων, ἔστιν ἃ καὶ τοὺς αἰγιαλούς. ὁ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτων, εἴ τις ἀκριβολογεῖσθαι θέλει, τὰ μὲν αὖ εὐρηκοινὰ, καὶ ὥσπερ ἀμφίβια, καθάπερ μυρίνη, ἰτέαν, ἑλλῆθραν· τὰ δὲ καὶ ἧς ὁμολογουμένων χοραίων, ὡς φυκιόν τι ποτὲ φ' τῇ θαλάττῃ βιοῦν, φοίνικα, σκίλλαν, ἀνθέρικον. ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πάντα, καὶ ὅλως τὸ οὕτω σκοπεῖν, οὐκ οἰκεῖως δεῖ σκοπεῖν· οὐδὲ γὰρ οὐσί· ἡ φύσις οὕτως, οὐδ' φ' τοῖς τοιούτοις ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. τὰς μὲν οὖν διαιρέσεις, καὶ ὅλως τὴν ἰσοείαν ἧς φυτῶν οὕτω λεκτέον. ἅπαντα δ' οὖν καὶ ταῦτα, καὶ τ' ἄλλα διοίσει καθάπερ εἰρηται, ταῖς τε ἧς ἄλλων μορφαῖς, καὶ ταῖς ἧς μορίων διαφοραῖς· ἢ ὅλ' ἔχειν, τὰ δὲ μὴ ἔχειν, ἢ ὅλ' πλέω, τὰ δὲ ἐλάττω, ἢ ὅλ' αὐτομοίως, ἢ ὅσοι τόποι δ' ἰρηνται πρότερον. οἰκεῖον δὲ ἴσως, καὶ τοὺς τόπους συμπαραλαμβάνειν, φ' οἷς ἕκαστα πέφυκεν, ἢ μὴ πέφυκε γίνεσθαι. μεγάλη γὰρ καὶ αὕτη διαφορὰ, καὶ οὐχ ἥκιστα, οἰκεῖα ἧς φυτῶν, διὰ ὅλ' συμπέπωκε τῇ γῇ, καὶ μὴ ἀπολελύσθαι καθάπερ τὰ ζῶα. Πειρατέον δ' εἰπεῖν τὰς ἧ μέρη διαφορὰς, ὡς ἂν καθόλου λέγοντας πρῶτον, καὶ κοινῶς, εἶτα καθ' ἕκαστον, ὑσδρον ὧδε πλέον ὥσπερ ἀναθεωροῦντας. ἔτι δὲ τὰ μὲν ὀρ-

βοφυῆ,

ἐλάτες, ἢ πεύκας τὰς συκᾶς, κοπόν δασ, Gaza.

Oleas qp et ficos multifidas diminuere asserit, Gaza.

ar diuuminare ac terere bruscare, Gaza

(ἢ ἀνθοφόρα, ἢ ἀνανθῆ, Gaza.)

Verutamen cisdem vtuntur cunctis amplexi quemq; (Gaza) diuersior

i. τὸν αὐλικὸν

siquidem alia mouere negant absque calumnia, cum illa q colet

ἔνια δὲ Gaza

adde. ee pinastre. celastre, Gaza. κάτεια. κάχρυσον

bonitas et pinitas fruendum.

Fortè ἀδίδυτες (amicones et stephanices, Gaza.

plorus, Gaza.

(abundat)

ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΤΟ Α. Κ. 9

βοφυῆ, καὶ μακροσελέχη, καθάπερ ἐλάτην, πεύκην, λυπάριον· τὰ δὲ σκολιώτερα, καὶ βραχυσελέχη, οἷον ἰτέαν, συκῆν, ῥοιάν. καὶ ἧς πάχος δέ, καὶ λεπόστητα ὁμοίως. καὶ πάλιν τὰ μὲν μονοσελέχη, τὰ δὲ πολυσελέχη. ὅσα δὲ αὐτὸ πρόσωπον πινὰ καὶ τῷ καθάπερ ἢ ἀπαραβλαστεῖν, καὶ πολυκλαδῆ καὶ ὀλιγόκλαδα, καθάπερ ἡ φοίνιξ. καὶ φ' αὐτοῖς τούτοις, ἔτι ἧς τὴν ἰσχύν, ἢ πάχος, ἢ τὰς τοιαύτας διαφοράς. πάλιν τὰ μὲν λεπόφλοια, καθάπερ δάφνη, φελλύρα· τὰ δὲ παχύφλοια, καθάπερ δρῦς. ἔτι τὰ μὲν λειόφλοια, καθάπερ μηλέα, συκῆ· τὰ δὲ τραχύφλοια, καθάπερ ἀγρία δρῦς, φελλός, φοίνιξ. ταῦτα δὲ, νέα μὲν ὄντα λειοφλοιότερα, ἀγηράσαντα δὲ παχυφλοιότερα. φύσις δὲ καὶ ῥιζοφλοια, καθάπερ ἄμπελος· τὰ δὲ, καὶ ὡς ποδαπὸν εἰπεῖν, οἷον αὐδραχνη, πλάτανος, κύμερος. ἔστι δὲ καὶ ἧς μὲν στερεὸν καὶ ὡς τὸ πολὺ πίπτειν, οἷον φελλὸς, δρῦς, ἀγγεία· ἧς δὲ ἰνώδες, καὶ ἄζαρον, ὁμοίως δένδρων καὶ θαλλῶν καὶ ἐπετείων, οἷον ἀμπέλου, καλάμου, πυρός. καὶ ἧς μὲν πολύλοπον, οἷον φελλύρας, ἐλάτης, ἄμπελος, λινοστασία, ἱρομμύου· ἧς δὲ μονόλοπον, οἷον συκῆς, καλάμου, αὐρας. καὶ μὴ διὰ τοὺς φλοιοὺς, ᾧ τούτοις αἱ διαφοραί. ἧς δὲ ἔνυλον αὐτῷ, καὶ ὅλως ἧς ξυλωδῶν, οἱ μὲν εἰσὶ ζαρκώδεις, οἷον δρυός, συκῆς, καὶ ἧς ἐλατόνων βαλάνου, πίτυος, λωτοῦ· οἱ δὲ ἄζαροι, καθάπερ λεύκη, λωτὸς, λυπαρίτης. καὶ οἱ μὲν ἰνώδεις, τὰ μὲν γὰρ ἧ ἐλάτης καὶ τὸ φοίνικος ἔνυλα τριῶν τὰ δὲ μανὰ, καθάπερ ἧ συκῆς. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ μὲν φλεβώδη, τὰ δ' ἄφλεβα. πρὸς δὲ τὰ φρυγανικὰ καὶ θαμνώδη, καὶ ὅλως τὰ λιπήματα, καὶ ἄλλας τις ἂν λάβοι διαφοράς. ὁ μὲν γὰρ καλάμου, γονατῶδης. ὁ δὲ βάτος, καὶ ὁ παλίουρος, ἀκανθώδη. ἡ δὲ τίφη, καὶ ἔνια ἧς ἐλείων ἢ λιπαινόμενα, ὁμοίως ἀδιάφορα καὶ ὁμαλῆ, καθάπερ σχοῖνος. ὁ δὲ τοῦ λυπίνου καὶ βατόμου λαιμὸς ὁμαλότητά τινα ἔχει παρὰ τὰ τοιαῦτα. ἔτι δὲ μᾶλλον ἴσως ὁ τοῦ μύκητος. αὗται μὲν δὴ διάφοραι αἱ, ἐξ ὧν ἡ σωμάτων. † ἡ δὲ ἧς τῶν πάθη, καὶ τὰς δυνάμεις· οἷον σκληρότης ἧ γλισχρότης, λειαντότης μανότης, λειότης, βαρύτης, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. ἢ μὲν γὰρ ἰτέα, καὶ χλωρόν, δύθυλον ὑφορ, ὥσπερ ὁ φελλός· ἡ δὲ ῥύζος, καὶ ἠβλίνος, οὐδὲ αὐανθύτα. καὶ τὰ μὲν κριθώδη, καθάπερ ὁ ἧ ἐλάτης· τὰ δὲ ἄθραυστα μᾶλλον, οἷον ὁ ἧ ἐλαίας. καὶ τὰ μὲν λοπὰ, οἷον τὰ ἧ ἀκτῆς· τὰ δὲ ὀζώδη, οἷον τὰ ἧ πτόδυκος καὶ ἐλάτης. σπὶ δὲ καὶ τὰς φλοιώδεις ὑπολαμβάνειν ἧ φύσεως. δύσριστον μὲν γὰρ ἡ ἐλάτη, διὸ δύθυπορεῖν ἄθραυστον δὲ ἡ ἐλαία, σχεδὸν σκολιόν καὶ σκληρόν. δύκαμπτον δὲ ἡ φίλυρα, καὶ ὅσα ἄλλα, σχεδὸν γλίχρᾳ ἔχειν τὴν ὑγρότητα. βαρὺ δὲ, ἡ μὲν ῥύζος, καὶ ἠβλίνος, ὅτι πυκνά· ἡ δὲ δρῦς, ὅτι γνῶδες. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα πάντα πρὸς τὴν φύσιν ὡς ἀάγεται. Διαφέρουσι δὲ καὶ ταῖς μήτραις. πρῶτον μὲν, εἰ ἔνια ἔχει ἢ μὴ ἔχει, καθάπερ τινὲς φασιν ἄλλά τε καὶ τὴν ἀκτῆν· ἐπεὶ καὶ τὰ ἧ αὐτῆς τοῖς ἔχουσι. ἧς μὲν γὰρ δεῖ ζαρκώδης, ἧς δὲ ξυλώδης, ἧς δὲ ὑμενώδης. ζαρκώδης μὲν, οἷον ἀμπέλου, σικῆς (μηλέας, ῥοιᾶς, ἀκρᾶ, ναρθηκος· ξυλώδης δὲ, πίτυος, ἐλάτης, πτόδυκος, καὶ μάλιστα αὕτη σχεδὸν φλοιώδης ἐστίν. τούτων δ' ἔτι σκληρότεραι καὶ πυκνότεραι, ἱρανίας, πρίνου, δρυός, λυκίου, συκαμίνου, ἐβένου, λωτοῦ. σχεδὸν φέρουσι δὲ αὗται καὶ τοῖς χρώμασι· μέλαιναι γὰρ δὴ πᾶσαι, καὶ ἧ δρυός, ἢν καλῶσι μελανδρυον· ἅπασαι δὲ σκληρότεραι ἧ ξύλων, διὸ καὶ ὑποπιμπρᾶσι μᾶλλον ἢ αἱ λῆ, αἱ δ' οὔ. ὑμενώδεις δὲ, ἧ μὲν τοῖς δ' φλοιοῖς ἐστίν, ἢ κατάνιοι· ἧ δὲ τοῖς θαμνώδεσι, καὶ ὅλως τοῖς ὑλήμασιν, οἷον καλάμῳ τε καὶ ναρθηκι, καὶ τοῖς τοιούτοις εἰσίν. ἔχει δὲ τὴν μήτραν, τὰ μὲν μεγάλην ἢ φανεράν, ὡς πρίνος, δρῦς, καὶ τὰ ἄλλα τὰ πτοειρημένα· τὰ δὲ ἀφανεστέραν, οἷον ἐλαία, πύξος· οὐ γὰρ ὅτιμ ἀφωρισμένην οὕτω λαβεῖν. ἀλλὰ καὶ φασί τινες, οὐ ἧ τὸ μέσον, ἀλλὰ ἧ τὸ πᾶν ἔχειν, ὥστε μὴ ἔχειν τόπον ὡρισμένον· διὸ καὶ φύσις οὐδὲ ἂν δόξειεν ὅλως ἔχειν, ἐπεὶ καὶ τὸ φοίνικος οὐδεμίαν φαίνεται διαφορὰν λαβεῖν οὐδὲ. Διαφέρουσι δὲ καὶ ταῖς ῥίζαις. τὰ μὲν γὰρ πολύῤῥιζα, καὶ ἀκροῤῥίζα, καθάπερ σκῖα, δρῦς, πλάτανος· ἐὰν γὰρ ἔχωσι τόπον, ἐφ' ὃν ὁρμήσουσι. τὰ δὲ ὀλιγόῤῥιζα, καθάπερ (ἡ ἐλάτη) ῥοιὰ, μηλέα. τὰ δὲ μονόῤῥιζα, καθάπερ ἐλάτη, πτόδυκος. μονόῤῥιζα οὕτως, ὅτι μίαν μεγάλην τὴν εἰς βάθος ἔχει, μικρὰς δὲ ἀκροτάτης πλείους. ἔχουσι δὲ καὶ ἧ μονοῤῥίζων ἔνια τὴν ἐκ τοῦ μέσου μεγίστην, καὶ ἧ βάθος, ὥσπερ ἀμυγδαλαί, ἐλαία † μικραὶ ταύτῃ, τάς τε ἄλλας μείζους, καὶ ὡς ἐκκαρκινωμένας. ἔτι δὲ τὰ μὲν πεχέα μᾶλλον, ἧ ἢ ἀνωμαλῆς, καθάπερ δ' ἄφυης, ἐλαίας· ἧ ἢ πᾶσαι λεπταί,

2 3 καθα-

Quinetia vobori talis qd nigrum cognominat. Gaza. malim 'qua' s. medulla vir. no ipsi vobori. in G. abigam e.

Constantine in lexico legit 'ἰνόφλοια: malim ἔνιγ φλοια

τὸ

πολύκλαδα

ὑγρ, καὶ τὰ μὴ πολύκλαδα

ἐλάδιον βε a. b. Gaza. ℔ uncorr. vobur simplici tex. hoc.

cornices malim τραχυφλοιότερα ἐρρι et antithesin. cruciosum scabrosumque Gaza. ābusdā or cadit contra me pomelle (Clego ἀδράχνη. i. pomdafe) unc domi, arburo, Gaza.

Caulis et ligna.

+ glandis, Gaza.

a. b. alii nemosi, alii arenosi, Gaza.

Hęc etiamnū nidēt ad caules referenda.

ἐχθιναι ἔνδα peculiaris (ovum ἐν ovo) ἐν ἀὶ δὲ ſ. διαφορὰ, Gaza.

+ Gaza addit μελακόλιθο

ἀπυκνόλιθο addit Gaza.

Sedx. n. ficca tarmodo lenis, sinis et mixta leue ē, Gaza. an ou χλωρον εδε

ei alix fissiles me abies. or Gaza. lego, ἢ τὰ μὴ σχιστὰ καθάπερ τὸ τῆ ἐλάτης (ſ. ξύλον.) τὰ ὑ εὔθραυστα μάλιστα, οἷον τὸ ἐλάτης. ſ. ξύλον. καὶ τὰ μὲν ζόσα, (exodes Gaza. ſeqq.

εὔθραυστον, Gaza.

Hā et inter eas q carnosa hūt, alijs carnosa etc Gaza.

a pour αὐτ

+ flexū multū vacipiat, Gaza.

Medulla.

+ μακρόῤῥιζα, Gaza

+ Gaza omittit.

καθαπερ ἀμπέλου. διαφέρουσι δὲ καὶ λειότητι, καὶ τραχύτητι, καὶ πυκνότητι. πάντων γὰρ αἱ ῥίζαι μανώτεραι τῶν ἄνω, πυκνότεραι δ' ἄλλαι ἄλλων, καὶ ξυλωδέστεραι. καὶ αἱ μὲν ἰνώδεις, ὡς αἱ τῆλατινης· αἱ δὲ σαρκώδεις μᾶλλον, ὥσπερ αἱ τῆς δρυός· αἱ δ' οἷον ὀζώδεις, καὶ δυσανώδεις, ὥσπερ αἱ τῆς ἐλαίας. ὅσα δέ, ὅτι τὰς λεπτὰς καὶ μικρὰς πολλὰς ἔχουσι, καὶ ἀθρόας. ἐπεὶ πᾶσαί γε καὶ ταύτας ἀφ' ὑγρούσιν ἀπὸ τῶν μεγάλων, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἀθρόας καὶ πολλάς· ἔστι δὲ καὶ τὰ μὲν βαθύῤῥιζα, καθαπερ ἐλαία, ῥοιά, μηλέα, λυπόεσσα· ἐπεὶ δ' αἱ μὲν δύθειαι καὶ ὁμαλεῖς, αἱ δὲ σκολιαὶ καὶ πλαγιοῦσαι. οὐ γὰρ οὐ μόνον συμβαίνει διὰ τοὺς τόπους, ὅταν μὴ βυσθίεται, ἀλλὰ καὶ πλαγιοῦσαι·

ξ⊙, λωτός. εἰσὶ δὲ ⊽ῶν μὲν ἄτακτοι, καὶ ὡς ἔτυχεν, οἱ ὄζοι· ⊽ῶν δὲ τεταγμένοι, καὶ ⊽ρὸς ⊽σασήμασι καὶ ⊽ρὸς πλήθει, καθάπερ ἐρρέθη. διὸ καὶ ἀξιολογώτατα ταῦτα καλοῦσι. ⊽ῶν μὲν γὰρ οἷον σὶ ἴσον, ⊽ῶν δὲ μεῖζον ἀεὶ τοῦτος ⊽ρὸς πάχει, καὶ ὅσῳ ⊽ρ⊽ λόγῳ, ὅπερ μάλιστα ⊽ῶν ὄζων καὶ ⊽ῶν κοτίνων καὶ ⊽ῶν ⊽ῖς καλαμώδεσι. τὸ γὰρ γόνυ, καθάπερ ὄζος. καὶ οἱ μὲν κατ' ὄλυρον καὶ ⊽ῶν κοτίνων καὶ ⊽ῶν ὀλίγα, ὥσπερ οἱ ⊽ῶν ὀνίνων· οἱ σ' ὡς ἔτυχεν. ἔσι δὲ τὰ μὲν σίολα, τὰ δὲ τρίολα, τὰ δὲ πλείονας ἔχοντα. γίνεται δὲ ⊽ωγνοτοκία ὅτι. καὶ ⊽ῷ μὲν ἐλάττης, ὀρθοὶ καὶ οἱ ὄζοι, καὶ οἱ κλάδοι, ὥσπερ ἐμπεπηγότος· ⊽ῷ δὲ ἄλμῃ, οὔ. διὸ καὶ ἰσχυρότατον ἡ ἐλάτη. ἰδιώτατον δὲ οἱ ⊽ῷ μηλέας· ὁμοίως γὰρ θηρίων πᾶσῶπωις, εἰς μὲν ὁ μέγιστος, ἄλλοι δὲ ⊽ρὸς αὐτὸν μικροὶ πλείους.

εἰσὶ δὲ ⊽ῶν ὅλων οἱ μὲν τυφλοί, οἱ δὲ γόνιμοι. λέγω δὲ τυφλοὺς, ἂφ' ὧν μηδὲν εἰς βλαστὸν ὁρᾶται δὲ καὶ φύσει καὶ ⊽ωρώσει γίνονται ἢν ὅταν ἢ μὴ λυθῇ, καὶ ἐκβλαστήσῃ, καὶ ⊽ἀκοπῇ, καὶ οἷον ⊽ωκαωθεὶς ⊽ωρωθῇ, γίνονται δὲ μᾶλλον ⊽ῷ ⊽ρὸς πάχος ⊽ῶν ἀκρεμόνων· ἐνίοις δὲ καὶ ⊽ῷ ⊽ρὸς σελέχεσιν. ὅλως δὲ, καὶ τὸ σελέχους ⊽ῇ τοῦ κλάδος καθάπερ ⊽ωκόπτῃ ⊽ωτέμνῃς, ὄζος γίνεται· καθάπερ ⊽ὰν εἰ διαιρῷς ⊽ῷ ⊽ῷ, καὶ ποιῷς ἑτέραν ἀρχήν, εἴτε σὶα τῶν ⊽ήχεων, εἴτε σὶ ἄλλῳ αἰτίαν. οὐ γὰρ σὶν ⊽ῇ φύσιν ⊽ὸ ⊽ωὸ ⊽ῷ πλευρᾶς. ἀεὶ δὲ ⊽ῷ ἅπασιν οἱ κλάδοι φαίνονται πολυοζότροι, σὶα τὸ μὴ τ' αὐτὰ μέζον ⊽ροσκυζῆσθαι καθάπερ καὶ τ' συκᾶς οἱ νεόβλαστοι, ⊽ραχύτατοι· καὶ ⊽ῷ ἀμπέλου τὰ ἄκρα ⊽ῶν ἑλικμάτων. ὡς γὰρ ὁ ὄζος ⊽ῷ τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ ὀφθαλμὸς ⊽ῷ ἀμπέλῳ, καὶ ⊽ῷ καλάμῳ γόνυ. ⊽ῶνιος δὲ ⊽ῇ οἷον ⊽ερᾶσαι γίνονται· καθάπερ ⊽πέλεα, καὶ δρῦς, καὶ μάλιστα ⊽ῷ πλατάνῳ. ἐὰν δὲ ⊽ῷ ⊽ραχεῖσι, καὶ αὐθροοις, καὶ ⊽νδυματώδεσι, καὶ ⊽αντελῶς. πάντως σ' ὅσα ⊽ρὸς τῇ γῇ, καὶ οἷον τῇ ⊽εφαλῇ τ' σελέχους ἀκρᾳάσκῳ, ⊽ῷ ⊽αχυτέρῳ γίνεται. ⊽ῶνια δὲ καὶ ἐφ' ὧν τοὺς καλουμένους ὠτὸ τινων ἢ γόγγρους, ἢ ὁ αὐλὸς λεγόμενος οἷον ἡ ἐλαία. λυελώτατον γὰρ ὧν τοιοῦτος ὄζος τοῦνομα, ᾗ ⊽ράσχειν δοκεῖ μάλιστα ὁ εἰρημένος. καλοῦσι σ' ὄζοι ὅσα ⊽ρόμενον, οἱ δὲ ἐροτώνιον, οἱ δὲ ἄλλο ὄνομα. τοῖς σ' ὕβρεσι καὶ μονορρίζοις, καὶ ἀ⊽αραβλάστοις. οὐ γίνεται τοῦθ' ὅλως, ἢ ⊽ιτυ. × (φοῖνιξ δὲ ⊽αραβλαστικόν) ἢ δ' ἐλαία, καὶ ὁ κότινος, ᾗ τὰς κοιλοτητας ἰδίας ἔχουσι, τὰς γὰ τοῖς σελέχεσιν. ἔσι μὲν ὂν τὰ μὲν εἰς μᾶκος αὐξητικὰ μᾶλλόν μόνα, οἷον ἐλάτη, φοῖνιξ, λυ⊽άρισ⊙· καὶ ὅλως τὰ μονοσελιχη, καὶ ὅσα μὴ πολύρριζα, μηδὲ πολύκλαδα· τὰ δὲ, ὁμοίως τούτοις αὐαλόγως, καὶ εἰς βάθ⊙. ⊽ῶνια δὲ σύβυς χαίτεται, οἷον ἡ μηλέα. τὰ δὲ πολύκλαδα, καὶ μέζω κὸ ὄγκον ἔχει κὸ ὦνω, καθάπερ ῥόα. οὐ μὴν ἀλλ' ὃν μέγιστ' γε συμβάλλεται ⊽ῶς ἕκαστον ἡ ἀγωγή, καὶ ὁ τόπ⊙, καὶ ἡ τροφή. σημεῖον σ' ὅτι ταῦτα τὰ μὲν ἄντα, μακρὰ καὶ λε⊽τὰ γίνεται· μανὰ δὲ, ⊽αχύτρα καὶ βραχύτρα· καὶ ἐὰν μὴ σύβυς τις ἀ⊽έῃ τοὺς † ὄρους, βραχέα· ἐὰν δὲ ἀναπαιδεύσῃ, μακρὰ, καθάπερ ἡ ἄμπελ⊙. ἱκανοὺς δὲ λαβεῖν ⊽ῶς ⊽ίσιν, ὅτι καὶ ⊽ῶν λαχανώδη γίνια λαμβάνει σ' ⊽ήθους σῆμα, καθάπερ εἴπομεν ⊽ῶν μαλαχῆν, καὶ τὸ τοιοῦτον· ἅπαντα δὲ γ' ⊽ῶν οἰκείοις τόποις ἐαύξει καὶ τὸ αὐτὸ λάβιστον. ἐ⊽εὶ καὶ ⊽ῶν ὁμοχρώδη αὐξότερα καὶ μείζω καὶ λαμίω τὰ γ' ⊽ῶν οἰκείοις οἷον, ἐλάτη ἡ μακεδονικὴ σ' ⊽ῦνασίας, καὶ ⊽ῶν ἄλλων. ἅπαντα δὲ ταῦτα, καὶ ὅλως ἡ ὕλη ἡ ἀχρία λαλλίων καὶ πλέων τοῦ ὄρους γ' ⊽ῶν ⊽ρὸς ⊽ροσβορείοις, ἢ γ' ⊽ῶν ⊽ρὸς ⊽ὸς μεσημβρίαν ἐ⊽ὶ δὲ τὰ μὲν ἀείφυλλα, τὰ δὲ φυλλοβόλα. Τῶν μὲν ἡμερῶν ἀείφυλλα, ἐλαία, φοῖνιξ, σ⊽άφνη, μύρρινον, ⊽ρῖνος, λυ⊽άριον, ἐλάτη, ⊽ύκνη, ἀρκεύθ⊙· ἴ σ' ἀχρίαν, ἐλάτη, ⊽ύκνη, ἀρκεύθ⊙· σμίλαξ, ὄυϊα, καὶ ⊽ῶ ἀρκαδες καλᾶσι φιλόδρυα, φίλυρα, λεύκη, πίτυς, ⊽ερίκιον, ⊽ύξος, ⊽ρῖνος, ἐρίκη, ⊽λατανος, ὄλυκη, ἐξευκαν⊽θ⊙, ἀφεψητὰ (ταῦτα δὲ φύεται ⊽ρὸς ⊽ὸν ὄλυμπον) αὐχμηρά, νόμαρος, τερμινθος, ἀγρία σ' ἀφνη. ⊽λοκὴ σ' ἡ αὐχμηρά, καὶ οἷόνασρος, τὰ μὲν κάτω φυλλοβολεῖν, τὰ δὲ ἑξῆς τῶν ἀκρεμόνων ἀεὶ φύλλα ἔχειν, ⊽ωφύειν δὲ ἀεὶ τοὺς ἀκρεμόνας. ⊽ῶν μὲν ⊽ν σ' ⊽λήθωρα, ταῦτα. ⊽ῶν δὲ λαμινωδῶν, λιτέος, βάτος, ῥόδον, λάλαμος, λυσσος. ἔσι γάρ τι μικρὸν, ὃ ἀ δενδρόστομα· ⊽ῶν δὲ φρυγανικῶν, καὶ ⊽ωώδων, ⊽ώγανον, ῥάφανος, ῥοδωνιὰ, ἰωνιὰ, ἀβρότονον, ἀμαράκινον, ἐρπυλλ⊙, ὀείγανον, σέλινον, ἱ⊽⊽οσέλινον, μήκων· ἡ ⊽ῶν ἀγρίων εἰδὴ ⊽λέω. σλαμύει δὲ κὴ τοῦτον ⊽ῶνια ⊽ῖς ἄκροις, τὰ δὲ ἄλλα ἀ⊽αβλαῖ· οἷον ὀείγανον, σέλινον, † ἐ⊽εὶ κὴ ⊽ὸ ⊽ήγανον λακᾶτ', κὴ ἀλλά⊽ῃ? πάντα ἢ κὴ ⊽ῶν ἄλλων τὰ ἀείφυλλα, σφοφυλλότρα, κὴ ἐχοντά τινα λιπαρότητα κὴ σύωσιν. ⊽ῶνια δ' ἐκ ὀνίας τῇ φύσει, ⊽αρὰ ⊽ὴν τόπου δὲ ἀείφυλλα καθάπερ ἐλέχθη ⊽ρὸς τ' ⊽ῶν ἐλεφαντίνη κὴ μέμφ⊙ λατω

λατωτέρω δ' ⊽ῶν τῷ σὶλτα, μικρὸν πάνυ χρόνον σ⊽αλείπ⊙, ⊽ῶν μὴ ἀεὶ βλαστάνειν. ⊽ῶν κρίτη δὲ λέγειν? πλάτανον ⊽ῶνα εἶν ⊽ῶν τῇ γορτυναίᾳ, ⊽πῶς † σκιυῆ ⊽νι, ἢ ὁ φυλλοβολεῖ· μυθολογᾶσ⊙, ὡς ⊽ῶι ταύτῃ ἐμίγη τῇ σύρωπᾳ ὁ ζεύς. τὰς δὲ πλησίον ⊽πάλας, φυλλοβολεῖν. ⊽ῶν δὲ συβάρει, σ⊽οῦς ὄσιν, σύσιωσ⊽⊙· ἐκ ⊽ῆς ⊽όλεως. ἢ ὁ φυλλοβολεῖ· φασὶ δ' ὁ βλασάνῳ αὐτὼι ἅμα τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ μετὰ ἐύνης. λέγει? δὲ ⊽ῇ γῇ λίπρῳ πλάτανο⊙ ἐν ⊽ῖ αὐτῇ. φυλλοβολεῖ δ' ⊽πάνυ τὰ ⊽ μεσοπώρᾳ, ⊽ῇ μετὰ τὸ μεσόπωρον· πλὴν τὸ μὲν ⊽ᾶσ⊽ον, τὸ δ' βρασύτερον, ὥς τε καὶ ⊽ χ⊽μῶν⊙ ὠλλαμβάνῃ. ἐκ αὐάλογον δ' ἁ φυλλοβολίαι τοῖς βλασήσασι φυλλοβολεῖν· ἀλλ' γίνια ⊽ρωὶ βλασάνῃ ⊽ῇ, ὀ⊽ὲν δ' ⊽ῇ ⊽πτορεῖ ⊽ ἄλωρ, ἀλλὰ ⊽ῇ ⊽ῶν ⊽ῇ ὑσρεῖ· καθάπερ ἡ ἄμπελος ⊽ὰν σ⊽άλῃ? τὰ δ' ὀ⊽ιβλασεῖ ⊽ῇ, ὀ⊽ὲν δ' ⊽ῇ, ὡς εἰ⊽εῖν, ὑσρον ⊽ ἄλωρ, ὥσπερ ἡ συκάμινο⊙. ⊽δοκεῖ δὲ κὴ ἡ χώρα συμβάλλεσθαι, κὴ ὁ τόπ⊙ ὁ ⊽ίκμο⊙, ⊽πῶς τὸ σ⊽αμέν⊽. τὰ γὰ ⊽ῶν ⊽ῶν ⊽ῖς ξηροῖς, κὴ ὅλως λειμερεσέροις, ⊽ροτέρα φυλλοβολεῖ, κὴ τὰ ⊽ροθυτέρα δὲ ⊽ῶν νέων. ⊽ίνια δὲ κὴ ⊽πῶ ⊽ ⊽ετάναι ⊽ὸν καρ⊽ὸν, ἀ⊽βάλλει τὰ φύλλα· καθάπερ αἱ ὀ⊽ιμαι συκαῖ, κὴ ἀ⊽ράδες. ⊽ ἀ⊽φύλλων ἢ ἀ⊽βολὴ κὴ ἡ ἄνθησις κ⊽ μόρ⊙. ὁ γὰρ διὰ ταῦτα ἀεὶ σ⊽αμένῳ· ἀλλὰ τὰ ⊽ βλασάνῳ, τὰ σ' ἀ⊽αωάινει? ⊽ῶ ⊽ πρὸ ⊽ροστὰς μάλιστα γίνετ' θερινὰς. ἐ σὶ ζωνῳ καὶ μετ' ἀ⊽ηλιῶρον, ἢ κὴ κατ' ἄλωρ χώραν, ὥσκεπτέον. κὴ τὰ ⊽ῆ πρὸ ⊽ῆ φυλλοβολίαι, ὅτως ἔχ⊽. Τὰ δ' φύλλα ⊽ ἄλλων ἀ⊽ιόρωρ ὅμοια πάντων αὐτὸ ἑαυτοῖς. ⊽ δὲ λύκνις, κὴ τὸ κ⊽ῆδ⊙, καὶ ⊽ βαλσαμίνη ἱ⊽ρῶν⊙, αὐόμοια, κὴ ⊽τροφικμονα. τὰ μὲν γὰρ νέα, ⊽πῶφρῆ· τὰ δὲ παλαιότρα, γωνοειδῆ. κὴ ἐς ἴσ⊙ ἡ μετάσασις ⊽άντων. τὸ δὲ κ⊽ῆδ⊙, αὐάπαλιν· νέα μὲν ὄντ⊙, ἐχωνιώτρα· ⊽ρῶ⊽ῦτέρα δὲ, ⊽πῶφρῆ⊽ρα. μεταβάλλει γὰρ κὴ ὅπος. ἴδιον δὲ καὶ τὸ τῇ ἐλαίᾳ, καὶ τὸ τῇ ⊽ιλλύρᾳ, καὶ τῇ ⊽πῖλέᾳ, ⊽ τῇ λύκνῃ σ⊽υμβαῖνον· ⊽ρέφειν γὰρ ⊽δοκεῖ τὰ ὑ⊽πια μετὰ ⊽ροπάς θερινάς. καὶ τοῦτο γνωρίζ⊽σι, ὅτι γεγένηται ⊽ροπαί. ⊽πάντα δὲ τὰ φύλλα διαφθ⊽ρᾶ, καὶ τὰ ὑ⊽πια καὶ τὰ ⊽ωραῖα. καὶ ⊽ῶν μὲν ἄλλων τὰ ὑ⊽πια ⊽πωδέσ⊽ρα, καὶ λειόσ⊽ρα· τὰς γὰρ ἴνας καὶ τὰς φλέβας γ' ⊽ῖς ⊽ωρανέσι⊽ ἔχουσιν, ὥσπερ ἡ χέρ. ⊽ ἐλαίας δ' ὑ⊽ὸ ⊽ρᾶ, καὶ ἡ ⊽πῖλος λᾶα. λᾶα δὲ καὶ τὰ τοῦ κ⊽ῆδ⊙. ⊽πάντα δὲ ταῦτα, ἢ ⊽πάγε πλέσα, ἐκφανῆ ἔχει τὰ ὑ⊽πια· καὶ ταῦτα γίνεται τῷ ἡλίῳ φαυδρᾷ, καὶ ⊽ρέφεται τὰ ⊽πολλὰ ⊽πὸς ⊽ὸ ἥλιον. διὸ καὶ ὁ ῥάδιον εἰ⊽εῖν, ὁ⊽ότερον ⊽πὸς τοῦ ἥλιόν μᾶλλον ὄσιν. ἡ μὲν γὰρ ὑ⊽ηλότης, μᾶλλον ⊽λοκὴ ⊽ποιεῖν τὰ ⊽ωραῖα· ἡ δὲ φύσις, ἐχ' ἧ⊽ον βόλεται ⊽ὸ ὑ⊽πιον· ἄλλως τε καὶ ἡ αὐαλκασις σ⊽ὰ ⊽ὸν ἥλιον, ἰόλοι σ' ἂν τις, ὅτε ⊽υκνὰ καὶ λίαν ⊽πολλὰ. καθάπερ ἡ ⊽ῶν μυῤῥίνων· γίνονται δὲ ἐλυσὸν κ⊽ῆ τ⊽ τροφὴ τῷ ὑ⊽πίῳ σ⊽ὰ ⊽ ⊽ωραῖα εἶν, σ⊽ὰ τὸ ⊽ίκμο⊙ ἀεὶ ἐσ⊙ καὶ χνοῶδες εἶν· ὁ καλῶς λέγοντες. ἀλλ' ἐσ⊙ μὲν ἴσως συμβαίν' χωρὶς τ' ἰδίας φύσεως, καὶ σ⊽ὰ τὸ μὴ ὁμοίως ἀλλοιοῦσθαι. ἡ δὲ † τροφὴ σ⊽ὰ ⊽ῶν φλεῶν ἢ ἰνῶν ὁμοίως ἀμφοτεροις δ' ἐκ θατέρας ἐς θάτερον, ἀκ ἄλογον, μὴ ἐχόντ⊽ πόρους, μηδὲ βάθ⊙ δ' ἰώνη. ἀλλὰ ⊽πρὸ μὲν τροφῆς, σ⊽ὰ τίνων, ἑτέρ⊙ λόγ⊙. διαφθ⊽ρᾶσι δὲ καὶ τὰ φύλλα πλέοσι διαφθ⊽ραῖς. τὰ μ γὰρ ὄσι πλατύφυλλα, καθάπερ ἄμπελ⊙, συκῆ, πλάτανο⊙· τὰ δὲ σφόφυλλα, καθάπερ ἐλαία, ῥοιὰ, μύῤῥινο⊙· τὰ δ' ὥσπερ ⊽ακνόφυλλα, καθάπερ ῥόδον, πίτυς, λίθο⊙· τὰ δ' οἷον ⊽ερικόφυλλα (ὅπερ σ' ὅτι ⊽ερικώδες ἐχσι τὸ φύλλον) οἷον κυπάρι⊽⊙, μυείκη, μηλέα· ⊽ δὲ φρυγανικῶν, λυεώρ⊙, σοιβὴ· κ⊽ῆ ⊽ῶν ⊽ποωδῶν, ἀείζωον, ⊽πόλιον· ⊽ τὸ δὲ καὶ ⊽πῶς τὰς σ⊽ὰς τὸς γ' ὑ⊽ὸ ⊽ίμα⊽ος, ἀγαθόν· τὰ γ' ὧν ⊽ ⊽ τοῦτο, ἢ ⊽αφανῶν, ἄλλο τρόπον ⊽ερικόφυλλα, κὴ τὰ ⊽ ⊽πτερνίωμ ὠλαλμύων· γ' ⊽πλατ' γ' ⊽ῶν, καὶ ἀκ γ' σρογυλότης, ⊽ὸ ⊽ερικῶδες. κὴ ⊽ ⊽αμνωδῶν δὲ ἡ ⊽ύρικη, ⊽ερικώδες τὸ φύλλον ἐχ⊽. ⊽ίνια δὲ κ⊽ῆ λαλαμόφυλλα, λαθάπερ ὁ φοίνιξ, κ⊽ῆ ὁ κόιξ, κ⊽ῆ ὀ⊽ὰ διαῦτα. ταῦτα δὲ, ὡς ἐαθόλα ἐ⊽ὲν, γονυόφυλλα· καὶ γὰρ ὁ λάλαμο⊙, κ⊽ῆ ἡ λύ⊽τρ⊙, καὶ ὁ βατόμ⊙, κ⊽ῆ ⊽ ἄλα σὲ ⊽ λιγνωδῶν, διαῦτα. ⊽πάντα δὲ ὥσπερ ἐκ σ⊽υείν σωίδετε, κ⊽ῆ τὸ μέζον οἷον ῥόπτις ⊽ρὸς ⊽ῶν ἄλλοις μέγας ⊽πρὸ⊙ μέζος. διαφέρουσι δὲ κ⊽ῆ ⊽ῖς ⊽ήμασι· τὰ μ γὰ ⊽ποδιφρᾶ, καθάπερ τὰ σ' ἄ⊽ια· τὰ ⊽ ⊽ρομηκέσ⊽ρα, καθάπερ τὰ ⊽ μηλέας· τὰ ⊽ εἰς ὀξὺ ⊽πόηνοντα, κ⊽ῆ ⊽ρᾶγονύζοντα, καθάπερ τὰ ⊽ σμίλακ⊙· καὶ τὰ μ κλωστὰ, κ⊽ῆ οἷον ⊽ρεινώδη· καθάπερ τὰ τ' ἐλάτης, κ⊽ῆ τὰ ⊽ πτερὶ σ⊙ ⊽ρὸς τίνα χιστὰ κ⊽ῆ τὰ ⊽ ἀ⊽πελο, κ⊽ῆ τὰ ⊽ συκᾶς (ὥσπερ ⊽ὰν εἴ⊽οι τις σκολοπωδῆ· γίνια δὲ κ⊽ῆ ⊽ῶν ἐχοντα, καθάπερ τὰ σ' ⊽πέλεας, κ⊽ῆ τὰ σ' ἡρακλεωτικᾶς, κ⊽ῆ ⊽ δρυός. τὰ δὲ κ⊽ῆ ⊽πεντεκαιδέκατον κ⊽ῆ ἐν τῷ ⊽πέρι κ⊽ῆ ἐν ⊽ῷ ⊽πλαγίῳ· οἷον τὰ ⊽ ⊽ρίνος, τὰ σ' ⊽ρυός, κ⊽ σμίλακ⊙· κ⊽ῆ ὄσ⊽ο, κ⊽ῆ ⊽πάλ⊙

Cuprus aut folia
an carina
Graza simplex χρῆς, ἀ⊽ὶ ⊽ῶν ⊽πῆν folia ⊽ρασσ⊽ν medi fine.

Ἀ⊽ὸ ⊽ῶν ⊽πρὸς ἑσπέραν ⊽πνεόντων ἀ⊽ὶ ⊽ῶν ⊽ρὸς ἕω ⊽ρασσ⊽ν

Ἀ⊽ὸ ⊽ῶν ⊽πρὸς ἄρκτον ⊽πνεόντων ἀ⊽ὶ ⊽ῶν ⊽ρὸς ⊽μεσημβρίαν ⊽ρασσ⊽ν

Ἀ⊽ὸ ⊽ῶν ⊽πρὸς ⊽μεσημβρίαν ⊽πνεόντων ἀ⊽ὶ ⊽ῶν ⊽ρὸς ἄρκτον ⊽ρασσ⊽ν

Ἀ⊽ὸ ⊽ῶν ⊽πρὸς ἕω ⊽πνεόντων ἀ⊽ὶ ⊽ῶν ⊽ρὸς ἑσπέραν ⊽ρασσ⊽ν

λελῶν Graza
In Thurino agro ubi Sybaris fuit, plin.
+ nō ante media ⊽ρανα germinas, plin.
Ἀ⊽ρόσ⊽ερον.
+ ut amygdale, ⊽ρῶτ, ⊽ρῶμ, ⊽ρᾶμνοι, plin.
In secchina fico, or bytona pira aspice in matre, plin.
+ aut seca in alia regione fiat
De differentiis foliorum V. plinium 16. 24.
+ plinius addit et salicem
+ callumque et arvicolas in ⊽ρᾶνος et ⊽ρᾶμνος ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶμνος plin.
meridiem or hemon, G. ⊽ρᾶνος infernum ⊽ρᾶνος hybrido minor colore, plin.
+ hasta ⊽ρᾶς ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶνος
+ respinato G.
+ cum meato nō habeat, nec ima ⊽ῆ subeat, G.
+ ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶνος ⊽ρᾶνος

παλιόδρυ, καὶ τὰ ἄλλων· ἀκανθώδεις δὲ ἐκ τῶν ἄκρων, οἷ τε τῆς πρίνης, καὶ πίτυος, καὶ ἐλάτης, ἔτι δὲ λεύκης, καὶ λεπτῆς· φυλλάκανθον δ' ὅλως ἐν μὲν τοῖς ἐνύδροις σπάνιον ὀδεῖν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ὑλήμασίν ἐστιν· οἷον ἥ τε ἄκρονα, καὶ ἡ δρυπτίς, καὶ ἄκανθος, καὶ χελόνη ἅπαν· τὸ δὲ ἀκανθώδεσιν εἶναι τὰ φύλλα τοῦτο δηλοῖ, συμβαίνει αὖ ὅλως ἄφυλλα εἶναι· φύλλα δὲ ἄκανθαν μὴ ἔχειν, φύλλον δὲ ὅλως ἐκτείνειν, καθάπερ ὁ ἀσπάραγος. πάλιν δὲ, ὅτι τὰ μὲν ἄμισχα, καθάπερ τὰ τῆς σκίλλης, καὶ τοῦ Βολβοῦ· τὰ δὲ ἔχοντα μίσχον, ἢ τὰ μὲν μακρόν, οἷον ἡ ἄμπελος, καὶ ὁ λιτὸς· τὰ δὲ βραχύν, καὶ οἷον † ἐμπεφυκότα, καθάπερ ἐλαία, καὶ ἐχ ὧν ἡ τε πλατάνου καὶ ἡ τῆς ἀμπέλου πρόσφυσις μάλιστ' ἴδιον. διαφορὰ δὲ, καὶ τὸ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν εἶναι τὴν πρόσφυσιν· ἀλλὰ τοῖς μὲν πλείοσιν ἐκ τῶν λαιῶν ὧν, τοῖς δὲ καὶ ἐκ τοῦ σελέχους. τῶν δὲ λαχανωδῶν, τοῖς μὲν ὅλοις πόμοις, τοῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων· τὰ δὲ νεῦρα καὶ τὰ

λιν τὰ φύλλα μᾶλλον, καὶ οἱ ἐλάδνδν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν στεφανωματικῶν. ἐπὶ δὲ, οἱ καρποί. ἐπὶ δ' ὀλίτερον. ψίον δ' αὐ ῥίζαι. τ' δὲ ἐλαίου. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ κατὰ τὰς χυλάς. τὰ μὲν γὰρ βρωτὰ, τὰ δ' ἄβρωτα τυγχάνει, καὶ ἐν φύλλοις καὶ πολυκαρπίοις. ἰδιαίτατον δὲ τὸ ὠὴ τῆς φιλύρας. ταύτης γὰρ τὰ μὲν φύλλα γλυκέα, καὶ πολλὰ ἐπὶ ζώων ἐδίδοτο· ὁ δὲ καρπὸς ὀδενὶ βρωτός. ἐπεὶ τόγε αὐάπαλιν ὀδὲν θαυμαστὸν, ὥστε τὰ μὲν φύλλα μὴ ἐδίδοσθαι, τὸν δὲ καρπὸν ὁ μόνον ὑφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἐπὶ ἄλλων ζώων. ἀλλὰ καὶ πολὺ τοῦτο, καὶ ἐπὶ ἄλλων τ τοιούτων, ὕστερον πειρατέον θεωρεῖν τὰς αἰτίας. Νῦν δὲ τοσοῦτον ἔσω δῆλον, ὅτι καὶ πάντα τὰ μὴ πλέιστα εἰσὶ διαφοραὶ πολλαχῶς. ἐπεὶ καὶ ἐπὶ αὐθῶν τὰ μὲν ὀξὺ χυώδη, καθάπερ τὸ τῆς ἀμπέλε, καὶ συκαμίνε, καὶ τὸ λιτηλοῦ· τὰ δὲ φυλλώδη, καθάπερ ἀμυγδάλης, μηλέας, ἀπίας, κοκκυμηλέας. καὶ τὰ μὲν μέγεθος ἔχει· τὸ δὲ τῆς ἐλαίας φυλλῶδες ὄν, ἀμεγέθες· ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἐπετείοις καὶ ποώδεσι, τὰ μὲν φυλλώδη, τὰ δὲ χυώδη. πάντων δὲ τὰ μὴ δίχροα, τὰ δὲ μονόχροα. τὰ μὲν τ λίνθρον τάγε πολλὰ μονόχροα, καὶ λδυκανθῆ. μόνον γάρ, ὡς εἰπεῖν, τὸ τῆς ῥοᾶς φοινικοῦν, καὶ ἀμυγδάλων τινῶν τὸ ἐρυθρόν. ἄλλο δ' ὀδενὸς ἐπὶ ἡμερῶν ὅτε αὐθῶδες, ὅτε δίχρουν· ἀλλ' εἴ τινος τ ἀγρίου, οἷον τὸ τῆς ἐλάτης· ἱρόκινον γὰρ τὸ ταύτης ἄνθος, καὶ ὅζα δὴ φασιν ἐπὶ τῇ ἔξω θαλάττῃ ῥόδων ἔχειν τὴν χρόαν. ἐπὶ δὲ τῆς ἐπετείοις σκληρὸν, τάγε πλέω τοιαῦτα, ἃ δίχροα καὶ διανθῆ. λέγω δὲ διανθῆ, ὅπ ἕτερον ἄνθος ἐπὶ ἐπὶ ἄνθει ἔχει κατὰ μέσον, ὥσπερ τὸ ῥόδον, καὶ τὸ ἰρινον, καὶ ἴον τὸ μέλαν. ψία δὲ καὶ μονόφυλλα φύεται, διαγραφὴν ἔχοντα μόνον ἐπὶ πλείονα, ὥσπερ τὸ ἐπὶ ἰασώνιος. ὁ γὰρ κιχώρεισα ταύτῃ ἐπὶ τῷ ἄνθει τὸ φύλλον ἕκασον, ὀδὲ διὰ τὸ χειλὸς ἐπὶ κάτω μέρος, ἀλλὰ ἐκ τ ἄκρου ἀποφύσις γωνιώδης. σκληρὸν δὲ τὸ ἐπὶ ἐλαίας διὸ τὴν ὀξύ. Διαφέρει δὲ καὶ κατὰ τ ἔκφυσιν, καὶ θέσιν. τὰ μὲν γὰρ ἐχὶ ποδὶ αὐτὸν τὸν καρπὸν, οἷον ἄμπελος, ἐλαία· ἧς καὶ διαπίπτοντα διατεζομένα φαίνεται. καὶ ὅζου σημεῖον λαμβάνουσιν, εἰ καλῶς ἀπήνθηκεν· ἐὰν μὲν συγκαυθῇ, ἢ βρεχθῇ, σωὰ ποβάλλει τὸν καρπὸν, καὶ ὁ τετρημένον γίνεται. σκληρὸν δὲ καὶ τὰ πολλὰ τ ἐπὶ μὲν τῷ ποδὶ καρπὸν ἐχὶ τάχα δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ ποδὶ καρπίῳ, καθάπερ ῥοᾶ, μηλέα, ἄγνος, κοκκυμηλέα, μυρρίνος· καὶ τῶν γε φρυγανικῶν, ῥοδωνιὰ· καὶ τὰ πολλὰ τ ἐπ' αὐτὸ τὸ ποδὶ καρπὸν ἐχὶ τὰ αὐτὰ ματα. φανερώτατον δὲ ἐπὶ τῶν ῥόδων, διὰ τὸ ὀξὺ. ψία δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν καυλῶν, ὥσπερ ὁ ἄκορος, καὶ ὁ ἰνίκος, καὶ πάντα τὰ αὐθώδη. καθέκαστον γὰρ ἔχει τὸ ἄνθος. ὁμοίως δὲ καὶ τ ποωδῶν ψία, καθάπερ τὸ αὐθέμιον. ἐπὶ δὲ τοῖς λαχανώδεσι, ὁ πράσιον, καὶ ἡ σκόλυμος, καὶ ἡ σκίνυξ. πάντα γὰρ ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐχὶ. καὶ πολυχρονιώτερα, ὡς μόνα τὰ ἄνθη πολὺν χρόνον. ἄλλα δὲ ἰδιωτέρως, οἷον ὁ κισσὸς, καὶ ἡ συκάμινος· ἐπὶ αὐτοῖς μὲν γὰρ ἔχει τοῖς ὅλοις ποδικαρπίοις, ὁ μὲν ὅτε ἐπ' ἄκροις, ὅτε ποδιελκφόσι καθ' ἕκασον, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς αὐὰ μέσον. εἰ μὴ ἄρα ὁ συκάμινος, ὅτι τὸ χνοῶδες. ἔστι δὲ καὶ ἁπλᾶ τῶν αὐθῶν ψία, καθάπερ ὧν τῶν σικυῶν, ἃ ἐκ τῶν ἄκρων φύεται τὸ κλήματος. διὸ καὶ ἀφαιροῦσιν αὐτὰ· ἰωλύει γὰρ τὸν τοῦ σικυοῦ βλάστησιν. φασὶ δὲ καὶ ἐπὶ μηλέας ἐπὶ μηδικῆς, ὅζα μὲν ἔχει τῶν αὐθῶν ὥσπερ πλακάτιον τινὰ περιφυόμενα ἐκ μέσου, τὸ εἶν γόνιμα· ὅζα δὲ μὴ ἔχει, ταῦτ' ἄγονα. εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἄλλου τινὸς τοῦτο συμβαίνει τῶν αὐθοφόρων, ὥστε † ἄγονον ἄνθος φύειν, εἴτε † ἰσχναινόμενον, εἴτε μή, σκεπτέον. ἐπεὶ γοῦν γε ψία γε ἡ ἀμπέλε καὶ ῥοᾶς ἀδιάφορον εἰ τελειοκαρπεῖ, ἀλλὰ μὴ μέχρι τοῦ ἄνθος ἡ γένεσις. γίνεται δὲ καὶ τόδε ἐπὶ ῥοᾶς ἄνθος πολὺ, καὶ ψυκνὸν· καὶ ὅλον ὁ ὄγκος πλατύς. ὥσπερ ὁ τῶν ῥοῶν ἐπὶ τοῦτο ἐπὶ ἕτεροι, * διὸ ὧν ὡς μικρὸν ὥσπερ ἐκτετραμμένοι ἰόλον ἔχουσι τὰ ἄνω μυχώδη. φασὶ δὲ ἐνίους, καὶ τ ὁμοιόχρων τὰ μὲν αὐθεῖν, τὰ δ' ὃ καθάπερ τ φοινίκων τὸν μὲν ἀρρενα ἀνθεῖν, τὸν δὲ θήλυν ὀκ ἀνθεῖν, ἀλλ' ὑθὺς πεφαίνειν τὸν καρπόν. τὰ μὲν ἂν τῷ γένει τοιαύτην τὴν διαφορὰν ἐχὶ, καθάπερ ὅλως ὅζα μὴ διώκαται πλειοκαρπεῖν. ἡ δὲ τοῦ ἄνθος φύσις ὅτι πλείστ' ἐχει διαφοράς, φανερὸν ἐκ τῶν πεφρεμμένων. Διαφέρει δὲ τὰ διένδρα καὶ τοῖς διὰ τοῦτο κατὰ τὴν καρποτοκίαν. τὰ μὲν γὰρ ἐκ τῶν νέων † βλάσον φέρει, τὰ δ' ἐκ τῶν ἐνων, τὰ δ' ἀμφοτέρων. ἐκ μὲν τῶν νέων, συκῆ, ἄμπελος. ἐκ δὲ τῶν γήρων, ἐλαία, ῥοᾶ, μηλέα, ἀμυγδαλῆ, ἄπιος, μυρρίνος, καὶ σχεδὸν τὰ διαῦτα· πάντα γὰρ ἐκ τῶν γήρων. ἐὰν δὲ ἄρα τι συμβῇ ἐνῆσαι, καὶ αὐθῆσαι (γίνεται γὰρ καὶ ταῦτα γήροις, ὥσπερ καὶ ἐπὶ μυρρίνου, ἡ μαλλιδ' ὡς εἰπεῖν ποδὶ τὰς βλάσησις, τὰ μετ' ἀρκτοῦρον) ὁ διώκαται πλεῖν, ἀλλ' ἡμιγυῆ φθείρεται. διὸ ἀμφοτέρων

φοτέρων δὲ, καὶ ἐπὶ τῶν νέων καὶ ἐπὶ ἐνων, εἰ ἐνδν ἀρα μηλέαι ἐπὶ διαφόρων, ἢ εἰ ἄλλο ἰωλυτικὸν ἐπὶ δὲ καὶ ὁ ὀλισθος ἐκ τοῦ ἐπὶ ἡ συκῆ φορᾶν ἐκ τῶν νέων. διὸ ἀτάτη δὲ, ἡ ἐκ τ σελέχες ἔκφυσις, ὥσπερ ἐπὶ γὰρ αἰγιλώπῳ συκαμίνε· καὶ ταύτην γάρ φασι φέρειν ἐκ τ σελέχους. οἱ δὲ ταύτης μὲν ἐκ τ ἀκρεμόνων, ὥσπερ καὶ ἐπὶ ἰδρωνίας· οὗτοι γὰρ ἐκ τούτων φέρει, πολὺ δὲ πολύν. ἰαλᾶσι δὲ ἰδρωνίαν, ἀφ' ἧς τὰ σῦκα τὰ αἰγιλώπια ἰαλόμενα. ἔστι δὲ καὶ τὰ μὲν ἀκρόκαρπα τῶν ἡμέρων, ἡ ὅλως τ φυτῶν· τὰ δὲ πλαγιόκαρπα, τὰ δ' ἀμφοτέρως. πλέω δ' ἀκρόκαρπα τῶν ἄλλων, ἢ τῶν ἡμέρων· οἷον τῶν τε αἰτιρῶν, τὰ σταχυώδη· καὶ τ θαμνωδῶν, ῥόδινα, καὶ † ψειρᾶκα, καὶ ἄγνος· ἡ δ' ἄλ' ἄπια· καὶ τ λαχανωδῶν, τὰ λιφαλόῤῥιζα. τῶν δὲ ἀμφοτέρων δὲ, καὶ τῶν ἡμέρων ψία, ἡ τῶν λαχανωδῶν· οἷον βλίτου, ἀναδρομαί φραξις, ῥαφανος. ἐπεὶ καὶ ἐλαία ποιεῖ πως ὧδε. καί φασιν, ὅταν ἄκρον φύγνυ, σημεῖον δύσφορίας ἔσν. ἀκρόκαρπος δὲ πως ἡ ὁ φοῖνιξ, πλὴν τόδε γε ἡ ἀκρόφυλλον, ἡ ἀκρόβλαστον. ὅλως γὰρ τῷ ἄνω ποῦ τὸ ζωτικὸν. πλὴν ἂν ἡ μόρια διαφορᾶς, ποδρατέον ἐκ τούτων θεωρεῖν. αἱ δὲ πρωιαῖαι ἡ ὅλης ὀσίας φαίνονται, διηλονότι τὰ μὴ ἥμιδρα, τὰ δ' ἄγρια· ἡ τὰ μὲν ἡμέρα πρωιαῖα, τὰ δ' ἄκαρπα· καὶ ἀείφυλλα, ἡ φυλλοβόλα, καθάπερ ἐλέχθη· τὰ δ' ὅλως ἄφυλλα. ἡ τὰ μὲν αὐθηβλικά, τὰ δ' ἀναυθῆ. καὶ προώίβλαστα δὲ, ἡ προϊκαρπα· τὰ δὲ ὀψίβλαστα, καὶ ὀψίκαρπα. ὡσαύτως δὲ, καὶ ὅσα πρὸ ἁπλησία τούτοις. καὶ τά γε τοιαῦτα γὰ τοῖς μορίοις, ἢ ὀκ ἄνδρ τῶν μορῶν ὅλων. ἀλλ' ἐκείνη ἰδιωτάτη καὶ πρόσπορ λυκὰ μεγίστη διάστασις, ἥπερ ἡ ὠὴ τῶν ζώων, ὅτι τὰ μὲν γῶνδρα, τὰ δ' ἡ χόρσαια. καὶ γὰρ τῶν φυτῶν ὅτι τὸ ποιητὸν γόνιμον, ὃ δ' ὀλύνατον φύεσθαι γὰ ὑγρῷ· τὰ δὲ φύεται μὲν, οὐχ ὁμοίως δὲ, ἀλλὰ χείρω. τούτων δὲ τῶν διαφορῶν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ τῶν φυτῶν, εἰσὶν πλεῖω τυγχάνει ἰαθ' ἕκασον γόνιμον. σχεδὸν γὰρ οὐδὲν ὅτιν ἄπλουν. Ἀλλ' ὅζα μὲν ἥμιδρα καὶ ἄγρια λέγεται, ταύτην ἐμφανεστάτην ἔχει καὶ μεγίστην διαφορὰν· οἷον συκῆ, ῥόδινος, ἐλαία, ὑστίνος, ἄπιος, ἀχράς. ὅζα δὲ γὰ ἑκατέρω τούτων, τοῖς ἰαρποῖς τε καὶ φύλλοις καὶ ταῖς ἄλλαις μορφαῖς τε καὶ τοῖς μορίοις, ἀλλὰ τ μὲν ἀγρίου αὐώνυμα τὰ πλεῖστα, καὶ ἔμπειροι ὀλίγοι. τῶν δὲ ἡμέρων ἡ ὠνομασμένων πλέω, ἡ ἀίσθησις κοινοτέρα· λέγω δ' οἷον ἀμπέλε, συκῆς, ῥοᾶς, μηλέας, ἀπίας, σταφυλῆς, μυρρίνης, τ ἄλλων. ἡ γὰρ χρῆσις ὅζα κοινὴ, σωθῆναι ποιεῖ τὰς διαφοράς. ἴδιον δὲ ἡ τοῦτ' ἐφ' ἑκατέρων· τὰ μὲν γὰρ ἄγρια ὠὴ ἀῤῥένι καὶ τῷ θήλει, ἡ μόνοις, ἡ μάλιστα διαιρεῖσι· τὰ δὲ ἥμιδρα, πλείοσιν ἰδίαις. ἔστι δὲ τῶν μὲν ὄζον πλαθεῖν καὶ διαειθμῆσαι τὰ εἴδη, τῶν δὲ χαλεπώτερον, διὰ τὴν πολυχρόιαν· ἀλλὰ δ' ἡ τὰς μὲν τῶν μορίων διαφορὰς, καὶ τῶν ἄλλων οὐσιῶν, ἐκ τούτων πειρατέον θεωρεῖν. ποδὶ δὲ τῶν χμέστων, μετὰ ταῦτα λεκτέον. ὅσπερ γὰρ ὥσπερ ἐφεξῆς τοῖς εἰρημένοις ὀκεῖν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Β.

Γενέσεις τῶν διῶν, καὶ ὅλως τῶν φυτῶν, ἡ αὐτόματοι, ἡ ἀπὸ ῥίζης, ἡ ἀπὸ πρανοῦς, ἡ ἀπὸ ἀκρεμόνων, ἡ ἀπὸ λικνου, ἡ ἀπ' αὐτοῦ τελέχους ὄζου· ἔτι δὲ ξύλα κατακοπέντα εἰς μικρὰ, καὶ γὰρ ὅτως ἀναφύεται. τούτων δὲ ἡ μὲν αὐτόματος, πρώτη τίς. ἡ δὲ ἀπὸ σπέρματος καὶ ῥίζης, φυσικώτατα δοκεῖ λόξασιν ἄν. ὥσπερ γὰρ αὐτόματοι καὶ αὐτοί· διὸ καὶ τοῖς ἀγρίοις ἐπαρχουσιν. αἱ δὲ ἄλλαι, τέχνης, ἡ πρᾶσις. ἅπαντα δὲ βλαστάνει κατά πινα τ τρόπων τούτων· τὰ δὲ πολλὰ καὶ πλείοσι. ἐλαία μὲν γὰ πάντως φύεται, πλὴν ἀπὸ λικνου· ὁ γὰρ σὰν ἀποθνήσκει, καθάπερ ἡ συκῆ ῥίζαις ἐπὶ ἐπὶ ἀπὸ ῥίζης καὶ ἀπὸ πρανοῦς· ἡ δὲ ἀπὸ ἀκρεμόνων ἐπὶ ἀπὸ λικνου· ἡ δὲ

μᾶλλον, ὡς δῶμα δὲ λῆπτέον. ὅλως γὰρ ὀλίγα τὰ ἀπὸ τ ἄνω μᾶλλον βλαστάνοντα ἢ γιγνώμενα, καθάπερ ἄμπελος ἀπὸ τῶν ἑλημάτων. αὕτη γὰρ ὀλ' ἀπὸ τῆς πρώρας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἑλήματος φύεται. ἢ εἰ δή τι ποιητέον ἕτερον, ἢ σηψόμενον, ἢ φρυγανώδες· ὥσπερ δοκεῖ τό, τε ποίγανον, καὶ ἡ ἰωνία, καὶ τὸ σισύμβριον, καὶ ὁ ἕρπυλλος, καὶ τὸ ἑλγίνιον. κοινοτάτη μὲν οὖν ἐστὶ πᾶσιν, ἥ τε ἀπὸ τῆς πρώτης, καὶ ἀπὸ σπέρματος. ἅπαντα δὲ, ὅσα ἔχει σπέρματα, καὶ ἀπὸ σπέρματος γίνεται. ἀπὸ δὲ πρώτης καὶ τῶν πάφυλλα φασίν, ἐάν τις τὸ ὄρυγμα πρελὼν φυτεύσῃ. σεῖ δὲ ὑποῤῥίζιον μάλιστά γε τὸ πρωτοφυόμενον. ὃ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄνευ τούτου θέλει βλασταίνειν καὶ ῥοᾶ, καὶ μηλέα ἐαρινή. βλασταίνει δὲ καὶ ἀμυγδάλη φυτευομένη. ἡ δὲ πλέστη δὲ τρόπος, ὡς εἰπεῖν, ἡ ἐλαία βλασταίνει· καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ σελίχους, καὶ ἀπὸ τ πρέμνου κατακοπομένου, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης, καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἀπὸ ῥαθδίου, καὶ ἀπὸ χαράκου, ὥσπερ εἴρηται. τῶν δ' ἄλλων, ὁ μυῤῥίνη· καὶ γὰρ ὅσοις ἀπὸ τῶν ξύλων καὶ τ πρέμνων φύεται. σεῖ δὲ καὶ τότε καὶ τῆς ἐλαίας τὰ ξύλα διαιρεῖν μὴ ἐλάττω ἀπιθαμιαίων, καὶ τὸν φλοιὸν μὴ πολυαιρεῖν. τὰ μὲν δὴ σηψόμενα βλασάνει καὶ γίνεται ἡ τὰς εἰρημένας τρόπος. αἱ γὰρ ἐμφυλεῖαι, καὶ οἱ γνοφθαλμισμοί, καθάπερ μίξεις ἰνίες εἰσίν, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον γιγνόμενοι. πολὺ δὲ ὧν ὕσθρον λεκτέον. Τῶν δὲ φρυγανωδῶν καὶ πολυδῶν τὰ μὲν πλείστα ἀπὸ σπερμάτων καὶ ῥίζης, τὰ δὲ καὶ ἀμοτόβρας. γένια δὲ καὶ ἀπὸ τ βλαστῶν, ὥσπερ εἴρηται. ῥοδωνιὰ δὲ καὶ λειρωνιὰ, κατακοπτόντων τ καυλῶν, ὥσπερ καὶ ἡ ἄτρωσις. φύεται δὲ ἡ λειρωνιὰ καὶ ῥοδωνιὰ, καὶ ὅλη τ καυλὸ πεθνῶτος. ἰδιωτάτη δ' ἡ ἀπὸ σκληρύου. καὶ γὰρ ὅταν δοκεῖ τὸ λειρινον φύεσθαι, ὅταν ξηραν῀ῃ τὸ ἀκρόῤῥυγμ'. φασὶ δὲ καὶ ἀπὸ τ ἵππου σελίνου· καὶ γὰρ ὧδε ἀφίησι σπλήνιον. φύεται δὲ ἥ τε λεῖος καὶ ἡ σκληρὸς, ἐαύ τις σπατέμνη τὰς ἠλακατώδεις πλαγίας, ἢ καὶ κατακρύψῃ κόπρῳ καὶ γῇ. ἰσχίου δὲ ἀπὸ ῥίζης καὶ φυέσθαι, καὶ τὰ λεφαλόῤῥιζα. τοσαυταχῶς δ' ὄσης τ σπαφῆναι· τὰ μὲν πολλὰ τῶν σηψόμενα, ὥσπερ ἐλέχθη πρόσθεν, γίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν ῥιζῶν, ὅταν ἐκτεμόντες τὰς ῥίζας ἐμβάλλωσιν εἰς τὸν ἀρχαῖον τόπον. ἐὰν δὲ μὴ ἐμβάλλωσιν, ἀλλὰ μεταφυτεύσωσιν, ἐκφύεται μὲν καὶ οὕτως, ἧττον δὲ καὶ ἀσθενέστερα. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥίζης ἀποκόψωσιν, ἔτι ἧττον καὶ ἀσθενέστερα. ἐὰν δὲ καὶ τὸ μέσον, ἔτι ἧττον καὶ ἀσθενέστερα. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον ἀφέλωσιν, οὐκέτι φύεται. ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἄκρον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ κάτω καὶ τὸν φλοιὸν καὶ τὸν ξύλινον κύλινδρον καὶ τὸν μυελὸν καὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸν νεῦρον καὶ τὸν ὀστέ

καὶ ἡ θάλασσα. φῦ δὲ τῇ βοιωτίᾳ, καταβρωθράντων τ' ὄργυιᾶν τὰ ἀπηλιώτου, πάλιν ἀνελάσης. τὰ δὲ οἷον ἀπέπεσεν, ἥκιστα δὲ ἴσως τὰ θιαῦτα ἄφατα, σᾷ τὸ φανερὰς ἔχειν τὰς αἰτίας. ἀλλὰ μᾶλλον, ὥσ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων τόπων φέρειν τὰς καρποὺς, ἢ μὴ οἰκείως, μάλιστα δὲ ᾗ ὅλης φύσεως γίνεται μεταβολή, καθάπερ ἐλέχθη. πολὺ μὲν οὖν τὰ σῳζόμενα τοιαῦτα ζωὰ εἰσι μεταβολαί. Τῶν δὲ ἄλλων, τό, τε σισύμβριον εἰς μίνθην δοκεῖ μεταβάλλειν, ἐὰν μὴ λαμβάνῃ τὴν θραπέιαν· διὸ καὶ μεταφυτεύουσι πολλάκις. καὶ ὁ θυρὸς εἰς αἶραν. ταῦτα μὲν οὖν γε τοῖς σῳζομένοις αὐτομάτως, εἴπερ γίνεται· τὰ δὲ τοῖς ἐπιτετείοις, σᾷ πᾶσα κοινῶς· οἷον ἡ τίφη, καὶ ἡ ζειὰ, μεταβάλλουσιν εἰς πυρὸν, ἐὰν σπαρεῖσαι ἀπείρωνται· καὶ ὅλως δὲ σύλλης, ἀλλὰ ὡσ ῥίτω ἔτει. σχεδὸν γὰρ πᾶσα σπόριμον τό γε, τῷ τὰ αὐθόρματα ἠῖ τὰς χώρας μεταβάλλειν. μεταβάλλ γὰρ καὶ ταῦτα καθ' ἑκάστην ὥραν, καὶ σχεδὸν φ τῷ ἴσῳ χρόνῳ καὶ ἡ τίφη. μεταβάλλουσι δὲ καὶ οἱ ἄγριοι πυροί, καὶ αἱ λειβαὶ θραπευόμεναι καὶ ἥμερόμεναι, ἠῖ τὸν ἴσον χρόνον. καὶ ταῦτα μὴ ἔοικε χώρας τε μεταβολὴ, καὶ θραπείαν γίνεσθαι· καὶ φῶια ἀμφοτέρως. τὰ δὲ τῇ θραπείᾳ μόνον· οἷον πῶς ἂν τὰ ἄσπορα μὴ γίνεσθαι ἀστάχυα, βρέξαντα καὶ λύσαντα φ νίτρῳ νυκτὶ τῇ ὑσταίᾳ σπείρῃ φ ἔπειτα. φασὶ, ὥστε ἁδρὸς γίνεσθαι, φυτεύσαι, ἐμβολον. τὸς δρεβίνθας δὲ, ὥστε μεγάλας, καὶ τοῖς λειλυφόσι βρέξαντα σπείρῃ. μεταβάλλουσι δὲ καὶ ἠῖ τὰς ὥρας τὸς πόρους, πῶς λαφόντα· καὶ διὰ πλυπίαν· οἷον, ἐὰν πις τὸς ὀρόβους ἑαρινὸς σπείρῃ, τρισάλυπος γίνονται, καὶ οὐκ ὡς οἱ μετοπωρινοί βαρεῖς. γίνεται δὲ καὶ φ τοῖς λαχανοις μεταβολὴ σᾷ τὴν θραπείαν· οἷον, τὸ σέλινον ἐὰν ἀπαρὲν λατακατυθῇ, καὶ κυλινδωθῇ, καὶ ἀφύλλωτα φασὶν ὅλον. μεταβάλ δὲ καὶ τ' χώραν δ' ἀλλοῖον τα, καθάπερ καὶ τ' ἄλλα. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα κοινὰ πάντων ὄντ'. εἰ δέ τινα κατὰ τόπους, ἢ ἀφαίρεσιν μορίου, σῴζ ὅμου ἄγονον γίνεσ, καθάπερ τὰ ζῶα, ὥσ ὠσκέπεον. ὁδὲν γὰρ φανερὸν λατά τε τ' σλασίαν, εἰς τὸ πλέων καὶ ἐλάττων φορεῖν ὥσπερ λακάμψῃ, ἀλλ' ἢ ἀτόμυτο τὸ ὅλον, ἢ σλαμύοντα λαρποφορεῖ. τὸ δ' ὑγρὰς, κοινὴ λις φθορὰ πᾶσιν· ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν. Μᾶλλον δ' φ τοῖς ζώοις αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ φυσικαί, καὶ πλείους. καὶ γὰρ λατὰ τὰς ὥρας φῶια δοκεῖ μεταβάλλειν, ὥσπερ καὶ ὁ ἱέραξ, καὶ ἔποψ, καὶ ἄλλα τ' ὁμοίων ὀρνέων. καὶ λατὰ τόπους δ' ἀλλοιοῦσθαι, ὥσπερ ὁ ὕαινος ἐπέχει ξηραινομένων τ' λιβάδων. φανερώτατα δ' ἐπὶ λατὰ τὰς ὑγρότητας φῶια, καὶ μεταβάλλει σᾷ πλειόνων ζώων, οἷον ἐκ λαμπυρὶς γίνεται χρυσαλλὶς, εἶτ' ἐκ ταύτης ψύχη. καὶ ἐπ' ἄλλων δ' ὅτι τ' τὸ πλειόνων, ὁδὲν ἴσως ἄτοπ', ὁδ' ὁμοίου τὸ ζητεῖσθαι. Ἀλλ' ἐκεῖνο συμβαίνει πολὺ τὰ σῳζόμενα, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν ὕλλω, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον, ὥστε αὐτομάτως μεταβλαστάνειν, μεταβολῆς ἕνος γινομένης ἐκ τ' ὀρωίων διαίτης. τὰ μὲν οὖν πολὺ τὰς χωρήσεις καὶ μεταβολὰς, ἐκ τούτων θεωρητέον· ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ ὀργασίαι καὶ αἱ θραπεῖαι μεγάλα συμβάλλονται, καὶ ἔτι πρότερον αἱ φυτεῖαι, καὶ ποιῶσι μεγάλας σᾷφορὰς, λεκτέον καὶ πολὶ τούτων· καὶ πρῶτον πολὶ τῶν φυτειῶν. αἱ μὲν οὖν ὧραι πρότερον εἴρηνται, καθ' ἃς σπεῖ τά τε φυτὰ λαμβάνειν καὶ δοῦναι ὡς τάχιστα, καὶ ἅμα ὁμοίας γῆς, εἰς ἣν μέλλει φυτεύθ, ἢ χείρων Θ. τὸς δ' πυρὸς πρωϊφυτεύειν ὡς πλείστ χρόν, καὶ βαθυτέρους ἀεὶ καὶ τοῖς ὠμοπλατοῤῥιζοτέροις. λέγουσι δέ τινὸν, ὡς οὐδεμία λατωτέρω σπυκνεῖται τριῶν ἡμιποδίων. διὸ καὶ ὠμοπιμέσι τοῖς φ μάζονι βαθει φυτεύσιμ. δοκοῦσι δὲ ὀρθῶς λέγειν ὠμοπολλῶν. ἀλλ' ἐὰν μὲν σώματος ὠμοπολλοντα βαθέΘ, καὶ χώρας τοιαύτης, ἢ καὶ τόπ, πολλῷ μακρότερον ᾖθεῖ, ὃ τῇ φύσ βαθυῤῥίζον. πολύκλω δέ ἐς ἐφ μεταφυτεύων μεμοχλευμένῳ, μέζω τ' ῥίζαν ἔχθ ἢ ὀκτάπηχυν, ἰσάκις δ' οὐδὲ ὅλης ὀξαιρεθείσης, ἀλλ' ἀῤῥᾴτείσης. τὰ δ' φυτώσια, ἐὰν μὴ φ σπείχετ, κατοῤῥίζα· εἰ δὲ μή, δεῖ μᾶλλον ἀπ' τ' ἰσχατιὰ ἢ πρὸς ἄνω λαμβάνειν, πολλῷ ἀμπέλ. καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ῥίζας, ὀρθὰ ἐμβάλλειν· τὰ δὲ μὴ ἔχοντα, κατοβάλλειν τ' φυτυτηρίᾳ, οἷον ἀσπαμαλιᾷ, ἢ μικρῷ πλεῖον. φῶιοι δ' ἰκελεύσει μὲ πρὸς κατοῤῥίζω κατοβάλλειν· ἐλθοῦσ δ' μὲ τ' θέσιν ὁμοίως, ἵνπερ ἔχθ φῶια τ' ἀσπάρτου τὰ πρὸς βοῤῥᾶν, μὲ τὰ πρὸς ἕω, μὲ τὰ πρὸς μεσημβρίαν. ὅσα δ' φ σπείχετ τ' φυτ' μὲ προμοχεύειν, τὰ μὲ ἐπ' αὐτ πρὸς δ' φύσ, οἷον ἐλαίας, μηλέας, ἀπίας, συκᾶς· τὰ δ' ἀφαιρῶντας, οἷον ἀμπέλ· ταύτῃ γὰρ δ' οἷόν τε ἐπ' αὐτ μοχεύειν. ἐὰν δὲ μὴ κατοῤῥίζα τὰ φυτὰ, μὴ δ' ἀπόῤῥεμα, λαμβάνειν καθαπερεὶ τ' ἐλαίας μ συκᾶς μ τ' ἄλλων. φυτεύετ δ' μ ἡ συκᾶ, ἐὰν ἰς ἱρὰ σλὴν ταχεῖαν ἀποξύνας σφυρᾷ παίσ μ, ἄχρι ὃ ἂν ἀκλίπῃ μικρὸν κατὰ φ γῆς· εἶτ' ἀφ' ἅμμα βαλὼν ἀνωθεν ὠμοχώσ μ.

καὶ

καὶ γίνεσθ δ' ἐ φασι μ διαλίω ταῦτα τὰ φυτὰ, μέχρι ὃ ἂν ᾖ νέα. πᾶσα πλήσια καὶ δῶ ἀμπέλων, ὅταν ἀπ' τ' πατάλης. πεποίηται γὰρ ὁ πάταλος ἐκείνῳ τῷ διαμαῦ σᾷ τ' ἀδφότητα. φυτεύσιμ δ' τω μ ῥᾳδ, καὶ ἄλλα δῶ σφόδρα. ἡ συκῆ δὲ ἐὰν φ σκύλλ φυτευθῇ, θᾶττον γίνεται, καὶ ἥδιον τοῦ σκωλήκων διατείνει. ὅλως γ, πᾶν φ σκύλλ φυτευόμενον, ἕλασσ, μ θᾶττον αὐξανόμενον. ὅσα δὲ ἐκ τοῦ σελέχους μ σᾷ πεφυκότα φυτεύεται, διὰ τοῦτον τὸν τρόπον τ' ζημιῶ διὰ φυτεύειν· σᾷ πεφυκότα δὲ μὴ ἐλάττω παιδιαίου, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ φ τῷ φλοιῷ πᾶσαν ἔναι. φυτεύετ δὲ ἐκ δῶ διστύου ὄρυκ. Βλασανόντων δ' ἀεὶ πᾶσαν ὑγρὰν, ἄχρις ὃ ἂν γένητ αὐτοῦ, αὖτα μὲν οὖν τ' ἐλαίας ἰσθίασ, μ τοῦ μυῤῥίνος· ἀεὶ δ' ἄλλα κουνότερα ᾗ σιν. ἄριστον δὲ μ ῥιζώσαντ, καὶ φυτείας μάλιστα φ τυχόσης ἡ συκῆ. φυτεύσ δὲ μ ῥοᾶς, καὶ μυῤῥίνους, καὶ σάφνας αὐτὰς ἐκλελύσει, μὴ πλέον δεκαπέντε πόδας. μηλέας δὲ μικρῷ μακρότερον, ἀπίας δὲ καὶ ὄχνας ἔτι μᾶλλον. ἀμυγδαλᾶς δὲ καὶ συκᾶς, πολλῷ πλέον. ὡσαύτως δ' καὶ τ' ῥοιάν. ποιεῖσθ δὲ μ πῶς τόπου τὰς ἀποστάσ φ γ' ἐν τοῖς ὀρεινοῖς ἐλάττ, ἢ φ τοῖς πεδινοῖς. μέγιστον δὲ, ὡς εἰπεῖν, τὸ τ' πρόσφορον ἑκάστῳ χώραν ἀρμόσαι. τότε γὰρ σῴζ φῶια μάλιστα. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐλαίᾳ μὲν, μ συκῇ, καὶ ἀμπέλῳ, τὴν πεδινὴν φασιν οἰκειοτάτην εἶν· τοῖς δὲ ἀκροδρύοις, τὰς ὑπωρείας. χρὴ δὲ καὶ φ αὐτοῖς τοῖς ὁμογενέσι μὴ ἀγνοεῖν τὰς οἰκείας. φ πλείστ δέ, ὡς εἰπεῖν, σᾷφορᾶ τὰ δῶ ἀμπέλων ὄρη. ὅλα γάρ ὄρη εἰσὶν, τοσαῦτα τινές φασι καὶ ἀμπέλων εἶν. φυτεύομεν μὲν οὖν μ τ' φύσιν, ἀγαθὰ γίνεσθ· πᾶσα φύσιν δέ, ἄκαρπα. ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ λοιπὰ πάντων. Τῶν δ' φοινίκων ἴσμεν ἡ φυτείας παρὰ τὰ ἄλλα, καὶ ἡ μετὰ ταῦτα θραπεία. φυτεύουσι γὰρ πλείους εἰς τὸν λιβῶνα τες, σλύο ἄνω, μ δ' ὑο λάττω ὠμοδύοντες· προωρεῖς δ' πάντες· τ' γ' ἐκφυσιν ὅτ' ἐκ τ' ὑπαίου καὶ † λόλωμ ποιῆται, καθάπερ τινὲς φασιν, ἀλλ' ἐκ δῶ ἄνω. διὸ καὶ φ τῇ ὠμοζεύξει δῶ ὠμοπιθεμένου, ὁ διὰ πολυκαλύπτειν τὰς ἀρχάς· ὅθεν καὶ ἐκφύσεις. φανεραὶ δὲ εἰσὶ τοῖς ἐμπείροις. σᾷ ὅσ δ' εἰς τὸ αὐτὸ πλέους λιβάσιν, ὅτι ἀπ' τοῦ γόνος ἀδφότης ἡ φυτεία. τούτων δὲ αἵτε ῥίζαι πῶς ἀλλήλας συμπλέκοντα, καὶ σύδυς αἱ πρῶται βλασήσεις, ὥστ φ γίνεσθαι τὸ σέλεχος. ἡ μὲν οὖν ἀπ' δῶ καρπῶν φυτεία, τοιαύτη πίς. ἡ δὲ ἀφ' αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωσι τὸ ὠῦν, φ ὥσπερ ὁ ἐγκέφαλος (ἀφαιροῦσι δὲ ὅσον δ' ἵππιχυ) χρίσαντες ὄξει, λαθτω πιθέασι τὸ ὑγρόν. Φιλεῖ δὲ χώραν ἀμμώδη· διὸ καὶ ὅπα μὴ τοιαύτη τυγχάνει, πολὺπᾶσιν ἄλας οἱ γεωργοί. ὄξει δὲ δεῖ ποιεῖν μὴ πολὺ τὰς αὐτὰς ῥίζας, ἀλλ' ἀποθφ ἀφεῖσαντα πολὺπλέθ ὅσον ἡμίκυρ. ὅτι δὲ τοιαύτ ἴω ζητεῖ χώραν, λακεῖνο ποιοῦντα σημεῖον. παντα χὸ γὰρ ὅπα πλῆΘ φοινίκων, ἀμμώδεις αἱ χῶραι. καὶ γὰρ φ Βαβυλῶνί φασιν, ὅπα οἱ φοίνικοθ πεφύκασι· καὶ φ λιβύῃ δὲ, καὶ φ αἰγύπ, καὶ φοινίκῃ. ἡ δ' συρίας δὲ δ' κοίλης, ὧν ἐνδοὶ πλεῖστοι τυγχάνουσιν ὄχοντες, φ τρισὶ μόνοις τόποις ἀμμώδεσιν εἶν τοὺς δωαμένους θησαυρίζειν τὸς δ' φ τοῖς ἄλλοις, ὁ διαμένειν, ἀλλὰ σήπεσθ. χλωρὸς δ' ἡδεῖς εἶν, λαταναλίσκεται οὕτω. Φιλεῖ δὲ καὶ ὑδρᾶναι σφόδρα τ' ἀγώδη. πολὺ δὲ κόπου διαμφισβητοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ ὅ φασι χαίρειν, ἀλλ' φανιτώτατον εἶναι. οἱ δὲ, μεχρῆναι καὶ ἐπίλοσιν πολλῶν ποιεῖν. διὸ δ' ὑδρεύειν δ' μάλα, † λατὰ δ' κόπου, καθαπερ οἱ φ ῥόδ. τοῦτο μὲν οὖν ὠμοσκεπέον· ἴσως γὰρ οἱ μὲν ὅτως, οἱ δ' ἐκεῖνος θραπεύουσι. καὶ μετὰ τοῦ ὕδατΘ ὠφέλιμον ἡ κόπρος, ἄνδ δὲ τούτου βλαβερά. ὅταν δὲ χιμάσια γεύητα, μετφυτεύουσι, καὶ δῶ ἄλδ συμπαραλαμβάνσι, καὶ πάλιν ὅταν διέτη· χαίρσι γὰρ σφόδρα τῇ μετφυτείᾳ. μετφυτεύουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι τοῦ ἤρΘ, οἱ δὲ φ βαβυλῶνι πρὸ τ' ἄρου. καὶ ὅλως οἵ γε πολλοὶ φυτεύουσιν, ὥστε καὶ παραγινομένου καὶ αὐξανομένου θᾶττον. νέα μὲν ὄντ' ὀχ ἁπτοντα, πλὴν αὐαλοῦσι τὸν λόμιλον, ὅπως ὀρθοφυῆται, καὶ βαθεῖοι μὴ ἀῤῥθῶντα. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸ τ' μονουσιν, ὁπόταν ἀδρὸς ἤδη γένηται, καὶ πάχΘ ἔχει. ἀπολείπουσι δὲ ὄζον ἀπιθαμιαῖον δῶ βαθέως. φέρει δὲ, ἕως μὲν ἂν ᾖ νέΘ, ἀπύρηνον τὸν καρπόν· μετὰ δὲ τοῦτο, πυρηνώδη. ἄλλοι δέ τινες λέγουσιν, ὡς οἴγε λατὰ συρίαν οὐδεμίαν πρόσαγουσιν ὀργασίαν· ἀλλ' ἰδίᾳ καθαίρουσι, καὶ ὠμῤῥίχουσιν. ὠμῤῥητεῖ δὲ μᾶλλον τὸν ἀματιαῖον ὕδωρ, ἢ τὸ ἐκ τοῦ διός. ἐὰν δὲ πολὺ τοιοῦτον γ' ᾖ, αὐλῶνι, γ' ᾧ καὶ τὰ φοινικόφυτα τυγχάνει. τὸν αὐλῶνα δὲ τοῦτον λέγειν τοὺς σύρους, ὅτι διατείνει διὰ τ' ἀραβίας μέχρι τ' ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ πολλοὺς φασκειν ἐληλυθέ-

ναι. τότε δὲ γὰ ϑᾶ ἡιλοτάτῳ, ὡφυκέναι τοὺς φοίνικας. ταῦτα μὲν δὴ τάχ' ἀμφοτέρως
ἂν εἴη. ἡ γὰρ τὰς χώρας ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ δ' ἄνθρα, διαφέρειν καὶ τὰς ὀργασίας, οὐκ ἄπο-
που. γίνη δὲ τῶν φοινίκων ὅτι πλείω. πρῶτον μὲν, καὶ ὥσπερ γὰ μεγίστη διαφορᾶ, τὸ μὲν ἄρ-
σεν, τὸ δ' ἄκαρπον, ὃ ὧν οἱ πόδι Βαβυλῶνα τὰς τε λινᾶς καὶ τὰ ἄλλα σκεύη ποιοῦνται.
ἔπειτα τῶν καρπίμων οἱ μὲν ἀῤῥένας, αἱ δὲ θήλειαι. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, καθὸ ὁ μὲν ἄῤ-
ῥην ἄνθ' πρῶτος φύει ὠδὶ τὴ ἀσθμῆς, ἡ δὲ θήλεια καρπὸν δυθύμακρον. αὐτῶν δὲ τῶν καρ
πῶν διαφοραὶ πλείους. οἱ μὲν γὰρ ἀπύρινοι, οἱ δὲ * μελανοπύρινοι. καὶ τὰς χροιὰς οἱ μὲν
λευκοί, οἱ δὲ μέλανες, οἱ δὲ ξανθοί. τὸ δὲ ὅλον, ἀπ' ἐλάττω χρόνου φασὶν ἔσν τῶν συκῶν, τὸ δ'
ἁπλῶς τὰ γόνιμα. διαφέρειν δὲ καὶ ἡ τὰ μεγέθη, καὶ ἡ τὰ σχήματα. καὶ γὰρ σφαιροειδεῖς
γίνονται, ὠβανεὶ μῆλα· καὶ τὰ μεγέθη τηλικάτες, ὡς τ' πάρας εἰς τὸν τάχιν ἔσν. * ἐπὶ δὲ, 10
καὶ δυπόλεις. ἄλλας δὲ μικρὰς, πλίνας ὀβελίσκους. καὶ τῆς χυλῆς ἡ πολὺ διαφέροντας. ὠράτ-
που δὲ καὶ τῶν λευκῶν, καὶ τῶν μελάνων, τὸ βασιλικὸν καλούμενον γόνο, ὃ ἑκατόρω ἡ
μεγέθη καὶ ἀρετῆ. ἀπανία δ' ἔσν ταῦτα λέγεσι· χεῖρον γὰ μόνῳ τῷ Βάβῃ λέπω τ' πα-
λαιὰ πόδι Βαβυλῶνα. ὃ λύπρω δ' ἔλιον τὸ γόνο φοινίκων ὄσιν, ὃ ὀ ἀπαίνῃ τὴν καρπὸν,
ἀλλ' ὠμὸς ὢν ἡδὺς σφόδρα ἡ γλυκύς ὄζει· τὴν δὲ γλυκύτητα ἰδίαν ἔχει. ᾠήθησι δ' ἐ μόνον
διαφέρειν τοῖς καρποῖς, ἀλλὰ ἡ αὐτῷ τὸ δ' ὅλῃ· ἡ δὲ τὸ μῆκος, ἡ τὴν ἄλλην μορφήν.
ὁ γὰρ μεγάλοις, ἡ μακροὶ, ἀλλὰ βραχεῖς· ἔτι δὲ καρπιμώτεροι τ' ἄλλων, ἡ καρποφορέντες
δύνῃς τριετεῖς. πολλοὶ δὲ ἡ ὅτοι πόδι λύπρω· εἰσὶ δὲ ἡ πόδι συρίαν, ⓒ πόδι αἴγυπτον φοί-
νικες, οἱ φέρουσι πλείστας, ἡ ὠγνωτάτῃς, αὐξομένῃς ὄντες. ἕτερον δέ ἐ γένος τὸ λύπρον, ὃ
ἡ τὸ φύλλον πλατύτερον ἔχει, ἡ τὸν καρπὸν μείζω πολλῷ, ἡ ἰσόμορφον· μεγέθει μὲν, ἡλί- 20
νοις ῥοᾶ τῷ ἁμαλῷ δὲ, πομικῆς. ὀκ δύχυλος· ἡ ὥσπερ ἄλλοι, ἀλλ' ὁμοίως ταῖς ῥίζαις· ὥστε μὴ
κατα δέχεσθαι, ἀλλὰ διαμασᾶσθαι μόνης ἐκβάλλειν. γίνη δ' ἡ ὅν, ὥσπερ εἴρηται, πολλά. θησαυρί
ζεται δ' ἡ μόνος διὰ πάσης φασὶ τὸ τῶ συρίᾳ τὸς τῶ αὐλῶνι· τὸς δ' ἐν αἰγύπτῳ ἡ λύπρῳ ἡ
πρὸς τοῖς ἄλλοις, χλωρὸς γὰ ἁλίσκεται. ἔστι δ' ὁ φοῖνιξ, ὡς μ' ἁπλῶς εἰπεῖν, μονοστέλεχες ἡ μονο
φυές. ἐ μὴν ἀλλὰ γίνονταί τινες διφυεῖς, ὥσπερ ἐν αἰγύπτῳ, καθάπερ λικρόαν ἔχοντες. τὸ
δ' αὐάσημα τὸ στελέχους. ἀφ' ὃ ἡ χίσις, ἡ ὠφυτάπηχυ· πρὸς ἄλληλα δὲ ὡς ἰσόζοντα. φα
σὶ δὲ ἡ τὸς ἐν λιρήτῃ πλείους ἔσν τοὺς διφυεῖς. γίνος δὲ ἡ βιφυεῖς. φέρ' ἡ πὶ λαπαίᾳ λυὰ ἡ ὠφ
τεγκέφαλον. ὁ καλῶς γὸν ἐν ταῖς δύτροφωτάραις χώραις γένεσθαι πλείω τὰ διαῦτα, ἡ τὸ
ὅλον ἡ τὰ ἴδια πλείω ἡ τὰς δ' αφορὰς ἕλλο δέ ἐ γένος ὄσιν, ὃ φασι γένεσθαι πλεῖσον πόδι τὴ
αἰδιοπίαν, ὃ καλοῦσι λύκας. ἔστι δὲ θαμινώσεις, ἀχὶ ἐν ὃ στέλεχος ἔχοντες, ἀλλὰ πλέω, καὶ 30
ἐνίοτε συνηρτημένα μέχρι δύο εἰσί. τὰς δὲ ῥάβδους ὁ μακρὰς, ἀλλ' ὅσον πηχυαίας μὲν, ἀλλὰ
λέπας· ὧν δὲ τῶν ἄκρων τὴν κόμην. ἔχουσι δὲ καὶ τὸ φύλλον πλατύ, καὶ ὥσπερ ἐκ λυοῖν
συγκείμενον ἐλαχίσου. καλοὶ δὲ καὶ τῇ ὄψει φαίνονται. τὸν δὲ καρπὸν καὶ ϑᾶ σχήματι
καὶ ϑᾶ μεγέθει καὶ ϑᾶ χυλῷ διαφορὸν ἔχουσι. τρογυλότερον γάρ, καὶ μεῖζον, καὶ δυ-
σομώτερον, ἥδιον δὲ γλυκύ. πεπαίνουσι δὲ ὠ τρισὶν ἔτεσιν, ὥστε καρπὸν ἔχειν ὧπ' κατα-
λαμβάνοντ' τὸ νέου τὸν ἔνον. ποιοῦσι δὲ καὶ ἄρτους ἐξ αὐτῶν. πρὸς μὲν οὖν τούτων
ὧδ' κεῖσθον. οἱ δὲ καμαιῤῥιφεῖς καλούμενοι τῶν φοινίκων, ἕτερόν τι γένο ὄσιν, ὥσπερ ὁμώ
νυμον. καὶ γὰρ ἐξαιρεθέντος τὸ ἐγκεφάλου ζῶσι, καὶ κοπέντος ἀπὸ τῶν ῥιζῶν παραβλα-
στάνουσι. διαφέρουσι δὲ καὶ ϑᾶ καρπῷ, καὶ τοῖς φύλλοις. ὠλατὺ γὰρ καὶ μαλακὸν ἔχου
σι τὸ φύλλον, διὸ καὶ πλέκεσιν ἐξ αὐτοῦ τάς τε καρυείδας, ⓒ τοὺς φορμούς. πολλοὶ δὲ καὶ γῶ 40
ⓑ τῇ λιρήτῃ γίνονται, καὶ ἔτι μᾶλλον γὰ σικελίᾳ. ταῦτα μ' ἔν ὠδὶ πλέον εἰρήσθω τὰ ἱστορίσεως.

γὰ δὲ ταῖς τῶν ἄλλων φυτείαις ταὐτὰ πάλιν πίθανῳ τὰ φυτευτέα, καθάπ' τῶν λαν-
μάτων. οἱ μὲν ὄθεν διαφέρειν φασίν, ἥκιστα δὲ ὧδὶ τῶν ἀμπέλων. γίνου δὲ ῥᾴδια γίνεσθαι, καὶ
σπαφλῆν μᾶλλον τὸν καρπὸν, ἔτι δ' ἥδιον ἀχρεοῦσθαι τοὺς κοτίνους. συμβαίνει δὲ τ' τὸ φα-
σι καὶ ὧδὶ ἡ συκῆς. ὁ γὰρ ἀχρεοῦσθαι, αὐαπάλιν φυτευθεῖσαν ἔτι δ' ἀβακτοτέραν γίνεσθαι.
οὐκ ἀχρεοῦσθαι δέ, οὐδ' ἐαί πις ἀφκλάσῃ φυομένης σὺθὺς τὸν καρπόν. αἱ μὲν δὴ φυτεῖαι
καὶ γνέσεις ὃν τρόπον ἔχουσι, χεῖρον ὡς τύπῳ ποθιλαβεῖν, εἴρηται. πόδι δὲ ἡ ὀργα
σίας καὶ ἡ θραπείας, τὰ μὲν δεῖ κοινὰ, τὰ δ' ἴδια καθ' ἕκασον. κοινὰ μὲν, ἥ τε σκαπάνη,
καὶ ἡ ὑδρεία, καὶ ἡ κόπρωσις· ἔτι δὲ ἡ διακάθαρσις, καὶ ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἄωρων. διαφέρα-
σι δὲ

σι δὲ τῷ μᾶλλον, καὶ ἧττον. τὰ μὲν ἡλυδρὰ καὶ ἡλιόκαρπα, τὰ δ' οὐχ ὁμοίως· οἷον ἡ λυπά
ρα, ὥσπερ οὐ ἡλιόκαρπον, οὐδὲ ἡλυδρόν, ἀλλὰ καὶ ἀπόλυδα φασιν, ἐαί γε νέαν
σῦραν ἐφυδρύσωσι πολλῷ. ῥοᾶ δὲ καὶ ἄμπελος ἡλυδρά. συκῆ δὲ, ἀβλαστοτέρα μὲν, ὑ-
δρόβυμόν, τὸν δὲ καρπὸν ἰσχει χείρονα· πλὴν τ' λακωνικῆς. αὕτη δὲ ἡλυδρά. διακα
θαίρεσθαι δὲ πάντα ζητεῖ. βελτίω μὲν, τῶν αὖων ἀφαιρουμένων, ὥσπερ ἀλλοτρίων, ἃ καὶ
τὰς αὐξήσεις καὶ τὰς τροφὰς ἐμποδίζει. διὸ καὶ ὅταν ἡ χερνήδριον, ὅλως διόπησιν· ἡ γὰρ
βλάστησις νέα γίνεται τὸ δένδρου. πλείστης δὲ διακαθάρσεως, φησὶν Ἀνδροστίων δεῖσθαι
μύῤῥινον, καὶ ἐλαίαν. ὅσῳ γὰρ αὖ ἐλάττω καταλίπῃς, ἄμεινον βλαστήσει, καὶ τὸν καρπὸν οἴ-
σει πλέω· πλὴν ἀμπέλου διηνοῦ. ταύτης γὰρ αὖ ἀναγκαιότερον καὶ πρὸς βλάστησιν, καὶ
πρὸς δύκαρπίαν. ἁπλῶς δὲ καὶ ταύτῃ καὶ τῇ ἄλλῃ θεραπείᾳ, πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν
ἑκάστῳ ποιητέον. δεῖσθαι δέ, φησὶν Ἀνδροστίων, καὶ λόπρου ἀμεινότητος, καὶ πλείσης ὑδρείας,
ὥσπερ καὶ ἡ διακαθάρσεως, ἐλαίας, καὶ μύῤῥινον, καὶ ῥοᾶ. ὁ γὰρ ἔχειν μήτραν, διὸ νόσ-
μα κατὰ γῆς οὐδέν. ἀλλ' ἐπειδὰν πτελαιόν ἡ τὸ ἡγνύδρου, ἀρτέμνειν δ' εἰ σὺς ἀκρέμονας·
ἔπειτα τὸ στέλεχος θραπεύειν, ὥσπερ αὖ ἐξ ἀρχῆς φυτευθέν. οἱ δέ φασι, πολυχρονιώτερα
καὶ ἰσχυρότερα μύῤῥινον ἔσν, καὶ ἐλαίαν. ταῦτα μὲν δὴ ὧδὶ σκέψαιτ' ἄν τις, εἰ καὶ μὴ πάν-
τα, ἀλλὰ πρί γε τ' μήτρας. ἡ δὲ λόπρος ὅτε πᾶσιν ὁμοίως, οὔθ' ἡ αὐτὴ πᾶσιν ἁρμόζῃ.
τὰ μὲν γὰρ ὁμοίας δεῖται, τὰ δ' ἥττων τελῶς λόφης. ὁμοιοτάτη δὲ, ἡ τὸ αὐ
βρῶτ· λαθάπ καὶ χαστόδρας, ἀρίστη μὲν οἶμαι ταύτῃ φασὶ. δεύτεραν δ', τὴν ὕδαν.
τρίτην δὲ, αἰγός. τετάρτην δὲ, πυθέαν. πέμπτην δὲ, βοός. ἕκτην δὲ, ὄνου. ἡ δὲ συρματί- 20
τις, ἄλλη καὶ ἄλλως· ἡ μὲν γὰρ ἀδφνεσῤῥα ταύτης, ἡ δὲ λεπίτην. τὴν δὲ σκαπάνην πᾶ-
σιν οἷον ἓν συμφέρειν, ὥσπερ καὶ τὴν ὀσκάλιν τοῖς ἐλάτταισιν· δύτραφέστερα γὰρ γίνεσθαι.
τρέφειν δὲ διοκεῖ καὶ ὁ λονιορτὸς φῖα, καὶ θάλλειν ποιεῖν· οἷον τὸν βότρυα. διὸ καὶ ὑποκο-
μιδοῖ πολλάκις. οἱ δὲ καὶ τὰς συκᾶς ὑποσκάπτουσιν, φθᾶ τάτου. μεγαροῖ δὲ ἡ οὖ σφίσι,
καὶ τὰς διοκούτας, ὅταν οἱ ἐτησίαι πνεύσωσι, σκάλλοντος λονιορτοῦσι, καὶ ὅτω γλυκυ
τέρους καὶ ἁπαλωτέρους ποιοῦσι, ὀχ ὑδροβύοντος. τοῦτο μὲν δὴ ὁμολογούμενον. τὴν δ'
ἄμπελον οὔ φασι δεῖν ἡ ὑποκονιᾶν, ἢ ὅλως ἁπλῶσαι πρὸς καλοντ' τὸ βότρυ. ἀλλ' εἰ-
πᾶ, ὅταν ἀκμελανθῇ. οἱ δὲ, τὸ ὅλον μηδὲ τότε, πλὴν ὅσον ὑποτίλαι τὴν βοτάνην. ὑπὲρ μὲν
τούτων ἀμφισβητοῦσιν. ἐαὶ σὲ τι μὴ φέρει καρπὸν, ἀλλ' εἰς βλάστησιν τρέπεται, σχίζουσι
τὸ στέλεχος τὸ κατὰ γλῶ, καὶ λίθον ἐνθέασιν ὅπως ἂν ῥαγῇ, καί φασι φέρειν. ὁμοίως δὲ,
καὶ ἐαί τις τὴν ῥιζῶν ὠά πεῖραν ποιῆσαι, ὅταν τρυγῶσι, τὰς
ὧν πολῆς· τὴν δὲ συκῆν πρὸς τοῖς πυριτέμνῃ ἡ τέφραν πυρίπλεων ἥσαι, καὶ κατα χῶσι τὰ
στέλεχη, καί φασι φέρειν μᾶλλον. ἀμυγδαλῆ δὲ καὶ πάπαλον ἐγκόψαντες σιδηροῦν, ὅταν
τετραίωσιν, ἄλλον αὐτεμβάλλουσι δρύϊνον, καὶ τῇ γῆ λῃρύπλουσιν. ὁ καλοῦσί τινες κολά-
ζειν, ὡς ὑβρίζον τὸ ἡγνύδρου. τοιοῦτον δὲ ὄζει καὶ ὧν ἡ ἀπίου, καὶ ἐπ' ἄλλοις τινὲς ποιοῦ-
σιν. ἡ ἀρκαδία δὲ καὶ τὴν σύθυλλιν καλοῦσι γαῖαν· πολὺ γὰρ τὸ ἡγνύδρου ὄζον παρ' αὐ-
τοῖς. καί φασιν, ὅταν πάθῃ ὄζον, καὶ τὰς μὲν μὴ φρούσας φέρειν, τὰς δὲ μὴ πεπούζας εἰσ-
πεπῆγ καλῶς. ἀμυγδαλῆν δὲ καὶ ἐκ τοικρᾶς γίνεσθαι γλυκεῖαν, ἐαὶ ὡς πηρυξέας τὸ στέλε
χο, καὶ ἡ τράνας οἷον ἀλασιαῖον, ἀνατιχόβῳ τὸ ἀῤῥέον δ' ἀκρυον ὧδὶ τοῦτο ἐᾶ κα-
τερρεῖν. ὄζον μὲν ἂν εἰκ πρόστε τὸ φέρειν ἄμα, καὶ πρὸς τὸ δύκαρπεῖν. Ἀποβάλλ δὲ πρὸ 9
τοῦ πεῦαι τὸν καρπὸν, ἀμυγδαλῆ, μηλέαν, ῥόαν, ἄπιον· καὶ μᾶλιστα δὴ ἀνθρώπων συκῆν,
καὶ φοίνικ· πρὸς ἃ καὶ τὰς βοηθείας ζητοῦσιν. ὀθὼν καὶ ὁ ἐρινασμός. ἐκ γὰρ τῶν ἐκεῖ ἐρι-
μυνυμένων, σῦτον ἐκδυόμενοι κατεδίουσι καὶ πιαίνουσι τὰς ὀορυφάς. διαφέρου-
σι δὲ καὶ χῶραι πρὸς τὰς ἀρβολάς. πόδι γὰρ † ἀπηλίαν οὐ φασιν ἀρβᾶλλειν· διὸ δ' ἰταλίαν
ἐρινοῦσιν. οὐδ' γὰ τοῖς κατα βορείοις, καὶ λεπτογείοις· οἷον ὧδὶ φαλύκῃ ἡ μεγασί
δ. οὐδὲ ἡ λοκρίδος γὰ τισι τόποις. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τῶν δυδώματων κατα-
σασις· βορείοις γὰρ μᾶλλον ἢ νοτίοις ἀποβάλλουσι, καὶ τραχυτέρα καὶ πλείων γίνη-
ται μᾶλλον. ἔλαδ' αὐτῶν τὴν ἀγνίδρων ἡ φύσις· τὰ πρῶτα γὰρ ἀποβάλλει, τὰ δ' ὕστερα
οὐκ ἐκβάλλει· καθάπ ἡ λακωνική, καὶ αἱ ἄλλαι. διὸ καὶ οὐκ ἐρινάζουσι ταύτας. ταῦ-
τα μὲν οὖν γὰ τε τοῖς τόποις, καὶ τοῖς γένεσι, καὶ τῇ κατασκευσει τὸ ἀέρο ἔχει τὰς διαφο-

φορᾶς. οἱ δὲ ψῆνδι ἐκλύονται μὴν ἐκ τῶ δρινεῦ, καθάπερ εἴρηται. γίνονται δὲ ἐκ τῶν λειχαμίδων. σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὅτι ἐπειδὰν ἐκλύωσιν, ἐκ χνέων λειχαμίδες. ἐκλύονται δ' οἱ πολλοί, ἐγκαταλείποντες ἢ πόδας, ἢ πῆρον, ἰχνός δὲ μὴ ἐτέρου ὄντι τ' ψηνῶν, ὃ καλοῦσι λιχνωνάς. ὅθι δ' ἀργοί, καθάπερ λιχῆνες. καὶ τοὺς εἰσλυομένους τῶν ἑτέρων, λιτάνουσιν. αὐτοὶ δὲ χνα ποθνήσκουσιν. ἐπαινοῦσι δὲ μάλιστα τῶν δρινεῶν τὰ μέλανα, τὰ ἐκ τῶν πετρωδῶν χωρίων. πολλὰς γὰρ ἔχει τοῦτο λειχαμίδας. γινώσκεται δὲ τὸ δρυνασμένον, τῷ δρυθρὸν εἶναι, καὶ ποικίλον, καὶ ἰσχυρόν· τὸ δ' αὐδρίνασον, λδυνὸν καὶ ἀδῶδες. πόσι πίεσι δὲ τοῖς δρομώσιν, ὅταν ὕσῃ. ὅπα δὲ πλεῖστος λανιορᾶς, γνταῦθα πλεῖστα καὶ ἰσχυρότατα γίνεται τὰ δρύνα. φασὶ δ' δρινωδέειν καὶ τὸ πόλιον, ὁπόταν αἰγείρεω ἢ πολὺς καὶ πλὴ ῥ πλελέας λύπόδιν. ἐγγίνεται γὰρ καὶ χάτοις θηελὶ ἄπλε, λινιπόν· οἱ ὅταν χ' ταῖς συκαῖς γίνωνται, κατεδίσει τὸς ψήνας. ἄκω δὲ τότε φασὶν εἶν, τὸς λαρκίνες πόπροβρονᾶν· πόσ γὰρ τοῖς πρέπεσθαι τὸς λινίπας. καλὰ γὰρ δὴ ταῖς μὲν συκαῖς αὖται βοήθεια. τοῖς δὲ φοίνιξιν οἱ ἀὲ τῶν ἀῤῥώνων πόσ τὸς θήλεις. ὅτοι γάρ εἰσιν οἱ ὦμιλύειν ποιοῦντες, καὶ ἐκπέτεαν· ὁ καλοῦσί πυθν ἐκ τῆ ὁμοιότητος, ὀλυνθᾶζειν. γίνεται δὲ τόνδε τὸν τρόπον· ὅταν αὐθῆ τὸ ἄῤῥον, ἀρτιμόντες τὴν ἀκανθίδα ἀφ' ἧς τὸ ἄνθω, σύβυς ὥσπερ ἔχει τὸν τεχνῖν καὶ τὸ ἄνθω καὶ τὸν κνιορτόν, καταπάσσουσι τῇ τῆ καρπῆ τῆ θηλείας. καὶν ὦσι πάθη, σπατρεῖ, καὶ ἀκάρεα. φαίνεται δ' ἀμφοῖν ἀὲ τὸ ἄῤῥον ὥ πὸς θήλεσι βοήθειαν γίνεσθαι. θῆλυ γὰρ καλοῦσι τὸ καρποφόρον· ἄλ' ἡ μὲν οἷον μίξις, ἡ δὲ κατ' ἄλλον τρόπον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Γ.

ΠΕΡΙ δὲ πόδι τῶν ἡμέρων διῃρήμεθα εἴρηται, λεκτέον ὁμοίως καὶ πόδι τῶν ἀγρίων, εἴτε τι ταὐτὸν καὶ ἕτερον ἔχουσι πὸς ἡμέρους, εἴθ' ὅλως ἴδιόν τι φύσεως. ἀεὶ μὲν δὴ γνῶσθαι ἁπλᾶς πόδι αὐτῶν εἰσι. πάντα γὰρ ἀὲ αὐέρματος, ἢ ἀὲ ῥίζης φύεται. ἔστι δὲ ἀχ ὡς ἐκ χνδεχομένως καὶ ἄλλως, ἀλλ' ἴσως σχεδὸν τὸ μὴ πειρᾶσθαι μηδὲν παρὰ φύσιν μηδὲ φυτεύειν. ὥσπερ οὖν δ' αὖ, εἰ λαμβάνοιεν τόποις ὠτηθείσης, καὶ θραπείαν ἁρμόττουσαν, ὥσπερ καὶ νῦν τὰ ἀλσώδη, καὶ ἡ Φίλυδρα· λέγω δ' οἷον πλατανῶνα, ἰτέαν, λδύκην, αἴγειρον, πλέαν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα, φυτεύομενα βλαστάνει, καὶ τάχιστα καὶ μάλιστα ἀὲ τῶν πεφυτευμένων· καὶ ὥστε μεγάλας ὕλας ἤδη, καὶ ἰσοχνόσους ἂν τις μεταθείη, σταμνίων. φυτεύεται δὴ τὰ πολλὰ αὐτῶν καὶ κατακυνύμενα, καθάπερ ἡ λδύκη, καὶ ἡ αἴγειρος. τούτων μὲν δὴ πᾶς τῇ αὐξητικῇ, καὶ τῇ ἀὲ τῶν ῥιζῶν, καὶ αὐτὴ γνώσις ὅτι. τῶν δὲ ἄλλων ἐκεῖνα· πλὴν ὅσα μόνον ἀὲ αὐέρματος φύεται, καθάπερ ἐλάτη, πίτυς, πίτυς. ὅσα δὲ ἔχει αὐέρμα καὶ καρπόν, καὶν ἀὲ ῥίζης γίνηται, καὶ ἀὲ τούτων. ἐπεὶ καὶ τὰ ἀλσκόντα ἄκαρπα εἶν, γνωνᾶν φασιν· οἷον πλέαν, ἰτέαν, σημεῖον δὲ λέγουσιν, ὃ μόνον ὅτι φυτεύεται πολλὰ τῶν ῥιζῶν ἀπορτημνόμενα, καθ' οὓς αὖ ἡ τόπος, ἀλλὰ καὶ τὰ συμβαίνοντα θεωροῦντες· οἷον γ' φασὶν ἐν ἀρκαδίᾳ, ὥσπερ ἐξερράγη τὸ σωκαθροιδὲν ὕλαρ γ' ὑπ' ἀνέμου, φραγῆναι τῶν βρέθρων, ὅπως μὴ ἐχνὸς ἦσαν ἴτεαι πεφυκυῖαι τὸ κατακοθῶντος τόπου, ὑπ' ὑσέρω ἔτει μετὰ τὴν αὐαξήρανσιν γνταῦθα αὖθις αὐαφύναι φασὶν ἰτέαν· ὅπου δὲ πλελέας, αὖθις πλελέας· καθάπερ καὶ ὅπου λδύκας, καὶ ἐλάτας, ὥσπερ μιμουμένων ἐκείνων. Ἀλλὰ τὴν ἰτέαν τα χὺ πόκατάβαλλειν, πὸ τὸ τελέως ἀφυῶναι καὶ πέψαι τὸν καρπόν. διὸ καὶ τὸν ποιητὴν ἔ λακῶς πόσπερ ὀρδίᾳ αὐτὴν ὠλεσίκαρπον. ῥ δὲ πλελέας ἐκάστης μᾶζον † ἀκλαμβάνουσιν. ὅταν γὰρ † ὑπὸ τῶν εἰς τοὺς ἐχομένους τόπους ὁ καρπὸς ἀπενεχθῇ, φύεσθαί φασι. παρακαλύσιον δὲ ἔοικεν εἶναι τὸ συμβαῖνον, ὃ καὶ ὑπὸ τῶν φρυγανικῶν, καὶ πωσοῦν πνῶν ὄντων. οὐκ ἐχόντων γὰρ σπέρμα φανερόν, ἀλλὰ τῶν μὲν οἷον χνοῦν, τῶν δ' ἄνθω, ὥσπερ τὸ θύμον, ὅμως ἀὲ τούτων βλαστάνουσιν. ἐπεὶ ἥγε πλάταν ω ἔχει φανερῶς, καὶ ἀὲ τούτων φύεται. ὥσπ δ' ἀχ ἄλλων τε σπόρου. καθάπερ μέγιστον σημεῖον· ὥφθη γάρ ἤδη

ἤδη ποτὲ ψιφικῖα πλάταν ω χ' τρίποδι χαλκῷ. ταύτας τε δὴ τὰς χάσεις ὑποληπτέον εἶν τῶν ἀγρίων. καὶ ἐπὶ τὰς αὐξομάτους, ἃς καὶ οἱ φυσιολόγοι λέγουσιν. Ἀναξαγόρας μ' ὄμ ἀόρατα πάντων φάσκων ἔχειν απόρματα, καὶ τοῦτα συγκαταφερόμενα τῷ ὕδατι γονιᾶν τὰ φυτά. Διογένης δὲ, σκοτομιὰν τὸ ὕδατος, καὶ μίξιν τινὰ λαμβάνοντες πὸς τ' γῆν. Κλεάνθη δὲ, συνιστάναι μ' ἐκ τ' αὐτῶν τοῖς ζώοις. ὅσω δὲ θολερώτερον καὶ ὑγρότερον, τοσοῦτω ἀπέχειν τὸ ζῶα εἶν. λέγουσι δέ τινὸν καὶ ἄλλοι πόδι χ' γνίσεως· ἀλ' αὐτὴ μ' ἀπορτημμένη ὡς ὅτι τ' αὐδήσεως. ἄλλα δὲ ὁμολογούμενα καὶ ἐμφανῆ, οἷον ὅταν ἔφοδος γένηται πταμὲ πεκβάντες τὸ ῥεῖθρον, ἢ καὶ ὅλως ἑτέρωθι ποιήσαμεν. καθάπερ ὁ νεὸς χ' τῇ αὐλακελίδι πολλάκις μεταβαίνει· καὶ ἅμα τῇ μεταβάσῃ τοσαύτῳ ὕλῃ συγχωρεῖν ζῆς τόπους, ὥστε τῷ πρώτῳ ἔτει σωκρεφεῖν. καὶ πάλιν, ὅταν ἐπομβρίας λαπάσωσι πλείου χρόνου· καὶ γὰρ χ' ταύτας βλασήσεις γίνονται φυτῶν. ἔοικε δ' ἡ μ' τῶν ποταμῶν ἔφοδος ἐπάγειν ἀπόρματα, καὶ καρπός. καὶ τὸς ὀχλῆς φασι τ' δῶν πωσῶν. ἡ δ' ἐπομβεία τ' αὐτὸ ἐποιεῖ (συγκαταφορὰ γ' πολλὰ τ' ἀπορμάτων) καὶ ἅμα σπλήν λινα τ' γῆς καὶ τοῦ ὕδατος. ἐπεὶ καὶ ἡ μίξις αὐτὴ χ' αἰγυπτίας γῆς δοκεῖ λινα γονιᾶν ὕλαν. φιαχῶ δ', ἂν μόνον ἀποβρτάσωνται καὶ λινησωσιν, βύβλος ἀναβλαστάνει τὰ οἰκεῖα χ' χώρας· ὥσπερ χ' ἱερᾷ λυπτείπολι. γίνεται δὲ καὶ πασπλησίου τι τούτῳ καὶ τοῖς ἐλάπεσιν. ἅμα γὰρ λινσμοὺς ἀναβλαστάνει πόα τις γ' ἑκάστοις. γ' δὲ τοῖς ἡμιβρόχοις, ἐὰν ὑπονεύσωσι, φαίνεθαί φασι τρίβολον. αὖται μὲν δὴ γ' τῇ μεταβολῇ χ' χώρας εἰσίν, εἴτε καὶ ὑπαρχόντων ἀπορμάτων, εἴτε μ' αὖ χ' πως σκαπτομένης. ὅσπερ ἴσως ἐκάπτοπος, ἐγκαταπλειομένων ἅμα τῶν ὑγρῶν. φιαχῶ δὲ καὶ ὑδάτων ὠθισμένων, ἰδιώτερον αὐαξείλαι ὕλης πλῆθος. ὥσπερ γ' λυρύνη πεπλάσθαι λυός γ γομένης, μ' παχέος. ὅταν γὰρ αὐξηθλασθῇ ἡ πλησίον ὕλη, πρότερον ἐκ ἔσπ. φασὶ δὲ καὶ τὸ σίλφιον ἐκ ὂν ψιότερον, ἐκ διαύτης λυός αἰτίας φανῆναι. τρόποι μ' ἂν εἶεν τ' τοιούτων γνίσεων. Ταῦτα δὲ διάφορα ἢ ἄκαρπα, μ' ἄφυλλα ἢ φυλλοβόλα, μ' αὐθέντα ἢ αὐανθῆ. κοιναὶ γάρ λυσν διαιρέσεις ὧδι πάντων εἰσὶν ὁμοίως, ἡμέρων τε μ' ἀγρίων· ἴσλα γ' πῶς τὰ ἥμερα τ' ἀγρίων ὀψικαρπίᾳ τε μ' ἰσχύς, μ' πολυκαρπία τῷ πεφαίνθ. ψεπαίνει τε γὰρ ὀψιαίτερον, μ' τὸ ὅλον αὐθεῖ, μ' βλαστάνθ ὡς ὧδι τὸ ψαῦ, μ' ἰσχυρότερα τῇ φύσῃ. μ' πεφαίνει μ' πλέιω καρπὸν, ἐκπέπθ δ' ἧττον. εἰ μὴ ⊙ πάντα τὰ ἄλλα, μ' τὰ ὁμοίως γνῶ· οἷον ἐλαίας μ' ἀπίος, λόλινος μ' ἀχράς. ἅπαντα γὰρ ὅτως, πλὴν εἴ τι ἀπαίνιον· ὥσπερ ὦν τ' ψαμμώδη, μ' τ' ὄφυ. ταῦτα γὰρ δὴ φασι, ψεπαίστερα μ' ἡδύτερα τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων εἶν· μ' εἰ δὴ τι ἄλλο μὴ πρὸς δ' ἐχεῖ γεωργίας, ἢ δριμύβρομον, ἢ λαί τι τ' ἐλατήνων, οἷον τὸ σίλφιον, μ' ἡ λάπαθεις, μ' τ' χεβροπῶν ὁ θρίμος. ἃ μ' μᾶλλις ἄν τις ἄγρια τῆν φύσιν εἴποι. τὸ γὰρ μὴ πρὸς δεχόμενα ἡμέρωσιν, ὥσπερ χ' τοῖς ζώοις, ὅτ' ἄγρι τῇ φύσει. λαί τι φύσιν ἵππων, ἅπαν μ' ἄγριον μ' ἥμερον εἶν. μ' θεραπεύομένων μὲν, ἥμερον· μὴ θεραπευόμενον, ἄγριον· τῇ μ' ὀρθῶς λέγειν, τῇ δ' οὐκ ὀρθῶς. ἐξαμελεῖσθαι γὰρ ἅπαν, χεῖρον γίνεται, μ' ἀπαγριοῦται· θεραπευόμενα δὲ, ἐχ ἅπαν βέλτ), ὥσπερ εἴρηται. ὁ δὴ χωρισέον, καὶ τὰ μ' ἄγρια, τὰ δ' ἥμερα λεκτέον· ὥσπερ τῶν ζώων τὰ σωκαθρωπευόμενα, μ' τὰ δεχόμενα παιδοσιοῦν. ἀλλὰ ἔστ μὲν ὅδε ἴσως διαφορέι, ποτέρως ῥητέον. ἅπαν δ' ἐξαγριοῦται, τοῖς τε λάπεσι χεῖρον γίνεται, μ' αὐτὸ βραχύτερον μ' φύλλοις, μ' λιγνοῖ, μ' φλοιῷ, μ' τῷ ὅλῃ μορφῇ. μ' γὰρ πυκνότερα, μ' ὀρθότερα, μ' σκληρότερα, μ' ταῦτα καὶ ὅλη ἡ φύσις γίνεται, ὡς γ' τόπις μάλιστα τ' διαφορᾶς τ' ἡμέρων μ' τῶν ἀγρίων γινομένης. διὸ μ' οἷς τ' ἡμέρων μόνων διαῦτα τυγχάν, ταῦτα ἄγρια φασιν εἶν· καθάπερ τ' πόλιον, μ' τ' κυπάρισσον, ἢ ὅλως, ἢ τὰ ἄῤῥενα· μ' τ' λαείαν δ', μ' τ' διὸς βάλανον· εἰ δὲ τῷ φιλόψυχα, μ' ὀρθὰ νὰ μᾶλλον εἶν. μ' γὰρ ὅσπερ λαμβάνει πῶς τ' ἀγριότητα τ' δ' φόδρων, μ' ὅλως τ' φυτῶν, εἴτ' ὂν ἴσα θ' αὐτὸ λαμβανόμενον, εἴτε μ' συμβεβηκός. ὁ μ' τῶν ἀγρίων ἀφορισμὸς εἴθ' ὅτως εἴτε καὶ ἄλλως ληπτέον, ὀδὲν ἂν ἴσως διαφέροιμεν πῶς τὰ νῦν. ἐκεῖνο δὲ ἀληθές, ὡς χ' τύπῳ καὶ ἁπλῶς γε εἰπεῖν, ὅτι μᾶλλον ὀρθὰ τὰ ἄγρια, καὶ σύμπεφυκε τὰ πλέω μᾶλλον χ' τόποις ζῆς τόποις· ἐὰν μὴ ζῆς λαμβάνῃ τὰ φίλυδρα, μ' τὰ ἀποτάμια, μ' ἀλσώδη. τούτων γ' μ' τὰ διαῦτα τυγχάνθ πεφυκότα μᾶλλ). ὅμως δ' ἀλλ' γ' ἔστ ζῆς μεγάλοις ὄρεσιν, οἷον πάρνησσῳ τε, μ' λυκμάνῳ, μ' ὀλύμπῳ τῷ πιερικῷ τε μ' τῷ μυσίῳ, ⊙ εἴ πᾳ ζῆς ἕτερον, ἅπαντα φύεται, σχεδὸν τὰ πολυδενδρίαν ἔχοντα τόπων. ἔχουσι γὰρ λιμνώδεις, καὶ χ' ὑγρὰς, μ' ἔκρους, μ' γεώδεις, μ' † πόδιώδεις, πετρώδεις

σλῆς, ἡ τὰς αὐτὰς μέσον λειμῶνας, ⸗ σχεδὸν ὅσαι διαφοραὶ τῆς γῆς. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ κοίλους ἡ σύ-
λληψις, οὐδ' ἡ μετεώρους ἡ πρόσκλισις, ὥστε διώκοι παντοία, ἡ τὰ μὲν τοῖς ψεδίοις, φέρειν.
δὲ μὴ ἧ ἄτοπον, ὅσῃ δ' εἰ γῆια μὴ ἄτω πάμφορα τ' ὀρῶν, ἀλλ' ἰδιοτρόπους ὑλους ὕλης, ἢ πάσης,
ἢ τ' πλείστης· οἷον τὰ μὲν κρήτη τῇ ἰδαίᾳ. λυπάει δ' ὁ γὲ ἐκεῖ. ἡ γὰρ πόδι λιλικίαν ἡ συρίαν,
μὲν οἷς λέγομεν. γῆιαχε δὲ τ' συρίας ἐρμινθ⸗. αἱ γὰρ διαφοραὶ τῆ χώρας, τῇ ἰδιότητα ποιὸ-
σιν. ἀλλ' ἔρηται τὸ ἴδιον ὡς ἐπίπαν. Ἴδια δὲ τὰ ποιὰ δὲ ἢν ὀρεινῶν, ἃ μὲν ποῖς ψεδίοις ἃ
4 φύεται. οἷον τε μακεδονίαν, ἐλάτη, ⸗σύλληψις, πίτυς ἀγρία, φήλυρα, ζυγία, ⸗φύγος, ⸗σύξας, αὐ-
δράχνη, μίλος ἄρκευθος, ⸗ἐρμινθος, ὀβρινέος, ⸗φήλυκη, ⸗ἀφάρκη, ⸗λαρύα, ⸗διὸς βάλανος, πρίν-
νος. ⸗παρὲ ⸗καὶ μὲν τοῖς ψεδίοις· ⸗μυείκη, ⸗πηλέα, ⸗λεύκη, ⸗ἰτέα, ⸗αἴγυφος, ⸗λεανέα, ⸗θηλυκρανέια,
⸗λιλήθρα, ⸗δρῦς, ⸗δακάλη, ⸗ἀχράς, ⸗μηλέα, ⸗ὀσρύα, ⸗πλάτερον, ⸗μελία, ⸗παλίουρος, † ⸗ὀξυάκαρπα, 10
⸗ἄκανθος· ἢν μὲν ἢ τῷ ὄρει ⸗ψεφυκῖαν ζυγίαν ⸗λαλῆσιν, μὲν ἢ τῷ ψεδίῳ γλεῖνον· οἱ δ' αὖ ⸗διὰ
ρῶσι, ἡ ὕσφορον ποιῶσιν εἴδος σφυρλάμενα ἡ ζυρίας. ⸗ἅπαντα δὲ ὅλα κοινὰ τ' ὀρῶν ἡ μὲν ψε-
δίων, μᾶλλω ⸗ἢ ⸗καὶ ⸗λαλλίω τῇ ὄψει τὰ μὲν τοῖς ψεδίοις γίνετ· ⸗ὑρείᾳ δὲ τῇ τε τ' ξύλων ἡ
μὲν ⸗λαρπῶν, τὰ ὀρθὰ, πλὴν ⸗ἀχράλ⸗ ἡ ⸗ἀπίη, ⸗καὶ ⸗μηλέαι. αὖτ' δ' μὲν τοῖς ψεδίοις ὑρεί-
τερος, ὁ μόνον μὲν τοῖς ⸗λαρπῶις, ἀλλὰ ἡ τοῖς ξύλοις· μὲν γ' τοῖς ὄρεσι μηρᾶι, ὀλῶδες, ⸗καὶ ⸗ἀκαν-
θώδεις γίνονται. ⸗πάντα δὲ ἡ μὲν τοῖς ὄρεσιν ὅταν ⸗ὦλαλθωνται μὲν οἰκείων τόπων, ἡ ⸗λαλλίω
φύεται, ἡ σύθηνεῖ μᾶλλον. ὡς ἧ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ μὲν τοῖς ὁμαλέσι τ' ὀρῶν, ἡ μάλιστα τ' ἧ ἄλ-
λων, τὰ μὲν τοῖς λάτω, ἡ κοίλοις. τὰ δ' ⸗ὦν τ' ⸗ἄκρων, χείρισται· πλὴν εἰ ⸗λ τῇ φύσῃ ⸗φιλόψυχ⸗).
ἔχει δὲ ἡ ταῦτα αὖ τ' διαφορὰν, μὲν τοῖς ⸗αὐομοίοις μὲν τόποις, ⸗ὥσπερ ὕσφορον ⸗λεκτέον. νῦν δὲ
διαιρετέον ἕκαστα ἡ τὰς διαφορὰς τὰς εἰρημένας. ⸗ἀφυλλα μὲν δὴ ὅτι τ' ⸗ἀτρίων, ἃ ἡ πρό- 20
τερον ἐλέχθη· ⸗πεύκη, ⸗πίτυς ⸗ἀγρία, ⸗σύξος, ⸗αὐδράχνη, ⸗μίλ⸗, ⸗ἀρκεύθος, ⸗ἐρμινθ⸗, ⸗φήλυ-
κη, ⸗ἀφάρκη, διαφυη, φελλός, ⸗δρῦς, ⸗λιλάτερον, ⸗ὀξυάκανθος, ⸗πρίνος, ⸗μυείκη. τὰ δ' ἄλλα πάν-
τα φυλλοβολᾶι, πλὴν εἴ τι ποδιπλὴν γῆιαχε, ⸗λαθαλ ⸗πρ ⸗ἐλέχθη ⸗πόδι ⸗ἡ ⸗μὲν ⸗ἱρήτη πλατάνη ⸗καὶ
δρυός, ⸗καὶ εἴπερ τόπος τις ὅλως δύτροφ⸗. ⸗λάρπιμα δ', τὰ δὲ ⸗μὴ ⸗ἄλλα πάντα. ⸗ποδὶ δὲ ⸗ἰτέας,
5 ⸗ἡ ⸗αἰγείρ⸗, ἡ ⸗πηλέας, ⸗ὥσπερ ⸗ἐλέχθη, διαμφισβητοῦσιν ⸗γῆιοι. Τὰ μὲν ⸗αἴγυφος μόνα ⸗ἀκαρ
πεῖν φασιν, ⸗ὥσπερ ⸗καὶ οἱ ⸗μὲν ⸗ἀρκαδίᾳ. τὰ δὲ ἄλλα πάντα τὰ ⸗μὲν τοῖς ὄρεσι ⸗λαρποφορεῖν. ⸗μὲν
ἱρήτῃ δὲ, ⸗καὶ ⸗αἴτειοι ⸗λάρπιμοι πλείστ⸗ εἰσί· μία ⸗ἢ ⸗μὲν τῷ ⸗σομίῳ τ' ἄνθρα ⸗μὲν τῇ ⸗ἴδῃ, ⸗μὲν ᾧ τὰ
αὐαθήματα αὐάκειτ⸗· ἄλλη ⸗ἡ μικρὰ πλησίον ⸗ἀπωτέρω ⸗ἡ μάλιστα σιώδεκα stadiis, πρὶ ⸗λυα
λιρήνην σαύρα ⸗καὶ ⸗σαῦνη, πολλαὶ· εἰσὶ δὲ ⸗μὲν ⸗μὲν τῷ πλησίον ὄρει τ' ἴδης, ⸗μὲν τῷ ⸗λιεβρίῳ ⸗λαλε
μύνῳ. ⸗μὲν ποδὶ ὑρασίαν ⸗ἡ, ⸗μὲν τοῖς ὄρεσιν. οἱ ⸗ἡ μόνην τ' διστων τ' ⸗πηλέαν ⸗λάρπιμ⸗ εἶναί φασι, 30
⸗λαθάπ⸗ οἱ ποδὶ μακεδονίαν. μεγάλη ⸗ἡ διαφορὰ ποῦς ⸗λαρπὸν ⸗μὲν ⸗ἀκαρπίαν, ⸗καὶ ⸗ἡ τ' τόπων
φύσις· ⸗ὥσπερ ⸗ἐπί τε τ' ⸗πρασίας ἔχ⸗, ⸗μὲν τ' ⸗φοινίκων. ⸗ἡ μὲν ⸗μὲν αἰγύπτῳ ⸗λαρποφορεῖ, ⸗μὲν εἴ πε τ'
πλησίων τόπων. † ⸗μὲν ῥόδ⸗ ἧ, ⸗μέχρι τ' αὐθεῖν μόνον ⸗ἀσιναῖ⸗ τ. ὁ δὲ φοῖνιξ ποδὶ μὲν βαβυλῶνα
θαυμασός, ⸗μὲν τῇ ⸗ἑλλάδι ἧ ὀλέθ⸗ ⸗πτ⸗ γῆιος ἧ ὅλως ὀλὲ πεφάνει ⸗λαρπόν. ὁμοίως δὲ
⸗μὲν ⸗ἑτέρα πλέω διαῦτα ὄντ⸗. ⸗ἐπεὶ ⸗μὲν τ' ⸗ἐλαπόνων ⸗πρίων ⸗μὲν ⸗ὑλημάτων, ⸗μὲν τῇ αὐτῇ χώρᾳ
⸗σωόρων χώρα, τὰ ⸗μὲν ⸗λαρπιμα, τὰ δ' ⸗ἄκαρπα γίνετ· ⸗λαθάπ⸗ ⸗καὶ ⸗ὁ ⸗λεγταύειον ⸗μὲν τῇ
⸗ἠλείᾳ, ⸗ὃ ⸗μὲν ⸗μὲν τῇ ⸗ὀρεινῇ ⸗λαρπιμον, τὸ δ' ⸗μὲν τῷ ⸗ψεδίῳ ⸗ἄκαρπον, ⸗ἀλλὰ μόνον ⸗αὐθεῖ. τὰ δ'
⸗μὲν τοῖς κοίλοις τόποις, ⸗ὁ δὲ αὐθεῖ, πλὴν κακῶς. ⸗λοκεῖ δ' ⸗ἐν ⸗μὲν τῇ ⸗ἴδῃ ἄλλων τ' ὁμοχθῶν, ⸗καὶ ⸗μὲν
μιᾷ ⸗πτ⸗σογοείᾳ, τὸ μὲν ⸗ἄκαρπον ⸗εἶν, ⸗ὃ ⸗ἧ ⸗λαρπιμον· οἷον πρίνος, ὁ δὲ ⸗λαρπιμος, ὁ δ' ⸗ἄκαρ
πος. ⸗καὶ ⸗λιλήθρα δὲ ⸗ὡσαύτ⸗. αὐθεῖ ⸗ἧ ἄμφω. Σχεδὸν ⸗ἧ ὅλα ⸗καλ⸗σιν ⸗ἀρ⸗ρωα τ' ὁμοχθῶν, 40
⸗ἄκαρπα. τούτων τὰ πολλὰ τὰ μὲν αὐθεῖν φασι, τὰ δ' ὀλίγον, τὰ δ' ὅλως ⸗ὀκ αὐθεῖν. τὰ δὲ
αὐαπαλιν, τὰ μὲν ⸗ἀρ⸗ρωα μόνα, ⸗λαρποφορεῖν. ⸗ὁ μὲν ⸗ἀλλ' ⸗ἀπό γε ⸗μὲν αὐθῶν φύεσθαι τὰ
δ' ⸗ὑφα, ⸗λαθάπ⸗ ⸗καὶ ⸗ἀφ' ⸗μὲν ⸗λαρπῶν ὅλα ⸗λαρπιμα· ⸗ἡ γὰ ⸗ἀμφοῖν ⸗ὅταν γῆιοτε τυχὴν ⸗εἶν
πλὴν ⸗ἐκφυσιν, ὥστε τοὺς ⸗ὀρυτύπτ⸗ μὴ διώσαθαι δ' ⸗ἰέναι, μὴ ὁλοποιησαμένους. ⸗ἀμφισβητεῖ
δὲ ⸗καὶ ⸗ποδὶ τ' αὐθῶν ⸗γῆιον, ⸗ὥσπερ εἰ ⸗πομ⸗. οἱ μὲν ⸗γ' ⸗καὶ ⸗δοῦν αὐθεῖν ⸗ὅντ⸗, ⸗καὶ ⸗πλὴν ⸗ἀρα-
πλεῶν ⸗καρύαν, ⸗ἡ δ' ⸗ὸς βαλλανον· ⸗ἔπ δὲ ⸗πεύκην, ⸗καὶ ⸗πίτυν. οἱ δ' ⸗ὐδὲν τούτων, ⸗ἀλλὰ τὸν
⸗ἴλλον ⸗τὸν ⸗γὰ ⸗ταῖς ⸗καρύαις, ⸗καὶ ⸗τὸ βρύον ⸗τὸ ⸗δρύϊον, ⸗καὶ ⸗τὸν ⸗λεύκαρον ⸗τὸν ⸗πιτύϊνον, ⸗ὁμοίως
⸗καὶ ⸗αὐαλογον ⸗εἶν ⸗τοῖς ⸗πτ⸗σπόροις ὀρινοῖς. οἱ δὲ ⸗ποδὶ μακεδονίαν, ⸗ὐδὲ ταῦτ' φασιν αὐ-
θεῖν· ⸗ἄρκευθον, ⸗ὀξυάκανθον ⸗ἀχρίαν, σφένδαμνον. γῆιοι ⸗ἧ τὰς ⸗ἀρκεύθους δ' ὑο ⸗εἶν ⸗μὲν τῇ ⸗πλὴν μὲν ⸗ἑτέ-
ρᾳ⸗ αὐ

ρᾳ⸗ αὐθεῖν μὲν, ⸗ἄκαρπον δὲ ⸗εἶν· ⸗πλὴν δὲ ⸗ἑτέραν ⸗ὀκ αὐθεῖν μὲν, ⸗λαρπὸν δὲ φέρειν σύθυς πε⸗
φανόμενον, ⸗ὥσπερ ⸗μὲν τὰς συκᾶς τὰ ⸗ἐρινεα⸗. συμβαίνει ⸗χεδὸν, ὥστε ⸗ὧν δύο ⸗ἔτ⸗ τὸν ⸗λαρ
πὸν ⸗ἔχειν μόνον ⸗ὅσ⸗ τὸ ⸗ἀφ' ⸗ἑνὸς. ταῦτα μὲν ⸗δὴ ⸗διωσκεπτέον. ⸗ἡ δὲ βλαστησις ⸗τῷ μὲν ⸗ἄμα
γίνεται ⸗καὶ ⸗τῷ ⸗ἡμέρᾳ, ⸗τῷ δὲ μικρὸν ⸗ὕστερον ⸗μὲν ⸗ἡμέρᾳ, ⸗τῷ δ' ⸗ἡδ⸗ ⸗ἡ πλέον· ⸗ἀπέντᾳ δὲ, ⸗μὲν τ'
⸗ἐρινὸν ⸗ὥραν· ⸗ἀλλὰ ⸗τῷ ⸗λαρπῷ ⸗ἡ ⸗παραλλαγὴ πλέων. ⸗ὥσπερ δὲ ⸗καὶ ⸗πρότερον ⸗εἴπομεν, ⸗οὐ
⸗μὲν τὰς βλαστήσ⸗ αἱ ⸗πεπάνσεις, ⸗ἀλλὰ πολὺ ⸗διαφέρουσιν. ⸗ἐπεὶ ⸗καὶ ⸗τῷ ⸗ὀψιαίτερα ⸗πρ⸗. αὐτὰ
δ' αὐτῶν τὰ ὁμογενῆ τῷ ⸗πρότερον ⸗ἡ ⸗ὑστερον ⸗διαφέρ⸗, ⸗μὲν οὐ τόπος. πρῶτα μὲν γὰρ βλα
στάνει τὰ ⸗μὲν τοῖς ⸗ἐλεσιν, ⸗ὡς οἱ ⸗ποδὶ μακεδονίαν λέγουσι· σιδύτρα ⸗ἧ, τὰ ⸗μὲν τοῖς ⸗ψεδίοις· ⸗ἔχα
τὰ δὲ, τὰ ⸗μὲν ποῖς ὄρεσιν. αὖτῶν δὲ ⸗τῶν ⸗ἑκάσ⸗ διῄρηται, τὰ μὲν σωαναβλαστάνει τοῖς ἀ-
μέροις, οἷον ⸗αὐδράχνη, † ⸗ἀφάρκη· ⸗ἀχρὰς δὲ μικρῷ ὕστερον ⸗ἡ ⸗ἀπίη· τὰ δὲ ⸗καὶ ⸗πῶ ⸗ζεφύρου ⸗ἀφάρκη
μὲν, ⸗καὶ ⸗μετὰ πάσας σύθυς ⸗ζεφύρᾳ. ⸗μὲν ⸗πῶ ⸗ζεφύρᾳ μὲν ⸗λεανέια, ⸗θηλυκρανέια· ⸗μετὰ ⸗ζεφυ- ἀρεῖ
ρον δὲ, ⸗διαφυη, ⸗λιλήθρα. ⸗πὸ ⸗ἰσημερίας δὲ μικρὸν, ⸗φήλυρα, ⸗ζυγία, ⸗φύγος, ⸗συκῆ. ⸗πρῳΐβλα- ἀρεῖ
στα δὲ, ⸗μὲν ⸗λαρύα, ⸗μὲν ⸗ἀκτ⸗· ⸗ἐπὶ δὲ ⸗μᾶλλον τὰ ⸗ἄκαρπα, τὰ ⸗διοκᾶντα ⸗ἀλσώδη, ⸗λεύ (14)
κη, ⸗πλέα, ⸗ἰτέα, ⸗αἴγειρ⸗· ⸗πλάτα⸗ δὲ, μικρῷ ⸗ὑψιαίτερον τούτων. τὰ δὲ ⸗ἄλλως, ⸗πρῳΐσι- + fiebat Cataſ-
σαμένα τ' ⸗πρ⸗ οἷον ⸗ἐρινεός, ⸗φιλύκη, ⸗ἐλάτη⸗, ⸗παλίουρ⸗, ⸗ἐρμινθ⸗ ⸗λαρύα, ⸗διὸς βά + inſeri γενία
λανο⸗. ⸗μηλέα δ' ⸗ὑψίβλα⸗. ⸗ὑψιβλαστότατον δὲ ⸗χεδὸν, ⸗ἵν⸗, ⸗ἀρία, ⸗πτερᾳγωνία, ⸗θύεια,
μίλ⸗. αἱ μὲν ⸗ἓν βλασήσεις ⸗ὅτως ⸗ἐχ⸗σιν. αἱ δὲ αὐθήσεις ⸗ἀπολαθῶσιν, ⸗ὡς ⸗εἰπεῖν, ⸗πτ⸗ λό-
γου· ⸗ὁ μὲν ⸗ἀλλ' ⸗πβαλλαθ⸗σι. ⸗μᾶλλον δ' ⸗ὧν πλέον ⸗ἡ ⸗μὲν ⸗λαρπῷ τελέωσις. ⸗λεανέια μὲν
γὰρ ⸗ἀρ⸗δί⸗σι ⸗ποδὶ ⸗προπὰς ⸗θρινὰς, ⸗ἡ πρῳΐ⸗ ⸗χεδὸν· ⸗ὥσπερ πρῶτ⸗ ⸗ἡ ⸗ὄψι⸗, ⸗ὧ δὴ ⸗πι-
νοῦ ⸗καλ⸗σι ⸗θηλυκρανέιαν, ⸗μετ' αὐτὸ τὸ ⸗μετόπωρον, ⸗ἐσι δὲ ⸗ὁ ταύτης ⸗λαρπὸς ⸗ἄβρωτ⸗, ⸗πτ
τὸ ξύλον ⸗ἀθρόως ⸗καὶ ⸗χαῦνον· ⸗τοσαῦτα δ' ⸗ἡ διαφορὰ ⸗ποδὶ ⸗ἄμφω· ⸗τρῳμινθ⸗ δὲ ⸗ποδὶ ⸗πυρὸ
⸗ἀμύγδ⸗, ⸗ἡ ⸗πτ⸗ μικρῷ ⸗ὑψιαίτερον ⸗ἀρ⸗δίσωσι· ⸗μελία ⸗πτ⸗ σφέδαμν⸗, ⸗τ' θέρος τ' ⸗λαρπόν. ⸗λιλ-
θρα δὲ, ⸗πτ⸗ ⸗μικρῷ ⸗ὑψιαίτερον ⸗ἀρ⸗δίσωσι· ⸗μελία ⸗πτ⸗ σφέδαμν⸗, ⸗τ' θέρος τ' ⸗λαρπόν. ⸗λιλ-
⸗ἐπ, ⸗ποδὶ ⸗πλειαδ⸗ ⸗δύσιν. ⸗ὡσαύτως δὲ ⸗πτ⸗ ⸗φιλύκη, ⸗καὶ ⸗πρῖν⸗, ⸗καὶ ⸗παλίουρ⸗, ⸗καὶ ⸗ὀξυά-
κανθ⸗, ⸗μετὰ ⸗πλειάδ⸗ ⸗δύσιν. ⸗ἡ σ' ⸗ἀρία, ⸗χειμῶν⸗ ⸗ἀρχομένῳ. ⸗καὶ ⸗μηλέα μὲν, ⸗τοῖς ⸗πρῳ-
ρις ⸗ψύχεσιν. ⸗ἀχρὰς δὲ ⸗ὑψία, ⸗χειμῶν⸗. ⸗αὐδράχνη δὲ, ⸗καὶ ⸗ἀφάρκη, ⸗τὸ μὲν ⸗πρῶτον ⸗πεπαί-
νουσιν ⸗ἅμα ⸗τῷ ⸗βότρυϊ ⸗πρκαζουλ⸗. ⸗τὸ δ' ⸗ὕσφορον ⸗αὐθῶντ⸗ ⸗δοκεῖ γὰρ ⸗τοῦτα ⸗δίκαρπα, ⸗ἀ-
χομένῳ ⸗τῷ ⸗χειμῶν⸗. ⸗ἐλάττη γάρ, ⸗πτ⸗ μίλ⸗, ⸗αὐθῶσι μικρὸν ⸗πῶ ⸗ἥλιο ⸗προπῶν. ⸗πτ⸗ ⸗γε ⸗ἐλαί-
της ⸗ἀνθ⸗ ⸗ὁκκινον, ⸗καὶ ⸗ἄλλως ⸗καλόν. ⸗ὁ δὲ ⸗λαρπὸν ⸗ἀφίασι, ⸗μετὰ ⸗δύσιν ⸗πλειάδ⸗.
⸗φύκη δὲ, ⸗πτ⸗ πίτυς, ⸗πτ⸗ ⸗σορῶσι ⸗τῇ ⸗βλασήσει μικρὸν, ⸗ὅλον ⸗ὡρτ⸗ ⸗καὶ ⸗δεκα ⸗ἡμέρας. ⸗οὖν δὲ
⸗λαρπὸς ⸗ἀρ⸗δίλωσι ⸗μετὰ ⸗πλειάδ⸗, ⸗πτ⸗ λόγου. ⸗ταῦτα μὲν ⸗δὴ ⸗μεταιωτέραν ⸗ἔχ⸗. ⸗αὐτῶν
δὲ ⸗πλείστ⸗ ⸗ἡ ⸗ἀρκεύθ⸗, ⸗καὶ ⸗ἡ ⸗λεύκη⸗, ⸗καὶ ⸗πρῖν⸗. ⸗ἡ μὲν ⸗γὰρ ⸗ἀρκεύθ⸗ ⸗φιαύσιον ⸗ἔχειν
⸗δοκεῖ· ⸗ποδὶ ⸗κατάλαμβάνει ⸗γὰρ ὁ ⸗νε⸗ ⸗τὸν ⸗πρυσινόν. ⸗ὡς δὲ ⸗ἔνιες φασιν, ⸗ὐδὲ ⸗πεπάν⸗. ⸗διὸ ⸗πτ
⸗πφαμερᾶσι, ⸗πτ χρόνου τινὰ ⸗τηρᾶσ⸗. ⸗εἰ δὲ ⸗ὧν τ' ⸗ἀγνῶσ⸗ τις, ⸗ἀπεκραίνεται. φασὶ δὲ ⸗καὶ
⸗τὸν ⸗πρῖνον, οἱ ⸗ποδὶ ⸗ἀρκαδίαν, ⸗γίνεσθ⸗ ⸗τελειῶν. ⸗ἅμα ⸗γ' ⸗τὸν ⸗πεπάν⸗, ⸗πτ ⸗τὸν ⸗νέον ⸗πο-
φαίνει. ⸗ὥστε ⸗τοῖς ⸗πιστοῖς συμβαίνει, ⸗σωεχῶς ⸗τὸν ⸗λαρπὸν ⸗ἔχειν. φασὶ δὲ ⸗καὶ ⸗τὴν ⸗λάρυα
⸗ὑπὸ ⸗τ' ⸗χειμῶν⸗ ⸗ἀπ⸗βάλλειν. ⸗ὑψίκαρπον δὲ σφόδρα, ⸗πτ φήλυρα, ⸗πτ ⸗σύξ⸗. ⸗τὸν δὲ ⸗λαρπὸν
⸗ἄβρωτ⸗ ⸗ἔχει πάντ⸗ ⸗ἕως φήλυρα, ⸗θηλυκρανέια, ⸗σύξος. ⸗ὀξύκαρπα δὲ, ⸗πτ ⸗μῦς, ⸗πτ ⸗ἀρκεύθος,
⸗πτ ⸗σύλλη, ⸗πτ ⸗αὐδράχνη. ⸗ὡς δὲ ⸗οἱ ⸗ποδὶ ⸗ἀρκαδίαν φασίν, ⸗ἓν ⸗τούτων ⸗ὑψικάρπου τόρα, ⸗χεδὸν ⸗ἡ
⸗πάντων ⸗ὑψιέρα. ⸗γώνια, ⸗θύεια, μίλος. αἱ μὲν ⸗ἓν τ' ⸗λαρπῶν ⸗ἀρβολαὶ, ⸗πτ ⸗πάνσεις, διαι-
ρεῖς ⸗ἔχουσι διαφορὰς, ⸗ὁ μόνον ⸗πρὸς τὰ ⸗ἥμερα τ' ⸗ἀρίων, ⸗ἀλλὰ ⸗πτ ⸗πρὸς ⸗ἑαυτά. συμβαίν⸗ δ' ⸗ὅλα
⸗ἀρ⸗ξωντ⸗ ⸗βλασάνειν, τὰ μὲν ⸗ἄλλα σωέχ⸗ τῷ ⸗βλάσησιν ⸗πτ τ' ⸗αὔξησιν ποιεῖσθ⸗, ⸗σύκλια
⸗ἧ ⸗πτ ⸗ἐλάτ⸗ ⸗πτ ⸗δρυῶ ⸗σαλείπ⸗, ⸗πτ ⸗βεῖς ⸗ὁρμὰς ⸗ἓν, ⸗πτ ⸗βεῖς ⸗ἀφίεναι ⸗βλαστός. ⸗διὸ ⸗πτ ⸗βίσλιπτ⸗.
⸗ταῦ ⸗γ' ⸗ἀπ ⸗ἀρ⸗δ⸗, ⸗ὅταν βλασάνειν, ⸗λίπᾳ· ⸗πρῶτ⸗ ⸗μὲν ⸗ἄκρα ⸗ἀφ' ⸗ἕρ, σύθυς ⸗ἱσταμένα τ' ⸗θαρ⸗κλιᾶσ
⸗θ⸗. ⸗ἓν ⸗γ' ⸗τῇ ⸗ἴδῃ ⸗ποδὶ ⸗πρωτεκαίδεκα ⸗μάλιστα ⸗ἡμέρας ⸗μετὰ ⸗ἧ ⸗τοῦτα ⸗ἀφαλεῖπουσα ⸗ποδὶ ⸗ἰδιά-
κοντα, ⸗ἡ μικρῷ πλείους, ⸗ὧν ⸗βάλλει ⸗πάλιν ⸗ἄλλας ⸗βλαστός, ⸗ἀπ' ⸗ἄκρας τ' ⸗λορυφῆς ⸗ἕως τ' ⸗ὕδ⸗ ⸗τῷ
⸗πρόσω ⸗βλαστῷ. ⸗κ τὰ μὲν ⸗ἄνω, ⸗τὰ δ' ⸗εἰς πλάγια ⸗λύκλῳ ⸗ποιεῖ⸗ τ' ⸗βλάστησιν, οἷον ⸗γόνυ ⸗ποιεῖ
⸗σθαι ⸗τῷ τ' ⸗πρώτ⸗ ⸗βλαστῷ ⸗λορώλιν, ⸗ὥσπερ ⸗καὶ ⸗ἡ ⸗πρώτη ⸗βλάσησις ⸗ἔχει. ⸗γίνετ⸗ δὲ ⸗ὅτ⸗

πρὸς τὸν σκιῤῥοφοειδῶνα λήγοντα. ἡ δὲ ταύτῃ τῇ βλάστῃ, ἡ μὲν λευκὴ φύεται πᾶσα, καὶ ἡ λύκη ἡ μέλαινα. φύεται δὲ ὡς ἐπὶ πολὺ νυκτὸς, ἀθρόως. ἐφ' ἡμέραν δὲ μίαν αὐξηθεῖσα, πλὴν ὀλίγη πεπηγυῖα, ἐὰν τοῦ καύματος ληφθῇ, ξηραίνεται, καὶ αὐξῆς οὐδὲν μᾶλλον· ἐγίνετο γὰρ αὐ μείζων τῷ μεγέθει. διόπερ ἴσως αὐτῷ ὁ μείζων ἔχει λυάμενος τὸ μέγεθος. ἡ δὲ μέλαινα, ἡ ὧν πλείους ἡμέρας δύο χλωρὸς ὀφθῇ· καὶ αὐξάνεται, ἡ λαμβάνουσα ψῦχος μέγεθος μᾶλλον· ἁλίσκεται γὰρ ὑπὸ τῶν ὀρνίθων μάλιστα τῶν περὶ τὰς ἀμπέλους, ἐλαχίστας ἡμέρας τὸ πρότερον· ἴσως γὰρ ἐξ ἡ ἑπτὰ ἀπὸ τοῦ πλείστου. ἡ δὲ βλάστησις ὁμοίως καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἐλθοῦσα δὲ τότε, οὐκέτι εἰς μῆκος, ἀλλ' εἰς πάχος ἡ αὔξησις τρέπεται. πᾶσι μὲν οὖν τοῖς ἀγνώστοις αὕ βλαστήσεις φανεραὶ, μάλιστα δὲ τῇ ἐλάτῃ, ἡ τῇ ὠδύκῃ, ὅτι ἀπὸ τοιούτων τὰ γόνατα, ἡ ὅτι ἴσα τοῖς ὄζοις ἔχειν. ὥρα δὲ ἡ πρὸς τὸ τέμνεσθαι τὰ ξύλα τότε, ὅτι ἀπὸ λιπαῦς γὰρ τοῖς ἄλλοις λιαροῖς οὐκ εὐπρόσδεκτος ὁ φλοιός· ἀλλὰ καὶ πρόσληπτος γίνεται, μέλαν τὸ ξύλον γίνεται, καὶ τῇ ὄψει χεῖρον. ἐπεὶ καὶ πρὸς τὸ χρεία ἀφ' ἑνὸς ἡ ἰσχυρότερον, ἐὰν μετὰ τῆς πέπανσιν ἢ λαρπῶν τμηθῇ. ταῦτα μὲν οὖν ἴδια τοῦ προδηλοῦντος λαρπῶν. Αἱ δὲ × ὑδὶ νυνὶ ἡ αὐκτέρων γινόμεναι, μετὰ τῆς ἐαρινοῦ, χρόνον δ' οὐ κοιναὶ πάντων. βύδληλοι δὲ μᾶλλον οἱ τοῖς ἡμέροις, καὶ τούτων μάλιστα συκῆ, ἡ ἄμπελος, καὶ ῥοιὰ, ἡ ὅλως ὅσα σύτροφα, ἡ ὅπου χώρα τοιαύτη. διὸ ἡ τῷ ἐπ' αὐκτέρου πλείσης φασὶ γνῶσιν ποιεῖ θεπαλίαν ἡ μακεδνίαν· ἅμα γὰρ συμβαίνει ἡ τὸ μετόπωρον μᾶλλον γίνεσθαι, ἡ μακρὸν, ὥστε καὶ τῆς μαλακότητα συμβάλλεσθαι τοῦ ἀέρος. ἐπεὶ καὶ ἐν αἰγύπτῳ σῖτα τοῦτ' ὡς εἰπεῖν, ἀεὶ βλαστάνει τὰ σπόρια, ἢ ἡ μικρὸν ὕνα σπαλείπει χρόνον. ἁλμὰ τὰ μὲν ποιεῖ τὰς ἐκβλαστήσεις, ὥσπερ εἰρηται, κοινά· τὰ δὲ ποιεῖ τὰς σπαλεύσεις, ἀκρῆ μὲν πρώτης εἴδη τῶν λεχθέντων. ἴδιον δ' ἐνίοις ὑπάρχει ἡ τὸ μὴ λαλκμώνης λάχανον, οἷον τοῖς τε πυρομήλοις· ἔχει γὰρ ἡ ἐλάτη, καὶ ὠδύκη, ἡ ὄρυς, ἡ ἐπὶ Φίλμυρα, ἡ λαρύκη, ἡ λιὸς βάλανος, ἡ πίτυς. ὥσπερ δὲ γίνονται ὁρμὴ μὲν, πρὸς μὲν βλαστήσεως, ὑποφαινούσης τὸ ἐαρινῆς ὥρας· ἕως δ' ὥσπερ ἡ λύσεως † φυλακὴ, μεταξὺ πίπτουσα μὲν ἐξ ἀρχῆς ὠδινήσεως, καὶ μὲν φυλακῆς βλαστήσεως. τῇ δ' ἰδιότητι τοῦ μεταπώρου, μετὰ τὴν φυλλοβολίαν, δύθυς αὖ πρὸς αὐξῆ· καὶ ὥσπερ ἐπώδυνα ἔχει, μαθαπόρως μέλλουσα βλαστάνειν, καὶ σπαλύνειν τὸν χειμῶνα μέχρι τοῦ ἦρος. ἡ δὲ ἡρακλεωτικὴ, μετὰ τὴν ἀρβολιὰν τοῦ λαρπᾶ, φύεται τὸ βοτρυῶδες, ἡλίκον σκώληξ δύμεγέθης, ἐξ ἑνὸς μίσχου, πολλὰ, ἃ λαλᾶσί τινες ἰόλας. τούτων ἕκαστον ἐκ μικρῶν σύγκειται μορίων φολιδωτῶν τὴν τάξει, μαθάπερ οἱ κρόβιλοι ἡ ὠδύκης. ὥστε μὴ αὐομοίαν ἔδν τὴν ὅλην κρόβιλῳ νέῳ καὶ χλωρῷ, πλὴν πομμικεστέρου, καὶ χεδλὸν ἰσοπαχὲς σιλόα. ὧδε δὲ αὔξεται τὸν χειμῶνα, καὶ ἅμα τῷ ἦρι χάσκει· τὰ δὲ φολιδωτὰ, ἡ ξανθὰ γίνεται, καὶ τὸ μῆκος λαμβάνει ἡ τριπλάκτυλον. ὅταν δὲ τὸ ἦρος τὸ φύλλον βλαστάνῃ, ταῦτ' ἀκμπίπτῃ, ἡ τὰ τοῦ λαρύς λαλυκώδη πομικάρπια γίνεται, συμμεμυκότα ἡπὶ τοῦ μίσχου τοσαῦτα, ὅσα καὶ ἡπὶ ἄνθη. τούτων δ' ἓν ἑκάστῳ, λαέρυον ὄν. πρὸς δὲ ἡ φιλύρας ὠφελιμώτερον, καὶ εἴ τι ἄλλο λαχρυσοφόρον. ἔστι δὲ ἡ τὰ μὲν δύναξιν, τὰ δὲ λυσαξῖν. δύναξιν μὲν, τά τε πάρυδρα, οἷον πτελέα, πλάτανος, λεύκη, ἄγνος, ἴτέα· καὶ τοι πρὸς ταύτης ἀμφισβητοῦσί τινες, ὡς δ' ὑσαξῖν. καὶ τῶν λαροφόρων δὲ ἐλάτη, ὠδύκη, ὄρυς. δύναξιν δὲ, μίλος, ἡ † λεύκαρα, φηγὸς, ἀρκεύθου, σφένδαμνος, ὀρεία, ζυγία, μελία, λιλίθου, πίτυς, αἰγίδροχνη, λαρανέα, ψυξός, ἀχράς. λαροφορεῖ δὲ δύθυς, ἐλάτη, ὠδύκη, πίτυς, λαὶ ὁπωλιωνοῦ μεγέθους λάθωσιν. ἡ δὲ αὔξησις καὶ ἡ βλάστησις τῶν μὲν ἄλλων, ἄπακτος ἡπὶ τοὺς λαροὺς καὶ τοὺς βλαστούς. ἡ δ' ἐλάτης ὠφελιμώτατοι, καὶ σωφελεῖς, καὶ ὕσορον. ὅταν γὰρ ἐκ τοῦ σελέχους τὰ πρῶτα χιλιοῦ, πάλιν δ' ἐκείνου ἡ ἑτέρα χίζεται τὰ ἴλα, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον· καὶ ὧδε ἀεὶ ποιεῖ μετὰ πάσας τὰς ὠβλαστήσεις. ὧν δὲ τοῖς ἄλλοις οὐδὲ οἱ ὅζοι λατ' ἀλλήλας, πλὴν ἐπί τινων ὀλίγων. ἔχει δὲ ἡ τῇδε σφοδρὰν ἡ αὔξησις πάντων ταχινῆ, ἡμέρου τε ἡ ἀγρίου· τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἄκρου † βλασῶν ἡ ἐκ τῶν πλαγίων φύεται, λαθάπερ ἄπιος, ῥοὰ, συκῆ, μύῤῥινος, χεδλὸν τὰ πλεῖστα· τὰ δ'' ἐκ † ἄκρου μὲν δὴ αὐίησιν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων· ἡ αὐτὸ πρωθεῖται τὸ ἐαρὸς χορ, ὥσπερ ἡ τὸ ὅλον σέλεχος, καὶ οἱ ἀκρέμονες. συμβαίνει δ' ὧν † πρόσκης ὄζον λαρύας, καὶ † ἡρακλεωλικῆς, ἡ ἄλλων. ἁπάντων δὲ τῶν τοιούτων εἰς ἓν φύλλον ἀκτελδυτῶσιν οἱ βλασοί, διὸ καὶ σύλογως ὅκ ὠβλαστάνῃ καὶ αὐξάνεται, μὴ ἔχοντα ἀρχήν. ὁμοίως δὲ πρόσπηγνυ-

Τέρμα secundi lign.

—an κυνὶ καὶ ἀρκεύου ῥω γινόμενα ſ. βλασῶδες

χαν φλιγυρέα

Fortè φυλλικὴ

ā βρυώδη

ὀσρία. ut cap. 4 fin & 5 ὑσρία

νὰ αὔξησις καὶ † σῖτα. καὶ γὰρ ὄρος ἀεὶ τῇ πρώσει τῇ ὑπαρχούσῃ αὐξάνεται, καὶ λοιλοῶνται τὰ φύλλα, λαθάπερ ἐν τοῖς ὠβοσκομένοις. πλὴν ὅτός γε ὀσὶ ἐκ τοῦ πλαγίου πᾶφύῖ, λαθάπερ ἐνία τῶν χεδροπῶν. αὗτη μὲν δὴ διαφορά ἐς αὖ εἰς βλαστήσεως ἅμα ἡ αὐξήσεως. βαθυῤῥίζα δὲ ὰ φασι πυδν εἶν τὰ ἄγρια, οἷα ἐν φύεσθαι πάντα ἀκ αὐσῤμάτος· ὀκ ἄγαν ὀρθῶς λέγοντες. ἐν οἷς ἐκετοι γὰρ, ὅταν ἐμβιώσῃ, πέῤῥω λαθιγνᾶι τὰς ῥίζας. ἐπεὶ καὶ τῶν λαχάνων τὰ πολλὰ ὧδε πτιεῖ, λαίπερ ἀσθενέσθρα ὄντα, ἡ ψαεγῶς φυόμενα τῇ γῇ. βαθυῤῥιζότατον δὲ λοκεῖ τῶν ἀγρίων εἶν, ἡ πρῖν. ἐλάτη δὲ, καὶ ὠδύκη, μετρίως. ὠπολαιότατον δὲ, θραύπταλος, καὶ κοκκυμηλέα, ἡ αὐσολιάς· αὗτη σὶ ὀξὺ ὥσπερ ἀγρία κοκκυμηλέα. ταῦτα μὲν οὖν ἡ ὀλιγόῤῥιζα· ὁ δὲ θραύπταλος, πολυῤῥίζιον. συμβαίνει δὲ τοῖς ἄλλοις, τοῖς μὴ ἡπὶ βάθος ἔχουσι, καὶ ὀχ' ἥκιστα ἐλάτῃ ἡ ὠδύκῃ, καὶ πεῤῥίζιος τοῦ τῶν αὐσυμάτων ἐκπίπτειν. οἱ μὲν οὖν πυδὶ αἰρκαδίαν ὅτω λέγουσιν. οἱ σὶ ἐκ ἡ ἴσλης, βαθυῤῥιζότατον ἐλάτῃ ὄρυός, ἀλλ' ἐλάτης ἔχθ, καὶ ὀυθυῤῥιζότρᾶν εἶν. βαθυῤῥιζότατον δὲ ἡ τῇ κοκκυμηλέαν, ἡ τῇ ἀρακλεωτικῇ. τὰς δὲ ῥίζας λεπτὰς καὶ ἰσχυρὰς, τῇ ἀρακλεωλικῇ· τῇ δὲ κοκκυμηλέαν, πολυῤῥίζιον. ἄμφω ἐμβιῶναι σλεῖν, ὀυσόλεθρον δὲ τῆ κοκκυμηλέαν. ὠπολῆς δὲ σφῶν λαμνον, λατ' ὀλίγον. τῆ δὲ μελίαν, πλέιστ' ἡ ἔᾶν πυκνόῤῥιζον, καὶ βαθύῤῥιζον. ὠπολῆς δὲ καὶ αἰκόυθου, ἡ λεῖβρον, ὑληθρεσ λεπτὰς, καὶ μελίας· ἔπ σὶ ὀξύλω. ἐ γὰρ τοῦτ' ὠπολαιόῤῥιζον, καὶ ὀλιγόῤῥιζον. τῇ ἦσαν, ὠπολαίας μὲν, ἰσχυρὰς δὲ, καὶ ταχείας, καὶ ὀυσόλεθρος, πλὴν δὲ μετρίας. βαθυῤῥίζα μὲν ἔν, ἡ ὁ βαθυῤῥίζας, τὰ ζιωῦτά ὄζιμ. Ἀποκοπέντος ἢ τοῦ σελέχους, τὰ μὲν ἄλλα πάνθ' ὡς εἰπεῖν πᾶβλαστάνῃ, πλὴν ἐὰν αἱ ῥίζαι πρόσθρου τύχωσι πεπονηκυῖαι. τευύκη δὲ ἡ ἐλάτη τελέως ἐκ ῥιζῶν αὐτοτεῖς αὐαίνοντα, ἡ ἐὰν τὸ ἄκρον ὠπολῆ. Συμβαίνει δὲ ἴδιόν τι πυδὶ τὴν ἐλάτην. ὅταν γὰρ κοπῇ, ἡ † λυλαθῇ τοῦ πνεύματος, ἡ ἡ ἄλλο τινὸς, πυδὶ τὸ † πλεῖον τοῦ σελέχους (ἔχει γὰρ μείζω τινὸς, λεῖον καὶ ἄῤῥον ἡ ὁμοιον, ἡ καὶ ἡ λίκνον † πλεῖον) πυδὶ φύεται μικρὸν τοῦ σέλεχος ὑπὸ θεσόρου εἰς ὑ↓Θ· καὶ λαλᾶσιν οἱ μὲν ἄμφαξιν, οἱ δὲ ἀμφίφυαν, τῷ μὲν χρώματι μέλαν, τῇ σκληρότητι σ' ὑπόρβαλλον, ἐξ ὧ τοὺς λρατῆρας ποιοῦσιν οἱ πυδὶ αἰρκαδίαν. τὸ δὲ πάχ Θ, οἷον ἐὰν τύχῃ τὸ ἀγνοῦ, ὅσῳπερ αὖ ἰσχυρότερον καὶ ἐγχυλότερον, ἡ παχύτερον. συμβαίνει δὲ λακεῖνο ἴδιον ἡ αὐτῷ τοῦτῳ πυδὶ τὴν ἐλάτην, ὅταν μὲν γάῤ ἡς τοὺς ὄζους ἅπαντας ἀφελών, ἀκηνῇ τὸ ἄκρου, ἀχθνήσκῃ ταχέως· ὅταν δὲ τὰ λατωτέρω τὸ λατέλυου ἀφέλῃ, ζῇ τὸ λατάλειπον, πυδὶ ὃ δὴ ἡ ἡ ἄμφαξις φύεται· ζῇ σὲ ἡ δῆλον, ὅτι τὸ ἐγχυλον εἶν, καὶ χλωρόν· εἶπερ ἀπᾷ βλαστον. ἐλλὰ γὰρ ὧδε μὲν ἴδιον ἡ ἐλάτης. ὁρᾶται δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοῦ τε λαρπου τοῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ λατ' ἰνίαν τοῦ ὠγινόμενα, τοῦτ' ἀφύλλου, αὖθ Θ, βλαστόν· τὰ δὲ βρύου, ἡ ἕλικα· τὰ δὲ πλέω· λαθαπόρ ἡ τε πτελέα τοῦ τε βότρυυ, ἡ ὁ θύλακωδὴς ὧδε καὶ συκῆ, ἡ τὰ ὄρινα τὰ πᾶφαπορπέπονται, ἡ εἴ τινες ἀρα ἦσαν συκῶν ὀλυνθοφορᾶσιν. ἴσως δὲ τρόπον ἕνα ἄκαρπος ὄρος. ἀλλ' ἡ ἡρακλεωλικὴ λαρύα, τὸ ἴσλον· ἡ ἡ πρῖν Θ, τοῦ φοινικᾶν κόκκου· ἡ δὲ ὀφφνη, τοῦ βότρυυ. φέρει μὲν καὶ ἡ λαροφόρ Θ· εἰ μὴ καὶ ᾶλλα, ἀλλὰ καὶ γόν Θ πᾶφῦ· ὁ μὲν ἀλλὰ πλέον † ἡ ἄκαρπ Θ, ἧν δὴ ἡ ἀῤῥένα ἴνες λαλᾶσιν. ἀλλ' ἡ πεύκη τὸν πᾶπαπίπτοντα λύπαρον. πλεῖστα δὲ πάντων ἡ ὀυς φορᾷ τὸν λαρπόν· οἷον τῶν τε ἰξικίαν τῆ μικραν, ἡ τῶν ἑτέραν τῆ πτῆδιν ἡ μέλαιναν. ἔτι δὲ ἡ συκαμινδάδες ἄλλο τῇ μορφῇ, πλὴν σκληρόν, ἡ ὀυσκάτακτον· ταινίαν δὲ ὄζον. καὶ ἑτέρου, αἰδοιώδη χέσιν ἔχου. πελδομένης δὲ ἡ σκληρὸν ἡπὶ τῶν ἐπαναστασιν, καὶ τετρυπημένου, ὥ πᾶσιμφέρες τρόπον τινὰ † τ' ἔτι ἡ ταύρ ἰκφαλῆ· πυδὶ καταγνύμενον δὲ, ὑπ' ὀθον ἔχει πυρῆνα· ἐλαία ἐρυθρὸν, φύ δὲ καὶ τοῦ τὰ' ὑπὸ ἡ λαλάμενον πίλον. ὄζον δ' ὅτι σφαιρίου ὁριῶδες, μελανον, πυδὶ πυρηνίδ σκληρότερον τῷ φυτός, ὧ χρῶνται πᾶς τὸς λύχνος· ἰαίετοι γὰρ ἰαλῶς, ὥσπερ ἡ ἡ μέλαινα ἰξικός. φύει δὲ καὶ ἑτέρου σφαιρίου κόμιν ἔχου, τὰ μὲν ἄλλα ἀχρεῖου, ἡπὶ δὲ τῶν ἐαρινῶν ὥραν ὠβλαστᾶπερ χυλῶ μελιτηρόν, καὶ ἡ τῶν ἀφλω, ἡ ἡπὶ τῶν γοῦσιν. φύ δ' ὑπὸ ἡ τοῦ ὑπὸ ῥοπῶν μαγαλίδας, ἑτέρου σφαιρίου ἄμισχου, καὶ ποικίλου. τὸς μὲν γὰ ἐπαφῆκο τὰς ὁμφαλὸς ὠπλεύκης, ἡ ἐπετειμένης ἔχ μέλανας. ὁ δ' αὐὰ μέσου, κοκκοβαφὴς, καὶ λαμπρόν. αὐοιγόμενον δ' ἐς δὲ μέλαν, καὶ ἐπίπικρον. παινίου δὲ πᾶφύει ἡ λιθαλερὸν, λιᾶ πορεδὲς ὧδε πλέον. ζῇ δ' ἄλλο τότε παναιπέτρου φυλλίνου, συμπεπ- [vox è corrupta] nuclei oleæ speciei

Ingt ramos alis pilula alia gignit sine pediculo, qeanoq; sessilem

A. Mix, cacuminibq; ramoq; decisis, movit abies, truncus verò denuncq; dmittit. Et si infra ea rami fuêre pcidat, qd supest nunq; si verò cacumē ram auferat, tota movit, plinij 16b. 1. c. 30. nec plura

Abies mutilata ui hominū aut repastinata

Sapinea, et pit.

Sapinea, et ui. lic. n. ea, mos nō omittat, amphoxin nō emittit.

hoc no dicit Theophrast: nec de carnimibq; ramoq; loq, sed de truncq; arboq; cacumine.

Sapinus, to ὄζον. fastena

Ἀπ φανξις καὶ ἀμφιφυά διὰ τὸ αὐξεσθαι ἡ φύεσθαι περὶ τὸ λᾶον τοῦ ἐλάτινο

ἐλάτη

πλεῖον

ἀπ διὰ κένου

τὸ καλὸν τὸ λᾶον. καὶ καλὸ τὸ πλεῖον

ἄκαρπος

clanicula, caza. ut sola inis pō inter arbores.

καρπὸς οὗτος. i. sed olym ty sen grossi qdamodo fono fimy

Fici grossos pedunculos et capsicos si quis inter ficos capsicare studuerit, ni fouea & grate fundum hæc capsisse possunt, caza.

Robur omnia copiosissimè producit alia gignit, caza. legito

καρπὸν καὶ ἄκαρπον, ut sine capsicis, nec fructum ferentibus, caza

ut sequens pag. nov. 2.

Plinius lib. 16. c. 30. nec plura

λεμώνον, πρόμηκες, σφαιρεῖον. ὧν δὲ τὸ φύλλον φύλλῳ ἔοικε τῷ ἐλαίᾳ σφαιρεῖον λευκὸν, διαυγὲς, ὑδατῶδες, ὅταν ἀπαλὸν ᾖ. ἔσχε δὲ καὶ μᾶζαν γλίσχραν ὑγρὰν ἔχει. τελειόμενον δὲ, σκληρύνεται, καὶ λικμίδος μικρᾶς λείας τρόπον. ἡ μὲν οὖν ὅλη τοιαύτη φορὰ † ποδὶ τὸν καρπόν.

9 Οἱ γὰρ μύκητες ἀπὸ τῶν ῥιζῶν καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης φύονται, κοινοὶ καὶ ἑτέροις εἰσίν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἰξία· καὶ γὰρ αὐτὴ φύεται καὶ ἐν ἄλμοις. ἀλλ' ὀφθῆναι μὲν ἧττον, πλείστοφόρον δέ γε. εἰ δ' ἡ ἰξία θαῦ' ἡσίοδον φορὰν μέλι καὶ μελίτας, ἐπὶ μᾶλλον. φύεται δ' ἔν καὶ ὁ μελιτωδὴς ὁ τῆς ὑλῆς, ἐκ τοῦ ἀόρ. ὧν ταύτην μάλιστα ποιεῖσθαι. φασὶ δὲ καὶ ὅταν μὲ τακηλαθῇ, γίνεσθαι λίτρον ἀφ' αὑτοῦ. ταῦτα μὲν οὖν ἴσως ἐστὶ δῆλα. πάντων δ' ὥσπερ ἐλέχθη τῶν ἀγρίων, ὡς καθ' ἕκαστον γένος λαβεῖν, διαφοραὶ πλείους εἰσίν. ἡ μὲν κοινὴ πᾶσιν, ἡ διαιρεῖ τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄῤῥεν. ὧν τὸ μὲν καρποφόρον, τὸ δὲ ἄκαρπον ἐπί τινων· ἐν οἷς δὲ ἄμφω καρποφόρα, τὸ θῆλυ καλλικαρπότερον· πλὴν ὅσα τοῦτα καλοῦσιν ἄῤῥενα. καλοῦσι γάρ τινα. πρὸς πλείονα δ' ἡ τοιαύτη † φορὰ, τῇ ὡς τὸ ἥμερον διήρηται πρὸς τὸ ἄγριον. ἑτέρα δὲ κατ' εἶδος αὖ τῶν τοῦ ὁμογενοῦς, ἅτερ ὥμματα σωτηριφαίνοντας καὶ τὰς ἰδίας μορφὰς τῶν μήτε φανερῶν καὶ γνωρίμων. ἔθνους δὲ γένη (ταύτῃ γὰρ μάλιστα διαιρεῖσι, καὶ φῶσί γε σύβυς) τὸ μὲν ἥμερον καλοῦσι, τὸ δ' ἀγρίαν· οὐ τῇ γλυκύτητι τοῦ καρποῦ διαιροῦντες, ἐπεὶ γλυκύτατον γε ὁ τῆς φηγοῦ, ταύτῃ δ' ἀγρίαν ποιοῦσιν· ἀλλὰ τοῦ μᾶλλον ἐν τοῖς ἐργασίμοις φύεσθαι, καὶ τὸ ξύλον ἔχειν λειότερον· τῷ δὲ φηγὸν, τραχὺ, καὶ ἐν τοῖς ὀρεινοῖς γίνεσθαι μᾶλλον· οἱ μὲν τέτταρα ποιοῦσιν, οἱ δὲ πέντε. διαλαμβάνουσι δ' ἔνιοι τοῖς ὀνόμασιν· οἷον τὴν μὲν γλυκείας φέρουσαν, οἱ μὲν ἡμερίδα καλοῦντες, οἱ δὲ τὸ μύδιον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων. ὡς δ' οὖν οἱ ποδὶ τῶν ἰδίων διαιροῦσι, τάδ' ἐστὶ τὰ εἴδη· ἡμέρις, ἀγίλωψ, πλατυφύλλος, φηγὸς, ἁλίφλοιος· οἱ δὲ, σύβυφλοιον καλοῦσι. καρπιμα μὲν πάντα, γλυκύτατα δὲ τὰ φηγὸς, καθάπερ εἴρηται. καὶ ὁ λόγος τῶν τῆς ἡμερίδος, ἐπ' ἴσης τῇ πλατυφύλλῳ, καὶ τὸ ἄκαρπον ἡ ἁλίφλοιος· ἔχαθεν δὲ καὶ πικρότατον, ἡ ἀγίλωψ. οὐκ ἐν ἅπασι δὲ γλυκεῖαι τῆς γνώσεις, ἀλλ' ἔνιαι καὶ πικραί, καθάπερ ἡ φηγός. διαφέρουσι δὲ καὶ τοῖς μεγέθεσι, καὶ τοῖς χρώμασι τῶν βαλανώνων. ἔλαιον δὲ ἔχουσιν, ἥ τε φηγὸς καὶ ἡ ἁλίφλοιος· ἀμφότεραι γὰρ πραλιαβαίνουσιν ἐν τοῖς ἀῤῥενοις καλαμῶνες, ἀφ' ἧκερ τῶν βαλανώνων ἐκαθόρθωσεν· αἱ μὲν πρὸς τῇ κελύφῃ, αἱ δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ σαρκί. διὸ καὶ ἀφαιρεθῶσιν, ὁμοια γίνεται τοιλώματα τοῖς ὠὰ τῶν ζώων. διαφέρουσι δὲ καὶ ἐν τοῖς φύλλοις, καὶ τοῖς σελίχνοις, καὶ τοῖς ξύλοις, καὶ τῇ ὅλῃ μορφῇ. ἡ μὲν γὰρ ἡμέρις ὀρθοφυὴς, ὀδὲ λεῖα, ὀδὲ μακρά. πρίκιμος γὰρ ἡ φυτεία, καὶ ἀπέραμος ἡ, καὶ πολυμάχαλος, ὥστε ὀζώδη καὶ πολυμάχαλον γίνεσθαι. τὸ δὲ ξύλον ἰσχυρὸν μὲν, ἀδυσχιστότερον δὲ· ἧκιστα γὰρ ἰσχυρότατον, καὶ ἀξαπέστατον. ἡ δὲ ὀρθοφυὴς δὲ ὀλ' αὐτὴ, ἀλλ' ἧττον ὅτι ἡμερίδος. τὸ δὲ σελίχνος παχύτατον, ὥστε καὶ τῶν ὅλων βραχεῖαν ἔχειν. καὶ γὰρ ἡ φυτεία, πρίκιμος καὶ ταύτη, καὶ ἐκ εἰς ὀρθόν. ἡ δὲ ἀγίλωψ ὀρθοφυεστάτη, καὶ ὑψηλοτάτη, καὶ λειότατον, καὶ τὸ ξύλον εἰς μῆκος ἰσχυρότατον. † φύεται δὲ γὰρ τοῖς ὀρεινοῖς καὶ εὐκαρπίμοις, ἡ ἀπανίως. ἡ δὲ πλατύφυλλος ὀλιγότροφος ὀρθοφυΐᾳ καὶ μήκει· πρὸς δὲ τὸν χρόαν τῶν οἰκοδομικῶν χείριστον, μετὰ τὸν ἁλίφλοιον. φαῦλον γὰρ καὶ εἰς τὸ λαίειν, καὶ ἀνθρακεύειν, ὥσπερ καὶ τὰ τῆς ἁλίφλοιος· καὶ † θειπωδέστατον μετ' ἐκεῖνον. ἔχει γὰρ ἁλίφλοιος παχὺ μὲν τὸ σέλιχος, χαῦνον δέ, καὶ κοῖλον, ἐὰν ἔχῃ πάχος ὡς ὡπολύ· διὸ καὶ ἀχρεῖον εἰς τὰς οἰκοδομάς. ἔτι δὲ σπάνεται τάχιστα· καὶ γὰρ ψεφικός ὅτι τὸ ἀγγείου. διὸ καὶ κοίλη γίνεται. φασὶ δέ τινες ὅλ' ἐγκάρδιον εἶναι μόνον. λέγουσιν, ὡς καὶ ὑδραυνοβλῆτες αὖται μόναι γίνονται, διαίπορ ὕλη οὐκ ἔχουσαι. τῶν δὲ λοίπων τινὲς οὐδὲ πρὸς τὰ ἰσόρροπα χρῶνται εἰς ξύλοις. κατὰ μὲν οὖν τὰ ξύλα, καὶ τὰς ὅλας μορφὰς, γένη τούτοις αἱ διαφοραί. διαιροῦσι δὲ πάντα φέρει τὰ γένη. μόνη δὲ εἰς τὰ ἐρματα χρησίμη ἡ ἡμέρις. ἡ δὲ τῆς ἀγίλωπος, καὶ τῆς πλατυφύλλου, τῇ μὲν ὄψει παρομοία τῇ τῆς ἡμερίδος, πλὴν λειοτέρα· ἀχρεῖος δὲ. φέρει δὲ καὶ τὴν ἑτέραν τὴν μέλαιναν, ἡ τὰ ὄρια βαθύσουσιν. ὃ δὲ καλοῦσί τινες φελλόν, ὁμοίως τοῖς βραγχίοις, ἡ ἀγίλωψ μόνη φέρει, πολὺν καὶ βραχύγειον· καὶ γὰρ τὸν χαῦνον κατακρεμάννυται, καθαπερ τοὺς ὄβωνίους μακρούς. φύεται δὲ ἴσως ἐκ τοῦ φλοιοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τῆς κορύμης, ὥθεν ἡ βάλανος· οὐδ' ἐγ ὀφθαλμοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ πλαγίου τῶν ἄνωθεν ὄζων ἔχει, ἡ δὲ ἁλίφλοιος † ὧν μελίαν ἴσως φύει, καὶ βραχύ. οἱ μὲν δὴ ἐκ τῆς ἴσης, οὕτω διαι-

ρεῖσιν. οἱ δὲ ποδὶ μακεδονίαν, τέτταρα γένη ποιοῦσιν, ἐτυμόδρυον, ἡ τὰς γλυκείας· πλατύφυλλον, ἡ τὰς πικρὰς· φηγόν, ἡ τὰς τραγώδας· ἄκαρπον (ταύτῃ γὰρ οἱ μὲν) ἄκαρπον ὅλως, οἱ δὲ φαῦλον τὸν καρπόν, ὥστε μηδὲν ἐδίειν ζώων πλὴν ὑός, ἢ ταύτῃ ὅταν ἑτέρων μὴ ἔχῃ· καὶ τὰ πολλὰ λαμβάνεσθαι ποδὶ κεφάλαια. μοχθηρὰ δὲ καὶ τὰ ξύλα, ὠλεκηθότα μὲν ὅλως ἀχρεῖα. λατομεῖται γάρ, καὶ σχίζεται. ἀπελέκητα δὲ βελτίω, διὸ καὶ ὅτω χρῶνται. μοχθηρὰ δὲ καὶ εἰς καῦσιν, καὶ εἰς ἀνθρακίαν. ἀχρεῖ γὰρ ὅλως ὁ ἄνθραξ, σχίζεται δὲ πανδιῶν, καὶ ταινιθηρίζειν, πλὴν τοῖς χαλκοῦσι. τούτοις δὲ χρησιμώτερον τῶν ἄλλων, σχίζεται δὲ ἀποσβόννυσθαι δύθυς, ὅταν πανσωσιν φυσώμενον· διὸ ὀλίγος ἀναλίσκεται. τὸ δὲ τῆς ἁλιφλοίς χρήσιμον εἰς τὰς ἄξονας μόνον, καὶ τοιοῦτα. δοκοὺς μὲν οὖν τούτας ποιοῦσι τὰς ἰδίας. τῶν δὲ ἄλλων ἐλάττους, καὶ χεῖρον τὰ γε πλεῖστα διαρροῦσιν ἄῤῥενι καὶ θήλει, καθάπερ εἴρηται, πλὴν ὀλίγων, † ὡς ἔστι τὴν ἡ τροῦκη. τροῦκης μὲν τὸ μὲν ἥμερον ποιοῦσι, τὸ δ' ἄγριον. τὸ δ' ἀγρίας δύο γένη· καλοῦσι δὲ τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ πραλίαν. τούτων δὲ, ὀρθοτέρα, καὶ μακροτέρα, καὶ ξύλον ἔχουσα πυκνότερον, ἡ ἰδίᾳ· τὸ δὲ φύλλον λεπτότερον, καὶ ἀμφηνότερον, ἡ πραλία, καὶ λειότερον τὸν φλοιόν, καὶ εἰς τὰ δ' ἔρματα χρήσιμον· ἡ δὲ ἑτέρα, οὐ. καὶ τῶν τροβίλων, ὁ μὲν τῆς πραλίας τραγύλος τε καὶ σκαχάσκων ταχέως· ὁ δὲ τῆς ἰδίας μακρότερος καὶ χλωρὸς καὶ ἧττον χαίσκων, ὡς ἂν ἀγριώτερον. τὸ δὲ ξύλον ἰσχυρότερον, τὸ δὲ πραλίας· δῆλα γὰρ καὶ τὰς ῥιζώτας σχίζεσθαι τῶν † ἀγγείων· γνώριμον γὰρ σχίζει τὴν χρόαν. ὀζότερον δὲ καὶ παχύτερον, ὥσπερ εἴπομεν, ἡ ἰδίᾳ. καὶ πρὸς φύσιν, πιθωδέστερον ὅλως τὸ ἀγγεῖον. μελανότερα δὲ, καὶ γλυκύτερα, καὶ λεπτοτέρα, καὶ σύνδεσιν, ὅταν ἡ ὠμή. ἐνηθεῖα δὲ, χείρων ἐκβαίνει, σχίζει τὸ πολὺν ἔχειν τὸν ὁρόν. ἔοικασι δ' ἄπορ ἔθει διαιροῦσιν ὀνόμασιν ἰδίοις, οἱ ἄλλοι διαιρεῖν τῷ ἄῤῥενι καὶ θήλει. φασὶ δ' οἱ ποδὶ μακεδονίαν, καὶ ἄκαρπον τὴν γῶν ὅλως ἐῶν τροῦκης· καὶ τὸ μὲν ἄῤῥεν βραχύτερόν τε καὶ σκληρότερον· τὸ δὲ θῆλυ σύμπυκες ὀρον. καὶ τὰ φύλλα λιπαρὰ, καὶ ἁπαλὰ, καὶ λεκλιμένα μᾶλλον ἔχειν. ἔστι δὲ τὰ ξύλα τῆς μὲν ἄῤῥενος πυκνότερα τὴν σκλήρειαν, καὶ γὰρ ταῖς ἐργασίαις χρεόμενα· τῆς δὲ θηλείας, σύργα, καὶ σύρασιν, καὶ μαλακώτερα. χρεῖον δὲ καὶ κοινή τις ἡ διαφορὰ πάντων τῶν ἄῤῥένων καὶ θηλειῶν, ὡς οἱ ὑλοτόμοι φασίν. ἅπαν γὰρ τὸ ἄῤῥεν τῇ τελεκήσει καὶ βραχύτερον, καὶ ἐπεραμμένον μᾶλλον, καὶ συσφιγκτότερον, καὶ τῷ χρώματι μελανώτερον· τὸ δὲ θῆλυ, σύμπυκες ὀρον. ἐπεὶ καὶ τῶν αἰγίδα τὴν μαλακωμένων, ἡ θήλεια τῆς τροῦκης ἐχαιρόν τε δὴ τὸ ἐγκαρδιον αὐτῆς. αἴσιον δὲ, ὅτι ἀπόβυστος, καὶ ἥκιστα φελλώδης, καὶ λειοτρόπα, καὶ δύκτεα ὠτέρα. γίνεται δὲ γὰρ τοῖς μεγέθεσιν ἔχουσι τὴν διφθόρησιν, ὅταν ἐκπεσόντα ποδὶ ἅπαξ τὰ λύκα, καὶ τὰ λύκλω. ὑπτίων γὰρ πρόμαιρεθέντων, καὶ καταλειφθέντος τῆς μήτρας, ἐκταύτης τελεκᾶται. ἔστι δὲ † δύρουν σφόδρα, καὶ λεπτόινον· ὁ δὲ ῥοῖ ποδὶ τὴν ἴδιον διαφορὰν, καὶ ἄσυνθες καὶ ἀνώμαλον γὰρ τοῖς ὠδύναις ῥυθρότερον τὴν χροιὰν τῆς διαφορᾶς, γὰρ τοῖς ἀῤῥένοις ὅτι μᾶλλον· ὁ δὲ ὄζος, καὶ οὐκ ὀζῇ διαφορᾶς, οὐδὲ καίεται, ἀλλ' ἀκαπνόλα ἀκρ' † πυρός. πρὸς δὲ τὸν τοιοῦτον ποιοῦσι, ἡμέρου τε καὶ ἀγρίου καὶ τῆς ἀγρίας ἄῤῥενά τε καὶ θήλειαν, ⓒ πρῶτον τῆς ἄκαρπον. οἱ δὲ ποδὶ τὴν καπναλίαν, ὅτε τῆς ἄκαρπον λέγουσιν, ὅτε τῆς ἡμερον, πρὸς δὲ τὸν τοιοῦτον ἐναντίον ἐστὶν ἐν τῇ πίτυϊ, καὶ ἐχέμυ τὸν τε λεπτότητα τὸ μέγεθος, καὶ ἐν τοῖς ὀργασίαις αὖτε τὸ ξύλον· τὸ γὰρ τῆς πρὸς τὸν ὠδύνης, καὶ παχύτερον, καὶ λειότερον, καὶ ὑπλότερον ἐστὶν. καὶ τὰ φύλλα τῆς μὲν ὠδύνης ἔχειν πολλὰ, καὶ λιπαρὰ, καὶ βαθέα, καὶ λεκλιμένα· τὸν δὲ πίτυν, καὶ τὸν ἰωνοφόρον ταύτην, ὀλίγα τε καὶ ἀχλωροτέρα, καὶ ψεφικώτερα μᾶλλον. ἔτι δὲ τὸν πίτυν αὖ ἐμφανέστερον τῆς ὠδύνης. καὶ γὰρ τὸν πίτυν ἔχειν ὀλίγον τε καὶ μικρὰν, ὥσπερ καὶ τὸν ἰωνοφόρον· τὸν δὲ ὠδύνην, δύνασθαι, καὶ πολλὰ. φύεται δὲ γὰρ μὲν τῇ ἀρκαλίᾳ ἡ πίτυς ὀλίγη, ποδὶ δὲ τὸν ἠλέκην πολλή. οὗτοι μὲν οὖν ὅλως ⓒ γένει διαμφισβητοῦσιν. ἡ δὲ πίτυς δοκεῖ τῆς ὠδύνης διαφέρειν, τῷ λιπαρωτέρα τε εἶναι, καὶ λεπτοφυλλοτέρα, καὶ τῷ μέγεθος ἐλάττων, καὶ ἥκιστα ὀρθοφυὴς· ἔτι δὲ, καὶ τὸν ἰωνον ἐλαφρότερα φέρειν, καὶ ψεφικώτερα μᾶλλον, καὶ τὸ λωρυον πιθωδέστερον. ἄμφω δὲ ποιχόφυλλα, καὶ τὰ ξύλα λευκότερα, καὶ ὁμοιότερα τῇ ἐλάτῃ, καὶ τὸ ὅλον ἄπονα. διαφοραὶ δ' ἔχειν μείζαλλον πρὸς τὴν ὠδύνην· ὠδύνην μὲν γὰρ ὠνακαθίσασθαι τὸν ῥιζῶν ἐκ ἀναβλαστάνειν, τῆς πίτυος δὲ φασί τινον ἀναβλαστάνειν, ὥσπερ καὶ

εἰς λέσβον, ἐμπραδῶντος τ̄ πυῤῥαίου ὄρους τ̄ πιτυώδους. νόσημα δὲ τοῖς πολύκαις ζιστὸν
π λέγεσι συμβαίνειν οἱ πολὶ τ̄ ἰδίλιον, ὡς β̄ ὅταν μὴ μόνον τὸ ἐγκάρδιον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔξω τοῦ
τελέχους ψῦλασθαι γόνιται, τ̄λικαῦτα ὥσπερ ἀκρπίγεσθαι. ὥσπερ ἡ αὐτόματον συμβαίνει. δι
δύτροφίαν τοῦ δίγνιδος, ὡς ἂν τις εἰκάσειεν ὅλον γὰρ γίνεται δ'ας. πολὶ μ̄ ἂν τὸν πολύκαν
ἴδιον π ὥσπ πεῖ. ἐλάττη δ' ὄζυν ἡ μ̄ ἄῤῥιλα, ἡ δὲ θήλεα. διαφορὰς δὲ ἔχει τοῖς φύλ-
λοις· ὀξύτερα γὰ, καὶ λειοτέρα τ̄ ἀῤῥένος, καὶ ἐπὶ μακρὰ μᾶλλον· διὸ καὶ ἀδότερον τῇ
ὄψει φαίνεται τὸ δίγνιδρον ὅλον, καὶ τῷ ξύλῳ· λδυκότερον γὰρ, καὶ μαλακώτερον, καὶ δύσῤῥιγε-
ρον τὸ τ̄ θηλείας, καὶ τὸ ὅλον τελέχ· δυμικέστερον· τὸ δὲ τ̄ ἄῤῥεν· ποικιλώτερον, καὶ πλα-
τύτερον, καὶ σκληρότερον, καὶ πορίμητρον μᾶλλον, ὅλως δὲ φαυλότερον τ̄ ὄψιν. φ̄ δὲ τῷ λώ
νω τῷ μὲν τοῦ ἄῤῥενος ὅτι λωφρα ὀλίγα ὑδὶ τοῦ ἄπερ, ᾧ δὲ τ̄ θηλείας ὅλως ὀδὲν, ὡς οἱ ἐκ
μακεδονίας ἔλεγον. ἔχει δὲ πῆρύγας τὸ φύλλον· καὶ ἐπ' ἔλαττον, ὥστε τὸν ὅλον μορφὸν εἶν
θηλειδῆ, καὶ πρόμοιον μαλιστα τοῖς βοιωτίοις † λυκαίοις. πυκνὸν δὲ ὅτως, ὥστε μήτε
χίονα διηῆναι, μήθ' ὕετον. ὅλως δὲ, ἡ τῇ ὄψει τὸ δ'ψήφορον λαλόν· ἡ γὰρ ἡ βλάστησις ἰδλία ἴσ,
ὥσπ ἐρηται, πρὸς τὰς ἄλλας, καὶ μόνη τάξιν ἔχουσα· ᾧ δὲ μεγέθει καὶ μέγα, καὶ πολὺ
τ̄ πολύκης δυμηκέστερον. διαφορὰς δὲ καὶ ἡ τὸ ξύλον ὁ μικρόν· τὸ μὲν γὰρ τ̄ ἐλάττης ἰνῶ-
δὲς, καὶ μαλακὸν, καὶ λόφον· τὸ δὲ τ̄ πολύκης διαδῶδες, καὶ βαρύ, καὶ ζαρκωδέστερον.
ὅζας δ' ἔχει πλείους μὲν ἡ πολύκη, σκληροτέρους δὲ ἡ ἐλάττη· χεδὸν δὲ πάντων, ὡς εἰπεῖν,
σκληροτέρας· τὸ δὲ ξύλον μαλακώτερον. ὅλως δὲ, οἱ ὄζοι πυκνότατοι, καὶ σορεῶτικαὶ μό-
νον διαφανεῖς ἐλάττης καὶ πολύκης, καὶ ᾧ χρώματι διαδῶδες· καὶ μᾶλιστα διάφοροι τοῦ
ξύλου μᾶλλον ἡ τ̄ ἐλάττης. ἔχει δὲ ὥσπερ ἡ πολύκη τὴν αἰγίδα, καὶ ἡ ἐλάττη τὸ λδυκὸν,
λόσσον λαλάμενον, οἷον αὐτίτροφον αἰγίδι, πλὴν τὸ λδυκόν. ἡ τ̄ αἰγὶς δύχρως, διὰ τὸ φ̄-
διαδὺ. πυκνὸν δὲ καὶ λδυκὸν γίνεται, καὶ λαλὸν, καὶ ἐκ τ̄ πρεσβυτέρων ἥδιον δ'ψήφορον· ἀλλὰ
σπάνιον, τὸ χρῆσθ'· τὸ δ' τυχὸν, διαφθίλες. ἴδ'ος τὰ τ̄ ζωγράφων πινάκια ποιῆσαι, καὶ τὰ ῥαφα
πάτεια τὰ πολλά· καὶ ἐσπαδιαγμένα, καὶ τ̄ βελτίον· οἱ δὲ πολὶ ἀρκαδίαν, ἀμφοτέρας
καλὸσιν αἰγίδια, καὶ τ̄ ᾧ πολύκης, καὶ τὴν ᾧ ἐλάττης· καὶ ἐν πλείω τ̄ ᾧ πολύκης διαφα-
λαμίῳ τὴν ᾧ ἐλάττης· ἐν γὰρ ᾧ μὲν ἐλάτης † ὅλον τε ἡ λεῖα, καὶ πυκνόν· ᾧ δὲ πολύ-
κης ὀλίγον· τὴν μὲν ῥι οὐζαγῆ λόστραν, καὶ ἰσχυροτέραν, καὶ τὸ ὅλον λαλίῳ. οὗτοι μὲν
οὖν ἐοίκασι τοῖς ὀνόμασι διαφωνεῖν. ἡ δὲ ἐλάτη ταύτης ἔχει τὰς διαφορὰς πρὸς τὴν πολύ-
κην· ἡ ἐπὶ πολὺ τὴν ἄμφαξιν, ᾗ πρότερον εἴπομεν ᾧ ὀξύν δ' ὀκ ἔχει διαφοράς, ἀλλ' ἔστ
μονοχρὴς· ὀρθοφυὲς δὲ, καὶ λεῖον, καὶ ἄνοζον, καὶ πάχος ἡ ὑ ὑ ἔχον χεδὸν ἴσον τῇ ἐλά-
τη· ἡ τάλμα δὲ πρόμοιόν τι τὸ δ'ψήφορον· ξύλον δὲ δύχρων, ἰσχυρὸν, δύινον, ἡ φλοιὸν λεῖον, ἡ
παχύφλοιον, διαγράφεις, πόμηκέστερον ἄπιον, καὶ ᾧ ἀκανθίζον ᾧ ἄκρον· ῥίζας οὔτε πολ-
λὰς, οὔτε λατὰ βάθ· ὁ δὲ καρπὸς λεῖ, βαλανώδης γὰ ἐχίνῳ, πλὴν οὐκ ἐν ἀκανθώ
καὶ λείῳ, καὶ οὐχ ὡς ἡ δίος βάλανος ἀκανθώδ' πεσόμφορις δὲ καὶ λατὰ τὴν γλυκύ-
τητα, καὶ λατὰ τὸν χυλὸν ἐκκινῶ. γίνεται δὲ καὶ ἐν ᾧ ὄρει, λδυκή τε, καὶ χρήσιμον ἔχει τὸ
ξύλον πρὸς πολλά· καὶ γὰρ πρὸς ἀμαξουργίαν, καὶ πρὸς ἐλινοποιίαν, καὶ εἰς διφρουργίαν,
καὶ εἰς τραπεζίαν, καὶ εἰς ναυπηγίαν. ἡ δ' ἐν τοῖς πεδίοις μέλαινα, καὶ ἄχρηστος πρὸς
ταῦτα· τὸν δὲ καρπὸν ἔχουσι παραπλήσιον. μονοχρὴς δὲ καὶ ἡ μίλ. ὀρθοφυὴς δὲ, καὶ
βύαξις, καὶ ὁμοία τῇ ἐλάτῃ, πλὴν οὐχ ὑψηλὸν οὕτω, πολυμαδχαλον δὲ μᾶλλον. ὁμοίον
δὲ καὶ τὸ φύλλον ἔχει τῇ ἐλάτῃ, καὶ λιπρώτερον δὲ, καὶ μαλακώτερον. καὶ τὸ ξύλον ἡ μὲν δ'
ἀρκαδίας, μέλαν καὶ φοινικοῦν· ἡ δ' ἐκ ᾧ ἴδηος, ξανθὸν σφόδρα, καὶ ὁμοιον τῇ λεύκῃ. διὸ καὶ
τοὺς πωλοῦντάς φασιν ἐξαπατᾶν, ὡς λεύκο πωλοῦντες. παῦ γ' ἂν ἐν καρδίαν, ὅταν ὁ φλοιὸς
περιαιρεθῇ. ὁμοιον δ' τὸ φλοιὸν ἔχειν καὶ τῇ βαχύτητι, καὶ τῷ χρώματι, τῇ λεύκῃ. ῥίζας δ' μικρὰς,
καὶ λεπτὰς, καὶ ὠπλατείας. ἀσαίνου δ' τὸ δ'ψήφορον πολὶ τ̄ ἰδίλιον. πολὶ δὲ μακεδονίαν καὶ ἀρκα-
δίαν, καὶ πολὺν καρπὸν φορᾷ, σρογγύλον, μικρῷ μείζω λυκάμε, καὶ τῷ χρώματι ᾧ ὄρυθρον καὶ
μαλακόν. φασὶ δὲ τὰ ᾧ λόφορα, ἐὰν φάγῃ τ̄ φύλλων, ἀρθνεῖσθαι. τὰ δ' μηρυκάζοντα, ὀδὲν
πάσχειν. καὶ τ̄ καρπὸν ἐδίσασι καὶ τ̄ ἀνθρώπων ἔνιοι, καὶ ἔστι ἡδὺς, καὶ ἀσανής. ἔστ δ' καὶ ὄρυος
μονοδδὲς, ᾧ μαλοῖ ἔνεσ ὀρύναν, ὁμοφυὲς τῇ ὀξύᾳ, τῇ τε φυτείᾳ καὶ τῷ φλοιῷ. φύλλα δὲ
ἀποδδὲ ζοῖς χήμασι, πλὴν πόμηκέστερα πολλῷ, καὶ εὐρύτερ σωκηκότα, ᾧ μείζω, πολύνευα

δὲ ἀπὸ ᾧ μέσης πλδυροεισῶς· ᾗν ἄλλων δύθεῖ, καὶ μεγάλῳ λατατείνουσ, καὶ πάχ· ἐχα-
σῶν· ἐπὶ δὲ ὀξυπόλωμένα τ̄ τὰς ἴνας· καὶ χαραγμὸν ἔχοντα λύκλῳ λεπτὸν· τὸ δὲ ξύλον
σκληρὸν, καὶ ἄχροον, ἐκλδυκὸν. καρπὸν δὲ μικρὸν, πρόμακρον, ὅμοιον λεπίθῃ, ξανθόν. ῥίζας δὲ
ἔχει μετεώρους. γνῶσμον δὲ, καὶ φαραγῶδες. λέγεται δὲ, ὡς ὀκ ὠπὸ τ̄ πόλεως εἰς οἰκείας εἰσφέ-
ρειν· πλυδαίνεσθαι γάρ φησι, καὶ πλυσβοκεῖν ὀ ἐαὶ ἡ. ᾧ δὲ φιλύρας, ἡ μὲν ἄῤῥεν ὄδὶν, ἡ δὲ
θήλεια. διαφέρουσι δὲ τῇ μορφῇ τῇ ὅλῃ, καὶ τῇ τ̄ ξύλα, καὶ τὸ μὲν ἐὰν λάρπιμον, τὸ δ' ἄκαρ
πον. τὸ μὲν γὰρ ᾧ ἄῤῥεν ξύλον, ξηρὸν καὶ ξανθὸν, καὶ ὀζωδέστερον ὄζι, καὶ πυκνότερον·
τὸ δὲ ᾧ θηλείας, λδυκότερον. καὶ ὁ φλοιὸς ᾧ μὲν ἄῤῥεν παχύτερος, καὶ πυκναιρεθεὶς ἀκαμ-
πὴς διὰ τὴν σκληρότητα· ᾧ δὲ θηλείας λδυκότερον, καὶ δύκαμπὴς, διὰ τὸ τὰς λίσας ποιεῖ-
σιν· ἔτι δ' δύωδέστερον τὸ ᾧ θηλείας, καὶ ἡ μὲν ἄκαρπος, καὶ αὐανθὴς· ἡ δὲ θήλεια καὶ ἄνθος
ἔχει, καὶ λαρπόν. τὸ μὲν ἄνθ· λαλυκῶδες, πρὸ τοῦ τὸ ξύλον μίσχον, καὶ πρὸ τὴν εἰς νέωτα
λάχμην, ἐφ' ἑτέρᾳ μίσχ· χλοερὸν δὲ, ὅταν ἡ λαλυκῶδες· ἐκκαλυπτόμενον δὲ ἐπέξανθον. ἡ
δὲ ἄνθησις, ἅμα τοῖς ἡμέροις. ὁ δὲ λαρπὸς σρογγύλ, πρόμακρ, ἁλίνος λύαμ, ὅμοιος
ᾧ τὸ λιτῇ· γωνίας ἔχων ὁ ἀδρὸς, ὥστε οἷον ἰνῶν ᾐρεχσῶν, καὶ εἰς ὀξὺ σωαγομένων. ὁ
δὲ μὴ ἀδρὸς, ἀδιαρθρότερ. διαπνιζόμενος δὲ ὁ ἀδρὸς, ἔχει μικρὰ πλα καὶ λεπτὰ σωρμά-
τια, ἡλίκα ἡ ὁ ᾧ αὐδραφάξυ. τὸ δὲ φύλλον, ἡ ὁ φλοιὸς, ἡδίκα ἡ γλυκία. τ̄ δὲ μορφὴ
λιτῇδες τὸ φύλλον, πλὴν ἐκπροσαγωγῆς μᾶλλον ἡ πόδ. φορεία, καὶ τὸ πρὸς τῷ μίσχῳ λυ-
τότατον. ἀλλὰ ἡ μέζον καὶ ὀξύτερον τὴν σωαγωγὴν ἔχον, ἡ μακρότερον· ἔπτολυ δὲ
λύκλῳ, καὶ λεχαραγμένον. μήτραν δ' ἔχει τὸ ξύλον μίκραν, ἡ τ̄ πολὺ μακροτέραν τ̄ ἄλ-
λα. μαλακὸν γὰρ καὶ τὸ ἄλλο ξύλον. τῆς δὲ σφηνδαμνου, καθαπὸρ εἴπομεν, δύο γένη
ποιοῦσι· οἱ δὲ, τρία. ᾧ μὲν δὴ ᾧ κοινῷ πολυορούντα σφηνδαμνον, ἕτερον δὲ ζυγία,
τρίτον δὲ λιπόστροχον, ὡς οἱ πολὶ σάγεια. διαφορὰ δ' ὅτι τ̄ ζυγίας ἡ ᾧ σφηνδάμνου, ὅτι
ἡ μὲν σφηνδαμνου λδυκὸν ἔχει τὸ ξύλον, καὶ δύινόστροφον· ἡ δὲ ζυγία, ξανθὸν καὶ ἄλον· τὸ δὲ
ξύλον δύμιγχθὲν ἄμφω, τῇ χίσει ὅμοιον ᾧ τὸ πλατάνου· πεπόνου, λιπόστροφον δὲ, καὶ ἄλυ
πόστροφον, καὶ μαλακώτερον, καὶ πόμηκέστερον, τὰ δὲ φύλλα ὅλα εἰς ὀξὺ σωπκοπτα· καὶ
ἐχ ὅτω μεζονὶ ἢ, ἀλλ' ἀκροχαδὲστερα ἡ πολύ· ἴνα δὲ, ὡς τ̄ μέγεθ· ἔχει δὲ καὶ φλοιὸν
μικρῷ τραχύτερον τοῦ ᾧ φιλύρας, ὑποτίλιον, παχὺ καὶ πυρώτερον ἢ ὁ ᾧ πίτυ, καὶ
δύκαμπῆ. ῥίζας δ' ὀλίγας, καὶ μετεώρους, καὶ ὅλας χεδὸν αἱ πλείσας, καὶ αἱ ξανθὰς, καὶ αἱ
ᾧ λδυκὰς. γίνεται δὲ μάλιστα ἐν τοῖς ἐφύδροις, ὡς οἱ πολὶ τὸν ἴδιον λέγουσι· καὶ ἔστ ἀναλ-
γιον. πολὶ ἄνθος δὲ ὀκ ἤδεσαν. τὸν δὲ καρπὸν ὁ λίαν μὲν πόμηκη, πρόμοιον δὲ τῷ πολύ-
κῳ, πλὴν πόμηκέστερον· οἱ δὲ ἐν ᾧ ὀλύμπῳ, τὸν μὲν ζυγίαν ὄρθον μᾶλλον, τὸν δὲ σφη-
νδάμνου ἡ ἐν τοῖς πεδίοις φύεσθ. ἐὰν δὲ τὸν μὲν ἐν τῷ ὄρει φυομένῳ ξανθὸν, ἡ ὀλίγον, ἡ
ἄλιμ, καὶ σορεᾶν, ᾗ καὶ πρὸς τὰ πολυτελῆ τῶν ὀργάνων χρήσιμα· τὸν δὲ πεδιάδιον, λδυκὸν
τε, ἡ μαγαστρᾶν, καὶ ἥπλον ἄλιμ. λαλᾶσι δ' αὐτ̄ ὑσοι † γλίνον, ὃ σφηνδάμνου ἡ ᾧ ἀρ-
ῥένος ὁλοτρα τὰ ξύλα, σωισραμμένα ἡ ἐν τῷ πεδίῳ ταῦτα φύεσθ μᾶλλον, ἡ βλασά
νειν πρωϊτερον. ἔστ δὲ ἡ μιλίας τ̄γὴν δύο. τούτων δ' ἡ μὲν ὑψηλὴ, καὶ δύμηκης ὄζι, τὸ ξύλον
ἔχουσα λδυκὸν, ἡ δύινον, ᾧ μαλακώτερον, ἡ αὐοζότερον, ἡ ἐλοτρον· ἡ δὲ ταπεινοτρα, ἡ
ἥπλον δύαξὲς, ἡ τραχυτρα, καὶ σκληροτρα, ἡ ξανθοτρα. τὰ δὲ φύλλα τῷ μὲν σχήματι
διαφοεισῆ, πλατυφύλλα διαφῆς, εἰς ὀξύτερον δὲ σωωγμένα· χαραγμὸν δ' ἔχουσα
λύκλῳ, καὶ ἐπακανθίζοντα. τὸ δ' ὅλον, ἄπορ εἴποις ἄφυλλον, τῷ ἅμα φυλλοφορεῖν ἀφ'
ὧς μίσχ. ἡ πόδ μίαν οἷον τ̄ γόνυ συζυγίαν· τὰ φύλλα δὲ ἀεὶ ᾧ ἕκατον ᾧ φυκε· συνεῦ
ᾗν ἐχόντων ἢν συζυγιῶν, ὁμοίως ἡ αὐτ̄ ᾧ οἷς. ἔστ δὲ τῷ μὲν τραχεῖα τὰ γόνατα, ἡ αἱ συζυ
γίαι· τὸ πλῆθ· ἐλαττους. τῶν δὲ ᾧ λδυκῆς, ἡ μακραὶ, καὶ πλείες· ἡ τὰ ἀεὶ ἑκατὸν φυλ-
λα μακρότερα, ἡ σφυρότερα, πλὴν δὲ χρόαν πρασοειδῆ. φλοιὸν δὲ λεῖον ἔχ, ἡ † πυρὸν δὲ τὸ πυκνόν,
λεπτὸν, ἡ τῇ χρόᾳ † πυρρὸν. πυκνορρίζουν δὲ, ἡ παχύῤῥίζουν, καὶ μετέωρον. καρπὸν δὲ οἱ ἡ
πόδ τ̄ ἰδίλιον ἔχ ἐπελαμβανον ἐχειν, ὅτ' ἄνθος. ἔχει δ' ἡ γὰ λοβῷ καρπὸν λεπτὸν, καρυωδῆ,
ὡς † ἀμυγδαλοειδῆ, χυοπίκρον τῇ γόσει· φέρει δὲ ἡ ἐτὸ ἄπαρ, οἷον βρύα (καθάπ ἡ δά-
φνη) πλὴν σρυφνότερα, ἡ ἕκασον καθ' αὑὸ σφαιροειδὲς, ὥσπ τὰ τ̄ πλατάνου. τούτων
δὲ τὰ μὲν πόδ τῶν καρπῶν, τὰ δ' ἀπηρτημένα πολύ. καὶ τὰ πλεκτὰ ὅτω. φύεται δὲ ἡ τὸν καρπὸν
μὲν

μὴν λεῖα πρὸς τὰ βαθύσκια μάλιστα, καὶ ἔφυδρα· ἡ δὲ πραχεῖα, καὶ πρὸς τὰ ξηρὰ, καὶ τὰ πρόσλη. χεῖροι δὲ καλάδοι τῆς μὲν μελίας, τῆς δὲ βαμελίας, ὥσπερ οἱ πρὸς μακεδονίαν. μείζων δὲ, καὶ μακροτέρα ἡ βαμελία· διὸ καὶ ἥδιον ὅλον. φύσει δὲ τὸ μὲν πρεσληνόμ καὶ λεῖον, τὸ δὲ ὀρεινόμ καὶ τραχύ. ἔστι δὲ ἡ μὲν γὲ τοῖς ὄρεσι φυομένη, δύσχρως, καὶ λεία, καὶ σορεά, καὶ γλίσχρα· ἡ δ' ἐν τῷ πεδίῳ, ἄχρως, καὶ μανὴ, καὶ τραχεῖα. τὸ δ' ὅλον, ὡς εἰπεῖν, τὰ ἐν ὕδασι, ὅλα καὶ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐν τῷ ὄρει φύεται, τὰ μὲν ὀρεινὰ δύσχροά τε καὶ σορεὰ, καὶ λόβακα γίνεται, καὶ λαθαιρόπ· ὀξυπελέα, καὶ τἆλλα· τὰ δὲ πεδινὰ, μανότερα, καὶ ἀχρόσορα, καὶ χείρω· πλὴν ἀπίου, καὶ μελίας, καὶ ἀχράδος, ὡς οἱ πρὸς τὸν ὀλυμπὸν φασι. τούτων δ' ἐν τῷ πεδίῳ ἱερεύεται, καὶ τῷ καρπῷ καὶ οἷς ξύλοις. ἐν μὲν γὰρ τῷ ὄρει τραχεῖς, καὶ ἀκαυθώδεις, καὶ ὀζώδεις εἰσὶν· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ λεπτότεροι, καὶ μείζους, καὶ τὸν καρπὸν ἔχουσι γλυκύτερον καὶ ἀρκιωδέστερον. μεγέθη δὲ αἰεὶ μείζω τὰ πεδινά. Κρανείας δὲ ἡ μὲν ἄρρην, ἡ δὲ θῆλυ, ὧν διὰ τὴν θηλυκρανείαν καλοῦσιν· ἔχουσι δὲ φύλλον μὲν ἀμυγδάλῃ ὁμοιον, πλὴν λιπωδέστερον, καὶ παχύτερον· φλοιὸν δ' ἰνώδη, λεπτὸν· τὸ δὲ ἐλέχ, ὁ παχὺ λίαν· ἀλλὰ πρὸς ἀφὴν ῥᾴδιος, ὡς ἄγνου, ἐλάττους ἢ θηλυκρανέαι, καὶ θαμνωδέστερον ὀζώδεις. τὸς δὲ ὄζους ὁμοίως ἔχουσιν ἄμφω τῇ ἄγνῳ, καὶ τῇ φύλλῳ· διὸ καὶ ἀχρεῖον εἰς τὰ ἀκόνια. τὸ δ' ὕψος τὸ ἀέρρενος, σλὼδεκα μάλιστα πυγέων, ἡλίκη τῶν ἀκρεοσῶν ἡ μεγίστη. τὸ γὰρ ὅλον ἐλέχος, ὕψος ἐκ ἔχ. φασὶ δ' οἱ μὲν ἐν τῇ ὕλῃ τῇ πρωάδι, τὸ μὲν ἄρρεν ἄκαρπον εἶν, τὸ δὲ θῆλυ καρπιμον. πυρλιῶσι δ' ὁ καρπὸς ἐχὶ πρασπίσιον ἐλαίας, καὶ ἐδιόμενον γλυκὺς καὶ δυώδης. ἄνθος δ', ὁμοιον τῷ ἐλαίας. καὶ ἀπανθεῖ δὲ, καὶ καρποφορεῖ τὸν αὐτὸν τρόπον, τῷ δὲ χρόνῳ μικρὸ πλείους ἐχὶ. χρεῖον δὲ καὶ οἷς χρόνοις πρασπλησίως. οἱ δ' ἐν μακεδονίᾳ, καρποφορεῖν μὲν ἄμφω φασὶν· τὸν δὲ ἐλάτας, ἄκαρπον εἶν. τὰς ῥίζας δ' ὁμοίως ἔχειν οἷς ἄγνος· ἰσχυρὰς, καὶ αὐωλέθρους. γίνεται δὲ καὶ πρὸς τὰ ὑγρὰ σφ, καὶ ἐπὶ τῶν ἐκροῶν. φύεται δὲ ἀεὶ ἀποριμαῖς, καὶ ἀπὸ πρασπαπόδ.

Λιέβρον δὲ οἱ μὲν φασιν εἶν δισσὸν, τὸν μὲν λυκίαν, τὸν δὲ φοινικικόν· οἱ δὲ μονοειδῆ, καθαπερ οἱ ἐν τῇ ἰδίᾳ πρόμοιον δὲ τῇ ἀρκεύθῳ. διαφέρει δὲ μάλιστα τῷ φύλλῳ· τὸ μὲν γὰρ Λιέβρον σκληρὸν, ὀξὺ, καὶ ἀκανθῶδες· τὸ δὲ τ ἀρκεύθου, μαλακώτερον. δοκεῖ δὲ καὶ ὑπηλοφυέστερον εἶν ἡ ἀρκεύθ. τὸ μὲν ἄλ' γίνοι γε τὸ διαρθρωσι τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἄμφω λιαθῆσι λιέβρος, πλὴν πρασίμως, λιέβρον ὀξύκεδρον. ὀζώδη δ' ἄμφω, καὶ πολυμανῆ μάλα, καὶ ἐπεραμμένα ἔχοντα τὰ ξύλα. μᾶλλον δ' ἡ μὲν ἀρκεύθ ἔχ μικρὰν, καὶ πυκνὴν, καὶ ὅταν κοπῇ ταχὺ σκιπομύλιν· ἡ δὲ λιέβρ πλείσην ἐγκάρδιον, καὶ ἀζαπιές. ὀρυθροκάρδια δ' ἄμφω. καὶ ἡ μὲν τῆ λιέβρου δύώδης, ἡ δὲ τῆ ἑτέρας οὔ. λαρπὸς δ' ὁ μὲν τῆ λιέβρ ἐλάττους, μύρτῳ μεγέθ ἔχων, δύώδης, ἡδὺς ἐδιέσθαι· ὁ δὲ τῆ ἀρκεύθου τὰ μὲν ἄλλ' ὁμοίως, μέλας δὲ, καὶ σρυφνὸς, καὶ ὥσπερ ἄβρωτος. σβεννύει δ' εἰς γὴν αὐτὸν· εἰθ' ὅταν ἄλλος ὠθῇ, ὁ πρῶτος ἀφίσταται. ὡς δὲ οἱ ἐν ἀρκαδίᾳ λέγουσι, τρεῖς ἅμα λαρπὸς ἔχει, τὸν τε πρῶτον οὕτω πεπονε, καὶ τὸν πεπρωτον ἤδη πέπονα καὶ δυώδιμον, καὶ τρίτον τὸν νέον ὑποφαίνει. ἔφη δὲ Σαλτυρος, καὶ κομίσαι τοὺς ὀρεοτύπους ἐν ἀμφιβλεῖς ἄμφω, τὸν δὲ φλοιὸν ὁμοίον ἐλάτῃ λυπαίνῃ, πραχύτερον δέ. ῥίζας δὲ μανὰς ἀμφοτέρους, καὶ ὠπολαίους. φύονται δὲ πρὸς τὰ † πηδρώδη καὶ χειμέρια, καὶ ῥύαις ῥοὺς τόπους ζητοῦσι. μεσίλης δ' ὅτι πρίαι γένη, αὐθηδών, Καταίνεον, αὐθιμοειδῆς, ὡς οἱ πρὸς τὴν ἴδλην διαφέρουσι. φέρει δὲ ἡ μὲν Καταίνεον τοῦ λαρπὸν μείζω, καὶ λοβρότερον, καὶ χαυνότερον, καὶ ῥοὺς σπερνὰς ἔχοντα μαλακωτέρους. αἱ δ' ἑτέραι, ἐλαττῆ εἰσὶ, καὶ δύώδ ἐσθαι, καὶ σρυφνότεραι, ὥσε ῥιπάσθαι πλείω χρόνον θησαυρίζεσθαι. πυκνότερον δὲ καὶ τὸ ξύλον τούτων, καὶ ἐαυθότερον· τὰ δ' ἄλλα ὁμοιον. τὸ δ' ἄνθ πασῶν ὁμοιον ἀμυγδάλῃ· πλὴν ὀλιγῳ ἐρυθρότερον, ὥσπερ ἐκείνης, ἀλλ' ἐγλωρ). μεγέθ μέγα τὸ λιγύδρ), καὶ † πρίνομον. φύλλον δὲ, τὸ μὲν πλυσιάδες, καὶ γὲ ἄκρα σελινοδῆς, μείζοσι σήμασι, τέτανον, ἰνώδες, λεπτότερον σελίνου, καὶ πομικέσερον, καὶ τὸ ὅλον διατασίματα. πρόικαρμένον δὲ ὅλον. μίσχον δ' ἔχει λεπτὸν, μακρὸν. πρὸ † φυλορρόειν δ' ἐρυθραίνεται σφόδρα. πολυρρίζον δὲ τὸ λιγύδρον, καὶ βαθυρρίζον· διὸ καὶ χρόνιον καὶ δυσανάλεθρον. καὶ τὸ ξύλον ἔχ πυκνὸν, καὶ σορεὸν, καὶ ἀζαπιές.

φύε-

φύεται δὲ καὶ ἀπὸ σπέρματος, καὶ ἀπὸ πρασπαπόδ. νόσημα δὲ αὐτῷ ὄζειν, ὥστε γνῶσκον τὰ σκωληκόβρωτα γίνεσθ. καὶ οἱ σκώληκες μεγάλοι, καὶ ἴδιοι ἢ οἱ ἐκ τῶν λιγύδρων τ ἄλλων. τῶν δὲ ὕδωρ διὸ γγὴ ποιεῖσι· τὸ μὲν δὴ λιαρποφόρον θῆλυ, τὸ δὲ ἄρρεν ἄκαρπον. οὐ μὴν ἀλλὰ διαφέρουσι τοῖς λιαρποῖς, τῷ τὰς μὲν προγύλους, τὰς δὲ πομικὰς τὰς δὲ ὠοειδῆ φέρειν. διαφέρουσι δὲ καὶ οἷς χυλοῖς· ὡς γε ὧν τὸ πρῶν δυώδέσερα καὶ γλυκύτερα τὰ προγύλα· τὰ δ' ὠοειδῆ πολλάκις ὄζην ὀξέα, καὶ ἦσον δυώδη. φύλλον δ' ἀμφοῖν, τὸ μὲν μίσχου μακροῦ, ἰνοειδῆ. πεφύκασι δὲ οἱ σχεδὸν ὀφ' ἓν πλαγίως πτερυγοειδῶν, ὡς ἑνὸς ὄντ τοῦ ὅλου· λοβὸς δὲ ἔχοντ ἐλαισμώδης ἕως βραχύς· πλὴν διεσᾶσιν ἀπ' αὐτῶν σὺν συχνὸ τὸ μέρος. φυλλοβολεῖ δὲ ὁ μὲν μέρος, ἀλλ' ὅλον ἅμα· ὁ δὲ πτερυγώδης. εἰσὶ δὲ πρὸς μὲν τὰ ὦπτα λαιότερα καὶ βραχύτερα, ἐλάττους. αὐτῶν δ' ἐπ' ἄκρῳ τὸ τὸ μίσχ φύλλον πυριῆον, ὡς τε καὶ αὐτ εἶν πεπτῆσθ. τῷ δὲ ἁπαλῷ δ' ἀφυοδῆ, βραχὺ λεπτοφυλλε· πλὴν χαραγμὸν ἔχοντα, καὶ βραχύτερον· καὶ ὁ μὲν ἐς ὀξὺ τὸ ἄκρον σωπῆκον, ἀλλ' εἰς πρὸς φρέσορον. ἄνθ δὲ ἔχει βοτρυώδες, ἀπὸ μιᾶς κορύνης, καὶ πολλῶν μικρῶν καὶ λόβακῶν συγκειμῶν. καὶ ὁ λαρπὸς, ὅταν δύκαρπῇ, βοτρυώδης. πολλὰ γὰρ ἀπὸ τ αὐτῆς κορύνης, ὡς τ εἶν λαθάπερ ἐκρέμον σκωληκόβρωτ ὧν τὸ δὲ λιγύδρ), ὁ λαρπὸς ἄπεσος ὤν, ἔτι γίνετ μᾶλλον πρὸ μεσίλου καὶ ἀπίου καὶ ἀχράδ ων, καί πι πολυ σρυφνότατος. γίνεται δὲ καὶ αὐτὸ τὸ λιγύδρον σκωληκόβρωτ, καὶ ὅταν αὐαίνεται γκρέσκον. καὶ ὁ σκώληξ ἴδιος, σρυθρὸς, λασιος. λαρποφορεῖ δ' ὠπῳκὼς νέα· τριετὴς γὰ δύθυς φύ. † μετοπώρα δ' ὅταν ἀχρεωλῇ τὸ φύλλον, δύθυς ἴσχει † λαχρυώδη κορύνην, λιπαρὰν καὶ ἐπῳδ γκῦαν, ὡς αὖ ἤδη βλασίνην. καὶ διαμυᾷ τὸν χθ μῶνα. αὐάκανθον δὲ δεῖ καὶ ἤοῖν, καὶ ἡ μεσίλη. φλοιὸν δὲ ἔχ λεῖον, ὑπολίπαρον, ὥσπερ τὰ ῥαύδρυα. † δὲ χρόαν ξανθὸν ὠπολευκαίνοντα· τὰ δὲ γχράδρυα τραχύ, καὶ μέλανα. τὸ δὲ λιγύδρου δύμεγεθῆ, ὀρθοφυές, δύρυθμον τῇ κόμῃ. ἀεὶ δὲ γὰρ ὡς ὠπολὺ σροβυλοδὲς ἀπὸ μακροῦ αὐξάνει τὴν κόμην, ἐαν μὴ τὴ ἐμποδίσῃ. τὸ δὲ ξύλον, σορεὸν, πυκνὸν, ἰσχυρὸν. ῥίζας δὲ πολλὰς μὲν, οὐδὲ τῆ βάθος· ἰσχυρὰς δὲ, καὶ παχείας, καὶ αὐωλέθρους ἐχ. φύεται δὲ καὶ ζῆς, καὶ ἀπὸ πρασπαπόδ, καὶ ἀπὸ σπέρματος. τόπον δὲ ζητεῖ ψυχρὸν, γνώμον. φιλόζωον δ' ἐν τούτῳ, καὶ ὑπερώλεθρον. ὁ μὲν ἄλλ' οὐ φύεται γε τοῖς ὄρεσιν. ἴδιον δὲ τῇ φύσει λιγύδρου ὁ

13

λιβάσας ὅτι μεγέθει μὲν μέγα· καὶ γὰρ εἰς πέντε ἀνδρῶν καὶ εἴκοσι πήχεις ἔστι δ' ὀρθοφυὲς σφόδρα, πάχος δὲ, ὥστε καὶ δίπηχυ τῆ πρίμεθον ἀπὸ τῆς ῥίζης ἔχειν. φύλλον δ' ὅμοιον τῷ τ μεσίλης, σκληρὸν δὲ σφόδρα, καὶ πλατύτερον ὥστε τὴ χροιᾷ πρέπειν ἐν τῷ λιγύδρου. φλοιὸν δὲ τῇ λειότητι, καὶ τῷ χρόα, καὶ τῷ πάχει, ὅμοιον φιλύρᾳ· διὸ καὶ τοῖς λίστραις δι' αὐτῶν ποιοῦσιν, ὡς καὶ ἐκ τῶν τῆς φιλύρας. πομπέφυκε δὲ ὅπως ὅτε ὀρθοφυὲς, ὅτε λύκλῳ κατ' ἴσον, ἀλλ' ἐκλῖνον πολείληφε, καὶ τοῦτων ἄνω πρόσγωγα, ὥσπερ ἡ διαγραφὴ τῶν φύλλων. καὶ λεπίζομενον, αὖτως ἐκλίνεται. ἐκεῖνο δὲ ἐπίπρομ γίνεται, καὶ οὐ δύνανται μέρ αὐτοῦ τι τὸν αὐτὸν τρόπον ἀφαιρεῖσθαι, διατὶ πάχ φλοιὸν μέν ἐστιν ἀπὸ τοῦ ξύλου, σωεκραίνει καὶ τότε τῇ ὑγρότητι· καὶ ὅταν ὁ ἔξω χιτὼν πολαιρεθῇ μόνον, ὁ ὑπολειπὴς ὧν μελαίνεται ὑπὸ τῶν μυξῶδ ὑγρασίας, καὶ πάλιν ὑποφύεται τοῦ δ' ὑστέρου ἕτει χιτὼν ἄλλ αὖτ ἐκείνου, πλὴν λεπότερ· ὥσπερ καὶ τὸ ξύλον ὁμοίως ταῖς ἰσὶ, τοῦ φλοιοῦ τρεπῆ ἐλιπομένου. καὶ αἱ ῥᾳδιοὶ φύονται τὸν αὐτὸν τρόπον σὺν ὑς· τοὺς ὄζους δὲ αὐξανομένους συμβαίνει, τοὺς μὲν καὶ τοῦ ἀεὶ ἀπόλλυσθαι, τοὺς δ' ἄνω αὔξειν. τὸ δ' ὅλον, οὐ πολύοζον τὸ λιγύδρον, ἀλλ' αὐοζότερον πολὺ τῆ αὐγείρου. πολυῤῥίζου δὲ, καὶ ὠπολαιῤῥίζου, οὐκ ἄγαν δὲ παχυῤῥίζου. ἡ δὲ τροφὴ, καὶ τῇ ῥίζης καὶ τοῦ φλοιοῦ τοῦ πρὸ αὐτῆς, ἡ αὐτὴ. ἄνθ δὲ λευκὸν, ἀπίῳ καὶ μεσίλῃ ὁμοιον, ἐκ μικρῶν αὐλῶν ξυγκείμενον, ὑπερῶδ δι. ὁ δὲ λαρπὸς ὀρυθρὸς, ὁμοιῶ δισσαύρῳ τὸ χῆμα. τὸ δὲ μέγεθ, ἡλίκ ἰγάμ. πλὴν τοῦ δισσαύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρὸς, τοῦ δὲ λιγύδρου μαλακὸς. φύεται δ' ὅπου τὴ ἡ Φιλύρα· τὸ δ' ὅλον, ὅπου ποταμοί, καὶ χῶ ὑδρ. φύεται δὲ καὶ ἡ ἀκτὴ μάλιστα πῦ· ὑδ ωρ, καὶ γὰ τοῖς σκιδροῖς· ὁ μὴν ἀλλὰ καὶ γὰ τοῖς πρὸ τοῖς θαμνώδεσι ῥᾴδιος ἐπιτέλους αὐξανομένη μέχρι τ φυλορρόησις εἰς μῆνος, εἶτα μετὰ ταῦτα εἰς πάχος. τὸ δὲ ὕψ ὑπερβάλλον ὡ μέγα λιαν, ἀλλὰ καὶ μαλισα ἐξάπηχυ. τῶν δὲ σελέχων πάχος

χος τ' ὑγρανθρύωψ, ὅδ' ὁ πόδικεφαλαίας. φλοιὸς δὲ λεῖος, λεπτός, οὐ τυρός. τὸ δὲ ξύλον χαῦνον, καὶ λαῦφον, ξηραυθὲν, γνῶτριώνῃ δὲ ἔχον μαλακιώ· ὥστε διόλου καὶ κοιλαίνεσθαι τὰς ῥάβδους. ὀξὺ οὖ καὶ τὰς βακτηρίας ποιοῦσι τὰς λούφας. ξηραυθὲν δὲ, ἰσχυρόν· καὶ ἀγήρω, ἐὰν βρέχηται, λαῶ ἢ λελεπισμένον. λεπίζεται δὲ αὐτόματον, ξηραινόμενον. ῥίζας δὲ ἔχει μετεώρους, οὐ πολλὰς δ' οὐδὲ μεγάλας. φύλλον δὲ τὸ μὲν καθ' ἕκαστον μαλακὸν, πρόμηκες, ὡς τὸ τῆ πλατυφύλλου σκαφνης· μεῖζον δὲ, καὶ πλατύτερον, καὶ πόδιφορέσερον ἐκ μέσου καὶ λαῶτωθεν: τὸ δ' ἄκρον, εἰς ὀξὺ μᾶλλον σωῆκον· λύκλῳ δ' ἔχον ἀσαραγμόν· τὸ δὲ ὅλον πόδι † ὠμικρόν, παχὺ, καὶ ἰνῶδες, ὡς αὖ λιωνίον. τὰ μὲν ὑπὸ τὸν, τὰ δὲ ὑπὸ τὸν, ἢ γόνυ καὶ συζυγίαν πεφύκασι τῆ φύλλῳ, διέχοντα ἀπ' ἀλλήλων· ὧν δὲ ἡ ἄκρου τὸ μίσου. ἐκορύθρα τὰ φύλλα ὠῶειεικῶς, καὶ χαῦνα, καὶ ζερκώδη. φυλλορροεῖ δὲ ὅλον ὅλον· διόπερ φύλλον ἄν τις εἴποι τὸ ὅλον. ἔχουσι δὲ καὶ οἱ λελῶνδν οἱ νέοι γανοφθῆ τινα. τὸ δὲ ἄνθος λευκὸν, ἐκ μικρῶν λευκῶν πολλῶν, ὠδὶ πῆ τοῦ μίσχου χίσει λικριῶδες. δύωσίαν δ' ἔχει λειριώδη, ἐπεὶ βαρεῖαν. ἔχει δὲ καὶ τὸν καρπὸν ὁμοίως πῶς ὑνὶ μίσχῳ πηχεῖ, βοτρυώδη δὲ. γίνεται δὲ ἡ πεπαινόμενος μέλας. ὠμὸς δὲ ὢν, ὁμοφακώδης. μεγέθ δὲ, μικρῷ μείζων ὀρόβ. τῶν ὑγρασίαν δὲ, οἰνώδη πῆ ὄνει. ἡ τὰς * χεῖρας δὲ τελέως. ἀναβλαστεῖ δὲ ἡ τὰς λιφαλαῖς. ἔχει δὲ ἡ τὰ ὑπὸ τὸς σκληρόδη τῆ ὄνιν. πάρυδρον δὲ ἡ ἰτέα, ἡ πολυφύλλες· ἡ μέλαινα λαλσμίνη, τῷ τὸν φλοιὸν ἔχειν μέλαναν· ἡ φοινικῆν· ἡ δὲ λύκη, τῷ λύκῳ. λαλμίδες δὲ ἔχει τὰς ῥάβδους, ἡ χρησιμωτάτας εἰς τὸ πλέκειν, ἡ μέλαινα· ἡ ἧ λύκη ἡ πυροτάρας. ἔστι δὲ καὶ τ μελαίνης ἡ τῆ λύκης ἴδιον γόνιμον μικρὸν, ἡ ἐκ ἔχον αὔξησιν εἰς ὕψος ὥσπερ ἡ ἐπ' ἄλλων τῶν δένδρων, οἷον λεύκης, φοίνικος. καλοῦσι δὲ οἱ πόδι ἀρκαδίαν ἀκίτειαν, ἀλλὰ ἑλίκη, τὸ δένδρον. οἷον τ' ἀ ὥσπερ ἐλέχθη, ἡ καρπὸν ἔχειν αὐτῶν γόνιμον. ἔστι δὲ καὶ τ πτελέας δύο γένη. ἡ τὸ μὲν ὀρεινὴ πτελέα καλεῖται· τὸ δὲ πτελέα. διαφορὰ δὲ τῷ θαμνώδ ἐσθρον εἶναι τῆ πτελέαν, δυαχέσθρον δὲ τῶν ὀρεσπτελέαν. φύλλον δὲ ἀχιδες, πόδικεχαραγμένον ὠσυχῆ, πδομηκέσθρον δὲ τὸ τ ἀπὸ πραχὺ δὲ, ἡ τ λεῖον. μέγα ἢ τὸ δένδρον ἡ τῷ ὕψει, καὶ τῆ μεγέθει. πολὺ δ' ἀνέσι πόδι τῶν ἴδιων, ἀλλὰ σπάνιον. τόπον δ' ἔφυθρον φιλεῖ. τὸ ξύλον ξανθὸν, καὶ ἰσχυρὸν, καὶ σύινον, καὶ ἀσχρόν· ἅπαντα γὰρ λαρδία. χρῶνται δ' αὐτῷ καὶ πρὸς θυρώματα πολυτελῆ. καὶ χλωρὸν μὲν δύτμον. ξηρὸν δὲ, δύστμον. ἄκαρπον δὲ νομίζουσιν· ἀλλ' ὑπὸ τοῖς λωρύκισι, τὸ κόμμι, καὶ θηρὶ ἄγια ἰωνώποισιν φόρει. τὰς δὲ λαχεῖς ἰλίας ἔχει, τὸ μετοπώρου πολλὰς καὶ μικρὰς καὶ μελαίνας, ὑπὸ τὰς ἄλλαις † χώρας ἐκ ὠλισκήπτει. ἡ δὲ λύκη, καὶ ἡ αἴγειρος, μονοεισεῖς. ὀρθοφυῆ δὲ ἄμφω, πλὴν μακρότερον καὶ λειότερον ἡ αἴγειρ. ὁ δὲ σῆμα ἔχ φύλλων, παρόμοιον· ὁμοίον δὲ καὶ τὸ ξύλον τ μνόμωνον, τῆ λύκητι. οὐδὲ τερον δὲ τούτων οὐδὲ ἄνθ ἔχειν δοκεῖ. ἡ λεῦκις δὲ παρόμοιον τῆ λύκη, καὶ τ μεγέθει, καὶ τῷ τοὺς κλάδους ὠλύκης ἔχειν. τὸ δὲ φύλλον λιπῶσθν μὲν, ἀγώνιον δὲ ἐκ τ ἄλλου· τῶν δὲ μίαν, πόμηκ, καὶ εἰς ὀξὺ συνήκον ζαμ. τ δὲ χρώματι ᾳεδὸν ὅμοιον, τὸ ὕπλιον καὶ τὸ ὠρανίς. μίσχῳ δὲ πόσ ἡ μνόν μακρῶ, καὶ λεπτῶ· διὸ καὶ οὐκ ὀρθον, ἀλλ' ἐγκεκλιμένον. φλοιὸν δὲ τραχύτερον ἡ λύκης, καὶ μᾶλλον ὑπολεπτον, ὥσπερ ὁ ἡ ἀχεδ. † δύκαρπον δὲ μονογ ὠς καὶ ἡ λιβέρα. φύσει δὲ ὀρθοφυές, ξύλον δ' ἔχον μαλακὸν, καὶ γνῶτριώνην μαλακὴν, ὥστε διόλου κοιλαίνεσθ τὰς λεπίδας ῥάβδ ς. φύλλον ὁμοιον ἀπίῳ, πλὴν μείζον, καὶ ἰνωδέσθρον. βαχύφλοιον δὲ, καὶ ὁ φλοιὸς ἔσω θεν ἐρυθρός. διὸ καὶ βάπτ τὰ ἱδρύματα. ῥίζας δ' ὠπολαίας, πλίνον διάφνης. φύετ δ' ἐν τοῖς ἐφύδροις, ἄλλοθι δ' ὀλιγαμδ. σημύδα δὲ, τὸ μὲν φύλλον ἔχει ὅμοιον τῆ λαλσμίνη λαρύᾳ, πλὴν μικρῷ σφῶτερον· τ φλοιὸν δ' ποικίλον. ξύλον δὲ ἐλαφρὸν, χρήσιμον δ' εἰς βακτηρίας μόνον, εἰς ἄλλο δ' ὀλίγ. ἡ δὲ κολυτέα, ἔχ τὸ μὲν φύλλον ἐκ ὑπὸ θν † ἰτέας, πολύζον δὲ, καὶ πολύφυλλον· καὶ τὸ δένδρον ὅλως μέγα. τὸν δὲ καρπὸν ἔλλοβον, καθαπὲρ τὰ χεδροπὰ, λοβοῖς πλατέσι, καὶ σφοῖς, καὶ τὸ σπέρμα τὸν φοῦ, μικρὸν, καὶ ὁ μέγα· σκληρὸν δὲ μετρίως, οὐκ ἄγαν· οὐδὲ πολύκαρπον, ὡς κατὰ μεγέθ. σπάνιον δὲ τὸ φ λοβοῖς † ἔχειν τὸν καρπὸν· ὀλίγα γὰρ τοιαῦτα φ δένδρων. ἡ δὲ ἡράκλειωτικὴ καρύα (φύσει γὰρ καὶ τοῦτ' ἄγριον) ᾳεδὸν τε μεδὲν μεδὲ πολὺ χεῖρον γίνεσθαι φ ἡμέρων τὸν καρπὸν, καὶ ᾳεδὸν διώκεσθαι χειμῶνας ὑποφέρειν, καὶ ᾳεδὸν πολὺ φύεσθαι κατὰ τὰ ὄρη, καὶ πολύκαρπον φ τοῖς φοραῖς.

ραῖς· ἐπὶ δὲ ᾳεδὸν μεδὲ σκληρόδη, ἀλλὰ θαμνώδεις εἶν, ῥάβδοις ὠδὺ μαραλῶν, καὶ αὐόξοις· μικραῖς δὲ, καὶ παχείαις γνίαις. τ μὲν ἀλλὰ καὶ ὀξυμβρότου. διαφορὰν δ' ἔχει, τῷ τὸν καρπὸν ἀραδισίσθαι βελτίω, καὶ μεῖζον τὸ φύλλον· λειχαραγμένον δ' ἀμφοῖν, ὁμοιοτάδον ᾳεδὸν ἡ λιλιθραις, πλὴν πλατύτερον, οὐ αὐτὸ τὸ δένδρον μεῖζον. καρπιμώτερον δὲ καὶ ἀεὶ γίνεται, καὶ τακτοποιούμενον τὰς ῥάβδους. γόνι δὲ δύο, ἀμφοῖν. ἀεὶ μὲν γὰρ τροχύλον, ἀεὶ δὲ πρόμακρον φέρουσι τὸ κάρυον. ἐκλυνότερον δὲ τῶν ἡμέρων, καὶ καλλικαρπεῖ, μᾶλιστα δ' ᾳ ζοῖς ἐφύδροις. ὀξυμβρότατα δὲ τὰ ἄγρια μεταφυτεύόμενα. φλοιὸν μὲν ἔχει πλέον ὠλιπόλαιον, λεπτὸν, λιπτὸν, ἰσλίως σιγμὰς λευκὰς ἔχοντα ᾳ αὐ ᾳεδ. τὸ δὲ ξύλον σφόδρα γλίχρον, ὥστε οὐ τὰ λεπτὰ πάνυ ῥαδδία πολλαπήσαι ᾳεδὸν, νέα ποιοῦσι, καὶ τὰ παχέα δὲ ματαξύσαντες. ἔχει δὲ οὐ ᾳ νεώνλιν λεπτὸν, ξανθὸν, ἢ κοιλαίνεσθ. ἴδιον δ' αὐτῶν τὸ πόδι τὸν ἴσλον, ὥσπερ εἴπομεν. ᾳ δὲ τρεβίνθ, τὸ μὲν ἄρρεν, τὸ δὲ θῆλυ. τὸ μὲν δὴ ἄρρεν, ἄκαρπον, διὸ οὐ λαλοῦσιν ἄρρεν· ὧν δὲ θῆλυ, ἡ μ ὀρυθρὸν ὑὸς φερὸ τὸν καρπὸν, πλίνον φακὸν, οὐ ἅπεπον· ἡ δὲ χλοερὸν γένεσθαι, μετὰ τοῦτο ὀρυθραίνᾳ· καὶ ἅμα τῇ ἀμπέλῳ πεπαίνεσθαι, τὸ ἔσχατον ποιεῖ μέλανα, μεγέθ πλίνον λύαμον, ῥυτινώδη δὲ, καὶ θυωδέστερον. ἔστι δὲ τὸ ὀγκῶδες πόδι μὲν τὸν ἴσλον καὶ τ μακεδνίαν βραχὺ, θαμνῶσθαι, ἐσραμμένον· πόδι δὲ λαμασοῦν ᾳ συείας, μέσα, οὐ πολὺ, καὶ λαλόν. ὅθ γάρ τί φασιν εἶν πανμέγιστον τερεβίνθ. ἄλλο δὲ ὀδὲν πεφυκέναι. ξύλον δὲ ἔχει γλίχρον, καὶ ῥίζας ἰσχυρὰς ᾳεδὸν βαθείς. καὶ τὸ ὅλον αὐόλεθρον. ἄνθ δὲ ὅμοιον ᾳεδὸν ᾳ ἐλαίας. τῷ χρώματι δὲ ὀρυθρὸν φύλλον. πόδι γνα μίσχου πλέω, λαφνοειδῆ, οὐ ᾳ συζυγίαν, ὥσπερ καὶ τὸ ᾳ οἴνης, καὶ τὸ ὀξὺ ἄκρον πόδι πῆ· πλὴν ἀγωνιώτερον ᾳ οἴνης, καὶ λαφνοειδέσθρον δὲ λύκλῳ, καὶ λιπτὸν ἅμα ἅπαν τῷ καρπῷ. φέρει δὲ καὶ † κορυνώδη τινὰ κοῖλα, καθαπὲρ τὰ πτελέα· ᾧ οἷς θηρίδια ἐγγίνεται ἰωνοποδῆ. ἐγγίνεται δ' ἐ τι ῥυτινώδες γ' τοῖς, καὶ γλίχρον· τ μὲν γ' τοῦθγ γε ἡ ῥυτίνη συμίγνται, ἀλλ' ἀπ' τοῦ ξύλου. ὁ δὲ καρπὸς οὐκ ἀφίησι ῥυτίνης πλῆθ, ἀλλὰ πρόσεχε μὲν ταῖς χερσὶ καὶ μὴ πλῆθ μετὰ ᾳ συλλογῆ, σωίεχται. πλωύμεν δὲ, ὁ μ λύκος, ἡ ἅπεπ, † ὧν πλεῖον· ὁ δὲ μέλας ὑ ᾳ σται. ἡ δὲ τύφ μεγέθ μὲν τ μεγάλη. τὸ δὲ φύλλον ὁμοιον ἔχει μυβρίνῳ. φύεται δ' ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις, ἡ τραχέσι· ἡ γὰρ τὰ λύτωρα ποιᾶτον, ὃ ἡ πλέσι γίνεται. ψυχρὸς δὲ ὁ ὄλυμπος ὁ μακεδνικὸς· ἡ γὰρ ᾳ τοῦβα γίνονται, πλὴν τ μεγάλοι. μέγισοι δὲ καὶ καλλίσοι ᾳ λυρήνη. ἡ γὰρ δύμηκες, καὶ πάχ ἔχουσι πολὺ πᾶσι τὰς ἄλλας. διὸ καὶ τὸ μέλι ὀχ πολὺ ὄζον ᾳ τῷ ξε πλήθ δὲ πολύ. λεράτιγος δ' ὄψιν, οἱ δὲ λεράτιγονα καλοῦσιν. ἔχ δὲ τὸ μὲν φύλλον ὁμοιον μεσπίλη, τετανον, πλὴν μεῖζον ἐκείνο. καὶ πλατύτερον, καὶ πδομηκέσθρον· τὸν δ' χαραγμὸν ὀκ ἔχειν, ὥσπερ ἐκεῖνο. γίνετ δὲ τὸ ἀγρὸν ὅτε μέγα λίαν, ὅτε παχύ. τὸ δὲ ξύλον, ποικίλον, ἰσχυρὸν, ξανθὸν, ἔχ δὲ φλοιὸν λεῖον, οἷον μεσπίλη· μονόῤῥιζον δ' εἰς βαθ, ὡς ὠπολύ. καρπὸν δ' ἔχ τροχυλ) πλίνον ἡ κότινος πεπαινόμενος δ' ξηρὸς γίνετ, οὐ ὠμελαίνετ· ᾗ ᾳ γλῦσιν, οὐ τὸν χυλὸν, μεταπλῶδες. διόπερ οἷον ἀτρία διόξεσθν αὖ εἶν μονοδέσ δ', οὐ ὀκ ἔχον διαφοράς. οὐ πρῖνος φύλλον μ ἔχ δρυώδες, ἐλαττον δ', ἐπακανθίζον· τὸν δ' φλοιὸν, λειότερον δρυός. αὖτο δὲ τὸ ἀγρὸν μέγα, καθάπ ἡ δρῦς, ἐὰν ἔχ τόπον οὐ ἐλαφρὸς. ξύλον δ' πυκνὸν, οὐ ἰσχυρὸν· βαθύῤῥιζον δ' ὠπλῶς, οὐ πολύῤῥιζον. καρπὸν δ' ἔχ βαλανώδη· μικρὰ δ' ἡ βάλανος. πόδικαταλαμβάνᾳ δ' ὁ νέος τὸν γῶν· ὀλέγ πεπαίνᾳ. διὸ οὐ διφορεῖν λυές φασι. φέρει δὲ οὐ πᾶσ ᾳ βαλανον, κόκκον λινᾷ φοινικοῦν. ἴσχει δὲ οὐ ἰξίαν, οὐ ὑφέαρ. ὥστε γίνετ συμβαίνᾳ, τὰ παρὰς ἅμα καρπὸς ἔχειν αὐτὸν· διὸ μὲν τὸς ἑαυτ, δ' ὑὸ δ' ἄλλος, τὸν τε ᾳ ἰξίας καὶ τὸν † ὑφέαρ. καὶ τῷ μὲν ἰξίαν φέρει ἐκ ᾧν πρὸς βορρᾶν, τὸ δὲ ὑφέαρ ἐκ ᾧν πρὸς μεσημβρίαν. οἱ δὲ πόδι ἀρκαδίαν, διένδρον τ σμίλακα καλοῦσιν, ᾧ ζειν ὁμοιον ᾳ πρῖνο. τὰ δὲ φύλλα οὐκ ἄκανθώδ ἔχει, ἀλλ' ἀπελώτερα, καὶ βαθύτερα, καὶ διαφορὰς ἔχοντα πλείους. ὁδὲ ὁ ξύλον ὠσπερ ἐκεῖνο σορεύ, καὶ πυκνὸν, ἀλλὰ μελαχρὸν ᾗ τοῖς ὀργασίαις. ὁ δὲ καλοῦσιν οἱ ἀρκαδίδν φελλόδρυν, τοιαύδε ἔχ τ φύσιν· ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀνὰ μέσον πρῖνό καὶ δρυός ζει. καὶ γίνοιγε ὑποκαμβαύουσιν, ἐὰν θᾶλυν πρῖνον· διὸ καὶ ὅπου μὴ φύεται πρῖνο, τότ χρῶνται πρὸς τὰς ἀμάξας, καὶ τὰ ζιαῦτα· καθάπ οἱ πόδι λακεδαίμονα, καὶ πλέιαν. καλοῦσι δ' οἵ γε δλωρεῖς καὶ † ἀρίαν τὸ δένδρον. ἔσι δὲ μελαχώτερον καὶ μανότερον ᾗ πρῖνος, πεπεγμένος δ' ξανθὸς τὰ ἔσι καὶ ἐπιμελαίνεται, ἀθηναῖ· σκλη-

Ἀγρυώδη] ad nucis similitudinem, Graza

ἐπιπολαῖον

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ. Sup. cap. 12.

† Graza γόνος

* hoc servato quae admodum (pilus, Graza. sed dubito an missum sit (pilus) servatum, ut sic dubitanter omisit Graza.

ἐλίκην ὁ κότινος ἡμέρα

Athenaeus

Graza ἑκατὸν legit, et Athenaeus lib. 2. in cerasis.

διόπερ ἀρία μεσπίλη δόξειε μᾶλλον εἶναι, Athenaeus.

ἀρία / μετὰ ἀρίαν τὴν / ἀρίαν

V. in Carolozo plat. mo.

ἀρίαν S. ilicis, Graza. nisi forte unum sit, ἀρία et ἀρίαν et erat arbore ad nucis similitudinem, Graza

lib. 1. ca. 15. ἔχειν τὰ καρύδια τὸν καρπὸν ἐν τῷ ἱματίῳ

Graza Dalec. ampius: ego emendo τὸν καρπὸν ἐν τῷ ἱματίῳ

παραλαμβάνουσιν.

Σῦκα γενεὰ ἓξ φραξινοῦ ἐν ᾧ ἐστὶ φωλεὸς ἀκάρεως

φαμίχον

Salix

κλάσα, candida (ρίζοτομος. πυκ) νότερα

ῥομφὶ μικρὰ ἀγαθὰ ποιεῖ

ἐλίκων

ἀκάνθου ἐν ᾧ ὁ ἀκάρεως

πεύκης

ἄρκευθος

ἄκαρπον

Graza

ἄκαρπον

Graza

Sic forte et alnus nigra, cornus pumila

ἀπίῳ

Graza, caryg. sed vide

ἀκτῆ

ἔχον

Amallana: ab stercelan mbo poēi.

Labrum figula fabra fere

Ἐσμιν cap. 17. Κολλοιτέα. à similitudine salicis. nam κολλοίτεα. à similitudine salicis. nam et sup. c. 18. Κολλοίτεα. fusili nomine pro κολοιτέα.

σκληρότερον δὲ καὶ πυκνότερον ἡ δρυός. καὶ τὸ χρῶμα φλοιωδέστερ' ἢ ξύλα, λιθωδέστερον μὲν τοῦ πρίνου, οἰνωπότερον δὲ ἢ δρυός. τὰ δὲ φύλλα πυθμενικὰ μὲν ἀμφοῖν· ἔχει δὲ μείζω μὲν ἢ ὡς πρῖνος, ἐλάττω δὲ ἢ ὡς δρῦς. καὶ τὸν καρπὸν ἢ μὲν πρῖνος κατὰ μέγεθος ἐλάττω, τῇς δ' ἐλαχίσας δὲ βαλανίοις ἴσον· ἧ γλυκύτερον μὲν ἢ πρῖνος, πικρότερον δὲ ἢ δρυός. βαλανοῖ δὲ πυθμὴν μὲν τοῦ πρίνου καὶ τοῦ παύτης καρπός, ἄκυλον· τὸν δὲ ἢ δρυός, βάλανον. μήκρων δὲ ἔχει φανερώτερον ἢ ὁ πρῖνος. καὶ ἡ μὲν φελλόδρυς τοιαύτην τινὰ ἔχει φύσιν. ἡ δὲ κόμαρος, ἡ δὲ μεμακίκλου φορᾶς τὸ εἰδύλλιον, ἔστι μὲν ὅτε μέγα· τὸν δὲ φλοιὸν ἔχει λεπτὸν μὲν, πρόμοιον δ' μυρίκῃ· τὸ δὲ φύλλον, μεταξὺ πρίνος καὶ δαφνης. αὐθεῖ δὲ τὸ συκαμινέαν. τὰ δὲ ἄνθη πεφυκεν ἀκρ μιᾶς ἑρεμάστρας, ἐπ' ἄκρῳ βοτρυδίου· τῷ δὲ μορφῷ ἑκασὸν ὅτιν ὅμοιον μύρτῳ πυρίκει, καὶ ᾗ μεγέθει δὲ πλησιάτον. ἄφυλλον δὲ, καὶ κοῖλον, ὥσπερ ὠὸν ἐγκεκολαμμένου· τὸ σῶμα δ' αὐτοῦ μυρίνου. ὅταν δ' ἀπανθήσῃ, τὸ μὲν περόσφυσις τετρύπηται. τὸ δ' ἀπανθῆσαν λεπτὸν, ὥσπερ σφόνδυλος πρὸς ἄστρακον, ἢ λοβρινεῖ δ' ὡρικός. ὁ δὲ καρπὸς γλυκὺς τῷ πεπαίνεται, ὡσῇ ἅμα συμβαίνῃ τοῦτον τ' ἔχειν, καὶ τὸν ἕτερον αὐθεῖν. πρόμοιον δὲ τὸ φύλλον καὶ ἡ αὐδοσλχνη ἔχει τῷ κομαρεῳ· μέγεθ δ' οὐκ ἄγαν μέγα. τὸν δὲ φλοιὸν λόβυκον ἔχει, καὶ πορρηγνυμένον. καρπὸν δ' ἔχει ὅμοιον τῇ κομαρεῳ. ὅμοιον δ' ὅτι τούτοις τὸ φύλλον καὶ τῆς κοκκυμηλέας, τὸ δὲ δρύϊνον μικρόν. ἴδιον δὲ ἔχει καὶ τὸ ἐκπαπᾶσθαι τὸν καρπόν· ὅσον γ' οὐδὲν ἐφ' ὑγρὸς ἀκμὴν μὲν ἄλλα δρύϊνα. τοῦτα μὲν οὖν κοινότερα πλείοσι χώραις καὶ τόποις, ᾗ ἴα δ' ἰδιώτερα· καθάπερ καὶ ὁ φελλός, ὃς γίνεται μὲν ᾗ συρρύμια. τὸ δὲ δρύϊνον ὅτι σελεχῶδες μὲν, καὶ ὀλιγόκλαδον· δύμηκες δ' ὡσεικῶς, καὶ σύκεις· ξύλον ἰσχυρόν· τὸν δὲ φλοιὸν παχὺν σφόδρα, καὶ κατερρηγνύμενον, ὥσπερ ὁ τῆς πίτυος, πλὴν κατὰ μέρος. τὸ δὲ φύλλον ὅμοιον τῇς μηλίας, παχὺ, πυμνικέσδρον, ἐκ ἀεὶφυλλον, ἀλλὰ φυλλοβολοῦν. καρπὸν δὲ ἀεὶ φορᾷ βαλανηφόρον, ὅμοιον τῇ ἀγρίᾳ. πυδιαιρεῖσι δὲ τὸν φλοιὸν, καὶ φασὶ λεῖν πάντα σχιζεῖν· εἰ δὲ μή, χεῖρον γίνεσθαι τὸ δρύϊνον. ἀγαπληροῦται δὲ πάλιν ᾗ σελὸν ᾗ πρωΐν ἔτεσιν.

Ἴλιον δὲ καὶ ἡ κόλουτέα πυδὶ λιπαραν, λίνδρον μὲν δυμεγάθες, τὸν δὲ καρπὸν φορᾷ ᾗ λοβοῖς πλήνου φανὸν, ὃς πιαίνᾳ τὰ πρόβατα θαυμασῶς. φύεται δὲ ἀκ αὐδρμάτ, καὶ ἐκ τῆς ᾗ προβάτων κοπῶν μαλιᾶς. ὥρα δὲ τῆς φυτείας, ἅμα ἀρκτούρῳ λυομένῳ. λεῖ δὲ φυτδύειν πυδρέχοντας, ὅταν ἤδη δραφύηται ᾗ τῷ ὑδατι. φύλλον δ' ἔχ' παρόμοιον τύλῃ. βλαστάνᾳ δὲ τὸ πρῶτον μονοφυὲς, ὧδι ἐστι μάλιστα τρία, ᾗ οἷς καὶ τὰς βακτηρίας τέμνουσι· δοκοῦσι γὰρ εἶναι καλαί. καὶ ἐαὶ πις κολούσῃ, ἀρθνήσκει· καὶ γὰρ ἀπαρβλαστεῖ. βλασόν δὲ ὀξύ. εἶτα χλοῦται, καὶ ἀκρδγκροῦται ᾗ τετάρτῳ ἔτει. ἡ δὲ πυδὶ τὴν ἴσλιν, λῷ λαλᾶσι κολύτεαν, ἕτερον εἶσλος ὄδι· θαμνῶδες δέ, καὶ ὀζῶδες, ᾗ πολυμαλχαλον· καύσιον δὲ οὐ πρόλυ. ἐχᾷ δ' φύλλον λαφυφυλλές, πλατυφύλλα λάφνης· πλὴν ᾗ προγυλοτέρον ᾗ μεῖζον, ὥσπερ ὅμοιον φαίνεσθαι τῷ ᾗ πτελέας, πυμνικέσδρον δὲ, τὴν χρόαν ὠχρδτερα χλωρόν, ὄπισθεν δὲ ὠχλδυκαίνου, καὶ πολύινον ἐκ τῶν ὄπισθεν τὰς λεπίδας ἔσι ᾗ ταῖς ῥίζαις, καὶ μεταξὺ τῶν πλουρσιείων ἀκ μέσης λατατεινσῶν. φλοιὸν δ' ὁ λίαν· ἀλλ' οἷον τὸν τῆς ἀμπέλ. τὸ δὲ ξύλον σκληρὸν, ᾗ πυκνόν. ῥίζας δὲ ὠπτολαίας, ᾗ λεπίδας ᾗ μανὰς, ἄλλας δ' γνίσιμ, ᾗ ξαυθὰς σφόδρα. λαρπὸν δ' ὀκ ἔχειν φασὶν, ἀδὲ ἄνθος. τῇ δὲ κορυνώδη λαθύειν, ᾗ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς πρὸ τὰ φύλλα λείας σφόδρα, ᾗ λιπαρὸς, ᾗ λδυκός· τῷ χνίμαλι δὲ λαχρώδης. ἀκραπερ ᾖ, ᾗ ὠμὰ καυθεν, πδαφύειν ᾗ ἀαβλαστάνᾳ. ἴσλια ᾖ ᾗ τάδε πρὸ τῇ ἴσλιν ὄδιν· οἱ δὲ ἀλεξανδρεῖα λαλαμίνη λάφνη, ᾗ συκῆ λις, ᾗ ἄμπελος. ῥῖ μὲν οὖν λάφνης ἐν τούτῳ τὸ ἴσλι, ὅτι ὠπφυλλόκαρπόν ὄδιν, ὥσπερ ᾗ λεγυβρομυρρίνη. ἀμφότερα γὰ τὸ καρπὸν ἔχασιν ἐκ τῇ φάχεως τὸ φύλλ· ἡ δὲ συκῆ, θαμνῶδες μὲ, ᾗ ἐχ ὑψηλὸν, πάχος δ' ἔχ', ὥστε ᾗ πηχυαῖον εἶν τῇ πρί μέρ). τὸ δὲ ξύλ) ὑπερσαμμύον, γλίχρον, λάτωθεν μὴ λεῖον ᾗ ἀογλον, ἄνωθεν ᾖ πρίνομ). χρῶμα ᾖ ᾗ φύλλα ᾗ φλοιὸ, πελίου. τὸ ᾖ σῆμα τῇ φύλλων, ὅμοι τῷ τῇ Φιλύρας· ᾗ μαλακὸν ᾖ, ᾗ πλατύ, ᾗ τὸ μέγεθος πρὰ πλήσιον ὡς ἄνθος μεσαιλάδες. ᾗ αὐθεῖ ἅμα τῇ μεσαιλη. ὁ ᾖ λαρπὸς, ὃν λαλᾶσι σῦκον, ὀρυθρὸς, ᾗ λίνος ἐλαίας, πλὴν σρογυλώτερος· ἐδιόμενος ᾖ, μεσαιλώδης. ῥίζας ᾖ ἐχᾷ πτχείας, ὡς αὖ συκῆς ἡμᾶρ, ᾗ γλίσκας. αἰζᾶτες δὲ ὅτι τὸ δρύϊ φο). ᾗ καρδίαν ἐχᾷ σεριὰν, ὀκ φλειώνω. ᾗ ᾖ ἄμπελ φύεται ᾗ πρὰ ἴσλης, πρὶ ᾖ τὰς φαλάκρας

κρας λαλαμίνας. ἔσι δὲ θαμνῶδες, βαθδίοις μικροῖς. τένοντ δὲ οἱ λιλῶνδι ὡς τωγωνιᾶοι, πρὸς οἷς ῥᾳγρὸν ἐσὶν ἐκ πλαγίᾳ μέλαναι. τὸ μὲτεθ, πλίνος λύαμ, γλυκεῖαι. ἔχασι δ' ῥῶτος γιαρτῶδίες πι, μαλακόν· φύλλον σρογύλον, ἀχμὰς, μικρόν· ἔχει δὲ καὶ τ' ἄλλα χρόλον ὅρη φύσεις πινας ἰδίας, τὰ μὲν ᾗ σγίδροω, τὰ δὲ θάμνων, τὰ δ' ᾗ ἄλλων ὑλημάτων. ἀλλὰ γὰ πρὸ μὲν τ' ἰδιότητος εἴρηται πολλάκις, ὅλ γίνετ' ἰαθ' ἑκάσσε τόπος. ἡ δὲ γὰ αὐτοῖς τοῖς ὁμογενέσιν ἡ σλαφορὰ, ἰαθάπερ ἡ ῥῶ σγίδροω καὶ ῥῶ θάμνων, ὁμοίως ἔσκης ῥῶ ἄλλων (ὥσπερ εἴρηται) ῥῶ πλείοσιν, ὥσπερ ᾗ ῥάμνα, καὶ παλίουρος, ᾗ ἴτεα, ᾗ ῥόδ, ᾗ λυκία, ᾗ βάτος, ᾗ ἑτέρων πολλῶν. ῥάμνος τε γὰ ἡ μὲν ὄξυ μέλαινα, ἡ δὲ λδυκὴ· ᾗ ὁ λαρπὸς διαφορᾶ· ἀκανθηφορεῖ ᾖ ἄμφω. τοῦ τε ἴσου τὸ μὲν λδυκὸν, τὸ ᾖ μέλαν. καὶ τὸ ἄνθ ἑκατέρου ᾗ ὁ λαρπὸς ᾗ λόγου, ὁ μὲν λδυκὸς, ὁ δὲ μέλας· γίνῳ δὲ ᾗ ὥσπερ ἀνὰ μέσον ου τὸ ἀνθ ὧν πορφυρίζᾷ· καὶ ὅτε οἰνωπὸν, ὅτε ἐκλδυκόν ὄξιν, ὥσπερ ἴνων. ἔχᾷ δὲ ᾗ τὰ φύλλα λεπτότερα ᾗ λειότερα, καὶ τὰς ῥάδσους, τὸ λδυκόν. ὃ τε παλίουρ ἔχει διαφορᾶς. ἅπαντα δὲ τοῦτα λαροφόρα. καὶ ὀγε παλίουρος γ' λοβῷ ἴνι τὸν λαρπὸν ἔχει (λαθάπερ τὸ φύλλον, γ' ᾧ τρία ἢ τέτταρα γίνεται· ὁρῶνται δὲ αὐτῷ πᾶς τὰς βῦας οἱ ἰατροί, κόπτοντες. ἔχει γὰρ ἴνα γλιχρότητα, ᾗ λίπος, ὥσπερ ὁ βάλανος· ἐχ ἥπερ σλέ ὅτι τὸ σγίδροω πάρυσβον· φυλλοβόλον δὲ, καὶ ὀχ τοῖς ξηροῖς, ὥσπερ ὁ βάλανος· ἐχ ἥπερ σλέ ὅτι τὸ σγίδροω πάρυσβον· φυλλοβόλον δὲ, καὶ ὀχ ὥσπερ ἡ ῥάμνος ἀείφυλλον. ἔτι δὲ ᾗ τὸ βάλανος πλέω γγῆν, μεγίστη ᾖ ἔχοντες διαφορά· ὅτι ὁ μὲ ὀρθοφυὴς, ᾗ ὕψος ἔχων· ὁ δ' ὠπ' τ' γῆς, ᾗ σύθυς διάτωνσθαι· ᾗ ὅταν σωάπτ τῇ γῇ, ῥιζοῦσθαι πάλιν, ὃν δὴ ἰαλᾶσί τινὸν χαμαιβάτον. τὸ δὲ ἰυνόσβανον, τὸν λαρπὸν ὑπερυθρον ἔχᾷ, καὶ πρὰ πλήσιον τῷ ᾗ ῥόας. ἔσι δὲ δ' ἐνδρσ ᾗ θάμνα μεταξὺ καὶ πρόμοιον τοῖς ῥόαις, τὸ δὲ φύλλον ἀγνῶδες. ᾗ δὲ ῥὸ τὸ μὲ ἀρρέν, τὸ ᾖ θῆλυ ἰαλᾶσι, τῷ τὸ μὲν ἄκαρπον εἶν, τὸ δὲ λαρπιμον. οὐκ ἔχει δὲ οὐδὲ τὰς ῥαδδίσεις ὑψηλὰς, οὐδὲ παχείας· φύλλον δὲ ὅμοιον πτελέα, πλὴν μικρόν, καὶ πυμνικέσδρον, ᾗ ἐπίσλασυ. ῥῶ δὲ ἰλωνίων ῥῶ νεωσὶ ᾗ ἴσα τὰ φύλλα εἰς δύο· ἰατάδηλα δὲ ἐκ τῶ πλαγίων, ὥστε σοιχεῖν. βάπτουσι δὲ τοῦτο ᾗ οἱ σκυτοδέψαι τὰ λδυκὰ δέρματα. ἄνθ λδυκόν, βοτρυώδες. τῷ χνίμαλι δὲ τὸ ὁλοχρὲς, ὅσυγας ἔχου, ὥσπερ ᾗ ὁ βότρυς. ἀπανθήσαντος δέ, ὁ λαρπὸς ἅμα τῇ σαφυλῇ δρυθραίνεται, ᾗ γίνονται οἷον φακοὶ λεπτοὶ συγκέμενοι. βοτρυοῖ δὲ τὸ χνίμα ᾗ τοῦτων. ἐχᾷ δὲ τὸ φάρμακῶδες ὀζῶδες, ὃ καλεῖται ῥῦς, ᾧ αὐτῷ ὀσῶδες, ὃ καὶ ῥῖ ῥῦ δηυπνιμένης ἔχει πολλάκις ῥίζα δ' ὠπολαῦ, ᾗ μονοφυὴς, ὥστε ἀὰσκαλπεῦσα ῥᾳδίως ὁλόῤῥιζα. τὸ δὲ ξύλον γ' τοιούτων, ᾗ ἄφθαρτον δὲ κοπτόμενον. γ' πᾶσι δὲ γίνεται τοῖς τόποις, δύθλωεῖ δὲ μάλισα γ' ταῖς ἀργιλώδεσι. πολυειδὴς δὲ ὁ λιτῆος. καὶ γὰρ † ἐπίγειος, ὃ δὲ εἰς ὕψ ἀερόμενος. καὶ τῶν γ' ὕψ πλέω γγῆν. τρία δ' οὖν φαίνεται τὰ μέγιστα· ὅ, τε λδυκὸς, καὶ ὁ μέλας, καὶ τρίτον ἡ ἐλιξ. εἴδ' ἑκάσου τούτων, πλέω· λδυκὸς γὰρ, ὁ μὲν ῥῖ ῥῶ πῶ μόνω, ὁ δὲ καὶ τοῖς φύλλοις ὅτι. πάλιν δὲ τῶν λδυκοκάρπων μόνων, ὁ μὲν ἀσφὸς καὶ πυκνὸν καὶ σωεικότα ῥῶ λαρπὸν ἔχει, λαθάπερ εἰς σφᾶιραν, ὃν δὴ ἰαλᾶσί λνδν κορυμβίαν, οἱ δὲ ἀθλίνσιν ἀχαρνικὸν ἀρ' λδυόμνον· ὁ δὲ ἐλαῖ ὅλακεχυμένος, ὥσπερ καὶ ὁ μέλας· ἔχει δὲ καὶ ὁ μέλας ὅλαφορὰς, ἀλλ' ἐχ ὁμοίως φανερῶς. ἡ δὲ δὴ ἐλιξ ᾗ μεγίσας ὅλαφορᾶς· καὶ γὰρ ταῖς φύλλοις πλεῖσον ὅλαφέρει τῇ τε μικρότητι, καὶ ῥῶ † γωνοειδεῖ, καὶ σύθυμότερα εἶν· τὰ δὲ τοῦ λιτῆος, πολυφορέσερα καὶ ἁπλᾶ· καὶ ῥῶ μήκει τῶν ἐλικῶν, ἀλλὰ τῇ ἐκ τοῦ λιτ τοῦ πλειουμένη. εἰ δὲ πᾶς ἀκριβοῦσθαι τῇ φύσει τὴν ἕλικα, ἀλλὰ τῇ ἐκ τοῦ λιτ τοῦ πλειουμένη. εἰ δὲ πᾶς ἀκριβοῦσθαι, ἰαθάπερ τινὲς φασιν, ἡλικίαις αὖ εἶν καὶ διαθέσεως, οὐκ ἴδιους ἡ διαφορὰ· ἰαθάπερ καὶ ῥῖ ἀπίου πᾶς τὴν ἀχράδα. πλὴν τό γε φύλλου καὶ ταύτης πολὺ διαφέρει πᾶς τοῦ ὠ·πίου· ταὐτοῦ δὲ ὄζει, καὶ γ' ὀλίγοις ὄδιν, ὥσε παλαιούμνου μεταβάλλειν, ὥσπερ ὠὴ ῥῖ λδύκης καὶ τοῦ λιρότωνος. ἴδιη δ' ὅτι πλέω ῥῖ ἑλικος, ὡς μὲν τὰ πθφανέσατα καὶ μέγιστα λαβεῖν τρία· ἤτε χλοῦρα καὶ πυώδης, ἢ πρ καὶ πλάτη· καὶ ἑτέρα ἡ λδυκὴ, καὶ τρίτη ἡ ποικίλη, ἣν δὴ ἰαλοῦσί τινὲς θρακίαν. ἑκάτη δὲ τούτων δοκεῖ διαφορεῖν. ᾗ γὰρ ῥῖ χλοώδους ἡ μὲν λεπτοτέρα, ᾗ μακροφυλλοτέρα, ᾗ ἔτι πυκνοφυλλοτέρα· ἡ δ' ἢ πρ πάντα ταῦτ' ἔχει. ᾗ ῥῖ ποικίλης, ἡ μὴ μεῖζον, ἢ δ' ἔλαθον τὸ φύλλον, ᾗ τῇ ποικιλίαν διαφέρειν. ὡσαύτως δὲ ᾗ τῷ μεγέθει ᾗ τῇ χροιᾷ

ᾗ πυρίνῃ ὅμοιον τῷ τῆς ἐλαίας, ὅλα.

Dioscs.

δυαιρετάτη σλαφερέστερον. † δυαιρετάτη δὲ ἡ πρώιμος, καὶ ὧν πλεῖστον πρῶτα. φανεραὶ δ' εἶναί φασι τῇ ἀκρωτηριωμένῳ, ὃ μόνον τοῖς φύλλοις, ὅτι μείζω καὶ πλατύτερα ἔχει, ἀλλὰ καὶ τοῖς βλαστοῖς· δύθυς γὰρ ὀρθὸς ἔχει, καὶ οὐχ ὥσπερ λιπτοκαυλωμένη καὶ σλαφῆ τὴν λεπτότητα καὶ σλαφὸ τὸ μῆκος.

ασθρίμα χεῖρ

τῇ δὲ λιπῶδος, καὶ βραχύτροι καὶ παχύτροι. ὁ καὶ λιπὸς, ὅταν αὖχμῃ † ασθρμᾶχει, μετέωρόν ὅτι καὶ ὀρθὸν τὸν βλαστόν. πολύῤῥιζον μὲν ἔν ἄκρᾳ λιπὸς, καὶ πυκνόῤῥιζον, σπυρραμμένον· τοῖς ῥίζαις δὲ ξυλώδεσι, καὶ παχείαις, καὶ οὐκ ἄγαν βαθυῤῥίζοις· καὶ μάλιστα δ' ὁ μέλας, καὶ τὸ λύκιον ὁ τραχύτατος καὶ ἀγριώτατος. διὸ καὶ χαλεπὸς πραφύεσθαι τοῖς ἀγνώστοις. ἀπόλυσι γὰρ πάντα, καὶ ἀφανίζει, πραιρόμενον τὴν τροφήν. λαμβάνει δὲ μάλιστα πάχος, καὶ μῆκος ἐτῶν Ϛ. γνώσεται δὲ ἀπὸ τοῦ λαβεῖν αὐτὸ λιπῆ ἀγνώστου. ὡς δ' ὅλως τὸ πλεῖον ἀεὶ πρὸς ἑτέρῳ φιλεῖ, καὶ ζητεῖ· καὶ ὥσπερ † ἐπαυλόκαυλόν ὄτιν. ἔχει δ' σύθυς καὶ φύσεώς τι ποιητόν. καὶ γὰρ τῷ βλαστῷ ἀεὶνσιν ἀεὶ ῥίζας αὐξεῖ μεῖζον τὸ φύλλον, αἷς ὥσπερ ὑπόκειται τοῖς ἀγνώστοις καὶ τοῖς τειχίοις, οἷον ἐπιτηδὲς πεποιημένοις ὑπὸ τῆς φύσεως. διὸ καὶ ἀγριώτερον τὴν ὑγρότητα, καὶ ἧκον ἀφανίζει· καὶ ἐὰν ὑπονοήσῃ λιπτωθῆναι, διώκει ἀμύνειν καὶ ζῆν. ἔχει δὲ καὶ ἑτέραν σλαφορὰν πρὸς τὸν λαρπὸν ὁ μικρός. ὁ μὲν γὰρ ἐπίγλυκύς ὄτιν, ὁ δὲ σφόδρα πικρός, καὶ τὸ λύκιον καὶ τὸ μέλαν· σημεῖον δ' ὅτι τὸν μὲν ἐδίσσιν οἱ ὄρνιθες, τὸν δ' ὄ. τὰ μὲν οὖν ποδὶ τὸν λιπῆν, ὅτως ἔχει.

Symlax ii. amplexicaulis, Graza. an ἐπαυλόκαυλον φύλλον.

μίσχος

ἡ δὲ σμίλαξ, ἔστι μὲν ἐπαυλόκαρπον· ὁ δὲ λαρπὸς ἀκανθώδης, καὶ ὥσπερ ὀρθόκαυθον. τὸ δὲ φύλλον, λιπῶδες, μικρὸν ἀγώνιον, καὶ τὸν μίσχον πρόσφυσιν νοτερόν. ἴδιον δ' ὅτι τοῦ τε σλαμίσου ταύτῃ ὥσπερ ῥάχις λεπτὴ ἔχει, καὶ τὰς σμυρίνης σλαπέντας ὀκτὼ ταύτης ὥσπερ τὰ τ' ἄλλα, ἀλλὰ ποδὶ αὐτὴ ποδιφορεῖς, ἡμιλίκας ἀεὶ δὲ πρὸς φύσεως † μίσχῳ τῷ φύλλῳ· πρὸς δὲ τὸν λαυλὸν τὸν ἄτονον, τὰ πρὸς τὰς σλαπέντας τὰς φυλλικὰς, ἐκ τ' αὐτῶν μίσχων ὅις φύλλοις πραπέφυκεν ἴσλος λεπτὸς, καὶ ἑλικτός. ἀνθῷ δὲ λευκῷ, καὶ σύωδες, ἠείνῳ. τὸν δὲ λαρπὸν ἔχει πρὸς μφρῇ τῷ σρυχνῷ, καὶ τῷ μηλώθρῳ, καὶ μάλιστα τῇ λαυλμίνῃ σταφυλῇ· ἀτρεία. λιστακρέμασοι δ' οἱ βότρυδες, λιπῆ πρόσπυρ. πραγγύζει δὲ ὡς πρὸς τ' σταφυλίν· ἀπὸ γὰρ ᾧ ὁς σημείου οἱ μίσχοι † ὀραγικοί. ὁ δὲ λαρπὸς ὀρυθρὸς, ἔχων πυρῆνας τὸ μὲν ἐπίπαν δύο, ἐν ὅις μείζοσι δὲ τρεῖς, ἐν δὲ ταῖς μικροῖς ἕνα. σκληρὸς δ' ὁ πυρῆν· σὺ μάλα, καὶ ὀδ' χρώματι μέλας ἐξωθεν. ἰδίαν δὲ τ' βοτρύων, ὅτι ἐκ πλαγίων τὰ πρὸς λαυλὸν πραθερμίζοσι. καὶ λατ' ἄκρον ὁ μέγιστος βότρυς ἐν τῷ λαυλῷ, ὥσπερ ὧδί τὰ ῥάμνα καὶ τὰ βάτα. ὧδε δὲ σπένδει, ὡς καὶ ἀκάρπου, καὶ πλαγιαπαλαιόκαρπον. τὸ δ' δύώνυμον πρὸς ἀγορδυόμορφ δ' γνῶσιν, φύεται μὲν ἄλλοθί τε, καὶ τὰ λέσβα ἐν τῷ ὄρει ὀρνυσίν, ὀρδύνῳ λαλεμύνῳ. ἔστι δὲ ἡλίκον ῥόα, καὶ τὸ φύλλον ἔχει ῥοώδες, μείζον δὲ † ἡ χαμαιδάφνη, καὶ μαλακὸν ὥσπερ ἡ ῥόα. ἡ δὲ βλάστησις ἀρχεται μὲν αὖτε ποδὶ τὴν ποσειδεῶνα· αὐθεῖ δὲ τὸ ἦρ. τὸ δ' ἄνθος ὅμοιον τῇ ῥόᾳ ᾧ λύκῳ ἰῷ. ὄζει δὲ δεινὸν, ὥσπερ φόνος. ὁ δὲ λαρπὸς ἐμφορὴς τὸν μορφὸν μετὰ τὸ λαῦφος, τῷ δὲ σπόμα λοβῷ· γνῶσθαι δὲ σφρεῦ, πλὼ δηρυμίζοντι τῇ τετρασοιχίαν. ἴσος ἐδιόμυον ἀεὶ τῶν πόδων, ἀρκῆ χύει· καὶ τὸ φύλλον, λῇ ὁ λαρπὸς. λῇ μάλιστα τὰς αἰγας, ἐὰν μὴ λαβάρσεως τύχῃ. λαβαιρεῖται δὲ αὐόχα. ποδὶ μὲν δὴ ἄγνωστον καὶ θάμνων εἰρηται· τῶν δὲ ὅις ἐξῆς ποδὶ τῶν λειπομένων λεκτέον.

Graza κολίτη ποιεῖ

Sic pam et Limeo ἄρτο

Καθαίρεται

so malim

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Δ.

Αἱ μὲν δὴ σλαφοραὶ τ' ὁμογλώσσων τεθεώρηνται πρότερον. ἅπαντα δ' ὁ γὰρ ὅις οἰκείοις τόποις λαμβίνει γίνεται, καὶ μᾶλλον σύθρηξ. καὶ πρὸς ἀγρίοις εἰσὶν ἑκάστοις οἰκεῖοι, λαθάπερ ὅις ἡμέροις. τὰ μὲν γὰρ φιλεῖ τὸς ἐφύδρους καὶ ἑλώδεις, οἷον αἴγειρον, λύκιν, ἰτέα, καὶ ὅλως τὰ πρὸς τὸς ποταμὸς φυόμενα· τὰ δὲ τὸς ὀξυκέρεις, καὶ σύπλεις· τὰ δὲ μᾶλλον τοὺς παλισκίους. τὸ σύκιν μὲν γὰρ γ' ὅις πρόσγλοις λαμβίνει καὶ μεγίστη φύεται· γ' δὲ ὅις παλισκίοις ὅλως ὁ φύεται. ἐλάτη δὲ ἀνάπαλιν, γ' ὅις παλισκίοις λαμβίνει, ὅις δ' σύπλοις οὐχ ὁμοίως, γ' ἀρκαδίᾳ γῆ

Graza ῥικαῖς

Graza χωρὶς δὸς κεπεῖ loca edita et aperta

γῆν ποδὶ τὸν ἱραύλιν λαλεμύλιν, τόπος ὅτι ὃς ὅις ὑγρὸς καὶ ἄπνεος, ἐς ὃν σδιέπτη· ὅλως ἥλιον ἐμβαλλόμενον φασίν· γ' τότων δὲ πολὺ σλαφέρουσιν αἱ ἐλάτται καὶ τῷ μήκει, καὶ τῷ πάχει. οὐ μὴν ὁμοίως γε πανταχοῦ, ὅσ' ὡράϊαι· ἀλλ' ἥκιστα λαθαπὸρ αἱ πόντικαι, αἱ γ' ὅις παλισκίοις. διὸ καὶ πρὸς τὰ πολυτελῆ σῦν ὄργανα, οἷον θυρώματα, καὶ εἴ τι ἄλλο ασθλάϊον, οὐ χρῶνται τοῖς· ἀλλὰ πρὸς τὰς ναυπηγίας μᾶλλον, καὶ τὰς οἰκοδομίας. καὶ γὰρ ῥοϊκεῖ λαλλισαι καὶ τανείαι καὶ ἀνέραιαι αἱ ἐκ τότων, ἔτι δὲ ἴσοι τῷ μήκει σλαφέροντες· ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἰσχυροί, ὅις ἐκ τῶν πρόσπλιων· ἀλλὰ τῇ βραχύτητι πυκνότροι τε ἐκείνων, καὶ ἰσχυρότροι γίνονται, χαίρει δὲ σφόδρα καὶ ἡ † μίλητος ὅις παλισκίοις, καὶ ἡ πάσδυς, καὶ θραύπαλος. ποδὶ δὲ τὰς νορυφὰς σῦν ὀρέοις, λῇ τὰς ψυχρὰς τόπους, † θέα μὲν φύεται εἰς ὕψ·

ἐλάττη δὲ καὶ ἀρκεύθῳ φύεται μὲν, ὀκ εἰς ὕψ· διέ· λαθάπερ καὶ ποδὶ τὸν ἄκραν λυκίνλιν. φύεται δὲ καὶ ἡ λύπλαστος ὧδι σῦν ἄκρᾳ, λῇ χειμεριωτάτῳ τοῦτα μὲν ὃν ἂν τις θέᾳ φιλόψυχρα. τὰ δ' ἄλλα πάντα, ὡς εἰπεῖν, μᾶλλον χαίρει ῥ' πρόσπλιοις. ὁ μὲν ἄλλα καὶ ὧδε συμβαίνῃ λῇ τὴν χώραν οἰκείαν ἑκάστῳ σῦν ἀγνώστῳ. γ' κρήτῃ γὰρ φασιν γ' ὅις ἰδίοις ὄρεσι, καὶ γ' ὅις λύκοις λαλεμύλιοις, ὧδι σῦν ἄκρᾳ, ὅπερ ὀδ' ἐποτε ὧπλέπτει χιὼν, λυπτέρυθρον ἔον· πλέϊστη γὰρ αὕτη ῥ' ὕλης, καὶ ὅλως γ' τῇ νήσῳ λῇ γ' τοῖς ὄρεσιν· ἔστι δὲ, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴρηται, καὶ σῦν ἀγρίων λῇ σῦν ἡμέρων τὰ μὲν ὀρεινὰ, τὰ δὲ πεδινὰ μᾶλλον. αὐαλογία δὲ καὶ γ' αὖ ὅις τοῖς ὄρεσι, τὰ μὲν γ' τοῖς ὑποκάτω, τὰ δὲ ποδὶ τὰς νορυφὰς, ὡσε καὶ λαλλίω γίνεται καὶ σύδυγῆ. παντα χοῦ δὲ λῇ πάσης ῥ' ὕλης πρὸς βορρᾶν τὰ ξύλα πυκνότερα καὶ λαλλίω φέρει, λῇ ἁπλῶς λαλλίω. καὶ ὅλως δὲ πλέιω γ' ὅις πρόσβορείοις φύεται μᾶλλον· ξανθὴ δὲ καὶ ὧδι δ' ἰδίωσι τὰ φύπνα μ' ὄντα μᾶλλον εἰς μῆκ· ὀ, ὀδὸ καὶ ἄορα, λῇ σύθεα, καὶ ὀρθοφυῆ γίνεται καὶ λωπεῶνδι· ἐκ τότων λάλλιστοι. μᾶλλον δὲ εἰς βάθ· καὶ πάχ· διό καὶ σκολιόστρα καὶ ὀζωδέστρα, καὶ τὸ ὅλον σόρεώτερα καὶ πυκνότερα φύεται. θεδίον δὲ τὰς αὐτὰς ἔχει σλαφορὰς τόποις καὶ γ' ὅις παλισκίοις, καὶ γ' ὅις σύπλοις, καὶ γ' ὅις σύπνοις. ὀζωδέστρα γάρ, λῇ βραχύτρα, καὶ ἥπιον σύθεα τὰ γ' ὅις σύπλοις ἢ ὅις πρόσπνεμοις. ὅτι δὲ ἔκασον ζητεῖ καὶ χώραν οἰκείαν, καὶ λράσιν ἄῤῥ·, φανερὸν, τῷ τὰ μὲν φέρειν ὅις τόπους, τὰ δὲ μὴ φέρειν, μήτε αὐτὰ γινόμενα, μήτε φυτευόμενα ῥαδίως· ἐὰν δὲ λῇ αὐπλανῆται, μὴ λαρποφορεῖν, ὥσπερ ὧδι τὸ φοίνικ· ὀ ἐλήλυθε, λῇ ῥ' αἰγυπτίας συκαμίνου, καὶ ἄλλως. εἰσὶ γὰρ πλέω, καὶ γ' πλέοσι χώραις, τὰ μὲν ὅλως φυτευόμενα, αὐαυξῆ δὲ καὶ ἄκαρπα, λῇ τὸ ὅλον φαῦλα· ποδὶ ὧν ἴσως λεκτέον, ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἱστορίας. ἐν αἰγύπτῳ γάρ ὄτιν ᾗπερ λέγομεν πλέιω, ἥ τε συκαμινος· καὶ ἡ πόρσεα λαλεμύλη, λῇ ἡ βάλανος, καὶ ἡ ἄκανθος, καὶ ἕτερ' ἄττα. ἔστι δὲ ἡ μὲν συκαμινος πραπλησία πως τῇ γ' τοῦθα συκαμίνῳ· καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἔχει, καὶ τὸ μέγεθος, λῇ τῷ ὅλῳ πρόσφυ. τὸν δὲ λαρπὸν ἰδίως φέρει παρὰ τὰ ἄλλα, λαθάπερ ἐλέχθη καὶ γ' ὅις ἀρχῆς· ἀ γὰρ ἀπὸ τῶν βλαστῶν, ὀδ' ἀπὸ τῶν ἀκρεμόνων, ἀλλ' ἐκ τ' τελέχους, μεγέθ· μὲν ἡλίκον σῦκον, καὶ τῇ ὄψει δὲ πραπλήσιον, τῷ χυλῷ δὲ λῇ τῇ γλυκύτητι τοῖς ὀλύνθοις, πλὼ γλυκύτερον πολύ, καὶ λειοραμίδας ὅλως ὀκ ἔχοντα· πλίθει δὲ πολύ. καὶ τελέαν ὁ σλώπτει, ἂν μὴ ὠμὸν ᾖ. ἀλλ' ἔχοντες ὄνυχας σιδηρᾶς, ὠμὸν ἴζουσιν. ἃ δ' ἂν ὠμὸν δῷ, τεταρταῖα τελέα ἐστί. τότων δ' ἀφαιρεθέντων, πάλιν ἄλλα φύεται, καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τόπου μηδὲν πραλλάττοντα. καὶ τοῦθ' οἱ μὲν τρεῖς, οἱ δὲ πλείονάκις φασὶ γίνεσθαι. πολύσπορον δὲ τὸ δένδρον σφόδρα ὄτι, καὶ τὸ ξύλον αὖ εἰς πολλὰ χρήσιμον. ἴδιον δὲ ἔχει δύκα πρὸς τὰ ἄλλα, μηδὲν γὰρ ὄτιν σύθυς χλωρὸν. αὐαίνεται δὲ εἰς βυθόν. εἰς βόθυνον δὲ ἐμβαλόντα, καὶ εἰς τὰς λίμνας σύθυς, καὶ ταχέως σύσσ· βρεχόμενον δ' γ' τῷ βυθῷ, ξηραίνεται. καὶ ὅταν τελέως ξηρὸν γένηται, τότε αὐαφίεται καὶ ἐπινῆ, καὶ δοκεῖ λαλῶς τότε τετεχνῦσθαι· γίνεται γὰρ λᾶσον, καὶ μανὸν. ἡ μὲν δὴ συκαμινος ἐχέτω τὰς ἰδιότητας. ἔοικε δὲ πραπλησία τις ἡ φύσις εἶν καὶ δ' γ' λεπτῇ λαλαμύνῃ λυπρίας συκῆς. καὶ γὰρ ἐκείνη φέρει πον καρπὸν ἐκ τοῦ τελέχους, καὶ ἐκ τῶν παχυτάτων ἀκρεμόνων· πλὼ ὅτι βλαστὸν πινα ἀφίησι μικρὸν, ᾧ φύλλον, ὥσπερ ῥιζίον. πρόσω δὲ ὁ καρπὸς. τὸ δὲ τέλεχος μέγα, λῇ πρόμοιον τῇ λύκιν, φύλλον δὲ τῇ πτελέᾳ. πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπὸς, ὥσπερ αὐτὸ καὶ αἱ βλάστησις· ἃ δ' ἐνι διὶ πεπαίνει, μὴ ὠπτημθῆναι τοῦ ῥιγοῦ, καὶ ἐκρυγέντος τοῦ ὀπὸς. ἡ δὲ γλυκύτης, πρὸς μφρὴν τῷ σύκῳ, λῇ ἔσωθεν ὅις ὀρινοῖς.

μέγε-

d

in φῦδο aqua, Graza

δξέα δὲ Graza

† frequentius, Graza: an potius δὲ ἐς αι solet? ut ex ἐς ἡ ἐπὶ τὸ ὅλον omitti? cf. 17. et 18.

† arabes et antea, ἐν ἐραίᾳ. ποίᾳ ὑς dem bonwald by me

μίλητος tax?, Graza: sine: inde Germ. buhrt abietes? malis.

† θυία, thuia, Graza

Ζόϊσ al

in aqlonis eyent, Graza. gnectos

Graza χωρὶ, ut hic loci, sed obscurè. ego sic malim: χώρα omnino in locis aqlonis χωρεῖ. εἰαρ ipsa anagr. ἀρία ceresia, si minus ἀρὶ ἐρίφια sim, in loc. gl. indine magis. et. sin ἐρίφια dein fiunt

in effundendo et fundendo. Essindine dissedui?

Veteres hoc caprum Plin. l. 13. c. 7 et decepr.

+ libro i

Mons Assyria

+ multitudine numerosi? mansuescere neq; nisi scalpan? an; πλίθει δ' ὁ Graza

† Labrosa i. lacte abundas, Graza

τῶ συκαμίνῳ

cæsum, Graza. Γλυκὺ θέρ

+ cui frutex Spilan. ficus cypa

+ ὀδὰξ πυρ

nisi pomo ipso immanno ieiso, Graza.

μεγεθ⊙ ἡλίκου βοκκύμηλον. ταύτη δὲ πᾶ πλησία καὶ ὧν οἱ ἴανες λεβρωνίαν λαλοῦσιν. ἐκ
σελίχους γὰρ καὶ αὐτὴ φέρει τὸν πλεῖστον λαρπόν· ἀπὸ δὲ τῶν ἀκρεμόνων, ὥσπερ εἴπομεν,
ὀλίγον. ὁ δὲ λαρπὸς ἔλοβ⊙, ὃν λαλοῦσί τινες αἰγύπτιον σῦκον, σλιμαρτικώτερος· γίνεται
γὰρ ὅλως πρὸς αἰγύπτιον, ἀλλὰ πρὸς συρίαν, ⊂ γ' ἰωνίας δὲ, πρὸς λιτίδην καὶ ῥόδον. ἀσφυλλον
δὲ, καὶ αὐθ⊙ λοβικὸν ἔχων, ἡ ἐπὶ βαρύτατον. μὴ μέντοι ζέον δὲ σφόδρα, ἡ ὅλως ἐκ τῶν λίθων
πᾶ βλαστικόν. αὔωθεν δὲ ἐκπαραινόμενον. ἔχει δὲ ἅμα καὶ τὸν φοῖνικα καὶ τὴν νίτην λαρ-
πόν. ἀφαιρεῖται γὰρ θατέρα μετὰ λυῖα, ἡ ὁ ἕτερ⊙ δύβυς φανερὸς λυόμεν⊙· λύει γὰρ
ὥσπερ βότρυς ὁμοίως, εἰτ' αὐξηθεὶς αὖθι πρὸς ἀρκτοῦρον καὶ ἰσημερίαν· ἀκμάζει τότε δὴ
σταφυλὴν τὸν χυμῶνα μέχρι λυνός. ἡ μὲν ἐν ὁμοιότης, ὅτι σελεχόκαρπα καὶ ταῦτα· διαφορὰ
δ' ἡ ἑρμηνεία πρὸς τὸν συκάμινον. ὧν αἰγύπτιον δ' ὄβιν ἕτερον, ὡρόσια λαλέμενον, τῇ 10
μὲν πυρὸς φει μέγα καὶ λαλόν, πᾶ πλησίον δὲ μάλιστα τῇ ἄπιῳ καὶ φύλλοις, καὶ ἄνθεσι, καὶ
ἀκρέμοσι, καὶ ὅλῳ σήματι· πλὴν τὸ μὲν ἀσίφυλλον, τὸ δὲ φυλλοβόλον. λαρπον δὲ φορεῖ
πολύν. καὶ τὸν ὥραν ὥραν ποιεῖ πᾶ. πρὸς τὰ πλαμβάνειν γὰρ ὁ νέ⊙ ἀεὶ τὸν φῶν. τίκτει δὲ τοὺς
τοὺς ἐτησίας. τὸ δὲ ἄλλον ὁμότροπον ἀφαιρεῖσι, καὶ πίθεσι. ἔτι δὲ μεγεθ⊙ ἡλίκον ἄπ⊙, τῷ
σήματι δὲ πρόμακρ⊙, ἀμυγδαλοειδὲς· χρῶμα δὲ αὐτοῦ ποικίλον. ἔχει δὲ φύσιν λεβρωνον,
ὥσπερ τὸ κοκκύμηλον, πλὴν ἐλαφρὸν πολυ, καὶ μαλακώτερον· τὸν δὲ σάρκα γλυκεῖαν σφο-
δρα, καὶ ἡδέαν, καὶ δύπεπτον. ὀδὲν γὰρ φοχλεῖ πολὺ πρὸς φωγκάμυλον. δύσριζον δὲ τὸ
σῆμα τοῦ καὶ μήκει, καὶ πάχει, καὶ πλήθει πολύ. ἔχει δὲ καὶ ξύλον ἰσχυρὸν, καὶ λαλὸν εἰς ὀλί-
μελαν, ὥσπερ ὁ λωτός· ὀζᾶ καὶ τὰ ἀγάλματα, καὶ τὰ ἐλινίδια, καὶ τραπέζια, καὶ τἄλ-
λα τὰ διακῶτα ποιοῦσι. ἡ δὲ βάλανος ἔχει μὲν τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ λαρπᾶ· φύλλον 20
δ' αὐτῇ πᾶ πλησίον τῷ μυρρίνης, πλὴν πομηκέστερον. ἔστι δὲ τὸ δ' ὄφισον ἀπαθὲς μὲν,
καὶ δύμεγεθὲς· ὀκ ἀφυὲς δὲ, ἀλλὰ πᾶ σεσραμμένον. τὸ δὲ λαρπᾶ δὲ τοῖς ἐκλύφοις χρῶνται οἱ
μυρεψοί, πόντες· δύδες γὰρ ἔχ' ἁμ δὲ λαρπὸν αὐτοῦ ἀγρέον. ἔστι δὲ καὶ τοῦ μεγέθει καὶ
τῇ ὀψῇ πᾶ πλησίον τῷ τ' λαππάριος. ξύλον δὲ ἰσχυρὸν, ἡ εἰς ἅμαξ τε χρήσιμον, καὶ εἰς τὰς
ναυπηγίας. τὸ δὲ λαλούμενον λακιόφορον, ἔστι ὅμοιον τοῦ φοίνικι. τὴ δὲ ὁμοιότητα ἡ τὸ
τέλεχ⊙ ἔχει, ἡ τὰ φύλλα. διαφέρει δὲ, ὅτι ὁ μὲν φοῖνιξ μονοφυὴς ἡ ἀπλῆν ὄβι, ὧν δὲ πο-
σαχῆ γίζεται καὶ γίνεται ἄκρον· εἶτα πάλιν ἑκάτερον τούτων ὁμοίως. ἔτι δὲ τὰς βάλ-
βίδας βραχείας ἔχει, καὶ ὀ πολλάς. χρῶνται δὲ τοῦ φλοιῷ λαβάπερ τῷ φοίνικι, πρὸς τὰ πλέ
γματα. λαρπον δὲ ἴλιον ἔχει πολὺ διαφέρον τα καὶ μεγέθει, καὶ σήματι, καὶ βυλῷ· μεγε-
θ⊙ μὲν γὰρ ἔχει χ⊙λὸν χειροπλιθὲς· σρογγύλον δὲ, καὶ ὀ πομώνη· χρῶμα δὲ ἐπίξανθον· χυ-
λὸν δὲ γλυκύ, καὶ δύσομον· ὀκ ἀθρόον δὲ ὥσπερ ὁ φοῖνιξ, ἀλλὰ διχωρισμένον καθ' ἕνα.
πυρλῶσι δὲ μέγαν, καὶ σφόδρα σκληρόν, ὀζᾶ δ' ὑπὸ τοὺς ἱρονδύους ἀρονδύουσι, τοὺς εἰς τοὺς σρωμα-
τῆς τοὺς διαποικίλους. διαφέρει δὲ πολὺ τὸ ξύλον τοῦ φοίνικος· τὸ μὲν γὰρ μανόν, καὶ ἰνώδες,
καὶ χλωρόν· τὸ δὲ πυκνόν, καὶ βαρύ, καὶ σαρκῶδες, καὶ διατμηθὲν, ὅλον σφόδρα καὶ
σκληρὸν ὄβιν. καὶ οἵ γε δὴ πέρσαι πάνυ ἐτίμων αὐτὸν, καὶ ἐκ τούτου τὴν ἐλινῶν ἐποιοῦν-
το τοὺς πόδας. ἡ δὲ † α, λαλεῖται μὲν διὰ τὸ ἀκανθῶδες ὅλον τὸ διάφορον εἶναι, πλὴν τὸ
τελέχους· καὶ γὰρ ὠδὶ τὴν βλαστὸν καὶ ὠδὶ τὴν φύλλων ἔχει, μεγέθει δὲ μέγα· καὶ γὰρ ἑλωδε-
κάπηχυς. ἔζ αὐτῶν φέρεται ὕλη τιμιωτάτη. λιπὸν δὲ τὸ γένος αὖθι. ἡ μὲν γὰρ ὄβι λάβιπι,
ἡ δὲ μέλαινα· καὶ ἡ μὲν ἀδόφνης τε καὶ βύσκης; ἡ δὲ μέλαινα ἰσχυροτέρα τε καὶ ἄσκη-
θ⊙· διὸ καὶ οἱ τοὺς ναυπηγίας χρῶνται πρὸς τὰ ἐγκοιλία αὐτῆ. τὸ δὲ φλοιῶδες δὲ ὀκ ἄγαν 40
ῥοφοῦσι, ὃ δὲ λαρπὸς ἔλοβος· λαβάπερ τῶν χαροτῶν, ᾧ χρῶνται οἱ ἐργάζεσθαι πρὸς τὰ σέρμα
τα αὐτὰ λικμίδος. τὸ δ' ἄνθος ἡ τῇ ὕλῃ λαλοῦσιν, ὥσε ἡ σιφαῦρός ποιεῖ ἔζ αὐτ⊙· καὶ φαρμακῶ
δες, διὸ ἡ συλλέγεσθαι οἱ ἰατροί. γίνεται δὲ ἐκ ταύτης ἡ τὸ κόμμι· καὶ ῥέει, ἡ πλαγέσης, ἡ αὐ-
τόματον ἄνθι † χρεῶσι. ὅταν δὲ κοπῇ· μετὰ τοῦτον τὸν ἔτος οὐθὲν ἀνασβλάσκει. πολὺ δὲ τὸ
ὀλίγιστον δεῖ, ἡ βρυμὸς μέγας πρὸς τὸν θυβαϊκὸν νόμον, ὅπερ καὶ ὄρυζα, ἡ πόρσια πλεκ-
τή· ἡ ἡ ἐλαία (καὶ γὰρ ἡ ἐλαία πρὸς ὀλίγον τοῦ τόπου δεῖ) τοῦ ποτισμοῦ μὲν ὀκ ἀφθονωτέρᾳ
(πλέων γὰρ ἡ τριακόσια στάδια ἀπέχει) καμαλαίοις δ' ὕλασιν· εἰσὶ γὰρ λεπτοὶ πολλαί. τὸ
δ' ἔλαιον ὀδὲν χεῖρον τ' ὠθάδε, πλὴν λιπαρωτέρου, σᾶ τὸ ἀσανίως ζῶις ἀλσὶ χρῆσθαι τῇ φύ
σει. τὸ δὲ ξύλον τ' ὀργάνων ἡ οἰκίας ἡ σκληρόν, ἡ ῥᾳδιοπλόκου τ' ἡ χρόαν τῷ λωτίνῳ. ἄλλο

ἐξ ἀνθ. καὶ ἐξ ἀνθ, φ duo sunt genera. fontanis Gaza
malis ῥᾳ δωδεκάπηχυς ῥιζῶν dolavi,
ut

ὡς ἡ τῶν Διονύσου [illegible] μυθολογοῦσι, διὸ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Ἰνδίαις ποτὲ
ἀπὸν ἐστεφανωμένος * εἶτα μὴ εἶναι καὶ αὐτὸς καὶ ἡ στρατιά. τῶν δὲ ἄλλων ἡ μηλέα μό-
νον πορθμεῦσαι γὰρ αὐτὴ δοκεῖ, καὶ σωθῆναι ὥσπερ ἐν πόντῳ. καί τοί γε δι' ὑλῶν μήθη
Ἄρπαλος ἐν τοῖς παραλίοις τοῖς πρὸς Βαβυλῶνα φυτεύσας πολλάκις, καὶ πραγματευό-
μενος· ἀλλ' οὐδὲν ἐποίει πλέον. οὐ γὰρ ἐδύνατο ζῆν, ὥσπερ τἄλλα τὰ ἐκ τῆς ἐλάτης.
ἴσως μὲν † οὖν δι' ἐχεγγυότητα χώρας τὴν τοῦ ἀέρος ὑραίνειν. ἀναγκαῖος δὲ δίεχεται καὶ πύ-
ξος, καὶ φιλύραι· καὶ γὰρ πρὸς ταῦτα πονοῦσιν οἱ ἐν τοῖς παραδείσοις. ἕτερα δὲ ἴδια φέ-
ρει καὶ δένδρα, καὶ ὑλήματα. καὶ ἔοικεν ὅλως ὁ τόπος ὁ πρὸς αὐλὰς καὶ μεσημβρίαν,
ὥσπερ καὶ ζῶα, καὶ φυτὰ φέρειν ἴδια πρὸ τῶν ἄλλους· οἷον ἥ, τε μήδια χώρα, καὶ πορ-
σίς, ἄλλα τε ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον τὸ μηδικὸν καὶ τὸ πορσικὸν καλούμενον. ἔχει δὲ τὸ
δένδρον ὅσπερ φύλλον μὲν ὅμοιον καὶ χεδρὸν ἴσην ὡς ἡ αὐθράχνης· ἀκάνθας δὲ, οἵας ἄ-
πιος, ἢ ὀξυάκανθος· λείας δὲ, καὶ ὀξείας σφόδρα, καὶ ἰσχυράς. τὸ δὲ μῆλον ὀπὲ ἐδίζεται μὲν,
βύσσωμον δὲ πάνυ, καὶ τὸ φύλλον τῷ δ' ὄγδοῃ. καὶ εἰς ἰμάτια τείθη τὸ μῆλον, ἀνθοῦσι σπανι-
ρεῖ. χρήσιμον δὲ, ἐπεὶ σὺ τύχῃ τοιοῦτος ὢν φάρμακον, ἢ πρὸς σώματος δύναμίαν· ἐὰν γάρ
τις ἐνθλίσας ἐν τῷ ζωμῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινί, τὸ ἐσωθὲν † μήλου ἐκπίσῃ εἰς τὸ σῶμα, καὶ κατα-
ροφήσῃ, πιεῖ τὴν ὁσμὴν ἡδεῖαν. ἀπείρεται δὲ τὸ μὲν ἐκ τῶν ἀκρεῶν ἀρξάμενον τὸ ἀπείρημα,
καὶ εἰργασμένας ὥσπερ ἀλφός· εἶτα ἀρτίζεται σχεδὸν τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας· ὅταν δὲ ἀ-
θρόον * τι σκαφτὸν ὑπτιάσῃ πάλιν τὸ ἄνθος εἰς χωρίον μαλακὸν καὶ ἔφυδρον, καὶ οὐλίαν
λεπτὴν. φιλεῖ γὰρ ταχύτατα. φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν· τὰ μὲν γὰρ ἀφίησι, τὰ δὲ αὖ-
θεῖ, τὰ δὲ ἐκπέπεπε· τῶν δὲ αὐθῶν ὅσα, ὥσπερ εἰ πομφὸν, ἔχει καθαρὸν ὑλακαδῶδες ἐκ μέσου λυ-
θὲν ἐχούσαν, ταῦτα δὲ γόνιμα· ὅσα δὲ μή, ἄγονα. ἀπείρεται δὲ καὶ εἰς ὄσρακα διατετρημέ-
να, καθάπερ οἱ φοίνικες. ὅσπερ μὲν οὖν, ὥσπερ εἴρηται, πρὸς τὴν πορσίδα καὶ τὴν μηδίαν
ὄδιν. Ἡ δὲ ἰνδικὴ χώρα τὴν τε καλουμένην ἔχει συκῆν, ἣ καθίησιν ἐκ τῶν κλάδων τὰς
ῥίζας, αὖ ἕκαστον ἔτος, ὥσπερ εἴρηται πρότερον· ἀφίησι δὲ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ' ἐκ τῶν γόνων,
καὶ ἐπὶ παλαιοτέρων. ὧν ταῦτα δὲ συμβαίνει πᾶσι γῆ, ποιεῖσιν ὥσπερ δρυόφρακτον λύκλῳ
πρὸς τὸ ληφθὲν, ὥστε γίνεσθαι καλαθοπερ σκιάδι, αἷς δὴ καὶ εὐθέσι διατρίβειν. εἰσὶ δὲ αἱ
ῥίζαι φύσμαι διαδήλοι πῶς τοὺς βλαστούς· λυθυσόδραι γάρ, καὶ λασεῖαι, καὶ σκολιαὶ,
καὶ λίφυλλοι. ἔχει δὲ τὴν ἄνω κόμην πολλὴν, καὶ τὸ ὅλον ληφθὲν δύκυκλον, καὶ ὑπὲρ μεγέ-
θη μέγα σφόδρα· καὶ γὰρ ὑπὸ δύο στάγμα πιεῖν φασι τῶν σκιάν· καὶ τὸ πάχος τοῦ σελέ-
χους ἐνίοτε πλειόνων ἢ ἑξήκοντα βημάτων, τὰ δὲ πολλὰ τεσσαράκοντα. τὸ δὲ γε φύλλον ὀκ
ἔλαττον ἔχει ὠτείνης. καρπὸν δὲ σφόδρα μικρὸν, πλίνθῳ ῥεβινθίῳ, ὅμοιον δὲ σύκῃ· διὸ καὶ
ἐκαλοῦν αὐτὸ οἱ ἔλλωβοι συκῆν. ὀλίγον δὲ θαμιαῖος τὸν καρπὸν, οὐχ ὅτι καὶ τὸ τοῦ δένδρου
μέγεθος, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅλον. φύεται δὲ τὸ δένδρον πρὸς τὸν ἀνατολικὸν ποταμόν. ἔστι
δὲ καὶ ἕτερον δένδρον, καὶ τῷ μεγέθει μέγα, καὶ ἡ πλύκαρπον θαμιαῖος, καὶ μεγαλόκαρ
πον· καὶ χρῶνται τροφῇ τῶν ἰνδῶν οἱ Σοφοὶ, καὶ ἀπεχόμενοι. ἕτερον δὲ, τὸ φύλλον τῷ μὲν
μορφῇ πρόμηκες, ὡς σπιθαμιαῖον· ἄλλο δὲ ὄδιν, οὐ ὁ καρπὸς μακρὸς, καὶ οὐκ οὐδύς, ἀλλὰ σκολιός· ἐδιό-
μενον δὲ, γλυκύς. ὅτος γὰρ τὴν κοιλίαν δ' ημόν ποιεῖ, καὶ δυσεντερίαν. διὸ καὶ ὁ Ἀλέξαν-
δρος ἀπεκήρυξε, μὴ ἐδίμην ἔξει· δὲ ἕτερον, ὃ ὁ καρπὸς ὅμοιος τοῖς λεπαδοῖς· καὶ ἕτερα δὲ
πλείω, καὶ διαφέροντα τῶν γε τοῖς ἕλλησιν, ἀλλ' ἀνώνυμα. θαμιαῖον δ' οὐδὲν ἡ ἰδιότη-

τος.

τος. χεδρὸν γὰρ, ὥσγε δ' ἡ ζωὴς φασιν, ὀδὲν ὅλως τῶν δλγόδρων, ὀδὲ τ' ὑλήματων, ὀδὲ τῶν ποω
δλδῶν, ὁμοίον ὅτι τοῖς γε τῆς ἑλλάδος, πλὴν ὀλίγων. ἴδιον δὲ ἡ εὐθυία τ' χώρας ταύτης, καὶ
τῆς δὲ δύο γονῆς· τὸ μὲν δύξυλον ἡ λαλόν, τὸ δὲ φαῦλον· ταὐτὸν δὲ τὸ λαλόν. θατέρᾳ δὲ πο
λύ. τ' δὲ χρόαν τὸ ὑποπυρρίζοντι λαμβάνει, πλὴν δύχροον, ἀλλ' δύθυς τῇ φύσει. ἔστι δὲ τὸ δλγό-
δρον θαμνῶδες, ὥσπερ ὁ † λωτὸς. φασὶ δ' ἐὰν ἡ τρόμινθον, οἱ δ' ὅμοιον τῇ τρόμινθῳ· ὁ
τὸ μὲν φύλλον ἡ τοὺς λωτῶνας ἡ τἄλλα πάντα ὅμοιαν ἔχει τῇ τρόμινθῳ· † δὲ καρπὸν δ' ἰσό-
φορον ὅμοιον γ' ταῖς ἀμυγδάλαις. ἐὰν γὰρ ἡ γε βάκτροις τ' τρόμινθον ταύτῃ· ἡ μάσσα
φέρῃ, ἡλίκα τὰ ἀμύγδαλα, σῶα· τὸ μὲν μεγάλα, ἡ τῷ ὄψει δὲ τὸ ὁμοια, ἡ ἡ ἡδυὴ λειότητα
† ἀμυγδάλων· διὸ λεπάδι τοὺς ἐκεῖ μᾶλλον. † ἔχ ὧν δὲ τὰ ἰμάτια ποιῶσι, τὸ μὲν φύλλον
ὅμοιον ἔχει τῇ συκαμίνῳ, ὁ δὲ ὅλον φυτὸν τοῖς λωτοφόροις ὅμοιον. φυτεύσει δὲ γε ὅτος ὡσ-
λίοις αὖτ' ὀεχος. διὸ ἡ πρόρριζον ἄφορον ὠσὶν ἄμπελοι φαίνονται· † δὲ καρπὸν φοίνικας γένει
μέρη πολλός. ἡ τοῦτα μὲν γε δλγόδρα φυτά. θέρει δὲ ἡ αὐτόματα ἴδια, τὰ μὲν τοῖς χεδρο-
ποῖς ὅμοια, τὰ δ' ἡ τοῖς πυροῖς ἡ ταῖς λειτάναις· ὀρέβινθος μὲν γάρ, ἡ φακὸς, καὶ τἄλλα τὰ τῇ
ἡμῖν, ὅκ ἔστιν. ἕτερα δὲ ὄδιν, ὥσπερ πᾶσα πόα πιεῖν τὰ ἐνύματα, ἡ μὴ σφαγινώσκειν (ὡς
φασι) αὖ μὴ ζῆς ἀκάσῃ. λειτάναι δὲ, ἡ πυροὶ, ἡ ἄλλ' ὅ,τι γένος ἀγρίου λειτῶν, ἐξ ὧν ἡ ἀρδοι
ἡδεῖς, ἡ χόνδρος λαλός. ταύτας οἱ ἵπποι † ἐδίοντες τὸ πρῶτον διεφθείροντο, ἡνίκ μικρὸν
δὲ ἐνεδιαθέντες ἐν ἀγρίοις ὀδὲν ἔπασχον. μᾶλλον δὲ ἀπέρασι τὸ λαλούμενον ὄρυζον, ἐξ ὃ τὸ
ἔνυμα. ὅσπερ δὲ ὁμοιον τῇ ζειᾷ· ἡ πόδ. πλειόνων, οἷον χόνδρος. ὄγκ ἔστιν ὅτε ὡφυὴς
ὁμοιον ταῖς ἀέραις, ἡ ὃν πολὺν χρόνον ἐν ὕδατι. ἀρχεται δὲ ὀκ εἰς τάχυ, ἀλλ' οἷον φόρ-
βλω, ὥσπερ ὁ λίγγος, ἡ ὁ ἕλυμος. ἔλλυο δὲ, ὁ ἐπάλαιστος οἱ ἕλλωβοι φασὶν· ὅσπερ δ' ὁμοιον ἔ
τῇ ὄψει τῷ βάκκαρι. θερίζεται δὲ ἡ πόδ. πλειόνων δύσιν. δ,αφορὰ δὲ ἡ αὐτῇ τῇ χώρᾳ,
τῷ τὸν μὲν φέρειν γῆια, τ' δὲ μὴ φέρειν· ἡ γὰρ ὀρεινὴ ἡ ἄμπελον ἔχει, ἡ ἐλαίαν, καὶ τἄλλα
ἀκρόδρυα, πλὴν † ἄρπυ τ' ἐλαίκου, χεδρὸν δὲ ἡ τ' φύσιν ὥσπερ μεταξὺ κοτίνου ἡ ἐλαίας.
ἔστι δ' τῇ ὅλῃ μορφῇ ἡ τὸ φύλλον τ' μὲν πλατύτερον, τ' δὲ σφυρότερον. τοῦτα μὲν δὴ τῇ ἰνδι
κῇ. ἐν δὲ τῇ Ἀριανῇ ἡ τῇ Γεδρωσίᾳ (τὴν καλουμένην ἄλισμα Στράβων
ἐν ἀλσὶ ἡ ἐν

δὲ ζῶντες φασὶ πλεῖσον, πολλὰ δὲ καὶ γῆ τῇ ἀφρικῇ, καὶ γῆ τῇ λακωνικῇ· φαρμακώδη δὲ ἄμφω. ἔστι δὲ καὶ ἐν ταύταις πολλὰ ἰσεῖα γῆ τῇ μυρεΐδι, καὶ πρὸς τὰ ἀδίκεια· αὐτὰ δὲ χρῆσιν, καὶ πολὺ διαφορὰν ἀλλ' οὐ τοῖς ἀλεφοῖς, καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν, ὥσπερ αὐτὰ κέμμυα τὰ δύωδη. ἔχασι δὲ καὶ τὴν λυπτάκιπον οἱ ἀλεεῖοι μᾶλλον, ὥσπερ λιμνῖτη, λυκία, ῥόδον (λέγω δὲ καὶ τὰ θρᾳκικὰ ὄρη, καὶ τὰ φεύγια). ἔστι δὲ ἡμερομυῶν ἥκιστά φασι γῆ τοῖς ψυχροῖς τοπωμύειν διαφύλλῳ, καὶ μυρρίνῳ καὶ τούτων δὲ ἧττον † ὧδι τὴ μυρρίνων. σημεῖον δὲ λέγασιν, ὅτι γῆ τῷ ὀλύμπῳ διαφυὴ μὲν πολλὴ, μυρρίνος δὲ ὀλως ἀκίεσιν. γῆ δὲ τῷ πόντῳ πρὸς παντὶ μὴ ποίῳ, διὸ τὸ ἕτερον, διαίπερ καὶ διαζόνῳ καὶ μὴ πάντα μηχανωμένων πρὸς τὰς ἰδρωσυίας. συκᾶς δὲ πολλὰς, καὶ δυμελεῖας· καὶ ῥοιὰς δὲ πρὸς τὰ ζομμάδα. ἄπιος δὲ καὶ μηλέας, καὶ πανταχοῦ ἀπώτατα, καὶ χρησταὶ αἱ δ' ἐαρινάι, πλὴν εἰ ἀρά γ' ὑλιαι. γῆ δὲ ἀρίσις ὕλης, ἔστι δὲ ἡρῦς, πτελέα, μέλια, ἡ ὀλα διαῦτα· ὠδύκη δὲ, καὶ ἐλάτη, καὶ πίτυς, ἀκίεσιν· διὸ ὅλως ὀδὲν γῆδ' ἀδυ. ὑγρὰ δὲ αὖτη, καὶ χέιρων πολὺ † αἰρωπικῆς. ὥστ' ὀδὲ πολὺ χρῶνται αὐτῇ, πλὴν πρὸς τὰ ἰσαυλεῖα. τοῦτα δὴ ὂν πρὸι τὸν πόντον, ἢ γῆ ὑσι τι τόποις αὖτ' ἐν τῇ πρὸ ποντιδι γίνετ' καὶ μυρρίνος, καὶ διαφυὴ πολλαχῆ γῆ τοῖς ὄρεσιν. ἴσως δ' ὕλιας ἐν τόποις ἴσσα θέσιν. ἑκάσοι γὰρ ἔχασι τὰ διαφέροντα, ὥσπερ εἴρηται, καὶ τὰς ὕλας, ὃ μόνον τῷ βελτίω καὶ χέιρω τῆ αὐτῶν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τῷ φέρειν· οἷον ὁ μὲν τμῶλος ἔχει, καὶ ὁ μυσικὸς ὄλυμπος, πολὺ τὸ λάσιον, καὶ τῶν διος βάλανον, ἔτι δὲ καὶ ἄμπελον, καὶ μηλέαν, καὶ ῥόαν· ἡ δὲ ἴδη τὰ μὲν ἐκ ἔχει τοῦτον, τὰ δὲ ἀνάλια. πρὸι δὲ μακεδονίαν, καὶ τὸν παρνησσὸν ὄλυμπον, τὰ μὲν ὄζει, τὰ δὲ γ' ἐκ ἔζει τοῦτον. γῆ δὲ τῇ δυβοίᾳ, καὶ πρὸι τῶν μαγνησίαν, τὰ μὲν δυβοϊκὰ πολλά· τὰ δὲ ἄλλων ἀθγ' ὀδὲ δὴ πρὸι τὸ ὠφέλιμον, οὐδὲ τὰ ἄλλα τὰ γ' τοιοῦτα ὄρη. βραχὺς δ' ὁ τόπος ἐκεῖ, καὶ ὅλως τῶν ναυπηγησίμων ὕλων. ἡ μὲν γὰρ δύρώπης δοκεῖ τὰ πρὸι τῶν μακεδονίαν, καὶ ὅσα ἡ θρᾴκης, καὶ πρὸι ἰταλίαν, ἡ δὲ ἀσίας, τά τε γ' ἰλιακία, καὶ τὰ γ' συνώπη καὶ ἀμισῶ, ἔτι δὲ ὁ μυσικὸς ὄλυμπος, καὶ ἡ ἴδη, πλὴν οὐ πολύ· ἡ γὰρ συρία ἐλείριον ἔχει, καὶ ταύτην χρῶνται πρὸς τὰς τριήρεις. ἀλλὰ καὶ τὰ φίλυδρα, καὶ τὰ πηγαποτάμια τοιοῦθ' ὁμοίως.

ἐν μὲν γὰρ ἡ ἀρία πλατανον οὐ φασιν εἶναι, πλὴν πρὸι τὸ διομήδους ἱερόν· ἀσσανίαν δὲ καὶ γ' ἰταλίᾳ πᾶσι, καίπερ πολλοὶ καὶ μεγάλοι τοταμοὶ παρ' ἀμφοῖν· ἀλλ' οὐκ ἔοικε φύειν ὁ τόπος· γῆ † ῥῆ ἡ γοῦν, ἃς διονύσιος ὁ τύραννος ἐφύτευσεν γῆ ἡ παραδείσῳ, αἵ εἰσι νῦν γῆ τῷ γυμνασίῳ, φιλοτιμηθεὶς, οὐδὲ διώναντο λαβεῖν μεγέθος· κρῖναι δὲ πλείσω ἔχουσι πλατανον οἱ δὲ πλάτανοι· οἱ δὲ μυελίκιν, ὥσπερ ὁ αἰμος. ὥστε τὰ μὲν τοιαῦτα, καθάπερ ἐλέχθη, ἧ τόπων ἴσσα θέσιν, ὁμοίως γίνεται ἐπὶ ἀγρίοις καὶ τοῖς ἡμέροις. οὐ μὴν ἀλλὰ τάχα ἂν εἴη καὶ τούτων ἐπί τινων, ὥστε διακοσμηθῆναι διάφορα τὴν χώραν φέρειν· ὃ καὶ νῦν ξυμβαίνον ὁρῶμεν, καὶ ὧδι ζώων γίνων, καὶ φυτῶν. μεγίστη δὲ διαφορὰ αὖτη ἡ φύσεως ἧ διγύναι, καὶ ἁπλῶς ἧ ὑλημάτων· ὑπολαμβάνειν, ἢ καὶ πρότερόν γε εἴπομεν, ὅτι τὰ μὲν ἔγγεα, τὰ δ' γύναια τυγχάνει, καθάπερ ἧ ζώων καὶ ἧ φυτῶν. ἐμόνου γὰ τοῖς ἕλεσι, καὶ ταῖς λίμναις, καὶ τοῖς ποταμοῖς, ἀλλὰ καὶ γ' τῇ θαλάττῃ φύεται ὑλήματα γένια, γ' τε τῇ ἔξω καὶ τῇ πρὸι ἡμᾶς, καὶ διγύναι. γ' μὲν γὰρ τῇ πρὸι ἡμᾶς μικρὰ ταῦτα φυόμενα, ἡ δὲν ὑπάρχειν (ὡς εἰπεῖν) ἡ ἐλάτης. γ' ἐκείνῃ δὲ, καὶ τὰ πρῶτα, καὶ ὑπάρχοντα, καὶ ἕτερα δὲ μείζω διύναται. τὰ μὲν δὴ πρὸι ἡμᾶς, ἔστι τάδε φανερώτατα· τὰ μὲν καὶ κοινότατα καὶ ἰδιώτατα, τὰς τόπους· ἐλάτη, συκῆ, ἡρῦς, ἄμπελος, φοίνιξ. φύτων δὲ τὰ μὲν θρόσγεια, τὰ δὲ πόντια, τὰ δ' ἀμφοτέρων ἧ τόπων κοινά· καὶ τὰ μὲν πολυειδῆ, καθάπερ ὀφύη· τὰ δὲ μίαν ἰδίαν ἔχοντα. τοῦ γὰρ φύτους, τὸ μὲν ὄζει πλατύφυλλον, τετανοειδὲς, χρῶμα ποῶδες ἔχον, ὃ δὴ καὶ πρᾶξιν ἐλαλοῦσί τινες, οἱ δὲ ζωπύρα. ῥίζαν ὑπάρχει δ' ἀσθενῆ ἐξωθεν, ἀνωθεν ὑπόλεπτον· μακραὶ δὲ αἱ δὴ κῶς, καὶ ἐν ταχῇ, παρομοίαν τοῖς ἱερομνημονίοις. τὸ δὲ τριόφυλλον, ὥσπερ τὸ μαράθρου, οὐ ποῶδες δὲ, οὐδὲ ἐξωχρον, οὐδὲ ἔχον ἐλαλοῦς ἀλλ' ὀρθὸν πως γ' αὐτοῦ. φύεται δὲ τὰ ἐν ὧδι ἧ ὀράκων, καὶ ὧδι ἧ λίθων· οὐχ ὥσπερ ὁ ἄτρον, πρὸς τῇ γῇ. θρόσγεια δ' ἄμφω. καὶ τὸ μὲν τριόφυλλον ἔστιν αὐτῇ γῇ, πολλάκις δὲ ὥσπερ ὠπλύζεται μόνον ὑπὸ ἡ θαλάττης· θαλάττιον δὲ καὶ ἄμφω. γίνεται δὲ γ' μὲν τῇ ἔξω, τῇ πρὸι ἡρακλείας σύλας, θαυμασόν ἐ τὸ μέγεθος, ὡς φασι· καὶ τὸ πλάτος μεῖζον, ὡς θάλασσαν. φέρεται δὲ καὶ τοῦτ' ἐν τῇ ἔξω.

τῇ ἔσω θαλάττῃ, ὥσπ ῥᾴω τῷ ἐξωθεν· ἁλαλῶσι δὲ αὐτὸ πράξιν. γ' ταύτῃ δὲ, γ' ὑσι τόποις ὥστ' ἐπάνω τοῦ ὀμφαλοῦ. λέγεται δὲ ἐπέτειον εἶναι, καὶ φύεσθαι μὲν τοῦ ἥρος λήγοντος, ἀκμάζειν δὲ τοῦ θέρους, τοῦ μετοπώρου δὲ φθίνειν· ἧ δὲ ὑπὸ χειμῶνα ἀπόλλυσθαι, καὶ ἐκπίπτειν. ἅπαντα δὲ καὶ ἄλμα τὰ φυόμενα, χέιρω καὶ ἀμαυρότερα γίνεσθαι ἧ χειμῶνος. ταῦτα μὲν οὖν οἷον πρόσγεια, πορίζει τῇ θαλάττῃ. τὸ δὲ πόντιον φύκος, ὃ οἱ ταριχεῖς ἀνακολυμβῶσι πελάγιον, καὶ γ' ληρίτῃ δὲ φύεται πρὸς τῇ γῇ ὧδι ἧ νότῳ πλεῖσον καὶ λάλισον, ὥσπερ βαλτίσιν· ὁ μόνον τὰς τοιαύτας, ἀλλὰ καὶ ὄρια καὶ ἰμάντια. καὶ ἕως ἂν πρόσφατος ἡ βαφή, πολὺ λαμπρότερον ἡ χρόα ἧ πορφύρας. γίνεται δὲ καὶ γ' τῇ πρὸς βορέᾳ, καὶ πλέον καὶ λαλλον, ὥσπερ αἱ ταριχεῖαι, καὶ ἄλλα φιαῦτα. ἄλμα γάρ ὄζειν ὁμοίαν τῇ ἀγρώστει· καὶ γ' τὸ φύλλον πρᾶσπλήσιον ἔχει, καὶ τ' ῥίζαν γονατώδη, καὶ τὴν φυκιᾶν πλαγίαν, ὥσπερ τῇ ἧ ἀγρώστει· ἔχει δὲ καὶ λαλοῦ λαλαμώδη, λαθάπερ ἡ ἀγρωστις· μεγίθει δὲ ἐλάττονα πολὺ τοῦ φύκους. ἄλλο δὲ βότρυον, ὃ φύλλον ἔχει ποῶδη τῇ χρόᾳ, πλατὺ δὲ, καὶ ὂκ ἀνόμοιον ταῖς θρυαλακίναις· πλὴν † χρυσωδέστερον, καὶ ὥσπερ σωτανασμένον. λαυλοῦ δ' ὂκ ἔχει, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς πλείω τὰ τοιαῦτα, καὶ πάλιν ἀπ' ἄλλης. φύεται δὲ ὧδι ἧ λίθων τὰ φιαῦτα πρὸς τῇ γῇ, καὶ ἧ ὀρᾳόκων. καὶ τὰ μὲν ἐλαίᾳ χρόιον τοῦτ' ἔζειν. ἡ δὲ δρῦς καὶ ἡ ἐλάτη, πρόσγειοι μὲν ἄμφω· φύονται δ' ὧδι λίθοις καὶ ὀρᾳόκοις, ῥίζας μὲν ὂκ ἔχασι, προσπεφυκυίας δὲ ὥσπερ αἱ λεπάδες· ἀμφότεραι μὲν οἷον (ἀκρόφυλλα· πεμμηκέστερον δὲ τὸ φύλλον (τὰ δὲ χὺ), καὶ παχύτερον ἡ ἐλάτης· πολὺ δὲ, καὶ ὂκ ἀνόμοιον τοῖς ἧ ὀσπείου λοβοῖς· κοῖλον δ' γ' ὑπόθεν, καὶ ὀδὲν ἔχον γ' αὐτοῖς. ἡ δὲ δρῦς καὶ ἡ ἐλάτη, πρόσγειοι μὲν ἄμφω· φύονται δ' ὧδι λίθοις καὶ ὀρᾳόκοις, ῥίζας μὲν ὂκ ἔχασι, προσπεφυκυίας δὲ ὥσπερ αἱ λεπάδες· ἀμφότεραι μὲν οἷον (ἀκρόφυλλα· πεμμηκέστερον δὲ τὸ φύλλον (τὰ δὲ χὺ), καὶ παχύτερον ἡ ἐλάτης· πολὺ δὲ, καὶ ὂκ ἀνόμοιον τοῖς ἧ ὀσπείου λοβοῖς· κοῖλον δ' γ' ὑπόθεν, καὶ ὀδὲν ἔχον γ' αὐτοῖς. ἡ δὲ δρῦς καὶ ἡ ἐλάτη, πρόσγειοι μὲν ἄμφω· φύονται δ' ὧδι λίθοις καὶ ὀρᾳόκοις, ῥίζας μὲν ὂκ ἔχασι, προσπεφυκυίας δὲ ὥσπερ αἱ λεπάδες· ἀμφότεραι μὲν οἷον (ἀκρόφυλλα· πεμμηκέστερον δὲ τὸ φύλλον (τὰ δὲ χὺ), καὶ παχύτερον ἡ ἐλάτης· πολὺ δὲ, καὶ ὂκ ἀνόμοιον τοῖς ἧ ὀσπείου λοβοῖς· κοῖλον δ' γ' ὑπόθεν, καὶ ὀδὲν ἔχον γ' αὐτοῖς.

χρῶμα δ' ὧδι πορφυροῦν ἀμφοῖν. ἡ δ' ὅλη μορφὴ ἡ μὲν ἐλάτης, ὀρθὴ, καὶ αὐτὴ, καὶ ἧ ἄκρου μόνον. ἡ δὲ δρυὸς σκολιωτέρα, καὶ μᾶλλον ἔχουσα πλάγιος. γίνεται δὲ ἄμφω καὶ πολύκαυλα· καὶ μονόκαυλοτέρα δὲ ἡ ἐλάτη. τὰς δὲ ἀκρεμονικὰς (καὶ) ἀκρφύσεις, ἐλάτη μὲν μικρὰς ἔχει, καὶ δύθείας, καὶ μανάς· ἡ δὲ δρῦς βραχυτέρας, καὶ σκολιωτέρας, καὶ πυκνοτέρας. τὸ δ' ὅλον μεγέθος ἀμφοτέρων, ὡς πυγωνιαῖον, ἢ μικρὸν ὑπέρβαρον· μεῖζον δὲ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ ἐλάτης. χρήσιμον δὲ ἡ δρῦς εἰς βαφὴν ἐρίων τῶν μὲν ἄκρεμόνων πεσσηρτημένα ἧ ὀρᾳοκοσίερμον ζώων γένια, καὶ λάτω δὲ πρὸς αὐτῷ ἡ λαυλῶν πόδι περιφυκότων πνῶν ὅλων, γ' τόρις δεδυκότες οἱ ὀνίνοι, καὶ ἄλλ' ἄττα, καὶ ὁμοίων πολύποδι. ταῦτα μὲν δὴ πρόσγεια, καὶ ῥᾴδια θεωρηθῆναι. φασὶ δὲ πνῶν καὶ ἄλλων δρυὸς ἐν πόντίαν, ἃ καὶ λαρπὸν φορεῖ· καὶ ἡ βάλανος αὐτῆ χρήσιμα. τὰς δὲ σκιβὰς, καὶ κολυμβητὰς λέγειν, ὅτι γ' ἕτεραι μεγάλαι πίνες τοῖς μεγέθεσιν εἴσασαν. ἡ δὲ ἄμπελος ἀμφοτέρως γίνεται· καὶ γὰρ πρὸς τῇ γῇ, καὶ πόντιαι. μεῖζω δ' ἔχει καὶ τὰ φύλλα, καὶ τὰ βλήματα, καὶ τὸν λαρπὸν ἡ πόντία. ἡ δὲ σύκη ἄφυλλος μὲν, τῷ μεγέθει δ' οὐ μεγάλη. χρῶμα δὲ τὸ φλοιὸ φοινικοῦν. ὁ δὲ φοῖνιξ ἔστι μὲν πόντιος, βραχυτέλεχος σφόδρα. καὶ χεδρὸν δύθείας αἱ ἐκφύσεις ἧ ῥᾴδιον, καθάπερ ὁ λύκιος τῶν αὐτῶν, καθάπερ ἧ ῥοδίων οἱ ἀκρέμονες· ἀλλ' ὡς ἂν γ' πλάτει ἧ μίαν σωεχῆς, γίνεται δὲ καὶ ἀπλᾶς τρισσαί. ἧ δὲ ῥοδίων ἡ τῶν ἀκρφύσεων τοῦτον, ὁμοία πρόπον τινὰ ἡ φύσις, τοῖς ἧ ἀκανθῶν φύλλοις ἧ ἀκανικῶν· οἷον σοχνοῖς, καὶ τοῖς τοιούτοις. πλὴν ὀρθαί, ὀχ ὥσπερ ἐκείνα, καὶ πολὺ κλασμώδη, καὶ τὸ φύλλον ἔχουσαι διαβεβρωμένον ὑπὸ ἡ ἀλμης. ἐπὶ ἧ γε διόλου ἥκειν τὴν μέσον γε λαυλόν, καὶ ἄλλην ὄψιν παραπλησίαν. τὸ δὲ χρῶμα ὑπὸ ἧ ἁλαλῶν καὶ ὅλον τὸ φυτὸ, ὀχρώδη τε σφόδρα, καὶ φοινικοῦν, καὶ τὰ μὲν γ' τῶνδε τῇ θαλάττῃ, πασσάλου ὄζειν. ἡ γὰρ ἀσοχία, καὶ αἱ πλύσιαι διαλούμεναι, καὶ εἰ πριοῦτον, ἑτέραν ἔχει φύσιν. γ' δὲ τῇ ἔξω τῇ πρὸι ἡρακλείους σύλας, τόπ πρᾶσσον (ὥσπερ εἴρηται) φύεται, καὶ τὰ ἀχλιβούμενα ταῦτα· οἷον δῦμα, καὶ τὰ ἀφροειδῆ, καὶ τὰ ἄλμα. τῆς δὲ ὀρυθρᾶς διαλουμένης, γ' ἀραβίας, μικρὸν ἐπάνω διόλπου, γ' μὲν τῇ γῇ διγύδρου οὐδὲν φύεται, πλὴν ἡ ἀκανθὶς ἡ διψάδος διαλουμένης· ἀσπαλία δὲ καὶ αὐτὴ ὅσα τὰ διαίματα, καὶ ὅσα τ' αὐυδρίαν. οὐχ ὕει γὰρ, ἀλλ' ἡ δι' ἐτῶν τεσσάρων, ἢ πλεόνων· καὶ τότε λάβρως, καὶ ἐπ' ὀλίγον χρόνον. γ' δὲ τῇ θαλάττῃ φύεται καὶ διαλῦσιν αὐτὰ, διάφυλλα καὶ ἐλαίαν. ἔστι δὲ ἡ διάφυλλα ὁμοία τῇ ἀρίᾳ· ἡ δὲ ἐλαία τῷ φύλλῳ, καρπὸν δ' ἔχει ἡ ἐλαία, πᾶσαν πλὴν ἐλαίας. ἀφίκται δὲ καὶ διάκρουν, ὥστ' οἱ ἰατροὶ φάσκουσιν γ' ναμον σπλήνα ὑγιάζειν· γίνεται δὲ καὶ σφόδρα μέγα καὶ παχὺ τὸ ξύλον, καὶ ἐπιτήδειον πρὸς τὰς οἰκοδομίας· καὶ τὰ ἐκ τούτου ἐπιπλα ἐπιμελῆ καὶ καλά· καὶ γὰρ ἐπιδέχεται λειότητα καὶ στιλπνότητα. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ ἔξω θαλάττῃ, καθάπερ εἴρηται, καὶ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ, καὶ ἐν τῇ περσικῇ, καὶ ἐν τῇ ἰνδικῇ, καὶ ἐν τῇ ἀραβίᾳ, καὶ ἐν τῇ αἰθιοπικῇ, καὶ ἐν τῇ ἀφρικῇ, καὶ ἐν τῇ ἰβηρικῇ, καὶ ἐν τῇ κελτικῇ, καὶ ἐν τῇ βρεττανικῇ. ἔστι δὲ καὶ ἐν τῇ ἐκτὸς θαλάττῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρυθρᾷ, καὶ ἐν τῇ περσικῇ, καὶ ἐν τῇ ἰνδικῇ, καὶ ἐν τῇ ἀραβίᾳ, καὶ ἐν τῇ αἰθιοπικῇ, καὶ ἐν τῇ ἀφρικῇ, καὶ ἐν τῇ ἰβηρικῇ, καὶ ἐν τῇ κελτικῇ, καὶ ἐν τῇ βρεττανικῇ.

θρα ἀγαθῶν. ὅταν δὲ ὑδρᾶται πλέων γίνηται, μύκητες φύονται πᾶσι τῇ θαλάττῃ κατὰ πᾶσαν τοπον, ὅροι δὲ ἀκριβὴς τοῦ τε ἁλὸς καὶ τοῦ ἁλός· πλέεσι δὲ ἔχῃ τὸς ἰχθυαγωγίας, ὥστε μὴ εἶναι κωλυμβῆσαι. ἐν δὲ τῷ πόλπῳ τῷ καλαμιτικῷ ἡρώᾳ, ἐφ' ὃν καταβαίνουσιν οἱ ἁλιεῖς, φύεται μὲν σκάφη τε καὶ ἐλαία καὶ θύμον, ὀ μὲν χλωρὸν γε, ἀλλὰ λιβοτικῇ τὰ ὑποῤῥέοντα τῆς θαλάττης, ὁμοια δὲ καὶ τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς βλαστοῖς τοῖς χλωροῖς. ἐν δὲ τῷ θύμῳ, καὶ τὸ τοῦ ἄνθους χρῶμα διαδήλον, ὡς ἂν μήπω τελέως ἁλὸς ἰωθυκός. μύκητες δὲ ἐν ὅλῃ θαλάττῃ, ὅσην εἰς τρεῖς πήχεις. ἡ δὲ, ὅτε αὐάπλεως ἦν ἐν ἁλὶ ἰνδικῷ ἀκρεπλεγέντων ἐκ ἀλεξανδρείας, τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ φυόμενα μέχρις ὧν ἦν ἐν τῷ ὑγρῷ, χρῶμά φασιν ἔχειν ὅμοιον τοῖς φυκίοις· ὁπόταν δ' ἐξαναχθῇ τε τοῦ πόντου καὶ ἥλιον, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀξιόμοιον ἁλὶ. φύεσθαι δὲ καὶ κοίλους λίθους ἐν αὐτῇ τῇ θαλάττῃ, ὃς δὲ εἰς ἂν ἐμπέσῃ τῇ ὄψει πᾶσι τοὺς ἀληθινούς. θαυμασιώτερον δὲ τούτου λέγουσι φύεσθαι γὰρ ἐν ἁλὶ ὄστρεα, ἃ ἔχοντα ὅμοιον ἱερεῖα βοός, οἷς δ' ὅλοις βαχέα, ἐν ἄκρῳ πυρά. ταῦτα δὲ θεραύεσθαι μὲν, εἰ συναλῶν τις, ἐκ δὲ τούτων ὧν ἐμβαλλόμενα, διαθερ τὸν σίδηρον, διάπυρα γιγνόμενα· πλὴν ὅταν ἀρ' ὑγροῖς, διαθίστασθαι, καὶ ἐν αὐτῇ χρόαν λαμβάνειν. ἐν δὲ ταῖς νήσοις ταῖς ἐν τῇ πλημμυρίδος διαταλαμβανομέναις, ἐν ἁλὶ μεγάλα ᾠφυκίαι, ἡλίκα πλάτανοι. συμβαίνειν δὲ, ὅτ' ἡ πλημμυρὶς ἐπέλθοι, τὰ μὲν ἄλλα διατηρεῖσθαι ὅλα· ἐν δὲ μεγίσοις ἐκβρεῖν τοὺς ἰχθύας, ἐν ὧν τὰ πρεμνήσια, καὶ σήπειν· εἶθ' ὅτε πάλιν ἀμπῶλις γίνοιτο, ἐκ τῆς ῥίζων. ἔχειν δὲ τὰ ἐν ἁλὶ φύλλα μὲν ὁμοιον τῇ ἀλφιτῳ, αὐλὸς δὲ τοῖς † οἴσοις καὶ τῷ χρώματι καὶ τῇ ὀσμῇ. λαρπὸν δ' ἡλίκον ἐλαία, καὶ ἔσχειν δύνασθαι σάρκα. καὶ τὰ μὲν φύλλα καὶ ἀκρεβάλλειν· τὸ δὲ ἄνθος καὶ τὸν καρπὸν ἅμα τῷ φθινοπώρῳ γίνεσθαι, τὸ δ' ἔαρος ἀνθεῖν. ἅλλα δ' ἐν αὐτῇ τῇ θαλάττῃ ᾠφυκίαν, ἀείφυλλα μὲν, τὸν δὲ καρπὸν ὁμοιον ἔχειν τοῖς θέρμοις. φύεσθαι δὲ καὶ πρὸς ἁλὶ τῇ θαλάττῃ καρμανίαν, καθ' ἣν ἡ πλημμυρὶς γίνεται, διὸ γλυκαίνεσθαι, ὁμοίαν τῇ αὐθαδεστάτῃ καὶ τοῖς φύλλοις. καρπὸν δὲ ἔχειν πολὺν, ὁμοιον τῷ χρώματι τοῖς ἀμυγδάλαις ἐξωθεν. τὸ δὲ ἐκτὸς σωληνίσκου, καθάπερ σωληνηφόρου ὠᾶσιν. ἐπαυξᾶσθαι δὲ τοῦτο τὰ πάντα ἐν ἁλὶ μέσῃ τῇ θαλάττῃ, καὶ ἐσκηνῶσθαι ἐν ῥίζαις, ὥσπερ πολύποδας. ὅταν γὰρ ἡ ἄμπωτις γίνηται, θεωρεῖν ὅτι. ὅλως δὲ † ὅλως ἐν τῷ τόπῳ. καταλείπονται γὰρ πολλὰ διώρυχοι, δι' ὧν διαπλέουσιν· αὗται δ' εἰσὶ θαλάττης. ᾗ καὶ διὰ ταῦτα οἴονταί τινες, ὡς τρέφονται ταῦτα, καὶ ὁ ἐν ὕδατι πλοῦς εἰς τὰς ῥίζας ἐκ τῆς γῆς ἕλκουσι. δύλογον δὲ, καὶ τὸ † ἐλμυρὸν εἶναι· καὶ γὰρ ὁ δὲ ἐν ἁλὶ βάθος αἱ ῥίζαι. τὸ δ' ὅλον, ἐν τῷ γένει ἐν ἁλὶ τῇ θαλαττῃ φυομένων, καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ἐστὶ πλημμυρίδα καὶ κατακλυσμὸν· καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ θαλαττῃ μικρὰ καὶ † φακώδη, φύμενα δ' ἐν τῇ γῇ μεγάλα καὶ χλωρὰ καὶ ἄνθος μόνον ἔχοντα, καρπὸν δ' οὐδὲν ἔχοντα.

Ἐν τύλῳ δὲ τῇ νήσῳ (λέγεται δ' αὐτὴ ἐν τῷ ἀραβικῷ κόλπῳ) τὰ μὲν πόα πολὺ τοῦτον τὸν πλῆθος εἶναί φασι λέγοντες, ὅτ' ἐκβαίνει ἡ πλημμυρὶς, ὥστ' ἀπηχυρῶσθαι. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα μεγέθη μὲν ἔχειν ἡλίκα συκῆ· τὸ δὲ ἄνθος ὁμοιοβαθὲς τῇ δύωσίᾳ. καρπὸν δὲ ἄβρωτον, ὁμοιον τῇ ὄλει τοῦ θέρμου. φέρειν δὲ τὴν νῆσον καὶ τὰ λέγεσθαι (καὶ τὰ ὄρη) φορὰ πολλὰ· ταῦτα δὲ φύλλον μὲν ἔχειν ὁμοιον τῇ ἀμπέλῳ, πλὴν μικρὸν· καρπὸν δὲ οὐδὲν φέρειν· ἐν ᾧ δὲ τὸ ὄρος, πλῖνον μῆλον ἀερινὸν συμμεμυκός· ὅταν δὲ ὡραῖον ᾖ, ἐκπετάννυσθαι, καὶ διαφαίνειν τὸ ὄρος, διὸ τὰς συνδίνους ὑφαίνουσι, τὰς μὲν σύτελεῖς, τὰς δὲ πολυτελεστάτας. γίνεται δὲ τοῦτο καὶ ἐν ἰνδοῖς, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ ἐν ἀραβίᾳ. εἶναι δὲ καὶ ἄλλα λέγεσθαι τὸ ἄνθος ἔχοντα ὅμοιον τοῦ λευκίου, πλείονα ὀσμὴν τοῦ μηλέου, τετραπλάσιον τῶν ἴων, καὶ ἕτερόν τι λέγεσθαι πολύφυλλον, ὥσπερ τὸ ῥόδον. τοῦτο δὲ τὰ μὲν νύκτα συμμύειν, ἅμα δὲ τοῦ ἡλίου αὐξομένου διοίγνυσθαι, μεσημβρίας δὲ τελέως διεπετάσθαι· πάλιν δὲ περὶ δείλης συναγεσθαι, καὶ κατὰ μικρὸν τὰ νύκτα συμβαίνειν. λέγειν δὲ καὶ ῥοὺς ἐκχωρίους, ὅτι καθεύδει γίνεσθαι δὲ καὶ τοὺς φοίνικας ἐν νήσῳ, καὶ ἀμπέλους, καὶ τἆλλα ἀκρόδρυα, καὶ συκᾶς, αἱ † φυλορρέουσιν· ὕδωρ δὲ οὐράνιον γίνεσθαι μὲν, ὀλίγον δὲ χρῆσθαί τε πρὸς τοὺς λαρπτοὺς· ἀλλ' εἶναι κρήνας ἐν τῇ νήσῳ πολλὰς, ἀφ' ὧν πάντα βρέχειν· ἃ δὲ καὶ συμφέρειν μᾶλλον τῷ σίτῳ, καὶ τοῖς λίνοις. διὸ καὶ ὅταν ὕσῃ, τότε ἐπιθύειν, καθάπερ οἱ καλὰ πλύνοντες ἐκεῖνο. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ λίνεσθαι, τὰ γενόμενα θεωρήσαντα, σχολὴν

ὑφασῶν τὰ ὄθια. ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς ποταμοῖς, καὶ ἐν φρέασιν, καὶ ταῖς λίμναις, μετὰ τοῦτα λεκτέον. τρία δ' ἐστὶν εἴδη ἐν τῇ τοῖς· τὰ μὲν λιγνώδεα, τὰ δ' ὥσπερ πυώδη, τὰ δὲ λαχμώδη. λέγω δὲ πυώδη μὲν, οἷον τὸ σέλινον, τὸ ἕλειον, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. λαχμώδη δὲ, καλάμου, λύπειρον, φλεὼ, χροῖνον. βάτομον, ἄπερ χεσίον κοινὰ πάντων ἐν ποταμῶν, καὶ ἐν τοιούτων τόπων ὄντα. γνιαχὲ δὲ καὶ βάτοι, καὶ παλίουροι, καὶ τὰ ἄλλα. εἴνδρυα δὲ, καθάπερ ἐτέα, λεύκη, πλάτανον. τὰ μὲν, ὥστε τὸ καταπηγνύσθαι· τὰ δὲ, ὥστε μικρὸν ὑποῤῥέχειν. ἐν δὲ αἱ μὲν ῥίζαι καὶ μικρὸν τοῦ σελίχους ἐν τῷ ὑγρῷ, ἐν ᾗ ἄλλο πᾶν σῶμα ἔξω. ὑπὸρ γὰρ καὶ ἐτέα, καὶ λεπτρα, καὶ πλατάνου, καὶ φιλύρα, καὶ πᾶσι τοῖς φιλύδροις συμβαίνει. χεσίον δὲ καὶ τοῦτο κοινὰ πάντων τῶν ποταμῶν ὄντων, ἐπεὶ ἐν γε τῷ νάλῳ σίφυκνον, ὁ μὲν πολλὴ γε ἡ πλάτανος. ἀλλὰ παχυτέρα ἐπὶ ταύτης, ἡ λεύκη. πλείστη δὲ μελία, καὶ βαιὰ ἐλάτη. ἐν γοῦν τῷ αἰγύπτῳ φυομένων, τὸ μὲν ὅλον πολὺ πλῆθος ὄντων εἰς τὸ ἀριθμεῖσθαι λαθ' ἕκαστον. τὸ μὲν ἄλλ' ὥστε ἁπλῶς εἰπεῖν, ἅπαντα εὐλόγως ἔχοντα γλυκείας. διαφέρειν δὲ ὅλοις τῇ γλυκύτητι, καὶ τῷ τροφίμα μᾶλλον εἶναι, τρία τοῦτα· ὅ, τε πάπυρος, καὶ τὸ καλούμενον σάρι, καὶ τρίτον ὃ μνήσιον καλοῦσι. φύεται δὲ ὁ πάπυρος οὐκ ἐν βαθεῖ τοῦ ὕδατος, ἀλλ' ὅσον ἐν δύο πήχεσιν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐλαττόνοι. πάχος μὲν ὃν ἐν ῥίζης, λαπτὸς αὐτοῦ δύρώτου· μῆκος δὲ, ὑπὲρ ὅλεκα πήχεις. φύεται δὲ ὑπὲρ ἐν ῥίζης αὐτῆ, πλαγίας ῥίζας ἐκ τῆς πλαγίου καθιείσης, λεπτὰς καὶ συνεχεῖς· ἄνω δὲ, ἐνὸς πάπύρους καλαμώδους, τριγώνους. μεγέθη δὲ ὡς τετραπήχεις, κόμην ἔχοντας ἀχρεῖαν, ἀθρῷ· καρπὸν δὲ μύους, τριγώνους. μεγέθη δὲ ὡς τετραπήχεις, κόμην ἔχοντας ἀχρεῖαν, ἀθρῷ· καρπὸν δὲ ὅλως ὀλίγα. τούτους δ' ἀναδιδόναι ἐκ πολλὰ μόρια. χῶνται δὲ τοῖς μὲν ῥίζαις αὐτῶν ἐψήσαντες καὶ ὀπτήσαντες, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῷ σκόρδῳ ἅλλα ποιεῖν ἐν αὐτοῦ ἀναδιδόναι. πολὺ γὰρ ἔχει τὸ ἕψεσθαι, καὶ καλόν. αὐτὸς δὲ ὁ πάπυρος πρὸς πλεῖσα χρήσιμος· καὶ γὰρ πλοῖα ποιοῦσιν ἐκ αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς βίβλου ἱσιάτε πλέκουσι, καὶ ψιάθους, καὶ ἐδωδὰς πινας, καὶ σρωμνάς, καὶ χοινίκια τε καὶ ἕτερα πλέω. καὶ ἐμφανέσατα δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξω τὰ βιβλία. μᾶλλον δὲ καὶ πλεῖστη βοήθεια πρὸς τὴν τροφὴν ἀπ' αὐτοῦ γίνεται. μασῶνται γὰρ ἅπαντες οἱ ἐν τῇ χώρᾳ πάπυρον, καὶ ὠμὸν καὶ ἑφθὸν καὶ ὀπτὸν· καὶ ἐν μὲν χυλὸν διαπίνουσι· τὸ δὲ μασώμενοι ἐκβάλλουσιν· ὁ μὲν οὖν πάπυρος τοιοῦτός τε, καὶ τοιαύτας παρέχεται τὰς χρείας. γίνεται δὲ ἐν συείᾳ, πρὸς τὴν λίμνην, ἐν ᾗ καὶ ὁ λάλαμος· ὀθόνη καὶ Ἀντίγονος εἰς τὰς ναῦς ἐποιεῖτο τὰ χοινίκια. τὸ δὲ σάρι, φύεται μὲν ἐν ἐν ὕδατι, πρὸς τὰ ἕλη καὶ τὰ ῥεθρία, ἐπειδὰν ὁ ποταμὸς ἀπέλθῃ. ῥίζαν δὲ ἔχει σκληράν, καὶ σωληνοειδῆ, καὶ ἐξ ἀνῆ φύεται τὰ καλούμενα. τοῦτα δὲ, μῆκος μὲν εἰς δύο πήχεις, πάχος δὲ ἡλίκον ὁ μέγας ἐν χειρός. τριγώνου δὲ τοῦτο, καθάπερ ὁ πάπυρος· καὶ ὁμοίως ἔχει τὸ ἄνθος. μασώμενοι δὲ, ἐκβάλουσι καὶ τοῦτο τὸ μάσημα, τὴν ῥίζαν δὲ οἱ σιδηρουργοὶ καθαρὸν τὸν χαρακτῆρα ποιεῖ χρησὸν, ὅτι τὸ σκληρὸν εἶναι τὸ ξύλον. τὸ δὲ † μνήσιον ποώδες ὄζῃ. ὥστε οὐδεμίαν παρέχεται χρῆσιν, πλὴν εἰς τροφήν. καὶ τὰ μὲν γλυκύτητι διαφέροντα, ταῦτα ἐστί. φύεται δὲ καὶ ἕτερον ἐν ῥὶς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις, ὃ οὐ σωφερόν ἐστι τῇ γῇ, τὴν μὲν φύσιν ὁμοιον τοῖς λειρίοις, πολυφυλλότερον δὲ, καὶ παραπλήσια τὰ φύλλα καθαπὲρ ἐν λισιρίᾳ. χρῶμα δὲ χλωρὸν ἔχει σφοδρὸν. χρῶνται δὲ οἱ ἰατροὶ πρός τε τὰ γυναικεῖα αὐτῷ, καὶ πρὸς τὰ ἐκτάγματα. φύεται δὲ ὡσαύτως καὶ ἀποφέρεται. ἕτερα δὲ ἀπ' αὐτῶν τὰ πλεῖα· τοῦτα δὲ γίνεται ἐν τῷ ποταμῷ, εἰ μὴ ὁ ῥοῦς ἐξέφερεν. ὁ δὲ λύαμος φύεται μὲν ἐν τοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις. καυλὸς δὲ αὐτῷ μήκει μὲν ὁ μακρότατος, εἰς πέντε πήχεις· πάχος δὲ σκυτυλίου· ὅμοιος δὲ καλάμῳ μαλακῷ ἀγονάτῳ. σαφύσεις δὲ ἐν ὅσῳ ἔχει σίλουν διειλημμένας, ὁμοίως τοῖς λειρίοις. ὧν τούτῳ δὲ ἡ λωσίτε, παρομοίαι † σφοκίῳ πολυφορᾶι. καὶ ἐν ἑκάστῃ ἐν λεπτέρῳ λύαμος, μικρὸν ὑπερφέρων αὐτῆς. πλῆθος δὲ οἱ πλεῖστοι τριακοντα. τὸ δὲ ἄνθος λιπαρὸν ἢ μήκωνος. χρῶμα δὲ ὁμοιον ῥόδῳ, διατηρεῖ. ἐπάνω δὲ τοῦ ὕδατος ἡ λωσίτε. παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα παρ' ἑκάστῳ ἐν λυάμῳ, ὧν καὶ τὰ μεγέθη πῖλῳ θεσσαλικῇ, ᾗ αὐτὸν ἔχοντα καυλὸν τῷ ἐν λυάμῳ σωτροφοῦντι σ' ἑκάστῳ ἐν λυάμῳ, φανερὸν ὅτι τὸ πικρὸν συνεκραμένον ἐν λυάμῳ σωτροφοῦντι σ' ἑκάστῳ ἐν λυάμῳ, φανερὸν ὅτι τὸ πικρὸν συνεκραμένον, ἐξ ὃ γίνεται ἡ πῖλος. τὰ μὲν ἂν ποδὶ τὸν καρπὸν, διεῦται. ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα † καλάμου

ὀπῶλιν. καὶ οἱ πόδες τὰ ἕλη, τούτῳ σίτῳ χρῶνται. φύεται μὲν δὴ καὶ πολὺς αὐτόματος. οὗ μὲν οὖν ἀλλὰ κατασβεσθῆναι γῆ πυκνῇ, ἀχυρώσαντες δὲ μαλακῷ, πῶς ἂν διατηρεθείη μάλιστα καὶ διαφθαρείη. καὶ ὅτῳ κατασκευάζουσι τοὺς λυσιμόνας. αὖθις δ' ἄπαξ αὐτὰ πλάσαντα, μένει δι' ἔτους. ἰσχυρὰ γὰρ ἡ ῥίζα, καὶ ὁ πόρρω τῆς τοῦ καλάμου, πλὴν ἐπικαυθίζεται. διὸ καὶ ὁ ἱεροσκόπος φύγει, μὴ πυθόμενος τῷ ὀφθαλμῷ, τῷ μὴ ὀξὺ καθορᾶν. γίνεται δὲ ὄρος καὶ γῆ συείας, καὶ ἡ τῆς λιπαρᾶς· ἀλλ' ὀκ ἐκπίπτουσιν αἱ χῶραι. καὶ πόδες τορώνου τῆς χαλκιδικῆς, γῆ λίμνη τινὶ μετρίᾳ τοῦ μεγέθους, καὶ αὐτὴ τοιαύτη, καὶ πελειοί, καὶ πελεκανοπόδες. ὁ δὲ λωτὸς καλούμενος, φύεται μὲν ὁ πλεῖος γῆ τοῖς πεδίοις, ὅταν ἡ χώρα κατακλυσθῇ. τοῦτο δὲ ἡ μὲν τοῦ καλοῦ φύσις, ὁμοία τῇ τοῦ λυσιμάχου· καὶ οἱ ἄστελοι δέ, ὡσαύτως, πλὴν ἐλάττους καὶ λεπτότεροι. ὧν φύεται δ' ὁμοίως ὁ λωτὸς τοῦ τοῦ λυσιμάχου. τὸ ἄνθος αὐτοῦ λευκόν, ἐμφερὲς τῇ σφηκίῳ· πολλὰ δέ, καὶ πυκνὰ ἐπαλλήλους φύεται. ταῦτα δ' ὅταν μὲν ὁ ἥλιος συμμύῃ, συγκαλύπτει τὴν ὠφέλειαν· ἅμα δὲ τῇ ἀνατολῇ διοίγεται, καὶ ὑπὲρ τὸ ὕδατος γίνεται. ὅσον δὲ ποιεῖ, μέχρις οὗ ἡ ὠφέλεια ἐκτελεωθῇ, καὶ τὰ ἄνθη πεδέρρυη. βῆ δὲ ὠφέλειας τὸ μέγεθος, ἡλίκον μήκωνος βῆ μεγίστης· καὶ σιδίζουσαι ταῖς λατομίαις, τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ μήκωνι· πλὴν πυκνότερος γὰ ταύτης ὁ λωτός, ἔστι δὲ παρόμοιος τῇ λείρῳ. γὰ δὲ βῆ δύρραπτα τὴν ὠφέλειαν φασί, καὶ τὰ ἄνθη δύνειν, καὶ ὑποκαταβαίνειν βῆ ὥρας μέχρι μέσων νυκτῶν, καὶ τῷ βαθεῖ πόρρω· δὲ γὰρ λαθιγῆται τὴν χεῖρα λαβεῖν ἔνι. μετὰ δὲ ταῦτα ὅταν ὀρθὸς ᾖ, πάλιν ἐπανιέναι· καὶ πῶς ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον ἅμα τοῦ ἡλίου φανερὸν ὑπὲρ τὸ ὕδατος, καὶ αὐοίγειν τὸ ἄνθος. αὐοιχθὲν δὲ ἐπ, αὐαβαίνειν. συχνὸν δὲ τὸ ὑποδρᾶσον ἔνι τὸ ὕδωρ. τὰς δὲ ὠφελείας ταύτας οἱ αἰγύπτιοι σωθῆναι εἰς τὸ αὐτό, σίπυουσιν· ἐπὰν δὲ ἀπῇ λείψυδος, γῆ τοῦ ποταμοῦ πλύζοντες, ἐξαίρουσι τὸν καρπόν. ξηράναντες δὲ, καὶ ὀπήσαντες, ἄρτους ποιοῦσι· καὶ τούτῳ χρῶνται σίτῳ. ἡ δὲ ῥίζα τοῦ λωτοῦ καλεῖται μὲν κόρσιον· ἔστι δὲ σρογγύλη τὸ μεγέθους, ἡλίκον μῆλον λυσιάνιον. φλοιὸς δὲ πορίκειται πόδι αὐτῇ μέλας, ἐμφερὴς τοῦ † καζανακῷ καρύῳ. τὸ δὲ γὸ τοῦ, λευκόν· ἐψόμενον δέ, καὶ ὀπόμενον, γίνεται λευκοῖδες, ἡδὺ δὲ γῆ τῇ πόσφορᾷ. ἐδίεται δὲ καὶ ὠμόν· ἀρίστη δ' γῆ τοῖς ὕδασιν αὐτὴ ὠμή. καὶ τὰ μὲν γῆ τοῖς ὕδασι, σχεδὸν τοῦτά ὅτιν. γῆ δὲ τοῖς ἀμμώδεσι χωρίοις, ἃ ὅτιν ὰ πόρρω τοῦ ποταμοῦ, φύεται ἡ γῆς ὁ καλεῖται μαλινοβάλλη, σρογγύλον τῷ σήματι, μέγεθος δὲ ἡλίκον μέσπιλον, ἀπύρηνον δέ, ἄφλοιον· φύλλα δὲ ἀφίησιν ἀπ' αὐτοῦ, ὁμοια κυπείρῳ. ταῦτα συμφυόμενοι οἱ ἡ τὴν χώραν, ἐνδοσιν γῆ βρυτῷ τοῦ ἀπὸ τῆς λειμῶν, καὶ γίνεται γλυκεῖα σφόδρα· χρῶνται δὲ πάντες ὥσπερ πραγήμασι. τοῖς δὲ βοσκοῖς καὶ τοῖς πρόβασι ἄπαντα μὲν τὰ φυόμενα ἐδώδιμα ὅτιν· γῆ δὲ ἡ γῆ τῆς λίμνας καὶ τοῖς ἕλεσι φύεται σλαφερόν, ὃ καὶ χλωρὸν νέμονται, καὶ ξηραίνοντες παρέχουσι ἡ χειμῶνα τοῖς βουσὶν ὅταν ὀργάζωνται. καὶ τὰ σώματα ἔχουσιν εὐσιβῶντα, λαμβάνοντες οὐθέν. ἔστι καὶ ἄλλο παραφυόμενον αὐτόματον γῆ τοῦ σίτου. ὅσον δὲ, ὅταν ὁ σῖτος ᾖ καθαρὸς, ὑποπηγάντες, καταβάλλουσι τὸ χειμῶνος ὑγρὰν τὴν γῆν. βλασήσαντες δὲ, τεμόντες καὶ ξηράναντες, παρέχουσι καὶ ὅσον βουσὶ καὶ ἵπποις καὶ τοῖς ὑποζυγίοις, σὺν τοῦ καρπῷ τῷ ἀμηγμένῳ. ὁ δὲ καρπὸς, μεγέθει μὲν ἡλίκον σίδαμον· σρογγύλος δὲ, καὶ τῷ χρώματι χλωρὸς· ἀγαθὸς δὲ σλαφρόντως. γῆ αἰγύπτῳ μὲν δὴ τὰ πάντα χρήσιμον ταῦτα ἂν τις λάβοι. ἔκασοι δὲ τῶν ποταμῶν ἐοίκασιν ἰδίου τι φέρειν, ὥσπερ καὶ τῶν χρῳαίων. ἐπεὶ οὐδὲ ὁ τρίβολος γῆ ἅπασιν, οὐδὲ παντὸς οὗ φύεται, ἀλλ' γῆ τοῖς ἐλώδεσι τῶν ποταμῶν. γῆ μεγίσῃ δὲ βάθει τοῦ ταπήχει, ἢ μικρῷ μείζονι, λαθὼν οἱ πόδες τὸν τρύμφανα· σχεδὸν δ' γῆ πολύτου καὶ ὁ καλαμὼν, καὶ τὰ ἄλλα. ὑποδρέχει δὲ οὐθὲν αὐτοῦ, πλὴν αὐτὰ τὰ φύλλα, ὥσπερ ὠνέοντα, καὶ λερύπουτα τὸν τρίβολον. ὁ δὲ τρίβολος αὐτὸς γῆ τοῦ ὕδατος νδύει εἰς βυθόν. τὸ δὲ φύλλον δὴ πλατύ, πυκνοσιφερὲς τοῦ ἡ πλεῖας. μίσχον δὲ ἔχει, σφόδρα μακρόν. ὁ δὲ καυλὸς δὴ ἄκρου βαθύτατος, ὅθεν τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπός. τὰ δὲ καθτω λεπτότερον ἀεί, μέχρι ἡ ῥίζης. ἔχει δὲ ἀκροφυῆ πότε ἀπ' αὐτοῦ τριχώδη, τὰ μὲν πλεῖστα παράλληλα, τὰ δὲ καὶ παραλλάττοντα καθτωθεν ἀπὸ ἡ ῥίζης μεγάλα· τὰ δὲ ἄνω, ἀεὶ ἐλαττω πυκνούσιν, ὥστε τὰ τελευταῖα μικρὰ πάμπαν εἶναι· καὶ τῶν διαφορᾶν μεγάλων τῶν ἀπὸ ἡ ῥίζης πρὸς τὸν καρπόν, καὶ τῆς βλα-

σήματα πλείω· καὶ γὰρ τρία, καὶ τέτταρα. μέγιστον δ' ἀεί, τὸ πλησίον ἡ ῥίζης, ἕτερα μετὰ τοῦτο, καὶ τὰ ἄλλα γῆ λόγου. τὸ δὲ πᾶν βλάστημα ὕδωρ ὠφελεῖ καλοῦ ἄλλος, λεπτοῦ μὲν τὸ πρῶτον, τὰ δὲ φύλλα καὶ τὸν καρπὸν ἔχων ὁμοίως. ὁ δὲ καρπὸς μέλας, καὶ σκληρὸς σφόδρα. ῥίζαν δὲ ἡλίκην καὶ ποίαν ἔχει, σκεπτέον. ἡ μὲν δὴ φύσις, τοιαύτη. φύεται μὲν τοι ἀπὸ τοῦ καρποῦ πίπτοντος, καὶ ἀφιεῖσι βλαστὸν τοῦ ἧς· φασὶ δ' οἱ μὲν εἶναι τὸ πτερὸν, οἱ δὲ διαμυδῆν τῶν μὲν ῥίζαν εἰς χρόνον· ἐξ ἧς γῆ τῶν βλάστησιν εἶναι τοῦ καυλοῦ. ὅσον μὲν δὴ σκεπτέον. ἴδιον δὲ πᾶν ἀπὸ τῶν ἄλλων, τὸ τῶν πᾶν φυομένων ἐκ τοῦ καυλοῦ τριχωδῆ. ὅτε γὰρ φύλλα ταῦτα, ὅτε καυλός. ἐπεὶ τόγε ἡ πᾶν βλαστήσεως, κοινὸν καλάμου καὶ ἄλλο. τὰ μὲν δὴ ἴδια θεωρητέον ἰδίως διελόντι· τὰ δὲ, κοινῶς διαιρεῖν δὲ χρὴ καὶ γῆ τόπος. οἷον, εἰ τὰ μὲν ἕλεια, τὰ δὲ λιμναῖα, τὰ δὲ πρατάμια μᾶλλον, ἢ οὐ κοινὰ πάντων τῶν τόπων. διαιρεῖν δὲ, ποῖα τούτων γῆ τῷ ὑγρῷ καὶ τῷ ξηρῷ φύεται, καὶ ποῖα γῆ τῷ ὑγρῷ μόνον· ὡς ἡ ἁπλῶς εἰπεῖν, κοινόν τι τὰ προσειρημένα πεστόρου γῆ δὴ τὴν λίμνην τὴν πρὸς ὀρχομενὸν τῆς· δεῖ τὰ φυόμενα σίγδρα καὶ ὑλήματα, ἴτέαι, † ἐλαίαγνος, σίδη, καλαμος, ὅ, τε αὐλητικὸς καὶ ὁ ἕτερος, λυπειρος, φλεως, πίφη· ἐπὶ γε μὴν † μίναν θος, καὶ καλάμινον ὕπνον. ὁ γὰρ πεσαγορεύουσι λεμνα, ὅσον πλεῖον τὸ καθ' ὕδατός ὅτι. τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα γνώσιμα· ἡ δὲ ἐλαίαγνος· καὶ ἡ σίδη, καὶ ἡ μίναν θος, καὶ ἡ ἰκάμη, καὶ τὸ ὕπνον, ἴσως μὲν φύεται καὶ ἑτέρωθι, πεσαγορεύονται δὲ ἄλλοις ὀνόμασι. λεκτέον δὲ πρὸς αὐτῶν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἐλαίαγνος φυτὸν θαμνῶδες, καὶ πεδόμοιον τοῖς † ἄλλοις· φύλλον δὲ ἔχει τῷ μὲν χρώματι πεπλησίον, μελανὸν δὲ, ὥσπερ αἱ μηλέαι, καὶ χνοῶδες. ἄνθος δὲ τῷ ἡ λείρου ὅμοιον, ἐλαττον. καρπὸν δὲ ὀλίγον φέρει. φύεται δὲ ὁ πλεῖος μὲν τοῖς ἕλεσι καὶ τοῖς ποταμοῖς νησαι. εἰσὶ δὲ τινες οἳ γεύονται καὶ τοῦ καρποῦ. ἡ δὲ σίδη, † μὲν μορφὴν ὅτιν ὁμοία ἐλάτῃ δὲ καθ' ὕδατος. ἡ μὲν δὴ ἐλάσιμος τοιοῦτον ἔχει, καὶ τὸ βούκομον, καὶ ὁ φλεώς. ἔνι δὲ τοῦ βουτόμου μέλαινα, τῷ δὲ μεγέθει πυραπλήσιον τοῦ ἡ σίδης· τοῦ δὲ φλεῶ † καλουμένου † αὐθμόν, ὡς λέγουσι πρὸς τὰς κοιλίας. ὅσον δ' ὅτιν οἷον πλακοῦντοειδὲς τὸ μελανὸν, ἐπιπυρον. ἔστι δὲ καὶ τοῦ φλεῶ, ἢ τοῦ βουτόμου, τὸ μὴ θῆλυ ἄκαρπον. χρήσιμον δὲ πρὸς τὰ † πόκαμα· τὸ δὲ ἄχρηστον. πρὸς δὲ ἡ ἴκμης, καὶ τοῦ † μίωτανθους, καὶ τοῦ ὕπνου σκεπτέον. ἰδιώτατον δὲ τούτων ὅτιν ἡ τίφη, καὶ † τὸ ἄφυλλον εἶναι, καὶ τοῦ μὴ πολυρριζον τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. ἐπεὶ τἄλλα γῆ χρῆσιμον εἰς τὰ καθτω τῶν ὁρμῶν ἔχει, καὶ τῶν διωκμῶν. μάλιστα δὲ τὸ τυπειρον, ὥσπερ καὶ ἄχρηστος. διὸ καὶ δυσώλεθρα καὶ ταῦτα, καὶ ὅλον ἅπαν τὸ γῶν· τὸ τοιοῦτον. ἡ δὲ ῥίζα τοῦ τυπείρου πολύ τι τῶν ἄλλων παραλλάττει τῇ αὐῳ μαλίᾳ, τοῦ τὸ μὲν εἶναι πυχύ τι καὶ σαρκῶδες αὐτῆ, τὸ δὲ λεπτὸν καὶ ξυλῶδες. καὶ τῇ βλασήσει, καὶ τῇ γνήσει· φύεται γὰρ ἀεὶ τοῦ πρεμνώδους ἑτέρα λεπτὴ, ἡ τὸ πλαγιον· εἶτ' γῆ ταύτῃ σωίζεται πάλιν τὸ σαρκῶδες, ἀφ' οὗ ὁ καυλὸς, γῆ ὧ καὶ ὁ βλασός. ἀφίησι δὲ καὶ εἰς βάθος τὸν αὐτὸν τρόπον ῥίζας· διὸ καὶ πάντων μάλιστα δυσώλεθρον, καὶ ὀργον ὀχλεῖν χρεῖον δὲ παραπλησίως φύεται ἡ ἄχρωτις ἐκ τῶν γονάτων· αἱ γὰρ ῥίζαι γονατώδεις, ὀχλησον δὲ ἀφίησιν αὐτὰ πλαγιον καὶ κάτωθεν ῥίζαν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἄκανθος καὶ καλαμώδης· ἀλλ' ὁ καλαμώδης, ὃς γονατώδης ἡ ῥίζα ταύτης. ταῦτα δὴ ὃν σχεδὸν τὴν ὁμοιότητα πλείω εἴρηκε. φύεται δ' γῆ ἀμφοῖν γῆ τῇ γῆ καὶ γῆ τῷ ὕδατι ἰτέα, καλάμος ὁ αὐλητικὸς, λυπάδρυον, τίφη, φλεώς, βούβωμον. γῆ δὲ τῷ ὕδατι μόνον σίδη. πόδες γὰρ ἡ τίφης ἀμφισ-

ὑπ̃σιν. λαλλίω δὲ καὶ μείζω τ̃ν γ' ἀμφοῖ̃ν φυομέν̃ων αἰεὶ τὰ γ̃ τ̃ῆ ὕλαπι γίνεσθαί φασι. φύεσθ δ' ὄγια τότων ἡ ὠδὶ τ̃ν πλοάσιμον· οἷον τὸ λύπειρον, ἡ τὸ βάτομον, καὶ τὸ φλεών, ὥστε πάντα τὰ μόρι τ̃ῶν τα λαπ̃χειν. ἐσθώδιμα δ' ὅτι τ̃ν γ' τ̃ῇ λίμνῃ τάδε· ἡ μὲν σίλη, ἡ αὐτη, καὶ τὰ φύλλα, ζοῖς πρόβασι· ὁ δὲ βλασός, τοῖς ὑσὶν· ὁ δὲ λαρπός, τοῖς αὐθρώποις. τ̃ δὲ φλεών, καὶ τ̃ ῥίζης, καὶ τ̃ βοτόμ, ἐ πρὸς ταῖς ῥίζαις ἀπαλόν, ὃ μάλισα ἐδίδ τὰ ωαε λία. ῥίζα δ' ἐδώδ̃μ̃ ἡ τ̃ φλεών μόνη τοῖς βοσκήμασιν ὅταν δὲ αὐχμὸς ᾖ, καὶ μὴ γ̃ήται τ̃ ἐ ἡ̃τ̃ λεφαλῆ ὕλῃ, ἅπαντα αὐχμεῖ τὰ γ̃ τ̃ῆ λίμνῃ· μάλισα δὲ ὁ λάλαμ̃, ὥσε ἔ καὶ λιπ̃ον εἰπεῖν. ὥσε γὰρ τ̃ῶν ἄλλων χεδὸν εἴρηται. Τὸ δ' ἡ λαλάμ̃ δύο φασὶν εἶν γ̃ήν· τ̃ον τε αὐλητικ̃ν, καὶ τ̃ον ἕτερον. γ̃ῶν γὰρ εἶν τ̃ὸ γ̃ήν τ̃ῦ ἑτέρ̃, σ̃αφέρ̃ δὲ ἀλλήλων ἰσχύι, καὶ λεπ̃ότητι, καὶ ἀθγνεία. λαλᾶσι δὲ τ̃ον μὲν ἰσχυρ̃ν καὶ παχύ, χαρακίαν· τ̃ον δ' ἕτερον, πλόκιμον. φύεσθαι δὲ τ̃ον μὲν πλόκιμον ὑδὶ τ̃ῶν πλοάσιμ̃, τ̃ον δὲ χαρακίαν ὑδὶ τοῖς ὑώμνσι. ὑώμνθας δὲ λαλᾶσι, ὃ αὖ ἡ σωπηθροισμὸν λάλαμ̃, καὶ συμπεπλεγμὸν τ̃ὰς ῥίζας. ὄσ̃ δὲ γίνεται, λαθ' ὃς αὖ τόπ̃ς τ̃ῆ λίμνης ὄγιον ἡ χοιῖον. γίνεσθαι δέ ποτε τ̃ον χαρακίαν καὶ ὃ αὐλητικ̃ς, μακρόστομ̃ μὲν τ̃ὸ ἄλμ̃ χαρακίᾳ, σκωλικ̃βρ̃ῶδ̃ δέ. τότ̃ μὲν δ̃ν τα̃τας λέγ̃σι τὰς σ̃αφορ̃ς. πρὸς δὲ τ̃ὸ αὐλητικ̃ν, τ̃ον μὲν φύεσθαι δέ φ̃ναετηρίδ̃ς, ὥσ̃ερ τινές φασι· καὶ τα̃τ̃ῳ ἐ̃ν τ̃ῷ τάξιμ, ὀκ ἀληθ̃ς. ἀλλὰ τ̃ὸ μὲν ὅλ̃ αὐξηθέσης γίνεται τ̃ῆ λίμνης. ὅτι δὲ ὄσ̃ ὀκεῖ συμβαίνειν γ̃ῆ τοῖς πρότ̃ρον χρόνοις, μάλισα δέ φ̃ναετηρίδ̃ς, καὶ τ̃ῶ γ̃ήσιν τ̃ῆ λαλάμ̃ ταύτ̃ῳ ἐποίσι, τ̃ὸ συμβεβηκὸς ὡς τάξιμ λαμβάνοντες. γίνετ̃ δ' ὅταν ἐπομβείας γ̃ομένης διεμμένῃ τὸ ὕδ̃ρ̃ μέχρι τ̃ῆ τελαχίσ̃ αὖ, πολέω καὶ λαλίω. τότε δὲ μάλισα μνημονεύ̃σι, γεγονότος τ̃ῶν ὕσ̃ρ̃ον χρόνῳ, ὅτε συνέβη τὰ πρὸ χ̃ρόνειαν. πᾶ τότ̃ων γὰρ ἐφαίν̃ ἐπὶ πλέον βαθυνθῆναι τ̃ῶν λίμνην· μετὰ δὲ ταῦτα ὕσ̃ρ̃ον ὡς ὁ λοιμὸς ἐγ̃ένθ σφοδρός, πληθῆναι μὲν αὖ τ̃ῶν ὁ μέναντος δὲ τ̃ὸ ὕλαπος, ἀλλ' ἐκλελ̃ῖφθ̃ τοις χειμῶν̃, † ὁ γ̃ηεσθαι τ̃ον λάλαμον. φασὶ γάρ, καὶ ὀκεῖ βαθυνομένης τ̃ῆ λίμνης μένανα τ̃ον ἐπόντα γ̃ιαυτ̃ν, ἀ̃ῖ̃ύνεσθαι, καὶ γίνεσθ τ̃ον μὲν ἀ̃ῖ̃ουθγ̃ῶτα ζ̃ύγιτ̃ν. ὥσ̃ αὖ μὴ συμπ̃ῦαμένη τ̃ὸ ὕδ̃ρ̃, βομβυνίαν. τ̃ῶν δ' ἓν γ̃ήσιμ, ζιαύτ̃ν. σ̃αφέρ̃ δὲ τ̃ῶν ἄλμ̃ λαλάμ̃, ὡς καθόλ̃ λαβεῖν, ἀ̃τροφία πινί τ̃ῆ φύσεως· ἀπλ̃ιέσ̃ρ̃ γὰρ εἶν, καὶ ἀσαρκότ̃ρ̃, καὶ ὅλ̃ς δὲ θλιν τ̃ῇ πρ̃όσ̃φεα. καὶ γὰρ τὸ φύλλ̃ πλατύτ̃ρ̃ν ἔχει, καὶ λδυκότ̃ρ̃· τ̃ῶν δὲ αὐ̃ῖ̃ήλ̃ ἐλάτ̃ῆ τ̃ῶν ἄλμ̃. πινὰς δὲ ὅλ̃ς ὀκ ἔχ̃ῃ, ὃς καὶ πρ̃οζ̃ορ̃ύσιν σ̃ύναχίας, ἐ̃ ὧν αἴ̃ισα μὴ φασί τινὸν γ̃ηεσθαι τὰ ζ̃ύγ̃η. λατορθ̃ῦ δὲ ὀλίγα πᾶ τ̃ῶν ὀργασίαν. τ̃ῶν δὲ τομὴν ὡραίαν εἶν· πρὸ ἀ̃ντιγ̃ηέσ̃ μὲν, ἡνίκ' κ̃ῦλ̃ ἁ̃πλάσ̃ως, ὑπ' ἀρκτ̃ρ̃ν, βοη̃δρομιῶν̃ μην̃ός. τ̃ον γὰρ ὕτ̃ω τ̃μηθέντα, συχνοῖς μὲν ἔτεσιν ὕσ̃ρ̃ον γίνεσθαι χρήσιμον, καὶ πρ̃οκατα̃λήσεως δ' ἐεσθαι πολλ̃ς· συμμένειν δὲ τ̃ὸ σ̃όμα τ̃ῶν γλωτ̃ῶν, ὃ πρ̃ὸς τ̃ῶν ἁλικ̃ίαν εἶν χρήσιμον. ἐπεὶ δὲ εἰς τ̃ῶν πλάσιν μετέβ̃ην, ἡ τομὴ μετεκινήθη. τέμνσι γὰρ ἀ̃ῖ̃ύνῃ τ̃ῶν σκιρ̃οφορι̃ν̃ καὶ ἑκαζομβαι̃ν̃, ὡς πρὸς πρ̃ὸ τροπ̃ῶν μικρ̃ν, ἢ ὑπὸ τροπάς. γίνεσθαι δέ φασιν τριν̃ν τε χρήσιμον, καὶ λατα̃λήσεως βραχείας δεῖσθ̃· καὶ λατασ̃άσ̃μα τα τὰς γλώτ̃ῆς ἔχειν. ὅσ̃ρ̃ δὲ ἀναγκαῖ̃ον ζ̃ῖς μετὰ πλασμα τ̃ῶν αὐλᾶσι. τ̃ῶν μὲν δ̃ν ζ̃ύγ̃ητ̃ τα̃τας εἶν τὰς ὥρας ἡ τομ̃ς. ἡ δ' ὀργασία γίνεται μὲν αὐτ̃ν πρ̃όπ̃ν· ὅταν συλλέξωσι, πιθέασιν ὑπαίθ̃ιον τ̃ῶν χ̃μῶν̃ γ̃ῶν ὑπ̃ λέμμασι. τ̃ῶν δ' ἤ̃ῃ πρ̃ὸ καθαίραντες, καὶ ἐκτρίψαντες, εἰς τ̃ον ἅλ̃ιον ἐθίζ̃ν. τ̃ῶν δ̃ρ̃ν δὲ, μετὰ ταῦτα σωτεμόντες εἰς τὰ μιζογόνια, πάλιν ὑπαίθ̃ιον πιθέασι χρόνου τινά· πρ̃οσλείπ̃σι δὲ τ̃ῷ μιζογονατίῳ τ̃ὸ πρὸς τ̃ὸς βλασ̃ὸς γόν. τὰ δὲ μήκη τὰ τότ̃ων ὁ γίνεται δ' ἰσπλαισ̃ὸν ἐλάτ̃ῆ. βέλτισα μὲν δ̃ν εἶν, τ̃ῶν μεσογονίων πρὸς τὴν ζ̃υγοποιΐαν ὅλ̃ τ̃ῶν λαλαμ̃ τὰ μέζα. μαλακώτατα δὲ ἔχει ζ̃ύγ̃η, τὰ πρὸς τ̃ὸς βλασ̃ὸς· σκλ̃ηρότατα δὲ, τὰ πρὸς τ̃ῇ ῥίζῃ. συμφωνεῖ δὲ τ̃ὰς γλώτ̃ῆς τὰς ἐκ τ̃ῶν αὐτ̃ῶν μεσογονατίδ, τὰ δὲ ἄλλα ὁ συμφωνεῖ. καὶ τὴν μὲν πρὸς τ̃ῇ ῥίζῃ ἀειδρᾶν̃ εἶν, τὴν δὲ πρὸς τ̃ὸς βλασ̃ὸς δεῖσθ̃. τμηθέντες δὲ λίχα τ̃ῶν μιζογονίδ, τ̃ὸ σ̃όμα τ̃ῆ γλώτ̃ῆς ἑκατ̃ρ̃ας γίνεται ἡ̃τ̃ῆ τ̃ῶν τ̃ῶν λαλάμ̃ ῥμῶν. ἐὰν δὲ ἄλλ̃ον λινὰ τρ̃όπ̃ν ὀργασ̃ῶσιν ἀ̃ῖ̃ήλας, ταύτας ὁ πάνυ συμφωνεῖν. ἡ μὲν δ̃ν ὀργασία, πιαύτη. φύεται δὲ πλεῖσ̃ ὁ μὲν μεταξὺ ᾗ † λιθ̃ισ̃ῖ, καὶ τ̃ῶ μέλαν· ὅτος δὲ ὁ τόπος πρ̃οζ̃ορ̃ύεται πελεκανία, τότε ὄγιν ἄ̃ῆα, χύτ̃ροι λαλάμ̃νοι, βαθύσματα τ̃ῆ λίμνης, ἐ̃ οἷς λάλμισόν φασι. γίνεσθ δέ,

δέ, λαθ' ὃν ἡ πηθώδ̃ία λαλαμ̃ίνη λατα̃φέρεται· ὄσ̃ρ̃ δ' ὅτι πόταμ̃ς, ῥέων ἐκ λεβασ̃ίδ̃ς. λάλμισ̃ς δὲ δοκεῖ γίνεσθαι πάντ̃ν, πρὸ τ̃ῶν ὀξεῖαν λαλαμ̃ίνη λαμπ̃ν. ὁ δὲ τόπ̃ς ὅτ̃ς ὄγιν ἐμβολὴ τ̃ῆ λιθ̃ισ̃ῖ. γειτνιᾷ δ' αὐτ̃ῷ πισ̃ίλιον ὄγ̃ῦλον, ὃ πρ̃οζ̃ορ̃ύσιν ἱππίαν. πρ̃οσβορρ̃ῶ̃ δὲ τ̃ὸ πος ἄλμ̃ ἡ τι ὀξείας λαμπ̃ῆς ὄτ̃ν, ὃν λαλᾶσι βοη̃δρ̃ίαν. φύεσθαι δέ φασι καὶ ἡ̃τ̃ῆ ταύτ̃ν ὑγ̃ῶν τ̃ὸν λάλαμον. τ̃ὸ δ' ὅλον, ὃ αὖ ἡ βαθύγ̃ῦλον καὶ ὄγ̃ειον χωρίον, καὶ ἰλυῶδες, καὶ ὁ λιθ̃ισ̃ὸς αὐαμίγνυται, καὶ πρ̃ὸς τ̃ὸ πις βάθ̃υσμα ἡ λίμνης. λαλλίσ̃ν γίνεσθαι λαλαμον. πρὸ γὰρ ἡ̃ῖ βοη̃δρ̃ίαν, τα̃ῦτα πάντα ὑπάρχει. ὅτι δὲ ὁ λιθ̃ισ̃ὸς μεγάλ̃ν ἔχ̃ῃ ῥοπ̃ν εἰς τ̃ὸ ποιεῖν λάλον λάλαμον, σημεῖον ἔχ̃σι· λαθ' ὃν γὰρ τόπ̃ ὁ μέλας λαλάμ̃νος μβαλλει, βαθείας ὁ̃σης ἡ̃ῖ λίμνης, καὶ τ̃ὸ σ̃αφὲς ὄγ̃ειόν καὶ ὑλώδ̃ς, ἢ ὅλως μὴ φύεσθαι, ἢ φαῦλον. ἡ μὲν δ̃ν γ̃ήσις, καὶ φύσις τ̃ῆ αὐλητικ̃ῆ, καὶ ἡ ἰατρ̃γασία, καὶ πινας ἔχει σ̃αφορὰς πρὸς τὰς ἄλλ̃ς, ἱκανῶς εἰρ̃ῆθω. γ̃ήν δ' οὐ ταῦτα μόν̃, ἀλλὰ πλέω τ̃ῆ λαλάμ̃ τυγχάνει, φανερὰς ἔχοντα τὴν αὐάθ̃ησιν σ̃αφορ̃ς. ὁ μὲν γὰρ τωνικ̃ς καὶ τ̃ῇ ζαρκὶ καὶ τοῖς γόνασιν, ὁ δὲ μανὸς καὶ ὀλιγογόνα τ̃ς. καὶ ὁ μὲν κοῖλ̃ς, ὃν λαλᾶσι ἴνις σύ̃ῦγα· ὁδὶ γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἔχει ξύλ̃ καὶ ζαρκ̃ς· ὁ δὲ σόρ̃ς, καὶ συμπήρ̃ς μικρ̃· καὶ ὁ μὲν βραχ̃ς, ὁ δὲ σύαξ̃ς καὶ ὑψηλ̃ς καὶ παχ̃ς· ὁ δὲ λεπ̃ς καὶ πολύφυλλ̃, ὁ δὲ ὀλιγόφυλλ̃ ἡ μονόφυλλ̃. ὅλ̃ς δὲ πολλαί τινες εἰσι σ̃αφορα̃ ἡ̃τ̃ τὰς φύσεις, καὶ τὰς χρείας. ἕκασ̃ γὰρ πρὸς ἕκασ̃α χρήσιμ̃. ὀνόμασι δ' † ἄλλοις πρ̃οσγορύ̃σι. κοινότατ̃ν δέ πως ὁ σ̃όναξ, ὃν καὶ λοχμωδίεσα τόν γέ φασιν εἶν, καὶ μάλισα φύεσθαι πᾶ τὰς ποτα̃μὺς καὶ τὰς λίμνας. σ̃αφέρει δ' ὅμ̃ως πάντ̃ς λάλαμ̃ πολύ, τ̃όν τε γ̃ῶν ξηρ̃ν, καὶ τ̃ὸν γ̃ῶν τοῖς ὑσὶ φύμενον. ἴσ̃ι δὲ ἡ ὁ τοξικ̃ς, ὃν δὴ ἰ̃ῖ̃ικ̃ν τινες λαλᾶσιν· ὀλιγογόνατ̃ δὲ, ζαρκωδέσ̃ρ̃ δὲ πάντ̃ν, καὶ μάλισα λαμπ̃ν ἐχόμεν̃, καὶ ὅλ̃ς ἀγεσθαι δ̃ωάμεν̃, ὡς ἂν θέλ̃ τις, θ̃ρμαινόμεν̃. ἔχ̃σι δέ, ὥσ̃ρ̃ ἐλέχθ̃, καὶ ἡ̃τ̃ τὰ φύλλα μεγάλας σ̃αφορὰς, ὁ πλήθει καὶ μεγέθει μόν̃. ἀλλὰ καὶ χροιᾷ· ποικίλ̃ γὰρ ὁ λακωνικ̃ς λαλάμ̃ι̃. ἔτι δ' αὐτ̃ῖ τ̃ῆ θέσ̃ῖ, καὶ πρ̃σφύσ̃ῖ· λάτ̃ωθεν γὰρ γίνοι πλέισα φορ̃ὰ τ̃ῆ φύλλ̃ν, αὐτ̃ς δὲ ὥσ̃ρ̃ ἐκ δάμν̃ τ̃ίφυκε. χ̃ίλον δέ τινές φασι, καὶ τ̃ῶν λιμναίων ταύτ̃ῳ εἶν τ̃ῷ σ̃αφορᾷ, πολύφυλλ̃ν καὶ ὀλιγόφυλλ̃ν, καὶ πρ̃όμοιον ἔχειν τρ̃όπ̃ν τινὰ τ̃ὸ φύλλ̃ν ζ̃ῆ τ̃ῆ λυπείρ̃, καὶ φλεῶ, ἡ βρύ̃ν, καὶ βατόμ̃. σκέ̃ψασθαι δὲ ζ̃ῆν· γ̃ῶν δέ τι λαλάμ̃ φύεσ̃ καὶ ἐπίγειον· ὃ ὀκ εἰς ὀρθ̃ν, ἀλλ' ὑπ' γ̃ῆς ἀφίσι τ̃ὴν λαυλ̃ν, ὥσ̃ρ̃ ἄ̃ῃρ̃σις, ἡ ἄτ̃ω ποιεῖται τ̃ὴν αὔξησιν. ἔσι δὲ ὁ μὲν ἄ̃ῥ̃ῳ σ̃ρεός, ὁ δὲ ὄ̃ῆλυς λοιλ̃ν. σ̃ιαρ̃σὶ γὰρ ἡ ζ̃ῆν τ̃ῷ ἄ̃ῥ̃ῳ καὶ ὄ̃ῆλει. φύονται δ' ἐζ γ̃ῆς συ̃ῆμιλ̃ν πολλοί, καὶ ὁ λοχμώδ̃ς· ὁ δὲ φύμον ὁ μακρ̃ν, ἀλλ' ὁμοίῳ τ̃ῇ ἰτέᾳ· τ̃ῷ μεγέθει μεγάλοι, καὶ ἐυπαγεῖς, ὥσε ἀνοντ̃ίας χρ̃ῆσθαι. φύονσ δὲ ὅτοι πρὸ τ̃ῦ ἀκισ̃ίν̃ ποτα̃μ̃ν, ἅπας δὲ λαλαμ̃ ὀλίζ̃ν· καὶ τ̃ιμενμὶ̃, καὶ ὠ̃ῖ̃ναιόμενον, λαλλίῳ βλασ̃άνῃ· ἔσι δὲ παχυῤῥίζ̃, καὶ πολυῤῥίζ̃· διὸ καὶ λυσάλιθ̃ ἡ̃ῖ ζαγονατώδ̃ς, ὥσ̃ρ̃ ἡ ἀγρώσι̃ῖ̃. πλὴν ὁ † πάντες ὁμοίως. ἀλλὰ πρὸ μὲν λαλαμ̃ῳ ἱκανῶς εἰρ̃ῆθω. Κατάλ̃ισ̃ον δὲ, εἰπεῖν, ὡς αὖ ἐκ τ̃ῶν γ̃ήσ̃ τότε, πρὸ ζοίνι· ἡ γὰρ καὶ ὄσ̃ρ̃ τ̃ῶν γ̃ύδ̃ρ̃ων θετέ̃ν. ἔσι δὲ αὐτ̃ῖ τρία εἴδη, καθαπ̃ῦρ̃ πινὶ διαιρεσ̃ν· ὁ, τε ὀξὺς καὶ ἄκαρπ̃ς, ὃν δὴ λαλᾶσιν ἀ̃ῥ̃ῳα· καὶ ὁ λαξπιμ̃, ὃν μελαγκραν̃σίν̃ λαλᾶμ̃ι, σ̃ᾶ̃ τὸ μέλαν̃α τ̃ῶν λαρπ̃ν ἔχειν· παχυτ̃ρ̃ δὲ τότε, καὶ ζαρκωδέσ̃ρ̃. καὶ τρίτ̃ς, τ̃ῷ μεγέθει καὶ τ̃ῇ παχυτ̃ι καὶ εὐζαρκίᾳ διαφέρ̃ν, ὁ λαλάμ̃ ὁλόχοιν̃. ἡ μὲν δ̃ν μελαγκρανὶς, αὐτ̃ς ἰς λαθ' αὑτ̃ν· ὁ δ' ὀξύς, καὶ ὁλόχοιν̃, ἐκ τ̃ῶν αὐτ̃ῶν φύονται, ὃ καὶ ἄδ̃ηλ̃ν φαίνεται, καὶ θαυμασ̃ὸν φισ̃ίσειν, ὅλ̃ς κοσμηθείσης ἡ χοινίας. οἱ πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἄκαρποι, ᾠφυκότες ἐκ τ̃ῶν αὐτ̃ῶν· λαρπιμοὶ δὲ ὀλίγοι. ὄσ̃ρ̃ μὲν δ̃ν ὠ̃ῖ̃ικεσ̃έον· ἐλάσης γὰρ ὅλ̃ς οἱ ζαρποί. πρὸς γὰρ τὰ πλίγματα χρησιμώτ̃ρ̃ ὁ ὁλόχοιν̃, σ̃ᾶ̃ τὸ ζαρκώδ̃ς καὶ μανόν. κεφαλὴν δ' ὅλ̃ς ἡ μ̃ῖ̃ικρ̃ν, ἡ αὐτ̃ τ̃ῷ γραμμώδ̃ς ὀ̃ῖ̃οειδὴς εἶν, διάπλατα ἐκτίνεται καθάπ̃ρ̃ ὠά. πρὸς μὲν γὰρ αἰχμὴ γραμμώδ̃ς ἔχει τοὺς πόδας χυώδεις μίσχ̃ς, ἐφ' ὧν ἄκαρπ̃ν πλάπλαγίας τὰς τ̃ῶν ἀγείων ἐχόσ̃ρογγυλότητας, ὠ̃ῖ̃αζ̃ῖς. γ̃ῶν τότοις δὲ τὸ αὐξ̃μάτ̃ρ̃ ἀκισ̃ὸν ὄ̃ῆλ̃ς ὅτι, μέλαν ἑκάσ̃ῳ πρ̃οσμφορὲς τ̃ῷ † ᾧ̃ῖ̃εἴσκει πλὴν ἀμ̃ῳλιώσ̃ρ̃ν. ῥίζαν δ' ἔχει μακρὰν, καὶ παχυτ̃ρ̃ν πολὺ τ̃ῆ ζοίνι· αὕτη δὲ αὐάπ̃ωται λαθ' ἑκάσ̃ον ἐνιαύσ̃ον, εἰθ' ἑτ̃ρα πολλὰ ἐ̃ῖ̃ῆλᾶσι τ̃ῆ ζοίνι λαθ' ἑτ̃ν. ὄσ̃ρ̃ δὲ ἡ γ̃ῆ τ̃ῇ ὄ̃ῆει φανερὸν

v. 983.

ἰδιεῖν, τὰς μὲν αὔας, τὰς δὲ χλωρὰς λαθιεμένας. ἡ δὲ λιφαλὴ ὁμοία τῇ ἐπὶ τῶν ἱερομύων, καὶ τῇ ἐπὶ τῶν ὑγιτέων, συμπεφυκυῖα πως ἐκ πλειόνων εἰς ταὐτὸ· καὶ πλατεῖα λαὶ στωθῶν, ἐχαζα λεπτὴ ὑποῤῥυθρα. συμβαίνει δ' αὖ ἰδιον ὧν ἐπὶ τῶν ῥιζῶν † ἐστὶν· αὐαίνονται λαὶ γίνονται, καὶ ἡ τοῦ ἄνωθεν πάλιν ἡ γένεσις. τῶν μὲν ἐν σχοίνοις τοιαύτη λις φύσις. ἔστι δὲ καὶ ὁ βάτος, καὶ ὁ παλίουρος, γένυδρά πώς ὄντα, ἢ πάρυδρα, λαθάπερ γίνεται. φανερὰ δὲ ἐνεῦθεν καὶ ἀπ' ἄλλων ἡ διαφορά· πρὸς ἀμφοῖν γὰρ εἴρηται πρότερον. τῶν δὲ νήσων τῶν πλοΐμων τὴν γῆν ὀρχομένην, τὰ μὲν μεγέθη παντοδαπὰ συγχαίνει· τὸ δὲ μέγιστον αὐτῶν, ὅσον ὄζου τριῶν σταδίων πρὸς μεσόγειον. γῆ μὲν οὖν πᾶν μεγάλας σφόδρα συμίστασθαι, ὥστε καὶ ὑς γῆ αὐτοῖς ἐγίνεσθαι πολλὰς, οὓς καὶ λιωκυγέτους λιαβαίνουσιν. καὶ πρὸς μὲν γῆν ὕδρωρ τοῦτ' ἐρηδῶ.

Περὶ δὲ βραχυβιότητος φυτῶν καὶ μηκροβιότητος, τῶν μὲν γηΐνων ὧδ' ἔχομεν, ὡς αὖ λαθόλου λέγουσιν, ὅτι βραχυβιώτερα τῶν χερσαίων ὄζει, λαθάπερ καὶ τὰ ζῶα· τοὺς δὲ λαθ' ἕκαστα βίους ἰσορρόπως λεῖν τῶν χερσαίων. τὰ μὲν οὖν ἀγρία φασὶν ὀλιγίω ἔχειν, ὡς αὖ εἰποιεν οἱ ὀρεσίβιοι, διαφορὰν, ἀλλὰ πάντα ἐπὶ μακρόβια, ἡ δὲ μικρόβιον· αὖ τὸ μὲν ὅσως ἀληθὲς λέγουσιν (ἅπαντα γὰρ ἐπωρτείνῃ πολὺ τῶν ἄλλων ζώων) ὁ μὲν ἀλλ' ὁμως δεῖ τὰ μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον μακρόβια, λαθάπερ γὰ ἐν τοῖς ἡμέροις. ποῖα ἢ ταῦτα, σκεπτέον. τὰ δὲ ἥμερα, φανερῶς διαφέρει τῷ τὰ μὲν ἐπὶ μακρόβια, τὰ δὲ βραχύβια. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων μακροβιώτερα· ἡ ὅλως, τῷ γένει τὰ αὐτοδιηρημένα λαθ' ἕκαστον, οἷον κότινοι ἐλαίας, ἡ ἀγρὰς ἀπίος, ὀρεινὸς συκῆς. ἰσχυρώτερα γὰρ, ἡ πυκνότερα, ἡ ἀγονώτερα τῶν πολιτικωτέρων. τὰ δὲ μακροβιότητα μαρτυροῦσιν ἔτι γε ἴνδυ ἡ ἡμέρων καὶ ἀγρίων, ἡ αἱ πρὸς δημόσια φῦμαι πρὸς τὰ μυθολόγων· ἐλαίαν μὲν γὰρ λέγουσι τὰ λιθίνοις, φοίνικα δὲ τὸ γῆ ὀλίγῳ, κότινον δὲ τὸν γῆ ὀλυμπίᾳ, ἀφ' ὃ στέφανον· σῆγος δὲ τὰς γῆ ἰλίῳ, τὰς ὕδε τὰ Ἴλα μνήματος. τινὲς δὲ φασι, ἡ τῶν γῆ δελφοῖς πλάτανον Ἀγαμέμνονα φυτεῦσαι, ἡ τῶν γῆ λαφύαις τὰ ἀρκαδίας. ταῦτα μὲν ὅπως αὖ ἔχῃ, τάχ' αὖ ἕτερος εἴη λόγος. ὅτι δ' ἐστὶ μεγάλη διαφορὰ τῶν διγύδρων, φανερόν. μακρόβια μὲν γὰρ τά τε πτοιερημένα, ἡ ἕτερα πλείω· βραχύβια δ', τά τε ὠιαῦτα ὁμολογουμένως· οἷον, ῥοιὰ, συκῆ, μηλέα· ἡ ἧττον ἡ περὶ μᾶλλον. καὶ ἡ γλυκεῖα τὸ ὀξείας, ὥσπερ τῶν ῥοῶν ἡ ἀπύρηνον. βραχύβια δὲ ἡ ἀμπέλων γένη γένη, καὶ μάλιστα τὰ πολύκαρπα. δοκεῖ δὲ τὰ πάρυδρα βραχυβιώτερα τῶν γῆ τοῖς ξηροῖς εἶναι· οἷον ἰτέαι, λύγοι, ἀκτὴ, αἴγυδρον. γένια δὲ γηραλέα μὲν ἡ σύμπεπτα ταχέως, πτοιεῖται δὲ πάλιν ἐκ τῶν αὐτῶν, ὥσπερ καὶ αἱ λάφναι, καὶ μηλέαι, ἡ ῥοαὶ, καὶ τῶν ὑλυδρων τὰ πολλά· πρὸς ὧν καὶ σκέψαιτ' ἄν τις, πότερα ταυτὰ δ' ἐᾶ λέγειν, ἢ ἕτερα. καὶ λαθάπερ εἴ τις τὸ σέλεχον ἀρκύψας, ὥσπερ ποιοῦσιν οἱ γεωργοί, πάλιν αὐαίνεται πρὸς βλάστας, καὶ εἰ λαλῶς ἐκνύψειν ἄχρι τῶν ῥιζῶν, καὶ ὠυκαῦσειεν (καὶ γὰρ ὄι ταῦτα ποιοῦσιν, ὁπότε ἡ καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτομάτου συμβαίνει) πότερα δὴ ὅσον τοῦτο δεῖ λέγειν, ἢ ἕτερον. ἡ μὲν γὰρ ἀεὶ τὰ μορία τὰς αὐξήσεις καὶ φθίσεις φαίνειν πεφυκε, καὶ ἐπὶ τὰς σπαθαίρεσθαι τὰς ὑπ' αὐτῶν, ταύτῃ μὲν ἂν δόξειεν ταὐτὸν εἶναι. τί γὰρ ἂν ὑπὸ τούτου ἢ ἐκείνου σπαφέροι; ἡ δ' ὥσπερ οὐσία καὶ φύσις τοῦ δένδρου, μάλιστ' ἂν φαίνοιτο τὸ σέλεχον, ὅταν μεταλλάττῃ ὅλον, λαὶ τὸ ὅλον ἕτερον ὑπολαβεῖν τις. εἰ μὴ ἄρα σπὸ τοῦ ἀρχῶ ἐστὶν αὐτὸ ἀρχῶν ἐστὶν, αὐτὸ θεῖν. λαίτοι πολλὰ καὶ συμβαίνει, καὶ τὰς ῥίζας ἑτέρας εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τῶν μὲν σπομύων, τῶν δ' ὀξ ἀρχῆς βλασανσῶν. ἐπεὶ ὡς γέ τινες φασὶ τὰς ἀμπέλους μακροβιωτάτας εἶναι, τῷ μὴ φύειν ἑτέρας, ἀλλ' ὀξ αὐτῆ ἀεὶ σωζανακληθῆναι, εἰ λόγος ἂν ἴσως δικαιοτάτη σύγκρισις, ἐὰν † μένῃ τὸ σέλεχος. αὕτη γὰρ οἷον ὑποθέσει ἡ φύσις ἡγήσαιτο. τοῦτο μὲν οὖν ὁποτέρως ποτὲ λεκτέον, ὀδὲν ἂν δόγένγκη πρὸς τὰ νῦν. Ταχὰ δ' ἂν εἴη μακροβιώτατον, τὸ πάντως συνωλυμένον αὐταρκεῖν· ὥσπερ ἡ ἐλαία, ἡ τῷ σελέχει, ἡ τῇ πτοιεβλαστήσει, ἡ τῷ συσωλίεσθαι ἔχειν τὰς ῥίζας. δοκεῖ δὲ ὁ βίος ἐνίοτε μιᾶς εἶναι, λαθ' ὃν σέλεχον ἤδη τῶν ἀρχῶν πιθήκατο μέτρον, αὐαμετρεῖν τὸ χρόνου μάλιστα πρὸς ἔτη σπανόσια. εἰ δ' ὅπερ ὧν τὸ ἀμπέλων λέγεσθαι ὧνδε, ὡς πρὸ μερισμένων τῶν ῥιζῶν ἡ μέρον, σῶά τοι σπαμύνειν τὸ σέλεχος, ἡ ἡ ὅλη φύσις ὁμοία καὶ ὁμοιόφορον, ὁποσονοῦν χρόνον, μακροβιώτερον αὖν εἴη πάντων. φασὶ δὲ δεῖν ὅταν πονεῖν, ὅταν ἤδη δοκῇ λατεφρεῖσθαι, λιλήματά τε ὠιβάλλειν, ἡ λαρπάζειν ὠιαυτόν· μετὰ δὲ ταῦτα λατασκάπτοντα ὧδε θάτερα τ' ἀμπέλου, πρὸ καθαίρειν πάζας τὰς ῥίζας· εἶτ' ἐμπλῆ-

πλῆσαι φρυγαίων, καὶ ἐπαμήσασθαι τῷ γλῶ. τότῳ μὲν ἓν τῷ ἔτει λαθῶς φόρειν σφόδρα· τῷ δ' ὑστέρῳ βέλτιον· τῷ δὲ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ, λαθιστέσθαι καὶ φόρειν πολλὸς καὶ λαλὸς, ὥστε μηδὲν σλαφόρειν ἢ ὅτι πηλαίζειν. ἐπεισλαὶ δὲ πάλιν ἀκπλυκῆ, θάτερον μέρος λαλὸς, ὥστε μηδὲν σλαφόρειν ἢ ὅτι πηλαίζειν. καὶ ὅτως αἰεί σλαμύνειν. ποιεῖν δὲ δεῖ μαλιστ' ἐπὶ τὰς λίπας. διὸ καὶ ὁ πόπλειν ὀλίγοις τοὺς δεῖ ποιοῦντας, ἀλλ' ὧδε γνώμης πολλὰς ταῦτα πάσχειν σλαμύνειν, ὥστε μηδὲ μεμνῆσθαι τοὺς φυτεύσαντας. δεῖ μὲν ὃν ἴσως τῶν πεπειραμένων ἀκούσαι σλεῖ πισεύειν. τὰ δὲ μακρόβια καὶ βραχύβια, σλὰ τῶν εἰρημένων θεωρητέον.

Νοσήματα δὲ τοῖς μὲν ἀγρίοις † φασὶ ξυμβαίνειν, ὑφ' ὧν αὐαιρεῖσθαι. φαῦλος δὲ διαπίθεσθαι, καὶ μαλιστα ὧν λίνος, ὅταν χαλαζοκοπῆται, ἡ βλαστάνειν μέλλοντα, ἡ ἀρχόμενα, ἡ αὐξόντα· καὶ ὅταν ἡ πνεῦμα ψυχρὸν ἡ θερμὸν ὧν γένηται ἡ τότε τοῖς λαιρός. νόσος δὲ τῶν ὡραίων χειμώνων, ὅσ' αὖ ἐπορβάλλοντες ὦσιν, ὀδὲν πάσχειν. ἀλλὰ καὶ ξυμφέρειν ταῖς χειμαδιῶσι· μὴ χειμαδύσθαι γάρ, λακοβλαστέστερα γίνεσθαι. ἔστι δὲ ἡμέροις ἔστι πλείω νοσήματα· καὶ τὰ μὲν ὥσπερ κοινὰ πᾶσιν ἡ τοῖς πλείοσιν, τὰ δ' ἴδια καὶ ἡ γένη. κοινὰ, οἷον, τό, τε σκωλικῶδες, καὶ ἀσροβολεῖσθαι, καὶ ὁ σφακελισμός. ἅπαντα γάρ, ὡς εἰπεῖν, ἡ σκώληκας ἔχει, πλὴν τὰ μὲν ἐλαίης, τὰ δὲ πλέοις, λαθάπερ συκῆ, μηλέα, καὶ ἄπιος. ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἥκιστα σκωληκόβρωτα τὰ ὀμιμέα, καὶ ὁπώδη, καὶ ἀσροβολεῖται ὡσαύτως. μᾶλλον δὲ ζέφυρον ἐκμὴ ὧδε συμβαίνει· πάντων δὲ μαλιστα τῇ τε συκῇ, ἡ τῇ ἀμπέλῳ. ἡ δ' ἐλαία πῶς τὸ τὰς σκώληκας ἔχειν (οἱ δὲ ἡ τῷ συκῇ σλαφθείρουσιν ὑπόκοντες) φύει ἡ ἐλαία πῶς τὸ τὰς σκώληκας ἔχειν (οἱ δὲ ἡ τῷ συκῇ σλαφθείρουσιν ὑπόκοντες) φύει ἡ πλοι· οἱ δὲ μύκητα λαλοῦσιν, γένοι δὲ λοπάδια. ὧδε δ' ἔστι οἷον * πλοι αὐτῶν. σλαφθείρουσι πλοι· οἱ δὲ μύκητα λαλοῦσιν, γένοι δὲ λοπάδια. ὧδε δ' ἔστι οἷον * πλοι αὐτῶν. σλαφθείρουσι δ' γνίοτε καὶ αἱ νέαι ἐλαῦαι, σλὰ τῷ ὑποβολῇ ἡ πολυκαρπίας. ἡ δὲ ψώρα, καὶ οἱ πτωσφυόμενοι κοχλίαι, συκῆς εἰσιν. ὁ πανταχῆ δὲ ὧδε συμβαίνῃ ταῖς συκαῖς· ἀλλ' ἔοικε ἡ τὰ νοσήματα γίνεσθαι ἡ τὸ τόπον, ὥσπερ τοῖς ζώοις. ἐπεὶ πτερὶ γένοις ὁ ψωριῶσι, λαθάπερ ὁδὲ πόδι τῷ αὐνείαν. ἁλίσκεται συκῆ μαλιστα καὶ σφακελισμῷ, καὶ λεράσλῳ. λαλεῖται δὲ σφακελισμὸς μὲν, ὅταν ἁ ῥίζαι μελανθῶσι· λεράσ Θ δ' ὅταν οἱ λλάδιοι. καὶ γὰρ λαλῶσί τινες λεράσ Θ, ὅθεν καὶ φύνομα τῇ νόσῳ. ὁ δ' ἑρμῆς, ὅτε λεράσλε, ὅτε σφακελίζει, ὅτε ψωριᾷ, ὅτε σκωληκῶται τὰς ῥίζας ὁμοίως· ὁδὲ δὴ τὰ ὀρινὰ τινῶν ἀκρβάλλεσθαι, ὁδὲ ἐὰν γένα φυτοῦθῶσιν εἰς συκῆν. ἡ δὲ ὥρα μάλιστα γίνεται, ὅταν ὕσλωσ ὧδε πλειάσλι γένηται μὴ πολύ· ἐὰν δὲ πολὺ, ἀκρκλύζεται. συμβαίνει δὲ τότε καὶ τὰ ὀρινὰ ἀκρρεῖν, καὶ τὸς ὀλιγίους. τῶν δὲ σκωλήκων τῶν γῆ ταῖς συκαῖς, οἱ μὲν ἐξ † αὖ γίνονται, οἱ δ' γῆ τικτόμενοι αὐτῶν ἐκ τοῦ λαλεσμένα λεράσου· πάντων δὲ εἰς λεράσλα ἀκπαθίσκονται. φθέγγονται δὲ, οἷον τρισμόν. νοσεῖ δὲ συκῆ, καὶ ἐὰν ἐπομβρία γένηται, τά τε πρὸς τὴν ῥίζαν ὥσπερ μᾶλλα· τ. λεῖδζ ἡ ὅταν τὸ πνευμάτων βλάσειν τῇ, ἡ ὅταν ἡ ὀρτασία συμπέσῃ, ἡ πρίτερ ὑπῆλα τμηθῇ. ἑρᾶς δὲ γίνεται, ὁ λαλοῦσί τινες λινεδαι, ὅταν ὠνιᾷθῇ λατὰ τὴν ἀπαύθησιν, ἡ ὅταν λρειτῶθῇ· τὸ δὲ πάθ Θ ὅδε. ὥστε ἀκρρεῖν τὰς ῥάγας, καὶ τὰς ὠμωνόζας ἐᾶν μικράς. γένια δὲ καὶ ῥιγώσαντα νοσεῖ, λαθάπερ ἡ ἄμπελ Θ· ἀμβλοῦνται γὰρ οἱ ὀφθαλμοί ζ πρωτόμου. καὶ πάλιν ὑποθρ μανθάνειν· ζητεῖ γὰρ καὶ τούτων τὴν συμμιβίαν, ὥσπερ καὶ ζ τροφῆς. ὅλως δὲ, πᾶν τὸ παρὰ φύσιν, ὠυκίνδυνον. μεγάλα δὲ ξυμβάλλεται καὶ τὰ τραύματα, καὶ αἱ πληγαὶ τῶν πόδισκαπτόντων, εἰς τὸ μὴ φέρειν τὰς μεταβολὰς ἡ ἰαυμάτων ἡ χμώνων. ἀδῆνες γάρ ὀν σλὰ τὴν ἕλκωσιν, καὶ τὸν πόνον, ὀξυκινδυνότατον ὅτι ταῖς ὑποβολαῖς. χρεῖον δὲ, ὥς τινὸν οἴονται, τὰ πλεῖσα τῶν νοσημάτων ἀκ πληγῆς γίνεται. καὶ γὰρ τὰ ἀσροβόλητα λαλοῦμενα, καὶ τὰ σφακελίζοντα, σλὰ τὸ ἀπὸ τούτης εἰς τῶν ῥίζων τ τόπον. οἴονται δὲ καὶ μύο ταύτας εἶναι μόνας νόσους· οὐ μὴν ἀλλὰ ὧδε γ' οὐκ ἄγαν ὁμολογοῦμενόν ὅτι. πάντων ἡ σ' ὀλιγίω ἑστὸν ἡ μηλέα ἡ πεινή· καὶ ῥύτων ἡ γλυκεῖα. χρῖται δὲ τῷ σ' ἀλγῶ ἐρώτεις οὐκ εἰς ῥιζορὰν γίνονταί τινων, ἀλλ' εἰς ἀκαρπίαν· οἷον ἐὰν τις ζ πίτυν Θ ἀφέλῃ τὸ ἄκρον, ἡ τὸ φοίνικ Θ, ἄκαρπα γίνεσθαι ἄμφω λοκεῖ, καὶ οὐχ ὅλως ἀναιρεῖσθαι. γίνονται δὲ νόσοι καὶ τῶν λαρπῶν αὖ τῶν, ἐὰν μὴ λατὰ λαιρὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὑράνια γένηται. συμβαίνῃ γὰρ ὅτε μὲν ἀρβάλλειν, γγνομένων ἡ μὴ γγνομένων ὑλάτων· διὸ τὰς συκᾶς ὅτε χέιρος γίνεσθαι, σπομένας καὶ λατπνιγομένας, ἡ πάλιν ἀναξηραινομένας, ζ τὸ λέιον.

χείσεσθαι δὲ, ἐὰν ἐπανθοῦσι πᾶσιν ἐφύσῃ, λαθὼν τὴν ἐλαίαν καὶ ἀμπέλῳ· σὺν ἀποῤῥεῖ γὰρ ὁ καρπὸς, οἷ ἀδῳνίαν. ἐν μιλήτῳ δὲ τὰς ἐλαίας, ὅταν ὦσι πρὸς τὸν αὐθέαν, λαμπαὶ λατιδίουσιν, αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη, ἕτεραι δὲ γνῶσι, καὶ ψιλοῦσι τὰ δένδρα. γίνονται δὲ, ὅταν ᾖ νότια, καὶ τὰ σύδεινα· ἐὰν δὲ ὦσι λευκὰ καύματα, ῥήγνυνται. πρὸς δὲ τὰ ῥαντὰ πεφαίνουσι μὲν πολὺ καρπὸν ἀεὶ, ὑπὸ δὲ τῶν ἀνθησιν τὰ πολ᾽ ἀπόλυνται. τὰ μὲν ἐν ζιαῦτα δῶν τόπων ἴδια. Γίνεται δὲ καὶ ἄλλο νόσημα πρὸς τὰς ἐλαίας, † ἀρχίνιον καλούμενον. φύεται γὰρ ὄζος, καὶ διαφθείρει τὸν καρπόν. ἐπικάει δὲ καὶ καύματα τινα, καὶ ἐλαίαν, καὶ βότρυν, καὶ ἄλλους καρπούς. οἱ δὲ καρποὶ σκωληκοῦνται πίνων· οἷον ἐλαίας, ἀπίου, μηλέας, μεσπίλης, ῥοᾶς. καὶ ὅγε μὲν ἐλαίας σκώληξ, ἐὰν μὲν ὑπὸ τὸ σέρμα γένηται, διαφθείρει τὸν καρπόν· ἐὰν δὲ τὸν πυρῆνα διαφάγῃ, ἀφίησι. † καὶ λύεται δὲ ὑπὸ τοῦ σέρματος ἔσω, ὕδατος ἀπ᾽ ἀρκτούρου γινομένου. γίνονται δὲ καὶ αἱ τῆς δρυπεπέσι σκώληκες, ἄπορ χάρους εἰς τὴν ῥύσιν, ὅλως δὲ καὶ δοκοῦσιν ἔσω ζαπεῖν· διὸ καὶ γίνονται τοῖς νοτίοις, καὶ μᾶλλον ἐν τοῖς ἐφύδροις. ἐγίνοντο δὲ καὶ λυπρὸν ἐν τοῖσι διφθέρᾳ, ὥσπερ ἐν τῇ δρυῒ καὶ τῇ συκῇ· καὶ δοκᾶσιν ἐκ τῆς ὑρότητος σωίσασθαι τῆς ὑπὸ τοῦ φλοιοῦ σωισαμένης. αὕτη δὲ ὅτι γλυκεῖα γίνομένοις. γίνονται δὲ καὶ ἐν λαχανοις πισίν· ἔνθα δὲ κάμπαι, διαφθόρσις δ᾽ πλείστη ἐν τῆς ἀρχῆς. καὶ τὰ μὲν νοσήματα χειμῶνος τοῦτα, καὶ ἐν τόπῳ ὄζῳ· ἔνια δὲ πάλιν ἐν τῇ τὰς ὥρας, καὶ ἐν ἑαυτῇ γινομένων ἀναιρεῖν τὰ φυλλα δὲ ἐκ ἂν τις εἴποις νόσος· οἷον λέγω τὴν ἐκπληξιν, καὶ ὁ καλοῦσι τινὸς † λιλαιθμόν. ἄλλα δὲ τῇ ἑκάστοις τὰ φυκη ἀνδύματα ἀρπλιώδια, καὶ ἀρκάδι· οἷον ἐν χαλκίδι ἐν δυβοίᾳ, ὁλυμπίᾳ, ὅταν ἀνδύσῃ μικρὸν πρὸ τροπῶν, ἢ μετὰ τροπὰς χειμερινὰς, ψυχρός. ἀρκάδι γὰρ τὰ δένδρα, καὶ ὅτως αὖα ποιεῖ τὴν ἕκρα, ὡς ὅσῃ ἀφ᾽ ὑφ᾽ ἡλίσκεται χρόνῳ πολλῷ γίνοιτ᾽ ἄν. διὸ καὶ καλοῦσι λιλαιθμόν. ἐγγίνεται δὲ πρότερόν τε πολλάκις ἤδη, καὶ ἐπ᾽ Ἀρχίππου δὲ ἐν τῷ τεσσαρακοντα, σφοδρός. πονοῦσι δὲ μάλιστα τῶν τόπων οἱ κοῖλοι, καὶ οἱ αὐλῶνες, καὶ ὅσοι πρὸς τὸς ποταμούς, καὶ ἁπλῶς οἱ ἀπνευστότατοι. τῶν δένδρων δὲ, μάλιστα συκῆ· δεύτερον δὲ † ἐλαίας μᾶλλον ὁ κότινος· ἐπόνησεν, ἐχυρότερος ὤν· ὁ δὲ θαυμασιώτερος. αἱ δὲ ἀμυγδάλαι τὸ πάμπαν. ἀπαθεῖς δὲ αἱ μηλέαι, καὶ αἱ ἄπιοι, καὶ αἱ ῥοαὶ ἐγένοντο. διὸ καὶ δοκοῦσι θαυμασόν. ἀρκάδι τοῦ δ᾽ σύδεις ἐκ τοῦ σελίχους· καὶ ὅλως δὲ μᾶλλον, καὶ πρότερον (ὡς εἶπον) ἄπεται τῶν λάτω. φανερὸν δὲ γίνεται τὰ μὲν ἅμα πρὸς τὴν βλάσησιν· ἡ δὲ ἐλαία σῴζει τὸ ἀείφυλλον, ὕσδρον. ὅσαι μὲν ἂν αὖ φυλοβολήσωσιν, αὐαβιβρώσκονται πάλιν· ὅσαι δ᾽ αὖ μὴ τελέως, ἀπόλλυται. πᾶν᾽ γοῦν τοῖς δὲ τινες ἀρκαυθεῖσαι, καὶ τῶν φύλλων αὐαυθέντων, αὖβλάστησαν πάλιν ἄνδυσιν τὸ ἀποβάλλειν, καὶ τὰ φύλλα αὖβίωσαν. γίνεται δὲ καὶ πολλάκις ὧδε συμβαίνει, λαθάπερ καὶ ἐν Φιλίπποις. τὰ δ᾽ ἐκπλαγέντα, ὅταν μὴ τελέως ἀπόλυται, τάχιστα αὐαβλαστάνει· ὥστε δύο τῶν ἄμπελον καρποφορεῖν, ὥσπερ ἐν θετταλίᾳ. ἐν δὲ τῷ πόντῳ, πρὸς πασπαλᾶσιν, αἱ μὲν ἐκπλήξεις γίνονται διχῶς· ὁτὲ μὲν ὑπὸ ψύχους, ἐὰν χειμέριον ᾖ τὸ ἔτος· ὁτὲ δὲ ὑπὸ πάγου, ἐὰν πολὺν χρόνον διαμένωσί γε. ἀμφότερα δὲ μάλιστα γίνεται μετὰ τροπὰς, μετὰ τεσσαράκοντα. γίνονται δὲ οἱ μὲν πάγοι ταῖς αὐθείαις· τὰ δὲ ψύχη μάλιστα, ὑφ᾽ ὧν ἡ ἐκπλῆξις, ὅταν αὐθείας ὄσης αἱ ῥεπίδες λαμφέρονται. ταῦτα δ᾽ ὅλως ὥσπερ τὰ ξύσματα, πλὴν πλατύτερα, καὶ φερόμενα φανερῶς. ἐσθένται δὲ, ὁ διαμένει. πρὸς δὲ τὴν θράκην, ἐκπαγίνεται. ἀλλὰ γὰρ αἱ μὲν νότοι, πόσαι τε καὶ ποῖαι, καὶ τίνας γίνονται, καὶ πάλιν αἱ δὲ ἐπορβολὴν χειμῶνος ἢ καύματος φθοραί, καὶ αἱ ὅλα πνεύματα ψυχρότητα ἢ θερμότητα, ὅλα φύτων διωρείσωσαν· ὡς γίνεσθαι οὐδὲν ἂν λωλύοι καὶ τοῖς ἀγρίοις εἶναι κοινάς, καὶ κατὰ τὴν ὅλην τῶν λογῶν φθοράν, καὶ ἔτι μᾶλλον ἢ τὴν τῶν καρπῶν. ὃ καὶ συμβαίνον ὁρῶμεν. οὐκ ὀλίγα γὰρ ὅλ᾽ ἐκείνα πολλάκις· ἀλλ᾽ οὐχ ὁμοίως, οἶμαι, παρατετήρηται. Λοιπὸν δ᾽ εἰπεῖν, ὅλα παραιρουμένων τινῶν μορίων ἀπόλυται. κοινὴ μὲν δὴ πᾶσι φθορὰ, τὸ φλοιοῦ περιαιρεθέντος κύκλῳ· πᾶν γὰρ, ὡς εἰπεῖν, οὕτως ἀπόλυται δ᾽ οἰκεῖ, πλὴν αὐδρώχνη. καὶ αὕτη δὲ, ἐὰν τις τὴν σάρκα σφόδρα πίσῃ, καὶ τὸ μέλον τε καρπὸν διακόψῃ. πλὴν εἰ ἄρα φιλοῦ· ὥσπερ γάρ φασι καὶ βυδρεῖν μᾶλλον, πεδιαιρουμένου διλονότι τοῦ ἔξω καὶ καθ᾽ ὅσον τῇ σαρκί· καθάπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ὑράκα πεδιαιρῶσιν, ἢ ἐπὶ τοῦ ὑράκα πεδιαιρῶσιν, ἢ ἀμπέλου

λα, ἢ ἐπὶ Φιλύρας (ἐξῆς τὰ χοινία) ἢ μαλακῆς † ἐλαπήνῳ· ἀλλ᾽ ἐχὸ λύριος, ὅσῃ ὁ πρῶος, ἀλλ᾽ ὁ ὧν πολὺς, ὃς ἢ αὐτόματος φύσις ἀκρπίσῃ, ὅλα τῆ ἀπόφυσις θατόρα. ἢ γὰρ † φυλλοῤῥορία μία † ἐπὶ ὑδρώπου δένῃ· ὥσπερ ἢ † ὁ ἀνθρακος ἢ ἡ πλάτανος. ὡς δὲ ἴνδυ οἴονται, πάλιν † ἀνθρύφ νεος· ὁ ἢ ἐξωθεν, ἀκρεπραίνεται, ἢ ῥήγνυται, ἢ αὐτόματος ἀκρπίσῃ πολλῷ, ἀλλ᾽ ἐχ ὁμοίως ἐπίπληξ. φθείρονται μὲν οὖν, ὡς οἴονται, πάντα πρειαιρεμένῳ· διαφθορᾷ ἢ τῷ θατόρᾳ, ἢ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου· ὁ μᾶλλον ἢ ἧττον. ἐνια γὰρ πλέω χρόνου διαμένει, λαθάπερ συκαῖ, ἢ Φιλύρα, ἢ δρῦς· οἱ ἢ ἢ ζῶν φασι πολεζωῦται, ἢ ἐκ ἀπόλυσις † φλοιοῦ, οἷον πωρᾶδες, ἰδίαν ζωὰ φύσιν ἔχῃ. Βοηθεῖν ἢ πρῶτον, διαπλάττουσι πηλὸν, ἢ περιδέντι † φλοιοῖς ἢ καλάμοις ἢ τοῖς ζιζῖσι, ὅπως μὴ ψύχητ, μηδ᾽ ἀκρεπραίνητ. ἢ ἤδη φασί πω φῦναι, λαθάπερ ἢ γὲ ῥακλέας τῇ ἰσχιανῦ τὰς συκᾶς. δεῖ ἢ ἅμα τῇ † χρόνος ἀρετῇ ἢ τῇ † ἀέρος κρᾶσει, τὰ ἐπιγιγόμενα ζιαῦτα ἔσῃ. χῃμώνων γὰρ, ἢ ἢ καυμάτων ὠφελιμώνων σφοδρῶν, σύβυς ἀπόλλυσι. διαφθείρει ἢ ἢ αὐρα. πρὸς γὰρ τῇ βλάσησι ἐλάτης ἢ πτύκης, ὅτε ἢ λοπῶσι τὸ θαργηλιῶνος, ἢ σκιροφοριῶνος, ἂν ὡς πρὸς ἐλη, τὸ αχῆμα ἀπόλυτ᾽. † ἢ χμῶνος πλέω χρόνον αὐτέχῃ· ἢ ἔτι μᾶλλον τὰ ἰχυρότατα, λαθάπερ πεῦκος, ἢ ὁρῦς· χρονιωτέρα γὰρ ἡ τούτων φθορά. δεῖ δὲ ἢ τῇ πρὸς αἱρεσι ἔχῃ τὴ πλάγιος, παύτων μ᾽, μάλιστα δὲ † ἰχυροτάτων. ἐπεὶ ἂν ὡς * καυλῶδες ποιήσῃ, ἐθέν ἄτοπον τὸ μὴ ἀπόλυσθαι. διό τοι φασί τινες, ἐὰν ὅπως σῴζῃ, συμφθείρεσθαι καύτους. ἀλλ᾽ ὧδε † ἀδύνατον ἐστὶν ἔνιος. ἔνια γὰρ διὰ μὴ λύκλῳ περιαιρεθῇ, φθείρεσθαι φασ᾽ ἃ ἢ λυπεῖ ἔχῃ χώραν, ἢ ἄτροφον. αὕτη μ᾽ δὴ, διαθάπερ εἴρηται, κοινὴ φθορὰ πάντων. Ἡ † δὴ διαθέσις ὠπιπλίω, † ὁ ὑδρώπ μόνῳ· πολύκις, ἐλάτης, πίτυ, φοί φθορὰ πάντων. ἢ † δὴ διαθέσις ὠπιπλίω, † ὁ ὑδρώπ μόνῳ· πολύκις, ἐλάτης, πίτυ, φοί νικ᾽· οἱ ἢ μὲν ὑδρῳ, ἢ λυπαρεῖται φασί. τοῦτα γ᾽ ἐὰν πεδιαιρεθῇ τῇ κόμῃ, ἢ ἄνωθεν ὠπιποῦ· οἱ ἢ ἢ ὑδρῳ, φθείρεσθαι πάντα, ἢ ὁ βλαστάνῃ. διαθάπερ ὅσῃ ὠπικαυθῇ τα, ἢ πάντα, ἢ ἔνια. τὰ δ᾽ ἄλλα παῦτα ἢ πεδιαιρῶντα βλαστάνῃ, ἢ ἔνια ἢ διαμίαι τινες, καθάπερ ἡ ἐλαία. διαφθείρεται ἢ τὰ πολλὰ, ἐὰν φιδῇ τὸ σέλεχος. ὁ δεῖ γὰρ ὑπομύῃ δύκῃ, πλὴν ἀμπέλῳ, ἢ συκῆς, ἢ ῥοᾶς, ἢ μηλέας. ἔνια ἢ ἐὰν ἐλκωθῇ ἢ μεῖζ), ἢ βαθύτερ), ἀπόλυται· τὰ δ᾽ ὁ δεῖ πάσχῃ. διαθάπερ ἡ πτύκη, ὅ᾽ ὁ ὁρῦς, ἢ μηλέαι. ἢ ἢ ἐὰν τὰς ῥητίνᾳ συλέγωσιν, οἷον ἐλάτας, τῷ μίνθῃ. ἢ γὰρ διὰ τοῦτο εἰς βάθ᾽ ἡ ῥῶσις ἢ ἐλκωσις· ἢ γὰρ ὁ ἀφόρων φορεῖ γίνονται, καὶ ὁ ὁλιγοφόρων πολύφροι. τὰ ἢ ἢ πελέκεσ᾽ ὑπομύῃ, ἢ ὀρθὰ, ἢ πισύνια ὑπὸ τῶν πνύμάτων, ὥσε πάλιν αὖ ἐπαδῇ ἢ ῥῶ, ἢ βλαστάνῃ· οἷον ἰτέα, ἢ πλάτανο· ὅτῳ σωέβη ἢ ἐν αὐταύθρῳ, ἢ ἐν Φιλίπποις. ἐκπεσούσης γὰρ, ὡς ἀπέκφαναν τὰς ἀκρεμονας, ἢ ἐπελέκησαν, ἀνέφυν νύκτωρ πλάτανο, λαθάπερ ἐν Βάρᾳ, ἢ αὖεῖα, ἢ ὁ φλοιὸς πρὸς ἐφ πάλιν. πᾶν πεπελεκημένη δ᾽ ἐτύγχανεν ἐκ τῶν δύο μοιρῶν. ἴω ἢ ὁ ὑδρώπου μέγα, μᾶλλ᾽ ἢ μεῖζον ἢ δέκα πηχυ, πάχο, ὥστε μὴ ῥᾳδίως ἂν πρὸς λαβεῖν τὰ ἥμερας ἄνθρας. ἢ ἢ ἐν Φιλίπποις ἰτέας, πρὸς μὲν τοὺς ἀκρεμονα, ὁ μὲν πρὸ πελεκήθη. μαῦλις δὲ ὡς ἐπ᾽ αὐτοὺς, θυσίαν τε ποιοῦσι πρὸς ἀκρεμονα, καὶ ἀγῶνα τιθέασι γυμνικὸν, ὃν καλοῦσι Μυτίλεια. ἐν ἢ ἐν ταῖς ἀγέλαις ἐν τῷ μεσείῳ ἐστὶ, ἢ τηρεῖν τὸ ὑδρώπου, ὡς σημεῖον ἀταθὸν γενόμενος. αὐξεται ἢ ἢ ἐν τοῖς ἐρείοις ἐν τῷ μεσείῳ λόγῳ ὡς ἐκπεσόντα. ἐὰν ἢ μήτρας ἐξαιρεμένης, ἀθέν (ὡς εἰπεῖν) φθείρεται ὑδρώπου. σημεῖον δ᾽, ὅτι πολλὰ κοῖλα † μέτεθ᾽ ἐχόντων ὑδρώπων ἀεῖ. οἱ ἢ πρὸς ἀφαιρεσίαν φασί, μέχρι ὧν ἐξαφθῇ † ὑδρώπου. τελέως δ᾽ ἐξ ἅπαντος ἐξαιρεθέσης, ἢ πρὸς λιπεῖν φθείρεσθαι, ἢ ἐλάττ, ἢ ἄλλο πᾶν. Κοινὴ ἢ φθορὰ πάντ᾽, καὶ ἀπ᾽ ἐρίζας πρὶν ἡ πᾶσαι, ἢ ἀπ᾽ πλεῖσαι, ἢ μέγισαι, ἢ λυπεώτατα † ζῶν. αὖτε μ᾽ ἐν ἐξ ἀφαιρέσεσ. ἢ δ᾽ ὑπὸ † ἐλαίᾳ, πρὸς δὲ ὑδρώπου ἢ ἀφαιρέσ. πολέμιοι γ᾽ δὴ ἢ ἐν τοῖς πολεμίοις τὰ ἐρίζᾳ ἰσχύῃ ἢ φαιρέσ. πολέμιοι γ᾽ δὴ ἢ ἐν τοῖς πολεμίοις τὰ ἐρίζᾳ ἰσχύῃ ἢ ἐλαί) ἐν τοῖς νέοις, ἢ ἀρ᾽ ἢ φυσικοῖς· ἀδῳνέσθαι γὰρ. διὸ ἢ ἀπῆλθ᾽ κωλύσει φθορᾶς ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐμποδίζ᾽ καλεπ᾽ ἢ ἢ ὁ κιτ᾽, πᾶφυόμεν᾽ ἐκαλεπ᾽ ἢ ἢ ὁ λύλασος) ἀρλείσθ γ᾽ παῦθ᾽ ὡς εἰπ᾽. ἰσχυρότερ) ἢ ἧττον τὸ ἄλιμον· ἀπόλυσι γ᾽ ἢ λύλασον ἔνια· ἢ φθείρᾳ μ᾽, χείρων ἢ πιεῖν ταῖς λυνάμεσι τ᾽ χυλῶν, ἢ τ᾽ ὀσμ᾽· οἷον ἡ ῥάφανος, ἢ ἡ λάφνη, τ᾽ ἄμπελον. ὀφθαίνεσθαι γάρ φασι, ἢ ἐλκῆν. διὸ ἢ ὅτ᾽ ὁ πλησί) βλασὸς γίνητ, πάλιν αὐαερεφθῆν, ἢ ἀφορεῖν, ὡς πολεμίας ὄσης τ᾽ ὀσμῆς. Ἀνδρασθένης γ᾽ ἢ ἢ πρὸ ἐλάτῃ μαλα τότῳ λατεζεῖσθαι, πρὸς τ᾽ βοηθᾶν τ᾽ ἀπὸ τῆς ῥαφάνῳ γινομένης ὀσμῆς. ἢ ἢ πρὸ ἐλάτῃ μαλα τότῳ λατεζεῖσθαι, πρὸς τ᾽ βοηθᾶν τ᾽ ἀπὸ τῆς ῥαφάνῳ γινομένης ὀσμῆς, ὡς ἐξελαύσαν τ᾽ μέθυ. φθύῃ γὰρ δεῖ ἢ ῥᾶσαν τ᾽ ἄμπελον, τ᾽ ὀσμήν· ὥσε τ᾽ οἶν),

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ε.

ΠΕΡΙ δὲ ξύλης ποίας τε ὄψιν ἐκάστη, καὶ πόθ' ὡραία τέμνεσθαι, καὶ πῶς ποίαι πρὸς ὀργανικὴν χρησίμη, καὶ ποία σύσργυος ἢ δύσργυος, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιαύτης ἰσορίας ἔχεται, ὡρατέον ὁμοίως εἰπεῖν. ὡραῖα μὲν τέμνεσθαι ξύλα, τὰ μὲν πρωϊγύλα, καὶ ὅσα πρὸς φλοισμόν, ὅταν βλαστάνῃ. τότε γὰρ δύπριαίρετος ὁ φλοιός, ὁ δὲ λεπὸς † λοπὸν, σχεδὸν τῇ ὑγρότητι τῶν ὑπογινομένων αὐτῷ. μετὰ δὲ τοῦτα συναπτέον τοὺς καθαιρομένους, καὶ τὸ ξύλον μέλαν γίνεται, καὶ δυσειδές. τὰ δὲ τετράγωνα, μετὰ † τὸν λοπὸν. ἀφαιρεῖται γὰρ ἡ περίκλησις τῇ δυσειδίᾳ. ὅλως δὲ πᾶν πρὸς ἰσχὺν, ὡραιότατον, ὃ μόνον πεπαυμένου τοῦ βλαστήσεως, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐκπεπαῖνον τὸν καρπόν. ἀλλὰ σχεδὸν τὸν φλοισμὸν ἀσφαλὲς ποιεῖν, ὡραίοις συμβαίνει γίνεσθαι τοῖς προγύλοις· ὥστε φανερὸν ὅτι καὶ συμβιβαστέον. δυσχρόσρα δὲ τὰ ἐλάτινα γίνεται τῇ τὸν πρῶτον λοπόν. ἐπεὶ δὲ μάλιστα μόνον πρὸς ἱερῶσι τὸν φλοιὸν ἐλάτης, † πίτυος, πεύκη μὲν τέμνεται τὸν πρῶτον· τότε γὰρ ἡ βλάστησις. τὰ δὲ ἄλλα, ὁπόταν μετὰ πυροβολίαν, ὁπόταν δὲ μετὰ βοηκολίαν ἱκανῶς ἔχῃ τὸ ἀρκεύθου· οἷον ἄκανθα, πτελέα, σφένδαμνος, μελία, ζυγία, ὀξύα, φιλύρα, * πανύσσα τε καὶ ὅλως ὅσα ὀρυόπτερα. δρυὸς δ', ὁπόταν μάλιστα, τῇ χειμῶνα, μετὰ τὸ μετόπωρον. ἐὰν δ' ὑπὸ τὸν λοπὸν τραυματίσῃ, σήπεται τάχιστα, ὡς εἰπεῖν, ἐάν τε ἔμφλοιος, ἐάν τε ἄφλοιος· καὶ μάλιστα μὲν τὰ ἐν τῷ πρώτῳ λοπῷ, δεύτερα δὲ τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ, τρίτα δὲ τὰ ἐν τῷ τρίτῳ. τὰ δὲ μετὰ τὴν φθινόπωρον, ὁπόταν δὲ τὰ ἐν τῷ τρίτῳ. τὰ δὲ μετὰ τὴν ἐπιτασίαν τοῦ καρπῶν, ἄθρωπα σχεδὸν ἅπαντα. ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ πτελέα καὶ ἡ ἄκανθα καὶ ἡ ὀξύα καὶ ἡ φιλύρα καὶ ἡ πανύσσα καὶ ἡ ζυγία καὶ ἡ μελία καὶ ἡ φηγὸς καὶ ἡ δρυὸς καὶ ἡ πίτυς, ὁπόταν ὁ βότρυς αὐξηθῇ. ποῖα μὲν οὖν ὡραῖα καθ' ἕκαστον χρόνον, ὅτῳ διαρρῆν τὰ. πάντων δὲ δηλονότι βέλτιον τὰ τῷ ἀκμαζόντων δρυόπων, ἢ τῷ νέων κομιδῇ, καὶ γεγηρακότων· τὰ μὲν γὰρ ὑδατώδη, τὰ δὲ γεώδη. πλείστης δὲ χρείας καὶ μεγίστης ἡ ἐλάτη καὶ ἡ πεύκη· πρὸς ἐχοντες, καὶ αὐτὰ διάμισα καὶ μέγιστα τὰ ξύλων ὄζοι. Διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων ἐν πολλοῖς. ἡ μὲν γὰρ πεύκη, ζαρκωδεστέρα τε καὶ ὀλιγόϊνος· ἡ δὲ ἐλάτη, καὶ πολύϊνος καὶ ἄζαρκος. ὥστε φανερὸν ἐκ τοῦτων ἔχει τὸ μέρος· τὰς μὲν γὰρ ἴνας ἰσχυράς, τὸν δὲ σάρκα μαλακὴν καὶ μανήν. διὸ τὸ μὲν βαρὺ, τὸ δὲ κοῦφον· ἥδιον γάρ, τὸ δὲ ἄδιον, ἢ καὶ λυσιτελέστερον. ἔχει δὲ καὶ ὄζος πλείους μὲν ἡ πεύκη, σκληροτέρους δὲ καὶ ἐλάττω πολλῷ, μᾶλλον δὲ καὶ σκληρόζωστος πάντων. ἄμφω δὲ πυκνούς, καὶ λεπτοφλοίους, καὶ τῷ χρώματι ξανθούς, καὶ διαφόρους. ὅταν δὲ τμηθῶσι, ῥᾳδίως ἐκ τοῦ ἐλάττους καὶ ἐκ τοῦ πεύκης ὑδατώδη πολὺν χρόνον ὑγρότης, καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐλάττους. ἔστι δὲ καὶ πολύλοπον ἡ ἐλάτη, καθάπερ τὸ λεμόνιον. ἀεὶ γὰρ ἔχει ἴνας ὑποκάτω τοῦ φαινομένου, καὶ ἐκ πλείστων ἡ ὅλη. διὸ καὶ τὰς λώπας ξύοντες, ἀφαιροῦμεν πειρώμενοι καθ' ὅτι καὶ ὁμαλῶς. ἐὰν γὰρ ὅπως ἀφαιρῶσιν, ἰσχυρὸς ὁ λοπός· ἐὰν δὲ πλαλλάξωσι, καὶ μὴ πάντα ὁμοίως, σύσσηπες. πλὴν γὰρ ὅπως, ἐκεῖνος δὲ ἀφαίρεσις. ἔστι δὲ καὶ μακρότατον ἡ ἐλάτη, καὶ ὀρθοφυέστατον· διὸ καὶ τὰς δοκοὺς ἐκ ταύτης ποιοῦσιν. ἔχει δὲ καὶ τὰς φλέβας καὶ τὰς ἴνας διυγρεστάτας πάντων. αὐξάνεται καὶ πρῶτον εἰς μῆκος, ἄχρις οὗ ἀφίκηται τὸ

πρὸς ἥλιον. καὶ ὄζος ὀλίγος, ὅτε παραβλάσησις, οὔτε πάχος γίνεται. μετὰ δὲ τοῦτα εἰς βάθος, καὶ πάχος. ὅτως αἱ ἐν ὄζῳ ἐκφύσεις καὶ παραβλάσησις. τοῦτα μὲν οὖν ἴδιαι ἐκ τοῦ ἐλάτης. τὰ δὲ κοινὰ καὶ πεύκης καὶ ἐλάτης, καὶ ἐν ἐλάτῃ καὶ ἄλλῳ ἔστι γάρ ἡ μὲν ἐκ τετραζόος, ἡ δὲ ἐξ ὄζος. λαλοῦσι δὲ τετραζόος μὲν, ὅσαις ἐφ' ἑκάστοις ἐκ τριῶνις δύο λιτηδόνας εἰσίν, γνωτίαν ἔχουσαι τὴν φύσιν· ἔστι τε † καθ' ἑτέραν τὴν λιτηδόνα ποιοῦντα τὴν πελέκησιν, γνωτίας τὰς πλαγὰς λατὰ λιτηδόνα φέροντες, ὅταν ἐφ' ἑκάστοις τοῦ φύσεως ἡ πελέκησις ἀναιρῇ. τοῦτο γὰρ ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει, σχεδὸν τὴν φύσιν ἐκ τριῶνις ἡ πελέκησις ἀναιρεῖ. τὰς δὲ τοιαύτας ἐλάτας καὶ πεύκας, τετραζόους λαλοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ πρὸς τὰς ὀργασίας οὕτω λάλισαι· πυκνόστατα γὰρ ἔχουσι τὰ ξύλα καὶ τὰς αὐξήσεις ἐλάττους ἢ φύουσι φύλλα· αἱ δὲ ὀλίζοοι δὲ, λιτηδόνα μὲν ἔχουσι μίαν ἐφ' ἑκάστοις τοῦ γνωμόνων, ταύτας δὲ γνωτίας ἀλλήλαις, ὥστε καὶ τὴν πελέκησιν εἶναι διπλῆν· μίαν δὲ λαθ' ἑκάστοις λιτηδόνα ταῖς πλαγαῖς γνωτίαις. ἀπαλότητα μὲν οὖν τοιαύτα φασὶν ἔχειν τὰ ξύλα· χείριστα δὲ πρὸς τὰς ὀργασίας, ὅσα ῥᾳδίστα μάλιστα· μονόζοους δὲ λαλοῦσι, τὰς ἐχούσας μίαν μόνον λιτηδόνα. τὴν δὲ πελέκησιν αὐτῷ γίνεσθαι τὴν αὐτὴν, ἐφ' ἑκάστοις τοῦ γνωμόνων. φασὶ δὲ μανότητα μὲν ἔχειν τῇ φύσει τὰ ξύλα· ταῦτα δὲ πρὸς τὰς διαφορὰς ἀσφαλέστατα. διαφορὰς δὲ ἔχουσι τοῖς φλοιοῖς, λαθ' ἃς γνωρίζουσι, διότι δὲ δύο τὸ δ' γνώμονος πρόσωπος, ποῖον τί ὅτι. τὸν μὲν γὰρ δύπτυχον, καὶ ἀσράβων, καὶ ὁ φλοιὸς λεῖος· καὶ ὀρθός· τὸν δ' ἀνάντιον, τραχύς τε καὶ διεσραμμένος. ὁμοίως καὶ ὧν τὸν λοπόν. ἀλλ' καὶ ὀρθός· τὸν δ' ἀνάντιον, τραχύς τε καὶ διεσραμμένος. ὁμοίως καὶ ὧν τὸν λοπόν. ἀλλ' ἔστι τετραζόα μὲν ὀλίγα, μονόζοα δὲ πλέον τὸν ἄλλων. ἅπαντα δὲ ἡ ὕλη μείζων, καὶ ὀρθοτέρα καὶ ἀσραβεστέρα καὶ σριφνοτέρα, καὶ ὅλως λαλλίων καὶ πλείων, ἡ ἐν τοῖς πρὸς βορέαν, πυκνοτέρα καὶ ἀσσον καὶ πρότερον ἐλέχθη. καὶ αὐτὸ τὸ δ' γνώμονος διὰ τὰ πρὸς βορέαν, πυκνοτέρα καὶ νεανικώτερα. ὅσα δὲ ἐγγὺς πρὸς βορέα ἢ ἐν πυρίπνοις, τοῦτα σρέφει καὶ παραλίγει πρὰς μικρὸν ὁ βορέας, ὥστε εἶναι παρεσραμμένα αὐτῷ τὸν μύτραν, καὶ οὐ λατ' ὀρθόν. ἔστι δ' ὅλα μὲν τὰ τοιαῦτα, ἰσχυρὰ· τιμᾶται δὲ ἀσθενῆ, σχεδὸν τὸ πολλὰς ἔχειν παραλλαγάς. λαλοῦσι δὲ οἱ τέκτονες ἐπὶ πᾶσι τοῦτα, σχεδὸν πρὸς τὴν χρείαν οὕτω τιμῶν. ὅλως δὲ χείρω τὰ ἐκ τοῦ ἐφύγρου, καὶ σύλινα, καὶ παλισιώου, καὶ τὸν σωκηρεφῆ, καὶ πρὸς τὴν τεκτονικὴν χρείαν καὶ πρὸς τὴν πυρουσικήν. αἱ μὲν δὴ φαῦται διαφοραὶ πρὸς οὓς τόπους εἰσὶν αὐτοῖς τοῦ ὁμογνώμους· ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν· διαφοροῦσι γάρ πως κατὰ τοὺς χώρας, καὶ φασὶν ἀεὶ εἶναι μὲν ἐν τῇ ὕλης πρὸς τὴν τεκτονικὴν χρείαν, τὴν εἰς τὴν ἑλαίαν πρὸς γινομένην, ἐν δὲ τοῦ μακεδονικοῦ· λεῖά τε γάρ ἐσι, καὶ ἀσραβῆς, καὶ ἔχουσι τὸν φύσιν. δ' ὑτέραν δὲ, τὴν πυκνὴν· τρίτην δὲ, τὴν ἀπὸ τοῦ ὀμβρικοῦ· τετάρτην δὲ, τὴν αἰανικήν· χείρισα δὲ, τὴν τε παρνασιακὴν καὶ τὴν σύβοϊκήν· καὶ γάρ ὀζώδεις, καὶ τραχείας, καὶ ταχὺ σκιπεδᾶται. πρὸς δὲ τὴν ἀρκαδικὴν σκεπτέον. ἰσχυρόσατα δὲ ἐν ξύλων ὄζοι, τὰ ἄοζα καὶ λεῖα· καὶ τῇ ὄψει δὲ τοιαῦτα καὶ μάλισα ὀζώδη γίνεται τὰ † λακοτροφηθέντα, καὶ ἔτι χειμῶνι πεδγόντα, ἢ καὶ ἄλλῳ τινὶ φιούτῳ. τὸ γὰρ ὅλον, τὴν πολυοζίαν εἶναι φύλειαν σύτροφίας. ὅταν δὲ λακοτροφήσαντα ἀναλαθῇ πάλιν, καὶ σύδῃ φήσι, συμβαίνει λατὰ πινδᾶς ὄζους ὑπὸ τοῦ τροφήσαντα ἀναλαθῇ πάλιν, καὶ σύδῃ φήσι, συμβαίνει λατὰ πινδᾶς ὄζους ὑπὸ τοῦ πορφύσεως. σύτροφοῦν γὰρ καὶ αὐξανόμενον ἀναλαμβάνει· καὶ πολλάκις ἐξωθοῦν μὲν τὸν λεῖον τὸ ξύλον, διαρρύμενον δὲ ὀζώδη ἐφάνη. διὸ καὶ σκοποῦντου τὸν χιτῶν τὰς μίας χρας. ἐὰν γὰρ αὖ τοιαῦτα ἔχωσιν ὄζους, ὀζώδη καὶ τὰ ἐκτὸς καὶ φανερά. γίνονται δὲ καὶ αἱ αὐξήσεις ὅσα χαμαίνας τε καὶ λακοτροφίαν. αἱ ἐφέρας δ' ἐκλάδου, ὅταν ἡ σύτραφῆτις γὰρ αὐτῇ μείζων, καὶ λύκλοις πολλαχομένη πλείοσιν· ὅθ' ὡσπερ ὁ ὄζος ἁπλῶς, ὅθ' ὡς ἡ ἐλάτης ἡ γὰρ αὐτὴ τῷ ξύλῳ. διὸ ὅλος γάρ πως αὕτη καὶ ὁμαλίζεται. χαλεπώτερον δὲ ὅσῳ πολύ, καὶ δυσργόστερον τὸ ῥᾳδίως. ἔοικε δὲ πραπλησίως, καὶ ὡς γὰρ τοῖς λίθοις ἐγγίνεσθαι τὰ λεγόμενα λεπίδια, οὕτῃ δ' ἐκ ῥιφυσις λατὰ λαμβάνει τοὺς ὄζους, φανερώτατον δ' αὐτῇ τὸ ἀποσπᾶσθαι· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου τοῦ ὁμοίου. πολλάκις γὰρ αὐτοῦ τὸ δ' γνώμονος μέρος τι, αὐτὸ συνελήφθη ὑπὸ θατέρου συμφυοῦς γιγνομένου. καὶ ἐὰν τῆς ἐκλιθαδῶν λίθου εἰς τὸ δ' γνώμονος, ἢ τῇ ἄλλῃ ζώσῃ, τρου συμφυοῦς γιγνομένου. καὶ ἐὰν τῆς ἐκλιθαδῶν λίθου εἰς τὸ δ' γνώμονος, ἢ τῇ ἄλλῃ ζώσῃ, καταπρύπτει πορφύσεως· ὅπερ τῇ πόδι τῇ κόλυ) σωίεβη τὸ γὰ μεγάρεως, καταπρύπτει πορφύσεως· ὅπερ τῇ πόδι τῇ κόλυ) σωίεβη τὸ γὰ μεγάρεως, λόγιον ὧν ἄλωναι καὶ διαρπαζῶναι τῆς πόλιν. ὥσπερ ἐργάζεται τὸ γὰ τῇ ἀγορᾷ· ὃ καὶ ἐκποτάτου, λόγιον ὧν ἄλωναι καὶ διαρπαζῶναι τῆς πόλιν. ὥσπερ ἐργάζεται τὸ γὰ τῇ ἀγορᾷ· ὃ καὶ ἐκποτάτου γὰρ διαχιζομένων λιγνιδίες εὐρέθησαν, καὶ ἄλλ' ἄπαξ τῆς ἀπίκης τὸ Δημητριο γὰ τότῳ γὰρ διαχιζομένων λιγνιδίες εὐρέθησαν, καὶ ἄλλ' ἄπαξ τῆς ἀπίκης

χαρμωσί, ὅ ὅσιν οἱ νότιοι, ὃ αὐξάνεται τὸ πρῶτον ἐγκοιλαδούμενον. τοῦτο δὲ ἔτι μικρὸν τὸ λοιπόν. πολλαχοῦ δὲ καὶ ἄλλοθι γίνεται πλείονα τοιαῦτα. καὶ τοῦτα μὲν, ὥσπερ εἴρηται, ποιεῖ πλόνωμον.

Κατὰ δὲ τὰς ἰδίας ἑκάστου φύσεις αἱ διαιτοῦσί εἰσι διαφοραί· οἷον πυκνότης, μανότης, βαρύτης, κουφότης, σκληρότης, μαλακότης· ὡσαύτως δὲ, καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη. ποιοῦσι δὲ ὁμοίως αὖται, καὶ τὸ ἡμέρωμα καὶ τὸ ἀγρίωμα, ὥστε πολλὰ πάντων λεκτέον. πυκνότατα μὲν οὖν δοκεῖ εἶναι βαρύτατα· τοῦτο δὲ ἔοικεν, εἰ ἔβγοι· τὸ δὲ γὰρ ὅλον ὕδωρ τοῦτο διαμένει. καὶ ἡ μὲν πεύκη πάντων λεκτέον. πυκνότατα μὲν

ὅτως. τὰ δὲ μοχθηρὰ σιδήρεια διώκτια τέμνειν τὰ σκληρὰ † τῶν μαλακῶν. αἴνισι γὰρ ὁ τοῖς μαλακοῖς, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον. πρὸς δὲ μαλλιστα ταῦτα, διὸ καὶ οἱ σκυτοτόμοι ποιοῦντι τοὺς πίνακας † ἀχρὰ δ. μήτραν δὲ πάντα μᾶλλον ἔχει, ἣ φασιν οἱ τέκτονες· φανερὰν δ' ἐν μάλιστα ἐν τῇ ἐλάτῃ. φαίνεται γὰρ οἷον φλοιὸς ἡ λευκὴ τῶν σωλήνων αὐτῇ τῶν λύκλων· ἐν ἐλαίᾳ δὲ, καὶ πύξῳ, καὶ τοῖς τοιούτοις, οὐχ ὁμοίως. διὸ καὶ ὅ φασί τινες ἔχειν τὴν δυνάμει πύξον καὶ ἐλάτην· † μάλιστα γὰρ ἔλκεσθαι τοῦτο τῶν ξύλων. ἔστι δὲ τὸ ἐλκεσθαι, τὸ συμπροάγεσθαι τὴν ἰκμάδα τὴν μήτραν. ζῇ γάρ, ὡς ἔοικεν, ὡδί χρόνου πολλοῦ, διὸ πανταχόθεν μὲν ἅμα, μᾶλιστα δ' ἐκ τῶν γυρωμάτων ἀναιρεῖται, ὅπως ἀσφαλῶς, καὶ ὅσα οὕτω χρῆσιν. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν, ὅπου μὲν τοῖς ξύλοις τοῖς σκληροῖς, ἄλυπος ἡ μήτρα, καὶ ἀκίνητος· ἐν δὲ τοῖς μαλακοῖς ἀκινησίᾳ, ἐὰν μὴ ὅλως ἀναιρεθῇ, λύπη καὶ ἀσθένεια. μᾶλλον γὰρ εἰκὸς, γυμνωθεῖσαν ἀσθενῆσαι. ὅμως δὲ οἱ γε ἰσοὶ, καὶ αἱ ὑδραῦλαι, ἀναιρεθέντες ἀχρεῖοι. ὅσῳ γὰρ συμβεβηκὸς, ὅτι χιτῶνας ἔχει ἄλλους. ἰσχυρότατον δὲ, καὶ λεπότατον, τὸν ἔξωθεν. ἐκπρότατον γὰρ, ἐν τοῖς ἄλλοις, αὐάλογον. ὅταν δὲ χιδῇ, πολλαχεῖσε τὰ ἐκπρότατα. † ἡ δὲ μήτρα ὅλα τὸ ἐκτὸς, σκιῶδες. ὅλας δὲ ἐλκομένην τὰ ξύλα, ἐν τοῖς χιτοῖς ἐν τοιούτοις, ὅταν μὲν ὡς ὀλίγα τοιαῦτα. ὀλίγα γὰρ ὀρθῶν τῶν τοιούτων εἴη, καὶ μὴ πλαγίων· οἷον, ὅσοις ἡ μήτρας ἐφ' ἑνὸς τοῦ, ἐν μὴ πᾶσα τὴν β γ τέμνειν, ἀλλὰ πᾶσα τὴν β δ. φθείρεται γὰρ ὅταν φασίν. ἐκείνοις δ' ζῶν. ὅτι δὲ τῶν ξύλων ἔχει μήτραν, ἐκ τούτων οἰόντται. φανερὸν γὰρ ὅτι, καὶ τὰ λοιπὰ πάντ' ἔχειν, οἷον τὸ ξύλον, λωτοῦ, τοῖνον. σημεῖον δὲ· τοὺς γὰρ τρόχους τῶν ὑδρῶν τῶν πολυτελῶν, ποιῶσι μὲν ἐκ τούτων. συγγράφουσι δὲ οἱ ἀρχιτέκτονες ὅτως ἐκ μήτρας. τοῦτο δὲ ὅσον σημεῖον, καὶ ὅτι πᾶσα μήτρα ἐλάττω, καὶ αἱ τῶν σκληροτάτων, ἂς σὴ ἴνοδι λαρίδια λαλοῦσι. πανταχοῦ δὲ, ὡς εἰπεῖν, ξύλα σκληροτάτα μανοτάτην ἡ μήτρα, καὶ αὖ τὰ ἐλάττης. μανοτάτη μὲν ὄν, ὅτι τὰς ἴνας † ἐκεῖ καὶ σῖα πολλὰ· καὶ τὸ ζαρκῶδοδν τὸ αὐὰ μέσον, πολύ. σκληροτάτη δὲ, ὅτι καὶ αἱ ἴνοδι σκληρότατοι, καὶ τὸ ζαρκῶδοδν. διὸ καὶ οἱ ἀρχιτέκτονοδν συγγράφουσι παραιρεῖν τὰ πρὸς τὴν μήτραν, ὅπως λοῦσιν τὸ ξύλον τὸ πυκνότατον καὶ μαλακώτατον. τῶν δὲ ξύλων, τὰ μὲν χιστὰ, τὰ δὲ πελεκητὰ, τὰ δὲ σρογγύλα. χιστὰ μὲν, ὅσα διαρῶντες ἡ † τὸ μέσον πρίζοσι· πελεκητὰ δὲ, ὅσων † ἀκρολέκιον τὰ ἔξω· σρογγύλα δὲ λεγόνοσι, τὰ ὅλως ἀ ἔχωσι. τούτων δὲ τὰ χιστὰ μὲν, ὅλως ἀρέραγῆ, σῖα τὸ γυμνωθεῖσαν τὴν μήτραν ξηραίνεσθαι, καὶ ἀρθυήσκειν· τὰ δὲ πελεκητὰ, καὶ τὰ σρογγύλα, σῖα τὸ φαπειλῆφθαι τὴν μήτραν. ὅδεν γὰρ ὅ, τι τῶν ἀπάντων ἐρήγνυται, τοῖς δὲ λωτίνοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς εἰς τὰς σρόφιγγας χρῶνται πρὸς τὸ μὴ ῥήγνυσθαι. βόλβιφυ πόδιπάπουσιν, ὅπως ἀναξηράνῃ, καὶ σλαπνυδῇ ἡ μικρὸν ἡ ἐκ τῆς μήτρας ὑγρότης. ἡ μὲν οὖν μήτρα διαύτῳ ἔχει δύναμιν. βαθὺ δὲ γίγνεται, ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἐλάτη, καὶ ἡ πύξινη, (ἁπαλαὶ πιθέμεναι) οὐδὲν γὰρ γίνεται ὁμοίως, ὥσπερ ἡ δρῦς, καὶ τὰ γενόμενα· ἀλλ' αὐτοθοῦ τοσοῦτον σημεῖον δὲ, ὅτι οὐδέποτε ῥήγνυνται, καθάπερ ἐλαία καὶ δρῦς· ἀλλὰ πρότερον σήπονται, καὶ ἄλλως ἀπαυδῶσιν. ἰσχυρὸν δὲ καὶ ὁ φοῖνιξ. αὖθις πάλιν γὰρ καὶ ἡ ἰσθμὸς, ἢ τοῖς ἄλλοις γίνεται. τὰ μὲν γὰρ εἰς τὰ κάτω ἰσθμοῦται, ὁ δὲ φοῖνιξ εἰς τὰ ἄνω. φασὶ δὲ καὶ τὴν πύξινον καὶ τὴν ἐλάτην αὐτοῦ εἶναι. τὸ δὲ ἡ δύβοϊκῆς ἰσαρύας (γίνεται γὰρ μέγας, καὶ χρῶντου πρὸς τὴν ἔρεψιν) ὅταν μέλλῃ ῥήγνυσθαι, ψόφοις, ὥστε πεπαιδαγώγηται πρότερον· ὅπερ καὶ ἐν αὐτόθι ῥᾳ συμπεσὸν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ πάντας ἐξεπέπληξαν. ἰσχυρὸν δὲ τὸ ἡ συκῆς, πλὴν εἰς ὀρθὸν. ἡ δὲ ἐλάτη μάλιστα, ὡς εἰπεῖν, ἰσχυρόν. πρὸς δὲ τὰς τὴν τεκτόνων χρείας, ἐχεκάλλον μάλιστα ἡ ἐλάτη, σῖα τὴν μανότητα, καὶ τὴν δύβυπερίαν. ὅδε γὰρ ὅλως ὅδε ῥήγνυσθαί φασιν, ἐὰν δὲ κολληθῇ. δύνανται τῶν δὲ φιλύκη, καὶ ἡ λευκότης ὥσπερ ἡ † ἰκλάσρα. τὴν δ' ἄλλων ἡ φιλύρα. τὸ γὰρ ὅλον δύσργον, ὥσπερ ἐλέχθη, σῖα μαλακότητα. βύκαμπτε δὲ, ὡς μὴ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅσα γλίσχρα διαφορᾷ δὲ δοκεῖ συκάμινος, ἡ ὀρινεός. διὸ καὶ τὰ ἰκεῖα, καὶ τὰς σεφανάς, καὶ ὅλως ὅσα πρὸς τὸ κόσμον, ἐκ τούτων ποιοῦσιν. ἔστι πρίσαι δὲ, καὶ δύσκολα, τὰ γνώμοσφα † πάμπαν ξηρὰ. τὰ μὲν γὰρ παύονται, τὰ δ' ἴσασι. τὰ δὲ χλωρὰ λίαν, συμμύει, καὶ γὰρ ἐλίσσεται γὰρ τοῖς ὀδοῦσι τὰ πρίσματα, καὶ ἐμπλάττει. διὸ καὶ πρὸς ἀλλήλω τοὺς ὀδόντας, ἵνα ἐξάγηται. ἔστι δὲ καὶ λυστρουπτότερα, λίαν ξηρὰ· χλωρὰ δὲ βραδίως γὰρ ἀναφρέεται τὰ ἐκτυπώματα, σῖα τὸ βαρὺ εἶναι, τῶν δὲ † δρυῶν ταχέως.

ταχέως· καὶ σύθυς ὁ ἀὴρ αὐαθρμαινόμενος αὐασλίσλωσι. πάλιν δὲ τὰ λεῖα καὶ ξηρὰ, σῖα τὴν σκληρότητα, λύσασεισα· λαβαλοῤῥόρακον συμβαίνει φρίειν. διὸ καὶ τρυπῶντες, ὠλῥέχουσιν. σύπτελεκητότερα δὲ, καὶ σύῤῥονότερα, καὶ σύξοώτερα, τὰ χλωρά. πῶς κάθηται γὰρ τὸ τορυδυτήριον μᾶλλον, καὶ ἐκ ἀκρηδᾶ. καὶ ἡ πελέκησις σῖα τῶν μαλακωτέρων ῥᾴων, καὶ ἡ ἕσις ὁμοίως· καὶ ἔτι λειοτέρα. ἰσχυρότατον δὲ κοχῆ λεραία· τῶν δὲ ἄλλων ἐχ ἥκιστα ἡ πελεία· διὸ καὶ τὰς τροφεὰς, ὡσπερ ἐλέχθη, τοῖς ὑδραις πελεῖνας ποιοῦσιν. ὑγροτάτην δὲ μελία, καὶ ὀξύν. καὶ γὰρ τὰ λίναια τὰ γλισλόντα, ἐκ τούτων. ὅλως δὲ, πῶς ποιᾶ ἡ ὕλης ἑκάστη χρησίμη, καὶ ποῖα ναυπηγήσιμα, καὶ οἰκοδομική (πλέιστη γὰρ αὐτῇ χρεία καὶ ἡ μετίσεις) ὡφρατέον εἰπεῖν, ἀφοριζόντα λαθ' ἕκαστον τὸ χρήσιμον. ἐλάτη μὲν ὄν, καὶ ὠδύκη, ἡ λεύδρος (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) ναυπηγήσιμα. τὰς μὲν γὰρ τριήρεις, ἡ τὰ μακρὰ πλοῖα, ἐλάτινα ποιοῦσι, σῖα ἰσφότητα· τὰ δὲ σρογγύλα, ὠδύκινα, σῖα τὸ ἁλαπᾶς. ὑῖοι δὲ ἡ τὰς τριήρεις, σῖα τὸ μὴ δύπορεῖν ἐλάτης. οἱ δὲ ἡ συρίαν ἡ φοινίκην, ἐκ λεύδρου. ἀναιζόσι γὰρ ὠδύκης. οἱ δ' ἐν λύπρῳ, πίτυϊ· ταύτῃ γὰρ ἡ νῆσος ἔχει. καὶ λοκεῖ ἰρεῖ ἤλῳ εἶν ἡ ὠδύκης. καὶ τὰ μὲν ὑῖα ἐκ τούτων. τὴν δὲ τρόπιν, τριήρεσι μὲν δρυΐνην, ἵνα αὐτέχῃ πῶς τὰς νεωλκίας· τοῖς ἡ ἀλκάσι, ὠδυκίνην, ἀναπιθέασι δ' ἐπὶ ἡ δρυΐνῃ, ἐταὶ νεωλκῶσι· ζῆς μὲν ἐλαφρὸν ὀξύν. καὶ ὅλως ἐκ τούτου τὸ χέλυσμα. ἔχ ἅπαντα δὲ ὁδὲ ἡ ἡ κόλλησις ὁμοίως, ἀ δρυΐνου τὴν ὠδυκίνην καὶ ἐλατίνην. τὰ μὲν γὰρ ὠυκνα, τὰ δὲ μανὰ ἡ τὰ μὲν ὁμοια, τὰ δὲ ἄ. δεῖ δὲ ὁμοιοπαθῆ εἶν, τὰ μέλλοντα συμφύεσθαι, καὶ μὴ ὑῖαντία, ἰαθαπρεῖ λίθου καὶ ξύλου. ἡ δὲ πορυείαι τοῖς μὲν πλοίοις γίνετ' συνκαίνια, μελίαις, πτελείαις, πλατάνῳ. γλιχρότητα γὰρ ἔχειν δεῖ, καὶ ἰσχύ. χειρίσιν δὲ ἡ τὴν πλατάνῳ· ταχὺ γὰρ σήπεται. τοῖς δὲ τριήρεσιν ὑῖοι καὶ πτύϊνας ποιοῦσι, σῖα τὸ ἐλαφρόν. τὸ δὲ σόρευμα πρόσω, τὸ † χέλυμα, καὶ τὰς ἐπωτίσας, μελίας, καὶ συκαμίνῳ, καὶ πτελείας· ἰσχυρὰ γὰρ δεῖ ταῦτ' εἶν. ναυπηγήσιμα μὲν ὄν ὕλη σχεδὸν αὕτη· οἰκοδομικὴ δὲ πολλῷ πλείων, ἐλάτη τε, καὶ ὠδύκη, καὶ λεύδρος, καὶ ἀρκεύθου· ἁπλῶς δὲ, ὡς εἰπεῖν, πᾶσα χρήσιμος, πλὴν εἴ τις ἀδρῶς πάμπαν οὐκ ἐς τοῦτο γὰρ πᾶσαι, ἰαθαπρ οὐσ' ὠδὶ ἡ ναυπηγίας ἰσαὶ σ' ἄλλαι πῶς τὰ ἰδία δύτεχνῶν, οἷον σκοῦν καὶ ὄργανα, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. πῶς πλέισα δὲ χεῖρον ἡ ἐλάτη παρέχεται χρέιαν· καὶ γὰρ πῶς τοὺς πίνακας τοὺς γραφομένους. τεκτονικὴ μὲν δὴ ἡ πανλαοτάτη ἡ κρατίση, ἐὰν ἡ ἀζαπῆς. σύβετεῖ γάρ, ὡς εἰπεῖν, πᾶσι χρῆσθ· ναυπηγικὴ δὲ ἡ ἐνικμοτόρα, σῖα τὴν ἰαφμψιν, ἀναγκαῖον· ἐπεὶ πρός γε τὴν λόλλησιν ἡ ἐκροτόρα συμφέρει. ἴσασι γὰρ καὶ νῦν τὰ ναυπηγούμενα, καὶ ὅταν συμπίπτῃ ἰαθ' ἑλκυόδοντες, συμμύει καὶ σὲ γειλπλῶ ἐαν γε πανταπασιν ἐβικμαδῇ. τότε δὲ ὁ' ἐχεται κόλλησιν, ἡ οὐχ ὁμοίως. δεῖ δὲ ἰαθ' ἕκασον λαμβάνειν, εἰς ποῖα χρήσιμός ὅδιν. ἐλάτη μὲν ὄν καὶ ὠδύκη, ἰαθαπρ εἴρηται, καὶ πρὸς ναυπηγίαν, καὶ πρὸς οἰκοδομίαν, καὶ ἔτι πρὸς ἄλλα σῖα ὀργάνου· εἰς πλέιω δὲ ἡ ἐλάτη. πίτυϊ δὲ χρῶντου μὲν εἰς ἄμφω, καὶ οὐχ ἥκιστ εἰς ναυπηγίαν· ἐ μὲν ἀλλὰ ταχὺ σήπεται. δρῦς δὲ, πρὸς οἰκοδομίαν, καὶ πρὸς ναυπηγίαν, ἔτι δὲ πρὸς τὰ ἡ γῆς ἰατορυττόμενα. φιλύρα δὲ, πρὸς τὰ σανιδώματα σῖα μακρὰν πλοίων, καὶ πρὸς λιβώτια, καὶ πρὸς τὴν σῖα μήτραν ἰατασκευήν. ἔχει δὲ καὶ τὸν φλοιὸν χρήσιμον, πρός τε τὰς λίσας ἐτοίσι γὰρ ἁὐῇ, σφιγλαμένος τε, καὶ ζυγίᾳ, πρὸς λιμνοπηγίαν· καὶ πρὸς τὰ ζυγὰ σῖα λοφάρων· ἡ ὅλως πρὸς τὰ πολυτελῆ σῖα ὀργάνου. μίλτος δὲ, εἰς ἀγαλμάτων λιβώτια καὶ τοῦτο

βακτηρίας. γίνοιτο δὲ καὶ ἀ ἄφνη· τὰς γὰρ γεροντικὰς, καὶ λεῖφας τοῦτας ποιοῦσιν, ἱτέας δὲ, πρός τε τὰς ἀσπίδας, καὶ τὰς λίτρας, καὶ τὰ λανᾶ· ἡ τάλμα. πθαναλαβεῖν δὲ ὅτι καὶ τὴν ἄλλων ἕκαστον ὁμοίως. Διήρηται δὲ καὶ πρὸς τὰ τεκτονικὰ τῶν ὀργάνων ἕκαστα ἴδια τῆς χρείας· οἷον, σφυρίου μὲν, καὶ τριστρίου, ἄριστα μὲν γίνεται ποτίνδ. χρῶνται δὲ καὶ πυξίνοις, καὶ μελίνοις, ἡ πτελείνοις. τὰς δὲ μεγάλας σφύρας, πιτυίνας ποιοῦσιν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἔχῃ τινὰ τάξιν. ἡ ταῦτα ἢ ἀ χρεία διαιροῦσιν. ἑκάστη δὲ ἡ ὕλης, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, διαφέρει ἴδιαι τὰς πόδας. ἔνθα μὲν γὰρ λωτὸς, ἔνθα δὲ λίβανος γίνεται θαμινὴ, καθάπερ καὶ πόδι συρίαν. ἡ συρία γὰρ, ἐν τοῖς ὄρεσι, διαφέρουσα γίνεται τὰ δ' ὑψηλὰ ἡ λίβανος, καὶ τῷ ὕψει ἡ ἡ βάσις. τηλικαῦτα γὰρ ὄντα, ὥστ' ἐνια μὲν μὴ δύνασθαι τρεῖς ἀνδρας περιλαμβάνειν· τοῖς δὲ πρὸς ἐλαίαις ἐπὶ ἡ μείζω, καὶ καλλίω. φαίνεται δὲ, ἐὰν ᾖς ἐᾷ, ἡ μὴ τίμνη, τόπον οἰκεῖον ἕκαστον ἔχον, γίνεσθαι θαμινὸν τῷ μὴκει καὶ πάχει. ἡ λύπρων γὰρ ἐκ ἐτεμνον οἱ Βασιλεῖς, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸ δυσνόμιστον εἶναι· μῆκος μὲν ἓξ ἢ ἑπτὰ πηχῶν εἰς τὴν δεκήρη τὴν Δημητρίδος τμηθέντων, τρισκαιδεκαόργυιον. αὐτὰ δὲ τὰ ξύλα τῷ μήκει θαμινὰ δεῖ, καὶ ἄοζα, καὶ λεῖα, μέγιστα δὲ ἡ πρὸς πολὺ τὰ ἡ τὴν λύπρων φασὶν εἶναι. τοῦτα γὰρ ἡ τῇ λατίνῃ λεπτὸν γινομένων καθορᾶται· καὶ τῶν ἐλατίνων ἡ τῶν τωδυκίνων, μείζω τὰ ἰταλικά· ὀδὲν γὰρ εἶναι πρὸς τὰ ἡ τὴν λύπρων. πλοῦσαι γάρ ποτε τὸν ἁμαξεῖς, βουλόμενος κατασκευάζεσθαι πλοῖον, ἡ τὴν νῆσον, ὡφέλει ἡ ἐκ τοῦ πελαγίου, καὶ τηλικοῦτον εἶναι τὸ μέγεθος τῶν λιγύρων, ὥστε τοὺς πλέοντας εἰς κόλπους τινὰς καὶ λιμένας διαχέεσθαι τοῖς ἴσοις ὠθισμοῖς τὸν τοῦ πλοίου, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν νῆσον διασεῖσαι καὶ ὥσπερ ἡγεμονεύειν τῇ ὕλῃ. διὸ καὶ ἀφελεῖσθαι τὴν πόλιν οἰκίζειν. διαβαίνει δὲ ἴνα διὰ μνείας τὰ πολλὰ ἐν τόπῳ βραχεῖ· ὥστε τηλικαῦτα ποιεῖσθαι σχεδίας, ἡ ἐχρῆσαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ πάμπολυ τὰ ἴσιοις. ἀ μὲν ἀλλὰ διαπίπτειν αὐτὰ ἡ τῷ πελάγει. λύγνος μὲν ἂν εἴτε διὰ τὴν ἄνεσιν, εἴτε ἡ ὁ ἁλὸς, καὶ τὸν ἀέρα, πολὺ διαφέρει τῶν ἄλλων. ἡ δὲ τῶν λατίνων ἐφυδρία τῶν ἄλλων. καὶ ἡ μὲν τῶν ἐλάτων καὶ ἀφνὴ ἐχῇ καὶ μυρρίνην, ἡ ὀξύην θαμασιὰν. τηλικαῦτα γὰρ τὰ μήκη τίμνεται, ὥστ' ἐνια διὰ νέως τῶν τυρρηνίδων τὸν τὴν πρόπυ. ἡ δὲ ὀρθὴ, τοῦκλω ἡ ἐλάτῃ. τὸ δὲ λιρκαῖον καλόμενον, ἐνι μὲν ἄκραν ὑψηλὴν, λασεῖαν δὲ σφόδρα, καὶ ἔχειν δρυῶν καὶ ἀφνὴν πολλὴν, ἡ μυρρίνην. λεγθῆ δὲ τὰς ἐγχωρίους, ὡς γίνεται ἡ λιρκαῖα κατὰ φανώτιδα, τῶν ἄλλων ὄντων μεγάλων μυρρίνων. * τὸν δὲ τόπον ἐνι ὄρεσιν εἰς αὐδρὸς θέσιν. καὶ πρότερον μὲν ὂν νῆσον ἐνι τὸ λιρκαῖον· νυνὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ λύσαν πρὸς κεχῶσθαι, καὶ ἐνι νῆσον. ἡ δὲ νῆσος ἡ μεγέθ⊖ πόδι ὀγδοήκοντα σταδίους. καὶ τὰ μὲν τῶν τόπων ἴδια πολλαχοῦ ἐνι διαφοραὶ, ὥσπερ ἔρηται πολλάκις. Τὸ δὲ πρὸς τὴν πύρωσιν πῶς ἑκάστη ἡ ὕλης ἔχῃ, λεκτέον ὁμοίως, καὶ πειρατέον λαβεῖν. ἄνθρακες μὲν δὴ ἀρίστοι γίνονται τῶν πυκνοτάτων, οἷον ἀείας, ἄγνος, κομαρὸς· σεριώτατοι γάρ· ὥστε πλεῖστον χρόνον αὐτὶ χαίειν μάλιστα ἰσχύσι. διὸ καὶ τῶν ἀρυμνείων τοῖς χρῶνται πρὸς τὴν πρώτην τούτων ἐκπύρωσιν. χείρισοι δὲ τούτων οἱ δρύινοι· γλωδέστατοι γάρ. χείρας δὲ καὶ οἱ τῶν πρωτοβύτατον, τῶν νέων, καὶ μάλιστα οἱ τῶν γεραιδρύων, διὰ ταῦτ' ἐκροάζει γάρ. διὸ καὶ τὴν πλίδα καίουσιν. δεῖ δὲ ἐνίκμον ἐνι. βέλτιστοι δὲ, οἱ τῶν ἐν ἀκμῇ (καὶ μάλιστα οἱ τῶν κολάβων) συμμέτρως γὰρ τῷ πυκνῷ, καὶ γεώδει, καὶ τῷ ὑγρῷ. βέλτιστος δὲ οἱ ἡ σύληλίου καὶ ἐρεᾶς καὶ πρόσβορείου, ἡ οἱ ἐκ τῶν παλισκίων καὶ ὑγρῶν καὶ πρὸς νότον. καὶ οἱ ἐν ἀκμῇ τράς· ὑγροτέρα γὰρ ἡ πυκνὴ. καὶ ὅλως οἷα ἡ φύσῃ, ἡ ἀπὸ τοῦ τόπου πυκνότερα, ξηρότερα, ἐξ ἀπάντων βέλτιον ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἰτίων. χείρα δὲ ἄλλων ἄλλη. πρὸς ἔνια γὰρ ἐντὸς τὰς μαλακὰς, † οἷς γ' οἱς σιδηροῖς, τὰς ἡ ἀερύας ἡ σύβοϊκὰς, ὅταν ἡδὺ λιπαμένῳ ἡ καὶ ἐν τοῖς ἀργυροῖς, τὰς πιτυίνας. χρῶνται δὲ καὶ αἱ τέχναι τούτοις. ἐντὸς δὲ καὶ οἱ χαλκεῖς τὰς πευκίνας, μᾶλλον ἡ δρυίνας, διαί φι † σύδηγνέστροι· ἀλλ' εἰς τὴν φύσιν ἀμείνους, ὡς ἔοικεν διατμαιρανόμενοι. ἔστι δὲ ἡ φλὸξ ὀξυτέρα τούτων· τὸ δὲ ὅλον ὀξυτέρα φλὸξ καὶ ἡ τούτων, καὶ τῶν ξύλων ἡ τῶν μανῶν καὶ λάφνων, καὶ ἡ τῶν αὔων, ἡ δὲ ἐκ τῶν πυκνῶν καὶ χλωρῶν, νωθροτέρα καὶ πάχυτέρα. πασῶν δὲ ὀξυτάτη, ἐκ τῶν ὑλημάτων· ἀνθρακοῦν δὲ ὃ γίνονται, ὅταν τὸ μὴ ἔχῃ τὸ σωματῶδες. τίμνεται δὲ, καὶ ἐκλητέον εἰς τὰς αὐθρακιὰς τὰ σύδια, καὶ τὰ νέα.

νέα. δεῖ γὰρ ὡς πυκνότατα θεῖναι πρὸς τὴν κατάπλεξιν. ὅταν δὲ πθαλείφωσι τὴν καλάμινον, ἐξαίφνης, παρακινητέον· ὀβελίσκοις. εἰς μὲν τὴν ἀνθρακιὰν τὰ ποικίτα ξητέον. λύσκαπτα δὲ ἐν γῇ μὲν ὅλως τὰ ὑγρὰ, καὶ τὰ χλωρὰ· ἐν δὲ τοῖς λύσκαπτα. λέγω δὲ ὑγρὰ, τὰ ἐλεια· οἷον πλάτανον, ἰτέαν, λύκλῳ, ἄγνον· ἐπεὶ καὶ ἡ ἄμπελος, ὅτε ὑγρά, λύσκαπτον. ἐκ δὲ ἡ ἰδίας φύσεως, ὁ φοίνιξ· ὃν δὲ καὶ μαλιστα λυσιτελήσαι λύσκαπτον. ὅθεν καὶ χρέμονος ἐποίησε,

(α) Τοῦτε λυσκαπτότατον φοίνικ⊖ ἐκ γῆς ῥιζοφοιτῆτας φλέβας.

Δριμύτατ⊖ δὲ ὁ λάπτος συκῆς, καὶ ἐρινεοῦ, καὶ εἰ ἄλλο ὀπῶλες. αἰτία δὲ ἡ ὑγρότης. φλογιδοῦται δὲ, καὶ ἀποβρεχθέντα ἐν ὕδατι ἐμπέρυτα, καὶ μετὰ ταῦτα ξηρανθέντα, πάντων ἀκαπνότατα, καὶ φλόγα μαλακωτάτην ἀφιᾶσιν· ἄτε καὶ ἡ οἰκίας ὑγρότητ⊖ ἐξεμπλύνς. δριμεῖα δὲ καὶ ἡ τέφρα, καὶ ἡ κονία ἡ ἀπ' αὐτῶν. μαλιστα δὲ φασι τὴν ἀπὸ ἡ ἀμυγδάλης· πῶς δὲ τὰς ἀμυγδάλας, καὶ τὰς ἄλλας τέχνας (ἀλλήλοις) δεῖ χρῆσιμ. ἐμπορεύεται δὲ ἀείσι συκῆ καὶ ἐλαία. συκῆ μὲν, ὅτι γλίσχρου τε καὶ μανοῦ, ὥστε ἕλκει τε καὶ ὁ λίβανος· ἐλαία δὲ, ὅτι πυκνοῦ, καὶ λιπαροῦ. πυρεία μὲν, γίνεται δὲ ἐκ πολλῶν· ἄριστα δὲ (ὡς φησι Μνησίθεος) ἐκ λαρύδ· τάχιστα γὰρ καὶ πλεῖστον ἀναπνεῖ. πυροὶ δ' ἐ, φασιν, ἄριστοι μὲν ἐκ ἡ ἀθραυσμῆς καλουμένης ὑπὸ λωμ. ὅσῳ δὲ ὅτι τὸ λιγύδρου ὁμοιον τῇ ἀμπέλῳ, καὶ τῇ οἰναν θῇ τῇ ἀγρίᾳ. ὥσπερ ἐκεῖνα, καὶ ὅσῳ ἀναβαίνῃ πῶς τὰ λιγύδρα. δεῖ δὲ τὴν ἐχαρεὼν ἐκ τούτων ποιεῖν, τὸ δὲ πρότερον ἐκ διάφυης. ὁ γὰρ ἐκ τοῦ αὐτοῦ τὸ ποιοῦν καὶ πάχυν, ἀλλ' ἕτερον σύνθυλῆ κατὰ φύσιν· καὶ τὸ μὲν δεῖ παθητικὸν εἶναι, τὸ δὲ ποιητικόν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγίνεται· καὶ ὡς γε λύσι· ὑπολαμβάνουσιν, ὁ δὲρ διαφέρ. ἀγαθὰ δὲ καὶ ἐκ ῥάμνου ποιεῖ δὲ ὅσον ἡ τὴν ἐχαρεὼν χρῆσιν. πῶς γὰρ ἂν ἡ ξηρὸν ἡ ἄχυμον εἴη, δεῖ καὶ μανωτέραν, ἵν' ἡ τρόπις ἰσχύῃ. τὸ δὲ πρότερον, ἀπαθέστερον. διὸ τὸ ἡ διάφυης ἀπαθέστερον ὀργάζεται τὴν δημιόπηλ. γίνεται γὰρ ἐκ ῥάμνου, καὶ πρίνου, ἡ φιλύρας, καὶ χηλοῦ· ἐκ τ' πλείσων, πλὴν ἐλαίας· ὁ ἡ λοκεῖ ἄτοπον εἶναι· ἡ γε σκληρότερον, καὶ λιπτερὸν ἡ ἐλαία. ὅσῳ μὲν οὖν ἀσύμμετρον ἔχει πλησίον τὴν ὑγρότητα πρὸς τὴν πύρωσιν· πάντα δὲ τὰ πυρὰ, βορέοις μὲν θᾶττον, καὶ μᾶλλον ἐξαίφνης, νοτίοις δὲ ἧττον. καὶ γὰρ μὲν τοῖς μετεώροις μᾶλλον, γὰ δὲ τοῖς λοιποῖς ἧττον. γινέσι δὲ τῶν ξύλων τὰ λεῖα, καὶ ἁπλῶς ὧν ἐλαιώδης ἡ ὑγρότης. διὸ ἡ τὰ ἀγαλματα φασιν † ἰδιαίτερ γίνοτ' ποιεῖσι γὰρ ἐκ τούτων ἡ δὲ λάβδαν ἐλαίαν ἡ ἐλαθείας ἐφυδρον, ὥσπερ γὰρ καὶ ἐκθύοντας πρὸς οὓς ἑκατέρους), γίνεται σωτικωτέρα ἡ ὑγρότητ⊖, ἡ ἀμαλὴ μὲν εὐροχύλης, μέγεθ⊖ δὲ ἥλικον ἄπιδ⊖, ἡ καὶ μικρῷ μεῖζον ἡ ἐλαφρὸν ἐκβλασάνει δὲ μαλιστα τὰ ἐλάϊνα, καὶ ἀργὰ λείπεται, καὶ ἐργασιμώτατα πολλαχοῦ· ἐὰν ἡ μαλακὰ λαμβάνῃ, καὶ ἔχῃ τόπον νεοτρόπον. ὥσπερ ἤδη ἰς τροφεῖς ἡ θύρας ἐλάσῃσι, καὶ εἰς † ἰλίκιον πλίνθινον τεθεὶς τὴ ἰώπτ⊖ τηλός.)

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ζ.

ΠΕΡΙ μὲν δὴ λιγύδρου καὶ θάμνων εἴρηται πρότερον· ἑπόμενον δ' ἐστὶν ἐπεῖν περὶ τε τὴν φρυγανικὴν, καὶ ποωδῆν, ἡ εἰ ἄνες γὰ τόκος ἕτερα συμπεριλαμβάνουσι φύσεις, οἷον ἥγε σιτηρὰ πόδ' ἤδη δεῖ. πρῶτον δὲ λέγωμεν πόδι ἡ φρυγανικῆς· αὕτη γὰρ ἐγγυτέρω τὴν πρόειρημένων, διὰ τὸ ξυλώδης εἶναι, ταυτὰχθ· μὲν, ἴσως αἰεὶ τὸ ἄτριον τὴν ἡμέρου πλέον· εἰ δὲ μή, πορίζουσι φρυγανικὴν δεῖσιν· ὀλίγον γὰρ τὸ ἡμερον αὐτῆς. ὅπερ ἐχελὴν γὰ τοῖς σεφανωτικοῖς δεῖν· οἷον ῥοδωνιαῖ, ἰωνιάς· διὸς ἄνθ⊖, ἁμαράκ⊖, ἡμεροκαλὲς· ἐπὶ δὲ ἑρπύλ⊖, σισύμβρεον, ἐλένιον, ἀβρότονον. ἅπαντα γὰρ τοῦτα ξυλώδη, καὶ μικρόφυλλα· διὸ καὶ φρυγανικά· καὶ ὧν τὴν λαχανικὴν δ' ὁμοίως· οἷον, ῥόδαφνος, τήγανον, καὶ ὅσα παραπλήσια τούτοις δεῖν· ὥσπερ ὧν οὐκ ἤδη ἴσως ἀμελήσει λαβεῖν τὴν οἰκείαν προσηγορίαν ἐπεῖν, ὅταν περὶ σεφανωμάτων ἡ λαχάνων ποιώμεθα μνείαν. νυνὶ δὲ περὶ τοῦ περὶ τὴν ἀγρίαν λέγωμεν ἤδη. αὐτὴν δὲ διὰ μικρὸν πλέω, καὶ τοῖς λαδ' ἑ-

Digitized by Google

κασον γένος, καὶ πρὸς ὅλους εἴδεσιν, ἃ δεῖ διαιρεῖν. μεγίστη δ' ἂν τις λάβοι διαφορὰν τὸ ὅλων γένων, ὅτι τὰ μὲν ἄκανθα, τὰ δὲ ἀκανθώδη συγκαίει. πάλιν δ' ἐν ἑκατέρῳ τούτων πολλὰ διαφορὰ γένων καὶ εἰδῶν, ὥσπερ λέγω ἑκάστοτε πρώτων εἰπεῖν. ἔστι ἀκανθώδη μὲν τὰ μὲν ἁπλῶς εἶναι ἄκανθα, λαβάπαθος ἀκανθάγος καὶ σκορπίος· ὁ δὲ ἔχει φύλλον ὁμοίως πως ἐπὶ πᾶσι· τὰ δὲ φυλλάκανθα· λαβάπαθος ἄκανος, πρίγιον, λυκοκτόνος. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ θριᾶται ὧν τὸ φύλλον ἔχει τὴν ἄκανθαν. διὸ καὶ φυλλάκανθα καλεῖται. τὰ δὲ καὶ πρὸς τὴν ἄκανθαν, ἕτερον ἔχει φύλλον· ὥσπερ ἡ ὀνωνίς, καὶ ὁ τριβόλος, καὶ ὁ φλεώς, ὃ δή τινες καλοῦσι σαίβλιν. ὁ δὲ βίκολος καὶ ἡ πολυκαρπία φυλλάκανθόν ἐστι· ἔχει γὰρ ἀκανθας ἐν τῷ πολυκαρπίᾳ. διὸ καὶ ὅλον ἴδιον πᾶσι ἄπαντα, ὡς εἰπεῖν, ἐπεὶ πλὴν βάκανθά γε πολλὰ καὶ τὰ δηγμώδη καὶ τῶν θαμνωδῶν ὅσα· οἷον ἀγράς, ῥόα, πτελέαι, βάτος, βάλανος, καλάπαρις. ἐν μὲν δὴ τοῖς ἀκανθινοῖς τούτοις ἄν τις, ὡς εἰπεῖν τύπῳ, λάβοι τὰς διαφοράς. ἐν δὲ τοῖς αὐανικοῖς ἐκ ἴσιν ὅλως διαλαβεῖν πρὸς γνῶσιν. ἡ γὰρ τοῦ φύλλου αὐωμαλία, μεγέθει καὶ μικρότητι καὶ χύμασιν ἄπειρος, καὶ ἀσαφὴς. ἀλλὰ δεῖ πειρᾶσθαι κατ' ἄλλον τρόπον διαιρεῖν. πλέω δ' ἐστὶ τὰ γένη τὰ τοῦτον, καὶ διαφορὰς ἔχοντα μεγάλας· οἷον λωτός, μήλωθρον, ἐρυθρέδανον, σμύρσα, λυσίμαχον, ὀξίγανον, θύμβρας, φασήολος, ἐλελίσφακος, πράσιον, κόνυζα, μιλτόφυλλον, ἔτερα τοιαῦτα. καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, ἓν τὰ ναρθηκώδη καὶ ὑδρόκαυλα· καλάπαρις μάραθον, ἱππομάραθρον, ναρθηκίας, νάρθηξ· καὶ τὸ καλάμινον ὑπὸ πνεῦμα μυόφωνον· καὶ ὅλα ὅμοια τούτοις. ἅπαντα γὰρ ἂν τις καὶ τούτων, καὶ ὅλως εἴ τι ναρθηκώδεις ἐστί, τὰ φρυγανικῆς φύσεως θείη. εἴδη δὲ καὶ διαφοραὶ καθ' ἕκαστον τῶν εἰρημένων εἰσί, τὰ μὲν ἄῤῥενα, τὰ δὲ ἀφανίστερα.

Καὶ γὰρ λωτὸς δύο γένη διαιρῶσι, τὸ μὲν ἄῤῥεν, τὸ δὲ θῆλυ· τῷ τὸ μὲν μείζον, καὶ σκληρότερον, καὶ λιπαρώτερον ἔχειν, καὶ τὸ ἄνθος ὑπόπυρρον φύζον. ἄμφω δὲ ὅμοιά τοῖς ἀγρίοις, πλὴν ἐλάττω καὶ ἄοσμα. λύο δὲ εἴδη καὶ τοῦ λινόφρυ· ὁ μὲν γὰρ λύκος, ὁ δὲ μέλας. ἔχει δὲ ὁ μὲν λύκος τὸ φύλλον ὁρμματῶδες, πρόμηκες, ὁμοιόσχημον πρότερον πως τῇ ἐλαίᾳ. ὁ δὲ μέλας, οἷον ἡ μυρίκη σαρκώδεις. ἐπίγειος δὲ μᾶλλον ὁ λύκος· ἔστι δὲ ὁσμώδης. ὁ δὲ μέλας, δύσοσμος. τῶν δὲ ῥίζαν τῶν εἰς βάθος, ἄμφω μεγάλων ἔχουσι, καὶ οὐκ ἀκρέμονας πολλὰς καὶ παχεῖς, καὶ εὐλώδεις ἀπ' αὐτῆς τῆς γῆς, ἢ μικρὸν ἄνω σχίζομένας. ξυλωδέστατον δέ, γλίχρον δὲ σφόδρα. διὸ καὶ χρῶνται πρὸς τὸ κατατείνειν, καὶ πολαμβάνειν, ὥσπερ τῷ οἰσῷ. βλαστάνει δὲ καὶ αὐθεῖ μετ' ἰσημερίαν μετοπωρινὴν, καὶ αὖθις πολὺν χρόνον. καὶ ἡ ὀριγάνη δέ ἐστι μέλαινα ἄκαρπος, ἡ δὲ λύδνη λαμπρὸν καὶ θύμον τὸ μὲν λύδνον, τὸ δὲ μέλαν. θύμβρες δὲ σφόδρα, πρὸς ζωπάς· καὶ γὰρ αὐθεῖ θερμαὶ· ἀφ' ὃ καὶ ἡ μελίτη λαμβάνει τὸ μέλι. καὶ τὸ φασιν οἱ μελιτηροὶ ὅλον εἶναι, πότερον δύνανται μελιτῆσαι, ἢ οὔ· ἄλλως γὰρ ἀπανθήσαντος, οὐκ δύναται μελιτῆσαι. βλάπτει δὲ, καὶ ἀπόλυσι τὴν αὔθησιν, ἐὰν ὕλωρ ὠθῇ γένηται. καὶ σήραμα δὲ λαμπρὸν, ἢ μᾶλλον θύμβρα, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ὀξίγανος ἔχει φανερόν. τὸ θύμβρα δ' οὐκ ἔστι λαβεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ αὐθῇ ὡς ἀναμεμικται. καὶ σήρασι γὰρ ὅσοι, καὶ αὐλάζονται. ζητοῦσι δὲ καὶ λαμβάνουσιν οἱ ἐξάγειν ἀθήναι βουλόμενοι τὸ γένος. ἴδιον δὲ ἔχει καὶ πρὸς τοῦτα, καὶ χειμὸν πρὸς τὰ ἄλλα. καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου· ὁ γάρ φασι δ' ὑάδη φύεσθαι καὶ λαμβάνειν, ὅπου μὴ ἀναπνοὴ διίκνεῖται ἡ ἀπὸ θαλάσσης. διὸ δὴ ἐν ἀρκαδίᾳ γίνεται θύμβρα τε καὶ ὀξίγανον. καὶ τοι τοιαῦτα πολλὰ, καὶ πολλαχοῦ. πρόσπλησιον δὲ τὸ συμβαῖνον τοῦτο καὶ ἐπὶ τὴν ἐλάτην. ὁ δὲ γάρ ἐστι τοιοῦτο λοκεῖ διακοσίων σταδίων ἀπὸ θαλάσσης ἐπάνω φύεσθαι. σφάκελος δὲ, καὶ ἐλελίσφακος διαφέρουσι, ὡς ἂν τὸ μὲν ἥμερον, τὸ δὲ ἄγριον. λόγος δὲ καὶ τὸ φύλλον τὸ σφακέλου, καὶ ἐλάττω, καὶ ἧττον ἔχει τὸ ὠφέλιμον τὸ δὲ τοῦ ἐλελίσφακος, βαρύτερον. λύο δὲ γένη καὶ τοῦ πράσιου· τὸ μὲν γὰρ ἔχει τὸ φύλλον, καὶ μᾶλλον ὠπκεχαραγμένον· ἔτι δὲ τὰς ῥίζοτομὰς ῥίζοτόμους, ῥίζιλλας καὶ σφόδρα, καὶ βαθείας· ὧν καὶ οἱ φαρμακοπῶλαι χρῶνται πρὸς ῥίζια. τὸ δὲ ἕτερον τροχυλότερον, καὶ ἀχμώδεις σφόδρα, καλαθηδὸν τὸ σφακέλου, καὶ τὰς ῥίζοτομὰς ἀμαυροτέρας ἔχον, καὶ ὠπκεχαραγμένον ἧττον. † λεπίζεις δὲ τὸ μὲν ἄῤῥεν, τὸ δὲ θῆλυ. διαφορὰς δὲ ἔχει, καθαπὲρ τὰ ἄλλα τὰ ἔτω διαιρεθέντα. τὸ μὲν γὰρ θῆλυ λεπτοφυλλότερον, καὶ ξυωτικώτερον μᾶλλον, καὶ τὸ ὅλον ἐλάττων· τὸ δὲ ἄῤῥεν, μεῖζόν τε καὶ παχυκαυλότερον, καὶ πολυκλωνότερον, καὶ τὸ φύλλον μεῖζον καὶ λιπαρώτερον ἔχον· ἔτι δὲ τὸ ἄνθος λαμπρότερον. διαφορὰ δὲ ἄμφω· τὸ δὲ ὅλον ὠφέλασθαι, καὶ ὀφιαθῆναι, πρὸς ἀρκτέρου, καὶ μετ' ἀρκτέρου λαμβάνει. βαρεῖα δὲ ἡ ὀσμὴ τοῦ

τὸ ἄῤῥενος, ἡ δὲ θηλείας δριμυτέρα· διὸ καὶ πρὸς τὰ θηρία χρήσιμα. ταῦτα μὲν δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥσπερ διαφέροντα. πάλιν δὲ ἄλλα μονοειδῆ τυγχάνοντα, καὶ τὸ πρότερον εἰρημένων· καὶ ἕτερα πρὸς ταῦτα. πλέω γάρ ἐστι τὰ ναρθηκώδη (γένος γὰρ καὶ τοῦτο τὸ φρυγανικῶν) πολλὰς περιείληφεν ἰδέας· ὧν οἷς πρῶτον εἶπεν τὸ μοιν ὡσπερ λεκτέον, εἶπεν ναρθηκός τε καὶ ναρθηκίας· εἴτε τὸ αὐτὸ γένος ἐστὶν ἀμφοῖν, διαφέρουσι ἢ καὶ μεγέθει· εἴτε καὶ ἕτερον, ὥσπερ λύκος φασιν. ἀσὶ δὲ φανερὰ φύσει ἀμφοῖν ὁμοία, πλὴν καὶ τὸ μέγεθος. ὁ μὲν ναρθηκίας γίνεται μείζων σφόδρα, ἡ δὲ ναρθηκία μικρά. μονόκαυλα δ' ἄμφω, καὶ γονατώδη· ἀφ' ὧν τὰ τε φύλλα βλασταίνει, καὶ καυλοί τινες μικροί. βλασταίνει δὲ πλαγίως τὰ φύλλα. λέγω δὲ πλαγίως, ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους τοῦ γονάτου, ἀλλ' ἐναλλάξ· πορεύεται δὲ καὶ τοῦτο ἢ καυλοῦ ὑδρὸς πολύ, καθάπερ καὶ τὸ καλαμῶδες· πλὴν ἀρκεῖ μικρὰ καὶ τὰ μᾶλλον, ἀλλὰ τοῦ μακρότατα, καὶ τὸ μέγεθος. μέγα γὰρ τὸ φύλλον, καὶ μακρὸν, καὶ πολυχιδές, ὥστε εἶναι βιγώδες. ἔχει δὲ μέγιστα τὰ καυλώδη τῆς γῆς, καὶ ἀεὶ ἢ λόγ). ἄνθος ἢ μικροκέφαλος, ἀμαυρόκαρπος ἢ, πρόμοιοι τῷ ἀνήθῳ, πλὴν μεῖζον. ἐξ ἄκρας δὲ ῥίζεται, καὶ ἐχί τινες ὁ μεγαλοκαυλὸς γνώσεσθαι δὲ τὸ τε ἄνθος, καὶ ὁ καρπός. ἐχί δὲ καὶ ἄνθος καρπόν, καὶ γὰρ πρὸς πρακαυλίζουσι διόλου καθάπερ τὸ ἄνηθον. ἐπιτρόκαλον δὲ, καὶ ἡ βλάστησις πρὸς πρὸ τὸ φύλλῳ, ἐπειτα τὸ καυλῷ, καθάπερ τὸ ἄλλων. ῥίζαν δὲ ἔχει βαθεῖαν· ἔστι δὲ μονόῤῥιζον. ὁ μὲν δὴ ναρθηκίας τοιοῦτος. τὸ δ' ἄλλων τὰ μὲν ὁμοιότερον τούτῳ τὸ καυλὸν ἔχει, καθάπερ ὁ μαραθροφάγος, καὶ τὸ ἰώνειον, καὶ ὁ ἐλιδορος, καὶ ὁ ἀνθεμίς· τὰ δ' οἷον ἐκ υδρόκαυλα τυγχάνει, καθάπερ μαράθρου, μυόφωνον, τὰ ὅμοια τούτοις. ἴδιος δὲ ὁ καρπὸς τοῦ μαραθροφάγου, τοῦ μέλας τε καὶ ῥαγώδης, καὶ οἰνώδης ἐν τῷ χυμῷ. μέγιστα δὲ καὶ ἰδιάτατα φύσεις, ἥτε τοῦ σιλφίου, καὶ ἡ τοῦ πανάκους τοῦ περὶ αἰγύπτου· ναρθηκώδη γὰρ καὶ ταῦτά ἐστιν. ὑπὲρ θατέρου δὲ νῦν λεκτέον. τὸ δὲ σίλφιον ἔχει ῥίζαν μὲν πολλὴν καὶ παχεῖαν, τὸν δὲ καυλὸν ἠλίκον ναρθηκίου ἀνδρὸς τοῦ πάχει πηχυαίου. τὸ δὲ † φαῦλον, ὁ καλέσει μαδαυσάριον, ὅμοιον τοῦ σταλίτου. πάχιστα δ' ἔχει πλατὺ, φυλλώδες, οἷον τὸ λεγόμενον φύλλον. ἐπετειόκαυλον δ' ἐστὶν, ὥσπερ ὁ ναρθηκίας. ἅμα μὲν δὴ τῷ ἦαρ τὸ μάδαυσάριον τὸ ἀφίησιν, ἅ καθαίρει τὰ πρόβατα, καὶ παχύνει σφόδρα, καὶ τὰ ἐρία θαυμαστὰ ποιεῖ τῇ ἡδονῇ. μετὰ δὲ ταῦτα καυλὸν, ἐδίεθρα πάντα τὸ πόρου, ἐφθὸν, ὀπῶδες. καθαίρειν δὲ καὶ τὸ φασι τὰ σώματα, παραδιδόντα ἡμέραις. ὅπου δὲ ὀπῶδες ἔχει· ἦν μὲν ἀπὸ τοῦ καυλοῦ, ἦν δὲ ἀπὸ τῆς ῥίζης. διὸ καλοῦσι τὸν μὲν καυλίαν, ἦν δὲ ῥίζαν. ἡ δὲ ῥίζα ἦν φλοιὸν ἔχει μέλαινα, καὶ ἧττον τοῦ πιθήκου σιμὸν. ἔστι δὲ ὥσπερ μέτρα τῶν ῥιζοτομούντων αὐτὸ, ἐξ ὧν ὅπόσον ἂν ὅλοκῶ συμφέρειν ταμιεύονται πρὸς τὰς νόσους, καὶ τὸ ναὸ ἔχον τέμνουσιν. ὁπόταν γὰρ ὅτε πλατύνειν, ὅτε πλέον τῶν τεταγμένων· καὶ γὰρ διαφθείρει καὶ σήπει τὸ ἀρχαῖον, ἐὰν χρονίζῃ. καταβράζοντες δὲ ἄγουσιν εἰς τὸν ἡλιακὸν τόνδε τὸν τρόπον. ὅταν βάλωσιν εἰς ἀγγεῖα, καὶ ἄλδυρα μίξωσι, σείουσι χρόνον συχνόν· ὅθεν καὶ τὸ χρῶμα λαμβάνει. καὶ ἐργαδνῇ, ὥσπερ ἤδη διαμένει. τὰ μὲν δὴ περὶ τὴν ἐργασίαν καὶ νόμιμα, ὅτως ἔχει. τόπον δὲ πολὺν ἐπέχει ἡ λιβύης, πλέω γάρ φασιν ἢ τετρακισχιλίας. τὰ πλέονα δὲ γνώσεσθαι πρὸς τὴν σύρτιν, ἀπὸ τῶν δυσμῶν. ἴδιον δὲ τὸ φθύειν τὴν ἐργαζομένην. καὶ δὴ συνεργαζομένης, καὶ ἀεὶ συνημερευούσης, ἐξαναχωρεῖν, ὡς ὀλεθρίων γινομένων ἐκ θεραπείας, ἀλλ' ὄνος ἀγρίτ. φασὶ δέ οἱ λιβυφοίνικες, φανῆναι τὸ σίλφιον ἔτεσι πρότερον, ἢ αὐτοὶ τὴν πόλιν ᾤκησαν, ἑπτὰ· οἰκῆσαι δὲ μάλιστα πρὸ τριακοσίων, εἰς Σιμωνίδην ἄρχοντα ἀθήνησιν. οἱ μὲν δὴ ὅτε λέγουσιν. οἱ δὲ τὸ σιλφίον τὴν ῥίζαν φασὶ γνώσεσθαι τηνικαῦτα, ἢ μικρῷ μείζονα. ταύτην δὲ ἐχέμυθοι † μέσην λιφαλίν. ὀνομάζεται δὲ καὶ μετωρότατον ὅτι, καὶ ἀκρόδρυον τῆς γῆς, ἐξ ἧς δὴ φύεσθαι, καλεῖσθαι δὲ γαλακτίτιν· μετὰ ταῦτα ἢ τὴν καυλόν. ἐκ δὲ τότε μακύνεσθαι, καὶ τὸ καλάμινον φύλλον· τότε δ' ἤδη αἴρεσθαι. καὶ ὅταν νότος λαμπρὸς τανδύσῃ μετὰ καῦσα, διαῤῥήγνυται, ἐξ ὧν φύεσθαι τὸ σίλφιον. δεῖ αὐτῷ δὲ ἕτει τὴν τε ῥίζαν γίνεσθαι, καὶ τὸ καυλόν. ὀφίεν δὲ τοῦτο ἴδιον· καὶ γὰρ τῶν ἄλλων. εἰ μὴ ὄσον λέγουσιν, ὅτι δύβυς φύεται μετὰ τὴν ἔκπτωσιν. καὶ ὄσον ἴδιον, καὶ διαφέρον τοῖς πρότερον· ὅτι φασὶ δεῖν ὀρύττειν ἐπέτειον. ἐὰν δὲ ἐᾶθῇ, φέρειν πᾶν τὸ αἴρεσθαι, καὶ τὸν καυλόν. χείρω δὲ γίνεσθαι καὶ τῶν τε, καὶ τὴν ῥίζαν. ὀρυττομένας δὲ, βελτίους γίνεσθαι· διὰ τὸ μεταβάλλεσθαι τὴν γλοιὸν. ἐναντίον δὲ ὄσον, δεῖ φύγειν τὴν ἐργασίμην, ἐδίεθρα καὶ τὰς ῥίζας πωσφάτους, καὶ τὰ μονομένας εἰς ὄφ. τὸ δὲ

τὸ δὲ φύλλον τῇ χροιᾷ χρυσοειδὲς εἶν. γλαυκότερον δέ, καὶ τὸ λαβαίρεσθαι τὰ πρόβατα τὸ φύλλον ἐθίοντα. φασὶ γὰρ καὶ τῆς ἥρος καὶ τοῦ χειμῶνος εἰς ὄρος ἀφῖχθαι. νέμεσθαι δὲ τὸ τότε, καὶ ἕτερον ὅμοιον ἀβροτόνῳ. θερμαντικὸν δ' ἄμφω δοκεῖ εἶν· καὶ λαβόντα μὴ τὸ πτοιᾶν, ἀναξηράνθη δὲ, καὶ συμπέπλῃ. ἐὰν δέ τι νοσῇ, ἢ λακῶδες ἔχῃ εἰσέλθῃ πρόβατον, ὑγιαίνεσθαι ταχέως, καὶ ἀρθνησκόμενα σπανιώτερον. μάλιστα δὲ ὠφελεῖ τὰ ὑπὸ τῶν ὀφεων δηχθέντα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα φύλλα, ἃ καὶ τὰ πρόβατα ἐσθίει, καὶ ἄνθρωποι, οἷον ἀβροτόνου καὶ ἀψινθίου καὶ τῶν τοιούτων· ἀλλ' ἧττον ἡδέα καὶ εὐώδη. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα ἃ μόνα ἐσθίουσι τὰ πρόβατα, ἃ καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι φύεται, καὶ ἐν τοῖς πεδίοις, οἷον ἡ καλουμένη ἀστράγαλος, καὶ ἡ ὀνοβρυχὶς καὶ ἡ ἀκανθολίμη καὶ ἡ ἀκανθολιβάνωτος καὶ ἡ ἀκανθολιβανωτίς

φύσις δύσοσμος· οἷον ἐρπύλος, ἑλχνίς, σισυμβρίς, τῶν ἄλλων· ἄμφω δὲ φρυγανικά. λαχάνων τῶν αὐθικῶν πολλὰ ἡ φύσις φρυγανώδης· ἡ μὲν ἐπέτειός ἐστι μόνον, ἡ δὲ πολυχρονιωτέρα, πλὴν τῆς ἰωνίας καὶ μελαίνης· αὕτη γὰρ ἀκλόνητος, ἀλλὰ πεσοριζόφυλλος, ἡ δὲ ἀειφυλλος. ὡς δὲ ἔνιες φασι, καὶ δυναμένη δ' ὅλως φέρειν τὸ ἄνθος, ἐὰν πρόπωλωι θεραπεύηται. ἔστι μὲν οὖν ἴδιον αὐτῆς τὸ φύλλον· τῶν δὲ ἄλλων μᾶλλον τῶν πάντων αἱ μὲν ὅλαι μορφαὶ χεῖρόν πως ἔσαι φανεραί. εἰ δέ τινας ἄλλας ἰδιότητας ἔχουσι, ταύτας λεκτέον· ὅτι τὰ μὲν ἁπλᾶ δύκει ὡς εἰδέναι ἔστι, τὰ δὲ ἔχειν διαφοράς. ἁπλᾶ μέν, οἷον τὰ ἑλώδη· καθάπερ ἐρπυλος, σισυμβρίον, ἑλένιον· πλὴν εἰ τὰ μὲν ἄγρια, τὰ δ' ἥμερα † ἢ δύσοσμα, τὰ δὲ ἀσμότερα ἔστιν. τούτων δὲ καὶ αἱ θεραπεῖαι, καὶ αἱ χῶραι διάφοροι, καὶ ἀέρες. γένοιτο δὲ τῶν αὐθῶν, * οἷον τὸ μελάνιον· ὁ γὰρ ἔχων δύκει ἴσως διαφοράν, ὥσπερ τὸ λάθυρον· ἐμφανὴς γὰρ ἡ τούτων χροιά, διαλλάττουσα· καὶ ἔτι δὴ μᾶλλον ἡ † λειρίνωι· ἔπειρ δή, καθάπερ φασίν, ὄνιαι ἢ πέφυκεν ἢ τῶν δὲ ῥόδων πολλαὶ διαφοραί, πλήθει τε φύλλων, καὶ ὀλιγοστήλει, καὶ βραχυστήλει, καὶ λεπτότητι, καὶ χροιᾶι, καὶ δυσμίαι. τὰ μὲν γὰρ πλεῖστα, ὡς τὰ φύλλα, τὰ δὲ διωδεκάφυλλα, καὶ εἰκοσάφυλλα· τὰ δ' ἐπὶ πολλῶν μᾶλλον τοιαῦτα τούτων, ὄνιαι γὰρ εἶναί φασιν, ἃ καὶ λαλδσιν ἑκατονταφύλλα· πλεῖστα δὲ φύεται τὰ ὄντα περὶ Φιλίππους, ὅτοι γὰρ λαμβάνοντες ἐκ τοῦ παλαιοῦ, φυτεύουσιν· ἐκεῖ γὰρ γίνεται πολλά. σμικρὰ δὲ σφόδρα τὰ γύτος· ἡ γὰρ ἔκφυσις αὐτῶν ὅσον, ὥστε ἔνιά τὰ μὲν ἐκτός, τὰ δ' ἐντός. ὀπὸ δύοσμα ἐστί, τὰ δὲ μεγάλα τῆς μεγέθεσιν. φύεται δὲ ἐν τοῖς μεγάλοις διὰ μᾶλλον, ὧν βαχὺ τὸ φύλλον· τὸ δὲ ὅλον, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ ἡ δύσμια καὶ ἡ δύχροια, πᾶσα τῶν τόπων ἐστίν. ἔπεσται καὶ τὰ (ἐν γῆι τοιαύτηι) γινόμενα, ποιεῖ ἴνα πᾶλλαττόμενα δύσμιάς καὶ ἀσμίας. δύσμον τὰ δὲ τὸ μύρον ἡ δίσυον. ἁπλῶς δέ, καὶ τῶν ὑγρῶν, καὶ τῶν ἄλλων αὐθῶν, ἄπερ ἔφη. μᾶλλον δ' ἐκεῖνα αἰσθάνεται, διαφέροντος δὴ τοῦ χρόνου· πλέον γὰρ οὗτος δύκει παραλλάττειν. φύσει μὲν οὖν ἡ ῥοδωνία καὶ ἐκ τοῦ ἀσήματος· ἔχει δὲ καὶ τὸ ἄνθος ἐν τῶι μήλωι ἐνίοτε δύο ἢ τρία, ὡς ἔνιοι φασίν· ἔστι δὲ ταῦτα ἐνίοις εἶναι † πρώτως ἀσήματα. ὁ μὲν ἄλλα σῶα τὸ βραδύ ἐως πᾶσαγίνεσθαι διατακόπτοντες, ὡς ἐλέχθη, ἢ λαυλὸν φυλάσσειν. ὥσπαιρ μὲν οὖν, καὶ ὥστε μονοῦν, βέλτιον φέρει τὸ ἄνθος· ἐωμὸν γὰρ ἰσχύει τοῦ, καὶ ἀκρόμαχος· δεῖ δὲ διατακόπτειν πολλάκις· καὶ γὰρ ὥτω φασὶ διὰ μᾶλλον γίνεσθαι τὸ ῥόδον. αἱ δ' ἄρειαι βαχύτεραι καὶ ταῖς ῥάδδοις καὶ ταῖς φυλλοις· ἴλι δὲ τὸ ἄνθος ἀχρότερον, καὶ ἀσμότερον ἔχουσι, καὶ ἔλαττον. τὸ δὲ ἴον τὸ μέλαν † λύκνον ἀσφέρει, διατάττα, καὶ διατ' αὐτῶν † ἰωνίαν· ὅτι πλατύφυλλος, καὶ ἐγκόφυλλός ἐστι, καὶ ἀκρόφυλλός ὅτι, πολλῶι ἔχουσι ῥίζαν. τὰ δὲ λείνα, τῆι μὲν χροιᾶι τῶν εἰρημένων ἔχει διαφοράν· μονόκαυλα δ' ἐστίν, ὡς ἔπιπαν· λικαυλῆ δὲ σπανίως. τάχα δὲ ἴσως χώρας καὶ ἀέρος διαφορά. διὰ ἑκάστου δὲ λαυλόν, ὁτὲ μὲν ἓν λιρίνου, ὁτὲ δὲ πλέω γίνεται· βλασταὶ γὰρ ἀκρον. σταφυλώτερα δὲ ταῦτα. ῥίζαν δ' ἔχει πολλῶν, ἀκρώδη, καὶ σρογγύλην. ὁ δὲ λαπτὸς ἀφαιρεμένου, ἐκβλασταί, καὶ ἀρδίδωσι τὸ λιρίνου, πλὴν ἐλαπτον. ποιεῖ δὲ ἴνα καὶ διακευάδη συρρέουσαν, ὥσπερ ἔστι μὲν. ὁ δὲ νάρκισσος, ἢ τὸ λείριον (οἱ μὲν γὰρ ταῦτα, οἱδὲ ἐκεῖνο διαλδσι) τὸ μὲν ὦν τῆι γῆι φύλλον ἀσφαλῶδες ἔχει, πλατύτερον δὲ πολύ, διαβαπτὸν ἡ λειρινωνία. τὸν δὲ διαυλὸν ἄφυλλον μὲν, στοιῶδη δὲ, καὶ δι' ἄκρου τὸ ἄνθος· καὶ ὁ ὑμὴν περὶ αὐτὸν ὡς ἀγγεῖον † μέσαν δύμαλα, καὶ μέλανα τῆι χροιᾶι, σχήμασι δὲ πεδιμικόν. οὗτος δὲ ἐκπίπτων ποιεῖ βλάστησιν αὐτόμαρτον· τὸ μὲν ἄλλα καὶ συλλέγοντες πωλοῦσι. καὶ τῶν ῥίζαν φυτεύουσιν· ἔχει ῥίζαν σαρκώδη, σρογγύλον, μεγαλίνον· ὄνιον δὲ σφόδρα. μετὰ γὰρ ἀρκτοῦρον ἡ ἄνθησις, καὶ πρὸ ἰσημερίαν· ὁ δὲ † λαιρπος, πρώδης μὲν τῆι φύσει, διαβαπτὸν καὶ τοῦτα, πλὴν φύλλωι σχῶι· ἀσθενὲς γὰρ ὥσπερ βιοφύλλου ὄζωι. ἐνίαυθις δὲ σφόδρα, καὶ ὀλιβλάστης, ἢ πρωϊανθής, ὁπότερόως λεμβαίνῃ τῶν ὡραν. πλειάδι γὰρ αὐθῆι, καὶ ὀλίγας ἡμέρας. δύλυς δ' ἅμα τοῦ φύλλωι καὶ ἄνθος ὠθεῖ· δοκεῖ δὲ καὶ πρότερον ῥίζα δὲ πολλή, καὶ σαρκώδης, καὶ τὸ ὅλον δύζωον. φιλεῖ δὲ καὶ πατεῖσθ' ἡ γίνεται λαμπίωι, διατηρουμένης διατοῦ ῥίζης. διὸ ἡ παρὰ τὰς ὁδοὺς, καὶ ὑπὸ τοῖς ἱερατικοῖς, διαλλιδ· ἡ δὲ φυτεία ἀπὸ ῥίζης. τοῦτα μὲν ὅσα γνωρίζεται. τὰ δ' ἄλλα ἄνθη, τὰ πυθρομήλια, πάντα σπείρεται· οἷον ἰωνία, λιρὸν ἄνθος, ἴφυον, φλόξ, ἡμεροκαλλής· καὶ γὰρ αὐαὶ, καὶ αἱ ῥίζαι ἐυλώδεις. σπείρεται δὲ καὶ ἡ σίνανθος· καὶ γὰρ καὶ ὄζον αὐθῶδες. τὰ μὲν οὖν ἀκανθώδη χολὴν ὑπέρις, καὶ τοῖς ὁμοίοις λυπηρόν· τὰ δὲ ἕτερα, πανύτατα μὲν

μὴ αὐθῆι, ἢ σπερμοφορεῖ· δοκεῖ δ' ὁ πάντα, οἷα τὸ μὴ φανερὸν εἶναι ἴνα τῶν † καρπόν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἄνθος χρῖσιν, ἀμαυρόν· ἄλλα δὲ βραδίως καὶ χαλεπωτέρως πᾶσαγίνεται, τὴν φυτείαν. χρῶνται δὲ μᾶλλον, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ διατ' ἀρχάς. διὰ τι δ' ἐστέφανοῦνται πίνεις ὡς ἂν ἔχοντων ἡδέως πρὸς ἀλλήλους, ἐν τοῖς περὶ ὀσμῶν εἴρηται. ἐπὶ τοῖς δὲ ἐστεφανοῦντο καὶ ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι· καὶ ἐν τοῖς ἐπινικίοις, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτυμβίοις· καὶ ἐν τοῖς ἐπιτυμβίοις, καὶ ἐν τοῖς ἐπινικ

τὰ χρόνος, ὀλίγ' ἔσιν ἀνωφελῆ· ἀλλὰ καὶ ὁ χειμὼν ἔχει, καίπερ ἄγονος ὢν καθ' ἑαυτόν, ὅμως τῶν κατὰ
ψυξιν, τῶν μετοπωρινῶν μεταλαμβανόντων. ἐὰν δὲ μὴ καὶ μαλακὸς ᾖ, πολλῷ μᾶλλον. ἁπλῶς γὰρ πάντα τὰ πολλὰ, καὶ ἐπεκτείνει τὴν οἰκείαν ὥραν· ἢν ἐὰν ὁ τόπος σύκλος ᾖ, μᾶλλον. διὸ καὶ σωτήρια γίνεται. χρόνοι μὲν οὖν οὗτοι, καὶ ὧραι, καὶ τὰς γενέσεις. βίος δὲ, ἰωνίας μὲν τὴν λευκῆς, ἔτη μάλιστα τρία· γηράσκουσα δὲ ἐλάττονα, καὶ ἀεὶ λυπηρότερα φέρει. ῥόδων δὲ νίας δὲ πάντες, τὰ πρὸς τῶν ἀκτῶν, καὶ ἐπικαμπὴς δι' αὐλῶνος, μὴ σὺν τῷ μονοῦν. χείρω δὲ καὶ ταύτης τὰ ῥόδα, γηράσκουσι. τρὶς δύσμιαν δὲ καὶ ῥόδων, καὶ ἴων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνθῶν, μείζονος ὁ τόπος συμβαλλέτω, καὶ ὁ ἀὴρ, πρὸς ἕκαστον οἰκείως. γὰρ αὐτὸ πάντα γὰρ τὰ μὲν πάντα ἄλλα δύσμια καὶ ἀνωφελῆ, καὶ ἀρώματα· ἃ δὲ μύρρινα, θαυμασαι τὴν δύσμια. πρὸς τρεῖς δὲ φασι τῶν φύτευθαι καὶ ῥόδα, καὶ ἴα, καὶ τὰ ἄλλα ἄνθη, καὶ σμίλακα· καὶ σμιλάκειν πλέιω τῶν περὶ ἡμῖν, ἐκ ἐλαττόνων χρόνων τούτων. σκοπεῖ δὲ πρὸς δύσμιαν σμιλάκειν, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ ὁ φίλιππος, τοιοῦτος ἢ ζωὸς γενόμενος, ὁ μόνον ἐπομβρίαις καὶ αὐχμοῖς, ἀλλὰ καὶ τῷ † ἰματίου ἵνα γίνεται καὶ ὕδατα, καὶ πνεύματα, καὶ ἁπλῶς τὰς τοῦ ἀέρος μεταβολάς. τὰ δὲ γῆ τοῖς ὄρεσιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, καὶ ῥόδα, καὶ ἴα, καὶ τὰ ἄλλα ἄνθη, τῇ ὀσμῇ πολλῷ χείρω γίνεσθαι· καὶ πρὸ μὲν τῶν σφαιρωματικῶν, καὶ ἁπλῶς τῶν φρυγανικῶν, χεῖρον γῆ τόπις καὶ τοῖς ὁμοίοις ὄζειν ἢ ἰσοσία.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Η.

ΓΟΜΕΝΟΝ δὲ τοῖς ἑρμηνεῦσι, πρῶτ' περὶ τῶν ἐπεῖν· ὧν γὰρ ὀλίγοι πὸν τ' ἀρχῆς διαιρεθέντων γενῶν, γῆ ὧν συμπεριλαμβάνονται πως ἡ τὰ λαχανώδη, ἡ τὸ σιτῶδες· ἡ πρῶτον περὶ τ' λαχανώδους λεκτέ), ἀρξαμένοις ἀπὸ τ' ἡμέρων· ἐπεὶ γνώριμα μᾶλλον τυγχάνει τ' ἀγρίων. εἰσὶ δ' βρίζαι τῶν τ' λικπυρουμένων, ἐν οἷς ἕκαστα τῶν ἑρσι, διαιρῦνες ταῖς ὥραις· εἰς ἣν ἕν ὁ χειμερινός, ἄλλος τε ὁ θερινός, βρίζης δ' ὁ μεταξὺ τούτων μεθ' ἥλιν τροπας χειμερινὰς. διαλάσει δ' ὅτως, ὁ πῶς τ' ὡρῶν βλέποντες, ἀλλὰ πῶς τ' γίνεσιν, ἡ τ' χρείαν ἑκάστ. ἐπεὶ ἡγεῖται ὥρα· χειδ' ὧν τοῖς φυτοῖς γίνεσ. τ' χειμερινὰ μὲν γὰρ ἀρχὴ μετὰ τροπὰς χειμερινάς· τ' δὲ μεταξὺ τινος μᾶλλος, γῆ ᾧ τὰ ἑρσι ῥάφανος, ῥαφανίδα, γογγυλίδα, ἡ τὰ λαλάμινα ἐπίωρα. ταῦτα δ' ὅσα, τρύπλιον, θριδακίνη, δύζωμον, λαπάθιον, ναῦπυ, μυσέλαινον, ἄνηθον, λάπαθα μον. καλοῦσι δ' πρώτην τοῦτον τ' ἀρότων. τ' δὲ δευτέρα πάλιν μετ' ἥλιν τροπάς, τ' γαμηλιῶνος μῆνος· γῆ ᾧ τὰ ἑρσι ἡ πνεύσει πρασον, σέλινον, γήθυον, † ἀνάφραξιν. τ' δ' ἵππ δ', ὃν καλοῦσι † θέρι, τ' μονιχιῶν· γῆ τότε δὲ τὰ ἑρσι σίκυος, μελοπεπόνων, βλίτου, ὤκιμον, ἀνάφραξιν, θύμβρον. τοιοῦτ' δ' πλείσ ἀρότοις τ' ὁμοίων, καθ' ἑκάστην ὥραν· οἷον ῥαφανίδος, ὠκίμου, τ' ἄλλων. πᾶσι δὲ τὰ ἑρσι τοῖς ἀρότοις τὰ ἐπίωρα. διαφέρει δὲ τὰ γῆ ἰδίοις πάντα χρόνοις, ἀλλὰ τὰ μὲν θᾶττον, τὰ δὲ βραδύτερον, ὅσα λυσφυῆ. τάχιστα μὲν ὂν, ὤκιμον· ἡ βλίτον, ἡ δύζωμον· ἡ τ' χειμερινῶν, ῥαφανίς. δεύτερα γὰ, ὡς εἰπεῖν, θριδακίναι δ', τὰ τερτραῖαι, ἢ τετραῖαι. σίκυος δὲ, ἡ μελοπέπονος, πρὸς τὰς πρώτ, ἢ ἐξ, οἱ δέ φασιν ἑπτά. βρότερον δὲ ἡ θᾶττον ὁ σίκυος. αὐξάνεται γῆ τὸ πλείστ ἰστορ. ἄνθρωπ δ' τέταρτα). διαφέρ δ' ἡ ἡ νάπυ, τετραῖαι. βύτλιον δ', θέρος ἢ ἑκταῖον, χειμῶνος δ' δεκατεῖ). αὐξάνεται δὲ ὀγδοαίαι, ῥαφανῖ δ' δεκαταῖαι, τετραῖον δ' ἡ γήθυον δὲ γῆ ἰδίοις· διαφέρ δὲ τὸ μὴ γίνεται δεκατταῖον, γῆ ιαχθ' δ' ἔτος αῖον· γήθυον δ' δεκαταῖον, ἢ σιλφεκατταῖον. λοιπαιαν δ', λυσφυὲς· ὃ γῆ ἐβέλ βλασαίνει τὸ νέον, ἐὰν μὴ ἐλιχθῇ. δύμβρα δ', ἡ ὀρίγανος, ἐν πλείσιν ἢ βιάκοντα. λυσφυέσαζον δ' πάντ σέλινον· τετραπροσαῖον γάρ φασιν, οἱ τὰ σωζομώτερα λέγοντες· οἱ δὲ ψυλλοκοσαῖον. ἡ τῶν πάντας οὖν ἀρότος· ὥσπαίρεσι γάρ ἔνιες ὑδὲ πᾶσιν. ὅλως δὲ, ὅσα ἡ πλείστ χώρας αἰρέσ, τοῦτ' ἄβεν θᾶττον γε πολλὰ γίνεται τ' θέρος· ἡ θαμασὸν· εἰ καὶ μιᾶβεν ἡ ὥρα συμβάλλετ, ἡ ὁ ἀὴρ, πρὸς τὸ θᾶττον· ἐὰν δ' ἡ μοχθηρὰ, ἡ ψυχρὰ, ἡ τῷ ἀέρι πρόσκεπτης, βραδύτερον· ἐπεὶ ἡ χειμώνων ἢ σύλιδν ὧν γιγνομένων τοῖς ἀρότοις, ὅτε δ' ἡ θᾶττον ἢ βλάπτ.

ἢ βλάπτ. διαφέρ δὲ τῶν τὰ κατὰ τοὺς ἀρότους † ἕκαστ· πρωϊαίτατον γὰρ γῆ τοῖς δύγλοις καὶ δύκρασιν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, γῆ πλείστοι δὲ τὰς αἰτίας ὑπολαβεῖν τῶν βίοτων, γῆτε τοῖς ἀέρμασιν αὐτοῖς, ἡ γῆ τῇ χώρᾳ, καὶ τῷ ἀέρι, ἡ ταῖς ὥραις αἷς ἕκασα ἀείρεσι ἡ χειμῶν ὧν καὶ δύκρασιν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, γῆ πλείστοι δὲ τὰς αἰτίας ὑπολαβεῖν τῶν βίοτων, γῆτε τοῖς ἀέρμασιν αὐτοῖς, ἡ γῆ τῇ χώρᾳ, καὶ τῷ ἀέρι, ἡ ταῖς ὥραις αἷς ἕκασα ἀείρεσι ἡ χειμῶν ὧν καὶ δύσλιδν. ἀλλὰ ταῦτ μὲν σκεπτέον, ἐφ' ὧν τε πραλαμβάνεσιν οἱ χρόνοι, καὶ ἐφ' ὧν δ'. καὶ γὰρ τῶν ῥαφανίδα φασίν ἔνιες βοιτιαίαν, καὶ θέρος ἡ χειμῶνος. τὸ δὲ τελευταῖον, ὥσπερ εἴρηται, πραλαμβάνει ἡ τὰς ὥρας. χρόνοι δ' ἔν τοι τ' βλασήσεώς εἰσι, καὶ λέγονται, καθ' ἕκασον. διαφέρ γὰ πῶς τὸ θᾶπον καὶ βρασλύτερον, καὶ ἡ τ' ἀπερμάτων παλαιότης. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ νέων πραγίνετ' θᾶπον, οἷον πράσσου, γήθυου, σίκυος, μελοπεπόνων. ὧνιοι δὲ ἡ πεῦρέχεσι τὸ μὲν σίκυον, πῶς τὸ θᾶπον, ἢ ἐν γαλακτι, ἢ ἐν ὕδατι· τὰ δ' ἀπὸ παλαιῶν, οἷον σέλινον, τρύτλιον, διάρδαμον, θύμβρα, λοριάνιον, ὀρίγανον· ἐπὸρ μὴ φυτεύετ, ὁ τὸ ἀπ' τ' νέα, διαθάπερ ἐπομεν. ἴδιον δὲ φασὶν ὧν τὸ τρύτλις συμβαίνειν· ὁ γὰρ διαφυὲς ποιεῖ σύθυς, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ τῷ δεκομένῳ ἔτ, ἡ ὃ βέλτιον. διὸ ἡ ἐκ πολλ' ἀπέρματος ὀλίγον ἐκβλαστάνειν. ἕκασον δὲ τῶν σπερμάτων, ἐὰν αὐθρωθῇ τε ἀκρίσιν, διαμένῃ πῶς τὴν ὥραν τὴν ἑαυτ', ἡ ὁ πρότερον ἐκβλασανῇ. καὶ ἡ λόγου δεῖ· ἡ γὰρ ὧν τ' ἀγρίων ὁρῶμεν συμβαῖνον, ἐὰν μὴ φθαρῇ. ἃ δὲ πλειόσεις τῶν λαχάνων ἁπάντων ἐγίνοντο τ' θέρος. πρότερον δὲ καὶ θᾶπον, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, † πρότερον τ' σπαρέντων. διαφέρει γὰρ ἡ ἡ ὥρα. τὰ γὰρ ἐν ταῖς θέρμαις σπαρέντα, θᾶπον ἐκναυλοῖ, ἡ ἐκπερματοῖ· ὁμοίως δ' ῥαφανὶς, γογγυλίς. ὧνια δὲ ἡ ἐκ ὠνιαύσια φέρει τὸν λάχανον, ἀλλὰ σίλφα· καθάπερ σέλινον, πράσιον, γήθυον. ἃ καὶ διαμένῃ χρόνον πλείονα. καὶ ὁκ ἔσιν ἑπτέτια· τὰ γὰρ πολλὰ τούτων, ἅμα τῷ πλειόσει τ' πρότερον τῶν ἀπορμάτων αὐανέσται. πάντα δὲ, ὡς εἰπεῖν, ὅσα ἐκναυλοῖ καὶ πελέοι † λάχανον, ἀχρι λόγου ἡ τὸ χῆμα, ἕως πραβλασήσῃς ἐκ τ' λαυλῶν ἔχειν ἀκρεμονικάς, πλὴν ὅσα μονόκαυλα, καθάπερ πράσιον, καὶ γήθυον, καὶ λερέμμυον, ἡ σκόροδον. φίλυδρα δὲ, φιλόκοπρα πάντα μᾶλλον δὲ τὰ ἀσφόδελος, καὶ πλείονος ὠμιλείας δέομενα, τὰ δὲ ἡ βοφῆς. φύεται δὲ πάντα ἀπὸ τ' ἀπέρματος· γῆια δὲ ἡ ἀπὸ πραπατάδος, ἡ βίλωνος, καὶ ῥίζης. ἀπὸ μὲν πατάδος, ἢ ῥᾳφανος· ἀεὶ γὰρ βλ καὶ ῥίζάδες πῶς λαβεῖν. ἀπὸ δὲ τῶν βλασῶν, σικυανον, ὀρίγανον, ὠκιμον· ἀκριφυτεύουσι γὰρ καὶ ὅταν σπιθαμιαῖον ἢ μεῖζον γένηται, τεμόντες εἰς τὸ ἥμισυ. ἀπὸ ῥίζης δὲ, σκόροδον, καὶ λερέμμυον, ἡ βολβός, καὶ ἄρρον. καὶ ἁπλῶς, τὰ πριῶτα τῶν λεφαλορρίζων. φύεται δὲ ἡ εἰ λινων ἀὶ ῥίζαι διαμένουσιν ὧν πλείονα χρόνον, ἐπειδὰν τροκαύλων ὄντων. ὅτι δ' ἀπὸ τ' σπέρματος πάντα βλασανῇ, φανερὸν. καὶ γὰρ τὸ σίνηπι, ὅπερ ὁ φασὶ λνες, ἀλλὰ βραδίως. διὸ καὶ ἀκριφυτεύουσιν. ὅσα δ' ἀπὸ ῥίζης φύεται, τούτων ἡ μὲν ῥίζα χρόνιος, αὐτὰ δὲ ἐπετειόκαυλα. δ' ἰὸ καὶ πραβλασαίνουσιν αἱ ῥίζαι τ' βιότων, καὶ γίνονται πλέίους, ὁ μόνον γῆ τοῖς ἡμέροις καὶ λικπυρουμένοις, ἀλλὰ καὶ γῆ τοῖς ἀγρίοις, ὥσπερ εἴπομεν· οἷον βολβοῖς, γηθύοις, σκύλλαις, καὶ τοῖς ἄλλοις. παραβλασαίνει δ' ἐνια καὶ τῶν μὴ λεφαλορρίζων, χρονιωτέρων δὲ οἷον σέλινον, ἡ τρύτλιον· ἀθιᾶσι γὰρ ῥίζας, ἀφ' ὧν φύονται φύλλα καὶ καυλοί· πραβλασαίνει δὲ καὶ γήθυον, καὶ πράσιον· καὶ παραφύει καθάπερ οἷον βολβῶδη νικὰ λεφαλῶ, ἐξ ἧς ἡ βλάσησις γίνεται τῶν φύλλων· αὐανθέντ δὲ τὸ καυλοῦ, καὶ τὸ σπέρματ ἀφαιρεθέντ. ἀλλὰ † μὴ δ' τὸ χρησίμας εἶναι τὰς τούτων λεφαλὰς, ὁ συλλέγουσι μὲν εἰς ἐρασίαν· διὸ καὶ ὁ φυτεύσι. τάχα δὲ ταῦτα καὶ ὁμοργνῆ, καὶ σωέργυς πῶς τῆ τ' λερομένῃ φύσ. διὸ καὶ ὁ θαμασὸν. ἀλλ' ὅμως καὶ ὧδε πάντων καὶ ἡμέρων καὶ ἀγρίων, ὅσα χρονιώτερα μὲν ἐστὶν, ὧν γειότερα δὲ, τούτων ἀὶ ῥίζαι ὧν βλασαίνουσιν, ὥσπερ καὶ ὧν τῶν φρυγανικῶν, ἡ τῶν θαμνωδῶν. ἀλλ' ὧν τ' λερομένων, ἡ σκορόδων, καὶ βολβῶν, καὶ ὥσπερ ἄρρων ἀριθμός τις γίνεται τούτων. ἡ δὲ γένεσις, ὥσπερ εἴρηται, σκορόδων, καὶ βολβῶν, καὶ ὥσπερ ἀρρένων ἡ, πάντων· ἀπὸ δὲ καυλῶν ἡ ῥίζης, τ' ἐρεμνίων· τ' δὲ καυλῶν βριχῶς ὄζει· ἀπὸ σπέρματος ἡ, πάντων· ἀπὸ δὲ καυλῶν ἡ ῥίζης, τ' ἐρεμνίων· τ' δὲ καυλῶν λολαδένων, καὶ πάντων ἡ (ὡς εἰπεῖν) βλασανῇ, πλὴν τ' ἀρκαύλων. ἐμφανέστατα δ' ὥσπερ ἡ εἰς χρεῖαν, ὤκιμον, θρίδακες, ῥάφανος. ἡ τ' ἡ θρίδακος † ἰδίως φασὶ σὺν παλιβλάστους εἶναι καυλός. τ' γὰρ πρῶτον ὑποσπᾶν ἡ πικρὸν εἶναι, ὡς ὕστερον. οἱ δὲ τὸ ἐναντίον, ὑποφέρειν τοῦτος, ἀλλ' ὡς ἂν ὦσιν ἁπαλοί, φαίνεται γλυκύτεροι. ἀλλ' ὧν τ' ῥαφανίδ τ' ὁμολογούμως, ὡς εἰ πάλιν βλασήσῃ, ἡ λίον, ἀφαιρεθέντων τε τῶν φύλλων πρὸ τοῦ πακυλίσαι. μαίνεσθαι δὲ ἀὶ ῥίζαι πλείονων· ἀλλ' ἀὶ μὲν βλασανοῦσι πάλιν, ἀὶ δὲ οὔ. ῥαφανὶς οὖν, καὶ γογγυλὶς, διαφέρ

διαμένῃσι γῆς ὠθιβληθείσης ἄχρι θέρους, καὶ αὔξησιν λαμβάνουσιν· ὅπερ ποιοῦσι πυνθάνεσθε τ̄ λιπαρῶν. ὁ Βλασαίνει δέ, ὅσ' ἀφιᾶσι φύλλον, ὅσ' εἴ ἴς ἀφέλοι τ̄ ὠπτεζαγμένῳ γλῶ. ἰσλεῖν δὲ ὅσον καὶ ὧν τ̄ ἄλλων ὅτι. τότε πλεῖσα τ̄ λαχανωδῶν, μονορρίζα, τῇ παχείᾳ καὶ βαθεῖ ῥίζῃ. καὶ γὰρ ὅσα πᾶφύει τὰς ἰσοπαχεῖς τούτας, ὥσπερ σέλινον καὶ τὸ τύλιον, ἀπὸ ρ̄ μέσης ὡς ἡ πᾶφύσις ὅτι, καὶ ὀκ ὀλίγος ἀπὸ τ̄ ἀρχῆς ἡ χίσις· εἰς δὲ ταύτ τ̄ μίαν, ἢ ἀπ' αὐ τῆς τε καὶ ρ̄ ἀρφνάδης, καὶ μικρᾶ καὶ τ̄ ῥαφανίδος καὶ ρ̄ γογγυλίδος. καὶ αὕτα μ̄ δήφατι φανεροῦ σθαι τ̄ χρεῖαν. ἡ δὲ τοῦ τύλιδος μία μ̄ μακρὰ, καὶ παχεῖα, καὶ ὀρθή, καθαπερ ἡ τ̄ ῥαφανίδων· ἀκρόφυσις δ' ἔχει παχείας, ὁτὲ μ̄ δ' ὑο, ὁτὲ δὲ καὶ τρεῖς, ὁτὲ δὲ καὶ μίαν. ἴσις δὲ * μι ἐκ τάτων. ζαρκώδης ἦ ῥίζα, καὶ τῇ γεύσει γλυκεῖα, καὶ ὑδαρὴς· διὸ καὶ ὠμὴ ἐσθίεται ἐνιος. ὁ δὲ φλοιὸς οὐ παχύς, οὐ δὲ ἀφαίρετος, ὥσπερ ὁ τ̄ ῥαφανίδων, ἀλλὰ μᾶλλον οἷον ὁ τ̄ ἱππουριδίων. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τ̄ αὐλοραφεύσης, μία μ̄ εἶσα βαθεῖα, ἐκ ταύτης δὲ ἄλλαι, μονορρίζοτατον δὲ τάτων πάντων τὸ λαπάθιον· ὃ γὰρ ἔχει παχείας ἀκρόφυσις, ἀλλὰ τὰς λεπτάς. βαθυρρίζοτατον δὲ πάντων· ἐχ γὰρ μείζω βοδῶν ἡμιποδίων. τὸ δ' ἄγριον, βραχυτέραν, πολύκαυλον δέ, καὶ πολύκλαδον· καὶ ἡ ὅλη μορφὴ τελέως ἔοικε, πᾶπλησία τῇ τοῦ τύλιδος. πολυχρονιώτερον δὲ καὶ τ̄ ἀγρίδος, καὶ ὅλως δὲ πάντων ὧν λαχανεύομεν, ὡς εἰπεῖν· διαμένει γὰρ ὁπόσον δ' χρόνον, ὡς φασι· ἐχ δὲ ζαρκώδη τὴν σάρκα, καὶ γλίσχρον. διὸ καὶ ὀψαρεῖθέσθαι, καὶ πολὺν χρόνον. ὁ δὲ ὠκίμου, μίαν μὲν τ̄ παχεῖαν, τ̄ ῥ̄ βαθεῖαν. τὰς δ' ἄλλας τὰς ἐκ πλαγίου, λεπτάς, ὥσπερ εἰκὸς δύμήκεις. γίνεται δὲ ὀκ ἔχει τὴν μίαν τὴν ὀρθήν, οἷον τὸ βλίτου. ἀλλ' ὀλίγας πολλὰς ἀφ' ἄκρου, καὶ οὐ πάχεῖς, καὶ μακροτόρας τ̄ αὐλοραφάξυος. Τῶν δὲ ῥιζῶν ξυλωδέστατα πασῶν αἱ τοῦ ὠκίμου· καθάπερ καὶ ὁ καυλός. ἡ δὲ τ̄ βλίτου, καὶ ρ̄ αὐλοραφεξυος, καὶ τ̄ τοιούτων, ῥ̄ῆ μ̄ ξυλώδης. εἰσὶ γὰρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πᾶσ' ὧν μὲν ζαρκώδεις, αἱ δὲ ξυλώδεις· οἷον ἡ τοῦ τύλιδος, καὶ τοῦ σελίνου, καὶ ἱππουριδίου, καὶ λαπάθου, καὶ ῥαφανίδος, καὶ γογγυλίδος, καὶ ταύτων μάλιστα τ̄ λεφαλοβαρδῶ· δοκεῖ γὰρ αὐξηρανόμενα σκληρύνειν τελέως· ξυλώδεις δὲ, ὡς πᾶ αἱ τ̄ ὠκίμου, καὶ βλίτου, καὶ αὐλοραφάξυος, καὶ δύζώμου, καὶ αὐνήθου, καὶ λαπάθου, καὶ λουσιανοῦ, καὶ ἁπλῶς πᾶν † ῥοκαύλων. ἔχει γὰρ δ' ἡ καὶ ἄνηθον, καὶ τὸ λουσιανοῦν, τὰ μονόρριζα, ξυλώδη τε τὴν ῥίζαν, καὶ ὁ μακρᾶν, ὁδὲ τὰς λεπτὰς ἀκρόφυλλάδας ἔχασαν πολλάς. πολύκαυλα δὲ ἄμφω, καὶ πολύοζα. διὸ ζ̄ ἡ τ̄ λόγον ὁδ' φί τούτων τὸ αὐτὸν πῶς τὸ λαπάθου. βραχύρριζα δὲ τὰ τοιαῦτα τὰ δύμ· οἷον θρίδακες, αὐδ' ράχνη, τὴ ὀρθή, καὶ ταῖς εἰ * ἡ δὲ θρίδακες, ὥσπερ ὀκ ἔχει τὰς φιαύτας ἀκρόφυσις, ἀλλὰ μόνον τὰς λεπτάς. καὶ μάλιστα δ' ἡ μονόρριζον, ὡς εἰπεῖν. ἁπλῶς δὲ πάντα τὰ θερινὰ, βραχύρριζα. καὶ γὰρ ὁ σίκυος, καὶ ἡ λολοκυντη, καὶ ἡ σικύα, καὶ σ̄ ἁ τὴν ὥραν, καὶ ἴσως ἔτι μᾶλλον σ̄ ἁ τὴν φύσιν, ἥπερ σικυος λάθυκος τῇ ὥρᾳ. ἡ δὲ μεταφυτευομένη θρίδακες, βραχυτέραν ἔχει τ̄ ῥίζαν τ̄ ἀπαρέσεως· ἥδα βλασαίνει γὰρ ἐκ τ̄ πλαγίου μᾶλ). βραχυτέρα ἦ καὶ ἡ ἀγρία τ̄ ἡμέρας. καὶ ἐκ τ̄ ἄνω τάδε πολυκαυλότερα. αὐθεῖ δὲ τ̄ μ̄ ἄλλων ἕνεκας) ἀθρόον. τὸ ἦ ὠκίμου καὶ μέρος κάτω ὠρῶσιν· εἶθ' ὅταν ζαῦτα ἀπανθήσῃ, ζἄ ἄνω. διὸ καὶ πολυχρόνιον γίνεται αὐθεῖ. καθάπερ λύακος, καὶ τ̄ πόας τὸ ἡλιοβότανον καλούμενον, καὶ ἄλλα ἦ τ̄ ἀτρίων. αὐθεῖ ἦ καὶ ὁ σίκυος καλόμενος· καὶ γὰ ὠθιβλασαίνει τότε τι συμβαίνει. τὰ δὲ ἄνθη τ̄ μ̄ ἐκλύνα, τ̄ δὲ μκλινοδῆ, τ̄ δὲ μικρὸν ὠπτερυφυρίζοντα. † εὔχρων σ̄ ἄθρόν. τὰ δὲ σπέρματα διαφερῆ καὶ ρ̄ τῆς χρήσεως· τὰ μὲν γὰρ πλεῖσα στρογγύλα, τὰ ἦ τρομώδη, τὰ δ' αὖ πλατέα καὶ φυλλώδη, καθαπερ τὰ τ̄ αὐλοραφεξυος· ὁμοίως γὰρ τῷ τ̄ σιλφίου. τὰ ἦ σεσυά, καὶ γραμμώδη, καθάπερ τ̄ λυμίνου. καὶ τοῖς χρώμασιν ὁμοίως τὰ μ̄ μέλανα, τὰ δὲ ξυλώδη, τὰ ἦ λδυκότερα. πάντα ἦ † ἐλεοσπέρματα, ἢ γυμνοσπέρματα, ἢ ἐμφλοιοσπέρματα, ἢ καπποσπέρματα. φασὶ μ̄ γὰρ, καὶ νάπυ, καὶ γογγυλίς, ἐλεοσπέρματα· λωρείνου ἦ, καὶ μαράθρου, ⊙ ἄνηθου, καὶ λυμίνου, γυμνοσπέρματα. βλήτου ἦ, καὶ σεύτλιου, καὶ αὐδ' ῥάφανος, καὶ ὠκίμου, ἐμφλοιοσπέρματα. θριδακίνη δὲ, πᾶπλησίως καὶ τὰ τοῦ πολυκάρπα, καὶ πολυβλαστῆ. πολυκαρπότερον δὲ τὸ λυμίνου. ἴδιον δὲ, καὶ ὁ λέγουσι καὶ τότο· φασὶ γὰρ, λεῖν καταρᾶσθαί τε καὶ βλασφημεῖν πᾶρονίας, ἐὰν μέλει καλόν ἔσεσθαι, καὶ πολύ. λυσξέρκωτα δὲ πάντα μ̄ ὡς εἰπεῖν, πλὴν τ̄ λυμίνου· ὀχ ὡς σῖτες, καὶ ἄπαξ ἀπόζυνθῆ, ἰσχὺ ξηραίνει, καὶ ἀκρόπτῃ. λυσξηροτότερα ἦ, τὰ ἐμφλοιοσπέρματα. καὶ ἧττον καὶ προαφαρεῖσθαι αὐτὰ ξηραίνουσιν, ἅπαντα ἦ πολύχοα, καὶ πολυσπέρματα, πολυκαρπότατον

πολυκαύλων

ἐρυθρὸν

ἐλεοσπέρματα

δὲ τὸ ὠκιμον, πρᾶσον, λερόμυον· τὰ δὲ πλαγιόκαρπα, μᾶλλον· οἷον ῥαφανίς, γογγυλίς, καὶ τὰ ζωτικὰ. τὰ δὲ ἀμφοτέρως· οἷον βλῆτυ, αὐδ' ῥάφανος· ἀμφότερα γὰρ ταῦτα ⊙ ἐκ τοῦ πλαγίς. καὶ τότε πλεῖστον δύθὺς πᾶ ἕκαστον ὄζον πθοσκαθήμενον, ἔχει τὸ σπέρμα βοτρυῶδες. τὰ δ' ἐν παλαιοτόποις ἀσπόρμάτοις, θᾶττον ἐκκαυλεῖ. τάχιστα δὲ, τὰ ἐκ τῶν ἀκμαζόντων. ἔσι γάρ τις ἀκμὴ καὶ τότων. αὐάλυτον δὲ καὶ τὸ λαχανον ἀκολυθεῖ τῶν * ἐὰν τὰ ἄλλα τὴν αὐτὴν ἔχωσι θραπέιαν. λοκεῖ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀθρόον αὐτὸ θερίσαι, καλλίων γίνεσθαι, καὶ βλασαύξη. ὅταν γὰρ τὸ τοῦ ψράσου, καὶ τὸ τ̄ σιλίνου πιθάσιν, ἀφελόσαντες εἰς ὀθόνιον· καὶ γίνονται μεγάλαι. συμβάλλεται δὲ καὶ ὁ τόπ⊙ πῶς αὔξησιν. καλλύνει γοῦν, ὅταν τις μεταφυτεύῃ τὰ σέλινα, πᾶ ἥλιον λατακράξῃ, ἡλίκον αὖ βάλητε ποιεῖν τὸ σέλινον. λιθύαι δὲ καὶ ρ̄ ἐν τοῖ ὀθονίοις πᾶ ἥλιον λατακρέσαντα, καὶ πλέσαντα λόπρα καὶ γῆς. γίνεται δὲ καὶ ρ̄ ἐν ζῶις χρήμασιν ἰχνομοιότητι καὶ τοῖς τόποις. ἡ γὰρ σικύα, ὁμοιοχήμων γίνεται ζῴ ὧ αὖ τεθῇ, * λαμβάνει λατὰ σὺν χυμὸς ζῶια πθθεραπεύθυγότα τῶν αὐδρμάτων· οἷον τὸ τ̄ σικύα, ἐὰν ζῴ γαλακτι βρέξαντες αὐέρωσιν. ἀλλὰ ζιαῦτα ἴσως οἰκειότερα ζ̄ θραπέιας. γονὴ δὲ τῶν μὲν ὅτι πλέων, τ̄ σ' ὀκ ἔσιν· οἷον ὠκίμου, λαπάθου, βλήτου, λαχανίδων, δύζώμου, αὐδ' ῥαφανίδων, λουσιανοῦ, αὐνήθου, σικύου, σικύα, ἡλοκυντης, λυμίνου, σισύμβρου, θριδακίνης. διαιρῆσι δὲ τ̄ ἰς τὰ φύλλοις, καὶ τοῖς ῥίζαις, καὶ τοῖς χρώμασι, καὶ τοῖς χυλοῖς, καὶ τῆς ἄλλοις τοῖς φιούτοις· οἷον ζ̄ ῥαφανίδ⊙ * τὴν λουσινθίαν, λλεωνταν, λειοθαλάσσιαν † Βοιωτίαν. δύαξεσάτην δὲ τὴν λουσινθίαν, ἢ ἦ τὴν ῥίζαν ἔχ̄ γυμνὴν· ὠθεῖσθαι γὰρ εἰς τὸ ἄνω, καὶ ὀχ ὡς αἱ ἄλλαι λοῦτω. τὴν δὲ λειοθαλασσίαν, ὧ χροὶ λαλοῦσι βραχίαν, ἰσχυροστάτην πρὸς σὺν χειμῶνας. τὴν δὲ Βοιωτίαν, γλυκυτάτην, καὶ τοῦ χήματι στρογγύλην, ὀχ ὥσπερ τὴν λλεωνταν μακρᾶν. ὅσων δ' αὖ ἡ λᾶια τὰ φύλλα, γλυκύτερα· ἢ ἡδίονς· ὅσων δ' αὖ τραχέα, δριμύτερα. γογγ⊙ δ' ἐπὶ πᾶ ταῦτά ὅτιν, ὃ ἔχει τὸ φύλλον δύζώμου ὅμοιον. ῥαφανίδ⊙ μὲν ὧν ταῦτα. γογγυλίδος δ' οἱ μὲν φασιν εἶναι, οἱ δ' ὀ φασιν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀῤῥίζῳ καὶ τῇ θηλείᾳ διαφέρειν. γίνεσθαι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος ἄμφω. πῶς δὲ τὸ ἀρθηλιώδεσθαι, πᾶγνωτὰ μὲν ἴσως μανὲς· ἐὰν γὰ πυκνὰς, πάσας ἀπαῤῥωδῆσαι. τὸ γὰρ αὐτὸ ρ̄ τρόπον, ἐὰν γὰ γῆ μοχθηρᾶς ἀπαρῶσι· διὸ ἡ σὺ αὐτομάτους μεταφέροντες, φυτεύσι τὰς ἐκφύσεις καὶ πλατείας. ἔσι δὲ καὶ τὸ σπέρμα τῇ ὄψει τὸ χεῖρον ἡ βέλτιον φανῆναι· ζ̄ μὲν γὰρ χρυσῆς λεπτὸν, ζ̄ δὲ μοχθηρᾶς ἀθρὸν. χειμαζομένη δὲ χαίρει καὶ αὐτὴ, καὶ ἡ ῥαφανίς. οἴονται γὰρ ἅμα γλυκαίνεσθαί τε, καὶ τὴν αὔξησιν εἰς τὴν ῥίζαν τρέπεσθαι, καὶ ὀκ εἰς τὰ φύλλα. τοῖς δὲ νοτίοις, καὶ ταῖς δύμίαις, ἐκκαυλεῖ ταχύ. ὥστε μὲν ὧν λόγου δεῖται, ζ̄ ὁμοιώσεως γ̄ ἀμφοῖν εἶναι τὰς διαφοράς. ζ̄ δὲ ῥαφανίου τριχῆ διαιρεθήσεται, σύλλοφύλλα τε, καὶ λειοφύλλα, καὶ τρίτης ζ̄ ἀγρίας, ἢ τὸ μὲν φύλλον ἔχ̄ λεῖον, μικρὸν δὲ καὶ πθδφῆρες, πολύκλαδ⊙ καὶ πολύφυλλ⊙, ἐπὶ δὲ γῦλον ἔχ̄ ζωμιῶ καὶ φαρμακώδη· διὸ καὶ ὠρὲς τὰς λοιλίας αὐτῷ χρῶνται οἱ ἰατροὶ ὁμοίως δὲ καὶ γ̄ ἐκείνῳ εἶναι λοκοῦσι διαφορᾶι λαδ' ἑτέραν· ἐπεὶ ἀσπόρμόν πῃ γ̄ ὠ αὐτῷ ὄζιν, ἢ λακάνθρμον. τὸ δὲ ὅλον, ἢ οὐλὴ ζ̄ λείας δύχυλοτόρας, καὶ μεγαλοφυλλοτόρας. δύχυλότερον δὲ καὶ τῷ σεύτλιῳ τὸ λδυκὸν τὸ μέλαν⊙, καὶ ὀλιγοσπερμότερον, ὃ λαλοῦσί ἔνιοι σικελικὸν. ὡσαύτως δὲ καὶ ζ̄ θεβαϊκίνης· ἡ γὰρ λδυκὴ γλυκυτόρας, καὶ ἁπαλωτόρας. γίνεται δὲ αὐτ̄ ὄζιν ἄλλα ῥίζα· τό, τε πλατύκαυλον, καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτην τὸ λακωνικόν. αὐτη δὲ τὸ μὲν φύλλον ἔχ̄ σκολιμώδες, ὀρθὴ δὲ καὶ σύαξης. καὶ ἀπαράβλαστος ἐκ τοῦ καυλοῦ. τ̄ δὲ πλατείων ὅτω τινὲς πλατύκαυλοι γίνονται, ὥστ' γίνεσθαι φασὶ καὶ θύραις χρῆσθαι λικπωσικαῖς. τὸ δὲ ἀπῶσθαι σφόδρα, καὶ μικρόφυλλον, καὶ λδυκοκαυλότερον, ἔοικεν ἀγρίᾳ. ζ̄ δὲ σελίνου, καὶ γ̄ τοῖς φύλλοις, καὶ γ̄ τοῖς καυλοῖς αἱ διαφοραί. τὸ μὲν γὰρ τυκνὸν, καὶ ὅλον, καὶ λασὺ τὸ φύλλον ἔχ̄· τὰ δὲ μανώτερον καὶ πλατύτερον, καυλὸν δὲ μείζω. τότων δὲ πάλιν τὸ μὲν λδυκόκαυλα, τὰ δὲ πορφυρόκαυλα, καὶ ποικιλόκαυλα. τὸ δ' ὅλον, ἅπαν τὸ τοιοῦτον ἐμφρέσατερ τῷ ἀγρίῳ. σικύου δὲ, καὶ λολοκυντης, τὸ μὲν εἶναί φασι γόνυ, τῆς δ' ὀκ εὐλαβῶς πῶ τ̄ φανίσλου, καὶ τῆς γογγυλίδος. ἀλλ' γ̄ τῷ αὐτῷ γόνει, τὰς μὲν βελτίους, τὰς δὲ χείρους. τ̄ δὲ σικύου τρία, λακωνικόν, σκυταλίαν, βοιώτιον, τότων δὲ ὁ μὲν λακωνικὸς ὕδρόδυόμενος

τῶν αὐτομάτων, plinius: sed
κλλὰ τὸ αὐτόματα) mea f. ne tam
de magnis dixeras.

ὑδρολούμενα βελτίω· οἱ δ' ἕτεροι, αὐύδρολυτοι. διαφέρει δὲ γένει τὰ ἱερόμενα, καὶ τὰ σιῤῥοδάκα. πλέω δὲ τὸ ἱερομενὸς τὰ γένη, οἷον τὰ λατὰ τὰς χώρας ὠμοκαλόμενα, γαῤῥαλέα, λινόδια, ζαμοβραδικια· ἢ πάλιν τὰ σκτάνια, καὶ ἀγισὰ, ἀσκαλώνια. φύτων δὲ τὰ μὲν σκτάνια μικρά, γλυκέα δὲ σὺ μαλλα· τὰ δὲ ἀγισὰ, καὶ ἀσκαλώνια, ἢ τῆς θραπέαιας διαφέροντα. ἢ σπλοῦ ὅτι τῇ φύσει γαῤῥ ἀγισὸν ὂν μὲν χειμῶνι μετὰ τ̄ λοιμήσεως ἀργόν, ἅμα δὲ ὂν περὶ τὰ φύλλα πρὸ αἰγυσι τὰ ἔξω, ἢ τὰ ἄλλα θραπτόυσι. πρὸ αιρεθέντων δὲ τῶν φύλλων, τὰ ἕτερα βλασαίει, καὶ ἅμα λάτω ῥίζεται· διὸ καλεῖσι ἀγισά. οἱ δὲ καὶ ὅλως φασὶ πάντων σπλῆν, ὅπως ἡ δυάμις εἰς τὰ λοῦτω, καὶ μὴ ἀσῤῥοφυῆ. τ̄ δὲ ἀσκαλωνίου ἰδία τίς ἡ φύσις· μόνα γαῤῥ ἀγισὰ, καὶ ὥσπερ † ἄβνα ἀὲ τ̄ ῥίζης· ἔτι δὲ γ̄ αὐτοῖς αὐαῖξῆ, ἢ αὐ ἐπὶ ὅλοτα. διὸ ἢ ὁ πωγνύσιμ, ἀλλὰ πάρσιμ αὐτά. καὶ πάρσι ὀψὲ πῶς τὸ ἔαρ· εὐθ' ὅταν βλασήσι, μεταφυτόυσι. τελεῖτ̄ δὲ τοῖς ἄλλοις ταχέως, ὥσθ' ἅμα τοῖς ἄλλοις ἢ πρότερον ἀγαιρεῖσθ. πολλὰ δὲ χρόνου ἐαθῳ̄τα γ̄ τῇ γῇ, σήπεται. φυτοθῳ̄τα δ', καλὸν ἀφίησι, ⓒ πάρμα φύει μόνον· εἶτα ἐαενᾶτ̄, ἢ αὐαίνετ̄. τότων μ̄ δ' ὂν διαύτα ἰς ἡ φύσις. διαφέρει δ' γ̄ιαι ἢ γ̄ῆ τοῖς χρώμασιν· † γ̄ νήσῳ γαῤῥ τὰ μὲν ἄλλα ὁμοια τοῖς λόυκοῖς, λόυκα δὲ σφόδρα τῷ χροιᾷ· φέρει δὲ φασιν ὁμοια τοῖς ζαρδιανοῖς. ἰδιωτάτη δὲ ἡ φύσις ἡ γ̄ῆν λεμνικῶν, πάρα πλήσια δ' βόπορ ἰανὰ ζοῖς ἀσκαλωνίοις, εἰ μὴ ἀρα ἢ αὐτὴ. γ̄ῆ λεμνία πάρ' ἰ γένος, ὃ πειρόμενον μ̄ ῥίζαν ποιεῖ, φυτοῦμενον δὲ ἰαυλὸν καὶ πάρμα· λεφαλὴ δὲ ὀκίχλῃ, γλυκὴ δ' τῷ χυμῷ· σῦρ γαῤῥ οἷον αὐαπαλιν ἔχ̄ τοῖς ἄλλοις. ἅπαντα γαῤῥ καὶ πωγνύμενα, ἢ βελτίω καὶ θᾶττον πᾶ γίνετ̄. πάντα δὲ φυτὰ μετ' ἀρκτοῦρον, ἐπὶ θερμοῖς ὅσης τ̄ γῆς, ὅπως τὰ ὕδατα πορφυτοῦμένα ἰαταλαμβαίν. ἢ ὅλα δὲ φύεται τε, ⓒ διατεμνόμενα πᾶ τ̄ λεφαλῆ. ὀχ̄ ὅμοια δὲ ἀεὶ ἐκβλασήσεις· ἀλλ' ἐκ μὲν τ̄ λάτω γίνεται ἱερόμενον, ἐκ δὲ τ̄ ἄνω χλόη μόνον. ὀρθὸν δὲ διατμηθὲν ὅλως, ἀβλασὲς ὅτι. τὸ δὲ γήτ̄ον ἰαλούμενον, ἀκέφαλόν τι, καὶ ὥσπερ αὐχ̄ά μακρὸν ἔχον· ὄθεν ἢ βλάσησις ἄκρα, ἢ ὠπείρετ̄ πολλάκις, ὥσπερ τὸ πράσον. διὸ ἢ πάρσις αὐτὸ, ἢ ὁ φυτόυσι. τὰ μ̄ δὲν ἱερόμενα χεδὸν ταύτας ἔχει τὰς ἰδίας. τὸ δὲ σκόροδον, φυτόυεται μὲν μικρὸν πῶ βοπῶν, ἢ μετὰ τροπὰς, διαιρόμενον ἰατὰ γ̄όνη. διαφορὰ δὲ ὅτι ἀὐτὸ, ἥτε τ̄ ὀχ̄ίμων πρὸς τὰ πρώια· γνώς γαῤῥ π τυγχάνει τοῖτ̄ον, ὄθεν ἐξήκοντ̄ ἡμέρας τελεῖται, καὶ μεγέθει ἢ μικρότητι. ἢ ὑπὸ μεγέθει γένος τι διαφέρον ὅτι· μάλισα δ' ἢ λύτριον ἰαλόμενον διὰ τοῦ, ὅπερ ὀχ̄ ἐνθοσιᾷ, ἀλλὰ πρὸς οὐδ μυττωτὸς χρῶνται· ἢ γ̄ῆ τριφ̄, θαυμασὸν ποιεῖ τ̄ ὄγκον ἐκπονυματόμενον. ἢ ἔτ̄ ὑπὸ μὴ γίνετ̄, ἢ τὰς θεραπείας ὥσαρ ⓒ τ̄ ἄλλων. τελὸτ̄ δὲ ἢ ἀὲ πάρσιμος, ἀλλὰ βρασέως. τῷ πρώτῳ γαῤῥ ἐτ̄ῃ λεφαλὴ ἡ λίκνον πρασσ λαμβαίει· τῷ δ' ὕστερον, γελγασὸτ̄· ἢ ὑπὸ ῥίζοτ̄, τέλειον γίνετ̄. ἢ ὀδὲν χεῖρον. ἀλλ' φιόγε ἢ μᾶλλόν φασι τ̄ πικ̄. τ̄ δὲ ῥίζης ἡ γένεσις ὀχ̄ ὁμοία. ὅτ̄ τε σκορόδις, ὅταν αὐοιγνυσιν ἡ γέλγις, λυγτὸτ̄ πᾶσα· ἢ γ̄ ταῦθα αὐξηθέσα, διαιρεῖται πάλιν εἰς τὰς γέλγας· ἢ ἑ ἑνὸς πολλὰ γίνετ̄ τῷ τελεαδ τ̄ λεφαλῆ. τὸ δὲ ἱερόμενον, σῦθυς ἐκ βῖ ῥίζης ἄλλο καὶ ἄλλο πᾶφίσι, λαθαπερ ἢ βολβοί, ἢ σκύμα, καὶ πάντα τὰ διαῦτα. ἢ γὰρ τὰ ἱερόμενα, ἢ τὰ σκόροδα, μὴ αἰαιρεμένων, ἀλλ' ἐόντων, πολλὰ γίνεται. φέρει δέ φασι ἢ τὸ σκόροδον ὧν τ̄ σφύεγγος, * σκόροδα, ἢ τὰ ἱερόμενα. πρὸ μὲν δὴ ὧν γ̄ῆν γνῶμ ἱκανὸς εἰρῆσθω. Φίλυδρα δὲ πάντα τὰ ἄλλα λάχανα, ἢ Φιλόκηπρα, πλὴν πηγανᾶ· τ̄ρ δὲ ἥκιστα Φιλόκηπρον. τὰ χειμερινὰ δὲ σχ̄ ἥδιον γ̄ῆν θερινῶν, καὶ τὰ ἐπικάρπα τ̄ ἰσχυρῶν. λόπερα δὲ μάλισα ἐπαυξᾶται τῶν αὐρανίτων· τ̄ δὲ † ἀσυζυγίαν μοχθηρὰν, σλὴ μάλισα ἀξικμαζόμενα. ζητᾶσι δὲ πλὴν λόπερα ἅμα τῷ αὐρῷ μάλισα σωαναμιχθέσαν· οἱ δὲ καὶ αὐέροντες ὠφελᾶσθαι. χρῶνται δὲ ἢ τῇ ῥάφανίνῃ ὠμῇ, πρὸς τ̄ κύλωσιν. Φίλυδρότερα δὲ τὰ χειμερινὰ γ̄ῆν θερινῶν, ἢ τὰ ἀδρὴν γ̄ῆν ἰσχυρὰν· ἐπὶ δὲ τὰ πλέιστα λείπεται τροφῆς, Φίλυδρα· καὶ τὸ ἱερόμενον, ἢ τὸ γήθυον. ἰαί τι φασί τινες ἀ ζητεῖν, ἐὰν τὸ πρῶῖον ἐγχύνῃ ἢ λὶς ἢ βῖς. τ̄ δὲ ὑδάτων αἱρίσα τὰ ποτιμα, ἢ τὰ ὑγιᾶ· χείρισα δὲ, τὰ ἁλμυρὰ καὶ λιμναῖα. διὸ μὴ ἐκ τ̄ ὀχ̄ τ̄ ὄλυρισα· συμπῆγαι γαῤῥ αὐτὰ μᾶλλον θᾶ δὲ τὰ ἐκ λίθος· τοῦτα γαῤῥ δοκεῖ ἢ φθείρειν τὰ θηρία γινόμενα γόνιμα, ἰατεδίοντα. φασὶ δὲ τινες, ὅτι τοῖς σήκνοις συμφέρει, ὅτι τοῖς ἱερομένοις. αἰρεθέντα δὲ τὰ ἄλλα πρωΐ, ἢ πῶς:

ἄνθρωπος ἐαυτὸν, ὅπως μὴ βλαβῇ τι. τὸ δὲ ὠκιμον, καὶ μεσυμβολίας· καὶ γὰρ διαβλασαίνειν θᾶττον φασι, θρῦμῶ τὸ πρῶτον αἰρεθέν. τὸ δὲ πολὺ λίαν ὕδωρ ὅλοκλ συμφέρει ἄλλως τε, καὶ ἐὰν μὴ ἔχ̄ι λόπερον· πολλάκις γαῤῥ πεινῶν τὰ λάχανα φασι, καὶ ταῦτα γνωρίζειν τοῦ ἐμπείρου τῶν λιπαρῶν. μεταφυτόυομένα δὲ πάντα, βελτίω καὶ μείζω γίνεται· ἢ γὰρ τὰ τ̄ πράσον μεγέθη, ἢ τὰ τ̄ ῥαφανίδων, ἐκ μεταφυτείας. μάλισα δὲ μεταφυτόυσι πῶς οὖν σπέρματικῶς. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τομύει, οἷον γήθυον, πράσον, ῥάφανος, σίκυος. σέλινον, γογγυλὶς, θρίδαξ, γλίχων ⓒ. ἅπαντα δὲ θυᾶττερα καὶ μείζω πηγνυμένων τῶν σπερμάτων, ἢ σπειρομένων. θηρία δὲ γίνετ̄ ταῖς μ̄ ῥαφανίσι, ψύλλαι· τῇ δὲ ῥαφάνῳ, λάμπαι, ἢ σκώληκες· ἢ γὰρ τῇ θερίλακίνῃ, καὶ γ̄ τοῖς πράσοις, καὶ γ̄ ἄλλοις πλείοσιν, αἱ πρασοκόριδες. ταῦτα μὲν δὴ ἢ ἱερᾶσις ἀθροιδεῖσα ἀπόλυσι. ⓒ ὅταν λόπερος ἀθρόα πᾶ λιαταλαβῇ, φιλόπονον τὸ θηρίον ὠᾶσθύεται, καὶ γ̄ῆς λομᾶται γ̄ τῇ λόπερῳ. διὸ δὴ ῥᾴδιον θηρεύειν· ἄλλως δ' ὀκ ἐσι. ταῖς δὲ ῥαφανίσι πῶς τὰς ψύλλας, † πῶς τὸ ὥῤῥ σπείρειν ὀρόβους. πῶς δὲ τὸ μὴ γίνεσθ ψύλλας, ὁ φασὶν εἶναι φάρμακον ὀδέν. ὕστ δὲ τὸ ἄσπορον, ὠκιμον μὲν λύκαίνετ̄, λοιδοριοῦσι δὲ † ἄλμαι· τὰ δ' ὂν συμβαίνοντα σβ̄ τότων, θεωρητέον. τῶν δὲ σπερμάτων τὰ μὲν ὅτι ἰσχυρότερα, τὰ δ' ἀσθενέστερα πῶς διαμονήν. ἰσχυρότερα μ̄, οἷον λοιρίανον, τρύγλιον, πράσον, λάχανα, ναπυ, ξύλομον, θύμβρα, ἄλμας τὰ θηρία πάντα. ἀσθενέστερα δὲ, γήθυον· τ̄ῶ γ̄ ὀκ ἐθέλει μένειν. ἀνθηλαφαξυς· ὠκιμον, λολοκύστη, σίκυον, ἁπλῶς τὰ θερεινὰ τ̄ῶν χειμερινῶν μᾶλλον. διαμένῃ δὲ σπέρμ πλέον τεσσάρων ἐτ̄ῶν, ὥστε † ὅτι ἐπὶ χρήσιμ εἶναι πῶς οὖν αὐτοῦς. ἀλλὰ δὴ γ̄ῆς μ̄ βελτίω, σβ̄ δὲ βῖς σπέρμ χείρω. τὸ δὲ πάτερ γλαυκὸν πάλι χείρον. πῶς δὲ τ̄ μαγειρικῶν χρείαν ὠν πλέιω σβ̄ πάλιν· πάλιν ἀσθενέστερα πάντα αὐαγκαῖον εἶναι, σβ̄ τ̄ αὐαπνοήν, ἢ τ̄ λώλυσιν. φθορὰ δὲ μάλισα μ̄ τὸ τ̄ θηρίων. γίνετ̄ γαῤῥ γ̄ ἅπασι ἢ βῖς θρεμμένοις, ἥκισα δὲ γ̄ τῷ σικυδνῷ. τὸ μὲν ἄλμα ἢ ἀξικμαζόμενα, πικρὰ γίνετ̄ τῇ γεύσῃ· διὸ ἢ πῶς τ̄ χρείαν χείρω. ἢ πρὸς μ̄ τ̄ σπερμάτων, ἢ ἁπλῶς τ̄ λιπτοδυομένων, ἱκανῶς εἰρῆσθω. πρὸς δὲ τ̄ ἀγρίων, ἢ τ̄ λαλεμένων ἀρκεσίων, πράσιμα δὲ ὁμοίως ἐπεῖν. τυγχάνει δὲ τὰ μ̄ ὁμώνυμα βῖς ἡρμένοις· ἅπαντα γαῤῥ ἐσι τὰ γένη ταῦτα ἢ ἄγρια. ἢ σχεδὸν τάτε πολλὰ, πράσπλησίαν ἔχοντα τ̄ ὄψιν βῖς ἡρμένοις, πλὴ βῖς γε φύλλοις ἐλάττω καὶ βραχύτερα. καὶ βραχύτερα· καὶ βῖς λαυλοῖς. καὶ μᾶλλα βῖς λαυλοῖς δριμύτερα, καὶ ἰσχυρότερα· λαθάπερ ἥτε θύμβρα, καὶ ἡ ὀρίγανος, ἥτε ῥάφανος, καὶ τὸ πήγανον. ἐπεὶ καὶ τὸ λάπαθον ἄγριον, ἰαὶ πᾶ δυσμώτερον τ̄ ἡμέρου, τ̄ δὲ χυλὸν ὅμως ὀξυτέρον ἔχει, καὶ τάτ̄ μᾶλλα διαφερῆ. πάντα δὲ ἢ ξηρότερα τ̄ ἡμέρων, καὶ ἴσως αὐτῷ τότ̄ τάτε πολλὰ ἢ δριμύτερα καὶ ἰσχυρότερα. ἰδίως δὲ ἡ ῥάφανος ἔχει πᾶ τὰ ἄλλα σβ̄ λαυλὸς πυδιφερέστερος, καὶ λῆστερος, τ̄ ἡ ἔρ· καὶ τ̄ τ̄ φύλλα πρόσω σιν ἐκείνη μὲν ἔχει πλατεῖαν, αὐτὴ δὲ πυδιφορεστέραν, καὶ αὐτὸ ἢ τὸ φύλλον ἀγρωνώτερον· ἐπεὶ τάγε ἄλλα βραχύτερον καὶ βῖς λαυλοῖς, καὶ τοῖς φύλλοις. ἡ δὲ γογγυλὶς καὶ τλῶ ῥίζαν ἔχ̄ μακράν, καὶ ῥαφανισιῶδ̄η, καὶ τ̄ λαυλὸν βραχύν. θριδακίνη δὲ, τό, τε φύλλον βραχύτερον τ̄ ἡμέρου, ἢ τελέμενον ἀκανθῶται, καὶ τ̄ λαυλὸν ὁμοίως· τ̄ ὀπὸν δὲ θριμὺ, ἢ φαρμακῶδ̄η. φύετ̄ δ' ἐν τοῖς ἀρύεσι, ὀπίζει δὲ αὐτ̄ τὸ πυρεμικ̄, καὶ φασι λαθαίρειν ὑδροπα, καὶ ἀχλὺν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀπάγειν. καὶ ἀρύγεμα ἀφαιρεῖν ἐν γαλακτι γυναικείῳ. τὸ δὲ ἱππόσελινον, ἢ ἐλδοσέλινον, καὶ ὀρεοσέλινον, ἢ πῶς ἑαυτὸ διαφορὰν ἔχει, καὶ πῶς τὸ ἥμυρον. τὸ μὲν γ̄ ἐλειοσελίνου, τὸ πᾶ οὖ ὀχεῖσθ καὶ ἐν τοῖς ἕλεσι φύομενον, μανόφυλλόν τε καὶ διασχίνετ̄, πρὸσιμφερὲς δέ πως τῷ σελίνῳ ἢ τῇ ὀσμῇ, ἢ τῷ χυλῷ, ἢ τῷ χρόμαι. τὸ δὲ ἱππόσελινον, φύλλον μ̄ ἐμφερὲς τῷ ἐλδοσελίνῳ, διασχίνετ̄ μεγαλόκαυλον, καὶ τ̄ ῥίζαν ὥσπερ ῥαφανὶς ἐχ̄ τὸ πάχος μέλαναν· μέλας δ' καὶ ὁ καρπός, μέγεθος δ' μεῖζον ὀρόβου. χρήσιμα δὲ ἄμφω φασὶ πῶς σραγγείαν ἐὰν, γ̄ οἴνῳ γλυκεῖ λύκῳ, καὶ βῖς λιθιῶσι. φύετ̄ δ' ὁμῶς πανταχᾶ· γίνετ̄ δ' καὶ τὸ σέλινον ὄρει αὐτ̄, ὁμοιον τῷ μύῤῥα. οἱ δὲ φασὶν ὅλως μύῤῥαν. τὸ δὲ ὀρεοσέλινον, μείζος ἔτι τὸ σφοδρὸς ἐχ̄. τὸ μὲν γαῤῥ φύλλον ἔοικε λωτῷ, ῥίζα δὲ λεπτὴ. τ̄ δ' λαυλὸν ἔχει λαθαπερ ἄνθου, πλὴν ἐλαφρότ̄ρον. διελόασι δὲ τ̄ ῥαν γ̄ οἶνῳ αὐσηρῷ, τ̄ γυναικείων χαλεπῶν ἕνεκα· ἢ ὅλως ἀσύμβλητα τοῖς ἡρμένοις ὄζῃ, λεπτά γε οὖ χυλὸς καὶ ἰὰς δυναμεις· ὥσπερ σίκυος ὄτε ἄγριος, καὶ ὁ ἥμερος. ἀλλ' ἐκ τ̄ πρόσ̄ψεως ἔχ̄ τ̄ ὁμοιότητα, λαθάπερ ⓒ γ̄ τῆς στεφανώμασιν ἡ ἰωνία· τὸ γὰρ

Gaza, apud Isum
ἄγονα
γήθυον
γέλγις
Gaza omisit.
Plin. 19.10
Gaza omisit.
Gaza omisit.
ὠρόσφορον
ἄλμᾶται 6
Gaza omisit.
Gaza omisit.
Gaza omisit.

γὰρ φύλλον ἔχει πρόμισον, τούτῳ δ' ἂν γένοιτο εἰρημένοις αἱ διαφοραί. Τῶν δὲ ἀρρεσάντων λεγομένων μετὰ ταῦτα ῥητέον, ἢ ὅλως ἐνίοτε ποιοῦσιν ὅταν, ὁ μὲν Τυγχανὼν Βρωτόν. καὶ λάχανα, τὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν χρείαν· ἐν δὲ τοῖς καθόλου, καὶ ἐκεῖνα προείρηται. διὸ καὶ τὸ εἰ ἐκείνων λεκτέον. λάχανα μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα καλεῖται, λιχώρια, ἄφαλκα, ἀνδρύαλα, χωρισθέντα, ἱερὰ ὅλως, ὅσα λιχμοειδῆ ταῦτα, σῶν τῶν ὁμοιότητα τὴν φύλλων· ταῦτα γὰρ πάντα ἐμφερῆ ἐχὶ τῷ λιχῆνι· πάλιν καυκαλίς, ἡδύοσμον, διὸ καὶ μυελία ἄλλα καλοῦσιν, ὁ τὴν ῥίζαν ἔχει μακρὰν, καὶ γλυκεῖαν, τὰ δὲ φύλλα τῷ ἱεροκόμῳ ὁμοια, πλὴν μακρότερα· τὸν καυλὸν δὲ βραχύν, ἐφ' ὃ τὴν καλύκα μεγάλην, καὶ ἀφ' ἧκε μέγαν τὸ πάχος πολιόν, ἀφ' ὃ καλεῖται βαγοπώγων. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα τὰς μὲν ἰδέας ἔχει, οὐ δὲ χυλὸς ἑλωδέστερος, ἢ ὠμὸς, ἢ ἐφθός. ἔνια δ' ἐστὶ πυρώσεως, ὥσπερ μαλάχη, καὶ τὰ τύλη, καὶ ὁ μὲν λαὸς παθὼν, καὶ ἡ ἀκαλύφη, καὶ ὁ πράσιμον. τὸ δὲ τρέφον καὶ ὠμὸν ἐδίδοσαν ἔνιοι καὶ δύσπεπτόν ἐστιν πρότερον, καὶ ἕτερα δὲ πλείω τούτων· ἐν οἷς καὶ προσεπιζητοῦσιν ὅτι διὰ τί πικρότητα λύσχορος, ἔχων τὸ φύλλον ὠφελιμώτερος. πάντων δὲ, τὰ μὲν ἐπέτεια, τὰ δὲ ἐπετειόκαυλα τυγχάνει. τὰ μὲν γὰρ ἀβλαύνοντα, ὧν δὲ βλαπτόμενα εἰς πλέον χρόνον αἰρέσιμα. σχεδὸν δὲ ὅσα ἔλαττον τὰ τοιαῦτα ὅτι. φύεται δὲ τὰ μὲν καὶ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, καὶ ἀπὸ τῶν σπερμάτων. τὰ δὲ ἕτερα μόνον ἀπὸ σπέρματος, εἰ μή τι καὶ αὐτόματον. Ἡ δὲ βλάστησις καὶ τούτων δὲ, καὶ τῶν ἄλλων, τῶν μὲν ἅμα τοῖς πρώτοις ὑδάτοις ὅτι μετ' ἰσημερίαν, οἷον ἀφακὴς, καὶ τὸ τοῦ λωτοῦ, καὶ τὰ καλεῖσί τινες βάτραχιον· τοῦ δὲ μετὰ πλάσαλα, καθάπερ καὶ λιχῆνος, καὶ σχεδὸν τῶν ἄλλων τῶν λιχωρίων· καὶ τὰ μὲν δύθυς ἅμα τῇ βλαστήσει τὸ ἄνθος ἀφίησι, καθάπερ καὶ ἀφία· τὰ δὲ ὕστερον ὀλίγῳ, καθάπερ ἡ ἀνεμώνη. τὰ δὲ ἅμα τοῦ ἦρος καὶ ἐγκαυλεῖ καὶ αὐθεῖ, καθάπερ τὸ λιχῆνιον, καὶ τὰ λιχηνοειδῆ, καὶ τῶν ἀκανθικῶν ὅσα λαχανώδη. διαφορὰ δὲ τῆς αὐθήσεως πολλή, ὡς εἴρηται πρότερον εἰρηται· σχεδὸν γὰρ ὅσα λοιπὸν ἀπάντων. ἔνια δὲ καὶ ὅλως αὐαυθῆ, καθάπερ καὶ τὸ ἐπίμηδον. συμβαίνει δὲ, οἷς ἅμα τοῦ καρπῶ τὸ ἄνθος ἀφίησι, ταχέως εἶναι τὴν ἀπάνθησιν. πλὴν ἡ Μ, ἀφηρημένων πάλιν τὸ πρώτου, πάλιν ἄλλο καὶ ἄλλο πάφυκε, καὶ ὅσον ποιεῖ πρὸ ὅλου τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ ἔαρος ἄχρι τοῦ θέρους. πολλοῦ δὲ χρόνου καὶ ὁ ἡλίτροπος· τὰ δὲ ἄλλα ὀλίγον ποιεῖ ὅσον, καθάπερ ὁ ἡράκλειος, ὅτε ὁ βύσσος, ὅθ' ὁ λόγχος, ὅθ' ὁ ἀκανθώδης· ὅτου δὲ † βύσσος μονοῦν δὲ διαφορὰ πάντων τῶν ποωδῶν ἡ ποιά· δὲ τὰ μὲν γὰρ ὅτιν ὀρθόκαυλα καὶ νδυρόκαυλα, τὰ δὲ ἐπετειόκαυλα, καθάπερ μαλάχη, σκαύλιξ, σίκυος ἄγριος. τὸ δὲ ἡλιοτρόπιον, ἔτι μᾶλλον (ὡς εἰπεῖν) τούτων· ὥσπερ καὶ ὁ ὃς ὠμὸν ἐσθίουσι τὸν σικύου, βίβολος, καὶ ἡ λάπαθις, καὶ ἄλλα πλείω· ἡ γὰρ ἐκείνων ἡ διαφορὰ πλείων. ἔνια δὲ πολυκάλλοκαυλα. μὴ ἔχοντα δὲ ὧν πρόσπεσωσιν, ὧν γειόκαυλα· καθάπερ ἡ πτίνη, καὶ ἡ πράσιν. καὶ ἀπλῶς, ὧν ὁ καυλὸς λεπτὸς καὶ μαλακὸς, καὶ μακρός· διὸ καὶ φύονται ταῦτα ὡς ὧν τὸ ποιεῖν ἐν ἄλλοις. ἴσον δὲ καὶ ἡ αὐτὴ ἡ διαφορὰ πάντων, ὃ μόνον τῶν ποωδῶν καὶ φρυγανικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν θαμνωδῶν. καὶ γὰρ ἡ ἔλιξ, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ σμίλαξ, πολυκάλλοκαυλον. ἔτι δὲ καὶ τὰ ποωδῶν, τὰ μὲν πολύκαυλα, τὰ δὲ μονόκαυλα. καὶ τῶν μονοκαύλων, τὰ μὲν ἀπέβλαστα καὶ τὸν καυλόν, τὰ δὲ πεβλαστικά· καθάπερ καὶ ἐν τοῖς ἡμέροις, ἥτε ῥαφανὶς, καὶ ἄλλα ἄπαντα. πολύκαυλα δὲ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ὠμογειόκαυλα. μονόκαυλα δὲ καὶ ὀλιγόκαυλα, τὰ ὀρθόκαυλα. τούτων δὲ ἀπέβλαστα τὰ λειόκαυλα, ἱερόμυουρ, πράσον, σκόροδον, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἡμέροις ὑπάρχει. Διαφορὰ δὲ πῶς καὶ διάδεσι τὰ ποωδῶν ὅτι· τὰ μὲν ὠμογειόφυλλα, τὰ δ' ὠμοκαυλόφυλλα· συγχαίνει δὲ ἀμφοτέρων. ὠμογειόφυλλα μὲν, λυσιθάπτης, ἄνθεμον, ἄγχουσα, πόα, αὐξημένη, ἀφύλλανθες, ἀκτῆγια, ἀρνόγλωσσον, ἀπάτη. καὶ ὠμοκαυλόφυλλα δὲ, λεπίς, ἄνθεμον τὸ φυλλῶδες, λάπαθον, λάπαθον ἄγριον. ἀμφοτέρων δὲ, τὸ λιχώρειον. καὶ γὰρ ὕδη † λαυλῶν ἅμα τοῖς ἐκφύσεσι τοῖς ἀκρεμονιαῖς, ἐκφύει καὶ τὸ ἄνθος· τὴν δὲ φυλλοκανθῶν ἐστιν, πλὴν ἀκανθώδεσι λωμίδι. καθάπερ ὁ σόγχος. ἔσι δὲ καὶ τὰ μὲν ἄκαρπα, τὰ δὲ καρπιμα. τὸ δὲ ὅλως † ποωδῶν τὰ μὲν ἄχρι † φύλλων ἀφίκηται, τὰ δὲ καυλὸν ἔχει καὶ ἄνθος, καρπὸν δὲ ὃ. τὰ δὲ καὶ καρπὸν, ὥσπερ τελφοτάτλω φύσιν· ἐ μήτι καὶ ἄνθη τὸ ἄνθος καρποφορεῖ, ὥσπερ ὕδη † ἀγρόσφορον. διαφέρει δὲ καὶ τὰ φύλλα σχεδὸν ἁπάντων ἐλαττόσιν, ἀλλὰ πλείοσι διαφοραῖς, ἢ τὰ † δένδρων. καὶ πρὸς αὐτὰ δὲ ἐκεῖνα διαφορὰς ἔχει. μεγίστω μὲν, ὡς εἰπεῖν, ὅτι τὰ μὲν ἐκ μίσχου πρόσπεφυκε, τὰ δὲ αὐτὰ μὲν ὡς ἁπλῶς, τὰ δὲ καυλικὰ πινι πρόσφυσιν. καὶ τῶν μὲν ἐν τῇ βλα-

βλαστήσει πρόσφορα, τὰ δὲ πλέοσιν τὰ φύλλα ἐν χειμῶνι ἐν τῇ ἀρχῇ μᾶλλον γίνονται, καὶ μᾶλλον ἀλώλιμα. τὰ δὲ ἐκ τῶν σπερμάτων πρόσφορα ἔνια καυλόν. διαφέρουσι δὲ καὶ πρὸς ἄνθεσι πολύ. ἐν μὲν γὰρ τοῖς σπερμάτοις τὰ γε πλέοσα λευκά, τὰ δὲ μικρὸν ὑπόπορφυρίζοντα, τὰ δὲ πολλὰ καὶ χλοώδη. μεταβαλόντα δὲ αὐθικῶν πολλαὶ καὶ πανταχοῦ ἀπαὶ χροιαὶ, καὶ δύκραδοι, καὶ μεμιγμέναι, καὶ δύοσμοι δὲ καὶ ἄοσμοι. καὶ σπέρματα μὲν δὴ σπέρματα τῇ αὔθλῃ ἀθρόαν ποιεῖται· τούτων δὲ σπέρματα κατὰ μέρος, ὥσπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον ὠκίμα· διὸ καὶ πολὺν χρόνον αὐθεῖ, καθάπερ ἄλλά τε πολλὰ, καὶ τὸ ἡλιοτρόπιον, καὶ τὸ λιχώριον. πολλαὶ δὲ καὶ τῶν ῥιζῶν διαφοραί, καὶ τρόπον τινὰ τούτων φανερώτεραι. εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν ἐυλώδεις, αἱ δὲ σαρκώδεις, καὶ ἐνώδεις· ὥσπερ καὶ τῶν ἡμέρων. καθάπερ αὗται τὸ σίτου, καὶ τῶν πόας τῶν πλέοσης. αὐτὰ δὲ τὰ τῶν ἑκάστων πλείστας ἔχουσι διαφορὰς· χρώμασιν, ὀσμαῖς, χυλοῖς, μεγέθεσιν. αἱ μὲν γὰρ λόγχαι, αἱ δὲ μέλαιναι, αἱ δ' ἐρυθραί· καθάπερ ἥτε τῶν ἀγχούσης, καὶ τῶν ἐρυθεδανίνων. αὖθ' ὥσπερ ἐχινθαὶ, καὶ ἐυλεθεῖσαι, καὶ γλυκεῖαι δὲ, καὶ πικραὶ, καὶ δριμεῖαι· καὶ δυώδεις, καὶ ἀκώδεις· καὶ γῆναι φαρμακώδεις, ὡς γῶν ἄλλοις εἴρηται. διαφορὰς δὲ καὶ τῶν σαρκωδῶν· αἱ μὲν γὰρ σροιγύλαι, αἱ δὲ πομπίκες, καὶ βαλανώδεις, ὥσπερ ἀσφοδέλη καὶ ἡ ἱερόκομ. καὶ αἱ μὲν λεπυριώδεις, ὥσπερ ἡ τῶν βολβῶν, καὶ τὸ σκίλλης, καὶ ὅσαι βολβώδεις· καὶ ἱερομύα δὲ καὶ γνθύα, καὶ ὅσα τούτοις ὁμοια. αἱ δὲ ὁμαλεῖς, καὶ ψαθυραὶ, καὶ μαλακαὶ καὶ διόλα, καὶ ὥσπερ ἄφλοιοι· καθάπερ τὰ ἀῤῥά. αἱ δὲ καὶ φλοιὸν ἔχεσι πῶς τῇ σαρκί, καθάπερ ἡ τῶν λυκλαμίνου, καὶ ἡ γογγυλίδος. ἐν ἅπασαι δὲ δυώδεις, ἢ γλυκεῖαι, ἢ δύσοσμοι, ἢ εὐλώδιμοι· οὐδὲ αἱ πικραὶ ἄβρωτοι· ἀλλ' ὅσαι ἀβλαβεῖς εἰσι τοῦ σώματος, μετὰ τῶν πόσοφορῶν. γίνεται γὰρ γλυκεῖαι μὲν, θανασιμοὶ δὲ καὶ νοσώδεις. αἱ δὲ, πικραὶ μὲν, ἢ ἀκακώδεις, ὠφέλιμοι δὲ. ἐν αὐτὸν ἦ τρόπον καὶ φύλλα, καὶ λαυλοί· καθάπερ ἀψινθίου, καὶ τοῦ λαπαθείου. διαφοραὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν βλάστησιν, καὶ κατὰ τῶν ἄνθησιν· οἷον ἀρχομένου χμῶνος, καὶ μεσοῦντος· καὶ πάλιν ἥρος, ἢ θέρους, ἢ μετοπώρου. καὶ ὧν τὸ καρπῶ ἦ ὁμοίως, ἐν βρωτὰ εἶναι, καὶ λαυλὸς εἶναι, καὶ φύλλα, καὶ σπέρματα, καὶ ῥίζας· καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς κατὰ τοὺς χυλὸς· οἷον ὀξύτητι, καὶ γλυκύτητι, καὶ αὐστηρότητι, καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς τοιαύταις, ἁπλῶς τε καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον. τὰς μὲν δὴ διαφορὰς ἐν τοῖς λεκτέον.

Διῃρημένων δὲ τῶν ὥρας ἑκάστων, πρός τε τὰς βλαστήσεις, καὶ τῆς τὰς αὐθήσεις καὶ τελειώσεις τὸ καρπῶ, ὅθεν αὐξάνεται καὶ πρὸ τῆς οἰκείας ὥρας, ὅτε τὸ ῥιζοφυῶν, ὅτε τὸ σπερμάτων, ὅτε τὸ σπερμοφυῶν, ἀλλ' ἕκαστον αὐξάνεται τῆ οἰκείαν, ὅθ' ὑπὸ τῶν ὑλωτῶν ὅθεν πάσχον. γίνεται γὰρ † θερμὰ λοιμὸν καὶ τῇ αὐθήσει, καὶ τῇ βλαστήσει· καθάπερ ὅ, τε σκόλυμος, καὶ ὁ σίκυος ἄγριος· ὥσπερ καὶ πρὸς τὸ φρυγανικῶν ἐλέχθη, πρὸς μονύζης τε καὶ καππάριδος, καὶ τὰ ἄλλων. ὅθεν γὰρ ὅδε καὶ ἐκείνων αὐθεῖ καὶ βλασαὶ πρὸ τῆς οἰκείας ὥρας. διὸ καὶ τούτων δ' ὀξαίνει αὐ διαφέρειν τὸ λιανθρων. τὸ μὴ γὰρ ἅμα πως πάντων ἐγχύς ἡ βλάστησις. εἰ δὲ μὴ, ἦ μίαν γε ὥραν, ὡς εἰπεῖν. τούτων δὲ, ὧν πολλαῖς, μᾶλλον δὲ ὧν ἀπάσαις ἡ βλάστησις· καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ αὔθησις. ὥστε εἴ τις ἐθέλει κατανοεῖν, σχεδὸν συνεχὴς γίνεται καθόλου γίνεται καὶ ἡ βλάστησις καὶ ἡ αὔθησις· ἀεὶ γὰρ ἕτερον δὲ ἑτέρᾳ διαδεχόμενον, πολλὰς αὐαλαμβάνει τὰς ὥρας. οἷον, μετὰ τὴν ἀφαλκίω, εἶναι † ἡ ἀνεμωλία, καὶ ὁ ἠριγέρων, καὶ τὰ ἅμα χειμερινά· μετὰ δὲ ταῦτα, τὰ ἑαρινὰ, ἦ μεθ' ὅπωριγά· πολλὰ δὲ, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ τῆς ἦ μέρος αὔθειν ὧν τείνει τὰς ὥρας. γίνεται γὰρ ὅτως αὔθει, καθάπερ ἥτε ἀφάκη, καὶ ὁ ὀνονίχλης, καὶ τὸ λιχώειον, καὶ τὸ ἀρνόγλωσσον, καὶ ἅμα· διὰ δὲ τὴν συνέχειαν, καὶ τῆ ἀνδικατάληψιν τὴν τοῦ ἀπόλλωνος, ὁ φαίνεται ῥᾴδιον γνῶναι, ὅθ' ὁρίσασι, ποῖα πρῶτα βλασαὶ, καὶ ὅλως ποῖα πρωὶ βλασάνει, καὶ ποῖα ὀψιβλάστει, ἵνα ζῇ· καὶ αὖ τε τούτων τὰς ὑγρὰς καὶ τὰς ὥρας, ὅταν τελφωθῶσιν τὸ καρπῶ, πάλιν ἄλλας ἀρχὰς γνισῶντες τῆ γενέσεως· ὅπερ μάλιστα δοκεῖ συμβαίνειν μετ' ἰσημερίαν μεροπωρινὴν. τότε γὰρ ἤδη τὰ σπέρματα πλεῖστα τελείωται, καὶ τὰ ἄλλα ἀροικῶν καρπῶν οἱ πολλοὶ, καὶ ἅμα μεταβολὴ ἰς αὖ τότε πρὸς γίνεται καὶ τὰ ὥρας. ὅσα δὲ ἀτελῆ καὶ ἄπεπτα πρὸς καταλαμβάνει, τούτοις ἦ λόγον ἐκ πρίοδός καὶ ἡ βλάστησις γίνεται, καὶ ἡ ἄνθησις, καὶ ἡ τελείωσις. διὸ συμβαίνει τὰ μὴ τοῦ βοτὰς αὐθεῖν, τὰ δ' ἐτοῦ λύνα, τὰ δὲ μετὰ ἀρκτοῦρον καὶ ἰσημερίαν μεροπωρινὴν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔοικε λοιπὸν ἐκ πρὸς ἐκ ἐλαττόσιν, ἐν ἰσοῖς φανερόν. ἐπεὶ καὶ ἐκφυλλα τοιούτων ἐσιν ἐνια, καθάπερ τὸ πλειόκορμον, καὶ τὸ ἀσλίαθον. ἀφωρισμένων δὲ τούτων

ὧν τούτων πρὸς τὰς διαφορὰς, ἐν οἷς γίνονται, καὶ πῶς, λεκτέον ἢ δὴ καὶ τὰς καθ' ἑκάστου ἰσορίας. ὅσα καὶ κατ' ἰδίαν ἑκάστου φύσιν. λέγω δὲ οἷον τὰ σαχυώδη, καὶ τὰ σκαυδικώδη, καὶ μυ-
ώδη, καὶ εἴ τι ἕτερον τοιοῦτον ἐστί. δεῖ οὖν ἐπὶ πάντων λαβεῖν, ὃ τῇ αἰσθησει γνώριμον τοῖς φύλοις, καὶ αὐθεσιν, ἢ ῥίζας, ἢ καρποὺς. ἐκ γὰρ τῶν φανερῶν ὁ μερισμὸς, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ῥιζῶν. σαχυώδη μὲν οὖν ἐστιν, ὅ, τε ἀχώνιτος καὶ ὁ πολυς πλείους ἔχων ἰδέας ἐν ἑαυτῷ καὶ ὁ ἀλωπέκουρος, καὶ ὁ σε-
λεύκος, καὶ γένος δὲ ἀρνόγλωσσον, ἐν ᾧ ὁ ὄτυξ καὶ ἡ καλάμινθος. σκυδμώδη δὲ τὸν τε βότρυ καὶ νάπυ καὶ ἡ θρυαλλὶς. ἁπλᾶ δέ, ἐν μονοειδὴ βότρυν λυκᾶ τοῦτα, καὶ σάχυν ἓν ὀξὺν δ' αὐθερώδη ἔ-
χοντα· ὁ δὲ ἀλωπέκουρος, μαλακὸν χνοῶδες ἔτερον· ὅτι καὶ ὁμοίαν ταῖς ἐν ἀλωπέκαις ἔριος, ὃ-
θεν καὶ τὄνομα μετέληφεν. ὅμοιος δὲ τούτῳ καὶ ὁ σελεύκος, πλὴν ὀλιγ ὥσπερ ἐκεῖνος αὐθεῖ μέ-
ρος, ἀλλ' ὅλος τ' σαχυος, ὥσπερ ὁ πυρός. ἡ δὲ ἄνθησις ἀμφοῖν χνώδης, καθάπερ καὶ τ' σίτου. πυκνότερον δὲ τὴν ὅλην μορφὴν τῷ πυρῷ, πλὴν πλατυφυλλότερον. ὡσαύτως δὲ τούτοις καὶ τὰ ἄλλα τὰ σαχυώδη λεκτέον. Τὰ δὲ λιχνοειδῆ, καὶ τὰ ἐπετειόφυλλα καὶ ῥιζό-
φυλλα. βλασταὶ δὲ μετὰ πλειόνας, πλὴν τ' ἀπάτου. τοῖς δὲ λαυλοῖς καὶ τ' αἱ ῥίζαι μεγαλ-
λας ἔχουσι διαφοράς. οἱ μὲν γὰρ τ' ἄλλων ἁπλούστεροι καὶ θᾶττος, ὁ δὲ τ' λιχνοῖς μέγας, καὶ ἀγρ-
φύσεις ἔχων πολλὰς. ἔλα δὲ γλίσχρος, ὦ δυσδιαίρετος· διὸ καὶ θεσμῶν χρῶνται. πλαβλασινὴν δὲ καὶ τὴν ῥίζαν, καὶ ἄλλως μακρόῤῥιζον. διὸ ὦ δυσώλεθρον. ὅταν γὰρ ἐκλαχανίσωνται, πάλιν ἐξ ὑπολοίπου ἀρχὴν λαμβάνει γενίσεως. συμβαίνει δὲ καὶ πλαυθεῖν αὐτ' μέρος ἄλλο καὶ ἄλλο, καὶ ὅταν ἄχρι τ' μετοπώρου, σκληρὸ δ' οὐδὲν ἔστ' τ' λαυλὸ. φέρει δὲ καὶ τὸν καρπόν· ἐν ᾧ τὸ σπέρμα πρὸς τὰ ἄκρα τ' λαυλοῦ. ἡ δὲ τ' ὑποχώρησις, λοτέρα, καὶ ἡμερωτέρα τῇ πεσσόλῃ, καὶ γλυκυτέρα· καὶ ἀχ ὥσπερ ἡ χαυδρόη, ἀλλὰ τὸ ὅλον ἀνεδιάλιμος· αὖτη γὰρ ἄβρωτος, καὶ ἐν τῇ ῥίζῃ δριμὺ ὁπὸν ἔχει, καὶ πολύ. ἄβρωτος δὲ, καὶ πικρὰ ἡ ἀφλακη· πεῖσαιθεῖς δὲ, καὶ ταχὺ γηεμόσκ, καὶ ἀχ παππάσι, ἐπ' ἄλλο φυτὸ πάλιν, καὶ ἄλλο· καὶ ὅπ' ὅλην ποιεῖ τ' χειμῶνα, καὶ τὸ ἔαρ ἄχρι τ' θέρους· τὸ δ' ἄνθος μηλινοειδίες. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ πικρίς· καὶ γὰρ αὕτη τῷ ἧκι αὐθεῖ, καὶ πᾶσι πλησία δὲ ὅλα τ' χειμῶνος, καὶ τ' θέρος πᾶσαθεῖ· τῇ γεύσει δὲ πικρά, διὸ καὶ τὄνομα ἔλη-
φε. ταῦτα μὲν οὖν ἰδίως τοῖς διαφοραῖς. Θερμαίτερον δὲ, ὡς ἐλέχθη, καὶ τ' ἄλλων λαμβάνουσι ὁμοίως. πολὺ δὲ τὸ γένος δεῖ καὶ τ' ἀκονοῤῥίζων, καὶ λεοντοῤῥίζων· ἃ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, λαβὰ καὶ τὰς διαφορὰς ἔχει, ῥίζαις τε καὶ φύλλοις καὶ λαυλοῖς καὶ ταῖς ἄλλαις μορφαῖς. δεῖ γὰρ ῥίζων, ὧ-
ναπερ εἴρηται πρότερον, αἱ μὲν λεπτορώδεις, αἱ δὲ σαρκώδεις· καὶ αἱ μὲν ἔχουσι φλοιόν, αἱ δ' ἄ-
φλοιοι· ἔτι δὲ αἱ μὲν προμήκεις· καὶ αἱ μὲν ἐδώδιμοι, αἱ δὲ ἄβρωτοι. ἐδώδιμοι μὲν οὖν ὁ μόνον βολβοί, καὶ τὰ ὁμοιατότοις, ἀλλὰ καὶ ἡ τ' ἀσφοδέλου ῥίζα, καὶ ἡ τ' σκίλλης, πλὴν ὁ πάσης, ἀλλὰ τ' ὠμὴν εἰσὶν ἀλαλμύρης, ἀλλὰ τ' χρῆσιν ἔχει τ' πεσσηγορίαν. αὐτὴ δὲ σε-
νοφυλλοτάτη τε καὶ λειοτάτη τ' λοιπῶν ὅτιν· ἐδώδιμος δὲ καὶ ἡ τ' ἄρεος, καὶ αὐτὴ, καὶ τὰ φύλλα πεσφαγεν ἐνθέντα γὰρ ὄρει, καὶ ἔστιν ἁδέα τε καὶ πρὸς τὰ ῥήγματα ἀταθῆ, πρὸς δὲ τ' αὔξησιν αὐτῆς, ὅταν ἀκρφυλλάσωσιν· ἔχει δὲ μέγα σφόδρα τὸ φύλλον· ὁ ἀνορύξαντες, σρίφασιν ὅ-
πως ἂν μηδὲν βλασαίνῃ, ἀλλὰ πᾶσαν ἕλκη τὴν ῥοφὼ εἰς ἑαυτὸν· ὃ καὶ ὧν τ' βολβῶν ζώνες ποιοῦσι σωτηθέντες. ἡ δὲ τ' δρακοντία (καλοῦσι γάρ τ' δρακόντιον ἄρεον, σῴζει τὸ ἐν λαυλὸν ἔχειν ζωὰς ποικιλίαν) ἄβρωτος καὶ φαρμακώδης. ἀλλὰ καὶ ἡ τ' φασγανίτ καλαμώδης, γλυκεῖα τε ἐνθεῖσα, καὶ βριθεῖσα μιγνυμένη τῷ ἀλδύρῳ, ποιεῖ τὸν ἄρτον γλυκὺν καὶ ἀσινῆ. σρομύλη δὲ ὅτι, καὶ ἄφλοιος, καὶ ἀχρφύσεις ἔχουσα μικράς, ὥσπερ τὸ γάμβυον. πολλὰς δὲ εὑρίσκουσι τοῖς σκο-
λοπίοις. χαίρει γάρ, καὶ συλλέγει τὸ ζῶον. ἡ δὲ τ' θησέα, τῇ μὴ γεύσει πικρά· βριβομένη δὲ, μοιλιάν ὑποκαθαίρει. φαρμακώδεις δὲ ἐνίες εἰσι καὶ ἕτεραι. πολλὰ δὲ ὅτε φαρμακώδεις, ὅτε ἐδώδιμοι. καὶ αὖτα μὴ τ' ταῖς ῥίζαις αἱ διαφοραί. Κατὰ δὲ τὰ φύλλα, τίς τε μιγὴ θεσι, καὶ τίς χήμασιν, ὁ μὲν ἀσφόδελος μακρὸν, καὶ σκωτερον, καὶ ὑπόγλικρον ἔχει τὸ φύλ-
λον· ἡ δὲ σκίλλα, πλατὺ καὶ βυδιαίτερον· τὸ δὲ φασγανον, ὑπὸ πινυ δὲ καλάμινθον ξίφος, ξιφοειδίες· ὄθεν ἔχετ καὶ τὄνομα. ἡ δὲ τ' πρὶς, καλαμωδίστερον. τὸ δὲ τ' ἄρεος, πῶς τὴ πλατύτητ καὶ ἐγκοιλον καὶ σικυωδίες ὅτιν. ὁ δὲ ναρκίσσος, σχοῖνον, καὶ πολύ, καὶ λιτερόν. βολβὸς δὲ, καὶ τὰ βολβώδη, παντελῶς σενά· καὶ τ' ἱερακὰ δίστ, σχοινότερον. λαυλὸν δὲ, τὰ μὲν οὐκ ἔχει τὸ ὅλον, ἀπ' ἄνθος, ὥσπερ τὸ ἄρου· τὸ ἐδώδιμον· τὰ δὲ τοῦ τ' ἄνθος μόνου, ὥσπερ ὁ ναρκίσσος, καὶ ὁ ἱρόκος. χύσα δὲ ἔχει, καθάπερ ἡ σκίλλα, καὶ ὁ βολβός, καὶ τὰ βολβώδη, καὶ ἡ ἴρις, καὶ τὸ ξίφιον.

ξίφιον μέγιστον δὲ πάντων, ὁ ἀσφόδελος. ὁ γὰρ ἀυθερικος, μέγιστος. ὁ δὲ σκίλλης, ἐλάττων μὲν, σκληρότερος δ', τὸ δὲ ὅλον αὐθερικώδης. ἔστι δὲ καὶ πολύκαρπος ὁ ἀσφόδελος, καὶ ὁ λαρ πὸς αὐτ' ξυλώδης, τῇ μὲν μορφῇ τριγωνος, τῷ δὲ χήματι μέλας. γίνετ δὲ ἐν τῷ προγύλῳ τοῦ ὑποκάτω τοῦ ἄνθους. ἐκπίπτων δὲ τ' θέρος, ὅταν ὄζον διαχανη, τὸν σπερμον ποιεῖται ἐν μέρος, ὥσπερ καὶ ὧν τ' σκίλλης. ἀρχετ δὲ ἐκ τῶν τ' λαυλῶν. ἐν δὲ τοῦ αὐθερικοῦ σωίσασα σκώληξ, ὃς εἰς ἄλλο μεταβάλλει ζῷον πῆνον, αὐθηνοειδίες· ἔδ' ὅταν ὁ αὐθερικος αὐανθῇ, διεδίων ἐκπέτεται. ἔλοκεῖ δὲ ἴδιον ἔχειν πρὸς τὰ ἄλλα τὰ λῷόκαυλα· διότι σενὸς ὢν, ἀφφύσεις αὐανθὲν ἐχά· πολλὰ δὲ εἰς βοφὴν πρέχετ χρήσιμα. καὶ γὰρ ὁ αὐθερικος ἐδώδιμος σαθδύομενος, καὶ τὸ ἀπερμα φρυγόμενον. πάντων δὲ μάλισα ἡ ῥίζα ἰσοπομένη μετὰ σύ-
κα, καὶ πλείσην ὄνησιν ἔχει, καθ' Ησιόδον. ἅπαντα μὲν δὴ φιλόζωα τὰ λιφαλόῤῥιζα, μάλι-
σα δ' ἡ σκίλλα· καὶ γὰρ ἐρεμαιόν ἐστι, καὶ πλείστου γε χρόνου διαμένει. φυτεύετ δὲ καὶ τὰ δι-
σκευαζόμενα σώζειν, ὥσπερ τὸν βότρυν, ἐκπεπνυμένον τ' μηχ. καὶ τ' φυτευομένων δ' ἐνίαι βλασάνει θᾶττον ἐν αὐτῷ. λέγετ δὲ καὶ πῶς τ' ὑδατι τ' εἰσοδ' φυτευθεῖσαν, ἀλεξιτήριον εἶν δ' ὠφροσύνης διδόσεως. πάντα δὲ ταῦτα αὐξόμενα φύετ, καθάπερ καὶ τὰ λερόμενα, καὶ τὰ σκόροδα. πλαβλασαίνει γὰρ ἀχ τ' ῥίζης. ἐνια δὲ ἀχ τ' απερματος φανερῶς· οἷον ὁ, τε αὐθερικος, καὶ ὁ λείριον, καὶ τὸ φοῦσγανον, καὶ ὁ Βολβὸς ἀλλ' ἴδιον ὅσον τ' Βολβῶν λέγε-
ται, τὸ μὴ ἀχ πάντων βλασάνειν ἅμα τ' απερματων, ἀλλὰ τ' μὲν αὐξετές, τ' δ' εἰς νέωτα· καθάπερ τ' γλωτὰ φασι, καὶ τ' λωτόν. ὅσον μὲν δὴ ἐπορ ἀληθὲς, κοινὸν ἐστ ἴσως καὶ τὸ μέλλον λέγειν, πλὴν ὁ πολλῶν. θαυμασὸν δὲ ὧν πάντων, ὅπῃ ἐπί τε τ' σκίλ-
λης καὶ τ' ναρκίσσου συμβαίνει· τ' μὲν γὰρ ἄλλων, καὶ τ' δ' ἀρχῆς φυτευομένων, καὶ τ' βλασα-
όντων, καθ' ὥραν τὸ φύλλον αὐτάλλει πρόσθεν, εἶθ' ὕστερον ὁ λαυλός· ὧν δὲ τότων, ὁ λαυ-
λὸς πρότερον. τ' ναρκίσσου δέ, ὁ τ' ἄνθος μόνον σύνθυτρόωρον τὸ ἄνθος· τ' δὲ σκίλλης καθ' αὐ-
τὴν εἰς ὕστερον, ὧδ' ἱστῶ τὸ ἄνθος αὐτὴν ἔχον πρόσκαιθ' ὧν. ποιεῖται δὲ τὰς αὐθήσεις ῥεῖς· ὧν ἡ μὲν πρώτη, ἔλοκεῖ συμαίνειν τ' πρῶτον ἄροτον· ἡ δὲ δευτέρα, τ' μέσον· ἡ δὲ τρίτη, τ' ἔσχατον. ὅσα γὰρ αὖ αὐτ' γίνωνται, καὶ οἱ ἄροτοι χεῖλον ὕστως ἐκβαίνουσιν. ὅταν δὲ ὅτως ἀχρηράσῃ, τότε ἡ τ' φύλλων βλάσησις πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον. ὡσαύτως δὲ καὶ ὧδι τ' ναρκίσσου· πλὴν ὅτε καὶ λοῦ ἕτερ) ἔχ πρὸς τ' τοῦ ἄνθους, ὥσπερ ἔπομεν. ὅτε λαρπὸν φανερόν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἄνθος ἅμα τῷ λαυλῷ λαλαφθίνει. καὶ ὅταν αὐανθῇ, ὅτε τὰ φύλλα αὐαίνεται. πῶς δ' ἂν τὰ ἄλλα, ἴδε συνάμφω ταῦτα ἴδια· πῶς δὲ τὰ πρωθυβόντα τ' φύλλων καὶ τ' λαυλῶν, ὥσπερ λοκεῖ ποιεῖν τὸ τ' πίφυον, καὶ ἕτερα τ' αὐθικῶν· ἔπι τε τ' σινδρων ἡ ἀμυγδάλη μάλισα, ἡ μόνον, ὅτι ταῦ-
τα μὲν ἅμα τῷ ἄνθει πεφαίνει τὸ φύλλον· σύθυς δὲ τὸν καρπόν, ὥστε καὶ διαζῆσαι πρὶ ἐνιαυ-
τὸ

σβηλαν. μᾶς δὲ οἱ ναὶ ταί ζωσν, καὶ πῶς τραγασέαν τὸ τριχομανὲς πιεῖν. ἔχειν δὲ τὸν καυλὸν ὅμοιον τῷ ἀδιαντῳ τῷ μέλανι, φύλλα δὲ μικρὰ σφόδρα καὶ ψυκνά, καὶ ψιφυκότα καταντικρὺ ἀλλήλων. ῥίζα δὲ ἐκ ναίσης· χωρία δὲ Φιλεῖ σκιερά. ὧν δὲ κατὰ μέρος αὐθέντων, ἴδιον μὲν τὸ πόδι τὸ ἄνθεμον· ὅτι μὲν γὰρ ἄλλων πάντων ἴδιον, τὸ κάτω πρῶτον ἀνανθεῖν· τοῦτο δὲ τὰ ἄνω. τυγχάνει δ' αὐτοῦ τὸ μὲν λύκλῳ τὸ λευκὸν ἄνθος, τὸ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τὸ χλωρόν. καὶ καρπὸς δὲ ἐκπίπτει, καθάπερ οἷς ἀκανθώδεσι, καταλιπὼν τὴν πρόσφυσιν λεπτήν. ὥσθ' ὁ αὐτὸς πλέων. ἴδιον δὲ καὶ τὸ πόδι τὴν ἀπίνλω, ἢ μὴ ἔστιν ἰματίων αὐτίχειρ διὰ τὴν ἁφὴν τοῦτο, καὶ ἔστι λυσαφίκρατον. ἐν τούτῳ γὰρ ἐγγίνεται τῷ βαχεῖ τὸ ἄνθος, ὁ πόδιον, ὃ δὲ ἐκφαίνομ. ἀλλ' ἐν τούτῳ πεπόμενον, καὶ ἀπερμότονον· ὥστε πρόμοιον εἶναι τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ ὧν τὴν γαλεώπν καὶ λεπτὴν. ἐκεῖνά τε γὰρ ἐν ταῖς ὠοθήκαις τὰ ζωογονεῖ· καὶ αὕτη τὸ ἄνθος ἐν ταῖς λατίχαις, καὶ οὐ πόδια, καρποτοκεῖ. ἔδια δὲ τὰς αὐλήσεις βλασαύσιμ, ἀκολουθοῦντα τοῖς ἀρίοις, οἷον τὸ ἡλιοτρόπιον καλούμενον, καὶ ὁ σκόλυμος, (ἅμα γὰρ ταῖς βοπαῖς καὶ ὗδος ἐλέ δὲ τὸ χελιδόνιον· οὐ γὰρ ὅπα τὴν χελιδονίαι αὐθεῖ· τοῦτα δὲ ὀξέφν αὖ τὴν φυσικὴν ἔχειν τὴν αἰτίαν, τὴν δὲ συμπωματικήν. πολλὰ δὲ διαῦτά ὅτι μὴ ἐν ἑτέροις ἴδια. διὸ μὴ ἡ τοῦ ἐκείνων φύσις, τὸ διαμένμ ὑγρὸν ἀεὶ μὴ χλωρόν, φύλλον ἐκρικοειδὲς ἔχον, μὴ λεῖον, μὴ πρόμικον. φύτη δ' ἐντὸς τοῖς ἀλοπέδοις τοῖς ὧν τὸ ὑπὸ τοίχωμ αὐδ' ὑρεῖος, μὴ ὀχ ἥκιστα ὧν τὸ ἡδράμωμ, ὅταν ὧν γένητ' γῆς τὸ ἀμμώδης συρρόη. πολλὰ δ' ἄντις ἴσως λανθάνει μὴ ἔτοπα πόδια. χρὴ δ', ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, τὰς ἰδιότητας θεωρεῖν, καὶ τὰς διαφορὰς, πῶς τὰ ἄλλα. τὰ μὲν γὰρ πλείοσιμ ἰδίασι ὅτι, μὴ σχεδὸν οἷον ὁμωνύμοις, ὥσπερ ὁ λωτὸς· τότε γάρ ἐστι πολλά, διαφέροντα μὴ φύλλοις, καὶ καυλοῖς, καὶ ἄνθεσι καὶ καρποῖς· ἐν οἷς καὶ ὁ μελίας σῖτος καλούμενος, καὶ ὁ μάμει δ' καλαῖς ἡ τῆ πόσφορα· ὅπερ τε ὠφ μὴ σὺ αὐσὺ τόπος ζητεῖν. ὁμοίως δὲ καὶ ἕτερα πλείω. τὰ δὲ ἐν ἐλάττοσιμ, ὥσπερ ὁ σρύχνος, ὁμωνυμία μνὶ πάντελῶς εἰλημμέν. ὁ μὲν γὰρ ἐδώλιμος, μὴ ὥσπερ ἥμερον καρπὸν ἔχων ῥαγώδη· ἕτεροι δὲ δύο εἰσίν, ὧν ὁ μὲν ὕπνον, ὁ δὲ μανίαν ἐμποιεῖν δυνάμει· πλέων δ' ἐπὶ πολεῖς, καὶ λτάνει. ὁμοίως δὲ ὧν καὶ ἐφ' ἑτέρων ὅτι λαβεῖν, ἃ πολλὴν ἔχει διάσασιν. πρὸς μὲν τ ἄλλων τ πωσλῶν, ἱκανῶς εἰρῆσθ. πρὸς δὲ σῖτα, καὶ τῶν σιτωσλῶν, μετὰ ταῦτα λεκτέον. ὧν γὰρ ἔστι κατάλοιπον ἴδιον τῶν ἀνθῶν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ο.

Ἰστέον οὖν τὸ ὅλον τοσοῦτον τ Θεοφράστ περὶ φυτῶν βιβλίον, ἡ μὲν αὐξόνιον περὶ φυτ ἱστορίας ὠνόμασται. κατὰ δὲ Ἑρμιππον, περὶ φρυγανικῶν καὶ πωσλῶν.

ΕΡΙ μὲν οὖν τῶν ἄλλων τῶν πωσλῶν ἱκανῶς εἰρήσθω. περὶ δὲ σίτου, καὶ τῶν σιτωσλῶν, λεγομένων ὁμοίως τοῖς πρότερον· οὐδὲν γὰρ καταλοιπον ἴδιον τῶν πωσλῶν. σλύο δὲ αὐτοῦ γένη τὰ μέγιστα τυγχάνει. τὰ μὲν γὰρ σιλώδη, οἷον πυροί, κριθαί, τίφαι, ζειαί, τὰ ἄλλα τὰ ὁμοιόπυρα, ἃ ὁμοίως κριθὰ· τὰ δὲ χεδροπά, οἷον λύαμος, ἐρέβινθος, πισός, καὶ ὅλως τὰ ὄσπρια πθ (αγορδυόμενα. ἔστιν δὲ ταῦτα, λέντιχρος, ἕλυμος, σήσαμ), καὶ ἁπλῶς τὰ ἐν τοῖς θερινοῖς ἀρότοις αὐώνυμα λοιπὰ πθοσηγορία. ἔστι δὲ ἃ καὶ γένεσις αὐτ, μία καὶ ἁπλῆ· φύτη γὰρ ἐκ σπέρματος, ἐὰν μή τι σταυλον ἢ ὀλίγον ἐκ τ ῥίζης. ὥραι δὲ τ σπορᾶς τ πλέωμ δύο. πρώτη δὲ καὶ μάλιστα, ἡ πρὸ τοῦ πλειάδων δύσεως· ἣν καὶ Ἡσίοδος ἐπολάθηκε, καὶ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι. διὸ καὶ λαθεῖν ἔνιος αὐτῆς ἄρτον. ἄλλη δὲ, ἀρχομένη τ ὕρος, μετὰ τὰς βοπὰς τ χειμῶνος. ὁ τ αὐτ δὲ ἑκατέρᾳ· τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν θέλει πρωϊσπορεῖσθαι, τὰ δὲ ὀψέ· οἷα τὸ μὲν σῖτον ναθαι φέρειν οὐκ χειμῶνας· τὰ δὲ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ὥρας ὁ ἀκαθῶς ἔχει, καὶ πρὸς χειμῶνα καὶ πρὸς ἔαρ. πρωϊσπορα μὲν οὖν ἐστι, κριθή, πυρός, ὀλύρα, καὶ τόπων ἡ κριθὴ πρωϊσπορώτερον. ἔτι δὲ ζειαί, τίφαι, ὀλύρα, καὶ ἔτι ἕτερον ὁμοιόπυρον· ἅπαντα γὰρ σχεδὸν ὁ αὐτὸς χρόνος σπορᾶς. τ δὲ λεγχεδροπῶν μάλιστα, ὡς εἰπεῖν, λύαμος, καὶ λέγχος· ταῦτα γὰρ διὰ τὴν ἀδφόνειαν πθολαβεῖν

πθολαβεῖν τὴν ῥιζώσει βάλετ' τὸ χεῖμωνος. πρωϊσπορον δὲ καὶ ὁ θέρμος· ἀπ' τ ἄλλων γάρ φασι δεῖν καταβάλλειν σύβυς. ὀψισπορα δὲ τούτων αὖ τῶν, ὅσα διαφέρει τοῖς γνώσιν· οἷον πυρῶν ζυγός, καὶ λριθῶν, ὃ καλοῦσι βρίγνονον, διὰ τὸ γὰ πρώτου τελεῖσθαι. καὶ τῶν χεδροπῶν τὰ ποιάδε, φακός, ἀφάκη, πισός. γὰ ἀμφοτέρας δὲ ταῖς ὥραις, τῶν χεδροπῶν, καθάπ' ὄροβος, ἐρέβινθος. οἱ δὲ μὴ τ λύαμον ὀψὲ σπείρουσιν, ἐὰν ὑστερίσωσι τ πρώτων σπόρων. ἁπλῶς δ' πρωϊ σπερέον τὰ μὴ διὶ ἰσχύν, ὡς ὁ διωλυμένα φέρειν τοὺς χειμῶνας· τὰ δὲ δ' ἀσθένειαν, ὅπως πθ λάβωσι ταῖς ῥίζαις τ αὔξησιν. διὸ καὶ τ ὄν αὐτ. βίτη δ' τ θερινῶν, ἥν ἔνιοι μν, γ' ἡ λέγχρος καὶ σήσαμ), ἔτι δ' ἐρύσιμον, καὶ ὁρμινοῦ χρόνοι μὲν ὧν ἑκάσων ὅροι. βλασάνει δὲ τὰ μὲν θᾶττον, τὰ δὲ βραδύτερον. καὶ λριθὴ μὲν καὶ πυρός, ἑβδομαῖα μάλιστα· πεπτορεῖ δὲ ἡ λριθὴ μᾶλλον. τὰ δ' ὀψιμα τετραταῖα, ἡ πεμπταῖα, πλὴν λυσιμων. λύαμος δὲ, καὶ τ σιτωσλῶν γὰ πλέωσιν· ἐνιαχοῦ δὲ καὶ πυρὸν ἑκταῖος, ὅτε δὲ καὶ εἰκοσαῖος. λυσφύεται γὰρ γὰρ οὗτος πάντων. ἐὰν δὲ λὴ καὶ παρένθος ὦσι πλέον ὕδωρ ὧν γένητ', καὶ παντελῶς. εἰ δὲ τ ἐν οἷς ἐαρινοῖς αὐτοῖς θᾶττον ἡ ἐκφυσις σλὰ τ ὥραν, σκιερὸν. χρὴ δὲ τὰς αὐκλασήσεις, καὶ τὰς διαφύσεις ταύτας, ὡς ὧν τὸ ταῦ διαλαθεῖν. γένεσθαι γὰ γὰρ ἐλάττοσιμ ἡμέραις, καθάπ' γὰ αὐγύπνου· βρισῶν γαρ φησι, καὶ τετάρτιον αὐτὸ λειν. πᾶν δ' ἄλλος δὲ, γὰ πλέοσι δὲ τὸν ἐρκλώσαν. ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλογον, ὅταν καὶ χώρα καὶ ἀὴρ διαφέρη. καὶ πρωϊαίτερον ἢ ὀψιαίτερον ἀρόσειν, καὶ τὰ ὧν γινόμενα αὖ ὁμοια τυγχάνει. ἡ μὲν γὰρ μανὴ καὶ λιφὴ καὶ δυκαρπωτέρα ἐστὶ, ταχὺ καὶ ῥᾳδίως αὐαπλίπλωσιν· ἡ δὲ γλίσχρα, καὶ βαρεῖα, βραδίως· ἡ δὲ τῆς τόπος αὐχμωδέστερα, βραδίως. ἔτι δὲ αὖ χειμῶνες ὧν γένητ', καὶ αὐχμοί, καὶ σύβλιαι, καὶ πάλιν ὑδαίτα. καὶ γὰρ γὰ τούτοις πολὺ πθαλλάττουσιν. ὡσαύτως δ' καὶ ἐὰν ἡ γῆ ὡς πθειργασμένη, καὶ λόπτρον ἔχοντα τυγχάνῃ· καὶ ἐὰν μηδὲν τούτων. ἐπεὶ δὲ πολὺ τ πρωϊσπορεῖν ἐπαινοῦσι, καὶ ὀψισπορεῖν, ἀπὸ χώρας δ' διαφέρουσιν. γένεσι δὲ καὶ πολὺ ἐλάττω πάντα πρωϊσπορεῖν εἰώθασι, σλὰ ψυχρότητα τ χώρας, ὥσπερ οἱ φακεῖς, ὅπως ἂν οἱ χειμῶνες μὴ νήπια κατακλαύσωσι. βλασάνει δὲ τὰ μὲν ἐκ τ αὐτ τῇ ῥίζαν ἀφιέντα, καὶ τὸ φύλλον· τὰ δ' ἑκάτερον δ' ἑκατέρου τ ἄκρου. πυρὸς μὲν οὖν, ὃ λριθὴ, καὶ τίφη, καὶ ὅλως ὅσα σιτώδη, πάντα δ' ἑκατέρου. πάντα γὰ δεῖ σκληρὰ ἀφιέναι, ἀπὸ μὲν τ ἑαυτοῦ τ παχέος τ ῥίζαν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄνω τ βλαστόν. ἔρ δ' ἂν μὴ συνεχὲς γένητ' τὸ ἀμφοῖν, τ τε ῥίζης μὴ τ καυλοῦ. λύαμος δὲ, καὶ τὰ ἄλλα χεδροπὰ, οὐχ ὁμοίως· ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτ τὴν ῥίζαν, καὶ τὸν καυλόν. καθὸ μὴ ἡ πρόσφυσις αὐτ ἐστι πῶς τὸν λοβόν, γὰ ὧν μὴ ἔχουσιν οἷον ἀρχὴν ἵνα φανεραὶ ἐπ' γίωμ δὲ μὴ ἀεδιῶδες φάνετ', καθάπ' ὧν τ λυαίμων, καὶ τῶν ἐρεβίνθων, καὶ μαλιστα τῶν θέρμων. ἐκ τούτων γὰρ ἡ μὲν ῥίζα κάτω, τὸ δὲ φύλλον καὶ ὁ καυλὸς ἄνω χωρεῖ. ταύτη μὲν οὖν τῇ διαφορᾷ. τῇ δὲ ὁμοίως ἔχειν, ὡς πως γε καὶ τ πρόσφυσιν τ λοβῶν καὶ τ σάκχυος ἀφιέναι τὴν ῥίζαν, καὶ μὴ καθάπ' γὰ ὧν τοῖς δ' γε ὁμοίοις ἔστιν αὖ πάλιν, οἷον ἀμυγδάλη, καρύᾳ, βαλανῳ, τοῖς τοιούτοις. γὰ ἅπασι δὲ ἡ ῥίζα μικρῷ πρότερον ἐκφύεται τ καυλοῦ. συμβαίνει δ' ἐν γε τοῖς σιλώδεσιν, ὥστε τὸν μὲν βλαστὸν γὰ αὐτῷ τῷ ἀπέρματι βλασάνειν πρῶτον· αὐξανομένου δὲ, λίσασθαι τὰ ἀπέρματα. πάντα γάρ πως καὶ ταῦτα δ' ἀμερῆ. ἐὰν δὲ μὴ χεδροπὰ φανερῶς ᾖ τὰ σίβυρα, καὶ σώθετα, πλὴν δὲ ῥίζαν σύβυς ἔξω πθωθέσθαι. γὰ δὲ τοῖς χεδροποῖς, σλὰ τὸ ἀεὶ αὐτὰ εἶναι, οὐκ ἂν δ' συμβαίνῃ. πθοτρεῖ δὲ ἡ ῥίζα μικρὸν ἀναφύεσθ δὲ ἡ μὲν λριθὴ, καὶ ὁ πυρός, μονόφυλλα· ὁ δὲ πισός, καὶ ὁ λύαμος, καὶ ὁ ἐρέβινθος, πολύφυλλα. ῥίζαν δὲ ἔχει τὰ μὲν χεδροπὰ πάντα ξυλώδη, καὶ μιαν· ἀπὸ δὲ ταύτης καὶ ἀκρφύσεις λεπτάς. βαθυῤῥιζότατον δὲ, ὡς εἰπεῖν, τότων ὁ ἐρέβινθος. φύεται δὲ καὶ πλαγιάζων. ἀλλ' ὁ πυρὸς, καὶ ἡ λριθὴ, καὶ σλὰ ἄλλα τὰ σιλώδη, πολυῤῥιζα καὶ λεπτορρίζα· διὸ καὶ τὰ ῥοβώδη πολύκλαστα, καὶ πολύκαυλα πάντα τὰ ῥιαῦτα. χεῖλον δὲ καὶ γὰντιωσίς τις ἑκατέρῳ ὄζει· τὰ μὲν γὰρ χεδροπὰ, μονόῤῥιζα ἐισι, πολλὰς ἄνωθεν ἀπ' τ καυλοῦ ἀκρφύσεις ἐχοντα, πλὴν λυαίμων· τὰ δὲ σιτηρὰ, πολυῤῥιζα. πολλὸς γὰρ αὐίνσι βλαστὸς· ἀπαθλάσει δὲ ὅτι, πλὴν ἄπυ γένος πυρῶν τοιοῦτο, ὃς καλοῦσι σιτανίας καὶ λειβανίας. ἐν μὲν ἂν χειμῶνα φ τῇ χλόῃ μᾶλλον τὰ σιλώδη. διαγελάσεις δὲ τ ὥρας, καυλὸν ἀφίησιν ἐπ' τ μέσου, καὶ γονατοῦ. συμβαίνῃ δ' ὀλίγους φ τῷ ζοίτῳ γόνατι, ζοῖς ἢ φ τῷ τετάρτῳ, καὶ τὸν σάκχυν ἔχειν· ἀλλ' ὁ φανερὸν φ τῷ ὄγκῳ. γίνεται δ' φ τῷ ὅλῳ καλάμῳ πλέω τούτων, ὥστε σχεδὸν ἅμα τῷ καλαμοῦσθ σωίσασθ μικρὸν ὕστερον. ἀλλ' ὁ πρότερον φανερὸς γίνεται, πρὶν ἂν πθαυξηθεὶς φ τῇ καλύκι γένητ'. τότε δ'

ἡ λύνσις φανερὰ σχε τὸν ὄγκον. ἀκλυθεὶς δ' δύθυς δ' αὐθεῖ μεθ' ἡμέρας τέτταρας ἢ πρώτη, καὶ πυρὸς ἡ λειβή. ἡ αὐθεῖ σχεδὸν τὰς ἴσας. οἱ δὲ τὰς πλείσας λέγοντες, γὴ τοῖς ἐπάφασιν ἀπανθεῖ. ἀλλὰ τῶν χεδροποῦν χρόνος ἡ ἄνθησις. χρονιώτατα δὲ τ μ ἄλλων, ὀρόβου καὶ ἐρεβίνθου. τούτων δὲ ἀπάντων, τ λυαμος· ἡ γὰρ μεγίστη διαφορᾶς· τεττάρακοντα γὰρ ἡμερῶν αὐθεῖν λέγουσι. πλὴν οἱ μὲ ἀεὶ πρανθάνοντες ἑτέρα ἡ ἑτέρα, λέγουσι· ἡ μέρος γὰρ αὐθεῖν. οἱ δ' ἁπλῶς. ἡ γὰρ ἄνθησις τ μ σαχυηρῶν, ἀθρόα. τῶν δὲ ἑλοβωσίων καὶ χεδροπῶν πάντων, ἡ μέρος· πρῶτα γὰρ αὐθεῖ τὰ λάτω· ἡ ὅταν τοῦτα ἀπανθήσῃ, τότε ἐχόμενα· ἡ ὅτως ἀεὶ βαδίζει πρὸς τὰ ἄνω. διὸ πολλὰ τ ὀρόβων τίλλετ', τὰ μ λάτω διαπερύηκότα, τὰ δ' ἄνω χλω-
3 ρὰ πάμπαν. Μετὰ τ ἀπάνθησιν, ἀσβύνονται, πυρὸς μ καὶ λειβῆ πεσαρακοντάια μάλιστα· πρωϊπλησίους δ' πῶν· ἡ τ' ἄλλα τὰ διαῦτα. πεσαρακοντάια δὲ φασι καὶ τ λύαμον· ὥστε γὰ ἴσας αὐθεῖν, καὶ πελᾶσθαι. τὰ δ' ἄλλα γὰ ἐλαττόσιν, ἐλαχίστας δ' ὀρεβίνθους· ἐπτὰ γὰρ ἀπ' τ αὐτὰς γὰ πεσαρακοντα τελειοῦντ' τοῖς ἀπόσαις, ὥσπερ ἔνιές φασιν. ἐπεὶ τόν γ' ὅλον, ὅτι τάχιστα, φανερόν. οἱ δὲ λίγχροι, καὶ τὰ σίλικα, καὶ οἱ μέλινοι, καὶ ὅλως τὰ θερινά, χεδρὸν ὁμολογεῖ τὰς πεπαρακονθ' ἡμέρας λαμβάνειν· οἱ δὲ φασι, ἡ ἐλάττους. διαφέρει δὲ καὶ πῶς τ πελέωσιν χώρα γὲ χώρας, ἡ ἀὴς ἄερος. ἐν ἐλάττοσι γὰρ ἔνιαι δυκᾶσιν ἐκφέρειν, ὥσπερ ἄλλαι τε, καὶ μάλιστα ὧν διλόλως αἰγυπτος· ἐκεῖ γὰρ λειβιᾶς μ ἐν ἑξαμήνῳ. πυροὶ δὲ
* πρὸ τ ἐλάσια, πυροὶ μ ἐν τῇ ἑβδόμῳ· πρᾶ τ ὡς πλείσους, ὀγδόῳ. πυροὶ τ ἐν πῶν-
ἐπιλαμβάνουσιν. ὁ μὲν δὲ ἐκεῖ τόγε πᾶν πλῆθος ὅτως, ἀλλ' ὅσοι εἰς ἀπῆχήν. δομίζετ' γὰρ πῶς ἱερῶν ἴνων χρεῖαν ἄλφιτα νέα τῶν ἐκτὸς μὲν, ἡ ταῦτα ἐκ τ ἄνω τόπων ὥσπερ μεμφμο-
λέγετ' δὲ καὶ ἐν σικελίᾳ τ μεσηνίας, ἐν τοῖς λαλεμῶναις μύλαις, πρεῖαν ἴνα γίνεσθ πῶν πελέωσιν τ ὀνίου. τ τ ὀσπρίων μ γὰρ ὥσπερ τ ἐξ μῆνας, τ δὲ τῷ ὑσάτῳ ὥσπερ τὰ θερίζειν ἅμα τοῖς πρώτοις. ἀραθὸν δὲ διαφέροντος ἐν τ χώραν, ὥστε βιάκοντα χόας ποιεῖν, ἔχειν δὲ καὶ νομὰς θαυμασὰς ὅλως. χ μάλιστ' δὲ πθαυμασιώτερον λέγουσιν· χ γὰρ βιάκοντα μόβας ὥσπερ τὰ θερίζεσι. διὸ ἡ λέγειν αὐτούς, ὅτι μέχρι τούτου δεῖ ὥσπερ, ἕως ἂν ἴδηι τὰς δρέπανα. γίνεσθ δ' ὅτε ὄψιμα τοῦτα, ὅτε πολλὰ πῦ αὐτοῖς. λανθάνει δέ πινα διαδύνασα τ χώραν βοφθὴν· ἡ γὰρ ἐν σιφόρον μὲν, ἡ ἐλαυφόρον ἀγαθὴν, ἀμπελοφόρον δὲ μέβιαν. ὑπερβάλλον δέ τ τούτ, καὶ πάντων θαυμασιώτερον, τὸ πρὸ χαλκίαν τ νῆον τ ῥοδίων γινόμενον· ἐκεῖ γάρ φασιν εἶναί ἴνα τόπον † πρῶϊον ἡ εὔφορ), ὡς παρέσθ λειβῶν, ἅμα ταῖς ἄλλαις θερίσασθαι ταύτας, πείρασιν ἢ τε πάλιν ἑτε θερίζοσιν ἅμα τοῖς λοιποῖς. μεγίστη μ ὄν, ἐπεὶ ἀληθῶς, αὕτη διαφορά. τ γ εἰς ἑτέραν χώραν μεθενεγκόντας πείρασθ, ὥσπερ ἐκ κιλικίας φα-
σὶν εἰς λακπαδοκίαν, καὶ ὅλως τ ἐπέκεινα τ ταύρου, ἥπερ ἄρτου. φανερὰ γὰρ ἡ τ τόπων διαθεσις. τὸ δὲ τ αὐτῶν διαφορά, γ ὥστε γε ἅπαξ ἄλλαι, σύμορον ὅσαν ἡ μίαν, θαυμασιώτατον. αὕτη μὲν δὴ γ μεγίστη διαφορᾶς. τ ἡ τ τὰς ἄλλας χώρας ὁ πολλῶν, ὁ δὲ μίαν τ γε χρόνον λαμβάνειν διαφοράν. πρωτρεῖ γὰρ ταῖς ὥραις τὰ ἀδηνησι τ πρὸ τ ἐλάττονος, ἡμέρας διακοντα, ἢ ὁ πολλῷ πλείοσιν. εἰ μὲν δὴ ἡ ὁ ἀσπρὸς πρότερον, μετάθεσις ἂν εἴη χώρας. εἰ δ' ἅμα, διηνεκῶς πλείων ἂν ὁ χρόνος. ὁ μικρὰν ἡ ποιῶσι διαφορὰν ὁ δὲ οἱ τόποι, καίπερ ἔνιοι σιφέροντες ὄντες. τὰ γὰρ γ σαλαμῖνι πρωτρεῖ πολύ τ ἄλλων, τ γ τῇ ἀπῆχήν· ἡ ὅλως τὰ ὠμβαλάσσια, καὶ εἰς ταῦτα καὶ εἰς σὺ ἄλλας λαπρός. ὡς τὰ πρὸ τ ἀκτ λαλε μῶλλον τ ψιλοπόννησα, καὶ τὰ ἐκ φαλήκη τ μεγαρίδος. πλὴν γ ταῦθά γε συμβαλλόμενα καὶ ὁ λεπτογεων εἶν καὶ ψαφαρὰν πλὴν χώραν. καὶ τὰ μὲν πρὸ τ γένεσιν καὶ πλὴν τελέω σιν, ὅτως ἔχ. διαφέρει δὲ καὶ ὅλα τὰ γένη τὰ διηρημένα τ γῆν, οἷον σίτου, χεδροπὰ τὰ θερινά, καὶ λαβ ἕκαστον γένος τὰ ὁμοιογῆ. τὰ μὲν γὰρ σιτώδη, τὸ φύλλον ἔχει λαλώμου. τῶν δὲ χεδροπῶν, τὰ μὲν πρὸ φέρες, οἷον ὁ λύαμος, καὶ χεδρὸν τὰ πλεῖα· τὰ δὲ πρὸ μηκέστρον, οἷον ὁ πισός, καὶ ὁ λαθυρος, καὶ ὁ ὠχρός, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ μὲν ἰνώδη, τὰ δ' ἄφλεβα καὶ ἄϊνα. τὸ δὲ σίλικα, καὶ τὸ ἐρύσιμον, ἰσλιώτρα παρὰ ταῦτα. πωλιμ ὁ λαυλὸς τῶν μὲν γονατώδης, καὶ λοῖλος, διὸ καὶ λαλεῖτ' λάλαμος· τῶν δ' ἄλλων χεδροπῶν, ξυλωδέστερος. ξυλωδέστατος ἡ ὁ ὀρέβινθος. τ δὲ θερινῶν, λέγομεν μὲν ἡ μηλίνη λαλαμώδη, σησαμῆ δὲ ἡ ἐρυσίμη, ναρθηκώδης μᾶλλον. καὶ τὰ μὲν ὀπὸν ὀρθόκαυλα, λαθάπερ πυρὸς, ἡ λειβῆ, καὶ ὅλως τὰ σιτώδη ἡ θρινά· τὰ δ' πλαγιόκαυλα μᾶλλον, οἷον ἐρέβινθος, ὄροβος, φα-

ὅτω πρώϊον

λαθρεστά

κὸς. τὰ δ' ὠμὰ εὐκαυλα, λαθάπερ ὠχρὸς, πισός, λάθυρος. ὁ δὲ δόλιχος, ἐὰν πρακατάπηξη τις ξύλα μακρά, ἀναβαίνει, ἡ γίνετ' λαχιστιμος· εἰ δὲ μή, φαῦλος, καὶ ἐρυσιβώδης. μόνος δὲ μάλιστα τ χεδροπῶν ἀρθόκαυλος ὁ λύαμος. ἔχ δὲ ἡ τὰ ἄνθη διαφορὰν, † ἡ τῇ θέσει. τὰ εἰ ὧν χεδρὸν γ τοῖς λαθύροις διέλεγεν, ὅτι τὰ μ χνοώδη, λαθάπερ πα ἡ πάντες τὸ χυλώδες· τὰ δὲ φυλλώδη, λαθάπερ τῶν χεδροπῶν, ἡ τῶν πλείοσιν ὁ λοβάνθη. χνοώδεις δὲ ἡ τὸ τοῦ λένυρα, ἡ μελίνη· τ δὲ σισάμη, καὶ τ ἐρυσίμη, φυλλῶδες. καὶ ὅτι δ' ἡ τὰ μὲν ἔχει πόδ' αὐτὸν ὁ λαπρὸν, οἷον τὰ σιτώδη καὶ λειχρώδη πόδ' τὸν σάκχαρον· τὰ δὲ χεδροπὰ, ὀλ αὐτοῦ πως τ ἄνθος, ἢ ἀπό τε γ αὐτ ἀρχῆς γίνεται. ἡ πλὴν ἄνθησιν ὅτι τὰ μ ἀθρόαν, τὰ δὲ ἡ μέρος πιεῖτ' ἡ τάλλα δὲ τὰ πρὸ πλήσια τοῦτο. ὁμοίως δὲ ἡ τὰ
10 ἡ οὐς λαπρός· ὅλα τὰ μ ἔχ σάκχαρον, τὰ δὲ χεδροπὰ λοβόν, τὰ δὲ λειχρώδη φοβῶν. ἡ γὰ λα λαμώδης ἀπόφυσις, φοβῶν. τὸ δὲ ὅλον, τὰ μὲν ἀγγειόσπερμα, τὰ δὲ γυμνόσπερμα, τὰ δ' γυμνόσπερμα. καὶ ἔλα τὰ μὲν ἀκρόκαρπα, τὰ δὲ πλατιόκαρπα, καὶ ὅζα δὴ ἄλλα ταύτης ἔχετ' γ θεωρίας. ὅλως δέ, πολυκαρπότερα ἡ πολυχόλεστερα τὰ χεδροπά. τούτων δ' ἔλ μᾶλλον τὰ θερινὰ· λίγχρα, καὶ σίλικα μον· αὖ τ δὲ χεδροπῶν μάλιστα φακός. ἁπλῶς δέ, τὰ μικροσπερμότερα μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν. ὥσπερ καὶ τ λαχανωδῶν λύμινον, ἁπάντων ὄντων πολυσπέρμων. ἰσχυρότερα δ' πῶς· μᾶλλον γὰ χμῶνα, ἡ ὅλως τὰ τ ἄερος, τὰ σιτηρά· πῶς δ' τ τροφήν, τὰ χεδροπά. τάχα δὲ τ τόγε ἡμεῖν, ῥῖς ἄλλοις αὐά παλιν. Τὰ μὲν δὴ ὅλα γένη πιαύτας 4
ἔχει διαφορὰς, τὰ μὲν ὁμοιογῆ. τὰ δὲ ὁμοιογῆ, διλονότι ἡ πλὴν τῶν μερῶν αὐξομαλίαν· οἷον τῶν σιτωδῶν, πυρὸς † λειβῆ, σταφυλοφυλλότερον, ἡ λειοκαυλότερον, ἡ πυκνότερον, ἡ λειβῆς σχῆ-
20 γλιχρότερον ἔχ τὸν λαυλὸν, ἡ διυλαθατώτερον. ἅμα δὲ καὶ ὁ μὲν γῶν χιτῶσι πλοῖς, ἡ δὲ φυλλότερον γυμνή· μάλιστα γὰρ δὴ γυμνοσπερμᾶν ἡ λειβῆ. πολύλοβον δὲ καὶ ἡ τίφη, ἡ ἡ ὀλύρα, καὶ πάντα τὰ φιλῶδη· ἡ μάλιστα πάντων, ὡς εἰπεῖν, ὁ λερόκος. ἔσι δὲ ἡ ὑψηλότερον ὁ λαλαμος τ πυρῶν, ἡ γ λειβῆς· καὶ τὸν σάχυν ἀπηρτημένον ἔχει τ φύλλα μᾶλλον ὁ πυρός. ἴδιον δὲ καὶ τὸ ἄχυρον τ λειβίνου τὸ πύκνον. ἐγχυλότερον γὰρ, τὸ μαλακώτερον. διαφέρει δὲ ἡ λειβὴ ἡ τοῦτον τῶν πυρῶν· ἡ μὲν γὰρ σοιχειώδης, ὁ δὲ πυρὸς ἄσοιχος, καὶ πανταχόθεν ὁμαλής. τῶν μ ὅλων γῶν πῶς γένος, διαῦταί ἰσὶν εἰσι διαφοραί. λαβ ἑκάτερον ἡ τόπων πάλιν, οἷον πυρῶν ἡ λειβῶν, πολλὰ γῶν, ἡ ταῖς λαχανώδεσιν αὐτοῖς διαφέροντα, καὶ ταῖς σάκχυσι, καὶ ταῖς ἄλλαις μορφαῖς, ἡ ἐπ ταῖς δυνάμεσι, ἡ ῥῖς πάθεσι. τ μ λειβῶν αἱ μὲν εἰσι δίσιχοι, αἱ δὲ βίσιχοι, αἱ δὲ τρίσιχοι ἡ πλείονες, ἡ τετράσιχοι· καὶ γὰρ ταῖς τὸ γένος ἐσί-
30 πυκνότεραι δ' αἱ ἡ πλὴν θέσιν, ὡς ἐπ πᾶν, αἱ πολυσιχότεραι. διαφορὰ δὲ μεγάλη ἡ τὸ πραβλασικιλὸν τε εἶν, λαθάπερ εἴπομεν, τ ἰνδικήν. ⓒ οἱ σάχυες δὲ τ μ μεγάλοι ἡ μανότεροι τ λειβῆς, τῶν δὲ ἐλαττος ἡ πυκνότεροι· ἡ ἀπέχοντες δὲ τῶν φύλλων, τῶν μ πολύ, τῶν δὲ μικρόν, ὥσπερ τ ἀχιλλέως λαλεμώνη. ἡ αὖ τ δὲ τ λειβῆς αἱ μὲν τρογγυλότεραι ἡ ἐλάττους, αἱ δὲ πεμηκέστεραι ἡ μείζους, ἡ μανώτεραι ἡ τ σάχυ. ἔτι δὲ αἱ μ λόγχαι, αἱ δὲ ἀπορφυρίζουσαι, αἵπερ ἡ πολυανθ τοι δυκᾶσιν εἶν, ἡ πῶς οὖν χειμῶνας ἢ ἡ τὰ πνεύματα ἡ ὅλως τὴν ἀέρα τῶν λόγχων ἰσχυρότεραι. πολλὰ δὲ γῶν ἡ τ πυρῶν δύθυς δεῖν, ἀπὸ τ χω-
ρῶν ἔχοντα τὰς ἐπωνυμίας· οἷον λίβυνοί, πόντιοι, θρᾷκες, ἀσύριοι, αἰγύπτιοι, σικελοί· διαφέροντες δὲ ἡ ταῖς χροιᾶς, ἡ τῇς μεγέθεσι, ἡ τοῖς ἔθεσι, ἡ ταῖς ἰδιότησιν. ἔχουσι δὲ γὰ ταῖς δυνάμεσι ταῖς τε ἄλλαις, ἡ μάλιστα ταῖς πῶς τ σίτου ζωῆς, ἡ ἀπ' ἄλλων τὰς πρὸς ἡμᾶς χρείας,
40 οἷον λαχρυσίας, σλεγγύς, ἀλεξανδρῆος. ὧν ἁπάντων ἐν τοῖς εἰρημένοις τὰς διαφορὰς λη πῶ. ἔχ ἥκιστα δ' οἰκεῖον, εἴ τις λαμβάνοι τὰς διαῦτας· οἷον εἰσὶν οἱ μ πρῶϊοι, οἱ δ' ὄψιοι· ἡ δύσεξεις, καὶ πολύκοποι· οἱ δὲ καὶ ὀλίγοκοι καὶ μεγαλοσταχεῖς, οἱ δὲ μικροσταχεῖς· καὶ οἱ μὲν γὰ λαλλυ κὶ πολλὴν χρόνον, οἱ δ' ὀλίγον ἔχοντες, ὥσπερ ὁ λίβυνος· καὶ λαλαμον οἱ μὲν λεπτόν, οἱ δὲ παχύν· καὶ ὥστε ὁ λίβυνος ἔχει, παχὺν δὲ ὁ λαχρυσίας. ἔτι δὲ, χιτῶνας οἱ μὲν ὀλίγους, οἱ δὲ πολλὰς, ὥσπερ ὁ θρᾳκικός. καὶ ὁ μὲν μονοκάλαμος, ὁ δὲ πολυκάλαμος, καὶ μᾶλλον δὲ καὶ ἥπιον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπ πᾶν πλήσιον τὰ τοις, ἡ τοῖς πρότερον εἰρημένοις, λατὰ τὰς διανομεις· αἱ γὰρ φιῶται φυσικώτεραι δόξαιεν ἂν εἶναι τῶν διαφορῶν. γ αἷς καὶ ὁ τῶν βιμήνων, ἡ τ διμήνων, ἡ εἴ τι γένος γ ἐλάττοσιν ἡμέραις τελῶν, λαθάπερ φασὶν εἶν πρὶ τὴν βύβλιαν, τεσσαράκοντα ἡμέραις ἀπὸ τ ἀπορᾶς ἀθρόων τ καὶ τέλος ἰσχύσαι εἶν δ' ἰσχυρὸν
ῥόσαν, ἡ βαρύ·

ξύλον, καὶ βραχύν, ἐχ ὥσπερ τ βίμλωον λάφου· διὸ καὶ τοῖς οἰκέταις πρέχειν· καὶ γὰρ ὁδὲ πίτυρον ἔχειν πολύ, ἀπανιώτατος μὲν ὢν ☪ τἀχισος ἐς τελέωσιν ὅτος. εἰσὶ δὲ ☪ δίμηνοι ἴυγες, οἵπερ καὶ ἐκ σικελίας ἐκομίδησαν εἰς ἀχαΐαν· ὀλιγόχοοι δὲ, καὶ ὀλιγόγονοι, καὶ λάφοι κ τ τῶν προσφοραν, καὶ ἡδεῖς. καὶ ἄλλοι δ' εἰσὶν οἱ ποδὶ δύβοιαν εἰσί, ☪ μάλιστα γὰ τῇ ἀαρυσίᾳ. τρίμηνοι δὲ πολλοί, καὶ πανταχῆ λάφοι ὅτοι καὶ ὀλιγόχοοι, καὶ μονοκάλαμοι κ τ τῶν ἐκφυσιν, καὶ τὸ ὅλον ἀδρωτῆς. λαφόταῦος μὲν δὴ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πυρὸς ὁ ποντικός· βαρύτρος δὲ ἤδη ἐς τὸν ἐλάφια πεφαγινομένων, ὁ σικελός. τότε δ' ἐπὶ βαρύτρος ὁ βοιωτίς. σημεῖον δὲ λέγασιν, ὅτι οἱ μὲν ἀθλιπτοὶ γὰ τῇ βοιωτίᾳ τρίμηνοι κόινικα μόλις ἀνάλισκουσιν· ἀθλιάζει δὲ ὅταν ἔλθωσι, τριθημικόινικα ῥᾳδίως. λάφος δὲ, καὶ γὰ τῇ λακωνικῇ. τότων μὲν δὴ γένη ταῖς χώραις καὶ τῷ ἀέρι ὁ αὐλών. ἐπεὶ καὶ ποδὶ τ ἀσίαν πρέρω βαλκῆσιν, γὰ μὲν πινι τόπων ὅτως ἀδρὸν εἶναί φασι τ σίτον, ὥστε πυρλιῶς ἐλαίας μέγεθος λαμβάνειν. γὰ δὲ ῥῖς ποσώδεις λαλεμίνοις, ὅτως ἰσχυρὸν, ὥστ' εἴτις πλεῖσον πποσγένοιτο, διαῤῥήγνυσθαι· καὶ τὸν μακεδόνων πολλὸς ὁδὸν παθεῖν. ἄ τοπον δὲ, καὶ ἀνομολογούμενον πᾶς τὸν τ τριμήνων λαφότητα, τὸ ποδὶ αὖ πυγλικὸς συμβαῖνον· εἰσὶ γὰ οἱ μὲν σκληροὶ, πεινοί· οἱ δὲ μαλακοὶ, χειμερινοί. πολὺ γὰ διαφέρει τῇ λαφότητι ὁ μαλακός. ὁμοίως δὲ καὶ δίνο αῤότους, ὡς ἔοικε, πανὸς τὸ σίτε ποιοῦσται, τὸν μὲν χειμερινὸν, τὸν δὲ πεινόν, γὰ ᾧ καὶ τὰ ὄασρια καταβάλλουσι. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μὲν λαθαροὶ αἰρῶν, ὥσπερ ὁ πυγλικός, καὶ ὁ αἰγύπλιος· λαθαρὸς δὲ ὧδικῶς κ ὁ σικελός, καὶ μάλιστα ὁ ἀκραγαντῖνος ἐκ αἰρώδης. ὁ δὲ σικελὸς, ἰδιον ἔχει τὸ μελαμπυρον λαλὸ μλνον, ὃ ὄζιν ἀβλαβὲς, καὶ ἐχ ὥσπερ αἶρα βαρὺ καὶ λεφαλαλγές. ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα, λαθαπερ ἐλέχθη, ταῖς χώραις αὐαθετέον, καὶ ὅσον ὠφελεῖται τοῖς γένεσιν. γὰ δὲ ποῖς ὀασρίοις ἐχ ὁμοίως δεῖ λαβεῖν τὰς διαύτας διαφορᾶς, εἴτ' ὂν ἀλλ' τὸ μὴ ἀῤῥεπάζειν ὁμοίως, εἴτε καὶ ἀλλ' τ μονοειδίστερα τυγχάνειν. ἔφω γὰρ ἐρεβίνθε, καὶ φακῶ, καὶ ἐπ' ὀλίγον λυάμε, καὶ ὀρόβε, λαθάσπερ ἡ τῶν χρωμάτων καὶ τῶν χυλῶν ἀλλαφορά, τῶν τε ἄλλων † οἱ ποιδσιν ἰδίας. οἱ δὲ ἐρεβίνθοι, καὶ τοῖς μεγέθεσι, καὶ τοῖς χυλοῖς, καὶ τοῖς χρώμασι, καὶ ταῖς μορφαῖς διαφέρουσιν, οἷον λεῖοί ὀροβιᾶδες * αὐὰ μέσον. ὧδι πᾶσι δὲ τὰ λόβικὰ γλυκύτερα· καὶ γὰ ὁ ὄροβ⊖, καὶ φακός, καὶ ἐρέβινθ⊖, καὶ λυάμος, καὶ σήσαμον. ἔσι γὰ κ σήσαμον λόβικον. ἀλλὰ μᾶλλον γὰ τοῖς ζωοῖσδε ποιεῖν ὅτι τὰς διαφορᾶς, οἷον ὧδι πάντα τὰ † ἐλλέβορα. τὰ μὲν αὐτῶ διαφέρα, καὶ ὥσπερ συμφαύοντα τυγχάνει, λαθαπερ ὄροβος, ποσός, καὶ σκολόν τὰ πλεῖσα· τὰ δὲ λεῖα πεφαγμένα, λαθάπερ θέρμος, ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ ἰσλίως τὸ σήσαμον· καὶ τὰ μὲν μακρόλοβα, τὰ δὲ στρογγυλόλοβα, λαθαπερ ἐρέβινθος, αὐαλογον δὲ ἀκολαθεῖ κ τὰ πλήθη τῶν ἀσρμάτων· ἐλάττω γὰρ γ τοῖς μικροῖς, ὥσπερ γ τε τῷ τῶ ἐρεβίνθω, καὶ γ τῷ τῶ φακῶ· κ τὰ παπλήσια δ' ἴσως ἀε ζωῦται, καὶ ἃς ὧδι τ σιτηρῶν ἐλέγομεν ποδὶ τῶν σαχύων κ αὖ τῶν τῶν λαρπῶν. ἐπεὶ κ οἱ λαλόμενοι λοβοὶ, χεδὸν ἀκόλαθοι τοῖς ἀπέρμασίν εἰσιν· οἱ μὲν ἐπιπλατεῖς, ὥσπερ οἱ τ φακῶ, καὶ τ ἀφάκης· οἱ δὲ λυλινδρώδεις μᾶλλον, ὡς οἱ τῶν ὀρόβων. τ πίσα γὰρ τὰ ἀπέρματα ἑκατόρωθεν ζωῦται τ ῥῖς σημασιν. ἀλλὰ τὰς μ ζωύτας διαφορὰς πολλὰς ἄν τις εὕροι καθ' ἕκασον· ὧν αἱ μὲν κοιναὶ πᾶσιν, αἱ δὲ ἴδιαι λατὰ γένος. ὧν δὲ πάντα πποσπέφυκε ῥῖς λοβοῖς, καὶ ἔχ λαθαπερ αἰγιλὼ λνα, τὰ μ πποέχσαν, ὥσπερ ὁ λύαμος, καὶ ὁ ἐρέβινθος· τὰ δὲ κ ἐγκοιλον, ὥσπερ θέρμος, κ ἄλλ' ἄπλε· τὰ δὲ, ὅτω μ ὁ φανερὰν ἐλάττω δὲ, καὶ ὥσπερ ἀρσενικώτερα μόνον· διὸ καὶ ἧττον ἀῤῥεπῆ βλασδνει καὶ ῥιζᾶ, λαθάπερ ἐλέχθη. λατ' ἀρχὰς δὲ κ αὐτὰ ῥέφει, πποσπρτημνία ὄζ λοβῶ, μέχρι οὗ ἂν τελειωθῆ· φανερὸν δὲ ὅτι καὶ ἐκ τῶν νεῶν, καὶ ἐκ τῶν πποερημνίων. ποδὶ μὲν οὖν τῶν λατὰ τὰς διαφορὰς, ἅλις. Σπέρειν δὲ ξυμφέρει πάντα, μάλιστα μὲν γ ῥῖς † ἀῤότοις. τὸ μὲν ἄλλα καὶ γ ξηρᾶ τινὸν λατασβάλλουσι, καὶ ὀχ ἥκιστα πυρὸς κ λειβᾶς, ὡς μᾶλλον αὐτάρκειν δυνάμενα, ὅπου μὴ ὄρνισιν ἢ ἄλλοις θηρίοις ὠνὴς ἡ χώρα. δοκεῖ γὰρ ὡς ὧδι πάνδ' ὁ * πρῶτ⊖ ταῖς ἡμιβρόχοις. ἀπόλυτ γὰρ καὶ ἐγκαλακτόται τὰ σπέρματα, καὶ ἅμα ξυμβαίνει πόαν αὐαφύεσθαι πολλήν. μετὰ δὲ τὸν σπορὰν ὕδωρ ὠθ- γίνεσθαι πᾶσι ξυμφέρει, πλὴν ὅσα δ' ὑσβλαστῆ γίνεται μᾶλλον, ὥσπερ ὅτι λύαμ⊖ ἐνδόκει. κ τ θερινὸν, σήσαμον, κ λύμμον, κ ἐρύσιμον. πυκνοσπορεῖν δ', ☪ μανοσπορεῖν, κ πᾶς τὰς χώρας βλέποντα χρή· πλεῖον γ' ἡ πίδρα καὶ ἀγαθὴ λύναι· φέρειν, δ' ὑφαίμασ τε καὶ λεπῆς.

λεπῆς. λαί φι λέγεται δὲ λόγος, ὡς ὁτὲ μὲν πλεῖον, ὁτὲ δὲ ἔλαττον ἡ αὐτὴ δέχετ' χώρα· κ οἰωνίζονται δ πλέον, ὡς ὀκ ἀγαθόν· πεπλῶ γ' δύθύς φασι τ γλῶ. ὅτος μ δὴ ἴσως ὕυθέτερος λόγος. εἰ δέ τις πᾶς τὰ ἀσέρματα θεωροίη, κ μᾶλιστά γε πᾶς αὐτὸς αὑτῶ τόπος, ἅμα δ' ἐλάφει κ τῶν θέσιν αὐαθεωρῶν, τῶν γε πᾶς τὰ πνεύματα καὶ τὸν ἥλιον, οἵπερ ὁτόπον αὐαλαμβάνει τὰς διαφορᾶς. αὐάλογον δὲ ἔχ καὶ ἡ διόπρησις πᾶς τὰς χώρας. νεῖος δ' ἀμείνων ἡ χειμέριος, ἢ ἐαρινῆς. γίαχρὸ δὲ ξυμφέρει, βαθείας δὲ ἀρρίκιᾶν, ὥσπερ κ γ συρίᾳ· διὸ μικροῖς ἀρότροις χρῶνται. παρ' ἄλλοις δὲ, τὸ λίαν ἐργαζεσθαι βλαπτικὸν, λαθάπερ γ σικελίᾳ· διὸ κ τῷ ξένῳ, ὡς ἔοικε, πολλοὶ διαμαρτάνουσι. τοῦτα μ πᾶς τὰς χώρας. δ' ἰαμβὸν δὲ καὶ τὰ ἀσέρματα, ποίᾳ ποῖον πρόσφορον. γ γὰρ ταῖς χειμερίναις πυρὸν μᾶλλον, ἢ λειβᾶ· κ ὅλως σῖτον, ἢ χεδροπά· κ ὅλως γ ταῖς χίρσις, καὶ ὅλα χρόνα λεγουμένας. καὶ γὰρ ὧδε πυρὸν φέρσει μᾶλλον, ἢ λειβᾶ. λέγετ δὲ κ ἐπιμέλειαν μᾶλλον πυρὸς, ἢ λειβᾶ· κ γ τοῖς ἀπόροις φέρει μᾶλλον· ὡσαύτως δ κ αὐτὸ τ πυρὸν, ποῖος τῆ ποίᾳ πρόσφορος· οἷον ἀγαθὴ, καὶ πίερα, καὶ ψαφαρὰ, κ λεπῆ, ταῖς ἄλλας ὁμοίως. ὕδωρ δὲ, ὅταν μὲν χλοηφορήσῃ καὶ λυπήσῃ πλεῖον, ἅπασι ξυμφέρει· αὐθῆσι δὲ πυροῖς μὲν κ λειβαῖς, κ ζῆς σιτώδεσι, βλαβερὸν· ἀπόλυσι γ. ὁασείοις δ' ἀβλαβές, πλὴν ἐρεβίνθου· ὅτοι δ' ἀκκλύστης τ ἄλμης, ἀπόλωτ σφακελίζοντες, κ ὑπὸ λαμπῶν λατακαιόμενοι. ἰσχυρότερ ἢ ὁ μέλας ἐρέβινθος, καὶ ὁ λδυκὸς, τ πυρῶ. συμφέρει δ' φασιν, γ ῥῖς ἐφύδροις ὅπτοις ὀνὲ ἀπέρμ αὐτὴν. λυάμος δὲ αὐθῶν μάλιστα, φιλεῖ βρέχεσθαι· διὸ κ ὅκ ἐβέλασιν ὀνιατορεῖν, ὥσπερ εἴπομεν, ὅτι πολὺ αὐθεῖ. μετὰ δὲ τὴν ἀπάνθησιν, ὀλίγ πάμπαν ὕδατος δ' ἔσθ' σωίεγγυος γ ἡ τελείωσις. ἀλλ' ὅταν ἀῤῥωσθῇ, κ βλάπτειν δοκεῖ τὰ σιτώδη, κ λειβᾶ δὲ ᾠῥῶ μᾶλλον. γ αἰγύπλῳ δὲ, καὶ βαβυλῶνι, κ βακτροις, ὅπτα μὴ ὕετ ἡ χώρα ἀπανίσι, ἀεὶ δοκοῦσι τὸ ὅλον ἐκτρέφειν· ἐπεὶ ☪ οἱ ποδὶ λυρῶνα, κ δύεαπερίσιας τότοι. λαιριώτατα δ' φασιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ἐκεινα· διὸ κ ἡ σικελία πολύσιτος. πολλὰ γὰρ τ ἤπερος κ μαλακὰ γίνετ'. τ δὲ χθμῶνος, ὀλίγα. ζητεῖ δὲ ἡ μὲν λεπτόγεως, πολλὰ κ μικρ". ἡ δὲ πίερα, κ πλῆθος μ γένεσθαι δύνατ', κ ἀῦδρίαν. πᾶς δὲ τ χώρας ἀῦδρίαν, πάντα πνεύματα κ αὖρας δοκεῖ ξυμφέρειν. ἄλλας δὲ τ ἄλλας ῥιᾶτα, λαθαπερ κ τ ῥόστρῳ εἴρητ. ὡς ὧδι ὁ πᾶν ἢ μᾶλλον αὐχμός, ἢ ἐπομβρία ξυμφέρει τῷ σίτῳ. οἱ γ ὄμβροι ☪ ἄλλως γίνονται, κ πολλάκις αὐτὰ τὰ ἀσέρματα σαφθείρουσιν. εἰ δὲ μή, πλῆθός γε ποιοῦσι βοτάνης, ὥστε λατακπνίγεσθαι κ ἀῤῥοφεῖν. τ μ δὴ ἄλλῳ ἀπερμάτῳ οὐδὲν εἰς ἄλλο πέφυκε μεταβάλλειν ἀπειρόμβῳ, πυρὸν ἢ κ λειβᾶν εἰς αἶρα φασι, κ μᾶλλον τ πυρὸν, γίνεσθαι δὲ τ γ τοῖς ἐπομβρίαις, κ μάλιστα γ τοῖς δύυδρίοις καὶ ὁμιβρώδεσι χωρίοις. Ὅτι δ' ἐκ ἔσιν κρίνειν ἡ αἶρα, λαθάπερ ἡ ἄλλη πόα, ἃ πειρῶντο, * αἰπεῶντ γὰρ ἴνες τ λέγειν, ἐκεῖθεν δῆλον. σύθυς τὰ τ χειμῶνος φανερὰ γίνετ πεφυκῶτα. κ λιαφέρει πολλοῖς ἔχ γὰρ τὸ φύλλον τενόν, κ λάσιν, κ λιπῆρόν. κ τότων ἰδιώτατον τὸ λιπῆρόν· ἡ γὰρ λασύντης, κ τ † τ αἰγύλωπος τὸ ἀσθενὲς τ ἤρος. τοῦτο δ' ἴδιον τότων. καὶ ἔπ τ λινῆ· κ γὰρ ἐκ ἴστε φασὶ γίνεσθαι τ αἶραν. τ δ' ἐρεβίνθε πᾶς τὰ ἄλλα χεδροπά, τό τε ποδὶ τ ἀῤῥωσιν λεχθὲν, κ τὸ τάχισα τελειοκαρπεῖν, ἰσχυρότερον ὄν, κ ξυλωσλίσασθαι· καὶ τὸ ὅλον μὴ ποιεῖν νεῖον, λαρπὸν, τήν γε πόαν δίκα πόλυσι, μάλιστα δὲ καὶ τάχισα τὸν τρίβολον. ὅλως δὲ, ὁδὲ ἡ τυχοῦσα δύναται φέρειν αὐτ', ἀλλὰ μελαγχειόν τινα δεῖ κ πίειραν εἶναι. τ δ' ἄλλων λαλμίσκνεσιν ἀπὸ τ λυσιμ', καίπερ πυκνοσπορημένων, κ πολὺν λαρπὸν φερόντων. τὰ δὲ γ τοῖς θερινοῖς † ἀρότροις ὀλίγα δεῖ πάντα. φασὶ δὲ κ τὰ νεμαλιᾶα συμφέρειν μᾶλλον αὐτοῖς, τ ἐπ δίος. μέλινοι δ', κ λίγχροι, ἐλάττους ὕδατος. ἐὰν γὰρ ἔχωσι πλεῖον, φυλλοβολῆσιν. ἰσχυρότερον δ' ὁ λίγχρ· οἱ δ' μέλινοι γλυκύτεροι, εἰ κ ἀσθενέστεροι. σήσαμον δ' ὀλίγ χλωρὸν, ἃ δ' θέρμον. εἰ δ' μή ἐρύσιμ), μᾶλλον δ' ὄρμενον, σκεπτέον κ ταῦτα, εἰ πίειρα. ἔσι δ' τὸ μ ἐρύσιμον ὁμοίαν σησάμῳ, κ λῖπ" ἔχ. τὸ δ' ὄρμενον, λυμινθώδες, μέλαν· ἀπέρμ δ' ἅμα κ τὸ σήσαμ). περὶ μ δὴ τότων σκεπτέον. γ δ' ταῖς αὐαθαῖς χώραις πᾶς κ μὴ φυλλομανεῖν, ὠδινεῖν κ ὠδικέρσει τ σίδν, ὥσπερ κ γ θεσσαλίᾳ. συμβαίνει δ' αὖ μ ὠδινέμωσιν ὁπολαμεῖν, μηδὲν ἀλλοιωθῆ τ λαρπόν· αὖ δὲ ὠδικέρσωσιν ἅπαξ μόνον ἐξισωθῆ τ πυρὸν, κ γίνεσθαι μακρὸν, κ ὀχ ἁδρὸν, ὃ λαλοῦσι λαμακίαν· κ δὲ ἀποκλίσεσθαι πάλιν σπέρμ δ', ὥσπερ μὲν δὴ ὡς πανόριος συμβαῖνον, θεσσαλοὶ λέγουσιν. γ βαβυλῶνι δ' ἀεὶ, κ ὥσπερ τεταμένως, ὠδικέρσ

in libro † camsis alicubi, nō dubium quin scr. ἀῤότοις.

σι μὲν λίς, τὸ δὲ πρίτον τὰ πρόβατα ἐπαφιᾶσιν. ὅτω γὰρ φύει τὸν λαιλόν· ἐὰ δὲ μὴ, φυλλομανεῖ. γίνεται δὲ μὴ λαλῶς ἐργαζομένοις, ᾠγυκηνοτόχοα· ῥῖς δὲ ὠμελῶς, ἑκατοντόχοα. ἡ δὲ ἐργασία, τὸ ὡς πλεῖσον χρόνον ἐμμένειν τὸ ὕδωρ, ὅπως ὕλιν ποιῇ. πολλὴ γὰρ ὅσαν κοὶ τυκνὴν τῇ γλιῖ, σλεῖ ποιῆσαι μανιώ. ὕλιν δὲ ὁ φέρει ἡ πόα, ὥσπερ ᾠγυπλῶ. τὰ δὴ ὂν τοιαῦτα χώρας ἀρετῆς. φύετ δὲ ἡ ἀκὴ τ ῥιζῶν πυρός, κοὶ λερίθη, πολλαχῆ τῶ ὑσέρω ἔτει. αὐτοπτὴς δὲ ἡ ἀκὴ δὴν εἰς λερασιν λειρομένων, ἑτόρα λαλαμα πραβλασαίνοντος. ὡσαύτως δὲ λαῶ ὑπὸ χειμῶνος ἐκ πεγῶ πραβλασαὶ γὰρ, ὑλάτων ᾠγινομένων. ὁ δὲ σαλχυς σὺτελὴς ἡ μικρὸς ἀκὴ τ πιόντων. βλασαίνει δὲ ᾠ ὑσέρω ἔτει ἡ ἀκὴ τ λατάπα τομῶν, ἡ συμπατομένων, ὥστε μηδὲν ἐᾶν σλῆον· οἷον ὅταν σλιλθῃ σρατόπεδον, ἡ οἱ σάχυδι μικροί, κοὶ τότες ὃς λαλᾶσιν ἀρνας. τ δὲ χεδροπῶν ὁδὲν λιώτατα τοῖς 10
8 τοιεῖν, ἢ ὀχ ὁμοίως. ☪ αἱ βλασήσεις θιαυταχῶς. Πρὸς αὔξησιν δέ, ἡ βοσφῶ μέγιστα μὲν ἡ τ ἄερος λερώσεις συμβάλλεται· κοὶ ὅλως, ἡ τὸ ἔτους λατάσασις. δύκαίρων γὰρ ὑσλάτων, ἡ σὺσλίων, ἡ χειμώνων γινομένων, ἅπαντα δύφορα ἡ πολύκαρπα, λαὶ γὰ ἀλμώδεσι κοὶ λεπογείοις ἡ. διὸ ἡ πρόμιαζομένοι λέγουσιν, ὁ λαλᾶς, ὅσι ἔτος φέρει, ὀχὶ ἄερρα. μέγα δὲ ἡ αὐ χῶρα διαφέρουσιν. ὁ μόνον τῷ πίερα ἡ λεπαὶ ἡ ἐπομβροι ἡ αὐχμώδεις, ἀλλὰ ἡ τῷ ἀέρι τῷ πρὸς ἐχοντι, ἡ τοῖς πνοίμασιν. ἔνιαι γὰρ ὅσαι λεπαὶ ἡ φαῦλαι, τελεσφορῶσι, σλῆ τὸ πρὸς τὰ πνοίματα τὰ πόνλα λεῖαδ λαλῶς. ἄλλα δὲ ἄλλοις ζικῦτα, λαθαπῆ πολλάκις εἰρηται. ταῖς μὲν γὰ τὰ ζεφυρικὰ, ταῖς δὲ τὰ βόρεα, ταῖς δὲ τὰ νότια. συμβάλλεται δὲ ἡ ὁ μικρὰ ἡ ἐργασία, κοὶ μάλιδ ἡ τ αὐρᾶ. λατεργαδεῖαι γὰρ, ῥᾳσλίως ἐκφέρει. κοὶ ἡ λό προς δὲ μεγάλα βοηθεῖ, τῷ δ' ἰαθρμαίνειν ἡ συμπέσειν. πεῤῥέχ γὰρ τὰ λοιπεζόμενα τ 20
ἀκὼπερων ἡ ἔκοσιν ἡμέραις, ἅπασι δὲ ἡ ξυμφέρει. ἡ χρήσιμος ὁ μόνον δῖς πρὸ τ σῖτον, ἀλλὰ κοὶ δῖς ἄλλοις, πλεῖα πεῖα. ταύτῃσι δὲ φθείρειν φασὶν ὠβαλομυίδα. ἀπόλυτ δὲ κοὶ ἡ πῆρις, ☪ ὠνοιμωμένων δὲν πεβαλτων. ὡς δέ τινες λέγουσι, κοὶ ἡ μηλίκη, σλᾶ τ κόπρον, ἡ τὸ ὄρον. τ δὲ απερμάτων ἑκάστ ἡ πῶς τῶν τ ὥρας φύσιν ἀρμόττει, κοὶ ὅλως γνῶ πῶς γνος, ἡ γὰ αὐ τοῖς δῖς ὁμογνέσιν, ἂν δὴ πεῤῥῶντ διαιρεῖν. μετεβάλλει δ' τὰ ξγνικὰ τ απερμαίτων, μάλισα δ γὰ τρισὶν ἔτεσιν, εἰς τὰ ὠφελιμώτερα· συμφέρει δ' ἐκ δὲν ἀλειναδν εἰς τὰ μ
κρὸν ἡ δλον ἀλεῖνδ, κοὶ ἐκ δὲν ὑγρᾶν αὐάλογον ποιεῖδ τ μεταβολήν. τὰ δ' ἐκ τ ὑλαγδμυρίνδν, γὰ δῖς ᾠῳοῖς ὀὐ ἀποκειται· ὥστ' ἀπ' αὐχμὰ φθείρει, ἐὰν μὴ ὄψιον ὕδωρ σώσῃ. σλᾶ ὥσπερ ἡ σύλαβετέον φασί, τὸ μίσγειν τὰ ξγνικὰ ῥῖς ὠμιχωρίοις, ἐὰν μὴ δῇ ὁμοίας. ἔτι ἀσύμφωνα τῇ ὥρᾳ ἡ τ αὐρον, ἡ τῇ τὸν γνῶσιν, ὥστε ἡ ἐργασίας ἑτόρας σλεῖ. τότε τ γῆς σλαφορᾶς, ἡ τὰς τ απερμάτων δυνάμεις, ἡ ἐπ τὰς ἑκάσων ὥρας. ὅταν δὲ σὺτηρεῖαι γένηται, ἡ πολυωσότερα τὰ απέρματα γίνεται. ἀβλώσει δ' ἂν αἱ λειβαὶ τὰ πλεῖσα ποιῶσι τὰ ἄλωτα (λειβοφόρος γὰρ ἀρίσῃ) τ ῥ δ' ὀχ ὅταν πλεῖσαι γένωνται, ἀλλ' ὅταν λαθῶ λυσὶ λρᾶσιν. γὰ δὲ τῇ φωκίδι πρὸι ἐλάτ ᾳ, οἱ πυροὶ ἡ αἱ λειβαί. ἡ παρ' ἄλλοις ἄλλα, πῶς ἄπορ δύφυὶς ἑκάσι. βελτίω μὲν δὴν ἡ χέρω τὰ απέρματα, κοὶ σλᾶ τῶν ἐργασίαν, ἡ σλᾶ τῇ γλιῖ γίνεται. ἡ γὰρ ἀπαχεῖδ, κοὶ ἡμερῶσαι, λαθαπῆ τὰ δγύᾳδα, κοὶ ὅλως μεταβάλλει τῶν χώραν, ὥσπερ ᾠ τ δγύᾳδων σῦς ἔσκε πῶς τὸ χεῖρον. γνος δ' ὅλον ᾗ αλλαττόμενον εἰς ἕτερον, ὁδὲν ἕτερον ἄλλο φέρυκε, πλὴν τίφη κοὶ ὕλη, λαθαπῆ εἴπομεν γὰ τοῖς περὶ τοὺς λόγους. κοὶ ἡ σῖρα δ' ἐκ τ πυρῶν ἡ λειβῶν διαφθειρομένων. ἢ εἰ μὴ ὅλων, ἀλλὰ φιλεῖ γε μάλισα γὰ τοῖς πυροῖς γίνεδαι, λαθαπῆ κοὶ ὁ μελαμπυρος ὁ σποντίας, κοὶ τὸ τ Βόλβδν 40
ἀπέρμα, κοὶ ἄλλα δὲ γὰ ἄλλοις δῶν απερμάτων. ἐπεὶ ἡ ὁ γίλων λοκεῖ μᾶλλον γὰ ταῖς λειβαῖς. γὰ δὲ τοῖς † ἀφακοις ἀρακος, τὸ βαχυ κοὶ σκληρὸν. γὰ δὲ ταῖς ἀφάκαις ὁ πελεκῖνος, ὅμοιον τῇ ὄψει ᾠ πελέκει. χαλόν δὲ λαθ' ἑκάσον ὅτι, τὸ σωθέκτροφοῦμεν κοὶ συναναμιγνύμενον, εἴτε σλᾶ τὰς χώρας (ὅπερ ὀκ ἄλογον) εἴτε δι' ἄλλιν αἰτίαν, γίνα δὲ κοὶ φανερῶς ὅτι λοινὰ πλεόνων· ἀλλὰ σλᾶ τὸ μάλισα γῆ ὑσιν ἀδῳκεῖν, ἴδια τότων φαίνεται. λαθαπῆ δὲ ἡ ὀροβαγχη δῶν ὀρόβων, κοὶ ἡ ἀπαιόνη δῶν φακῶν. ἀλλ' ἡ μὲ μάλισα ὠκρατεῖ δῶν ὀρόβων σλᾶ τὴν ἀδῳκειαν, ἡ δὲ ἀπαιόνη μάλισα γὰ τοῖς φακοῖς ὑτροφεῖ. ῥόπτει δ' ἔνια πᾶα πλὴν σίων ὅτι τῇ ὀροβαγχη ὠβαλλειν κοὶ λατέχειν ὅλον ὥσπερ πλεκτάνλω· ἀκπνίγει γὰρ ἅ
πτως, ᾗδγι ἡ τὸ ὄνομα εἴληφε. τὸ δ' ὑπορόμενον σύθυς ἐκ δὴ ῥίζης τῷ λυμίνῳ, κοὶ ᾧ Βα-
πέρῳ, τὸ

πέρῳ, τὸ αἰ μόλωρον, μονόκαυλον, ὀκ ἀπτεμφορὲς ᾧ λαιλῶ, πλὴν βραχύτερόν τε πολὺ, ἡ ἄνωθεν σπλεφαλῶδες ἔχει, ῥίζαν δὲ ὑποτρόχυλον. ὀδὲν δ' ἕτερον ἀφαναίνεται πρὸς τὸ Βάπερας. γίνετ δὲ ταῦτα ἐν τοῖς λεπαῖς, ὀκ ἐν τοῖς πείραις· ὥσπερ κοὶ τ σὺβοίας ἐν τῷ λαπάτῳ ἢ ὁ γίνετ. πολὺ δὲ τ λαύθου, ☪ εἴ τις ἄλλος ζιέτρος τόπος. ταῦτα ἢ ἔν λοινὰ πλφόνεσι ὄντα, λατιχύει μᾶλλον ἐν τοῖς ἐρημίοις σλᾶ τὴν ἀδένειαν. Τὸ δὲ τράμον ἡ ἀτέ- 9
φαμον, λέγετ ἢ ὧδὶ ἐν ὠσπέλῳ μόνον. ἀκ ἄλλογον δὲ ἡ ὧν τ σιτῶν πραπλήσιον, ἢ κοὶ τοιοῦτό τι συμβαίνειν· ἀλλὰ σλᾶ τὸ μὴ τ αὐτ ἔθι χρεῖαν, ὀχ ὁμοίως ἐμφανές. ἐπεὶ ὁδὲ ὧν τὸ τῶν ἀπάντων ὁμοίως, ἀλλὰ μᾶλισα ὧδὶ τ ἐνάμων λέγετ ἡ φακῶν, ἐπ' ὃν ἡ μάλισα παχόνλων, ἔτι ἡ σλᾶ τ χρεῖαν φανομένων. γίνετ δὲν πλέον. πολλαχῶς γὰ τόπι ἐνίες εἰσὶν, οἱ ἀεὶ φέρσι τράμονα, ἡ ἄλλοι πάλιν ἀτράμονα. τὸ δὲ ὡς ἐπίπαν, οἱ λεπόγεω μᾶλλον τράμονα, κοὶ ἄερος λατάσασίς ἐς ποιεῖ τὸν διαφέρειν πραπλαγλίω. σεμεῖον δέ, ὅτι ταῦτα τὰ χωρία, ἡ ὁμοίως ἐργαδόμενα, φέρει ποτὲ μὲν τράμονα, ποτὲ δὲ λίπαπος. δὲ ὁ λύαμος λιμώμυλος, ἐὰν ὑπὸ πνοίμαδς ἐγχωρίς ληφθῇ, τράμων ᾖ, ἀτράμων γίνετ. ταῦτα μὲν ἐν μηνύᾳ, διόδι πολλαχῶς τ δὲ τ χωρίων ἔνια σωορᾶ, ἡ ὁμοίως λαθήμενα, ἡ ὁδεμίαν ἔχοντα ῥῖ τ γλιῖ διαφοράν, τὸ μὲν τράμονα, τὸ δ' ἀτράμονα φέρει· ἡ γίοτε μόνον αὔλακος διοριζούσης. λαρπίζετ τ γλιῖ μάλισα πυρὸς, ἔνια λεριθῆ· διὸ κοὶ ὁ μὲν ἀταθὴς ζᾷ ἐν χώραν, ἡ δὲ λεριθὴ διύκετ ☪ γὰ ταῖς ψαφαρωτάταις ἐνφέρειν. τ δὲ χεδροπῶν μάλισα ἐρεβίνθος, λαίπερ ἐλαχίστου χρόνου γὰ τῇ γῇ μένων. ὁ δὲ λύαμος, ὥσπερ ἐλέχθη, ἡ ἄλλος ὁ Βαρὺ, ἡ ὅτι λοπερίζειν δοκεῖ τ γλιῖ, σλᾶ μανότηδα ἡ σὺῶ ψίαν. διὸ κοὶ οἱ πρὸι μακεδονίαν ☪ θετταλίαν, ὅταν αὐθῶσιν, αὐαροῦσι τὰς αρούρας. τ δὲ ὁμοιοπύρων κοὶ ὁμοιοκρίθων, οἷον ζειᾶς, τίφης, ὀλύρας, βρόμις, αἰγίλωπος, ἰαγυροτρόου ἡ μάλισα λαρπόμενα ἡ ζειά. ἡ γὰρ πολύῤῥιζον, ἡ βαθύῤῥιζον, κοὶ πολυκαλαμοῦν· ὁ δὲ λαρπὸς λεφότατος, ἡ πρὸς ψῦχος πᾶσι δῖς ζῴοις. τ δὲ ἄλλων ὁ βρόμος πολύῤῥιζος· κοὶ γὰρ ὅτος πολυκάλαμος. ἡ δὲ ὀλύρα, μαλακώτερον κοὶ ἀσθενέστερον τότων. ἡ δὲ τίφη, πάντων λεφότατον κοὶ γὰρ κοὶ μονοκάλαμον. διὸ κοὶ χώραν ζητεῖ λεπῆν, ὀχ ὥσπερ ἡ ζειά· πίδεων κοὶ ἀγαθήν. ἔτι ἡ δύο τῶν τ ἡ ὁμοίοτατα δῖς πυροῖς, σλᾶ αἰγίλωψ κοὶ ὁ βρόμος· ὥσπερ ἄγρι ἄσλα κοὶ αὐήμερα, ἐπικαρπίζετ ἡ σφόδρα ἡ ὁ αἰγίλωψ τ γλιῖ, κοὶ ἔσι πολύῤῥιζον κοὶ πολυκάλαμον. ἡ δὲ εἶρα πανέλως ἀπτέρων μόνον. τ γὰ δῖς θερινοῖς ἀρόροις, τὸ σύζυμον δοκεῖ χαλεπώτατον εἶν τ τῇ, κοὶ μάλισα λαρπίζειδ, ἡ πολυκαλαμώτερον, ἡ πτυχυκαλαμώτερον, ἡ πολυῤῥιζότερον λέγετ. ὑποφέρει δὲ τάτε πῶς τ γῆν λᾶφα, κοὶ πῶς τ ἡμέτραν ῥοφὴν, ἔνια γὰ γάντίως, ὥσπερ τὰ χεδροπὰ

πορ ϙ ϐ λιλαντω. σκώληκοι δὲ γίνονται καὶ ϙ τοῖς ὄγροις, καὶ ϙ τοῖς λαβύροις, καὶ
ϐοῖς πίοις, ὅταν ὑγραν θῶσι καὶ θερμομερίαι γίνωνται, ϗ λαβάπερ ϙ τοῖς ἐρεβίνθοις αἱ λαμ-
παι. τὰ δὲ ἐξαναλώσαντα τὰς ϐοφὰς ἀπόλυται, καὶ ϙ τοῖς χλωροῖς, καὶ ϙ τοῖς λαχανοῖς·
οἷον οἵτε ἵπποι, ϗ οἱ ϙ τοῖς λυάμοις ἐχινόμενοι, ϗ ϙ τοῖς ἄλλοις· ὥσπερ ϗ ϙ ϐοῖς δ' ϙ θέρμοι
καὶ ϙ τοῖς ξύλοις ἐλέχθη· πλὴν ὧν ἐκρατῶν λαλαμβάνομεν. πρὸς ἅπαντα δὲ τοῦτα μεγάλως
διαφέρουσιν αἱ χῶραι, ὃκ ἀλόγως. ὁ γὰρ ἀὴρ σύδυς διαφορὸ ϐοῦ θέρμος ἢ ψυχρὸς εἶναι, ἢ
ὑγρὸς ἢ ξηρός. ὅτ ϴ δ' ἐν ϐοῖ ὁ ὑδωρ. διὸ καὶ ϙ αἷς εὐθασι γίνεται, ὃκ ἀεὶ γίνονται. ἔ δὲ ποιᾶ
μάτων ἐχ ἡ αὐτὴ διὰ μάις ὄση, εἴρηται πρὸ μὲν γὰρ βλα
σαὶ καὶ πλεῖστα τάχισα, καὶ ϑησαυρίζεται διαλαβαπὲρ ἔλιμ ϴ, καὶ λίγχε ϴ·
ἔνια δὲ βλασάνει μόν, ὁ τάχεως δὲ λαβαπὲρ ὁ λύαμ ϴ, καὶ μᾶλλον ὁ τράμων. ταχὺ δ' ἡ
ἀφάκη, καὶ ὁ λολιχός. λειϐὴ δὲ πυρὸ· θᾶττον δὲ καὶ ὁ λονιοστώλης † καὶ ὁ λονιόστ ϴ. καὶ ὁ
ϙ τοῖς λονιοστοῖς ϙ ἅπασιν, οἷον λονιοστοις ἢ ἀκονιστοις * γίνεται διαφθορομένοις ἴδια
ζῶα, λαβαπὲρ ἐλέχθη, πλὴν ἐρεβίνθ· μόν ϴ γὰρ ἔτ ϴ ὁ ζωογονεῖ. καὶ σκωληκόμενοις μὲν ϖᾶ
σι σκώληξ. λοπομένοις δὲ λαβάπασιν ἴδιον. πάντων δὲ μάλιστα διαμένουσιν ἐρεβίνθος καὶ
ὄροβ ϴ. τοῦτον δ' ἐπὶ μᾶλλον ὁ θέρμ ϴ· ἀλλ' ἔοικεν ἔτ ϴ ὥσπερ ἀγρίῳ. διαφέρει δὲ, ὡς ἔοι-
κε, χώρᾳ χώρας, καὶ ἀὴρ ἀέρ ϴ, εἰς τὸ λάπτεσθαι, καὶ μή, τὰ σπέρματα. ϙ ἀκκλωνίᾳ γοεῦ
τᾳ ποδὶ ϖ ἰόνιον, ὃκ ἐοδίεσθαί φασιν ὅλως λύαμον. διὸ ϗ εἰς ϑησαυρισμὸν ἀκρίϐεσθ. διά-
μένει δὲ καὶ ποδὶ λύζικον ὑδὶ πλέιω μέγα δὲ πᾶς διαμονὴ, καὶ τὸ ξηρὰ θερίζειν· ἐλαττον
γὰρ ἡ ὑγρότης. θερίζουσι δ' ϐυκνότερα τὰ μὲν χεῖροτα, πᾶς τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον συλλέ-
ξαι· ταχὺ γὰρ ἐατερρεῖ, καὶ αὐανθὲν τα θρύπτεται. † τὰς δὲ λειϐὰς, καὶ γγ ϴ ἰ λειϐᾶν,
σπᾶ τὸ ϐελτίστ ϴ εἰς τὰ ἄλλα τα γγ ϴ ἐθαι, μὴ ἀπεξηραμένας. διὸ καὶ εἰς ϑωμὸς σωτιϐιάσει
καὶ ϖυρούς καὶ λειϐαδ, καὶ δ' οκῶσιν ἀσφαίνεσθαι ϙ ϑ ωμῷ μᾶλλον ἢ λίκνος σαρῷ· ὃκ ἐοδίε-
ται δὲ σῖτ ϴ, ὁ ταινιοδὴς ποδιφυῆ. ἄθηρις ϴ δὲ μάλιστα διαμένει ὁ πυρός· ἔτι δὲ μᾶλλον ὁ
θέρμος, οὐδὲ χαθελίζουσι ϖᾶν τὸν τρόπον * ὕσπερ γγ ϴ ἐθαι), σπᾶ τὸ ἐκ πωσιᾶν θερίζομε
νον, καὶ ἀπόλυσθαι τα τὰ τέρια. Γρός ἐκφυσιν δὲ, κἀκ τῶν ὅλων ποιᾶν, ἄεισα λοκεῖ τὰ
ἐναγνα· τὰ δὲ λίσχα, χείρω· καὶ τὰ τρίγα· τὰ δ' ὑποτρέποντα, φελόν ἄγονα, πᾶς
δὲ τῶν σίτκοιν ἀρκοῦντα. βίος γαὶρ ὅτιν ἐκάλσεις ὡρισμέν ϴ εἰς γονὴν, καί τοι καὶ τοῦτε
παραλλάτει ταῖς διώκεσι, σπᾶ τοὺς τόπους, ϙ οἷς αὖ ϑησαυρίζῶντα. ϐ. γοῦν λαπ-
πάσλοκίας ϙ χωρίᾳ ὑνὶ, ϖᾶ λαλαμβάνᾳ ϖέτρας, καὶ τερπαράκοντα ἔτι διαμένειν φασί,
γόνιμα δὲ καὶ χρήσιμα πᾶς ἀπόρου; εἰς ἢ τῶν σίτκοιν ἐξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα. ὁ γὰρ ὅλου
ὁ κόπεδα· τὰ δὲ ἰμαλια, καὶ τῶν ἄλλω γαλαν λόσπεδ. τὸ γὰρ χωρὶς ἄλλως τ ὑ ὑλόν
εἶν, ϗ ἄὐπνον, καὶ ἐναύρου αἰεί, καὶ ὧν αὐα πολὺς ἔχσι καὶ λύσεως καὶ μεσημβρίας. φασὶ
δὲ καὶ ϙ μηλέαις, ϗ ταῖς ἄλλαις ὑ ϕλαῖς χώραις, διαμένειν ϑησαυριζόμενα πολὺν χρόνον.
ἐρέβινθον δὲ, καὶ θέρμον, καὶ ὄροβον, καὶ κύγχρον, καὶ τὰ τοιαῦτα, ϕηλονότι πολλῷ πλέιω τό
των· ὥσπερ καὶ ϙ τοῖς ποδὶ τῶν ἑλάδ α τόποις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὥσπερ εἴρηται, ϗ τό-
πων ἴδια. λοκεῖ δὲ καὶ γῆ τις εἶν πᾷσιν, ἢ διαπλασμὸν σωτηρεῖ τὸν ϖυρὸν, ὥσπερ
ἄτε ϙ ὀλύνθῳ καὶ ϙ λυρίνθῳ ϗ σύδοίας. ποιεῖ δὲ χείρω μὲν εἰς τῶν σίτκοιν, ἀδροτόρου δὲ
τῇ πθσόφει. παρατάξῃσι δὲ χοίνικα εἰς τ μεδίμνου. ϖυρωθέντα δὲ πάντα τὰ σπέρμα-
τα ἀπόλλυται, καὶ ἀβλασῆ γίνεται. διαί τοι περί γε Βαβυλῶνα φασι, τὰς λειϐὰς καὶ σῦ
ϖυρὸς ὧν ϗ ἄλω πυδιῶν, ὥσπερ τὰ φρυγόμενα. ἀλλὰ δίπλον, ὁ διαφορά ἰς ὅτι ϗ θερμό
τητ ϴ, ἢ ἁπλῶς ϖῶς θερμασία γίνεται, καὶ ἡ ϖόησις. καὶ τὰ μὲν διαῦτα χειδὸν ὥσπερ
οἰκίνες δόξαειεν ἂν εἶν πάντων, ἢ τῶν πλείσων. ἔνια δὲ ἔχει τινὰ ἰδιότητα, ἢ τ ὁλοκλήρων ὥ-
σπερ ἀρίθμον εἶν διατὰ τὴν γῶσιν καὶ ἔκφυσιν, ὥσπερ ὁ θέρμ ϴ, καὶ ὁ αἰτίλωψ. ὁ μὲν γὰρ
θέρμ ϴ, διαί περ ἰσχυρότατος ὤν, ὅμως ἐὰν μὴ σύδυς ἄλλω διαταβληθῇ, κακόφυτος γίνεται, διαῦτ
πορ ἐλέχθη. καὶ ὁ ὅλον δὲ ὃκ ἐθέλει λυρύπεδα τῇ γῇ. διὸ καὶ ὀχ χωὰ πορεύοντες ἀπέρασι
πολλάκις δὲ, διὰ εἰς ὕλλω ἢ Βοτάνλω ἴνα ϖέσῃ, διώσαι μὴν ϴ ταύτῳ, σωπᾶ τὴν ῥί-
ζαν τῇ γῇ, καὶ βλασαίνει. χώραν δὲ ὕφαμον ζητᾶ, καὶ φαύλω μᾶλλον. τὸ δὲ ὅλον, ὃκ ἐθέλει
φύεσθαι τῇ διεργασμέν. ὁ δὲ αἰγίλωψ αὐάπαλιν· ϙ γὰρ τῇ γεωργουμέν λάλλιον]. καὶ ἐ-
νιαχῶ δὲ, πρότερον ἀβλασὴς ὤν, ἐὰν γεωργηθῇ, βλασαίνει, καὶ γίνεται πολύς. ϗ ὅλως δὲ πᾶ-
λεῖ χώραν

λᾶ χώραν ἀγαθὴν, ἴδιον δὲ αὖ λέγεται πᾶς τὰ ἄλλα τὰ σιτώδη ϖέρματα, καὶ ἡ πυρὸ ἐνι-
αυ τὸν βλάσησις ἑκατόρᾳ τῶν ϖερμάτων. διὸ καὶ οἱ βελόμενοι πλέως φθεῖραι (διάφθας 16
ζῳ γὰρ διὰ φύσ τυγχάνει) τὰς ἀρούρας ἐνίασιν ἀπούρας ὧδι δύο ἔτη. ϗ ὅταν ἀνάβλασήσῃ,
τὰ πρόβατα ἀθίασι πολλάκις, ἕως ἂν ἐκνεμηθῶσι, καὶ αὐτὴ γίνεται φθορὰ παντελὴς, ἅμα
δὲ ὧν μαρτυρεῖ ϗ τῶν πρὸ μέρος βλάσησιν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟ Ι.

ΥΓΡΌΤΗΣ ἢ οἰκεία τῶν φυτῶν, ἣν διὰ λαλοῦσί τινες ὁποῖ ὀνόματι
λοιπῶν ποιοτερογενούντες, διώαμιν ἔχει δ' ἀκολουθοῦ τ λαδ' αὑτ ἐκά-
στη. χυμὸς δὲ ταῖς μὲν μᾶλλον, ταῖς δ' ἧττον ὑπάρχει τοῖς ὅλοις ὀκ
αὐ διόρισον. ὅτως ἀδρὸς ϗ ὑδατώδης † τὶς ὅτι. πλείστη μὲν ὑπάρχει τοῖς
σι ϗ τ βλάσησιν· ἰσχυροτάτη δὲ μάλιστα ἐκφαίνεται τ ἐαυτῆ φύ-
σιν, ὅταν ἅδη ϗ ταύσκη καὶ βλασάνοντα ϗ λαρπογονοῦντα. συμβαίνει
δὲ ὧν φυτῶν, καὶ χρόας ἰδίας ἔχειν· τοῖς μὲν λδυκὰς, οἷον τοῖς ὀπώδεσι· τοῖς δ' αἱματώ-
δεσι τ

καὶ σῖτ᾽ ὥσπερ ἄλλυδιν αὐτῷ πρὸς πλάτησι πρὸς τὴν πῆξιν. τὴν δ᾽ ὥραν τ᾽ ἐκφυτῆς ἴζασιν οἱ λίβυες· οὗτοι γὰρ οἱ σιλφιολέγοντες. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ῥιζοτόμοι, καὶ οἱ οὐ φαρμακώδεις ὁπὸς συλλέγοντες· καὶ γὰρ οὗτοι οὐ λαυλοὺς ὀπίζουσι πρότερον. ἁπλῶς δέ, πάντες καὶ οἱ τὰς ῥίζας καὶ οἱ οὐ ὁπὸς συλλέγοντες, τὴν οἰκείαν ὥραν ἑκάστων τηροῦσι· καὶ ὥσπερ μὴν δὴ καὶ ὑγρόν. ἡ δὲ ῥητίνη γίνεται τοῦ δὲ τοῦ βρόσου. ἐν ᾗ τῇ ὠδῖνι, ὅταν ἀφελκωθείσης, ἡ ὅταν ἰζαιρεθῇ· συῤῥεῖ γὰρ εἰς τὸ ἕλκωμα ὥσπερ πλέων ἡ ὑγρότης. ἐν δὲ τῇ ἐλάτῃ καὶ τῇ πίτυι, ὅταν γλυσμῶνοι τῷ ξύλῳ ἀφελκώσωσιν· ὁ γὰρ ὡῶς ἀφορισμὸς ὁμοίως. ἀφελκῶσι γὰρ καὶ τὰς τερμίνθους ἐν ἀμφοῖν, καὶ ἐν τοῖ σελίχει καὶ ἐν τοῖς ἀκρέμοσιν. ἀεὶ δὲ πλέων καὶ βελτίων ἡ ἐς τὸ σελιχῶ συῤῥέουσα, ἢ εἰς αὐτὸ ἀκρέμονας. διαφέρουσι δὲ καὶ ταῦτα τὰ δένδρα. βελτίων μὲν γὰρ ἡ τερμινθῶ· ἧ γὰρ σωτικωτέρα, καὶ δύωδεστάτη, καὶ λιαφοτάτη τῇ ὀσμῇ· ἀλλ᾽ ὀλίγη. ἀδύτερα δὲ ἡ ἐλατίνη καὶ πιτυίνη· λιαφότεραι γὰρ τ᾽ ὠδυκίνης. πλέων δὲ ἡ ὠδυκίνη, ἧ βαρυτάτη, ἧ πῆξωδεστάτη, διὰ τὸ μάλιστα ἐνλαδῦσθαι τὸν ὠδυκίνον. ἄγεται δὲ ὧ ἀσκοῖς ὑγρά, λαπάττα ὅτως σωίσατ᾽. καί τι φασι, καὶ τὴν τερμινθον πῆξωθεῖσαν πρὸς συρίαν. ἔστι γὰρ ὄρος, καθάπερ ὧ τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέχθη, μέγα, τερμίνθων μεστὸν ἄπαν μεγάλων. φύοι δ᾽ ἐφασι καὶ τὴν πίτυν, ἧ τὴν λίβρον (ἧ) τὴν φοινικίνην· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ὑπὸ δεχόμενα λεγέσθω. διὰ τὸ ἀσαύιον. ἐπεὶ οἵ γε πρὸς μακεδονίαν, πρὸς τὴν ὠδῖνα πῆξοκαυτοῦσιν, ἀλλὰ τὴν ἀῤῥένα. καλοῦσι γὰρ ἄῤῥενα, τὴν γε † καρποφόρον. τὸ δὲ θηλέας ἐὰν πνα, τ᾽ ῥιζῶν λάβωσιν. ἅπασα γὰρ ἐνλαδὸς ὠδυκὴ τοῖς ῥίζαις.

καλλίστη δὲ πίτυς γίνεται, ἧ καθαρωτάτη, ἢ ἐν τῷ σφόδρα πρόσηλον ἧ πρόσῤῥεον· ἐν δὲ τῷ παλισίῳ, βλοσυροτέρα καὶ βαρυρώδης· ἐν γὰρ τοῖς σφόδρα παλισίοις, οὐδὲ φύεται ὠδυκὴ τοπαράπαν. ἔστι δὲ καὶ δύφορία ἧς καὶ ἀφορία, καὶ πλῆθος καὶ καλλονῆς. ὅταν μὲν γὰρ χθαμὰς μέτριος γένηται, πολλὴ γίνεται καὶ καλὴ, καὶ τῷ χρώματι λευκοτέρα· ὅταν δὲ ἰσχυρός, ὀλίγη καὶ μοχθηροτέρα. καὶ ταῦτά γε δῆλα τὰ ῥιζόντα πλῆθος καὶ καλλονὴν πίτης, ὀχ ἡ πολυκαρπία τῷ ὠδυκῷ. οἱ δὲ πρὸς τὴν ἴσλιν φασι, διαιροῦσθαι τὰς ὠδύκας, ἧ τὴν μὲν καλὴν τοῦ ἰσλίαν, τ᾽ δὲ πρὸς ἀλίαν, τὴν ἐκ τ᾽ ἰσλίας πλέων ἧ μελαντέραν γίνεσθαι, ἧ γλυκυτέραν, ἢ τὸ ὅλον δύκριν ὠδεστέραν ὠμήν. ἐψηθεῖσαν δ᾽ ἐλαφρὸν ἐκβαίνειν, πλέων γὰρ ἔχει τὸν ὀρὸν· διὸ καὶ λειπτοτέραν εἶναι. τ᾽ δὲ τ᾽ πρὸς ἀλίας, ξανθοτέραν καὶ πυκνοτέραν ὠμήν, ὥστε καὶ τὴν ἀφεψιμ ἐλάττω γίνεσθαι. σκληροτέραν δὲ τ᾽ ἰσλίαν. ὡς δ᾽ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐκ τ᾽ ἴσης σκληρὸς πλέων καὶ ὑδαρεστέραν, ἐν ταῖς ἐπομβρίαις γίνεσθαι ἢ ἐν τοῖς αὐχμοῖς· καὶ ἐκ χμερινῶν καὶ παλισίων τόπων, ἢ ἐκ τ᾽ δύλων καὶ δυλιφῶν. ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἑκάτερα λέγεται. κόπτεσθαι δὲ συμβαίνει τὰ δοκώματα, πρὸς τὸ πάλιν δ᾽ αἴρειν· τῶν μὲν ἀγαθῶν ὠδυκῶν, γνώκτῳ· τῶν δὲ μετρίων τόμῳ, ἐν δυσὶν ἔτεσιν· τῶν δὲ μοχθηρῶν, ἐν τρισίν. ἡ δὲ αὐτὴ πλήρωσις, ὅ τε ξύλου καὶ τ᾽ συμφύσεως, ἀλλὰ ἧ πίτης ἐστίν· ἐπεὶ τὸ ξύλου ἀδιάφθορον συμφωνεῖ, ἡ δὲ γένεσις πάλιν. ἀλλ᾽ ἡ ἐργασία διὰ ὅσ᾽τε χρόνου γίνεται ἧ πίτης. ἀναγκαῖον δὲ ἡλίου καὶ τῷ ξύλῳ γένεσθαί ἵνα πρόσφυσιν· εἰπὼν δ᾽ ἀφῃρημένης ἧ σκληρὸς, ἡ ἐκροή. ὅσον μὲν δὴ ὅτω λεκτέον. οἱ δὲ πρὸς τὴν ἴσλιν φασίν, ὅταν λεπίσωσι τὸ σέλεχος (λεπίζουσι δὲ τὸ πρὸς ἥλιον μέρος, ὡδὶ δύο ἢ τρεῖς πλήθει ἀπὸ ἧ γῆς) γίνεσθαι ὑπόῤῥοιζον γιγνόμενον ἐν δὲ τῷ κοῖλον γίνεσθαι τῷ μάλιστα. ὅταν δ᾽ ὅταν ἐκπίπτωσιν, ἐν ἑτέρῳ πάλιν γίνεσθαι· καὶ τὸ τρίτον ὡσαύτως. τὰ δὲ διαῦτα δῆλα ἧ τοῦτο μόνον ἐκπίπτειν δι᾽ ἃ τῷ πνεῦμα τῷ, ἀπηγύτα. οὐκ ἀ᾽ ἐξαίρει αὐτὸ τὴν διαφίαν (ὅσον γὰρ μάλιστα διαδύεται) ἀλλὰ ἐκ τ᾽ ῥιζῶν· καὶ γὰρ ταύτας, ὥσπερ εἴπομεν, ἐν δὲ τῷ πνεῦμα πασῶν. εἶναι δὲ διὰ τὴν ὠδῖνα τὰς μὲν ἀγαθὰς, ὥσπερ ἐλέχθη, σωίεσθαι ὅσον δεῖ, τὰς δὲ χείρονας διὰ πλείονος χρόνου· καὶ τιμιουμένων μὲν, πλέων χρόνον αὐτέχειν· ἐὰν δὲ ταῦτα ἀφαίρωσιν, ἐλαφρὸν. λιαίνεται δ᾽ ὡς ἔοικε, βέλτιστα διαύτας ἀφαιρέσεις τοῦ μύλου. ἐν ἅμα δὲ διαφορεῖσθαι ἀπὸ ὠδῦναι, καὶ διαφορεῖσθαι. διαφορεῖσθαι μὲν γὰρ ὀλίγους νέας, διαφορεῖσθαι δὲ ὕστερον πολλῷ πρόσω τέρας γίνεσθαι. τὴν δὲ πῆξιν διαίρεσι τόνδε τὸν τρόπον. ὅταν διατασκευάσωσιν ὁμαλῆ τόπον, ὥσπερ ἄλω ποιήσαντες, ἔχουσαν εἰς τὸ μέσον συῤῥοήν, καὶ ταύτην ἐλαφρίσωσι, διατανύσαντες τοὺς διορμοὺς σωσιβίαν, παραπλησίαν σωλῆνι τ᾽ τ᾽ αὐβρακυδόνος, πλὴν ὀκτάμβοθρον, ἀλλὰ τὰς χείρας ὀρθὰς πρὸς ἀλλήλας, ὥστε

τε λαμβάνῃ ὕψος ἀεὶ ἧ πλῆθος. γίνεσθαι δὲ φασιν, ὅταν ἡ σώθεσις ᾖ, λύκλῳ μὲν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν πηχέων· εἰς ὕψος δὲ ἑξήκοντα, πλέον ἢ πεντήκοντα, ἢ ἑκατὸν ἀμφοτέρως, ἐαυτοῦ ἡ δ᾽ ἂς τυγχάνῃ πίεσα. σωθῆντος δὲ ὧ αὐτῷ ὅτως, καὶ διατασκευάσαντος ὕλην, ὑλῶ ὠθοῦσιν διατακρύπτουσι, ὅπως μὴ διαμῶς ὠθοῦσιν ἀλλήλῳ τὸ πῦρ. ἀπόλυται γὰρ ἡ πίτης, ἴσως συμβαύσης. ὑφάπτουσι δ᾽ ἧ ὑπολιπομένῳ δ᾽ ὁδῷ· ἔστα δ᾽ ἧ πολλαπομένῳ δ᾽ ὁδῷ· ἔστα δ᾽ ἧ τοῦτα ἐπὶ ξαντοῦ τῇ ὕλῃ, καὶ ὠθοῦσιν, τηροῦσι αὐαβαίνοντες ἧ διὰ μέσου, ἢ αὖ ὀρῶσι τὸν διατενὸν ὠθούμενον· ἧ ὠθοῦσιν ἀεὶ ἧ γῆς, ὅπως μὴ διαλάμῃ. διατασκεύασε δὲ ὀχετὸς τῇ πίτῃ, διὰ τ᾽ σωθέσεως ἧ ἀῤῥόῃς εἰς βόθυνον, ὅσον ἀπέχοντ᾽ πρωτεκαίδεκα πήχεις. ἡ δ᾽ ἀῤῥόῃσα ἧ πίτης, ὑγρὰ γίνεται ἧ τοῦ ἀφοῦ. διατεῖ δὲ μάλιστα δύο ἡμέρας καὶ νύκτας· τῇ γὰρ ὑστεραίᾳ, πρὸ ἡλίου ἀνάτολῆς, ἐκκεκαυμένη γίνεται, ὥ φησίδωκεν ἡ πυρά. ὅσον γ᾽ συμβαίνει, μηκέτι ῥέουσης. τὸν δὲ τὸν βρόσον ἅπαντα τηροῦσιν ἀτρεπτοῦντες, ὅπως μὴ διαλάμπῃ. καὶ θύουσι δὲ, καὶ ἑορτάζουσιν, δυχόμενοι πολλοῦ τε καὶ καλοῦ γίνεσθαι τοῦ πίτῃαν. οἱ μὲν δὴ πρὸς μακεδονίαν διαίρεσι τὸν βρόσον ὅσον. ἧ δὲ τῇ ἀσίᾳ φασὶ, πρὸς συρίαν, ὃν ἐκπλήττοντες ἧ διαδιαῖ, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ τῷ διῴδρῳ πρόσκαίδε, φέροντες ὄργανόν τι πρὸς πεποιημένον, καὶ ὅσον πρὸς ἀλέφοντος, εἶθ᾽ ὅταν ἐκπήξωσι ταύτῃ πάλιν ἐπ᾽ ἄλλο καὶ ἄλλο μεταφέρειν. ὅρος δὲ ὅτι αὐτοῖς ἐς, ἧ σημεῖα τ᾽ φαύεσθαι, ἧ μάλιστα διηνύσατο τὸ μηκέτι ῥεῖν. πῆξωκαυτοῦσι δ᾽ ὥσπερ ἧ πρότερον ἐλέχθη, τὰς τερμίνθους. ὠδῦκλῳ γὰρ ὁ φέρουσιν οἱ τόποι. τὰ μὲν δὴ πρὸς τὴν ῥητίνην ἧ τ᾽ πίτης, ὅτως ἔχει. πρὸς δὲ λιβανωτ᾽, καὶ ὁμοίως οἱ τόποι. τὰ μὲν δὴ ἀῤῥένα καὶ θηλέας ἐστὶ πνα

δὲ ὧν ἔστ σωρὸς πυκνὸν, γραφὴν ἔχον τε πλίνθος τ μέτρων καὶ τ ἰλυος, ἃς δεῖ πωθεῖναι τὸ μέτρον ἕκαστον. ὅταν δὲ οἱ ἐμποροι πλαγιάζωσι, σκοπεῖν τὰς γραφάς. ἃ γὰς δ' ἂν αὐτοῖς ἀρέσκῃ, μεβυπαμένους ληφθῆναι τὴν ἰλυὺν εἰς ὄρος τὸ χωρίον, ὅθεν ἂν ἕλωνται. τ δὲ ἱερέα πλαγιάσαντα νόμιμον, τὸ πρῶτον μέρος λαβόντα τ ἰλυος τῷ θεῷ, τὸ λοιπὸν αὐτ λαταλιπεῖν· καὶ ὄσον σῶμ εἶναι τοῖς ἰερείοις, ἕως ἂν ἕλωνται πλαγιάζωμεν. Ἄλλοι δέ τινες τὸ μὲν τ λιβανωτ ἀγνίζουσι, καὶ τὸν λαρπὸν ταῖς χοιναῖς, φύλλον δὲ τὸ ταὐρυβρον. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἐκ τῶν νέων λιβανωτῶν, λδυκότερον καὶ ἀοσμότερον· τὸν δ' ἐκ τῶν πλακαμαζόντων, ξανθότερον καὶ ὀυοσμότερον. τὸ δὲ τῆς σμύρνης ὁμοιον τῇ τερμίνθῳ· ραχύτερον δὲ, καὶ ἀκανθωδέστερον. φύλλον δὲ μικρῷ τροχυλότερον. τῷ δὲ γλύκει ἀλαμασωμένοις, ὁμοιον τῆς τερμίνθ. εἶναι δὲ καὶ τούτων τὰ πλακαμώτα, ὀλοκληρωμότερα. γίνεσθαι δὲ ἀμφότερα ἐν τῇ αὐτῷ τόπῳ. τῆς γὰρ γλιῦ ἐστ ἀέγιλον, καὶ πλακώδη. καὶ ὕλατα πηγαῖα, ἀναίνια. ταῦτα μὲν ὧν ἐστ ἀναγκαῖα τῷ νιφετῷ, καὶ ὑετοῖς, καὶ ποταμοῖς ὀχύρωμα. τὸ δὲ πρόμοιον εἶναι τὸ ἀγνίθου τῇ τερμίνθῳ, καὶ ἄλλοι τινες λέγουσι· οἱ δὲ καὶ ὅλως τερμινθον εἶναι. λομιδῶν γὰρ ἐύλα πῶς Ἀντίγονον ἐστ ἐν ἀρραβῶνι, τὴν τοῦ λιβανωτοῦ λαταγαγόντων, ἃ δὲν διέφερε τῆς τερμίνθ· πλὴν ὅτι οἱ περὶ τὸν λιβανωτὸν γίνεσθαι, καὶ τὴν σμύρναν. διόπερ ἐκεῖνος ὁ λόγος πιθανώτερος, ὁ πρὸ τ ἀναπλυσαντων ἐξ ἠρώων πόλεως. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐστὶν στάρδεων τὸ φυκὸς τοῦ λιβανωτ ἀγνίθου, τῷ ἱερῷ τινι, ἀφοσιοῦσθαι ἐχῇ τὸ φύλλον, εἰ μὴ δεῖ καθαίρεσθαι ὅσον. ὁ λιβανωτὸς διέπτου, καὶ ὁ ἐκ τ ἐλίχας, καὶ ὁ ἐκ τ ἀκρεμόνων, ὁμοίως καὶ τῇ ὄψει καὶ τῇ ὀσμῇ θυμιώμενος τῷ ἄλλῳ λιβανωτῷ. τὸ φυκὸς δὲ τ μόνον τὸ ἀγνίθου ἐδέμιας τυγχάνειν. φασὶ δὲ λέγεσθαι, ὡς ἡ δίλιψ ἡ ὁ λιβανωτὸς τῷ ἀρραβίᾳ γίνεσθαι, καὶ λίψ δὲ τῷ ταῖς ὠπκμώναις νήσοις ὧν ἐνυπάρχουσιν. ἐνταῦθα γὰρ καὶ ἡμασθοπεῖν, ὧν τ αὐδρῶν, οἷον ἂν θέλωσι· καὶ τάχα τ τό γε ἐκ ἀπίβανον ἐνδέχεσθαι, ὁποίαν ἂν βάλητ ποιεῖν τὴν ἐντομήν. εἰσὶ δὲ ἔνδον καὶ μεγάλοι σφόδρα τῷ χόνδρῳ, ὥστε ἐν τῇ μὲν ὄγκῳ χίροπλιθιαίας, καθμῶν δὲ πλείονα ἢ τρίτον μέρος μνᾶς. ἀργὸς δὲ λομίζεται ὡς ὁ λιβανωτὸς, ὅμοιος δὲ τῇ πρὸσόψει φλοιῷ. ἡ σμύρνης δὲ, ἡ μὲν σακτὴ, ἡ δὲ πλασὴ. δοκιμάζεσθαι δὲ ἡ μὲν ἀμείνων τῇ γλύσει, καὶ ἀπὸ ταύτης τὴν ὁμόχροων λαμβανουσι. πρὸς μὲν δὴν λιβανωτὸν καὶ σμύρνης, ἄχει γε τ νῦν χιλίου τοσοῦτα ἀκκκαμμ. Περὶ δὲ λιναμώμου καὶ κασίας ταῦτα λέγεται. θάμνος ἡ ἀμφότερα τοῦτ' εἶναι μεγάλους, ἀλλ' ἡ λίκος ἄγνυ, πολυκλαδὴς δὲ καὶ ἐυλώδεις. ὅταν δὲ ἐκπόψωσι τὸ λινάμωμον, ὅλον διαιρεῖς ἐς ὠγότε μέρη. τότε δὲ τὸ πρῶτον πῶς ῥοῖς Βλασοῖς Βέλζεον εἶναι, ὁ τέμνετ ἀπιθαμιαῖον, ἢ μικρῷ μεῖζον, ἐπόμενον δὲ τὸ λδύτερον, ὃ καὶ τῇ τομῇ ἐλάττων. ἔπτα τὸ τρίτον, καὶ τέτταρα. ἔχασον δὲ τὸ χείριστον, τὸ πῶς τῇ ῥίζῃ. φλοιὸν γὰρ ἐλάχιστον ἔχει χρύσιμος σ' ὄρος. ὁ τὸ ἐύλον. διὸ καὶ τὸ ἀκροφυὲς λεπτότατον ὠλεῖστον γὰρ ἔχειν καὶ τὸν φλοιόν. οἱ μὲν ὅτω λέγουσιν· ἄλλοι δὲ δαμῶδες φασι· δύο σ' αὐτοῦ γένη, τὸ μὲν μέλαν, τὸ δὲ λδυκύ. λέγετ δέ τις καὶ μῦθ ὑπὲρ αὐτοῦ. φύεσθ μὲν γὰρ φασιν ἐν φαραγξιν· ἐν ταύταις σ' ὀφῖς εἶν πολλὸς, σῆμα δανασιμον ἔχοντας. πῶς οὖς φρεξαμένους τὰς χεῖρας καὶ σὺν πόσιας, λατακαίνσι, καὶ συλλέγουσιν. εἰθ' ὅταν ὀξ γένηγκωσι, διελόντες τρία μέρη, διακληροῦσι πῶς τὸν ἥλιον. καὶ ἢν μὲν λαβῃ ὁ ἥλιος, λατακλείπουσιν. ἀπίοντες σ' δύσις, ὁρᾶν φασι λαμπρῶς ταύτῃ. ὅτ μὲν οὖν τῷ ὄντι μῦθ. τὴν δὲ κασίαν φασὶ τὰς μὲν ῥάβδους πλατυτέρας ἔχειν, ἀνώδεις δὲ σφόδρα, καὶ ἐκ εἶν πόδι φλοῦσαι. χρήσιμον δὲ καὶ ταύτης τὸν φλοιόν. ὅταν δὲ τέμνωσι τὰς ῥάβδους, λατακόπτειν ὡς διδάκτυλα τὸ μῆκος, ἢ μικρῷ μείζω. ταῦτα δ' εἰς νεόσκερον βύρσαν καταῤῥαπτειν· εἶτ' ἐκ ταύτης καὶ τῶν ἐύλων σκηπτρῶν, σκωλήκια γίνεσθαι, ἃ τὸ μὲν ἐύλον λατεδίδ, τοῦ φλοιοῦ δὲ ὀχ ἅπτεται, σᾶς τ' πικρότητα καὶ δριμύτητα τ ὀσμῆς. καὶ πόδι μὲν κασίας καὶ λινάμωμα, τοσαῦτα λέγεται. Τὸ δὲ βάλσαμον γίνεσθαι μὲν γὰρ τῷ αὐλῶνι τῷ πόδι συρίαν. πάχει δ' ἔσους σ' εἶναί φασι δύο μόνας, τὸν μὲν ὅλον ἑκοσιπλέθρων, τὸν δ' ἕτερον πολλὸ ἐλάττονα. τὸ δὲ δίγλυφον μεγίθος μὲν, ἡλίκον ῥόα μεγάλη. πολύκλαδον δὲ σφόδρα. φύλλον δὲ ἔχειν ὅμοιον πηγάνῳ, πλὴν ἐκλυκυν. ἀείφυλλον δὲ εἶν. λαρπὸν δὲ πρόμοιον τῇ τερμίνθῳ, καὶ μεγέθει καὶ χρήματι καὶ χρώματι. δύωδες σφόδρα καὶ ὀπὸν, καὶ μᾶλλον τὸ δ' ἀκρύον. τὸ δὲ διακρυον ἀπὸ φυτομῆς συλλέγειν. φυτέμενον δὲ ὄνυξι σ' ἠρινοῖς

πληροῖς ὑπὸ τὸ ἄστρον, ὅταν μαλιστα πνίγωσι, καὶ τὰ στελέχη καὶ τὰ ἄνω. πλὴν δὲ συλλογλὴ ὅλου τὸ θέρος ποιεῖσθ. ἐκ εἶν δὲ πολὺ τὸ ῥέον, ἀλλ' ἡμέρα τὸν αὐδρα συλλέγειν ὅσον λόγχλιν. πλὴ σ' ὀσμὴ διαφέρουσαν καὶ πολλὴ, ὥστε ἀπὸ μικροῦ πολὺ ἐπινεῖσθαι τόπον. ἀλλ' οὐ φοιτᾶν φάτταθα ἄπρατον, ἀλλὰ τὸ σωγκμένον λικραμμένον. πολλὴ γὰρ ἐλέχεσθαι λραπον. καὶ τὸ φ τῇ ἐλικόδει, πολλοὺς εἶναι λικραμμένον. ὄυοσμα δὲ σφόδρα καὶ τὰ ῥαβδία. λαβαίρειν γὰρ καὶ τῶν φ ἓνεκα, καὶ τοῦ διαφόρου πωλεῖσθαι τίμια. καὶ τ ἐργασίαν πλὴ πόδι τὰ δίνδρα χιόλην ταύτλω αἰτίαν εἶν· καὶ πλὴ Βροχλὴ. βρέχεσθαι δὲ σωεχῶς. σωματίαν δὲ δ' ὀπὸν εἶναι, τοῦ μὴ μεγάλα γίνεσθαι τὰ δίνδρα, καὶ πλὴν ἐν ῥαβδίων τομὴ· διὰ γὰρ τὸ πολλάκις ἀκκέιρεσθαι, ῥάβδους ἀφίεναι, καὶ οὐκ εἰς ἓν ἐκτείνειν πλὴ ὁρμὴ, ἄτριον δὲ ὄδὲν εἶν βαλλζαμον οὐδ' ἀμοῦ. γίνεσθαι δὲ ἐκ μὲν τοῦ μείζονος παραλείσου, ἀγγεῖα διώδεκα ὅσα ἡμιχόα· ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου, δίο μόνα. πωλεῖσθαι δὲ τὸ μὲν ἄπρατον διὸς πῶς ἀργύριον, τὸ δ' ἄλλο κατὰ λόγον φ μίξεως. καὶ τοῦτο μὲν

γῆν μᾶλλον, ἢ ὅτι τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ἀέρι γίνεται

ὁ δ' ἀσκλήπιος, τὴν ῥίζαν μῆκος μὲν ὅσην ὡς πυθμένα, λευκὴν ἢ ἠμὶ πάχεια σφόδρα, ἠ φλοιὸν παχὺν καὶ ἀλικώδη. καυλὸν δὲ ἔχει γονατώδη πανταχόθεν· φύλλον ἢ ὅμοιον τῇ θαψίᾳ, πλὴν παχύτερον. ἀγαθὸν δὲ εἶναί φασιν ἑρπετὸν τε ξύοντα πίνειν, ἠ ἁπλῶς, ὅταν αἷμα πρὸς αὐτὸ, ἢ μελικρατῶ· ἠ λεφαλῆς, ῥίζοντα ἢ ἐλαίῳ ἀλείφειν· ἠ ἄλλο τι ἐὰν πονῇ ζῷα φανερὰ, καὶ ὑγρὸς ὁ λύτης ἢ οἶνος ξύοντα. λιμώδεις δὲ καὶ τὰς μακρὰς ἀῤῥωστίας ἐκκλίνειν. ἔπεται δὲ ἑλκώδεσιν, τὰ μὲν ὑγρὰ, ξηρὸν ἐπιπάττοντα, πρότερον καθαίροντα οἴνῳ θερμῷ· τὰ δὲ ξηρὰ, ἢ οἴνῳ λύσαντα καὶ διαπλάττοντα. ὁ δὲ ἡρακλειον, φύλλον μὲν ἔχει μέγα καὶ πλατύ, καὶ βραδίστροφον πανταχῇ. ῥίζαν δ' ὡς λακτύλου τὸ πάχος, λιπαρὰν ἢ βραχεῖαν· τὴν γύσει μὲν τοιαύτην, τῇ δ' ὀσμῇ καθάπερ λιβανωτὸν καθαρᾶς· ἀγαθὴν δὲ τὴν ἱερᾶς νόσου, μιγνυμένην φώκης πτυάλῳ, ὄζου τε τερμινθίου, πίνειν· καὶ ὀδύναις ἥπατος, γαστρὸς, ἢ οἴνῳ γλυκεῖ· ἢ ἐλκώδη· τὴν μὲν ἐν ταύταις ἕξει τὰς διαφορὰς τε καὶ δυνάμεις. ἄλλα δὲ πανακὴς, τὸ μὲν λεπτόφυλλον, τὸ δὲ πλατύφυλλον· αἱ δὲ δυνάμεις ἀμφοῖν αἱ αὐταί. πρὸς δὲ τοῦτο τε ταῖς γυναιξὶ, καὶ διαπλασμα μετ' ἀλφίτων, ἢ πρὸς τὰ ἕλκη τὰ ἄλλα, ἢ πρὸς τὰ νεμόμενα. σιδήνιμοι δ' ἢ οἱ σρύχνοι ἢ οἱ ἰθύμαλλοι, τὸ γὰρ σρύχνον ὁ μὲν ἀνώδυνος, ὁ δ' μανικός. ἢ ὁ μὲν ἀνώδυνος ἐρυθραν ἔχων τὴν ῥίζαν, ὥσπερ αἷμα. ἐκφαινομένην, × ὀφυπομένην δ' ἢ λύκην, ἢ καρπὸς ἐρυθρότερον λόκκῳ· φύλλον δὲ ἰθυμάλλῳ ὅμοιον, ἢ μηλέᾳ τῇ γλυκείᾳ· ☾ αὐτὸ δ' ἀσύ, ἢ θυθυμὴν μέγας· ἔστι τὴ ῥίζης τὸ φλοιὸν λόπποντες λίαν, ἢ βρέχοντες ἐν οἴνῳ ἀκράτῳ σιδίασι, καὶ ποιεῖ καθεύδειν. φύεται δὲ ἐν χαράδραις, ἢ τῆς μνήμασιν. ὁ † θρύορον καλοῦσιν αὐτὸ, οἱ δ' πόδιον. λύκην δ' ἔχει τὴν ῥίζαν, καὶ μακραν ὡς τὸ ηχεος, ἢ λοίλιν. λίσθη δ' αὐτὸ, ἐὰν μὴ ὅτως ὥσε παίζῃ, καὶ δοκεῖν ἑαυτῷ λάλιστον εἶν, δραχμῆς σαθμῷ· ἐὰν δὲ μᾶλλον μαίνεσθαι, ἢ φαντασίας ἴνας φαίνεσθαι, λύου δραχμὰς ἐὰν ἢ ὥσε μὴ παίζεσθαι μαινόμενον, βοᾶς. καὶ συμπιμπαμιγνύναι φασιν, ὡς τὸ λεόνταυρον, ἐὰν ἢ ὥσπερ ἀρκτεῖναι, τέτταρας. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον ῥύζῳ· μῳ, πλὴν μείζον. τὸ δὲ λάυλον, ὥσπερ ὀργίας. λεφαλὴν δὲ ὥσπερ γιθύα, μείζω ἢ καὶ παχύτερον. ἔοικε δὲ καὶ πλατάνῃ λαρπῷ. τὸ δὲ πθυμάλλῳ, ὁ μὲν πρώιος λαλούμενος λόκκος, φύλλον ἔχει πόδιφερές, λαυλὸν ἢ τὸ ὅλον μέγεθος ὡς πιθαμῆς, τὴ δὲ λαρπὸν λύκην. ἀμᾶτι δὲ, ὅταν ἄρτι πορκάζῃ σαφυλή. ἢ ξηρανθεὶς ὁ λαρπὸς, λίσθη πιεῖν βριφεὶς, ὅζον βίζης μέρος ὀξυβαφὲς. ὁ δ' ἀέρβιλλος λαλούμενος, τὸ μὲν φύλλον ἐλαιόδες ἔχει, τὸ δ' ὅλον μέγεθος σι- πυχυαῖον. ἐσχαρ ὀπίζουσιν ἅμα βυγιτῷ· καθαίρει δὲ λαῖτω ἀναπλάττοντες, ὅτω χρῶντ· καθαίρει δὲ λαῖτω μᾶλλον. ὁ δὲ μυρτίτης λαλούμενος λθύμαλλος λύκης, τὸ μὲν φύλλον ἔχει καθάπερ ὁ μύρ- σινος, πλὴν ἀκανθώδες ἐπ' ἄκρῳ. λιμαίνεται δ' ἀφίσιν ὑδὶ γῆν, ὡς πιθαμιαῖα. ταῦτα δ' ὀχ ἅμα φέρει τὸ λαρπὸν, ἀλλὰ πὴ ἔτος· τὰ μὲν νῦν, τὰ δ' εἰς νεῦτα, ὠφυκότα ἀφ' ὧν αὐτὸ ῥίζης. φίλει δ' ὀρεινὰ χωρία. ὁ δὲ λαρπὸς αὐτὸ λαλεῖτ λαλούμενον. ἀμῶσι δ' ὅταν ἀσθρύωνται αἱ ἰριθαί. ξηραίνοντες δ', ἢ ἀφαλαίροντες αὐτὸ τὸ λαρπὸν, πλύναντες γὰρ ὕδατι, ἢ πάλιν ξηράναντες, διδόασι πιεῖν συμμιγνύντες δύο μέρη τὸ μελαίνης μήκωνος. τὸ δ' σωμαφότερον, ὅζον ὀξυβαφον. λαθαίρει δὲ φλέγμα λαῖτω. ἐὰν δὲ τὸ λάθρυον αὐτὸ διαδῶσι, βρίψαντες γὰρ οἶνῳ γλυκεῖ δ' ἰσθάσιν, ἢ γὰρ σησάμῳ πεφρυγμένῳ καταβρασεῖν, ποῦ τα μὲν ἂν ὄϊς τε φύλλοις ἢ ῥισὶ ὀπτοῖς, ἢ ῥισὶ λαρποῖς, χρήσιμα. † δὲ λιβανωτίδων (δύο γάρ εἰσιν) ἡ μὲν ἄκαρπος, ἡ δὲ λαρπιμος. ἢ ἡ μὲν ἢ τῷ λαρπῷ ἢ τῷ φύλλῳ χρησίμη, ἡ δὲ μόνῳ τῇ ῥίζῃ. λαλεῖτ δὲ ὁ λαρπὸς, λαχρὺς. ἔχῃ δὲ αὕτη τὸ μὲν φύλλον ἐοικὸς σελίνῳ ἐλείῳ, μείζον δὲ πολύ. λαυλὸν δὲ μέγεθος πηχεος, ἢ μείζω. ῥίζαν ἢ μεγάλιν ἢ παχεῖαν, λύκην, ὅσσαν ὥσπερ λιβανωτ· λαρπὸν ἢ λύκον, βαχὺν, πθμένη. φύεται ἢ μάλισα, ὅπου αὖ αὖχμηρὰ χωρία ἦ, ἢ πεδιάδι. χρήσιμα δὲ ἡ μὲν ῥίζα, πρός τε τὰ ἕλκη, ἢ πρὸς τὰ γυναικεῖα πινομένη, χὺ οἴνῳ αὐστηρῷ μέλανι. ὁ δὲ λαρπὸς πρόσται τὰς σραγγορίας, ἢ πρὸς τὰ ὦτα, ἢ ἄρτεμα, ἢ πρὸς ὀφθαλμίας, καὶ ὥστε γάλα γυναικεῖν ἐμποιεῖν. ἡ δὲ ἄκαρπος, ἔχει τὸ φύλλον ὅμοιον θριδακίνῃς τ' πι- κρᾶς, τραχύτερον δὲ καὶ λθυκότερον. ῥίζαν δὲ βραχεῖαν. φύεται ἢ ὄρεσι μάλισα πέτρης. δύ- ναται ἢ καθαίρειν ἡ ῥίζα ἢ ἄνω ἢ λαῖτω. τὸ μὲν γὰρ πῖσ τὴ ἐλάτσιν, ἄνω· τὸ δὲ πῖσ τὴ γῆν, λάτω. λωλύει δὲ ἢ εἰς ἱμάλια, λθεμένη, σὺν σήσαμι. συλλείτει δὲ ὠρὶ πυροφορίας. Χαμαλέων ἢ ὁ μὲν λθυκὸς, ὁ δὲ μέλας. αἱ δ' ἀνάμιξ τὴ ῥίζαν· ἢ αὐτὰς ἢ αἱ ῥίζαι, ὧν ἑκάστη διαφορει.

† μὲν γὰρ λευκὴ καὶ γλυκεῖα, καὶ παχεῖα, ἢ ὀσμὴν ἔχουσα βαρεῖαν. χρησίμη δέ φασι πρὸς οὖς ῥᾶς, ὅταν ἐνθῇ λατατμηθεῖσα, ὥσπερ ῥαφανὶς, ψιλωμένη ἐφ' ὅλοχοίνα. καὶ πρὸς τὴν ἕλμινθα τὴν πλατεῖαν, ὅταν ἀσαφίδα πθφάγῃ πίνειν ὠμὴ ξύοντα ταύτην, ὄζον ὀξυβαφον ἢ οἴνῳ αὐστηρῷ. ὠφαιρεῖ δὲ ἢ κύησα, ἢ σῦν. λιώσα μὴ, ἢ ἀλφίτοις ἀναφυραθεῖσα μετὰ ἐλαίας ἢ ὕδατος· σιῶ δὲ, μετὰ ῥαφάνου μιγνυμένη † ὀρείῳ. γυναικὶ ἢ λίσθη ἢ ῥυγὶ γλυκείᾳ, ἢ ἐν οἴνῳ γλυκεῖ. ἢ ἐὰν βόλιβαίλις ἀδενώδης αὐθρώπῳ διαπράξασθαι εἰ βιώσιμος, λάβῃ ἡμέρας λέ· ἂν δὲ πολιορκῆται, βιώσιμος. φύεται ἢ ὁμοίως πανταχῆ· ἢ ἔχει τὸ φύλλον ὅμοιον σκολύμῳ, μεῖζον ἢ αὐτὸ ἢ πθς τὴ γῆν· τὴ ἢ λεφαλὴν ἔχῃ ὁμοίαν ἀκάνθῃ μεγάλῃ. οἱ δ' ἄκανθοι λαλεῖσιν. ὁ δὲ μέλας, τὸ μὲν φύλλον ἔχει ὅμοιον σκολύμῳ· σκολυμώδες γὰρ ἔχῃ, πλὴν ἐλαττον καὶ λειότερον. αὐτὸς δ' ὅλος δένῃ ὥσπερ σκολύμιον. ἡ δὲ ῥίζα παχεῖα, καὶ μέλαινα. διαῤῥαγεῖσα δ' ἐρυθραίνεται. ὠφελεῖ δὲ χωρὶς ὑγιεῖα καὶ ἄλφος ὠσαύτως. ἀναιρεῖ δὲ καὶ σὺν λύνας. μηκωνες δ' εἰσὶν ἄγριαι πλέιες. ἡ μὲν λιρατίτις λαλουμένη, ἡ δὲ μέλαινα. ταύτης τὸ φύλλον ὡς φλόμε, τ μελαίνης. ἢ πολυ δὲ μέλαν. † δὲ λαυλὸν τὸ ὕψος ὡς πηχυαῖον. ῥίζα δὲ βραχεῖα, ἢ ἀπόλαιος. ὁ δὲ λαρπὸς λαμπύλος, ὥσπερ τὴν λιρατίαν. συλλείγει δὲ πρὸ τὴ θερισμὸν τὴν λριθὴν, ἐγχλω ροτέρα δὲ μᾶλλον. καθαίρει δὲ λάτω. ἑτέρα δὲ μήκωνι, ἡρακλεία λαλεῖται. † μὲν φύλλον ἔχῃ οἷον σρατίας, ὧ τὰ ὀθόνια λθυκαίνουσι· ῥίζαν δὲ λθυκὴν, ἀπόλαιον. † δὲ λαρπὸν, λθυκὸν, λαθαίρει ὠὰν ταύτης ἡ ῥίζα. χρῶντ δ' ἔνιοι πρὸς οὖς ἀπόστας, ἢ μελικράτῳ. ταῦτα μὲν δὴ ὥσπερ ὁμώνυμά τινα σωείληπται. † δὲ ῥίζῶν καὶ ἢ τοῖς ὀσμαῖς. αἱ μὲν γάρ εἰσι δριμεῖαι, αἱ δὲ πικραί, αἱ δὲ γλυκεῖαι. ἢ αἱ μὲν εὔοσμοι, καὶ ἢ τοῖς χυλοῖς αἱ διαφοραί, αἱ δὲ βαρεῖαι, γλυκεῖαι μὲν, ἤτε νυμφαία λαλουμένη. φύεται δὲ ἢ τοῖς λίμναις, καὶ ἢ τοῖς ἐλώδεσιν· οἷον ἢ τε τῆ ὀχυμνίᾳ ἢ μαραθίῳ, καὶ πόδι λεπτῷ. λαλεῖται δ' αὐτὴ οἱ βοιωτοὶ μασθωνσίην, καὶ † λαπτὸν ἐδίσσιν. ἔχῃ δὲ τὸ φύλλον μίσα ὡς † ὕδατος. ἐν δὲ φασιν ἔχαι μασθωνσίην, ἐὰν βίψας τὶς ὠὴ τὴ πληγὴν ὠθῇ. χρησίμη δὲ, καὶ πρὸς τὰς λυσεντερίας πινομένη. γλυκεῖα δὲ, καὶ ἡ σκυθικὴ· καὶ ἔνιοί γε λαλεῖσιν αὐτὴν σύθυγλυκεῖαν * αὐτὴν. γίνεται δὲ πόδι τὴν μασθίην. χρησίμη δὲ ῥοὸς τε τὰ ἄδματα, καὶ πρὸς βῆχα ξηρὴν, καὶ ὅλως τὰ περὶ † θώρακα πόνους. ἔτι δὲ ῥοὸς τὰ ἕλκη, ἢ μέλιτ λίνατοι δὲ καὶ τ δίψαν παύειν, ἐαὶ λῖς ἢ τῷ σόματι ἔχῃ. λιὸ ταύτη τε καὶ τὴ ἱππάκη, διάῤῥηξ φασὶ τοὺς σκύβας ἡμέρας καὶ ἑνὸκα, καὶ δ' ὠδέκα. ἡ δὲ ἀειζολοχία τὴ ὀσφρήσῃ μὲν δύσοσμον, τῇ δὲ γεύσει πικρὰ σφόδρα, τὴ χροιᾶ δὲ μέλαινα. φύεται δὲ ἢ τοῖς ὄρεσιν ἡ βελτίσκη. φύλλον δὲ ἔχῃ πρόσιμφορὲς τὴ ἀλσίνῃ, πλὴν σρογγυλότερον. χρησίμη δὲ πρὸς πολλα, καὶ ἀρίσκη πρὸς λεφαλὴν· ἀγαθὴ ἢ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἕλκη, καὶ πρὸς ἑρπετὰ, ἢ πρὸς ὕπνον καὶ πρὸς ἔτερα. τὰ μὲν δὴ πρὸ ἢ σάγειν λεγόμενα ἢ ὕδατι ἀναδύσαντα καὶ λαπαλλάττοντα. τὰ δὲ ἄλλα εἰς μέλι ἐγχύ σαγειν λεγόμενα ἢ ὕδατι ἀναδύσαντα καὶ λαπαλλάττοντα. πρὸς δὲ τὰ δὴν ἑρπετὰ ἢ οἶνῳ ὀξίνῳ πίνειν, ἢ ὠὴ τὸ δ' γμα ὠὴ πλαῆναι. σαντα, ἢ ἔλαιον. πρὸς δὲ τὰ δὴν ἑρπετὰ ἢ οἶνῳ μέλανι αὐστηρῷ λυόντας. ἐὰν δὲ αἱ μῆτραι πθαπέσωσι, ἢ ὕδατι ἀχρεῖς ὕπνου δέ,

θέλουσιν καὶ φύλλον ὅμοιον ἔχειν, πλὴν τραχυτέρου. φύονται δ' ὑπὸ γῆς, ὥσπερ ἄκρωτες. φιλεῖ δὲ καὶ παλίσκια χωρία. σύριλλα δέ, διό καὶ χρῶνται πρὸς τὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀλγήματα, καὶ πρὸς τὰ τῆς ἰσχιάδος. ἔνιαι δὲ ἰδιόμορφοί εἰσιν, ὥσπερ ἥ τε σκορπὶς ἡ καλουμένη, καὶ ἡ τὸ πολυπόδιον. ἡ μὲν γὰρ ὁμοία σκορπίῳ, καὶ χρήσιμος δὲ πρὸς τὴν πληγὴν αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἄλλ' ἄττα. ἡ δὲ τὸ πολυπόδιον λαισία, καὶ ἔχουσα ἑκατὸν λοβοὺς, ὥσπερ αἱ τοῦ πολυπόδους πλεκτάνας. λαμβάνει δὲ λοβοὺς καὶ πρὸς ἀφροδισιακάς τινας, ὡς φασιν, ἐμφυεῖς πολύπους. ἔχει δὲ φύλλον ὅμοιον τῇ πηγεδάνῃ καὶ τῇ μεγάλῃ. καὶ φύεται γὰρ ταύτας μάλιστα. πασῶν δὲ βραδύτατα μὲν πλέω χρόνου, ἀλλὰ δὲ ἐλάττω διαμένουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐλλέβορος, καὶ βιάκοντα ἔτη χρήσιμος· ἡ δὲ ἀριστολοχία, ὡγύτατα ἐξ ἑκατὸν ἐτῶν δὲ ἡ μέλας, πεντήκοντα. λυγαίνεις δ', οἵπερ καὶ σιδήρεα· πίπτει δὲ ἡ ῥίζα, καὶ τυκνή. ὁ δυσκέλαδος δέ, ὡγύτατα ἐξ ἀώρου ἢ ἀγρίας, ῥιζοῦται δ', ἐὰν γῆ σκιᾷ ἢ καὶ ἄπληκτος· εἰ δὲ μή, σαπρὰ καὶ συγκοδυλώδης. ἄλλαι δὲ ἄλλας ἔχουσι χρόνους. πάντων δὲ ὅλως τῶν φαρμάκων πλείων διαμονὴ χρόνου, τὸ ἐλάτειον· καὶ τὸ παλαιότατον, ἄριστον. ἰατρὸς δ' ὃν τις ἔλεγχον, ὃν ἀλάζων, ὃς δ' ὑβύσης, ὡς εἴκασεν αὐτῷ ἀλλοσίως ἔχειν, θαυμαστὸν δὲ τὴν ἀρετήν. δ' ὕπνας δέ τινα αὐτῷ λύσιν, αὐτίκα δὲ τ' χρονιότητος, ἢ ὑγρότητος. δεῖ γὰρ ταύτῃ μὴ ὅταν λύσωσι, πιθέσθαι εἰς τέφραν ὑγράν, καὶ δ' ὡς ξηρὸν γίνεται. ἀλλ' ἄχρι ὡγυτάτου ἐᾶν, σβύνυσι πολλαχόμενον οὐκ αὐχμώδες. φασὶ δέ μόνον, μᾶλλον ὑπὲρ ἴνωμ ὥσω ποιεῖν τῶν φαρμάκων χαῦτη μὲν ἂν ἰδιότης τῶν σιλφίων. τῶν δὲ ῥιζῶν ὅσαι μὲν γλυκύτητά τινα ἔχουσι, συμβαίνει θερμοτέρους γίνεσθαι χρονιζομένας· ὅσαι δ' ὀδμώδεις, ὧδε μὲν μὴ πάχος. ἀμαυροῦσθαι δ' αὐτῶν τὰς δυνάμεις, μανθάνουσι καὶ λεγόμενον. τῶν δ' ἔξω θείων, ἄλλο μὲν δὲν ἀπέστω ῥίζης δέκαιας· ἡ δὲ σφενδύλη, πασῶν. ὧδε μὴ ἂν ἴδιον τῶν ζώων φύσεως· πᾶσαν δὲ χεῖρον γίνεσθαι ῥίζαν, ἐὰν ἔαση τις πελειωθῆναι μὴ ἀφ' ὡραίου τὸν καρπόν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν καρπόν, ἐὰν ὀπίσω τὴν ῥίζαν. ὡς ὠλοπολὺ δὲ αἱ φαρμακώδεις, ἐὰν ὀπίζωνται. ὧν δ' αὖ τὰ αὐτόρριζα φαρμακώδη, αὐτοὶ δὲ ὀπίζονται. χρῆσθαι δ' ἕκαστον μᾶλλόν φασι ταῖς ῥίζαις· ὅτι ἰσχυρότερος ὁ καρπὸς, ὥσθ' ὑπομένειν τὸ σῶμα. φαίνονται δὲ ὁ καλθόλα ὧδε ἀληθεῖς· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς τόποις ὀφθαλμιῶσι, ὅταν ὁ καρπὸς ὁμοίως σπασθῇ. φαρμακώδεις δὲ δοκοῦσιν εἶναι τόποι, μάλιστα μὲν ἔξω τ' ἑλμανδρος, οἱ πόδι τυρόβολιαν, ἢ τὴν λατόμων· ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλάτην λαβεῖν, φησὶ, πόδι αἴγυπτον· ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλάτην λαβεῖν, ὡς Ὅμηρός φησι, πόδι αἴγυπτον. ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλάτην λαβεῖν, ὡς Ὅμηρός φησι, πόδι αἴγυπτον. ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλάτην λαβεῖν,

Ἐ θλαὶ τὰ οἱ πουλυπλήμυρα πύρε θωνὸς ἠδ' ἀκοίτης,
Αἰγυπτίη. † τῶθι πλεῖσα φύει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ † πεπυσμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

ἐν οἷς δὲ καὶ ἡ νηπενθὲς ἐκεῖνο δύναμιν ἔχειν, καὶ ἄχολον, ὥστε λήθην ποιεῖν καὶ ἀπάθειαν τῶν κακῶν. καὶ χεῖλοι αὐτὰ μὲν ἐοίκασιν, ὥσπερ ἀπὸ τ' ποιητῶν τοῦτο δεδιέχθαι· καὶ γὰρ Λιγύλος ὁ τῶν ἐλεγείων, ὡς πολυφάρμακον λέγει τὴν τυρόβολιαν.

Τυρόβολον γένεσιν φαρμακοποιεῖν ἔθνος.

οἱ τόποι πάντες πως φαίνονται μετέχειν τ' φαρμάκων, ἀλλὰ τῷ μᾶλλον καὶ τῷ ἧττον διαφέρειν. καὶ γὰρ οἱ περὶ ἄρκτον, καὶ μεσημβρίαν, καὶ οἱ περὶ αὐαρλὰς, ἔχουσι θαυμαστὰς δυνάμεις. ἐν αἰθιοπίᾳ γάρ, ἃ τοῦς οἴεσθαι χρῆσιν, ῥίζα τίς ἐστι θανατηφόρος. ἐν δὲ σκύθαις αὐτή τε καὶ ἕτεραι πλεῖστοι, αἱ μὲν πᾶσαχρῆμα ἀπαλλαττόμενοι τοῦ προσφυγκαμένου, αἱ δὲ ἐν χρόνοις, αἱ μὲν ἐλάττοσιν, αἱ δὲ πλείοσιν, ὥστ' ἐνίοις διατρῴβειν. εἰς ἰνδοὺς τε καὶ ἕτεραι μυρίαι πλείω, πόδι ποτάτην δέ, εἴπερ ἀληθῆ λέγουσιν, ἥτε δυναμένην τὸ αἷμα διαχεῖν, καὶ οἷον ἀναφρύγειν· καὶ πάλιν ἡ σωματοῦσα, καὶ πῶς ἑαυτῇ ὠφελιμωτάτη (ἃ δὴ φασιν εὑρεῖν πῶς τὰ τ' ὄφεων τ' θανατηφόρων δήγματα. περὶ δὲ τὴν θρᾴκην εἶναι μὲν καὶ ἕτερας ἀνόλεγας ἰσχυροτάτην, δέ, ὡς εἰπεῖν, τ' ἴσχαιμον. ἡ μὲν λέγουσιν οἱ μὲν ἰσχυροτάτην εἶναι τ' φλεβός, οἱ δὲ καὶ σφηνοτρόπως διατμηθέντος, ἐχόμενα καὶ ἀλλήλων τὸν χύσιν. ταῦτα μὲν δὴ, ὥσπερ εἴπομεν, ἔοικε λελᾶσθαι τὸ λοιπόν. καὶ ἔξω τόπων οἱ φαρμακωδέστατοι, ὅσοι εἰσί. τῶν δὲ πόδι τὴν ἑλμανδρίαν, ὧδε ὁ καρπὸς ὁμοίως σπασθεὶς ἀναιρεῖ τὸν ἄνθρωπον. φαρμακώδεις δὲ δοκοῦσιν εἶναι τόποι, μάλιστα μὲν ἔξω τ' ἑλμανδρος, οἱ πόδι τυρόβολιαν, ἢ τὴν λατόμων· ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλάτην λαβεῖν, ὡς Ὅμηρός φησι, πόδι αἴγυπτον· ἐκεῖθεν γὰρ τὴν ἐλάτην λαβεῖν,

τῇ πλεῖσα ,,
φέρει ,,
μεμιγμένα ,,

ἔαρ, ὅταν οἱ ὀποὶ μάλιστα τῶν τοιούτων φύλλων ἀκμάζωσι· τότε γὰρ φαρμακωδέστατον τὸ γάλα. πίνουσι δὲ τὸ βόειον· δοκεῖ γὰρ πολυωμότατον, καὶ παμφαγώτατον τῶν αὐτῶν ὁ βοῦς. φύεται δὲ παρ' αὐτοῖς, ὅτι ἐλέβορος ὁ ἀμφότερος, καὶ ὁ λευκὸς καὶ ὁ μέλας· ἔλυτε σιδήρου δ' ἀφυέστερος δὲ ὁ μέλας· ἔλυτε δὲ καὶ

ὥσπερ ἀκόμητον τρόφιμα φύεσθαι· ἀλλὰ πυθόμενος τοῖς γεγυμνασμένοις βοηθεῖται ὑγρῶν. οὗ γὰρ ἐγχωρεῖ ἀνασώζειν ἵνας μᾶλλον καὶ οἶνος, καὶ διὰ τοῦτο ἰσχναίνει δὲ καὶ τάττει, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφημέρου φάρμακον εὑρεῖν. ἕτερον γάρ τι ῥιζίον ἐστίν, ὃ δὲ ἐφήμερον ἀπαλλάττει. οὐχ δὲ τὸ φύλλον ὁμοίως ἔχειν φασὶ ἐλεύθερον, καὶ αὐτὸς φαίνεται καὶ διὰ τοῦτο οὐ πάνυ τι πολλαχοῦ χρῶνται αὐτῷ πρὸς τὰς ὀρμῶντα. καὶ γὰρ ὁδὲ ταχείαν ποιεῖσθαι τὴν ἀπαλλαγήν, ὁδὲ ἐλαφρόν, ἀλλὰ λυσιτελεῖ καὶ χρόνιον, εἰ μὴ ἄρα σὰ τὸ σύνδρασον εἶναι καὶ ἀκατασκεύαστον ὡς διῆλθον. φασὶ γοῦν καὶ παραχρῆμα ἀπαλλαγῆναι, καὶ ὕστερον χρόνῳ· οὐδὲ κατὰ εἷς γίνεται σύμβουλος εἶναι. ταῦτα δ' ἴσως ἀκριβωθῆναι μάλιστα πρὸς τοῖς τυφλώσεσιν τοῖς ὑπὸ ἡρακλείας. οὐ μὲν δὴ ἄτοπον, εἰ τρόπον μέν τινα ἀβοήθητον, ἄλλως δὲ βοήσιμον· ὥσπερ καὶ ἕτερα τῶν θανατηφόρων. τὸ γεμίζειν ἀνώδυνον, ἄχρηστον (ὥσπερ εἴρηται) τοῖς μὴ ὠδυνωμένοις· δὲ λευκὴ δὲ ἰδίᾳ, ἀλλὰ θανάτου ἐστὶν τῶν ζημίαν. τὶ δὲ τὸ χρόνῳ διαφορὰν ἀκόμη εἶναι κατὰ τὰς συλλογάς· ἰσχρόνως γὰρ οὐ θανάτους γίνεσθαι τοῖς ἀπὸ τὶ συλλογῆς χρόνους. θρασυλας δὲ ὁ μαντεύεσθαι εὑρηκέναι τι διὰ τοῦτο, ὥσπερ ἔλεγεν, ὥστε ῥᾳδίαν ποιεῖν καὶ ἅπτεσθαι τὰ ἀπόλυσιν· τοῖς ὀπτοῖς χρώμενος, λωνείᾳ τε καὶ μήκωνος, ἑτέρῳ διότῳ, ὥστε βύσσον ἐστὶν παῦν, καὶ μικρὸν ὕδωρ εἰς σμαχμῆς ὁλκὴν· ἀβοήθητον δὲ πάντα, καὶ σωσμένον διαμένειν ὀπτρίζονσιν χρόνον, καὶ δὲ ἀλλοιούμενον. ἐλάμβανε δὲ τὸ ἰώνφον, ὃ χ ὕδατι τύγχανε, ἀλλ' ἐκσύσων, καὶ εἷς ἄλλο τόπο ψυχρὸς καὶ παλίσκιος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα· συμπίπτει δὲ καὶ φαρμακα πολλὰ ἐκ πολλῶν· ἡνίκα δὲ καὶ ἀλεξίας ὁ μαθητὴς αὐτῷ, καὶ ὃχ ἥττον γ' τεχνῖτα ἐκεῖνος· καὶ γὰρ τὴν ἄλλης ἱατρικῆς ἔμπειρο. ταῦτα μὲν δὴ εὑρῆσθαι δοκεῖ πολλῷ μᾶλλον νῦν, ἢ πρότερον. ὅτι δὲ διαφέρει τὸ χρῆσθαι ὡς ἑκάστῳ, φανερὸν ἐκ πολλῶν· ἐπεὶ καὶ οἴνους φασί τινας πρότερον ὀχ ὅτῳ, ἀλλὰ προίοντας ἰαθαπερ οἱ ἄλλοι χρῆσθαι· νεῦν δὲ δὴ ὧν εἰς πρόληψιν· ἀλλὰ πολλὰ πεπωκότες, καὶ ἀφελόντες τὸ λίεψος (ὅσον γὰρ τὸ τῆ δυσχέρειαν παρέχον δύνασθαι πράγματον ὄν) μετὰ ταῦτα κοπάσιν γ' τῷ ὅλῳ, καὶ ὅσα πεπωκότι λειπᾶ, ὡσπερ πάσηοντες ἐφ' ὕδωρ πίνουσιν, ὥστε τάχειαν καὶ ἐλαφρὰν γίνεσθαι τὴν ἀπαλλαγήν. Ἀπάντων δὲ δὴ φαρμακωδῶν αἱ δύναμεις ἀδηλότεραι τοῖς συνειθισμένοις· οἷς δὲ, καὶ αὐχμηρᾶς τὸ ὅλον. ὑγιοὶ γὰρ ἐλέβορον ἐδίοντες πολλοὶ, ὥστε ἀναλίσκειν δίσμας ὅλας, δὲν πάσχοσιν. ὅπερ ἐποίει καὶ Θρασύας, δ ἐνόσει Θ ὢν (ὡς ἐδόκει) τὰ ποδὶ τὰς ῥίζας ποιοῦσι δὲ τοῦθ', ὡς ἔοικε, καὶ δὴν νομέων ἵνες. διὸ καὶ πῶς τὸ φαρμακοπώλου, τὸν θαυμαζόμενον ὡς ἰατρόδιπλασίαν ῥίζαν ἢ δύο, πᾶσαν γνόμενος ὁ ποιμήν, καὶ ἀναλώσας ὅλων τῶν δίσμων, ἐποίησεν ἀδόκιμον. ἔλεγε δέ, ὅτι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἴσως ποιεῖ καὶ αὐτὸς καὶ ἕτεροι· ἵνα δὲ ἐνίοις δὴν φαρμάκων τῇ ἀσωνθείᾳ φάρμακα γίνεσθαι. τάχα δὲ ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὡς τῇ σωνθείᾳ ὁ φάρμακα· πῶς δεξαμενῆς γὰρ τὸ φύσεως, καὶ κατακρατῆσης, ἀκίνδυνα φάρμακα, καθάπερ καὶ Θρασύας ἔλεγεν. ἐκεῖνο γὰρ ἔφη, τὸ αὐτὸ τοῖς μὲν φάρμακον εἶναι, τοῖς δὲ ὁ φάρμακον, διαιτᾶν τὰς φύσεις ἑκάστων. ὥστε γὰρ λεῖα, καὶ ὧν ὑγρὸς διαγνῶναι. ποιεῖ δέ τι καὶ νόσοι πῶς τῇ φύσει, καὶ τοὐναντίον. Εὔσημος γοῦν ὁ φαρμακοπώλης ὑγιοκιμῶν σφόδρα ἦν τὴν τέχνην, σωθέμενος μηδὲν πεῖσθαι πῶν ἡλίκα δίνονται, κατέφαγε μίτριον πάνυ, καὶ ὁ ἰατέχνη, οὐ δ' ἐκράτησεν. ὁ δὲ χί Θ Εὔσημος πίνων ἐλέβορον, δὲν ἐκαθαίρετο· καὶ ποτὲ ἔφη πεῖν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δύο ἢ εἴκοσι κοτύλας, ἐν τῇ ἀγορᾷ, καθήμενος ὧν ἐν σκυδρῷ, καὶ οὐκ ἐξανεστῶναι πῶς τ' δέοιτο· τότε δ' ἐλθὼν ἐκλύσασθαι, καὶ ἀμπνεῖν ὥσπερ εἰώθει, καὶ οὐκ ἐξεμέσαι. πλὴν ὅτος βοηθεῖν ἵνας πρασκυδασάμενος ἰατέχνει. διοσκορίῳ γὰρ ὧν πάσῃ ἐπ' ὀξῦ Θ δοκιμῶ, πεῖν ἔφη μετὰ τῶν ἑβδόμην κοτύλην, καὶ πάλιν ὕστερον ἐν οἴνῳ θερμῷ αὐτὸν τρόπον. τῶν δὲ ἐν διοσκορίδης ὅτως ἰσχυρὰν ἐν δυνάμει, ὥστε ἐὰν λῖς εἰς πίθον ζέοντα ἐμβάλῃ, παύεσθαι τὴν ζέσιν, οὐ πρὸς χεῖμα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅλως· ἰατρεῖ καὶ σπληνόλυσιν, καὶ αὐανσχομένῳ τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ διῦσαν. ὅρος δὲ τόγε πλῆθος, ταύτην τὴν βοηθείαν ἰατέχνη. ὃν δὲ καὶ τὸ ἔθος ἰσχυρὸν, ἐκ πολλῶν φανερὸν. ἐπεὶ καὶ τὸ ἀνθρώπιον, τὰ μὲν ὑπὸ ταῦτα πρόβατα, οὐ φασί τινες νέμεσθαι· τὰ δὲ τῷ πόντῳ νέμεσθαι, καὶ γίνεσθαι πότερα καὶ καλλίω, καὶ (ὡς δή τινες λέγουσι) οὐκ ἔχουσα χολήν. ἀλλὰ ἴσως δὲ ἕτερας ἂν ἵνος εἶναι θεωρίας. αἱ δὲ ῥίζαι καὶ τὰ ὑλήματα, καθάπερ εἴρηται, πολλὰς ἔχουσι δυνάμεις, οὐ πῶς τὰ

πῶς τὰ ἔμψυχα σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ πῶς τὰ ἄψυχα. λέγουσι γὰρ ἄκαυθαί τινα ἐᾶν, ἢ πάγνυσι τὸ ὕδωρ ἐμβαλόμενον. πάγνυσι δὲ καὶ τὴ ῥῖ ἀλθαίας ῥίζαν, ἐαίνης ῥίψας ἐμβαλλε, καὶ δὴ ταραίθελον. ἔχει δὲ ἡ ἀλθαία, φύλλον μὲν ὅμοιον τῇ μαλάχῃ, πλείω μᾶζον καὶ λασύτερον. οὗς δὲ λαυλὲς μαλακὸς, ἄνθος δὲ μήλινον, καρπὸν σ' οἷον μαλάχη. ῥίζαν δὲ ἰνώδη λδυκλὴν· τῇ γεύσει δὲ ὥσπερ ῥῖ μαλάχης ὁ λαυλός. χρῶνται δὲ αὐτῇ πρός τε τὰ ῥύγματα, καὶ οὓς βήχας, γῆ οἴνῳ γλυκεῖ κοπεῖσα τὰ ἕλκη, γῆ ἐλαίῳ. ἕτεραν δέ τινα, σωνεψομένην τοῖς ἰρίασι, σωνεσθίειν ἐς ἀῶ τὸ καὶ τὰς ῥῆ πάγνυσθαι, τὰς δὲ καὶ ἕλκη, ὥσπερ ῥῆ λίθο καὶ τὸ ἥλεκτρον. καὶ ταῦτα μὲν ῥῖ γῆ τοῖς ἀψύχοις. τὸ δὲ θηλύφονον (οἱ δὲ σκορπίον καλοῦσι, σχεδὸν τὸ τὴν ῥίζαν ὁμοίως ἔχειν τῷ σκορπίῳ, ὥστε νομίζειν, ἀπρεπὲς εἶναι τὸν σκορπίον. ἐὰν δὲ λίθος ἐλεύθερον λδυκὸν μὲν κατατάσσειν, πάλιν αὖ σκαθαίρειν φασίν. ἀπόλυσι δὲ καὶ βδος, καὶ ὑπὸ πούγια, καὶ πρόσωπα, καὶ ἁπλῶς ὧν τε βάπτων, ἐὰν εἰς τὰ αὐθῆα τεθῇ ἡ ῥίζα, ἢ φύλλον, αὐθημερόν. χρήσιμον δὲ πῶς σκορπίῳ πληγῇ, πινόμενον. ἔχει δὲ τὸ μὲν φύλλον, ὅμοιον λυκλαμίνῳ. τῇ δὲ ῥίζαν, ὥσπερ ἐλέχθη, σκορπίῳ. φύεται δὲ ὥσπερ ἡ ἄγρωστις, καὶ γόνατα ἔχει. φιλεῖ δὲ χώρια σκιώδη. εἰ δὲ ἀληθῆ τὰ πρὸς τῷ σκορπίῳ, δὴ καὶ τ' ἄλλα ἂν ἀπέθανε τὰ διαῦτα· καὶ τὰ μυθώδη ἦ, ὅπ ἀλόγως συγκέχυται. γῆ ἦ τοῖς ἡμετέροις σώμασι, χωρὶς τ' πῶς ὑγείαν καὶ νόσῳ καὶ θανάτου καὶ πῶς ἄλλας δυνάμεις, ἔχειν φασὶν ἃ μόνον πρὸς τ' σωμαλκῶν πρὸς τὸ γεννᾶν καὶ ἀγονεῖν· καὶ ἐνία γε καὶ τ' αὐτῷ ποιεῖν ἄμφω, λαθαπερ ὧδὶ τ' ὀρεχίους λαλαμύνα. δύοιν γὰρ ὄντοιν, τ' μὴ μεγάλα, τ' μικρᾶ, τ' μὲν μέγαν φέρειν ὀστοῦν πρὸς τὰς ὁμιλίας, γ' γάλακτι δισλόμῳ ἀγὸς ὀρθρόμυζι τ' ἦ ἐλαφίνου σὺν δὲ καὶ λωλύμ. ἔχειν δὲ τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον τῷ ἀκάνθου ἀπίῳ, ἀπύρεω, πῶν ἀκανθῶν ἄνευ· τὸν δὲ καρπὸν ἐλάττω τοῦ λωτοῦ, λειόστροφον δὲ καὶ ἐλαττονα τοῦ ἀπίου, ἀπύρενον, πῶν ἀκανθῶν ἄνευ· τὸν δὲ καρπὸν ἦ, ὥσπερ ἐλέχθη, τ' ἀπὸ μιᾶς φύσεως καὶ τ' αὐτ'. ἐπεὶ τὸ δύο ἐᾶν ἵνας τοιαύτας δύναται ἦ, ὥσπερ ἐλέχθη, τ' ἀπὸ μιᾶς φύσεως καὶ τ' αὐτ'. ἐπεὶ τὸ δύο ἐᾶν ἵνας τοιαύτας δύνασθαι

αστίας. γίνεται δὲ ἄγονον, ὡς γὲ πυρᾶς· τὸ γὰρ πλωτὸν οἱ ἰατροὶ. γίνεται δὲ καὶ ἐλάα ἢ, ὥς φασι, τὰ ἄγρια ἐλίας οἶνός ἐστιν, ὃς οὐ μὴ ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας ἀτεκνώσας ποιεῖ. πάλιν δ' ἐν ἀχαΐᾳ, καὶ μάλιστα περὶ Δαεδυΐαν, ἀμπέλου τι γένος ὄζιν, ἀφ' οὗ ὁ οἶνος ἐξαμβλοῖ ποιεῖ τὰς γυναῖκας ἐκτόμους ὥσας. διὸ καὶ λύκους φάγωσι τὸ βοτρύνιον, ἐξαμβλοῦσι καὶ αὐτούς. ἡ δὲ γεῦσις, ὥσ' ὁ βότρυς ὀδμὴν ποιεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὥσ' ὁ οἶνος. ἐν βοιωτίᾳ δὲ ἢ, ὁ οἶνος ἀτόνους ποιεῖ οὓς πίνουσιν. ἐν θάσῳ δὲ, αὐτοῖ ἵνα ποιῶσιν ὑπνωτικὸν οἶνον, ἕτερος ἐστὶν, ὁ ἀγριοπεύκινος ποιοῦσι τοὺς πίνοντας. ἀλλὰ γὰρ αὗται μὲν αἱ δυνάμεις πρὸς τὰ σώματα, καὶ ἐν τοῖς σωματικοῖς.

Πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν, ὅσαι μὲν ἐπιληπτικοὺς ποιοῦσιν ἢ ἐξίστανται, παραπλησίως ἐλέχθη πρότερον. ἃ δὲ τὸν οἰνοθήρας ῥίζα δοκεῖ ἐν οἴνῳ, πραότερον ποιεῖ καὶ ἱλαρώτερον τὸν πότον. ἔχει δὲ ὁ οἰνοθήρας, τὸ μὲν φύλλον ὅμοιον ἀμυγδάλῃ, πλατύτερον δὲ· τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν, ὥσπερ ῥόδου. αὐτὸς δὲ μέγας, ὡς θάμνος. ῥίζα δὲ ἐρυθρὰ καὶ μεγάλη. ὄρει δὲ καὶ αὐανθέντος ὥσπερ οἶνος. φιλεῖ δὲ ὀρθὰ χωρία. φαίνεται δὲ ὁ τοῦτο ἄγροπος· οἷον γὰρ πεφορᾶς ἐν γίνεται σὺν αμπελος ἔχοντος οἰνώδη. ἀλλὰ τὰ σὺν θίεσθαι καὶ πιδαύστρα, τότε τὸ πυθμένα πῖον, καὶ ὅλως τὰ ἐλεῖφαρμάκων λεγομένων, οἷς ἔνιοι σώμασι καὶ ἕξεις οἰκίαις. ὡς δή φασι, τὸ ἑρπύλλιον, ἀφ' Ἡσιόδου καὶ Μασσαλιωτῶν, εἰς ταῦτα πράγματα ἁρμόττει) χρήσιμον ἐστίν. διὸ καὶ ὀρύττουσιν αὐτὸ νύκτωρ, σκηνὴν πυθόμενοι. καὶ τὰ πρὸς τὰ δυσκολίας δὲ καὶ δυσλοΐας ὁμοίως, καὶ μᾶλλον. δύκλαδον γάρ φασιν ἀεὶ ποιεῖν τὸ αὐτὸ περίεργον ἀφ' ἑνός. τὸ δ' ὁμοίον ὅτι τῇ ἀπτῆνι· ῥίζα δὲ ἀκόνιτου. ὁ δὲ καρπὸς, ὥσπερ μόχθος ἔνιος ἔχει. τὰ δὲ ἀκρότατα ἀλεικόμενα δυσλοξεῖ. δυσλοξεῖ δὲ, καὶ ἐὰν ἧς τὸ ἐλαιοχρύσου τῷ ἄνθει σκιανθῇ, μύρῳ φαίνωσιν ἐκ χρυσὸς ἀπύρου. ἔχει δὲ ὁ ἐλαιόχρυσος, τὸ μὲν ἄνθος χρυσοειδὲς, φύλλον δὲ λευκὸν, καὶ τὸ καρπὸν δὲ λεπτὸν καὶ σκληρόν. ῥίζαν δὲ ὠφέλιμον, καὶ λεπτήν. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς τὰ δάκετα, καὶ οἶνῳ· καὶ πρὸς τὰ πυρέσσοντα, καταπασσάμενος καὶ μίξαντες μέλιτι. τὰ δὲ ἐν θαλάττῃ καὶ ποτὸν ἐλέχθη, συναύξειν βουλομένοις ὅτι τὰς ἐαυτῶν τέχνας. αἱ δὲ ῥίζαι καὶ τὸν καρπὸν ἐν τοῖς φύσεσι, ἐπεὶ πολλὰς ἔχουσι καὶ παντοίας δυνάμεις, ὅσαι ταῦτα δύνανται, καὶ τὰ αὐτὰ αἴτιαι, καὶ πάλιν ὅσαι τὰ ἐναντία, διαπορήσειεν ἄν τις ἴσως ἀπόρημα, καὶ ἐφ' ἑτέροις ἀπόρων, πότερον ὡς ἓν αὐτὸ αἴτιαι καὶ μίαν πνὰ δύναμίν ὄζιν, ἢ ὡς ἕτερον ἐνίοτε ταὐτὸ γίνεσθαι. τὸ μὲν οὖν ταύτη ἀφορίσθω. εἰ δὲ ἴσως καὶ ἄλλως τὰς φύσεις, ἢ τὰς δυνάμεις ἔχομεν εἰπεῖν, ταῦτα ῥητέον. Τοῦ μὲν πεύκου, καρπὸς μὲν ἐστὶ δριμὺς δὲ αὐτὸ τὸ γένος. τὸ μὲν γὰρ τραχὺ λεπτὸν, ὥσπερ ἀράβος, λέπυφος ἔχον, καὶ σάρκα, καθάπερ αἱ δαφνίδες, πικρὸν καὶ θερμόν. τὸ δὲ τρόμμυος, μέλαν, ἀπερμάτιστον ἔχον· ἰσχυρὸν δὲ πολὺ καὶ θανατῶδες. τὸ δὲ ἀπερμάτιστον καὶ ἐν τοῖς ἀκρωτηριάσι καὶ ἐν τοῖς ἕλκεσι. διὸ καὶ ὅταν δίδωσι τοῖς πόδας (διδόασι γὰρ πρὸς λοιμίας λύσιν) φυλάττουσι. καὶ ἐάν τι πόδι πλανᾶσθαι ἕλκος· καὶ γὰρ ἄλλως τὸ φάρυγγα. θερμαντικὸν δὲ καὶ ἡ τοῦ πεύκου ῥίζα, διὸ καὶ ἄλειμμά τι ποιοῦσιν ἐξ αὐτῆς ἰσχνωτικόν, ὥσπερ ἐξ ἄλλων. δίδοται δὲ καὶ ἡ τοῦ πεύκου ἄνθος καὶ πρὸς τοὺς ἀπύρους, ἐν ᾧ τῷ ὑγρῷ ἐστὶν ἡ φλοιός. ἐλαῖνον δὲ καὶ ἡ τοῦ πεύκου ἀπὸ ἀρχαίας διαφέρουσα, θερμαντικὸν φύσει· ῥίζαν δὲ ἔχει μέλαιναν. θερμαντικὸν δὲ καὶ δριμὺ καὶ τὸ ἀμπέλου τὸ ἀγρίας ἡ ῥίζα. διὸ καὶ εἰς ψίλωθρον χρήσιμον, καὶ ἐφηλίδας ἐπάγειν. τῷ δὲ καρπῷ ἥδεσθαι τὰ σίνεσθαι. τέμνει δὲ καὶ πᾶσαν ὥραν, ὁπώρας δὲ μάλιστα. ἀφοδεύει δὲ ῥίζα, βήχας γὰρ μέλιτι διδομένη καθαίρει χρησίμη. καυλὸν δὲ ἔχει ποικίλον, ὀφιώδη. ἀπερμάτι δὲ καὶ χρῶνται. ἡ δὲ θαψίας, ἐμετικὴ. ἐὰν δὲ λείς λατάξῃ, καθαίρει καὶ ἄνω καὶ κάτω, πίνασα δὲ καὶ τὰ μελιώματα ἐξαίρειν. τὰ πτισσὰ δὲ ποιεῖ, ἀλλὰ ἑκλύσιμα. ὁ δὲ ὀπὸς ἰσχυρότερος αὐτοῦ καθαίρει δὲ καὶ ἄνω καὶ κάτω. ἀπερμάτι δ' ὁ χρῶνται. γίνεται δὲ καὶ ἄλλοθι μέν, ἀτὰρ καὶ γὰρ τὴν ἀπληκῆ καὶ τὰ βοσκήματα ταύτης ἐκ ἅπτεται τὰ ἐγχώρια, τὰ δὲ ξένα βόσκεται· καὶ διαφθείρεται. ὁ δὲ πολυπόδιον μετὰ τὰ ὕδατα αἰεὶ βλαβλ. ἀπερμα δὲ ὁ φύει. τὸ δὲ ῥιζῶν ξύλον καὶ μὲν τῶν πρόσθεν ὅμοιον τοῦ ξυλοπάτου. φλοιὸν δὲ, μέλαν γίνεται. χρήσιμον δὲ πρὸς ὀφθαλμίας, ἀκόνη τριβόμενον. ἡ δὲ ἀριστολοχία, πτυελίαν, καὶ ἐδιομανῆ πικρὰ, τῷ χρώματι μέλαινα καὶ ὀδόσμῳ. τὸ δὲ φύλλον στρογγύλον. οὐ πολὺ δὲ, τὸ ὕπερ τῆς γῆς. φύεται δὲ μάλιστα καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ αὐτὴ βελτίων. τὴν δὲ χρῆσιν αὐτῆς εἰς πολλὰ διατεθρύπτουσιν. ἀεὶ δὲ πρὸς τὰ διαφλάθλασις. ἀγαθὴ δὲ πρὸς τὰ ἄλλα ἕλκη, καὶ πρὸς ὕπνον, καὶ πρὸς τὰ ἑρπετὰ, καὶ πρὸς ὑστέραν ὡς

ποιοῦς·

ποιοῦς· τὰ μὲν σὺν ὕδατι ἀρδόμενα καὶ κατὰ πλημμέλειαν, τὰ δ' ἄλλα εἰς μέλι ξυμμίγνυται καὶ ἔλαιον. τὰ δὲ ἑρπετὰ, καὶ οἶνος ὀξίνη πινομένη, καὶ ὕδατι τὸ σίλλυμα, πεφυρμένη. εἰς ὕπνον δὲ, καὶ οἶνος μέλανι αὐστηρῷ ἐνιοθεῖσα. ἐὰν δὲ ἀέ μὴ βρέχῃ πολὺ χρόνον, καὶ ὕδατι ἀκροκλύζῃ. αὐτὰ μὲν δὴ ἔοικε διαφέρειν τὴν πολυχρησίαν. τῶν δὲ σκαμμωνίας ὥσπερ διῃρημένων ὁ ὀπὸς μόνον χρήσιμος, ἄλλο δ' οὐδέν. ἡ δὲ τῆς περιδοὺς ῥίζα μόνον, τῷ χυλῷ γλυκύρριζος. ἑλμινθαγωγὸν δὲ πλατεῖαν ἐκβάλλει. ἀπέρματα δὲ οὐκ ἔχει, οὐδὲ ὀπόν. τέμνειν δὲ ὡραίαν, μετοπώρᾳ φασίν. ἡ δὲ ἕλμις σύμφυτον γίνοις ἔθνεσιν. ἔχουσι γὰρ ὡς ἐπίπαν αἰγύπτιοι, ἄρραβοι, ἀρμένιοι μέλανες, σύροι, λίβυκες. θρᾷκες δ' οὐκ ἔχουσιν, οὐδὲ φρύγες. τῶν δὲ ἑλλήνων θηβαῖοι τε, οἱ περὶ τὰ γυμνάσια. καὶ ὅλως βοιωτοί. ἀθηναῖοι δ' ὀλίγοι τῶν τόπων τῶν φαρμάκων, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, βελτίω τὰ ἐκ τῶν χλωρίνων ἢ πεπαιωμένων καὶ ξηρῶν. διὸ καὶ τὰ μὲν ὑγρὰ τὰ μὲν χυλοῖς τὰ δὲ τοῖς αὐτοῖς, ἃ τὰ μὲν τῷ πελιθρίῳ φασὶ ξηρότερα γεῶδες. τὸ δὲ πελίθριον, σύσκιον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΡΙΖΩΝ ΤΟ Κ.

ΠΕΡΙ δὲ τῶν ῥιζῶν, ὅσαι φαρμακώδεις, καὶ ὁποίας ἔχουσι δυνάμεις, εἴτε μὴν αὐταῖς, εἴτε καὶ βοῖς ὁποῖς, ἢ καὶ μὴ καὶ ἄλλῳ τῶν θηρίων, ἢ καὶ τὸ ὅλον εἰς φρυγανικὸν ἢ πωδώδες ἔχει τοιαύτας δυνάμεις. καὶ πρὸς τὸν χυλὸν τῶν ὁ δύσοσμον, καὶ τὸ ἀόσμου, ποιῶσι διαφοράς, ἄλλο μάλιστ' ἄθεμ ἢ ἧττον φυσικαί. τὰ δὲ ῥιζῶν πλείστας μὲν εἰσιν αἱ δυνάμεις, καὶ πρὸς πλέω, καὶ ὀλίγιστ' ἢ μάλιστα αἱ φαρμακώδεις· ὡς χρησιμώτατον διαφέρουσα, ὡς τε μὴ πρὸς ταῦτα, καὶ τῷ μὴ φύεσθαι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔχειν τὴν δύναμιν ὥσπερ εἴρηται μικρῷ πρότερον. ὡς δ' ἔν ἐπίπαν αἱ πλεῖσαι μὲν φύονται ἐν αὐταῖς ἔχουσι, καὶ ἐν τοῖς ὁποῖς ἔνιαι δὲ καὶ ἐν ὕδατι ῥίζαι φύλλοις. σχολὴν δὲ τὰς τῶν φυλλωδῶν δύναμις πάσας πολλάς, πόσας διαθεῖναι οἱ ῥιζοτόμοι.

Ταῦτα μόνα τῶν δένδρων ἐν τοῖς αὐλιρεώδεσιν εὑρήκαμεν. εἰ μὴ ἄρα τοῦ φύεσθαι συγκέχυται τὰ λοιπά.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Α'.

ΤΩΝ φυτῶν αἱ γνῶσεις, ὅτι μὲν εἰσὶ πλείους, καὶ πόσαι, καὶ τίνες, ἐν τοῖς ἱστορίαις εἴρηται πρότερον. ἐπεὶ δὲ ὁ πᾶσιν οἰκείως ἔχει διελθεῖν, τίνος ἕκαστον, καὶ διὰ ποίας αἰτίας, ἐχ αἷς * χρωμένους τὰς ἴδιας φύσεις· λύθι γὰρ χρὴ συμφωνεῖσθαι οὓς λόγους τοῖς εἰρημένοις. ἢ μὲν οὖν ἀρχὴ τῶν ἀπέρματος γένεσις, ἴσως πάντων ὅτι τῶν ἐχόντων ἀπέρματ· πάντα γὰρ διὰ τοῦτο γίνεται. τὸ δὲ ἐν τῇ αἰσθήσει φανερὸν, οἷα συμβαίνει. ἔστι δὲ τὸν λόγον, ἴσως ἀναγκαῖον. ἡ γὰρ φύσις ὁδὲν ποιεῖ μάτην· ἧκιστα δὲ γε τοῖς πρώτοις καὶ λυσιτελεστάτοις. πρώτων δὲ ἐν λυσιτελέστατον, τὸ ἀπέρμα· ὥστε τὸ ἀπέρμα μάτην ἂν εἴη, μὴ δυνάμενον γενναῖ· εἴπερ τοῦτο χάριν ἀεὶ τὸ ἀπέρμα, καὶ πρὸς ὅτου ἀφύκεν. ὅπερ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων λαμβάνειν ὄδειν ὁμολογούμενον. ἀλλὰ δῆλα τὸ μὴ χρῆναι οὕτω γινώσκειν ἐπ' ἐνίων, ὅτι θάτερον ἀπ' αὐτομάτων πεφύκασιν· καὶ δῆλα τὸ μὴ εἶναι ῥᾳδίως ὧν ἐνίων λαμβάνειν μήτε τῶν ἐνδρῶν μήτε τῶν πωδίων τὰ ἀπέρματα, δῆλα δ' ὅτι οἱονταί ἔνιες πάντα ἀπὸ τοῦ ἀπέρματος γίνεσθαι· καθάπερ ἐν τοῖς ἐλέχθη, καὶ ζῴοις, καθάπερ ἐν τοῖς ἱστορίαις εἴρηται, φανερώτατον ὧδε τοῦ συκῆς. ἔστι δὲ ἔνια ἄλλον τρόπον ἢ βλάστησις αὐτῶν, εἰ μή τι τοῦ αὐτομάτου ἐκ συῤῥοῆς καὶ σήψεως, μᾶλλον δὲ ἀλλοιώσεως γινομένης φυσικῆς. ὅτι μὲν ὧν ἔνιαι τῶν ἀπέρματος γένεσις, φανερόν. εἰ δ' ἀμφοτέρως ἔνια, καὶ αὐτόματα καὶ ἐκ ἀπέρματος, ὁδὲν ἄτοπον· ὥσπερ καὶ ζῴων τινα, καὶ ὃ ἀλλήλων καὶ ἐκ τῆς γῆς. διὸ καὶ αἱ γνῶσεις χρὴ τὰς ἰδίας ἑκάστων φύσεις. ὅσα μὲν γὰρ ξηρᾷ καὶ μονοφυῆ καὶ ἁπλᾶ φύλακα, τοῦτ' ὀδμίαν (ὡς εἰπεῖν) ἔλεγεν φυτείαν,

ὅτε ἀεὶ πῆγα σὰ ὅτε ἀεὶ ἀκρέμονος· τῆ μὲν ἀεὶ πῆγα σὰ λος, τῷ μὴ ἔχειν τὰ μονοφυῆ· τῷ δὲ ἀεὶ ἀκρέμονος, καὶ ἰλωνός, σὰ τῆ ξηρότητα. ἀεὶ γὰρ τὸ μέλλον βλασάνειν, ἔχειν τε λεῖ τῆ ἔμβρυον ὑγρότητα, καὶ ταύτῃ λύνασ ὃ τηρεῖν. τὰ ἢ φύσ ξηρὰ, σὰ τὸ ὀλίγην ἔχ ἢ γε ὅταν ἀεὶ τ ἀφ σ ἀφαιρεθῇ, ταχὺ σὰ πνεῖτ καὶ ἀτμίζετ, σωεξαγομ δ' ἅμα καὶ τὸ σύμ
πῆγα βλασικὰ φυτ θερμὸν. καὶ ταῦτα μὲν σὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. τὰ δὲ † ἀπῆγα βλασα, συμμιξία λιπ
τ θερμ καὶ ὑγρ, καὶ μονοφυῆ λέχετ, καὶ τὰς ἄλλας λύνατ τηρεῖν τ ὑγρότητα καὶ θερμό
τητα τ ξυμφυῶν· ὥστε βλασάνειν καὶ μόνον ἀεὶ πῆγα σὰ λος. ἀλλ' γίνα καὶ ἀεὶ τ ἄκρων· οἷον
συκῆ, καὶ ἄμπελος· καὶ τῶν ἀκανθ πων δὲ καὶ Φιλύδρου, ὥσπ ἰτέα, καὶ ἀκτὴ, καὶ λύθρη, καὶ
2 αἴγειρος. βαθόλα μὲν ὖν, καὶ τύπτω, τ ρν διοξιδω τ βόπον. Οὐ μὴν ἀλλὰ μαλιστα μόνον
τ ξηρῶν καὶ μονοφυῶν, καὶ ἀπῆγα βλάσων ὁ φοῖνιξ, λέχετ Ⓒ ἑτέρας γνέσεις πῆγα τ σπερμα
λικῶν. τὰς τε γὰρ βαλάνους φασὶ μοχθύειν πολὺ βαθυλῶνα, τὰς ἀπαλωτάτας, καὶ ὅταν ἐμ
βιώσωσι μεταφυτεύσαι. καὶ γὰρ τ ἑλλαδ α τόποις, ἐὰν ἀκρώλας ἐις ἄνω φυτεύσαι
ῥιζόσαι· καὶ βλασάνειν ἀπὸ τ ἐγκεφάλ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῶν αὐξεις τὰς ῥίζας. ἐπὶ δ' αὖ
πλοῦτος, ὃν ὧ ἐνικμος ἡ γῆ τυγχάνῃ, πολλαχόθεν ῥιζοφυεῖν, καὶ ἐκβλασάνειν. οὐ μὴν τε
μέγεθος τ φ λαμβάνῃ. ὧδε δ' ὠδύκης, καὶ ἐλάτης, καὶ εἴλ πῆγα πλήσιον τότοις, ῥιζ τον συμ
βαίνῃ ἀεὶ σ' ὧδε· ὧδ' ὧδε λυπᾶ ὁσ. πλὴν εἴλ ὥσ καὶ ἀπῆγα βλασάνει· καθαπ φασὶν οἱ περὶ τὸν
εἰ τὸν καλαμῶνες ἀρυΐτας. ὑπὸ τοῦτων γὰρ ἄλογον ἀεὶ, ὥστε καὶ τὰς ἄλλας πῆγα φυ σὰ λας ὑπο
ῥίζας ἄσας, καὶ φύσ σας, καὶ ταύτας βλασάνῃ. ἐπεὶ εἶγε μὴ ἦσαν ὑποῥίζοι, χαλεπὸν,
ἢ σὰ ἀδύνατον. τ τὸ μὲν ὖν ὡς πρὸς ὑποθεσιν λεγόμ ὃν. ὁ δὲ φοῖνιξ, ἀπὸ τ βαθόλων βλασά
νει, χώρας δύσοσία, καὶ δύφία πρὸς τὸ θᾶττον βλασάνειν. τὸ σὰ ἀπὸ τ ἀπαλωτάτων, ζύλο
γον εἰς ὑρότητα ἰδιωτα καὶ τιμιλκώτατα. ἀπὸ δ' τ ἐγκεφάλ, † σὰ τ ὑποκαττω, μᾶλ δὲ
τῷ δύλογον. γνῶτ δύθη γὰρ καὶ ἡ τ βαθόλων φύσις, καὶ ὅλως οἷον αὐχὴ ἰς αὖτα ζωλικά. διὸ καὶ
θαυμαῖμόν, καὶ πονήσαιτος, θνήσκ. ἐπεὶ καὶ ἡ ἐκ τ πλαγίων ἔκφυσις, ἔχοντός δέτ τ ἐγκέφα
λον. θαυμαῖμόν γὰρ, καὶ αἰνεαδ τῷ λόγον. εἴπερ καὶ τὰ φυτῶν καὶ ἐρρίζωμένα τ τὸ συμβαίνει.
ἡ δ' ἔκφυσις, σλαγόν τι παντα χόθεν. πανταχῆ γὰρ διαμένει μέχρι ἐνὸς ἡ ὑρότης, καὶ ἡ θερ
μότης· σὰ τὸ μὴ σ ξέρανθ ἐὰν τῇ πυκνότητι τ πόρων· διὸ καὶ δ' υσιάπνοον. ὁ δ' ἐν φοῖνιξ
σὰ τῶν τα πλεοναχῶς γίνετ. τ ἄλλων τ ὁμοφυῶν ὧδε, σὰ τὸ μὴ διαιτεῖν ἔχ τὴν φύ
3 σιν. Ὅλα δὲ πλείσ γνωνᾶτ βόπος, ἔχει καὶ γὰ αὐ ἰς διαφοράν. τὰ γὰρ ἀπὸ πῆγα σὰ λος
καὶ ῥίζης καὶ ἰλωνός, ἃ πάντως δύναται ἂν καὶ ἀπὸ ξύλ καὶ ἀπὸ ἀκρέμονος· καθάπ ἄμπελος,
καὶ συκῆ. τὰ ἢ πάλιν ἀπὸ τ βλασῶν· ὥσπ καὶ ἡ ἐλαία. τὸ ἢ αἴτιον γὰ ἀμφοῖν, ταυτ καὶ πῆγα
πλήσιον. ἀμπέλο μὲν γὰρ, καὶ συκῆς, καὶ τ ἄλλων τ τοιότων, ξηρὰ καὶ ξυλώδη τὰ μέζω. καὶ
γὰ ῥαχύ. τὸ δὲ ῥαχὺ, σλυσβλασές. τὰ δὲ ἄκρα, ἁπαλὰ καὶ ἔνυγρα, καθαπ τὸ λῆμμα καὶ
ἡ λαρσίλιξ. καὶ ἡ τ ἴτέας δὲ, καὶ τ ἄλλων ὁμοίως. ἐλαίας δὲ, τὰ μ τ ἀκρεμόνων ἔνικμα, σλὰ
τ λιπαρότητα καὶ πυκνότητα, καὶ ἀμφοτέρως δύξήραντα· τὰ δ' ἄκρα, σλὰ λειπότητα ξηρᾶς,
καὶ δ ωμάλωα σλαμύνειν. ὡσαύτως καὶ ἀπίδ, καὶ ἀμυγδάλης, καὶ μηλέας, καὶ σιδφνης, καὶ ἄλ
λων. ἀβλαστητα γὰρ τὰ τοιαῦτα, σλὰ τ αὐτ αἰτίαν· πλὴν καὶ εἴλ σαύνιον, καὶ ὡς πῆγα λόγω.
καὶ γὰρ τὸ ἀπὸ ἀκρεμόνων γένος, σαύνιον· οἷον ἀμυγδαλῆς. σιδφνιν δὲ, ἀδιώατον· ἐπεὶ
δὲ ἀπὸ πῆγα σὰ λος ἐθέλ ῥαδίως. αἰτία δ' ὥσπ ἐλέγομεν, ἡ ξηρότης, καὶ τότε γ ἐπὶ ἡ
πυκνότης. ἀδυνατώτερον γ' καὶ πρὸς τὸ σλαστρῆσαι ὧδε πλέον. τὸ μᾶλλον· ὅλα δὲ καὶ ἀπὸ ξύ
λων ἐμβια καὶ δ ωατ βλασάνειν, οἷον ἐλαία, μύῤῥινος, λό ἴνος, καὶ αὐτὰ τῇ πυκνότητι, 40
καθαπ ἐλέχθη, ἱκρεῖν τῶν ζωτικὴν ἀρχὴν, ἔχοντά τινα ὑρότητα τοιαύτην. τὰ γὰρ ἱκανὸν,
ἐὰν ἡ πυκνόν γε ἢ ξηρὸν καὶ ἀπῆγα βλαστον. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ παραβλάστησις ἔν τοιοῦτον, σλὰ
τὸ θερμόν δ' ἡ καὶ ξυνεχαμμένην πως εἶναι τῇ ῥίζαν, ὥσπ καὶ Ⓡ δ' ἄφνη. ἰσχὺ γὰρ
μᾶλλον, ἢ καὶ σλυσώλεθρα τὰ τοιαῦτα. τὸ γὰρ καταλῆπόμ ἀεὶ βλαστικόν. τ ἢ μακροῤ
ῥίζων, σλὰ τῶν ἔν ῥίζων ἰσχύν· ὥσπερ ἀπίδ, καὶ λοκκυμηλέας, καὶ ἑτέρων. τάχα δὲ λαβόλου
πόδ πάντων ὧδε λεκτέον· πρῶτον μ, ὅτι μετέωρα, καὶ ὁ βαθύῤῥιζά ὄτ, εἰ καί τινας εἰς βά
θος λαθιᾶσιν, ἀλλ' ψίας καὶ ὠλιγοπλῆς. ἔπειδ' ὅτι πάντων, ὅπερ συῤῥοῆς γενομένης σωθῆ
μανθῆναι δῆλον, καὶ τ ἀμφθὲν ὑπὸ τ ἥλιδ, καθαπ λυῆσαν ἐκτέκη. καὶ γὰρ ἐκ τ ἀκρεμόνων, ὅ
τω καὶ ἐκ τ ἄλλων οἱ βλασοί· τούτων δὲ ὑποκειμένων, ἡ λόγ ἥδη τὸ πῆγα βλασάνειν. ἢ γὰρ
ῥίζα

ῥίζα μετέωρ ὅσα, καὶ συῤῥοῆ λαμβάνουσα, ταύτῃ ἐκθορμαίνουσα καὶ πεῖρουσα, με
θίησι τὴν βλασόν. τὰ μὲν οὖν πλεῖσα παρὰ αὐτὸ τὸ σέλεχος ἐκβλασάνει· μετεωρότατον γὰρ
αὖτου. καὶ ἤγε ἐλαία, καὶ ἐκ τῶν πρέμνων· ἄπ δ', καὶ ῥόα, καὶ ὅσα μὴ μόνον σύνεχυς,
ἀλλὰ σὰ πολοῦ μακρόῤῥιζα ὄντα, ἢ ὧν αὖ ἡ ῥίζα μετέωρ ἦ, ταύτην τὸν βλασὸν ἀθίησι.
χῶ ταῦθα γὰρ ἡ συῤῥοή, καὶ τὰ ἕλις θερμαινομένης. διὸ καὶ ἄτακτ ὁ τόπ. ἄτακτ
ὁ μετεωρισμός, καὶ ἡ συῤῥοή. τὰ δ' ἄκαρπα, καὶ δύζωα, καθαπ ἀγγάρ καὶ λύθρη, καὶ
συμπληροῦσι λύνατα βλασάνειν· τὰ δ' ἄλλα ὀχ ὁμοίως, ἀλλ' ὧδε τῶν ὑλημάτων καὶ πόω
σῶν χίων ὅσα συμβαίνῃ, πρὸς ἃ καὶ δεῖ μεταβῆναι τὸν λόγον. ἔσ γὰρ τῶν δ σάνθρωπ ἱκα
νῶς εἰρηται. Τούτων δὲ τὰς μὲν γνέσεις ἐκ τῶν αὐτῶν θεωρητέον, λοιπὸν τάττω τῶσι τὴν 4
ἀπὸ ταυτομάτης πεθγότας. ἃ μὲν ἄλλα καὶ πλείσ εἰσι καὶ τότων. † εἰσὶ δ' ἕκασα τῶν πόφερ ἣ δὲ
μένων ἐφάπτεται, ταύτῃ διαιρετέον. οἷον, ὥσπερ ἥς νεῦ λέγομεν, ῥ ἀπὸ τῶν ῥιζῶν. ἔνια γὰρ
καὶ αὐτόματα βλασάνῃ, καὶ φυτεύσιμα ἀπὸ τῶν ῥιζῶν· ὥσπερ τὰ λεφαλόῤῥιζα, καὶ ὅλως
ὧν παχεῖα καὶ σαρκώδης ἐσὶν ἡ ῥίζα. λεῖ δὲ καὶ τὸ μὴ ὑσλατῶδ ὃν μηδεμίαν ἔχειν· ὥσ
περ τ χοιρυλίδος, καὶ ῥαφανίδος. λύξηραν γὰρ αὖτου, καὶ ἀδῳώδεις εἰς σλαμονλίν. ἀλλ' ἤτοι
χιτῶνας ἔχειν πλέας, καὶ ἅμα γλισχρότητά τινα, καθαπ καὶ τὸ βολβοῦ, καὶ σκίλλης.
καὶ ὅλως, δύχλόν λινα καὶ δύζαρκον εἶναι, καθαπ καὶ τὸ ἀμαρακίνου καὶ τὸ χλωρᾶ, καὶ τὸ λά
ῥιν, καὶ τῶν ὁμοιοτρόπων. ἀὶ γὰρ τοιαῦτ, φυτείαν μόνον λέχοντ τὴν μέτρσιν. καὶ τότων αἱ μὴ
τὴν πλείω χρόνον σλαμύνσιν, ἀὶ δ' ἐλάττω, τῆ τὰς ἰδίας φύσεις ἕκασα. ἄλλαι δ' αὖ πάλιν
εἰσί τινες, αἱ μύσαι μὴ γῆ ταῖς ἑαυτ χώραις ἀθῶσι βλασόν, οἷον αἱ τ ἐπιτειοκαύλων· με
τρόμναι δ' ἀ σλύνατ, σὰ τ ξηρότητα. τὴν γὰρ αὐτὴν αἰτίαν ἔσ καὶ τῶν ἡ πόα
εἰσί τινες, ἀὶ δ' τινων τῶν ἀπὸ πῆγα σὰ λος, καὶ ἀπὸ τ ἄκρων φύετ καὶ γνέσις. ἀπὸ
ἄνθρ ἐπὶ ζῶα, εἰσὶ δ' τινων τῶν ἀπὸ πῆγα σὰ λος, καὶ ἀπὸ τ ἄκρων φύετ καὶ γνέσις. ἀπὸ
πῆγα σὰ λος μ, ῥαφανὶς καὶ τευτλίον· τ δ' σεφανωλικῶν, οἷον ἀβροστόνυ καὶ σισυμβρίς καὶ ἐρ
πύλ. καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων φύλων τ αὐτῶν, τευτλίς τε καὶ ἀβροστόνυ, καὶ τῶν σεφανωλικῶν καὶ γὰρ
ἔχ τοῦτ γε καὶ καθίσπερ σύθυς ῥίζας ἐκ τῶν βλασῶν, ὥσπερ ὁ λιτ λος. ὅρος γὰρ διὰ μαλιοῦ
ὅλως ἔμβρυος, καὶ εἰσὶ σύμμυος εἰς αὐτὰ τὰ σίενδηα, καὶ χῶ τῇ γῇ ἱρυσπόμενος. τῶν δὲ λαχα
νωλίων, τὸ ὠκιμον, καὶ γὰρ σὺν ἀπὸ φυτείας ἐκ τῶν αὖω λέχετ, καίπερ ξυλώδες ὂμ σὰ ἔτ
σλυξήραντόν ὄτι ταύτῃ φύετ. διὸ καὶ πολὺν χρόνον σλαμύνῃ, καὶ λολοῤῥῶν πάλιν βλα
σανῇ. ξυλώδες δὲ καὶ τὸ ἀβροστόνυν, ἀλλ' ἔχει τινὰ τῇ πυκνότητι καὶ δριμύτητι φυλακλίν, ὥ
σπερ ὁ λιτ λος. καὶ ὅτω φύετου λατα πηγνύμενες. αὖτ μὲν ὖν λοιναὶ πλειόνων. αἱ δὲ ῥιζω
τοι καὶ σταφυλαι, καὶ ἐλαπ λος· ὥσπερ τ λειρωνίας καὶ ῥοδωνίας. καὶ ὁ λάλαμος ὁ χιόδεις, 5
φύετου καὶ βλασανῇ. τοῦτα δὲ ὁμοια τὴν πῆγα πλήσια, τὴν τε τ ἐλαίας, καὶ ἔτ ἄλλο βλασὴ
λιόν ἀπὸ τοῦ ξύλ. διὸ καὶ τοῦ τὴν αἰτίαν πίπτειν σύνανῃ, καὶ διατηρεῖν τὴν ὑγρότη
τα τὴν θερμότητα τὴν γόνιμον, καὶ τότε λατανεύπτειν καὶ λαταχίζειν σύλεγον. ἐκ γὰρ τοῦ
ἐλαπ λονος καὶ αὐτομάτη σὰ ἀρχὴ καὶ σύνολωτέρα. τὸ δὲ μέγα καὶ συμπεπλωκός,
ὀχ ὁμοίως πεθηλικὸν, τοῦ δὲ βλασηλικόν. διὸ καὶ τὰ σκόροδα διαιρῶσιν εἰς τὰς γέλγεις, καὶ ἱρομ
μύων ἀφαιροῦσι τὰς ῥίζας τὰς λατω, καὶ τὰς λελύφη. ταῦτα γὰρ πᾶν ἔχει πῶν τὸ ἀλλότριον,
ἀλλότριον δὲ τῶν ζωτικῶν, τὸ μὴ ζῶν, ὥσπερ καὶ τῶν σχίνου τὰ ἀφαυαινόμενα. ῥ μὲν
οὖν ἐλαίας, καὶ τῶν μυῤῥίνων οὐ δεῖ πρόαιρεῖν τὸν φλοιόν· ἀποσύγει γὰρ, καὶ τηρεῖ τὴν
ζωλύ. τῶν δὲ ἱρομύων καὶ σκορόδων δεῖ, σὰ τὸ μὴ σῶς ζῶντας μηδὲ σῶς λυείους ἀφαι
ρεῖν, ἐπεὶ λαπέπων εἴπις ἀφαιρεῖν τότος, βλασάνειν. ἰδιωτάτη δὲ βλάσησις ἡ ἐκ τῶν λα
κρύων· οἷον τοῦ ἱππος ελίνου, καὶ τοῦ λειρίνου, καὶ χίων ἑτέρων. ἐκ ἄλλου Ⓡ δ', ἀλλ' ὁμολο
γουμένη τῇ ἐκ τῶν λαυλῶν. οὐδὲν γὰρ ἕτερον, ἀλλ' ἢ ἐμπυθροισμένοις δεῖ εἶναι, καὶ τὴν
ἐκεῖθεν ἀρχὴν τῶν γόνιμον. ἃ γὰρ ἄνδ θρμότητ Ⓡ ἢ τοιαύτη ὑγρότης. οἷα δ' ἃ πάντων οἷ
οτοί καὶ τὰ σλαληνε γνηλικά, πῶς τὰς ἐπάνω καὶ πρώτρας αἰτίας αὐγνεκτέον· οἷα δ'
οἱ λαυλοί, ἀλ' αἱ ῥίζαι. λατὰ λόγου δὲ καὶ τ τὸ ὄξυ, ὅπερ ἐλέχθη πρότερον, ὅτι πλέους
αἱ γνέσεις καὶ ῥῶν ἄλλων ἢ τῶν ἄλλων, ῥᾴδιον γνῶσαι τὰ ἀτελέσερα, καὶ ἀπ' ἐλαπ λο
Ⓡ ἀρχῆς. αἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μοσίων ὁποῖαι, καὶ σὰ τίνας αἰτίας, ἐκ τούτων θεωρεῖαδω. 6
καὶ γὰρ εἴ τι παραλείπεται, πρόδηλα καὶ συνιδεῖν οὐ χαλεπόν. Αἱ δ' αὐτόμα
τοι, γίνονται μὲν (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) τῶν ἐλαπ λόνων, καὶ μαλισα τῶν ἐπετείων καὶ
πωδίων.

πωσλῶν. ὁ μὲν ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἔσιν ὅτε συμβαίνουσιν, ὅταν ἢ ἐπομβρίαι κατάσχωσιν, ἢ ἄλλη τις ἰδιότης γένηται τοῦ ἀέρος καὶ τῶν γλυκέων ἀναπείθουσα φέρεσθαι μᾶλλον, ἢ τοὐναντίον ἐνίοις φασὶ τῶν λιβύων, ἢ τῶν ὑδάτων τινὲς ὕδατος γινομένου οὐ παχέος. ἐν τοῖς ὑλώδεσι δὲ τῶν νοτίων ὅσων, ἐξ ὑστέρας ὑλοτομίας καὶ τῆς ἀναπαύσεως ὁ γλυκὺς οἶνος πρόσφορος. ἀεὶ δ' ἐπομβρίαι, καὶ σκέψεις τινὲς ποιοῦσι, καὶ ἀλλοιώσεις, ὥσπερ πολὺ ὀλιγανθέντος ἢ ὑγροῦ. οὐ πρόσφορα καὶ ἐπαύξει πλέονα τὰ σωθέντα, θορυβούντος ἢ ἥλιος, καὶ κατεξηραίνοντος· ὥσπερ καὶ τῶν ζώων γένεσιν οἱ πολλοὶ ποιοῦσιν. εἰ δὲ δὴ οὐ ἀνὴρ σπέρματα πλῆσαι συγκαταφέρων, ὥσπερ φησὶν Ἀναξαγόρας, καὶ πολλῷ μᾶλλον. ἄλλας γὰρ ἂν ποιοῖν αἰχὰς καὶ βοφάς. ἔτι δ' οἱ ποταμοὶ, καὶ αἱ συῤῥοαὶ, καὶ ἐκρήγματα τῶν ὑδάτων πολλαχόθεν ἐπάγουσαι σπέρματων οὐ πλήθους οὐ ὑλημάτων. διὸ καὶ αἱ μεταβολαὶ τῶν ποταμῶν πολλὰς τόπους ποιοῦσιν ὑλώδεις, τὸν πρότερον αὐλῶνας. ἀλλ' αὖτ μᾶλ' ὅτι καὶ αὐτόματοι δ' ὄρεσιν ἂν. ἀλλ' ὥσπερ σπειρόμεναί γνες, ἢ φυτευόμεναι. τὸ δὲ τ' ἰσαρπῶν, οἰηθείη τις ἂν μᾶλλον αὐτόματον ἂν, μήτε φυτευομένων, μήτε ἀπὸ σπέρματος γινομένων, ὅπερ δ' ἀναγκαῖον, μᾶλ' ἕτερον τούτων. ἀλλὰ μήποτ' ὀκ ἰῶν ποιεῖ ἀλήθες ἐπίγειν μεῖζον· ἀλλὰ μᾶλλον λανθάνουσι αἱ πᾶσαι τῶν σπερμάτων φύσεις, ὅπερ οὐ γὰ τοῖς ἱστορίαις ἐλέχθη πρίν τε ἢ ἱτίας οὐ ἢ πηλείας. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐλαπόνων πολλαὶ δοκοῦσι λανθάνουσι τῶν πνωσλῶν, ὥσπερ καὶ πεῖ τὸ θύμα, οὐ ἕτερον, ὡς ἔπομεν· οὐ μὲν τῶν ὄψιν ὁ φανερὸν, οὐ δὲ τῶν σύνάμιν φανερόν. σπειρομένων γὰρ τῶν αὐθῶν γίνεται. οὐ δ' ὑσόρατα οὐ μικρὰ οὐ τῶν δοκούντων σπέρματα τυγχάνει, λαθάπερ οὐ ἢ λυπαρείης· ταύτης γὰρ ἐχόλου· ὁ ἰσαρπὸς σφαιροειδὴς ὢν, ἀλλὰ τὸ ἐγκύμονον γε τοῦτο λεπτὸν, οὐ ὥσπερ πτυῶδες καὶ ἀμυνόν· ἅπερ ἐκπίπτει διαχασκόντων τῶν σφαιρῶν· διὸ οὐ ἐμπίπτει ζωὸς ὅτι συλλέξαι τὴν θεωρίαν πᾶσι τηρῶν, αὐτὸ τὸ σπέρμα γνωρίζειν δυνάμενον. ὥδη πολλῶν μὲν ὧν οὐ ὧν συμβαίνει. οὐ μᾶλλον, ὅσα σωζόμενα τῶν τοῖς ὕλαις τοῖς ἀγρίοις οὐ τοῖς ὄρεσιν ὄντα. ὀκ γὰρ ῥᾴδιον αὐξομένους σωζομένων διαμένειν τὸ σωζόμενον· ἀλλὰ δ' ἀνοῖν θάτερον, ἢ ἀπορίζεσθαι, ἢ ἀπὸ σπέρματος βλασταίνειν. ὀλίγα δὲ ἄκαρπα τῶν ὁμογενῶν οἱ ὑλοτόμοι φασὶν ἂν, ταῦτα ἤτοι λανθάνειν ἐκεῖνος, ἢ διὰ τὸ κατεναλίσκειν εἰς ἄλλα τὴν τροφὴν ἄκαρπα γίνεσθαι· καθάπερ τὰς ἀμπέλους τὰς βουγάϊας, οὐ ὅσοις ἄλλοις ὧδε συμβαίνει, γινόμενον ὧν τῶν ἰσαρπίμων οὐ ἰσαρποφόρων· τὸ δὲ οὐ ἰωλύει ὧδε συμβαίνειν ὧδε τῶν ὅλων, ὥσπερ τηρούμενον πᾶσι ἰσαρπογονίαν· ἀλλὰ ὧδε μὲν ὡς ὧπλοβεζόμενον εἰρήκαμεν. δεῖ δὲ ἀκριβέστερον ἴσως αὐτὸ σκέψασθαι, οὐ αὐτοῦ σαι τὰς αὐτομάτους γενέσεις. ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀναγκαῖον γίνεσθαι διαθερμαινομένης τῆς γῆς, καὶ ἀλλοιουμένης τῆ ἀθροιδάσης μίξεως ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἰσαθάπερ ὁρῶμεν οὐ τὰς τῶν ζώων. λοιπὸν δ' εἰπεῖν ἴσως τῶν γ' ἄλλοις γενέσεων, οἷον τῶν οὐ τὰς ἐμφυτείας οὐ οὐ γὰ ὀφθαλμισμούς. ἁπλῶς δὲ λεκτέον λόγος, οὐ σχολὴν εἰρημένῳ πρότερον, ὥσπερ γὰ χρῆται τὰ ἐμφυτευόμενα. καὶ φυτεία δὲ λεκτέον οὐ γὰ ὀφθαλμισμὸς, ὃ μόνον παραλαμβάνεται. ἀλλ' γὰ τοῦτο δ' ἱκανόν τε οὐ τὸ βλαστάνειν, καὶ τὸ γονιμώτερον, ἢ ὑγρότης δεῖν ἢ γόνιμος· ἢ ὅπερ ὀφθαλμὸς ἔχων, ἁρμόττει πρὸ θατέρῳ· καὶ τὴν τροφὴν ἔχειν, ἀκρολίθων τὴν οἰκείαν βλάστησιν. δυνάμει δὲ πάντα τὰ γονιμώτατα, δεῖ τὸ λαμβάνειν τὰς βοφὰς, οὐ τοῖς δεῖ τῶν γόνιμον ὀφθαλμισμῶν ἔλαττον μᾶλλον· λαθαρώτατα γὰρ αὐτὰ, οὐ ὥσπερ γὰ τοῖς σελήνισιν ἤδη τῶν ἰσαρπῶν. δυσπρόσφυτον δ' αἰεὶ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον. ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, ὥσπερ ὁμογενές. σύλογος δὲ οὐ ἡ αὐτίληψις, μάλιστα τῶν ὁμοφλοιῶν. ἐλαχίστη γὰρ ἡ ἐξαλλαγὴ τῶν ὁμογενῶν, οὐ ὥσπερ μεταθέσεις γίνεται μόνον. ἅμα γὰ συμβαίνει οὐ τοῦ ἰσαρπὸς ὀργαῖ, οὐ τὰ ὅλα δηλοῦσα πρὸς τὴν βλάστησιν. ὥδ' ὅταν ὁμοίου τε ᾖ καὶ ὁμοιοπαθὲς τοῖς ἰσαρποῖς, ἐξ ἀμφοτέρων σύλογον τὸ τάχος τ' αὐξήσεως. γὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν ᾖ πλοῦ· ὁ καὶ τοῖς γένεσι οὐ τοῖς ὀπτοῖς οὐ τοῖς ἰσαροῖς πᾶσαλαγή. σύλογοι δὲ οὐ αἱ ὧραι, μᾶλλον δὲ ἴσως αὐταγκαῖαι, ἰσαδ' ἃς οὐ ὅλως ὧπλασήσεις γίνονται, μετοπωρόν τε οὐ ἔαρ καὶ ἰυνός· ὧπολὺ δεῖ γὰ ὀργῶν φερέμ. πᾶσαπλήσιοι δὲ οὐ οἱ λόγοι οὐ περὶ ἑκάστης, οἵπερ οὐ περὶ τ' φυτείας. οἱ μὲ γὰ τῆ ἐαρινὴν ἐπαινοῦσιν ἐπ' ἰσημερίας, ἐὰ ἰυνῶσιν· ἅμα γὰ τῇ ἐγκύσει βλαστήσει, οὐ ὁ φλοιὸς ὧπφύσει, οὐ πρὸλαμβάνει. οἱ δὲ πρὸ τῆ ἐπ' ἀρκτούρῳ. πᾶσα σχῆμα μὲ γὰ οἷον ῥιζῶσι, οὐ οἷον ὧπσημαίνει. πρόσφυσις δ' ὑγρομένη πῶς τὸ ἔαρ, εἰθρόον ἀρχὴ δοκεῖ ὥσπερ τῆ βλάστου ἀεὶ ἰσχυροτέρας ἀρχῆς. σύλογως δ' οὐ καὶ τὰς μασχάλας ὑφαλμίζειν, τὰς πλαγιοτάτας οὐ ἰσχυροτάτας· ἀνάλαμβάνει γὰρ ὑγρότητα μᾶλλον, δεῖ τῆ πλαγιότητα

λειοτητα οὐ ἡλικίαν. σύζωα γὰρ καὶ σύβλαστη ὅτι τὰ νέα. μᾶλλον δὲ σύφυῆ πῶς φθαλμισμόν, ὡς ὀκ ἔνι λαθεῖν, ὅσων ἡ ὑγρότης ἔχει τι γλίσχρον. ἔτι δὲ μαλακόφλοια, οὐ ὁμόφλοια, καὶ ὁμοιοπαθῆ. διὸ οὐ ἐς τὰ πᾶσαπήσια φύσει ἡλικία, καθάπερ ὁ φθαλμισμός. ὅτε γὰρ γλισχρότης, οὐ αὐτηληπτική. ὅτε φλοιὸς μαλακὸς ὤν, οὐ ὁμοίως σύμφυής, οὐ ποιεῖ μᾶλλον τῆ μεταβολῆ. ἐπὶ μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις βραχὺς ὁ καιρὸς, ἀλλὰ τὸ ταχέως ἐν τῆ βλάστησιν. τῇ ἐλαίᾳ δὲ πλέω χρόνου, ἀλλὰ τὸ πλέω χρόνου ποιεῖν αὖ ὀφθαλμούς. εἶτα δὲ ἄπαλα ἐστὶ καὶ ἀθρόα ἀλλὰ τίλος, καὶ τ' τόπου αὐτ' ὑγρὸν ἐν ὧν τὸ θέρος, καὶ ἀπὸ τούτων μάλιστα πάντων βλαστάνει. ἀλλὰ γὰρ τούτῳ οἴονται ἴσως, οὐ τὰ παρὰς οὐ ὠγύτε μῆνας δύο τῆ ἐμφυτείαν. τὸ δ' ὕδωρ τῷ μὲν γνοφθαλμισμῷ πολέμιον. ἐκσήπει γὰρ, οὐ ἀπόλυσι, πᾶν ἀῤῥέον ἀλλὰ τῆ ἀδένα. διὸ οὐ ὧν ἴυνι δοκεῖ ἀσφαλέστερος ἐν. οὐ πίνω γ' ἴσως οὕτω πρὸ δύσεις τοῖς φλοιοῖς, ὥστε μὴ πᾶν ἀῤῥεῖν. τῇ δ' ἐμφυτείᾳ χρήσιμον, ἂν μὴ ἢ ὑγρὸν τὴ φύσει. διὸ οὐ οἱ μὴ αὐτῷ πωλοῦ ὧπολαύουσιν· οἱ δὲ χύτραν πρὸ σβάλλουσιν ὕδατος, ὥστε οὐ μικροῦ ὧπᾶν ἀῤῥεῖν. καὶ ἐξηραίνει γὰρ ἂν ταχὺ, μὴ ἔχον ὑγρότητα, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τ' ἐλκώσεως. ὀρθῶς δὲ εἰς τὸ διατηρεῖν ἀῤῥαγῆ τ' ὀφθαλμοῦ οὐ τ' φλοιοῦ, οὐ τὸ ἔνθεμα ὅτως ἀεξεῖν, ὥστε μὴ γυμνοῦν τ' μὴ βλαν. βλάγγος γὰρ, ἢ γυμνωθείσης, αὐαξηραίνει οὐ ἀλαφθείρει. ἀλλ' ὅσον γὰρ οὐ πρὸδύσει * φυλορὰ ἰσχνωθεῖν φλοιοί, καὶ ὧπ τούτοις πρὸλαλείφουσι πηλῷ τριχαμένῳ, ὅπως ἔμμονος ἡ ὑγρότης ᾖ, οὐ μὴ ὅλιος μὴδ' ὕδωρ μήτε ψύχος πᾶσαλυπῆ. καὶ ὅταν χίσαντες ὠπόδωσι τὸ ἔνθεμα, σφιγοειδὲς ποιήσαντες, ἐν σφύρᾳ ἐλαύνουσιν, ὅπως ὅτι μάλιστα πρόσχθῃ. χρὴ οὐ οὐ τ' ὑγρότητος τ' αὐτ', συμμερίαν τινὰ ἐπαρχειν. διὸ καὶ τὴν ἦ ἄμπελον πρὸαποτέμνουσιν ἡμέραις τισὶ πρότερον, ὅταν πρὸαπορρῦῃ τὸ διακρουν, καὶ μὴ σήπηται, μὴ δ' ἰύρωπᾶ. ῥᾴα δὲ, καὶ συκῆ, οὐ ὅλα τοῦτον δεῖ ξηρότερα, πᾶχρῆται. Δεῖ δὲ οὐ πῶς τὰς χώρας πρὸσλαμβάνειν τὰς εἰκείας ὥρας, καὶ πῶς τὰς τ' φυτείας πρὸσφέρειν φύσεις. ἐπεὶ τὰ μὲν ἐνυδρα, τὰ δὲ ξηρὰ οὐ λεπόγεια. καὶ ἄμεινον τὸ ἔαρ· οἰκεῖον γὰρ ὅτως, διὰ τὸ ὀλίγου ἔχειν τὸ ὑγρόν. γὰ δὲ τὴ σύγειν οὐ πηλώδει, τὸ μετόπωρον. τὸ γὰρ ἦρος, πολλὴ λίαν ὑγρότης πῶς τὸ διατηρεῖν, ἕως ἂν διαμένει τὸ λῶκρουν. ὁρίζουσι δέ τινες ὅσον βιαίων δ' ἡμέρας. δύλογον δὲ, καὶ τὸ καλλικαρπότερα ταῦτα γίνεσθαι· καὶ μάλιστα, ἐὰν τὰ ἥμερα εἰς τὰ ἄγρια ἀθῇ τ' φλοιῶν. δύτροφία γὰρ συμβαίνει πλέω, διὰ τὴν ἰσχὺν τ' ὑποκειμένων. διὸ οὐ ἀναδύσει, ἐστὶν ὅτε φυτοῦσαντες, γνοφθαλμίζειν ἢ ἐμφυτεύειν ὕστερον. ἀνάλαμβάνουσι γὰρ μᾶλλον ἰσχυρότερον, καὶ τροφὴν ὧπαπώμενα πλέω, καλλίκαρπον τὸ ἀγρίου εἰς τὸ ἥμερον ἐμβαλλοι, ἰσαφορᾶν μὲν πινα ποιήσει, τὸ δὲ καλλικαρπεῖν ἔχ ἕξει. καὶ ἄγριον εἰς τὸ ἥμερον ἐμβαλλοι, ἰσαφορᾶν μὲν πινα ποιήσει, τὸ δὲ καλλικαρπεῖν ἔχ ἕξει. καὶ τὰ μὲν πρὸ τὰς φυτείας καὶ τὰς ἐμφυτείας, ἱκανῶς εἰρήσθω. τὰ δὲ σπέρματα πάντων ἔχειν τινὰ βοφὴν γὰ αὐξῆς, * σωαποτικτικὴ τῆ ἀρχῆ, καθαπὴ γὰ ζῶις ᾠοῖς. * οὐ γὰ ὁ λακὼς ἐκ πολλοῖς εἰρηκε, φάσκων ᾠοτοκεῖν μακρὰ σύσβρα. πᾶσαπλησία γὰ τ' σπερμάτων ἡ φύσις ζῶις ᾠοῖς. πλὴν ἐσὶ πρὸς πάντων εἰπεῖν, οὐ μὴ μόνον τ' δ' ἐνδοθεν ἅπαν τὰρ ἔχ ζωὰ βοφὴν ἐν αὐτῷ, διὸ οὐ σύνανται διαμένειν εἰς χρόνος. ὀχ ὥσπερ τὰ τ' ζώων σῶμ' φθείρετ' χωριζόμενα, πλὴν τὰ τ' ὠοτόκων. ταῦτα γὰρ, ὥσπερ εἴρητ', βοφὴν ἔχοντα καὶ φυλακὴν ἅμα τῆ ἀρχῆς, διαμένει. χρονιώτερα δὲ ἑτέρων ἕτερα· καὶ μᾶλλα τὰ πυκνὰ, οὐ ξηρὰ, καὶ ξηλώδη. καθαπὴ τὰ τ' φοίνικος. ὀκ ἔχει γὰρ ὅτε ἔξωθεν σὸ μέαν πᾶσάσυσιν, ὅτε γ' αὐτοῖς ὑγρότητα τῆ διαφθειρομένην, ὅθεν οὐ ὅτε θηρεῖτ', καθάπερ τὰ σιτηρὰ τ' σπερμάτων· ὅτε ἀναξηραίνετ', καθαπὴ τὰ τ' λαχάνων· ἀλλ' γ' αὐτῷ πόδισέχον, σώζει τὴν ἀρχήν. ὅτι δ' γ' ἅπτεσι σπέρματα,

νες ἢ ξύλα ἢ καυλοί, χωριζόμενοι τ φυτ, ὥστε λινεῖν ἢ μέχρι τ βλασταμ· οἷον αἵτε σκίλλαι, ἢ ὅλως σκιλλώδη· ἢ τὰ τ ἐλαίας ξύλα, ἢ οἱ τ ῥίνων καυλοί, καὶ οἱ τ βλήχωνος κλάδες. αὐθὶ γὰρ ἢ αὐτὴ πρὶ βοτάνης, ὃ ἢ μάλιστα θαυμαστόν. ἐπεὶ τά, τε ἄλλα φαίνετ τινὰ ἔχειν ὑγρότητα λάσιμα, ἢ γλίσχρον. τὰ δ λιπαρά. ἢ ἐπὶ πολὺ ἐχειν τὰ μ χιτῶσι, τὰ δ ψυκτόκλῃ τῇ αὐτ· ὥστε μὴ διέφειραν τὰ εἶναι, τ ἄερος μεταβάλλοντος, ἢ τ οἰκείας χώρας σημαθῆ τε γίνετ ἢ βλασταίνει, ἥδε βλάπτος ἥκιστ φαίνετ παντελῶς. ἀλλὰ λεῖον, ὡς ἔχει λόγον διαυτὸν ἀρχὴν, ἢ λινεῖτ τῇ τ ἄερος ἅμα μεταβολῇ καὶ ἀλλοιώσει. θαυμαστὸν δὲ τὸ τ χώρας· ὁ γὰρ αὐτὸς μύης, ἀλλ' εὖ μᾶλλον ὥσπτεινόσης, εἰ μὴ ἄφαρ ποθὲν τὰς ἀλκυονίδας· ἱκανὸς γὰρ ὁ πόθος διὰ χρόνος εἰς τὰς τῶν ἀδῳῶν ἢ μικρῶν μεταβολάς. ἀφ' μὲν δὴ γνώσεις, πόσαι τε ἢ ποσαχῶς, καὶ τίνες ἑκάστοις οἰκεῖαι, φανερὸν ἐκ τ εἰρημένων. δύβλασπι δὲ, καὶ δύαυξη, τὰ ἐκ τ φυτδύμενα μᾶλλον ἢ τ σπερμάτων, διλόγως· ἄλλως τε καὶ ὑπὸ βίζαν ληφθῆ. πᾶσι γὰρ ὑπάρχει πολλὰ τῶν μορίων, ἃ διῆτ μόνον τροφῆς. τ δ' ἐκ τῶν σπερμάτων ἅπαντα ταῦτα αὐάγκη γεννᾶσθ πρῶτον, ἔπειθ' ὕστως αὐξηθῆναι. τ αὖτ δὲ τρόπον, καὶ ὅλα βίζοφυῆ τυγχάνει, λαθὰ πρ τὰ λιφαλόβριζα. ἢ γὰρ γῆ τὸ πὶς ἔσαρ τ φύσεως. δι' ὧν πλείων ἡ ὁρμὴ πρὸς τὴν βλάστησιν, ἢ τ σπερμάτων· βίζωθῆναι γὰρ ἐκεῖνα δεῖ πρότερον. ὅλα ἢ ἡ τὰς ἰδίας φύσις, ὡς αὖ γένος πρὸς γένος ὁ συγκρίνων λαβοὶ ἂν ποτ' ἢ τὰς δυθύτητας τ αὐξων λητέον, ὥσπερ Δημόκριτος. εὔρους γὰρ ἡ φορὰ, ἢ αὐεμπόδιστος, ὡς φησίν· ἢ μᾶλλον ὅλα μανότερα ἢ ὑγρότερα. τὰ μὲν γὰρ ψυκνὰ καὶ ξηρὰ, δυσαύξητα. πᾶν γὰρ ἔμπυρον, τὸ ψυκνὸν ἢ ξηρὸν ἢ πικρόν, ὥστε βρασθῆναι ἂν τ ἐπίδοσιν. θάτερον ἦ, ὀλίγον μὲν πολλῷ, ὅλα τ μανότητα. καὶ ὅλως, ἡ ὑγρότης εὐβλαστόν τι καὶ δύτροφον. σημεῖον δὲ, καὶ τὸ ἢ τοῦ τόπος καὶ τὰς φυτείας συμβαῖνον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς δυθιεινοῖς καὶ ἀπνδυμάτοις, ἐπὶ δ' ὅταν ἡ φυτεία ψυκνὴ, δύαυξη μὲν τὰ δ' ἔνδρα, μανὰ δὲ ἢ ὑγρὰ μᾶλλον. ἐν δὲ τοῖς πνδυματώδεσι ἢ ψυχροῖς, ἢ τῇ φυτείᾳ μανῇ, αὐαυξέστερα μὲν, ψυκνότερα δὲ καὶ ξηρότερα. συνίσασι γὰρ τὰ πνεύματα ἢ τὰ ψύχη, ὅλως ὁ πόθος πίπων ἀπὸ· ἅμα ἦ καὶ συελλετ, ἢ τ λαμβάνει τ ἴσον ὄγκον. ὥσαύτως δὲ καὶ τὰς ψυκνὰς, αὐαπτέλιη. φανερῶς δὲ καὶ ὧν τ ἄλλων ζώων τὸ συμβαῖνον, καὶ μάλιστα ὧν τ αὐθρώπων. δύαυξέστερα γὰρ τὰ θήλεα τ ἀρρένων, ὑγρότερα ἢ μανότερα τῶν φύσιν ὄντα. δ' ἥλον ἦ, ὅτι ἢ ἐπ' αὐτ τῶν δ' ἔνδρων, ῥόα μὲν ἢ συκῆ, ἢ ἄμπελος, δύαυξη· φοίνιξ δὲ, καὶ λυπάριττος, καὶ δ' αφνη, καὶ πτόλυκη, καὶ ἐλαία, δύσαυξη. διό τοι τὸ δύθυπορεῖν ἀναγκαῖον ἴσοι τοῦτον· ἀλλ' ἥτοι ψυκνότης, ἢ ξηρότης, ἢ ἄμφω ἰσωλύει. ἢ γὰρ ἡ ξηρότης αὐαυξής. ἔτι ἦ πῶς τούτοις ἔνια τ ἀδῳῶν· ἢ γὰρ βιαῖα δύαυξη, καὶ δύτροφα. δεῖ γὰρ μὴ ῥατεῖαν, μὴ δὲ ἰσωλύειν τ ῥᾳδ' ὑγ, ὥσπ τ πολὺ ἔχοντος. ἐπεὶ ἢ τὸ δύθυπορεῖν πῶς δεῖτ διαμένειν, ἢ τ λατρυγαστικῆς ἢ τ ἀπαθῆς. ἀλλ' ὅμως δεῖν ὄφελος. δύαυξη μὲν οὖν ἢ βίαν ἢ δύαυξη τοῖς τοιούτοις ἀφορισέον. ἅπαντα δὲ χείρω τὰ ἐκ σπέρματος, ὡς ἐπίπαν. ἐν ᾗ τοῖς ἡμέροις, οἷον ῥόα, συκῆ, ἄμπελος, μυρσίνη· ἢ γὰρ ὅλα γένη μεταβάλλει, ἢ ἐκπίπτετ πολλάκις ἔνια, λαθάπερ ἐν τοῖς ἰσοριάσι εἴρηκ. τοῦτο δ' αἴτιον ἡ ἀδένεια τ σπερμάτων. ῥατεῖτ γὰρ ὑπὸ τ ὠμότητος, πλείονι ὄσης. ὥσπ ἄκαρπα γίνετ, διὰ πλῆθος τροφῆς· τ δ' ὑναμένων σῴζειν, ὅτω ἢ χείρω γίνετ διὰ τὸ μὴ ῥατεῖν. ἢ διὰ τ θάσσοι ἴασι μυρσίνας, ὅταν πῶς σαθθῶσιν, ἐνοφθαλμίζουσιν. ἐκ γὰρ μελάκου σκληραὶ γίνονται μετὰ τ φυλείαν· εἶτα δ' αὖ ὧδε καὶ ὧλλο ποιεῖν. ὅλα ἦ ἰσχυρὰ τ σπερμαλικῶν, ταῦτα διαμύδ μᾶλλ· ὥσπερ ὅ, τε φοίνιξ, ἢ πίτυς ἡ φθειροφόρος. ὥσαύτως ἦ ἢ τὰ τ ἀγρίων. ἴσως δ' ὀκ ἔχει ταῦτά γε μεθάσασιν εἰς τὸ χεῖρον· ἡ γὰρ ἀγριότης ἔαρ. ἀλλ' ἡ δύχυλία, ἢ ἡ συσαρκία τούτων, πῶς ἄλλα γίνετ, διὰ τ ἀέρα καὶ ἁπλῶς τὸν τόπος. ἐπεὶ ἢ τὰ ἥμερα εἰς τ ἀφέρ. λύναντ γάρ ἔνιες χῶραι διαλῆξαι τὰς φύσεις, αἱ μὲν μέχρι ἐνός, αἱδὶ ἁπλ. αἱ δ' ἢ μεθίσαντ πῶς τὸ βέλτιον, λαθάπερ εἴρηκ περὶ τ γ ἀγυδήμου καὶ τ ἀκυλίας ῥοδῶν. αἱ μὲν γὰρ γλυκεῖαι, ἢ οἰνώδεις· αἱ δ' ἀπύρηνοι, ἢ λαλλίκοκκοι γίνονται, πρὸς τ πίναρ· ποταμόν. ἁπλῶς δ' ὅταν οἰκεῖαν χώραν λάβωσιν οἱ καρποί, μᾶλλον δύνανται τὰ γένη διαλῆξαι, ὅταν μάλις δύδῳῆ καὶ λαλλικαρπῆ τὰ δένδρα. γὰ δὲ τοῖς ἐπετείοις σπέρμασι παντάχ πῶς τ χώραν ἡ μεταβολὴ γίνετ, πλὴν ὀκ δύθυς ἀπαργότως (ὀλίγος γὰρ ὁ γ τῇ γῇ χρόνος) ἀλλὰ τρίτῳ

τρίτῳ δὴ ἔτ· τότε γὰρ ἀλλοιοῦται πῶς τ ἐκτελέωσιν, ὥσπ καὶ τὰ ζῷα. καὶ γὰρ ταῦτα τριγονήσαντα σωξομοιοῦται. ὁ μὲν ἀλλ' ἐπίδηλον γε τ ποιεῖ καὶ ὁ πρῶτος γίνωτός. ἢ τὰ μὲν ἐκ τ ἀπορμάτων, χείρω σῴζ τούτας τὰς αἰτίας. Ἡ δ' ἐπέτειος βλάστησις (οὔτε γὰρ οἷον δύδρα γένοις ὅτιμ) ὀχ ἅμα γίνεται πᾶσιμ, ἀλλὰ πρὸς ἄλλ ἄλλαις ὥραις, ὥστε χεῖρον γ τοῖς γηαντίαις γίνεσθαι. καὶ τὰ μὲν θέρος, τὰ δὲ χειμῶνος βλασταίνει. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ διαφορογονία· καὶ γὰρ αὖτη διίσταται τοῖς χρόνοις. ὡς μὲν δὴ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ πρὸς ἐκάστην ὥραν σύμμετρον ἔχοντα τ ἰρᾶσιν, ταῦτα καὶ τὰς βλαστήσεις γ' ἐκάστη, καὶ τὰς τελειώσεις τῶν καρπῶν ἀκριβίστερον. ὁ μὲν ἀλλὰ δ' ἔστι καὶ ποῖς ἴδιά ἕκαστα πρᾶξαι διαιρεῖν. ἔνια μὲν γὰρ δύβλαστα, καὶ ἡ βλάστησις δι' ἰσχὺν καὶ πολυροφίαν· ὥσπ ἄμυγδαλα, ῥοιά, καὶ ὅλως τὰ ἄγρια τῶν ἡμέρων μᾶλλον. ἔνια δὲ διὰ ἀδῳῖαν, ὥσπ τὰ πόᾳδια καὶ ἑρπύτεια· καὶ γὰρ αὐθεῖ πολλὰ ποῖς τῶν ἰχ χειμῶνα, καθάπερ καὶ ἡ ἀνεμώνη. φαίνετ δ' δι' ἡ μηλέα πθαυθῆν διὰ ἰσχύν, ἀλλ' ἄλλως αἰτίαν. ἑκάτερα δὲ δύλογος πρωϊβλαστεῖ, καὶ τὰ ἰσχυρὰ, καὶ τὰ ἀδῳῆ. ἐν μὲν γὰρ τῇ δυνάμει καὶ τῷ πλήθει πθωθεῖ· τὰ δὲ ὑπὸ μικρῶν δύκινητα τ ἰρᾶ τὸν ἀέρα. μέγα δὲ καὶ ἡ ὑγρότης καὶ ἡ μαλακότης εἰς τὸ πρωϊγίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὧδε τ πρώτης φύσεως ἐλέχθη. τὸ γὰρ ξηρὸν καὶ ψυκνὸν, ὅτ' δύδιόδυ ὁμοίως, δι' ὅλης ἔχ πλῆθος. ὅσα δὲ γ τὰς γηαντίας ὥρας ἐκβλασταίνει, τούτων αἰτιῶνται τινὸν τῶν ὑγρότητα καὶ θερμότητα. τὰ μὲν ψυχρὰ τ θέρος, τὰ δὲ θερμὰ τὸ χειμῶνος βλασταίνειν· ὥστε ἑκατέραν τῶν φύσιν σύμμετρον εἶν πῶς ἑκατέραν τῶν ὡρῶν. οὕτω γὰρ οἴεται καὶ Κλείδημος. ἀλακῶς μὲν δὴ ἴσως δὲ δὸξε λέγεται. σᾶι δὲ ἢ τ ὀλιγότητα καὶ ἀδῳῖαν, ἢ ἐπὶ ἄλλο συ- ναίπον πθοζηγίαι, καθάπ ἡ ἀμπελος ἢ τ λαχανωδῶν ὀρθμῶν. ἡ μὲν γὰρ ἀνδρόχνη, ἢ ὅλως τὰ ζιαῦτα, καθυγρα καὶ ψυχρά· τὸ δ' ὤκιμον, ξηρὸν ἢ ξυλῶδες. ἀλλ' ὅμως ὁ λύναντα πῶς τῶν θερμημεριῶν βλασταίνειν, εἰς γε σᾶμονῶν ἢ τελειώσιν. αἴτιον δὲ ἡ ἀδῳία, καθάπ ἢ τ σικύας καλαμώνης. αὕτη γὰρ σπένδος ὕλος λαμβάνει, καὶ χειμῶνι ποῖς καλωσὶν ὥσπερ ἡ ἀναδενδράς, ὅμως ἐπικηρόν τε, ἢ ὁ σῶμα πῶς τ θερινῶν, ἀλλὰ δεῖται προῤῥωτόρων ταῖς ὥραις πρὸς τὸ μετόπωρον. ᾧ τὰ ἀκανθώδη, καὶ πολύδη, ἢ ἐχινόκεφαλα. καθάπ φασὶ σικρότης καλάμους, ἢ τὰ πίφυκε, καὶ ἡ ἀκανθὰ βασιλική, καὶ τὸ λείσιον. ἔνια δὲ καὶ μετ' ἀρκτοῦρον. ἔστε δ' ὕστερα χρὴ καὶ ὁ ἰατὸς τῶν τὰ λέγειν, ἔστε καὶ πρωϊαίτερα, γινομένων τῶν πρώτων ὑδάτων (οὐδὲν γὰρ διαφέρει πρός γε τὸ νῦν) ἀλλ' ἐκεῖνο φανερόν, ὡς ὅτε μεγέθ καὶ σμικρότητι τὸ πρωϊβλαστὲς ἢ ὀψιβλαστὲς ἀφορισέον, ὅτ' ἴσως δ ῥμότητι καὶ ὑγρότητι μόνον, ἀλλὰ δεῖ ἅνα συμμετρίαν ἕκασον ἔχειν πῶς τὴν ὥραν γίνετ γὰρ ἁπλούστατ. φαίνετ γὰρ ἅπαντα τ οἰκείαν αὐαμένειν τελείωσιν. τὰ δὲ ἢ βλασταίνει. * τελέως δὲ καὶ ἀκίνητα ὄντα ὁμοίως διένδρα ἢ ὑλήματα ἢ ποώδη· φανερώτερον γὰρ τ γ' ἐπὶ τοῖς ἀγρίοις, ἐν οἷς διὰ ἢ ἢ γένεσις αὐτόφυης, ἢ ἄνθ παρασκλυῆς. πάντα δ' ὡς εἰπεῖν, ἢ τὰ γε πλείστα τ μετοπωρινῶν, ἐν τοῖς ὑλήμασι ἢ τοῖς φρυγανικοῖς ἢ ποώδεσίν ὅσιμ. ἐπεὶ διγόδρου γε ὄδεν, πλὴν εἰ μὴ διὰ τ ὠμβλάσησιν· ὠμβλασταίνει γ' ἔνια μετ' ἀρκτοῦρον. ὡς δ' ἐπίπαν ἢ λαθόλα λαβεῖν, τὰ ἀείφυλλα τ διένδρων, ἢ ὀψιβλαστότερα ἢ ὀψικαρπότερα, διά τε πυκνότητα ἢ ξηρότητα (ἥ μικρὸν γὰρ ἡ ὠμβρόη) ἢ διὰ τὸ συνεχὲς ἀεὶ τ εἰς τὰ φύλλα διδυμίνης βοφῆς. ὁ γίνετ δὲ ἀθροισμὸς ὥστε πῶρ μαῦ, ἀλλ' ἀφ' τ ὥρας διινεῖτ τ οἰκείας τὸ λαθάνον. σταίνει γὰρ ἂν ὡς λάβοι, τὰ πρωϊβλαστῆ μᾶλλον ἢ τὰ ὀψιβλαστῆ. ἐν δὲ τοῖς ἀμπέλοις καὶ ἐν τοῖς ῥοιῶσι καὶ ἐν τοῖς συκαῖς ἐπὶ πλεῖστον ἡ ἀδῳία· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀμπέλοις ἐπὶ τὸν χειμῶνα ἐκβλασταίνει, ἐν δὲ τοῖς ῥοιῶσι καὶ ταῖς συκαῖς ἐπὶ τὸν θέρος. ἐν δὲ τοῖς ἐλαίαις ἐπὶ τὸν μετόπωρον. ἐν δὲ τοῖς ἀμπέλοις καὶ ἐν τοῖς ῥοιῶσι καὶ ἐν τοῖς συκαῖς ἐπὶ τὸν θέρος. ἐν δὲ τοῖς ἐλαίαις ἐπὶ τὸν μετόπωρον. ἐν δὲ τοῖς ἀμπέλοις καὶ ἐν τοῖς ῥοιῶσι καὶ ἐν τοῖς συκαῖς ἐπὶ τὸν θέρος. ἐν δὲ τοῖς ἐλαίαις ἐπὶ τὸν μετόπωρον.

Λιλιτία

χὰς, ὃσ᾽ ἴσως εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ὃσ᾽ ἅμα λυΐσκεται. * εἰ μὴ ἰκαθάπερ ἅμα ἰκατακλάδοι. τὸ δὲ, σῖα τὶ ἡ βλάστησις, ἐχ ἅμα, ὁ ῥᾴδιον εἰπεῖν. ἀναγκη γὰρ σῖα τὸ τὰς ῥίζας μηδ᾽ ἁπῆ μὴ σ᾽ ὁμοίως ἔχειν, ἢ τὰς ἀπῃρημένας, μὴ σίχεσθαι, μὴ σ᾽ ἐκπίπτειν ὀξ᾽ ὧν ἡ πρώτη βλάστησις.

ἢ μανομένη τοῦτο δὲ σῖα τί, καὶ τίνων ἕνεκα γίνοιτ᾽ ἂν, ὀκ ἄλογον εἰπεῖν. εἰ μὲν γὰρ ἄμπελος † σμαινομένης, τάχα σίοιτο ἂν ὀκ ἀλόγως σίχεσθαι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκπίπτειν τὸν ἰκαρπὸν, ἵνα ὁ λειμμα τὰ πολλὰ ποιῆται ὑγρότητος γονίμου. ταῦτα σ᾽ ὅταν ἀπὸ ὠμῶν λάβῃ μελανός, ἐκπίπτει· ἰκαθάπερ καὶ ἄλλοις σῆ σίνίσθαι ὧν σίνίσθαι ἀπολίνονται. ἡ δὲ μελία, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, τελεογονεῖ ὑπ᾽ ἐκπτῆ. διὸ ὀ μερίζεται ἄλλο τἄλλο βλαστάνειν, ἀφ᾽ ἑνὸς· καὶ τοῦτ᾽ ἀπ᾽ μιᾶς ὁρμῆς. αἱ μὲν ἓν ἀφορίαι σχεδὸν αὗται, καὶ τοιαῦτα εἰρῶσι πρὸς τοῦτο.

12 Τροὸς δὲ τῇ αἰτίαν τοῖς ἀποροῦντας λέγειν, πρῶτον λεκτέον ὅπερ εἴρηται καὶ πρότερον. ὅλως μὲν σίνίσθαι ἀρχὰς ποιᾶς ἔχειν πρὸς τὴν βλάστησιν, καὶ τὴν ἰκαρποφορίαν. ὥσπερ δ᾽ ὥσπερ ἐλέχθη, σῖα δ᾽ σίας, ὅτι καὶ πολλαχόθεν ζῇ, διὸ καὶ βλαστάνει· εἰ σ᾽ οἱ πρῶτοι τότων, αὐταναγκαῖοι. ἐκ τῶν ἀρχῶν δὲ τότων, ὃσ᾽ ὁμοίοι ταὐτοῖς, οὔτ᾽ ἴσοι. οὐδ᾽ ἅμα βλαστάνουσιν οἱ βλαστοί· ἀλλ᾽ ὅταν ἡ πλείων συῤῥοὴ, καὶ ἰχυροτέρα, κατὰ τοῦτα θᾶττον καὶ πλέον. ἕνεκα γὰρ αὐτῶν, ὥσπερ φυτόν ὅσιν ὑγρὸν ἔχει σίνίσθαι, ἰκαθάπερ γῆ τῇ γῆ. μὴ ἅμα δὲ ἡ βλάστησις ἴσης, μὴ σ᾽ ἴσης ἡ ἰχύς, σύλογος ὁ δὲ τῶν ἰκαρπῶν ἡ τροφὶς ἅμα γίνεσθαι πάντων. ἔπει καὶ ἡ θέσις διαφορὰν ποιήσει τῶν μερῶν· οἷον, ἢ πρὸς αὐλακᾶς, ἢ σ᾽ ὑσός, ἢ πρὸς αῤῥοτον, ἢ μεσημβρίαν· ὥσπερ γὰρ καὶ ὅλων τῶν σίνίσθαι, εἰ γὰ σύδ᾽ ἰσινῶς τόπῳ· πρωϊβλαστῆ γὰρ τοῦτα, καὶ πρωΐκαρπα. διαύτης δὲ ἡ φύσεως οὔσης ἡ ἰσοινῆς, ὅπερ μὲν ὁ ἀὴρ μελανὸς καὶ σύδιίνὸς, ὀλίγον χρόνον βλαστικὰ τὰ σίνίσθαι γίνεσθ᾽ ἰκαθάπερ καὶ ποὶ αὖ γυπτον. ὅσπερ δὲ χειμέρῳ καὶ σκληρὸς, πλέων. τὸ γὰ ὅλον, βραχεῖα ζῆς γνῶσιν διαλειψις,

ἐὰν ἢ, τ᾽ † ἢ, τ᾽ ἐκ ἡ γῆς τροφὴ λαψιλὴς εἴη, καὶ ὁ ἀὴρ σύκραὶς. ἔπει καὶ τὰ μὴ φυλορῥοῦντα παρὰ πσιν, οἷον συκῆ καὶ ἄμπελος, σῖα τοῦτο ὁ φυλορῥοεῖ, ἰκαθάπερ εἴρηται, διότι διαρκὴς ἡ τροφή. τοῦτ᾽ μὲν ἓν ἰσινὸν ὧν πλειόνων ὄσ᾽· τὰ μὲν γὰρ σῖα τὴν φύσιν, τὰ δὲ σῖα τὸν τόπον ἔχει ἰδιαῦτα· πρότον δὲ, ἡ ὥσπερ ἐφεξῆς τότοις ἡ ἀδελαστσιν θετέον, ὅτι ὁ ἀείφυλλον ὀκ ἀειβλαστές· ἀλλ᾽ ἐκεῖνα μὲν ὥσπερ διατηρεῖ μόνον διὰ παντὸς τὰ πεῦπάρχοντα, ταῦτα δὲ καὶ πεοσεπιγεννᾶ ἑτέραν, σῖα τὴν ἰδίαν διαλυόπ φύσιν. ὅσπερ δὲ ἡ γῆ ἐν ἄλλοις μέχρι ἐνός. ὧν βλαστανῇ μὲν γὰρ, τὰ μὲν ἅμα ὅις ἄγροις, τὰ δὲ καὶ ἀορίστως· ὥσπερ καὶ ἄμπελος. ὁ δὲ τότρις μέχρι ἐνὸς, διὸ ὅλα διέλωκεν ἡ φύσις, ὥστε ἡ ἰκαρποφύειν καὶ ἰκαρπογονεῖν. οὕσης δὲ τοιαύτης ἡ ὑσίας, ὑδὲν ἄδηλον ἦδη, τὰ μὲν τελειοῖ, τὰ σ᾽ αὐθεῖν, τὰ δὲ βλαστάνειν, τὰ δὲ μένειν. ἐπέπσρ ὑσ᾽ ἡ ὧν τοῖς ἄλλοις σίνίσθοισιν ἅπανθ᾽ ἅμα τὰ μέρη· σῖαφέρει τι τοῖς χρόνοις, ὅτι τὰ μὲν ἅλλα πεῤ ὀλίγου τῷ ἐφεξῆς. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μᾶλλον ζητητέον, τίς ἡ πόθεν ἡ ἱερώσις καὶ ἡ σύκασις ἐν διότων. ἔοικε δὲ παραπλήσιον, πλὴν χαλεπωτέρως, καὶ τὶς ἡ ἐν ἀφύλλοις. πεοσεπιτεῖν γὰρ σεῖ, καὶ σῖαπροσαύτῳ λαμβάνῃ, ἡ σωσὰν πέτταιν, ὥστε γῆνεῦ. ἡ γὰρ ὠθλαστσις, ἰκαρποτοκίας γένησις. ἐπεὶ τότε πλείστας ἅμα ἰκαρπὸς ἔχειν, ἢν μὲν τέλειον, ἢν δ᾽ ἀτελῆ, τόν σ᾽ ὑποφυόμενον, συμβαίνει καὶ ἐν ἀρκεύθῳ καὶ ἄλλοις, ὧν βραδεῖά τε ἡ ἔκπτωσις, ἡ ἡ συζα πόπωτος ὁ ἰκαρπός. ἡ μὲν ἓν τότων αἰτία, μέχρι τότων εἰρήσθω πανῦ. Ποτέρα σ᾽ ἡ βλάστησις καὶ αὔξησις ἅμα ἐν ἄνω τε γίνεται καὶ ἐν ὑπὸ γῆς, ἢ διαρκμάζει διὰ χρόνου, ὥσπερ ἐνίες φασι, τὰς μὲν ῥίζας αὐξανέσθαι μέχρι πόρας καὶ χθμῶνος, τὰ δὲ στελέχη καὶ ὧν ἀκρέμονας † ἀεὶ ρος ἡ θέρος, ἡ μάλισθ᾽ ὑπὸ τὸ ἄστρον, ὅσπερ δὲ ἡ λόγου ἔστω συμβαίνει· φ᾽ μὲν τῇ πρώτῃ γῆνεσθ᾽ ἰκατακολουθεῖν. φ᾽ ἐκείνη μὲν ῥίζαν πρότερον, ἢ τὸν βλαστὸν ἀφίεναι πάντα. πεῦπάρχειν γὰ ἀναγκαῖον, ὧ ἡ τροφὴν ἐπάξειν· φανερὸν δὲ ἡ φ᾽ τοῖς μετοπωρινοῖς φυτείαις. τότε γὰρ ῥίζοῖ ἡ, ὁ βλαστάνει δὲ τὰ φυτδυόμενα ἢ ὧν βραχύτατα † ἄερος. εἰ γὰρ ἰῶ ἄῤῥιζα, ἐσπεῖ᾽ ἄν. ἀλλὰ σῖα ὅσπερ ἐπανῶσι ταύτῃ ἡ φυτείαν, ὅτι μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ἰχυροτόρας ποιεῖ, διὸ ὧν καὶ ἡ † σελέχους ἡ ἡ † ἄλλων γῆνεσις. ὡς τά γ᾽ δύθυς αὐαῤῥέχοντα πρὸς τὴν βλάστησιν, ἀδενῆ ἡ ἄκαρπα γίνεσθ᾽ ἰκαθάπερ ὧν † ἀπιρμάτων, οἱ ἀδώνιδες λεῖπτοι. πιθανὸς δὲ ἡ ταύτῃ σόξειν ὁ λό-

γος,

γος, ὅτι τὰ μὲν ἄνω ἰκωλύεται σῖα τὸν περιέχ ἀέρα ψυχρὸν ὄντα. τὰ δὲ ἰκάτω σεγαζόμενα τῇ γῇ, καὶ ἅμα συγκατακλειόμενα ὑπὸ τοῦ θερμοῦ σῖα τὴν ἀπεπερίσασιν, ἔτι τε ὑγρότητα καὶ ῥοφὴν πεοσαύξεται. πάντα γὰρ αὐτοῖς ὑπάρχῃ, σὶ ὧν ἡ αὔξησις καὶ ἡ γῆνεσις. σημεῖον δὲ, καὶ τὸ ὧδ᾽ ἅπαν συμβαῖνον· ὁς ὑπὸ τ᾽ χειμῶνος πλήμμυρος, ῥιζοῦτ᾽ μᾶλλον, ὁ σὶ ἰκαρκινοῦσθ᾽ λέγουσιν, ὡς τ᾽ ἀπὸ τ᾽ ἄνω σύναμιν ἡ τροφὴν εἰς τὰ ἰκάτω πεοπομπύλιν. ταύτην μὲν ὃν σίόξειν ἀν μεσίζεσθ᾽ τὸ ἡ αὔξησεως· τῆδε δ᾽ ἴσ᾽ πάλιν, ὀκ ἂν σίόξειν. φ᾽ τε γὰρ τῇ πρώτῃ γῆνεσει πεοτοῦ μὲν ἡ ῥίζα πῶν βλαστῶν· ὁ μὲν τοσοῦτον, ὥστε χρόνῳ γίνεσθ᾽ πλῆθ᾽ ἀλλὰ βραχύτατον πάντων, ὥσπερ καὶ ὧδ᾽ πῶν ζώων ἡ ἰκαρδίαν, καὶ τὰ πρὸ ἰκαρδίαν. ἁπλῶς γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἡ φύσις ὀσὲν, ἰκαθάπ᾽ ἡ τέχνη ποιεῖ ἡ μέρ᾽, ἀλλὰ πάντ᾽ ἀθρόα ἰκατασκάλλεται. σωτελεῖ δὲ ἑτέρων ἕτερα πρότερον. εἰ δὲ καὶ φ᾽ τῇ πρώτῃ γῆνεσει τοῦτ᾽ ἐπί πνων ἀναγκαῖόν ὄσιν, ἀλλ᾽ ὅτε γε φ᾽ τῇ βοφῇ καὶ αὐξήσει, τὰ μὲν πρότερον βέφεσθαι, τὰ σ᾽ ὕστερον, ὥσπερ σεῖ ὧν πῶν ζώων· ἀλλ᾽ ἅμα πῶς μάλισα πάντων, καὶ ὅλ᾽ ὅγκ· ὥστε ἡ σωέχειαν καὶ πρόφετα, ἡ ὧδ᾽ ἰσλωσιν. ὃ καὶ ἡ τῶν αὔξησιν ὄσι φανερόν. ἐπεὶ δ᾽ ἄπορὸν ὄσι τὸ θερπίνον, ὃ σὶ σίαπλώσει καὶ σίόλωσι βοφάς, σίαιρεῖται δὲ ἡ μέρη τῇ φέργαν· ἡ πάλιν ὧδ᾽ σωμαλικῶν. τὸ γὰρ γλυ, οἷον πνεῦμα, ἢ πῦρ. σὸ δὲ γὸ τοῦτ᾽ ἐνός· ἀλλ᾽ ὅταν ἅμα ταῖς ὥραις λιννθῶσιν, ὁμοίως σ᾽ ὅλων σίπκειν πῶν φυπῶν. ἐν γὰρ τι τὸ γννῶν, ὃ ὥσπερ ἐμπεδοκλῆς σίαιρεῖ καὶ μερίζει, τὸν μὲν γλυκῦ εἰς τὰς ῥίζας, τὸν δ᾽ αὐθέρα εἰς ὀῦ βλαστὸς, ὡς ἑκάτερον ἑκατέρῳ χωρίζόμενον, ἀλλ᾽ ἐκ μιᾶς ὕλης, ἡ ὑφ᾽ ἑνὸς αἰτίου γννῶντος. ὡς ἡ τ᾽ ὅλων σύκασις μικρὰ, εἰσπορ ἐλαμβανε πῶς ἐξιν, καὶ ἡ τὰς τροφὰς, ἡ ἡ τὰς αὐξήσεις

πολὺ δ' οἷον πορίσασθαι δεῖ χρήσιμον, καθάπερ τοῖς ζώοις· ἡ δὲ τῶν ὡραίων τροφὴ συμβαίνει, καὶ διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ ἀέρος. ἐὰν γὰρ μὴ τοῖς δυσιάντοις καὶ μαλακοῖς αἰεὶ βλάπτωσιν, ἀπ' αὐτῶν τινα τῶν χρόνων ἡ λύσις. εἰ δὲ μή, οὕτω γε ταύτας ταῖς ὥραις· ὡς ὅλον ἅμα βλάπτειν πάλιν, καὶ εἰς τὸ ὀργᾶν ἀφιέναι. εἶτα καὶ σωζεσθαι ὁ ἀνὴρ ἀκόλουθοι τούτοις, ἴσως δὲ τὰ πρὸς τὴν ποιότητα λεγόμενα, διόρισιν ἀναλόγως ἔχειν, ὅ δ' ὡς Ἐμπεδοκλῆς, ἀείφυλλα καὶ ἐμπεδόκαρπά φησι θάλλειν,

Καρπῶν ἀφθονίησι λατ' ἦρα πατέρ' γιγαντόν.

ὑπολαμβάνων ἴσως τὸ ἀέριον ἁπλῶς τῶν ἀνέμων ἰσοῦν. ἐκεῖνο δ' ἂν τις ἴσως ἐν τούτοις ἀπορήσειε, πότερα καὶ αἱ πάνσεις ὁμοίως ἐπὶ τῶν καρπῶν, ἢ ἐνδέχεται γίνεσθαι ἀδιαφθόρου ὄντος τοῦ θερμοῦ, ἢ ἐν ὥραις ὑγροτέραις. ὅσον μὲν οὖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ θεωρεῖν δεῖ. ἐν δὲ τῷ νῦν παρεστῶτι ὀλίγα ἴσως τῶν ἐν τοῖς ἀνθεσι καὶ τοῖς καρποῖς διὰ τὸν ἀέρα γίνεται. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄνθεσιν ἡ ἀπόπτωσις γίνεται διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὸν καρπὸν ἐκφέρειν τὸν ἀέρα· ἐν δὲ τοῖς καρποῖς ἡ μὲν ἀπόπτωσις διὰ τὸν ἀέρα γίνεται, ἡ δὲ σῆψις διὰ τὸν ὑετόν. ἐὰν γὰρ ἐπιπολάσῃ ὑγρὸς ὁ ἀὴρ καὶ ὁ ὑετὸς ἐπιμένῃ, σήπεται καὶ διαφθείρεται ὁ καρπός· ἐὰν δὲ ξηρὸς ὁ ἀὴρ καὶ ὁ ὑετὸς μὴ ἐπιμένῃ, ἀλλὰ ταχὺ ἀπίῃ, οὐ σήπεται. ἐν δὲ τοῖς ἀνθεσιν

καὶ προσιμώτερα, καθαπερ δοκεῖ ὧδε τῶν ζώων· ἀλλ' ἑτέρας ἰδέας ἑαυτῶν πῶς καρπογο-
μανὸν γὰρ νίαν ἰσχὺς καὶ δυνάμεις. τ μόνον γάρ, καὶ δυσλίοσιον, καὶ ὑγρὸν εἶναι δεῖ τὸ καρποτοκῆσον.
ἡ δὲ ψυκνότης γνωτέον· ὥσπερ καὶ ὧδε τῶν γυναικῶν, καὶ ὧδε τῶν ἄλλων ζώων. ὁ καὶ ἡ
γεωργία βούλεται ποιεῖν, ἀφαιροῦσά τε τὰ πολιτικὰ, καὶ τροφὴν παρέχουσα, καὶ δύ-
σηλα καὶ δύπνοα ποιοῦσα. πεφανέι μὲν οὖν πλέον καρπὸν, ὅσα τὸ πρότερον εἰρημέ-
12 νον· ὅτερον δὲ οὐκ ἐκπέπεπε, ὅσα ταύτας τὰς αἰτίας. Ἡ δὲ ψῦξις δεῖν τῶν πολυκαρπίων·
ὅτερ δὲ σῆψιν γίνεσθαι, καὶ λαβεῖν χυλὸν ἁρμόττοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν φύσιν. ἴσως δ' αὐτὸ
ὅτερ πρότερον οὐκ ἐχὶ διελεῖν, ὁ, τι ψῦξις δεῖν ἡ μὲν οὖν τῶ πολυκαρπίων, ὅσ' αὐτῶν ὧδε καρ-
πῶν. καὶ ἡ μὲν πρὸς τὰς ἡμετέρας τροφὰς, ἡ δὲ πρὸς γένησιν καὶ σπερμονὴν ὧδε τῶν δένδρων.
οἱ γὰρ καρποὶ, καὶ τὰ σπέρματα, τούτων χαλεπ. ἑκατέρα δὲ πως γίνεται πρὸς τὴν 10
ἑτέραν· ἅμα γὰρ τὸ ὠμοκαρπιον ὑγρότερον καὶ πλέιον, ὃ ὁ καρπὸς ἐλαττῶν· καὶ ἅμα μέ
ζων οὗτος, καὶ τὸ πολυκάρπιον ἔλαττον καὶ σκληρότερον καὶ συχνολότερον. πρὸς δὲ τὴν καὶ
ἡ γεωργία μεμηχάνηται, καλύουσα τὴν τούτων αὔξησιν καὶ τροφήν. ἅπαν γὰρ, ὡς εἰ-
πεῖν, καὶ ἥμερον ἀγεῖον, καὶ γεωργούμενον ἀγεωργήτου, καὶ καλλιον ἐργασμένον τῶ
χέρνηβ, μικροτερωλιότερον αὖ, ὑγρανομένου τε μᾶλλον, καὶ τὴν τροφὴν πολιτικῶν εἰς τὸ
πολυκάρπιον. ἐπὶ δὲ οὖν χυλοὺς ἐκπεπάνον, εἰς συμμετρίαν ἡ ἡμετέρας χρείας. αἱ μὲν
οὖν ψῦξεις τοσοῦτον διαφέρουσιν, εἴπερ χρὴ καὶ τὴν μὴ εἰωθυῖαν ψῦξιν λέγειν. τάχα δ'
ἄν τις ἀπορήσειεν ἐκεῖνο, διὰ ἀξιώσειεν, ὁ τὰ ἰσχυρότερα διατακτεῖ, τοῦτο καὶ τὰ ἀδε-
νέστερα διατακτεῖν· τὸ δὲ σπέρμα πάντων ἰσχυρότατον· διοινὸν γὰρ τέλος πάντων τῶν
φυτῶν ὄζειν. ἐπεὶ σπέρμ ἡ τοῦ ὁμοίου γένεσις, τέλος. ἅμα δὲ καὶ ἡ τοῖς ζώοις, διοπερ τελειου- 20
μένης ὥσπερ γίνεσθαι ἡ φύσεως. ὅταν δὲ ἐλλείπη διὰ τὴν ἡλικίαν, ἢ παρωκμασιν διὰ τὸ γῆ
ρας, ἀδυνατεῖ τὸ γονᾶν. οὐκ ἀλόγως δ' αὖ οὔτε ἀπορήσειεν, οὔτε ἀξιώσειεν. ἡ τελειό-
τητι μὲν γὰρ ζῳνι τὸ ἀσώματον εἶναι, τὸ μᾶλλον ἐκινεῖσθαι τὰ ἄγρια τῶν ἀσώ-
μάτων, ὥσπερ ὄντα πνευστόρα τε τῇ ξηρότερα τῇ φύσιν. διαπλώσιν γὰρ αἱ κατεργασίαι,
τῇ δὲ τροφαί. ὅτερ μὲν ὧν ὡς ἁπλῶ ὁμοιότητά ἴνα λεγέσθω, πορρώτερω λείπωσιν. ὧδε δὲ πε-
πάνσεως, εἰς μὲν τὴν γένεσιν αὖτη ἰνειωτέρα. πρὸς δὲ τὴν ἡμετέραν χρείαν, ἡ ὧδε πολυκαρ
πίων. ἡ ποτέρα δὲ λεῖσθαι τὸ τελειότερον, ἄλλος λόγος. ἐπεὶ ὅτω γε τῇ ἡ τοῖς φύλλοις μό
νον χρώμεθα, καὶ ἡ ταῖς ῥίζαις, ὥσπερ ὧδε λαχανῶν αὖτη ἰνειωτέρα πέπεψις ἐσαι· καίτοι
19 γε ὅτερ τέλος ἡ τοῖς σπέρμασιν, οἷς ἡμεῖς ὡδὲν χρώμεθα πρὸς τῇ τροφήν. Ἐσι δ' ἃ λέγεται καὶ ὅ-
τω ὁ λόγος, ὡς διὰ τὴν ψυχρότητα τῶν ἀγρίων ὠφελιμώτερα πέπεψιν. οὐ δὲ πυρῶδες ἐκ 40
ῇ ξυλώδες καὶ πολυπωματικῆς γίνεσθαι τροφῆς, ὥσπερ τὰ ἡ τοῖς ζώοις. αὐτὸ μὲν τοῦτ' ἴσως
ὀ λακωδ, εἰ ὁ πυρὸν ἐκ τοῦ γεώδους καὶ ξυλώδους. ἀλλὰ τὸ σπέρμα ὀκ ἔθ' ὁμοίως, ἀλλ' ἐκ
γῆς λαθαρωτάτης, ὥσπερ ἡ τοῦτο. πέφυκε δὲ τὰ θερμὰ μάλιστα ἀπορμοφυεῖν, εἰ θερμότε
ρα ἂν εἴη. καὶ τότε ἡ ὧδε ἡμέρων θερμότητ ἐκεῖνο φέρεται σημεῖον, ἡ ὧδε ὀπῶν διώμεις.
ὁ μὲν γὰρ ἡ συκῆς, τὸ γαλα πήγνυσιν· ὁ δὲ τὸ ἐρινεᾶ, ὀ πήγνυσιν, ἢ λακῶς. πρὸς αὐτὸ
δὲ ὅτερ πάλιν αὖ πέπεπται ἵς ἑτέρα λαβόλου πίσις, ὥσπερ ἡ θερμότητος· ὅτι τὰ ἄγρια μᾶλ
λον ἡ τοῖς ψυχροῖς διώσαντα διαμυήμ, καὶ ὅλως δὲ διὰ θερμότητα ἢ ἰσχύς. ἀλλ' ὥσπερ μὲν
τούτων πάχα αὖ ὕστερον εἴη λεκτέον· πλέιον γὰρ ὁ λόγος, καὶ ἔχωμ τινὰ ἀπορείαν, ποία θερ
μὰ καὶ ψυχρά, καὶ τοῖς ποίοις διορισέον· καὶ πῶς ἐστὶ τῶν ποίων τὸ αἴτιον, εἴτε μόνον, εἴτε

μᾶλ-

μᾶλ' ἑτέρων· καὶ τίνων δὲ ἡ σῆψις διόξον αὖ ἔχειν διαίρεσιν, καὶ ἁπλῶς ἡ πῶς ἡμᾶς· οἷον
ὅτε τοῖς δριμύτησι, καὶ ὅτε τοῖς φαρμακώδεσι χυλοῖς, ἃ δ' ἡ ἡ παυδεσι, ἡ μᾶλλον χρῶν?
τοῖς τοιούτοις. τοῦτα μὲν οὖν ὥσπερ ἰδιότητος τῆς φύσεως, πῶς ἦν δ' ἡλυσότ καὶ αὐροφαὶ καὶ αἱ
λατρεγασίαι τένουσιν, ἢ τἀναντίον αἱ ἄργιαι· καθαπερ τῷ σιλφίῳ, καὶ τῇ λαππάρει, καὶ ἄγριδια
εἴπ ἄλλο φεύγει τὴν ἐργασίαν· ἡ εἴπ πάλιν αὖ διώκει τ ξηρὰν καὶ ὑγρὰν καὶ χλιερινήν.
ἐξ αὐτ δὲ τότε τάχ' ἄν τις πάλιν ἀπορήσε διοινὴν ἴνα ἀπορίαν καὶ καθόλε, ποτέρως τὴν
φύσιν ἐκ τ αὐτομάτων μᾶλλον θεωρητέον, ἢ ἐκ τ ἡμῖ τὰς ἐργασίας· καὶ γὰ ὁποτέροις τὸ ἡμῖ
φύσιν· σχεδὸν δὲ ὅτερ τ αὐτ μᾶλλον δὲ μέρος τότε. ἡ ποτέρου, ἐκ τ ἀγρίου, ἢ ἐκ τ ἡμέρου.
ἢ ἧ γ' φύσις γὰ αὐτῆ τὰς ἀρχὰς ἔχε. ἡ λέγομεν τὸ ἡμῖ φύσιν, τὸ δ' ἐκ τ αὐτομάτων ζώων.
10 τὸ δ' ἐξωθεν ἄλλος τε, καὶ ἡμῖ τέχνιν· ἀφ' ἑτέρας γὰρ ἀρχῆς. διδ' γὰ ζῶν ζώοις, ὅτε πλεῖστε
τοι, ἢ διατανακάζεται πρὸς μικρότητα ἡ μέγεθος, καὶ τ ὅλον τύπον τ μορφῆς, οὐ θετέα
τοῦτα ἡμῖ φύσιν. ἢ δ' ἀεὶ ὡρός τε τὸ βέλτιστον ὁρμᾷ· καὶ τοῦδ' ὥσπερ ὁμολογούμενόν ὄζι.
ταύτη δὲ τὰ ἐκ τ θεραπείας· ἅμα γὰρ τελείωσις γίνετ τ φύσεως. ὅταν δ' ἐλλιπὴς τυγχά
νη, τοῦτα πρὸς λαμβάνει διὰ τέχνης· οἷον ξοφῆς τε ποιότητα καὶ ἀφθονίαν, καὶ τ ἐμποδί
ζοντων καὶ τ λωλυόντων ἀφαίρεσιν, ἃ πέφυκεν διλυσοῦ καὶ οἱ ἐκεῖνοι τόποι πρὸς ἕκαστον,
γὰ οἷς διὰ φαμὲν δεῖν θεωρεῖν τὰς φύσεις αὐτῶν. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀκ ἦν ἐξωθεν μόνον πέφυκεν,
οἷον ἀέρ, καὶ ἀνδύματος, καὶ ἐλαφρὸς, καὶ ξοφῆς. ἡ δὲ γεωργία καὶ γὰ αὐτοῖς μετα-
κινεῖ, καὶ μετατίθησιν, ὥστ' εἴπερ ἐκεῖνό γε προσπαιτεῖ πρὸς τὸ βέλτιον, ἡ ταῦτα προσ-
λέχοιτ' ἄν, ὡς ἂν οἰκεῖα προσπαιτῆ· διὰ αὐτ ἡ ζητεῖν δύλογον, ἄλλως τε καὶ ἐκ τούτων
20 πεπεμμένων, καὶ γὰ τοῖς ἔχουσαν τὰς ἀρχὰς. ἐπεὶ ἐκεῖνο πρὸς αὐτομάτοις ἄτοπον συμβαί-
νει, καὶ ὥσπερ πᾶ φύσιν, τὸ ἐκ τ αὐτομάτων χείρω γένεσθαι, ἡ ὅλως μὴ ἀφίεσαι τ γένες.
ὁδὲ γὰρ διὰ ὅτερ ἡμῖ φύσιν, ἀλλ' εἰς τὸ ὁμοίου ἀπεννᾶν. αἱ μὲν δὴ ἀπορίαι σχεδόν τε
καὶ τοιαῦτ. Φαίνετ δὲ καὶ ἐκ τούτων, πρότερον ἐᾶν διανοεῖν διαιρετέον τὰς φύσεις, ὥ- 20
σπερ καὶ τὰς πέψεις λέγομεν. τοῖς μὲν γὰρ ἡ αὐτόματός ὄζιν οἰκειότερα, τοῖς δ' ἡ θερα
πείας καὶ γεωργίας, ἔνια δ' ἀμφοτέρως. ἀφ' ὧν καὶ θεωρητέον, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις διήρηται
ἡμέρεις καὶ ἀγρίοις, ὁμοίως γὰ τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς· ἑκατέροις γὰρ ὄζι φύλακα φυσικὰ ἡ οἰ-
κεῖα, καὶ πρὸς σωτηρίαν καὶ πρὸς διαμονὴν καὶ πρὸς αὔξησιν καὶ βλάσησιν, καὶ πρὸς τ
λαμπρὰν γένησιν. ἴσως δὲ καὶ γὰ αὐτοῖς τοῖς λαμπροῖς πάλιν ἄν τις διέλοι, τὰ μὲν εἰς τὸ
αὐτόματον ἀφεῖς, τὰ δ' εἰς ὠφελειαν καὶ λατρεγασίαν μόνον. ἀλλὰ γὰρ τότων μὲν γὰ-
30 ταῦθ' ὁ διορισμός. πρὸς δὲ τὴ ψῦξιν δεῖν ὁ λόγος ἀρκέσει, πάλιν τὰ ἐπίλοιπα λεκτέον,
ὡς ὧν τὸ σῶν. ὧν μὲν ὁ λαμπρὸς ὑγρὸς, καὶ γυμνὸς, ἢ λεπτὸν ἔχων πρὸ αὖτ λέπυφος, ταῦ-
τα μὲν ψυκτικάρπα, καθαπερ ἀμπελ, ἡ συκῆ, μάλιστα δὲ συκάμινος· αὖτη μὲν γὰρ γυ
μνὸν ἔχει τὸν καρπόν, ὥστ' ὅσον αὖ ὁ ἥλιος ὧπτᾷ, ταχὺ πεκλοίωσε. βραχέας δὲ ὁμίλους θερ
μότητος. ἅμα δὲ καὶ γὰ αὐτῷ συνεργάζεται διώκεις ἰσχυρὰ, καὶ ἀθρόους ὧπασα, καθάπερ
καὶ πρὸς τὴν βλάσησιν. ἡ γὰρ ὀψίστης ἐποίησεν ἀθροισμόν. ὅθεν αἵτε βλάσησεις ἀθρόοι, ἡ
μετὰ φορᾶς γίνονται νεανικῆς, ὥστε καὶ ψόφον ποιεῖν, καθαπερ ἵνες φασι καὶ πνεύσεις ἰσ-
χεῖς. πρόσκοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ καὶ τοῖς σίτοις, τοῦτο δὲ χειμώνων κατεχομένοις.
αὐξηθέντος γὰρ τ ὄζι, ταχείας ποιοῦντ τὰς αὐξήσεις, ὥστε μὴ πολὺ καθυστερεῖν, εἰ μὴ ἡμῖ λό ὅτω ταχείας
γον ζῶν σὺν ἰφνοῖς. ἐπὶ δὲ ἡ ταῦτα συμβαίνῃ τὸ μὴ ἀθρόον, ἀλλὰ ἡμῖ μέρος πέπεμεν· διὸ ἡ πο
λὺν διαμένει χρόνον, καὶ ὧν πλέιον δ' ἡ ὑγρότης λεπτὴ καὶ ὑδατώδ ης. Ἡ μὲν 21
40 δὴ συκαμινὸς, διὰ ὅτερ πρώιος. ὡς δὲ Μενέσωρ φησὶν, ἡ μὲν βλάσησις αὐτ ὀψία, διὰ τ ψυ
χρότητ τὸ τόπε· ἡ δὲ πέψις ταχεῖα, διὰ τὴν ἀδφάνειαν. ἡ δὲ ἀμπελ καὶ ἡ συκῆς,
ὀψιαίτεροι, ὅτι καὶ τὰ λευκὰ πορρίπτουσι, καὶ ὑγρότης πλέιων, καὶ παχυτέρα. καὶ τὸ μὲν
σῦκον, μεῖζον ἔθ' ὄγκω, καὶ ἀθροότερα ὡς ἡ πέψις αὐτ· οἱ δὲ βότρυδς καὶ ἔθ' πλήθει
πλείους, ὡς πρὸς τὴν διώκειν καὶ γὰ τούτοις ἀθρόν ὁ καρπὸς, καὶ ὁ διειλημμένον. ἔτι ὃ
ὑπόσκιον, καὶ ὀχ ὁμοίως εὐαέριος. ἡ ἡ ὑγρότης πολλὴ· φύσει γὰρ τὸ δ' γένεσθαι φίλυδρον
ὄζιν. ἅπαντα γὰρ τὰ γλυκέα βραχυτέρας ποιεῖ τὰς πεπάνσεις. ἐαὶ δ' ἡ ἧς καὶ πρὸς τὰς
ἡμετέρας χρείας ποιῇ τὰς ἀφαιρέσεις, ἔτι μᾶλλον. αὐτῷ μὲν οὖν τούτῳ χρήσιμον γὰ τούτοις
αἰ αἰτίαι, τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, οὐ μὴν καθόλου γ' ἀλλ' ἐπὶ τῷ πολλῷ. πολλαὶ γὰρ

διαφοραὶ καὶ ἀμπέλων καὶ συκῶν, ὥστ' ἐνίων πόρρω πάνυ πεπαίνεσθαι. διόπερ ἴσως τὰς καθόλου λεκτέον αἰτίας. ὡρωϊκάρπια μὲν, ὅσα μήτε καθυδρα, μήτε ψυχρὰ τοῖς ὁποῖς· ἔπι δὲ γυμνὰ, ἢ λεπτοῖς ὑμέσι περιεχόμενα, καὶ τῷ πέψει ἔχοντα ὀλίγῳ ὑγρὸν χυλῶν ὑλαρὸν, καὶ μὴ παχεῖαν. ὀψίκαρπα δὲ, ταὐαντία τούτων· ὅσα καθυγρα, καὶ ψυχρὰ τοῖς καρποῖς, ἢ τοῖς πόρρω καρπίοις ξυλώδη καὶ ξηρά, καὶ ὧν αἱ πόριοχαὶ τοιαῦτα, καὶ ἅμα πλέως· ἔτι δὲ, ὧν οἱ χυλοὶ καὶ περὶ τὰς πέψεις λιπαροί, καὶ ἄλλῳ τινὰ ἔχοντα παραπλησίαν δύναμιν· ἐαὶ ξηροί τε καὶ ὀλίγῳ ἔχοντα ἅμα καὶ ῥαιδίως ὑγρότητα περὶ τὴν πέψιν. ἅπαντα γὰρ τοῦτα καθυτικὰ τῆς πέψεως. ἐκ δὲ τῶν καθ' ἕκασα θεωρήσει συμφώνως ὁ λόγος τῶν γινομένων. τῶν γὰρ ἀεαφύλλων, ἅπανθ' ὡς εἰπεῖν ὀψίκαρπα· ξηλώδεις δὲ καὶ οἱ λιπαροὶ, καὶ τὰ πόρρω καρπία· καθάπερ περὶ τὸν τυνότην, πίτυος, λυπαείπου· τούτων δὲ ξηροὶ, ἢ λιπαροὶ, ἢ γλισχρότατα ἔνα ἔχοντες, ὥσπερ ὁ ἐλεόου (καὶ ἡ λίεδυος) διὸ καὶ οὐκ ὄντος μεγάλοι, δυσκατέργαστοι τοῦ εἶναι τοιοῦτοι. καὶ ἅμα διὰ τὴν τυκνότητα, μικρὰ καὶ ἢ ὠχρόν, καὶ ἢ ἐπισασις ὅλη. τῶν δὲ μὴ ἀειφύλλων, ὅσα λαύυγρα τε καὶ ψυχρὰ, καὶ ὅσα γεώδη· καὶ γὰρ ἡ ψυχρότης, καὶ τὸ πλῆθος, δυσέργαστον· καὶ τὸ γεῶδες, καὶ ἡ ξηρότης, ὥσπερ τῶν ἀχράδων, καὶ τῶν βαλάνων. ὅσα δὲ λίκρατα πρὸς φύσιν, καὶ τὸ θρασίαν τυγχάνει, καὶ μανὰ, ταῦτα καὶ ὡρωϊβλασῆ καὶ ὡρωϊκάρπια, συμμετρίαν ἔχοντα τῆς μίξεως, καὶ τὸ αὐτοῖς καὶ πρὸς τὸ πολιέχον. χρὴ δὲ λαμβάνειν ἕκασα, ὥσπερ τῶν ἐρημνίων, ἐαὶ μή τις ἢ λύλυσις. οὐδὲν γὰρ τὸ αὐτὸ λύειον ἐπιφυλκεῖν, οὔτε ὡρωϊκάρπιαν οὔτε ὀψικαρπίαν, οὐδὲ γε πλέω ταῦτα, ἐαὶ ἕτερα ἅπλα γλαυτιώτατα· λέγω δ' οἷον γλία γυμνόκαρπα μὲν, ὅτια δὲ· καθάπερ σμίλαξ, καὶ ἄλλ' ἅπλα βοτρυώδη· τὰ δὲ, πρὸς τὸ ὀψίμα καὶ κατὰ μέρος πεπαίνεται, καθάπερ ὁ βότρυς. τούτων γὰρ τὰ μὲν ψυχρὰ, τὰ τῇ φύσει ὀψίκαρπα καὶ ὀψιβλασῆ· ὅσα δὲ γυμνὰ καὶ ἀκέλυφα, οὐχ ἱκανὰ περιλαμβανομένων τῇ ὥρᾳ. τὰ δ' ὅτι ξηρὰ τῇ φύσει· ὧν δὲ ὁ ξηρὸς, ἱκμάδα δ' εἶται καὶ πρὸς τροφὴν, καὶ πρὸς πέψιν. ὡς δὲ ὁ βλασὸς ἀμφοτέρων μετέχει τῶν ὡρῶν, ὧδε πολὺν χρόνον παρεκτείνων. ἀλλ' ὥστε τύπῳ εἰπεῖν, ταύτας ὑπολητέον εἶναι τὰς αἰτίας. ἐπεὶ ἑαδ' ἡλικίαν ὀψικαρπότερα †, καὶ μὴ κατὰ τὰς γνωσίους χώρας· οἷον τὰ νέα τῶν φυτῶν, διὰ πλῆθος ὑγρότητος καὶ τὸ ὅλον τροφῆς ὀψίκαρπα· τὰ δ' αὖ πάλιν, ὡς ὅτι φορὰ πόρρω τῆς ἡλικίας ὄντα· καθάπερ τὸ γὰ αἰγύπῳ λεγόμενον δ' ὄνθρον, ὃ † ἐκάεω ἔτει μυθολογοῦσι φέρειν καρπὸν. ἢ δι' αὖ συκάμινος οὐδὲ πέπειρον διύατται, διὰ δύτροφίαν καὶ πλῆθος ὑγρότητος, μὴ ὠμὴν νιδητῶν καὶ ἐπαλειφθητῶν ἐλαίῳ τῶν καρπῶν. οὐ μόνον δὲ τὸ πλῆθος ὀψικαρπεῖν ποιεῖ ἡ τροφῆς, ἀλλὰ καὶ ἀκαρπεῖν ἐνία· καθάπερ ἐπί τε τῶν ἀμπέλων ἔρυται, καὶ ὧδε τῶν ἀμυγδάλων, καὶ ὅλως τῶν διαλιτραινομένων καὶ κολαζομένων. ἅπαντα γὰρ ὅταν ἄγαν πάθωσι, τῆς ὑγρότητος ἀπελαθέσης, τὰ μὲν ἐξ ἀκάρπων καρπιμα, τὰ δὲ καλλικαρπότερα καὶ ἐγχυλότερα γίνεται. ἡ δὲ ἀμυγδαλῆς ἐαν τις ἐκκόψας τὸν πάτταλον, ὠὴ καθάρῃ τὴν ὠρρόλιν ἡ ὑγρότητος, ὧδ' ἔτη δύο ἢ τρία καὶ γλυκεῖαν ἐκ πικρᾶς γίνεσθαί φασι. λοκεῖ δὲ καὶ ἡ συκῆ, ῥίζοτομηθεῖσα, καὶ κατασχιδεῖσα, δύφορός τε ἐξ ἀφόρου γίγνεσθαι, καὶ πολυκαρπεῖν μᾶλλον. σχεδὸν δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀμπέλους τὰς προαγούσας ὁμοίον ὀεὶ· καὶ γὰρ τούτων ἀφελεῖν δεῖ καὶ αὐπασᾶσαι τὴν βλάσησιν, καὶ ὁρμὴν, ὅπως καρποδῶσιν. ἐν ᾧ δὲ αὐτῷ δεῖ πως γενέσθαι ἡ αἰτίας ὀεί, καὶ τὸ μὴ τὴν ἀείσλω καὶ πίειραν, καὶ βαθύγλυφον ἀείσλω εἶναι τοῖς ἀγνώστοις, ἀλλὰ τὴν ἀδυτέραν. ᾧ δὲ αἴτιον ἐκείνων. ἡ μὲν γὰρ τῇ κατὰ βάθος ἰούσης ἡ ῥίζης, καὶ ἡ χώρας ἀτροφοῦς πλέω, ἡ συμμέτρου τροφὴν ὠπασῶντα· ἡ δὲ τῇ λεπτογείῳ, καὶ μὴ βαθείᾳ, τὰς ῥίζας αὐαγκαίου ὠὴ πολυπλανοτέρας εἶναι, καὶ τροφὴν ἐλαχίω καὶ σύμμετρον. ἐπεὶ καὶ ἡ ταῖς ψαφαραῖς, καὶ ταῖς πετρώδεσι, διώανται λαμβάνειν ἱκανὴν, καθιεμένας καὶ διαζομένας ταῖς ῥίζαις. ἔτι δὲ καὶ κατεψύχειν τὰς ῥίζας, εἴγε πετρώδης, λοκεῖ μᾶλλον, ὅπερ ὠὴλιτεῖ τὰ ἀγνώστα. ὁ δὲ αἴτιος, ἡ μὲν ταῖς ἀγαθαῖς συμλαμβάνει μὲν πλέω, διὰ τὸ μὴ κατὰ βαθους εἶναι τὰς ῥίζας· ἡ δὲ ταῖς μοχθηραῖς καὶ κατεξηραίνεται, διὰ τὸ μὴ ἔχειν πολλὰς. κατεψύξεως † δεῖται, διὰ τὸ μὴ κατὰ βαθους εἶναι. ὅταν δὲ ἐπομβρίαι γίνωνται, καὶ πολὺς ὁ διασωζόμενος, χείρω ὄδιν. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν διγώδεων

διγώδεων ἐαρποί, διὰ τὸ ἐρατεῖσθαι ὑπὸ πλήθει ἡ τροφῆς, ὀψίσαντα τῶν γνωσίων, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν ὃ δὴ ὁμογενῆ, τὰ μὲν εἶναι ὡρώϊα, τὰ δ' ὄψια· καθάπερ συκᾶν τε τινων, καὶ ἀμπέλων, καὶ μηλέαι, καὶ ἄπιοι, καὶ τἄλλα. τῶν γὰρ ζώων οὐδὲν ὁμοῖον, πλὴν ἰωνός· ἄλλα πολυσόχρονα κατὰ τὰς λυήσεις, καὶ τὰς ἐκ τροφῆς· ἀλλὰ μόνον παραλλάττει ταῖς ὥραις κατὰ οὗ τόπους, καὶ μάλισά γε ξωανθρωπολυόμενα. τάχα μὲν οὖν καὶ αἱ βλασήσεις γίνωνται ὕσθραι, καὶ παραδιδόασι τὸ ἀνάλογον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐφ' ὧν ὅσον μόν ὄδιν, ἔοικεν ὥσπερ γ' ὁμωνυμία γίνεσθαι τὸ ἀπόρημα. ἔσι γὰρ σύθυ τῇ φύσει καὶ τοῖς ζώοις καὶ τοῖς φυτοῖς, ὥσπερ τὰ ἥμερα καὶ τὰ ἄγρια καὶ πολύκαρπα, τὰ δ' ὀλιγόκαρπα, τὰ δ' ὅλως ἄκαρπα. τὰ γὰρ τῶν ἐρινεῶν, ἕτερον γόνος, οὐ δυνάμενον πέπειν, οὐδὲ δ' ἱκνεῖσθαι πρὸς τὸν τελείωσιν. ἕτερον δὲ τὸ θῆλυ ἀμπέλων, τῶν μονομόνων καλουμένων· αἳ οὐ μόνον βλασάνουσιν, ἀλλα καὶ πέπουσι, καὶ αὐθοῦσι, καὶ βοτρυοῦνται, καὶ οὐ διύανται τελειοῦν. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ῥόων, καὶ εἴπ ἄλλο μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖται μόνον. ἡ γὰρ τῇ ἰδίᾳ φύσει τὰς διαφορὰς ἕκασα τούτων ἔχοντα, διακαίως ἕτερα ἂν λέγοιντο κατὰ τὸ εἶδος. ὅσα δὲ διύανται πεπαίνειν καὶ βλασάνειν, καὶ αὐθεῖν, καὶ τὰ ἄλλα μέρη, καθάπερ ἡ μηδικὴ μηλέα, ταῦτα μείζω τινὰ ἔχει καὶ ἰδιοτροπὰν διύαμιν ἐν ἑαυτοῖς, ἕπερ ἀεὶ διὰ τέλους ὧδε ἄγει. παρόμοιον γὰρ τὸ συμβαῖνον, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀεὶ πρότερον ἐλέχθη, τοῖς μαλακῶς καὶ δύκρατον, καθ' ὃν ἡ καρποφορία καὶ ἡ βλάσησις, πλὴν ἐκείνων μὲν ὁ ἀὴρ ἄστος· διὸ καὶ τοῖσι ἰωνός. ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ διγώδους φύσις καὶ διύαμις, δύκρατον πως ἀπάζει τὰς ὥρας. Ἐπεὶ δ' ἕτερον τὸ πρόϊμον καρπον (τοῦτο γὰρ πρὸς τὴν χρῆσιν ἡμῶν) ἀνάγκη μὲν τούτων ὅρον τινὰ τὸν χρόνον εἶναι· τὸν δὲ ἐπορθαλλοντα, λυμαίνεσθαι, χειμώνων τε καὶ ὑδάτων καταλαμβανόντων. † τὸν δὲ καρπὸν μὴ εἶναι· συγκατᾴρέουσι γὰρ τούτοις πρὸς ἐκπλῶσιν, ὥσπερ οἱ ἡ πλώλους πρὸς πόνης, καὶ ὅλως τῶν ἰωνοφόρων. πρὸς πτερὰ γὰρ ἐπὶ τῶν ἰώνων, ἐκπλᾷ τὰ καθυα, καὶ καταλείπονται ἰνοί. ταὐτὸ δὲ συμβαίνει ὅσα καὶ ὧν τῶν λυπαείπων. ἀλλ' ἐνθα μὲν τὸ αἴτημα καρυῶδες, ἐνθα δὲ ὑμνῶδες καὶ ἀμυλῶδες. ὅσα μὲν οὖν ξυλώδεσιν ἢ θρμαπικοῖς τισι πορίεται, καθάπερ τὰ τε καθυα καὶ βάλανοι, ταῦτα μὲν πορισεγόμενα διατηρεῖται πρὸς τὴν τῆς βλασήσεως ὥραν. ὧν δὲ σαρκώδη τὰ φερικάρπια, ταῦτα δὲ συμπεπλωμένα καὶ πορρῥεόντων, αὐτὰ καθ' αὐτὰ σώζεται, τὰ † μὴ ὄντα ξυλώδη· καθάπερ τὸ γίγαρτον, καὶ τὸ τοῦ φοίνικος, καὶ ὁ ἡ ἰτέας κυρλιό. τὰ δὲ, γυμνώσει καὶ χιτῶσι περιεχόμενα πλέοσι· τὰ δὲ καὶ ἀλπίδεσι πως συμπεπλωμένα, καὶ ἰωνιῶ πορισχιῶ ἔχοντα, καθάπερ καὶ τὰ τοῦ ἀπίου καὶ μήλου· ἅπαντα γὰρ ταῦτ' ὡς εἰπεῖν γ' μείζοσι περικαρπίοις, ἵνα πλέω σχολὴν χρόνον. τῶν μὲν ἓν καρπῷ, αὖτη φυλακὴ τῇ σωτηρίᾳ πρὸς τὴν γένεσιν. ἡ δὲ τ' περικαρπίων, ὁμοίως ὅρον τινὰ ἔχει, καθάπερ ἐλέχθη, πρὸς τὴν χρείαν· ἐπεὶ τῇ οἱ χυλοὶ χρονιζόμενοι, τῇ αὖνι γλυκύνονται, χείρους γίνονται. τὸ δὲ, σὺν πλείας οὐδὲ, ἀπὸ λυνος ὥρας, ὥσπερ ὄδὲ τῶν ἐλαιῶν ἀπ' ἀρκτούρου· μέχρι τρύου γὰρ ὁ ἔλαιος ἐγγίνεσθαι δύναται. κατὰ δὲ τὸ ἡ σαρκὸς ἡ αὔξησις. καὶ ἑαυτὲ δ' ἡ πλέω ποιῆ ὕδατος, καὶ χείρων γίνεσθαι ὁ ἔλαιος ἁρμόγιμος λαμβάνουν πλέω· πολλάκις δὲ καὶ σὴ πυμνύου τοῦ καρποῦ. πεπιμνύσι δὲ πέπανσιν, ἡ δὲ κ δύθυς ἀφαιρῶσιν, ὅτι καὶ ἡ κατεργασία καὶ ἡ ἀφαίρεσις χαλεπωτέρα· καὶ ἔτι τὰ λάνθανα λυμαίνοιτ' ἂν ῥᾳδιζόμενα. φαίνεται δ' οὖν, εἴπερ τοῦτ' ἀληθές, ἡ τ' θρμὴ φύσις, δημιεργεῖν τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιπαρότητα τοῦ χυλοῦ, συμμετρίαν ἔχουσα πρὸς τὸ ὑγρὸν ἐπιπλέον. ἡ δὲ πλέω, ὥσπερ ἀλμυρία, καὶ ἐπίθεσις πρὸς περιῤῥώματος χῶρον, οἷον αὐπασᾶσα μᾶλλον ἢ τὴν σάρκα τὴν τοῦ χυλοῦ δύναμιν· ὃ καὶ τοῦ θέρους καὶ τοῦ χειμῶνος συμβαίνει, γινομένων ὑδάτων ἐκ δύος, καὶ βρεχομένων τοῖς ναματίοις, ἡ ὁρμὴ ἡ αὔξησις ὄσης. ἐκζαρκῆνται γὰρ, καὶ ἀπολλύουσι τὸ ἔλαιον σχεδὸν τὴν πολυτροφίαν, ἂν μὴ μετὰ ταῦτα αὐθρίαι γινόμεναι κατεξηράνωσιν· ὅτω δὲ σώζεται, καὶ πληθύνει μᾶλλον. ὅπερ ἤδη καὶ πρότερον πολλάκις γέγονε, καὶ τὸ τελευταῖον ἤδ' ἐπ' ἄρχοντος Νικοδώρου. διὸ καὶ ἡ φύσις ἐγγύτερ καλλίων. ἐκ γὰρ τῶν ἡμίσεων ἡ αὐτὴ. τὰς μὲν πλέως, ὅτι πρὸς τὴν χρείαν τὴν ἡμετέραν εὑρίσκομεν, ἐκ πρύτου καὶ ἐκ τῶν πρότερον δ' ἄλλου, ἐν οἷς

λον, γὸ οἷς ὑπὲρ τῶν ἀγρίων εἴπομεν. Φέρει δὲ οὖν καρπὸς τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐνων, τὰ δὲ ἐκ τῶν νέων βλασῶν, διεσῶται ταῖς φύσεσιν οὗτοι τῇ τὰς ὁράσεις. ὅσα μὲν ἥκρα καὶ πυκνὰ καὶ ξυλώδη, τοῦτα μὲν ἐκ τῶν ἐνων, ἅττ᾽ μικρᾶς καὶ βραχείας ὄσης τ᾽ ὠφελείας· ἅμα δὲ καὶ ὁ βλαστὸς ἀσθενής, ὥστε μήτε μετενεγκεῖν δυνάσθαι, μήτε διατηρεῖν· ὥσπερ ὁ τ᾽ ἐλαίας. ὅσα δὲ ὑγρὰ καὶ μανὰ, καὶ τὸ ὅλον σύστροφα, ταῦτα ἐκ τῶν ἀθρόως τε καὶ ὁρμὴ καὶ πολλά· διὸ ἄμφω δύνατον ποιεῖν, ἅμα τόν τε βλαστὸν καὶ τὸν καρπόν. ὅ μὲν ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ τ᾽ ἐνων φέρουσ᾽ ἀφελεσμαλ ποιεῖται μικρόν, καὶ ὀκ δύνασ᾽ ἐκ τοῦ ξυλώδους ὁ καρπὸς· ὅδε γὰρ ὁ δὲ πέφυκεν, ὧν μή τι παράλογον. ἰδιώτατα δὲ καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ξυλώδη τῶν καρπῶν, ἡ γνῶσις τοῦ φοίνικος. ὁ γὰρ φέρει ἀπὸ ἐνων ἢ νέων, ἀλλὰ τ᾽ ἐνσμνίων πρότερον· ὥσπερ τὰ σαχυηρὰ τῶν σπερμάτων ἐκφαίνει. ἐκ γὰρ τῶν ὁμογενῶν ἐκφαίνεται, καθάπερ σάχυς ῥάβδου, ἔχουσα πρὸς ἑαυτὴν τὸν καρπόν. αἰδάσασθ᾽ ἂν τις τὴν ἐρότητα τοῦ λογίδιου, καὶ τὴν ὅλην μορφήν. ἐπεὶ γὰρ φυλακῆς οἱ καρποὶ δέον τοῦ, καὶ ἔξω σωισάμενοι, καὶ δι᾽ αὐτῶν προφαινόμενοι, ὡς μὲν ἄλλοι τὰ φύλλα ποσῶτα ποιεῖ, καθάπερ εἴρηται. τοῦτον δὲ, ἐπέπερ οὐ παρὰ τὸ φύλλον ὁ καρπὸς, ἀναγκαῖον γὸ τότῳ πῶς τὴν σύσασιν γνέαθ᾽, ὅπως ἰσχύον ᾖ καὶ μεμορφωμένον ἀποδοθῇ τοῦ ἀεί. διόπερ γὸ τοῦ συγγενεῖ καὶ οἰκείῳ τὴν λύσιν ἀγέτεκεν ἴσως δέ, εἰπερ ὁμοίως τοῦ σαχυοβολεῖν. ὥσπερ δὲ πλειόνων ὄδε, καὶ τὴν αἰτίαν ἰσοινίῳ τινὲ λεκτέον. ἀλλ᾽ εἰ ἀρ᾽ μόνον τῶν λογίδιων τοῦ φοίνικι ὥσπερ συμβαίνει. τὸ γὰρ ἴδιον γὴ τοῖς ὁμοιογενέσι θαυμάζεται. πρὸς μὲν οὖν τοῦτον σκεπτέον. παρηνιαπόφορα δέ, καὶ ὅτι ἐπετόφορα τῶν λογίδιων, ὡς τύπῳ λαβεῖν, τὰ ἥκρα καὶ ξηλώδη, καὶ ὅσα μὴ ἐκ τῶν νέων, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν ἐνων φέρει οὖν καρπούς. οἷον γὰρ πρωσυλλέξαι δεῖ, καὶ πρωγνῶσαι τὸ γνωνδν. ὁ διὰ τοῦτ᾽ ἅμα τοῦτο, ὅτι τὴν πρότερον λεχθεῖσαν αἰτίαν· ὥσπερ τὰ ὀλυξλὴ καὶ δύτροφα. μᾶλλιστα δ᾽ ὠφελίμως ἢ ἐλαία ποιεῖτο. καὶ γὰρ ἀδυνάτατον, καὶ ὠφελητότατον· καὶ ἅμα ῥᾳδιζομένη πονεῖ, καὶ κατακεκομμένην τὰς θαλείας· ἐπεὶ καὶ ὅσοι γε μὴ οὕτω συλλέγουσιν, ἀλλὰ τὴ αὐτομάτως ἀεὶ τὴν ἀποῤῥέουσαν ἀποσείοντδν, ἐπετιοφορεῖν φασι μᾶλλον. μέγα δὲ καὶ αἱ χῶραι διαφέρουσιν. ἐν γοῦν τῇ ἀληθείᾳ φασίν, ὡς ἀεί τι καρποφορεῖ· παραλλαγὴν δὲ ποιοῦντα κατὰ τριετίαν. ὅσα ἰσχυρότερα ἐν ἐκ τῶν νέων φερόντων, οἵας αὖ ὁ θεὸς ἄγει τὰς ὥρας, οὕτως καὶ τὰ τῶν καρπῶν ἀφορίζουσιν, ὥσπερ τὴ τὰ ἐκ τῶν νέων καρποφοροῦντα. τὴ γὰρ ταῦτα σωακολουθεῖ ταῖς ὥραις, τὴ τῇ ὁράσει τοῦ ἀέρος. Συμβαίνει δέ, ὅταν μὲν δύβλασθσιν ἄγαν, ἀκαρπεῖν μᾶλλον· ὅταν δ᾽ ὀλιγοβλασθσιν, ἀβλασεῖν· ὡς ὁ δυναμένης εἰς ἄμφω διήκειν τ᾽ φύσεως, ἀλλὰ τὴ καταναλισκόσης θάτερ· πρὸς θάτερον. ἴδιον δὲ τὸ ὠῶν τῶν συκῆς, τὴ τῶν λδυκῶν ἀμπέλων, ὡς ἔνιές φασι, συμβαῖνον· τοῦτα γὰρ ὅταν δύβλασθσι, τότε μάλιστα δύκαρπεῖν. εἰ δὲ τοῦτό ὄδι, καὶ τὸ πρότερον εἰρημένον ἀληθές· ἡ γὰρ δύβλασέια ἀφαιρεῖται τὸν καρπόν. γίνεται δὲ ὅσῳ μάλιστα χώρας ἀρίστῃ, τὴ ἰσχύι τῶν ξηλώδων. ἐν τῇ μὲν γὰρ ἄφθονα τὰ δέ, ἐλκῦσαι δεινὰ τῶν ἰσχύι, ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλῆ τὴ ἡ ῥόα. διὸν δὲ, ὡς ὅλα τὴν φύσιν ἀδυνῇ, τοῦτ᾽ ἤκιστα ὑπερβλασάνει· ἀλλὰ σύμμετρον αὐτῶν ἡ δύβλασία γίνεται, πρὸς τὴν καρποτονίαν. δεῖ γὰρ μήθ᾽ ὑπερβλασθν μήτε διαβλασεῖς εἶναι, τὸ καρποτοκῆσον. ἡ δὲ συκῆ καὶ ἡ ἄμπελ ἡ ῥιαύτη μᾶλλιστα, λαμβάνει τὸ ξύμμετρον τῶν τὴν ἀδυνάειαν. δεῖ δ᾽ ἴσως καὶ χώραν εἶναι μὴ ἀγαθήν, ἵνα μὴ δ᾽ ἐκ ταύτης ἡ ὑπερβολή. διόπερ ἐς τὰς νήσους τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ξυμβαίνει. λοιπὸς δὲ ὁ λόγος πρὸς πάντων τῶν ἀδυνάτων. τοῦτον μὲν οὖν γὰ ταῦθα ὅσον αὖλον ὑπολιπτέον.

γὰ ἅπασιν δὲ τοῖς καρποῖς τὸ πρωικάρπιον πρότερον μᾶλλον, ἢ αὐτὸ γε ὁ καρπὸς καὶ τὸ σπέρμα γίνεται. τοῦτο δ᾽ οὐ μόνον ὅτι ξυλώδη τὴ πυρηνώδη γίνεται τὰ πολλὰ τῶν καρπάντων, τὰ δὲ τοιαῦτα σωίσασθαι βραδύτερον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τέλος (ὥσπερ ἐλέχθη) τὸ σπέρμα. διὰ δὲ τὸ γένεσ᾽ ἄλλου, πρότερον ἢ ἐκείνου γε εἶναι. γὰ πρὸ ὑπάρχοντι γὰρ ἡ τῶν τοιούτων γνῶσις. διὸ οὐχ ἅπαντα γίνεται τὰ πρωικάρπια ὡσῤμοφόρα, καθάπερ τῶν βοτρύων μικραὶ ῥαγδὸν, ὡς οὐκέτι δυναμένης τελειῶσαι τὴ φύσεως ταύτης· γλυκεῖαι δ᾽ οὐδὲν ἧττον τῶν μεγάλων. ἢ καὶ διότι, ὡς ἀραιὸν ἐκπέφυκε τὸ πρωικάρπιον ἔοικεν, ὥσπερ τοῦ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀέρος, καὶ τῆς ὥρας σωιέψασα· τὸ δὲ σπέρμα τῆς φύσεως ἰδιώτερον εἶναι. πῶς ἡμᾶς δὲ τὰ μὲν οὐδιγή, τὰ δὲ γὲ ἐλαττονι χρόνῳ· ἐλάττων γὰρ ἡ χρεία. διὸ

διὸ καὶ τὰ πυρηνώδη μάλιστα ζητοῦμεν, καὶ ἐφ᾽ ὅσον δυνάμεθα ὧδε ποιούμεθα· ὥσπερ οἱ οὖν βότρυας οὐ ἀγγαλερους ποιοῦσιν· ἡ δὲ φύσις ἁπλοῦν ὡς ἀμφοῖν ἀποδιδόναι βούλεται τὸ σύμμετρον· ὁπότερον δ᾽ αὖ πλεονάζῃ, θάτερον ἐλάττον. ὧδε δὲ τῶν μὲν διὰ ὑγρότητα καὶ ἁπλῶς δύτροφίαν γίνεται, διὸ καὶ τὴν γεωργίαν ἐφαμεν ξυμπονεῖν· τῶν δὲ διὰ ξηρότητα καὶ πυκνότητα, καὶ τὸ ὅλον δύτροφίαν. καὶ πρὸς μὲν τὴν ἑκατέρου τελείωσιν ἡ ποίμνη, τάχα δὲ ἡ τῶν φυτῶν γένεσιν, ὅλως καὶ πρωϊβλασίαν, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, τήν τε τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ἡλίου δύναμιν αἰτιατέον· ἡ τὰς ἰδίας ἑκάστων φύσις, ἐπ᾽ οὖν ὑγρότητι καὶ ξηρότητι καὶ μανότητι ἡ τοῖς τοιούτοις διαφερούσας, εἴτε θερμότητι καὶ ψυχρότητι. καὶ γὰρ ταῦτα τῆ φύσεως. τούτων δὲ τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν τῇ αἰσθήσει φανερά· τὸ δὲ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, διαμφισβητεῖται καὶ αὐτολέγεται, καθάπερ τὰ ἄλλα τὰ τοῦ λόγου δεινούμενα. πρὸς ὧν καλῶς ἔχει διωρίσθαι πως ἄλλως· ἐπεὶ ἡ πολλὰ πρὸς ταύτας αὐταγωνιστεῖ τὰς ἀρχάς. αὐτάγκη δὲ ἐκ τῶν συμβεβηκότων ἅπαντα τὰ ζητούμενα σκοπεῖν. ἐκ τούτων γὰρ ληφθέντων ἡ θεωρηθέντων τὰς δυνάμεις. Μία μὲν οὖν αἰτία λέγεται τ᾽ θερμῶν ἡ ψυχρῶν, ἡ εἰς τὸ διαφθορὰν αὐάγεσθαι, ἡ ἄκαρπον· ὡς τ᾽ μὴ θερμῶν, διαφθαρτικὸν ὄντων. διαθάπερ ἡ ὕδατ᾽ ζώων τ᾽ γονίμων ἡ ἀγόνων, ἡ τῶν ζωοτόκων ἡ ὠοτόκων. ἐτέρα δὲ ἡ τὰς χώρας· οἷον ψυχράς. τὰ γὰρ φαυλότατα γὰ ταῖς φαυλότατας διαθέντα, τὰ μὲν θερμὰ γὰ ταῖς θερμαῖς, τὰ δὲ ψυχρὰ γὰ ταῖς ψυχραῖς. ὅτων γὰρ δύβλις ἡ τ᾽ φύσιν γένεσθαι, ὡς τοῦτο μὲν τ᾽ ὁμοίως φθειρομένων διὰ τ᾽ ἐναντιολύσιν, τοῦτο δὲ τ᾽ φαυλότατα σωζομένων, οἷον δύκρασίας ἴσης γενομένης· ὥσπερ ἡ ἐμπεδοκλῆς λέγει πρὸς τ᾽ ζώων. τὰ γὰρ ὑπέρπυρα, τὴν φύσιν ἄγειν εἰς τ᾽ ὑγρόν. συμπολέθηκε δὲ τούτῳ τῇ λόγῳ ἡ Μγνησιος, ὁ μόνον ὑπὸ τ᾽ ζώων, ἀλλὰ ἡ ὑπὸ τ᾽ φυτῶν. θερμότερα γὰρ εἶναί φησι τὰ μᾶλλα ἐνυρα, οἷον σχοῖνον, καλαμον, λύπειρον· διὸ ἡ τοῦ τῶν χαμαίνων οὐκ ἐκπήγνυσθαι· ἡ τῶν ἄλλων, ὅσα μαλλιστα μὲν τοῖς ψυχροῖς δυνάσθαι διαμένειν, οἷον ἐλάτιν, πτύελλαν, λεύκην, ἀγκόνθον, λιτόν. ὧν τότε γὰρ ὁ δὲ τὸν χιόνα τῇ θερμότητι ὠφελεῖν. ἔτι δὲ σκολιὸν εἶναι, διὰ τὸν γὴ τειόνων θερμὸν οὖσαν, καὶ διαῤῥεῖν. τρίτην δ᾽ αἰτίαν λέγει, τὸ πρωϊβλαστεῖν καὶ πρωϊκάρπους εἶναι. φύσει γὰρ καὶ ὁ ὀπὸς αὐτὸς ὢν θερμὸς, καὶ βλασαίνει πρωὶ ποιεῖ, καὶ πεῖται οὖν καρπός. σημεῖον δὲ ποιεῖ καὶ τοῦτον τὸν τε λιτὸν, καὶ ἕτερα ἄττα. τετάρτη δὲ, ἡ τῶν ἀειφύλλων. διὰ γὰρ θερμότητα καὶ ταῦτα οἴεται διατηρεῖν. τὰ δὲ, γὴ διὰ τὸ φυλλοβολεῖν. πῶς ἐπλέγειν δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ τοιαῦτα, σημειούμεθα, ὅτι τὰ αὐγεια ἄεισα καὶ λαλλιστα ἐκπυροῦται καὶ τῶν σίνδρων, ὡς τ᾽ ἀεί πις τὰ τοῦ πυρὸς ὄντα τάχιστα, ἐκπυρούμενα. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τ᾽ θερμότητος λεγόμενα, σχεδὸν τοῦτ᾽ ἔσιν. Ἔχει δ᾽ ἀρχὰν δύβις ὧδε τ᾽ πρώτ᾽ λεχθέντος, ὡς ἐκεῖσι τὰ καρπιμότερα, θερμότερα. τὰ γὰρ θάλεα τῶν ἡ πυρήνων πολυκαρπιμότερα μὲν, ἧττον δὲ θερμὰ τῶν ἀῤῥένων· ὥσπερ ἐκ τ᾽ τῶν ζώων ὁμοιότητος λεκτέον, ἡ μὴ ὁμώνυμον. ἔτι δὲ τὰ ζῶα τὰ πολυγονότερα, θερμότερα, ἡ καθαπ᾽ καρποφαγα ἡ λαίμαργα· μόνα γὰ τ᾽ θερμῶν δοκεῖ, λύων ἡ ὧς πολυζωεῖν. αὐτ᾽ ἡ τ᾽ ὁμογνῶν τὰ ὁμοιοσθέσθρα πολυγονώτερα, καθαπ᾽ ὧν τ᾽ ὀρνίθων· ἡ γὰρ θρομότης δεαύξειν φαίνετ᾽ ἡ διαιρεῖν τὰ μέλη, ἡ σκληρύνειν. ἀλλὰ ἡ εἰς τ᾽ ζωογονίαν, ἡ εἰς τ᾽ καρποτοκίαν ἡ πέπανσιν, συμμεῖσας ἑνὸς δεῖ τοῦ θερμοῦ, ἡ δχ ὑπερβολῆς, εἴπερ αὖτα ἦ ξηραίνῃ ἡ πυκνοῖ μᾶλλον. ὥστε ταῦτα ἦ γὰ ἀμφισβήτησις. ὁ γὰρ ὅτε γίνεσθαι, ὅτε σῴζειν τοῦφυκε τὸ ψυχρὸν, ἀλλὰ τὸ ὅμοιον. ἐπεὶ ἡ Ἐμπεδοκλεῖ πῶς ζῶν ἄλλοις ἡ τ᾽ ἄζωον, ὅπερ ἡ γὰ ἑτέροις εἴρητ᾽, τὸ γεννᾶν γὰ τῷ ξηρῷ τὴν φύσιν μετιέναι εἰς τὸ ὑγρόν. ὡσ γὰρ ἂν διέμεινε, καὶ ὡσ οἷόν τε καὶ σῴζεσθαι ὄντα δυνατὸν χρόνον, εἴπερ ὧν ὁμοια τοῖς νεῦ. ἔτι δ᾽ αὖ τὸ συμβαῖνον διὰ τὴν νεῦ γένεσιν. ἀφορισμαίνει. ἅπαντα γὰρ φαίνετ᾽ τὰ ζῶα, καὶ τὰ φυτὰ, ἡ διαμένοντα ἡ γεννώμενα γ᾽ τοῖς οἰκείοις τόποις, ὁμοίως ἐνυδρα καὶ χερσαῖα, καὶ εἴ πις ἄλλη τοιαύτη διαφορά. διὸ καὶ ἀπαθῆ μὲν τοῦτο τὸ πάθος, παθητικὰ δ᾽ τοῦ τῶν ἐναντίων, ἅτε μεγάλης τ᾽ μεταβολῆς γινομένης. ἐσύμφωνοι δὲ αἱ λόξαι πῶς αὐτὰς, ὅταν ἅμα τε τὰ ἔνυρα θερμότερα ᾖ, καὶ καρπιμότερα. πολλὰ γὰρ ἄκαρπα τοῦ ἐνύδρων. καὶ πάλιν, ὅταν τάτε πρωϊβλαστῇ καὶ πρωϊκάρπα, καὶ τὰ ἀείκαρπα καὶ ἀείφυλλα, θερμὰ λέγωσιν· ὑψικαρπότατα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, τὰ ἀείφυλλα·

ἀέφυλλα· ἡ τὸ ὅλον, ὥσπερ πρότερον εἴρηται, περϊβλαστὴ ἡ περϊκάρπια δὶ ἀσθμίαν. ἔνια δὲ καὶ συμπέπτωκε βλαβῆναι, βλασάνοντα καὶ αὐθῶντα πλέω χρόνου, ὥσπερ ἡ φὶς ἐπετείους ὁ πεύκης ἐρωῦ, ἔχει δὲ ἀπολαύσεως συμμετρίαν ἐνὰ μὲν τῆ ὑπερόλῳ τροφῆς. ὁ δὲ πυθόμενος λέγειν πρὸς τὸν πυρήνων, ὅτι ἂν ἐν ἴσως φαίη θερμότητος, ἀλλ' αὐθηρότητος εἶναι σημεῖον. ἡ γὰρ ῥίψις δόξειεν, ἡ ποιεῖσθαι τὸ ὠῦν. σφοδρότερα δὲ ἐν τούτοις, ἢ ἡ μᾶλλον ἀέρος συναμμὴν τὸ ὑγρόν. ἀλλὰ δὴ μᾶλλον ἐκείνα φαίνεται καὶ ἡ τῶν αὐξήσεων θερμὰ, ἡ ἡ λόγον, τὰ λιπαρά τε καὶ τὰ δριμέα, καὶ δύσμα ὅτως ἔχει. πάντα γὰρ τοῦτα ἐν θερμότητι δ' οἰκεῖ εἶναι. διὸ ἡ ξηρὰ τε ὄντα, καὶ ὡς ἐπίπαν ψυχρὰ καὶ ἀζαπῆ, ἡ οὐ χυλὸς ἔχοντα λιπαροῦς ἡ δριμεῖς, ὀθόνη τε ὅτι ἡ ἄφορον· καὶ ἡ πόνκη θερμὴ, ἡ † ὀυπύρωπός ὅτιν. τὸ μὲν μόνα γε τοῦτα, ἀλλὰ ἡ ἄλλα δ' κεῖ θερμὰ εἶναι, καθάπερ ἡ Φίλυρα, καὶ ὅλως ὅζα τῶν † σιδήρου βαφὴν αὐτοῖσι. χρὴ δὲ ἡ τοῖς φυτεύουσι διωθεῖσθαι τὰ θερμὰ, καὶ ὠφελεῖν· οἷον, ὅσα ἡ † τὰς πόσφορὰς ὁῖς σώμασι θρόπτας τινὰς ἐμποιεῖ, ἡ ὠέψεις, ἢ καὶ τὸ ὅλον ἡ † τῶν ἀφὼ καὶ † γόνσιν δ' ἁπλόσωσι τῶν αὐξήσιν. ὁ γὰρ ἐπὶ τοῦτα λόγος λεῖτ πῶς τῶν πίσιν, ἀλλὰ καὶ ἡ δῶ ἰατρῶν χρεία μαρτυρεῖ, καὶ ἡ αὔξησις. ὡς δ' ὧδ' τὸ ταῦ, πλέω ταῦτα ἐν τοῖς θρμοῖς ἢ ψυχροῖς, ἢ ὀκ ἐλαττῶ γίνεται· διὸ καὶ πῶς τοῖς ἐναντίοις γίνεσι ἡ τὸ τ' ἀμφισβητεῖτ. τὸ μὲν τοι πρὸ ἐπειδαί τινα τροφῶ εἰς τὸ δραμεῖν ἐν τοῖς ψυχροῖς ἐνία δῶ θρμῶ, τάχ' ἂν ἴις συγχωρήσειεν· ἀλλὰ τὰ πῖα, καὶ πῶς, ἐῶν πειρατέον διορίζειν, εἰ μὴ ἄρα ἁπλῶς ἰσχύει νὶ μᾶλλον, ἢ ῥιζῶ ἡ δῶ ὅλων σωμάτων ἢ διαμονή· καθάπερ καὶ δὶ ἀπίου, καὶ δὶ ἀχράδος, καὶ δὶ ἀμυγδαλῆς. καὶ δὴ, καὶ ἥκιστα ἐμπήγνυται. καὶ πρὸς μὲν θρμότητος ἐκ τούτων λαμβάνον ὁ διορισμός. λάμβ. 20

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΑΙΤΙΩΝ. ΤΟ Β.

ΠΕΡΙ δὲ τὰς βλαστήσεις καὶ καρποφορίας δῶ λεγθέσων, καὶ ἁπλῶς δῶ φυτῶν, ὅζα μὴ πρότερον εἴρηται, πειρατέον ὁμοίως ἀκροᾶσθαι, διαιροῦντας χωρὶς ἕκασα, τάττε καθ' τὰς γινομένας ὥρας γινόμενα, καὶ ὅζα καθ' τὰς γεωργικὰς θεραπείας. δύο γὰρ δὴ μέρη τοῦτ' ἔστι, τὸ μὲν ὥσπερ φυσικὸν καὶ αὐτόματον, τὸ δὲ τέχνης καὶ παρασκευῆς λεγόμενον εἰς τὸ εἶναι. ὁ λόγος δ' ἀμφοῖν ἔσιν οὐχ ὁ αὐτός· ἀλλ' ὁ μὲν οἷον φυσικός, ὁ δὲ ὠφελιμικός. οὔτε γὰρ ἡ φύσις οὐθὲν μάτην, ἥ, τε διάνοια βουθεῖν θέλει τῇ φύσει. ἐπεὶ δὲ πρότερα τὰ δῶ φύσεως, ὑπὲρ τούτων καὶ ῥητέον πρότερον. Μέγιστον μὲν οὖν ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πάντι λένδρῳ καὶ ἡμέρῳ καὶ ἀγρίῳ, καὶ ὅλως δὲ φυτῶν πάντι πῶς σύθλασιαν καὶ σύκαρπίαν, τὸ χμαθῆναι χειμῶσιν ὡραίοις ἡ ἀκλοῖς. ὅταν γὰρ αὐ βλασήσῃς ἀσθμίσαι, ἡ αὐ καρποφορίαι γίνονται. ἀκλὸς ἢ χειμὼν, ἐὰν πολυϋδρίαν τε ἔχῃ βόρειον, καὶ χιόνος πλῆθος, καὶ τὸ ὅλον ψύχη χωρὶς πάγος. δεῖ γὰρ ἀεκχωμένα τὰ λένδρα μετὰ σὺν καρπὸς, αὖ πλησθῆναι πάλιν † τροφῆς, ἡ ταύτῃ πέψαι ἡ ἀκατασχεῖν, ἐπεὶ σύθλασιν ἡ σύκαρπα μᾶλλ' γνώσεσθ'. τροφῆς δ' ἂν πλῆθος, γὰ ὄμβρος πλήθ'. τὸ δὲ ἀκατασχεῖν ἡ πέψαι ταύτῃ, ἐαὶ ὁ χειμὼν πίεσι, ἡ μὴ σύθλος ἡ γὰ δομὴ γένηται? τὰς γὰρ ῥίζας ὀρεγομένας ἀφθόνα τροφῆς, σβαδιεῖσθαι δεῖ πάντ' τῷ λένδρῳ, ἡ ἰσότ' ὥσπερ λυσιμενῆ ἡ πεπομμένην χρόνον λαμβάνειν σύμμετρον. ὀκέσαι δὲ ἴσως, ἐαὶ μὴ ἀκατάχῃ τὰ ψύχη. τάχυ γὰρ ἡ μαλακότης † ἀέρος ἐκπαλεῖ? † βλάσησιν. διὸ τὸς τε ὄμβρος συμφερῆ φορέσις, μὴ νοτίσις ἔσ'. ἐπὶ πλῆθος χιόνος· ὅπως ἡκομένη ἡ μικρὸν βραδύνῃ πῶς τὸ ἔδαφος, ἡ μὴ ἀθρόον τὸ ὑγρὸν ἀρρῦνῃ πόσπεσόν· ἅμα τε ἡ † γλῶ αὐαζυμοῖ, συγκατακλείσαν, ἡ φάπολαμβάνσαν τὸ θερμόν. ὁ ἡ ῥῖς ἀπέρμασι συμφερῆ· ῥιζωθέντα γὰρ ἡ ὠλαχίσαντα τῇ πλήσει καὶ τῇ ἀκατασπέσῃ † ψύχος, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ διαλύσι, ταχέως ποιεῖ ἡ ἀθρόας αὐαδ'οσῆς. ἀλλὰ τὰ μὴ ἀπέρματα πόσεστι ζητεῖ καὶ σὺν † ὀρεινὸς ὑετὸς μᾶλλον, ἡ † μικρός τε καὶ πλέος γινομένης, σῆ τῶν αὐαζύνειαν, καὶ τὸ ὠπόλαιον δῶ ῥιζῶν· ταχὺ γὰρ αὖ ξηραίνωντα, καὶ ταχὺ πάλιν διύοντα· τὰ δὲ δι' ἡγνῆρα, καὶ ἰσχυρότερα, καὶ βαθυῤῥιζότερα, καὶ ἅμα διαθλίπτει

διαπλέα τροφῆς ἐν ἑαυτοῖς· ὥστε βόπον ἐνὰ μᾶλλον † σωτηρήσασθαι δεῖ δὶ πῶς τ' πέψιν, ἡ τ' βλάσησιν. σημεῖον δὲ, τὸ μὴ βλασάνειν πῶ † ἥρος. Ὅτι δὲ πολυϋδρίαι συμφέρει τοῖς δι' ἡγῆρως, δακεῖθεν φανερόν. ἐν γὰρ ταῖς ἐπομβρίαις, ἅπαντ' ὡς εἰπεῖν σύθασι μᾶλλον. ἀλλ' ὅταν μὲν ὦσι νότιαι, δι' ὑγραίνονται, καὶ ἀσθενέστερα γίνονται? βορείων δ' ὄντων, ἰσχυραί τε ἡ ἐκπέπλ μᾶλλον, ὥστ' † μὲν γῆς διακόρεα ὄσης, αὐτὰ τε ξυνεσθτα καὶ γλαπτὰ ληφόται οἰκεῖον θερμόν. ὅπερ γὰρ ἀεὶ μαλακός ὁ ἀήρ, ἐν τοῦτ' ἡ σύθλασία ἡ σύκαρπία γίνεται † δι' ἡγῆρως· ὥσπερ ἐν αὐγύπῳ, διά τε τὸν † ἀδροφίαν, ἡ δι' ὃ μηδὲν αὐλικὸ πεῖν † ἐξωθεν. ἀφθόνα γὰρ † τροφῆς ὄσης, ἡ † ἀέρος δύβροφα, σύλόγως ἡ σύθλασία ἡ ἡ σύκαρπία. πῶς δὲ τὸ ποιεῖν αὐξῶν ἡ ταύτων ἡ ἐνῶν, σλεῖται ἐνος ἴσως ἑτέρας ἰράσεως. ἐν τοῦθα δέ, ἐαὶ μὴ ἐαθ' ὥραν ἔτος ἀέ βλασήσεις ὧσιν, ἀλλὰ πόκηβραμῶσι δι' δύβροφίαν ἡ ἄνεσιν τῶν ἀέρος, ὠλγινόμενα ψύχη δ' ἐλυμένα θ καὶ ἐπέκαυσε. διὸ ἡ οἱ ὀπῶδες χμῶνες χαλεποὶ ὁῖς δ' ἡγῆρως. ὅταν γὰρ ἄπαξ ἐκτάκωσιν, σύθυς οἱ ἀαρποὶ μαλακὸς ἐνος ἀέρος δέονται, ἡ σύμενῆς εἰς τὸν ἐκροφὴν· ἡ μάλιστ' ἐν ταῖς ἀρχαῖς· τότε γὰρ ἀάδνέσαροι. τὸ δ' ἀάδνές, οἷον ἐν θνήσεως δεῖται? ἡ γὰρ ὅλως πᾶσα μεταβολὴ καὶ γένεσις, δεῖται τ' τοιαύτης σύκρασίας. μεταβολαὶ δ' ἅμα ἡ πᾶσ' γῆσεις ἐνὲς, ἥ, τε βλάσησις καὶ ἡ ἄνθησις, καὶ ἔτι διὸ τοῦ ἕτερον. ἐν αἷς ἡ πλέσαι φθοραὶ γίνονται? † ἀαρπῶν ἐρυσιβαμένων τε ἡ ἀκρεκομμένων ἡ ἀκπαπόντων, ἡ τὸ ὅλον χειμαζομένων. ἐπεὶ ἡ τὰ ἄγρια μᾶλλα συμβαίνει πονεῖν, ὅταν μᾶλλα ἀρπιβλασ' ὄντων, ὠπίνηται ἐν τοῦτ' ἔνεκα ψυχρὸν ἄραν ἡ θερμόν. ἀκρέβει γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπόλυσιν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν τοῖς ἐαθ' ἕκασα δεῖ θεωρεῖν, ἡ δι' ὅλη διαθέσεις ἡ ἀατάσασις † ἀέρος, εἰς † δ' σένδρων σύθφειαν, ὅλ δὲ ταύτῃ ξυμφέρει, φανερόν ὅτιν δ' ἐν † ἐρημίῳ. Ἐπόμνειν δὲ πως τοῦτοις ὅτι, πρὸ πῶ ὡραίων ὑδάτων εἰπεῖν. ὡραιότατα μὲν γὰρ τὰ χμερινὰ, διὰ τὰς λεχθείσας αἰτίας. διότερα δ', τὰ πῶ † βλασήσεως· ὅτω γὰρ ἀθρωτέρα τε ἡ καλλίων ἡ βλάσησις, ἐκπληρωθέντων πάντων τοῖς μορφαῖς. εἰ δ' μὴ, ἀβλασεῖς καὶ ἄμπελοι γίνονται? ἡ τἄλλα· πῶ μὲν ἐχόντων, πῶ δὲ πεπομμένων. δοῖτα δ', μετὰ † ἀπάνθησιν, ἃ πῶς † δροφῶ ὥδιν καὶ πλείωσιν ὅτι· ταῦτα δὲ μὴ σύθυς, ἀλλ' ὅταν ὁ ἀαρπὸς ἰσχύσῃ. εἰ δ' μὴ, συμβαίνει τὰ μὲν ἄλλα ἡ ἀκρέβειν, ἐαὶ μὴ ἐσχο πάθη διυγραινόμενα χέρω καὶ ἀάδνέσερα γίνεσθ'· τὸν δ' ἐλαίαν ἡ ὠπβλασθσαν ἀκβαλεῖν, ἅτε † δροφῆς ἰσχνῆς εἰς † βλασόν. ἀώρια μὲν οὖν ταῦτα. χείρισα δὲ, ἡ πρὸ καιρότατα, πρὸς τὰς ἀνθήσεις ἑκάσων· ἅπαντα γὰρ ἀάδνη· ἡ πάνδ' ὡς εἰπεῖν, ἢ τάχ' ἐπλεῖσα ἀπόλυται ἡ ἀκπίπτει, τὰ μὲν ἐρυσιβάμενα, τὰ δὲ ὑγραινόμενα. τοῦ δ' ὠμνύοντα, χεῖρον ἀνθεῖν· πλέω εἴπνων ὀλίγων. ἡ † τ' ὀχ ἥ πρὸ ὄξειν ἐν τοῖς φευγανικοῖς, ἡ ποώδεσιν. οἷον τὰ σεφανωτικὰ, καὶ ὅλως τὰ ἄγεια ἡ αὐτόματα πῶ ἀνθῶν. ἔλ δὲ πῶ ποώδων ὑγία, καὶ πῶ ἡμέρων ἀορμαίνων τὰ χεδροτά. ταῦτα δὲ δ' ἁμένει, δυεῖν θατέρων· ἢ δὶ ἰσχὺ ἑαυτῶν τε καὶ πῶ προσφύσεων, ἰαθαπὸρ ἡ τὸ ῥόδιον, καὶ τὸ κρίνον, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα ὅμοια· ἢ δ' ἀ ξηρότητα ἐν ὅλης φύσεως, ἀναλαμβανόντων τὸ ὑγρόν. ὠληκρατεῖ γὰρ ὅταν τὸ λεπτοῦ, ἀπαθὲς. ὧν δὲ οἱ ἀαρποὶ χρονιώτεροι, καὶ πλέον θ' ὁμόνοι τροφῆς καὶ πέψεως, τούτοις ὡραῖα καὶ τὰ ὀψιαίτερα· ἰαθαπὸρ ἀμπέλω, ῥόᾳ, ἐλαίᾳ, τοῖς ἄλλοις. ἁπλῶς δὲ, ἑκάστοις πῶς τὸν ἑαυτῶ τελέωσιν. διὸ καὶ ἐχ ὁ αὐτὸς ἅπασι ἀαρός, ὥσπερ ὁ τοῦ χειμῶνος πῶς τὸν βλάσησιν· ἀλλ' ἕτερθ' ὁ τοῖς ὀψικάρποις, καὶ πρωϊκάρποις· ὥσπερ καὶ τῶν σπερμάτων τοῖς πρωϊμίοις, καὶ ἁπλῶς τοῖς ὀψίοις καὶ πρωϊνοῖς. ἁπλῶς δ' ἀεὶ τὰ βόρεια βελτίω τῶν νοτίων. καὶ γὰρ ψυχρότερα, καὶ τὸν ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλέω, ξωτικώτερα καὶ ἰσχυόντων καὶ τῶν ἀαρπῶν, καὶ τῶν ἀγρίων· ἔτι δὲ ἀφαιρεῖ τὸ πολύποδον, καὶ ἀποξηραίνοντα, καὶ οὐκ ἐᾷ πῶσκαθήμενον διυγραίνειν, οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου σωεψόμενον λυμαίνεσθαι. διὸ καὶ τὰ ὠγινόμενα ὠνόματα ὠφελεῖ, καὶ μᾶλλα ἐαὶ ἡ βόρεια· πολιαρεῖ γὰρ ταῦτα, καὶ ἀπόλαυσιν ποιεῖ πλέω. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τὰ παραπλήσια, καὶ τὰ νυκτόβινα βελτίω τῶν ἡμόβινῶν· ἀπόλαυσίς τε γὰρ γίνεται πλέων, μὴ σύθυς ἀφαιρουμένου τοῦ ἡλίου. καὶ πῶ ἄλλων ἀκινδυνότερα. Τοῦ αὐτοῦ δὲ τρόπου, καὶ τῶν ὠνομάτων τὰ βόρεια τῶν νοτίων βελτίω· καὶ τὰ ὠόντια τῶν ἀπογείων, ὅτι ψυχρότερα· καὶ τὰ ἀπὸ δύσεως, τῶν ἀφ' ἕω. καθόλου γὰρ ὡς εἰπεῖν, τὰ ψυχρὰ τῶν θερμῶν, ἐαὶ μὴ ἀφθλασῆ ἡ, καὶ γὰ αὐθήσει λαμβάνη. τότε γὰρ ἀπο-

καθ' τὸ

καὶ τὰ ὑγρὰ, καθάπερ εἴρηται. βελτίω δὲ καὶ τὰ ζεφύρια, καὶ αἱ βροπαί, ἢ ὅλως αἱ ὧραι τῶν σκληρῶν καὶ λιπτόνων· τὸ μὲν γὰρ τρέφει, θᾶττον δὲ πέπτει καὶ λωλύει τὰς αὐξήσεις. ἰσχύει δ' ἕκαστον, ᾗπερ τῶν θέσιν τ' χώρας· ἄλλα γὰρ ἄλλοις τοιαῦτα, καθάπερ ἐλέχθη καὶ πρότερον. διὸ καὶ ὡς ἐπίπαν εἰπεῖν, βελτίω τὰ βόρεια τῶν νοτίων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι γε αἱ θάλατται καὶ τ' χώρας ποιοῦσι τὰς διαιωλμὰς, καὶ δεῖ τ' μὲν χειμῶνος εἶναι θορμὰ, τῶν δὲ θέρους ψυχρά. βοηθεῖ γὰρ ἕτερα ἑκατέρα πρὸς τὰς ὥρας, ὥσπερ εἴπομεν. ἐὰν δὲ ὁμοίας, βλάπτει· ποιεῖ γὰρ ὑπερβολάς. διὸ λεγομεν δ' ἥδ', μὴ τὰ αὐτὰ πᾶσιν ὕδατα καὶ ὠφέλιμα, καὶ βλαβερὰ γίνεσθαι. διὸ τοῖς μὲν νόσους ἀπώσασιν, τοῖς δ' ὠφέλιμον· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ζέφυρος, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος. ἅπασι δὲ χαλεπὰ, καθάπερ εἴρηται, ᾗπερ τῶν βλάπτουσιν σύθυς, ἢ θορμὰ λίαν, ἢ ψυχρὰ πανέσται· δεῖ γὰρ ἄμφω, δεῖ τῶν ἀσφάλειαν. ὡς δὲ τὸ σύμπαν ἅπαντος εἰπεῖν, σύμπαντ ἔστ χρὴ τὸν τόπον. ἔστ δ' ὁ τ σύμπας, καὶ ὅλως ὁ πρὸς ὠφέλιμον, αὐαυξής. χρεῶν δ' ὁμολογουμένης ἡμῖν ἢ τοῦ ἀέρος διαθέσεις ὅτι τόποις γὰρ ὁ σύμπας ἀὴρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἄρεσθ' τοῖς ἀγρόποις, συμβαίνοις ἂν ἢ σύμφορος. οἱ δὲ πόλισκελεῖς ἐφ' ἑκάστοις, διαφθείρουσιν οἱ μὲν οὖν καρποὺς, οἵ δ' ὅλως καὶ τὰ ἀγρόπα· πλὴν ὅσα πρὸς φύκην οἰκεῖα τοῖς. φῦεια γὰρ δὴ τοῖς ὑπορβολαῖς χαίρει. καὶ τὰ μὲν ὄζει θλιβόμενα, καθάπερ φοίνιξ· τὰ δὲ θλιβόψυχρα μᾶλλον, ὥσπερ ὁ λιτρὸς, καὶ ἡ ἐλάτη. ταῦτα γὰρ ὅλως γ' τοῖς ἐμπύρεις οὐ φύεται. χαλεπὸς δὲ καὶ πύξος καὶ θιλύρα, καθάπερ γ' τοῖς ἰσορίαις εἴπομεν. αἴτιον δὲ ἡ θορμότης καὶ ἡ ξηρότης· οἷον γὰρ πῦρ ὕδι πῦρ γίνεται. συμμετρίας δ' ἕνεκα δ' εἶται καὶ τὸ ὅμοιον. ὡσαύτως δὲ δ' γ' τοῖς ψυχροῖς ἕνια φύεται τῶν ψυχρῶν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ἔστ δὲ καὶ τ' γλαυκίαν θηλυνόδι συμμετρία τις πρὸς ἄλληλα, ὥστε τὰ μὲν διώκδι βλασφ-
νδμ τ'. ἀεὶ γὰρ δεῖ θλον ζωὰ ἔχειν τὴν ἰσοδσιν τ' φύσεως πρὸς τὸ πολέχον. ἔοικε δὲ λοιπὸν εἶναι ὧν ἢ ὕδι τ' ζώων· καὶ γὰρ τὰ ζῶα ἀσθ' ἑκάτερον τῶν τόπων ἴδια τυγχάνδ, τὰ μὲν θ' ἐχόμενα, τὰ δ' οὐ θ' ἐχόμενα τὴν τοῦ ἀέρος διάθεσιν. ὅτε δὲ ἢ βοφὰς οὐκ ἔχοντα τὰς οἰκείας, γδ δέχεται γ' καὶ τ' ἄλλων ὁμοίως καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά. τάχα δὲ ἢ ἑτέρας πλείους αἰτίας, αἷ πρὸς τὰς ἰδίας φύσεις εἰσὶν γνωστέαι. μεγίστη δ' ἂν διαφορὰ ᾗπερ τὰ ἔνυγρα καὶ χόρσαια ζῶα καὶ φυτά, πρὸς ὧν οὐδὲ ζητοῦμεν λόγον, ὡς εἰπεῖν, πλὴν ὑπερβολῆς τοῦ πότρα θερμότρα ἢ ψυχρότρα· ἕτερα γὰρ ἀμφοτέρων ἐστίν. καὶ ἄλλα δὲ οὐ συγκεχωρημένα τῇ φύσει γίνεται· καί τοι τὰ καθόλου καὶ κοινὰ πρῶτα ἐπιζητεῖν. εὑρεθέντων γὰρ τούτων, ἢ τὰ ἤδη μέρος φανερόν. ἕτερ μὲν ἴσως λωλύοιτ' ἂν οὗ δεῖ τὸ χαλεπὸν, εἴτε πλείους αἰτίαι τυγχάνουσιν, εἴτε μία. πρὸς δὲ τῶν γ' ζώων ἕκασα, μᾶλλον δ' ὑπερβολῆ. ἡ γὰρ ἀδηφαγία διαλωσιν ἀρχὰς ἐπ' ἄμφω, καὶ ἔτι μᾶλλον πλείους ὧν τ' φυτῶν· ἐμφανέστατα γὰρ τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτά. μεγίστη δὲ διαίρεσις ἐστὶ κατά γε τὴν αὐτὴν τόπον ζώων ἢ μέρεσι καὶ ἀγρίοις. ἀεὶ γάρ τε μαλακωτέρας καὶ ὑγροτέρας ζητεῖ δ' ἀέρας. οὐ μὴν ἀλλ' ἐνιά τε καὶ τῶν ἡμέρων ἀδυνατεῖ βλασαίνει γ' τοῖς θερμοῖς καὶ ψυχροῖς, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀδένειαν ἢ τὴν κράσιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἄπλ. ἐαθάπερ ἡ ἐλαία, καὶ θερμὴν καὶ πυκνὴν γ' τοῖς φυτοῖς, διὰ τὸ μετέωρον τῶν ῥιζῶν· ἐμπήγνυται γὰρ, ἡ δὲ ἀχρὰς γ' τοῖς σφόδρα θερμοῖς, ὥσπερ πρὸς αὐγυπτον. μοχθηρὰ δὲ καὶ αἱ ἄπιοι, καὶ μηλέαι, καὶ πανάκαι. τὴν δ' αἰτίαν σκεπτέον. ἐπεὶ οὐκ ἂν θερμὰ δόξειεν εἶναι. τὰ δὲ ἧδν ὅλως οὐδὲ βλασανεῖ γ' ἰσχὺ διὰ τὴν ψυχρότητα· τὰ δὲ βλασανεῖ μὲν, ἄκαρπα δὲ γίνεται, καθάπερ ἡ περσέα, ἡ αἰγυπτία πρὸς ἔοδον. πρόϊόν δὲ ὅτω, φέρει μὲν, ὀλίγον δὲ· ἢ καλλίκαρπος, καὶ γλυκυκαρπεῖ ἐκεῖ μόνον· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ φοίνιξ, καὶ ἔτι μᾶλλον γ' τοῖς πρὸς βαβυλῶ-
να καὶ συρίαν καλλίκαρπος· ὁ γὰρ ἀὴρ διὰ ψυχρότητα μὲν ὅλως οὐ δέχεται τὰ δ' ὅσον εἰς βλάσκοιμ, ἕνια εἰς καρπόν. ὁ δὲ οἰκεῖος ἄλλη διὰ τ' λιθότητα τῆ φύσεως. διὰ τὴν αὐτὴν δὲ αἰτίαν οὐδὲ αἱ συκαῖ πρὸς αὐγυπτον, οὐδ' ὅλως ἐκεῖνοις τοῖς τόποις χρῆσαί· θερμὸς γὰρ ὧν ἄγαν ὁ ἀὴρ, πρὸς καῦ, καὶ οὐ ποιεῖ πέψιν. ἀλλ' ἡ ἐκ τ' γῆς δύτροφία διϋγραίνει μόνον, ἀπὸ πανδς δ' ἄ. διὸ κ' τοῖς μεγέθεσι γίνεται μικρά. φύναντίον δὲ ὁ ψυχρὸς ἐξαίρει γὰρ τὴν ὑγρότητα, τὴν δὲ οὐ διώκει πρὸς τὴν οἰκείαν πέψιν ἀγαγεῖν· ὥσπερ γ' ταῖς ἐλαίαις. διὸ καὶ μὲν δ' χαρκοῖ πάμπαν, * μεγαλάβριζοι δὲ τ' γ' τοῖς ψυχροῖς· αἱ δὲ χαρκώδεις μὴν, ἀνθ' λαιοι δὲ. πλέον δ' γὰρ τ' θερμότητ δ' λεῖται, πρὸς τὴν πέψιν. αἱ μὲν δ' τ' ἀέρ δ' ἱράσ
σεις καὶ διαθέσεις, τοιαύτας ἴσως παρέχοντα συναλμεις. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐλαφρὰ μεγάλας

λας ἔχει διαφορὰς, λεκτέον καὶ πόθι τόπ' καὶ γὰρ αὐτὰ δ' φύσεως. ἔτι δὲ σύβλασπ ἄμφω γίνεται, ἢ διὰ τὸν ἀέρα, ἢ διὰ τὴν γλῶ πολλάκις. ὅτε μὲν γὰρ τὰ κάτω χρηστότατα, τὰ δ' ὑπὲρ γῆς φαῦλα· καθάπερ ὅταν ἀμμώδης † ἡ λιθώδης, ἢ κατακεκαυμένη ὡς τυγχάνει. ἢ ζῶσι γὰρ, καὶ προφὴν οὐδ' ἐμίαν δῶν τοιούτων ἔχει· ἢ σκληρὸν αὐ μὲν ἀβλαβῶς εἰσιν αὖ τοι. καὶ εἴ τις ἄρα λίνυρος ὅλως, ἢ πηλώδ ης. βλασπληδῶ † καὶ ἀκάρπων, ὁ κακῶς διὰ ἡ διαίρεσις, ἢ πῶς τὰ σπέρματα καὶ τὰ λεγόμενα λέγεται· δεῖ τὴν μὲν πίδραν, ἀμείνω σπορφόρον· τὴν δὲ λεπτοτέραν, λεγνδροφόρον εἶναι. λαμβάνει γὰρ, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν, ὁ σῖτ, ἢ ἁπλῶς τὰ ἑπτέτεια, τὴν ὧν πολῆς τροφήν, ἵν' ἀεὶ μὴ ὀλίγην μὴ δ' ὑξήραν τοῦ εἶναι· καθάπερ γὰ ταῖς λεπαῖς τὰ δένδρα, δεῖ τὸ μεγάλας καὶ ἰσυρὰς ἔχειν τὰς ῥίζας, καὶ τὴν ἐκ βάθους. ὧτν δὲ γὰ μὴ τὴ πέτρα, λδυκὴ λίαν οὖσα, βλαστάνει μὲν ποιεῖ καλήν, καὶ μεγάθ τοῖς λγνδροις· ἀαρπὸν δ' ὁ ποιεῖ, δεῖ τὸ μὴ ἐκπέτεσθαι. γὰ δὲ τῇ λεπτοτέρᾳ, ξύμμετρ γίνεται πρὸς ἄμφω· καὶ ἀραπῶτα τὰ δένδρα διώκται ἀαρπότερα. ἡ δὲ πέτρα πάμπαν, οὐδὲν ἀγρὶ ξυμφέρει φυτῶν· ξηραίνει γὰρ μᾶλλον τὸ δένδρ τ' ὥσπερ καὶ Μγέσεως φησί. φιαύτην δ' ἔναι τὴν πλατυτέρα, χρῶμα δ' ὑπόλδυκον. ἀείσει δὲ δῆλον, ὡς ἡ ἄεισα ἀρεμαμένη. καὶ ὅλως μανὴς ἡς οὖσα, καὶ μὴ ψυχρὰ, ἀαὶ ἔνικμ. ἢ σύδίλον, ὡς ἡ ἄεισα ἀρεμαμένη. καὶ ὅλως μανὴς ἡς οὖσα, καὶ μὴ ψυχρὰ, ἀαὶ ἔνικμ. ἢ σύδίλον· γὰρ οὕτω τᾶς ῥίζας δεῖ, καὶ δύτροφ· ὅπερ βούλονται ἢ αἱ ἡμερώσεις, καὶ αἱ ἀατεργάσιαι, καὶ ἰσοτρίσεις ποιεῖν. ἄλλη δὲ πῶς ἄλλα δῶν δένδρων ἁρμόττει μᾶλλον, ὥσπερ καὶ διαιροῦσιν. οἷον ἡ σπιλάς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ λδυκύγεω, ἐλαιοφόρ· ἰκμαδία τι γὰρ ἔχει, καὶ πνδῦμα πολύ. δεῖται δὲ καὶ ἀμφοῖν. ἡ δὲ λεμονία, καὶ ἐφαμμ, ἀμπελοφόρ· ἀγαθή· ἢ ὅλως, ἥτις αὖ ἡ μανὴ καὶ λούφη, καὶ λεπτὴ ἢ ἐφυδ· ὅτως, ὥστε τὸ ουρά νιον ὕλως σωικνεῖδαι πρὸς τὸ γὰ αὐτὸ. τροφῆς γὰρ πολλῆς ἡ ἀμπελ· δεῖ τ, δεῖ τὸ θερμὴ καὶ μανὴ καὶ ὑγρὰ· ἢ πολύκαρπ· εἶναι· τάχα δὲ καὶ δεῖ αὐτὰ τοῦτα καὶ πολύκαρπ· ἔτι δὲ ὀκ δύσκποι δῶν ὑγρῶν αἱ ῥίζαι, καθάπερ αἱ δῶν ἐρεβῶν, ὥστε διώδαι καὶ ὧν ἀδαι· ἢ αὐτέχειν· ἢ διϊδναι. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ δῶν ἄλλων ἑκάστοις ἔστ τὶς οἰκεία πρὸς τὴν φύσιν· καὶ ἡ αὐτὴ τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δ' ἧττον. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, τοῖς μὲν πλέοσιν οὐ συμφέρει ἡ πίερα· δοκεῖ γὰρ διατρέφειν μᾶλλον τὸ μεγέθ. διὸ καὶ λυμαίνεσθαι, ἢ νοσεῖν. ὅσα δὲ λυπρὰ, τούτοις ξυμφέρει. σημεῖον δὲ, ὅτι τὰ λαχανα ἢ ὁ λημνὸς ὁ σῖτ, ἢ ἁπλῶς τὰ ἑπτέτεια, τὴν ὧν πολῆς τροφὴν διώκει, ὥσπερ εἴπομεν,

ρεῖν δεῖ καὶ τὰ ἐναντία ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἐναντίων, οἷον ἐπὶ τῆς ὑγιείας καὶ τῆς νόσου· ἐκ γὰρ τῆς ὑγιείας ὑγίεια, ἐκ δὲ τῆς νόσου νόσος ἢ οὐκ ὑγίεια· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἀγαθοῦ ἀγαθόν, ἐκ δὲ τοῦ κακοῦ κακόν, ἢ οὐκ ἀγαθόν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ δικαίου δίκαιον, ἐκ δὲ τοῦ ἀδίκου ἄδικον, ἢ οὐ δίκαιον· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ὁρᾶν ὄψις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ὁρᾶν τυφλότης, ἢ οὐκ ὄψις· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἀκούειν ἀκοή, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἀκούειν κωφότης, ἢ οὐκ ἀκοή· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἔχειν ἕξις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἔχειν στέρησις, ἢ οὐκ ἕξις· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἐστὶν εἶναι, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἔστιν οὐκ εἶναι, ἢ οὐκ ἔστιν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ γίνεσθαι γένεσις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ γίνεσθαι οὐ γένεσις, ἢ οὐ γίνεσθαι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ φθείρεσθαι φθορά, ἐκ δὲ τοῦ μὴ φθείρεσθαι οὐ φθορά, ἢ οὐ φθείρεσθαι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ κινεῖσθαι κίνησις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ κινεῖσθαι οὐ κίνησις, ἢ οὐ κινεῖσθαι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἑστάναι στάσις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἑστάναι οὐ στάσις, ἢ οὐχ ἑστάναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἐν εἶναι ἑνότης, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἐν εἶναι οὐχ ἑνότης, ἢ οὐκ ἐν εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ πολλὰ εἶναι πλῆθος, ἐκ δὲ τοῦ μὴ πολλὰ εἶναι οὐ πλῆθος, ἢ οὐ πολλὰ εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ὅμοιον εἶναι ὁμοιότης, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ὅμοιον εἶναι οὐχ ὁμοιότης, ἢ οὐχ ὅμοιον εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἄνισον εἶναι ἀνισότης, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἄνισον εἶναι οὐκ ἀνισότης, ἢ οὐκ ἄνισον εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἑτερόιον εἶναι ἑτερότης, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἑτερόιον εἶναι οὐκ ἑτερότης, ἢ οὐκ ἑτερόιον εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἀντικεῖσθαι ἀντίθεσις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἀντικεῖσθαι οὐκ ἀντίθεσις, ἢ οὐκ ἀντικεῖσθαι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἔχειν ἕξις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἔχειν στέρησις, ἢ οὐκ ἕξις· καὶ ἐκ μὲν τοῦ κατηγορεῖσθαι κατηγορία, ἐκ δὲ τοῦ μὴ κατηγορεῖσθαι οὐ κατηγορία, ἢ οὐ κατηγορεῖσθαι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ποιεῖν ποίησις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ποιεῖν οὐ ποίησις, ἢ οὐ ποιεῖν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ πάσχειν πάθος, ἐκ δὲ τοῦ μὴ πάσχειν οὐ πάθος, ἢ οὐ πάσχειν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ κεῖσθαι θέσις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ κεῖσθαι οὐ θέσις, ἢ οὐ κεῖσθαι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἔχειν ἕξις, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ἔχειν στέρησις, ἢ οὐκ ἕξις· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ποσὸν εἶναι ποσόν, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ποσὸν εἶναι οὐ ποσόν, ἢ οὐ ποσὸν εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ποιὸν εἶναι ποιόν, ἐκ δὲ τοῦ μὴ ποιὸν εἶναι οὐ ποιόν, ἢ οὐ ποιὸν εἶναι· καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρός τι εἶναι πρός τι, ἐκ δὲ τοῦ μὴ πρός τι εἶναι οὐ πρός τι, ἢ οὐ πρός τι εἶνα

ὁμογνῶ, τὸν αὐτὸν ζητεῖ λαθάπερ ὁ λιμὸς, καὶ τὰ πάρυδρα καὶ ἀλσώδη ῥᾴδιον εἰπεῖν. ὁ μὲν γὰρ θερμὸς ξηρός. τῶν δὲ ἡ φύσις ὅλως συγγενής. ἔνια δὲ ἐν τούτων γε ταῖς λαθ' ἕκαστα διαφοραῖς ἔλειξε τὴν αἰτίαν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα φυλλόσκεπα τυγχάνει καὶ τῶν ἀγρίων καὶ τῶν ἡμέρων, ὥσπερ ἡ ῥόα, καὶ ὁ μύρρινος· καὶ ὁ μὲν τυκνὸς ὤν, καὶ ξηρός· ἡ δὲ μανὴ, καὶ ξηρά. τὸν μὲν γὰρ λαρπτὸν ἀμφότερα πυρίωσιν, καὶ οὐχ ὑγρὸν ἔχει. τὸν μὲν γὰρ ἥλιον πέρας διόμενον, ταχὺ λαπεξηράνεται· σκιατροφούμενον δὲ, καὶ μετρίως εἰσλαμπόμενον, σώζει τε τὴν οἰκείαν ὑγρότητα, καὶ πεπαίνει. διὸ καὶ τὰς ῥόας τυκνὰς φυτεύουσι, ἵν' οὖν μυρρίνας, ἵνα συσκιάζωσιν ἄλληλα, καὶ πρόβολιν ἔχωσι τὸν ἥλιον. ἅμα δὲ καὶ τῷ μὴ πολυῤῥίζα τυγχάνειν, οὐκ ἐνοχλοῦνται ὑπὸ τὰς ῥοφάς. εἰ γὰρ αὖ ταὐναντία ἦς ὅτῳ φυτεύει, λαθάπερ ἄμπελον καὶ συκῆν, ἐκ αὖ ὁμοίως δύκαρποι. ἐνυγρα γὰρ ὄντα, καὶ πέψεως δεῖται πλέον. ἀέ μὲν οὖν τῶν τόπων πέραλμαγαί, διὰ ταύτας τινὰς εἰσιν αἰτίας, ὅπου μὴ καὶ ἄλλό τι συμβαίνῃ λώλυμα καὶ σίνος πρὸς δύκαρπίαν· ὥσπερ πρὸς πάραντα τὰ ἐλαίας. ἡ γὰρ ἄπνοια, λατὰ τὴν αὔξησιν. ἀποκάετται γὰρ πολλὰ, καὶ ὅταν πνέῃ πολύ τι πνεῖ πόνλιον, ἢ τῇ ἅλμῃ τῇ ὠμοφορμούσῃ λατεδίει καὶ λυμαίνεται τὰ ἄνθη. δοκεῖ δὲ καὶ ὁμίχλη ἐς ἀνδρώνος ἐκβαίνειν, ἢ ὅταν ἄφνω τὰ αὐθῶν ἀρκάῃ. διὸ καὶ μάντεις θύουσι, ὥστε μὴ ἐκβῆναι, καὶ φασὶ λωλύειν. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ εἴ τι πάλιν σωτήριον ἢ μὴ πρόσφορόν ὅτι τὸ ἀέρ· γίνεται γὰρ τῷ ἐλαφρῷ ὄντων φαύλων, ὁ ἀὴρ ἐκτρέφει τὴν δύκρασίαν, λαθάπερ ἐλέχθη, καὶ τοῖς οἰκείοις πνεύμασιν. Εἰ δὲ γε ἡ πέψις τῷ λαρπῷ, τοῖς μὲν ὑπὸ θέρμῃ δόλοις, τοῖς δ' ὑπὸ ψυχρὸ γίνεσθαι, λατὰ συμβεβηκός ἤγε ὑπὸ τὸ ψυχρὸ γινομένη· τὸ γὰρ θερμὸν γὰρ ἀμφοῖν πέπει. καὶ μία τις ἡ αἰτία, φανερὸν δὲ ἐχ ὁμοίως διὰ τὴν αὐτηπρίσασιν. ὅλως γὰρ, πάντων τῶν τοιούτων τὰς αὐτὰς δυνάμεις ὑπολαμπέον αἰτίας εἶναι. ξυμβαίνῃ δὲ ἐπὶ τοῖς ὀψικάρποις ὑπὸ τοῦ χειμῶνος πεπαίνεσθαι, πόθικα ταλαμβανομένοις τῇ ὥρᾳ. ὀψὲ καρπὰ δ' ὥσπερ ἐλέχθη, διὰ πλέονος αἰτίας. ὅσα μὲν οὖν ὑγρὰ τῇ φύσει, σωτονωτέρῳ λεῖται τῶν ψυχρῶν, ὥσπερ ἡ ἄμπελος· ὅταν γὰρ μᾶλλον ἡ πέπανσις. ὅσα δὲ ξηροκαρπότερα, λαθάπερ ὁ μύρρινος (καὶ γὰρ ὅσῳ τῶν ὀψικάρπων) ἐλαφροτέρων. ἀρξηραίνει γὰρ καὶ ἀποσίφει τὸ ἄγαν. ἡ δ' δύκρασία, καὶ ὁ ὑγρότερος, καὶ ὁ ὑπὸ νότου ἀὴρ, δύτροφώτατος. ἐπεὶ οὐδὲ τὰ ὑγρότερα τῇ φύσει πέπουσιν αἱ ὑπορβολαὶ τῶν χειμώνων, ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλως ἀπαξηραίνουσι, τῶν δ' ὀξαιροῦνται τὸν οἰκεῖον χυλὸν, ὥσπερ τῶν συκῶν. αὐτέχει δὲ μᾶλλα, καὶ διώπται, τά, τε γὰ ὑγρότητι μᾶλλον πλείονι, λαθάπερ τῶν ὑγρῶν τὰ μιμαίκυλα. καὶ ἔνια γεώδη καὶ σρυφνὰ καὶ ἰσχνὰ τῇ φύσιν, οἷον βάλανος, ἀχράς, οὖον. ὀψὲ γὰρ ταῦτά γε λαμβάνει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα. τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ μέσπιλα, καὶ τὰ μῆλα τὰ ἄγρια· καὶ πάνθ' ὅλως πεπαίνεσθαι, λαθάπερ ἡ ἀχράς, καὶ τὸ βοῦ· ὁ τὴν αὐτὴν μὲν πέπανσιν, ἂν πρὸ ὧν δεῖ λίνδηται τὴν φυσικὴν, ἔχουσαν δὲ ἅμα γλυκύτητα τῶν ποιοῦσαν ἐδώδιμον, εἶτ' οὖν σῆψιν αὐτῶν χρὴ λέγειν, ὥσπερ ὧν τῶν δηυπετῶν ἐλαῶν φασιν, εἴτε καὶ ἄλλων τινὰ διαθέσιν ἂν πρὸ ἕν. ὁ μὲν ἀλ' ἴσως οὐδὲν αὐ λωλύη, καὶ τῇ ἔξωθεν θερμότητι πέπεσθαι, λαθάπερ τὰ οὖα, πεπαμμένα ἤδη ἢ ὠμῥόνος ἐκ τῶν λίνδρων. τότε μὲν γὰρ αἰεί τινα ὠμότης, οὐκ ἐκράτει, λωλυόμενον ἅμα σῆ τὰ ψύχη. μὴ προσγινομένης δ' ἑτέρας, ἅμα δὲ καὶ τοῦ θερμοῦ συγκατακλειομένου, διὰ ἄμφω πέπεται, καὶ λαμβάνῃ τὴν μεταβολήν. ἐπεὶ καὶ οἱ ὦδι τῶν λίνδρων λαρποὶ πεπαινόμενοι, λαθάπερ οἱ βότρυδες, ἀφαιρεθέντες γλυκύτεροι γίνονται, τοῦ ὑδατώδους ὑπὸ τοῦ ἡλίου λατεξηραινομένου. ἐπ' αὖτ δὲ τῶν ἀμπέλων, ὅταν ὠμὸς ἐφωσιν, ἢ ἡ γῆ καθάπερ ἀχρηστοῦντες ἀφιστῶσι. χεῖλον δὲ ὃ γε τοῖς ἄλλοις γίνεται πρὸς διαύτης μεταβολή, τῶν μὲν ἐπ' ἔλαττον, τῶν δ' ὠμὸν πλέον. ἔνια δ' ἀναντίως. ἡ γὰρ ἐπ' αὐτῶν τῶν λίνδρων ἐν τόποις θερμοῖς ἡ οἰκείοις ἀπέπαντα, ὠμὰ ἐνίοτε καὶ ἐπαλφθόντα ἐλαίᾳ (λαθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη) διὰ τὴν δύτροφίαν· ὥσπερ τὰ γὰ αἰγύπτῳ συκάμινα. ἐᾶν δὲ πάθοντα, καὶ ἀπείρασίν τινα ἔλαβεν ὑγρὸν ἡ πνεύματος, ἡ τὸ θερμὸν εἰσλίχετται. τῶν δὲ λαχανωδῶν ἔνια, ἡ τὸ ὅλον ἀπέπαντα καὶ ἀμετάβλητα, λαθάπερ ἡ λολοκυίθη. πέψεως μὲν οὖν ἡ ἀπέψιας, ἡ ἁπλῶς τῶν γινομένων μεταβολῶν, γὰ τόποις ἡ αἰτία. Τῶν δὲ ἀγνύδρων αὖ τῶν ἀεὶ τὰ γὰ τοῖς ἀπνόοις καὶ παλισκίοις, ὀρθὲ ἡ ἀσραθῆ, ἡ λιθώδη ἡ δύμικτα γίνεται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, λεῖα πυκνὰ τυγχάνῃ

ψιφυκτά. τὰ δ' γὰ τοῖς δύπνοοις καὶ πόσιμοις καὶ δύηλοις, ἔτι δὲ μανοῖς καὶ ψιφυκόσιμ, ἤπερ. ἢ, τε γὰρ εἰς βάθος αὔξησις λωλύεται τάκει, καὶ τὰ πνεύματα πραχαίνει, καὶ ὄζους ἐμποιεῖ, λαθάπερ ἐλέχθη, διὰ τ' ἐπίσασιν. ἐκείνοις δὲ ἀφιρημένων τούτων, ἡ εἰς τὸ μῆκος αὔξησις μόνη γίνεται. διὸ καὶ τὰ μὴ ὁμοίως ὀρθοφυῆ, μὴ δ' δύμικτα, τῷ αὐτῷ δ' ἰαλθεσιν λαμβάνει τοῖς ὀρθοφυέσι καὶ μακροῖς, ὅταν γὰ τόποις γένηται τοιούτοις· ὥσπερ αἱ δρῦς. λεῖαι γοῦν ἡ εὐθεῖαι, καὶ ἧττον δόλιαι ἰσομήκεις γίνονται τοῖς ἐλάττοσι, λαθάπερ φασὶ καὶ περὶ τὸν αἰμον. ἅμα δὲ μανότερα καὶ ὑγρὰ καὶ ἀδφνέστερα τὰ διαῦτα γίνεται, διὰ τὸ μήτε ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μήτε ὑπὸ τῶν δυμάτων καὶ τ' ψυχρὸς λαμβάνειν πύκνωσιν. ἀρβλήκας δὲ μάλιστα τῶν λαρπῶν πρὶν πεπαίνεσθαι, συκῆ, καὶ φοινιξ, καὶ ἀμυγδαλή. † καὶ διὰ τῦτο γίνεται τὰ μὲν διὰ πόλιν ὑγρότατός τε ἶνος, ὦ πνεύματος, ὥσπερ συκῆς· τὰ δὲ, τῷ τῶν πνευμάτων ἐγγὺς εἶναι ἀδφνῆ, δῦ δ' ὄγκος μέζος, ὥσπερ ἡ ἀμυγδαλή, καὶ μηλέα, ἡ ἄπιος· ἱκανὸν γὰρ καὶ ὅλον λιῦγραίνειν, καὶ ἀδφνῆ ποιῆσαι· καὶ ἅμα τούτοις γε ἡ πνευμάτων ὠμὸν γίνεται μέγεθος. ἢ τῇ ῥόα δοῖς μὲν αὖ ἶνος, εὐαπτμωδὴς· ἀδενὶς γὰρ αὐτ' ἡ πρόσφυσις. ὡς δ' ὅταν ψακάδια ἡ δόλοι πέσωσιν, εἰσλυόμενα ἤδη τὸν ἄνθος, αὐυγραίνει, καὶ ποιεῖ τ' βολήν. διὸ καὶ λατάγουσι τὰ λίνδρα, καὶ ἐκ ἀφιᾶσιν εἰς ὕψος, ὅπως οἱ λύλινοι μὴ ὀρθοὶ γινόμενοι δ' ἔχωντ' ὀ ὑγρόν. οἱ δὲ καὶ αὐάπαλιν λελύσει φυτεύειν τὰς ῥάβδους, τότε χάριν, ὅπως εὐθὺ λατατεύσωσιν. δῖα δ' ὑγρότης αἰτία τ' ἀρβολῆς, λακεῖθεν λίπος· αἱ γὰρ ἄπιοι καὶ ἀμυγδαλαὶ, λαθ' μὴ βρέχῃ, νόσους δέ ἢ ὁ ἀὴρ, καὶ ὧν ψις, ἀρβάλλουσι καὶ τὰ ἄνθη καὶ τῶν ὡρώτων λιαρπὸς, ἐὰν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπάνθησιν ἢ. καὶ τούτων μὲν ἡ τ' τοιούτων γὰ τῇ πρὸς ἀρτόπτησι τε καὶ τοῖς ὄγκοις ἡ αἰτία. Τῶν δὲ συκῶν ἡ τῶν φοινίκων, ὁ γὰ τούτοις ἐσί μόνον, ἀλλὰ καὶ γὰ τῇ αὐτ' δύκρασει. διὸ ἡ ἐρινάζουσι τὰς συκᾶς. ἔστι δὲ ποιῆσιν, ὅπως οἱ ψῆνες οἱ ἐκ τῶν ἐρινῶν τῶν ἀκρεμανυμένων γινόμενοι, διοίγωσι τὰ ὦα τ' συκῆς. ἢ ἂν γ' γένωσι δ' ἐκείνων. ἡητοῦντες δ' ἡ ὁμοίαν τροφὴν, ἐκπέπεπται καὶ πρὸ πλαυτοῦ τῶν τ' συκῆς ἐρινῶν. συμβαίνει δ' ἔστι καὶ τῶν τῶν ἐρινα ζομένων, ὅταν ἐπ' αὐτῶν τῶν συκῶν ὦσι γένωνται. διὸ ἡ πυαφυτεύουσι ταῖς συκᾶς ἐρινὸς ὦν τῶν ἄκρων, ὅπως λατ' ἄνεμον ἡ πῆσις ὀρία γένητ', ταῖς μὴ ὡραίαις ὡραίους, ταῖς δ' ὀψίαις ὀψίους, ταῖς δὲ μέσαις μέσους, ἵνα ἡ τ' οἰκείαν χώραν ἑκάστοις ὁ ἐρινασμὸς ᾖ. διοιχθέντος δὲ τ' μέσου, τὸν ὑγρότητα ἐκβόσκονται τὸν πλέω, καὶ ὡς ἔξωθεν ἀέρι δ' ἰσόδυ διόσασι, ἡ τὸ ὅλον εὐπρόσφορα ποιῆσι. συμβαίνει γὰρ ἅμα τῇ θερμότητι τῇ λατεργασμένῃ, συγκατακλείεσθαί τ' πνεῦμα, λαθάπερ τοῖς ἐνομένοις, ὃ χωρισθέντος ἅμα τῇ ὑγρότητι ἡ διεκπνεύσαντος ὦμὸν. τὰ γὰρ αἴτια τ' ἀρβάλλειν ταῦτ' ἐσίν. δύλογος δὲ καὶ γίνονται καὶ εἰσλύονται πάλιν οἱ ψῆνες εἰς τὰ ἐρινεά. γίνονται μὲν γὰρ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πεπαίνεσθαι μηδὲ τελειεργεῖν οὐ ἐρινεός, ὥσπερ γὰρ ἡ τῶν ἄλλων σκατομένων, ἡ γὰ τούτοις ζωστικὸς ἡ φύσις. ὀκ ἔχοντος τροφὴν, ζητοῦντες ἡ τῶν οἰκείαν, φέρονται πρὸς τὸ ὁμοιον. ἡ γὰρ ὠμότης πᾶσι τοῦ συγγενοῦς. ὥσπερ τοῖς φθείρσιν αἷμα ἴος, διὰ δ διαφθαρέντος γνῶσις. δύλογος δὲ, ἡ γὰ ταῖς λεπογείοις καὶ λατάβορος ὀκ ὠμὸν ἐστ' τοῦ ἐρινασμὸν· ξηρὰ γὰρ γίνονται τῇ φύσει, διὰ ὀλιγότητα γὰ τροφῆς. ὅδε δὴ, εἴ πῃ ἑτέρα χώρα φιαύτῃ ἔχει τῶν λιράσιν, ὥστε σύμμετρον ἐκπλησθῆναι τῶν τροφήν· ἡ γὰρ ἀποβολὴ διὰ ἀπεψίαν, καὶ τὸ μὴ λρατεῖν. ὡσαύτως δὲ, καὶ ὅπῃ λοιπὸν πολύς· ἀναξηραίνει γὰρ καὶ ὅπος. ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν, ὅτι βορείοις ἀποβάλλουσι μᾶλλον, ἢ νοτίοις, ξηροτέρων ὄντων. αἴτιον δὲ, ὅτι πυκνούμενα μᾶλλον τὰ ἐρινεὰ λωλύῃ διεκπνεῖν, ἅμα δ' ἴσως καὶ πῆξίς τις γίνεται τοῦ ὀπός. ταύτῃ γὰρ καὶ γὰ φυλλοβολίας αἰτίαν φέρουσί τινες, ὥσπερ εἴπομεν. ὅτε δ' ὄψια πάμπαν τῶν γώων, οὐκ ἀποβάλλει, διὰ τὴν ὀψιότητα γὰ βλάσησιν. οὐ γὰρ ἔτι συμβαίνει λατακλείεσθαι καὶ γὰ πολαμβάνεσθαι τὸ πνεῦμα, διὰ τὴν ὥραν· ἀλλ' ἐπικρατεῖ αὐτηπροϋσάμενον τὸ θερμόν. ἅμα δὲ ἡ φύσει ξηρὰ πως ὄζει, καὶ ὀψὲ διϊγραίνεται. διὸ καὶ τὴν ἄερδύσιν αἱ φιαῦται ζητοῦσι, καὶ ἔχοντα μᾶλλον. ἔοικε δ' ἔστι ἡ ἀνοίξις ποιεῖ τὴν ὦμοπλὴν, δύπνοιαν γε καὶ ἀποδισίαν ποιεῖσα, παραπλησίως τρόπον τινὰ συμβαίνον ὧδι τῶν γὰ αἰγύπτῳ συκαμίνων. Ἀλλὰ τῦτο

διαμφισβητῆσί τινες, ὡς ἄρ' οὐκ αὐοίγουσιν οἱ ψῆνες, ἀλλὰ συμμύξ ποιοῦσιν, ὅταν εἰσλύωσιν. ὄθεν καὶ τὴν αἰτίαν δεῖν ἐκ τοῦ φαντίου φέρειν, ὡς τούτου χαλῶντος ἐριναζομένων. ἐαὐσιν. ὄθεν καὶ τὴν αἰτίαν δεῖν ἐκ τοῦ φαντίου φέρειν, ὡς τούτου χαλῶντος ἐριναζομένων. ἐαὐ γὰρ συμμένωσιν, οὐδ' ἡ δρῦς, ὅτε τὰ ψικάδια διώαντα παραφέρῃ· ὑφ' ὧν ἀποπί-

πᾶσι διαθερμαινομένων, ὥσπερ καὶ οἱ λύπνοι τῷ ῥοδῳ. ὅτι δ' τοῦτο αἴτια, μᾶλλον τὸ συμβαῖνον, ἃ δὲ καὶ λέγεσί τινες, ἀκριβολογοῦσι γὰρ μᾶλλον ὑδάτων ἐπιγινομένων. σημεῖον δ' ὅτι διὰ τοῦτό ἐστι τὸ συμμύσαι χάειν· ἐὰν γὰρ μὴ ἔχωσι πόθεν πνεῦσι, τῇ ἄμμῳ ἐνιστάσουσιν, ἵνα συμμύσωσι. καὶ ὁ λωτὸς δὲ ποιεῖ διὰ τοῦτο ταῦτα, ὅτι συμμύει λωτοτόμινα. τὰ δὲ τῶν ὀνίων, οὐ διοίγεται διὰ τὸ ἐκείνου τὸν καιρόν, ἀλλὰ συμμύει· διὸ καὶ ἐπιμένει, καὶ ὅλος

ἐρυθρασμῷ † θαμβασμὸς διέοντι μετὰ ταῦτα ἰσχύοντα· ἢ ἅμα τῇ ὥρᾳ μεταβεβληκυίας· ἀνοίγεται τε καὶ ὀκαρπίπτει. τὴν μὲν οὖν αἰτίαν ἀμφοτέρως λαβεῖν ἐνδέχεται. τάχα δ' ἂν τις φαίη ταῦτά γε ὄφελος ἐπιγαυλᾶσθαι· καὶ γὰρ ὑδάτων ἐπιγινομένων, ἀσθενέστερα διέρινε, καὶ πλέων ὑγρότης γίνεται, διὰ ἣν ἐκπνεύματα μένη ἢ ἀποβολή. καὶ τῇ ἄμμῳ πάντῃ ἀποξηραίνεται βελόμενος. διὸ καὶ τὸν λωτὸν τὴν ἀφιλεῖν· ὄχαιρεῖ γὰρ τὸ ὑγρόν, τὸ δ' ἀποβολῆς αἴτιον. εἰ μὲν οὖν μηθὲν ἀνέπλεγε, ἁπλοῦν ὡς ἐνεῦθεν τὸ αἴτιον. εἰ δὲ ἐναντία τινὰ συμβαίνει ἀνεκεῖνος μὲν ἀεὶ ἐν ὑγρῷ εἶναι τῶν ἀρχῆς, καὶ ἔτι δ' ἀνεπόμενοι ἐν ἐκτὸς ὕπνος δ' ἀεὶ ἐξωθεν ὑγρότητος, ὑφ' ἧς μᾶλις ἀνέπεπτε τὰ ὀρθὰ ἀφυκότα, καὶ μὴ κατακλίνει· καθεύδει οἱ λύπνοι. πιθανὸν δὲ, καὶ διὰ τὸν λυπᾶς αἰτίας ἐν τῇ ἀποβολῇ, ὥσπερ νοσησάντων. πλὴν ἡ μὲν νόσος ἴσως λοιπὸν πάντων ἐν καρπῶν. ἐν δὲ συμμύσῃ ὅταν εἰσδύσωσιν οἱ ὑφῆνες, ἀνάγκη λέγειν αἰτίαν. ἐπεὶ τόν γε βόσκεσθαι τὴν ὑγρότητα τὴν ἐνυπάρχουσαν οἰκείαν οὖσαν, ἀλλήθες· διόπερ πᾶς τὸν ὠμὸν, χρήσιμον. τὰ μύρτα σῦκα χείρω ποιεῖ. λεγόντων γὰρ τὰ ἐρινεά, μᾶλλον ὠφελοῦσι καὶ πλέω τὸν ὀπόν. ὅθεν ἔνιοί γ' οὐδ' ἐρινεάζουσιν. ἀλλὰ καὶ σωλῆνες λυρύσῃσιν, ὡς ἀνελόντας καὶ λοκεῖ πολὺ διαφέρειν. ἔτι δ' ἐχλιὸ τοῖς βρέφεσι ἧττον ἀποπίπτειν· συμμύει γὰρ μᾶλλον, εἰ μὴ ἄρα ὑδ' ἐκρᾶδαι διαχάσκει. φαίνεται δ' οὐ πλέους ἀνιλογίας ἔχειν τὸ ψεύστρον, εἰ μὴ ἀεὶ ἀμφοτέρως συμβαίνει καὶ ἐνδέχεται. τὸ δ' ἐνίοις τόπους μὴ ἐᾶσθαι διὰ ἐρινασμῶν, ἐκ ἄτοπον, ὥσπερ ἐλέχθη, συμμετρίαν ἔχοντας ἅμα δ' ἐκτροφῆς τοῦ ἀέρος. ἐπεὶ ὅτι γε ἡ ὑγρότης πολλὴ ἀεὶ ὅλον τὸ γένος, καὶ διὰ τοῦτο διὰ ἀγρίου διπλοῦν. καὶ γὰρ ἡ ἀπεψία διὰ ταῦτ' γίνεται. καὶ ἐρινάζουσι μᾶλλον ἐκείνους, ὅπως ὠμέωνται. διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ διαφορᾶσιν, ἔνιοι δὲ καὶ τριφορᾶσιν αὐτῷ, διὰ πλῆθος τροφῆς. ἀφαιρεμένων γὰρ τῶν πρώτων, ῥᾳδίως ἕτερα φύσει· καὶ πάλιν τούτων ἕτερα, πληθύοντές τε τῇ ὑγρότητι, καὶ μᾶλλον τότε λεπτοῦνται· διὸ πλέον δὲ ὁ λωτὸς

βύκαρπα. βόσκεται μόνον γὰρ διὰ τοῦτο ἡ ἀγρίου, ἢ μετ' ὀλίγων ἀπάλη φέρει τὸν καρπόν· εἰ μὴ ἄρα φύτευθεν αὐτῷ τὸ τέλος. φύεται γᾶν καὶ αὐτόματος. ἡ δὲ αὐτομάτων γένεσις, ἐκ σπέρματος, καὶ ὅτε διὰ διὰ σπόριμα, μᾶλλον δ' ἀλλοίωσιν γίνεται τῆς γῆς. ὥστε καὶ ὅταν ὠλισθάνῃ ἄν τις ἔφη, καθάπερ ὁ ποιητὴς τὴν ἰτέαν. ἐπεὶ τἄλλα καὶ ἀεράτους ἔχει πᾶσι σὺς καρποὺς, ὅμως ἐκπλεῖ καὶ πεπαίνει κατὰ τὴν τῆς φύσεως ὁρμήν. ἀλλὰ γὰρ αὕτη μὲν ἰλιότης ἂν τις εἴη πρὸς τὰ ἄλλα. τὸ δ' ὑδὶ ἧττον φοινίκων συμβαῖνον, ὃ ταυτὸν μὲν, ἔχει δὲ ἴσως ὁμοιότητα τούτῳ· διὸ καλοῦσιν ὀλυσθάζειν αὐτός. τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἀέρος ἄνθος, καὶ ὁ λωτὸς καὶ χνᾶς συγκατακαπτόμενος, ποιοῖσί τινα τῇ θερμότητι καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ἐπιρότητα καὶ δύπνοιαν. διὰ τούτων δὲ ἡ ὠμότης. φαίνεται δὲ τρόπον τινὰ ὅμοιον τούτῳ καὶ ὧν τῶν ἰχθύων συμβαίνον, ὅταν ὁ ἀέρ ἐλὼ ὠμὰ ἐπιπνέῃ τοῖς ὠοῖς ἀκριβοῦσι τὸν θορόν. ἀλλὰ τὰς μὲν ὁμοιότητας, καὶ ἐκ τῶν ἀπηρτημένων δεῖ λαμβάνειν. Τῶν δὲ ὁμογενῶν, ἃ μὲν ἄκαρπα, τὰ δὲ καρπιμα, τῶν ἢ ἀγρίων, ἃ μὴ θήλεα, τὰ δ' ἄῤῥενα καλοῦσιν, ἃ ἐκείνῃ τῇ αἰτίᾳ πολλαμβάνειν, τῇ καὶ πρότερον εἰρημένῃ πρὸς τῶν καρπῶν· ὅτι διὰ πυκνότητα, καὶ ἰχνύν, καὶ σύρροιαν ἄκαρπα γίνεται. συμβαίνει γὰρ, ἅπαντα εἰς ἑαυτὰ καταναλίσκειν. ἡ δὲ καρποφορία, διέστηκε μὲν ἃ φυσικῆς πρὸς ποίησιν· ἐκ ταύτης γὰρ ὁ καρπὸς, ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις τὸ σπέρμα. τρεπομένης δ' εἰς ἕτερον ἀεὶ καὶ καταναλισκομένης, ἀφαιρεῖται τὴν γένεσιν. ἡ γὰρ φύσις ἡ διακρὶς εἰς ἄμφω, μὴ λαμβάνουσα τὸ σύμμετρον. οἷς δ' ἂν γένοιτο ἧττον συμβαίνει, τότε ἄκαρπα γίνεται. οἷς δ' δύθυς γένοιτο ἂν ὁρμὴ ἡ φύσεως, ὅλως † ἄκαρπα. διὸ διὰ καὶ τὸν ἄγριον γένια τοιαῦτ' γὰ τοῖς ὁμογενέσιν, ἅπερ ἰχυρότερα καὶ πυκνότερα, καὶ ὡς ἐπὶ πᾶν μείζω γίνεται διὰ τὴν δύτροφίαν. ἐπεὶ καὶ μικρόκαρπα πάνυ ὡς ἁπλῶς μείζω, καὶ τὰ εἰς μέγεθος ὡρακιμαῖα μικροκαρπότερα· καθαπερ καὶ ἡ ἰνδικὴ συκῆ καλουμένη. θαυμαστὴ γὰρ οὖσα τὸ μεγέθει, μικρὸν ἔχει φύσει σφόδρα τὸν καρπὸν, καὶ ὀλίγον, ὡς εἰς τὴ

βλάστησιν

βλάστησιν ἱκανὰ λίσκεσθαι πᾶσαν τὴν τροφὴν. τὴ γὰρ σφόδρα μεγαλόφυλλος, ἀφ' ὧν ἔοικε διὰ τὴν εὐβοίαν καὶ ἡ ἐν ῥίζῃ τ καθιεμένων εἶναι γένεσις. ἴσως δ' ἀναπαλιν, ὅτι καὶ εἰς ταῦτα καταμερίζεται, διὰ τοῦτ' ἂν ἀσθενέστερός ὅλη ἡ ἐλάττων ὁ καρπός. ὅταν δὲ ἐν ῥίζῃ τὴ ἑτέροις εἰρηται. μόνα δὲ καὶ μάλιστα ἐν μονοκλέπτῳ αὔξησιν λαμβάνει μεγέθους, ἄμπελος καὶ συκῆ. διὰτται γὰρ ἡ μὲν, ἐφ' ὁλονῦν ἀθρόως ἐπὶ τὰ ἐκείνα διὰ τὴν ὑγρότητα ἢ διὰ τὴν ἄλλην ἕνεκα αἰτίαν ἄκαρπα ἢ ὀλιγόκαρπα διὰ πολυκλέπτῳ, ὅσα μὴ διὰ ἀσθένειαν ἢ ὑγρότητα ἢ διὰ τὴν ἄλλην ἕνεκα αἰτίαν ἄκαρπα ἢ ὀλιγόκαρπα· καθάπερ τὰ τε ῥόα, καὶ ἀλσώδη, καὶ ὅσα μανὰ τὴ δύσκηπα, καθάπερ ἡ λάφνη. τοῦτα μὲν γὰρ, καὶ ἔτι τοιᾶτον ἄλλο, διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. ἡ δὲ καρποκία πολύ τι φύσεως ἀφαιρεῖ, καὶ τὸ λυειώτατον· ὅπερ καὶ ἐν τῷ ζώων συμβαίνει. τὰ γὰρ πολυτοκώτατα τὴ γυράσκει τάχιστα, τὴ ἀπόλυτ. φανερὸν δὲ ἀμέλει τὴ ἐπ' αὐτῷ ὅτι τ λίνθρων. ὅσα γὰρ πολύφορα καὶ πολύκαρπα, τοῦτα ὡς ὅλως κατακμᾶ θᾶττον, τὴ γὰρ τοῖς ὁμογενέσιν· οἷον ἀμπέλοις, συκαῖς, τοῖς ἄλλοις. τὰ δὲ ἑτέρφα, τὴ ὀλιγόκαρπα, χρονιώτερα ὡς ἐπεῖν. † λίπτοτε. μᾶλλον δὲ πολλάκις, ὑπερκαρπήσαντα τὰ λίνθρα, διὰ ἀδύνατα ἀφανισθῆ· τὴ μάλιστα τοῦθ' αἱ ἀμπελοι πάσχουσι, καὶ τἄλλα δὲ τὰ πολύκαρπα, διὰ τὸ ἐξανηλῶσθαι τῇ φύσιν εἰς αὐτὸ καρπός. καὶ τοῖς σιτηροῖς ἀπέρμασι, καὶ ὅλως τοῖς ἐπιτείοις συμβαίνει. διὸ καὶ ἐπέτηα. σπανιεξανύουσι γὰρ σύβυς αἱ ῥίζαι τελεσμένου τ καρπῶν, διὰ τὰς αὐτὰς αὐτὰς ἀνάγκας ἐκ διολομένης πάσης τ φύσεως. τὰ δὲ λίνθρα ἄρχεται μὲν ἢ ὁ πάχος ἄνω, ἢ ὁ φανερὰ γίνεται· πρὸ ἐξαμένης δὲ τ ὥρας, ἀξιολόγως. ἐὰν δέ τι ὠὴ γένηται τοιοῦτον ἐν τῷ ἀέρος, ὥστε πίσσαι καὶ λακῶσαι καὶ θᾶττον, οὐ μόνον οὕτω τὰ ἐνδρκαρπήσαντα, ἀλλὰ καὶ πολυκαρπήσαντα, πονεῖ πολλάκις, ἢ καὶ φθείρεται. λεπτοῦται γὰρ ἅπαν ἀδενές. φλοιὸς δὲ καὶ τὸ μὴ ἰχυρόν. διὰ ἐστὶ καὶ τὰ γεωργούμενα τῷ ἀγεωργήτων θᾶττον γηράσκει, καὶ τὰ βελτίω τῶν χειρόνων, καὶ τὰ ἥμερα ὅλως τῶν ἀγρίων. διαί τοι τάχ' ἂν δόξειεν ἄδηπου, τὰ μᾶλλον τυγχάνοντα θραπείας. ἀλλ' ἡ θραπεία πρὸς καρποφορίαν, ὁ πρὸς ἰχύν· αὕτη δ' αὐξητική τ φύσεως. ἔνια δὲ καὶ τῷ λίνθρων ὑλοφθαρτα διὰ μανότητα τὴ ἀδένων, ὅτι ὄντα πολύκαρπα, καθάπερ ἡ λάφνη. ταύτης γὰρ ὄζιν, ἡ καὶ ἄκαρπος, ὥσπερ ἡ βρυοφόρος. Πλὴν ὅχ ἁπλῶς ταύτη γε, ἀλλὰ κατὰ μέρος καὶ ἡ φθορὰ καὶ ἡ γῆρας. εἰ γὰρ τὸ μάλιστα ταχυνόμενον, ὡς εἰπεῖν, σήπεται καὶ φθείρεται. πληθελασήσεις δ' ἔχει πολλὰς, ὡς ὁμοίως ἐν τρόπον λανὰ τοῖς ἀφανιζομένοις ἀκρέμοσιν ὑπὸ τῶν λίνθρων. ἀλλ' ἡ διαφορὰ, τοῖς μὲν ὅτι τὸ λυειώτατον, τοῖς δὲ τῶν ἀπηρτημένων ζ † μοειδῶν. ἀλλ' ὅτι ἡ πληθελάτησις ἀεὶ τ αὐτῶν, διὰ ὅτι ταὐτὸ δοκεῖ τὴ τὸ λίνθρων ἐν· πρὸς ὃ καὶ διακρὶς ἐπορήθη πρότερον. ἀρχαὶ δὲ φθορᾶς τοῖς ἀδενέσι, καὶ ἀπὸ πληγῆς, ὡς ἀπὸ πνευμάτων μεγέθους, καὶ ἀφ' ἑτέρων λυθῆ διότων. ἐκ πολλῶν γὰρ δύκινητον, τὸ ἀδενές. ἐὰν δὲ πρὸς τούτῳ τὴ πολύκαρπον ἢ, καθάπερ ἡ ῥόα, καὶ μηλέα ἡ ἐαρινὴ, καὶ μᾶλλον. ὀξὺ ἀμφοτέρων γὰρ, τάχα δ' ἐκ πολλῶν αἱ ἀρχαί. καὶ αἴγειρος μηλέαι καὶ σκωληκοῦνται τάχιστα, θᾶττον δὲ αἱ γλυκεῖαι· καὶ ὅλως πάσχουσι, καὶ ὅλως γηράσκουσι, οὐχ αἱ μηλέαι μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ ῥόαι. τὸ γὰρ πρωτιμώτατον ἀφαιρεῖται τῆς φύσεως. ἅμα δὲ καὶ αἱ μὲν ὥσπερ ἄγειαι πνεῦ, αἱ δ' ἥμεραι τυγχάνουσιν. αὐλλογον δὲ, καὶ αἱ ἀπύρηνοι τῶν πυρηνωδῶν, καὶ αἱ μαλακοπύρηνοι τῶν σκληροπύρηνων. καὶ διὰ μυρίνου δὲ, καὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως· καὶ γὰρ πλέον ἀφαιρεῖται τῆς φύσεως, καὶ τὸ ὅλον ἀδηφάγα καὶ μανότερα ταῦτα· διὸ καὶ πρωϊκαρπότερα. θάτ-

τὴν γὰρ καὶ μᾶλλον ὑπανθύει ὑφ' ἡσυχίαν τὸ ἀδῳὲς. ὡς δὲ Δημόκριτος αἰτιᾶται, τὰ σύθεα
διὰ τὰς σκολιὰς βραχυβιώτερα, καὶ θερμοβλαστότερα † διὰ τὰς αὐάγκας εἶναι (τοῖς μὲν γὰρ
ταχὺ διαπέπεμπται τὴν τροφὴν, ἀφ' ἧς ἡ βλάστησις καὶ οἱ καρποί· τοῖς δὲ βραδέως, διὰ
τὸ μὴ εἶναι βάρος τὸ ὑπὲρ γῆς, ἀλλ' αὐτὰς τὰς ῥίζας ἀπολαύειν· καὶ γὰρ μακρόῤῥιζα
ταῦτα εἶναι, καὶ παχύῤῥιζα) λόξεια δ' αὖ οὐ καλῶς λέγειν. καὶ γὰρ τὰς ῥίζας ἀδῳὰς φη-
σιν εἶναι τῆς βύθεως, ὧν ἓν ἀμφοτέρων θᾶττον γίνεται τὴν φθορά. ταχὺ γὰρ ἐν τῷ ἄνω
διίσχναι καὶ τὸ ψύχος, καὶ τὴν ἀλέαν ὑπὸ τὰς ῥίζας, διὰ τὴν εὐθυποῖαν· ἀδῳὰς δ' οὔ-
σας, οὐχ ὑπομένειν. ὅλως δὲ τὰ πολλὰ τῆς τοιούτων καὶ τοιούτων ἀρχέσθαι γηράσκειν, διὰ
τὴν ἀδένειαν τῆς ῥίζης. ἔτι δὲ τὰ ὑπὲρ γῆς διὰ τὴν λεπτότητα, καμπόμενα ὑπὸ
τῆς πνοῆς τῶν, λύειν τὰς ῥίζας· τούτου δὲ συμβαίνοντος, ἀπορρήγνυσθαι καὶ πυ- 16
ροῦσθαι, καὶ ἀπὸ τούτων ὅλως λέγειν περὶ τῆς φθορᾶς. ἃ μὲν οὖν λέγει, ταῦ-
τά ἐστιν, οὐ μὴν λόξεια γ' ἂν, ὥσπερ εἴρηται, καλῶς λέγειν. οὔτε γὰρ τὸ τῆς ῥίζης ἔστιν
ἀληθὲς, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη· τὸ, τῆς μακροβίου εἶναι μακρὰς καὶ παχείας. οὐ
γὰρ μακρόβιον, οὔθ' ἡ συκῆ, οὔθ' ἕτερα τῶν μακροῤῥίζων καὶ παχυῤῥίζων. οὔτε τὰ
εὐθέα καὶ τὰ ὀρθὰ βραχύβια, οἷον ἐλάτη, φοίνιξ, λυπάκη[illegible]. οὐδ' εὐαυξῆ δὲ ταῦ-
τα, οὐδὲ πρωϊκάρπα, οὐδὲ πρωϊκαρπεῖ· καίτοι καὶ ταῦτα ἐχρῆν εὐθὺς φιούτων γε τῶν
πόρων ὄντων, καὶ τῆς ῥίζης μὴ μακρᾶς. ὅλα γὰρ ἂν ᾖ αὐτῆς αἰτίας, ἅπαντα δ' ἂν συμπα-
λουθεῖν τοῖς αὐτοῖς. ἀλλὰ μή ποτε οὐ ῥᾴστον ἡ τοιαύτη, ἀλλὰ τὰ προειρημένα πρότερον, γῆ
εἶς καὶ τὸ διυσφυὲς ὅλως, καὶ μικρόκαρπον καὶ ὀλιγόκαρπον, καὶ ὅλως τὸ ἰσχυρὸν ὄζειν. ἡ
γὰρ πυκνότης, καὶ ἡ ξηρότης, καὶ ἡ σκληρότης, γῆ οἷς ὑπάρχει καὶ μακρο- 20
βιότητι καὶ πάντων τῶν φιούτων αἴτια. τὰ δ' ἐναντία, τῶν ἐναντίων. ὅλα δὲ πολυκαρ-
πούμενα, μὴ βραχύβια, μὴ δὲ ταχὺ γηράσκει, καθάπερ ἄμπελος, ἀμυγδαλῆ, ὀρυῦς, καὶ
πρόσθυρα γινόμενα, ἰσχνόκαρπα, καθάπερ ἐλέχθη. πτεραιουμένης γὰρ τῆς ἰσχύος,
παραιρεῖται τὸ πλῆθος τῆς τροφῆς. † ὥσπερ ῥᾴδιον διαπέπεμπται τὴν λοιπὴν. ἅμα δ' ἴ-
σως συμβάλλεται καὶ τὸ μὴ ἐντελεχὲς, ἢ πᾶσιν, ἢ τισίν. ἡ γὰρ ἄμπελος, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἀ-
μυγδαλῆ, πρόφαίνουσι πολύ. † ἐκτρέφουσι γὰρ πολλοὺς ὄζους. ἔστι δὲ ἐν τῇ τελειώσει
ὁ πόνος, καὶ ἡ ἀπέρασις. ἡ δὲ συκῆ μικρὸν ἐλαφρὸν ἄνω, καὶ ὑδατῶδες, καὶ μικρὸν, ὡς πρὸς
τὸ μέγεθος ἔχει τοῦ δένδρου τὸν καρπόν. ἀλλὰ γὰρ πρὸς μὲν μακροβιότητος, ἐν τούτοις
17 ἔσωσαν αἱ αἰτίαι. πρὸς δὲ πολυκαρπίας τῶν δένδρων, εἴρηται πρότερον· ὅτι τὰ θρμὰ,
καὶ μανὰ, καὶ ὑγρά. Τῶν δὲ αὐθμάτων, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ ἐλάττω πολλῷ χούσθρα. 30
καὶ γὰρ τὰ ἐλαχίστα, μάλιστα· καθάπερ λέγεται, σήσαμον, ἐρύσιμον, μήκων, κύμινον. ἄλ-
λου δὲ δ' οἰκεῖ, καθόλου μὲν καὶ λοιπὸν εἰπεῖν, ὅτι τὰ ἐλάττω, βᾶον πρὸς τελεῖν· ἐν δὲ τῷ βρά-
δίῳ τὸ πλῆθος. ὥστε ἐγχυτρίῳ, ὅτι πάντα τὰ τοιαῦτα, ἀβλαστότερα, καὶ θᾶττον ὑπακούει
τῷ ἀέρι. σημεῖον δὲ καὶ ἡ ὀλιγοχρονιότης τῆς τελειώσεως· ἐπεὶ καὶ τὰ αὐθέρματα διὰ ταῦτ',
ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, πολυκαρπότερα τῶν δένδρων· καὶ αὐτῶν τούτων, τὰ χεδροπὰ τῶν σιτω-
δῶν. θᾶττον γὰρ ἡ τελείωσις, καὶ ἡ ἄδρωσις. ἔτι δ' οἱ λαυλοὶ τῶν πλείστων ἰσχυροί, καὶ οὐ ξυ-
λώδεις, καὶ οὐ μονοφυεῖς, ἀλλὰ πλείους καὶ ἀπεμβόνιοι. πολλῶν δὲ καὶ ἰσχυρῶν ὄντων, βύλο
γον ἄδηλον καὶ τὸ τοῦ καρποῦ πλῆθος· ἄλλως τε καὶ αἱ ῥίζαι μὴ αὐτιαῦσιν, ὥσπερ τῶν πεφ-
θικνωδῶν καὶ ἀφαλοῤῥίζων. ἀλλ' ἀεὶ διαδιδόασιν ὧν αὖ λαμβάνουσιν, ὅπερ ὑπὸ τῶν χε-
δροπῶν ὅτι, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων τῶν πλείστων. μονόῤῥιζα γάρ, καὶ οὐ παχυῤῥίζα· ἀλλ' εἰς τὰ ἄ- 40
νω φορόμενα τῇ ὁρμῇ, καὶ μάλιστα (ὡς εἰπεῖν) τὸ λύμινον. μικρὰ γάρ ἐστιν ἡ ῥίζα τούτων πάμ
παν. ὅλα δὲ ἰσχυρόῤῥιζα τούτων (ᾗπερ γὰρ τοιαῦτα, καθάπερ ὁ λίχνος, καὶ ὁ μήλινθος)
τοῦτα δὲ κατὰ λόγον ἀποδίδωσι σὺν καυλοῖς, ἀπ' ἰσχυρῶν ἰσχυρους καὶ πολυχιδεῖς.
ὧν ὅταν ἀπὸ μικρᾶς ἀρχῆς πολλοὶ γένωνται, κατὰ λόγον ἤδη καὶ τὴν καρπὸν εἶναι
πολλὴν, ὥσπερ ὧν καὶ τῶν πυρῶν καὶ κριθῶν, ὅταν διένδεν πλείονδεν ἐκβλαστῶσι κάλα-
μοι, πλείους γὰρ οἱ καρποί. τοῦτο δὲ † τοῦ καὶ ὧν † λαχανωδῶν ὄζειν, ὅτι πολύανθρωπα καὶ
ἰσχυρόῤῥιζα ἐστιν ἁπλ. τὰ μὲν πλείστης καυλὸς ἀφίησι, τὰ δ' ὑπὸ τῆς ἑνὸς ἀκρέμονος πλείους.
ἅπαντα δὲ ἀποδιδόασι, τῇ ὄψει διακαυλίσαντα. πανταχόθεν ὄν, καὶ ἐκ πολλῶν, πολὺς ὁ
καρπός. ὅταν δὲ καὶ τοῦ ἀέρος εὐμενῆ τυγχάνῃ (βραχὺς γὰρ ἦδη καὶ ἀχέμαντος τοῖς ὀλιγο-
ροις)

ροις) καὶ ἡ φύσις εἰς τὰ ἄνω μᾶλλον ὁρμᾷ, καὶ μὴ καὶ πᾶσι τῶν ῥιζῶν, ἀλλὰ σωδρυῶν, καὶ πρὸς
ἐπιμανῆ ἀπείρετοι κατὰ λόγον, καὶ ἤδη τοῦτα πολυκαρποτέρα γίνεται τῶν ἄλλων.

Ὁ δ' ἦναμος, καὶ ἔτι τῶν χεδροπῶν ἄλλο μὲν πολύκαρπον, δεῖ ἀδῳὰν ὀλιγόκαρ- 18
πον· διὸ δὴ καὶ πρωϊκαρπεῖται, πολλαμβανόντων οὖν χειμῶνας εἰς τὴν ῥίζωσιν, ἔτι δὲ ἐπί
κηρον ἐν πολλοῖς καὶ πολλάκις, ὥστε καὶ καὶ πεφανῆ, μὴ διύσασθαι πλειοῦν. ἡ δὲ ἀδῳά,
καὶ τῇ αἰσθήσει φανερόν· μανὸν γάρ, καὶ λιγνῶν, καὶ ὁ πολύῤῥιζον· ὥστε δυσὶ ὅλον ἐστὶ λακω-
νικοῦ. τὸ μὲν οὖν πολυκαρπεῖν, ἐν τούτοις αἱ αἰτίαι, καὶ τοῖς ἐπετείοις καὶ τοῖς χρονιω-
τέροις· ἐπεὶ καὶ αἱ διακαθάρσεις τῶν λῃόβρων, καὶ αἱ κατακοπαί, ποιοῦσι πολυκαρπεῖν·
ὅτι τὰ μὲν αὐτὰ λωλύει, τὰ δ' αὐτὰ λαμβάνει τὰς τροφάς. τούτων οὖν ἀφαιρεθέντων,
εἰς τὸν καρπὸν ἡ ὁρμὴ. καὶ διὰ τοῦτο τὰς ἡδυκάλυκας καρύας θαμινόδης ποιοῦσι, καὶ κατακό-
πτοντες. διαναλίσκουσι γὰρ ἀκριβῶς ἀδόμενα πᾶσαι τὴν τροφήν. αἱ δὲ μεταβολαὶ τῶν
καρπῶν ἤδη τὰς χώρας, δ' αἰνόδι ἤδη τὸν ἀέρα καὶ διαφθορὰν γίνονται. διὰ τοῦτο γάρ, καὶ ἐκ τῶ
τῶν, αἱ βοσκαὶ πᾶσιν. ἰσχυρὸν δ' ἡ τροφὴ πᾶσι ὁμοίωσιν, εἴγε καὶ τοῖς ζώοις ὅτως ἡ καὶ τοῖς
θήλεσιν ὁμοιότης. φαίνεται δὲ ἃ μόνον τὰ ἀτέρματα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ λιγνώδεα μεταβάλ-
λειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶα· καὶ τρόπον τινὰ μᾶλλον τοῦτο. καὶ γὰρ τὰς τροφὰς ἀλλοιοῦσι καὶ ἤδη
τόπους. καὶ δὲ τοῖς καρποῖς ἀλλοίως ἔστιν ἐπιδῆλον. ἃ μὲν ἀλλὰ καὶ γίνεται, καὶ μᾶλλο
σα ἐνδήλως καὶ τὰ χρώματα, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ οἷς χυλός. χρώματα μέν, οἷον τὰ ἀτέρματα· λόν
κα γὰρ ἐκ μελαίνων, καὶ μέλανα ἐκ λδυκῶν μεταβάλλει. χυλὸς δὲ, καὶ οἱ καρποί· καὶ γὰρ
χρωμάτων ἢ ἀκ ἐμφανὲς, ἢ ἀχ ὁμοίως συμβαίνει, πλὴν ἐὰν ὅλον μεταστῇ τὸ λιγνόδρον, ὥστε ἐκ
μέλανος γίνεσθαι λδυνόν, ὅπερ γίνεται συμβαίνει τοῖς ἐκ ἀτέρματος φυομένοις. λοιπὸν δὲ τὸ
πάθος ὁντῶ ὁμοίως ζώων τε καὶ φυτῶν, λοιπὸν λνα δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν ζητεῖν, ἐπεὶ καὶ
κεῖνο ὁμοίως ἔρτε τοῖς ἀτέρμασι καὶ τοῖς ζώοις, ὥστε μὴ σύθυς ἀλλὰ τριγονήσαντα με-
ταβάλλειν· ἅπαντα γὰρ κατὰ μικρὸν διαλοιῶνται, καὶ μεθίσανται. τὰ δ' ὧν τῶν δένδρων
αὐθμάλιν σύλογος· ἀδῳὲς ἀτα γὰρ ἐν ἀτέρματῶ. ἀτοπώτερον δὲ, καὶ θαυμάζεται μάλιστα ὧν τῶν δ' γιγνομένων, εἰς τὸ βέλτιον μεταβολή· καθάπερ ἐν
ἀγύπῳ τε καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἐν λιλικίᾳ τῶν ῥόδων ἐπὶ δ' ἡ μυῤῥίνης πόδι ἀγύπτιον σύνδεσμα.
τὰς γὰρ ὧν τὸ χεῖρον καὶ πολὰς ὁρῶμεν, καὶ θαυμάζομεν. ἔστιν οὖν διὰ
λενότι καὶ ὧν τῶν ἀνθρώπων συμβαίνον, ὅταν εἰς τὸ βέλτιον ἢ χεῖρον ὅμοιον. ἐν τούτῳ
γὰρ ἡ διαφορὰ, ἐστὶ τότε μὲν ἀεὶ ὅτον μένειν ὅταν φυτεύθῃ, τὸ δ' ἄλλο καὶ ἄλλο μεταβάλ-
λειν. ἐπεὶ τό γε γινόμενον ταὐτό. παραιρεῖται γὰρ ἀεὶ ἡ φύσεως ὧν κρατῶν ὡσαύτως ἀμ-
φοῖν. ξυμβαίνει γὰρ ὅτον καὶ ὧν τῶν ζώων ἐκ μελαίνων γὰρ λδυκὰ γίνεται, καὶ ἐκ τραχέων μα-
λακά. αἷπερ δὲ ἐνάντια δοκεῖ τῶν μὲν φανερῶν εἶναι τὸ ὕδωρ, τῶν δὲ καὶ ὅλως αἱ τροφαὶ καὶ ὁ
ἀήρ. ὥστε λανθάνει χρὴ νομίζειν, καὶ ἔστ' ἄλλοθι ὁτιοῦν συμβαίνειν, ἴσως δὲ καὶ τὰς αὐτὰς εἶναι καὶ πᾶσι
ὠὰ ἀγκας. τὰ δ' ἴσα ἕκαστα μᾶλλον, ἴσως δ' καὶ μόνως ἂν ἴσ δόθειη, τὴν ἐμπειρίαν πᾶσαν λαβόν,
χώρας καὶ τόπους καὶ τὰς ἰσορίας. Ὅμοιον γὰρ τοῦτο καὶ πᾶσι φανερὸν, καὶ ὅλα καὶ 19
τὰ θεραπείας ἀλλοιοῦσι. πρῶτον μὲν καὶ καθόλου πᾶσιν εἰπεῖν, ἡμερώτερα· λδύτερον δὲ, ἐν αὐ
τῷ καὶ τόπῳ βέλτιον, καὶ χαίρει γεωργούμενα. καὶ ἐν οὖν συμβαίνει, ὥσπερ εἴπομεν, ἐλάττης
ἔχειν· τὰ δὲ βελτίονα. ἔτι δὲ καὶ πρὸς ὑδρία γλυκαίνει τε τὰς ῥοὰς, καὶ μαλακοτέρας ποιεῖ· δεῖ
ται γὰρ ἡ τροφὴ τοιαύτης, καὶ ἡ σκληρότης ὧν κρίας. καὶ γὰρ τὸ φθεῖρες δεῖται βοηθείας.
ὁ μόνον γὰρ δ' ἡ ὅτον δῆλον, ἢ προδιεσίν τινα λαμβάνον, ἢ ἀφαιρέσεως θατέρου γινομένου· καὶ
καθάπερ ὧν τ' ἀμυγδαλῶν ἐλέχθη, τῶν λοπαζομένων καὶ πεφαιρεμένων τὰς ῥίζας· καὶ ὧν
τῶν συκῶν, τῶν κατεχιζομένων. ἀφαιρεθέντος γὰρ τοῦ πλήθους τῆς τροφῆς, ἰσχύει μᾶλλον τὸ
σύμφυτον θρμὸν εἰς τὸ κατάλοιπον. ἰδιωτάτη δ' αὖ δόξειεν ἂν ἡ τῶν ῥιζῶν εἶν θερα-
πείας. τῆς τε δόπερον τῆς ὑείας τὰς ῥοὰς παραβαλλομένης, καὶ εἴ τις ἄλλη τοιαύτη τινὶ δι-
αλοτοῦ τροφὴ, διὰ ἧς γλυκαίνει τὸν χυλόν. λέγεται δὲ, ὡς ἡ πολυῦδρία καὶ ψυχροῦ δρόσε
ποιεῖ τινα μεταβολήν. καὶ ἐμφανέσατα διὰ τῆ μάλιστα αἱ τῶν ἐλαφρῶν γίνωνται καὶ τὸ ἄερος
φύσεις, ὥσπερ καὶ τῆ αἰγύπτῳ καὶ τῆ λιλικίᾳ· τῆ τούτοις γὰρ ἡ ὑετὸν ὅλως διὰ τὰς ἀλλοιώ
σεις ἡ μεταβολὴ, ἐναλλαφῆ ἡ ὕδατι ἡ ἀέρι ἡ ἐρασία. ἡ γὰρ ἁπλῶς ἡ γεωρία μεθίσησιν,
ἐξημερῶσι τὰ δ' ἐνδρα ἡ οὖν καρπός. ὥσπερ μὲν τ' λοιπῶν ὑστεραί λυσις αἰτίαι. ὥσπερ δ' τ' ἀκρ
τῶν ῥιζῶν

τῶν ῥιζῶν μεταβολῆς, ὥσπερ ἔφαμεν ὁλόγως, ἐκεῖνο δεῖ λαβεῖν· ὅλως καθάπερ ἀρχαί εἰσι αἱ ῥίζαι τῶν λεγόντων. ἀνολυθεῖν δὲ φιλεῖ ταῖς ἀρχαῖς τὰ ἄλλα. διὸ καὶ ὧν τῶν σικύων ἐλέχθη πρότερον, ὅτι βραχομένων γίγνεται λάκκοι τῶν ἀπορμάτων, ἢ γε μελικρατῶν, γλυκύτεροι γίνονται. καὶ ἐπ' ἄλλων. οὕτω δὲ καὶ τῶν τροφῶν περιμενόντων μᾶλλον λαμβάνουσι· καὶ αὐτὰ μεταβάλλουσαι, συμμεταβάλλειν ποιοῦσι καὶ τὸ λεγόμενον· ἀρχὴ γὰρ τούτων ἡ διάλυσις. ἐπεὶ καὶ αἱ πολυωλίαι καὶ τὰ ἐλαφρὰ καὶ αἱ λιπαρογασίαι, πρὸς ταύτης φαίνονται ἀρχόμεναι, τὰ ἄλλα συμβαίνουσι. πῶς ἕτερα δ' ἴσως καὶ ἕτεραι βοηθειαι συνεργοῦσιν· οἷον αἱ χαλάσεις συκῶν, καὶ λιπάσεις τῶν ἀμπέλων, καὶ αἱ λουτρίδες τῶν ἀμυγδάλων, ἢ πλυναί, ἢ λιθρόντων οὐ παλαίων. ἀποῤῥεούσης γὰρ τῆς ὑγρότητος, ἡ λιπαρὸν μὴν ῥᾶον ἐκπίπτεται γλυκύτης. τὰς δὲ ὀφθαλμιζομένας ὁ τῶφηκε μεταβάλλειν, ὅτι λαθὼν ἀρχὴ λοιπὸν ἑτέρα τούτων δεῖν, ἧς ἐκπεσούσης λυθήσεται κατακρατεῖν. ὥσπερ γὰρ γῆ χρῆται τῷ ἐπικειμένῳ τὸ ἐμφυτευόμενον, ἢ ὀφθαλμιζομένων, ὥσπερ ἐλέχθη. καὶ εἰσὶν αὗται δύο μεταβολαί, καὶ ἀπὸ λυσίν, ἥτε ἀπὸ τῶν ῥιζῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμιζομένων ἢ ἐγκεντριζομένων ἢ ἐμφυτευομένων. ἡ μὲν οὖν τῶν ἐπικειμένων ἀλλοιουμένων, ἡ δὲ ἑτέρων ἀνῶν ἐμβαλλομένων. διὸ καὶ ἧττον ὑπὸ ταύτης τὸ θαμασόν. διὰ τί δ' ἡ ῥόα μάλιστα μὲν μεταβάλλει, τῇ μανότητα καὶ τῇ ἀδφάγειαν αἰτιᾶσαι ἂν τις. δυνηότατα γὰρ τὰ τοιαῦτα πρὸς μεταβολήν. ὥσκεπτέον δέ, ἢ εἴ τις ἄλλη τῆς φύσεως ἰδιότης. Εἰς δὲ τὸ χεῖρον μεταβολαὶ, πλεῖον ὡς φάναντίαι. καὶ ἐμφανέστατα γε κοινοτάτη ταῦτα ἀγεωργησία. ταῦτα γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ἀπαγρεῖ. φύεται δὲ καὶ οἱονεὶ πανόσει τινὶ μεταβάλλουσιν εἰς τὸ χεῖρον, δουλουόμενα διὰ τῶν πρώτων γένεσιν τὰ φυτά· καθάπερ ἡ ἀμυγδαλῆ. πικρὰ γὰρ ἐκ γλυκέας γίνεται, καὶ ἐκ μαλακῆς σκληρά. τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἔστιν ἐπίδηλα μεταβάλλοντα· διὰ τοιαύτην δὲ ἀμπέλου φυτὰ καὶ ἀπόλυται πονοῦντα. τὰ δὲ καὶ μεταβάλλειν, εἰκὸς μᾶλλον ἢ. τῇ γὰρ ἀμυγδαλῇ καὶ τὸ ὅλον φαίνεται παραλλαγὴ· ἰσχυρότερον γὰρ τὸ δένδρον. φύεται δὲ καὶ βελτίω δουλουόμενα φασὶ γίνεσθαι, καὶ καθάπερ οἱ χῖοι τῶν ἄπιον τῶν φωκίδα. τὸ μὲν οὖν ἰσχυρὸν ἡ ἀμυγδαλῆς, οὐκ ἐν ᾧ αὐτῷ λαμβάνεται δένδρῳ. δουλουθεῖα μὲν γὰρ ἰσχυρά, φυομένη δὲ ἀδφής. ἄλλως τε καὶ ἀπὸ σπέρματος· ἐπεὶ καὶ μὴ δουλουθεῖσαι, πικραὶ γίνονται καὶ σκληραί, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον ἐλέχθη. σαῦ γὰρ ὅλως ἀπὸ σπέρματος, ἀλλοιοῦνται πρὸς τὸ χεῖρον· δυνηθεῖσα δὲ ἡ φυσικὴς ὁρμῆς, εἰκὸς ἔτι μᾶλλον· οἷον γὰρ ἄλλη καὶ ἀδφεστέρα γίνονται. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐλόμενα δουλεύεται, μὴ ἐν δαιρῷ δυνούμενα. καὶ ἡ γῆ δυσδιάδηκτος, ἢ βρεχομένη. ὃ δὲ ἐν ἀρχῇ μέγα, καὶ σμικρὰς πρὸς τὴν τελείωσιν. ὧδι μόνης δὲ ταύτης μαλὶς ἐν δηλον εἶναι τῶν μεταβολῶν, οὐκ ἄτοπον, καὶ σχεδὸν τὰς προειρημένας αἰτίας· καὶ διότι ἡ μὲν ἀμπέλου καὶ τὸν ἄλλων οὐθενὸς ὁ δαρπὸς πλειούμενος πικρὸς ἢ ὀξύς, ἀλλ' ἤτοι γλυκὺς, ἢ οὐκ ἐπέφθη. ταύτης δὲ οὐχ ὑπάρχει τοιοῦτος δύθυς ἐν τοῖς τελείοις καὶ δύκαρπύσι. τάχα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἔστι δε καὶ εἰς τὸ ξυθρόντερον, ἢ ὑδαρέστερον, ἢ μὴ ὁμοίως γλυκύ. λανθάνει δὲ τῶν ἡμετέραν αἴσθησιν. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν ὁμογνώμων, ἃ μὲν μᾶλλον, αἱ δ' ἧττον τοιαῦτα. συμβαίνει δὲ τοῖς δουλευθείσαις, αὖ πρὸς βύτραι γινόμεναι πάλιν ὠμὰ πίπτουσι καὶ δαπαθαίρονται, γλυκύτεραι γίνεσθαι, καὶ τέλος ἀποπαθίσασθαι πρὸς τὴν φύσιν. αἴτιον δὲ ἔτι πρὸς τοῦ εἰρημένου, διότι τοῦ μὲν ἡ κόλουσις δουλύεται εἰς ἡ ὄγκον βλάστου κατέμιξε, καὶ χεῖρον τὴν ὑγρότητα τὴν εἰς τὸν καρπὸν ἐπέπεσε. πλεῖον δὲ οὔσης, ἄπεπτον, ὥστε πικρός. καὶ κατακορὴς δὲ λαμβάνει πινὰ ἀποπνοὴν καὶ ἀφαίρεσιν, ὥσπερ καὶ ὅταν οἱ σφῶν διακρουσθῶσιν. ἐλαττον δὲ γινομένης, καὶ αὐτὸ μᾶλλον ἰσχὺν διὰ τὴν ἀδένειαν, ἐκπίπτει τε μᾶλλον, καὶ ἀποκαθίσαται. ταύτης μὲν οὖν ὥσπερ αὐασώζεται φαλὴν ἡ φύσις. φύεται δὲ ἐὰν μὴ δουλυθῇ, τὸν καρπὸν οὐ φέρει. καθάπερ ἡ ἄμπελος, ἡ λαυδανὶς καὶ δουλυμία. διὸ δὴ δουλούουσιν ἄκρον τὸν βότρυν· εἰ δὲ μὴ, σύπτει καὶ διαφθείρει. δῆλον οὖν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅτι ἀφαιρέσεως δεῖται τῆς ὑγρότητος. ἡ δὲ φωκὶς δαλυμία, βελτίων πρὸς δηγίρωσιν, οὐ πρὸς δύκαρπίαν. ἐκτρέφει γὰρ ἄγαν μὴ κολουθεῖσα, δὴ γίνεται μονόκολος ἢ ἀδφνής, εἰ δὲ μή, παραβλασαύουσα δηγιρούται, τάχα δ' ἂν τις συμβάλοιτο ἴσως πρὸς δύκαρπίαν. ἰσχυρότερας

τέρας γὰρ γινομένης, ἡ ὠφελις καλλίων. τῶν δὲ λαχανωδῶν, ἢ πωωδῶν, ὅσα λακώδεα καὶ λεῤῥώδεα, βελτίω καθάπερ τά, τε πράσα καὶ ἡ ῥαφανος ἔτι πάλιν βλασήσῃ. καὶ ἡ μηδική, καὶ ἡ θεσσαλικὴ, καὶ τὸ ὤκιμον· ἅπαντα τοῦτα τῇ ἀπαλότητι καὶ δύτροφίᾳ, βελτίω καὶ σύχυλότερα γίνεται. πᾶσι δὲ γὰρ ἡ δημύτης, καὶ ἡ ξηρότης, καὶ εἰ ζῶνι τὸ ὁπῶδες τοῦ τοῦτων. ἅπαντα δὲ καὶ δύτροφα γίνεται, σβέννυται γὰρ τὸ τὰς ῥίζας ἰσχυροτέρας εἶναι, καὶ ὅλως αὐξανομένων ἐπὶ μᾶλλον κολουομένων ἰσχύς. αἱ δὲ καὶ ὠλαπώντα πλέω, καὶ κατατέμνουσι μᾶλλον. ἔτι δὲ ἀφαιρεμένων τῶν ξυλωδῶν καὶ σκληρῶν, ἡ ἐπίδυσις πλείων. μηδενὸς ἐμποδίζοντος. ἢ ἧ ὠρωτὰ βλάστησις δὲ ἀδφῶς ὁρμημένη μᾶλλον, χείρων. αὐτὴ μὲν δὴ ἐν τοῖς χυλοῖς αἱ μεταβολαί. γίνονται δὲ καὶ ἐκ τὰς ἐρμᾶς, μάλιστα μὲν αὐξόματος διὰ τὸ ἀέρα καὶ τὴν χώραν. δυσστόμεραι γὰρ ὡς ὠδὶ πᾶσιν αἱ ξηραὶ ποιοῦσι, καὶ ὁ ἀὴρ τοιοῦτος· διὸ καὶ τὰ ἄγρια δύσστομα. τάχα δὲ καὶ αὐτοῖς, διὰ ὁμωσδήποτε· δημύτερα γὰρ· ἀρίστη δὲ ἡ μέση, καὶ ὁ μέσος. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ ὑδαρῆ καὶ ὄσσα. καὶ πρὸς μὲν ὁμαῦ καὶ χυλῶν, αὐτὰ καθ' αὑτὰ δεῖ θεωρεῖν ὠδὶ πλέον ἐν τοῖς ὕστερον. αἱ δὲ μεταβολαὶ, διόδε καὶ ἐν φύτοις γίνονται, καὶ φυσικῶς ἐκ θρεπτέας, φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων. ἔνιαι δὲ δοκοῦσιν ὅλως τε διάφασι, καὶ φύλλοις, καὶ τῇ ὅλῃ πόσῳ ἔν μεταβολαί, καθάπερ τὴν λύκιον βλαστεῖν φ

πρὸς ἀλλοξοΐαν, τὸ ἔνια μὴ δύνασθαι βλαστάνειν ἐν τῇ γῇ καὶ σπέρματα καὶ φυτά· καθάπερ ἡ ἰξία, καὶ ἡ σελίς, καὶ τὸ ὑφέαρ. ὧν τὴν μὲν καλοῦσιν ὀλοιόν, τὸ δ' ὑφέαρ ἀρκευθίς· ἡ δὲ ἰξία λοιπὴ φασιν οἱ μὲν, ἐὰν πάντα μίαν ἔχῃ φύσιν· τῷ δὲ ἐν ἑτέροις φύεσθαι, διαφέρειν καὶ λοκεῖν. ὁ γὰρ ὑφέαρ ἐν τοῖς ἐλάτοις καὶ πεύκαις γίνεται, καὶ ἡ σελίς· ἡ δ' ἰξία, καὶ ἐν δρυΐ, καὶ ἐν τερμίνθῳ, ἐν ᾗ ἐν ἑτέροις πλείοσιν. οἱ δὲ, διαφέρειν. καὶ σημεῖον λέγουσιν, ὁ μικρόν. εἰ γὰρ ἀληθὲς, ὡς ὁ μόνον ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἕκαστον ἐμφύεται τούτων, οἷον ἐλάτοις ἢ πεύκαις, ἀλλὰ καὶ ἐν ᾧ αὐτῷ πλέονα ἕκαστον ἐν μέρει, ἔνθεν μὲν σελίς, ἡ ἰξία, ἔνθεν δὲ ὑφέαρ. ἔτι δ' οὐ μόνον τὰς μορφὰς, † οὐδὲ λαρπὸς ὁμοίως ἔχειν φασί. λαίτρι δ' τό γε παντα-
ἀλλὰ ἢ χόθεν διατηρεῖται, καὶ ἐν ταῖς πλέοσι διαφορὰς χώρας· ἐπεὶ τόγε τὴν μὲν ἀείφυλ-
λον εἶναι δεῖ ἰξίαν, ὅθεν ἄπορον· ἴσως ἡ μὲν ἀειφύλλοις, ἡ δὲ ἐν φυλλοβόλοις ἐμβιώσκ. συμβαίνει γὰρ ἔνθα μὲν ἔχειν, ἔνθα δὲ μὴ ἔχειν διαρκῆ τὴν τροφήν. αἰτία δὲ αὕτη ἡ ἀειφυλλίας καὶ μή, ἴσως ἂν εἰκάσειεν. ἀλλὰ δῆλον μὲν ὅτι ὁποτέρως ποτ' ἔχῃ, πᾶσι τὸ νῦν ἀφῃρημένον ὅθεν δίαι φέρει. τὸ δὲ μὴ φύεσθαι χαμαὶ μηδαμῶς, ἄπορον· ἄλλως τε καὶ ὅτω πολὺν καὶ ἰσχυρὸν ἔχει σαν λαρπόν. εἰ δὲ καὶ σπέρματα τὰ πιπτόντα ὅλην, οἷον τὸ πόδι βαβυλῶνα τῇ ἀκανθῃ πόδι· τὸ ἄτροφον ὑπαπορήσαντα, φασὶν αὐθημερὸν ἀναβλαστάνειν, καὶ ταχὺ πόδιλαμβάνειν καὶ τῇ ἄκανθαν. ἔτι δὲ τὸ συνεχὲς βοτάνιον, ὁ καλάμινος καλοῦσιν, καὶ σηψθοις καὶ ἀκάνθαις ἐμφύεται, καὶ ἄλμοις ποσὶ· τῇ μὲν ἐλάττῃ ἔτι, τῇ δὲ πλέιστῳ τὸ θαυμαστόν. ἀμφότερα γὰρ ποιεῖ τὸ πλῆθος ἐν ταῖς πηδαλίοις· ὅτε μὲν ὡς ψιφυκὸς ὄτω μὴ θαυμάζειν, ὅτε δὲ μᾶλλον θαυμάζειν δοκεῖ τὸ πλῆθος. ἐπεὶ τόγε ἐμφύεσθαι καὶ ἐν σηψθοις καὶ ἐν φυτοῖς ἑτέροις, τὸ καὶ ἐν τῇ γῇ φυόμενον, οὐκ ἄτοπον. ἀλλὰ καὶ γινόμενον, ὥσπερ ὁ λιτὸς ἐν πολλοῖς. ἔτι γὰρ
ὅσον πηδαλοξέστερον, ἔτι καὶ ἐλαφρὰ λέγεσιν ὧπλα, καὶ ἡ τερμινθος· δὲ ἐν ἐλαίᾳ, καὶ τὸ πο
λυπόδιον ἐπὶ ἴσοι σηψθροις· καὶ ὅσα δὴ ἀπανιώτερα, καὶ πεπατωδέστερα φαίνεται. καθὰ περ ἡ λάφνη ποτ' ἐν πλατάνῳ, καὶ ἐν ἀρυῖ· καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα ὡς τέρατα προφαίνεσιν. ὅ-
ταν γὰρ εἰς γεῶδες γεγενημένου σῆψιν ἐμπέσῃ τὸ σπέρμα, διεβλάστησεν, εἶτα ζῇ, τῇ τροφῇ τῇ ἐκ τοῦ σήψεος λαμβάνον. καὶ ὧδε τοῦ λιτοῦ, τοῦ πόδι τὰ λέρατα βλαστάνοντος, ἐπεὶ τοῦ, ὀκ ἄλογον. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐτέρῳ μόνον φύεσθαι, χαμαὶ δὲ μή, τὸ ἄπορον. πῶς δὲ τὰ μὲν γὰρ δὴ ἀλλήλοις καὶ † σύμβεια, διαθὰ περ καὶ τὰ φυτὰ τάχ' ἂν εἴη. τὸ δ' ὅλως ὧν ἡ
σύμβια τὰ φυτὰ, διαθάπερ καὶ τὰ ζῶα ταχ' ἂν εἴη. γῆς μὴ φύεσθαι, θαυμαστόν· ἄλλως τε καὶ λαρπὸν ἔχον, καὶ σπέρμα, καὶ ἀφ' τότε βλαστάνον. εἰ γὰρ τῷ ἐκ διαφορᾶς τινος ἐν τοῖς σήψεσι ἢ γένεσις, ὥσπερ ἐν τοῖς ζώοις ἐγγίνεται τὰ ζῶα, λόγον τινὰ εἶχεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ γίνεται, πλὴν ἀφ' σπέρματος, ὅταν οἱ ὄρνι-
θοι ἐδίοντοι τὸν λαρπὸν πεπεφθῆτ τῇ πρίσπωσιν ἐν τῷ ἐνδρῳ. τότε γὰρ αὐτὸς ὁ λαρπὸς σωζόμενος ἢ ὠμέναις, διεβλάστησε. τὸ μὲν ἐν θαυμαστὸν, πολὺ ἢ ἐκ πολλῶν, ἔοικεν ἓν ὁμοιόν τι συμβαίνειν ταῖς ἐμφυτείαις, ἢ τοῖς φυόφθαλμισμοῖς. ἐρημοτέραν γὰρ λαμβάνῃ τροφὴν, ἢ ὥσπερ λατειργασμένῃ καὶ πεπεμμένῃ χεδόν· ὃ καὶ ἡ ἰξία ζητεῖν φαίνεται. τὸ δὲ ποιούτης διεόμενον, ἀδῆλες ἂν εἴη τῇ φύσει. ὅσον δὲ πάλιν ὀκ ἔοικεν, ἀλλ' ἰσχυρὸν εἶναι ἢ τροόμον, ἢ ἡ ἰξία, καὶ ἡ σελίς, καὶ τὸ ὑφεαρ. τάχις γὰρ δ' ἡ καὶ τῶν βᾶς καὶ τὰ νοτοζύ-
για χυλύσιν καὶ αὐατρέφσι μετὰ τὸν θερισμός. ἕλι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ λαρπὸς ἡ ἰξίας μι-
νύῃ τὴν ἰσχύν. ἀλλὰ μὴν εἴγε ἰσχυρὰ, καὶ μὴ ἀδῆλα, διὰ τί ποτ' ὁ βλαστάνει λαθ' αὑτὰ, ἢ
φύεται; διαβιῶσεσθαι γὰρ τὴν γῆν, ἵν' ἰσχύοντῳ ἐσίν· ὅπερ ποιεῖ καὶ † ὁ θερισμός. εἰσὶ
ὁ θέρμ. δ' αὖ ψυχρὸν ἔχῃ τὸ σπέρμα, καὶ δύσπεπτον. ἀλλὰ χρονιώτερον ἐχρῆν εἶναι τὴν ἔκφυσιν, ὥ-
σπερ καὶ ἑτέρων. ἐπεὶ καὶ † σβυτλίων ἐνιοί φασι τῷ ὕστερον ἔτει διαφύεσθαι, ἢ διαβλα-
στάνῃν. οὐδὲ γὰρ δὲ ταῦτα λύσιν ὧν, ὥστε σαπρὰ. διαμύον γὰρ ἢ ὅσον φαίνεται, ἢ ἕτε
σβυτλίωμ. ρα πολλῷ τούτων ἀδηλότερα. ταῦτα μὲν ἓν ὁ λύῃ τὴν ἀπορίαν, ἀλλ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ μᾶλλον.

24 Ἡ δ' ἀρχὴ λεκτέα, φυσικῶς ἀκολαθοῦσι τῇ τὸ γινόμενον, ὅτι τῷ φύκειν ἐν ἑτέρῳ μόνον τοῦτα γίνεσθαι, διαθάπερ ἢ ζῶα ἐν ζώοις· οἷον τὰ, τε ἐν ταῖς πίτυσι, ἢ ἢ ἄλλῃ ὅσα ζωοτροφεῖ. πλὴν ἵν' μὲν οὐκ ἔχομεν τὴν γένεσιν, ἵν' δ' ἔχομεν λέγειν. τὸ δὲ ἀρ' ἡ ὀρνίθων πτοσ
φορᾶς εἶναι τὴν ἀρχὴν, ὥσπερ συμβεβηκός· ὅτι πῶς τὴν γένεσιν· ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων γί-
νεται. καταρύπει γὰρ ἡ λίπα θησαυριζομένη τὰς βαλανους, ἢ ἄλλα ἵν' ὀρνίων· πολλαχοῦ
θέντ γὰρ τὸ ἐξ, ἢ καταργαδέντ ἐν ταῖς λοιλίαις, ὅπερ ὅτι ψυχρότατον, σὺν τοῖ
πολιπόδιον

+ ἄλλοις, καὶ οἱ Ch. ἐν σφαγαῖς. ἐν πολλ 1ª ἀπ

πολιπόμαλε καταπίπτον τὸ σπέρμα καθαρὸν, καὶ τοῦ δ' ἐνδρου λαμβάνοντος τινα μεταβο-
λὴν ὑπὸ τοῦ πέπτου, διαβλαστάνει καὶ φύεται. τὴν δ' ἰσχὺν σύλογος ἔχει, καὶ ὅτι τὴν
σύηροφίαν, καὶ μᾶλλις ἴσως ὅτι τὴν αὐτοῦ φύσιν. ἰσχυρότερα δὲ ἐνίοις τὰ ἐν ταῖς ἐλάτοις
καὶ πεύκαις ἔναι· πλείων γὰρ ἡ τροφὴ, καὶ λιπαρωτέρα. πολλὰ δ' ἡ φύσις φαίνεται καὶ
ἐν τοῖς ζώοις ποιοῦσα τοιοῦτον, ὥσθ' ἕτερον ἑτέρῳ χρήσιμον ἐν πρὸς σωτηρίαν ἢ γένεσιν, ἅ-
περ ἐν ταῖς ἰσοσίαις ταῖς πολιτικαῖς εἴρηται. διὸ καὶ ἐνταῦθα ἴσως τὸ θαυμαστέον· τὸ τῶν
ὀρνίθων, εἴτε ἐπίτηδες, εἴτε κατὰ συμβεβηκὸς γέγονεν· οὐδὲ λεκτέον, ὅτι οὐκ ἂν ἦν ἡ γένε
σις, εἰ μὴ ἐξ τούτους. οὔτε γὰρ ἴσως ταῖς πίναις βίος, εἰ μὴ ἐξ τοῦ λαρκίνου· οὐδ' ἡ τῶν
μελιτῶν φύσις, εἰ μὴ ἐξ τοῦ γόνου, ὡς φασί τινες· οὐδ' ἡ τοῦ λύκνου, εἰ μὴ ἦν τὸ ἀπο-
λωλὸς, καὶ εἰς τὴν νεοσσίαν τὰ ὠὰ πίπτοντα· ἀλλ' ὥσπερ καὶ φθορὰ καὶ σωτηρία τινὲς γίνον-
ται ἀλλήλων καὶ εἰς οὓς βίους ἢ εἰς τὰς γενέσεις, οὕτω καὶ πρὸς τὰ φυτὰ διήκειν οὐθὲν ἀπο-
λύει παρὰ τὴν ζώων. ὥστε ταύτῃ ἢ διαύτῃ αἰτίαν ὑπολειπτέον εἶναι τῶν ἀπορηθέντων. ἐν
δὲ τοῖς ὠοτοκομένοις, ἀφῃρηται καὶ τὸ συμβεβηκός· πρόαιρεσιν γὰρ ἀφῆκεν. ἀλλὰ τὸν λαιρὸν
ἀπλανότι λαμβάνουσι τῶν ὀπωπορᾶς, ὅταν ὀργᾷ· τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ ἡ ἄκανθα φαίνε-
ται πρὸς τὸ ἄστρον· ἐνικμον γὰρ δεῖ καὶ σύαφες ἔναι. πῶς δὲ διαβλαστησιν δὲ ταχὺ ἢ ἐκ
φύσεως, οὐ μόνον ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν ὥραν, ἀλλὰ ἀπλανότι τὴν ἀλλ' ἰδίαν γίνεται φύσιν.
καὶ πρὸς μὲν τούτων, ἄλις. Ὅτι δὲ καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς ἔνια σωζεται πῶς τὰ ἀλλήλων
σωτηρίαν καὶ γένεσιν, καὶ ἐκ τῶνδε φανερόν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀγρίοις, τὰ φυλλοβόλα τοῖς
ἀειφύλλοις· ὅτι σκιερώτερον συμβαίνει καθαπερ ὑποπρίζεσθαι τὴν γῆν, ὃ καὶ πῶς δύσρο-
φίαν καὶ πῶς τὴν βλάστησιν ἔν ποιεῖ πρὸς τὰ σπέρματα χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις, ὅσα τοῖς φυτοῖς
φίαν καὶ πῶς τὴν βλάστησιν ἔν ποιεῖ πρὸς τὰ σπέρματα χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς ἡμέροις, ὅσα τοῖς φυτοῖς
ὠλαπείρασι ἔν ἀμπέλων, ἀφαιρεῖν βουλόμενοι τὸ πλῆθος ἢ ὑγρότητος. καὶ τοῖς λαχά-
νοις, ἢ οὗτου χαλεῖν, ἢ ἔν γινομένων θηρίων· ἐν ταῖς ῥαφανίσι † ἀῦν ὀρόβους πῶς τὰς ψυ-
χάς, καὶ ἔτι πιοῦσαν ἕτερον ἑτέροις. οἴεσθαι χρὴ καὶ τοῦτα καὶ ἐν τοῖς αὐτομάτοις τὴν φύ
σιν τοιοῦτον ἔχειν, ἄλλως τε εἰ ἡ τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν. ἔτι δὲ ὅσα πῶς διεύρασι, καὶ
πρὸς ἄλλον καιρὸν τυγχάνῃ. ταῦτα γὰρ τὰ πῶς ἑτέρῳ διώκει, καθάπερ ὅ, τε λιτὸς, ἢ
ἢ σμίλαξ, ἢ ἡ σκυία, καὶ ἄλλ' ἄττα καὶ τῶν ἐλατόνων, ἕρπυλον, καὶ ἡ ἀσίνη. ταῦτα γὰρ
τοῦτα ζῇ † πρότερον. μὴν ἔχοντα δὲ, χαμαίκαυλα γίνεται· πλὴν ὅσα καὶ ἀμφοῦ δυσ τὰ
φυκη, καθαπερ ὁ λιτὸς. ἔσι δὲ καὶ ἀμπελῶν διοῦτον. οὐ γὰρ ἀν δύνασθαι φέρειν τὰ ἐλλήμ-
ματα καὶ τὴν βλάστησιν, ἢ οὐχ ὁμοίως καὶ ἀκμὴν ἔχουσα τὸ ὑποβεβηκὸς. ἀλλὰ καὶ τὴν ἔλικα
ὅλοκεῖ δ' οὗτου χαλεῖν ἔχῃ, ὅπως δύθὺς αὐτίληψις γίνηται, καὶ οἷον δεσμός· ὥσπερ ὁ λιτὸς
τὰ δίχεια, τὰ ἐκ τῶν βλαστῶν. ὅσα δὲ λοῦφα ἢ λεπτὰ, ῥᾳδίως αὐαβαίνει, καὶ τὰ μαίνει· κα-
θάπερ ἡ ἀσίνη, ἢ ὁ θέρμ., ἢ ὁ σίλιχ. πάντα δὲ ταῦτα βλαστάνει τὰ διένδρα, καταπνί
γοντά τε ἢ ὠλοσκιάζοντα, ἢ τὴν τροφὴν ἀφαιρούμενα· τὰ μὲν τοῦ λωλύειν, ὁ δὲ λιτὸς
ἢ τὸ ἐμφυόμενον δ' αἱρεῖσθαι· διὸ χαλεπώτατ τοῖς διένδροις οὗτος. πῶς γὰρ τοῖς ἄλ-
λοις, ἀειφύλλ ὧν, ἢ ἰσχυρὸς, ἀεὶ δ' ἔστα τροφῆς ἢ πολλῆς. ἀφαυαίνεται δὲ τελέως, ὅ-
ταν ὧθ' τὰ ἄκρα συναυξηθῇ· τότε γὰρ πέπλε, ἢ δ' αἱρεῖται πανταχόθεν τὴν τροφήν. οὐ
χαλεπὸν δ' ἴσως οὐδὲ ἐν ἄλλοις τε πλέοσι λαβεῖν τὰς βλάβας· πολλῷ γὰρ πλέους εἰσὶ τῶν
ὠφελίμων, ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις. ἐπεὶ ἢ ταῖς ὁσμαῖς ἔνια βλάπτεται· καθαπερ ἡ ἄμπε-
λος τῇ ἐλαφνῃ καὶ τῇ ῥαφανίδι. ἢ τὸ δύθὺς ἐκπίπτει κατὰ τὴν βλάστησιν· ὅταν
γὰρ πλησίον ἢ ἐν ῥαφανίδι ἢ ἐλαφνη ὁ βλαστὸς, ὠπισθοφέρεται τὸ ἄκρον αὐτὸ, ἢ ὥσ-
περ αὐανάμπτει διὰ δεμνότητα ἢ ὀσμῆς. ὀσφραντικὸν γὰρ ἡ ἄμπελος, ὥσπερ ἢ ὁ οἶ-
νος· δ' ἐνὸς ἐλκύσαι τὰς ἐκ τῶν παρακειμένων ὁσμάς· καὶ μᾶλλον ἢ θᾶττον ὁ κατασαμνι
σμὸς, διὰ τὴν ὀλιγότητα ἢ τὸ γυμνόν. ἀλλὰ τὸ μὲν φιοῦσθαι γίνεται, ῥᾴδιον δὲ πολλοῖς
ὥσπερ ἐλέχθη συμβαίνειν. Ὅσα δὲ ἰσοινὰ γένους τινὸς, ἢ καὶ πλόνων μὴ ὁμογενῶν, οἷον τὸ
ἐρέφειν τὰ φύλλα τὴν φιλύραν ἢ τὴν ἐλαίαν ἢ τὴν πέλεαν ταῖς τροπαῖς ταῖς θερι-
ναῖς· ἢ ὡς ἔνια τῶν ἀνθῶν νύκτωρ μὲν συμμένει, μεθ' ἡμέραν δὲ διίσκπετάννυται· ἢ ὡς τὸ
τοῦ σύφραττε λέγουσιν, οὐ μόνον τοῦ λωτοῦ τὸ ἄνθ' αὐοίγεσθαι ἢ συμμύειν, ἀλλὰ ἢ τὸν
λαυλὸν, ὅτε μὲν αὐαβαίνειν, ὅτε δὲ δύεσθαι, ἢ ἀποβαίνειν ἀπὸ δύσμῶν μέχρι μέσων νυκ-
τῶν· ὡσαύτως δὲ ἢ ἔτι ἄλλο τοιοῦτον, τῶν ἁπάντων καὶ πανταχοῦ λοιπὸν ἕνα αἰτίαν ὑπο-

m λαπτέον

(1) + volucres: fol. albis ch
(2) μονον ἀν ποιεῖν
ἀν hist. plan. 7. 8. 4
ῥάπτει ἢ πτίλον ἢ
ἢ πορφύρα.
(3) τῶν

λη πλέον εἶναι. ῥᾴδιον δὲ ἴσως γνῶναι τοῖς ὁμογνώσιν ἰδίᾳ. ὧδε δ' οὖν τὴν εἰρημένην, ἣ μὴ τὴν φύλλον τροφὴν γίνεται, σκεπτέον. τὸ πρῶτον ὕδωρ τὸ λιμνῶδες καὶ μᾶλλον πως ἀεὶ φυλλορροεῖν. ἡ δ' αἰτία πρότερον εἴρηται πρὸς πάντων φύτων. γινομένης οὖν τῆς φυλλορροίας, ἀναγκαῖον μᾶλλον πάσχειν τι τὰ φύλλα· καὶ τὰ μὲν ἀδρωνῆ καὶ ὥσπερ γεγηρακότα, λανθάνειν πάσχοντα· τὰ δ' ἄλλα τὴν ὠμοτροφίαν μόνον λαμβάνειν. ἅπασι μὲν οὖν ὕδωρ συμβαίνει, μᾶλλον δὲ ἥττον. χωλότερον δὲ μᾶλλον ἂν ὕδατος, ὅτι μεγίστη διαφορὰ τῶν χρωμάτων πρὸς τὰς πράνσεις πρὸς τὰ ὑπόπια, τὰ μὲν χλωρὰ, τὰ δὲ ὑδατώδη καὶ ὑγρά. μᾶλλον δ' ὧν ἡ Φιλύρας· μέλαινα γάρ, καὶ ἐπλδυνώτερα. δεῖ δ' ἂν ὁμοίως καὶ ὧν ἡ ῥάδυκος. τῶν δ' ἀειφύλλων, οἷς μὴ συμβαίνει ὕδωρ, δῆλα δ' ἐκ τοῦ λαρπόν ἀκμήν τινα καὶ ὥσπερ ἰχμὴν ἔχειν εἶναι ἡ βλασ- τοῦ λαυρίου
στεως, δῆλα ὕδωρ οὐκ ἂν συμβαίνοι. τῶν γὰρ ἰσχνότερα οὐδὲν ὄυπαθές. ἡ δὲ τῶν αὐθωρὸν σύμμυ- 10
σις καὶ δίοιξις, ἐλαφροτέρα καὶ ῥᾴων ἰδεῖν. ὑπὸ γὰρ τοῦ ψύχους καὶ ἡ ἀλέας γίνεται, ψυχῶν ὄντων καὶ ἀδρωνῶν· συμμύει μὲν γὰρ, ξηραίνοντος καὶ οἷον πυγνυμένου τοῦ ὑγροῦ. σωματοπλάττει γὰρ καὶ τὸ θερμόν. αὐοίγεται δὲ πάλιν, διαχεομένου καὶ αὐτμίζοντος, ὅπερ ὃ ἥλιος ποιεῖ. τὰ δὲ πλέον καταδυόμενα καὶ ὑποβρυχόντα, δηλονότι ψυχρότερα καὶ ἀδρότερα· διὸ μᾶλλον συμπάσχει τοῖς μεταβολαῖς. ἡ δὲ αἴδηστις οὕτως ὀξεῖα γινομένη τοῖς μὲν ὑδατος, οὐκ ἄλογος, ἄλλως τε καὶ γε τόποις θερμοῖς καὶ ἐκπύροις. ἐπεὶ καὶ γε τοῖς μὴ τοιούτοις, αἱ διασύσεις ταχεῖαι πάντων ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἄστρων. φαίνεται γοῦν συμπάσχειν οὐ μόνον τὰ ὑπὸ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπὶ γῆς ὑδατα προπάντων τε καὶ ὧν πολλαῖς. ἐπ' ὠφίμου δὲ ἄστρων καὶ αὐτὴ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλαττα μεταβάλλει. πάσχει δὲ ἡ παραπλήσιον τούτῳ καὶ τὸν αὐθῶν πολλὰ μᾶλλον ἡμέραν. ἀεὶ γὰρ συμπεριφέρεται τῷ ἡλίῳ, νύσσοντα καὶ ἐγκλίνοντα πρὸς αὐτόν. μᾶλλον δ' ὅταν ὕδωρ καταμαθεῖν γε τῆς ἐλαττήσεως. φύσιν δὲ καὶ τὰ φύλλα συμπάσχειν ταὐτὸ μαθεῖν πρὸς τὰ μάλιστα, καὶ τῶν ποίων. αἴτιον δὲ τὸ ὑγρὸν ἡ ἀφαί- ρεσις. ἢ γὰρ ἂν ἀγαγεῖ θερμαίνουσα ὁ ἥλιος, ἐν τούτῳ ἡ ἐγκλισις. ἀγάγει δὲ μᾶλλον αὐτὸ, ὡς καὶ ὕδωρ ποιοῦν τοῦτο· ἀναπνέουσι γάρ, καὶ πνεῦμά τινα. ὕδωρ μὲν οὖν ὡς πίσεως χάριν εἰρήθω, πρὸς τὸ πρότερον ῥηθέν. ὑπὲρ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα συμβαίνει τοῖς ἀγνόοις ἢ φυτοῖς, πειρατέον ἐκ τῶν ἀγνόων μεπίναι καὶ θεωρεῖν, τὴν ἰδίαν ἀσίαν ἑκάστου λαμβάνοντα τοῦτο, καὶ τὴν τῆς χώρας φύσιν. ἐκ τούτων γὰρ τὰ λοιπὰ πάθη, καὶ αἱ μετὰ γένη ὑπάλλαγαί, καὶ τὸ ἀρ- μόττον, καὶ τὸ οἰκεῖον ἑκάστοις γίνεται φανερόν. δεῖ δὲ καὶ τὸ ὁμοίου, καὶ τὸ αὐτὸ λύπαδη θεωρεῖν. πολλὰ γὰρ δοκεῖ διαφέροντα, ὃ διαφέρει, ὥσπερ καὶ ὧδε τὰ ἄλλων. καὶ ταῦτα μὴ γὰ ταῦθα ἐχέτω τὸ πέρας. ὅλα δὲ καὶ τὰς γεωργίας συμβαίνει, καὶ ὧν χάριν ἕκασα πιθανὸν ὁμοίως. 30

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Γ.

ΠΕΡΙ τῆς φυτῆς θεωρίας δῆλας ἔχει τὰς σκέψεις, καὶ γὰ λυσιμίαν μὴ, τῇ γὰ τοῖς αὐτομάτοις γινομένην, ὥσπερ ἀρχὴ τὰ φύσεως. ἑτέραν δὲ, τὴν ἐκ τῆς ἐπινοίας καὶ τῆς ἀσκήσεως, ἣν δὴ καὶ φαμὲν συνεργεῖν τῇ φύσει πρὸς τὸ τέλος. ἐπεὶ δὲ περὶ τὰ πρότερον εἴρηται, λεκτέον ὁμοίως καὶ περὶ ταύτης, ὑπὸ- θέντας πρώτας εἰπόντας, ὅτι καὶ τὰ λινόδενα καὶ τὰ ἐλαττόνων ὑλημά- των, ὃ λέγεται γεωργίαν. τοῦτο γὰρ αὖ εἴη τὰ μὴ οἷον πῶρος, τὰ δὲ ἀρχή, μι- 40
ταβαίνουσι ἐκ τὰ αὐθφύων, εἰς τὰ δῆλα τέχνης. ἄτοπον δ' αὖ ἴσως δόξειε τὸ νῦν λεχθέν, εἰς τὸ προσλαμβάνον θεραπείαν, ὥσπερ χώραν οἰκείαν, μὴ μᾶλλον σὺδφυεῖν καὶ λαμπρότερον, συνεργόσης τῆ φύσει τὰ τέχνης. ἀλλ' ἔκ ἐστιν ἄτοπον, ὅτ' ἀλλότριον. ἀρχὴν δὲ αὖ τὰ λεπτέον πόνδε, τὰ φύσιν ἑκάστα μὴ ἐκ τὰ αὐτὰ εἶν, μὴ δὲ ἐκ μιᾶς ὕλης· μὴ δ' οἷ πᾶσι ταὐτὸ τέλος τὰ πτίψεως καὶ συναμεως τὰ λαπτῶν· ἀλλ' ἑκάστα πρὸς ὃ πέφυκε, χυλοῖς καὶ ὀσμαῖς καὶ ροῖς ἄλ- λοις. μάλιστα δ' ἐ πως γε δυοῖν τοῖν ὁρίζομεν τὰ πτίψιν, ὀσμαῖς καὶ χυλοῖς, αὐαφέροντες καὶ ταῦτα πρὸς τὴ μετέραν χρείαν, ὥσπερ διορίζει καὶ πρότερον. ἐπεὶ δ' ἐξ ὧν συνίσκεται ἕκα- στον, καὶ δέχεται, καὶ τὸ πρόσφορ ὃ ἡ τὸ ποιὸν μόνον δεῖν, ἀλλὰ καὶ ἡ τὸ ποσὸν, ἐν ἀμφοτέροις ἂν εἴη ἴδιον οἰκεῖον. ἡ δὲ γεωργία πλῆθός τι δοφῆς καὶ ποιότητα κατασκευάζει. κατεργάζε- μὴν γὰρ

μὴν γὰρ ἡ γῆ, καὶ ἀπόλαυσιν πλείω δίδωσι, καὶ μεταβάλλει οὐ χυλός. ὥστ' οὐλόγως ἂν εἴη πρόσφορος γνῶσις· οἷον, ὅτι ξηρὰ τε καὶ δριμία, καὶ πικρά, ἢ ἁπλῶς ὅτι φαρμακώδη. καὶ γὰ τούτοις ἅπασι χρῆται ἡμῖν. ἐκθλύνει γὰρ ἀφαιρεμένων τῶν δυνάμεων. καὶ τὰ μὴ ὅλως ἐκ ὠμοφεῖ καρπός, τὰ δ' ὑγροτέρας καὶ χείρας, ἃ καὶ ὑδαρεστέρα γίνεται· καθαπὲρ τὰ ἀψίνθιον, καὶ τὸ λεγυπάριον, καὶ ὅλως δὲ πᾶσα φαρμακώδης δύναμις, ἢ μὲν ῥίζαν, ἢ μὲν καυλόν, ἢ μὲν καρπόν, ἢ μὲν λιπῶνας. ἀναλογον δὲ τοῖς καὶ ὅτι δριμύτητά τινα ἔχει δὴ μὲν τὴ γεύ- σιν, ὧν καὶ ἡ λάππαρις ἔοικεν εἶν, καὶ τὸ σίλφιον, καὶ τὸ καυκαθον, καὶ ἡ θύμβρα, καὶ τὸ θύμιον. τὰ μὲν γὰρ ὅλως δὲ φύειν τούτων γε τοῖς ἡμέροις, ἢ ἁπαξ· τὰ δὲ, χείρω πολλῷ· καθαπὲρ τὸ λάπαθον, καὶ ἡ θύμβρα, καὶ ἡ λάππαρις. ἔνια δὲ καὶ τὰς γλυκύτητας αὐτὰ λαμβάνει, καθυτερα- νόμενα καὶ πληθυόμενα ταῖς τροφαῖς· ὥσπερ τὸ λεπτινον. καὶ γε ὕδωρ χεῖρον ἡμερόμενον γίνεται, καὶ ἁπλῶς δὲ αὖ τὸ πλέονος δεῖσθαι τὴ μανὸν καὶ ἀδρωνῆ. τὰ δ' ἡδονῆς γλυκύτερος μὴ ὁ λαρπός, ἦπερ δ' ὀψόφης ἀφαιρεῖται γε τὴ δυτροφίαν καὶ τὸ δύσπεπτον. ὁ δ' αὖτος λόγος καὶ πρὸς σιλφίου, καὶ θέρμης, καὶ ἐπιδιὸ τοῦ ἑτέρου. τὸ μὲν γὰρ ὄχ ὁμοίως ἔχει τὴ δριμύτητα, ἀλλὰ τὸ πλέον καὶ ὑδαρεστέραν ἔδν τῇ τροφῇ. ὁ δὲ θέρμος ἄκαρπος γίνεται, καθαπὲρ ὑλομανῆν, καὶ ἐξυβρίζων. ποιεῖ γὰρ καὶ ταύτῃ τὴ ἐναντίωσιν καὶ τροφὴν ἐργασίαν, καθαπὲρ εἴρηται, πλῆθος τῆς χαλᾶ τροφῆς ἐκ δὲ τὰ ἀρχῆς ταμιεύεται τὸ σύμμετρον ἕκαστον ἑαυτῷ, καὶ λαμβάνει τὴ οἰκείαν χώραν. ἡ γὰρ αὐτοφυὴς γένεσις γε ταύτας. ἁπλῶς γὰρ τὸ μέγιστον, ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, τὸ λαβεῖν οἰκεῖον ἀέρα καὶ τόπον. ἐκ τούτων γὰρ ἡ δυδαφνία, καὶ ἡ ἀκαρπία. ταῦτα δ' ἐναντία φαίνεται τοῖς πρὸς φύσιν ἡμερομένοις. εἴστε γὰρ ἀέρα μαλακώτερον μετατίθητε, καὶ τροφὴν ἀλλοιοτέραν λαμβάνουσιν. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τούτων ἡ μεταβολὴ, καὶ οἷον ἔνασις τὰ φύσεως. ὧν μαρτυρεῖ δῆλα πως καὶ γε αὐτοῖς τοῖς γεωργουμένοις, τὸ μὴ φιλεῖν ἔνια τὴ ἀκριβῆ καὶ τὴ πολλὴν ἀγαν ἐξεργασίαν· ὥστε καὶ ταύτην ζητεῖν ἔνα ὅρον. καὶ βάσιν αὖτως, ἔνια μηδὲ ζητεῖν ὅλως. ὅλα μὲν δὴ ὃν ὁ πάντα πρόσφορος τὰς γεωργίας, φανερὸν ἔσω δῆλα τοῖς. ἴσως γὰρ τὰ μὴ ὅλως ὁ δεῖται, τὰ δ' ὀκ ἐξευρίσκομεν τὰς αἰτίας. Η δὲ γεωρ- γία, δυοῖν ὄντοιν δεῖν ἀβροφαὲ καὶ δύδενεια, τὰ τε γῆς πρασκευάζει βοήθειαν· τὰ ἀέρα γὰρ ὀκ ἐπ' αὐτῇ ποιεῖν ἔνα ποιεῖν. ἀλλὰ δ' ἐᾶ πρὸς μεταβολὰς καὶ τὰς ὥρας τὰς γινομένας, αὐτὰ τὰ λύπαδη καὶ τὴν χώραν διακεῖσθαί πως, ἵνα τε ἀκλαύνῃ τὰ προσαύξησιν καὶ τροφὴν, καὶ μὴ πάχη μηδὲ ὑπὸ τὰ γάντίων. δεῖ γε καὶ πρὸς ταῦτα φυλακῆς. λέγω δ' οἷον θαμὰς τε καὶ διακαθάρσεις, καὶ βλασολογίας, καὶ κοπρίσεις, καὶ σκεπάνην, καὶ ὅλα ἄλλα πραγματεύονται. καὶ περὶ τὰ ἀροσίμα ἢ καὶ σπερμαπολμίνης ὁμοίως. ὅσα μὲν γε ἀ ταυτὰ, ὅσα δ' ὀκ ἴσα, ἃ δ' ὰ τὰ αὐτὰ τρόπον δὲ τῶν αὐτῶν ὥραν ἀρδίδοναι δεῖ, τοῖς ἢ ἴσως ὰ δὲ ποιεῖν ἔνια τὸ ὅλον· ἃ δὲ καὶ καὶ φαί- νονται διαφέροντες οἱ γεωργοί. καθάπερ καὶ γε τῇ διακαθάρσει, τὰ μὲν σιδήροις, τὰ δὲ ταῖς χερσί, τὰ δ' ἀγκύραις ἔστι μελλόντες ἀφαιρεῖν· οἷον τὰ ἐλαίας, καὶ τὰ ἀπίδα, καὶ ἔτι μηλέας, ὅπως μὴ ἐλκώμενα πονῆ δῆλα τῇ λεπτότητα τὰ ἐλαίδιον. καὶ γὰ ἀφαιρεῖν δ' ἐστὶ τούτων ταῦτά τε καὶ τὰ βόξανα μόνα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἀμπέλων διαιρετέον, ἴδας τε πρωϊτόμους, καὶ τὰς ὀψιτόμους, καὶ τὰς βραχυτόμους, καὶ τὰς μακροτόμους, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως, ἀναφέροντας ἀεὶ πρὸς τὸ τέλος. ὁ δὲ σκοπὸς ὅτος, καὶ ἡ ἑκάστα διαίρεσις· ὥστε ἑκάστ δ' ἐστὶν ὁ λόγος, ὁ τοῦ αἰτίαν ἔχων, ἣν δεῖ μὴ λανθάνειν. ὁ γὰρ αὖτὸ ταύτης ποιῶν, καὶ τῷ ἐθέ καὶ τοῖς συμβαίνο- σι ἑκάστοις ἀκολουθῶν, ἑκατρθοῖ μὲν ἴσως, ὀκ οἶδε δ', ἑκαθάπερ γε ἰατρικὴ. τὸ δὲ τέλφον, ἐξ ἀμφοῖν. ὅσοι δὲ καὶ τὸ θεωρεῖν μᾶλλον ἀγαπῶσιν, αὐτὸ τὸ λόγου καὶ τὰ αἰτίας. αὐτιλέγειν δὲ πολλῶν· καὶ τὰ μὲν ἁπλῶς, τὰ δ' εἰς τὸ βέλτιον καὶ χεῖρον, ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας τέχνας. φυτευθῆναι δὲ καὶ ἰδιότροπόν γε συμβαίνει. πρὸς γὰρ τὴν χώραν ἔνιοι τεθραμμένοι, τὰ πρόσφορα πολλάκις ἑκαθόλα λέγουσιν. ὅτε δὲ καὶ ἀμφοτέρως γνωσθῆναι ἀκριτόν· ὅτι τὸ βέλτιον. ὁποῖα γὰρ αὖ ἢ τὰ ἀπὸ θέρους συμβαίνοντα, διὰ τὰ ἀρδαίνειν καὶ τὰ καὶ τὰς ὀργασίας. ὁ δὲ γὰρ δεῖ μᾶλλον ἀκολα- θεῖν τῇ ὅλα κατασάσει καὶ ἀποδιφορᾷ τὰ διένδρων, καὶ φυτῶν, καὶ σπερμάτων, ὡς πολλά- κις ἁμαρτανόμενα τῇ ἀπὸ τότε ἀκρασίᾳ, καὶ τῇ αὐτῇ δυναμει τὰ μὴ τὸ αὐτὸ ἀμφύει, τὰ δὲ ἔνα ἀκαμαθῆ χειρ· καθαπὲρ καὶ τὰ ἀνθρώπων ἡ φύσις ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς. ὥστε αἱ μὲν ἀπολογίαι πρὸς τοὺς λοιδοροῦντας τὰ τεχνῶν, καὶ διὰ ταύτας γίνονται τὰς αἰτίας. ὁ μὲν ἀλλὰ καὶ συμφολογεῖται πολλάκις πᾶσι πάντων, ὥσπερ δὴ αὖτὸ τὰ πραγμάτων ἐληφότα πίστιν· τὰ μὲν καθόλου, τὰ δὲ διαιρούμενα

δὲ διαιρούμενα γχνίσει καὶ χώρᾳ· οἷον ὄλυβος τὰ πολὺ γχνίσεις καὶ φυτείας. ὑπὲρ ὧν οὐ
3 χαλεπὸν εἰπεῖν τὰς αἰτίας. Ἀεὶ γὰρ δεῖ φυτδύειν καὶ ἀπάρξῃ εἰς ὀργῶσαν τὴν γῆν. ὅ-
τῳ γὰρ ἡ βλάσησις ἁλμίση, ἁβαθῶ πρ τοῖς ζώοις, ὅταν εἰς βολμίλω τὸ ἢ τὸ ἀπερμα τῆ
ὑσέραν. ὀργᾶ δ' ὅταν ἔνικμος ᾖ, καὶ θερμὴ, καὶ τὰ π ἀέρος ἔχη σύμμετρα. τότε γὰρ σὺδιάχυ-
τός τε καὶ σύβλασης, καὶ ὅλως εὐτραφὴς ἐστι. π6 δ' ἐν ὑλυοῖς ὥραιμ γίνετ μαλλισα ῥῖς γε δίν-
δροοις, ἔχει καὶ μεπρώρᾳ, ἁλδ' ἂς καὶ φυτδύσει μᾶλλον· καὶ ἰσοιποτόρως ἐν τῷ ὄρι. τότε γὰρ ἥ,
τε γῆ δίνυρος, καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἀτέ, καὶ ὁ ἀὴρ μαλακὸς ἐστι καὶ ἐρσώδης. ὥστε ἐξ ἀπ ἀνίσω
ἐὰν τ ἐκτροφὴν, καὶ τ εὐδλασίαν. ἔχ δ' ἴνα καὶ τὸ μετόπωρον διαύτην ἱερᾶσιν, διὸ καὶ ἴας
τῶν ἱαρῶ ἐκβλασήσεις ἔφαμεν γίνεδ τ δ'ενδροων. οἱ δ' ἐπαινοῦντες αὐτὴν μᾶλλον † τ ἀέρος, φασὶ τὰ
ὅτι λέγεσιν· ὅλ τὰ φυτὰ θέρμης ἔσης † ὧν τ γῆς ῥιζᾶτ ἰκμάλλιον. δεῖ δ' ἀεὶ τὴν ἀρχὴν ἰσχυροτέ- 10
ραν ποιεῖν, ἀφ' ἧς ☉ ᾖ ῥᾳ ἄλλῳ γίνεσις, καὶ ὅλως ἡ ζωή. διὸ καὶ τὴν βλάσησιν ἅμα τῷ ἥρι ἰκ
λὴν γίνεδ, καὶ ἀθρόως, ἐκβιβηκάσ ἅδλη καὶ λυόσης τ γῆς. τὸ δὲ ἦρος εἰς ψυχρὰν τιθεμένῳ
τ γλυῖ (ψυχρὰν γὰρ ἔλ δλαμένειν ἐκ τ χμώνος) ῥιγᾶν, καὶ ἰκανοβλασεῖς γίνεδ τὰς ῥίζας. καὶ
δλὰ ὥσπ ταῦτα ἰκλύσει τὸ μετοπώρᾳ μᾶλλον φυτεύειν, ὅσα δύνατ βλασαίνειν. ἔνια γὰ
ὁ δύνατα· ἰαθάπ ἄπιος, καὶ μηλέα, καὶ ὅλως τὰ λεπτὰ καὶ ξυλώδη· καὶ γὰρ ξηρὰ φύσει,
ἔτι δὲ καὶ δλὰ τῶν ἀδῳείαν ὀχ ὑπομένει σὺν χμώνας. † ὅλ τὸ μὲν μετόπωρον, ἐγκυμον ἐὰν καὶ ἐ-
πίφορον. ὁ δ' ἐαρινὸν, ἀρὰ κυίσκεδ. ὁ δ' πὶ τῇ ἀμφοτόρας τ αὐτ ὥραν, ὥστ συμβαίνῃ τῷ
μὲν ἀρὰ κυίσκομένῳ, πολλὰ τυφλὰ πίκτῃ ῥῷ βλασκμάτων· τῷ δὲ πάλαι λύονλι καὶ ὧν-
φόρῳ, τὰ πλεῖσα τ λεα καὶ ἰαλῳ. χεῖλον γὰρ ταύτας καὶ τοιαύτας λέγουσι τὰς αἰτίας.
4 Οὐ μὴν ἀλλὰ, ἰαθάπ εἴρηται, ἰσοιν ότορα ὥσπ, ἢ ὅις πλέοσις, καὶ πῆς ὀπτῆς καὶ φυ
τοῦ ἔαρος τοῖς, ἢ † τ ἀέρος ὀδῖ. αὐτά τε γὰρ τὰ φυτὰ πθωρισμένα, καὶ ἀὴρ μαλακὸς καὶ σύβλασ-
σης, καὶ ὅλως ἡ ὥρα γονιμωτάτη. καὶ αἱ ἡμέραι θρμότεραι, καὶ μᾶκ ἔχουσαι, ταχείας
ποιοῦσι τὰς βλασήσεις. ἡ δὲ ῥίζωσις ἰσχυρὰ, καὶ οὕτω διαπτ τὴν ῥῷ φυτδυτείαν ὁρμήν
(εἰς ἄμφω γὰρ ὁμοίως ὀδῖ) καὶ δλὰ τὸ τ γλῶ ὀργᾶν, ἢ καὶ ἔτι πὶ πλ ἀέρα σωεκῥέφδ. ὁ γὰρ ἥ-
λιο οὐ μόνον δ' οἰκεῖ τὰ ὑπὲρ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὸ γῆς δύτραφέσθαι καὶ ἰαλλίω ποιεῖ.
σημεῖον δ' ὅτι ῥῷ ῥιζᾶ ἡ βλάσησις ἢ οὐ γίνεται πρῤῥωτόρω θ τὸ ἥλιο ἰλιωμένως, ἢ χεί
ρων. ὁ δὲ χειμὼν ὑπολαμβάνων τὴν φυτείαν, γλιά γε δοκεῖ φθείρειν. οἷον θ μὲν ἐλαίας ἀ-
φῃρᾶσ τὸν φλοιόν, θ δὲ συκῆς πατχύνων, ἢ πτυγνὺς τὸν ὀπὸν ὃν γὰ τῇ ἰαρδίᾳ· καὶ ῥῷ ἄλ
λων χρεῖον ῥῷ πλείσων τοιάτων ἢ ποιούτων. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἀφορίζοιτ' ἂν, ὁ
φυσέως αὐτῆς ὅτι σημεῖα ῥῷ πῶς τὴν φυτείαν ὠρθῦ, τό, τε παρορμᾶν αὐτὰ τὰ πίνδρα
τὸν ἦρος, καὶ τὸ, ἰσοιποτόραν εἶναι πᾶσι ταύτλω. πλὴν οὖν, ὡς φυσικώτορον ἂν ἰς θείη ταύ
τλω. ἐπεὶ καὶ ὅπου πρὸ ἰαύα καὶ ὧν ἐτησίας σὺδῳῶ καὶ ὧπλασαίνει τὰ πίνδρα, τη-
νικαῦτα ἢ τὰς φυτείας ποιδ τ, πολλῷ πίνῳ ἀκολαθεῖν τῇ τὸ ἀέρος ἱρᾶσ, καὶ τῇ ῥῷ φυ-
τῶν ὁρμῇ. τάχα δὲ καὶ ἡ ὁρμὴ γίνετ σλ τὸ πρὸ ἐχον. ὅπτ σ' ἂν θερινὸς ὄμβρος πολύς, ὥσ-
πρ γ αὐθιοπίᾳ καὶ γ ἰνδοῖς, ἢ πρὸ αὔγυπτον ὁ νεῖλος, γ τοῦτα δ' ἂν πῶ τότων ἢ μετὰ τό-
τους εἰώς τὴν φυτείαν ἁρμόττ. τηνικαῦτα γὰρ ἡ τὸ ἀέρ ἱρᾶσις, σύμμετρ. εἶτ σ' ἂν
δ' ἰελεῖν καὶ πῖς κατὰ φύσιν τόποις πῶς τὰς ὥρας· οἷον σὺ μὲν εὐκράτους τῷ ἀέρι, τὸ ἦρος· σὺ δὲ ῥοώδεις ἢ ἐπόμβρος ἢ ἐλέας, θέρος ὑπὸ ἄσρου, ὥσπερ ἢ γ τῇ λακωνικῇ πολ
λὰ φυτεύσει. σὺ δ' αὐχμώδεις, μετοπώρου. συμβήσεται γὰρ ὅτω, θερμῆς ἔσης γ βάθει
τ γῆς κατὰ χῖμδνα, ψυχρὸ δὲ τὸ πνεῦμ, τὴν αὖξησιν καταπλαμβάνειν εἰς τὰς ῥίζας ἰσχύαν.
πλέονος δ' ὄντος καὶ ἰσχυροτόρα τὸ ῥιζώματος, πλείων ἡ βλάσησις ἔσαι, καὶ ἰαλλίων. καὶ
5 πρὸ ἢ ὥρᾳ ῥῷ εἰς τὰς φυτείας, ἱκανῶς ἐρῶδω. Ἐπεὶ δὲ ὑπόκειτ, τὴν γῆν ἐνικμέν τε
παχεῖαι σλὴν καὶ εὐδιόλου ἐὰν ταῖς ῥίζαις, ὅπως εὐμήκεις καὶ † ταχεῖαι καὶ ἰσχυραὶ γίνωνται, δ-
χαίνω τὰ δ' εἶ τὰς τε γύρας πθορύττειν ἐκ πολλῶ, μᾶλισα δ' ἔνια θ πρότερον, ὅπως ἡ γῆ
καὶ ἡλιωθῇ καὶ χμαδῇ ἰαθ' ἑτέραν τὴν ὥραν. ἄμφω γὰρ ταῦτα ποιεῖ μᾶλλ ἡ † χύνυ.
χῶροι δὲ καὶ διοσίζουσι σὺν χρόνους· ἀπὸ γὰρ βοπῶν θερινῶν, μέχρι ἀρκτούρ. τότε γὰρ τὴν
τε γλῦ ἀνοικεῖδ μᾶλισα, ἢ τὴν ἔξω καὶ τὴν γ θ ὃς γύροις, ἢ βλασαίνῃ ὅλως σύδεμ. φυ
λάττουσι δ' τὴν μεθπωρινὴν φυτείαν μετὰ πλαθ'ος δύσιν, δεξαμενοί τε ὧν τῷ ἄσρῳ ὕδωρ,
ὅπως

ὅπως ἔνικμος ἡ γῆ γινομένη πρὸ ἔχῃ τροφῆ. ἢ σὺν γύρᾳ ὀκ σύβυς συμπλῆδσιν, ὅπως ῥίζω
θῇ τὰ ἰαθ' τω πρότερον· εἰ δὲ μή, φέροντα πῶς τὰ ἄνω. τρέφει γὰρ ἢ αὖξῇ πάνθ' ὁ ἥλιο
ἢ ὁ ἀὴρ. ὄντων δὲ τῶν μὲν βαθυῤῥίζων, τῶν δ' ὠπολαιορῥίζων, δῆλ ὅτ σὺν γύρᾳ οὐκ
ἐβαθεῖς ὀρύττουσι τοῖς ὠπολαιορῥίζοις, οἷον ἐλαίᾳ καὶ συκῇ, * βουλόμενοι πίεδαι, καὶ
ὥσπ αὐτὰ πόμενοι πῶς τὰς φύσεις. ὅπως δὲ καὶ τῶν ὑδιάτων τὸ χειμῶν ἀπολαύω-
σι, καὶ τὸ θέρους ἰατψύχοντα (δεῖ γὰρ δὴ πῶς ἀμφοτόρας τὰς ὥρας παρεσκδυᾶδ)
δῆλ τὸ ὑποβαλλουσι ἰάτω λίθους, ὅπως σηρὸν γίνηται τὸ ὕδατ, καὶ τὸ θέρους ἔ-
ρι ἰατψύχωσι τὰς ῥίζας. οἱ δὲ ἰλματίδας ὑποτιθέασιν, οἱ δὲ λέπαμον παρακαλύπ
τουσιν ὕδατ· οἱ δὲ ξύλον, ἰαὖ εἰ μὴ παχὲς εἴτ' ὀξάιρουσιν, ὅπως ἔχῃ τροφὴν ἀεὶ τὰ φυ-
τά, δίικμαζομένης θ γῆς, καὶ συῤῥέοντος ῥῷ ὑδάτων. ἁπλῶς γὰρ ὧδε δεῖ τηρεῖν, ὅπως
ἢ πῶς σὺν ὄμβρους σὺν γινομένους, ἢ πῶς τὸν ἀέρα, καὶ τὸν ἥλιον ἔξει σημέτρως. αἱ γὰρ
τροφαὶ ἢ αἱ αὔξησις δῆλ φύτων. ἐπεὶ δὲ ἡ γῆ βορέιος μὲν πετπυγᾶα καὶ ξυρά, νοτίοις δὲ
λιχνμένη καὶ φῶικμ, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ φυτὸν ὑγρότορον ἢ αὖ ἑαυτῷ μᾶλλον, δῆλ
ταῦτα βελτίων ἡ τοῖς νοτίοις φυτεία. ταχεῖα γὰρ ἡ ῥίζωσις καὶ ἡ βλάσησις, ὅταν ὀργῶν
εἰς ὀργῶσαν πθῇ, καὶ τὰ τὸ ἀέρ ᾖ μαλακὰ καὶ σύμκτ. δεῖ γὰρ δὴ τὸ μέλλον ἔσεσθαι
ἰαλόν, ἅμα ἰάτωθ καὶ αὔωθ βλασαίνειν. τοῖς δὲ βορέιοις ἅπαντα ταὐαντία γίνεται.
ῥίγωσι γὰρ ἢ ἰασπαθῆν τὸ φυτόν. ἔτ δὲ τ γῆς πετπυγίας, ὅτε ῥίζοῦσθαι δῆλαινε ἀὐ ὁ-
μοίως, οὔτε βλασαύξ. ἡ μὲν οὖν τοιαύτη παρατήρησις, τὸ ἀέρ ἀὐ ἐκ. Τὰ δὲ φυ-
τὰ τὰ τοιαῦτα δεῖ λαμβαίνειν ἀπὸ νέων τ τῶν δ'ενδροων, ἢ ἄπμαζόντων· ἢ ὅλως λεῖα ταῦτα,
καὶ ἰθύτατα, ἢ ὡς ἰαλλιστα. ἢ γὰρ αὐτλαμβαίνεται ἢ ἰσχύει τὰ ποιαῦτα μᾶλιστα, ἢ
δῆλ τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ πάχ· σὺβλασότορα, τυγχαίνῃ. τὸ, τε γὰρ λεῖον, ὥσπ ὑγιὲς ἢ ἀ-
πήρωτον· τὸ δὲ τραχὺ ἢ ὀζόμενον, ἄλλως τε τυφλοῖς ὄζοις, ὥσπ πεπηρωμένον· ἐὰν τ
ζωσιγξεκβεβλασκηκὸς εἰς τότε ἀδῳείσθαι, ὅσῳ μὴ δ' ἡ φύσις τοιαύτη ἰαθάπ ῥῷ ἡλη-
μάτων. δῆλ ὅτ γὰρ ὧδε ῥῷ δ'ιδοσθαι ἔνιοι μοχδύσιν. οἱ δὲ πθμαίρδσι τὴν θάλειαν ῥῷ
ἰλαδδλων, ὅπως μὴ δ' αναλώσκ τὴν δύναμιν εἰς τὴν βλάσησιν. ἔπ δ' δὐθὺς λειότη-
τ θ, δύσχρ ἢ δύλιόδολον ποιεῖ τὴν ῥόλω, ὥστε ταχείας ἐὰν τὰς αὐξήσεις. ὀρθῶς δὲ ἢ τὸ, μᾶλ-
λον δ' ὁμοίας γῆς, εἰ δὲ μὴ, μὴ χείρονος λαμβαίνῃ. ἡ μὲν γὰρ, ἀδιεμίαν ποιήσ μετακολιῶ-
σαν· δ' ὧδε τὸ βέλτιον σωτροφὴν τοῦ μέγα. δὲ ἢ αἱ μετακολαὶ ὅσῳ ἀθῳείσιν. ἀθῳεῖς δ' ὁ φυ-
τόν. δῆλ ταῦτα γὰρ καὶ τὰς θέσδς ῥῷ φυτδυομένων τὰς αὐτὰς ἀκριδλίσασι, ἢ τὰ πρόσ-
30 βορα καὶ νόπα ἢ πῶς ἕω ἢ δινσμές, ὡς ὧδε ῥῷ δίενδ'ρωμ ἔχε βουλόμενοι τηρεῖν, εἶτ μᾶλ-
λισα. μηδὲν θ φύσεως ἢ ῥῷ ἐωθότων μετακινεῖν, ὡς οὐκ ἂν ῥᾳδίως γνῶναι μεταβο-
λήν. ἐπεὶ καὶ τοὺς τόπους ὅτι μάλισα † ὁμοίως ζητδσι, δῆλ τὰς αὐτὰς αἰτίας· καὶ πο-
μοχδύοντος φυτδύουσιν, ἰσχυρότορα γὰρ, καὶ ὥσπ ἤδη βεβιωκότα, ἢ τὰ φυτὰ μᾶλλι-
σα μὲν ὑποῤῥίζα λαμβαύουσιν. ἔχει γὰρ δύθὺς ἢ ἀρχάς. ἐὰ δὲ μὴ, μᾶλλον ἀπ ῥῷ ἰάτω ἢ
ῥῷ ἄνω· καὶ γὰρ ταῦτα ἐμβιώτορά ὅτι, πλὴν ἀμπέλα ἢ συκῆς, καὶ ἔτι ἄλλο ὑγρὸν, ὥσπερ
ἐρίκτα. τὰ γὰρ ὑγρὰ, ἰαλλιον ἀπ ῥῷ ἄνω βλασαίνει. τὰ δ' ἄλλα δῆλ τὴν ἐνεότητα καὶ τ
λεπτολθρμίαν, τὰ μὲν ὅλως ὀ βλασαίνει, τὰ δὲ χεῖρον. τὰ δ' ὑπὸ ῥίζῶν, ὡς πθ πεπονημέ-
νον τι θ φύσεως ἔχει, ἰαθαπ τὸ μεμοχδυμένον, ᾧ δεῖ χρῆσθαι. ἢ δῆλ ὅτ βέλτιον λέ-
γουσιν, ὀρθὰ ἰελδύοντες τὰ τοιαῦτα πθέναι· καὶ μὴ ὑποβαλλοντές τι μέρος, ὥσπ τοῖς ἀῤ-
ῥίζοις, ὅπως ἡ ῥίζα βλασαύν. συμβαίνειν γὰρ δοκεῖ, πλαγίων πθεμένων ἀφανσίνεσθαι τὰς
40 πρότορον. ἄρπον δὲ ζητεῖν ἑτόρας, ἀπβαλλόντα τὰς ὑπαρχούσας. ῥᾳδίως δὲ καὶ τὸ μὴ πολὺ
θ γῆς ὑποῤῥέχθ τὸ φυτόν. ἐὰ δὲ μή, γίνεται δυσαυξίες, ὅταν ἡ πλέον τ ῥεφομένη τὸ ποιῇ.
ἔνια δὲ καὶ ἀφαναίνεται, ἰαθαπ ἡ συκῆ, ἢ εἴτι ἄλο μανόρ. ἅμα δὲ καὶ ἀθροωτόρα φέ-
ρεται μᾶλλον ἡ τροφὴ πῶς τὴν βλάσησιν· ὃ ἰαὶ ὧδε ῥῷ ἰατανοπομένων συμβαίνῃ. τὰ
γὰρ παρὰ τὴν γλῶ ὅτι μάλισα κοπφότα, θᾶττον παραγίνεται ῥῷ ᾧ ὑψῇ. φανερὸν δὲ καὶ
ὧδε ῥῷ θ ἀμπέλα φυτῷ, καὶ ἔτι ἄλο ῥᾳδίως ζητεῖ ἰατὰ τὴν φυτείαν. ῥῷ δὲ θ ἐλαίας ἢ
τ μυῤῥίνων, καὶ ὅλως ὅσα φύεται, μείζων ταύτων ἀπόσεγε τὰς ῥίζας, ὅπως μήθ' ἥλιος,
μήθ' ὕδωρ λάθῃ, λίνδλιως γὰρ νοῆσαι ῥᾳτῶν. πόδαλείφασι δὲ οἱ μὴ πηλὸν μόνον· οἱ δὲ σκίλ
λαν ὑποβλθότες, εἶτ' ἄνωθ τὸν πηλόν, ὧδε ταύτῳ δὲ τὸ ὄστρακον. δοκεῖ γὰρ ἡ μὲν σκίλα

7 χλωρὸν παρέχειν, ὁ δὲ πηλὸς ἐκείνῳ τρέφειν, τὸ δ' ὄρακον τὸν πηλόν. Ὁ δὲ λόφος, ὅτι μὲν καὶ μανοῖ τῷ γλῶ, καὶ διαθρμαίνει, δῆλον ἐκ τῶν ἀμφοτέρων ἡ εὐθλασεία, φανερόν. ὅτι δὲ ἡ χρήσεως ἀμφισβητοῦσι, καὶ οὐχ ὡσαύτως χρῶνται πάντες. ἀλλ' οἱ μὲν εὐθὺς αὐαμίεασι τὴν γῆν, πρὸς τὸ φυτὰ προσβάλλουσιν· οἷόν τ' αὐα μέσον ποιῆσαι τό τε πρώτης γῆς, καὶ τὸ ἐπάνω. κατωθεν γὰρ παραλαμβανομένῳ, εἰς τὸ ἄνω φέρειν δοκεῖ φασι, ὅταν ὕσῃ· βέλτιον γὰρ εἶναι τὸν χυλόν. ἄνωθεν δ' ἐξικμάζεσθαι ὑπὸ τῆς ἡλίας, καὶ ὄντος ὑπὸ λιϊκνεῖσθαι τὸ κάτω. πάντες δὲ τόγε πρῶτον συμφωνοῦσιν, ὥστε μὴ βριμεῖαν καὶ ἰσχυρὰν, ἀλλὰ λεπτὴν· διὸ καὶ μᾶλλον ἁρμόττειν τῇ τῶν λαφάνων. ἡ γὰρ βριμεῖα καὶ ἰσχυρὰ διαθρμαίνει μᾶλλον· ἡ δὲ καὶ ξηραίνει. χρὴ δὲ ὥσπερ τὴν χώραν ἐπάξειν τὸ ἁρμόττον· οἷον ἐὰν μὴ ᾖ ἐμπύρῳ φυτῷ φυτοῦσαι, οὐ γύρας ὕλαζε ἐμπιπλάναι πρότερον, ἢ ἐπισθαι ἀναπίωσι, τότε βάλλειν, ὅπως ἔνικμος ἡ γῆ γενομένη, μᾶλλον διέχῃ τὴν ῥίζωσιν. ἐὰν δὲ ψιλώθεις, ἢ ἐφάμμω, λίθος ὑπὸ πιθναι ποιεῖ τὸ πρέμνον τοῦ φυτοῦ τηκεῖς, καὶ ὑπέχωννυναι γῆν, ὅπως ἀρκέσῃ τῷ ἁλμυρίδα. συμφέρει δὲ καὶ ἅλμον πότιμον πρὸ βάλλειν, καὶ ψήφους ἐκ ποταμοῦ ἢ χαράδρας· ἀρκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο, καὶ ἅμα δι' ὧν πορεύεται ὕδατα λύναμιν. ἐὰν δ' ἔφυδρα ᾖ ναματώδη, τάφρος ὀρύσοντα, τὰς μὲν πλαγίας, ἵνα τὸ ὕδωρ διέχωντ' τὰς δὲ ὀρθίας, καὶ λίθων πληροῦντα καὶ γῆς, ὥστε μὴ ἅπεδα ᾖ σκαπάνης· ἔστα ἄμμον ἐμβάλλοντα, καὶ χῶν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὠφελεῖ πρὸς τὴν διαφθολήν. αὖ τε γὰρ πλάγιοι τάφροι διέχουσαν τὸ ὕδωρ, ἐκροτέραν ποιῆσαι. αὖτ' ὀρθίαι διάτω λίθος ἔχουσαι, δ' ἐχοντ' τῷ συῤῥοῷ. ὅτι δ' ἡ ἄμμος ἡ ὀχῆς αὐαξηράνσει, δῆλ' ὅτ' ἐὰν οἵ γε ὦσι λίθοι ταῖς ῥιζώτοις, ἐκ ἐκλεκτοί· ὑπάρχει γὰρ φύσει τὸ βοηθεῖν ὅλως γὴ ὁποιανοῦν. ἐὰν ὀρύσσῃ τις λίθους εὐρεῖ, ἢ πρόχμαλον, ἢ ἄμμον, ἢ γλῶ μοχθηράν, ἐκ ἄκος τὸ μὴ συμμιγνύναι, μὴ δὲ σκεδαννύναι ταύτῶν· ἀλλὰ πρόσω βαθύτερον ἐρύγεσθαι τὸν τάφρον ἐρύξαντα, τόν τε πρόχμαλον ὑποῤῥωννύναι, ἢ τῷ ἄμμον. ὁ μὲν γὰρ λίθος, ὁ μὲν πλατὺς ἢ συμφυὴς, βλαπτεῖ τὰ δ' ῥίζας· ὁ δὲ πρόχμαλος ὑποκάτω τεθεὶς, ψύχος τε παρέχειν, πρὸ ὕδωρ διέχειν, ἢ ταῖς ῥίζαις εὐδιάβολον ποιεῖ τὸν τόπον. ἁπλῶς δὲ τὸς γε λίθος ἐκλεγόμεν, δι' ἐκ γῆς ψιλῆς οἴονταί τινες φέρειν. καὶ γὰρ ἀλέαν παρέχειν τὸ χειμῶνος, ἢ ψύχος τὸ θέρος. ὁμοίως δὲ ἢ τὰς ἄλλας διαφορὰς τῆς χώρας, τὰ πρόσφορα λαμβάνειν. ὡς γὰρ ὅλως εἰπεῖν, δι' ὀλίγος ἐλάττον, ἀλλὰ πάντων πρῶτον καὶ μέγιστον, τὸ διώκειν θεωρῆσαι, ποῖον γὴ ποία χώρα φυτοῦτόν· τὸ μόνον ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς σωτηρίας, ὅταν αὐομαλὴς ᾖ ἢ ἐξ οὗ τρόπους ἑκάστης. ὥσπερ γὰρ λέγετ' πολλάκις, ἡ οἰκεία μεγίστων ἔχειν ῥοπὴν καὶ πρὸς αὐτάρκειαν τῆ πρὸς σύναρπείαν. ὅτι μὲν οὖν ὅλως τ' γῶν ὅτι, ἢ γὴ αὐτοῖς τοῖς ὁμοειδέσιν· οἷον, ὡς μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ συκῆ θιλεῖ οὐ ξηρὸς τόπους. οἱ γὰρ ὑγροὶ σήπτουσιν, ἢ δ' ἀλλως πεπαίνουσι, διὰ τὸ μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν καρπὸν ὑγρὸν. τὸ μὲν ἀληθὲς γε ὑδροβόλειαν ζητοῦσι, καθάπερ ἡ λακωνική, τὰ ἔφυδρα ζητοῦσιν. ὠσαύτως δὲ καὶ τῆ ἀμπέλῳ, αἱ μὲν σειραὶ καὶ συκαῖ, καθάπερ καὶ πρότερον ἐλέχθη, τῶν ὀρθίων μᾶλλον θιλοῦσιν. αἱ δὲ μανιαὶ καὶ ὑγραὶ, τῶν πεδίνην. ἑκατέρας γὰρ ἡ προφὴ πρὸς τὴν φύσιν σύμμετρον, ταῖς μὲν ἐλάττω ὅσα, τοῖς δὲ πλείων. ὅλως δὲ, τὰ ἀκρόδρυα λαλὰ λοκεῖ πρὸς τὰς ὑπωρείας γίνεσθαι. σημεῖα δὲ ποιοῦνται, τῶν αὐτομάτων γενέσιν. ὅπερ γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ γεννᾷ, τοῦτον οἰκειότατον εἶναι τόπον. αἱ δὲ καθ' ἕκασα διαφοραὶ, δῆλον ὅτι λυμιώτατοι. καὶ γὰρ ὑπωρεῖαι πολλαὶ καὶ παυρίαι· ἡ τὸ ὅλον, ὥσπερ μία ἡς αὐτὴ διαφορὰ καθ' ὕλος καὶ ταπεινότητα, πολλῷ ὑπὸ ἑτέρων καὶ μείζονων, ὥσπερ γὰ ταῖς ἰσοσίαις εἰπομεν· ὧν δὲ λιμίαν θετέον εἶναι χρή. τ' γοῦν † χθμωνίαν ἡ ἔφυδρον, δῆλόν σ' ἐπιλέγειν ὁμολογοῦσιν ἀγαθὸν εἶναι ταῖς ἀμπέλοις· ὥσπερ καὶ τὴν ὄγειον, ἐλαίαις καὶ συκαῖς. αἱ μὲν γὰρ, ὑγροτέρας λέοντα καὶ μαλακωτέρας τροφῆς· αἱ δὲ, ξηροτέρας καὶ σωματωδεστέρας. ὅλως δ' αἰεὶ τὰ μὲν ξηρὰ, ξηρᾶν ζητεῖ χώραν· τὰ δὲ ὑγρὰ, ὑγραί. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀεὶσῃ πᾶσιν ἡ μανὴ καὶ λεφη, καὶ ἔνικμος· δύτροφὴς γὰρ μάλισα, καὶ δυαξής. εἰ μὴ ὅλα δι' τὴν ἰσχὺν λαμβάνοντα πλῆθ' τροφῆς, ἀχυβείζ· καθάπερ ἡ ἀμυγδαλή. ταύτη γὰρ ἡ λεπτογεως ὑγροτέρα, καὶ τόπος δυλιμενος καὶ ἥλιῳ. χαυνοῖται δὲ τῇ δυδοῇ παλίσκιος καὶ δροσερός. ὁ μικρὸν δὲ δεῖ πρὸς τὰ ανδύματα καλῶς ἔχειν τοὺς τόπους, ὥστε καὶ ἔστ' θεωρητέον. δύπτερα μὲν γὰρ ἅπαντα ζητεῖ, τροφάκτα γὰρ γ' τοῖς τοιούτοις βελτίους, ἡ οἱ λαπ-

πονὶ

λειμωνίαν

ποὶ πεπειρότεροι. πανδυματώδη δὲ καὶ πδοσήνεμον, οὐδὲν (ὡς εἰπεῖν) τῶν γε ἡμέρων. αὐαυξῆ γὰρ, καὶ μικρὰ, καὶ λαυλώδη γίνεται διὰ τὰς πλαγὰς, τὰς ὑπὸ τῶν πανδυμάτων. ἔνια δὲ δὲ τῶν ἀγρίων· ὁ γὰρ τελειοκαρπεῖ, λαθάπερ δὲ τῶν δυβοϊκῶν φασιν· ἀλλὰ μέχρι τοῦ ἄνθους ἀφικνεῖσθαι. τὰς δ' γε τοῖς ὑαλωέμοις, δύαυξεῖς τε καὶ πολυκαρπὸς γίνεσθ'. ὁ γὰρ ὅλον, ὥσπερ πολλαχοῦ εἴρηται, συμμετρίας ἕνος ἕοικεν ἕκασα διὰ τὴν φύσιν. ὁμοίως ἔν τε ταῖς ἄλλαις τροφαῖς, καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος μεταβολαῖς. ἀλλὰ δῆλον μὲν αὖ εἴη λαβόλον, καὶ λοινόν. Τὰς δὲ μανότητας καὶ πυκνότητας τῶν φυτευομένων, ἐχ ὅτῳ πρὸς τὸν τόπον, ὡς πρὸς αὐτὸ τὰ φυτευόμενα σκεπτέον, ὅσα τε ψιλόσκια καὶ μή, καὶ ὅσα μακρόῤῥιζα καὶ βραχύῤῥιζα. τὰ μὲν γὰρ δ' ὑλονότη μανά, τὰ δὲ πυκνὰ φυτευτέον. ψιλόσκια δέ, ὧν οἱ λαρποὶ ξηρότατοι καὶ πυρλωώδεις, ὥσπερ ῥόας ἡ μυῤῥίνη· ἡ ὅσα φύσει μανά τε καὶ ξηρὰ, καὶ μὴ μακρόῤῥιζα, καθάπερ ἡ δ' αφνη. τῶν μὲν γὰρ ὁ λαρπὸς ἡλίσιμος, σρυφνὸς γίνεται. τὰ δὲ, ὥσπερ πβολῆς λέγεται καὶ πῶς οὖν χειμῶνας καὶ πῶς τὰ λαύματα, δῆλ' τῇ ἀδηφάειαν. ὀκηόχλεῖ γὰρ ὑπὸ ταῤῥῶ, δῆλ' τῶν βραχυῤῥιζίαν. διαὶ δι πίνες ἅπαντα ἀκλεύσει δῆλ' πολλὰ φυτεύειν, ὅπως μὴ σιωτάῤῥα γίνηται, μὴ δ' αὐαυξῆ, τροφῶν τε ἐλαττῶν λαμβάνοντα, ἡ τὸ πνεύματ' ἀπκλείσμενα. ὁ μὲν ὀρθῶς γε λέγουσι· ἀλλ' ἑκάτερα διαιρετέον, ὥσπερ εἴρηται. χρὴ δὲ ἡ πῶς τὸν τόπον ὁρῶντα πυιεῖσθαι τὰς ἀποσκευάς. γὰ γὰρ τοῖς ὀρεινοῖς ἐλαττῆς, ἢ γὰ τοῖς πεδινοῖς. ἐπ' ἐλαττον γὰρ αὖτε ῥίζαι πβαύξουσαι, καὶ ἡ λόμη.

Α' ταν δὲ φυτὸν ὅταν ἐκβλασῇ τὸ πρῶτον, ἐαν ῥιζωθῶσαι, μηδὲν λινοῦντα τῶν ἄνω· λαθάπερ ὠδὶ τῶν ἀμπέλων ποιοῦσι, ἀφιγώτας τὰς ῥάχας. εἶθ' ὅταν ἴσχυσι, τότε περαίρειν τὰ ἄνω, διατηλιπόντα τὰ διαλλισα ἡ ὧντινοῦν εἰοτῆτα τὰ πεφυκότα. ἡ γὰρ τὰ δίενδρα, τότ' αὐαγκαῖον, ἐχ ὥσπερ ὠδὶ τῶν ἄλλων ἀφαιρεῖν γὰ δίεχεται πάντα ἡ τέμνειν ἰσογείων. ἀῤῥίζα γὰρ ὄντος, ἐαν πδιαίρη ἡ λινῆς ἀδηγνες ὦν, * σωθήσετ' μᾶλλον. ἐαν δ' ἐῤῥιζωμένα καὶ ἰσχυόντως, αὐτό τε ἀπαθὲς ἔσαι, καὶ τῶν τροφῶν ἀποδώσει πλείονα τοῖς διαπαλέπτοις. ἡ δὲ αὐαγωγὴ, καὶ ὧν διαδοσιν οἱ πολλοὶ τῶν φυτειῶν ταυτείαν, οἷον σημαίνομός ὅτι, καὶ μόρφωσις τῶν δίενδρων, ὕψει τε ἡ ταπεινότητι, ἡ πλατῇ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δ' ἐπίταν φυτεύσει τὰ ὑπλά, πλὴν ὅσα φύσει τοιαῦτα καὶ ἔστ' ἡ βόλεσθ'· διαθάπερ φοίνιξ, πεύκη, λίνη πάνδενδρος, † δύκαρπότερα. γίνεται γὰρ δι' ἡ πολλὴ τῆ τροφῆς ἴσσις, καὶ γ' τοῦθα διατανα- ἀκαρπότερα λισκομένης. ἀλλὰ δεῖ πολύκλαδα ἡ πολυβλασῆ ποιεῖν. ἅμα γὰρ τῇ πολυκαρπίᾳ ἡ σύ- γὰρ γίνεται τρυγητότερα, ἡ τὸ ὅλον σύθραπδυτότερα γίνεται. διὸ ἡ πδιαιρετέον, ἡ διωλυτέον τὰς μὴ διατὰ διαιρὸν Βλασήσεις. χρεῶν δ' ἡ τοιοῦτ' θραπέια καὶ διατάσασις ὁμοία τῇ διακε θάρσει τυγχανόντ' τελέων ὄντων τῶν δίενδρων· ὑπὲρ ἧς καὶ διεκτέον πρῶτον τῶν ἡ τὰς θε ραπείας, εἰθ' ὅτῳ πρὸς τῶν ἄλλων· ὥσπερ γὰρ ἐφεξῆς τοῦτ' τῶν πρὸς τὴ φυτοῤῥίαν δέῖ. καὶ νοητέον μὲν ὧν καὶ μᾶλισα ἐνδηλ' ὠδὶ τῶν ἀμπέλων τυγχάνει· πανταχοῦ γὰρ χρῶντα, ἡ πανταχοῦ ἀμπελουργοῦσιν, ὥσπερ ὑπὸ αὐτῆς αὐαγκαζόμενοι τὴ φύσεως, διὰ τὴν δύθλασίαν καὶ πολυθλασίαν· ὑπὲρ ἧς ἐπιδεῖ ἡ γὴ τῇ βλασήσει ἡ γὴ τοῖς ἄλλοις δ' ικεῖβωτ' μᾶλλον ἡ θραπέια, πρατέον αὐτὰ καθ' αὑτὰ θεωρεῖν ὕστερον. νυῦ δ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων λεγομένων οὐδὲ γὰρ οὐδ' ὠδὶ τούτων μικρόν ὅτι, τὸ διατασήσαθά πως τὰ δίενδρα, καὶ τὰ διακῶς πεφυκότα καὶ τὰ ἐμποδίζοντα οὖν διαρπὸς ἀφαιρεῖν. ἐμποδίζει γὰρ οὐ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπηρτημένα, καὶ αὐτὰ ὅλως τὰ πδακαίρως πεφυκότα· διὸ δεῖ τοῦτ' ἀφαιρῶν τα, μεταλαθέναι τὴ Βλασήσιν εἰς τὸ δίενδρον. ἔοικε γὰρ ὥσπερ ὀχετεία τις εἶναι τ' τροφῆς τῶν δίενδρων, ὅπως αὐάγκη ζις. εἰς γὰρ τὰ διατακλειπόμενα ῥεῖ, καὶ τοῦτ' αὔξει. ὅταν δὲ ξυμβαίνει, δ' ὅτι πρὸς μέρεσιν ἄρισα πεφυκε, καὶ ἐπ πδοσεπβλασάνει διατ' γὴ αὐτόν. ἐπεὶ ἡ εἴζις ἀεὶ βάλεται διολόειν τὰ ἄνω, πρὸς τὰς ῥίζας ἡ τροφὴ πᾶσα φέρεται· διὰκεῖναι λαμβάνουσιν αὔξησιν, ὥστε συντραπέσθαι τὰ χωρία· καὶ τέλος αὐαυξῆ γίνεται τ' τῶν ἄνω, πάσης γ' τοῦ ὥρμηκίας ἡ τροφῆς. οἷον γὰρ ἡ δίη φύσις γίνεται, χρονιδγόντων. ἡ μὲν οὖν ἀμπελ- ἀεὶ τῶν τομῶν ὠζηγῆ διατ' γὴ ὧν αὐξῆς. τὰ δὲ ἄμα, τὰ μὲν παρ' ἔτ', τὰ δὲ δί' τ πραττεῖαι. οὐδὲν γὰρ οὕτως εὐαυξεῖς. ἐπεὶ εἴγ' τ πριοῦτον εἴη, δέοιτ' ἂν ἀφαιρεῖν ἀεὶ τῶν ὑγρὸν πορίσγον. ἅμα δ' ἡ ἑλκωσις πόνον παρέχει, καὶ διακοῖ τὰ δίενδρα. διὸ καὶ μετὰ τῶν διακαθαρσιν, εὐθὺς οἴονται δεῖν διοπεζειν, καὶ τῶν ἄλλων ἀποδιδό-

ναι θραπέαν, ὅπως ἐπαναλάβωσι τὴν τροφὴν τὴν ἁκροπάθειαν. ἀλλὰ μόνον τόγε συνεχὲς
ᾧ τῇ ὥᾳ ἀῶσιν ἀφαιρεῖσθαι ποιεῖσθαι. ταῦτα γὰρ οὔτε πόνον ποιεῖ τῇ ἑλκώσει, λωλύει τε πῶς
σκιρτηδὸν τροφάς. ᾧ δὲ τῇ διακαθάρσει, τά τε μὴ λαρπτὰ διαιρετέον, καὶ ὅσα ᾗ ἐτέ-
ρωμ ἀξέσιν ἀφαιρεῖται, καὶ ὅσα διαπέφυκεν (ᾧ τοῖς ἔξω γὰρ δεῖ τὴν βλάσεσιν εἶναι)
καὶ ἐπὶ τὰ ὠυκτὰ καὶ ἀλλήλοις ὧν βάλλοντα, καὶ ὅσα τὴν ἔκφυσιν ἐκ ᾗ μέσων ἔχει. πάντα
γὰρ ταῦτα καὶ τὸ ὠνοῦμα, καὶ ἧρ ἥλιον ἀφαιρεῖται. δεῖ δὲ καὶ δύνασθαι εἶναι καὶ προσλογ τὸ
λογόβρον. διὸ καὶ οὐ λακῶς οἱ οὕτω ξυθμίζοντες, ὥστε πῶς μεσημβρίαν βλέπειν· λαβάπερ
10 οἱ τὰς σικύας, καὶ τὰ ἄλλα, καὶ μάλιστα τὴν ἐλαίαν. Ἐπεὶ δ' ἐπίπονόν ἡ διακαθάρσις
ὅσα τὰς πληγὰς, ὅσα τοῦτ' οὐ τὴν τυχοῦσαν ὥραν, ἀλλὰ μετὰ πλειόνα λαπτέον. ἰσχυρότε-
τα γὰρ τότε καὶ μάλιστα αὐᾗ τὰ λογόβρα. λαταναλωτὰ τὸ ὑγρὸν εἰς οὗ λαρπους, ἕτε-
ρον δὲ οὐδὲ πω διόβυμνα. τὰ δ' ὀψιαρπότρα, σιγνονόμ λατὰ λόγον μετὰ τὴν τῶν
λαρπῶν ἀφαίρεσιν. ἰδίον δ' ὧν ᾗ συκῆς· μόνη γᾗ διακαθαίρεται μικρὸν πῶς ᾗ βλασ-
σεως. αἴτιον δ' ὅτι τότε μάλιστα σύμφυτον. δεῖ δὲ ταὐτὸ καὶ τὸ ἀσύδεμ. ἀδῶσι γὰρ ὁμ καὶ
μανὸν πονεῖ μάλιστα ὅσα τὸ μιβπόρου καὶ πυδὶ πλάδα, ξηροτόρας ὅσπερ ᾗ ὧρας, οὐ δίνα
μὴν συμφώναι σκίπτεταί τε πάραξέοντο τὸ ὕλατο, καὶ τοῦτο ᾗ χειμώνων λακό-
πιθεῖ· καὶ τὸ ὅλον διαφθείρεται. ἧττον μὲν οὖν ἥλιον ᾗ ἀδῶσι καὶ μανόν. οὐκ ἴσα δὲ ταύ-
των ἡ ἀφαίρεσις, ἀλλὰ πλέων ᾗ μᾶλλον διομῶσι. δεῖ δὲ τὰ δύβλασοῦντα πολλὴν γινο-
μένης, οἷον ἐλαίας λακεῖ, καὶ ῥόας καὶ μύῤῥινο. ὅσῳ γὰρ ἂν ἧς ἐλαφηῶ πύρις λατάλειπε,
βέλτιον βλασάνει, καὶ οὗ λαρπους φέρᾳ βέλτιον. τοῦτο δ' ὅτι ὠυκνόβλασα, καὶ λεπτόβλα-
σά ἐστι, καὶ ταχὺ παραφαινόμενα. διὸ καὶ φευγαινώτατα ταύτων τῇ πυσόψει. χρὴ δὲ
καὶ ὅσα πῶς τὰς τομὰς ἀδῶσθαι, λαβάπερ ἄπο καὶ μηλέας, καὶ ἔτι ἄλλο ξηρὸν καὶ λεπόφλοιον·
καὶ γὰρ ταῦτα πονεῖ· διὸ τὰ φιαῦτα ὕυτων ἢ τὰς χερσὶν ἀφαιρεῖν, ὥσπερ ἐλέχθη τε καὶ
δελδύουσιν, ἢ τοῖς σιδήροις ὡς ἐλαφρότατα. λίνδιω γὰρ ἅμα δεῖ πόνον, σᾗ τὴν ἕλκω-
σιν. ὥσπερ γὰρ ᾗ ῥιζῶν καὶ τῇ σκαπάνῃ λιτρωσκομένων χεῖρα γίνεται, πολλάκις δὲ καὶ νο-
σεῖ καὶ ἀφαναίνεται, καὶ αὐτὴν τρόπον οἴεσθαι χρὴ καὶ ἀκ ᾗ ἀνωθεν καὶ τοῖς μὴ δίνασθαι
11 φέρειν. Ὁ πυδὶ μὲν λαθάρσεως ἀρκέιτω τὰ εἰρημένα. Ριζοβομεῖν δὲ μετὰ τὴν φυτείαν,
καὶ ὅταν ᾖ νέα πάνυ· ὡς εἰπεῖν, ὅπως τε λατὰ βάθος ὠθῶνται, καὶ πλέω λαμβάνωσιν αὖξη-
σιν· μάλιστα δ' ὧν ὠὶ πολῖς αἰεί ῥίζαι, λαθάπερ ἐλαία καὶ ἄμπελο. ὅταν δὲ ῳρισθύτερα
γένηται, τὰς μὲν ἑπετείους καὶ ὅλως τὰς ὠὶ πολῖς ἀφαιρετέον, ὅπως αἱ λάτω πλέους καὶ
ἰσχυρότεραι γίνωνται. φθείρουσι γὰρ ἐκεῖναι αὐτὰς, ὦ ἐμποδίζουσιν· αὐτῆς δ' οὐ δώσ- 30
ται παρέχειν τροφὴν· ἀλλὰ καὶ πονοῦσι, καὶ τὸν τοῦ ἡλίου, καὶ τὸν τοῦ ψύχους. ἀφαιρετέον
δὲ καὶ τὰς αὖας· πῶσ ῳρημέναι γὰρ καὶ ἄλλως λυμαίνονται, καὶ σκώληκας ἐμποιοῦσι τοῖς
λογόβροις. τὰς δὲ ἄλλας οὐ λυητέον. οὐδὲ γὰρ τὴν διακαθαρσίαν δεῖν ὥσπερ ᾗ ἄνω ποιεῖ-
σθαι. καὶ γὰρ τὸ γυμνοῦν ὧν πλέον χαλεπὸν, καὶ ὅλως οὐκ δύσημον· ὅθεν ἀφαιρετέον. ἅμα δὲ
καὶ ποθὲν οὖν φυομένη, μόνον δὲ ἰσχύουσα, τὴν τροφὴν ἀποδώσει· λαλλιον δ' ἐαῦ ταν-
ταχόθεν. τὸ δὲ δὴ μῆκο καὶ πλάτο, ὅσον ἂν ᾖ πλέον, ὠφελιμώτερον. ὥστε τὰ πῶς
τὴν βλάσεσιν καὶ τὴν δυτροφίαν μόνον δεῖ παρασκευάζειν. πυδὶ δὲ ἀρδεύσεως καὶ ὑδάτων,
χρεὼν εἰρῆται πρότερον. ὅλως γὰρ ᾗ τοῖς οὐρανίοις ὠφέλιμα, λατὰ ποίας ὥρας, ἢ ἔτος,
ἢ νύκτωρ, ἢ μεθ' ἡμέραν, δ' πλεονάσι καὶ ᾗ τοῖς ὧνέμοις καὶ ὀχετεύομένοις ὁμοίως ἔσαι.
τὸ δὲ θέρους εὐλόγως μάλιστα χρῶντα, δᾗ τ' ἀπαύειν ᾗ ἐκ δίνος, καὶ ἅμα πῶς τὴν ἐκ- 40
τροφὴν ᾗ λαρπῶν ἀναγκαῖον. οἱ δὲ καὶ οἴονται τότε μάλιστα δ' εἶδαι, πλέους ἀφαιρε-
σεως καὶ λυειωτάτης γινομένης. ἰσχυρὸν δ' ὥσπερ ᾗ τοῖς ἄλλοις, καὶ ᾗ τούτοις τὸ ἔθο· οἷον
γὰρ φύσις γίνεται. διὸ καὶ τὰ ᾗ τοῖς ξηροῖς καὶ αὐύδροις, σδὲν ζητεῖ πλὴν τὸ ἀναγκαῖον,
καὶ χειρὼ γίνεται βρεχόμενα, λαθάπερ τὰ εἰωθότα μὴ βρέχεσθαι. καὶ δίνδιω δὲ, αὖ μὴ συ-
νεχῶς ἀποδιδῷ, βρέχειν ἀρξάμενο. ἐκείνῳ τε γὰρ ἀφαιρεῖται τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τροφὴν, καὶ ἕτεραν οὐ δίδους ἀμφοτέρων πλέον δίαμαρτάνει, ὥστε πολλάκις τὸν ᾗ λαυμά-
τῶν αὐαίνεται. χρεῖον δὲ οἱ λαρποὶ χείρους ᾖ γε πλέους δεχομένων * ἐὰν δὲ συμμέ-
12 τρως, ἀλλὰ καὶ πλέον καὶ πολλῷ μᾶλλον. Περὶ δὲ λοπερίσεως ἀκολούθως δηλονότι τῇ
δόσει λαβάζεται μετὰ τοῦ χρόνους, ἄλλως τε εἰ καὶ μετ' ἐκείνω ὑθὺς λοπερίζειν δεῖ. ἅμα
δὲ καὶ

δὲ καὶ δι' αὖ δύναντο δέχεσθαι συνεχῶς, ἀλλ' ἀφαίνονται δᾗ τὴν θερμότητα. ὁ γὰρ τῇ
φιλίᾳ κοπερίζειν, δχ ὅμοιον. ᾧ ἐκείνη μὲν γὰρ εἰς πολλὰ μερίζετ, καὶ ἐξαναλίσκεται· τὰ δὲ
ὁ μόνον τ' απερμάτων. ᾧ ταῦθα ᾖ εἰς αὐτὰς τὰς ῥίζας δύεται, καὶ ὁ δι' ὑατ' ταῦ δᾗ διό
ναι τῆς λαρπῆς, οὐχ ὁμοίως δύτροφον, ὅ δὲ πολύχουν. ὥστε πάλιν ἄλλης καὶ ἄλλης ὧν γι-
νομένης, ὡς ἐκθερμαινομένου, αὐαίνεται. ἐπεὶ καὶ ὁ σῖδος, ἄντις λατακόρως χᾖτ, † ᾗ ὧν γί καὶ μὴ
νεται πλῆθος ὕδατος. διὸ καὶ ταῖς ἐπομβρίαις χρησιμώτερος ὄγε συνεχὴς καὶ πλέων λοτει-
σμός. ᾧ δὲ ταῖς αὐχμώδεσι καὶ λεπταῖς ὁ σύμμετρος. δᾗ ταῦτα δὲ ἴσως δὲ ἡ δοιμυτάτη
τοῖς δηγώδεσιν ἁρμόττει. καί τι δόξειεν ἂν ἄτοπον εἶν, ὁ μὴ θῖς ἰσχυροτάτοις *. ἀλλ' ᾧ θῇ
πθειρημένῳ τὸ ἄτοπον λαπτέον. ἐπεὶ καὶ τοῖς λαχαίοις δᾗ τοῦδ' ἁρμόττει· δᾗ δοκεῖ μὲν ὑ-
10 δρόαις ἡ χύλωσις, καὶ ὅλως ὅτι πολλῷ θῇ ὑγρῷ χρῶντ καὶ λαδ' ἡμέραν, καὶ αὐτὰ φύσει
ὑγρά· φιλοσοφεῖν γὰρ ἐθέλουσιν, ὁ λαρπογονεῖν αὐτά. οὐ μὴν ἀλ' ᾠδίαις τ χρῶντ καὶ πῶς
τὰ δένδρα ᾖ ἰχυροτόρων, καὶ μάλιστα εἰς μελακώτητα καὶ μεταβολὴν ᾖ λαρπῶν. οἷον
τῇ πῶς τὸ γλυκαίνῃ καὶ ἁπύρας ποιεῖν τὰς ῥόας, καὶ τὰς ἀμυγδάλας ἐκ πικρᾶν γλυ-
κείας. καὶ ὡς παρὰ σῦν μυῤῥίνης λελδύουσιν ἰσχυροτόραν ἔτι παραβάλλειν, οἷον τὴν Βυρσο-
δεψικὴν, καὶ οὖρον παρασκεῖν, ὅταν ἐκβλαστήσωσιν, ὡσαὶ ἀπυρηνώμων γινομένων. οἱ δὲ καὶ
τῇ ἐλαίᾳ συμφέρᾳ οἷον τοῦ πῶς σύκαρπαν. ἔοικε δὲ τὸ γ' τῇ ἀρχῇ μέγα διαφέρειν. ἔγε καὶ
τὰ ᾖ σικύων ἀπέρματα, γαλακτὶ Βρεχόμενα καὶ μελικράτῳ, γλυκυτέρους ποιεῖ. νομίσαι
δ' ἂν τις ταῦτα καὶ ὧδὶ ᾖ ἄλλων γίνεσθαι λαχαίων. ἀλλ' ἴσως τὸ δοιμὺ χρησιμώτερον. ἡ
δὲ ῥίζα ᾖ διεδρων αἰχμὴ ὡς οὖσα, καὶ τὰ πολύκαρπα σωζόμενοι τὰ ἐφ' ἑαυτῆς. πολὺ δὲ
20 οὖν τούτων καὶ πρότερον εἰρηται. τῶν δὲ χρησίμων, ἀεὶ πῶς τὰς δυνάμεις ἀριστέον· τ' μὴ
δοιμυτέρας, ἐλαφρονα· ᾖ δὲ μαλακωτέρας, πλέωνα. Δεῖ δὲ καὶ τὴν πρόσφορον ἑκά- 13
σοις ᾖ δ' ἐνδρων μὴ ἀγνοεῖν. οὐ γὰρ ὧ ατερ ὕδατι τὸ αὐτὸ πᾶσιν, οὕτω καὶ διόπερο· ἀλ'
ὥσπερ τὰ ἐλαφρὰ πῶς ἕκαστον οἰκεῖα, οὕτω καὶ ἡ διόπερο. ἐπεὶ καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας ᾖ
δηγώδεσιν ἔσι τις δαφορά. διὸ καὶ φυτεύοντες, ὑποβαλλουσι σύθυς (ὥσπερ ἐλέχθη)
τὴν τῶν λοφούρων, ὅτι πουφοτάτη. τὸ δ' ἀδῶες, πουφοτάτης δ' εἶται. τὸ δ' ὅλον, ᾧ
ταῖς θραπέαις τῶν δηγώδεσιν, ὅσα μὲν διοικᾶ πᾶσίν ὅτι, ταῦτα θῇ πρὸς καὶ θῇ
ποιῷ δ' οἰσει, καὶ πῖς λαρποῖς· οἷον τομή, διακαθάρσεις, σκαπάνη, διόπερσις. ταῖς
δ' οὖν ἀμπέλοις ἢ δᾗ πεδίῳ, ἢ πλόνῳ ἑτῷ, παραβάλλουσι κόπρον. οὐ γὰρ δύ-
ναντα φέρειν δ' ἐλαπόνῳ. οὐδ' ἔσι βοήθεια, λαθάπερ τοῖς δηγώδεσιν, ἡ ὑδρόυ-
30 σις· ἀλλ' ἐκκαίονται. διό, λαθάπερ ἐλέχθη, ταῖς ἐπομβρίαις χώραις συμφέρειν μᾶλ-
λον. ἄλλως γὰρ δίνδιω, μὴ ὧν γινομένων ᾖ ἐκ δίος. Σκαπάνη δὲ πᾶσι συμ- 14
φέρει. ταῦτα γὰρ ἐμποδίζοντα, καὶ τὰ παιρουόμενα τὰς τροφὰς δ' αἴρει· καὶ αὐτὴν
τὴν γῆν κινητοτέραν ποιᾶ, καὶ δουφοτέραν. ἔτι δ' ὁ ἀὴρ ἐγκαταμιγνύμενο (ἀναγκη
γὰρ ἐγκαταμίγνυσθαι δινούμενον) ἐκμαλθα τινὰ δίδωσι, καὶ παρέχει τροφήν. διὸ
καὶ τὴν αὐχμώδη καὶ ἄνυδρον σκαπάνειν δεῖ, καὶ μεταβάλλειν πολλάκις, ὥσπερ καὶ
πρότερον εἰρηται. συμφέρει δ' ἡ σκαπάνη καὶ τοῖς ἑλώδεσι, καὶ πῖς ἐφυδρόις. διαί τι δό
ξειεν ἂν ἄτοπον, εἰ πῖς γέ αντίοις. ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον. τὴν μὲν γὰρ ξηραίνει, τὴν δ' ὑγραί-
νει· δεῖται δὲ ἑκατέρα τοῦ γέ αντίου. τροφῆς δὲ πλέονο γινομένης καὶ βελτίονο, αὐτὸ
τὸ δίνδρον σύθδηλον, καὶ οἱ λαρποὶ διαλλίους. ποιεῖ γὰρ καὶ οὖν πυρλῶσας ἐλάττους, καὶ ὁ-
40 μαλοτέρα ξυλώδη καὶ διδρμαϊκὰ τὰ ἐκπος· οἷον ἀμυγδαλῆς, διαρύας δύβοϊκῆς· φύτων λεπτότε- τὰ δ' ῥίζας
ρα ταῦτα, † τὰ δ' ᾧ τοῖς, μείζω. ὁ γὰρ ὅλον ἡ δύτροφία διὰ γράνει, καὶ ὁ διαρκῶδη αὖξη. (ν)
δᾗ ταῦτα καὶ διατὰ λόγου ἀμφοῖν τὸ συμβαῖνον. ποιεῖ δὲ καὶ λύχνοτόρα, καὶ μείζω καὶ
ἥδίω, μετὰ ᾖ ἄλλης θραπείας· ὅτι καὶ τροφὴν πλέωμ, καὶ πίνεις γίνεται μᾶλλον. ὧν δὲ
τὸ διρανον (πυδὶ φύτου γὰρ μάλιστα αὐτὸ λέγεται) δῆλον, εἴπερ ὡς ἀληθὲς πλεῖον ἀνα- † τὸν ἄλλων, G. σωμ.
λαμβάνει ᾖ συμμέτρου τροφῆς. ὧδ' ἦπερ ποιεῖν δύχνους. ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων συμ-
βαίνει πυδικαρπίων, ᾧ τὰς πείρας λίαν χώρας καὶ δύτρόφοις. ἢ μὲν οὖν σκαπάνη,
πάντα ταῦτα σωσπεργάζεται. καὶ τὸ ὅλον, ὠφελεῖ δᾗ τὸ ἀῖρεῖν τὰ παιρουόμενα. Ἐπεὶ καὶ τὰ παραφυόμενα καὶ τὰ παρακαιρόμενα, δᾗ δεῖ βλαδῆναι 15
πάντα

πάντων. τὰ δὲ καὶ ὅλως αὐαιρεῖ, πλὴν ὅσα γ' ὀλίγα φαρμάκου μέρη. λέγω δὲ, ὡς οἱ τὰς λεπίδας ὠλιγαέροντος τοῖς ὕδασιν ἀμπέλων φυτοῖς. ἢ εἴ τι ἄλλο ξηρὸν, ὅπως ἡ ὑγρότητος ἀφαιρεθῇ. ὡς ταῖς ῥαφανίσι σὺν ὀρόβοις, πρὸς τὸ μὴ λιατατίθεσθαι· καὶ εἰ μή τι ἄλλο τοιοῦτον. καὶ ὅσα πρὸς ἡλίου τυγχάνει λαμβάπτοντα ἐλαία λοκεῖ τοῖς δένδροις, καὶ μύρρινος. τάς τε γὰρ ῥίζας συμπλέκεσθαί φησι τοῖς δένδροις Ἀνδροτίων, καὶ τὰς τοῦ μυρρίνου ῥάβδους φύεσθαι σὺν τοῖς ἀκρεμόνοις τῆς ἐλαίας· τόν τε καρπὸν ἔχοντα τοῦ ἥλιου, καὶ τοῖς αὐλίμοις πρόβολον, ἐλαίαν ἀπαλὴν γίνεσθαι καὶ γλυκύν· ἔλαττον δὲ τὸ γε τοῖς πρόσθοις. ἄλλο δ' ὀδὲν ἐθέλει φυτεύεσθαι πρὸς ταῖς ἐλαίαις. δύμηνις δὲ καὶ σίδηκι λοκεῖ πᾶσιν εἶναι, διά τε τὸ μονόῤῥιζον εἶναι, καὶ βαθύῤῥιζον. ὑποφυτεύεται γὰρ ὑπ' αὐτῇ καὶ μύρρινος, καὶ σίδηρος, καὶ ἕτερα πλείω· καὶ αὔξησιν λαμβάνει. καὶ φανερὸν, ὅτι μᾶλλον παρεχωλεύουσιν αἱ ῥίζαι ταῖς † σκίλλαις. σκιαὶ γὰρ πολλὴν σκίαις ποιεῖ ἡ σίδηκι. ἧττ λόγου δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὀλιγόῤῥιζα καὶ βαθύῤῥιζα· καὶ πρὸς ὕδις, ᾧ μὴ λιατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἡ βλάσησις καὶ λιαπορτομία. δοφὴν τε γὰρ ἐλαχίστην ἀγαιρεῖ τοῦτο· καὶ πᾶλλάττοντες οἱ χρόνοι τῇ τε βλάσησι καὶ τῇ τελειώσει τὴν λιαπάνην, ἥτλον λυπῶσι. χαλεπώτατα δὲ καὶ ἀμπέλῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, συκῇ καὶ ἐλαίᾳ. καὶ γὰρ δοφὴν πολλὴν ἀμφότερα λαμβάνει, καὶ σκιὰν πᾶσχει πλείσην. χαλεπὸν δὲ καὶ ἡ ἀμυγδαλὴ, διά τε τὴν ἰσχνὸν, καὶ τὴν πολυῤῥιζίαν διά τοι φυτεύουσί τινες γε ταῖς ἀμπέλοις, ὡς ἀσινέσατον. δοφῆς τε ἐλαφρᾶς δεομένῳ, καὶ ἅμα διὰ τὸ ὠρωΐκαρπον καὶ μὴ πολύσκιον ἥκιστα φοχλεῖται. ὃ μὴν ὀρθῶς γε λέγουσιν. οὐ γὰρ ἅττως ἡ σκιὰ λυπεῖ, καθάπερ εἴρηται, καὶ τὸ ὄψιον, ὡς ἡ ἰσχὺς τῶν ῥιζῶν. ἀφαιρεῖται γὰρ τὴν δοφὴν, σωτηρέστερον γινόμενον. ἀλλὰ λεπτότατον καὶ ἀσινέσατον πάντων ὄν, μηλέα, καὶ ῥόα· καὶ γὰρ ὁ πολυῤῥιζα, καὶ τροφῆς ἐλαφρᾶς δεῖται, καὶ ταχὺ ὑπαλσκουσιν, ὥστε μὴ πολὺν χρόνον φοχλεῖν. ἁπλῶς δ' ἀπάντων ὧδσινεῖ καὶ βλάπτει τὴν παραφύσει. λαί ρι συμβαίνει γ' ἐνίοτε, τῶν παραφυτῶν παχαιρουμένου θατέρου, καὶ θατέρου αὐαίνεσθαι. ἔσχε γὰρ ἥδη τινὶ σωέπεσθαι, ἅμα ἀφυκνῷδι αὐαδηλοῦσθαι καὶ συκῶν, ὡς αἱ συκαῖ πᾶρεθησαν. αἴτιον δ' ὅτι μεγάλων ἐποίησε μεταβολὴν, σωυξημένων ἥδη καὶ σωεκτεθραμμένων. ὥσπερ γὰρ μία φύσις ἐγεγένητο, διὰ τὸν χρόνον † ὑμεναίων ὄντων δύο παρῆλθεν, οὐχ ὅτι αὐεφύανεν, ἀλλὰ καὶ δύσευρεστέρας καὶ λαλίτους ἐποίησε. καὶ πόδι μὲν ἄλλων λεγόντων θεωρεῖσθαι. Περὶ δὲ ἀμπέλων, ὅσα μὴ λοιπὰ, καὶ ἐν τοῖς πρότερον εἴρηται, λεκτέον ὁμοίως. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γένη διαφέρει, καὶ αἱ χῶραι, ἔσχε χρὴ πειρᾶσθαι διαιρεῖν, τὰ ποῖα καὶ ταῖς ποίαις οἰκεῖα. διατὰ φύσιν μὲν γὰρ ἐὰν φυτεύῃ τις, ἀγαθά· παρὰ φύσιν δὲ, ἄκαρπα γίνεται. τὸ δὲ διατὰ φύσιν, χρόνῳ διὰ ὁμοιότητά τινα λαμβάνουσιν, ὡς ἐπομεν. ἐν μὲν τῇ σρᾳᾷ καὶ αὐχμώδει τὰ σρᾳᾶ, καὶ τῶν λόβκῶν καὶ τῶν μιλάνων· ὡς δ' ὕδι τὸ ποᾶν, τὰ μέλανα σρᾳότερα. ἐν δὲ τῇ ἐπόμβρῳ, τὰ μανά. διαδήλα δὲ τὰ πυκνὰ καὶ τὰ μανὰ ταῖς μήτραις, ἃς δεῖ θεωρεῖν ἀρτέμνοντας τὰ νέα τῶν διημάτων. ἔχει γὰρ ἡ μὲν μανὴ πολλὼ, τὸ δὲ ἔνλον λεπτόν· ἡ δὲ πυκνὴ μικράν, τὸ δὲ ἔνλον παχύ. ὅτι δὲ ἑκάτερον ἑκατέρᾳ τῇ χώρᾳ συμφέρει, δῆλα τῶνδε φανερόν. ὧν μὲν γὰρ ἡ μήτρα μεγάλη, τούτων καὶ οἱ πόροι εὐρύσιν· ὧν δὲ μικρὰ, σφοῖτε καὶ ὀλίγοι. διὸ καὶ αὐτὰ σρᾳᾶς τροφῆς ἐλάττονος δεῖται τὰ πυκνὰ, καὶ ἅμα διατηρεῖν δύναται τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ δέρος. ὁ γὰρ ἥλιος ἧχ ὁμοίως ἀγάγει, δῆλα τὴν πυκνότητα. διὸ μικρᾶς μὲν ἀφαιρέσεως γινομένης, ἐπαρκοῦσιν αἱ ῥίζαι τὸ σύμμετρον εἰς τὸν καρπόν. αἱ δὲ μανὰι, πολλῆς μὲν ἀφαιρέσεως οὔσης, ὀλίγης δὲ τῆς ὠλῤῥοῆς, δῆλα τὴν ξηρότητα τῆς γῆς, τάτε διήματα ἀδρὰ καὶ οὐ διαπᾶς ἀπελεῖς φέρσι. τῇ δὲ ἐπόμβρᾳ, πρόσφορώτατον τὸ γένος, ἅτε πολλῆς τροφῆς δεόμενον. καὶ μεγάλης ἀφαιρέσεως γινομένης, ὁ ἥλιος θᾷγει· καὶ ῥοσύτῳ πλέον ὠφελίσουσι, καὶ εἰς μέγεθος, καὶ εἰς σύναρπίαν. ἄφθονον μὲν γὰρ τροφὴν ἔχει, ταύτης δὲ διατρατοῦσι, καὶ πέπασα ῥᾳδίως. δῆλα ἔσχε γὰρ καὶ ἡ λειμωνία δοκεῖ τοῖς ἀμπέλοις εἶναι διατίσις, διόπερ πρὸς τὸ δοῦφι καὶ μὴ πέιρα εἶναι, ἐν ᾗ ἔφυ ἦρος ὄβιμ, ὥστε μὴ δύνασθαι τὸ ἔρεβινον ὕδωρ διϊκνεῖσθαι πρὸς τὸ ἐν τῇ γῆς. ἡ δ' ἄμπελος, ὕδατος πλέιστα δεῖται, δῆλα τὸ γὲ τοῦ διατρᾶ πλεῖσον ἔχειν τὸ ὑγρόν· ἔλαττον δὲ μάλιστ' αὐτὴ ἔχειν δύναται γὲ τοῖς ἐπομβρίαις. ἐὰν δὲ ἡ χώρα μήτε αὐχμηρὰ, μήτε ἐπομβρος, ἀλλὰ μέσην τυγχάνῃ, τὰ ἀνὰ μέσον φυτεύῃ, ὅσα μήτε πυκνὰ

σκίαις

εἰ μὲν νέων ὄντων

16

τε πυκνὰ μήτε μανὰ, γένη μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον τούτων οἰκεῖα διαιρεῖτω. Περὶ δὲ τῶν 17
αὐθορμάτων, ἐπέσπορ ἰσχυρότατα δεῖ, δῆλα τοῦτό πνες διελύσησιν ὡς ἐκ ψυχροτάτης χώρας λαμβάνειν. πυκνότατα γὰρ ὄντα, μᾶλλον ἔχειν ὥστε καὶ γὲ ταῖς λεπίδας αὐλαμβάνεσθαι. δῆλα ὅσῳ γὰρ τὰ μοχθύματα σεῖν ὅτι τὰς ἐπομβείας μᾶλλον ἐμβαλοῦσι, ἢ τὰ φυτόμαστα αὐτῶν τῶν δρυφάκτων. ὅτι τὰς ῥίζας τὰς διαπεπλεγμένας τῶν φυτομάστων ἀδρεῖς οὔσας ἐκσπᾶσι, † ἢ τῶν μεμοχθυμένων ἰσχυρότερα, καὶ σύθυς αὐτὰ λαμβάνεται. τὰ δὲ καλαμώδη τὰ δὲ τῶν φυτῶν, εἰς μὲν τὴν ἐπόμβρον οἰκεῖα· δεῖ γὰρ μᾶλλα ἰσχυρὰ, διαθαπερ λέγομεν. εἰς δὲ τὴν αὐχμηρὰν, μήτε παχέα, μήτε ἄγαν λεπτά. τὰ μὲν γὰρ, ὃκ ἂν δύνωνται σῶσαι· τὰ δὲ ἀδενῆ, λίνθινα μὴ πᾶς ἡ βλάσησις ἀφέληται. παραλλάττουσι δὲ καὶ οἱ χρόνοι τῶν φυτείας διαθ' ἑκάτερον. τὴν μὲν γὰρ ἐπόμβρον καὶ ψυχρὰν, ὀλίγου πᾶν ἰσημεσίας δεῖ· τότε γὰρ ξηρότατα καὶ θερμότατα. τὴν δ' αὐχμηρὰν καὶ θερμὴν, μετ' ἡλίου τροπάς· ὅσῳ γὰρ ἂν μᾶλλον βρέχηται, τοσούτῳ βελτίων ἡ βλάσησις. τὴν δ' ἄλλην ἅπασαν, τεκμαιρόμενον πᾶς ἔσχε τὸν χρόνον. Χρὴ δὲ καὶ τὴν ὀργασίαν ποιεῖσθαι πρὸς τὴν χώραν, σύθυς ἀπ' αὐτῶν τῶν γύρων ἀρξαμένους. οἷον γὲ τὰ ἐπόμβρα, μήτε μεγάλους ὀρύττοντας, μήτε βαθεῖς, ὅπως μὴ πολὺ σωισαμένον ἐκσπᾶται τὸ ὕδωρ. δῆλα ἔσχε γὰρ, ἐὰν σφόδρα λάβμβρᾷ, τοῖς παλαιοῖς τοῖς σιδηροῖς φυτεύσει. μὴ δὲ δεῖ συκαπᾶν αὐτὸ ἔτι, μὴ δὲ τὸ ὕσδρον, ὅπως μάλιστ' ὁ ἥλιος ξηραίνῃ τὴν διατὰ τὸ φυτὸν γῆν. ἐὰν δὲ αὐχμηρὰν καὶ ξηράν, λίπλον ὡς γὰντίους. † οὐ γὰρ γύρους ἅμα πᾶσαν εἰ δ' ὡατὸν ὀρυκτέον, ἵν' ὡς μάλισα σωβργαθεῖσα, δέχηται τὸ ὕδωρ. εἰ δὲ μὴ, τάφρους ὡς βαθυτάτας καὶ μεγίστας ποιοῦντας, συσκαπᾶν ὅτι μάλισα πρὸς αὐτὸ τὸ φυτὸν, ὅπως ἥκιστα δ' ἰαθρμαίνηται τῶν θέρους. ὁμοίως δὲ καὶ τἄλλα τούτοις ἀκόλουθα ποιεῖν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπᾶν, ἀλλήλοις τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν, ὅτι δεῖ ταῖς ὀργασίαις, τὴν μὲν ὑγρὰν ξηραίνειν, τὴν δὲ ξηρὰν ὑγραίνειν. διὸ καὶ τῶν ἔαρος λελύουσιν ὡς βαθύτατα σκάπτειν, ὅπως ὅτι πλεῖσον ἐγκαταμιχθὲν ὑποδύμα, διατάχη τροφὴν. ὥσπερ γὰρ εἴρηται πολλάκις, † οὐκ ἀρ' τὸ ἀέρος ἡ τροφή. λαμβάνουσι δὲ καὶ διατὰ τὰς ὀρεινὰς καὶ ἀνεμώδεις τὰ πρόσφορα ταῖς φυτείαις· οἷον τούς τε γύρους ὀρύττοντας τοῖς διαθασῶσι τῶν δύμασι, καὶ τὸ φυτὸν πιθγύτατον αὐτὸν τρόπον, ὅπως ἡ βλάσησις μὴ ἐναντία γίνηται τῷ πνεύματι. θραύεσθαι γὰρ ἐκείνως ἀνάγκη· μὴ δ' ἐμπαλιν ὑποστρεῖβειν παρὰ φύσιν αὔξεσθαι. τούτων γάρ τι πᾶσχουσα, χείρων ἡ ἄμπελος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὴν χώραν. τὰς μὲν οὖν φυτείας, γὲ ἑκάστοις οὕτω καὶ δῆλα ταῦτα ποιοῦσιν. τὰς δὲ τομὰς παντα χοῦ δεῖ φυτεύειν βραχείας, ὡς ἂν ῥιζωθῶσι καὶ αὐξηθῶσιν· ἅμα δὲ ἡ γῆ αὐχμηρὰ, καὶ τρέφῃ ἀδυάτως τὰ πολλά. διατὰ δὲ τὴν ὀρεινὴν καὶ ψυχρὰν, ἡ καὶ ὅλως ἔναερον, καὶ ὃ ἐαρ τέμνειν σύλαβοῦντα. τὸ γὰρ ψύχος ἀκρέμονας. ὥραν δὲ τομῆς χρόνον τὴν αὐτὴν πᾶσιν ἀποδιδόασιν, ὡσ' αὐτὴν τὴν βλάσησιν· ὅπως τὸ φυτὸν πληρῶν ὂν τοῦ ὑγροῦ πρὸς τὴν ἀφαίρεσιν ὁρμήσῃ, καὶ ὁ βλασὸς ὅτι διάλλιος γένηται. τὴν γὰρ ζωὴν οὐ διαφθείρειν, ἀλλὰ βλασοῦ γίνεσθαι. τὴν δὲ μετοπωρινὴν, διαφθᾷ. διόπερ ἐκείνην ποιοῦσιν σύθυς μετὰ πλειστὸν λύσιν· τότε γὰρ εἶναι σωισκύτατα μάλιστα, καὶ ἥκιστα τρέμουσα διακρυῤῥοεῖν καὶ ῥήγνυσθαι. μετ' ἥλιον δὲ τροπάς, καὶ μετὰ ζεφύρου πνοάς, ἀμφότερα πάσχει ταῦτα τρέμουσα· καὶ τότε φυτὸν ποιεῖ, καὶ τὸν βλασὸν ἐξ ἄκρου † φύεσθαι πρὸς τὴν ῥοπὴ· διὰ τὸ τὴν τροφὴν τὴν μὲν παρεῤῥυηκέναι, τὴν δ' ὑπὸ τοῖς ἄκροις διατελεῖφθαι. τέμνειν δὲ, τὰ μὴ ὑπὸ τὴν χέρσω συτδύομενα πρὸ τρίτου ἔτει· θᾶττον γὰρ πᾶγίνεσθαι, διὰ τὸ ἀδρυοτάτην εἶναι τὴν γλῶ, καὶ ἀκάρπωτον. τὰ δὲ ὑπὸ τὴν γεωργαμμένην, ὑγιαίτερον. τὴν δ' ἄμπελον ἀγᾷν δεῖ λύκλῳ πρὸς τὸν σύμβλα· πανταχόθεν γὰρ ὁμαλοῦς ὄσης, διαλλίαν καὶ σύκαρποτέραν. ἔσχε δ' ὁ χαλεπὸν, ἐαὐ † τι διαταλίπῃ μὴ τὰ διαλλιοῦ ὠρμηκότα τῶν διημάτων, ἀλλὰ τὰ ἄοιστα πρὸς τὴν ἀγωγὴν. ἀρκεῖ γὰρ εἰς ὀφθαλμὸς ὀλίφθεὶς εἰς τὸ λείνεσθαι. ἐαὐ δὲ πῇς ἀποῇ, καὶ τοῦτ' οὐ δῆλα τὴν ἄμπελον ὠρμηκέναι, διατὰ τὸ αὐτὸ τῶν ληφθέντων διημάτων ἀφελεῖν σὺν γὲ τοῖς ὀφθαλμούς, ὅπως εἰς σὺν ἔξω ῥέουσα ἡ τροφὴ χίσῃ τὴν ἄμπελον. ἀεὶ γὰρ πρὸς τὸ ζῶν καὶ τὸ διεχόμενον ἡ ὠλῤῥοή. διὸ, καθάπερ ἐλέχθη, ῥᾴδιον ποιεῖσθαι τὰς ἀγωγάς. ἔσχε δ' ἐν τοῖς γύκμοις καὶ ἀγαθαῖς. γὲ δὲ τοῖς αὐχμώδεσι καὶ

ἐπὶ τυκνότητι
ἐπὶ τὰν λιχνοτάτων ἀχλύν, ὥσπερ
Imber
in sativis
in pratis Rudb.
ut παχέα
τὰ δὲ τῶν
φύτευσι

λιστι καὶ ξηρᾶς, αὐξηκτικὰ τὰ βέλτιστα λιπεῖν. ξηρὰ γὰρ οὖσα καὶ ὀλιγότροφος, ῥᾳδίως ἑτέρας ποιήσεται. διὸ σωματοληθητέον τῇ ὁρμῇ. χρὴ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἀνδύματα τῇ αὐτῇ ζωμῇ χρῆσθαι, καὶ μὴ βιαίζεσθαι πρὸς φύσιν. τῶν μὲν δὴ φυτῶν τοιαῦτα καὶ σχεδὸν ταῦτα, ποιοῦντα τὰς
19 θραπείας. Τῶν δ' ἀμπέλων τῶν τελέων ἡ μὲν, πρῶτον μὲν καὶ μέγιστον ὄζῳ ἡ λεπτὸς. καλῶς γὰρ ἀμπελουργουμένη, καὶ δύσκαρποτάτη, καὶ σύκαρποτάτη, καὶ πολυχρονιωτάτη γίνεται. δεύτερον δὲ, καὶ τρόπον τινὰ τούτῳ πρόσπλησιον, ἡ βλασταγία. καὶ γὰρ γίνεσθαι εἰδέναι δεῖ, τὰ ποῖα συμφέρει λαταλιπεῖν, καὶ τὰ ποῖα ἀφαιρεῖν, καὶ πῶς οὐ ἑτέρας λαρπὰς, καὶ πῶς τὴν ὅλην φύσιν. τὰ δ' ἄλλα ἧττον λοιπότερα, καὶ ῥᾴω· πάντα δ' ἔχοντα διαύοιαν, ὥστε λαινὸν ζητεῖν καὶ τρόπον. αἱ δὲ διαφοραὶ ἤδη τὰς ὥρας τῶν ἔργων, τά τε καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις εἰσίν, ὃ μὲν ἀλλαπλέισιν γε λατὰ τὴν λαλάσιν καὶ τὴν ἀμπελουργίαν. 10
ὥσπερ δὲ καὶ πειρῶντά γε διαιρεῖν, ὅτε πρὸς γόνεσι ποιούμενοι καὶ τὰς χώρας τὸν ἀφορισμόν. ὁ δ' ἀφορισμὸς ἐν διυσὶν, ἐν πτίαις ἑκάσαις ὥραις λεῖ, ἢ ἐν τῷ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ἐπεὶ τά γ' εἰς τὴν ἀγωγὴν, καὶ τὴν ὅλην τομὴν τῶν ἀμπέλων, σχεδὸν τὰ αὐτά. χεῖρον δ' ἴσως τὸν αὐτὸν ἀεὶ διαιρόσιν ἐπί τε τῶν γόνων, ἢ τῷ ὁμοίας χώρας ἀφορισμοῦ· οἷον τὸ βραχυτομεῖν, ἐν τε ταῖς λαυσώδεσι καὶ ἐρηραῖς· καὶ τῶν ἀμπέλων ὅσαι τοιαῦται τυγ-
μὲν χάνουσαι, ἐγλαρπότρατοι γὰρ γίνονται, σῖα τὸ μᾶλλον διώσασθαι δύφειν. μακροβομεῖν δ' ταῖς φλαυτίαις καὶ τὰς φλαυτίας· οἷον τοῖς ἐφύγροις ἢ δυτροφέσι, ἢ ὅσαι τ' ἀμπέλων διαῦτα. φύσει τε γὰρ καὶ ποτόρας ἔσιν, καὶ τὸν γινόμενον λαρπὸν ἐν ἄκροις μᾶλλον φύεσθαι τοῖς λιήμασιν. ἔνιοι δὲ λαθόλα πρὸς πασῶν διαιροῦσιν, ἀπ' εἰς τὰς ὥρας ἀρξάμενοι, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ γόνια καὶ τὰς διαθέσεις, λελδύοντες σκοπεῖν πῶς τὴν μήτραν, ὥσπερ ὧν τ' αὐ- 20
τῶν ἔπομεν ἐν τοῖς ἀρτεμονμένοις τῶν νέων λιημάτων. ἐὰν μὲν γὰρ ἔχῃ πολλὰ, πολλὰ ἢ βραχέα λαταλιπεῖν, ὅπως βραχέων μὲν ὄντων διώκτου τρέφειν· ἀπὸ πολλῶν δὲ πολὺς ὁ λαρπὸς γίνεται. ἐὰν τε ὀλίγα, καὶ πολὺ τὸ ἐν λιήματι ἔχοσαν, ἐλαφρὰ μὲν τὸ πᾶν θος, μείζω δὲ τὸ μέγεθος. λεῖ δ' ὅσῳ ἐλάττω τὴν μήτραν, τοσούτῳ μακροτόρας λείπειν ἐν ἀπάσαις. λαθόλου μὲν οὖν, ὅτῳ τὸ μέγεθος τῶν βραχυτήτων τῶν λιημάτων λαθ' ἑκάστην ποιεῖσθαι πῶς τ' μήτραν τ' ἐν οἷς ἀρτόμοις, ὅπως ἴσῃ τὸ πλῆθος ἢ τῷ πεδιληφότι λιήμα-
λ. ἐπὶ γὰρ ἀμπέλα τεμνομένης ὀξίσῃ, ὥρας τε τὴν ἕξιν τ' ἑαυτῆς, καὶ πῶς τὴν τοῦ λαρποῦ φοράν, πολυχρόνιον ἔσεσθαι καὶ ἀγαθὴν σχεδὸν τέλος. ἐὰν δὲ ἡ μήτρα πλέον μέρος κατέχῃ τ' τομῆς, λαρπὸν μὲν γίνεσθαι πολὺν, τὰ δὲ λιήματα ἀμυνά· σχεδὸν τὴν τ' τροφῆς ἀδυγίαν. ἐὰν δὲ τὸ λιῆμα ᾖ ἐν τῷ ἁμᾶ δυνατὸν ἢ καὶ νεανικὸν, λαρπὸν ὀλίγον ἀπὸ μικρᾶς τ' μήτρας. 30
γίνεσθαι γὰρ τὸν μὲν βότρυν, ἀπὸ τ' μήτρας· τὸ δὲ λιῆμα, ἀπὸ τοῦ πεδιληφότος λιήματος· πλεῖον δὲ τὴν ἄμπελον αὐτὴν. τὰ γὰρ ἐκ τῶν ἐνεν νέων βλαστήματα, ταῦτα ἄκαρπα γίνεσθαι, σχεδὸν τὴν μικρότητα τῆς μήτρας· καὶ τὰς νέας τῶν παλαιῶν ἀφορωτέρας, σχεδὸν τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ὡς ἀπὸ τ' μήτρας, τ' τε καρπός. καὶ τοῦτο γὰρ τ' γινομένου, ὅπερ ὀδὸν ὑπολαμβάνουσιν, ὀδὲν ἔοικεν. εἴπερ ἐξαιρεθείσης, ἢ μὴ σαφὲς γίνεται, τὸ γ' γίγαρτον τὸ γίνεται. πλὴν εἰ ἄρα τῷ ἐν σὰ τούτῳ τ' μήτρας ἐξαιρεμένης. τῷ μὴ δὲν ὠπισκεπτέον. εἰσὶ δ' ὅλως αἱ μείζους ἔχουσαι τὰς μήτρας, σύκαρπότεραι καὶ πολυκαρποτέραι γυγχάνουσιν, ὀδὲν ἂν διαφέροι πῶς τὰ νωῖ. λοιποτάτην μὲν λεῖ ταύτην εἶναι πάσας. ὅσαι δ' ἡ λήματα μὴ πολλὰ φύσει, λαρπὸν δ' ὀλίγον, τούτῳ τὰ μὲν ἐξ ἄκρας τὰς ὡρώτας ὡς μακρότατα λείπειν, τὰ δὲ πῶς αὐτὸ τὸ τελεχθὲν βραχέα· ὅπως ἀπὸ μὲν βραχέως τομῆς, ἡ ἄμπελος αὔξηται· ἀπὸ δὲ τ' ἐξ ἄκρας λιημάτων, ὁ λαρπὸς, ἀπὸ μεγάλης δὲ μήτρας πολύς. ὅταν δὲ βλασάνῃ, πεδιαιρεῖν τὰ ἄλλα πάντα· πλὴν ὅσα λαρπὸν ἔχει, τούτων ὠθνίζειν τὰς λορυφὰς ἐν αὐταῖς ταῖς οἰναύθαις, ἵνα μὴ ὑπὸ ἄμπελος εἰς ὄζον τὸ λιῆμα ἀφίῃ τὴν αὔξησιν, ὅπερ ἀρτέμνεται· ἥτε πεδιζᾶσα τροφὴ σωθείληθεῖσα, ὑπὸ ταῖς οἰναύθαις αὔξει τὸν βότρυν. ἀεὶ γὰρ δεῖ ζητεῖν ἐν δὲ τομῆς, ὅπως ἥτε ἄμπε-
λος ἰσχύσῃ, καὶ ὁ λαρπὸς ἔσαι πολύς. αὕτη μὲν δὴ λαθόλου τις ἔσι λοιπὴ πάσαις. Ὥραν δὲ δὲ ἀμπελουργίας, οἱ μὲν ταῖς χώραις μόνον διαιροῦσιν, οἱ δὲ ἐν γνῶν ἐφοδηπόνται. λελδύουσι δὲ τὰς μὲν γῆ ξηρᾶ καὶ βορμῇ, ὡρωΐας ἀμπελουργεῖν, ὅταν τάχισα καύσωνται φυλλοβολῆσαι· τὰς δ' γῆ ὑγρᾶ καὶ ἐπόμβρῳ, μικρὸν πρὸ τ' βλαστήσεως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ ξηρᾷ, διασώζεσαι τὸ ὑγρὸν, αὐταί τε βέλτιον γίνονται, καὶ ὁ λαρπὸς ἡδυοινότροφος· αἱ δ' ἐν τῇ

δ' ἐν τῇ ψυχρᾷ μεθῆσαι τὸ ὕδωρ, ὥστε μὲν οὐδὲν χείρους, ὁ δὲ λαρπὸς ἀστηπότροφος· καὶ ἡδυοινότροφος. τὰς δ' ἐν τῇ μέσῃ καὶ δυκράτῳ, ἧττον τὸ μέσον τῶν ὡρῶν. ἔνιοι δ' ὅλως ὡραῖ πέσας λελδύσιν, ὅπερ εἰπομὲν· ὅτι πάχυτρόφόν τε τὸ λιῆμα γίνεται, καὶ ἀμέλωπεῖς ἐκ ἔσονται· καὶ ἐὰν δυδίσα συμβήσεται, τὰς τομὰς ὠπιξηραίνεσθαι. ταῦτα δὲ τοῦτα συμφέρει, χειμῶνος μὲν γὰρ οἱ πολλοὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπόλλωται ῥίγει, καὶ ἡ τομὴ βίᾳ ἐξηραινομένη ῥύγνυται. τῷ δ' ἔαρ ῥᾳστόν τε λαθεκρυον, καὶ ἀμέλωπεῖς ὠπιγίνονται πολλοί. διαί τινες ὧν σχολαμβάνουσιν, ἀλλ' ὡς πίπτουσαν τὴν ἄμπελον δύθυς ὅταν τρυγηθῇ, καὶ τὸ τε γινόμενον ἐν λαρπὸν. ὃ γὰρ οἷόν δ' ἅμα δύο γόνας ἔχειν· ἐκ ὀρθῶς λέγοντες. γίνεσθαι γὰρ θέρος τ' λαρπὸν, ὅταν ἡ πολὺ τὸ ὑγρὸν. ἐκ τότε γὰρ τὴν γένεσιν ἔσχεν. τεκμήριον δὲ· ἐὰν δίς
10 ἐργάσωνται τὰς τοῦ χειμῶνος ὀργὰς ἀρχομένου τοῦ θέρους, σύθυς τὰ λιήματα πυκνόφθαλμα γίνεσθαι διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ὑγροῦ. ὥστε δὲ τὴν ὀργασίαν ποιεῖν, ὅπ πληροῖ τὸν δ' ἥλιον θερμαίνοντα πανταχοῦ καὶ πυκνοτέρας ὀφθαλμὸς γίνεσθαι, καὶ βότρυς πλείους. οἱ δὲ ταῦτα λελδύοντες, ἀλλ' ὥσπερ τὰς αἰτίας λέγουσι. φασὶ γὰρ ὥσπ λεῖν γὰρ τὴν θερμὴν, καὶ λεπτὴν, καὶ διὰ ὥσπ ὡρωΐ· διὰν ὅπως τὸ ὕδωρ εἰς τὰ λαυεώτατα τῶν λιημάτων ἔλθῃ, καὶ ἔχῃ προφλὰν ἐν τῷ θέρει. τὰς δ' ἐν τοῖς ἐφύδροις, ἢ ὅσα τῶν γόνων ὑβρίζειν, τ' ἡμέρ, ὅπως διεσκεδασμένον τὸ ὑγρὸν, καὶ τμηθέισης ἐν ὥρᾳ, τότ' ἀρρύῃ. σχεδὸν γὰρ τὸ πλῆθος ὃ πεπόσας, τ' δ' ὑβρίζειν· ἀλλὰ καὶ ἐγκλήματ' ἔσαι. φυτοῖς δὲ σι ὅις τοιούτοις, καὶ ὠπαυείρειν ὑδὲ τὰ μὲν θηρὰ λεῖ λεῖθὰς καὶ λυκμοὺς· ἐπειδὴ καὶ τοῦτα ξηρανλικώτατα πάντων. αἱ μὲν δὴ αἰτίαι, σχεδὸν αὗται παρέκαλεσαν. ἀκριβέσατον δ' ἡ ἐν ἀμφοῖν διαίρεσις. ἔνιοτε τὰς χώρας καὶ τοῖς
20 γόνεσι, καὶ πῶς τὰς ὥρας, καὶ πῶς τὸ βραχυτομεῖν ἢ μακροτομεῖν. ἔνια γὰρ οὐ φέρουσι, διὰν βραχὺ τμηθῆσιν, ἀλλ' εἰς τὴν βλάσησιν τρέπουσι· διαθεῖν ὥσπερ ἡ ἀφυτάν· διαλυμαίνεται. καὶ ἐν ἀκαλύθῳ δὲ ὑδὲ τέτταρας ὀφθαλμοὺς ἐλαχίσιν τέμνουσιν. αἱ δὲ μακροτομήσαι, ταχὺ διαπεραίσκουσι σχεδὸν τὴν πολυκαρπίαν. νέας δ' οὖν οὔσας, ἀναγκαῖον βραχυτομεῖν, ὅπως καὶ ῥιζωθῆσι. καὶ πρὸς μὲν ἀμπελουργίας, ἐκ τούτων ἂν τις θεωρήσειεν. Ἐπεὶ 21
δ' ὁμοίου τοῦ τοιούτῳ, καὶ ὥσπερ σύθυτρόφου ἡ βλασταγία, λεῖ καὶ ταύτην σύθυς ποιεῖσθαι, καὶ βλαστολογεῖν, ὅταν διαφαίνωσι τὸν λαρπόν. μετὰ δὲ ταῦτα σύθυς τὸ νέον δρομοσκοπεῖν, ὅταν ὁ λαρπὸς καὶ ὁ βλασὸς νέου ὦμ καὶ ἐν ὁρμῇ τοῦ βλασάνειν, ὡραίαν λάβῃ τὴν σκαπάνην. ἔπειτα πάλιν βλαστολογεῖν, πρὸς τὸ αὐθεῖν. συμβαίνει γὰρ ἐν φύτῳ τὸ ῥύγιον αὔξεσθαι, σχεδὸν μὴ πω σωιεσᾶναι τὰς ῥαγας. ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ, τὸ μὲν σωιεσκεν, αἱ δὲ σωίσαντα καὶ αὔξοντα. τὸ δ' ὅλον, αὐχμαῖα μαλισ' ἀρσιδόδατα ζητεῖ τὴν ἐργασιν, ἥτε βλαστολογία καὶ ὁ σκαφητὸς ὁ μέσος. τῇ γὰρ ἀμπέλῳ τότε συμβαίνῃ πρὸς αὔξησιν ὁρμαῖν, ἐν τε παρόντων λαρπῶν καὶ ἐν βλασῶν, ἐν οἷς ἄρχεται γονδύειν ἤδη εἰς νέωτα λαρπόν. ἐὰν δὲν ὁ λαρπὸς μὴ πρεθῇ, λαλῶς γονδύσει. βλασαίνει δὲ μέχρι σχ λιμὸς ὥσπολῆς. ὅταν δὲ ὥσπέλῃ, παύεσθαι τὰ μέλοντα λαλῶς ἐγκύμονα γίνεσθαι. θορμαίνονος γὰρ τοῦ ἡλίου, τὸ πεπηγὸς ἐν τοῦ βλασῶν ἀπαλὸν ἀρσκλυρύνεσθαι καὶ παύεσθαι. πεπαυμένης δὲ τῆς αὐξήσεως, φύσιν ἔχειν συνίσασθαι τὴν ὑγρότητα τοῦ βλασοῦ, καὶ ἐκ ταύτης φύεσθαι τὸ λαρπόν. ὅθεν σχεδὸν παλισκίοις ἢ ὑφύδροις ὄζει, λρατεῖ τοῦ ἡλίου, καὶ πλέω χρόνον αὔξειν. λαιρόν δὲ λεῖ ἵνα ζητεῖ καὶ ἡ διασολὴ, καὶ ἡ κόλασις· ὃ μὲν ἀσημόν γ' ὁμοίως, ὀδὲ χαλεπὸν λαταμαθεῖν. Τὴν δ' ὥσπο, 22
κόνισιν, τὸ μὲν ἐν τοῖς ὡρώτοις καιροῖς, ὅταν ἀρχόντα πορπάζειν οἱ βότρυες, μὴ ἐᾶν ἄχρις οὗ
40 ὠπανθήσωσιν, ὀρθῶς ἔχει. λωλύσει γὰρ τὴν ὁρμὴν τ' ὠέψεως, αὐλιασθέντες ἑτέρᾳ λιμήσει. διὸ δὲ τὸν πόαν, ὥσπερ δ' εἶπεν ἐκτίλλειν, ὡς ὅλως ἀχρεῖον καὶ βλαπτικὸν, ἐκ ὀρθῶς. ἥτε γὰρ χρεία μαρτυρεῖ, καὶ τὸ ἐφ' ἑτέρῳ γινόμενον. οἱ γὰρ σίκνοι δάκνουσι βόσκεσθαι τότῳ, καὶ ἀπαλώτεροι γίνεσθαι, λατακρυπτόμενοι τῷ κονιορτῷ. διὸ καὶ μιγαρεῖς λερύπτουσι. θαυμαζειν δ' εἰ ξηρὸς ὢν βόσκεται. τὸ δ' αἴτιον ἴσως ἐκ πλείονων ἂν εἴη. καὶ τῷ, λινυμένης τῆς γῆς ἀναδιδόσθαι τροφὴν γίνεσθαι λύος ἀέρος, ὥσπερ ὑδὲ τ' ἀτμωδῶν ἐλέχθη. καὶ τῷ, πεβολὴν ἅμα πῶς τ' ἡλίου εἶναι· καὶ εἰς λατεξηραινόμενα ἀπὸ ξηρότητι καὶ μαλακὴν, μᾶλλον ὠπαντᾶσθαι τὴν τροφὴν ἐκ τ' ἀμπέλου. παύεσθαι γὰρ ταῦτα σωιεργεῖ καὶ πῶς σύτροφίαν καὶ πέψιν. ἡ δὲ σικύων λατάκρυψις, οὐκ ἄλογος. ἀναξηραίνων γὰρ ὁ ἥλιος, σκληρύνει· διὸ καὶ τοὺς τὰ φύλλα λερύπτουσιν. ὡς ὠπιβολὴν ἔχοντες, καὶ βρεχομένων ἀμφοτέρων, σύτραφεῖς γίνονται καὶ ἀπαλοί. καὶ πρὸς μὲν ἀμπε-

λων, ἱκανῶς ἐρήθω. πάντων δὲ ἰσλιψτατον ἐῖν ἁπλῶς τὴν γῆ τὰς θεραπείας οἱ ἄλλοι, οἱ πρὸς φοίνικι παραβαλλόμενοι· καὶ γὰρ πρὸς σύλλεξιν, ἢ πρὸς σύκερσιν χρήσιμον. ἐπεὶ ὁπόταγε πρὸς ἰατρείαν ἁπλῶς τὴν τοιοῦτον ἢ φυλακήν, ὁδὲν ἄτοπον· οἷον, ἡ τέφρα τὰς συκᾶς καὶ τὴν ἀμπελον ἀναθάλλει· καὶ τὴν ἄλμην ἀπὸ τῶν ἁλῶν, ἢ τὴν ἅλμης, ἰῶ πρὸς ἐξηρασίαν (οἱ μὲν γὰρ ὅτων ποιοῦσιν, οἱδ' ἐκείνως) ἁπλῶς μὲν οὐ τὴν αὐτὴν, δ' ἰδίαν φιλεῖ χωρεῖν ἀλλοιοῦσθαι. σημεῖον δέ, ὅτι πρὸς οἷς πλῆθος φοινίκων, ἐν τόποις ὑδρῶ· οἷον, λιβύη, συρία, ταῖς ἅλμαις. καθάπερ γὰρ οἰκείαν τινὰ βοήθειαν βοηθοῦσι τῇ ἀμπέλῳ τὴν ἅλμην. ὅτι μὲν γὰρ ὁ φοῖνιξ χαίρει τῷ ἁλμώδει, κοινὸν τὴν αἰτίαν λέγουσι· αὐ πρὸς πάντων, ὅσα ζητεῖ τόπους διαφόρους, ἀπὸ τῶν πρώτων ἢ μεγίστων ἀρχομένους· οἷον γῆν ὑδρῶν, χόρτασίαν, καὶ ὅσαι δὴ καθ' ἕκαστα τούτων διαφοραί. ἁπλῶν γάρ, ὡς τῇ λεράσῃ πως σύμμεσοί τε ἢ οἰκεῖοι καθ' ἕκασα συγχαίρουσιν· ὥσπερ ὑδὶ τὴν ζώων. ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος ἢ πρὸς τὰ τῶν, καὶ ἡ αὐτὴ ζήτησις. ὁ μὴν ἅλμη τε καὶ πρὸς τὸ ἴσλιον χρῆσθαι, τῷ ἀμφοῖν τὴν αἰτίαν ζητητέον, ἔν τε τῷ γλυκεῖ ποιεῖν καὶ πικρῷ, ἢ τῷ τὰς ῥίζας, ἅπερ ἄμφω συμβαίνει σὰ τῶν ἁλῶν, τὴν μὲν γὰρ ποιοῦσι λείαν καὶ χαύνην, τὰς δὲ ῥίζας δυσαφιεῖσας καὶ παχυτέρας ἐλκοτέρας τε ποιοῦντες, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν λατανίων, ἢ ἐπὶ τῶν καταψύχῃ· ὅπερ ἡ κόπρος ὁ ποιεῖ, σὰ τὸ ἐμπυρον. ὁ δὲ φοῖνιξ, τὸ μὲν ἀέρα τὸ πρόσχοντα ζητεῖ θερμόν, ὅτως ἡ πάνσις τοῦ καρπὸ· τὰς δὲ ῥίζας καταψύχειν, σὰ τὴ ξηρότητα. τῷ δὲ ποιοῦσιν οἱ ἅλες. ὅθεν καὶ τοῖς ἢ χερσῶν τ Βλ * χώνοις, τῇ κόπρῳ ἢ ὑδρῶν τ. ὥστε μόνῳ τοῦτο συμφέρει· τῇ ἰσλότητα τ φύσεως αἰλιατέον. ὥσπερ γὰρ τὸ ξύλον, ἢ αἱ ῥίζαι διάφοροι τ ἄλλων. διόπερ αὐαὶ ἔχθεσθαι, μᾶλλον ὑπανδνῃ τῇ ῥοφήν, καὶ αὖ του ἀρκόνῃ, καὶ τὸ ὅλον διένδρον αὖξεσι. ποιεῖ δὲ ἢ ὡς ἡ γεωργία τὰς ῥίζας πάντων ἀλκιμωτέρας, ὅτων γὰρ ἐξημερῶνται τὴν ἀγρίων φῖα. ἢ ἡ κόπρος δὴ ἰσχυροτάτη, τὸ αὐτὸ ὧδε λέγε. καθάπερ ἡ σκυθρὸ δὲ φικὴ τὰς τὴν μυῤῥίνων, καὶ ὅρον παραχέομεν· ἄμφω γὰρ διασιλύα τοι μᾶλλον. αἱ δὲ ῥίζαι δίονται τ αὐαπλέξεως καὶ τὴν ἄλλων ὡσαύτως, καὶ τ ἑρισῶν· καὶ γὰρ ταύτας πλαγιάζουσι, καὶ τὴν σκυθρὸ δὲ φικὴν πλαβάλλουσι· πλὴν ἐχ ὁμοίως ὦ τ μυῤῥίνης, ἀλλ' ἧττον. αἱ δ' ὑραὶ καὶ ἔαρ κώδειες, ὁ δ' ἐονητ τ ἀπασομώσεως καὶ πλέξεως. ὅλως δ' αἱ μεταβολαὶ τ δ' ἐνδρων σὰ τὰς θεραπείας. ὥστε δὴ ὀξέως καὶ πικρῶν γλυκέα γίνεσθαι, καθάπερ αὖ τε ῥοαὶ καὶ αἱ ἀμυγδαλαῖ, καὶ εἴ τι ἄλλο τὰς ῥίζας ἀλλοιοῦσθαι μεταβάλλουσιν, ὅταν τὴν γῆν καὶ τ ῥοφήν. αὕτη μὲν γὰρ ὑδὶ βία ἢ τέχνα ἔτη γίνεται. ὧν ὅσῶν γὰρ ἡ θεραπεία. ῥόαι δὲ ῥίζαι διαμένουσι καὶ τὸν πλέω χρόνον. μεταβολὴ δ' ὀὐλόγως τ καρπῶν, ἐκπεπλομένης μᾶλλον τ ῥοφῆς. ἐκπέτεται δὲ ὧδε τοιάτῳ, ποιαὶ ἵνα τὴν ῥίζαν ἔῖν. τὸ δ' ὅλον, ὥσπερ ἢ πρότερον ἐλέχθη πρὸς τ ἀπερμάτων, ἰνομένης ἢ μεταβαλλόσης ἢ ἀρχῆς, συμμεταβάλλει καὶ τ ἄλλα ὦ ἡ ὅλη φύσις. αἱ ῥοφαὶ δὲ ἴωνσι ἢ ὀξαλλοιοῦσιν, ἐαὶ πλέω γίνονται χρόνον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὅσα ὄντα ὑγρὰ τοῖς θερμοῖς ἀρδεύομενα βελτίω, καθάπερ ἥτε μηλέα δοκεῖ ἡ ἁρινη, ἢ ὁ μυῤῥῖνος. ἢ γὰρ ὅτος ἀπυρῆνα, ὡς φασι, γίνεται. ἢ ὀξηρῆς ὅτω σωφθῇ τῇ σύμπωμα, πρὸς λαβὼν ὄντες μυῤῥίνα, ἢ ὀξημελημένα· τότε γὰρ ἀπυρήνα γενομένα, λαμβάνοντες ἐφύτευον· ὅθεν τὸ γένος ἀθλιώτατον γέγονεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔχοντά τινα, πρὸς πίστιν εἰρηται τ ἐξ ἀρχῆς. ἡ δ' ἀληθότης τ ὑλάτων, ὅτι ἢ τ λαχανωδῶν ἴωνδ' ἴσιν ἁρμόττει, ἢ διὰ τὰ λεπτὰ χρῶντ πρὸς φῖα, πρόσορον εἰρηται. διὸ καὶ τοῦ ὡς ἐοικὸς οἰκεῖον πλαληπτέον· ἀεὶ γὰρ τοῦτον ἀληθὲς ἢ ῥοφῆς ἢ τούτων ἡ γλυκύτης. ἀλλὰ τοῖς μὲν πικρότης ὄῖς γε ὄις χυλοῖς σύμφυος, ὧδε δὲ φοίνικι τρυφνότης, ἰῶ ἐξαιρετὸν ὄυθυς οἱ ἅλες ἐκ τ πρώτης ἀρχῆς. πρὸς μὲν δὴ τ ἁλῶν ἱκανῶς ἐρήθω. τὸ δὲ μὴ ὠμὰ νειν ὧν ὧδε θάλει φοίνικι τὸν καρπὸν, ἂν μὴ τὸ τ ἀῤῥένος ἄνθος καταπέσωσιν ἅμα ὧδε ἀνοιορτῶ, κατ' αὐτ (ἢ γὰρ ὅτος λέγουσί τινες) ἴδιον μὲν πρὸς τὰ ἄλλα. παρόμοιον δὲ ὧδε ἐρινασμῷ τῶν συκῶν, ἐξ ὧν ὦ τὸ πλειογονεῖν, μὴ δ' αὐταρκες ἐῖν τὸ θῆλυ, καὶ μάλισα ἂν ὑς ἐπαγάγῃ. πλὴν ἐχ ἴδιον ὅτος μὴ ἐφ' ἑνὸς ἢ δυοῖν, ἀλλ' ὧν πάντων, ἢ τ πλείσων ἐῖν. τὸν γὰρ φύσιν ὅτω ἰρίνομεν τὸ γνῶσ. ἀπρπώτατον δὲ ἢ ἐπ' αὐτ τούτων τ φοίνικος. ὁ γὰρ ἐρινασμὸς δοκεῖ φανερὰν ἔχειν τ αἰτίαν. ἀλλὰ πρὸς μὲν τοῦτον, ἄλις. ἡ δὲ τ ἄλλων ἰσότης ὅσον ὅσι, συμφανεστέρας ἐχῇ τὰς αἰτίας· οἷον ὡς τ ἀμυγδαλῶν, ὅταν ἀῤχηται καρποφορεῖν, ὅτε ὑφαίνουσιν, ὅτε λοπεύουσιν, ὅτε διακαθαίρουσιν, εἰ μὴ τὰ ὦα μόνον,

νον, ὁδὲ ἄλλο ὧδε φιστῶν ὁδεῖν δηλοῦσι. πάντα γὰρ ἀφαιροῦσιν, ὅπως μὴ ὑποβριχύωσα ἀκρεβάλλῃ τοῦ καρπὸς ἢ τῷ αὔθει. διὸ καὶ χώραν ἐκ ἀγαθῶν ζητοῦσιν. ἐαὶ δὲ μετὰ ταῦτα ἀκαρπῇ, τὰς τε ῥίζας γυμνώσαντες πλασιάζουσι ὧδε χειμῶνι, ἢ τὰς ἅλμας λολούσας πρὸς φέρουσι τὰς ἐρημίας. ὁμοίως δὲ ἢ ὅλῳ οἱ φλοιοὶ πρὸς αἱρουῦται· καθάπερ ἀμπέλου, λεύκου, Φιλύρας, ἢ ὅλως ὧδε φλοιοῤῥαγῶν. αὐτὴ γὰρ ἡ φύσις ἐν τούτοις ἔοικεν ὥσπερ ἀνιᾶσθαι τὸ συμφέρον, ἀραιαμένη, καὶ ἁλμυρὸν, καὶ ἁλότοιον ποιοῦσα. τὸ δ' ἁλότοιον ἅπαν, βλαβερόν· ὥσπερ καὶ τὸ ὠῶν. καὶ τὸ ὦν ὧδε ἁλῶν δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπερ καὶ τῆς ἰδιότης οἰκεία πρὸς τὴν φύσιν. καὶ πρὸς μὲν δ' ἀφ' ἑνὸς, ἐκ τούτων θεωρητέον. ἔχει δὲ ὁμοίως καὶ ὑδὶ ὧδε στεφανωμαλικῶν, ἢ ὅλως ὧδε φρυγανικῶν, ἀγνοῦν δὲ καὶ τ λαχανικῶν. τὰ μὲν γὰρ ὅτι ἰοινὰ πᾶσιν, οἷον ὑδροδοσις, λύσπασις ἢ τ ὑδατος ἐργασία) τὰ δὲ ἰδία καθ' ἕκασον γένος· οἷον ἡ διακάθαρσις τοῖς φρυγανικοῖς, ὁμοίως ἀν στεφανώμασι καὶ λαχανώδεσι. ἢ γὰρ ὁ ἐρπυλλος αὐαίνεται ἢ μὴ διακαθαιρόμενος, ἢ τὸ σισύμβριον, καὶ τ ἄλλα. τὰς δὲ διπροσληψίας ὁ λατανόπασι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὧν καὶ σιν· αὐανθεὶς γὰρ γίνονται ἢ ἐκλοχμῶντα, μὴ ὄσον πάχος αι, δὶ δύτροφίαν. ἢ ῥαδαφανος δὲ καὶ ὁ πήγανος ἀρσκληρύοντα ἢ ἀξηραίνοντα. λολουδέντα δὲ ἢ πολυβλασῆ γενόμενα, μείζω ἢ λαλίαν ἢ ἀχυλότροφα· σὰ γὰρ καὶ ὧδε χυλῶν καὶ τῶν ὀσμῶν ἀποφαίνεται τὸ ἄγαν δηλοῦν. τῇ γὰρ μεσότητι, τὸ ὠφελῶ ἢ τὸ σύμμετρον. ἐν δὲ τοῖς λαχανοις ἀφαίρεσις μὲν ὀκ ἔσι, πλὴν ὅσα λειρόμενα λαλίαν, λαβεῖν τὸ πρόσορον, ἢπερ τ πολυβλασῆν· διακάθαρσις δὲ πᾶσιν ὑπάρχει, ἢ ἀὐτὴ ὧδε ὁμογενῶν ὅταν ἢ σωκνοῦ, λαβεῖν ἢ διακαθαρσις γίνεται, προφλῶ πλέω ποιοῦσα καὶ αὔξεσιν τοῖς λοιποῖς. ἔχει δὲ ἢ ἰδιότας φῖα, λαθάπερ ὑδὶ τὸ πηγανον πρότερον ἐλέχθη, ἢ ἐπ' ἄλλων ὅτι. ἀλλὰ τοῦτα μὲν ἐλαῆλω, καὶ φιλον φανερά. λοιπὸν δὲ, καὶ ὥσπερ αὐτικείμενα τοῖς πόδι τὰ δ' ἐνδρα, τὰ πόδι τὴν φιλὴν γεωργίαν ὅτι. φῦται δὲ ἅπτ ἢ γῆς λατεργασία, ἢ τ ὑδατος ρων ὥρα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπαρέντων λατεργασία. πρότερον δὲ ἐπ τούτων ἢ ἢ ἅμα τὴν οἰκείαν ἑκάστῳ ἀπερμαὶ ἰσῖαι, ὥσπερ ἢ ἐπ τ ἐνδρων. ἔσι δὲ καὶ ἢ τὰς ἐργασίας τὸ οἰκεῖον οἱονεί, τὸ μὲν θέρος μᾶλλον, τ δὲ χειμῶν· ἐαὶ ἡ σκάπτη, ἢ τ φιστῶν ἕτερον· ἄτοπ ὧν χειρὸς ἴωνες διαιρεῖν. δεῖ γὰρ, ὡς φασι, τὴν μὲν ἐπομβρον ἢ στερεὰν ἢ βαρεῖαν, καὶ τ πίειραν, θέρος ἐργάζεσθαι, ἢ τὰς ἀρότροις, ἢ τῇ σκαπάνῃ· τὴν δὲ ξηρὰν ἢ μανὴν, ἢ τ λεπτὴν ἢ ἀσφῆ, ἢ τὸ χμῶνος. δῖωσι γὰρ ἢ μὲν ξηραίνειν, ἢ λεπαίνειν· ἢ δὲ χειμερινὴ πάχνιον, καὶ ὑγραίνειν. ἑκάτερα δὲ τούτων δεῖται πρὸς τὸ φύσεις τ φύσεως. καὶ κοπρεύειν πλέον μὲν τὴν λυπρὰς, ἔλαττον δὲ τὴν ἀγαθὴν· ἢ σὰ τὴν ἀρετ τ γῆς, ἢ σὰ τὸ τὴν λόπρον πλέω λαμβάνειν τροφὴν λεχέος πίῃ. μίσγειν δὲ ἢ τὴν γῆν φαντίαν· οἷον τῇ βαρείᾳ τὴν λάσφῃ, ἢ τῇ λάσφῃ τὴν βαρείαν, ἢ τὴν λεπτὴν τὴν πίφαν· ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐρυθρὰν ἢ τὴν λδυκὴν, καὶ εἴ τις ἄλλη φῆαντότης. οὐ γὰρ μόνον ὁ μίξεις ἀρελίδωσι τὸ ἐλθεῖν, ἀλλὰ ἢ ὅλως σφοδροτέρας ποιεῖ, καὶ ἐαὐ τυχοῦσα ἢ μίξις· οἷον ἐαὐ τὴν ἀπυρῆνίαν, καὶ μὴ λιαναμεῖναι φέρειν ἑτέρᾳ μίξις, πάλιν φέρει λαθαπόρως ἰαανὴ γεγνομένη· ἢ ἡ καθ' αὐτὴν ὁ φέρουσα, λαθαπόρ ἡ ἀγγίλος, ὅταν μιχθῇ, ποιεῖ φόρον. ὥσπερ γὰρ λόπρον ἡ ἑτέρᾳ τῇ ἑτέρᾳ γίνεται. διὸ ταῦτα ποιοῦσι μεγαρεῖς, καὶ δ' ἑτῶν πέντε ἢ ἐξ σκάπτοντες βαθεῖαν, ἀναβάλλουσι τ διάτωθεν ἐφ' ᾧπερ διῖκνεῖτ τὸ ὕδωρ, ἵνα ἰαανὴν ποιῶσιν. ἡ γὰρ βόθμος ἀεὶ ἰαταῤῥεῖ τοῦ τ ὑδατος. ἀπάρειν δὲ ἰελδύουσι τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θρμὴν τ ὧν ὑλάτων, ὅπως λαμβάνουσα πλῆθ ὑδατ ἐκτρέφειν δίωνται. καὶ τὴν ἐπομβρίαν δ' ὡσαύτως, ἵνα τὰ ἀπέρματα λαμβάνωσι, καὶ βλαστοῦντα ἢ αὐξηθέντα θρμῆ τῇ γῇ δυνατώτερα δίεχηται τὸν ὄμβρον. ἐαὐ δὲ μὴ γ ξηρᾷ, πθσοργασάμθ τὴν γῆν, ὀνὲ ποιεῖσθαι τὸν αὐόρον. ἀπάρειν δὲ δεῖ τὸν μὲν πρωϊνὸν μανὸν, τὸν δὲ ὄψιον, πυκνόν· ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἔχει ῥίζωσιν, ὅδ' ἔχει καὶ γίνεται πολυχιδ'ης. ταῦτα μὲν οὖν καὶ τὰ φιῶτα (πλέω γὰρ ὄδι) δ' ἀκειβοῦν εἴ τις εἰθέλῃ τὰς ἐργασίας μᾶλλον, ὧν ἕκασα δεῖ σκοπεῖν πρὸς τὴν χώραν. ἔνια γὰρ οὐ δ' ἐχοντα τὰς ἀκειβείας, ἀλλὰ δ' ἰαμάρτοι αὖ ὁποιῶν. ὅπερ ἐπαθέ τις αὐελθὼν εἰς συρακοῦσας ἐκκορίνθου, τὴν ὀργασίαν τὴν γῆν τοῦθ' μεταφέρων, καὶ ὡς τὸ χωρίον τὸ δλοκοῦν ἀγαθὸν ἐκλιθολογήσας δίεφθορεν· ὀξεπίγνωστο γοῦν ὁ σῖτ, οὐκ ἔχων οὐδεμίαν πρόβολὴν, ὀξαιρεθέντων ὧν λίθων, καὶ ὡς γὴ συρία ἰατὰ βοῦ ἀρόσασαν ὀξήραινεν· ὁπότ

γὰρ τοῦ θέρους διακαιομένη, ὥωλ πλέον ἀποπέτρου οὖσα διέπαιε. καὶ μικροῖς ἀρότροις εὖ σύρει χρῶντα. διὸ τοῦτα μὲν πεφατέον ὡικείνῃ. ὡς δὲ ἰσοννῆ καὶ καθόλου φασὶν εἰπεῖν, μέγιστον μὲν καὶ πρῶτον, εἰ τὴν προῦπτὴν χώραν κατείργασται καλῶς. εἰς διειργασμένην γὰρ καλῶς πιτὸν τὸ αὐέρμα, ἐκφύεται, διημερωθείσης ὑπὸ γῆς. εἶθ' ἡ διόρθωσις ἥδη, καὶ ἄλλη θραπεία, μετὰ ταῦτα διαβεβλημένου· οἷον σκαλίσις, καὶ πτασμός. ἥδε κατεργασία ὑπὸ τοῦ νεῶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὥρας καὶ θέρους καὶ χειμῶνος, ὅπως χμαδὴν καὶ ἥλιον θῇ ἡ γῆ· καθάπερ καὶ ὡὶ ὑπὸ τῆς φυτείας ἐλέχθη. πολλάκις γὰρ μεταβληθεῖσα, μανὴν καὶ λούφην καὶ καθαρὰν γίνεται ὑπὸ τῆς ὕλης, ὥστε ῥᾳδίως ἐκτρέφειν. καὶ διὰ ταῦτα διελύουσιν, ἀδὲ τὰ χέδροπα συμβάλλειν εἰς τὰς νέας, ἐὰν μήτε σφόδρα πρῳῖον, ὅπως μὴ ἰωλύσωσι τὴν θερινὴν νέωσιν. ἀγαθὴν δὲ οἴονται τὴν χιόνα ταῖς χειμερινὰις νέαις, καὶ ὀχὶ τὴν πάχνην εἶν· διειδέστερα γὰρ, καὶ μανῦν τὴν γῆν. καὶ ὅταν μετὰ ταῦτα πρώτους ἀρότους νεώσωσι, πάλιν ἕτερος μεταβάλλουσιν, ὅπως τὴν ἀναφυομένην πόαν ἀπολέσωσιν· εἶτα θέρει ἀρῶσι. καὶ πάλιν ὅταν μέλλωσι σπείρειν, ὑπήροσαν, ὡς οἷόν τε καθαρὸν ἐλέχθη πεποιηκότα εἶναι, καὶ πρὸ τούτου μάλιστα ἀσταλάσαι. διὸ ἡ τῆ ἀπὸ τῆ διπέλης ἐργασίαν μᾶλλον ἐπαινοῦσιν, ἢ τὴν ὀλίγα τῆ ἀρότου. δοκεῖ γὰρ πολλὰ παραποιεῖν. θετταλοὶ δ' ἰσχυρότερον ἔλκουσι διπέλης ὄργανον ἔχουσιν, ὃ καλοῦσι μισχον· ὁ μᾶλλον εἰς βάθος κατιόν, πλέω γὰρ πρόπτῃ, καὶ κατωτέρω θῶν. αὖτη μὲν ἐν τῇ χώρας ἡ κατεργασία, συμβαίνει τοῖς εἰς τοῦτα πονήσασιν, ἦσαν γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀκαταπαθεῖν. ὅσοι δ' ἂν μελανωτέρως, ἀναγκάζοντα πολλάκις καὶ σκάλλειν καὶ βοτανίζῃ, ἅτε πολλῆς πόας ἐκφυομένης. † οὔτε γὰρ ἀπόλλυται τὰ αὐέρματα. πότερα δὲ τὸ σίτου, διὰ τε τὴν ἰσχὺν, καὶ τὸ πρῶτον πάχεσθαι· ἐπεὶ πρότερον αὐξηθέντ' τὸ σίτου, πολλὰ διατραπίνεται καὶ ἀπόλυται· καὶ τὸ ὅλον οὐχ ὁμοίως βλαπτῆ τὰ αὐέρματα.

ὅταν γὰρ

26 Τὰ δ' οἰκεῖα τῆ μὲν ἐπόμβρων καὶ ψυχρᾶ, τὰ ἀνασομότατα πρὸς τῆ σιτοπυΐαν· ὁμοίως καὶ πυρῶν καὶ κριθῶν, καὶ τῶν ἄλλων· ἁρμὰ γὰρ ταῦτα. τὰ δ' ἄλλα, πλέον ὄμβρου δεῖται. καὶ τὰ μέλανα δὲ λόλικῶν. ἐὰν δὲ ξηρὰ καὶ ἐρυθρὰ, καὶ ἐν ψυχροῖς τόποις, παλίνοσα. καὶ τὰ λόλικὰ μᾶλλον ἢ μελάνων, ὅπως ἀφοιώντα πρὸς τῆ ἀπλήνεως ἢ ὑδάτων. ὥῦξεται γὰ καὶ φθίνῃ τὰ λόλικὰ μᾶλλον ἢ μελάνων. ἐν δὲ τοῖς σύγκρασίαις, τὰ αὐὰ μέσου. οἱ μὲν οὖν ὅτω διαιροῦσιν. οἱ δ' ἄλλως, ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ μὲν λεπὴ κριθοφόρος ἀμείνων· ἡ δὲ πίεφα, πυροφόρος. αὗ μὲν γὰρ ἐλαττόνος τὴ κουφότερας δίεσται τροφῆς· αὗ δὲ, πλέον καὶ σωματωδεστέρας. ἐν δὲ πυρῷ ὁ μὲν τρίμηνος ἐν τοῖς λεπογείοις καλλίων. σύμμετρος γὰρ ἡ βοφὴ, κούφη κούφοις. ὁ δὲ λυβικός, καὶ ὁ ἀραικυντίας, τὴ ὁ σραγίας, καὶ ὁ σελινούσιος, ἐν ἀγαθῇ πολύτροφοι γάρ. σημεῖον δ' ὅτι καλαμον ἔχουσι παχύ. ἁπλῶς δὲ, τὴ εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος. εἰ δ' ἐστὶς πολυχίτων, ὥσπερ ὁ θρᾴκιος, ἐν ταῖς χειμερίναις. ἀπαθὴς ἐν τοῦτο τῆ ψύχος. ὁ δὲ χαῦνος τὴ μανὸς, ὥσπερ ὁ λαγχυδίας, ἐν τοῖς ἐπόμβροις. βοφῆς γὰρ πολλῆς τὴ ὅτος δεῖται. διὸ τὴ παχυκάλαμος. ὡσαύτως δὲ τὴ ὧδε τῶν χεδροπῶν. ἡ μὲν γὰρ γλίσχρα καὶ μελάγγεως, ἐρέβινθον. ἡ δὲ λούφη, λύαμον φέρει καλλίω. σύμμετρα γὰρ ἑκατέρωτάτης. τὴ ὡὶ τῶν ἄλλων δὲ, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀεὶ πρὸς τὰ τῆ τροφῆς ἀνακτέον, συμπαραλαμβάνοντα τὴ τὰς τοῦ ἀέρος. ἡ γὰρ δύπλοῦς, καὶ ἁπλῶς ἡ δύσιεννὸς, τὰ ἀοδωνέστερα συμφέρει μᾶλλον· ἡ δ' ὠχαντία, τὰ ἰσχυρά. καὶ ἡ αὐύφαμμος δὲ τὴ πικλώδης, τὰ ὀλιγότροφα λαὶ ξυρά, καθάπερ τῶν ἀχιλλίδα. τὴ γὰρ λόλικαίνει μᾶλλον ἐκπετῆλοῦσα τὰς βοφᾶς. καὶ φέρει δὲ καὶ ῥοβάλμονα, τὰ ξηρὰ καὶ τὰ πρόσηλα· πετῆλῆ γὰρ ὁ ἥλιος μᾶλλον. ἐν δὲ τοῖς δυγείοις λαὶ πίοσιμ, ἦχ ὁμοίως. πυρὸς δὲ λειβῆς ἐν τοῖς ὁμβρώδεσιν δύσφεῖ μᾶλλον· τὴ τὸ ὅλον δὲ πᾶς τὰς ἐπομβείας ἰσχυρότατος. φέρει δὲ τὴ ἐν τοῖς ἀνώτεροις μᾶλλον. αὖτιον δὲ, ὅτι θόρμος ὢν, ἐκπέτεται διὰ τοῦτο μᾶλλον· καὶ πόθεν οὐχ ὁμοίως ὥῦληται, διὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ ἔσεσθαι ἐκ τῆ κάτου γίνεσθαι. τὸ δὲ ὅλον ἰσχυρότερός ὅτι, καὶ πρωϊαπορεῖται, τὴ ἐν τοῖς ψυχροῖς καταβάλλεται μᾶλλον. ἡ δὲ ἰσχὺς θόρμοτάτη, καὶ ἐν μᾶλλον πολυχίτωνα εἶναι. διὸ τὴ διὰ χρόνου γεωργουμένη γῆ, πυρὸς φέρει μᾶλλον, καὶ λειβάς. λατέκρατεῖ γὰρ τῆ τροφῆς ἰσχυροτέρας ὅσης ὁ πυρὸς μᾶλλον· ἐπέχει δ' οὔ. ὁμοίως ἐθέλει φέρειν μὴ ἐμπλωδέσης ἐν ὕλης. ὅτως δ' ὥστερ μανοῦται τὴ κοπεζεται. ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐν πάσαις ταύταις μεγίσαις τὴ κινοτάτοις ὅτι διαφορᾶς, ἐν τῇ ἐν χώρας φύσει, τῇ τῆ αὐερμάτων ἰσχύι τὴ ἀοδωνίᾳ, καὶ ἐν τῇ

ἐν τῇ τοῦ ἀέρος ἰρωσθ. διὸ σκεπτέον τοῦτα. χειμῶνες δὲ ὧν γινόμενοι, πανταχῆ μὲν χρήσιμοι. βίζοῦται γὰρ, καὶ διερκινῆ μᾶλλον, ὥστ' εἶτο ἔαρ σύμμετρον ἀρβίσιοτα μέγεθος. μᾶλλισα δ' ἐν ταῖς ἀγαθαῖς χώραις. τὰ γὰρ νότια, καὶ ὅταν δύθία, ταχὺ αὐασβίσλωσι τὴ πτίδοι λοχαίαν· τὴ τοῦ πρὸς ἐρυσιβώδη. τὰ δὲ πυκνόπωρα, πρότερον ἀρχεῖται τῆ μανοπώρων. ὅπ τὰ μὲν βίζοῦται, καὶ εἰς τὰ κάτω χίζεται σβᾶ τὸ ἔχειν τόπον· τὸ δ' ὕθυς εἰς τὸ ἄνω βοέχει. Χρὴ δὲ καὶ τὰ οἰκεῖα αὐέρματα πρὸς διφορίαν, καὶ τὰ νοσήματα τὰ συμβαίνοντα λαμβάνειν· οἷον, ἐρυσίβας. ἐπεὶ γὰ τοῖς λοίλοις τὴ ἀπνόοις, γίνεται τὰ † μὴ ἐρυσιβόμενα. φιαῦτα δὲ τὰ ὥῦκλινῆ ἐκ σαχνί, καὶ μὴ ὀρθά. σβᾶ ὅταν ὑ καὶ τὸ ὥῦκνῆβῆ συμφέρῃ τὸν σάχυν, ὅπως ἀρρέῃ, καὶ μὴ ἐμμύῃ τὸ ὕδωρ καὶ ἡ δρόσος. ὑπὸ κλίνεσι δὲ οἱ μακροὶ σαχυες μᾶλλον. οἱ δὲ πλατεῖς καὶ βραχεῖς, ὀρθότεροι. διὸ καὶ ἐρυσιβῶντου. ταῦτα δὲ χρήσιμα, καὶ ὧν ὁ σαχυς ἀπήρτητ πολὺ ἐκ φύλλων· ἐν γὰρ τοῖς φύλλοις ἐμμένει μᾶλλον ἢ ὑγρότης. ὥστε πλησίον μὲν ὄντες, δύθυς ἅπτῃ· πέρρω δ' οὐχ ὁμοίως. διὸ καὶ ἡ μὲν ἀχιλλαῖς λειβῆ· καὶ λόλικὴ καὶ μέλαινα, ἐρυσιβώδης· ὀρθοὶ γὰρ οἱ σαχυδ. ἡ δ' ἐτόκειθος, ἀσφαλής· ἀραιδύεται γάρ. τὰ δὲ πρόσωπα ἐκ χωείων, ἡ πόρρω ἐρυσιβοῦται. σβᾶ χαῦ τὴν λίνησιν ἀκρέεται τὴ ἀκπίπτει τὸ ὑγρόν. ἐπεὶ καὶ ὅταν ὕσωδς πνδῦμα ὦῦγένηται, τὴ πάλιν ὥῦλαμβάνῃ νύξ, ἅπορ. τὸ μὲν γὰρ διέσεσθ, ὁ δ' ἥλιος δύθυς ὦῦγῳόμβρος, ὃν ἐποίησε σῦψιν, ἀλλ' αὐξήρανε πρότερον. ἡ δ' ἐρυσίβη, ἅπερ ὅτης τις. δεῖ δὲ ἅπερ ἄνδυ θόρμότητος ἀλλοτρίας. μᾶλλισα δὲ ἐρυσιβῶται σῖτ τοῖς πανσελήνοις. διὸ καὶ τὴν σελήνῃ τῇ θόρμότητι σήπειν ἡ νυκτός. ἀδῳνέσατα δὲ καὶ ὦῦκρότατα πάνθ' ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, τὰ λόλικα ἐκ μελανων, καὶ ὦῦκ ἐκ φυῶν ὅτι τὴ ὦῦ ἐν ζώων. ὅπ μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ αὐέρματα τῆς χώρας λεπτέον, φανερὸν ἐκ πολλῶν. νοσήματα δὲ γίνεται πᾶσι τοῖς αὐέρμασιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, σβᾶ τῆ ἀσυμμετρίαν τ τροφῆς τε τὴ τ ἀνειέχοντος ἀέρος, ὅταν ἢ μ πλέιων, ἢ δὲ ἐλαττων, ὁ δὲ λαθόμβρος ἢ κατάξηρος ἄγαν, εἰ τὴ μὴ τὸν λαιρὸν αὐυγραινόμενος τύχη. τότε γὰρ τὴ οἱ σκώληκες ἐγγίνονται τοῖς ὠχροις, καὶ τοῖς λαθύροις, τὴ ἐν τοῖς πηοῖς, τὴ αἱ λάμπαι τοῖς ἐρεβίνθοις. ὅταν οἱ μὲν αὐαξηρανθῶσι, τὴ μεταξὺ ἐγγίνονται θόρμηλείαι. τ δ' ἐρεβίνθων, ὅταν ἡ ἅλμη λατακλυσθῇ τὴ αὐαγλυκανθῶσι. πανταχῆ γὰρ ἡ φύσις ζωογονεῖ, μιξαμένη πως τῇ ὑγρότητι τὸ θερμόν, καθάπερ ὕλην οὖσαν τ ὑγρότητα τῷ θερμῷ πρὸς τ πέψιν. ὃ ἐν ὑδὶ τ πυρῷ συμβαίνει, ἡ δ' οὖν σκώληκας. γίνονται γὰρ ἐν ταῖς ῥίζαις, ὅταν νόλια πλέωμ μετὰ οὖν πόρος ὦῦγένῃ. τότε γὰρ αὐυγραινομένης τ ῥίζης, τὴ τ ἀέρος ὄντος θερμοῦ, ζωοποιεῖ πως ἡ θερμότης, συοσήπασα τὴν ῥίζαν. ὁ δὲ, γνόμενος σύθυς λατεδίει. πέφυκε γὰρ ἐκ τ αὐτῶν ἐκκρίσεις ἡ γένεσις, καὶ ἡ τροφή. ἄτορος δ' ὅταν ὦῦχυθῆναι σβᾶ τὸν αὐχμὸν μὴ δύνῃ, τὸ ἐγκατακλόμδῶν ὑγρὸν ὑπὸ τ θερμοῦ, σήψεως γινομένης ἐζωοποίησεν. εἶθ' ὁμοίως ἡ βοφὴ σβᾶ τὸ κυτ. ταῦτα δ' ἔοικε τὴ ὕδι τ μηλέων, τὴ ὅλως ὦῦ τ λινδρων συμβαίνειν, ὅτα σκωληκόβρ δ' ἐνήσαντα. σβᾶ γὰρ τὸ ὀλίγον ἐᾶν τὸ ὕδωρ, τὴ μύειν ἐν τῷ δ' ἐνδρων, σῆψιν ἐποίησεν, ἀβ' ὧν ὁ σκώληξ, * ὅταν ἀφθονος ἡ τροφὴ γίνεται. τότε γὰρ τὴ ἡ ὦῦχρὸν πρὸς τὰ ἄνω διαδίδωτ, τὴ πλέιων ὅστε λατακρατεῖ, τὴ ὁ σήπετ. πᾶσα πλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνόν ὅτι καὶ τῇ ἀμπέλων. τὴ γὰρ ἐν τούτοις οἱ ἵπτες γίνονται μᾶλλον, ἅτε δ' ιυγραινομένης, τὴ τ ἀέρος γονδύοντος, εἶτ' ὀθύς ἀζεδίσι τὸ ὁμογνῶες. ὧσαύτως δὲ τὴ ὧδε τ ἐλαιῶν αἱ λαῖρται, τὴ ἐφ' ὧν ἄλλα ἐγίνετ ζῶα πρὸ τῶν Βλαῶσιν, ἢ τ ἄνθρωσιν, ἢ τὴ ὕστερον. πάντων γὰρ ἐκ πᾶς πλησίας ὅτι σωισάμενα. τῇ δ' ἀμπέλῳ μάλισα ὦῦκ συμβαίνει. διότι φύσει ὑγρόν ὅτι. τὴ ἡ ὑγρότης αὐτ, ἄχυλος καὶ ὑδατώδης. δύπαθεσατη γὰρ ἡ τοιαύτη. φιαχῦ ἢ ἀ γίνονται τὸ ὅλον ἵπτες, ὅταν δύπτυνες τε τὴ μὴ ἐνυγρος μήδ' δύτροφος ὁ τόπος ὑπάρχῃ. καὶ πρὸ μὲν νοσημάτων ἐν τοῖς ὕστερον ὦῦπλέον ῥητέον. † Ἐπερᾶν δὲ λελδύσιν οἱ μὲν πλειάδος. ξηρᾶν γὰ ἄνεμόν τε ὅσαν, σβᾶφυλαῆβῆ τὸ αὐέρμα τ ὑγιῶ. οἷόν δ' ἄμα πλειάσι λινομάναις, ὥστερ ἐν κλείθμος. ὦῦγίνεται γὰρ ὕσλατα πολλὰ τῇ ἐβδόμῃ μετὰ τὴν δύσιν. ἄειτον δὲ ἴσως ἐν ἀσφαλέσαῦν εἰς ὀργῶσαν, ἐπιφδὰν ἐμβληθῆ διὰ λαβέρδῆ, ὅπως μὴ τ ἐμβληθῆ πανῶ, μηδ' ἀμίβραχῆ καὶ ἡμίπλον, ἢν δὲ λαλῶσί ἵνες ἀμφίεργον. ἡ μὲν γὰρ ὑγρὰ ἐν πικλώδης, διαχεῖ ἐν ἐκγαλακτῆ. ἐν ἐὰν ξηρανθῆ, σωαλείφει, ἐν ὁ διασδίδωσιν. ἡ δὲ ἀμίβραχής, λατασύπτει. ποσὸν γὰρ ἐχῇ τὸ θερμὸν ἐν τὸ ὑγρόν, ὥστε λιανῆσαι μὲν, μὴ ἐκβιάσασθαι δὲ, μήδ' ἐκβλα-

σεῖν, εἰ καὶ χείρισος ὅτος ἦν ἀπόρων. ὁ γὰρ γῆν ξηρᾶς ἀπορᾶς γινόμενος, λαθὼν ὥραν ἔτους ἐκ ἀποβλυσι τὸ σπέρμα. οὗ δὲ ποδὶ προπὰς ἀπόρους, Κλείδημός φησιν ὠσφαλεῖς εἶν. λιερὰν γὰρ ὅσαν ἡ βαρεῖαν τὴν γῆν, ἀτμισώδη γίνεσθαι, καὶ ἐοικέναι ἐρίοις λακῶδες ἀζεσμένοις. ἔτι δ' ὁ σιώδης τὰς ἀτμίδας ἐκλεῖπειν, ὁ δὲ λιαπέμπειν, ἅτε θερμὸν ἐκ ἔχοσαν ἱκανὸν, ἡ ἐπαλέφειν ἐλαῖον. ἀλλὰ τὰ ὕδια δεῖ σπείρειν τοῦ προπάς. συμφέρει δὲ ἀπροσμύοις καὶ ἀραρῶσιν, σύδιας ἐπιγίνεσθαι πλείους ἡμέρας, ὅπως σβεβλασῶσι. μετὰ δὲ ταῦτα, ψυχῆ βόρεια ἡ μέτρια λεπτὰ χειμῶνος, ἰσχυρῶς ἐρριζωμένων ἤδη καταῤῥεμένων. αὐθέξεσι γὰρ μᾶλλον· ἐπεὶ πλόμενά γε βελτίω καὶ ἐγκαρπότερα. τ γὰρ ῥίζης ἰσχύσης, ἥτε προφὴ πλέων, καὶ ἡ αὔξησις μετὰ ταῦτα θάττων. τὰ γὰρ σύθνῦ αὐαῤῥέχοντα, λεπτὰ ἡ ἀδρὴ γίνεται· ἡ ἅμα πρὸ τ ὥρας λυϊσκόμενα, ἡ ἀκμὴ χόμενα φθείρει. τὸ γὰρ ὅλον ἡ πάρορος σύβροΘια, σφαλερά. διὸ καὶ ὧν τὶ μνησιν, οἱ δὲ λείρεσιν. ἀγαθὸν δὲ ἡ χιὼν, ὅταν χυμοὶ ἡ μανοὶ τὴν γῆν, βοφὴν τε πρὸ ἐχ. καὶ ἐγκατακλείσαι τὸ θερμὸν, αὔξειν τε καὶ ἰσχύν ποιεῖ τ ῥίζαν. ἡ καὶ τὸ ἀρρόμενον ἐκ ἀφανὲς, σβᾶι τὶ αἱ ψυχραὶ χῶραι, ἡ αἱ θερμαὶ, στροφοροὶ λαθάπερ ἡ ὀρθακη, ἡ ὁ ποτα- ΘΟ μὸς, καὶ ἡ λιβύη, καὶ ἡ αἴγυπτος. πῶς γὰρ τοῖς ἄλλοις ποιεῖ ὁ χειμὼν τι καὶ τὰ λαὶ ματα, λαθαπερ ἐν ταῖς λατοργασίαις ἐλέχθη τ γῆς. δεῖν δὲ ἐλαττον, ἀλλὰ πάντων μέγ κὴρ, πῶς εσος ὁ ποδιέχων αὐτὰς † πῶς σύναιρίας ὑσλάτων, ἡ βίας χειμώνων ἡ ανδυμάτων. ὁποῖα γὰρ αἂν ᾖ ταῦτα, καὶ τὰ σπέρματα ὅτως ἐκτελεῖ. ὁ καὶ ἡ πρὸ μισία λαλῶς, ἔτος φέρει, ὅ τι ἄρρεν. μέγα δὲ καὶ ἡ θέσις τ χώρας, ἡ πῶς τὰ ανδύματα καὶ τὸν ἥλιον ᾶσιν ὑπὸ τ δ' ἐν σθρων ἐλέχθη. πολλαὶ γὰρ ὅσαι λεπταὶ καὶ φαῦλοι, τελεσφόροι γίνονται, σβᾶι τὸ πῶς ταῦτα λεῖσθαι λαλῶς. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ ἀγαθὴ χώρα, ἡ χειμώνων σλεῖς πολλῶν. ἂν γὰρ σύδιαι καὶ τὰ νότια φιλιγύωσι, λιχαίως ποιοῦσιν ὡς ὠφελῦ, καὶ ἐρυσιβώδεις. ὁ δὲ χειμὼν πλώ- ζας καὶ λαρκινώσας τὰς ῥίζας, σύμμετρον εἰς τὸ ἔαρ ποιεῖ τὸ μέγεθος. ὅλως δὲ καὶ τὴν χώραν αὖ ἐργασμένην λαθεῖν, μανοῖ. σβᾶι ταύτην δὲ τὴν αἰτίαν, καὶ εἰς τὸ ἔαρ αἱ αὔξησεις τα- χεῖαι γίνονται, καὶ ἐκφύσεις καὶ τελεώσεις, ὥστε σοκεῖν μὴ ἡ λόγον ὠφελεῖσθαι τὴν γῆν τοῖς ἀλιφαῖς, ἀλλὰ καὶ πορεῖν, ὥσπερ καὶ τὰ πολιελλέποντα, ἰσχυρᾶς ῥ ὁρμῆς γιγνομέ νης, σβᾶι τὸν ἀθροισμόν. καὶ τὸ ἀερΘ ἐπικρατοῦντος, ταχεῖαι καὶ αἱ ὠφελόσεις ἡ αἱ τελεώ- σεις γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν γῆ ταῖς ῥ χώρας σβαφοραῖς ὄβι. τὰ δὲ σπέρματα, λαθαπερ ὑπὸ τὴν πυρῶν, ἐκ τὴν ὁμοίων καὶ τὴν χειρόνων λεπτῶν, ὅπως σὴ μεταβολὴ ὑπὸ τὸ βέλτιον γίνηται. λαί φησιν ἐκ ῥ ἀγαθῆς ἰσχυρότερα εἶν· διὸ ἡ ὑπὸ δύο ἔτη διαμένειν τὴν δύναμιν. εἰ ᾖ ὄΘρ ἀληθές, ὁμοίως ἂν εἴη ἡ τὸ ὠὸν τὴν φυτοδυμάτων, τὸ τὰ λάλιστα καὶ 30 ἰσχυρότατα λαμβάνειν· ὥστ' ἀμφοτέρως ἂν ἔχοι λόγον. Χρὴ δὲ καὶ ταῖς τοῦ ἀέρος αὐξω- μαλίαις πιθανέχειν. οὔτε γὰρ τὰ ἐκ τὴν σύλων καὶ πρωΐων εἰς ὀψὲ ὀψίας καὶ δυσχμέρους, ὅτε τὰ ἐκ τούτων εἰς ἐκείνας ἀρμόσῃεν. τὰ μὲν γὰρ πθοτρεῖν δοκεῖ, τὰ δ' ἀπ' αὐχμῶν ἀ- πόλλυται καὶ αὐυδρίας. ὕψια γὰρ ὄντα, βρασλεῶς τε κυίσκεται καὶ ἀρτίκτ. διὸ καὶ ὑστε ρεῖ. ταυτὸ δὲ ὄΘρ συμβαίνῃ καὶ ὧν τὴν σπερμάτων. ὅσα γὰρ σύβλασῃ, καὶ ταχὺ πραγίνε- ται, λαθαπερ τὰ προιμιώσα, σπαρέντα πρώϊα, πθοτρεῖ λαιρόν. εἰ μὴ ῥιὸν τοῦ ὄβιν, ὁ πθ λαβεῖν τ χμῶνος πθὸς τὴν ῥίζωσιν. ὥσπερ ἡ ἐν λύαμον σβᾶι ὄΘρ πρωϊαπορᾶσι, καὶ ἅμα σβᾶι τὸ Φιλεῖν αὐθέντα βρέχεσθαι ἡ αὐανθεῖν, πολὺν χρόνον. ὀψὲ γὰρ σπειρόμενος, ὁκ αὖ βρέ χοιτο. τὸ δὲ ὕδωρ ἐν αὐτῷ θεῖν, τάτῳ μὲν συμφέρει σβᾶι τ μανότητα. τῷ σίτῳ δὲ ἀσύμφο ρον, σβᾶι τὴν λεχθεῖσαν πρότερον αἰτίαν. τοῖς δὲ ἄλλοις χεδροποῖς ἀβλαβές, πλὴν ἐρεβίνθῳ· ΘΟρ δὲ ἀρλύει. λατα πλυθέισης ΘῆΘ ἄλμης, ὥσπερ συμφύρουσί τινες σρόμΘν, σφακε- λίζεται, καὶ ὑπὸ καμπῶν λατεδίεται. ζωογονεῖται γὰρ, ὥσπερ εἴρηται. βραχέντ Θ δὲ οἶνῳ τὸ σπέρματ Θ, ἥδιον σθκεῖ νοσεῖν· ὅτοῦ ὁκ ἄλογον, ἔχοντά ἶνα σθιμύτητα. διατη- ροῦσι γὰρ αὖται· τὸ γὰρ ὅλον ἐαὐ λες ἀλλοιώσας λαταβάλλ τὸ σπέρμα, λαθάπερ πρότερον ἐλέχθη, μεταβάλλειν καὶ φυτὰ καὶ σῶν λαπῶν ὁκ ἄλογον. οἷα γὰρ ἡ ἀρχὴ, τοιαῦτα καὶ τὰ ἀπ ῥ ἀρχῆς. ἔτι δ' ὁρῶμεν, ὅτι καὶ ταῖς τροφαῖς ἀλλοιούμενα, μεταβάλλειν καὶ ὅλα γένη τὴν σίνδρων· ὥσπερ ἐξ ἀγρίων ἥμερα γινόμενα, καὶ ἐκ μελαίνων λευκά. καὶ ἡ σῶν λαρ- πῶν ὁμοίως, ὥστε καὶ φέρειν αὐτὸ ποίου τι γινόμενον, ὁκ ἄτοπον ἀλλοιοῦσθαι καὶ τὴν ῥίζαν σῦν, καὶ τὸν λαυλόν, καὶ ἕκαστον τῶν λαρπῶν. ἁπλῶς δ' ὃ συμφέρει λατὰ μικρὸν ἐκ

λαρ. Gaza.

φύῃ, οὐδ' ἡλίους ὠφελαμβάνειν· ἀλλὰ ψύχη γίνεσθαι, καὶ ὠφελεῖσθαι, ὅπως μὴ ὠφελεθήμε- νον τὸ ὕδωρ ὠφελεῖν ὁ ἥλιΘ ἐρυσιβώσει, ψιλὴν ποιήσας. διὸ καὶ αἱ βροχόβολοι χῶραι, καὶ ἔγκοιλοι, καὶ ἀπνεύματοι, μᾶλλον ἐρυσιβώδεις.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ
ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Δ.

10 ΠΕΡΙ δὲ πλείους αἰτιολογήσεις τῶν φυτῶν, τούτων δὲ λοιποτάτη ποῦ σιν ἡ ἀπ' αὐτέρματος, ἢ ὅλως ἔχει αὐτέρμα καὶ λαρπόν, ἀπρόσιγον ἂν ὖς, σβατί ποτε ὁκ αὐαλλογον ἡ ἰσχὺς ἑκάστη ὅτι τ αὐσρμάτων, ἀλλ' ἀδε νεστέρα τὴν ἰσχυροτέρων· οἷον, τὰ τὴν δ' γόδρων, τ ἐπιτέφω. ἀμφοτέ ρως γ' φαίνεται τὸ ὁμολογούμενον, καὶ εἰ ἀπ' τ ἀδρωνεστέρων αὐτερμά των ἰσχυρότερα γινόμενα. τὰ γὰρ αὐτέρματα γγνᾶ τὰ δ' ἐνδρα. ῥ ἢ ἀδρενέστερα ἡ τ ἰσχυρὰ ἐκείνα σημεῖα. τὰ μὲν γὰρ ἐπίτφα ὅταν ἀπα ρῇ, διαμένῃ τὰ αὐτὰ, καὶ βροχοειδῆ σθν βαρέα. τὰ δ' ἐνδρα μεταβάλλει, καὶ χείρω ποιεῖ. καὶ τὰ μὲν ταχέως ἀποδίδωσι τ τελείωσιν, τὰ δὲ χρόνιον καὶ βραδεῖαν. καὶ αὖ πάλιν δὲ λαμβανομένων, ἰσχυρότερα γὰρ ὄντα τὰ δένδρα, βραδύτερον ἐκπίπτει σθν βαρέα. ἔτι δὲ τὰ μὲν, γῆ λεπτότητι ῥιζωμάτων καὶ ξυλώδεσιν· οἷον τὸ τ ἐλαίας, καὶ τὸ τ κοκκυμηλέας, 20 καὶ τὰ τ ἀπίδ, καὶ ἀμπέλα, καὶ μηλέας. χνία δὲ γῆ ξυλώδεσι, τὰ δ' αὐτὰ πάλιν γῆ ποδι καρπίοις ζαρκώδεσι, καὶ ὅλως ὅζα λάρυον γόντες ἔχει ῥ ζαρκός· τὰ δὲ τ σίτα γυμνὰ, καὶ μᾶλ λισα τὸ πυρὸ καὶ τ λριθῆς. εἰ δὲ μὴ, χιτῶσί γε ποδίεται; λεπτοῖς. ἀεὶ δὲ τὸ ἀδρενέστερον ἡ φύ σις εἰς πλέω τίθεται φυλακλύ. αἱ ἢ ὧν ἀπορίαι σχεδὸν αἱ αὐταί. δεῖ δ' ἢ λαβεῖν πῶς αὐτὰς ἀρχὴν τλύσδε· τὸ αὐτέρμα μὴ μόνον ἔχειν δύναμιν τ ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τ πάσχειν. ὅπερ ἡ ἐν τ πάντων τὴν φύσεως, ἀλληθές. καὶ λατ' αὐτὴ δὲ τὴν γένεσιν ἀμφοῖν ἔοιν τὴν ἐνέργειαν, καὶ πρόπορ ζυᾶ ὀχ ἥπερ ὄΘῆ πάσχειν. τότε γὰρ καὶ ἡ γῆ ὅῖς αὐτέρμασι διπέσται δύναμις, οἷον διαθερμαινομένων. διὸ καὶ ὁ πάντα βλασαίνει ῆ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· ἀλλ' ὅταν ἡ αἰτία τ 30 ἀέρος λατάχῃ λρᾶσις. ὑπακειμένη δὲ τότο, φανερὸν ὡς ὁκ ἰσχύος, ἀλλ' ἀδρωνέας μᾶλλον ἡ ταχυβλασία. τὸ γὰρ ἀδρωνες, δύπαθέσερον εἰς τὸ παθεῖν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ποδὶ τ τε λῶσεως· τὰ ἀδρωνέστερα ῥᾶον ἐκτελεώζαδαι, καὶ τῷ ποδιέχοντι καὶ ταῖς τῶ αὐταῖς ἀρχαῖς. 30 ὃ καὶ ποδὶ ζώων ὄβιν. ἀεὶ γοῦν τὰ ἰσχυρότερα, χρονιώτερας ὡς ἐπίπαν ποιεῖται καὶ τὰς λυή σεις καὶ τὰς βοφάς. ἅμα δ' ὥσπερ, ἐαὐ τὰ μὲν αὐτῷ τῷ χμῶνος σπέρματος γγνόμενα σώ ματα ἐδὲ μικρὸν ὑπόκειται, τὰ δὲ ῥ ὄγκοις μείζοσιν, οἱ λατανα λίσκουσι καὶ ἀνλαπῶσιν εἰς ἑαυτὰς τὰς τροφάς. ὥσπερ τὰ μὲν ὀλιγόκαρπα, τὰ δὲ ὅλως ἄκαρπα ποιεῖ, ὡς ὑπὸ τὴν ζώων συμβαίνῃ, τὴν ἐκπαχυομένων ἡ δυτροφουμένων. τῷ μὲν οὖν θᾶττον ἐκτελεῖν, ὀχ ἡ ἰσχύς, ἀλλὰ ταῦτα τὰ αἴτια· διὸ καὶ πολυγονώτερα. λαί βοι τάχ' ἄν τις αὐτέσποι πρὸ τὴν πλήθυς, φαίσκων πλέω τὰ ἀπ' τὴν σίνδρων εἶναι· πολλὰ γὰρ ἕκαστον ἔχει τὴν ποδικαρπίων. τὸ δὲ λῳόδρον ἀφ' ἑνὸς γεγγνᾶσθαι σπέρματος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ ἐλαφρότερα, καὶ οἷον ἀπερτημένα αὖ φανέν. τὸ δὲ μὴ δύνασθαι πρεῖν τὰ γόνι, μᾶλ' ὁμοιοῦ, ἐπ' ἀμφοῖν ὧ ἔχοι τὸ αὔπορ· ἡ ὄΘ πλέω χρόνῳ τὰ ῥ γῆς μᾶλλον λατακρατεῖσθαι, ἡ ὄΘ σὺν σωμαλικὸς 40 ὄγκος ἀποσπᾶν. ὁ γὰρ καὶ τ ἀκαρπίας αὔπορ, καὶ ῥ λακοκαρπίας σύλογος. φανερουμέ νης δὲ ῥ ὑστέρητ Θ ἡ ῥ σὺτροφίας, μεταβάλλουσι. τὰ δ' ἐπίτφα βραχὺ ἶνα χρόνον ἐν τῇ γῇ γίνεται, καὶ ὀλίγων ἔλκει τροφῶν· διὸ καὶ ὁκ ἀδύνατ μιᾶς σπορᾶς τὴν γῆν, ἀλλὰ τ πρώτων. τότε γὰρ ποιεῖται τὰς μεταβολάς. ὥσθ' ὅπερ ἐκείνοις σβᾶι τὸ πλήθ Θ ῥ τροφῆς σύθυς ὄΘρ τοῖς σπέρμασι χρονιωθεῖσι λατὰ λόγον· πλὴν ὅτι τὰ μὲν εἰς τὸ χεῖρον αἰεὶ μετα βάλλει, τὰ δὲ καὶ ὧν τὸ βέλτιον, ἐαὐ ἡ χώρα τοιαύτη καὶ ὁ ἀὴρ. ἀλλὰ δὴ ὄΘρ μὲν ἔτρον. εἰς ἄλλο δ' ὅλως ἀδύνατον γγνΘ τὰ μάλιστα τῶν σπερμάτων, καὶ ἰσχυρότερα, λαθαπερ ὁ πυρὸς καὶ ἡ λριθὴ· μόνα γὰρ ἀδιαιροῦντα. μᾶλλον δ' ὁ πυρὸς, ἰσχυρότερον ὤν. ὥστε καὶ ὄΘρ ὁμολογούμενον, τὸ πλέω βοφὴν ἔλκειν. ὁ γὰρ θέρμΘ, ὥσπερ ἄπεπτον τὸ ὅλον. τὰ μὴ

ὧν ἡμῖν τὴν βλάστησιν, ᾗ τόπος ἂν εἴη. πῶς δὲ τὰ ἔξω διαμονὴν φυτευομένων, ἄλλοις μὲν
2 ἄλλως συμβαίνει τῶν χρόνων. Οὐ μὴν ἀλλ' ὅλ' ἄλογον, ἐνιαι πῶτορεῖν τ' ἀγγειοκάρ-
εις τὴν φθορὰν· οἷον ὅσα γ' ἀδιακρίτως δεῖ ζαρκώδεσιν, οἷον ὅταν χωρεδῇ ἢ ἀπῇ. γυμνὸν
γὰρ, ἀναξηραίνεται ὑπὸ θνήσκει. τὰ δὲ γ' ὀρμαυλικοῖς, καὶ μὴ χωριζόμενα· ὑγρὰ γὰρ ὑγρότερα,
ὑπὸ παρεισπίπτῃ τὸν ἀέρα. μᾶλιστα δὲ διαμένει τὰ γ' ξυλώδεσι, καὶ τούτων ὅσα ὠφελον τὸ
λείψυφος ἔχει, ὑπὸ αὐτὰ λιπαρά· ἔλαθε γὰρ τὰ ἄφυα τὰ ἡρακλεωτικά. πλὴν ἐκπικρότατα.
τὰ δ' ἀμύγδαλα ἐλαττον χρόνον· ἐλάχιστον δὲ τὰ βασιλικὰ μόνον· μανώτατον γὰρ τὸ φοιρίξ,
ὑπὸ ἧκιστα συμφυές. διαμένει δὲ ὑπὸ τὸ ζαρκώδεσι τὰ
εἰναρπίοις, χρονιώτατον δὲ τὸ φοίνικος, ἅτε ξηρότατον ὂν ὑπὸ πυκνόν. τὰ μὲν οὖν ἄνθρωπον,
σχεδὸν ταύτας τὰς αἰτίας, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον διαμένει. χειρίστου δὲ ὑπὸ τὰ ἄνθρωπον σῖτα δίδωσι 10
σχεδὸν πρὸς πλησίας αἰτίας. ἢ γὰρ ἔδεσι ποδιέχεσθαι πλέοσι χυτώδεσιν ἢ σβαμονὴ, ἔλαθε δὲ ὁ λιγ-
γρὸς· ἢ ἔδεσι λίπος ἔχει, ὥσπερ τὸ σύζαμον· ἢ τῷ δριμύτητά τινα ὑπὸ πικρότητα χυλοῦ, ἔλαθε
πρὸς ὁ θέρμος. καὶ ὁ ἐρέβινθος. ἀλλ' ὅγε ἐρέβινθος μέλας γίνεται σχεδὸν φθειρόμενος. ὁ δὲ πυρὸς,
μᾶλλον δ' λευκὸς καὶ ἄνθρωπον, σχεδὸν τὸ θερμότερον ἐστὶν, καὶ χιτῶνας ἔχειν πλείους. ἢ γὰρ
ὧν λευκὴ, ἔλαθε ὥσπερ γυμνόν. τὰ δὲ χειροποίητα, παχέα μὲν ὑπὸ λεπτὰ φύσιν· ἀλλὰ μανὰ, γλυκύ-
τητά τινα ἔχοντα φαίνεται. ὀχλεῖ δὲ σχεδὸν σ' αἷμα τοῦτο τὸ φθορᾶς. διὸ καὶ ὁ λιμὸς ὑπὸ ὧχρος
τάχιστα κόπτει. τοῦχα δ' ἀληθὲς ἂν εἰπεῖν, ὡς ᾗ τὰς χώρας. ὑπὸ ἀπόλωνία γοῦν τῇ πε-
ὲι τὸν ἰόνιον, πολλὰ φασιν ἔτη διαμένειν σῦν λυκάμυς πολλὰ δὲ ὑπὸ πρὸς λύζικον. ἀλλὰ πε-
ὲι μὲν ᾗ τούτων διαμονῆς, καὶ τὸ ὅλον ᾗ φύσεως, τοῦχ' ἂν ὑπὸ τοῖς ὕσδρον ὧν πλέον ῥη-
3 θέιη. πῶς δὲ τὰ ὑπὸ λίνθρωπον συγκεινόμενα, παῦτας ἔχει τὰς διαφορὰς. Ἐν δὲ τοῖς ὑπὸ 20
λαχανωδῶν, τὰ μὲν ἄλμα τὴν ὀμοίωσιν ἀκριδίσωσι. ῥᾴφανος γὰρ, καὶ ἄλλ' ἄπλα ×. διὸ
καὶ γὰρ ἄλμα λυκὶ καὶ σφηνειώτερα. τὰς δ' ἐκφύσεις πλέον ἀλλήλων, ὅτι τοῦτα πᾶσαλ-
λάττειν ὑπὸ σιτηρῶν. τὰ μὲν γὰρ τριτοῖα διαβλαστάνει, ἔλαθε πρὸ ὠνίμου, σίκυος, ἰσολοκύν
θη· τὰ δὲ πεμπταῖα, ἢ ἑκταῖα. τὰ δὲ ἑβδομαῖα καὶ δεκαταῖα, ἔλαθε πρὸ ῥᾳδίου. τὸ δ' σέλινον
πεντεκαιδεκαταῖον, σφίακοῦ δὲ ἑβδομηκονταῖον· λυσφυέστατον γὰρ ὑπὸ πάντων. λυσφυὲς δὲ
καὶ τὸ ῥοιάνου· οὐ γὰρ βλασαίνει, μὴ βρεχθὲν. αἰτία δ' ἡ σκληρότης· ὥσπερ γὰρ ξυλῶδες
ὅτι τὸ πυδιέχον. ἡ δὲ τῶν τευτλίων εὐθηνία, ὑπὸ τὰ μὲν ὕσδρον μίωος ὠπέλασαίνει, τὰ
δὲ λυοῖν, τὰ δὲ πλέοσι, τὰ δὲ καὶ φίαυτῷ· σημαίνειν δὲ ἔοικε ὑπὸ ἀσθρμάτων αὐτῶν ἀτε-
ραμονότητά τινα πῶς τὴν βλάστησιν. τὰ δὲ θερινὰ ἀσθρόμνια, ἁπλοῦν ὡς διὰ ἀδένεια· διὸ
ταχύ τε παραγίνεται· καὶ ταύτην τὴν ὥραν φύεται, φθείρῃ οὐ δυνάμενα τὸν χειμῶνα τὰ
μὴν ὄντα ξηρὰ, ἔλαθε πρὸ καὶ τὸ ὠνιμον· τὰ δ' ὑγρὰ ὑπὸ ψυχρὰ, ἔλαθε πρὸ σίκυος καὶ ἡ ἀν-
θρακχνη. θαυμαστὸν δ' ἂν δόξειε τὸ τῶν ἀβροτόνου μᾶλιστα, διότι θερμὸν ὂν τὴν ἀλίαν
διώκει· αἰτία δὲ ἡ ἀδένεια. πῶς ἄμφω γὰρ ἀδυνεῖ, ὑπὸ πῶς σὺν χλωδνας ὑπὸ πῶς τὰ ἰαύμα
τα. τὸ δ' ὅλον, οὐκ ἔοικεν ἡ θερμότης μᾶλιστα δύβλαστεῖν. εἴπερ θερμὰ, τὰ δριμέα. ὑπὸ γὰρ
τὸ πράσον, καὶ τὸ γήτειον, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ θύμβρα, ὑπὸ ἡ ὀρίγανος. δυσβλαστῆ. δι' ἃ γὰρ ἔ-
χειν τινὰ ὑγρότητα, καὶ ὀχ ἥπιον, ἀλλὰ μᾶλλον ἴσως δύκρασίαν τὸ δύβλαστες, πῶς τὸ πτιεῖν
καὶ πάσχειν. ὅλως δ' ὡς γ' γνέι λαβεῖν, ξηρότητα ὑπὸ ἀσθρμάτων τὰ σφακωμαλικὰ, καὶ
τὰ ὑπὸ λαχανῶν· ὅθεν καὶ τάχιστα τὰς ἰκμάδας ἕλκει. διὸ καὶ ἱρεμαντίσιν αὐτὰ, καὶ οὐ
ῥαίνεσι τὰ οἰκήματα, οὐδ' ὕλωρ εἰσφέρουσιν ἁπλῶς. ἡ δὲ διαμονὴ θησαυριζομένη, πρόσ-
τε σὺν ἀσθρος, καὶ πῶς τὰς ἄλμας χρείας· πᾶ πλήσια καὶ τοῖς σιτηροῖς γόνιμα μᾶλλει εἰς τε- 40
τραετίαν μᾶλιστα. χρήσιμα δὲ πῶς τἄλμα πλείω χρόνον, ὥσπερ ὁ σὶτ Θ εἰς τροφὴ· καὶ
ὅσα δὲ λατὰ λόγου, ὥσπερ καὶ τοῖς ζώοις πρῶτον ἀπολιπεῖν τὴν τ' γονῆς. καὶ γὰρ γ' τού-
τοις ἡ ἀρχὴ τὸ γνωεῖν, ὅπερ ἂν τις ὡς πέρας θείη· τὸ δὲ λοιπὸν, ὡς τροφὴ καὶ ὕλῃ πῶ-
σκητημάλλω. ἀλλὰ τὸ ὅλον ἰαλεῖται σπέρμα. διὸ καὶ ζῆν αὐτὰ φασι, καὶ μὴ ζῆν, ὅταν
τὰ ὠὰ λιαμάνῃ ταύτῃ, ἢ φθαρείη, ἔλαθάπερ καὶ † τὰ ἔα. συμβαίνει δὲ τοῦτο καὶ τοῖς βαλα-
νώδεσι, καὶ τοῖς ἄλλοις. εἰς βλάστησιν δὲ τὰ γῆα τῶν νέων οὐκ ἄλογον εἶναι βέλτιω,
ξωτικώτατα τε καὶ οἷον αὐτὰ αὐτῶν ὄντα μᾶλλον. πρόσεσι γάρ πως καὶ τούτων τοι-
ψις, ἀποπνιγόσαντ Θ τοῦ ἀλλοτρίου. χρονιζομένου δέ, παλιν ὑπέρας καὶ φθίσις.
πόθι δὲ τὸ ἐκκαυλεῖν, τοχιστα μὲν τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων, ὡς ἰχυροτάτων. τε-

† coniarum Cr.] X—

† g. f. imbecillitate calamitas accessit Cr. † M Cr.

Abrotonum (ει) (θ) (α)

τὰ ὠὰ

λέωσις

λέωσις γὰρ πῆς ἐκκαύλησις, εἰπερ ὁ λαρπὸς τέλ Θ, οὐκ ἄλογον. λδυτέρα δὲ ἡ ἐκ τῶν πα
λαιοτέρων· καὶ γὰρ ἐκ τούτων οἷον λαθαρωτέρα πῆς καὶ πλέων ἡ δυάμις. γ' δὲ τοῖς νέοις
αὐαμεμιγμένη, ὑπὸ τὸ πλέον εἰς τὴν βοφὴν ἄγαλα, λαθάπερ γ' ζοῖς ἄλλοις. αἰεὶ γὰρ ὀψιαίτερα
τὰ πολύτροφα. διὸ καὶ ἐν μὴ τὰ ἀπὸ τῶν ἀκμαζόντων ἐκκαυλεῖ πρῶτα, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τ' πα
λαιοτέρων, οὐκ ἄλογον. πρὸς οὖν δὴ ὑπὸ αὐπλέγεσί τινες, ἐκκαυλεῖν γάρ φασι τὰ ἀδυνέσ-
τερα μᾶλλον, ὥσπερ ὧδὶ τῶν λαχανῶν. ἄτοπον δὲ, ὅτι δύπαθέστερα τε ὑπὸ ἐλαττον βοφὴν ἔχοντα
τελειοῖ. τὸ δὲ ἐκκαυλεῖν, ὥσπερ τελείωσιν. διὸ λάκτῶν δ' γόνερων τὰ πρόδυτρα, θᾶττον
ὠέπει καὶ μᾶλλον σὺν λαρπύς· τὰ δὲ γ' ἀκμῆ, πλείους μὲν ὑπὸ λαλλίους ἔχει, βραδύτερον
δὲ. φαίνεται δ' οὐδὲ τοῦτο ἀληθὲς, ὅτι ταχυγονώτερα τὰ παλαιότερα. μιμίχθαι γὰρ τι
10 γ' τοῖς ὠπέμασι λοκᾶ, οἷον ὕλη ὑπὸ τροφὴ ταῖς ἀρχαῖς, ὑπὸ δεῖ πῶς κατειργάσθαι πρότερον
ἢ εἰς τὴν βλάστησιν ἐλθεῖν. εἰπ δ' ἂν λάκεῖνα λέγῃ πρός γε τὸ λαυλεῖν, ὡς ἧττον ῥιζουμένων
ὧν παλαιῶν. εἰς δὲ τὸ αὐξάμαλον φερόμενον, ταχεῖαν ποιεῖ τὴν τελείωσιν· ὥσπερ ἀγελοῦ
καὶ ὧδὶ ὧν ὀλιγοχρονίων πάντων ὄντ. λαθάπερ καὶ ὧδὶ τ' τριμμύνων λέγετ'. τῶν δὲ χρόνους
διηνεκῶς καὶ τὰς ἀκμὰς, λατὰ τὰς φύσεις ἑκάστων ληπτέον. ἀλλὰ γὰρ τοῦτα μὲν ὁμοιό-
τητά τινα ἔχ. τὰ δ' ἴδια λαθ' ἕκαστον γένΘ αὐτὰ λαθ' αὐτὰ λέγουσιν ὧδὶ πλέον. ῥη-
τέον δὲ τοῖς ὑπὸ λίνθρωπον καὶ πῶς αὐτὰ καὶ πῶς τὰ ἄλμα θεωροῦσιν. Ἄτοπον δ' ἂν δόξειε, καὶ ἄμα θαυμαστὸν, εἰ ἀπὸ ὑπὸ ἀπλῶν ἐνια γνωρῖ· καὶ ταῦτα, λίνθρωπον φύσεις μεγάλας 4
οὕτως· οἷον, ἰτέας καὶ πτελέας. ἀπλὲς γὰρ τὸ ὠμόν. ἆρ' οὖν εἰπερ τοῦτ' ἀληθὲς, διαιρετέον
τὴν πλότητα, τὴν τε πῶς ἡμᾶς, καὶ πῶς τὴν γένεσιν. ἡ μὲν γὰρ πῶς τροφὴν, ἡ δὲ πῶς
δυάμιν τοῦ γεννᾶν. ἔνια δὲ ἄτροφα· γεννικὰ δὲ τὰ δ' ἴσως ἀναπλιν. τάχα δ' ἐκείνη.
πῶς δὲ τὰ νῦν ἡ διαίρεσις, ὅτι τὴν ὠφιν λιθέμεθα χρώμασι καὶ χυλοῖς ὑπὸ πυκνότητι καὶ
τοῖς ῥοιστοις. ἐπεὶ τόγ' ἐδώλιμον ὑπάρχει καὶ τοῖς ζ' παλαιαῖς, καὶ ἄλλοις. ἀλλ' ὅ ΘΕ λύ
ειον, ἀλλὰ τὸ γεννᾶν. ἕκαστον γὰρ τὸ ἔργον λρίνεται, καὶ τοῦτα μὲν ὡς πῶς ὑπάθεσιν.

Ἐκεῖνο δὲ ἀποπώτατον, εἰ τελευμένα γένους τινὸς, ἄγονα γίνεται τὸ ὅλον, λαί ῥιζ ἀπ' 5
ἀπέρματος γινομένη τὴν λιγνίδρα· λαθάπερ ὧδὶ τ' λυπαρίτου. τὸ γὰρ ἄῤῥεν γγνΘ ὅλως ἄ-
γονον, πολλὰ δὲ καὶ πῶν θηλειῶν· ἐπεὶ τόγε μὴ λαπτοφορεῖν γίαι πῶν ὁμογνῶν, ἧττον ἄτο-
πον. ὑπὸ πάλιν ὧδὶ πῶν αὐτομάτων, αὐτὸ ὠπεωθεν ἄγονον. ἀλλ' ἴσως τοῦτό γε καὶ αὐαγ-
καῖον. τὸ δὲ μηδὲν ὅλως γόνιμον, ὥσπερ ἐλέγχει τὴν φύσιν, ὅτι ὑπὸ μάτην· ὃ ὑπὸ ἡμῖν ὑπογω-
ατίον πρὸς τὰ πρότερον. καὶ τὰ μὲν ζ' πελέας ἀμφισβητούμενα, ὑπὸ ζ' ἰτέας. ὁ δ' ἐξε-
10 νεὸς ὁμολογουμένως γεννᾶ, (ὑπὸ ἄπεπον εἰς τὴν ἡμετέραν τροφήν). γεννᾶ δὲ καὶ τὸ θῦ Cr. omisi
μον ἄνθος, ὑπὸ ἄλλων, ἃ πρὸς τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν ἀφανῆ. τὸ δ' ἄνθΘ μόνον φανερόν. ἀλ
λὰ τὰ μὲν πῶν ἀργῶν ἴσως τε, καὶ ἄλλας ἴσως ἀπορίας ἔχ. καὶ γὰρ τὸ πρὶ τοὺς φοίνι-
κας, ἄπορον, ὑπὸ λόγου δεόμενον. ὑπὸ τοῦτος ἀμφισβητεῖ τινῶν εἶναι τὰ σπέρματα, λαθά-
περ καὶ ζ' λυπαρίτου. τὰ γὰρ τοιαῦτα δίδωσί τινα ἔννοιαν, λαὶ τοὺς τὸ μὴ ἔχειν ἐνιαι
τροφὴν πῶς ἑαυτοῖς. πάλιν ἴσως ἄλλοις ἄλλα ὑπὸ ὕλη καὶ τροφή· ὑπὸ ἱκανόν πσιν, αὐ ἔχει
τὸ διατηρῆσον. τοὺς δὲ τῶν σιτηρῶν, καὶ ὅλως πῶν ἐπετείων, ἀε μὲν τοιαῦτα διαφορὰς
ῥάους· οἷον, αἱ λατὰ τὰς βλαστήσεις, καὶ τελειώσεις, καὶ τὰ λοιπὰ πάθη τὰ συμβαίνοντα
τοῖς τοιούτοις. Περὶ δὲ ζ' ἀλλαγῆς εἰς ἕτερον γγνΘ, ὥσπερ ἐκ πυρῶν εἰς αἵρας, καὶ 6
εἰ μὴ πάλιν πῶν αἵρων εἰς πυρούς, ὑπὸ πῶν ζειῶν εἰς βρόμον, ἄτοπον αὐ Θ δὲ συμβαί-
νοντα τῷ ὁμοίῳ. μόνα γὰρ δ' ἂν ταῦτα μεταβάλλει πῶν σπερμάτων φύσεις ὧς. ὁ γὰρ ἐκ ζ' τί-
φης ὑπὸ τῆς ζειᾶς πυρὸς, παρασκευῆ πως ὑπὸ τέχνη, λαθάπερ οἱ τὰ σπέρματα πᾶ βρέχοντες
εἰς τὴν γλύκανσιν. ἄτοπον δὲ, πῶς τὰ μόνα ὑπὸ ὅτι ἰσχυρότερα ὄντα τ' χεσ' ροπῶν εἴη.
ὁ γὰρ ἀδυνὲς, δύφθαρτότερον. φθορὰ δὲ πῆς ἡ ἕκτασις, ὑπὸ μᾶλλον πυρὸς ἢ λειβὴ ἰσχυρότε-
ρον. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἰσχυρότερα, εἰς τὸ ἀδυνέστερον μεταβάλλ. ἡ δὲ αἵρα, ὑπὸ πυρεῦ ὑπὸ λειβῆς
ἰσχυρότερον, ὥσΘ ἅμα συμβαίνει, ὑπὸ τὸ παρὰ φύσιν τοῦ λατὰ φύσιν ἰσχυρότερον. ἡ δὲ σλα-
φθορὰ καὶ ἡ μεταβολὴ δυοῖν θατέρου, ἢ γ' τοῖς σπέρμασιν, ἢ γ' τῇ χλόῃ. σπέρματ Θ
μὲν οὖν γαλακτωσις, σῆψις, ὅλως διαχυσις· ὧν οὐδὲν φύσῃ. μόνη δὲ χλόη ῥίζωθέντων
ἤδη. τὰς δὲ ῥίζας μεταβάλλειν ἄτοπον. ὅθεν διὰ τοῖς τοιούτοις πόδιτεπεισμένοι ἔνιοι ὡς ἀ-
λόγοις, ὅλως οὐδὲ γίνεσθαί φασι τὴν ἔκτασιν, ἀλλ' ὑπὸ ὀμβρίας φύεσθαι καὶ συνίστα-
σθαι τὴν

λέωσις

γὰρ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων ἐπὶ τῶν φυτῶν ἐπὶ τῶν ἀψύχων. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶ

τακλειομένη ἡ θρμότης ἐκπίπτῃ τὴν τροφὴν ἢ ὠλαττᾶται, καὶ διὰ αὐτὴν δὴν ἡ ξηρὰ ἀεὶ δεῖται τοῦτα πεφυκότων ἡ τότε τελεσθῆναι, καὶ ἅμα λαμβανόντων τροφὴν ὀκ ὠμὴν, ἀλλὰ πεπεπομένην ὑπὸ τ' ἰκμάδος καὶ τ' ῥίζων. ἔτι δὲ δὴν ἡ ὥρα μία ἐς ἡ πέψις καὶ τελείωσις ἁπάντων, ἐν' ὑπὸ δὴν ἔξω. συμβαίνῃ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ μὲν ἡβῃ φύσιν, τὸ δὲ γῆρᾳ φύσιν· καὶ τοῦτ' ἰσχύοντος ἐπὶ τοῦ φυτοῦ, καὶ ὁ πολλὰ μεβαινόντων τὰ ὥρα πρὸς τὴν πέψιν· πλὴν ἐ ἐς λέγοι, ὅτι πρόεκπιπλᾷ τὰ ἀτέρματα τὰ πρὶν τελεσθῆναι, διὰ τὸ τὴν φύσιν ἔχειν ἀδυνῆ. συμβαίνειν μὲν δὴ ὅπερ, καὶ πολὺ πρότερα καὶ τ' λιρίθων, ὥστε λοιπὸν ἐσάναι τ' λάλαμον. τ' τότε τ' ἓν ἐς τὴν ὀσίαν ἀνακτέον. καὶ τὸ συνεκτρέφεσθαι δὲ καὶ τελεῖσθαι τοῖς πολιέχεσιν, ὀκ ἄλογον. ἐπεὶ τόγε διαμένειν ἀπαθὲς, ἄλλως τε καὶ ἐν χιτῶσι τοσούτοις, ἦπερ θαυμασόν. πολλὰ δ' ἂν γᾶν φαίνεσθαι, διαβάπερ ἐλέχθη, καὶ τ' ἄλλων· μᾶλλον δὲ ἁπάντα διατηρέμενα πρὸς τὴν οἰκείαν ὥραν. ἐκεῖνο γὰρ ἔτι θαυμασιώτερον, ὅπερ ἔρηται πολλὰ τοῦτ' ἐν λίῳ, ὅτι ὁ μόνον ἐν μικρῷ καὶ ἀνοίᾳ καὶ πρισίᾳ ὕστερον, ἀλλ' ἐνίοτε διαβλασταίνει ἀνά, καὶ ταῦτα βρεχομένου καὶ λιπαινομένου τοῦ τόπου. εἶτα δὲ καὶ τὸ τοῦ λωτοῦ ἀπέρμα τοιοῦτον, ἢ τόγε πολιέχον ἧττον, διὰ τὸ μὴ δύχωρεῖσθαι ἐν, μὴ δ' ὁμοίως ἀποβιώνεσθαι. τὸ δὲ τοῦ βολβοῦ, καὶ δὴ μεγέθη διαφορον. σκεπτέον δ' ὥσπερ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὅτως ἐνία δυσφυῆ δὲ ἁπορώτατον τε, ὥστε πολλοῖς ὕστερον χρόνοις αὐξάνειν, δηλονότι ταῦτα πέπεπται καὶ τελειοῦται πρὸς τὴν βλάσησιν ὑπ' τῆ γῆ. διὸ καὶ αὐτὰ ἂς αὖ ἔτη σωβργῶζα πίσις. αὖξβαίνει δ' αὐτῇ τὸ καὶ πρότερ λεχθὲν, ὅτι καὶ τελειοῦταί τινα διὰ τὴν πρόσφυσιν, ἃ καὶ ἀπερόμενα διαβλασαὶ πα ραχρῆμα. μεῖον δ' ἔτι καὶ τοῦ πρὸ τὰ ἀτέρματα καὶ οὐ λιαπρὸς ἀπερημάτων, ἐχ' ὑπὸ πίπτοντα δὲ ὑπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην, τὸ πόει τὸ λωτὸν συμβαῖνον. ὅτι δὲ ὅτι δίενδρον, ἀπερόμοιον ἔχον τὸν λαρπὸν τοῦ λωτοῦ. καὶ τὸ πόει τὸν λιθύμαλλον καὶ τὸ πόδ' τὴν μυρτίτην καλάμινον. ὅτι δ' ὁ δίενδρον, ἄλλα θαλμνος ὢν γειόκαλος· ἀμφότερα γὰρ τοῦτα φασι παρὰ μὲν θ φέρειν ἐκατέρων τῶν βλαστῶν. ὥστ' ἀνάγκη πρὸ μερισμὸν τῶν λιπάμενον τοῖς ῥίζαις ποιεῖν. ἀλλὰ πόει μὲν τούτων, ὠσκεπτέον. Τῶν δὲ σιτερῶν ἀπερμάτων, εἴ λιθδ' διαφοραὶ διὰ τὴν ἔκφυσιν ἢ ὅτι λαρποῦς ἢ τὴν ἄλλην ὀσίαν, δεῖ πειρᾶσθαι λέγειν. οἷον ὅτι πυρὸς μὲν καὶ λιρίθη καὶ τὰ ὁμοια πρόρρεῖ· τὰ δὲ χεδροπὰ, πρὸς τὸ ἔαρ, πλὴν λυαλμον καὶ θέρμ. ὅτι γὰρ ποιῆσιν, ὅτι τὰ μὲν σιτώδη ῥιζοῦται διὰ τὸ ἐαρ, πρὸς τὸ μονόκωλα γίνεσθαι, διὰ ἀναφορᾶς δύθυς ἄνω γινομένης. ῥιζοῦται δὲ διὰ τεχόμενα καὶ πλεύμενα τοῖς χειμῶσιν, ὥστε πολλὰς ἀρχὰς λαμβάνειν διὰ βλάσης. τὰ δὲ χεδροπὰ μονόῤῥιζά τε καὶ ἰσχυρόῤῥιζα, καὶ δύθυς τὴν ὁρμὴν ἄνω ποιούμενα, πρόσφορως ἔχει τῇ ὥρᾳ· τὸ γὰρ πολὺ διὰ φύσεως γὰρ δεῖ ἀέρι. τὸν δὲ λύαμον ὡραϊζαροῦσιν, ὥσπερ ἔρηται, διὰ τὴν ἀδυνῆ, ὅπως ῥιζωθεὶς γὰρ ταῖς εὐδίαις. αὐτέχει τοῖς χειμῶσι. τὸν δ' αὖ θέρμον εὐθὺς ἀπὸ διὰ ἄλω· διὸ καὶ λαταβληθεὶς θθρμῆς ἔτι οὖσης διὰ γῆς, λαπβλασὴς γίνεται. τύφυ δ' αἴτιον, ὅτι ἀτόραμον φύσει, καὶ ὥσπερ ἄπεπον· διὸ καὶ ἡ πικρότης. διότι πολλῆς λέγεται θθρμότητ· ἐαὶ μὲν οὖν πρόβλθη τὴν ἐκ διὰ χώρας, διώπται λατόραβδῶται καὶ δύβλασεῖ. εἰ δὲ μὴ, λαπβλασεῖ. καὶ παρόμοιον τὸ ξυμβαῖνον, ὥσπερ εἴ τις ὀλίγῳ πυρὶ τὸ ἰσχυρότατον ἐκεῖνο ὀπῶν ὠχειροῖ. διὰ τοῦτο δ' ἔοικεν οὐδὲ τὴν ἀγαθὴν χώραν φιλεῖν, ἀλλὰ τὴν ὑφαμμον· εὐθρμοτέρα γὰρ αὕτη, καὶ οἷον εὐκατέργαστος. καὶ λεύπεδα ἐκ ἐθέλει λατὰ βολβους, ἀλλ' ὠπολῆς, ὅπως μᾶλλον ἀπολοβῇ διὰ θθρμότητ·, καὶ πολυμότερ· καὶ μετέωρ· ὠὐ ἐκλασαὴ καὶ λαβίσῃ τὴν ῥίζαν. ἡ τὰ μὲν πιαῦτα χρεὼ ὁμ ὥσπερ γεωργικά. τὰ δὲ αὖ διὰ φύσεως· οἷον ὅτι δὴν μὲν χεδροπὸν ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους ἦτε ῥίζα καὶ ὁ ἔαρ πὸς ἐκβλασαίει. καὶ τὸ μὲν εὐθὺς ἄνω, τὸ δὲ λάτω νδύει καὶ ὁρμᾷ. πυρὸν δὲ καὶ λειθῆς, ἡ ὅλως δὴν σιτωδῶν, διὰ ἑκατέρων τῶν ἄκρων. ἀπὸ μὲν τοῦ πυχέ· καὶ πρὸς τῷ σωχνὶ πρὸσπέφυκεν ἡ ῥίζα· ἀπὸ δὲ τοῦ λεπτοῦ, ὅθεν ὁ ἀὴρ, ὁ καυλός· ὡς ἂν ἑκατέρου αὐαλογομ, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἄνω, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ λάτω· καὶ γὰρ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλός. οὕτω καὶ τὴν αἰτίαν εὐθὺς ἐν τῇ φύσει λεκτέον, ὅτι τὰ μὲν χεδροπὰ ἄβυρα ὄντα, μίαν λυὰ καὶ τὴν αὐτὴν ἀμφὶν ἔχει λατὰ τὸ ἄκρον, ὃ καὶ φαίνεται πρόπεφυκός, ὥσπερ ἔξωθεν ὄν, καὶ σωὰ πουσι πρὸς τὸν λοβόν. ἅτε γὰρ ἐναγειόπορμα ὄντα, ταύτην μὲν δὴ ἀναγκης ἔχει· πρέφεσθαι γὰρ ἄλλως ὐκ ἐν. τὴν δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους οὐ δυνατόν, σωεχῆ τ' ἀλλήλοις ὄντα, καὶ πόδεχόμενα

τοῦ λοβοῦ.

τοῦ λοβοῦ. τὸν δ' εἶναι τοιοῦτα, τ' οὐσίας. ὥστε ὅταν μὲν ῥιπότως ἡ φύσις εἰς ταὐτὸ τὰς ἀρχὰς ἔθηκε. δὴν δὲ σιτωδῶν διὰ αὐτά τε πεφυκότων καὶ πόδεχομένων, ἔτι δ' ὥσπερ σύθεων πως ὄντων τ' μορφὴν, ἐχώρισε τ' ἔκφυσιν, ἀπὸ μιᾶς μὲν ἀρχῆς ἀμφοτέρας ποίησαςα, σωεχοῦς δὲ ἴνος ὄσης καὶ δικνύσης ἐφ' ἑκάτερον τ' ἄκρων. ὥσπερ καὶ διατ' τ' βλάσησιν φανερὰ, διατείνας καὶ ἐπ' τ' γῆ τομίν. τὸ μὲν δὴν μὴ ὁμοίως ἔχειν, ταύτην ὑπολήπτεον τ' αἰτίαν. ἐκεῖνο δ' ὁμοίως γὰ ἀμφοῖν ὄσιν, ὥστε τ' βλ ῥίζης φύσιν ἀπὸ τοῦ αὐτ', ᾧ τὴν γὰ δεῖ σωχνὶ ἐν δεῖ λοβῷ γίνεσθαι πρόσφυσιν, ἀφ' ὧν ἀμφοτέρων αἱ βοφαί. τ' μὲν † βαλσύ μα. ἐν δ' τ' πρώτης βλάσης ἡ ῥίζα. δὴν λαρπῶν ἡ πρόσφυσις, ἥτε πρὸς τὴν λοβὸν ἐν πρὸς τὸν πάχυν. πέπεπται δὲ δὴν λαρυωδῶν καὶ βαλανωδῶν. καὶ τὰ μὲν πόδι τ' ἔκφυσιν, οὕτως ἂν ἐς διέλοι. Τὴν δ' ταχυβλασίαν, ᾗς χεδροποῖς ἀπόλοιν τις διὰ τ' ὥραν, ὅτι μαλακωτέρα καὶ γονιμωτέρα βλ χειμερινῆς. ἀλλ' ἀμφοῖν τούτοιν αὐξωσαστο τ' ἀδένειαν, διὰ ἦν ἐν αἰρουσι πρὸς τὸ ἔαρ, ἐν διαβλασαίουσι θᾶττον. τὸ γὰρ ἀδῳνέσθαι, ὥσπερ πολλάκις ἐλέγομεν, δύπαθέσθαι. τάχα δὲ καὶ βλ πολυκαρπίας· πολυχόρτα γὰρ διὰ τὰ χεδροπὰ τ' αὐτὴν, ἢ πρὸ πλησίον. ἐν τοῦ θᾶττον δὲ ἐκπλωῦ, ἐν μὴ λαρπίζεσθαι τ' γλῦ, ἀλλὰ νειόν ποιεῖν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα, ἢ τὰ τοιαῦτα, συμβαίνει χειρίον (ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν) διὰ τ' ἀδένειαν. ἐν γὰρ ἐκθρέψαι ἐν τελειῶσαι ῥᾴδιον τὸ ἀδῳνέσθαι, ὡς ἅμα ἐν πλεῖον ἐν τ' γλῦ ἦπερ καρπίζεσθαι, ἐν τὴν ἔκφυσιν δὲ τ' πρώτην ῥᾴω καὶ θᾶττον ποιεῖσθαι· πλὴν εἴ τι λωλύεται διὰ τ' ἰσχὺν τοῦ πόδιέχοντ·, ὥσπερ ὁ λύαμος. αἰτία γὰρ τότ' βλ δυσφυίας, ἡ τοῦ λεπτὸν πάχυτης. ἐαὶ δὲ καὶ ἔκφυσήσῃ, ἀπαρέντι δυσφυέστερον ἔτι, διαβαθῆ ἐσλαβίζομένης βλ γῆς. ἐν δὲ τοῖς σιτηροῖς ἐν τοῦτ' ὁμολογούμενα, πρόσπε χρονιότητα βλ πέψεως, καὶ πρὸς τὸν λαρπισμὸν βλ γῆς, οἷον ἥπε πολυῤῥίζια, καὶ ἡ γλισχρότης δὴν λαρπῶν. βρασίεως γὰρ τὰ γλίσχρα καὶ διαβαρὰ, ἐν ἐν τοῖς δίενδροις πεπαίνεται. διὸ ἐν πυροὶ λειθῆν ὀλίσχεροι, ἐν ὀλιγοχούσεροι. ἐν δὲ ῥίζαι δὲ δὴν σιτηρῶν πολλαὶ διατ' βαθους οὖσαι, λαρπίζονται μᾶλλον, οὐχ ὥσπερ τῶν γε χεδροπῶν ὁ, τε λαρπὸς γεωδίσχερος, καὶ ἡ ῥίζα μία, καὶ ὠὐπολῆς ἡ πορὰ μανή. πάντων γὰ τούτων σωεργεῖ καὶ πρὸς πλῆθ· λαρπὸ, καὶ πρὸς λουφότητα βλ γῆς, καὶ τὸ ὁμοίως λαρπίζεσθαι πρὸς ταχύτητα πέψεως. ἅπασα γὰρ ἡ λιύαμος ἄνω φερομένη, καὶ οὐκ αὐλαπώσης βλ ῥίζης, πλῆθ· ἀφορίσωσι, ἐν σωεργοῦντ· τοῦ ἀέρ·, ἐκπέπεται ῥᾳδίως. ἐπεὶ ὧν τε πλέων ἡ ῥίζα ἐν διατ' βαθους, ἐν οἱ λαρποὶ ξυλώδεις· ταχὺ δὲ ἐκκαρπίζεται τὰ ἐδώδιμα. διὸ καὶ μόνον ὁ ποιεῖ νέον, οὐ δ' ἔσι βλ τυχὸς σης ὥρας, ἀλλ' ἀγαθῆς. ἄλογον δὲ ὠὐ τούτου φαίνεται, τὸ ταχὺ τελειοῦσθαι· εἴπερ γὰ πεπαράκοντα ἡμέρας, ἢ μικρῷ πλείοσι, τέλει·. αἰτίαν δὲ ἄν τις ὑπολάβοι τὴν ἰσχύν, διὰ διὸ δ' ὑνατα τῶν τε ἄλλων λρατεῖν, ἐν πρὸς ὅπερ δ' ιαρκεῖν. ἔτι δὲ καὶ ὕλατ· ἐλαχίσου δεῖται, πρὸς τὸ διαβλασεῖν μόνον. ἔπα αὖτος αὐτὸν ἐκτρέφει· εἰ μὴ ἀρά γε ἐν ἡ ἄλμη πρὸς τὴν τελείωσιν συμβάλλεται, λατὰ ξηραίνουσα τὴν ὑγρότητα τῶν πλείω βλ συμμέτρου. φαίνεται δὲ σωεργεῖν πως τῇ γῇ σει, καὶ οἰκεῖον εἶναι. σημεῖον δὲ ὅτι καὶ οἱ πρὸς τῇ θαλάττῃ βελτίους γίνονται, καὶ ὅτι λατὰ πλυθείσης βλ ἅλμης ἀπόλυται ἐν ἐκζωοῦται. διὰ δὴ αὐτὸ μόνον, ὅπερ σκεπτέον· εἰ μὴ ἀρά γε βλ οὐσίας. ἀλλὰ διὰ τοῦτον πάει, φιᾶται ἴνδα αἰτίαι. μόνα δ' ἀπὸ τοῦ ῥίζῶν ἀπὸ φύεται τοῦ ὕστερον ἔτ', πυρὸς ἐν λειθή. ἐν αὐξητεῖς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν εἰς λραῦσιν παρεντων, ἑτέρου διαλαλμου παραβλασαόντ·. αἴτιον δ' ὅτι μόνοις ὑπάρχει πλῆθ· ῥίζῶν, καὶ διὰ μις. τὰ χεδροπὰ δὲ μονόῤῥιζα, διαὶ ξυλώδη, διαὶ ὠὐπολῆς. ὥσαύτως δὲ καὶ ὠὐ τοῦ διατ' παρυμένων ὑπὸ τῶν τροφῶν, ὥστε μηδὲν εἶναι διὰ λον ×. διὰ ἅπάντων δὲ οἱ σάχυδι μικροὶ, καὶ ἀτελεῖς, ἅτε ὠαλιμβλασεῖς ὄντ·. Περὶ δὲ τοῦ εἶναι βραδύτερα τὰ χεδροπὰ πρὸς τὰς τροφὰς ἢ τὸν σῖτον ἡμῖν, διαὶ πρὸ ἐλωθῆν χρόνον γὰ τῇ γῇ γένεται ×. δ' οἰκεῖ δὲ καὶ πρὸς κουφότητα διαφέρειν ἴσως. διὸ διαὶ τῶν πυρῶν οἱ τρίμηνοι λουφότατοι, καὶ τῶν λειθῶν ὁμοίως· ὡς ἐλωθῆνον· ὑπαρχοντ· τοῦ γεώδους, διὰ τὸ † βραδυτῆτα τοῦ χρόνου. τοῖς δ' ἄλλοις ζῴοις, ἐν πρὸσφιλῆ ἐν ἄλυπα ταῦτ' ἐκείνοις, ἐν χαλεπώτατα μᾶλλον. ἐν πάλιν ἡμῖν δύνατόν γασε, ταῦτ' ἐκείνοις χαλεπώτατα, διαίπερ ἰσχυροτέροις οὖσι. πολλὰ γοῦν ἀπόλυται, χορταδέντα πυρῶν. διαί τοι τὸ γλῶδ ἐλαχιστον ἔχουσι. πῶς δὲ ταύτας τὰς ἀπορίας, ἐν εἴ τις ἄλλη παραπλησία ταύταις,

ἀπὸ τοῦτων πᾶσιν, ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἐν τῷ ἀέρι γινομένοις ἐστὶ τὸ ὑπάρχειν τὰς ἰδέας τοιαύτας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ γῇ φυομένοις, ὅσα ἐκ σπερμάτων ἐστὶ καὶ μὴ ἐκ ῥιζῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ τῶν ῥιζῶν ἐνίοις, ὅσα μὴ ἐκ φυτῶν ἐστὶν ἀλλ' ἐκ σπερμάτων· ἐν τούτοις γὰρ ἔνια τοιαύτας ἔχει τὰς ἰδέας, οἷον ἐν τοῖς σικυοῖς καὶ τοῖς πέπονσιν· ἐν ἐνίοις γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ μέσῳ τὸ σπέρμα τὸ ἐν τοῖς ἐδωδίμοις, ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τῷ ἄκρῳ τῷ ἑτέρῳ· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τῷ ἄκρῳ ἀμφοτέρῳ· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τῷ ἄκρῳ τῷ ἑτέρῳ μόνον· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τῷ ἄκρῳ ἀμφοτέρῳ· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐν τῷ ἄκρῳ τῷ ἑτέρῳ· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ

δὲ πολυχίτωνα· τάδε δ' ἄλλας τοιαύτας ἔχοντα φυλακάς. καὶ ταῦτα μὲν δὴ λοιπά πως τῆς
13 φύσεως. Ὑπὲρ δὲ τῶν περιεχόντων, ὡς ποτὲ τὰ τραχέα καὶ ἀτράμονα γίνεται, πότερα δεῖ τὴν χώραν, ἢ δεῖ τὸν ἀέρα, ἢ τὰς * ἢ δι' ἄλλό τι πάθος, ἢ πάντα, ἢ ἔνια. λοικὸν γὰρ δὴ καὶ μᾶλλον ἂν τῶν λυαμένων ἢ φακῶν. συμβαίνει δὲ πολλάκις ἐν τῷ χωρίῳ, ὅτε μὲν τραχέα φέρειν, ὅτε δὲ ἀτράμονα, ἢ αὐτὰς ὀργασίας τυγχάνειν. καὶ τῶν σωρευομένων αὖλακος μόνον διειργάσης, τὸ μὲν ἀτράμονα, τὸ δὲ τραχέα. ἐν τῷ σωρεύεσθαι ὅτε μὲν ἐκ ἀτραμόνων τραχέα γίνεται, ὅτε δ' ἐκ τραχέων ἀτράμονα. ἡ δὲ τῶν ἐκφύσεων καὶ βλάστησιν καὶ τὴν ἀφόρητα ἐν δυσκαρπίαν, ὅσῳ δεῖ φέρειν τὸ ἀτράμονος ἂν τι νενοσηκός. ὥσπερ δὴ τούτων, ἐν ἔτι ἄλλο συμβάλλει πρὸς τὴν ἀρείαν ταύτην, πρῶτον ἐκεῖνο λεκτέον, ὅτι τὸ τραχὺ καὶ ἀτράμον, πρὸς τὴν πύρωσιν λέγεται ἐν διάχυσιν· καὶ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, 10
πρὸς τὴν βοσκὴν τῆς ἡμέρας. τὸ μὲν γὰρ συλλάχνῳ, ἐν τῇ ἐνδύσει ταχὺ ἀλλοιοῦσθαι, τραχὺ μον. τὸ δ' ἀλλάχνῳ, ἢ καλλοίπου ἢ βραδέως ἀλλοιούμενον, ἀτράμον. τοιοῦτο δὲ ἕκαστον ἐστὶν, εἰ τὸ μὲν μανὸν εἴη ἐν ἐν μαλακόν, τὸ δὲ πυκνὸν ἐν σκληρόν. ὅτως ἂν τὸ μὲν λέγειν τῆς θερμότητα ἐν ὑγρότητα, δι' ὧν ἡ διαχυσις· τὸ δ' ἐ λέγειν, ἀλλ' ἀποξηρᾷ τῇ πυκνότητι καὶ σκληρότητι. διαιρημένῳ δ' ὅτῳ τῷ τραχέμονος ἐν ἀτράμονος, σκεπτέον πῇ τὰ τίνας ἐν πότας ἔνας αἰτίας τοῦτο συμβαίνει. τὸ μὲν δὴ ἁπλῶς ἐκεῖνο ἐν ἀληθὲς ὄν, ἐν ὧδε τὸ πρότερον εἴρηται, διότι πῇ τὰ τοιαῦτα γίνεται πάντα, τῷ ποιᾶ τε ἐν ποσὰ εἶναι. μεθίσασι γὰρ αὐτὰ συμβαίνοντα, τὰ μὲν ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς ἐν λειποψυχίοις καὶ ἀλιβόλοις, λείῳ τε τῷ βοσκῷ ἐν δυκατόβατον ἔχει, ὥστε καὶ τὰ ἰχανισάμενα μανὰ καὶ μαλακὰ γίνεται. σχεδὸν γὰρ τὰ λήμνια τραχέα, διότι φιαῦτα τὰ ἐδαφη. τὸ γὰρ ὅλον τῆς γῆς τραχέα λανδ καλεῖσι τῶν τοιούτων· ἐν δὲ τῇ τεράμνει φασὶ γίνεσθαι. τραχέα δὲ καὶ τὰ ἐν ἀχύπεδα, διαί τε τὸ ἐλαφος, ἐν σχεδὸν ἀέρα. τὸ γὰρ θερμὸν, οἰκεῖον τῇ τραχύτητι, ἐν ὅλως τῇ ψυχρῷ. διὸ ἐν τὰ κοπριζόμενα πρότερον φασὶν ἐν ἀκόπριστον, χειδὸν εἰκοσιν ἡμέρας. τὰ μὲν ὂν ἐν ἀλεινῇ καὶ λείῳ, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας τραχέα. τὰ δὲ ἐν ψυχρᾷ, ἐν πικρὰ, καὶ γλίσχρα, καὶ ὥσπερ λιβαμια, ἐν ἐπ δὲ τῇ λειμονίᾳ ἐν ἐφύδρῳ ἐν ἐλώδει, πάντα τε-
τράμονα, διαί τε τὸ πλῆθος ἐν τὴν ἰχυν τροφῆς ψυκνά τε ἐν σκληρὰ, τὸ γώδης τε πολλοῦ ἐν τοῦ ψυχροῦ καταμιγνυμένου. ἡ γὰρ δὲ ὑγρῆς ἐν ἡ πυκνωσις ἐκ τότων, ἀφ' ὧν πορ καὶ ἡ σκληρότης. ἐν δὲ τοῖς ἐλώδεσι ἐν ἐφύδροις ἀχρεῖα τὸ ὅλον· ὁ γὰρ ἐν δοῦ βρεχόμενα. διὸ καὶ καταχῶντες πῶς τὰς ὕς. αἱ δὲν ἐκ τῶν ἐδαφων αἰτίαι, χειδὸν αὗται. ἐπεὶ δὲ ἐν τὰ ὕλατα τὰ θραύεια ἐν ὁ ἀὴρ σωφρυεῖ ταῖς τροφαῖς, διὰ ὅσα ταῖς γε ἐπομβρίαις ἀτράμονα μᾶλλον γίνεται, πλείονος ὄσης καὶ ἀπεπεστόρας τὴν τροφῆς. χειδὸν γὰρ ὅσα συμβαίνει, καὶ εἰ ἐκ τοιαύτης γῆς, καὶ εἰ τοιαύτη τὴν ἀέρος ἡ ψυχρότης, ὥστε ἐν ὑδρὸς ὃς εἶναι, καὶ μὴ πνευματική. τῶν ξιν γὰρ ὅταν ποιήσῃ, καὶ πύκνωσιν. διηρημένων δὲ εἰς ταῦτα τὴν αἰτῶν, ὁδὲν λωλύει καὶ τὸ αὐτὸ χωρίον ὅτε μὲν τράμονα φέρειν, ὅτε δὲ ἀτραμονα, μὴ ὁμοίων, ἀλλ' ἐναντίων γινομένων τῶν ἐκ δύο. ἐν τῶν διειργασμένων αὖλακι, τὰ μὲν τραχέα, τὰ δὲ ἀτραμονα γίνεται, ἅπερ τὴν μὲν διόνδε, τὴν δὲ διόνδε τὸ ἐλαφος. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς μετάλλοις ῥαδδίως, ὅταν λάβῃ τοὺς ἐργασίμους ὑπολαβεῖν χρὴ διαπεπάδαι, τὸν μὲν τοιάνδε, τὸν δὲ τοιάνδε πεφυκέναι. ὥστε τὴν αὐτῶν ἐκ τῶν ἀέρος γινομένων, ταῖς ἰδίαις δυναμεσι ποιεῖν τὰς διαφοράς. ὁτὲ δὲ ἐν τὸ αὐτὸ χωρίῳ μικρὸν ἢ μέρος ἔστιν ἑτέρου. ὡσαύτως δὲ ἐν εἴ τις ἀέρος ἢ πνεύματος πρὸ αὐτέσει διαύτη ψυχρότης, ὥστε ποιῆσαι πῆξιν ἢ καθ' ὅλου ἢ κατὰ τὸ μόριον. ὃ καὶ κατὰ τὴν φθορὰν συμβαίνει, τῷ τὰ μὲν πρὸ πλῆ, τὰ δ' ὑπολαύειν καὶ εἴ τις ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀτρεμασιν ἀπὸ μοίας διάθεσις ὑπαρχῇ. τὰ γὰρ ἀδρύτερα δῆλον δυνατώτερα. τὸ δ' ἀδρύνεσθαι, φύσει γίνοιτο,
14 ἢ λαμβάνειν ἐνδ μεταβολήν ἐν ἑαυτῶ. Διὸ καὶ τῶν ὑδὸ τὸ αὐτὸ λαυλὸ λυάμων, οὐδὲν λωλύει, τῶν μὲν ἀτραμονα γὰρ λοβὸν ἔσεν, καὶ ἐν τοῦ αὐτῷ λοβῷ, λαβάπερ τινές φασιν, εἴπερ λέγεσθαι ἀληθῆ. τὸν μὲν γὰρ ἀδρύτερον ἔσεν, τὸν δὲ ἰσχυρότερον ἐν διέχεται. ἢ δ' ἀδρότης τὸ λυαμα, διὰκεῖνο σημεῖον ἂν τις λαβοι· μόνος γὰρ δοκεῖ μεταβάλλειν τὴν χρόαν ἐκ λδυκὸ μέλας. ὅτι δὲ πῆξίς τις καὶ πύκνωσίς ἐστιν ὑπὸ τ' ψυχροῦ, δι' ἣν ἀτραμονα γίνεται, μαρτυρεῖ καὶ τὸ πρὸ Φιλίππους συμβᾶνον πρὸ τῶν λυάμων. ἐσι γὰρ σφόδρα ψυχρόν, καὶ ἀτραμονίες πνδν γίνονται. ἐαν δ' ἐν ταῖς ἀχύροις ἀπαλωμένοις ἐν τῇ ἄλῳ καὶ λαβαροῖς ὄσιν.

ὄσιν, ὁ μεταβαλλόσιν, ἀλλ' ἀτράμονον ὁτὲ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἀχύρων, ὁτὲ δ' ὑπὸ τ πῶς ἀλλήλας σωφῆς σκιπάζοντα, καὶ ἅμα τῇ τ γῆς θερμότητι. ὅταν δὲ μετέωροι λειφθῶσι, τό, τε πνεῦμα μᾶλλον ἰσχύει, ἐν ὁ λαμόθεν ἐχόντων σκεπτῶν εἰσδύεται ἐν πήγνυσιν. ἅμα δὲ ἐν ἀδρύνεσθαι τότε γίνονται, γυμνούμενοι πρῶτον τ ἀχύρων, ἐν ὑπ θερμότητος τ πνεύματος· οἷς δὲ μεγάλαι μεταβολαὶ μάλιστα λινῆσιν. ὥσπερ γὰρ δὲ χρόνα, ἐν ὥσπερ ἤδη σωτῶν, ἐαν δι' ἰκμάδων πάλιν, μηδὲν πάσχῃ ὑπὸ τ πνεύματος· ἰσχυρότερόν τε γ' ἤδη ἐν τὸ μέλυφος τὸ πρόεχον. τὸ δὲ πλέον χρόνον ἐαν ἐλυμαίνους ὑπομείνῃ, ποιεῖν ἀτράμονα, ὥσπερ λινες φασιν, ὅτ' ἀλογον· ἀπ' ὑχνοντ γὰρ δηλονότι μᾶλλον τ συμπτωτ, ἐν ἅμα † λατασκληρύνοντος. ἀκόλαβον δὲ πως τότε, ἐν ὅτι τὸ μετὰ τὴν πωραν σύνδυς ὠγινόμενον
20 ὕδωρ, ἀτραμονας ποιεῖ. ἀδρύνῃ γὰρ αὐτ λαβὼν γ' τῷ σβεβλασαίειν ὄντα, λατέψυξεν, ὁ πῶς μὲν τ φύσιν ὀκ ἔβλαπε, πῶς δὲ τὴν ἔψησιν. γ' ἑτέροις δὲ ἐν δι' ἄλλας τ δυναμεως ὄσης, ὀκ ἄλογον τὸ μὲν ὑπαρχθῆ, τὸ δὲ μή. τό, τε γὰρ ἀβλαστὲς ἐν ἀγονον, ἢ ἐν συσαχῆς, ὅταν λαυθῶ πῶς τ γέννησιν, ὀκ ἄλογον, δι' ἐξ ἀτραμόνων ἀτράμονα γίνεσθαι παρ' γὰ πάλιν. ὑπὸ γὰρ τ αὐτ γ' αὐτίους δι' ἐνδεμιόν, ὥσπερ εἴπομεν, ὀκ ἄλογος ἡ τεραμότης. ὥστ' εἰ ὁ ἀὴρ καὶ τὰ ὕλατα ἐν τὰ ἐδαφη διαῦτα, τὶ λωλύει ἐν τὰ σπέρματα μεταβάλλειν; εἰ δὲ συμβαίνει, τὰ μὲν τράμονα μᾶλλον γ' δεδιωκόναι, τὰ δὲ ἀτράμονα πρὸς τὰ λελύφει, λαθαπὲρ λινες φασι, καὶ λατασχασμωμένων τὰ ἧ μεταβάλλει τ χρόαν, τὰ δ' ἐν μή, καὶ τὰ ἐκλυτώτερα θεριζόμενα τραμονέστερα γίνεσθαι (ἐν γὰρ ὧδε λέγουσιν) ἄθεν ἄπορον. ἔτε γὰρ πρίσασις, σκληρότητος καὶ πῆξεως ἐν ἀδρύνσεως. ὅθεν δὲ τότων ἀλυσιτελὲς τοῖς
20 ἀτραμοσι. τό, τε μὴ ἀλλοιοῦσθαι λατατηνόμενα, σημαίνει σκληρότητα λινα ἐν ἀπέθαμα. θάτερον δὲ τἐναντίον. ἐν τὸ μὴ ἐκλυτα θεριζεσθαι, σκληρότητα πλέω ἐν πῆξιν. τὸ δ' ἄγαν σκληρόν, ὀκ εὐδιεφύτευτον. ὃ ἐν ὧν τ ἄλω φασί λινες αὖ συμβῆ, γίνεσθαι τραμονα, ὀκ ἄγαν τ τό γε λέγοντες πιθανόν. ἡ γὰρ ἀρὲ τὸ ἥλιε ξηρότης, ἀχυλότερα μὲν ποιεῖ, καὶ ἥττον ἡδέα, δυεψητότερα δὲ ὀδὲν ἧττον, ἀλλὰ μᾶλλον. τὰ γὰρ ἐρίγματα δ' ἐκλιωθέντα, θᾶττον δαχεῖσθαι. εἰ δ' ἀρὰ ἐν τ' ἀληθες, ὀκ γάνλωτ τοῖς πρότερον. δδ' εἰ παλαιόμενα γίνεται, μᾶλλον ἀτραμονα. καὶ ὅτω ξηρότερα συμβαίνει γίνεσθαι, διά τε τὸ πυκνίζοντος, καὶ τὸν δ' ἐκπνοὴς τ θερμοῦ. ὁ ξωκεβγει ἐν τὸ ὑγρόν. δῦλογον δὲ, ἐν θᾶττον ἐν μᾶλλον πυπτεσθαι τὰ τραμονα· καὶ γὰρ γλυκύτερα ταῦτα † μᾶλλον ζωοποιεῖ, ἐν πεπεμμένα * μεταβολὴ δὲ καὶ τότων θάττων. καὶ ταῦτα μὲν αὖ ἔχοι τὰς ἐρημένας αἰτίας. τὸ δὲ μόνα τῶν ὠραῖον, ἢ ἐν τ πάντος σί-
30 τε, λύαμον καὶ φακὸν ἀτραμονα γίνεσθαι, ψεῦδος ὑπολαπτέον· ἀλλὰ μᾶλλα διαπεπερῶμενοι τότων διὰ τ χρείαν, τοῦτα μόνα φαμὲν, ὅτι τοῖς μὲν ἀληθοντες χρώμεθα, τοῖς δ' ὁμοίοις, αὕτη δ' ὁ σμικρὰ διαφορά. καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων εἰ λεπύνοντες ὀκ ἂν ὁμοίως ὑδὲ πλον λῶν. ἐκφαίνεται γὰρ καὶ ὧν τ ἐρεβίνθων, ἐν ὧν τ ἄλλων ἐνομένων ὅλως τὸ ἀτράμον. εἰ δ' ἀτραμον τῶν τότοις, ὁδὲ ὅσον ἄλογον. ἀδῳότερα γάρ, ὡς εἰπεῖν. τὸ δ' ἀδῳές, παθητικώτερον. ὁ δὲ λέγουσιν οἱ πολλοί, διατί τὸ λερασεβόλον ἀτράμον γίνεται, μή ποτ' ἄγαν δύνθες ἦ. σκληρότερος γὰρ ὁ λίθος, πῶς οὖ πολλάκις πεπαίπται τὰ σπέρματα, ἂν μὴ πεσκῶψη, μὴ βασίν ἀροβιᾶς ὢς, ὁδὲν ἧττον ἀτράμον γίνεται. πρὸς μὲν δὴ τότων ἱκανῶς εἰρήσθω.

ὅτι δὲ τ ὁμογωῶν μὴ ἅμα διαβλασάνει τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὕστερον πολλῷ, λαθάπερ ἐλέχθη πρὸς τὸ τοιοῦτον, παραπλήσιά πῃ ἡ αὐτία ταύτη λαθαπὲρ εἴπομεν ὄσιν. ὥσπερ γὰρ
40 πῶς ἐψησιν καὶ ὅλως πυρωσιν ἀτράμονα, ἐν πῶς ἐκφυσιν, ὅτω ἐν τοῦ διαύτη ἀτέλεσθαι τις τῶν σπερμάτων. ὁμοίως δ' ὑδὲ πάντων ὧν ὅσον συμβαίνει. πρὸς μὲν δὴ τὸ πρότερον εἰρημένον. πρὸς δὲ τ ἰσχυρότερα ἐν ὀλιγυλότερα γίνεσθαι, καὶ νοσιμότερα ἢ αὐσώτων σκεπτέον. πρὸς μὲν τ σίτησιν βελτίω ἢ χείρω, τὰ μὲν τοῖς τόποις διαφέρει, λαθάπερ εἴρηται, τῷ τερα, ἐν πῶς τ σίτησιν βελτίω ἢ χείρω, τὰ μὲν τοῖς τόποις διαφέρει, λαθάπερ εἴρηται, τῷ ξηρότερα ποιεῖν ἐν πυκνότερα καὶ σωεκπικώτερα μᾶλλον, οἷον τὰ ὀρεινὰ τῶν πεδινῶν, ἐν ἐλ μᾶλλον τῶν ἐπομβρων· δύπνοώτερά τε γῆς, καὶ γ' τροφῆ συμμετρότερα. νοσιμότερα δ' ἐκ τ αὐτ πρὸς τὴν τ ἀέρος λαβᾶσιν. ὁ γὰρ πάντως ὅταν πλέισος ἐν ἀδρότατος γίνηται, ἐν νοσιμότατος· ἀλλ' ἑτέραν δ' ἐκ διαθεσιν ἐχειν. ὅλοκεῖ δὲ μεγάλα συμβάλλεσθαι ἐν ἡ σκάλσις πῶς τὸ νοσιμότερον ποιεῖν, καὶ τὸ ἐγγύτερα θερίζειν. ὀξαναλωθέντος γ' παντος τὴν ὑγρὸν, καὶ χέρω πῶς τὴν σίτησιν, καὶ ἐλαττω. τὰ δ' ὄσπρια θερίζεσθαι ἐγγυλότερα, καὶ πῶς τὸ δ' ὑ

† (videt abūdare) Sed inco chlas primarū, cū no ptā.

λατασκληρύνοντα

ἐν μᾶλλον

ναδῆ συλλέγειν· ξηραθὲν γὰρ λατταρρεῖν. τὸ δὲ θέρμον ἧσσον λήγοντος τοῦ ἀέρος αὐχμηρὸν μέν, οὐ μὴν τὸ εὐωθινόν· ἂν γὰρ πρόσορμον ᾖ τὸ λιμήν, ἐκπίπτει, καὶ ἐκεῖ λαβεῖν. καὶ ταῦτα μὲν ὡς τὰ γένη γικά. τὰ δὲ κατὰ φύσεως, οἷον τὰ ἀβρωμένα τὰ ἀνδύματα, καὶ τὸ βόρειον μᾶλλον, καὶ ὅλως οἷς ἔπασα ψυχρά· καὶ ταὐναντία δὲ φθείρει· καὶ ὅσα διὰ τοῖς ὕδασιν ἢ τοῖς ἀνδύμασιν ἀπόλλυσι τοῖς πυρώσεις, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον κατὰ μέρος τὰ αὐθέντων. ὁ δὲ λύαμος, ἐὰν ἀνδύμα ὦσι γένηται λαμπρόν, καὶ ὁ πυρὸς καὶ ἡ κριθή, καὶ ἀπηνθηκότα ὑγρὰ διὰ ἴσα λάφθη. διαπνεῖ γὰρ, καὶ ἰσοπόμονα πρὸς ἄλληλα μᾶλλον. καινομίων δὲ, ὧν νομίζω ὕδωρ γέναντίως, τὸν μὲν κριθὴν βλαπτέ, τὰ δὲ πυρὸν ὠφελεῖ· μᾶλλον, καὶ γυμνοῖ. καὶ τὸ ὅλον ἀδῶδες· ὁ δὲ καὶ γε τῶσι, καὶ πυκνότερον καὶ ἰσχυρότερον. ὥστε τῆ μὲν ὀλίγης δεῖται βοφῆς, καὶ σχεδὸν ἀεὶ τὰ ἕρος μόνης· τὸν δὲ πλέονος. ὅπερ δὲ ἰσχυρότερος ὢν, καὶ διατηρατεῖ καὶ συμπέπτει μᾶλλον. καὶ τὸ ὅλον δὲ πολλὴν δεῖται, διὰ τὴν πυκνότητα καὶ αὖ χειμῶνας. ἡ δὲ πλέω τε ἕλκει, μανὴ τῶν φύσιν ὄζα, καὶ ταύτῃ διατηρεῖ διὰ ἀδῶδειαν· καὶ ὑγρᾶς γενομένης, ὁ ἥλιος ἅμα τὴν ὠχρογενομένη σωκεφαγεῖ, τὴν οἰκείαν ὑγρότητα σωκεφαλκομένη. καὶ τὰ ἀνδύματα δὲ πόντα φθείρει μᾶλλον, διὰ τὴν ἀδενειαν. Ἀπορεῖ δὲ, διὰ τὶ ἄδηλόν ὄντος τοῦ σίτου, ὅταν ἀλῶ ὥσπερ ξηρὸν ἐκφυσίς ἐχ ὅτι βελτίων, ἀλλὰ καὶ χείρων γίνετ· ἐὰν δὲ θερισθεὶς εἰς θωμὸς συντεθῇ, ἀδηλότερος καὶ βελτίων. σῴοι δὲ καὶ ῥαίνεσιν. ἄτοπον δὲ ὅτι τὸ μὲν αὐχμηρὸν ἐστ· καὶ ὁ ἥλιος ὅταν αὐαλαμπτ, συνεφαίνει τῶν οἰκείαν ὑγρότητα, καὶ ἰσχναίει. ὅταν δὲ εἰς θωμὸς σωτεθῇ, σωικμαζέται τε, καὶ ἡ αὐαγομένη ἀτμὶς λεπτὴ καὶ ἀνδυματώδης ὄζα πέφεισ- δύνετ, καὶ ἀδρώδη ὀδὺ ὄγκος. ταὐτὸ δὴ τοῦτο συμβαίνει, καὶ ὅταν εἰς τὰ οἰκεῖα τεθῇ χύδην. διὸ καὶ τὸ ἐπιμέδιον ποιεῖ· τὸ γὰρ ἀτμοῦ τὸ αὐτόν τε λεπτὸν ὄντα διέρχετ· καὶ διὰ τοῦτο ἐὰν βαθὺς διασημαίνῃ. καὶ ἔτι πῶς τόποις ἡ ἐμβαλλομένη γῆ, καὶ ἄνοπου πέφεχα, καὶ αὐοδίσκα· καὶ ὅτι δυνατά τινα διὰ αὐτὸ ἕλκειν βοφῶν, αὖθι τὸ ῥιζῶν· ὅθεν καὶ ὑπὸ τὸ ἀνδυματῶν, ὅτ᾽ ἀέρος, ἀκάλεος. τὰ δὲ τερυσίδης, λοινὸν δὲ πῆμον, ἀλλὰ μᾶλλον ἄπεστ τὸ σιτωσῶν· κριθὴς δὲ μᾶλλον, καὶ πυρὸς· διά τε τὸ γυμνότερα εἶναι, τὰ δὲ χιτῶσι πλείωσι, καὶ διὰ τὸ ἐγυτέρω τὸ κάχυσις ἔχειν τὸ φύλλον, ὅθεν ἡ ἀποχυσις, ἐν ᾧ μύει καὶ ἡ ὑγρότης· ὥστε ἀκριβέστερα μᾶλλον ἄπεστοι. καὶ ἄκρον, εὐχυμ ὀρθὸν εἶν καὶ πυκνότερον. ἀκρᾶ ῥεῖ γὰρ ἥπιον. διὸ καὶ ὠμὰ πέπειν ξυμφέρει, καὶ ἀπολύ τὸ συνεχὲς θᾶττον. ἐν δὲ τῷ ἄνω πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐν διακπίπτῃ ἡ ὑγρότης. ἡ αὐτὴ δ᾽ αἰτία καὶ τῇ λόῃ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας. ἅπαντα γὰρ μᾶλλον ἔχει ἐν ἄλλῳ. τὸ δ᾽ ἀσταχίου μᾶλλον ἐρυσιβᾶ, νύμος, ἐν δὲ τὸ πολύφυλλος εἶν πολλαχόθεν, ἐν δὲ τὸ πυκνοσπορεῖσθαι, ἐν δὲ τὸ τῆ ὑγρότητα μᾶλλον ἐλκειν εἰς ἑαυτ δὲ τῆ μανότητι, ἐν ἔτι δὲ τὸ πρὸς τῇ γῇ μᾶλλον τὸ καρπὸν ἔχειν. σπτει γὰρ μᾶλλον τὰ λεπτα, δὲ τῆ ἄπνοιαν. καὶ ὅλως δὲ τὸ χειροποίητα τὰ τοιαῦτα. ἐρυσίβη δὲ, σπῶφις τίς ὅτι τὸ ἐπιζαμένη ὑγρὸ. διὸ πολὺ μὴ ὕσαντος, ὁ γίνετ· καταπλύνετ γὰρ, ἐὰν δὲ ψυκαδες ἢ ἐν δρόσοι πλείες γένωντ, ἐν ὁ ἥλιος ὑπολάβῃ, ἐν ἄπνοια, τότε σήπετ. διὸ ἐν τοῖς ὄὐπνοις ἐν μετεώροις ἧττον. ἐν δὲ τοῖς λοίλοις ἐν δροσοβόλοις μᾶλλον, καὶ ὑπὸ σελήνοις δὲ μᾶλλον. ὅτι συνεργεῖ καὶ ἡ τὸ σελήνης θερμότης, καὶ ὅλως ὁ ἀὴρ ὑγρότερος. πάντων δ᾽ ὑπικρότατον ὁ πυρὸς πρὸς τὰς ἐρυσίβας, ὀλιγοσπορεῖσθαι

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΟ Ε.

ΤΩΝ ϕ̄ τοῖς δένδροις ἡ φυτοῖς τὰ μὲν αὐτόματα γίνεται, τὰ δ' ἐκ παρασκευῆς καὶ θεραπείας. ἑκάτερα δὲ αὐτῶν ἔχει διαίρεσιν. τῶν γὰρ αὐτομάτων, τὰ μὲν ὅτι φύσει, τὰ δὲ παρὰ φύσιν. καὶ γὰρ ϕ̄ τοῖς φυτοῖς ὑπάρχει τι τοιοῦτον, ὥσπερ καὶ ϕ̄ τοῖς ζώοις· οἷον ἐάν τι μὴ τὸν οἰκεῖον ϕ̄ἦγκη βλαστὸν, ἢ καρπὸν, ἢ μὴ κατὰ τὴν τεταγμένην ὥραν, ἢ μὴ ἐκ τῶν ἐναντίων μερῶν, ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον. ἅπαντα γὰρ ταῦτα παρὰ φύσιν. τῶν δ' ἐκ τέχνης καὶ θεραπείας, τὸ μὲν ὅτι συνεργεῖ τῇ φύσει πρὸς δύναμίαν καὶ πλῆθος, τὸ δὲ εἰς ἐλάττωσιν καὶ τὸ ποδαπὸν τῶν καρπῶν· οἷον, τὸ ποιῆσαι βότρυα ἀγίγαρτον, ἢ ἐκ τοῦ αὐτοῦ λιμήματος μέλανα καὶ λευκὸν φέρειν, καὶ ϕ̄ αὐτῷ τῷ βοτρυΐ, καὶ ὅλα δὴ ποικίλα· ἕτερα ποιεῖσι· πλέω γάρ ἐστι. ποδαπὰ μὲν οὖν τῶν ϕ̄ φύσιν, καὶ τῶν συνεργούντων τῇ φύσει, πρότερον εἴρηται· ποδαπὰ δὲ τῶν παρὰ φύσιν, καὶ ὅλως πρὸς τὸ ποδαπὸν ἥκει, νῦν λεκτέον. καὶ πρῶτον ὥσπερ τῶν παρὰ φύσιν ἤ ὄντων, ἢ δοκούντων. καὶ γὰρ τούτων δεῖ λαμβάνειν τὰς αἰτίας, καθάπερ ϕ̄ τοῖς πρώτοις· οἷον ὅσαι πάρεισι καρποτόκαι, καὶ μὴ ἐκ τῶν αὐτῶν γίνονται. λέγω δ' οἷον, εἴποτε ϕ̄ τῆς χθόνα τῶν ὑπαφαίνοντος ἤνεγκε καρπόν, καὶ ῥόα ἢ ἄμπελος ἐκ τῶν ἀκρεμόνων καὶ ἐκ τοῦ σελίχους, ἢ εἰ δή τι παραπλήσιον τοιοῦτοι. πρὸς δὲ τούτοις λαβεῖν, πρῶτον μὲν ὅτι συμβαίνει τὰ τοιαῦτα τοῖς πολυκάρποις ἢ ὑγροῖς, οἷον ἀμέλει ἢ τοῖς οἰκημένοις. ἅπαντα γὰρ τὰ ὑγρὰ τοῦτα, ἢ πολύκαρπα· ξηρῷ δ' ὀλίγον καρπῷ. δεύτερον δὲ, πρός τε τὰς βλαστήσεις ἢ καρποτόκιας τὰς παρώρεις, ὅτι πάντων ἔχουσι ζωὰς ἀρχὰς ϕ̄ αὐτοῖς βλαστικὰς, ἢ λεπίδας, ἢ πόρθους, ἢ ἀκρέμονες, ἢ ὅτι χρὴ λαβεῖν τὰ ἐγκατοδύοντα τῶν δένδρων. δεῖ γὰρ ὧν πᾶσι κοινόν, ἀλλ' ἔνια προσηγορίας ζωὰς ἔχει, λαβὰς μὲν θαλλία, κεφαλὴν, λεπίδα. λαδάσι δέ τινες ἢ λεπίδας· ὅτι δ' ἔχουσιν ἀρχάς ζωας τοῦ βλαστάνειν, φανερὸν ἐκ τῶν κατατηκομένων, ἃ πολλάκις ἀῤῥιζώτων ὄντων τῶν λαπάνων, μεθίσι βλαστόν· οἷον, λίμμα τε καὶ λαλάδιος καὶ ἐλαίας. χάρακας * γίνοιτ' δὲ καὶ μὴ κατατηκόμενα, ἀλλ' ἀφαιρεθέντα· καθάπερ τά τε λιμήματα, καὶ τὰ τ' ἐλαίας ξύλα. τρίτον δέ ἐστι συμβαῖνον, τῆς παρώρου βλάστησιν γίνεσθαι, χειμώνων μαλακῶν ἢ νοτίων γενομένων. ἐκ τούτων γὰρ ὀκ ἂν δόξειεν ἄλογον εἶναι τὸ συμβαῖνον ἠθροισμένης τῆς γονίμου δυνάμεως ἢ ὑγρότητος, ὁτὲ μὲν ἐκ τοῦτου, ὁτὲ δ' ἐκ τοῦδε ἐκπεπόθθαι. ὥσπερ συμβαίνει καὶ ϕ̄ τῆς συκῆς. ὑπολειπομένης γὰρ πλέονος τῆς τοιαύτης ὑγρότητος, ὅταν ἀπὸ τῶν γένηται μαλακὸς, ἢ ὑγρὸς, ἢ θερμὸς, ἐξεκαλέσατο τὸν βλάστησιν. ὁτὲ δὲ δῆλον συμβαίνει, φανερὸν ὅτι ἐκ τούτου τοῦ μέρους ὁ καρπὸς αὔξεται, ὅθεν καὶ οἱ πρόδρομοι. τάχα δ' ἢ οἱ πρόδρομοι δι' τὸν μαλακότητα τοῦ ἀέρος, ὃ πορίζει τε ἢ πέπονε μᾶλλον. εἰ δ' ἄρα μὴ δι' ταῦτα, ἀλλὰ τ' ἄλλα γε πάντα δι' ἃς αὐτὰς ἢ πρὸ πλησίας αἰτίας δεῖ, ἢ τοι γινομένων τινῶν ὑπολειμμάτων, ἢ ἢ ταῦτα συμπαθούντων ἀμφοῖν. ἐκ ἀλόγου δ' δὲ ἑτέρως· πεφύτευκε γὰρ ἡ τῆς ἐλάας πρὸς ἄμφω φύσις, ὑγρὰς ὖσα ἢ πρόβολος. ὥστ' ἂν δυσὶ πλέω χρόνου ὑπογένωνται, ἢ τοῦ χειματῶνος ποιεῖν τὴν μεταβολήν. ἐπεὶ τόν τε χυλὸν ὁ λιώατος ἐκθλίβειν οὐ δαμῶς, ἀλλ' ἡ φαντασία χυλὸν γίνεται κατὰ τὴν χρόαν. οἷον ὅλως θι, συνεργάσης δὴ τῆς χώρας, τοιαύτου τοῦ καιροῦ ἐπὶ δ' ὅτοί γε κατὰ φύσιν πῶς εἰσιν, ἀεὶ γὰρ γίνονται τῇ αὐτῇ καὶ τεταγμένῃ ὥρᾳ, ὥσπερ καὶ ὁ τῶν διαφόρων συκῶν λεγόμενος καρπός. ἀλλ' ὑπὸ τοσοῦτον τὸ ὁμοίου λαμβάνειν, ὅτι παραπλησία τις ἡ αἰτία πάντων, ἐκ τοῦ συνίσασθαι τὴν τοιαύτην ὑγρότητα καὶ διώσασθαι. διὸ καὶ ὅσπερ τῶν φύλλων ταῦτα ταῦτα γίνεται, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ σῦκον ἐμπεφθον. ἀλλ' αἱ μὲν φύουσαι εὖ πεδερόμους, ἀδυνέσθραι τυγχάνουσιν, ὥστε δι' ὑπερβολὴν διώσασθαι δι' βλάστησιν γινομένης ἐκεῖσε. ὅλως δὲ πολυδίους ἐστὶ τὸ τῆς συκῆς δένδρον. αἱ μὲν γὰρ ὀλυνθοφόροι μόνον, σῦκα δι' ὃ φέρουσιν, οἷον αἱ εὖ λευκὰς ὀλύνθας φέρουσαι εὖ ἐλαιοῦσιν. ἕτεραι δὲ φέρουσι καὶ σῦκα καὶ ὀλύνθας μέλανας, ἀερώτους, ἢ καὶ ἐλαιοῦσιν· φέρουσι δὲ δι' ὀλυνθων ὅπασιν τῆς θείας. γίνονται δι' ὧν αὐτοῖς ἢ ψῆνες, αἱ ὅλως ὃ φέρουσι ὀλύνθους, πάλιν

θους. πάλιν δὲ εὖ ποδαρόμους ἀεὶ μὲν φέρουσιν, οἷον ἥτε λακωνικὴ, καὶ λευκομφαλία, καὶ ἕτεραι πλείους· αἱ δι' ὃ φέρουσι. τῶν δὲ φερουσῶν ὃ συνεχὴς, ἀλλὰ πάλαι ποτὲ ἡ διαφορὰ ἢ διάθεσιν. ὅτι μὲν οὖν ἤνεγκαν, ὅτι δι' ὃ ἤνεγκαν. ἐὰν δὲ λακῶσι, ὃ ἤνεγκαν. φέρουσι δὲ ὃ παρ' αὐτὸ τὸ θέρος μόνον, ἀλλὰ καὶ λατοτρύω πολύ· καὶ γίνεται γε ἐκ τοῦ παχέος σφόδρα. συμβαίνει δι' χίονος καὶ ἐκπεπῆχθαι λυπὰς τῶν ὕστερον. ὃ γὰρ ἅμα πάντας, ἀλλὰ οὐ μὲν πρότερον φέρουσι, οὐ δὲ μικρῷ πω τῶν ἑτέρων· ἐγγύτεροι δὲ ὅτι τοῦ βλαστεῖν καὶ τῶν συκῶν. ἀπεπῆχθαι δι' ἐκεῖνοι πρότερον, καὶ ἥδη ἐκπεπόνται. τὰ μὲν δὴ συμβαίνοντα, ταῦτ' ἐστίν. ὃκ ἀλόγως δι' αὐ λόξεις ὀλίγον. τὸ γὰρ μὴ πάσας φέρειν, ἀλλ' ὅσαι ὑγρότεραι, καὶ ἰσχὺν ἔχουσαι εἰς τὸν ἐπίασασιν, δῆλον. ἐκ γὰρ δὴ ὑπολοίπου ῥοφῆς ἐβλάστησεν ἡ σύσασις. ἐφιλκυζομένη δ' πλέον, ὃκ ἄλογον τὸ μὴ πᾶσαν ἀπαπέπλαι τότε, τὸ μὴ γίνεσθαι τοιούτους, δι' ἃ τὸ μὴ ὁμοίας εἶναι τὰς διαθέσεις. ἀδύνατον γὰρ ἔχουσα, καὶ χεῖρον θεραπευθεῖσα, δ' ἄλλου εἰς ἐλάττω λήψεται τὴν ὑστερότητα. μὴ λαβοῦσα δὲ πλῆθος, δι' ὑπολειμμα ποιήσει. ἐπεὶ γεωργηθεῖσα ὁμοίως, ἢ τὸ ἐκ τοῦ ἀέρος συνεργησάντων, ἀποδώσει ἢ τὸ ὕστερον. γίνεται δὲ λάκκου συμβαίνει, μὴ τυχόσης θεραπείας, ὥστε οὐ μὲν ποδαρόμους γίνεσθαι, τὸ δὲ λαπάτου μὴ δύνασθαι. οὐδὲ δι' ὅτι τὸ μὴ ὑπῆρχε ποκαλεργασμένον. θάτερον δι' ὥσπερ ἐκ κενῆς ἐδείποιεῖν. ἀλλὰ μᾶλλον δὲ τὸ ἐκπεπῆχθαι οὐκ ἐκ τοῦ παχέος, ἀλλὰ οὐκ ἄνω μᾶλλον. ἡ τροφὴ γὰρ ἅμα ἢ θερμότης ἄνω φέρεται, ἢ ὅλως ἡ τοῦ δένδρου ὁρμὴ πρὸς τὴν βλάστησιν. ὥδ' ἅμα συναναφερομένου καὶ τοῦ θερμοῦ δι' ἀμφοτέρων ἡ ὑπόλειψις. διὸ καὶ αἱ ἢ λαπτοκίαι τῶν αὐθῶν, ὕστεροι. ἀλλὰ πόθι μὲν τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω. παραπλήσιον δὲ καὶ τὸ συμβαῖνον, ἢ ὧδι τῶν ἀμπέλων εἶναι. καὶ γὰρ οὗτοι πολλάσασιν γίνοιτ', συμπεφορισμένης τῆς γονίμου καὶ βλαστικῆς ἀρχῆς. ὁ δὲ τόπος ὡρισμένος αὐτοῖς· ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν γὰρ ἡ βλάστησις. ὁπόταν δι' αὖ καὶ τὰ τοῦ ἀέρος ὧδι γένηται, καὶ ὧδι πόσου χρόνου, ὅταν καὶ τὰ δι' αὐξήσεως ἀπολαβεῖ. ἀγνοῶ δὲ καὶ ὅλως πεφύτευται καὶ πεφύκασι τῶν φύσει, ταῦτο τοῦτο πάσχει. μάλιστα γὰρ ἐν ὥρᾳ πολαμβάνων τῶν δύο ἰῶν, πολλάκις ἀποπίπτει πρὸ τῶν καιρῶν, ἢ πρὸ ἅμα, μέχρις οὗ ἂν ὁ ἀὴρ ὁμαλίζῃ. τὰς μὲν δὴ πρώρους βλαστήσεις ἐν τούτοις ὑπολαμβάνουσιν αἰτίαις εἶναι. τὰς δὲ μὴ ἐκ τῶν οἰκείων μερῶν, ἀλλ' οἷον ἀκρεμόνων ἢ σελίχους, ὁ πρότερον ταύτας· ὅταν ἀθροισμὸς εἰς ταῦτα γένηται τῆς γονίμου δυνάμεως. ἀρχὴν γὰρ ὧδι σώσεως, ἢ ὥρρον τῆς τροφῆς ἐρημοῦσθαι τοῦ ὑποκειμένου. καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις. ἡ δὲ σύσασις ὃκ ἀνάλογος, εἰ τοιαύτην ἔνα ἢ μόριον ἐλαβε λιμάσιν. ἀλλ' ὑπολογωτέον πολλῶν τῆς ζώοις γινομένης, οἷον εἰ λιμὰς ἐκ τῶν σήθης, ἢ τι δεύτερον ἕτερον. αὕτη γὰρ μείζων ἡ πάλαι ἢ ἐν τοῖς φυτοῖς, ὅσῳ μᾶλλον ὁμοιομερῆ τὰ φυτὰ τῶν ζώων. ἐὰν δὲ δὴ καὶ πολλάκις ἢ γένηται τοῦ βλασῶ, ἐλάττων ἔτι τὸ ἄτοπον. γίνοιτ' γὰρ καὶ φύεται λιμὴν ἐκ τοῦ σελίχους. ἰσχύσαντα δὲ λαπολογῆσαι ταῦτ', ὃκ ἄλογον. ἀλλ' ὅταν οὕτως ὁ λαπὸς ἐκ τοῦ ἀκρεμόνων ἢ τοῦ σελίχους, ἀδύνατον πρότερον· ὥσπερ ὧδι τῶν ἐρημίαν. αἰτίαν δὲ τὴν εἰρημένην ὑπολειπτέον. αἱ δὲ διαῦτα πάλαι τῶν τόπων ἐλάττους εἰσίν, οἷον εἴποτε συκῆς ἤνεγκεν ἐκ τοῦ ὀπίσθεν τοῦ θρίου τὸν καρπὸν. μικρὰ γὰρ ἡ μεταβολὴ, καὶ ὁ τόπος ὅλως ὀκ ἀλλότριος τοῦ συμβαίνοντος. ἄλλου δὲ, ὅτι τὴν μὲν ὧδι βλάστησιν, ἀδύνατον τὴν δι' γῆς ταῦτα συρρέουσαν ἰσχυροτέραν ἔχειν. ὥστ' ὀλιγοστὰς γενομένης τῶν ποδαρόμου, ἐπγίνεσθαί τε καὶ ἐξέπεμψε. φαίνεται δὲ καὶ τῆδε ἕτερον ἄτοπον, ὅτι γένος τί φασιν εἶναι τοιοῦτον λὴν ὃ λαλάσιν ὀπιδοκάρπων. εἰ γὰρ ὅλως τι τοιοῦτον οὕτω καρποτοκεῖν τῶν ὁμογενῶν, οὐκ ἄτοπον συμβαῖνα ποτε καὶ τοῖς μὴ φυκόσι, δι' ὁμοίας διαθέσεως γινομένης. ἐπεὶ καὶ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων φύεσθαι, πνεῦμα ὁμοιότητα ἔχει τῇ δι' αὐτοῦ συκαμίνῳ. φέρει γὰρ δὴ λάκκινον τὸν καρπὸν τοῦ σελίχους, ὃκ ἐκ τῶν ἀκρεμόνων, δυσλασὴς ὡς ὅλως ἡ δύτονος ὡς ἔοικε πρὸς καρποτοκίαν. σημαίνει δὲ, ὁ πλεονάκις ἀπ' ἐκείνου φέρειν ἀφαιρεθέντων. ὁ πιπαίνει ἢ λαλᾶς, μὴ ὑπνιδιέντων ἡ πολιφθέντων ἐλαίῳ, λαβὰς ἐλίχθη, δι' τὴν δύτροφίαν καὶ τὸ πλῆθος δι' ὑπερβολῆς. ἀφαίρεσις τε γὰρ γίνεται τῇ ὑπνίσει. καὶ τὸ ἔλαιον ἅμα διαθρμαῖνον, καὶ ὁ πλιὼ * αὐξητικὸν πρὸς χείαν ποιεῖ τὴν πίψιν. ἔοικε δὲ παραπλησίως τρόπον τινὰ τὸ συμβαῖνον ἢ μέρος αὐθῆσιν, ἀπὸ ἐκείνων τε γὰρ τὰ μὲν ἰσχύοντα, καὶ οἷον πεπλεωμένα, ἢ αὐξᾶ καὶ καρποφορεῖ. τὰ δὲ ἀδυνέστερα, καὶ ὑπὸ πόφυκεν ἢ βλασάνει. καὶ ἀεὶ τὸ πλεονάζον

πελεύθερον αὐθεῖ. τὸ δὲ τροφῆς ὧν ῥέπον, ἕκαστον εἰς τὸν αὐτοῦ φύσιν καταμερίζεται, καὶ διάμιν· καὶ τούτων ὁμοίως μὲν εἰς τὴν βλάστησιν φέρειν τὴ τροφῆς. εἰ δ' ἐς τὸ ἰσχυρὸν ἢ δ' ἢ καρπογονεῖν, ἐκεῖνο δὲ ὅπως διάκρη τὴν ὑγρότητα καὶ τὸν ἀτέλφαν. καὶ πρὸς μὴ
3 τούτων, ἀρκεῖτω τὰ εἰρημένα. Τὰς ἢ μεταβολὰς τ καρπῶν, ἀεί ἐστιν ἐκ λύκου μέλανες, ἢ ἐκ γλυκέων ὀξεῖς, ἢ αὖ πάλιν, καθάπερ φασὶν ἐπί τε συκῆς καὶ ἀμπέλου καὶ ῥόας τ τὸ συμβαίνειν, σχιαχθὲ μὲν ὀλέγ θαμασόν, διὰ δ' ὅλως ἄτοπον φαίνεται, ὅτι τὴν φύσιν ὅτε μὲν ὅτως, ὅτε δ' ἐκείνως, καὶ ζῴοις μέρεσιν ἀνομοίως φέρειν, οἷον τὸν καπνέων ἄμπελον καλαμηνίλιν. αὖτιν γὰρ δοκεῖ εἶν ἡ λύκος γίνοτε, εἶν δὲ μέλανας, καὶ ὅτε μὲν πάντας τοιούτους, ὅτε δὲ τοιόστος φέρειν. διὸ καὶ διὰ οἱ μάντεις εἰώθασι ἔσχ λέγειν ὡς τράγ. τὸ γὰρ εἰωθός, τὸ τράγ. αἴτιον δὲ τ πάλαιγγος, ὅτι τὸ χρῶμα τούτων ἔν βοῦνον ὅτε μέλαν ὅτε λύκον ἔχει, ἀλλὰ καπνῶδες, ὅθεν καὶ τὴν προσηγορίαν ἔσχε. ἐὰν δὲ μικρὰν ἡς φάλαγγ γένηται, δοκεῖ μεταβεβληκέναι τὴν χρόαν, διὸ ἕτερον δ' εἰλικρινὲς ὅτε τὸ μέλαν ὅτε τὸ λύκον ἔχει. διὸ καὶ γίνοτε ἔν βοῦνον ἑτερόχροοι ἵνες, οἱ μὲν εἰς τὸ λύκον, οἱ δ' εἰς τὸ μέλαν μᾶλλον ἀκλινόντες. αἰτία δ' ἡ τροφὴ ἡ ἡ διάθεσις αὐτ τ ἀμπέλ. τ μὲν δὴ, ὥσπερ ἐλέχθη, συγχώρεσιν τῷ μὴ θαμασῷ. τὸ δ' ὕδ τ ῥοῶν, εἰ μὲν ὅλων τ δένδρων γίνοντ μεταβολὴ, πρόμοιον ἂν ἦ τὸ συμβαῖνον ἢν, οἷς πολὺ διλικίαν καὶ αὔγυπον, εἴπερ αὐτόματος ἡ μεταβολή. τ γὰρ χώρας, τὸ πάθος ἡ ἡ διάμις. εἰ δὲ μὴ ὅλων, ἀλλά ποτε ζῴον σωίεν τῇ τροφῇ καὶ τῇ διαθέσθ, τὴν αἰτίαν ἀπλογητέον, ὡς ἐκ τοιαύτης γενομένη καὶ διατυθείσης ἐλαίας ἐθίστ. εἰ δ' αὖ μαλακὸς ἢν ἐγκ, ταῖς ῥίζαις ἡ αἰτία. καὶ εἶν μέρος ἄλλο λύγειον, τῷ τὰ μὴ διαίτην, τὰ δὲ διαύτην λαβεῖν, ἢ καὶ ἀναδῆναι τὴν τροφήν. ἅμα δὲ καὶ τ ἄτερα σωτηρεῖν τ. καὶ γὰρ ἀπὸ τούτων γίνονται διαφοραί, δόξειε δ' ἂν ἀζῳπώταν ἂν ἔν τοῦθα εἶν, τὸ μερίζεσθαι τὰς ῥίζας. φύσιν γὰρ ἐκ θατέρου μέρος ἐκ ἔχ τ δένδρον, ἢ ἐλάττας. ὁ δ' καρπὸς ὁμοίως, ἀλλὰ μιγνυμένης δηλονότ σαντα τ τροφῆς. τ μὲν ἀλλ' ἴσως ἐαν μὲν ἐκλείπωσί ἵνες ἀπ τ δένδρων, ἡ τροφὴ πᾶσιν ἐαν δὲ πανταχόθεν ἔχῃ, τὸ διαὐ αὐτῷ ἐκωλύει, τ διατὰ λόγον (ὡς φάσειεν ἂν τις † φθασόφ) δύθυπερόντων τῶν ἔν πόρων. φύσις γὰρ συμβαίνει καὶ ζῴ ἔν φύτῳ ἐκ θατέρου μέρος. αὐξανόμενα γὰρ σωεκπληροῖ τῶν τὸν ὅλον, τὰ μὲν ἐκπορίζαμβανόντα, ἔν δὲ καὶ ἀφιπτάντων διὰ τὸ αὖον. εἰ δὲ τις καὶ αὐτὴ πίσις δεῖν ἐκ ἔν σωιλυθέντων λίνα μάτων μὴ ὁμογνώμων, ὅτι μία μὲν ἡ ἄμπελος, φέρει δ' ἑκατόρων ἔν μερῶν τὸν οἰκεῖον καρπὸν, ὡς τ μιγνυμένης, ἀλλ' δύθυπερόσης ἡ τροφῆς, ἔκ δ' ἂν καὶ ταύτη χρῆσθαι· ὅτε μὲν ἥκιστα γινόμενον, καὶ ἥκιστα πίσιν ἔχον δεῖν. αἱ δ' ἄλλαι μεταβολαί, μάλιστα τὰς εἰρημένας ἂν ἔχοιεν αἰτίας, ὁμοίως ὧν πάντων, εἴτε λεπτομασιν, εἴτε χυλοῖς, εἴτε ἄλλῳ τινὶ μεταβάλλουσιν. αἱ γὰρ τροφαὶ, διαθέσεις ἀλλοιοῦσι καὶ μεθίασιν, ὁτὲ μὲν κρατόμεναι, ὁτὲ δὲ κρατοῦσαι· καθάπερ ἡ γὰ ζῴοις ἀπ ἔν σπερμάτων φυομένοις. πλὴν γὰ τοῦθα ἡ ἔκτασις ἀεὶ πρὸς τὸ χεῖρον. ἀλλ' ὧδ ἔν ἀργασμένων ἡ ἡμερωμένων ἔχει τὴν ὁμοίωσιν. ἁπλῶς δ' ὥσπερ ἐλέχθη, μικραί τινα χρὴ νομίζειν γ τούτοις εἶναι τὴν μεταβολήν, ὅπου μὴ ἡ χώρα μεταβάλλει. τὰ δὲ πολλὰ χρόνῳ γίνεται, καὶ οὐκ ἐπέτεια. καθάπερ οὐδὲ τὰ ἡμερούμενα καὶ ἀγριούμενα. μέγα δ' οὖν πρὸς πίσιν ἡ μεταβολῆς, τὰ πρὸς τὰς χώρας, καὶ ὅτι θραπεῖαί ἐνδ τῶν ῥιζῶν καὶ ἡ τροφῆς ποιοῦσι μεταβολάς. ἀλλὰ τὰ οὕτως γ βραχεῖ χρόνῳ καὶ ταχέως, ἄπιστον· εἰ μή τις ἄμφω ταῦτα σωθήσει, καὶ τὸν χρόνον λανθάνειν, καὶ τὴν μεταβολὴν ἐν βραχεῖαν. ἐπεὶ γ' γε δεῖς ἐπιτείοις, ἐκ ἄλογον. δ' ὁμοίως ἐφ' ὧν συμβαίνει θαυμασόν, εἴπερ ἄρα συμβαίνῃ· καθάπερ ὅταν ἐκ πυρῶν αἶρα γένηται, διά τε τὸ πολλάκις γίνεσθαι, καὶ διὰ τὸ ἡ αἰτίαν οἰκειότατα ὡς εἰπεῖν. αὖτε ἀναρμοβρίαι ποιοῦσιν. εἰ δὲ μὴ ἐκ ἔν αἶρῶν εἰς πυρούς πάλιν ἀκριβίσαται, τ θαυμασιώτερον. εἶν δ' ἂν ὥσπερ ἀδένδρα τις ἡ νόσος γένηται τ σπερμάτος, ἢ τις ἀφλύη μεθισαμένων ἄρα ἔν πόδι τὸν αἶρα καὶ τ τροφήν. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ὧδ πλέον ἔργου, συμπεραμβανόντα πρὸς τ ἡ αἰτίας πίσιν τὰ ὁμολογούμενα.

4 Τὸ δ' γένεσθαι ἄμπελον ποτε ἄνθρ φύλλων, ὡς μὲν ὅλως εἰπεῖν, οὐ πιθανόν. ὡς δὲ μικρᾶς τινος γινομένης βλαστήσεως, καὶ ταύτης διὰ τὴν ἀδένειαν ἀπορυήσης, μᾶλλον πιθανόν, ὡς γ τοῦθα πλείονος καὶ σφοδροτέρας τῆς ὁρμῆς γινομένης. ὥσπερ ἐπί τινων δένδρων καὶ συμβαίνει χαλόν, ὅταν δύναρπήσωσιν, ὥσπερ ὧδ τῆς ἀμυγδαλῆς.

δένδ

δένδρ γὰρ τὸ πλῆθος· δὲ φαίνεται τὰ φύλλα, καὶ ἄλλα μικρὰ καὶ ἀσθενῆ γίνεται, διὰ φύσιως γ τοιοῦθα ὡρμηκυίας. ὥσπερ καὶ γ τῷ αὐθεῖν ἡ ἄμπελος, ὅταν ὑ ἰσχνὸν ἡ διατηρᾷ τ καρπόν· ἄνθρ ἔν αἰναρον· ὥσπερ καὶ ἡ συκῆ ἔν θείων. ἰσχυρότεροι γάρ, ὅταν ἅπαξ γίνωνται τ φύλλων, οἱ μὲν διὰ τὸν σμίχον καὶ τ πυκνότητα, οἱ δὲ διὰ τὸ πλάδος διὰ ψυχεῖ· ἔν μὲν γ φύλλων ἐξαιρεῖται τὴν ὑγρότητα, ἡ τὸν ὀπόν· ἔν δὲ καρπῶν, διὰ τὸ πλῆθος ἡ τὸ μᾶλλον ἐχθρὸν θερμότητα, ὥσπ μὲν ὁ διὰ συμπυκνῶσαι καὶ πλῶσαι. πρὸ πλησίον δὲ πύτῳ, ἡ ἄποτ ἴις ἐλαίας, τὰ μὴ φύλλα ἀπέβαλε, τ δὲ καρπὸν ἐξήνεγκεν. ἀδυνέστερ γ ὂν, μᾶλλον ἔσχησε τ ψύχος, ἢ εἴτι πάθος ἐν τ ὕδρον. πεπαυθεὶς μ γὰρ ὁ καρπὸς, αὐτόματος ἀρρᾷ· πρὸ δὲ τ πεπαυθῆναι, μᾶλλον ἰσχύει καὶ πρόσπτητ· διὸ καὶ ῥαβδίζουσι τὰς ἐλαίας. ταῦτα μ ὂν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, φυσικούς τινας ἀρχὰς τὰ μὲν ἐξ αὐτ, τὰ δ' ἐκ τοῦ πεδίου ὡς ἔχ. ἐπεὶ καὶ τὰ αὐτόματα διαβλασαίνοντα ξύλα, καθάπερ τὰ ἐλάϊνα, καὶ εἴτι ἄλλο διὰ τοιοῦτον, ἅπερ εἰς τράπεζα ἡ σημεῖα ἀναγκαῖα, δὲ κίσι ἄλογον. φύσει τε γὰρ ὄβλωσα, ἡ βλασικά, διὰ πυκνότητα καὶ τὸ ἔγχυμον. ἡ ὅταν ἐξωθῇ ἱκμάδα λανὰ λαβῇ, ταχὺ διόλωσιν· ὡς δ' ἔπη τοπολὺ καρβομένα, καὶ γ ὑγρῷ τότῳ βλασαίνει· πλὴν εἴτι ἰσχὺν ὑσδρον μικρᾷ διεβλαβησεν, ἔχον γ ἑαυτῷ σωιθρουσμένην τὴν γόνιμον ὑγρότητα, ἅμα δὲ καὶ ἡ ὥρας ὑπαγείας τ βλασητικῆς ὄσης. τότῳ ἢ ὁμοιόροπόν ἐ ἡ ὧδ τ σκίλλης, ἡ ὧδ ἔν ἄλλων τ ἐκ ἐλασαινόντων. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ξύλων ἐκφύοντα, καὶ μᾶλλον ἐκ τ ἐλατίνων, ἃ λαθοῦσιν οἱ μάντεις ἐλυθῆσαι. αὐμνίου γὰρ ὄντος καὶ μαλακὸ τὸ ἀέρ θ, ἐκφύεται μάλιστα, ὁτότε ἡ γένπάρχοσα ὑγρότης συρρυεῖσα, καὶ ἡ ἐξωθεν πεπαισπέσα σωεπάγη, καὶ ἐποίησεν οἷον σφαιροειδίες. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσα διεῖ ἔν ξύλων· καὶ γὰρ τοῦτα νοτίου καὶ ὑγρὸ τ ἀέρος ὄντος, τοῦτ πάσχει, ἡ ὁ αὐτὸς, ἀλλ' ἐν οἷς ὄβλ λεπτή· οἷον λέπρα, λυπαρείτλου, ἐλαίας, ἃ δὴ καὶ σημεῖα τῆ τράπτε νομίζουσιν. ῥίζα δὲ ἄλλα συμβαίνει, ἡ πεφέρεται τ διὰ τῶν, οἷον ὥς ποτέ φασιν γ πλατανίνῳ φιῦται δ' ἄφνῳ, ἢ ἁπλῶς πρὸς τὰς ἐμβλασήσεις τὰς γ ἀλλήλοις, ἐκλαυθανούσης ἀρχῆς ὑπολειπτέον γίνεσθ σῆψιν ἢ ἀλλοίωσιν ἁπλῶς τε καὶ πολὺ διεσώσης, ἐκ βύλγουσι δὲ βότοι διῶτοι. λέγω δὲ λαυθανούσης, εἰ ὧδ τοσοῦτον ἄπορμα, καὶ ἐμβρύου γνοίτο σῆψιν ἔχοντ γεώδη λανὰ τ δένδρα. βλασοὶ γὰρ αὖ ὅτως ἕτερον γ ἕτερον. ἀλλ' ἡ τοιαύτη βλάστησις ὁμοία τῇ ἔν ἰξεύου, ἢ ὡς διὰ πλείονος ὧδ τῇ πλατανίνῳ ἐκ χαλκοῤῥίσσοις. μᾶλλον δ' ἀμφοτέραις ἐκ τ γῆς. ὁ γὰρ οἷόν τε φιῦσαι, μὴ γεώδους λανὸς γένπάρχοντος. ὥσπερ ἐκ ἐκ τ ὄβιχον ἔν λιβίνου, ἐὰν μὴ ὄβιώτη ἰς συρρέον γένηται καὶ σῆψις, διὰ τὸ λεπτὸν ἐπιπολάζειν· ἐτι δ' ὕσδρον ὧδ ῥόλιν λανα λαμβάνει γ τροφῆς. ὅτω γὰρ αὐτ ἡ αὔξησις. ἀλλὰ τὰ μὲν φιῦτα καὶ αὐτόματως ἡ ταῦτα, ἤνια γίνεται. τάχα δὲ καὶ αὐτόματων τινῶν καταῤῥυγέντων ἅμα τῇ σήψει, ἡ συναίσει. διάφυη δὲ, καὶ εἴτι ὄβιον ἕτερον, ἀπ ἔν καρπῶν. εἰ δ' ἀρ' ἡ ὧδ ἀπ σήψεως λυθ, ὁδὲν διαφέρει πρὸς τὴν αἰτίαν. εἰ δὲ πολὺ διένδρον ἐκπεσὸν ὑπὸ χειμῶνος, πάλιν αὐτόματον, ὥσπερ γ Φιλίπποις † ἢ εἴτι δ' γόνδρων πλατάνων, καὶ γ μὲν οὐκ γ ἀφηρέθη, πλὴν ὅσοι ἔν ἀκρεμόνων κατεκλάσθησαν γ τῇ πήσει· γ πλατάνου δὲ ἀφηρέθη, διαὶ ὄβι παρεπελεκήθη. τὴν δ' αἰτίαν ὑπολάμβανον, ὅτι πυσοῦσα ὧδ θάτερον μέρ θ, αὐξασα πολλὴν γλῶ. ὧν γνομένου δ' εἰς νύκτα τότε πνεύματ γ ἀντίου ἡ μεγάλου διήσαντ θ αὐτο, διὰ τὸ ἐμπίπτειν τοῖς ἀκρέμοσι, ῥοπὴν ἐποίησεν γ κείμενον τὸ μέρ θ, καὶ κατασᾶσαν ἀρθωσεν. ὅτω γὰρ συνέβη τοῦ γ Φιλίπποις. τὸ δ' ἕτερον ἐκινήθη μὲν ὁμοίως, καὶ τὴν αὐάπασιν εἶχε γ γῆς. διὰ δὲ τὴν πρόσκοπὴν, αὖ ἐσκ ῥᾳον. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ἴσως ἔξω φυσικῆς αἰτίας ὄβιν. ὑπὲρ δὲ γ αὐτοῖς ἐν τοῖς φυτοῖς, ἐκ ἂν εἰρημένων πειρατέον μετιγέναι καὶ θεωρεῖν. Ἐτόμενα δὲ πως ὄβι τούτοις εἰπεῖν, ὅσα διὰ τέχνης καὶ παρασκευῆς γίνεται τῶν πολιτῶν· ὑπὲρ ὧν φανερωτέρας ἂν τις ὑπολάβοι τὰς αἰτίας εἶναι, καθάπερ καὶ εἰσὶν. ἀγιγαρτους μὲν γὰρ ποιοῦσι τοὺς βότρυς, διαφερομένου τὴν μήτραν, ἀφ' ἧς γίνεται τὸ γίγαρτον. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ λήμματ θ φέρειν λεύκον καὶ μέλανα βότρυν, ἢ γ αὐ διὰ βότρυϊ τὰς τοιαύτας, τὰς δὲ τοιαύτας, ὅταν συνέχοντ θ συμβλάσιν ἑκατέρου τὸ ἥμισυ, πλὴν τὴν τοῦ ἑτέρου μέρους, καὶ συμλήσαντ θ κατατρέξωσι. σύμφυτοι γὰρ ἀλλήλοις. σύμφυτον μὲν γοῦν ἅπαν τὸ ζῶν τῷ ζῶντι, καὶ μᾶλλον τὸ ὁμογενές, ὅταν ἀφελπωθῇ

ἀπ

κωθῆ καὶ γένηται μία τις φύσις· ἑκάτερος δὲ λαθ' αὑτὸν καὶ τῶν προσθίων λίκεσιν· ὥστε μὴ ῥᾳδίως μιγνυμένους, ἀχρὶ σιδήρου ἂν οἰκεῖον λαμπτῆρα. ὅπερ καὶ οἱ ποταμοὶ ποιοῦσιν, οἱ συμβάλλοντες ἀλλήλοις, ὥσπερ ὁ, τε Ἰνδικὸς ὢν τῇ Βοιωτίᾳ, καὶ ὁ Μέλας. ἑκάτερος γὰρ εἰς τ αὐτ πόρον, ὑντεῦθεν δ' ὀλίγῳ συμβάλλουσιν, ἀλλὰ πολ' ἀλλήλας ὀχετεύοντα καὶ ῥέουσιν ἀδρόφαι. ταῦτα δὲ καὶ πᾶσα πλησίον τόπῳ, καὶ ὅταν τὸ αὐτὸ δίνυδρον παρορμίσας φέρει ῥοάς, ἢ μέλα. τῇ σφύρᾳ γὰρ οἷον μαλαξαντες τὰς ῥώγας ἵνα συμφύωσιν, ἢ σχίζ τῶν ἀφέλκωσιν συωλήσαντες, ἐφ' ὑτοῦ σαν· εἶτα γίνεται τὸ μὲν δίνυδρον ἐν τῇ συμφύσει· διατηρεῖ δ' ἕκαστον τὸ γένος ἕλκων διατ' αὐτὸ, καὶ ὠθεῖται τῶν ῥοφῆν, ὅδεν δὲ ἄλλο ἢ τ συμφύσεως λοιναθέσης. χεῖλον δὲ καὶ πᾶν ὁμοιον τοῦτον ἢ ὧδι ἧττον μειζονων γίνεται, καὶ μᾶλλισα ὧδι τ ἀγρίων τῇ φύσῃ. πολυπλακεῖα γὰρ σύκη, ἢ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτόν ἐστι, συμφύεται τε, καὶ ἐν ποιεῖ τὸ σέλεχος. ἢ τοῦτων τὰ μὲν ὀλιγοπίνδες ποιοῦσιν· ἕνια δὲ ἢ αὐτομάτως λαμβάνει τοιαύτην σύμφυσιν, ὅσα πόσ ἔλλη τε καὶ μὴ ῥᾳυτία ἀλλήλοις· ὅταν γὰρ ἅπαξ συμπλακῇ, καὶ διέξεισι, λαθαλπὸν φύσις ἕως αὖτη μία γίνεται· διὸ ἐὰν ἀφαιρῇ ἐὰν λύῃ τις, αὐαίνονται, λαθαλπὸν ἢ τ μὴ ὁμογνώμων τὰ ὁμοβλαστῆ καὶ συμφορᾶς γνόμενα ἀλλήλοις, ὥσπερ ὧδι τ ἀναδενδράδος ἐλέχθη ἢ τ συκῆς. ἐπεὶ ὅσα γε βλαστῇ, πολυφύομενα καὶ ἐμφύομενα, λαθαλπὸν ὁ λιτὸς, ἐκ τούτων γὰρ ὁ γίνεται μία φύσις· αὐαίνεται γὰρ θάτερον. πολυφορᾶν μὲν οὖν ὧδε, σχίζ ταύτας ἐπολληπέον τὰς αἰτίας. ὁμοία γὰρ τρόπον ἴνα, καὶ ὥσπερ εἰ τις γνοφθαλμίσειε δίνυδρον ἐν ἀχὲ πλείονων καὶ διαφόρων. ἀρχὰς γὰρ πεπίηκε, καὶ φύσεις πλέας ἀχὲ μιᾶς ὁσίας· ἐκεῖνο δὲ ἐξ ἀρχῆν πλήθονα μίαν ὁσίαν τῇ φύσει. τὰ δὲ ἢν λαπτὰν μεγέθη ἢν λαθρυπλωμένων γὰ τῶν χύτρας, ὅταν λατπαρῶσι οὗ ἀκρέμονας, οἷον ῥόων καὶ μήλων, δύλογος γίνεται. τότε γὰρ τὸ τ ἥλιος ἢ τ ἀέρος ἀφαιρέμενον, ἢ χύτρα λωλύει ἀρτίγγεσθαι, καὶ ἅμα τῶν ἐκ τ γῆς ἕλκει νοτίδα, διὸ ἧς βέφετον. τῶν γὰρ ἀχὲ τ δίνυδρα ὧδὲ ῥόλων, ὃκ δύλογον γίνεσθ, πάρωρον ὄσαν, ἢ βραχεῖαν ἴνα πάμπαν. διὸ καὶ ὁ ἢ κόκκος ὀδὲν μείζων τ ῥόας γίνεται. τὸ δὲ σίδιον παχύτερον, ὡς ὁ δίκνυμένης εἰς ἐκεῖνον τ ῥοφῆς. ἔοικε γὰρ ὁ οἰκεῖος χυλὸς τῇ φυσικῇ δυνάμει πάντων γίνεσθ ἢ τ παίνεσθ. διὸ καὶ τὰ μᾶλα χάρῳ καὶ ἀχυλότροφα γίνεται· τὸ δὲ σίδιον καὶ ἐκ τ ἔξωθεν λαμβάνει αὔξησιν, ὡς ἀλλοδιάτροφον τ φύσεως. ἡ δ' ὁλκὴ τ νοτίδ, ἐξ ἧς ἡ ῥοφὴ καὶ ἐπίδοσις, ὃκ ἄλογος, ὥσπερ τ ἄρα καὶ ἑτέρων, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν. ὁμοίως δὲ ὧδε συμβαίνει καὶ τοῖς λαχανώδεσι, ἐφ' ὧν παχύνεται τὰς ῥίζας, ἢν μὲν ἀφαιροῦντες τὰ φύλλα· λαθαλπὸν τ ῥαφανίδος, ὅταν μέλλισα ἐκμάξωσι τ χυμὸν· καὶ λατασταλέντος τῶν γλῶ, ὥστε καὶ τὸ ὕδωρ ἀχρεῖον. ἐν γὰρ τῷ θερῷ γίνονται θαμιαὶ σκαὶ ἐν πάχει. τὸ δὲ σέλινον πολυορύξαντες λατω μέχρι τ ῥιζῶν, † καὶ χεῖλιον πολλαπλασιάζοντος, καὶ ἄνωθεν τῶν γλῶ. ἄπορον δὲ, ὅτι τῶν προφῶν ἅπασιν αὐτοῖς λαμβάνουσι, καὶ οὐ διαδόασιν εἰς οὖν βλάστους. μειζομένης δὲ, πλέων ἡ αὔξησις. ἅμα μὲν ὃν πολυβλαστικὰ, οἷον λερόμυα, ῥίζας ἑτέρας ἀφίησι· καὶ ἄλλα δὲ ἢν ἀγρίων. ἡ δὲ ῥαφανὶς μὴ οὖσα πολυβλαστικὴ, τροφῶν δὲ λαμβάνουσα, καὶ οὐ σλαπέμπτα εἰς τὸ ἄνω, παχύνεται καὶ μείζων γίνεται. τὸ δὲ μὴ συμβαίνειν φθορὰν καὶ σῆψιν, ἢ ἐπίσχεις αὐτίας ἢ γῆς, ἀφεῖσα οὖσα τὸ ὕδωρ, καὶ ὅλως ὧν τὸ ἀλλότριον. τοῖς δὲ σελίνοις τὸ λαχεῖλιον θερμὸν καὶ ὠμὸν ὄν, σωσανέλκει μὲν τὴν ὠμότητα τῶν τροφήν. διατέχῃ δὲ, καὶ οὐ διαδίδωσιν εἰς τὸ ἄνω· καὶ ἅμα τῇ θερμότητι ὠθεῖται. πολλῆς οὖν τροφῆς γινομένης καὶ πεπτομένης, πολλὴ καὶ αὔξησις. πᾶν πλήσιον ἢ τούτοις καὶ τὰ ποδὶ ὧν σικύες διὰ καὶ τὰς πολυκύτας γινόμενα, διατά τε τῶν ἀπαλότητα, καὶ τῶν αὔξησιν· οἷον ἐὰν τις μικρὰς οὔσας λρύψῃ, καὶ μικρούς· οὐδὲν γὰρ ἀφαιρεῖται τ ῥοφῆς, † ὁ δ' ἥλιος καὶ τὰ πνεύματα αὐαξηραίνει, καὶ ὧν ὄγκους ἐλάττους ποιεῖ. ὥσπερ καὶ ἢν δ' ἐνδρων τ γῆ τοῖς πεφυτευμένοις καὶ σύλλοις. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ γῆς αἱ * οἷς ζῶμεν, καθαπερ γῆ νάρθηκι καὶ λαπήγῃ. ἡ μὲν γὰρ τροφὴ πλέων, σχίζ ὁ μὴ ἀκπνεύδοα μήτ ἀχρηναίνεσθαι μηδὲν. ἡ δ' αὔξησις εἰς μῆκος· καὶ σχίζ τὸ εὑρεῖν τῶν διαμένειν χλωρὸς, ἐαὶ ὧν φυτεύσας πολὺ φρέαρ, ὅταν ὧσιν ὡραῖοι, λαθεὶς ἀρτεγώσῃ· ἡ μὲν γὰρ ἀχ τ ἡλίου καὶ τ πνευμάτ ἀτμὶς, οἷον θάλλον τάττ πᾶν ἔχει, ἢ λωλύει ξηραίνεσθαι, τροφῶν δὲ λαμβάνοντα σχίζ ὁμοίως ὠθούμενον τ ῥιζῶν.

ἔμβιοι δὲ

ἔμβιοι δὲ γίνονται ἧ θεραπεύομενα πλέω χρόνον. διὸ ἧ ἂν τις πολιτεμὼν τῶν βλάσκησιν, ὅταν λαπτοβκήσωσι, πολισάξῃ τὰς ῥίζας οὗ μάλα τῇ γῇ, ἧ λατατιλῆσιν, γίνονται πάλιν ἐκ τ ῥιζῶν σίκυοι, ⊂ ὡσὐτόροι πολὺ τ ἀπειρομένων, ὅτι πολὺ πάρχει τ ἢν ῥιζῶν· ὅτι δ' ἡ τε εἴλαξις ἀλέαν πᾶν ἔχοντα, θᾶττον αὐξάνει ποιεῖ βλασόν. μέγα γὰρ ἧ ἀλέα πρὸς τὸ ὡραϊβλαστεῖν. σημεῖον δ' ἧ τότε φανερόν. ἐαὶ γάρ τις χειμῶνος ἢ παλαιοῖς φυτεύσῃ σικύου ἀπέρματα, ἧ ἄρδλη τε θάρμῶ, ἧ πρὸς τ ἥλιον ἐπφέρῃ, καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ ἧθῇ, ἧ ὅταν ἡ ὥρα τ ἀπέρμων λαθάνῃ σὺν αὐτοῖς τοῖς παλαιοῖς φυτοῦσι, ὡραῖοι σφόδρα γίνονται. τοῦτο δ' ἂν σχίζ τὰς ἐρημίας αἰτίας συμβαίνει. τῷ δὲ σήματι ἧ τῇ μορφῇ μεταβάλλει τὸ σέλινον, ἐαὶ ἀπαρῇ λατατατηθῇ καὶ ὠκυλινδωθῇ. γίνεται γὰρ ὅλον, σχίζ τὸ μὴ λιῖφναι τ βλάστων, ἀλλὰ διεξιοῦσθ· ἐξιοῦσι γὰρ ἐν ᾧ ἂν τεθῇ ἀγγείῳ. ὥσπερ δ' ὅτι ἡ ῥοφὴ λωλυομένη ἧ ἀρτεγομένη τῷ πέριξ, φέρει πρὸς τὸ ἐφελκύσθῆ ἧ σύσλεψ. οἷον γὰρ ὀχετεία τις ὅτιν, ὥστε λαμβάνει τ ὁμοιότητα τῷ πόδιχονλ. συμβαίνει δὲ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τ ζώων ὥσπερ, τ μικρότητα ⊂ μεγέθος, βραχύτητα ἧ μῆκος. μεμορφωμένα γὰρ σύθυς ἐκεῖνα· τοῦτο δ' ἅμα τῇ γνέσ μορφῆ. διὸ καὶ τὸ σέλινον ὅταν μεταφυτεύκῃ, λελθύσιν ὁπόθεν ἂν τις βέλκῃ ποιῆσαι, τηλικοῦτον πάλαιον λατορύσσῃ· ὥστε ἧ πληρᾶν πάντα τ τόπον τ ῥίζαν. ὅμοιον δὲ τρόπον τινὰ τούτῳ ⊂ ἡ τ ῥιζῶν αὔξησις γίνοις ἂν τοῖς ἠπερώμασιν. σύσσεσαι γὰρ, καὶ ἔχουσα τροφήν, αὔξονται μᾶλλον ἧ εἰς μῆκος καὶ εἰς πάχος. ποιεῖ δὲ μεγάλας ἧ τὰς ῥίζας καὶ τὰς βλάσας, ἧ ἐαὶ πλέω τις εἰς ταὐτὸ ἀπέρματα ξωσλήσας εἰς ὀθόνιον φυτεύσῃ. διὸ ἧ ἐπί τινων τ τοιοῦσι, λαθαλπὸν ὧδι τ ῥαφανὶς, σελίνου, ἧ ἑτέρων. ἰσχύει γὰρ τὰ πλέω σηλονόστ μᾶλλον, καὶ ἐξ ἁπάντων γίνεται μία τις φύσις. ἕνια δὲ ἧ τῶν ἀπορᾶς ὥραν λαμβανόμενα μορφὴν ἀλλοίαν· οἷον ἡ γογγυλὶς, ἀν σύθυς ἴος ἀχὲ ῥίζα ἄλλω φυτεύσῃ, πλατεῖα γίνεται. τ ῥ δὲ, ὅτι ῥιζῶν ἧ σιδυρύνεται μᾶλλον. ὅτα δὲ ἐν σοίνῳ φυτεύσῃ, ἢ σκίλλῃ, πάντα τ σύ ελασίας ἕνεκα ἧ σύτροφίας φυτεύσῃ· ἔχ γαρ ἴνα ἅμφω θερμότητα ἧ ὑγρότητα, ἧ γίνεται λαθάπερ ἐμφυτεία τις. ὁμοίως δὲ ἧ εἴλῃ ἕτερον ἑτέρῳ, λαθαπὸν τὸ πήγανον ἐν συκῇ· δηλεῖ γὰρ σ' ἡ λαλλισον γίνεσθ. φυτεύετ δὲ, πρὸς τὸν φλοιὸν πᾶν απτυγμένων, καὶ τῇ γῇ λατακρύπτει. ἧ ξυμβαίνῃ δὲ, τὸν ὀπὸν ἅμα τῇ τροφῇ σχίζ θερμότητα ἧ βοηθεῖν ἴνα ἔλκειν σύκαιρον· ὥσπερ καὶ τ πέρραν πατρομύλλῳ. εἴτ' ἂν πρὸς τὸ μὴ σκωληκᾶσθ τὰς ῥίζας, εἴτε ἧ πρὸς τὸ ῥεφεσθ ἄλμη. ἔχ γαρ ἐν ὁμοίαν δρμότητα. μέγεθος γὰρ γίνεται φανῶν καὶ ἐρεβίνθων. τῶν μὲν, αὖ ἐμβολητῶ φυτεύσῃτε, εἰς σπέρμα σωικτρέχει γὰρ τῇ θερμότητι καὶ ξηρότητι. τῶν ἐρεβίνθων δὲ, ἐαὶ μετὰ τῶν λελύφων βρεχθέντων· ἔλαττον γὰρ τὸ ἀρσενόμενον, καὶ ἡ τροφὴ πλέων ἡ πρώτη. πρώϊοι δὲ αὖ ἅμα τοῖς ἄλλοις σπαρέσι, καὶ τοῦτο μὲν σὴ τὸ δαμασόν ἔχει· ἧ ἔνιαι δηκῆ γε πᾶσ φύσιν. αἱ δὲ ὀριῶν μεταβολαὶ ἧ αὐτόματοι γίνονται, ἧ τέχνῃ ἧ τῶν φύσιν· οἷον ὧδι τίφης ἧ ζειᾶς πολιπλατομένοις πυρόσι. ὥσπερ ὅσα καὶ τ απερμάτων ἢ γῆ λίτρῳ πεβρεχόμενα πεπαμένεστερα, ἢ γῆ μέλιτι καὶ γάλακτι γλυκύτερα γίνεται. πέφυκε γὰρ οἷον αὖ σαρῆν, ζειᾶν τοῦ ἧ γενναῖον. σπείρεται δὲ διαλλοιωμένου, ἧ μεταβεβηκός. γῆ ἀμφοῖν δέ πως, ἢ γῆ ἅπασι συμβαίνει μετακινεῖσθ τ ἀρχὴν, ἔνθα μὲν ἧ τ ποιόν, ἔνθα δὲ λαθάπερ ταῖς τίφαις ἧ ζειαῖς, καὶ τ μορίων ἓ μὴ ἔχειν· ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς μὲν πολιαρεῖθεν, ὃκ ἀδυνατεῖ γενναῖν. πλεοναχοῦ δὲ ἔοικε πάθος, ἧ ὥσπερ τελέως γυμνωθεῖσα, καὶ παθηλικωτέρα γινομένη, τῷ τε ποιῷ μεταβάλλει, καὶ τὸ πλῆθ ὃκ ἔχει τὸ ἀχύρ. συμβαίνει δὲ καὶ γῆ ἄλλοις, μορίων ἕνεκα ἀφαιρεμένων ποιεῖν ἕνα διαφορὰν· ὥσπερ τοὺς ἀμπέλους, ὅταν ἡ μήτρα τ ἑλλήμασος ξυσθῇ, τοὺς βότρυς ἀγιάρτους εἶν. καὶ πίσιν τοῦτα πρόσθοιτ' ἂν ἴσως, τοῖς ἀφ' ἑκάστ ἧ μερῶν λέγεσθαι ἀπόνα σπέρματα. λύσις δ' ἥπορ εἴρηται ἧ ὧν ζώων. αἱ μὲν δὴ τοῦτων μεταβολαὶ, σχίζ τὰς εἰρημένας αὐτίας.

Ἡ δὲ τ σισυμβερὶς εἰς μίνθαν, ὥσπερ γ ἀντία, διὰ ἀργίαν γινομένη. συμβαίνῃ γὰρ, ὅταν μηδὲν ἐξεργάζηται, μὴ δ' ἀρδεύσῃ τῇ εἰκαίαν θεραπείαν, βιάζεσθαι μᾶλλον εἰς τὸ λαθυ. βιάζεσθαι δὲ, καὶ τῇ διώκειμ ἐκεῖσε τρέπον πᾶσαν, ἀσθενέστερον εἴωθε γίνεσθαι, ἧ τῇ δημιούργησε ἀρδεῦσαι ἧ ὀσμῆς, ὥσπερ σχίζ ἀμφοτέρων ἡ ὁμοίστης ἧ τε βλάσης καὶ ἧ ὀσμῆς. τ γὰρ δημιούργησε ἀφαιρεμένης, ἡ λατάλοιπος ὀσμὴ μαλακὴ ἐς ὅσα καὶ ἀνειμένη, πρόσφορος τῇ μίνθῃ γίνεται. διὸ ἧ μεταφυτεύειν λιελθύσει πολλάκις, ὅπως ὅσον μὴ συμβαί

ἢ μὴ σκωλεκᾶσθαι ἄλμῃ. vide sup. 14 s. 4. p νη. καὶ τὸ ἄλμῃ forsan abundat. ἔχει γὰρ τιν' ὁμοίαν θερμότητα.

γὴ δύηλίῳ νη. καὶ τ̃ ℳ σισυμβρίῳ, διαύτ̃ω τ̃ ℳ αἰτίαν ὑπολη̃πέον. τὸ δ' ὠκιμον τὸ † γὴ πίλῳ πλ
λαχοῦ λειμῶνι, ἀφιερπυλᾶτ̃· ὅλ̃ως τὸ λατ̃ξηραίνεσθαι μᾶλλον. καὶ γὰρ τὸ φύλλον ἐλα̃ττον γί-
νετ̃, καὶ ἡ ὀσμὴ δλεμυτ̃ρᾶ τ̃ ξηρῷ. ἐλάττων γὰρ ἡ βοφή. διὰ δὲ τὰς μεταβολὰς τοιαύ-
τας ὑπολαμβάνειν, ὡς αὖ ὁμοίστατά ἐστιν ἐχόσας, ὀχ ὡς τελέας. ἡ δὲ λάδικη, πλατυφυλλό-
τ̃ρόν τε τ̃ αἰγείρ̃ου, καὶ λειοφλοιότ̃ρον, καὶ τὸ ὅλον σὺτ̃ροφώτ̃ρον. ἀπ̃γηραὶ σκοπεῖν ἢ καὶ ἐλάτ̃
τονι βοφῇ χρωμένῳ, ὀκ ἄλογον καὶ τὸ φύλλον σχνότ̃ρον καὶ τ̃ φλοιὸν βαχύτ̃ρον ἔχειν, καὶ ἔτι
ἄλλο σωαισθάνεσθαι ὃις μὴ ὁμοίως σὺβόφοις. τὸ δ' ὅλον ὀκ ἄγαν ἴσως τὸ συμβαῖνον θαυμασὸν
πό, τε εἰς τὸ σώ̃ιγνυς καὶ εἰς τὸ ὁμοίον πως μεταβάλλειν καὶ ὧν τὸ ὁρμᾶν, καὶ ἐπί γε τ̃ ζώων γε
νομένας ῥιζώτας τινὰς μεταβολὰς, τὰς μὲν ἧ̃ττ̃ τ̃ γέννησιν· οἷον ἐπ' ἄλωπ̃, καὶ ὧδ̃ τ̃ λα-
λαμπώνῳ ψύχωμ. ἐκ λαμπτ̃ς γὰρ χρυσαλλὶς, εἶτα ἐκ ταύτ̃ς ἡ ψύχη. τ̃ο γὰρ ὧδ̃ τ̃ ψύχωμ 10
ὀλίγ̃ος συμβαίνει. τ̃ δὲ, καὶ τελειωμένῳ ἤδη καὶ τὰ πτέρ̃α καὶ τὰς σλαβίσεις τὸ σώματ̃ος, αἱ
γίνετ̃ σλ̃ὰ τὰς ἐπιτείας ὥρας, ὡσπ̃ρ τοῖς ὄρνισιν. ὧδ̃ τότ̃ων γὰρ μᾶλιστα καὶ λέγετ̃, καὶ ἐν
ὅλης τ̃ῶν ζωομένων μεταβολὴ, καὶ τ̃ῶν ὅλων σωμάτ̃ων, ὥστε δοκεῖν ἑτέρας ἔτ̃. ταῦτα μὲν
9 ὖν, ὥσπ̃ερ εἴρητ̃, φυσικῶς ὑπολη̃πέον. τὰ δ' ἐξ ἀρχ̃ῆς λεγόμενα, μᾶλλ̃ ἧ̃ττ̃ φύσιν. Ἀπό
λαβε δ' ἐπ̃ως ὃις εἰρημένοις, καὶ ὥσπ̃ερ ἐχάτ̃ης θεωρίας, πό̃ι νοσημάτ̃ων καὶ φθορᾶς εἰπ̃εῖν.
ἀμφοτ̃έρ̃ων δὲ μετέχοντ̃ καὶ τ̃ ἧ̃ττ̃ φύσιν, καὶ τ̃ῶν πᾶσὰ φύσιν. φθοραὶ μὲν γὰρ δύὃς αἱ ℳ
ὅτ̃ως, αἱ δ' ἐκείνως λέγοντ̃. νόσοι δὲ, τ̃ῇ ℳ ὅλως δόξαιεν ἂν ἔ̃ιν πᾶσὰ φύσιν· ἐνδασις γάρ ἐς
ἀεὶ καὶ σύγχυσις τ̃ ἧ̃ττ̃ φύσιν ἡ νόσος. τ̃ῷ δ' ἐωθέναι καὶ πολλαχοῦ συμβαίνειν, ἧ̃ττ̃ φύσιν λέ
γομεν, ὁμοίως ἔντε ζώοις καὶ φυτοῖς αὐτὰ ταῦτα διαιρ̃όντες τὰ βίαια πάθη, καὶ φανερῶς ἀπ̃
ὃ̃ῶν ἐωθέν αἴδιον, οἷον ῥαιμωτ̃ων καὶ πληγ̃ῶν. τὰ γὰρ ὑπὸ ψύχ̃ος, ἢ λαύματ̃ος, ἢ λιμὸς ἕτ̃ος 20
συμβαίνοντα ἅπ̃ᾶ γὲ τ̃ῷ ἀεὶ πεπ̃ωμένῳ, ἃ λέγομεν πᾶσὰ φύσιν, καί ὁι βίαι γέ πως καὶ ζω̃ῖ
τα καὶ ἀπ̃ τ̃ ἐωθότ̃ ὄ̃ιν. ἀλλ' ἀ γὰρ ὧδ̃ ℳ, ὅτ̃ ἴδιόν ὄ̃ιν ὧδ̃ ἅπ̃ φυτ̃, ἀλλ' ὧδ̃ τ̃ ζώων, ὅτε
διαφορὰν πᾶσ ὁ νῦν ζη̃τ̃μεν. τ̃ῶν δ' νόσων ἀρχαὶ, καθαπ̃ρ τοῖς ζώοις, ἃ ἀπ' αὐτ̃, ἃ ἀπ̃ ἅπ̃
ἐωθότ̃ῳ. καὶ ἡ φθορὰ, ἃ ὅλως, ἢ εἰς λαρποτοκίαν. ἀπ' αὐτ̃ ℳ, ὅταν ἢ πλῆθος, ἢ ἐνδία τ̃ βοφῆς, ἢ
ποιότ̃ητος. ἀπ̃ὸ δ' τ̃ ἐωθότ̃ῳ, ὅταν ἢ χειμῶνες ὑπερβάλλοντες, ἢ λαύματα, ἢ ἐπομβρίαι, ἢ αὐ-
χμοί, ἢ ἄλλη τις ἅπ̃ᾶ κρασία τ̃ ἀέρος. ἔτι δὲ ὅσα πληγὴ, ἢ ἕλκωσιν, ἢ σκαπάνῳ, ἢς ἡ τομή·
ἢ σλ̃ὰ λαθάρσεως ἢ ὀλαλαγ̃ῆς, ἢ ποιότ̃ης αἰτίας· ὥσ γ' ἔνιαι καὶ ἀπ̃ τ̃ λαίμονος συμβαίνε
σι, λαθάπ̃ρ ἡ χαλαζοκοπία. εἰ δὲ μὴ ἢ ἐνδία καὶ ὑπερβολὴ τ̃ βοφῆς ἅπ̃ ἐωθότ̃, ὡς ἔνιές φα
σιν, ὀδὲν σλ̃ὰ φέρ̃ει. πάντα δ' ἰσχύϊ μᾶλλον τὰ ἀπ̃ τ̃ ἀέρος γὲ τοῖς ἀδ̃ῳωτάτ̃ῃ διακ̃ωλύοις. τὰς γὰρ
ὑπερβολὰς ἢ̃ττον σύνανται φέρειν. ἀδ̃ῳωτάτ̃ῃ δ' διάθεσις μελλόντων τε ἧ̃ττ̃ ἀρχομένῳν βλα 30
σάνειν, καὶ πάλιν μετὰ τ̃ λαρποτοκίαν ἐξεραμένῳν. τότε γὰρ ἡ μεγίστη μεταβολή. διὸ καὶ
τὰ ἄρια μᾶλιστα πονεῖ πό̃ τ̃ βλασκήσεως, ἢ ὑπ' αὐτ̃ τ̃ῶν βλάσκην, ὅταν χαλαζοκοπ̃ηθῇ,
ἢ πνεύματ' ὧ̃ῖγνηται ψυχρὰ σφόδρα ἢ θερμά. ἰρατεῖτ̃ γὰρ ταῖς ὑπερβολαῖς. οἱ δ' ὧ̃
ραῖοι χάμωνες, ὠφελ̃ῶσι καὶ τὰ ἄρια καὶ τὰ ἥμερα. καὶ γὰρ ἰσχὺν ἐμποιοῦσι, καὶ τ̃ῇ πιλώσ̃ῃ,
καὶ πυκνώσ̃ῃ, καὶ διβλασίαν. ταῦτα ℳ δὴν ἀμφοῖν λοιπά. Νοσήματα δὲ τ̃ ἀρίων ὁ λέ
γετ̃· ὧ̃ δ' ἡμέρων λέγετ̃ πλέω. τάχα δὲ καὶ ἔστ̃ σλ̃ὰ τ̃ ἀδενείαν. ὧ̃ν τὰ ℳ ἀνώνυμα, τὰ
δ' ὠνομασμένα· λαθάπ̃ρ ἡ ψώρα, καὶ ὁ σφακελισμός, καὶ ἀτ̃ρόβλητα, καὶ σκωληκόβρωτα
γίνεσθ̃. ἀτ̃ρόβλητα μὲν δὴν μάλιστα γίνεται τὰ φυτὰ, καὶ οἱ μίσχοι, σλ̃ὰ τὴν ἀδένειαν. συμ-
βαίνει δ' τὸ πάθος, ὅταν ἡ γῆ ἐκραωθῇ, καὶ μὴ ἔχωσιν ἑλκὴν ὑγροτητα. διὸ ἡ ὑπὸ ἀέρ̃ου πλεῖ
σα. τὰ δὲ πρεσβύτ̃ρα σλ̃ὰ τὴν ἰσχὺν αὐτ̃ήχ̃ῃ τε μᾶλλον, καὶ ἧ̃ττ̃ πόῤῥωθεν. ἔτι δ' ὑγρότης 40
ἡ οἰκεία ποιοτ̃έρ̃α τε καὶ λιπ̃ῳωτ̃έρ̃α, καὶ πρωϊκαρποτ̃έρ̃α ἅπ̃ νέων· καὶ ὅλα αὖ πεφυλέξωσι,
πάντ' ἐκφέρ̃ουσιν. ὅλως δὲ πᾶσαν μεταβολὴν ἥ̃ττ̃ σ'ῴατα τὰ ἀδενέσ̃ρα φέρειν. ὑπὸ
δὲ τ̃ ἀέρ̃ου καὶ διϋγραίνεσθαί πως μᾶλλον τὰ δ' ἐνδία, λαθάπ̃ρ πρότ̃ρον ἐλέχθη. διὸ καὶ ἡ
ὠφελ̃ασκησις. ἡ μὲν δὴν ἀσροβολία σλ̃ὰ ταῦτα συμβαίνει, καὶ ἔτι σλ̃ὰ τὰς πληγὰς τὰς ἔξωθεν,
καὶ τὰς ἑλκώσεις. ἀδ̃ῳωέσ̃ρα γὰρ καὶ τοῦτα γίνετ̃, καὶ ὧδ̃ πλέον αὐ̃ῖ ἅπ̃ σ'ῴαμεις διὰ
κνέντ̃ται. σκωληκόβρωτα δὲ μᾶλλον τὰ πρεσβύτ̃ρα. συμβαίνειν δ' ὁ λοκεῖ καὶ τ̃ το τὸ πάθος,
ἢ σλ̃ὰ τὰς ἑλκώσεις ἅπ̃ πόῤῥισκαπομένῳν, ἢ ὅταν ἐκδιψ̃ήσ̃ῃ σλ̃ὰ σῦ αὐχμός. ἐκ μὲν γὰρ τ̃
πληγ̃ῆς σ̃ήπ̃εται, διελκόμενα δὲ τ̃ῇ σήψει ζωογονεῖ, λαθάπ̃ρ καὶ τὰ ἄλλα. ἐκ δὲ τ̃ διψ̃ῆ
σαι, σλ̃ὰ τὸ ἔλαττον ἔχειν τὸ συμμέτ̃ρον τὸ ὑγρόν· οἷον γὰρ ἕκασις γίνεται σλ̃ ἐκφύσεως. γὴ
δὲ τ̃ῇ

φύσεως ℓ.

ἅ τ̃ῇ ἑκάσει, μεταβολὴ καὶ ἀλλοίωσις. γὴ δὲ τ̃ῇ μεταβολῇ, σλ̃ὰ τὴν σ̃ῆψιν ἡ ζωογονία. συμ
βαίνει δὲ καὶ ὧ̃ῖ γὴ τοῖς ἀφανιναμυίαις. γὴ ἰσχύει γὰρ τότε τὸ θερμόν. σκωληκόντ̃ δὲ μά
λιστα αἱ μηλέαι· διὸ καὶ αὖ̃ῖ τοῖς ἐμπύροις, φαῦλαι. ταχὺ γὰρ αἱ ῥίζαι ξηραίνοντ̃. Κοινότατα 11
δὲ φαίνετ̃ τ̃ νοσημάτ̃ων εἶν, ἅ τότε καὶ ἡ ἀσροβόλησία. πάντα γὰρ, ὡς εἰπ̃εῖν, σκώλη-
κας ἴσχει. πλὴν τὰ μὴ πλέσις, καὶ θᾶ̃ττον ἀπόλλυτ̃· λαθαπ̃ρ μηλέα, συκῆ, ἄπιος· τὰ σ' ὑ
λαπ̃ῆς, ἧ βραδύτ̃ρον. ἥκιστα δὲ σκωληκᾶται τὰ δ̃ομιέα, ὀχ ὅτι ἀσηπ̃ᾶ μόνον, ἀλ' ὅτι ἡ
δ̃ομύτ̃ης λωλύει ζωογονεῖν. σημεῖον δὲ τὸ τ̃ δ' ἄφνης. αὖτη μὲν γὰρ σήπετ̃ τα̃χέως, σκω
ληκᾶται δ' ὀχ ὁμοίως. ἐπεὶ σλ̃ὰ ὅσ̃ᾶ ὀκ ἐρινεὸς ὁμοίως τ̃ῷ συκῇ· δ̃ομυτ̃ρος γὰρ ὁ ὀπός. ὅπ̃ως
γὰρ τὰ γλυκέα σήπετ̃ θᾶ̃ττον· διμελ̃άλ̃ηπ̃ος γὰρ ὁ χυμὸς, ἀδ̃ῳνέσ̃ερος ὢν. διὸ ἡ μὲ μηλέαι, 10
καὶ αἱ ῥόαι, μᾶλλον αἱ γλυκᾶσαι τ̃ ὀξέως· πάντων δὲ αἱ ἀπ̃ιναὶ μᾶλλον, σλ̃ὰ τ̃ ἀδ̃ῳόφαν, ἅ̃
τε χυλὸς καὶ τ̃ ὅλης φύσεως. γὴ γίνω δὲ φυτ̃υόμ̃ενα, πάνθ' ἥ̃ττ̃ σκωληκόβρωτα, διά τε
τὴν θδρμότητα ἡ τ̃ ὀσμήν. ταῦτα ℳ δὴν τὰ νοσήματα συμβαίνει σλ̃ὰ τὰς ῥηθείσας αἰτίας.
οἷόντται δὲ ἕλκες καὶ τ̃ σφακελισμὸν ὀκ̃ᾶ̃ τ̃ πληγῶν καὶ τ̃ ἐωθότ̃ῳ γίνεσθ̃ ῥαιμωτ̃ων, καθαπ̃ρ
καὶ ὧδ̃ τ̃ῶν ζώων. μετενεχθῆναι γὰρ τ̃ὸνομα ἡ τὴν ὁμοιότητα τ̃ πάθος. ὃ μὴν ἔοικεν ἀ
ληθὲς ἀδ̃ὲ τ̃ τ̃ ὧδ̃ πάντων, εἴπ̃ρ ὁ ἐρίβινθος ἀπόλλυτ̃ σφακελίας, ὅταν αὐθ̃όσ̃ῃ ὕσ̃ῳ ἐ-
πιγινόμ̃ῳν ὧ̃ν κλύσ̃ῃ τὴν ἅλμην. τὸ γὰρ σφακέλισε οἷον σφακελίζειν δ̃ῑ. φαίνεται δὲ καὶ ἄλ
λα καὶ χωρὶς πληγ̃ῆς πάσχειν τ̃ το τὸ πάθος. ἐνιοι δὲ καὶ τὸ ἀσροβολεῖσθ̃αι σφακελίζειν καλὸ-
σι. τ̃ το μὲν δὴν τάχα ὀνόματος ἂν εἴη διαφορά. δι' ὑπερβολὴν γὰρ καὶ ἔνδειαν ὑοφῆς, ὅτ̃ως
ἀπόλλυτ̃ τὰ δ' ἐνδία· τάχα δὲ μᾶλλον δι' ἀπ̃ιψίαν, καὶ σλ̃ὰ τὴν τ̃ ἐωθέν διύναμιν, οἷον ὁ
20 ταν μετὰ τὴν λαρποτοκίαν λεπ̃ῆς ὅσης ἴλυ τ̃ ὑγρότ̃ος σλ̃ὰ τὴν ἀδένειαν ὧ̃ῖγνητ̃ πάγος
ἰσχυρός. ἀσθενήσει γὰρ λαταψυχόμ̃ενα. τὸ γὰρ ὀῤῥῶδες λεπ̃ὸν ψυχρόν, τὸ δὲ πα̃χὺ καὶ ὥ̃α-
τερ ὠῖον θερμόν. αὖτη μὲν δὴν εἴτε σλ̃ὰ πλῆθος, εἴτε δι' ἀπ̃ιψίαν, εἴτε δι' ἄμφω, καὶ ἐπ' ἀ-
δένειαν ἡ φθορά. Δι' ὧ̃ν δὲ λατ' ἄλλον τ̃όπον, καὶ ὅταν αἱ ῥίζαι μετέωροι γένωνται, 12
καὶ ὧ̃ν φανεῖς. ὁ γὰρ διώανος πᾶ̃ ἔχειν ἱκμαδίαν σλ̃ὰ τ̃ ἥλιον· ὥστε συγκάεται καὶ παχύτ̃
τα μᾶλλον τ̃ λεόντ̃ος ὁ ὀπός, ἐκ τότε δὲ νόσος καὶ φθορά. πᾶ̃ πλήσιον δὲ τὸ συμβαῖνον. καὶ
ὅταν ἐξωχμώσ̃ῃ δι' αὐσηρίαν. ὀδὲ γὰρ τότε διαδίδόασι. Βοήθεια δὲ τ̃ῇ φυλακὴ πῶ̃ς τὰς
γὴδίας, τὸ λινᾶ̃ῦ ἀεὶ τ̃ῇ ὁμαλίζειν τὴν γλῶ̃ττ̃αν· ὅταν γὰρ τ̃ θέρ̃ος ἕλξει λυδὶ ἐκμάδια, τ̃ῇ τ̃ χειμῶ
νος γὴ πάχ̃ει μᾶλλον τὸ θερμόν, ὃ διαδίδόασι τὴν βοφὴν ἐξ ὑπερβολῆς σλ̃ὰ τ̃ ἐπομβρίαν.
τότε γὰρ σλ̃ὰ τὴν ἀτροφίαν (ἀτροφεῖ γὰρ τὸ μὴ ἰρατ̃ῦ, μὴ δὲ πεπ̃ον) ἐκλυκαίνεται γὰρ
30 καὶ ἀπόλλυτ̃ τὰ δ̃ενδία· λαθάπ̃ρ τὸ σῖτος. γίνεται δὲ ὀκ ἀπόλλυτ̃ μὲν, εἰς δὲ τὴν λαρπο
γονίαν νοσᾶσιν. ἀκαρπεῖ γὲ τὸ μὴ πεπ̃ον, μὴ δὲ ἰρατ̃ῦ. πῇ δὲ καὶ νοσημάτ̃ συμβαίνῃ
πό̃ι τὰς ῥίζας, ὁ λαλᾶσι λοπᾶ̃ν. ὧ̃ν σ' οἷον μαδίσις τίς ὅτι ἅπ̃ ῥιζῶν· ἡ μικρὸν ἐπαύω σλ̃ὰ
τὴν πολυυδρίαν. ἐξ ὑπερβολῆς δὲ καὶ τὸ βαρῶν τ̃ ἀμπέλ̃ων· καὶ ὅσοις ἄλλοις ἀκαρπεῖν συμ
βαίνει, σλ̃ὰ τὴν διβλασίαν. ὁ λύνανται γὰρ ὁδὲ ταῦτα ἐκπ̃έπειν, ἀλλ' εἰς τὴν βλάσκην ἡ ὁρ
μὴ βέπ̃ετ̃· λαθαπ̃ρ ὠῖα ὠῖοις συμβαίνει σλ̃ὰ τὸ πλῆθος. ὡς ὧδ̃ πολὺ σ' ἓν ἅπ̃ τοιότ̃ων συμβαίνει,
συκῆ μὲν ψωριᾶν, ἐλαίᾳ δὲ λειχηνιᾶν, ἀμπέλ̃ῳ δὲ ῥᾶ̃ιν, ὥ̃ατερ ἡ Κλεδήμους φησι. λεπ̃ὸς
γὰρ ὁ λαρπὸς, ἀπ̃επ̃ὸς ὢν, καὶ ῥοώδης. ἡ Βοήθεια σ' ὁ̃ῳ λυοῖη, ἐν τε τ̃ῷ πᾶ̃ραρεῖσ̃ῃ τ̃ ὑπερ
φίαν, ὥ̃ατερ καὶ τὰς ἀμυγδαλὰς καὶ τὰς ῥόας ἴνες κολάζ̃ουσι, καὶ ὁ̃ῳ τ̃ῷ τὴν σ'ώαμίν ἴνα
πεσσ̃ῦ̃ῆναι τ̃ῷ λίνσ̃ῳ καὶ ἰσχύϊ. ὥ̃σ̃ῃ γὰρ αἵ τε διανόμ̃ες ποιοῦσι τ̃ συκῆς, ὅταν ἀρχ̃ήται
40 βλασάνειν, ὅπως μὴ παλίσκιος ᾖ̃ᾳ πτ̃υχὴν τ̃ ὀπόρ· καὶ αἱ ἀπ̃ιλώσεις ἅπ̃ ἀμπέλ̃ῳ, καὶ
ἀχνίσεις ἅπ̃ οἰνάρῳ τ̃ μεγίσ̃ῳ πᾶ̃ ὅλῳ τὸ θέρος, ὡς ἴνες διελδύσι. καὶ αἱ πόδικαθαρσεις
ἡ τ̃ αὐτάτ̃ω ῥιζῶν, καὶ τὰ ἐλλείμ̃ατα ὧ̃ναλλόμ̃ενα, καὶ ὑπερκατ̃ώρυγμα λαθιέμ̃ενα, καὶ ἡ σκα
πάνη βοήθεια γενομένη, καὶ γυμνῶσαι τὰς ῥίζας, ὅπ̃ως ἐθιδῶσι πνεύματι καὶ ψύχει, λαθαπ̃ρ
ἔνιοι διελδύσι, πᾶ̃ σ' ἡ γῆ ὁμαλιζομένη· καὶ μετὰ ταῦτα ἡ τὴν λατεργασίαν ἀπ̃ολύσαι·
πᾶ̃ντα γὰρ ταῦτα τ̃ βοφῆς ἀφαιρεῖ καὶ σωαύξει τὴν δ̃ύναμιν· ἐναντίως δὲ τοῖς ἐξεδγνω
μόσι σλ̃ὰ τὴν ἔνδιαν, καὶ λατεργασία καὶ ἡ ἄλλη θεραπεία, τὴν τε δ̃ύναμιν ἅμα καὶ τὴν δυ
τροφίαν αὐαποδίδόασι. Τὴν ψώραν οἷόντται ἔνιες γίνεσθ̃ καὶ ἄλλως, οἷον, ὅταν ὕδ̃ωρ ὧδ̃ 13
πλειᾶσι γένηται μὴ πολύ. τότε γὰρ αὐαζημ̃ῶται, καὶ αὐαθρμαινόμ̃ενα σλείσιν ἕως λαθά
πᾶ̃ρ τὰ ἐξανθήματα. ἐὰν δὲ πολὺ γένηται, ἀποκλύζ̃ει τὰ ἄ̃ῶπα, τάχα δὲ τ̃ῇ διαδίδόασι τὰ

εἰς τὰ ὑγρὰ, καὶ παύει. συμβαίνει δὲ, καὶ τὰ ἐρινεὰ καὶ οὗς ὀλιγόβους ἀπρέπειν· διὸ καὶ ἧττον γὰρ εἰς ταῦτα ἡ ὑγρότης. τὸ μὲν οὖν ψώρας, τοῦτ' αἴτιον τῇ συκῇ λέγουσι. τὴν δὲ ἀμπελῶν τὸ βουγαῖον, ὅταν ἢ τὸ πνεῦμα βλάσκοντα πηθῇ, ἢ ὅταν τῇ ἐργασίᾳ σωτικωθῇ, ἢ τρίτον ὅταν ὑπνῳ τηθῇ. συμβαίνει γὰρ πλέων ὁ ἀθροισμὸς γινόμενος, μᾶλλον εἰς τὸν βλάστον σφοδρότερος ὁρμᾶν, ὥστε μὴ δύνασθαι καρποφορεῖν. τὸ δὲ ῥοιάδια ὠὸν γίνεσθαι, δύο αἰτίαι· ἢ ὅταν ὠὸν ἐνίφῃ τὸν ἀπανθισμὸν, ἢ ὅταν περίπληθῇ, ὅσον δ' ἐλλείπει, ἔοικε τὸν ἀπανθισμὸν ὑγρότερος ὢν ὁ ἀήρ, ὥσπερ ἀποβρυσιδᾶν. ἡ δὲ περίπλησις, οἷον αὐξάνεσθαι καὶ μεθίσκεσθαι τὸν βολόν. ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων δύλογον ἀποβρέπειν τὰς ῥαγάδας, καὶ τὰς ὠμωνότας ὡς μικρὸν ἔαν. ἡ δ' ἀμβλώσις τῶν ὀφθαλμῶν, ὅταν ῥιγώσι. τοῦτ' καὶ πρὸς πλησίον ὄζειν, ὅπερ ὠὸν τὸν ἀερίων πιθέλασαν δ' ἀρχομένων, ἐὰν ὠὸν γένηται χειμών. πάσχει δὲ τοῦτο καὶ ἡ πρὸς ὥρας ἄνθησις· ἐπ' ἀδρότητος γὰρ πνεύσας ἄνεμος ψυχρὸς ἀπέκλυσε. τοῦτο μὲν οὖν τῶν δ' ὕλῃ ἄνω ὄζειν νοσήματα καὶ πάθη. τὰ δὲ τ καρπῶν, οἷον τῶν βοτρύων ὁ ἀλαλήμενος ῥαγίας, ὅσον δ' ὁμοίον τῇ ἐρυσίβῃ· γίνεται γὰρ, ὅταν ὑπόσης ὑγρότητος μετὰ τὰς ψεκάδας, ὠμὸν καύσῃ σφοδρότερον ὁ ἥλιος· ὅπερ συμβαίνῃ καὶ ὠὸν τ οἰναρῶν. μηλέας δὲ καὶ ἐλαίας καὶ συκῆς καὶ σκωλήκεσθαι οἱ καρποί· καὶ τὰς μὲν μηλέας καὶ συκᾶς ἀεὶ δ' ἀφθείρεσθαι οἱ σκώληκες. τὰς δ' ἐλαίας, ἐὰν μὲν ὑπὸ τὸ σῆραμα γένωνται, διαφθείρουσιν· ἐξεδύσει γάρ. ἐὰν δὲ ὑπὸ τ ῥυῶσι διαφύγωσιν, ὠφελᾶσιν· ὠθοῦσι γὰρ ὄντες, ὀχ ἅπτονται δ' σαρκός. λωλύουσι δ' ὑπὸ τῶν δ' ὑλάτων † ἐὰν ὕλαθος ἐπ' ἀκτῆρι γενόμενον. διαπαχυνόμενοι γ' φθύγγοι. νοσεῖ δὲ πολλοὺς καὶ τὰ σῦκα, καὶ οἱ ἄλλοι καρποί. τὸ δ' αἴτιον, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ὠὸν δ' ὑοῦν. ἢ γὰ ἀπ' αὐτῶν τῶν δένδρων, καὶ δ' τότε διαθέσεως, ὥσπερ ὅταν ὠὸν τοῖς ἀμυγδαλαῖς ἡ ὑρότης κομιδῶλις ὑπογένηται· ἢ ἀὴρ δ' ὠὸν τὸν ἀέρα ἐμβαυνόντων. τῇ δ' ὄν ἐλαίᾳ καὶ τὸ ἀράχνιον ἐμφύεται, διὰ ὑγρασίαν ἰνὰ τὸ ἀέρος τὸ πρὸς αὐτάς, ὃ καὶ διαφθείρει τ καρπόν. ἡ δὲ ἐκ τ ὠὸν βλάστησις, ὑλάτων ὠὸν γινομένων γίνεται· διὰ ἢν ἀρχόμενα τ καρπόν, ὠὸν τοῦτο δ' ἡ τροφῆς γε ὄσης, ἅτε καὶ ἰσχυόνος τοῦ καρποῦ. δ' διὰ ὑγρότητος ἠθροισμένης τ βλάστησις. Χείριον δὲ, ἂν αὐθήσας ἐμφύσῃ καὶ ἐλαίας καὶ ἀμπέλους καὶ τῆς ἄλλους. † ἀπρέπειν τὰ ἄνθη καὶ οἱ καρποί· διὰ ἀδρότητα. ἐνιαχοῦ δὲ ἴδια πάθη συμβαίνει, καθάπερ ὠὸν μιλήτῳ καὶ πάραυτα πρὸς τὰς ἐλαίας. ὠὸν μιλήτῳ μὲν γὰρ, ὅταν πρὸς τὸ αὐθεῖν ὦσι, νοσεῖ ἀέρος ὄντος καὶ δύσ' ἰόντος, διὰ μένοντα γινόμενα ἐκτὸς διίσσιν· αἱ μὲν τὰ φύλλα, αἱ δὲ τὰ ἄνθη, ἑτέραι πρὸς τῷ γένῃ. Βοηθεῖ δὲ πρὸς τοῦτο, ἐὰν ὠὸν γένηται καῦμα· διαῤῥήγνυται γὰρ. ὠὸν τάραυλ δὲ πρὸς τ ἄνθησιν, ὁτὲ μὲν ἀπόρυσιδᾶντα διὰ τὸν ἄπνοιαν, ὁτὲ δὲ πνεύμασι ὠὸν πνέον ἐκ τ θαλαττης ὁμιχλῶδες ἢ παχὺ πρόσίζον ὠὸν τοῖς ἄνθεσι, ἀπόλυσι τὰ ἄνθη τῇ ὀσμῇ. διὰ ὅσον καλλίσων ἄντων καὶ μεγίσων ὠὸν πλέον ἔλαττον πρὸ αὐτοῖς ὁ καρπός. ὅλως δὲ ἕκαστοι ὠὸν τόπων ἰδίας ἔχουσι λύπας, οἱ μὲν ἐκ τ ἐλαφρὸς, οἱ δ' ἐκ τοῦ ἀέρος, οἱ δ' ἐξ ἀμφοῖν· ἐκεῖνα δὲ αἰτία λοιπὰ πᾶσιν, ἃ ἀπὸ ὠὸν πνευμάτων ἢ χώρας ἕκαστος, ὅσα θερμὰ τοῦ θέρους πνεῖ καὶ τοῦ πρὸς ψυχρὰ σφόδρα, ὠὸν πλέον ἄρτι βλασανόντων καὶ ὑπὸ τῶν ἄνθησιν. τὸ γὰρ ὅλον ἀλλοθες καὶ ὑπὸ τούτων, ὅτι διὰ ὑπερβολὴν ἢ ἐνδεῖαν τροφῆς καὶ καύματος ἢ ψύχος νοσῶσιν. ἔτι δ' ἂν μὴ ἢ καρπὸν τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὕδατα ὡραῖα γένηται. συμβαίνει γὰρ, ὁτὲ μὲν ἀποβάλλειν λεγομένων, μὴ γινομένων ὑλάτων, ὥσπερ τὰς συκᾶς· ὁτὲ δὲ χέρσος γίνεσθαι σκιρτομένους, καὶ καταπνιγομένους, ἢ πάλιν ἀξηραινομένους πρὸ τὸ δέον. ἐκκαίει καὶ καύματα γῆια καὶ βότρυα καὶ ἐλαίαν, ἀρκαλῇ καὶ ἄλλας καρπός· ὠὸν δὲ σκωλήκων πολλοὶ διαφέρουσι μὲν καὶ μορφᾶς· ὁ μὲν γὰρ ἐκείνη μείζων ἢ διαφορὰ, τὸ μὴ διώκεσθαι τὰς ὀξ ἑτέρου δένδρου καὶ καρπὸ μεταπεθέντα, γ' ἑτέρῳ γένει σώζεσθαι. ὅσον δ' ὄλεγον. ἑκάτερα γὰρ ἐκ τ οἰκείας ὕλης ἡ τροφή. πλὴν ἴδιον τὸ πρὸς τὸν καρπὸν διαλυόμενον ξυμβαῖνον· τοῦτον γὰρ φασι καὶ τ ἐλαίᾳ γίνεσθαι, καὶ εἰς τὸν συκῆν τ' ἐκτείνειν. ἔχει δὲ ἡ συκῆ ὀξέως τῆς σκώληκας, καὶ οὗς γ' ἐλαχίστους τρέφει. πάντες δ' εἰς διαφθορὰν ἀπαθίσαντες, καὶ φθείγονται δ' οἷον τριγμόν. πρὸς μὲν οὖν νοσημάτων, ἱκανῶς εἰρήσθω. Περὶ δὲ φθορᾶς ἁπλῶς ὠὸν δ' ἀνέμων, ἐκεῖνο πρῶτον δ' εἶ διελθεῖν, ὅτι εἰσὶν αἱ μὲν ἧτ φύσιν, αἱ γεραιαὶ καὶ διὰ ἀδρότητα αὐαίνσις, ὥσπερ ἀρτιγόνων καὶ ἁπαλῶν καὶ ἀμαραινομένων αὐξομάτων· πρὸς φύσιν δὲ, ἀπ' ὠὸν ἔξωθεν, τούτων δὲ αἱ μὲν βιαιότεραι φαίνονται, καθάπερ ἐὰν κοπὲν ἢ πληγή· αἱ δ' ἧττον,

ὧν, διὰ χειμῶνας ἢ νοσήματα· πασῶν δὲ ἥκιστα, διὰ νόσον, ὥσπερ ὠὸν ζώων. ἐγχρονίζουσι γὰρ αὗται μάλιστα· διὸ καὶ οὐδὲ φαίνονται παρὰ φύσιν, ὁμοίως γ' τε ζώοις καὶ φυτοῖς. εἴπῃ ἐκεῖνο διὰ φύσεως, ἢ ἐκλειψις. ἔσι δὲ τις καὶ ἑτέρα παρὰ ταύτας, ἢ διὰ τὴν ἀκαρπίαν καὶ πολυκαρπίαν. ὅσον μὲν ἔν, ὥσπερ ἐλέχθη, φύσει βραχύβιον, ἐξαναλισκομένης γ' ταῦθα διὰ οὐσίας, ὅσα πολυκαρπήσαντα ἀφαυαίνεται, καθάπερ ἐλέχθη. συμβαίνει γὰρ ὅσον πλέοσιν. ἐπεὶ καὶ ἐλαῖαι αἱ νέαι δοκοῦσι φθείρεσθαι διὰ σύκαρπίας· ὅτι ὅπου τε πλεσμῶναι, τὴν διὰ ἀξήνσεως τροφὴν ἐξαναλίσκουσιν, ὃ οὖν καρπός. ταύτην δ' ὃ ὠὸν ἧτ φύσιν ἂν ἐς θέη τὴν φθοράν, οὐδ' ὡς ἀὴρ τ ἐξωθεν καὶ βιαίως, ἀλλ' ὡς ἀπ' αὐτῶν, διὰ τὴν ὠπλέον ὁρμὴν τ συμμέτρου πρὸς τὸν καρπόν, ἢ σωσαίτιός πως καὶ ὁ ἀὴρ καὶ ἡ τοῦ ὅλου κατάσασις. δύναται γὰρ γίνεσθαι διαύτη, διὰ τὴν τοῦ ἀέρος δύναμιν. ταύτην μὲν δ' εἴτε ἧτ φύσιν, εἴτε καὶ μέσην τινὰ χρὴ λέγειν, ὀδὲν διαφέρει. τάχα δ' καὶ γένει τινὶ διένδοθεν ἴνια ἧτ φύσιν, καὶ τομάτως τε γινόμενα, καὶ ὁ διακομιζόμενος ἀλλ' εὐθενίσας· οἷον ἡ ὠδύκης, ὅταν αὐ ῥίζαι διαλωθῶσι· πάσχουσι μὲν γὰρ ὅσον διὰ εὐροίαν, καὶ διὰ ὑπερβολήν. ἅμα δὲ τῇ δ' αὐξήσει τὴν ῥοφὴν ὁ διείσας, φθείρονται. καὶ ἔοικε πλησίον τὸ συμβαῖνον ἐπὶ ὠὸν ζώων, ὅταν ὑπερπαχυνθῶσιν. ὁ διαπέμπων γὰρ ἐλκειν τ πνοὴν, ὁδ' ὅλος τῷ πνεύματι χρῆσθαι, διὰ τὴν σύμφραξιν καὶ τὴν πύκνωσιν, ἐκεῖνα τε ἀκρπένγονται, καὶ αἱ πεῦκαι. διὸ καὶ ἥκιστα οἱ ὀρθότονοι τόνομα τέθνηκε. φασὶ γὰρ, ἀποπνίγεσθαι τ πνεύμα διὰ τὴν † ποιότητα. πάντα γὰρ, ὡς ἔοικε, διέπτου πνεύματός τινος, ἢ μανώσεως, ἢ πόρων. τὰς μὲν δ' τοιαύτας μᾶλλον ἂν ἐς θέη φυσικοῖς. ἐκείνας δὲ ὁ ποτέρως διὰ πρὸς γοργύνειν, μηδὲν διαφέρετω, καθάπερ ἐλέχθη. Περὶ δὲ ἧν ἧτ φύσιν λεκτέον· ἐπεὶ καὶ αἱ κατὰ φύσιν ἁπλαῖ λύσεις εἰσὶ, καὶ φανεραὶ. τέταρτον δὲ χρόνου ὠὸν αὐξοῦν αἰτίαμεν ἧν ἧτ ἀέρα γινομένων ὑπερβολῇ, ψύχος τε καὶ καύματος. αἱ γὰρ διὰ ἐνδειαν ῥοφῆς, οἷον ἡ λειψυδρίαν, ἢ χώρας ἀκαίαν, ἑτέρου εἴδους ἔχουσι, καὶ φανεραὶ ἧν ἐρημίων. αἱ μὲν ὑπὸ καύματος, ἐλαφρὸς· ἂν μή τις αὐχμὸς ὑπερβάλλων γένηται. κἀὰ ὄρος δὲ μᾶλλον τ' ἄλλ' ἀπόλυσιν, ἢ τὰ διένδοθε. ταῦτα δ' ἂν σωεχὴς γένηται, καὶ πλέων χρόνου. ἄλλοία δὲ τὰ ἐπίτδια καύματα γίνεται ἧ ἧτ τ οἰκείου καιροῦ, οἷον ὑπὸ καῦμα. μόνα γὰρ ἀπόλυτ' τὰ φυτὰ ἀσροβολόμενα, ἧ ἐὰν ἄρα τι τύχῃ πεπηρωμένον ἢ ἀδρῆς. ὁδὲ γὰρ τοῦδ' ὑπομένει. ὑπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος πλέων, καὶ ἧτ πλέων τρόπος. ὁτὲ μὲν γὰρ αἱ ὄρειαι καὶ πάγων σφοδρότητον ἐμπιγνύουσιν, ὁτὲ δ' ἄνεμοι ψυχροὶ πνεύματ' ἐπέκαυσαν. γίνοτε δὲ καὶ ἀπνοίας ὄσης, ἢ μετρίας πνοῆς, ὁ καθαρὸς δὲ τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ θολεροῦ καὶ ὠὸν ὀυρανός. γίνεται δὲ πρὸς μὲν ἀρκαδίαν καὶ βύβοιαν, αὐθρίας καὶ πνεύματος μᾶλλον· πρὸς δὲ θετταλίαν, καὶ τότος τοῦ τόπος, ἀπνοίας καὶ ὠπνεφῆς. ὁ μὲν ἀλλὰ πνεύματ' ὄντων συμβαίνει τὸ πάθος. ὅταν γὰρ τὰ ὄρη λαθὴ χιόνα τὰ πρόκειμένα, καθ' ἑκάστος τόπος. ἀφ' ἑκάστ γὰρ αἱ ἀποπνοιαι, καὶ τὸ ψύχος τὸ ἀρκάον. ὁτὲ δ' καὶ νηνεμίας ὄσης εἰσλυόμενος ὁ ἀὴρ. ὁ δὲ λέγουσιν, ὡς ἦπορ γίνετ πρὸς βύβοιαν καὶ τὴν βοιωτίαν, ὅταν ἡ ὀρχομενία λίμνη πληρωθῇ, πάχ' ἐν τῆς ἀμφοτέρως λάβοι. καὶ ὡς ἧτ συμβεβηκὸς, ὅπ' ἐπομβρα συμβαίνει, τότε μᾶλλον ἐὰν τὰ ἔτη, καὶ χιόνα μὴ πίπτειν· καὶ ὡς ὑδροδεστέραν τὴν αὐαθυμίασιν γινομένην, διὰ τὸ ἀὴ πλέονος. ἡ διαύτη δ' ἦπορ ψυχρὰ ἧ καπνοποιός, φανερὸν ἧ ἐμ πισι τόποις γέγονεν· ἀλεεινότροις γὰρ γεγόνηται, λιμνωθέντων πρὸς πλησίον. πνεῖ δὲ τὰ πνεύματα, ἀποκαίοντα πόρι τε τοῦ ἧτ τὴν ἐλαίαν τόπος ἀὴ διυσμῶν, ὥσπερ ὁ ὀλυμπίας ὁ ποιῶν ἄλλοθί τε, καὶ γ' χαλκίδι τ' καλάμβη κλαυθμόν. γ' θετταλίαν γὰρ ἀμφοτέρωθεν πνέοντες ἐμπιγνύουσιν. ἡ δ' ὥρα τ πνοῆς μάλισά πως πρὸς βοσπὸς ὑπὸ τὰς τοσαύτας πνοὰς. τότε γὰρ καὶ ὁ ἀὴρ ὅλος ψυχρότατος. τὰ δ' ἂν γινόμενα, τοῦτ' δέιν. ἡ δ' αἰτία ἀχελῴῳ, ὡς καθόλ τε εἰπεῖν, φανερά. τὸ γὰρ θερμὸν ἐξελαυνόμενον ὑπὸ τοῦ ψύχους, συνεξάγῃ καὶ τὸ ὑγρὸν, ὥσπ' διαπνεῖσθαι, συμβαίνει δὲ τοῦθ' ὡς ἐπὶ τὸ πλέον γ' τοῖς ὑπὲρ γῆν· τὰ δὲ κατώτατα πρὸς τὰς ῥίζας ἀπαθῆ. πολλάκις δὲ καὶ ὠὸν τ σελίχος. ὁ μὲν ἀλλ' γίνοτε διϊκνεῖσθαι πρὸς τὰς ῥίζας, ὥδ' ὅλον διαναίνειν τὸ δένδρον. ἁπλῶς γὰρ ἄνωθεν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ πρόεσις· διὸ καὶ πρὸς οἷς συμβαίνει τὸ πάθος, καταπαύσασι τὰς ἀμπέλους, καὶ τὰς συκᾶς θαμνώδεις ποιοῦσι. δεῖν δὲ δεῖ πολλῶς γῆς, ἀλλὰ μερίας ἧς ὠὸν ὅλως διώσῃ διαῤῥεῖν, ἔνιοι δ' μόνον πρὸς ἀκρά τ κλημάτων

μαλτωμ καὶ τὰς λεπάδας αὐτάς, καθάπερ ἔμ τε τῷ πόντῳ καὶ πρὸς μύδηλαν, οἷον ἐμφραττόντες τὰς ἀρχάς. ἐὰν γὰρ ταῦτα συγκλεισθῇ, καθαπερ ἄλλα ἄγγεια γυμνά, ὀδὲν πάσχοι, σβέννυται δὲ τὸ μὴ ἔχειν εἴσοδον. διὰ καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἀνάπλεως τὸ ἄνω πῶς τὰ κάτω καὶ τὰς ῥίζας. ἡ δι' ἰδιότητα ἰσχυρά, καθαπερ ὑφ' ἁλὸς καὶ χρόνου πολλοῦ, σβέννυται τῆς σφοδρότητα καὶ τὴν ἰσχὺν τὸ ψύχος. ἐξαίνει γὰρ μᾶλλον καὶ ἀθροώτερον τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ θερμῷ. τὸ δὲ πονεῖν μάλιστα ποῦ τόπων, ὅσοι κοῖλοι καὶ αὐλῶνες εἰσί, καὶ ὅσοι πρὸς αὐτοῖς ποταμοὶ, καὶ ὅλως οὗ ἀπνευστότατος, ὅκ ἄλογον. ἴσασι γὰρ μάλιστα γὰ ταῦτα φερόμενα πνεύματα, καὶ πλείστου διατρέχει χρόνου, ὥστε καὶ μᾶλλον ἀπεργάζεται. καὶ γὰρ ὅτε μὲ ὄσα πνεύματα τὸ πάθος, ἀλλὰ ὄσα πρόσω καὶ κάτω ἅπτεται ἄλλος γίνεται, καθάπερ γὰ μακεδονία τε καὶ θετταλία, γειάχει καὶ πρὸς Φιλίππους, γὰ ταῦτ' οἱ λοιποὶ τόποι μᾶλλον πονοῦσιν. ἐφεξῆς γὰρ ὁ ἀὴρ πάσχει, καὶ πάγνυσι τὸ ὅλον πλέω χρόνον καὶ ἐργάζεται. ἡ δὲ οὐ ὑπῆρξε δὲ ὀδὲ γίνεται πῆξις ὅλως, ὥσπερ ἡ τ' ὕδατος ἢ πνεύματος· λωλυὸ γὰρ ἡ λίνησις. Ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμαστόν, καὶ λόγε δέομεν, ὅτι τὰ ἀδρὰ σαλεύεται πονεῖν εἰωθεν, ἀλλ' ὑγιὸ τε τὰ ἰσχυρὰ μᾶλλον. ἐλαίαν γὰρ καὶ συκῆν, ὀδὲν ἄλογον ἀκραυθῆναι. τ' μὲ γὰρ μετέωροι, τ' δὲ καὶ μανὰὶ αἱ ῥίζαι, ὥστε καὶ αὔωθεν τὸ ψύχος δίκνεισθαι. ἢ ἄμπελος ἢ ἔχει λνὰ αἰτίαν ἐκ τ' φύσεως, καὶ ἐκ τ' ἐλκώσεως τ' πρὸς τ' θμὴν. ἀλλὰ τὸ τ' κόλπον μᾶλλον πονῆσαι τ' ἐλαίας, ἄτοπον· ἢ τὸ τ' ῥόαν μηδὲν παθεῖν, ἀδενὶ πῶς οὖν χειμῶνας ἔσαν. ἐμπήγνυσθαι γὰρ τάχιστα δοκεῖ. καὶ γὰρ εἰ διαφέρουσιν αἱ ἐκπήξεις αἱ ὑπὸ τῶ πάγου ἢ τῶ πνεύματος, ὅλως ὅκ ἄλογον, ἀμφοτέρων ἅμα λαβεῖν τὰ ἀδῆ· εἰ μὴ ἄρα τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ γὰ ταῦτα τῷ πρότερον ἐρημῶν. μᾶλλον γὰρ καὶ ἐφίσασι ἢ ἐμμένει τοῖς πυκνοῖς, ἢ τοῖς μανοῖς. τὰ δὲ μανὰ, διίσασιν. ὃ καὶ τ' μὴ ἐκπήγνυσθαι τὰς μηλέας, αἴτιον ἴσως, ἦττον δ' ἑτέρων ἀδενεῖς ὄζας, ὥσπερ καὶ πρὸς θετταλίαν. τῇ γὰρ μανότητι διίεισι, καὶ ὅκ ἀκρεγά. τὸ δὲ μὴ χρονίζομεν, μὴ δὲ ἀθρόα, διὰ τ' ἐργασιμόν· ὥσπερ διὰ γὰ τοῖς λειραυνοῖς. διὰ δὲ καὶ λιθῶδες τὸ ἄνω, καθάπερ τὰ πυκνὰ καὶ ἰσχυρά (τοιοῦτον γὰρ ἄπασι, καὶ τὰ ἄγρια δὲ, καὶ τὰ ἄκαρπα ἔτι μᾶλλον· οἷον πτελέα, ὀρυὰ)· ἢ δεδεμῶν διϊέναι, καὶ μὴ διατέχειν. ὥσπερ μὲν τότων γὰ ταῦτα πῃ τὸ αἴτιον, ἢ δὲ τ' πνεύματος φθορὰ, διαθ' ὃν ἂν γένηται τόπον ἐπέκλυσιν, οἷον ποταμὸς διὰ ῥυείς, ὥσπερ γὰ τοῖς λοιμοῖς. διὸ καὶ τὰ σύνεγγυς ἀπαλῶ πολλάκις. φύσει δ' ὅταν εἰς ἀκριβὲς διέλθῃ, ὥσπερ τ' ὠῶν τ' αὐτ' διὰ λεπίδος ὀφθαλμῶν, οἱ μὲ ὑγιεῖς, οἱ δὲ πεπηγότες εἰσί. πολλάκις δ' διὰ κεκρυμμένης ὑπὸ χιόνος ὅλης τ' ἀμπέλε (γίνεται γὰρ τ' τῷ φύσεως τόποις) ἐὰν λάβῃ γυμνὰ τὰ ἄκρα διὰ λελύμασται, ταῦτα ἀπέκαυσε, καὶ ἀπ' ἐκείνε διαδίδωσι πρὸς τὰς ῥίζας. ὥστ' φύσει τὸ πόντου, ὑπὸ τ' πνεύματος γίνεται, ὅταν αὐθρίας ὄσης καταφέρωνται. ταῦτα δὲ ὅτι πλατέα ἄπαξ φερόμενα φανερά, πεισόντα δ' ὀδὲν διαμένειν. διὸ ὅλως δ' ὀλίγας τ' ὑγρότητος φύσει τ' ἀέρι, καθάπερ τ' πάχνης. ὅταν δὲ τοιοῦτος ὁ ἀὴρ πρὸς πῆγος ὑπὸ τοῦ πνεύματος ᾖ, καὶ ταῦτα συγκαταφέρηται, τ' λόγον ἢ ἔκπηξις γίνεται. τὰ δὲ πνεύματα φύσει μὴ ψυχροῖς φύσει τ' τόπων, ὅπως ἐρχοῖ ἄπ' αὖ εἰκ καθάπερ φύσει τ' πόντου, καὶ τῇ θρᾴκῃ. τοῖς δ' ἀλεεινοτέροις ἐκ τῶν ἐξωθεν ἢ ὧν φορᾶι, καθάπερ φύσει δυσίας. διὸ δὲ καὶ ἡ φύσις, ὡς αὐτόθεν ὀκ ἐκ σασίμου λινός καὶ ὅλε πνεύματος, ἀλλ' ἢ ἂν ὕδατ τύχῃ ῥυεῖν. ὀδὲ γὰρ αὖ ἦν ἀκέραια τὰ πλησίον. τῶν μὲν οὖν πνευμάτων καὶ αὕτη λυσιτέλεια.

Ὁ δὲ τ' γῆς πάγος χαλεπώτατος, ὅταν πρὸ ἐλεύθερα καὶ γυμνὰ λάβῃ τὰ δίενεχθέντα πονεῖν εἰωθεν, ἀλλ' φίλον

φω· ⓒ σβᾶ τὸ λατειργωδὲς τ῀ χώραν (ἡ γὰρ ἀεργὸς ψυχροτέρα) ⓒ παχύτερον ἔχει † ἀέρα, σβᾶ τὸ ὕλης εἶναι, ⓒ μήτε † ἥλιον ὁμοίως διϊκνεῖσθαι, μήτε τὰ πνεύματα διαπνεῖν. ἅμα δ' ἡ αὐτὴν ἔχειν ὑσλατωμ συμβαίνει ⓒ συσεῖσεις πλείους· ὃ καὶ πρὸς τὰς λιθωίσιας † ἡ τῶν βράκκιμ λαπιδιόντων. ἅπαν γὰρ τὸ τοιοῦτον διένεγκεν πλῆρες ἦμ, ἡ ὑσλάτωμ. ὁπόταν νῦν μᾶλλ) † πρὸ τοῦ ἐκπνεῦσιν ἐξεραμμένων τ ὑσλάτωμ, ὁ τ῀ λεπτότητα τ῀ ἀέρος αἰσλατέον, ὡς ἔνιες φασιμ. μᾶλλον δ' αἰτίαι ἀνωτέρω ἑκατέρων διωρισμέναι εἰσίν· ἴσως δ' ἀμφοτέρων γινομένων ἐκ πάντων. ὅσοι γὰρ φανερὸν ἐκ τ῀ ἐρημένων. διαφέρει ἡ τόπος τόπου ἢ τῷ μᾶλλον πεχωδῆ ἡ λεπτωδῆ. ὁ γὰρ ὑσλατώδης ἡ θᾶλερός, οὐχ ὁμοίως ἐργαλικός. διὸ αὖ πάλιν ὁ λεπτὸς· ἡ γὰρ δύκινκρος, καὶ ὁ λικμώδης. ἡ πᾶξις δὲ εἰς χρόνος. ἔλαττ ἡ τὰ ὠγινόμενα διὰ ποῖ ἄπλα ἐστίν, ἡ τ῀ ὅλων λατάσασιν, ἡ ἐπ ἄλλο τ῀ ἐξωθεν. ἐὰν γὰρ μεταβολαὶ πάχεῖαι πῶς τὰς αὐξήσεις, λωλύοιντ' ἂν αἱ πᾶξεις. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, σύπαθέστερος μὲν εἰς τὸ πάχλμ ὁ λεπτός. ὅταν μὲν δι λατεψυχθῆ ὁ παχύτερος, ψυχρότερος, ὥσπερ καὶ θερμότερος· ἐμμονος γὰ μᾶλλον ἡ θερμότης ἡ ἡ ψυχρότης, ὥσπερ ἡ γὰ τοῖς ἄλλοις τοῖς σωματωδεστέροις. διὸ ἡ εἴπερ μὴ ὑσλατώδης, ἀλλ' ἅμα τῷ πάχλ ξηρός, σῆ ἄλλογον εἰ μᾶλλον ἐκπυκλικός. ἀλλὰ γὰρ πρὸς τ῀ τῶν, ἱκανῶς εἰρήσθω. Ἡ δὲ τ῀ λεώμασρος ὑπερβολή, τὰ μὴ φυτὰ ἡ πανσελῶς νέα φθείρει, σβᾶ τὴν ἀδρόφλαν· ὥσπερ ἡ τὰ ἐπ' ἐσθα. τὰ δ' ἐρριζωμένα, καὶ ἔχοντα μέγεθος, ὁ φθείρ, σβᾶ τὸ μὴ σύνεσθαι σβαφύεσθαι, μὴ δὲ ὁμοίως διηγαίειν τ ἀρχᾶς. ἀλλ' ἐπῆ οὖν βλασὸς ⓒ οὖν ἂρ πὸς ὠληαίειν. ἡ γὰ ὅλων ἴσως ἀλλοριώτερον πῇ φύσει τ῀ ψυχρῶμ. ἐπεὶ ὥς γ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ὧδῆ πάντων γίνετ' ἡ φθορὰ ταῖς ὑπερβολαῖς, ὅσα σωεργεῖ πρὸς τὸ ζῆν. ⓒ γὰρ χώρα ἰς ἄφορος, ἡ μὲν σβᾶ λιπερότητα, ἡ ἧ σβᾶ λεπτότητα. ⓒ ἀπὸ κωλύ, πολισκελὴς ὢμ ἐφ' ἑκάτερα. ἡ ὕδ' ἀτος χῦ' εια ἡ πλῆθος. φθείρει γὰρ ⓒ τὸ σάσιμον, ἐὰ ὑπερβαίνη τὸ μέγεθος τ῀ σίνδρος, λαθαπ῀ χῦ τοῖς ἐπομβρίαις ἡ τοῖς λιμνώδεσι τόποις· ὃ ⓒ πρὸ φανερὸμ ξωιέβαινεμ. ὅπτ' ἧ ἀπρρόη γίνετ', λαὼ ἔχει βάθος, διαφέρουσι μᾶλλ). Βοηθεῖ γὰρ ἡ λίνησις, ἡ τὸ ἱκανὸμ ἀεὶ πρὸς τὸ πίπειμ εἶναι. τούτων δὴ δὲν ταύτας ὑπολιπτέον τὰς αἰτίας. λοιπὸν ἧ δεῖ εἰπεῖν, πρί τε τ῀ βιαίως παθῶν, ἡ εἴ τις ἄλλη μὴ ὑπὸ τ῀ ἀέρος ἡ τ῀ τ῀ φύσεως, ἀλλ' ὑφ' ἡμῶν γίνετ'· καθάπ῀ ἥτε σβᾶ τ῀ πριφλοισμόν, ἡ σβᾶ τ῀ ἕλκωσ῀ τ῀ φυτ῀. ἡ ὅσα πλαλόμενα πλαίας ῥίζας αὐαίνῃ λαθαπ῀ τὰ ὧν λυαλμων λελύφη, ἡ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον ἕτερον. καὶ ὡσαύτως ὑπὲρ τ῀ κυαλμων λέγωμεν. φθείρει γὰρ τὰ τ῀ λυαλμων λελύφη, πολιβαλλόμενα ταῖς ῥίζαις ἡ τοῖς Βλασοῖς, ὃ πάντα, ἀλλὰ τὰ ἄρτι αὐαφυόμενα· τοῦτο γὰρ ἀδυνέσφρα. φθείρῃ δ' ὅτι τῇ σκληρότητι ἀφαιρεῖ τ῀ βοφλῶ, τ῀ μὴ ἐλκων τα αὐτὰ, ἵνμ δ' ἀρσένγονα· μὴ βοφόμενα γὰρ, φθείρετ'. ἡ ταῦτα ⓒ ἔπι διὸ τοῦ ἕτερ), ὥσπερ φανερόν πως τ῀ Βλασησιν ὄντα, φθειρ. ἐνια δ' ἡ τ῀ οἰκείων ⓒ συμπέσοντων, ἐὰν πλέω συμβεχθῇ τῶν συμμέτρων, ἢ ἰσχυρότερα ἢ μὴ ἧ λαιρόν· οἷον ἡ κόπτες, ἢ συνεχῶς ἢ ἰσχυρότερα πᾶβαλλομένη· λαθαπ῀ ἡ σκυθρωπική. πάντα γὰ, ὡς εἰπεῖν, αὖτη δοκεῖ φθείρειμ, ἄκρατος οὖσα, ἡ μὴ λαλῶς κρατηθεῖσα. ἡ ὅσαι δ' θερμαὶ ⓒ ξηραὶ ⓒ ἰσχυραὶ τὸ ὅλον, ἡ μὴ οἰκείαι πῶς ἔκασον. εἰσὶ γὰ, ὥσπερ εἴπομεμ, αἱ πῶς τὰς φυτείας ἁρμόττουσαι. ἡ ὃ' ὥσπερ τὸ ὕδωρ, τῶσι λοιπόν· ἀλλὰ τ῀ γίνοντ τῷ πλήθει διαφθείρ, σῆπον τὰς ῥίζας, ἡ λίαν ἐκμεθύσκον. ἐὰ δ' ἡ νέα τύχῃ, ⓒ μὴ ἄγαν ὄντα φίλυδρα, λαθαπ῀ ἡ πρὸ κιπος, ἡ τ῀ ἄλλα τὰ ξηρά· ⓒ μᾶλλον, ἐὰν δ' ἡ ἧς μὴ ἧ λαιρὸν ἢ τότος, ἢ τῇ διακαθαίρουσι ἢ τῇ σκαπάνῃ χρῆσιν῀. πάντα γὰρ συναίλια γίνετ' φθορᾶς. ὁ δὲ λαιρὸς ἡ πὸς αὐτὰ, ἡ πὸς τὰ ὠγινόμενα πᾶβα τ῀ θεῖ, ἧ τὰς ὥρας. αὖτ῀ δ' ἐν τοῖς οἰκείοις αἱ φθοραὶ, δι' ὑπερβολὴν ἢ δι' ἔλλειψιν βοφῆς, ἡ ἀκαιρίας † ἔργου. Αἱ δ' ἀπ' τ῀ φυτρνομένων, ἢ πᾶβλασανόντων αὐξομάτων, τῷ ἀφαιρεῖσθαι τὰς βοφὰς, θᾶττον δ' ἐὰν ἰσχυρότερα ἡ πλέω, λαθαπ῀ τὰ ἄγρια· ἡ ὅσα δι' ἡ πολύβοφα ἡ πολύβοφα ἡ ὠληχίζοντα, ἡ πολιπλεκόμενα, ἡ λατατπνίγοντα ἡ ἐμφυόμενα, λαθάπερ ὁ λιπὸς· ἐπεὶ καὶ † ἡ ἰεζία δ' οἰκεῖ ἡ ὅλως τὰ ἐμβλασκάοντα φθείρειμ. ὁ δὲ λιπὸς, καὶ τὸ ἄλιμον, τῇ τε πολυβοφίᾳ ἡ τῇ ἁλμυρίδι τῇ πολὶ αὐτά. ἰσχυρότερόν γε τὸ ἄλιμον, σβᾶ τὸ πλέω ἔχειν. φθοραὶ δ' ἡ ἀλλοις, ὑπ' ἄλλων εἰσὶν ἴδιαι, λαθάπερ χῦ οἷς ἐλάπη σι. ἡ χῦ ἡ ὀροβάγχη λαλαμώνη, χόρος τῷ πολιπλεκεσθ ἡ λαίταλαμβαίνῃ· ἡ τὸ λειμάδωρον. τὸ δὲ σκέρας σύθυς τῇ ῥίζᾳ πᾶβαφύομεν, ⓒ ἄλλα δ' ἄλλ, ⓒ ὅσα δι' συγγενν῀τ' καθ' ἑκας) αὐτέρμα. οἷον αἷρα ἡ αἰτίλωψ ἡ πυροῖς ἡ κριθαῖς· ἡ ἡ ἄκανθινη φανερὸς· ἡ ἕτερα δ' ἑτέρ. ἅπαντα δ' τ῀ τὰς βοφὰς ἀφαιρεῖσθαι, τὰς ἐκ τ῀ ἡλιος ⓒ τ῀ ἀέρ', ⓒ τῶν μὴ χεσθ' ὁμ φανερὰ

ν. μόνιμος, cr. midæ lagitt. angiis. n. nimis q. probabilis G.

† spacio χρονις γ βοιε², cr.

* ταχεῖαι, cr.

† πάλιν G.

φανερὰ ἔνιες ἂν αἰτίας. ἡ δ' ὑπὸ τ῀ † ἥλιος ἡ τ῀ πίτυος ἡ τ῀ σίαπος· ἡ γὰρ ἡ ταῦτα φθείρ, ⓒ μᾶλλον τὰ φυτὰ τὰ νέα· ⓒ ὀκ ἐῶσιμ ἀσπεῶδ καὶ πρὸ πλεκεῶδ, ἀλλ' ἐκείναις ὅσαις ταῖς αἰτίαις· ὅτι θερμὰ ἡ λεπτὰ τ῀ φύσιμ ὄντα, διαλύεταί τε πόῤῥω, ἡ πνοῖ ἡ ὧπαι καὶ τ῀ φλοιὸμ. σημεῖον δ' ὅτι ἡ σκληρύνετ', ἡ ἀῤῥίσατ'. πονήσαντος δ' ἡ ἀσκληρυνθέντος, ὁ δύναται διένεμ ἡ ῥοφή. τ῀ δ' ὧπαίειν διαδύεσθαι, πόῤῥω, λαὶ κεῖνο σημεῖον. οἱ γὰρ ἡμερῶνες τ῀ θέρος, ὧπ τὰ ὑπολείμματα τῶν ῥιζῶν ἐλαιοῦσιν, ἡ πίπαν ὧπ ἐσσιν, ἡ τῷ σιαλὶ ἀλείφουσιν, ἅπερ ὅλως ξηραίνουσι. ἡ μᾶλλον δ' ἡ πίπα, σβᾶ τὸ ἰσχυροτάτη ἐῖν. Λοιπαὶ δὲ τ῀ φθορῶν ὥσπερ βίαιοι λιγόμενμ. αὖτ῀ δὲ γίνονθ' πληγῇ, ἡ πυδιαιρέσει ἐνῶν, ἡ πολύσῳ, ἡ τῷ ὅλως ἀφαιρέσει. ὧδε μὴ γὰ ἐλκόμενα βαθύτερον, ἀπόλυτ' σβᾶ τὴν ξηρότητα ἡ ἀδένμαν. ὁ δὲ φόνιξ, πρωσκόμενος εἰς τ῀ ἐγκέφαλον· ὧδ' ἔστω γὰρ ἡ ζωὴ, ἡ ἡ Βλάσησις. ὅταν δὲ ἀνὰ ξηρανθῇ, ἡ τὸ ὅλον ἁλλοιωθῇ, πρὸς ἀσιασόνως ἀέρος τε ἡ ἁλλοτρίᾳ θερμᾷ, σβαφθείρετ'· ἡ διαφθερόμενος, λίσισιν εἰς τὰ λατ' ἰδέαν· ἔστι δὲν, ἡ ἰδία ἑκάστ φύσις, ὥσπερ ἡ ἐμφανὲς ἐῖν τὸ λύριον τ῀ ζῆν. ἐνιαι δ' ὑπὸ πληγὴν ἀπαθῆ μόνον, ἀλλὰ ἡ ξύλων ἐξαιρεθείσων, ἐκ τ῀ ἐλέχους· οἷον ὅταν φύσῃ καὶ σύθλασῆ, ἡ ὑγρὰ· λαθάπερ πέλεα, πλάτανος, τὰ πολλὰ τῶν πρὸς ὀδμήν. ἡ δὲ πρὸς μὴν σώζετ'. μέγα δὲ τούτου ἡ ἡ λιπερότης. ἅπαντα δὲ τοῦτα, ἡ τὰλλα μέγεθος ἔχοντα ὑπομένει. διὸ καὶ τὰ ἐκσκπόμενα σώζετ', ἡ ζῆ. ἐπεὶ ἡ τ῀ πρὸς λιθ † γῆν, ἐὰν διαδραγῶσιν, ἀλλ' ὅταν γὲ ἀπμῆ ἡ πρρώτερον γένητ'. νέα γὰρ ὀκ ἔχει. σβᾶ δ' ὃ μὴ πέπειμ, μὴ δὲ σωαθρεῖ ζῆμ τὸ ὑγρὸν, ἀλλ' εἰς τ῀ βλάσησιν ἡ τὸ μᾶκος διαναλίσκειν. ἅμα γὰρ ζῆ εἰς βάθος αὔξει, ἡ ἡ θιαύτη διαθεσις ⓒ δωάμεις ἔοικ' ἀπολλύειν. ὃ ἂν δ' ἡ πρωμνὰ ἡ πολαζόμενα βελτίων γένητ', ἡ διαρπιώτρα, διὰ τοῦτ' ὑπομένῃ. πλησίον δὲν δ' ἡ διαίρεσις, ἡ τὰ διαῦτα διέχετ', χίσιμ τε τ῀ ἐλέχος πρὸς τὸ πρὸς, ἅμπελ' ἡ συκῆ, ἡ ῥόα ἡ μηλέα· τὰ δ' ἄλλα ἀπόλυτ'. ὅσα γ' ὧ πληγέντα ἡ διδέντα συμμένῃ πάλ' ἡ συμφύετ', ταῦτ' ὥσπερ ὑριαδέντα ζῆ, ἡ δὲ ὥσπερ ἐκεῖνα διεχισμένα. τ῀ δ' ὑπομον, αὖλον ἡ ὑστέρης, ἡ ἡ φύσει μανότης. βοφλῶ τε γὰ ἱκανὴν λαμβάνουσι, καὶ ὀκ ἀνὰ ξηραίνετ'· σβᾶ τ῀ χίσιμ δι' ὑπὸ τ῀ ψύχος ὀδὲν πάσχουσιν, ἐὰν' ὅτω, διὰ λαβεῖν τ῀ χίσιμ, ὥστ' ἀνέχεσθ' μ῀, ἃ μόνα ὀδυνεῖ τ῀ ἡμέρων ὧδε διύναδ' συκῆ, ἄμπελος, ἐλαία, ἀμυγδ' αλῆ· σβᾶ τὸ συμμένῃ τάχιστα. διὸ ἡ διύχισε, τῷ λολῶδη τῶν ὑπόστασιν ἔχειν. ἡ γὰρ ὁ ὀπὸς ἡ τ῀ ἐλαίας διῶτο, ἡ ταῦτ τὸ λιπαρόν. τὸ δ' ἁμπέλα ξύλῳ αὐτὸ ποιεῖ ὃ σημεῖον δ', ὅτι ἡ ἀιζόμενα τὰ ἀλήματα, ἡ τ῀ ὠντεριώνης ἐξαιρεθείσης, ταχὺ συμφύετ'· ἡ τότε γε μᾶλλον ὁ λάλαμος· ἡ γὰρ συνέρχετ' αὐτόματος. φασὶ δ' ἡ τ῀ ἄπιον ἀίζεσθ' πρὸς ἡς εἴρηται πρότερον. εἶτε γὰρ χῦ τοῖς λυρίοις ὅτι τὸ ζῆν, δῆλόγως ἂν γίνοιτο, λαθάπερ ἔνιες φασιμ· εἴτε ἡ ἀπ' ἄστω πυκνεμένων διϊκνεῖσθ' πρὸς τὸ ὅλον, δῆλόγ) ὅτω. ἡ δ' μήτρα μέχρι μέν τινος ἐξαιρεθείσης, ὁ φθείρει· λαθάπ῀ οἱ πρὶ ἀρκαδίαν φασί, ἡ πολὺ χρόνῳ ἡ ἐλάττω, ἡ ἄλλ' ὅ, τι ἂν. ὀκ ἄλογ' δ' ἐ ἡ ταύτης ἡ αἰτία, ἡ ταῦτ' εἴη τ῀ εἰρημένων· ὑπὸ τοῦτ χ῀ δοκεῖ, ἡ ὥσπερ μάλισα ἐῖν ζωϊκόν. σημεῖ) δ' ὅτι ἡ τὰ ξύλα ἡ τὰ ἐμμένα σβαφθείρει λατεργασθέντα ἧδη, μέχρις ὃ ἂν τελέως αὐαξηρανθῇ. διὸ καὶ ἐνέχισε καὶ ὀκ ἐμμένα ποιῆσι τὰ τ῀ ἐλάτης ἡ πρίνης. ταύτης δὲ μέχρι μέν τινος ἐξαιρεθείσης, ὀκ ἄστοπον σβαμένειν τὸ λένδρον, ὥσπερ καὶ τ῀ φλοιὸν μέχρι τινὸς ἀφαιρεθέντ· τελέως δ' ἐξαιρεθείσης, αὐαίνεσθ', λαθάπ῀ ἀρχῆς τινος ἡ καὶ οἰκείας ὑγρότητος συμφύτου περιμένης. πρὸς δ' τ῀ ὠληοπῆς, καὶ τ῀ πολύσωσ, χῦ ὀλίγοις ἡ σκέψις. ὀλίγα γὰρ τὰ φθερόμενα. ἡ δ' ἡ τῶν ὠληοπλῶν, ἐλάττη, ὡδὶ κη, πίτυς, φοίνιξ· ἔνιοι δὲ καὶ λέβηρον, ἡ λυπάριτον φασι. λαλῶσι δ' ὠληοπῆν, ὅταν ἀφαιρεθείσης τ῀ λόμης, ὧδ' ἡ ψῆλος τὸ ἄκρον. ὀκ ἀλόγως δ' ἂν δόξειε φθείρεσθ, ἐπεὶ τῇ φύσῃ, καὶ σύθυ προώστατε μὲν, μονόῤῥιζα δ' ὄντα. καὶ γὰρ αἱ ἐλκώσεις ὧδ' ὀνομ πρὸς ἔχουσι, καὶ δύπαθέστερα ποιοῦσιν εἰς τὸ διϊκνεῖσθ' καὶ τὸ λαῦμα καὶ τὸ ψύχος· ἅπλως τε ἡ πανταχόθ' ὧδε ἔσαι, καὶ σβᾶ τὴν ὀρθότητα καὶ σβᾶ τὴν σύθυ πορίαν, ταχὺ διϊκνεῖτ' ἡ πρὸς τὰς ῥίζας· ὥστε πολλαχόθ' ἡ φθορὰ· φύσει ἡ ἀπθαλλαστα πάντα, καὶ σβᾶ τ῀ ξηρότητα τ῀ ῥιζῶν, ἡ σβᾶ τὴν εἰς τὸ ἄνω φοραὶ, καὶ ὧπ τὸ μονόῤῥιζα καὶ ὧδ' τὸ βαθὺς γνίας ἔχειν. διὰ μὲν γὰρ τὸ δὲν πόῤῥω, διὰ πρὸς χεῖσθαι ἐκπίπτ' τ῀ βοφῆς, ὥστε μὴ ἐῖν βλασήσεως ἀρχήν. ὅταν δὲν πάντα ταῦτ' ὑπάρχῃ πᾶσι σχολὴν αὐαγκαίαν τὴν φορὰν ἐῦν τελέαν. αἱ δὲ κολύσεις φθείρουσιν ὅλως ὀλίγα. μόνον γὰρ

† πάλιν G.

ἐλαίᾳ

ὀκαίᾳ

δαδ. (ῶν

Λ cr. alia ex aliis excerpta, addit G. fortasse ex sequ.

† ὀλεθρίως

† κ' πάλιν G. q. βλ

ὀνν

(H) H

Ε πικοπή

νου γὰρ μάλιστα τὸ τῆ ἀμπέλῳ φυτὸν ἀπόλυται, καὶ εἰ ἕτερον ἄπαλὸν ἢ ἀδῳνὲς ἢ σῦθύπερον. ταῦτα γὰρ αὔτια τοῖς φύτοις τ φθορᾶς. χείρω δὲ ποιοῦσι πλέω. ἢ γὰρ ἡ ἀμυγδαλῆ πικρὰ γίνετ, ἢ ἡ ῥόα σκληροτέρα, καὶ ἕτερ' ἄττα μεταβάλλει. τὸ δ' ἄκαρπον αἴρετ πρότερον· ὁ δ τ ἀρχῆς ἀλλοιωθὲν, σωθὲν ἀπόλλυται καὶ τὸ τέλος. Χαλεπαὶ δὲ ἢ ὠφελοσκήσεις, ὁ δ σωτηρικώτερα ἅμα τῇ τομῇ ἢ ἀφαιρέσ. διὸ ἢ ὁ πόνος πλέων. ἰδίᾳ γὰρ τὰ πρὸς τ φοίνικα, καὶ τ πίτυν. ὅταν γὰρ ἢ ὅλη ἀφαιρεθῇ, ταῦτ' οὐκ ἀπόλλυται ἢ, ἄκαρπα γίνεται. τ δ' αὐτίαν πᾶσαν πλησίον ἐστὶν εἰπεῖν τὸ πρότερον· ὅτε τ ἀρχῆς ἀλλοιωθὲν καὶ ἀδῳνέστερας γινομένης, ἀφαιρεῖ τ δ ὅλως μᾶλλον, ἢ μάλιστα τὸ ἔσχατον ὁ καρπός. ἅμα δὲ καὶ ἡ ἢ βλάστησις ἀσθενεῖ, ἢ ὥσπερ ἤδη γέγονεν ἐκεῖνο δὲ δεῖ γίνεσθαι. τὸ δὲ γενέσθαι ἢ μὴ ἧσσον, τοῦ ὄντος ἀδυνατώτερον. ὧδε τούτων δὲ μάλιστα μόνων, ὁ δ ὀλιγόκαρπα καὶ βραδύκαρπα ἰατά γε τ πρὸς ἡμᾶς φυτείαν. φ δ' ἢ τοῖς οἰκείαις χώραις, ἴσως οὐκ ἄκαρπίας. οὐδὲ θαυμαστὸν, εἰ μὴ ἄκαρπα εἶναι τὰ, ἐκεῖνο κολούοντ. τὰ δὲ τ ἀρχῆς ὅλα μεγάλα, πολλαχόθεν ἢ φανερόν. εἰ δὲ μή, καὶ ἐκ τῶν ἐλασσόνων, ὅταν ἰσχνωθῶσιν, φ ἄλλοις τε ἢ οὐχ ἥκιστα φ τῇ ἀμπέλῳ· ἰατὰ δὲ τ αὐτὸ τ πλεονῶν. καὶ οὐκ ἐξ ὑδάτων βλαστάνει, ἀλλ' αὐτὴ ἡ τ βλαστήσεως ἀπορροὴ παύεται καὶ ἀποσβήνυται, ὥ φαίνεται ὥσπερ τυφλουμένη καὶ πηρουμένη τ. ἰσχυρὸν δὲ ἢ ἅπασιν ἡ ἀρχὴ, καὶ ἀδῳνὲς ὁ τ αὐτ δὲ βότρυ. ἐπεὶ οὖν βλαστικὸν ἢ ἄμπελος, καὶ αἱ εἰς τ ὕστερον χρόνον ἐπιβλαστήσεις μηνύουσι. φθοραὶ δὲ ἢ τ σπερμάτων εἰσίν ἴωνες, τ μὴ ἧ φύσιν ἀπρομηθῆ, ὁμοίως τ τε σήψεις καὶ τ σιτηρῶν καὶ τ ἄλλων, ὧν ἢ χρόνοι ἴωνες εἰσὶν ὡρισμένοι. πάντα γὰρ ζῶ μέχρι ἴωνος, εἶτ' ἀπόλυται. ζῶν δ λέγω δυναμέ. φθείρονται δὲ φυσικῶς, ἀποξηραινόμενα, καὶ ὥσπερ λιπανθέντα ἅμα τ θερμότητος καὶ ὑγρότητος. αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι πρὸς φύσιν· οἷον ὅσα θηρεύεται καὶ αὐγμαίνετ, καὶ ἄλλως πως ἐξίσατ. διὸ καὶ τὰ μὴ πολύλοπα, καὶ πολυχίτωνα, καὶ λιπαρὰ καὶ δριμέα, καὶ πικρὰ καὶ ὀσώδη, καὶ ξηρά, (ταῦτα πολύχρονα. ταχὺ γὰρ ἐξίσατ.) τὰ μὴ γὰρ ὑπ' ἀλλήλων θερμαινόμενα, καθαπερ ὁ σῖτος, καὶ τὰ χειροποίητ' τοῦ δ' ὑπ' τ ἀέρος καὶ τ ἐξωθεν ὑγραινόμενα, καθάπερ τὰ τ λαχάνων καὶ τ σιφανωμάτων. οἷον γὰρ μασλᾶ, καὶ εἰς διαβλάστησιν ὁ μασλᾶς (ζωὴ δ' ἐστὶ τοῦτο), καὶ φθείρετ, τ δὲ χειροποίητα τὰ πρὸς μονα· γλυκύτροα γάρ. φ τούτῳ δὲ ἡ ζωποιΐα. καὶ ἅμα ὀλίγον ἐξίσατ, διὰ βδέλυγμα τ καὶ σῆψ· τὸ ὥσπερ φ ὠμὰ ἔσθ' ἑψόμενα. καὶ ἧττ

εἰς δὲ τὸ μὴ αὐξάνεσθαι, μὴ δὲ πολεῖν, ἐκ δύο λογου· ἐπεὶ γὰρ τῆς σήμασιν αἱ διαιρέσεις. εἰ γὰρ ὁμοιοσχήμονα, ταυτ' ἂν εἴη τὸ ὑπάρχον· ὥστερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. τὸ γὰρ πρίγωνον, τὸ πολιαῖον, καὶ τὸ μυελόπτερν, ὁμοίως διυσὶν ὀρθαῖς, καὶ τὸ μυρταγωνον τέτρασιν ὀρθαῖς· καὶ τὸ τετραγωνον τέτρασι. καὶ ταῦτα μὲν ἢ τῆ τὸ ποσὸν διαφορα· τὰ δὲ λόγω μὲν ὄντα τὰ αὐτὰ, οἷον ἡ ἀσυμμετρία ἢ διάμετρος. ἡ δὲ ποσὸν διαφορον. ὥστ' ἐπεὶ ἐκ τούτων ἢ ἀπὸ τούτων ἐγίνετο, τὸ μὲν ποσὸν διαφορον ἂν εἶη, τῷ δ' εἶδει διαφορον. ἀλλὰ γὰρ αἱ μὴ τῆ σχή-
3 ματα καὶ τὰς μορφὰς δ' ἴσασμεν πλέω, ἢ πόσοι πλείονων ἔχουσιν ἀριθμόν. Ὅτι δ' ἡ ἀρμίττει πως ὁ χυλὸς ἢ ἡ ὀσμὴ, ἢ ἐκ τοῦδε φανερὸν. ὁδὲν γὰρ φαίνεται ἁπλῶς ἔχων χυλὸν, ὁδ' ὀσμὴν, ἐὰν μὴ λαβῃ μίξιν· οἷον, ὁ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ. ἄχυλον γὰρ καὶ τὸ ὕδωρ καθ' αὑτό. διὸ καὶ οἱ πα λαιοί φασι, δι' οἵας αὖ γῆς ῥέῃ, τοιοῦδε καὶ εἶναι. καὶ ἡ θαλαττα δέ, καὶ τὰ νιφὰ δι' ἣν καὶ ἁπαλὰ καὶ ὀξέα τοῦ ὑδατωτου, ἔχει λεπτὰ μίξιν· ὧν χύσις καὶ ἡ ὀσμὴ μαλιστα τῆ θαλάττῃ συμπολαβεῖ. γῆ δέ, καὶ λίθος, ἄχυλα· πλὴν ἐάν τινα τοιαύτ ιν λαβῃ μίξιν. διαφερι φαίνεταί γε ταῦτα μᾶλλον ἔχειν· οἷον ὅσαι θαλαμώδεις, καὶ ὅσαι μὴ ὡς τέφρα, πικραὶ· μὴ χύσιν ὀσμῆς ἔχειν λαβεῖν πῶς καὶ ἡ ἄργιλος. ἅμα δὲ καὶ ἐκ ἄλογον, εἰ πῶς τῆ γεώδης γίνεται μίξει χυλός. τὰ δὲ δ' ἡ μεταλλεύομενα, καὶ λίθων ἔνια γύψ, καὶ ὁσμὰς ἔχει πῶς πρὸς χυλοῦς. ἅπαντα δ' ὧν τούτων μίξεις ἔνι μὴ ἀλλοιώσει καὶ ἐγχυλαφαίνειν, καὶ ὀσμώδη. καὶ γὰρ ἡ τέφρα δῆλα τὴν διατάκαυσιν ἀλλοιωμένη, μὴ ὅστε πυρᾶσ , λαμβάνει ἔνα χυλὸν, τὰ μὲν ἁπλᾶ, τὰ δὲ καὶ μιγνύμενα ζοῖς ὑγροῖς. ἡ μὲν ὧν φύσις, ὅτι τοιαύτη, καὶ πρότερον εἴρηται μὴ πῶ. ἐπεὶ δ' αἱ τρισὶν οἱ χυμοί, φυζοῖς τε γὰρ καὶ ζώοις εἰσὶ ἔνιες καὶ ὀσμαὶ καὶ χυμοὶ ἢ τὰς ἁρμογὰς, ἐπὶ δ' αἱ ζοῖς ἢ τέχνης πεπασκευῖ ἔνια μιγνυμένοις, ἢ καὶ αὐτομάτως ἀλ- 20
λοιωμένοις, ὁτὲ μὲν ὠφὶ τὸ βέλτιον, ὁτὲ δ' ὠφὶ τὸ χεῖρον, ὥσπερ αἱ σκομμένων· τὸ μὲν ὑπὲρ ἁπάντων τούτων εἰπεῖν, κοινότερόν τε καὶ ἁθόλου μᾶλλόν ὄτιν. ὑπὲρ δὲ τῶν φυσικῶν πρῶτον λεκτέον. ἀρχὴ γὰρ ἅπασιν ἡ φύσις. καὶ τούτων ὅσοι διατὰ τὰ ἁπλᾶ φαίνονται, καὶ ὅλως τὰ ἄψυχα, καὶ ὅσοι ἢ τὰ φυτὰ καὶ τῶν ἁρπτὰ. καὶ γὰρ ταῦτα πρότερ' ὧν ζοις πιθέντ' αἱ ζώων. ἅμα δὲ καὶ ἡμῖν ἡ σκέψις ὑπὲρ τούτων, οἷον συνεχὴς ὅδε τοῖς πρότερον. οἱ μὲν δ' ἐν τῆ γῆ ξυνισαμένοι χυμοὶ αἱ ὑπῶν (ὅτι γὰρ ἐμφανέσται) λέγω δ' οἷον ὀξέες, μὴ γινόμενοι ἢ πῆλοι· ὅτι τὰς αὐτὰς πως ἡ πᾶσα πλησίας αὐάγκας, δι' ἃς μὴ ἐν ζοῖς φυσις. ὁ μὴν ὅτε ἴσοι τὸ πλῆθος, δ' ὁμοιοι τόπις, ἀλλὰ θολερώτεροι· δι' ὃ μὴ τῶν αὐτῶν αἱ ψιν, μηδ' ὁμοίως ἔχειν. τὸ δὲ πλῆθος ὁ συμβλητοί. πολλοὶ γὰρ οἱ ἢ ἁπτῶν καὶ αὐόμοιοι χυμοί, καὶ οὐ-
λαμῶς ἐνιοί γε ἐμφανόμενοι ζοῖς ἐκ ἢ γῆς· οἷον, ὁ αὐστηρὸς, καὶ δριμὺς, μὴ ἄλμοι δὲ πλείστ. 30
εἰ μή τις λέγοι τῆ μίξει καὶ τῆ ἁραιωσει ἐν ἄλλῳ γίνεσθ τόπος, ποῖς δὲ γένεσιν εἶναι οὐ αὐτόν. ὅτω δ' αὖ εἴπαιμεν ἄπειροι. ἄπειροι γὰρ οἱ λόγοι ἐν μίξεων. καὶ ἔτι δὲ ἢ μᾶλλον μὴ ἢ πῆλον αἱ διαφοραί. διὸ μὴ οἱ ὁμογενῆς πλείστ, οἷον αὐστηροί, λιπαροί, πικροί, γλυκεῖς. ὅθεν μὴ οἱ πολλαὶ οἱ ἐν φυσιολόγων, ἀπείρως ἐτίθητο οὐ χυλὸς, ὥσπερ καὶ μικτῶν. ὁποία γὰρ ἂν ζις ἡ μίξις καὶ σῦψις γένηται ἢ ὑγρᾶ φυτῶ, ποιότητ ἔσται καὶ τὸν χυλόν. ὁ μὲν ἁπλᾶ βέλτιόν γε οἱ ὁρισμένως λέγοντες, ἐκ τούτων δ' ἤδη ἢ τὰς μίξεις ποιοῦντα τὰς διαφορᾶς. ἴδιος γὰρ τῶν ἐκ ἢ γῆς ὁ ἁλμυρός· ὁδενὸς γ' ἁραιᾶ καὶ λειτὸν φας. ἁπλᾶ δὲ τάττ, τῶν αἰτίαν ὕστερον
4 λεκτέον. Αἱ δὲ ἰδ' εαι ἐν χυλῶν, ἐπᾶ δοκᾶσιν ἔσται, καθάπερ καὶ ὀσμῶν μὴ ἐν χρωμάτων. ὥσπ δ' ἐαύ ζις τ ἁλμυρὸν ἔχ ἕτερον λιθῆ τ πικρὸ, λαβὼ πῶ καὶ τὸ φαιὸν τ μέλανος. ἐαὶ ἢ χωρίζῃ, συμβαίνῃ ὥσπερ ὄνδρου ἔσται. γλυκὺς γὰρ, μὴ λιπᾶς, καὶ πικρὸς, καὶ αὐστηρὸς, καὶ δρι- 40
μὺς, καὶ ὀξὺς, καὶ τρυφνὸς ἀριθμῆντα· πῶσ δὲ καὶ ὁ ἁλμυρὸς, ὄνδρος. οἱόντ δέ τινες καὶ τὸν οἰνώδη λέγ· ἐν τε γὰρ τοῖς ἁραπτοῖς ὑπάρχει πλείοσι, καὶ ἐκ ἢ γῆς αὐαπολύει ζις γλιαχὸ τοιᾶτος χυμός. ἕλ δ' ὁδ' ὡς ὁ γαλακτώδης εἰς τὸν γλυκὺν αὖ πεθέν· μὴ γὰρ ὧν οὕτω ἐν γίοις ὡς εἶδος αὖ πιθῆτ τὸ γλυκέως, ὅτω τὸν οἰνώδη ἐν ἄλλῳ ζινὶ πῶσ ἐμαι ῥᾴδιον· ἀλλ' ἰδία πῆς ἡ φύσις βλαδ' αὐτὴν ὧν διεχομένη καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ τρυφνὸν καὶ αὐστηρόν. ἀλλὰ γὰρ ὅσ μὲν οὐ δὲν ἴσως διαφέρει πῶς τὴν ἐν ἄλλῳ θεραπείαν. ὁ δὲ ἀριθμὸς ὁ ἐν ἐπᾶ, διαιρώτατ καὶ φυσικώτατος. πότερον δὲ οὖν μὲν ὥσπ ἀρχὰς, οὖς δὲ ὡς στε-
ρήσεις δεῖ λέγειν, οἷον τὸν μὲν γλυκὺν καὶ λιπᾶν, καὶ ὅσοι σύσοιχοι τόπις, ἀρχάς· ἐκ τούτων γὰρ αἱ γνῶσεις καὶ αἱ τροφαί· οὖς δ' ἄλλας στερήσεις, ἢ πάντας φυσικάς. ἔοικε γὰρ εἰ μὲν εἰς τὸ

μὲν εἰς τὸ ἄρισον δεῖ πάσειν τὴν φύσιν, ἐν τούτοις ἂν μόνοις. ἅμα δὲ καὶ τὸ τροφῆς γένεσως ἀληθινόν. δεῖν γὰρ, ὡς εἰπεῖν, ὅτε σφεδὸν δεκεῖ διαφ τ ἕτερον, ὅτε γίνεσθ. δι' ὃ εἰς τὸ πλέον ἰσεῖν αὖ τ ἐκεῖνό γε μᾶλλον ἢ ἀφ' ἧπερ ἢ φύσιν. ὀλίγοι γὰρ ἐν τούτῳ τῷ μέρ. σχεδὸν διὰ παντὸμοιον ὅτι τὸ ζητούμενον, καὶ ὧν πῶς ἄλλως ζώων πῶς τ ἀνθρωπον, ὡσπερ ἢ φύσιν ἢ ἢ σέρησιν τἄλλα. καθάπερ γὰρ καὶ τούτων ἴδιαί ζωνες αἱ σίαι, ἢ τ φυτῶν ὁμοίως. εἰ δὲν ἡ μὴ σέρησις ἐν ἀτελέᾳ ζωὶ καὶ φθείρει, ταῦτα δὲ γενᾶς καὶ ἐκβέφει τὰ ὅμοια καὶ ἰσχυρότερα πολὺ τ ἑτέρων, ἐκ αὖ εἴη ἢ σέρησιν. ἐπὶ ἐν γε ζοῖς φυσις ἅμα συμβαίνει μὴ πλεοκαρπεῖν καὶ ἧπον ἐν πικρὰ τὰ ἐν τούτῳ τῷ γένει, λαθὼ πῶ ὧν τ λιγνταιρίᾳ, καὶ ἀψιν θίᾳ, καὶ τῶν τοιούτων. ὡς ἐκεῖσε τ φύσεως φερομένης, καὶ τ γλυκύτητα λαθὼ πῶ ἀπεψίαν ἔνα ὅσαν
10 ἢ ἐλλιψιν πέψεως. ἀεὶ γὰρ ἡ φύσις ἐρμοιοῖ ἐθέλει τῷ ὑπακμάζοντι, καὶ ἐν ποῖς ζώοις καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς. ποιεῖ γὰρ καὶ τροφὴν γίνετ πᾶσιν, ὅταν ἱρατῆ τὸ λαμβανόμενον. εἰ δὲ διὰ καὶ ἔνια δέχεται διαθερμαινομένους πσίν, ὥσπερ καὶ τ ζώων, ὧν καὶ ἡ γένεσις ἐκ τούτων, δι' αὖ ἡ τ τροφῆς ἱκανὴ πίσις εἶναι πῶς τὸ ἢ φύσιν, δι' αὖ πρώτη σύστασις, ἀλλ' ἑκάστοις μεμερισμένη ἢ τὰς μίξεις. ἐπεὶ δι' οἱ γλυκεῖς χυμοὶ πρόφιμοι πάντες ἡμῖν, ἀλλ' οἱ μὲν ἑκατηνοὶ, λαθάπερ ἡ ὁμοία τῷ σκολύμῳ ῥίζα, καὶ ἄλλαι ζωνες· οἱδ' ὑπωπτικοί, πλέυς δὲ διδόμενοι, μὴ θανατηφόροι, λαθάπερ ὁ μανδραγόρας. ἔνιοι δὲ ὁμολογουμένως ὠφελοῦσι. πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ πολλαχὸ ῥίζας φαγόντες, ἃς ἡγοῦσιν, γλυκείας τε τῆ γεύσει καὶ ἡδείας, ἀπέθανον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλέω τυγχάνει, τὰ μὴ βλαπτοντα, τὰ δὲ μὴ ὅλως αὐαιρέντα, ὧν ἢ τ πεσφορᾶν ἡδέως ἢ ἀλύπως, ἔνια δ' πάλιν ὠφελοῦντα ἀπὸ ὧν μὴ πικρὸν, οἷον μὴ
20 τὰ ἄρδι λεχθέντα, λιγνταίριον μὴ ἀψίνθιον, μὴ ὅλως δ φαρμακωδες ἐρὸς ἐπ τοῦ χυμοῦ ἔχ'. πολλὰ γὰρ μὴ τοῦτον ὀνίνησι. τ δὲ μὴ ὅλως ὁ χυλὸς ἀπροφ ὢν, ὡσπερεὶ ἥδυσμα τ τροφῆς ὄσιν· οἷον, ἄλμυρὸς καὶ ὀξύς. δὲ γ' διαμεῖναι ἱρατῆν ἀκρατ τ, καθάπερ δ' δ τ ἄλλῳ ἔνια ζώων· διὸ καὶ τόρις πρὸς ἔχομεν τοῦ ἄλμος. ἔνια δὲ καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς εὑρίσκ τὰ πρόσφορα πῶς τ τοιαύτῃ ὠμοκρίᾳ, ὥσπερ καὶ οἱ ὄρνιθες ἥδη. καὶ φανερὸν ἂν δ' ὀξείῳ, ὡς ὰν ἔσιμ ἁπλῶς μεμερισμένα. τὸ μὲν ὥσπερ φυσικὸν, τό δ' ὡς γ' ἐρύσει καὶ πρὸ φύσιν, ἀλλὰ μὴ τὸ ἡμῖν ἄτροφον ἄλλοις τρόφιμον· τὸ δ' ἑτέροις πρόφιμον, ἄλλοις ἄτροφον, ὡς γὰρ αἱ φύσεις ἔχουσι τῆ τὰς κράσεις, ὅτω καὶ αἱ τροφαὶ ἴσαδ' ἑκάσοις ἁρμόσσιν. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἡδυναὶ καὶ αἱ λύπαι καὶ αἱ βοήθειαι πῶς τὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις, ὃ καὶ φανερὰ ποιοῦντα πολλὰ τῶν ζώων ὄσιν· ὃ πῶς τὰ συμβαίνοντα πάθη μόνον αὖ ὠμάτως, ἀλλὰ καὶ ἴσατ αὐτὰς τὰς ἕδρα-
30 σιάς, ὅταν ἄλλο φαίνωσιν ἕτερον ἐπιθυμοῦντα· ἴσαδ' ἁπλῶς οἱ ἔχδε τὸ πάγαιον, ὅταν τὸ σκόροδον. ἐχδ' ἢ τῆ ταύτας ὁμοίως. ἄλλαι γὰρ ἄλλοις γίνονται, καὶ ὁ τροφοροι. καὶ ὁ μόνον εἰς τὸ μὴ δ' εἶδος, μὴ δὲ ῥιπεῖν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἡδίσεως ἡμῖν αὐαιρεῖδαι. ἴσαδ' ἁπλῶς οἱ γύπες ὑπὸ τῶν μύρων, καὶ οἱ ἀνθρωποι ὑπὸ τῶν ὀσμῶν. πολεμοῦσι δὲ διὰ σφόδρα καὶ αἱ μέλιτται, τοῖς μεμερισμένοις. Ὅλως μὲν γὰρ ἡ δεῖν ἡ βραχύ τι πάμπαν ὄσιν ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις, τὸ 9
τῶν σύνεσιαν δ' ἰῶν ἴσαν αὖ χαίρειν, ἀλλ' εἴπερ ἴσατ συμβεβηκὸς, ὧν ἡ τροφὴ τοιαύτη. πῶς ταῦτ ἴσαν γὰρ ἰῶν ἡ ἰῶν μία, καὶ ταύτης. εἰ δ' ἀρα καὶ τοιοῦτόν ὄσιν, ἡμῖν γε δ ζαφὲς. ἐπεὶ καὶ τῶν πάρεσταλμ τοῖς μὲν ἄλλοις, ἡδύ φασι δοκεῖν αὖ τ, διὸ καὶ θηρεύειν αὖ τ, ὅταν ἴσατ κακὸν ἡ ταύτῃ πεζομένη. ἡμῖν δ' ὀδεμίαν σύνεσιαν ἐμφαίν. εἰ μὴ κἀκεῖνο ἀληθὲς, ὥσπερ ἔσιν ἀληθὲς, ὅτι χάριτος ἐχόμεν πάντων τ ὄσφρησιν. καὶ διὰ τ ὀ, ὡς εἰπεῖν, πολλαὶ
40 λανθάνουσιν αὖ ἡμᾶς ὀσμαί, καὶ τὰ ἡδέα καὶ τὰ λυπηρὰ τὰ ἐν τούτοις. ὃ δ' ἂν ἴδ ἐρὸς αὖ ἄτοπον ἔσται, τὸ τἄλλα ζῷα σαφέστερον ἔχοντα μὴ δ' αἰσθάνεσθαι, μὴ δ' ἐκκρίνειν τὰς σύνεσίας, δι' ἔσιμ ἄτοπον. τάχα δ' ἐν γὰρ μὴ αἰσθάνονται, πῶς δὲ τ φύσιν αὖ τ ἔχ ἁρμόττῃσιν, ἀλλὰ μὴ γίνεται καθάπερ ὠφὶ τὸν γυπῶν ἐλέχθη, μὴ ὡς τὰ ἔντομα ταῦτα ὑπὸ τ ἐλαίᾳ βαρύνεται. φθύγει γὰρ αὐτὰ τ ὀσμήν. ἕτερα δ' ὑφ' ἑτέρας ζωνὸς ἴσως. ἄλογον δ' γίνεσθαι δὲ ἑξῆς αὖ συμβαίνειν πῶς ἐκείνῳ τῶν ὑπόθεσιν ὁ λιπᾶς τ γλυκέως χυλός. γίνεται δὲ πῶς φθείσατα τῷ γλυκεῖ, καθάπερ οἱ λίνιπες. δεῖν γὰρ ἐν οἰκείῳ φθαρῆκαι, εἰ μὴ ταῖς ὑπερβολαῖς. ἀλλὰ τότε μὲν τῶν αἰτίαν, γῆ τῆ δριμύτητι λεκτέον, ὥσπερ καὶ τ ὀριγάνου, καὶ τ θύμου· ἅπαντα γὰρ φθύγει. τὸ δὲ μὴ αἰσθάνεσθαι, καθάπερ λέγεσιν, ὁ σαφὲς ἡμῖν· εἰ μὴ ἄρα καὶ οὖ πόρος ἐνταῦθα ἂν ζις αἰσθάσαιτο, καθάπερ ἔνιοι τ φυσικῶν, τῷ μὴ ἁρμόττειν ἢ μή.

ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, ὅταν ἀρξάμενα βλαστάνειν ἐκφύῃ τὰ φύλλα· ἐὰν δὲ μετὰ τὴν τροπὴν ἐκφύῃ, ἐπὶ πολὺ ἀναβάλλεται τὴν ἀνθοφορίαν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἀμπέλου ἐπιχώριος, ἣν καλοῦσιν ἄμπελον ἀγρίαν· ἔχει δὲ φύλλα μὲν ὅμοια τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ μικρότερα καὶ ἧττον ἐπικαμπῆ καὶ ἧττον ἐπιμήκη καὶ ἧττον ἐπιτρόχαλα· ἡ δὲ ῥίζα ἐστὶν ἐπιμήκης καὶ λεπτή· ἀναβαίνει δὲ ἐπὶ τὰ δένδρα καὶ ἐπὶ τὰ ἄκανθα καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα ξύλα καὶ ἐπὶ τὰ ἕρκη· ἔχει δὲ καὶ ἐλικας καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνθεῖ καὶ καρποφορεῖ ὁμοίως τῇ ἡμέρᾳ· ἡ δὲ ῥίζα ἐστὶ μὲν ἐπιμήκης καὶ λεπτή, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐπιμήκης· ἐπὶ πολὺ δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τὸ βάθος· ἔστι δὲ ἡ ῥίζα ἐδώδιμος καὶ γλυκεῖα καὶ ἁπαλὴ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔαρος ἐσθιομένη· ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἄμπελος ἀγρία, ἣν καλοῦσιν οἰνάνθην· ἔχει δὲ φύλλα μὲν ὅμοια τῇ ἀμπέλῳ

τοῦτο τὸ πάθος τοῖς ἀνθρώποις ἐκ τῆς ἀπορίας τῶν ἐπιτηδείων· ἐν δὲ τῇ Ἰωνίᾳ καὶ τῇ Ἑλλησπόντῳ καὶ τῇ Θρᾴκῃ καὶ τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Θετταλίᾳ καὶ τῇ Βοιωτίᾳ καὶ τῇ Ἀττικῇ καὶ τῇ Πελοποννήσῳ καὶ τῇ Κρήτῃ καὶ τῇ Κύπρῳ καὶ τῇ Συρίᾳ καὶ τῇ Φοινίκῃ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Λιβύῃ καὶ τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῇ Σικελίᾳ καὶ τῇ Σαρδοῖ καὶ τῇ Κορσικῇ καὶ τῇ Ἰβηρίᾳ καὶ τῇ Γαλατίᾳ καὶ τῇ Βρεττανικῇ καὶ τῇ Γερμανίᾳ καὶ τῇ Σκυθίᾳ καὶ τῇ Μαιώτιδι καὶ τῇ Ταυρικῇ καὶ τῇ Κολχίδι καὶ τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ τῇ Μηδίᾳ καὶ τῇ Παρθίᾳ καὶ τῇ Βακτριανῇ καὶ τῇ Ἰνδικῇ καὶ τῇ Αἰθιοπίᾳ καὶ τῇ Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Νομαδικῇ καὶ τῇ Γαιτουλικῇ καὶ τῇ Μαυρουσίᾳ καὶ τῇ Γαδειρικῇ καὶ τῇ Ἀτλαντικῇ καὶ τῇ Ὑπερβορείᾳ καὶ τῇ Ἀντιποδείᾳ καὶ τῇ Ἀντιχθονίᾳ καὶ τῇ Ἀντιγείᾳ καὶ τῇ Ἀντιπλανήτῃ καὶ τῇ Ἀντιπλανητικῇ καὶ τῇ Ἀντιπλανητικῇ καὶ τῇ Ἀντιπλανητικῇ

πρὸς τὰ τοῦτων ἕτερος λόγος. τῶν δ' ἐρεθίνθων ἡ οἰκεῖον φαίνεται, καὶ χρήσιμον. ἀχλαυθῶντων γὰρ ὅταν αὐθῶσιν, ἐκφῦσι ἡ αὐτὴ σωισκομένοις, ἀποπλωτὴ ἡ διαφθείρονται σφακελίσαντες. ὥστε πρὸς σωτηρίαν ἡ φύσις ἐπάγοιτ' ἂν τὰ τοιαῦτα συγχωροῦντα. φαίνονται δὲ ἡ ὅλως τινὰ ἔχοντα τοιοῦτον χυλὸν ἐν τοῖς φύλλοις ἡ λιλωσίν, ὃς ἡ ἀχλαυθῶντων ὅλως, ἐνίοις ὅτι ἡ τὴν γῆν σιν, ὃ μόνον ἐν τούτοις, ἀλλὰ ἡ ἐν αὐτῷ τῷ καρπῷ. διὸ καὶ ἐν τῇ γῆν γίνεται, ἐὰν λιμὸν τὴν γλῶτταν ποιῆσαι, διαμαχησάμενος ὅλως. ἐν τῷ λιελύφῃ γὰρ ἡ ἀλμυρὶς, ἡ ἐν τῷ ἐν ἡ κὰν σωσιαστηρᾶ πρὸς τὸ ἄνοπτον εἶναι. καὶ φαίνεται τὴν αὐτὴν ἔχειν τάξιν, εἴπερ ἡ φυμώδης, ἡ γὰρ ἐν ἀμφοῖν ἔξω ἡ ὥσπερ φυλακῆς χαλκοῦ. χλοερὸν μὲν ὄντες, ἐν τῷ λαυλῷ ἡ λεῖον, καθάπερ εἴρηται. ξηραινομένων δέ, ἡ τὸ λιελυφος λαμβάνει τοιοῦτον χυλόν, ὥσπερ ἐκκριτόν μενον ἀπὸ τοῦ γῆς. ἔξω γὰρ ἀφίσασθαι τὰ ὁμοῖα τοιοῦτον δύλογον, ὡς ἀν ἀλμῶδες· καθάπερ ἐν τοῖς συκίοις ἡ ἐν τῷ χνοῖ πικρότης. ἡ ὡς ἐν λιαρίᾳ φασὶν ἄπιόν τιν' ἐχειν χνοῦν ἀνιῶσιν ἀπομασῶς, ὥστε ἂν μὴ ἀπαλύνηται, μὴ δ' ὑπασθῇ ἐδίειν. ὁ δὲν ἄτοπον, ὁ δ' εἰ πλειω ριαῦτ' ὄδιν· ἐπεὶ ὁ δὲ ἐδὲν ἀπόβρεχθ' ἐρημώσῃ, οἷον τὸ τῶν Βαλανίων ὧν τῷ ἄκρῳ τῇ πικρίαν ἔχει, † τοῖς Βολβοῖς ἐδὲν πρόβρεχθ' ἐρημώσῃ, οἷον τὸ τῶν Βαλανίων ὧν τῷ ἄκρῳ τῇ πικρίαν ἔχει, † τοῖς Βολβοῖς ἐν τῇ λαλαμίνῃ λορυφῇ, ἡ δὲ σκορόδοις τὸν δριμύτητα ἐν τῷ διήκοντα δ' γλυκύδυς. πλὴν ταῦτα ἅμα ὡς λαδ' ὁμοιότητά τινα ἐρηκα. ὅτι δὲ φαίνεται φυσικόν τι ἡ συγγενὲς, ἐκεῖθεν δῆλον. ὅπερ γὰρ αὐ ασαρῆ ἔχει φυῆ, παντα χοῦ λαμβάνει τὸν ἀλμυρίδα, ἐὰν μὴ τὸ ἐδ' αφος ἡ ὄδιν ᾖ. ἐπεὶ καὶ τὰ γ' ἐν τοῖς ἁλμώδεσι φύομενα, ἐν ἔχειν ἁλμυρίδα ἴνα, οὐκ ἄλογον, ὥσπερ ἄλλα τε ἡ τὸ ἅλιμον. ἔνια ἡ δύχυλότερα ἡ βελτίω γίνεται, καθάπερ τὴν ῥάφανον· ἐξεοδίᾳ γὰρ αὐτὰ τὴν δριμύτητα ἡ τὴν πικρότητα τὸν ἐπαρχοῦσαν. ἅμα δὲ τὸ ἀμερισμένον ἴνα ποιεῖ, πλεῖον μένην τὸν ὑγρότητα τὸν πλέω. λειποὶ γὰρ οἱ ἅλες ἀφελεῖν· ἐμφανὲς δὲ ἐν τοῖς ὠμοῖς ὅσοις. πίπτουσα γὰρ ὑδὴ τὴν γλῶ γένα βραύεται φασιν. ὅταν δὲν διαύτη ἡ ὅτως ἔχουσα πεπαυθῇ τῷ πυρὶ, ἡ λόγον ἡσὶν ὅ χυλὸς, εἰ ἡ γλυκέαν ἡ ἀπαλήν. ἐπεὶ ἡ οἱ τὸ λίτρον ἐμβάλλοντες, τοῦ βάλοντ' ποιεῖν· ἀλλ' ὀλίγο ποιοῦσιν, ἡ δὲ φύσις ἐκ πολλοῦ ἡ ἡ μικρὸν ποιήσασα, τοιαύτην ἐπεδωκεν. ὅθεν δὲ ἐν ἄλογον, τὸ πρὸς τροπὰς καὶ πρὸς ἄρσεν, γίνεται δ' ἡ ὅλως ὅ βέλτιον βελτίω, καθάπερ ἐν ἐρεβίνθοις. τότε γὰρ μᾶλλον ἡ ἁλμυρὶς ἐργάζεται, ἡ λεπτεῖ, αὐτὰ μὲν ὅσα πλέω, τὰ δ' ὑποστατὸν ἐλαττονος γινομένης ἐν ἐκείνοις. κατ' ὀλίγον δ' ἡ ἡ τὸ ἐν αἰγυπτίοις τόπους ἐᾶν χρῆσθαι. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μ' ἴσως ὧδ' πλέον ἐρηται. πάλ' ἁλμυρὶς ἐὰν κατὸ τὸ ῥίζωμ' ἕλκει, ἐὰν κατὸ τὸ πλὶς θερμότερος αὐαφέρεται, κατ' ἀμφοτέρους τόπους ὀκ ἂν ἀκίνδυνος ἀχθ' τῆς εἴη, πρὸς ὃ ἴσως ὁ ἀρχῆς λόγος. ἀλλὰ πρὸς μὲν τούτων, ἅλις.

Ἐκεῖνο δ' ὡς οἰκείου τὸ χυλῶν, πειρᾶσθαι σὲν διαρρεῖν· οἷον ποῖον μᾶλλον καθ' ἕκασον γένος, ἢ τὸ ξηρὸν, ἢ τὸ ὑγρόν. ὥσπερ ὁ ὀξὺς ὑγρὸς δοκεῖ μᾶλλον, καὶ ὁ αὐστηρός· ὁ δὲ δριμὺς ξηρὸς, ὁ γλυκύς. παχυώμενα δ' ἂν τὰ ὑγρὰ, γλυκύτερα. ὁ ἡ πικρὸς τάχα δ' ἄνευ ἂν ἴσως τῶν δ' ἀφέροι. γινομένων ἡ πάντων δ' ἀμφοῖν, εἰ μὴ αὐτὸ τοῦτο θατέρου μᾶλλον ὑλικόν, ὅτου δὲ πάντες ἀχθ' τὸ αὐτὸ, ἡ ἐσὶν (ὥσπερ ἐλέχθη) πάντες γὰ ξηροῖς. ἀλλὰ δῦ μ' ἀχχωρίζομεν αὐτ', καθάπερ ἡ οὖν βότρυας ἡ τὰς ἐλαίας· ὅτερ δὲ ὁ πρὸς τ' χρείαν ὁρῶντες. γνῶσ δὲ ἡ ὕδατος ὧν ἐσθίουσιν λαμβάνοντες, ὥσπερ οὖν ὧν τ' ἀκρόδρυων ἡ συκῶν. οὐ δ' ἡ ἐξισάντες τ' φύσεως, ὃ ὑποπίπτοντες, εἰς χυλὸς ἄγουσι ποτίμους· οἷον, ὡς οἱ οὖν οἶνος ποιοῦντες ἐκ τῶν λιθῶν ἡ τ' πυρῶν, ἡ τὸ γὰ ἀλγυπτίᾳ καλαμίνῃ ζῆθος· ἁπάντων δὲ τούτων αἱ μ' ἀρχαὶ καὶ δυνάμεις, φυσικαὶ· τὰ δὲ γινόμενα, τέχνης μᾶλλον ἡ σωίσεως. ἀλλὰ πρὸς μὲν τ' ἀρχὰς διανοίας ὃ τέχνης γινομένων, αὐτὰ καθ' αὑτὰ δεῖ θεωρεῖν. τ' δὲ φυσικῶν χυλῶν τὰ πάθη ἡ τὰς γενέσεις, ἐκ τῶν ἐρημένων θεωρητέον. ὑποκειμένων δ' ἂν ἡ δεδειγμένων τούτων, ἀπορήσειεν ἂν τις, διὰ τί ποτ' ἐκ γῆς ἐν τοῖς αὐτοῖς μέρεσιν ἡ σύχυλία γίνεται ἡ ἡ σύοσμία γίνεται ἡ ὅσμη· ἀλλὰ τοῖς μ' ἐν τοῖς ἄνω, τοῖς δ' ἡ ἐν τοῖς κάτω ἡ πρὸς τὰς ῥίζας. ἡ ἀδὲ τ' ἄνω ταὐτὸν ἐν τοῖς αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν τοῖς πρωϊκαρπίοις, τ' δ' ἐν τοῖς φύλλοις, τ' δ' ἐν τοῖς ἄνθεσι· διὰ τοῖς ἁλωσί, ἡ μᾶλλον αἰσθάνεται τὸν χυλῶν. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς φλοιοῖς ἐνίοις. ὧδε δὲ τ' σύοσμον ὅλως, ἡ κἀθ' ὡς εἰπεῖν σύοσμα τὰ ἄνθη, καθάπερ ἐρπύλλ, σισυμβρίᾳ, ἑλενίᾳ. καὶ δι' ἣν ἡ λόγον ἴσ, ὃ ἡ ἐν τοῖς ἄλλοις σύοσμότατον ἀόσμοις οὖσι, ὅτερ δὲ ἐν τοῖς σύοσμοις σύοσμότερ' εἶναι. θαυμασὸν δὲ καὶ τὸ, ἐνίοις τὸ μὲν ἄνθος ἡδίστου ὄζειν, τὸν δ' ἄλλην μορίων ὅλως μηδὲν, ὥσπερ ὧδ' τὸν ἴωνα ἡ τὸν ῥόδινον. ἔχει δὲ ἡ τὸ πρῶδες λεχθὲν ἀπορίαν, ὅσων ἐν τοῖς ῥίζαις ἡ σύχυλία ἡ ἡ σύοσμία

σμία τυγχάνει. ἄμφω μὲν γὰρ ταῦτα τὰ ψυχὴ γίνεται. τὸ δὲ πλεῖστον ἔχον καὶ ἀεὶ λανθάνει προφλοῦ, ἀφ' ὃ τοῖς ἄλλοις ἡ διάδυσις, ἥκιστ' δύλογον εἰς τὴν ψυχὴν ἥκειν ἡ σύχυλίαν ἡ σύοσμίαν· ὡς δὲ δῶν ζώων αἱ λοιλίαι. πρὸς δὲ τούτῳ ἡ δῶν τοιούτων ἀρχὴ χρωμένης τῇ πολλαχοῦ εἰρημένῃ, διότι τὴν ψυχὴν τινὶ τοῦτο γίνεται, τὸ μετὰ τοῦτο δεῖ λαβεῖν, ὧν δ' τοὐντεῦθεν λεχθέντες πρόσ πορ, ὅτι ἀδύνατα λοιλίαν πρὸς φυβοῖς εἶσι πάντως· εἴτε ἡ τοῦτό τις θήκη, σχεδὸν τὸν τῶν φοφλῶν ἀλλοιοῦσθαι πῶς ὑπ' αὐτοῦ. ἀλλ' ἐκεῖνό γε φανερῶς, ὅτ' ἔχουσιν εἰς τὸ πέπειν. τοιαύτας δ' ὄδας ὁδὲν λωλύει δύχυλίαν καὶ δύοσμίαν ἔχειν, ὅσαι λιπαρὰν ἐλήφασι τοιαύτην. ἐπεὶ ἡ γὰ ταῖς δῶν ζώων κοιλίαις πολυπλόκαμα ἐχόσαις, ὅμως ὑπέσυν ὑγρότης, δύχυλία τις οὖσα καὶ ψύξις, ὡς μάλισα δ' τοιαύτης ἀλλοιώσεως γὰ ταῦθα γινομένης. ἡ ὡν δῶν λέν δρων ἔσιν, ἃ * τυγχάνει, καθάπερ πολύκη. πᾶσα γὰρ ἐνλαδ' ος τὰς ῥίζας, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον. ἅπαν δ' ὅπερ ὠδὶ δῶν ζώων. ἐπὶ τὸ διαθερμαινόμενον ἀεὶ πεπέμπων, καθαρώτατον ὂν, πρὸς ῥίζει, καὶ ἀθροιζόμενον καὶ πυκνούμενον ἐπείσε τινα † ποιότητα. τὸ δὲ ἴσιον εἰς τὰ ἄνω μέρη προφὴ γίνεται πρὸς τὰ ὑπὲρ γῆς· οὐ σχεδὸν ποιότητ' ταύτης, ἀλλ' ἔχον τινὰς ἑτέρους † τρόπους. ἐπεὶ πάντων γε σχεδὸν πρότερα, καθάπερ ἐλέχθη, συμπνιγόμενα, καὶ οὐδὲ μίαν ἔχοντα δίοσον τ' πνεύματ. ὅτερ δὲ συμβαίνει καὶ ὧν τῶν ζώων, ὅτε διαπιαίνεται. ξυμφέρ' ἤοντα γὰρ οἱ πόροι, σχεδὸν τὴν πυκνότητα ἡ μελῆς, ὥστε μὴ διϊέναι εἰς τέλ' τὴν πνοὴν. οἷς μὲν οὖν μὴ γένεσιν ὅλως λιπαρότης, καὶ πότης, ἡ αὐτὴ μὴ πολλὴ, μὴ δὲ σωματώδης, τούτοις οὐ γίνεται τοιαύτη πάχυσις· οἷς δ' ἔνεσι, γίνεται λιπηρύσης ἡ θρομότητ'. Παρόμοιον δὲ τούτῳ καὶ τὸ παρὰ τὴν οὐλότητα τῶν ξύλων ὄδιν. οὐλότρα γὰρ ἀεὶ τὰ μὲν ἡ πρὸς ἐλεχείαν, τοῖς ἄνω. τούτων δὲ αὐτῶν τῶν ἄνω, καθάπερ καὶ παχύτατα καὶ πυκνότατα. συμβαίνει δὲ ὅτερ, σχεδὸν τὸ μᾶλλον ἀπολύειν καὶ ξυνίσασθαι τὴν τροφὴν. ὅπερ ὅλως καὶ ἡ ἐς βαθ' αὔξησις, εἰς τὸ ἄνω διϊοῦσα, πρὸς τὴν βλάστησιν καὶ τὸ μῆκός ὄδιν. ἐσαμῶς οὖν καὶ ὧδ' ἔπερ εἰλουμῶς, ἐνταῦθα καὶ ἡ πυκνότης καὶ ἡ οὐλότης γίνεται τῶν ξύλων. ἐκείνη δὲ ἀεὶ διΐεται πρὸς τὸ πόρρω· διὸ καὶ οὐκ ἔσιν ἐν τοῖς νέοις οὐλότης, ἅτε καὶ ἐπ' αὔξησιν ὥρ μηκότων. ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τὰ τὸ μήκους, ὥσπερ ὧν δῶν ζώων. ἡ αὐτὴ δὲ καὶ σωέχους αἰτία, καὶ σχεδὸν τί σκληρὰ καὶ πίπαν καὶ ἐκτείνω ὅλως οὐκ ἔχει τὰ νέα· καταναλίσκεται γὰρ ἡ τροφὴ πᾶσα πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ διαπορογίαν. ὕστερον γὰρ ἐκπλησιοῦται, καὶ ὅλως τὴν τοιαύτην ὑγρότητα ἡ διαπορογίας λαμβάνουσιν, ὥστε γε καὶ πλῆθ' εἰπεῖν. τό, τε γὰρ οἷον περίπωμα γίνεται ὅτερ φυσικὸν, ἀφηρημένης μὲν ἡ εἰς τὸ μῆκ' ὁρμῆς, ἰσχύοντων δὲ μᾶλλον δῶν ῥίζῶν καὶ τὸ ὅλου δ' ἐνδοθ. ταῦτα δ' ἂν σχεδὸν συγγενὲς ἡ αἰτίας, ἔλαβε τὴν χώραν ταύτην, ἡ δ' σύχυμία καὶ ἡ γλυκύτης καὶ ἡ σύοσμία γίνων ῥίζῶν, ἄνθ' τῶν ἄλλων μερῶν, σχεδὸν τὴν ἀπηρμένην αἰτίαν γίνεται. φανερὸν δὲ ἡ ὠδὶ δῶν ἐλαττόνων ἔτι, οἷον ποωδῶν καὶ λαχανωδῶν, καὶ ἐνίων ὑλημαικῶν, ὧν αἱ μὲν ῥίζαι γλυκεῖαι, τὰ δὲ ἐντὸς γῆς οὐχ ὁμοία· λέγω δ' οἷον ἀτρωσιδ', λυπέρου, τριτύλιον, σελίνου, ἱππομελίνου, δῶν ἐν ταῖς λίμναις καὶ δῶν ἐν τοῖς ποτιμοῖς τούτων φυομένων ἐλωδίμων. αἱ μὲν γὰρ ῥίζαι γλυκεῖαι πολλῷ, καὶ ἐδώδιμοι, καὶ οἱ λαοὶ τὰ φύλλα σχεδ' οὖ. τὸ δ' αἴτιον ὧν πάντων δῶν τοιούτων, * ἐνδοσιν. † ἡ γὰρ ὑγροτέρα καὶ ὑδατωδεστέρα, καθάπερ ὧν τριτύλιον καὶ δῶν λιμναίων· ἅμα γὰρ ὑδατώδη καὶ λεπτὰ, καὶ οὐχὶ πεπτικὴν μὴ ἔχοντα, οὐδὲ χυλὸν ἐνδηλον εἰς ἡδονήν· ἡ δὲ ῥίζα καὶ ὁ λαχανὸς ἔχουσιν. ἡ πάλιν σχεδὸν ξηρότητα δῶν ἄνω, καθάπερ ἡ ἄγρωσις, ἡ ἁπλῶς πάντα τὰ λαλαμώδη. ξηρὰ γὰρ τὰ ἐπάνω, τὰ δὲ κάτω σχεδὸν ἐνυγρά. χυλὸς δ' ὅτε ἐν ξηρότητι γίνεται, ὅτε ἐν ὑγροτέρᾳ πλήθει. διὸ καὶ ἡ ἀγρώσιδος ἡ τὸ σισυρινχίου ἡ δῶν ἄλλων δῶν τοιούτων, αἱ μὲν ῥίζαι γλυκεῖαι· τὰ δ' ἄνω, ξηρά, καὶ ὀχ ἡδέα, καθάπερ ἄχυλα. ταῦτα δὲ καὶ ὧδ' τ' σελίνου καὶ ἱππομελίνου· αἱ μὲν γὰρ ῥίζαι σαρκώδεις ἡ δύσομοι, τὰ δὲ φύλλα ξηρότερα, καὶ ὥσπερ θρυμύτερα. καὶ ἐπὶ δῶν ἄλλων ὁμοίως. ἅπαντα δ' ὡς εἰπεῖν ἐν ταύτοις ταῖς αἰτίαις ἐσί. διὸ ἡ ὅπα πλέω δύτροφίαν ἡ τὰ ἄνω τ' φύσ ξηρὰν ἐδώδιμα, καθάπερ ἐν αἰγύπτῳ τ' καλαμῶν τ' ἐν τοῖς ἕλεσιν. ἔχει δ' γάρ τινα γλυκύτητα ἡ ἄλλως ἐπὶ τ' ἄκρων, ἀλλ' ὧν βραχὺ πάντων· ἐκεῖνος γ' ὧδὶ πλεῖόν ὄζει, ἡ γλυκύς. ἔχουσι δὲ ἡ αἱ ῥίζαι τ' γλυκύτητα, αἷς χρῆς ὅ ὧν ξηρανθῶσιν· ἀναξηρανθεῖσαι γὰρ ἡκεῖ.

τὸ γὰρ ξυρὸν, ὅτ' ἐλιὸλιμον, ὅτ' ἔγχυλον. διὸ καὶ τῷ λαυλῶν ἀκμὴ ἐς. Ἡ δ' ὀσμὴ σχε-
17 (α) δὸν, ἢ ὀχ λιὸν αὐαὶ παλιν ἐπί γε τούτων· χλοραὶ μὴ γὰρ † ὀχ ὁμοίως. ἀξηραν θῆσαι σ' ὄζουσιν, ὥσπερ
καὶ ἡ τ' ἰριδος, καὶ ἡ τ' λακάμων δὲ καὶ κοίνωνι, καὶ ἀπλῶ τ' γὰ ὑγρῶν. ἐπεὶ καὶ τὸ πολύπειρ', καὶ παρ
ὀσμῶδες ὂν καὶ ξηρὸν, ἥδιον ὄζει πρόσφαθον. ἀκμὴ δὲ ἐς καὶ τούτων· ὡς ἀξηραινόμενα μᾶλ-
λον, ἀοσμότερα γίνεσθ. ἀλλὰ ὅσῳ μ', ὥσπερ σύμφωνον. οἱ δὲ χυλοὶ καὶ γὰ ἐς ἄλλοις ὁμοίως
ἔχουσι τὰς δυνάμεις. γὰ ἴων γὰρ γὰ ταῖς ῥίζαις μαλιστά εἰσι, λαθαλπόρ τ' δ ἀλέων· οἷον σκορό
δλων, λερομύνων, ῥαφανίδων· ὡσαύτως δ' καὶ τ' φαρμακωδῶν ἀξηραινομένων μᾶλλ

πάντα τὰ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἔργα καὶ τὰς ἐπιτηδεύσεις, ἃς μὲν ἐξ ἀνάγκης ἀναγκαίως ἔχειν, ἃς δὲ καὶ ἐκ τοῦ τυχεῖν ἐπιγίνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις· ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τὰ ἐκ τῆς τύχης ἀποβαίνοντα καὶ τὰ ἐκ τῆς διανοίας ἐπιτελούμενα· ἔτι δὲ τὰ ἐκ τῆς φύσεως καὶ τὰ ἐκ τῆς τέχνης γιγνόμενα· ἔτι δὲ τὰ ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπειρίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐμπειρίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀφροσύνης καὶ τὰ ἐκ τῆς εὐβουλίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ τὰ ἐκ τῆς ῥώμης καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπορίας καὶ τὰ ἐκ τῆς εὐπορίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπάτης καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀληθείας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπιστίας καὶ τὰ ἐκ τῆς πίστεως καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀσεβείας καὶ τὰ ἐκ τῆς εὐσεβείας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπωλείας καὶ τὰ ἐκ τῆς σωτηρίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀφελείας καὶ τὰ ἐκ τῆς βλάβης καὶ τὰ ἐκ τῆς ἡσυχίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ταραχῆς καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀκολασίας καὶ τὰ ἐκ τῆς σωφροσύνης καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀνδρείας καὶ τὰ ἐκ τῆς δειλίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀφιλοκερδείας καὶ τὰ ἐκ τῆς πλεονεξίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ὁμονοίας καὶ τὰ ἐκ τῆς στάσεως καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπραγμοσύνης καὶ τὰ ἐκ τῆς πολυπραγμοσύνης καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀπαιδευσίας καὶ τὰ ἐκ τῆς παιδείας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀμαθίας καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐπιστήμης

νομένης τῆς ὀσμῆς, πῶς ἔπηγεν σύνοσμεῖν τὰ μάλιστα πεπεμμένα. πρὸς δὴ τοῦτο, ἴσως μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅτι τὰ ἄγρια ὡς σκληρότερα καθάπερ γῆ τοῖς ἄλλοις. ἔλαττον δὲ τῇ οἰκειότητος, εἴ τι διώσαιντο τῆς τῶν ἐδωδίμων τροφῆς, τοῦτ' ἔστι τὰς ὀσμάς, γῆ τίνι ἑκάστῳ γίνεται. φαίνεται γάρ ἴωα ἔχειν διαφοράν, εἴθ' ἑτέρου ὄντος, εἴτε τοῦ αὐτοῦ μεταβάλλοντος. ὅθεν μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ θόλου δ' αἱρεσιν ἔχει. πῶς δὲ τὸ νῦν, ἵνα καὶ τοῦτο εἴπωμεν, ὅπερ καὶ φανερόν· ὅτι ἡ μὲν γλυκύτης, ἧς ὅλως ἡ σύνοσμία, πάσχει γίνεται τῶν χυλῶν. διὸ καὶ γηράσκοντες οἱ καρποὶ, καὶ ἁλισθέντες, πάντες γλυκύτεροι. πασχόντος γάρ, ἀφαιρεμένου τοῦ ὑδατώδους. ἡ δὲ τοῦ ὀσμῆς, γῆ πικρότης ζωνὶ καὶ ἀπελεύτερα τοῦ ψεῦσι. σημεῖον δὲ, καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ δυώδη, καθάπερ ἄνηθοι καὶ μήλεαι

πετεγμένας ἔχοντα τὰς μορφὰς, πετάγμενα καὶ τὰ πάθη· καί τοι γε ὀκ ἐχρῆν ποιεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μ̄ ὅτω λεκτέον. ὃ ἦ καὶ μικρῷ πρόσθεν ἐλέχθη, καὶ νῦν πάλιν εἰπωμεν· ὅτι καὶ ἡ δύσοσμία καὶ ἡ σύγκλισις ζητεῖ ἅπαντα καὶ χώρας καὶ ἀέρος ποιότητα, καὶ βοφῆς. σλεῖ γὰρ μήτε ὑπερβάλλειν, μήτ' ἐλλείπειν, μήτε ἀλλοβίαν ἔχειν τοῖς ὑποκειμένοις τ̄ βοφήν. ὡς τὸ μ̄ πλῆθος λωλύει τ̄ πέψιν. τὸ σ' ὠμὸν ἔδεσθαι οἷον ὕλλιν ὀκ ἔχει· τὸ δὲ μὴ οἰκεῖον, ὃ ποιεῖ τὸ τ̄ φύσεως. ὅθεν δὲ μάλιστα γνῶναι ποιεῖν τὸ ἐλαφος ἔξω, καὶ τ̄ ἀέρα, καὶ τ̄ θερμότητα τ̄ ἡλίου· ταῦτα γάρ ὅτι τὰς βοφὰς ἅπασας ποιεῖ, φανερόν. ἔξω δὲ τὰς πέψεις οἷας σὴ ποιοῦσι· πῶς ἑτέρας δὲ λαπτὰς καὶ χυλὸς ἑτέρα καὶ σ' διαφορὰς. ὅτι δὲ ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ἐκ πολλῶν φανερόν. ἄλλα γὰρ γ' ἄλλη χώρα καὶ ὄσμα, καὶ ὄψυλα, καὶ λάρπιμα καὶ ἄκαρπα, καὶ βλαστικὰ καὶ ἀβλαστῆ· καὶ γὰρ γ' ταῦτ' ἀεὶ τ̄ αὐτίαν αὐτ̄ πρὸ πίπτ̄, πρὸς ὧν δεῖ ἕτερόν τις ἀλλάσσειν πρὸς τὴν ἐκ τ̄ ἀέρος κρᾶσιν, καὶ τὴν ἐκ τ̄ ἐλάφος βοφήν· καὶ γὰρ τὰ κωλύοντα καὶ αὔξοντα, ταῦτα· καὶ τὰ τ̄ πέψιν ποιοῦντα, καὶ σύχνα. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀεὶ ὀσμαὶ καὶ οἱ χυλοὶ πολυμιγεῖς, σλὰ ὅτι ἡ μία κρᾶσις, ὁ δὲ μία βοφὴ πᾶσι
27 πρόσφορος, ἀλλ' ἑκάστοις ἡ πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν. Ὅθεν καὶ ταύτης τ̄ ἀπορίας λύσις, σλὰ τί ποτε μᾶλλον ὄντων δύσοσμων τ̄ θερμῶν τόπων, οὐχ ἅπαντα τ̄ ἅπασι τοῖς θερμοῖς τὰ δύσοσμα. ἔστι μᾶλλον, σλὰ τί ποτε τὰ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἄοσμα, πρὸς τούτοις δύσοσμα, καθὰ πρ καλαμος, καὶ σχοῖνος καὶ συρία. τὰ δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις δύσοσμα, πρὸς ἐκείνοις ὀδὲν μᾶλλον, ὡς σλείονες φασι καὶ ἥδιον. καί φησι λόγου καὶ τούτων μᾶλλον· ὑπὸ γὰρ τὴν λεχθεῖσαν αἰτίαν ἅπαντα ταῦτ' ὀδίν. ἡ γὰρ αὐαμαλία τ̄ ἀέρος καὶ τ̄ βοφῆς, ἑτέρων ὄντων τ̄ εἰσῶν, ἄλλη πως ἄλλως ἀρμόττει. σλὰ ὅτι γὰρ καὶ αὐτ̄ τ̄ συρίας βραχὺς ὁ τόπος τ̄ καλάμου καὶ τ̄ σχοίνου· καὶ πάλιν ὁ κρβελλόσμος, καὶ τὴν ἄλλων τὰς δυσμίας ποιοῦσιν, πρὸς μ̄ τ̄ οἰκείαν. πρὸς δὲ τὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις δύωδη, πρὸ πλησίαν ἡ χέρσ κρᾶσιν ἔχει· καθαπ συμβαίνει καὶ ὠδὶ τὴν καρπῶν. ὁ γὰρ ἴσος ταὐτὰ σ' ἔτ' θερμότητος ὀδεμίας, ἀλλὰ τὰ μ̄ πλέονος, τὰ δὲ ἐλάττονος καὶ μαλακωτέρας. ὥσπερ καὶ ὧν τὴν τ̄ χύμας γινομένων. χείροῦ δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα δύσκολον. τὴν αἰγύπτιον γὰρ χείρισα τὰ ἄνθη καὶ τὰ σεφανώματ' ὡς εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀὴρ ὁμιχλώδης καὶ βροδοβόλος. τὴν δὲ ταῖς διαύσαις χώραις ὑπάρχουσαν τὸ ὅλον δύωδία, σλὰ τὸ μὴ γίνεσθαι πέψιν· ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ταῖς διατεξήρεσι. τὴν ταύτην γὰρ ἐκπέπτειν. ἐπεὶ τὰ πρὸς λυρώνιον, σλὰ ταῦτα δύσοσμα, τὰ σ' ἄλλα καὶ μάλιστα τὸ ῥόδον καὶ ὁ λρόκος. ἡ γὰρ χώρα λεπτὴ καὶ ξηρὰ, καὶ ὀκ ἄγαν θερμὴ· λαθαρῶ τε γὰρ τῷ ἀέρι, καὶ αὐύδρῳ. πρὸς δύωδίαν δὲ αἱ διαῦσαι τοῖς βοφαὶ συμμιξᾶσαι. τὸ δὲ ῥόδον, καὶ ὁ λρόκος, ὀλιγόβοφα· διὸ καὶ τ̄ ἄλλων δύοσμότερα. θαυμασιώτερον σ' τὴν αἰγύπτιον τὸ πρὸς τὰς μυρεψικὰς, ὧν τ̄ ἄλλων ὄντων ἀόσμων, ἐναρμόττει σὺν τ̄ δυσμίᾳ. καὶ γ' ἡ ξηρότης καὶ ἡ θερμότης ὀχ ἥκιστα, ἀλλὰ μᾶλλον τ̄ ὕσπληγος καὶ τ̄ ἀμάρακος καὶ τ̄ ἀμαρακίνου καὶ τ̄ ἐλαίου καὶ τ̄ μύρου. ἔστι δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ ποιεῖν τὸ ἐλαφος ἔξω, καὶ τ̄ ἀέρα, καὶ τ̄ θερμότητα τ̄ ἡλίου· ταῦτα γάρ ὅτι τὰς βοφὰς ἅπασας ποιεῖ, φανερόν. ἔξω δὲ τὰς πέψεις οἷας σὴ ποιοῦσι· πῶς ἑτέρας δὲ λαπτὰς καὶ χυλὸς ἑτέρα καὶ σ' διαφορὰς. ὅτι δὲ ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ἐκ πολλῶν φανερόν. ἄλλα γὰρ γ' ἄλλη χώρα καὶ ὄσμα, καὶ ὄψυλα, καὶ λάρπιμα καὶ ἄκαρπα, καὶ βλαστικὰ καὶ ἀβλαστῆ· καὶ γὰρ γ' ταῦτ' ἀεὶ τ̄ αὐτίαν αὐτ̄ πρὸ πίπτ̄, πρὸς ὧν δεῖ ἕτερόν τις ἀλλάσσειν πρὸς τὴν ἐκ τ̄ ἀέρος κρᾶσιν, καὶ τὴν ἐκ τ̄ ἐλάφος βοφήν· καὶ γὰρ τὰ κωλύοντα καὶ αὔξοντα, ταῦτα· καὶ τὰ τ̄ πέψιν ποιοῦντα, καὶ σύχνα. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀεὶ ὀσμαὶ καὶ οἱ χυλοὶ πολυμιγεῖς, σλὰ ὅτι ἡ μία κρᾶσις, ὁ δὲ μία βοφὴ πᾶσι πρόσφορος, ἀλλ' ἑκάστοις ἡ πρὸς τὴν ἰδίαν φύσιν. Ὅθεν καὶ ταύτης τ̄ ἀπορίας λύσις, σλὰ τί ποτε μᾶλλον ὄντων δύσοσμων τ̄ θερμῶν τόπων, οὐχ ἅπαντα τ̄ ἅπασι τοῖς θερμοῖς τὰ δύσοσμα. ἔστι μᾶλλον, σλὰ τί ποτε τὰ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἄοσμα, πρὸς τούτοις δύσοσμα, καθὰ πρ καλαμος, καὶ σχοῖνος καὶ συρία. τὰ δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις δύσοσμα, πρὸς ἐκείνοις ὀδὲν μᾶλλον, ὡς σλείονες φασι καὶ ἥδιον. καί φησι λόγου καὶ τούτων μᾶλλον· ὑπὸ γὰρ τὴν λεχθεῖσαν αἰτίαν ἅπαντα ταῦτ' ὀδίν. ἡ γὰρ αὐαμαλία τ̄ ἀέρος καὶ τ̄ βοφῆς, ἑτέρων ὄντων τ̄ εἰσῶν, ἄλλη πως ἄλλως ἀρμόττει. σλὰ ὅτι γὰρ καὶ αὐτ̄ τ̄ συρίας βραχὺς ὁ τόπος τ̄ καλάμου καὶ τ̄ σχοίνου· καὶ πάλιν ὁ κρβελλόσμος, καὶ τὴν ἄλλων τὰς δυσμίας ποιοῦσιν, πρὸς μ̄ τ̄ οἰκείαν. πρὸς δὲ τὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις δύωδη, πρὸς πλησίαν ἡ χέρσ κρᾶσιν ἔχει· καθαπ συμβαίνει καὶ ὠδὶ τὴν καρπῶν. ὁ γὰρ ἴσος ταὐτὰ σ' ἔτ' θερμότητος ὀδεμίας, ἀλλὰ τὰ μ̄ πλέονος, τὰ δὲ ἐλάττονος καὶ μαλακωτέρας. ὥσπερ καὶ ὧν τὴν τ̄ χύμας γινομένων. χείροῦ δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστα δύσκολον. τὴν αἰγύπτιον γὰρ χείρισα τὰ ἄνθη καὶ τὰ σεφανώματ' ὡς εἰπεῖν, ὅτι ὁ ἀὴρ ὁμιχλώδης καὶ βροδοβόλος. τὴν δὲ ταῖς διαύσαις χώραις ὑπάρχουσαν τὸ ὅλον δύωδία, σλὰ τὸ μὴ γίνεσθαι πέψιν· ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ταῖς διατεξήρεσι. τὴν ταύτην γὰρ ἐκπέπτειν. ἐπεὶ τὰ πρὸς λυρώνιον, σλὰ ταῦτα δύσοσμα, τὰ σ' ἄλλα καὶ μάλιστα τὸ ῥόδον καὶ ὁ λρόκος. ἡ γὰρ χώρα λεπτὴ καὶ ξηρὰ, καὶ ὀκ ἄγαν θερμὴ· λαθαρῶ τε γὰρ τῷ ἀέρι, καὶ αὐύδρῳ. πρὸς δύωδίαν δὲ αἱ διαῦσαι τοῖς βοφαὶ συμμιξᾶσαι. τὸ δὲ ῥόδον, καὶ ὁ λρόκος, ὀλιγόβοφα· διὸ καὶ τ̄ ἄλλων δύοσμότερα. θαυμασιώτερον σ' τὴν αἰγύπτιον τὸ πρὸς τὰς μυρεψικὰς, ὧν τ̄ ἄλλων ὄντων ἀόσμων, ἐναρμόττει σὺν τ̄ δυσμίᾳ. καὶ γ' ἡ ξηρότης καὶ ἡ θερμότης ὀχ ἥκιστα, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ὕσπληγος καὶ τ̄ ἀμάρακος καὶ τ̄ ἀμαρακίνου καὶ τ̄ ἐλαίου καὶ τ̄ μύρου.

πάντα ὀχ ἧττον ταῦτα ξηρότητος. τὸ δὲ ξηρὸν, ὀλίγον ὕγρὸν ἔχ. τὸ σ' ὀλίγον ὀδύπτ̄πον. ἡ δύωδία σ' γ' ὠφ τ̄ πρὸς ὄσφρησιν· αὐτὴ δὲ ἀγλυκὺς, καὶ ὀκ δύχυλος. ἀεὶ μὲν δ' τ̄ φυτ̄ τοῦτο πρὸ πάρχοντα. ἀεὶ δὲ τ̄ ἐλάφου καὶ τ̄ ἀέρος, ὅτι τὸ μὲν ξηρὸν, ὁ σ' ἀὴρ μαλακὸς, ἄμφω δὲ ταῦτα ἐς πέψιν, ὁ μὲν τῷ σωπέφθαι, ὁ δὲ τῷ λαθυγραίνειν. ἐπεὶ καὶ γ' ταῦθ' αἱ ἀγριαί τε τ̄ ἡμέρων δύοσμότεραι, καὶ αἱ γ' πρὸς ὄλεσι τ̄ γ' παλισκίοις, καὶ μάλιστ' αἱ πρὸς μεσημβρίαν· ἅπασαι σ' αὖτ̄ βοφὴν ἐλάττω καὶ τὸ πέπτειν πλέ' ἔχουσιν. σ' διὸ καὶ ὀδ' δύωξεῖς εἰς μῆκος, ἀλλ' θαμνωδέστεραι. καὶ γὰρ πάχος λαμβάνουσι, καὶ σχίζονται μᾶλλον, σλὰ τὸ πολλὰς λαμβάνειν ἀρχὰς πέπονος τ̄ θερμοῦ, καὶ μερίζονται πανταχῆ. † τὸ σ' γ' τοῖς παλισκίοις εἰς ἓν μόνον ἡ ὀρ μή. σ' διὸ καὶ μὴ κα μᾶλ' αἱ ῥάβδοι μᾶλλον λαμβάνουσι, πάχη σ' ὄ. καὶ ἐκ τούτου αἱ βακτηρίαι, λαθάπ ἄλλοθί τε καὶ γ' λιοτῷ. λοινόν δὲ ὅσος ὠδὲ παύτων τῶν σίνδρων ὅτι. λοιπὸν σ' ὂν εἰπεῖν, σλὰ τὰ τούτων ὀκ δύωδη. τούτων σ' αἰλιατέον δρόσον τὴν πρόσκλυ. αὐτὴ δὲ πολλὴ πίπτ̄σα, λαθυγραίνει τὰ μὲν ἄνθη καὶ ὑγρότερα τ̄ φύσιν ὄντα, μᾶλλον· τὰ δ' ἄμικτα καὶ ξηρὰ, ἐλάττω, καὶ ἀδυγέστερα· διὸ καὶ ῥᾳτέα μᾶλλον ἀφ' αὐτ̄ ὑγρότερος, ὃ δ' μυρεψος· σ' μεῖον δὲ καὶ τὸ εἰρμένον ὥσπερ αὐτ̄· μικρόκαρπος γὰρ ἔοικε, σλὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸ πέπτειν ἱκανὸν. ὥστε τ̄ μυρεψικοῦ, σλὰ τούτων ὠφρατέον αὐξάνειν τὰς αἰτίας. τῶν 28
σ' γ' τοῖς ψυχροῖς εὐόσμων, τ̄ θερμότητα τ̄ γ' σὴ γένομισέον εἶν. παντα χὸ γὰρ θερμὸν τὸ πέπον, ἄλλο τε μὲν εὐθὺς πεφασίπον, ὅτε δὲ λατακλιθὲν· ὥσπερ καὶ γ' τῇ τ̄ ὀπώρας πεπαύσ. πᾶσα πλησίον γὰρ ὁ συμβαῖνον. αὐξηθεῖσα μὴν γὰρ ἡ θερμότης εἰς τ̄ γῆν, καὶ σωμελανομένη, πέπ. σλεῖ δ' καὶ γ' τ̄ γλῦ μήτε πηλώδη, μήτε πίδραν εἶν, μήτε γλίχραν. καὶ σλὰ τ̄ ὑγρότητα ὀχ ὁμοίως ἐργάσετ' τὸ θερμόν· ἀλλὰ μὴ διαύτην, ὥστε μήτε τὸ ἐκ τ̄ ἀέρος σλέχεσθαι ψυχρὸν, τό, τε γ' αὐτῇ θερμὸν ἀφεῖναι καὶ τηρεῖν. σλὰ ὅτι γὰρ καὶ γ' τῇ ἰλλυρίδι βελτίων ἡ ἴρις, ἢ γ' μακεδονίᾳ· γ' δὲ τῇ θράκῃ, καὶ ταῖς ἔτι ψυχροτέραις ἅμα καὶ ἀπεπτοτέραις † ὅλως ἄοσμος. καὶ γὰρ ἡ γῆ πίειρα, καὶ ἡ ὑγρότης πολλὴ, καὶ ὁ χειμὼν ἔκπεπτος. γ' δὲ ταῖς ἀλεξ νάδι λεπταῖς, σλιὰ τ̄ μαλακότητα τὸ ἀέρος ἄοσμος. ὀκ ἴσα γὰρ ἡ αὐλιπρίσασις. ἐξ ἀμφοῖν δὲ ζητητέον, ὥσπερ καὶ γ' τοῖς κατὰ γῆς εὐόσμοις, καὶ ἐκ τ̄ ἐλαφος ἔξω ἐκ τ̄ ἀέρος, τὰς συνάμεις τὰς ἐς τ̄ πέψιν συνεργάζας. κατὰ μὲν δ' τούτων ἱκανῶς εἰρήσθω. τὰς σ' ὀσμὰς ἤδη δὲ τὰς ἀπ' ἀλλήλων οἱ λαρποὶ μὲν ὀχ ἑλκουσιν, σ' ὅλως σδὲν γ' τοῖς φυτοῖς μορίοις, ὥστε γε καὶ ποιεῖν τι σῆλον. ὥστε καθαφυτόμενα γ' ἅτα τ̄ ὁμοίων, οἷον λρόμμυα καὶ σκόροδα, ζῆς σεφανώματα. φασὶ γὰρ ὠφελεῖν εἰς εὐωδίαν. τοῦτο σ' ἔπρ ἀληθές, συνοῖν θάτερον ἀεὶ
30 πάσαιτ' ἂν ἴις. ἢ ὡς τὸ λακώδες ἀφαιρεμένων· ἕκαστον γὰρ σὴ βέφει τ̄ οἰκείῳ, καὶ ἕλκει τὸ συγγενές· ἀφαιρεθέντος σὲ τὸ ἀλλοβίου, λαθαρώτερον καὶ εὐωδέστερον τὸ λοιπόν. ἢ ὡς λατα ξηραινόντων τ̄ τόπον, σλιὰ τὴν θερμότητα καὶ πολυβροφίαν· γ' δὲ τοῖς ξηροῖς, ἅπαντα εὐόσ μότερα. τοῦτο μὲν δ' ὡς καὶ λαθ' ὑπόθεσιν εἰρήσθω. οἱ δὲ χυλοὶ χωριθέντες ἕλκουσι, καὶ μάλιστα τό, τ' ἔλαιον καὶ τ̄ οἶνος· ὁ σὴ καὶ ἄλογον φαίνετ', τί δ' ἡ ποτε τὸ μὲν ὕσπερ, καὶ λεπτομερὲς ὂν τοῦτο, καὶ ἄοσμον, καὶ ἄχυλον, καὶ ὅλως δ' ἂν σλιεῖδες, ὃ σλέγεται· τὰ δ', καὶ ἔκχυλα καὶ ὀσμώδη καὶ παχύτερα. σλέγεται δὲ ὁ οἶνος καὶ μὴ ἐμβαλομένων, ἀλλὰ πλησίον ὄντων· ἕλκει γὰρ ὡσ ἔχειν ἴνα θερμότητα γ' ἑαυτῷ· τοῦτο γὰρ ἕλκον. τὸ σ' ὕσπερ ἧκισα ἔχει, φύσει γὰρ ψυχρόν· τὸ δ' δὴ δεξάμενόν τε ἅμα καὶ διατηρῆσον, μὴ ὄτω σεγνὸν ὡς λεπτὸν ἢ καὶ φυλακικὸν εἶν. τὸ δ' γὰρ λίσιμον, ὥσπερ ἰθμὸς ὀκ ἔχον ὃ σέχει· τὸ δὲ σωματωσίεσθαι καὶ πυκνότερον εἶσται τὸ
40 σ' ἐξαδ, ὡς ἴρεῖν εὐφυὲς, πῶς ἄμφω συμμερίαν ἔχ)· ἅπερ ἀμφότερα τῷ οἴνῳ καὶ τῷ ἐλαίῳ συμβέβηκε. καὶ οἱ μυρεψοὶ δὲ τὰς ὀσμὰς εἰς τὸ ἔλαιον τίθενται· καὶ γὰρ ἄλλως ἀρμόττον πρὸς τ̄ χρέιαν, καὶ ἅμα λύνατα μάλιστα θησαυρίζειν διὰ τὴν ἀμεταβλησίαν. τὸ σ' ὕσλωρ εὐθὺς σλαπτεῖ, καὶ ὥσπερ ἐκπλύνει καὶ λίσησιν. ἡ δὲ λεπτότης, ὥσπερ εἰπομεν, ἀχρήσιμος. ἐπεὶ σὸλ ὁ ἀὴρ λύνατα λατέχειν, ἀλλὰ διαπέναι μόνον. Τῶν δὲ ξηρῶν, μάλιστα μὲν ὅσα μανὰ καὶ 29
ἄοσμα ἅ ἄχυλα· λαθάπερ ἔριον, καὶ τὰ ἱμάτια, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. τὸ μὴν ἀλλ' ὅσα χυλοὺς ἔχει, καὶ ὀσμὰς, ὥσπερ καὶ τὸ μᾶλλον· καὶ γὰρ τοῦτο σλέγεται καὶ ἕλκει τὰς ἐκ τ̄ χυλοῦ ὀσμὰς· ἐχυλεῖ γὰρ αὐτὰ μᾶλ). χρὴ γὰρ, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, μήτε λατέξηρον εἶν τὸ δεξάμενον, ὥσπερ τέφραν ἢ ἄμμον, μήτε λάθυγρον. τὸ μὲν γὰρ σλίσει σχ ἅπεται, γ' δὲ τῷ διαχεῖται καὶ ἐκκλύζεται. διὰ ὅσπερ γὰρ καὶ τὰ ἔχοντ̄ τ̄ λαγῶν εὐσαμόστερα ψεκαδέντα μαλακῶς ὑπ' αὐτῶν

αὐτῆ ἡ λιωκηίαν. ἐμμελὴ γὰρ μᾶλλον σὰ τὸ σφοδρῶς ἀπερείσεθαι καὶ εἰς βάθος, ὃ ἐχ ὥσπερ ξηρᾶς ὄσης ἐπὶ πολῆς, ὅσ' οὖ πιλώδεις, ὥσπερ ἐφ' ὑδάτων καὶ νότῳ. ἐναντία γὰρ καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ ὕδατα, καὶ ἀπόλυσιν ἄμφω τὰς ὀσμάς. ἀλλὰ δεῖ καθάπερ ἀρμογματα τῶν λακτυλίων μέσων ἵνα ἔχειν ἱράσιν. καὶ ποδὶ μὴ τότων ἄλις. ἐπεὶ δὲ τὰ μὴ ἥμερα, τά δ' ἄγρια τῶν δύσμων, ἐκ ἀκολαθεῖ καὶ τὸ γνώς ὅλως τὸ δυσμότερον, λαθαπὴρ τὸ ῥόδον· ἔνθα δὲ τὸ ἄγριον, ὥσπερ τὸ ἴον τὸ μέλαν, καὶ ὁ ἱρόκος. ὁ δ' ἕρπυλος, καὶ τὸ ἑλχύνιον, ἡμιμύστρα· λαθάπὴ καὶ τῶν λαχανωδῶν, τὸ σήγανον. αἴλιον δὲ, ὡς μὲν εἰπεῖν λαθόλα, τὸ καὶ πρότερον λεχθὲν· ὅλι τῶν συμμετρίαν ἑκάτερα λαμβάνει δι' ἑκατέρα τ' ὑγρότητος καὶ ξηρότητος, ἀφ' ὧν αἱ ὀσμαί. ὡς δὲ λαθ' ἕκασα, φανερὸν ὥσπερ εἴρηται. τὸ μὲν γὰρ ἴον τὸ μέλαν, καὶ ἱρόκος, ὅτε πολλῆς δ' ἔσται τροφῆς, ἐξ αὐτ' δ' ἱκανῶν λιφαλόῤῥιζα γάρ. ὥστ' ἐν οἷς ἡμέροις ἡ πλείων ἀπλοτέρα. δι' ὃν γὰρ καὶ τῶν μὲν τέφραν ποιεῦσι, τὰς δὲ καυθῆσι. τὸ δὲ ῥόδον καὶ ὁ ἕρπυλος, καὶ ὅλα ὅμοια τότοις, ἄγρια μὲν ὄντα ξηρότερα τοῦ συμμέτρου γίνεται. διὸ τὸ μὲν ῥόδον ἀδῶνες, οἷον τὸ ἄοσμον, ἄνιμον ὄν. οὐδὲ γὰρ τὸ ἴον τὸ λάθικον ἐν ταῖς ἄγαν ξηραῖς καὶ λιπαῖς δύσμον, διὸ ὅπου θρμὸς σφοδρὰ καὶ ἴμπυρος ὁ ἀὴρ· αὐαξηραίνει γάρ. ὁ δ' ἕρπυλος καὶ τὸ ἑλχύνιον, καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα, διὰ τὴν ξηρότητα ὀσμίσεις γ' ἂν ἴχη καὶ σκληρὰς τὰς ὀσμάς· ἡμόρδυλα δὲ, μαλακωτέρας. ἡ δὲ συμμετρία, διότι ἡ τοιότη ποιεῖ καὶ δύσμιαν, φανερόν. ἐπεὶ καὶ τῶν δυσωδῶν ὀσμαὶ, πῶς τῷ ἡ φύσιν καὶ τῆ τοῦ ἀέρος δύναμιν ἀπαιτοῦσιν, ὥστ' αὐαμίγνυσθαι μήτε λωλύεσθαι μήδ' ὑφ' ἑνός. ἔοικε γὰρ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν καὶ ποδὶ τὰ ἴχνη τῶν λαγωῶν, ὡς αἰτίως ἐμνήσθημεν. οὔτε γὰρ θέρους δύσμα, ὅτε χειμῶν, οὔτε ἦρ, ἀλλὰ μᾶλισα τοῦ φθινοπώρου. χειμὼν μὲν γὰρ ὑγρὸς, θέρος δ' οὖ, ξηραινθέντα· διὸ καὶ μεσημβρίας χέεισα. τοῦ δ' ἦρ ἀὲ τῶν αὐτῶν ὀσμαὶ πρόσχλεῦσι, ἱράσιν

ὁ δὲ μετόπωρον σύμμετρον ἔχει πρὸς ἅπαντα τὴν † ὅρασιν ποδὶ μὲν οὖν ὀσμῶν καὶ χυλῶν τῶν γὲ τοῖς φυτοῖς καὶ λαρποῖς, ἐκ τούτων θεωρητέον. ὅλα δ' ἤδη κατὰ τὰς μίξεις καὶ τὰ πάθη πρὸς ἄλληλα, καὶ τὰς συνῳδμεις, ταῦτα λαθ' αὑ-

τὰ λεκτέον.

Nimis in libro π ὀσμῶν.

ΤΕΛΟΣ.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΙΝΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΠΟΙΗΣΙΝ.

Ὦ ΤΗΣ Ἀριστοτελικῆς ἀειθαλεῖ Φιλοσοφίας λειμῶνι, πολλαὶ μὲν καὶ ἄλλαι σέλπι λατὰ τὰ σύγγνῶ παραπεφύκασι τῶν φυτῶν, παμφόρους μὲν οἷς θεωροῦμεν, πολύχροας δὲ καὶ οἷς σλαπραπόμεθα, πποίημναι σὺ καρπούς. ἰῶ δὲ πῶς ταῖς ἄλλαις, καὶ ἡ ποδὶ τῶν ὅλα καὶ φυτῶν, δύφυες βραχὺ μὲν, ἀλλὰ συχναῖς τὰ λοιπὰ χαίρουσι βρύον, λαλλίσοις ἐκφορίοις σὺ τῶν λόγων ἐρασαὶς διεξιούμνων, οὐ μόνον λέγω σὺ ἡμετέρους σὺ πάνυ σὺ ποδιφανεῖς, τὰ δὲ λόγους καὶ τὴν σοφίαν ἀπαραμίλλους, καὶ τὴν σωίσιν αὖσονας, ἀλλὰ καὶ σὺ ἐκ μοίρας ἰταλιωτικῆς. καὶ οὐ φύτους μόνον, ἀλλὰ καὶ ὄσους τοιούτους οἷσλα τῶν δύλαιμόνων ἀῤῥάβων τρέφον, καὶ τῶν ἰνσλῶν. συχνὸν γὰρ γνέβαλεν ἵμορον τῶν ἑαυτῆ συγγραμμάτων τοῖς ὁποσηλικοτὶ Φιλοσόφοις, ὁ ἐκ Σταγείρων ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Φιλόσοφος. ἀλλὰ ποιοῦτον φυτὸν οὐκ οἶσλ' ὅπως οὐ μόνον γῶ τισὶ πέπνυθεν πρὸ ἡμῖν ἀλλοίοσίν ἵνα, τάχα ποδὶ τὸ χέιρον (οἷα Φιλεῖ ὁ χρόνος ποιεῖν) ἀλλὰ καὶ πεθέλυμνον ἐκκοπγῶ. * τὸ μὲν ὃν ἀποτροφὸν, ὡς οὐσὶ ἂν ποτε φυτοσόμνον οἷσλον, οὐλεμὴ πεσῶλθον ὃν φῶς· ἑστέκη τὰ ἴστε καὶ ἱταλὸς μακρῶν χρόνων σὼ ἡμῖν χιρδύων τοῦ χρήματος. τοῖς ἀραψιν ἐγνωρίζε μόνοις, οἵτινες τῶν φυτου καρπῶν ἀφθόνως ἀπόλαυον. ἀλλά τις ἀελτος μὲν τὸ γνῶς, ὃν φσοῦτον δὲ ῥῆ τῶν ἱταλῶν σοφίας ἐλαύσας, ὡς τῶν πρωτείων παραχωρεῖν μηδίνι, εἴτε βραχὺ ὄντα λαιπρὸν, μὴ τοσοῦτον λαθ' ἑαυτὴν οἰηθείς, ἂν μὴ καὶ τῶν τῶν ἀῤῥάβων μετὰ τῶν λατίνων μεταλάβη γνῶσιν, καὶ τὴν λαλλίσλω ἕξιν ἀσκήσειν, ὅλον γίνεται καὶ τὸ ὄργυον. καὶ εἰς πόρας τῶν γνώμλω ἀγαγεῖν θέλει, καὶ τυχεῖν πανταῖος τοῦ ἐφῶ. σέλπεται λοιπὸν τῶν ἀλλοσλαπῶν, χρῆται τῆς ἀραψὶ παλαιοῦταῖς, καὶ τῇ δύφυΐᾳ συμμετρήσας ἑαυτὸν λῶ, ποῶν ὑμοιρῆσαι παιδείας φασὶν, ὡς δυνάσθαι τὰ τῶν ἀῤῥάβων εἰς ἱταλοὺς, καὶ τὰ τῶν ἱταλῶν μετάπορθμεύειν εἰς ἀῤῥάβας. οὔτε οὖν πρός τισιν ἄλλας, καὶ τὴν ποδὶ φυτῶν τῶνδε βίβλον μεθορμιοῦσι. λακτῶν λογικῶν ἀῤῥαβικῶν λειμώνων, ὅλα καὶ φυτὸν δύγνες, εἰς τὰς ἱταλικὰς μετακαπτόνει φυταλιάς. ἐχειρίγουν ἱταλὸς ὢν φύτων, καὶ τὰ μεγάλα ἐκόμπαζε. τῶν ἀειροτελικῶν γὰρ Φλοτιμεῖσθαι βίβλοις ἑαυτὸν πάντες βρενθύνται. καὶ τοσοῦτον φένακα τοῦ χρήματι, ἐίρξης οὐχ ἥπον ἐκεῖνος, εἰς ἣν ἑαυτὸν καὶ λῶ χρυσέαν ἐσ' εἰξε πλάτανον. ἦλθον εἰς ὠθυμίαν μακρὸς ἐξότου χρόνου λάγω τοῦ φυτοῦ. λόγοι γάρ μοι τῶν τοῦ κόσμου πανύτων χρῆμα τὸ τιμιώτατον. ἐποθοῦν ἐμφορηθῶναι τῶν φύτου λαρπῶν, τῶν νομάτων εἰς ἔξιν ἐλθεῖν. ἐψυχαγώγῃ μοι τὴν ὠθυμίαν ἐλπὶς, καὶ τὴν ἐλπίδα πάλιν δύχη διεσλέχε. ἀλλὰ μέχει πολλοῦ τὰ τῆ ὠθυμίας ἀτέλεσα, ἡ ἐλπὶς, καὶ μόνον ἐλπὶς, τὰ δὲ τῆ δύχης ἐπετάνετο. τί σ' ἡ τῶν ἀγαθῶν ἅπαντων πανταλὴς αἰτία καὶ ἐπορτελὴς καὶ πρότελεῖ ἡρεμίαν τῇ ὠθυμίᾳ χορηγεῖ, τῇ ἐλπίδι τῶ ἔρας, καὶ τὰ τῆ αὐτήσεως τῇ δύχῃ. ἱταλὸς γάρ τις ἐκποθὲν ἡμῖν ἀῤῥιδίως ἀναφανεὶς, ἱκανῶς ἔχων λογικῆς παιδείας καὶ γνώσεως, πρόσεισι δι' ἡμᾶς. ἀσπάζεται χαλέντως, τὰ Φιλικὰ προσλαλεῖ. εἶτα τὴν ποθουμνὼν βίβλον ἡμῖν ἐγχειρίζεται. ἡνῳρανθὴν αὐτὸς, ὡς ἐφ' ἑρμαίῳ τοῦ χρήματι. ἐλεξαμὲν τὴν βίβλον ἐκθύμως, ὅλως αὐτῆς ἐγνώμλω. τὸν ἐγκειμνον νοῦν ἀνελεξαμὲν ὠμελῶς. καὶ οἷον ὡς ἐν ἐσόπτρῳ τῆδε, πρώτης αὐτῆς Βαλβίδ', τὸν ἀειροτέλη ἔγνων, καὶ σὺ ἀειροτελικοὺς λατὰ τῶν πάλαι Φιλοσόφων αὐτιλογικοὺς ἐπασμούς. ἀλικῆν δ' ἠνθὲν μὰ σὺ λόγους, σὺ λόγους αὐσὺ καὶ σὺ αὐ τῶν ὁρᾶσαι, καὶ γραφῆναι βασκανῆ ψυχῆς ἠνλαβήθλω, ἂν μὴ ταύτῃ ἱκανῶς ἔχων ἐσὸ δ' ἀνωθὲν χάειτ' πρὸς τὴν ἑλλάδα μεθορμνοῦσαμαι γλῶτταν, καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀειροτελικαῖς δέλτοις δέξαμι σωακρίβμον. τοῦ τοι καὶ σὺ θεῷ τὸ ἔργον δίπνυσα, καὶ

νυζα, καὶ εἰς κοινὼ πρυθέμιλω τὴν βίβλον τοῖς ἀερουμένοις ἀπόλαυσιν, πολλὴν εὐρᾶψ τὴν ἀνεχίρεσιαν, καὶ τὴν τῶν νοημάτων σύγχυσιν, ὅλα τὰς συχνὰς τῶν μεθορμισύσεων μεταβολὰς, ἐκ τῆς ἡμετέρας εἰς τὴν τῶν Ἰταλῶν, εἰς οὓς ἀρέβαθας ἐκεῖθεν, καὶ πάλιν ἐξ ἀρράβωνος εἰς Ἰταλοὺς, καὶ εἰς ἡμᾶς ἐκ πύτωνος ἐπ' ἔσχατον. οὐ γὰρ λιπρόσωπος, ὅσον ὦν ταύτην τὴν βίβλον, ὁ Σταγειρίτης ὤφθη, κατὰ τὸν θρυλλούμενον ἰαμβον ἐκεῖνον, ὃν καὶ εἰς χρόνον ἄγει λόγος ἰχνος, ἀλλὰ πολύμορφος, κατὰ τὸν πρωτέα τὸν φάρον. ἐπεὶ δὲ πᾶσα λέξις ἐκ μιᾶς πρὸς ἑτέραν μεταφορομένη διαλεκτον, ἢ κατὰ λέξιν ἢ κατ' ἔννοιαν πρόχωρεῖ, καὶ ἡ μὲν ὑστέρα τὸ σαφὲς ἔχουσα, τῷ ἀκριβῶς ἀπολείπεται, ἡ δ' ἑτέρα καὶ πρότερα, πρόσυντος τῷ ἀκριβοῦς, εἰς ἀσάφειαν κατατρέφεται, ἡμεῖς ὡς ἀσφαλεστέρῳ τούτῳ τοῦ μέρει καὶ ἀδιαβλήτῳ σοιχοῦντος, καθὼς καὶ ἐν ἑτέροις πεποιήκαμεν διελθοντος, τῆς ἀκριβείας ἐχόμεθα. ἵνα δὲ μὴ φανοίμεθα καὶ χώραν τῇ ἀσαφείᾳ διδόντος, ὧν διακίνων πανταπᾶ τοῖς λόγοις ἐγνώκαμεν, ἐπανορθωμάσιας πισὶ καὶ σχολικᾶς παρασκευάσεσιν, εἴ τί που ἐκ τῆς ἀσαφείας ἄχαρι καὶ ἀτόρπες, ἐψυχαγωγήσαμεν. διακπῆς σκληρᾶς καὶ προαχέας οὖς λογικοὺς ὁδίτας, εἰς τὴν λείαν τε καὶ πλατεῖαν ἐχειραγωγήσαμεν. καὶ τὴν δυχερείαν τοῦ ἐσώτερ ἡμᾶς, καὶ τὴν ὡς εἰκὸς ἀνθομολόγησιν ἀπωσείμαμεν. ὧδε γὰρ ἀφ' ἡμῶν ἀπαυτεῖ τῷ νῷ χείρα ὁ μόνος σοφὸς καὶ δωατὸς θεὸς, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον. τίνος γὰρ ἄλλου λεῖται παρ' ἡμῶν, ὃς διὰ παντὸς τῶν πνευμάτων πρὸ ἑαυτοῦ λέγει, τὸν οὐρανὸν πληροῦν, καὶ τὴν γῆν, καὶ οὗ ἡ οἰκουμένη, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, διατὰ τὸν Δαβίδ, καὶ μεθ' οὗ πᾶς ἀγρὸς πανταχοῖος ὡραϊσμένος φυτοῖς.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΦΥ

ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

Βιβλίον πρῶτον.

ΖΩΗΝ πᾶσι ζώοις καὶ οὐ τοῖς φυτοῖς εὑρέθη. ἀλλ' οὐ μὲν τοῖς ζώοις φανερὰ καὶ πρόδηλος· οὐ τοῖς φυτοῖς δὲ, διακεκρυμμένη, καὶ οὐκ ἐμφανής. εἰς τὴν ταύτης γοῦν βεβαίωσιν πολλὴ αὐάγκη δέει, ζήτησιν προυγκάσθαι. σωίσατον γάρ, πότερον ἔχουσιν ἢ οὐχὶ τὰ φυτὰ ψυχὴν, καὶ δύναμιν ὠθυμίας, ὀδιώσης τε καὶ ἡδονῆς καὶ διακρίσεως. Ἀναξαγόρας μὲν οὖν καὶ Ἐμπεδοκλῆς, ὠθυμίαν ταῦτα διανεῖσθαι λέγουσιν, αἰσθάνεσθαί τε καὶ λυπεῖσθαι, καὶ ἥδεσθαι διαβεβαιοῦνται. ὧν ὁ μὲν Ἀναξαγόρας καὶ ζῆσθαι εἶναι, καὶ ἥδεσθαι, καὶ λυπεῖσθαι εἶπε, τῇ τε ἀπορροῇ τῶν φύλλων, καὶ τῇ αὐξήσει ὧν ἐκλαμβάνων. ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς, γῆν τε καὶ πύρις διακεκραμένον εἶναι ἐδόξασεν. ὡσαύτως καὶ ὁ Πλάτων ὠθυμεῖν μόνον αὐτὸ, διὰ τὴν σφοδρὰν τῆς ἐπιθυμίας διωαμιως αὐαγκῶν, ἔφησεν. ὃ ἐὰν συσαίκ, ἥδεσθαι ὄντως αὐτὸ καὶ λυπεῖσθαι, αἰσθάνεσθαί τε σύμφωνον ἔσαι. ἂν δὲ συσαίκ ὦν, τῷ ὠθυμεῖν, εἰ καὶ ἀεὶ τοῦ ὕπνου ἀνακτῶνται, καὶ ἐγείρονται ταῖς ἐπιγόρσεσι σύμφωνον ἔσαι. ὡσαύτως καὶ ἐὰν ζητήσωμεν, εἰ πνοὴν καὶ γῆν ἐκ συγκράσεως ἔχουσιν, ἢ τὸ γήινον, πολλὴ αὖ τὴν πρὸς φύσιν ἀμφιβολίαν, καὶ μακρὰν πεύσωμεν τὴν ζήτησιν. τὸ δὲ τὰ ρίζωτα παραλιμπάνειν, καὶ μὴ δύναμαι πρὸς τὰ διαδ' ἕκασον ἐρεύνας φέρεσθαι, πρέπον ἐσί. τινὲς δ' ἔχειν ψυχὰς τὰ φυτὰ εἶπον, ὅτι γόνιμα, τρέφεσθαι, καὶ αὐξάνεσθαι, νεκρὰ καὶ χλοάζειν, γήρᾳ τε διαλύεσθαι πάθεσιν, ἐπεὶ πρὸ οὐδὲν ἄψυχον τῶν μετὰ τῶν φυτῶν

τῶν φυτῶν ἔχει κοινά. διότι δ' ἔχουσι τοῦτα τὰ φυτὰ, καὶ τὸ ὠθυμίας ὡσαύτως διατέχεσθαι ἐπίσκοπον. ἀλλὰ πρῶτον τοῖς φανεροῖς, εἶτα καὶ τοῖς διακεκρυμμένοις ἀκολουθήσωμεν. λέγομεν τοίνυν, ὡς ἐὰν εἴ τι τρέφεται, ἥδεται καὶ ὠθυμεῖ. καὶ ἡδύκτου μὲν τοῦ κόρου, λυπᾶται δὲ ὅτε πεινᾷ. καὶ οὐκ ἐμπίπτουσιν αὖται αἱ διαθέσεις, εἰ μὴ μετὰ αἰσθήσεως. φύτου ἀρα θαυμαζόμεθα μὲν, οὐ μὴν φαῦλος πλανᾶται σκοπὸς, ὃς καὶ τὰ φυτὰ αἰσθάνεσθαι καὶ ὠθυμεῖν ἐδόξασεν. ὁ δὲ Ἀναξαγόρας, καὶ ὁ Δημόκριτος, καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ νοῦν καὶ γνῶσιν ἔχειν εἴποι τὰ φυτά. ἡμεῖς δὲ τὰ φαῦτα ὡς φαῦλα ἀπορρεπόμενοι, τοῦ ὑγιεῖ γνῶμον λόγου. λέγομεν οὖν, ὅτι τὰ φυτὰ, οὔτε ὠθυμίαν, οὔτε αἴσθησιν ἔχουσιν. ἡ γὰρ ὠθυμία, οὐκ ἔσιν εἰ μὴ διὰ αἰσθήσεως. καὶ τὸ τοῦ ἡμετέρου δὲ θελήματος τέλος, πῶς τὴν αἴσθησιν ἀπορρέπεται. οὐχ εὑρίσκομεν γοῦν γε τοῖς φυτοῖς αἴσθησιν, οὔτε μέλος αἰσθανόμενον, οὔτε ὁμοιότητα αὐτοῦ, οὔτε εἶδος διωρισμένον, οὔτε τι ἀκόλουθον τούτῳ, οὔτε προπικὴν κίνησιν, οὔτε ὁδοῦ πρός τι αἴσθησιν, οὔτε σημεῖόν τι, ἀλλ' οὖν κρίνωμεν ταῦτα αἴσθησιν ἔχειν, καθὼς καὶ σημεῖα, δι' ὧν ὠφελοίμεθα τούτων καὶ προφεύδεται καὶ αὐξάνεται εὑρίσκομεν. οὐδὲ σωίσατον παρ' ἡμῶν ὄν, εἰ μὴ διότι τὸ θρεπτικὸν καὶ αὐξητικὸν νοοῦμεν μέρη εἶναι τῆς ψυχῆς. ὁπόταν γοῦν τὸ τοιοῦτο φυτὸν εὑρίσκωμεν τὸ μέρος ψυχῆς τοιαύτης γ' ἑαυτῷ ἔχον, δι' ἀνάγκης νοοῦμεν καὶ ψυχὴν ἔχειν αὐτὸ· ὅτε δὲ σβέται αἰσθήσεως, τό, τε αἰσθητικὸν αὐτοῦ μὴ εἶναι, μὴ ἐγχωρεῖ οὐ λέγειν. ἡ γὰρ αἴσθησις ἀπία δέει ἐλλαμψεως ζωῆς. τὸ δὲ θρεπτικὸν, αἰτία δέει αὐξήσεως πραγματος τινος αἰτία δέει ἐλλαμψεως ζωῆς. ταῦτα δὲ αἱ διαφοραὶ πρυβαίνουσι γ' ἐν τόπῳ τούτῳ, ὅτι συνόντων γ' ζώντων. αὖται

ἔχει δὲ ψυχὴν, οὐ λέγομεν ὅτι καὶ τινὰ ἤδη ἔχει αἴσθησιν. πρᾶγμα γὰρ τὸ τρεφόμενον, οὐκ ἔστιν ἄνευ ψυχῆς. πᾶν δὲ ζῶον ἔχει ψυχήν. τὸ δὲ φυτὸν, ἔστιν ἀτελὲς πρᾶγμα. πάλιν τὸ ζῶον, ἔχει μέλη διωρισμένα. τὸ φυτὸν, ἀδιόριστα. ἔχει δὲ ὕλην, οἰκείαν κινήσεως, ἣν ἔχει γὰρ ἑαυτοῦ. πάλιν δυνάμεθα λέγειν, τὰ φυτὰ ψυχὴν ἔχειν, ὅτι ψυχή ἐστιν ἡ ποιοῦσα γὰρ αὐτοῖς γεννᾶσθαι τὰς κινήσεις. πνεθυμία δὲ καὶ κίνησις, ἡ γὰρ τόποις, οὐκ ἔστιν εἰ μὴ μετὰ αἰσθήσεως. πάλιν τὸ ἕλκειν τροφὴν, ἔστιν ἐξ ἀρχῆς φυσικῆς. καὶ τοῦτ' αὐτό ἐστι τὸ κοινὸν ζῶον καὶ φυτοῦ. οὐκ ἔσται δὲ φροντὶς πνεῦ τῇ ἑλκύσει τῆς τροφῆς, αἰσθήσεως τὸ παράπαν. ὅτι πᾶν τὸ τρεφόμενον, χρήζει γὰρ τῇ οἰκείᾳ τροφῇ, δύο ποιοτήτων τινῶν, θερμότητός φημι, καὶ ψυχρότητος. καὶ διὰ τοῦτο δεῖται τροφῆς ὑγρᾶς, ὁμοίως καὶ ξηρᾶς. ἡ δὲ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης, εὑρίσκεται γὰρ βρώμασι ξηροῖς καὶ ὑγροῖς. οὐδεμία δὲ τῶν τοιούτων φύσεων, χωρίζεται τῆς συμμετόχου αὐτῆς. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ πρώτως ἐγένετο ἡ τροφὴ τοῦ τρέφοντι συνεχὴς, ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς φθορᾶς. καὶ ὀφείλουσι χρῆσθαι ταύτῃ τὸ ζῶον καὶ τὸ φυτὸν, τοιαύτῃ, ὁποῖον ἐστὶν ἑκάτερον αὐτῶν. διερευνήσωμεν οὖν καὶ τοῦτο, ὃ προηγήσατο γὰρ τοῦ ἡμετέρου λόγου, περὶ πνεθυμίας φυτοῦ, καὶ κινήσεως αὐτοῦ, καὶ ψυχῆς ἰδίας, καὶ εἴ τι ἀναλύεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ, ὅσον εἰς πνοήν. Ἀναξαγόρας γὰρ εἶπε, ταῦτα ἔχειν καὶ πνοήν. καὶ πῶς εἴπερ εὑρίσκομεν πολλὰ ζῶα μὴ ἔχοντα πνοήν. καὶ πάλιν εὑρίσκομεν ἀκριβῶς, ὅτι τὰ φυτὰ, οὔτε ὑπνώττουσιν, οὔτε γρηγορεῦσι. τὸ γὰρ γρηγορεῖν οὐδ' γὰρ ἐστὶν, εἰ μὴ ἀπὸ διαθέσεως τῆς αἰσθήσεως. τὸ δὲ ὑπνώττειν οὐδὲν, εἰ μὴ ἀσθένεια αὐτῆς, καὶ οὐχ εὑρίσκονταί τι τούτων γὰρ πράγματι. τρεφομένων μὲν πάσαις ὥραις κατὰ διοίκησιν μίαν, γὰρ τῇ οἰκείᾳ δὲ φύσει μὴ αἰσθανομένων. τὸ γὰρ ζῶον ὅτε τρέφεται, τὶ συμβαίνει τὸ ἀναβαίνειν ἀναθυμίασιν ἀπὸ τῆς τροφῆς πρὸς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ὑπνώττειν γὰρ τεῦθεν πάντως, καὶ ὅταν καταναλωθῇ ἡ ἀναθυμίασις, ἡ ἀναβαίνουσα πρὸς τὴν κεφαλὴν, τό τε γρηγορεῖ. γὰρ τισι δὲ τῶν ζώων ἔστιν αὕτη ἡ ἀναθυμίασις πολλὴ, καὶ τέως ὀλίγου ὑπνώττουσιν. ὁ δὲ νυσταγμός ἐστι, συνοχὴ τῆς κινήσεως. ἡ δὲ συνοχὴ πάλιν, ἠρεμία πράγματος κινουμένου. ὁ δὲ μάλιστα καὶ κυρίως ἔστι ζητητέον γὰρ ταύτῃ τῇ πνεθυμίᾳ, τοῦτο ἐστὶν ὅπερ εἶπεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἤγουν εἰ εὑρίσκεται γὰρ τοῖς φυτοῖς γένος θῆλυ καὶ γένος ἄρρεν, καὶ εἰ ἔστιν εἶδος κεκραμένον ἐκ τούτων τῶν δύο γενῶν. λέγομεν τοίνυν, ὅτι τὸ ἄρρεν ὅτε γεννᾷ, εἰς ἄλλο γεννᾷ. καὶ εἰσὶν ἄμφω κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων. ἐπεὶ γοῦν εὑρίσκεται γὰρ τοῖς φυτοῖς, ὅτι ἔχει τὰ φυτὰ γένος ἄρρεν καὶ θῆλυ. καὶ πάντως τὸ μὲν ἄρρεν ἔστι τραχύτερον, καὶ σκληρότερον, καὶ μᾶλλον φρίσσον. τὸ δὲ θῆλυ, ἀσθενέστερον, καὶ καρποφόρον πλέον. πάλιν ὀφείλομεν ζητεῖν, πότερον εὑρίσκονται ταῦτα τὰ δύο γένη κεκραμένα ἅμα γὰρ τοῖς φυτοῖς, ὡς εἶπεν Ἐμπεδοκλῆς. ἀλλ' ἐγὼ οὐχ ὑπολαμβάνω τοῦτο τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχειν. τὰ γὰρ κεκραμένα, ὀφείλουσιν εἶναι πρῶτον ἁπλᾶ γὰρ ἑαυτοῖς. καὶ εἶναι καθ' αὑτὸ μὲν τὸ ἄρρεν, καθ' αὑτὸ δὲ τὸ θῆλυ, καὐτεῦθεν κιρνᾶσθαι. ἡ δὲ κρᾶσις οὐκ ἔσται, εἰ μὴ διὰ τὴν εἰκεῖαν γένεσιν. εὑρέθη γοῦν γὰρ τοῖς φυτοῖς πρὸ τῆς κρᾶσεως κρᾶσις, ἣ καὶ ὀφείλει εἶναι αἰτία ποιητικὴ καὶ παθητικὴ γὰρ μιᾷ ὥρᾳ. ἀλλ' οὐχ εὑρίσκεται ἀρρενότης καὶ θηλύτης ἡνωμέναι γὰρ τινι τῶν φυτῶν. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἦν, τάχα ἂν τὸ φυτὸν ἦν τελειότερον τοῦ ζώου. καὶ πῶς, εἴπερ τὸ ζῶον οὐ δεῖται γὰρ τῇ οἰκείᾳ γενέσει πράγματός τινος ἐξωτερικοῦ. τὸ δὲ φυτὸν τοῦτο, δεῖται γὰρ τοῖς καιροῖς τοῦ ἔτους. δεῖται γὰρ ἡλίου, καὶ εὐκρασίας, καὶ τοῦ ἔαρος πλέον. καὶ τούτων δεῖται μᾶλλον γὰρ τῇ ὥρᾳ τῆς ἐκφύσεως αὐτοῦ. ἔστι δὲ καί τις ἀρχὴ τῆς μὲν τροφῆς τῶν φυτῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ πάλιν ἀρχὴ ἑτέρα ἀπὸ τῆς γενέσεως τοῦ ἡλίου. εἶπε δὲ καὶ Ἀναξαγόρας, ὅτι ἡ ὑγρότης τούτων, ἔστιν ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ διὰ τοῦτο ἔφη πρὸς Λεχίνεον, ὅτι ἡ γῆ μητὴρ μὲν ἐστὶ τῶν φυτῶν, ὁ δὲ ἥλιος πατήρ. ἀλλὰ τὴν κρᾶσιν τοῦ ἄρρενος τῶν φυτῶν καὶ τοῦ θήλεος, ὀφείλομεν διατυπώσασθαι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ. οἷον ὅτι τὸ σπέρμα τοῦ φυτοῦ ὅμοιόν ἐστιν ἐγκυμονήσει ζώου, ἥ τις ἐστὶ μίξις ἄρρενός τε καὶ θήλεος. καὶ ὥσπερ ἐστὶν γὰρ τοῖς ὠοῖς ὅτε γίνεται νεοσσὸς, ἔστιν γὰρ τεῦθεν καὶ ἡ τροφὴ αὐτοῦ μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ὥρας τῆς συμπληρώσεως, καὶ τῆς οἰκείας ἐξόδου, καὶ τότε τὸ θῆλυ

θῆλυ ἐκτίθησι τὸν νεοσσὸν γὰρ μιᾷ ὥρᾳ, οὕτω καὶ τὸ σπέρμα τοῦ φυτοῦ. εἶπε πάλιν Ἐμπεδοκλῆς, ὅτι τὰ φυτὰ εἰ καὶ νεοσσὸς οὐ γεννῶσι. διότι τὸ γεννώμενον οὐ γεννᾶται, εἰ μὴ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ σπέρματος. καὶ ὅπερ μὲν εἰ ἐξ αὐτοῦ γὰρ τῇ ἀρχῇ τροφὴ γίνεται τῆς ῥίζης, καὶ τὸ γεννώμενον κινεῖ αὐτὸ ἑαυτὸ παραυτίκα, ὅμως οὕτως ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν καὶ γὰρ τῇ μίξει τῶν ἀρρένων, καὶ τῶν θηλέων φυτῶν, ὡς πνεῦ τῶν ζώων, ὅτι καὶ ἡ μίξις τῶν φυτῶν ἐστιν γὰρ διοικήσει τινί. ἀλλ' γὰρ τοῖς ζώοις ὅτε μίγνυνται, τὰ γένη μίγνυνται, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν γενῶν, αἱ ἦσαν πρότερον κεχωρισμέναι. καὶ πεῦλθεν ἐκ τούτων ἀμφοτέρων, πρᾶγμα τι ἕν, ὃ δὴ οὐκ ἔστιν γὰρ τοῖς φυτοῖς. οὐ γὰρ ὅτε μίγνυται τὰ γένη, καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν, μετὰ ταῦτα γίνονται κεχωρισμένα. εἰ γοῦν ἡ φύσις ἔμιξε τὸ ἄρρεν μετὰ τοῦ θήλεος, καλῶς πεῦεθη, ὅτι οὐχ εὑρίσκομεν γὰρ ἐργειαί τινα γὰρ τοῖς φυτοῖς παρὰ τὴν γένεσιν τῶν καρπῶν. οὐδὲ γὰρ ἐστὶ ζῶον κεχωρισμένον τοῦ θήλεος, εἰ μὴ γὰρ ὥραις αἷς οὐ συναπτέται. τοῦτο δὲ ἐστὶ διὰ τε πολλὰς γὰρ ἐργείας αὐτοῦ, καὶ διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ πνεθυμίας. εἰσὶ δὲ οἵ τινες τὰ φυτὰ πεπληρωμένα ὑπολαμβάνουσι, καὶ τὴν χαίριν τῆς ζωῆς αὐτῶν εἶναι, διὰ τὰς δύο δυνάμεις, ἃς ἔχει. ἤγουν διὰ τὴν τροφὴν τὴν πνεθυμιδείαν, εἰς τὸ τρέφειν αὐτὰ, καὶ διὰ τὴν μακρότητα τῆς οἰκείας ἐπάρξεως, καὶ τοῦ καιροῦ ὁπόταν βλαστάνη, καὶ καρποφορῇ ἡ ζωὴ αὐτῶν, καὶ στρέφηται πρὸς αὐτὰ ἡ νεότης αὐτῶν, καὶ οὐ γίνεται γὰρ αὐτοῖς τι περιττόν. οὐ δεῖται τὸ φυτὸν ὕπνου διὰ πολλὰς αἰτίας, ὅτι κεῖται τὸ φυτὸν γὰρ τῇ γῇ, καὶ δεσμεῖται ὑπ' αὐτῆς, καὶ οὐκ ἔχει κίνησιν γὰρ ἑαυτοῦ. οὐδὲ ὅρον διωρισμένον γὰρ τοῖς οἰκείοις μέρεσιν, οὔτε αἴσθησιν ἔχει, οὔτε κίνησιν αὐτοπραίρετον, οὔτε ψυχὴν τελείαν. τοῦτο δὲ ἔχει μᾶλλον μέρος μέρους ψυχῆς. καὶ τὸ φυτὸν, οὐκ ἐδημιουργήθη διὰ τὸ φυτόν. καὶ πάλιν ἐὰν εἴπῃ τις, ὅτι τὸ φυτὸν δεῖται μὲν τροφῆς εὐτελοῦς καὶ μοχθηρᾶς. εἰ καὶ δεῖται δὲ τοιαύτης, ὅμως κατὰ πολὺ σταθηρᾶς καὶ συνεχοῦς, καὶ μὴ ῥᾳδίως διαφθειρομένης, καὐτεῦθεν συνίσταται, ἵνα τὸ φυτὸν ἔχῃ τὶ κρεῖττον παρὰ τὸ ζῶον. καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκη, καὶ πράγματα ἄψυχα εἶναι εὐγενέστερα τῶν ἐμψύχων, ἀλλὰ ἔργον τοῦ ζώου ἔστι κρεῖττον, παρὰ πᾶν ἔργον τοῦ φυτοῦ. ἄλλως τε εὑρίσκομεν καὶ γὰρ τοῦ ζώου πάσας τὰς δυνάμεις, τὰς γὰρ τοῦ φυτῷ, καὶ ἄλλας πολλὰς, οὐ μὴν καὶ ἔμπαλιν. εἶπε πάλιν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὅτι τὰ φυτὰ ἔχουσι γένεσιν, γὰρ κόσμῳ ἠλαττομένῳ, καὶ οὐ τελείῳ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ. ταύτης δὲ συμπληρουμένης, οὐ γεννᾶται ζῶον. ἀλλ' οὗτος ὁ λόγος ἀναρμοστός ἐστι. διότι ὁ κόσμος ὁλοτελής ἐστι, καὶ διηνεκὴς, καὶ οὐκ ἔπαυσε πώποτε γενναῖν ζῶα, καὶ φυτὰ, καὶ πάντα ἀλλοῖα εἴδη. γὰρ ἑκάστῳ δὲ εἴδει τῶν φυτῶν, ἔστι θερμότης καὶ ὑγρότης φυσική. ἥ τις ὁπόταν ἀναλωθείη, ἀσθενοῦσι τὰ φυτὰ, καὶ γηράσκουσι, καὶ φθίνουσι, καὶ ξηραίνονται. καὶ τινὲς μὲν λέγουσι τοῦτο φθοραὶ, ἄλλοι δ' οὐχί.

Τινὰ τῶν φυτῶν ἔχουσι τι ὑγρὸν, ὡς ῥητίνην, ὡς κόμι, ὡς σμύρναν, ὡς θυμίαμα, καὶ ὡς κόμι ἀρραβικόν. πάλιν τινὰ δένδρα ἔχουσι δεσμοὺς, καὶ φλέβαν, καὶ κοιλίαν, καὶ φιτροὺς, καὶ φλοιὸν, καὶ μυελὸν γὰρ τός. καὶ τινὰ ὡς πνεῦ τὸ πλεῖστον εἰσὶ φλοιός. καὶ τινῶν μὲν ὁ καρπὸς ὑπὸ τὸν φλοιὸν, ἤγουν γὰρ τὸς τοῦ φλοιοῦ καὶ τοῦ φιτροῦ. καὶ τινὰ μὲν μέρη τοῦ δένδρου εἰσὶν ἁπλᾶ, ὡς ὁ χυμὸς ὁ εὑρισκόμενος γὰρ αὐτοῖς, καὶ οἱ δεσμοὶ, καὶ αἱ φλέβες. τινὰ δὲ εἰσι συνθετὰ ἐκ τούτων, ὡς κλάδοι, καὶ λύγοι, καὶ φύλλα. ταῦτα δὲ πάντα οὐχ εὑρίσκομεν γὰρ πᾶσι τοῖς φυτοῖς. τινὰ γὰρ τῶν φυτῶν ἔχουσι καὶ ταῦτα, καὶ ἄλλα μέρη, λύγους καὶ φύλλα, κλάδους, ἄνθη, καὶ βλαστούς, καὶ φλοιὸν τὸν περικυκλοῦντα τὸν καρπόν. καὶ καθὼς εἰσι καὶ γὰρ τοῖς ζώοις μέρη ὁμοιομερῆ, οὕτω καὶ γὰρ τοῖς φυτοῖς. καὶ ἕκαστα τῶν μερῶν τοῦ φυτοῦ, συνθετά εἰσιν ὅμοια μέλεσι ζώου. ὁ δὲ φλοιὸς τοῦ φυτοῦ, ὅμοιός ἐστι φυσικῶς † στόματι ζώου. οἱ δὲ δεσμοὶ πάλιν, ὅμοιοι νεύροις ζώου. ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ τὰ γὰρ αὐτῷ. καὶ τινὰ μὲν τῶν μερῶν διαιροῦνταί πως, διὰ μερῶν ἀνομοίων. τινὰ δι' ὁμοίων, οἷον ὡς ὑπὸ τοῦ πηλοῦ. καὶ γὰρ οὗτος ἑνὶ τρόπῳ διαιρεῖται διὰ τῆς γῆς μόνον, καὶ ἀλλοτρόπως διὰ τῶν στοιχείων. ὡσαύτως καὶ ὁ πνεύμων, καὶ ἡ σὰρξ, διαιροῦνται μὲν πρώτως, καὶ εἰσὶ μέρη τούτων σὰρξ καὶ πνεύμων. ἄλλως δὲ διαιροῦνται καὶ διὰ τῶν στοιχείων. ὁμοίως

Δέρματι. Sic enim in lib. 2. de Anima ipsemet Aristoteles cōparat plantæ corticē ad cutē animalis

ὁμοίως καὶ αἱ τῶν φυτῶν ῥίζαι. πλὴν οὐ διαιρεῖται καὶ ἡ χεὶρ εἰς ἄλλην χεῖρα, οὐδὲ ἡ ῥίζα εἰς ἄλλην ῥίζαν, οὐδὲ τὰ φύλλα εἰς ἄλλα φύλλα. ἐν τούτοις γοῦν ταῖς ῥίζαις, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς φύλλοις, ἔσιν ἡ συμβῆναι. πάλιν ἔνιαι μὲν τῶν καρπῶν, εἰσὶν ἐκ μερῶν ὀλίγων συγκείμενοι· τινὲς δὲ ἐκ μερῶν πολλῶν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν. αὗται γὰρ ἔχουσι φλοιὸν, σάρκα, καὶ ὀστράκωδες, καὶ σπέρμα, καὶ καρπόν. ἔνιαί τε ἔχουσι καὶ ἀποκαλύμματα. ταῦτα δὲ τὰ σπέρματά εἰσιν ἐκ λίνου φλοιῶν. καὶ μέρη μὲν τῶν φυτῶν εἰσιν, ἅπερ εἴπομεν, ἡ δ' ἀκρότης τοῦ παρόντος λόγου δῆλον, διοριζόμενα ταῦτα τὰ μέρη τῶν φυτῶν. τὰ ἀποκαλύμματα αὐτῶν, καὶ τὰς αὐτῶν διαφορὰς, ὅπερ δῆλον ταῦν ἀυχρὲς. καὶ ἔτι ἀπαρτέτως, τὸ διορίζεσθαι τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ τὸ χρῶμα, καὶ τὸν καιρὸν τῆς γαμονῆς αὐτῶν, καὶ τὰς συνοχὰς τὰς ποιὰς πεποιῆσθαι αὐτοῖς. καὶ ὅτι ἐκ ἔχουσι τὰ φυτὰ ἄνθη ψυχῆς, οὐδὲ διαθέσιμ ἴσως γαθέσει ψυχῆς. ἐαὶ γοῦν κατὰ ἀναλογίαν θῶμεν τὰ μέρη τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν μερῶν τοῦ φυτοῦ, μηκυνθήσεται ὁ λόγος, καὶ τυχὸν οὐδὲ διωκθέκμεν διεξελθεῖν αὖ ταῦτα, μεγάλας γαφορὰς ἀπαριθμούμενοι τὰ μέρη τῶν φυτῶν. καὶ γὰρ μέρος ἑκάστου πραγματος, ἐκ τοῦ ἰδίου γένους ὄν, καὶ ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας. καὶ ὅταν γένηθῇ τι ἕτερον φυτοῦ, μένει γὰρ τῇ οἰκείᾳ γαθέσει, ἂν μή τινι χρονικῇ ἀδρωνείᾳ καὶ βαρείᾳ τῆς οἰκείας ἐκπέσῃ ποιᾶσδε γαθέσεως.

Τῶν αὐθέων τοίνυν, καὶ τῶν καρπῶν, καὶ τῶν φύλλων τῶν γε φυτοῖς, τινὰ μὲν γε πάντη ἔτερα εἰσί, τινὰ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, οὐδὲ γαμοῦσι, ὡς ὁ φλοιός. καί τι σῶμα πέπλωκε πραγματος, τοῦ ἀποῤῥίπτοντος ἴσως διά τινα αἰτίαν. οὐ μοῦσι δὲ ταῦτα γε φυτοῖς, ὅτι πολλάκις πέπτουσιν ἐξ αὐτοῦ μέρη τινὰ μὴ διορισμένα, ὡς τρίχας ἐξ ἀνθρώπων, καὶ ὄνυχας. πλὴν γινόμενοί τοιχὰς, ἢ γε αὐτοῖς τοῖς μέρεσιν, ὅθεν ἐξέπεσον, ἢ ἐκτὸς γε ἄλλοις. καὶ ἤδη φανερὸν γέγονεν, ὅτι τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ οὐκ εἰσὶ διωρισμένα, εἴτε καὶ μὴ, ἀλλὰ μόνον ἀδιόριστα. ἡμῖν δὲ αἰσχρὸν δοκεῖ λέγειν πραγματά τινα, μεθ' ὧν αὐξάνεται τὸ ζῷον, καὶ συμπληροῦται μετ' αὐτῶν, μὴ εἶναι μέρη αὐτοῦ. ἀλλ' εἶναι κατὰ τὰ φύλλα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τὰ γε φυτοῖς, καὶ οὐκ ὦσι διωρισμένα τὰ τοιαῦτα μέρη τοῦ ζώου, καὶ κατὰ μικρὸν ἐκπίπτουσιν, ὡς τὰ λέπρατα τῆς ἐλαφου, καὶ κόμαι τινῶν ζώων, καὶ τρίχες ἄλλων, ἃ δὴ λεύπτουσιν ἑαυτὰ κατὰ τὸν χείμερινὸν καιρόν γε ὀπῶν, καὶ ὑπὸ πλὴν γλῶ πίπτουσι, καὶ νὴ τὸ τοιοῦτον πάθος πεφύκοιεν ἔχωσι τῇ πλώσει τῶν φυτῶν. ὀφείλομεν οὖν ἐπεῖν περὶ τῶν πραγμάτων, ὧν πρότερον ἐπορήσαμεν, καὶ ἀρξάσθαι ἀπαριθμεῖν τὰ ἴδια μέρη τῶν φυτῶν, καὶ τὰ κοινὰ, καὶ τὰς τούτων διαφοράς.

Λέγομεν τοίνυν, ὡς ὧν τοῖς μέρεσι τῶν φυτῶν ἐσι μεγάλη διαφορὰ, γε τοῦ πλήθει καὶ τῇ ὀλιγότητι, γε τοῦ μεγέθει καὶ γε τῇ σμικρότητι, γε τῇ διωαμει καὶ γε τῇ ἀδωνεία. ἴσως δέ τις ἄθει, ὅτι ὁ χυμὸς ὁ γε τοῖς μεγάλοις δένδροις, γε τισι μὲν ἄθει ὡς γάλα, οἷον ὑδὶ τῆς συκῆς· ἐν τισιν ὁμοίως ὑγρᾶ πίσει, ὡς ὁ χυμὸς ὁ σάζων ἐκ τῆς ἀμπέλου· ἐν τισι δὲ ἀρχέγονος, ὡς γε τοῦ ὀσχαίνω, καὶ γε φυτοῦ τοῦ λεγομένου ὁ πηγάνις, καὶ γε ἄλλοις. πάλιν ἔσι φυτὸν ᾧ ἔχει μέρη ξηρὰ, ἕτερον ὑγρά. καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἔσι τὸ ἔχον μέρη καὶ διακεκεμμένα, οὔτε ὁμοια, οὔτε ἴσα. καὶ τινὰ μὲν ἔχει ὁμοια μέρη, οὐκ ἴσα δέ· τινὰ ἴσα μέν, οὐχ ὁμοια δὲ. καὶ ὅτι οὐδέ ἄθει τόπος γε τούτοις ὡρισμένος. αἱ διαφοραὶ δὲ τῶν φυτῶν, γε τοῖς οἰκείοις μέρεσι γινώσκονται καλῶς· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ χρήματα αὐτῶν, ἐκ τοῦ χρώματος, ἐκ τῆς ἀραιότητος, ἐκ τῆς πυκνότητος, ἐκ τῆς τραχύτητος, καὶ ἐκ πάντων ἄλλων τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς, γε ἰσότητι, γε αὐξήσει φυσικῇ, γε διακείσει, γε μεγέθει, γε σμικρότητι. καὶ εἰσὶ μὲν τὰ αὐτὰ ποιοῦντα τρόπον. ἔχουσι δὲ καὶ διαφορὰς πολλὰς, καθὼς πεφύκαμεν.

Καὶ πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ πεφύκασι καρπὸν ἐπάνω τῶν ἰδίων φύλλων, τινὰ δὲ ὑποκάτω τῶν φύλλων. καὶ τινῶν μὲν ὁ καρπὸς ἀπικώρηται τοῦ ἰδίου ῥιζοῦ, τινῶν δὲ ἀπὸ τῆς ῥίζης, ὡς τὰ γε αὐγυπῆ φυτὰ, τὰ λεγόμενα μαγαρῖται, τινῶν δὲ οἱ καρποὶ

καρποὶ γε μέσῳ αὐτῶν. καὶ ζωῦν οἱ καρποὶ, καὶ τὰ φύλλα, καὶ οἱ βλαστοί, ἀδιάκριτοί εἰσι. καὶ ζωῦν τὰ φύλλα πρὸς ἄλληλα ὁμοια, ἄλλων δ' οὔ. διά τινα μὲν ἔχουσι διαδοχὰς ἴσους, τινὰ δὲ οὐ τοιούτους. εἰσὶ δὲ καὶ μέρη, ἅπερ ὠνομάσαμεν γε ταῖς τοῖς ἀγγείοις, αὔξησιν πάσχοντα καὶ προάγοντα, ὡς ἡ ῥίζα, οἱ λύγοι, οἱ πίτροι, καὶ οἱ διαδοχοί. καὶ ταῦτα πάντα μοίως τελοῦσι τῶν ἀνθρώπων, τοῖς πᾶσιν ἔχουσι πάντα τὰ ἄλλα μέρη. καὶ ἡ μὲν ῥίζα, μεθιτοῦσι γε τοῦ φυτοῦ, καὶ τῇ τροφῇ. καὶ διαδοῦμεν αὐτὴν οὐ μόνον ῥίζαν, ἀλλὰ καὶ αἰτίαν ζωῆς, αὐτὴν ζωὴν τοῖς φυτοῖς πποσφέρει. καὶ πίτρος μὲν ὄζει, ὁ μοίως γινόμενος ἐκ τῆς γῆς, διά ὄζειν ὅμοιον ἡλικίας ἀνθρώπου. παραφυάδας δέ εἰσι, τὰ ἀπὸ τῆς ῥίζης τοῦ ἀγγείου βλασώντα. διαδοχοὶ δὲ, οἱ τινὸς αὐξάσεως ἐπάνω τῶν παραφυάδων. οὐκ εὐεί-
10 σκοντα δὲ ταῦτα γε πᾶσι τοῖς φυτοῖς. καὶ πάλιν γε διαδοχοὺς ἐχόντων, τινὰ μὲν εἰσι διλωτικὰ, τινὰ δὲ οὐχὶ, μᾶλλον δὲ ἀπὸ ἕτους μετὰ ἕτος. καὶ πάλιν εἰσὶ φυτὰ μὲν ἔχοντα διαδοχοὺς, μὲ δὲ φύλλα, ὡς οἱ μύκητοι, καὶ τὰ ὅμοια. οἱ διαδοχοὶ δὲ οἱ γινόμενοι γε τοῖς ἀγγείοις, καὶ οἱ φλοιοὶ, καὶ οἱ πίτροι, καὶ οἱ μυελοὶ, οὐ γεννῶνται εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ χυμοῦ γε τοῦ ἀγγείου. διά τινος καλοῦσιν αὐτὸν τὸν μυελὸν τὸν γε τοῖς ἀγγείοις, μήτραν, ἄλλοι παλαγγικὰ, ἕτεροι δὲ καρδίαν. ταῦτα δὲ καὶ αἱ φλέβες, καὶ ἡ σὰρξ ὅλου τοῦ ἀγγείου, ἐκ τῶν τοσούτων στοιχείων πεφύκασι. καὶ πολλάκις εὑρίσκονται μέρη τινὰ ὠοτύπλεια εἰς τὸ γεννᾶν φύλλα, καὶ ἄνθη. καὶ λύγοι δέ τινος βραχεῖς εἰσιν, εἰς τὸ γεννᾶν ὠοτύπλειοι ἄνθη, ὡς ὠοτύπων ἕτερα. τινὲς δὲ καὶ ἄνθη καὶ καρποὺς γε τοῖς διένδροις, καὶ τ' ἄλλ' ὁπόσα γεννῶνται ἐκ σπέρματος, καὶ ὅσα πολυκαλύπτουσιν αὐτά. καὶ πάλιν τῶν φυτῶν
20 εἰσι τινὰ ἀγγεῖα, τινὰ δὲ μέσου ἀγγείου καὶ βοτανῶν. καὶ ταῦτα ὀνομάζονται θαλλοί. καὶ τινὰ μὲν εἰσι βοτάναι, ἔνια δὲ λαχανα. χρεὼν οὖν πάντα τὰ φυτὰ, ἅτις τοιούτοις ὑποπίπτουσιν ὀνόμασι. πάλιν εἰσὶ διάγγεια, ἅπερ ἔχουσιν ἐκ τῆς οἰκείας ῥίζης πίτρον, καὶ γεννῶνται γε αὐτοῖς διαδοχοὶ πολλοὶ, ὡς συκαῖ, καὶ ἐλαῖαι. τινὰ δ' οὔ. πάλιν εἰσὶν ἄλλα φυτὰ μέσου, ὡς ἔπτομεν, ἀγγείου καὶ βοτανῶν σμικρῶν, τὰ λεγόμενα θάμνοι, ἔχοντα γε ταῖς ῥίζαις αὐτῶν πολλοὺς διαδοχοὺς, ὡς τὰ καλούμενα ἄγνοι καὶ βάτοι. λαχανα δέ εἰσι, τὰ ἔχοντα πολλοὺς πίτρους ἐκ μιᾶς ῥίζης, καὶ πολλοὺς διαδοχοὺς ὡς τὸ κράμβη, ἀδράμβαι, καὶ τὰ τοιαῦτα. εἰσὶ δὲ καὶ βοτάναι, αἷ τινῶν οὐκ ἔχουσι πίτρον ἐκ τῆς οἰκείας ῥίζης, ἀλλὰ παραυτίκα φέρουσι φύλλα. διά τινα μὲν κατὰ πᾶν ἔτος γεννῶνται καὶ ξηραίνονται, ὡς σίτος, καὶ τὰ παραπλήσια, τινὰ δ' οὔ. οὐ διωαμεθα δὲ
30 ταῦτα ἐπίσασθαι, εἰ μὴ ἀπὸ συλλογισμῶν, καὶ παραδείγματος, καὶ ἱστορίας. πάλιν εἰσὶ βοτάναι εἰς λύο ἄκρα διίντασαι, ὡς τὸ λεγόμενον λάχανον βασιλικόν. εἰσὶ δὲ ἄλλαι, αἱ λεγόμεναι γε τοῦ βοτάναι καὶ λαχανα. διά τινος ἄλλαι, αἱ γε τοῦ γεννᾶσθαι μὲν πρώτως, φαίνονται γε σήματι σάχυος. μετὰ ταῦτα γίνονται διένδρα, ὡς οἱ ἀρραβικοὶ βρύτελοι, καὶ τὸ φυτὸν τὸ λεγόμενον ἡλιοσκόπιον. μυρσίνη δὲ, καὶ μηλέα, καὶ ὄχνη, καὶ τὰ λοιπὰ ὅμοια διένδρα, εἰς ὄζος τὸ γένος πεφύκασι. ὧν πολλοὶ καὶ μαθηταί εἰσι διαδοχοὶ, ἐκ τῶν ῥιζῶν αὐτῶν φυόμενοι. καὶ διά ἴσως περίπου πεφυδιορίζειν ταῦτα, ἵνα ὦσι παραδείγματα καὶ συλλογισμός· οὐ γὰρ ὠφέλομεν διδρεῖσθαι ὁρισμοὺς γε πᾶ-
σι. πάλιν γε φυτῶν, τὰ μὲν εἰσι λαπτικὰ, τὰ δὲ ἀκπτάα, καὶ ἕτερα ἄγεια. τοιαῦτα δὲ λέγομεν, ὄχνας καὶ ἄλλα φυτῶν εἴδη τοιαῦτα ἄγεια, ὅτι οὐκ εἰσὶν ὧν ὠμελείας γεωρ-
40 γικῆς. πάλιν τῶν φυτῶν τινὰ μὲν ποιοῦσι καρπὸν, τινὰ δ' οὔ, ὡς ἐτέαι, καὶ τινὰ εἴδη διένδρων. καὶ τινὰ μὲν ποιοῦσιν ἔλαιον, τινὰ δ' οὐχί, καὶ τινὰ μὲν ποιοῦσι φύλλα, τινὰ δ' οὔ. καὶ τινῶν πίπτουσι τὰ φύλλα, τινῶν δ' οὔ. καὶ ζωσί μὲν γίνονται διάδοχοι, τισὶ δ' οὔ. πολὺ διαφορᾶς γοῦν γε τῶν φυτῶν γε μεγέθει καὶ σμικρότητι, γε ὡραιότητι καὶ ἀμορφίᾳ, γε χρησότητι καρπῶν καὶ κακίᾳ, πολλὰ δέον εἰπεῖν. πάλιν τὰ ἄγρια διένδρα, μᾶλλον καρποφορεῖ παρὰ τὰ λαπτάα. καὶ οἱ καρποὶ τῶν λαπταίων, ὁρείλονες εἶσι τῶν ἀγρίων. καὶ τινὰ μὲν τῶν φυτῶν, γεννῶνται γε τόποις ξηροῖς, τινὰ δὲ γε θαλάσσῃ καὶ τινὰ μὲν γε ποταμοῖς, ἄλλα δὲ γε τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ. καὶ τινὰ γε τόποις μὲν ἄλλοις μεγάλα, γε ἑτέροις δὲ μικρά. καὶ διὰ μὲν γεννῶνται γε ὄχθαις ποταμῶν, διὰ δὲ γε λίμναις. καὶ τῶν γεννωμέ-
νων γε

νων γὴ τόποις ἐνροῖς, ἐνὰ μὴν γγνωδνται γὴ ὄρεσι, πνὰ δὲ γὴ πεδιάδι. καὶ ἐνὰ ζῶσιν γὴ τόποις ἐνροτάτοις, ὡς τὰ γὴ τῇ γῇ ῥῶ αὐλιόπων, καὶ ἐκεῖσε ἱερεπόνως αὐξανόσι, πρὸ ἀλλοχῦ. καὶ πνὰ μὴν ζῶσιν γὴ τόποις ὑψηλοῖς, ἐνὰ δὲ γὴ χθαμαλοῖς. καὶ ἐνὰ μὴν ζῶσιν γὴ τόποις ὑγροῖς, πνὰ δὲ ἐνροῖς. ἐνὰ γὴ ἑκατόροις, ὡς ἡ ἱετέα. τὰ γοῦν φυτὰ ἐκατὰ πολὺ γὰλλάττονα? τῇ διαφορᾷ ῥῶ τόπων, καὶ γὴ τεῦθεν χρὴ ἐκτανοεῖν τὰς διαφορὰς αὐτῶν. πάλιν ῥῶ φυτῶν πνὰ μὴν τῇ γῇ ἐπεπήγασι, καὶ ὁ Φιλόξενος χωρίζεσθαι ἀπ' αὐτῆς· πνὰ δὲ γὴ τόποις ἱερέπουσι μετατίθεσθαι. ὁμοίως πνὲς ῥῶ ἐκαρπῶν, ἱερέπουσες εἰσὶν γὴ τῷδε τῷ τόπῳ, παρὸ γὴ ἕτερον. καὶ πνῶν μὴν ῥῶ τὰ φύλλα σκληρά ἐστι, πνῶν λεῖα. καὶ πνῶν μὴν ὀρχισμένα, ὡς τὰ τῶν ἀμπέλων, καὶ τῶν συκῶν. πνῶν δ' οὔ. ἑτέρων δὲ ἐκατὰ πολὺ ὀρχισμένα, ὡς τὰ τῶν σύκων. πνὰ δὲ φυτὰ εἰσὶν ὅλῳ φλοιὸς, μόνιτος ὄν. καὶ ἐνὰ ἔχουσι ὀδόμους, ὡς οἱ ἐκάλαμοι, ἐνὰ δ' οὔ. καὶ πνὰ ἔχουσιν ἀκαύλους, ὡς αἱ ῥόμνοι. ἐνὰ δὲ ἐσέρλωται ἀκαυλῶν. καὶ ἐνὰ ἔχουσι πολλοὺς ἐλαχίστους, ὡς ἡ ἀγεία μοεία, καὶ ἐνὰ δ' οὔ. καὶ πνὰ μὴν ἔχουσι διαφορὰς ἄλλας, ἀφ' ὧν πεφαίνεται παραφυάδων, καὶ ἀφ' ὧν οὐχί. ὥστε δὲ ἐκ ἄλλου γένους, εἰ μὴ ἐκ τῆ διαφορᾶς ῥῶ ῥιζῶν. πνὰ δὲ ἔχουσι μίαν ῥίζαν, ὡς ἡ σκίλλα. αὕτη δὲ γγνᾶται ἐκ τῶν ἐλαχίστων, καὶ ἀραιῶς τρόεισιν, ὅτι ὑποκάτω πλατύνεται, καὶ ἀπολυθοῦσα μᾶλλον διακέκτηται τῇ ἥλιῳ. ὅταν γὰρ προσβάλῃ αὐτῇ, αὐξάνει. οὕτω δὲ καὶ τὰς παραφυάδας ταύτης, ἐὰν τρέφῃ ἐκμύζᾳ. πάλιν ῥῶ χυλῶν ῥῶ γὴ τοῖς ἐκαρποῖς, οἱ μὲν εἰσὶ πορροί, οἱ δὲ οὐ πολύ. καὶ πότοι μὲν, οἱ τ' ἐσαφυλῶν, καὶ ῥῶ ῥοιῶν, καὶ λοιπῶν ἄλλων πολλῶν. ἄπορα δὲ, ἄλλων φυτῶν. καὶ πνῶν μὴν εἰσὶ λιπαροὶ, ὡς οἱ τ' ἐλαίας, τ' ἀδύκης, καὶ τ' ἐκαρύας. ἐνῶν δ' οὔ. καὶ ἐνῶν μὲν γλυκεῖς καὶ μελιτώδεις, ὡς ῥῶ φοινίκων, καὶ ῥῶ συκῶν. καὶ ἐνῶν μὲν θρμοὶ καὶ δριμεῖς, ὡς τὸ ὀξυάκανθον, καὶ τὸ σινάπι. καὶ ἐνῶν δὲ πικροὶ, ὡς τὸ ἀψίνθιον, καὶ τ' ἰκτινείας. πάλιν ῥῶ ἐκαρπῶν οἱ μὲν εἰσι σύῤῥοι, ἐκ ζαρκῶν καὶ ὀόκκων ἡ λεμμάτων, ὡς οἱ σικυοί. ἰνὲς δὲ ἐκ χυμοῦ καὶ ὀόκκων, ὡς αἱ ῥοιαί. καὶ πνὰ μὲν τοὺς φλοιοὺς ἔχουσιν ἐκτός, τῷ ἢ στέρνα γὴ τός. ἐνὰ δὲ τὸ ὀσωῦ γὴ τος, καὶ τῷ στέρνα ἐκτός. πνὰ δὲ εἰσι, ὡς παραυτίκα γίνεται τὸ ἄνθερμα, καὶ τὸ ἀποκάλυμμα ᾧ ἀποκαλύπτεται, ὡς οἱ ἐκαρποὶ ῥῶ φοινίκων, καὶ ῥῶ ἀμυγδάλων· ἐνῶν δ' οὐχί. καὶ ἐνὲς ἐκαρποὶ εἰσι βρώσιμοι, καὶ ἐκατὰ συμβεβηκός ἄβρωτοι. καὶ ἐνὲς ἐκαρποὶ ἡμῖν μὲν ἄβρωτοι, ἄλλοις δὲ βρώσιμοι, ὡς ὁ ὑοσκύαμος, καὶ ὁ ἐλλέβορος· ἀνθρώποις μὲν σκληκτήριον, τροφὴ δὲ τοῖς ὄρτυξι. πάλιν πνὲς τῶν ἐκαρπῶν εἰσὶν γὴ θήκαις, ὡς οἱ κόκκοι τοῦ ἐνάιμου· πνὲς γὴ πεδικαλύμματι, καὶ γὴ λεμματι, οἷον ὑφάσματι τινί, ὡς γὴ σίτου εὐείσκεται, καὶ τοῖς λοιποῖς. καὶ πνὲς μὲν γὴ ζαρκή εἰσι, ὡς οἱ ῥῶ φοινίκων ἐκαρποί· πνὲς δὲ, οἷον γὴ οἰκίσκοις πολλοῖς, ἡ γὴ λέμμασι, καὶ ἐν ὀσράκοις, ὡς τὰ ἐκαρύα. καὶ πνὲς μὲν ὀξέως πεπαίνονται, ὡς οἱ ἐκαρποὶ τῆ μορέας, καὶ τῆ ἰσρασσου· πνὲς δὲ βραδέως, ὡς πάντων οἱ καρποὶ, οἱ ἄγειοι, ἢ οἱ πλείονων αὐτῶν. καὶ πνὰ μὲν ῥῶ φυτῶν ὀξέως προάγουσι φύλλα καὶ καρπὸν, πνὰ δὲ βραδέως. καὶ τούτων πνὰ ἅμα χειμῶνι ἀκολουθοῦσι, πρὶν ἂν πεπανθῶσι. καὶ πάλιν τὰ χρώματα ῥῶ φύλλων, καὶ ῥῶ καρπῶν, καὶ ῥῶ οἷον ἐπ' αὐτοῖς ὑφασμάτων, λίαν εἰσὶ διαφορα. πνὰ γὰρ τῶν φυτῶν γὴ τῇ οἰκείᾳ ὁλότητι εἰσὶ χλοάζοντα. καὶ πνὰ μὲν ἐκκλίνουσιν εἰς μελανίαν, πνὰ δὲ εἰς λευκότητα. καὶ πνὰ εἰς ἐρυθρότητα ἀφ' πρὸς ὀρμότητα, πρὸς ἐκπαίσαν τὸν ἀέρα ὑπὸ ἰσκραμμένου μετὰ τοῦ προσγείου. πάλιν τὰ χρώματα ῥῶ καρπῶν, εἰ εἰσὶν ἀγεία, καὶ διαφόρων εἰσὶ θέσεων. οὐ γὰρ ταὐτὸν οἱ καρποὶ γωνιώδεις, οὐδὲ ταὐτὸν ἀφ' γραμμῆς εὐθείας. πάλιν τῶν ἀρωματοφόρων διῴδηρον, τινῶν μὲν ἡ ῥίζα ἀρωματικήν ὄζει, τινῶν ὁ φλοιός, ἐνῶν τὸ ξύλον, ἄλλων τὰ μέρη ὅλα εἰσὶν ἀρωματικὰ, ὡς τὸ Βαλσάμον. πάλιν ῥῶ διῴδηρον τὰ μὲν γγνᾶται ἐκ ἀῤῥιζώτων, τὰ δὲ ἀπ' ἑαυτῶν. καὶ πάλιν τὰ μὲν ἀπὸ ῥίζῶν ἐκανᾶνται, καὶ μετεφυτεύονται· τὰ δὲ ἐκ τοῦ Ψιτροῦ. τὰ δὲ ἐκ τῶν ἐλαῶν, ἢ ἀφ' τοῦ ἀῤῥιζώτου. καὶ τινὰ μὲν ἀπ' ἑαυτῶν ἐκατὰ μικρὸν ἐκτείνοντα, τινὰ δὲ ἐν τῇ γῇ. καὶ τινὰ μὲν ἐν ῥῖς διῴδηροις φυτεύονται, ὡς τὰ ἐγκεντριζόμενα. ἔσι δὲ βελτίων ὁ ἐγκεντρισμὸς, ὁμοίων εἰς ὅμοια. ἔσι δὲ καὶ ἀναλογία ἄλλη τις, ἀπ' ἧς ἀρίστως συμβαίνουσι τὰ ἀνόμοια. ὡς αἱ μηλέαι μετὰ ῥῶ ὀχνῶν. ἐν δὲ τοῖς ὁμοίοις, ὡς συκῆ ἐν συκῇ, καὶ ἀμπελ ἐν ἀμπέλῳ, καὶ ἀμυγδαλὴ ἐν ἀμυγδαλῇ. ἔσι δὲ καὶ ἄλλ ἐμφυλισμὸς ἐν ἄλλοις διαφόροις γένεσιν, ὡς ἀρτεμισία εἰς ἀγείαν ἀρτεμισίαν, καὶ μαλίκλαι εἰς ἀγειέλαιον, καὶ ἡ μορέα, εἰ πολλὰ ἐνδοιτο. ῥῶ δένδρων πάλιν τὰ ἄγεια, καὶ ἀκπῖα, καὶ ταῦ φυτοῦ, οὐ πολλαχοῦ ἀνέρμασιν ὁμοίου ῥῶ ἀνέρματι, ἀφ' οὗ αὐξφύηκασον. τινὰ γὰρ ἱερέπουσα ἀνέρματα ποιοῦσι, τινὰ χέρου. καὶ ἐκ ἐνων μακρῶν ἀῤῥμάτων μακρὰ δένδρα πολλαχοῦσιν, ὡς τὰ ἀφ' ἀμυγδαλῆς πικρᾶς, καὶ ῥοιᾶς ὀξώδους. τινῶν δένδρων πάλιν ἀνέρμα, ἀὖ ἀδρὰς γένηται, ἐκλέπει τὸ γγνέσθαι μακρὰ αὐτὰ, ὡς αἱ ταῦκαι, μακὶ οἱ φοίνικες. οὐ πολέρχονται δὲ ῥᾳδίως ἐκ ἀνέρματος μακροῦ μακρὰ δένδρα, οὐδὲ ἐκ ἀνέρματος ἀγαθοῦ μακὰ δένδρα. τὸ δὲ ἐκ πυνῆρου γγνέσθαι ἀγαθὸν, καὶ τὸ φλοιῶδες, γὴ τοῖς ζώοις πολλαχοῦ εὑρίσκεται. πάλιν δένδρου τὸ ἔχον σκληρὸν λίαν τὸ φλοιὸν, σέβρον ἀκραιβίσαται. ἐὰν δὲ χιδῶ ἢ ῥίζα αὐτοῦ, καὶ τῇ χισμῇ λίθος ἐμβληθῇ, δύφορον γίνεται. γὴ δὲ τοῖς φοίνιξιν αὖ φύλλα, ἢ ψιῶδες, ἢ φλοιὸς τοῦ ἀῤῥένος φοίνικος, ἢ φύλλης τοῦ θήλεως σωτεθέη, ἵνα τως σωαφθῶσι, ταχέως πεπαίνονται οἱ καρποί. λωλύεται δὲ καὶ ἡ πῆωσις αὐτῶν. διακρίνεται δὲ ὁ ἀῤῥὴν ἀπὸ τοῦ θήλεος, ὅτι ῥώτως βλασάνουσι τὰ φύτου φύλλα, ἃ εἰσὶ παρὰ τὰ τοῦ θήλεος σμικρότερα, ἀλλὰ καὶ διὰ ἢ δύωδίας. ἀλλαχῆ δὲ ἐκ τινος τούτων, ἢ ἐκ πάντων συμβαίνει. τυχὸν δὲ καὶ οὕτως ἐκ ἢ δύωδίας τοῦ ἀῤῥένος ἐπαγαγκὲ ὁ ἄνεμος πρὸς τὸν θήλεα, πεπαίνονται καὶ οὕτως οἱ καρποί. ὥσπερ ὁπόταν τὰ φύλλα τοῦ ἀῤῥένος τοῦ θήλει ἀπαωρῶνται. συκὰ ὡσαύτως ἄγειαι εἰς τὴν γλῶ ἀβλαπτοῦσαι, συμβάλλονται τὰ πολλὰ τὰς ἀκπαίας συκᾶς. τὰ βαλάνεια τὰς ἐλαίας συμβαλλουσιν, ὅταν ὁμοῦ φυτόσυνται. πάλιν ῥῶ φυτῶν τινὰ μεταλλαγέντα εἰς ἄλλο εἶδος, ὡς ἡ καρύα, ὅταν γκράσῃ. λέγουσι πάλιν, ὡς ἡ καλαμίνθη μεταβάλλεται εἰς ἡδύοσμον. καὶ τὸ τραγόριον δὲ τυμβρεν, καὶ φυτόυθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τυχόν, ἔσαι σισύμβριον. φασὶ πάλιν, ὡς ὁ σῖτος καὶ τὸ λίνον μεταβάλλονται εἰς ἕτερον εἶδος. βελένιον δὲ τὸ σκληκτηριῶδες, τὸ † γγνόμενον γὴ τῇ πρόσῤῥιζι, μεταφυτεύόμενον γὴ αὐγύπῳ, ἢ γὴ παλαισίνῃ, γίνεται βρώσιμος. ὡσαύτως ἀμυγδαλὴ, καὶ ῥοιὰ, μεταβάλλονται ἀπὸ ἢ ἰδιότητος ἀκαίας, σφὰ γεωπονίαν εἰς τὸ χρηστότερον. ἀλλ' αἱ ῥοιαὶ μὲν, χοιρεῖον πόπυον ἐμβεβλημένης τῆς ῥίζαις, ἢ σὺ ὕδατος ψυχροῦ καὶ γλυκέος ποτιζόμεναι, βελτιοῦται. ἀμυγδαλαὶ δὲ ἅπλῳ ἐμπεγυμένων αὐτὰς, καὶ ὁμέως σφὰ πολλοῦ μακροῦ γὴ τεῦθεν ἐκβαλομένης βελτιοῦται. πολλὰ δὲ φυτὰ ἄγεια σφὰ ταύτης ἢ πεπτεύησεως γίνονται ἀκπαῖα. τόπος δὲ ἢ γεωπονία, σφόδρα τούτοις συμβάλλονται. καὶ μᾶλλον ὁ τοῦ ἔτους καιρὸς, οὗ χρῆζουσι μᾶλλον οἱ φυτόυται. πάλιν ῥῶ φυτῶν τὰ πλείονα φυτόυονται γὴ ἔαρι, ὀλίγα γὴ χειμῶνι καὶ φθινοπώρῳ. ἢ ὀλίγιστα γὴ θέρει, μετὰ τὴν ἀνατολὴν τῶ ἀμυαλέρου. γὴ ὀλίγοις δὲ τόποις γίνεται ἡ τοιαύτη φυτεία. καὶ οὐδέ ποτε γίνεται, εἰ μὴ ἀραιῶς γὴ τῇ ῥώμῃ κατὰ τὴν δέ τὴν ὥραν. γὴ αὐγύπῳ δὲ οὐ γίνεται ἡ φυτεία, εἰ μὴ ἅπαξ τῶ γνιαυτοῦ. πάλιν τινὰ ῥῶ φυτῶν ἐκ ῥῶ οἰκείων ῥιζῶν φύλλα προβάλλονται, τινὰ ἐκ τῶν οἰκείων κόμεων, ἢ ἐκ ῥῶ οἰκείων ξύλων. καὶ τινὰ μὲν πλησίον γῆς, τινὰ δέ πόῤῥω, τινὰ γὴ μέσῳ. καὶ τινὰ μὲν ἅπαξ τ' γνιαυτ καρποφοροῦσι, τινὰ δὲ πλάκις. ἀλλ' οὐ πεπαίνονται οἱ καρποὶ, ἀκμάζουσι δὲ ὡμοί. καὶ τινὰ δένδρα εἰσὶν ὄζφορα σφὰ πολλῶν χρόνων, ὡς αἱ συκαί. τινὰ γὴ ἐνὶ καρποφοροῦσιν ἔτει, γὴ δὲ τῷ ἑτόρῳ ἀνακτῶνται ἑαυτὰς, ὡς αἱ ἐλαῖαι πολλοὺς πλάδους προβαλλόμεναι, οἷς καὶ πεδικαλύπτονται. καὶ τινὰ μὲν ῥῶ φυτῶν σύφορώτερα εἰσὶν γὴ ὑπὸρα· τινὰ δὲ ἐκ τοῦ γναντίου, μᾶλλον καρποφοροῦσιν γὴ νεότητι, ὡς ἀμυγδαλαὶ, καὶ ὄχναι, καὶ αἴγειροι. ἡ σφορὰ δὲ ῥῶ φυτῶν ῥῶ ἀγείας, ἢ ῥῶ καταίων, σφὰ κρίνεται δ' ἀῤῥένων καὶ θηλέων, ὁπόταν ἕκασον αὐῥῶ γνωσθῇ σφὰ ῥῶ διωμάτων ῥῶ εὐεισκομένων γὴ αὐτοῖς. ὅτι τὸ μὲν ἀῤῥεν ὄζει πυκνότερον, σκληρότερον, καὶ πολυκλινώτερον, ἧττον ὑγρὸν, καὶ τεχύτερον εἰς πέπανσιν, ἢ φύλλα ἔχον διαφορα, καὶ παραφυάδας. τὸ δὲ θῆλυ, ἐπέλαττον ἔχει ταῦτα. δ' ἔτινα ὅταν κατανοήσωμεν ταῦτα, πάλιν σοχάσασθαι, πῶς ἂν γνοίημεν τὰ διένδρα καθ' αὐτὰ, καὶ τὰ γένη καθ' αὐτά. καὶ πόθι ῥῶ βοτανῶν ὡσαύτως, πῶς ἂν κατανοήσωμεν, ἃ ἔμπροσθεν οἱ παλαιοί. πῶς, ἐὰν ὠμελῶς σκοπήσωμεν τὰς βίβλους αὐτῶν, ἃς ἔγραψαν, καὶ διωρθώκμεν διόρθωσιν ὀῤῥον γὰρ μυελὸν ἐρεύνη σωσπικῆ, καὶ γνωρίσαι βοτάνας τὰς ἐλαιώδεις, καὶ βοτάνας τὰς ἄπερμα μόνον ἐχούσας, καὶ τὰς βοηθῶν χορηγούσας, ἢ τὰς ἰατρικὰς, ἢ τὰς φθορο-

γγνώμενον

V. ὁ νίνος ει ἐλαίνος
† Αριστοτ. V

ποιοῦς. ὡσαύτως καὶ τὰ δένδρα μετὰ τῶν βοτανῶν. πρὸς δὲ τὸ μαθεῖν, καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν, ὀφείλομεν ζητῆσαι τὴν γένεσιν τούτων, πῶς τινὰ μὲν γεννῶντ' ἐν τισι τόποις, ἐν ἄλλοις δ' οὔ. ἔτι δὲ καὶ τὰς φυτείας αὐτῶν, καὶ τὰς ῥίζας, καὶ τὰς διαφορὰς τῶν χυλῶν, καὶ τῶν ὄγμων, καὶ τοῦ γαλακτος, καὶ τοῦ κόμεως, καὶ τῆς χρηστότητα, καὶ τὴν κακίαν ἑκάστων, καὶ τὰς διαμονάς· πῶς τινῶν μὲν διαμένουσιν οἱ καρποὶ, τινῶν δ' οὔ. καὶ δι' ἣν αἰτίαν τινῶν μὲν σήπονται συντόμως, τινῶν δὲ βραδέως, ἐρεωνῆσαί τε καὶ τὰς ἰδιότητας τῶν φυτῶν, καὶ μᾶλλον τῶν ῥιζῶν. καὶ πῶς τινῶν μὲν καρποὶ μαλθάσσονται, τινῶν δ' οὔ. καὶ πῶς τινὲς ἀφροδίτην προκαλοῦντ', τινὲς δὲ ὕπνον, τινὲς δὲ καὶ διαφθείρουσι· καὶ πολλὰς ἄλλας διαφοράς. καὶ πῶς τινῶν μὲν οἱ καρποὶ ποιοῦσι γάλα, τινῶν δ' οὔ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

Τὸ ΔΕΝΔΡΟΝ τρεῖς ἔχει δυνάμεις, πρώτην ἐκ τοῦ γένους τῆς γῆς, δευτέραν ἐκ τοῦ γένους τοῦ ὕδατος, τρίτην ἐκ τοῦ γένους τοῦ πυρός. ἀπὸ τῆς γῆς γὰρ ἐστὶν ἡ ἔκφυσις τῆς βοτάνης, ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἡ σύμπηξις, ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἡ ἕνωσις τῆς συμπήξεως τοῦ φυτοῦ. βλέπομεν δὲ πολλὰ τούτων, καὶ ἐν τοῖς ὀστρακώδεσιν. εἰσὶ γὰρ ἐν τούτοις τρία· πηλὸς, ἐξ οὗ γίνεται πλίνθος ὀστρακώδης· δεύτερον ὕδωρ, ὅπερ ἐστὶ τὸ στερροῦν τὰ ὀστρακώδη· τρίτον, τὸ πῦρ, τὸ συνάγον τὰ μέρη αὐτοῦ, ἐστ' ἂν πληρωθείη δι' αὐτοῦ ἡ τούτου γένεσις. ἡ φανέρωσις γοῦν ὅλης τῆς ἑνώσεως τούτων, ἀπὸ τοῦ πυρός ἐστιν, ὅτι ἀραιότης ἔνεστι τοῖς ὀστρακώδεσι, κατὰ τὰ ἴδια μέρη. καὶ ὁπόταν μίξῃ ταῦτα τὸ πῦρ, τελειοῦται ἡ ὕλη τοῦ ὑγροῦ, καὶ συγκολλῶντ' τὰ μέρη τοῦ πηλοῦ, προέρχεταί τε ξηρότης ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ὑγροῦ. καὶ διὰ τὴν ὠμικράτειαν ἕπετ' πέψις ἐν παντὶ ζώῳ, καὶ φυτῷ, καὶ μετάλλοις. πέψις γὰρ ἐστιν, ὅπου ὑγρότης καὶ θερμότης ἰδίως πέρατι ἀκολουθεῖ. ἔστι δὲ ὦν, ἐν τῇ πέψει τοῦ λίθου καὶ τῶν μετάλλων ἐκφανές. ἐν τῷ ζώῳ δὲ καὶ τῷ φυτῷ, οὐχ οὕτως. ὅτι τούτων τὰ μέρη, οὐκ εἰσὶ συμπεπηγότα εἰς ἕν, ὡς τοῖς λίθοις, καὶ ὅτι ἐκ τούτων καταῤῥοή τις προβαίνει. ἐκ δὲ τῶν λίθων καὶ τῶν μετάλλων, οὐκ ἔξεισι καταῤῥοή, ἢ τὶς ἱδρώς. τὰ γὰρ μέρη αὐτοῦ, οὐκ εἰσὶν ἀραιὰ, κἀντεῦθεν οὐδέ τινα ἀπ' αὐτοῦ ἐξέρχοντ', ὡς ἀπὸ τοῦ ζώου καὶ τοῦ φυτοῦ περιττώματα. οὐδὲ γίνεται ἔξοδός τις ἄλλη ἀπὸ τῆς ἀραιότητος. ἐν ᾧ γὰρ ἀραιότης οὐκ ἔστιν, ἀπ' αὐτοῦ παντελῶς οὐδέν τι ἐξέρχεται. διὰ ὦν στερεὸν ἐστιν, εἰς ὃ αὐξάνεσθαί τι οὐ πέφυκε. καὶ γὰρ τὸ αὐξάνεσθαι πεφυκὸς, δεῖ τε τόπου, ἐν ᾧ ἂν πλατυνθείη, καὶ πρατωθείη. λίθοι δὲ, καὶ ὄστρακα, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀεὶ εἰσὶν ἐν ταυτῷ, οὔτε αὐξάνουσιν, οὔτε ἐκτείνονται. πάλιν τοῖς φυτοῖς δευτέρῳ τρόπῳ ἔνεστι κίνησις, ἔνεστι καὶ ἐφέλκυσις, ἥ τις ἐστὶ δύναμις ἐκ τῆς γῆς, ἐφελκομένη τὸ ὑγρόν. ἔστι τε τῇ ἐφελκύσει κίνησις, ἥ τις ἔρχεται εἰς τόπον, καὶ τελειοῦταί πως ἡ πέψις. καὶ διὰ ὦν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ μικραὶ βοτάναι μιᾷ ὥρᾳ μιᾶς ἡμέρας γεννῶνται. οὐκ ἔστι δὲ ὦν καὶ ἐν τοῖς ζώοις. ἡ γὰρ ὕλη ἐν τοῖς ζώοις ἐστὶ, καθ' ἑαυτὴν, καὶ διηρημένη. οὐκ ἔστι δὲ οὐδὲ ἡ πέψις, εἰ μὴ ἐν χρήσει μαλιστα καὶ αὕτη. ἡ ὕλη δὲ τοῦ φυτοῦ, τούτῳ ἐστὶ πλησίον. καὶ διὰ ὦν ὀξυτέρα ἐστὶν ἡ τούτου γένεσις. γεννᾶται δὲ καὶ αὐξάνει, καὶ ὅπερ μᾶλλον ἐστὶ τὶ λεπτὸν ἐν αὐτῷ, περὶ τὸ πυκνόν. τὸ γὰρ πυκνὸν, πολυτρόπων δεῖτ' δυνάμεων, διά τε τὴν διαφορὰν τοῦ ἰδίου σχήματος, καὶ διὰ τὸ μῆκος τῶν μερῶν αὐτοῦ πρὸς ἄλληλα. κἀντεῦθεν ὀξυτέρα καὶ φυτοῦ γένεσις, διὰ τὴν λεπτότητα ἑτέρου πρὸς ἕτερον, καὶ ταχυτέρα ἡ τελείωσις. τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ, ὡς ὦν τὸ πλεῖστον εἰσὶν ἀραιὰ, ὅτι ἡ θερμότης αὐτοῦ τῆς ὑγρότητα πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ φυτοῦ ἐφέλκετ', διασπείρεταί τε ἡ ὕλη ἡ θρεπτικὴ εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ. ὃ δὲ περιττεύει, ἐκχεῖτ'. ὥσπερ δὴ ἐν τοῖς βαλανείοις ἡ θερμότης τῆς ὑγρότητα ἐφέλκετ', καὶ ταύτην εἰς ἀτμίδα μεταστρέφει, αὕτη δὴ κουφιζομένη ὁπόταν περιττεύσῃ, μεταβάλλετ' εἰς σταγόνας, οὕτως καὶ ἐν τοῖς ζώοις, καὶ ἐν τοῖς φυτοῖς, τὰ περιττώματα ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τοῦ κατωτέρων ὦν τὰ ἀνώτερα, καὶ καταβαίνουσιν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων ὦν τὰ κατώτερα. τοιουτοτρόπως δὴ καὶ οἱ ποταμοὶ, οἱ ὑπὸ τῆς γῆς, γεννῶντ' ἀπὸ τοῦ ὀρέων. ὕλη γὰρ αὐτοῦ εἰσιν οἱ ὑετοί,

ὑετοί. καὶ ὅταν πληθυνθῶσι τὰ ὕδατα, καὶ στενοχωρῶνται ἐν τὸς, γίνεται ἐκ τούτων ἀτμὶς περιττή, ἥτις διὰ τὸν ἐν τὸς συμπισμὸν σχίζει τὴν γῆν. καὶ οὕτω φαίνονται πηγαὶ καὶ ποταμοὶ, οἱ πρότερον μὴ φαινόμενοι, ἀλλ' ἐγκεκρυμμένοι τυγχάνοντες. ἐκτεθήκαμεν δὲ αἰτίας περὶ τῆς γενέσεως τῶν πηγῶν καὶ τῶν ποταμῶν, ἐν τῷ ἡμετέρῳ βιβλίῳ τῷ περὶ μετεώρων, ἐν ᾧ εἴπομεν καὶ περὶ σεισμῶν, ὅτι πολλάκις δεικνύουσιν οὗτοι πηγὰς καὶ ποταμοὺς, οἳ πρότερον οὐκ ἐφαίνοντο· οἷον, ὅτι σχίζεται ἡ γῆ ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως. πολλάκις δὲ εὑρίσκομεν, ὅτι καὶ πηγαὶ καὶ ποταμοὶ συζεύγνυνται, ὅτε γίνεται σεισμός. ὦν δὲ τῷ φυτῷ οὐ συμβαίνει, ὅτι ἀὴρ ἐν τῇ ἀραιότητι τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐστι. καὶ ὦν δὲ πάλιν σημεῖον, ὅτι σεισμὸς οὐδὲ ἐν τοῖς τόποις τοῖς ψαμμώδεσι πέφυκε γίνεσθαι, ἀλλ' ἐν τόποις πυκνοῖς καὶ σκληροῖς, ὁποῖοι εἰσὶν οἱ τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ὀρέων. καὶ γὰρ συμβαίνει σεισμὸς ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ὅτι τὸ ὕδωρ ἐστὶ στερρὸν, καὶ οἱ λίθοι στερροί. τῇ φύσει δὲ τοῦ ἀέρος τοῦ θερμοῦ καὶ ξηροῦ, ἔνεστι τὸ ἀναβαίνειν ἐκ τῆς κουφότητος. ὅτε γοῦν συνέλθωσι τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ κατακυριεύωσι, συνωθοῦσι τὸν τόπον, καὶ ἐντεῦθεν ἐξέρχεται ἀπ' αὐτοῦ βιαία ἀναθυμίασις. ἐὰν δὲ ὁ τόπος ἦν ἀραιὸς, οὐκ ἂν ἐξήρχετο οὕτως, ἀλλ' ὡς ὦν τῆς ψάμμου συμβαίνει. ἐξέρχεται γὰρ καὶ ἐντεῦθεν ἀναθυμίασις, ἀλλὰ κατὰ βραχύ. καὶ διὰ ὦν οὐ γίνεται σεισμός. ἁπλῶς οὖν καὶ ἐν τοῖς στερεοῖς πᾶσι ὦν οὐ συμβαίνει. λέγω, τὸ κατὰ βραχὺ τὸν ἀέρα ἐξέρχεσθαι. συναγόμενα γὰρ τὰ μέρη τούτου, δύνανται τὴν γῆν σχίζειν. καὶ ὦν ἐστὶν αἰτία τοῦ σεισμοῦ, ἐν σώμασι στερεοῖς. ἐν τοῖς μέρεσι δὲ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων, σεισμὸς οὐ γίνεται, ἀλλ' ἐν ἄλλοις πᾶσι καὶ πλειστάκις, ἔν τε τοῖς ὀστρακώδεσι, καὶ ἐν ὑέλῳ, καὶ λοιποῖς μετάλλοις. ἐν ᾧ γὰρ σώματι ἐστὶ πολλὴ ἀραιότης, ἔνθα καὶ τὴν ἀναθυμίασιν ἀναβαίνειν. ὑποκουφίζει γὰρ αὐτῆς ὁ ἀὴρ. καὶ συχνάκις ὦν βλέπομεν, ὅταν βάλλωμεν χρυσὸν εἰς τὸ ὕδωρ, ἢ ἄλλο τι βαρὺ, καὶ παραυτίκα βυθίζεται. καὶ πάλιν, ὅταν βάλλωμεν ξύλον ἀραιὸν, ἢ βραχὺ, καὶ ὠμὸν πλέει, καὶ οὐ βυθίζεται. ὅθεν οὐ διὰ τὰ φύλλα, οὐ καταδύεται τὸ καταδυόμενον πολλάκις ξύλον, οὐδὲ διὰ τὸ ὑποκείμενον τὸ βαρὺ, ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν ἐστὶ στερρὸν καὶ πυκνὸν, τὸ δὲ ἀραιόν. τὸ δὲ ἀραιὸν, παντάπαν οὐ βυθίζεται. ἔβενος δὲ, καὶ τὰ αὐτῷ παραπλήσια βυθίζεται, ὅτι μικρὰ ἐστὶν ἐν τούτοις ἡ ἀραιότης. καὶ οὐδὲ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἀὴρ ὁ δυνάμενος ταῦτα κουφίσαι. καταδύονται δὲ, ὅτι τὰ μέρη αὐτῶν λίαν εἰσὶ πυκνὰ, καὶ στερρά. πᾶν δὲ ἔλαιον, καὶ πάντα τὰ φύλλα, τοῦ ὕδατος ὑπερνήχονται. καὶ ὦν ἤδη ἀποδεικνύομεν. ἔγνωμεν γὰρ, ὅτι ἐν τούτοις ἐστὶν ὑγρότης καὶ θερμότης. καὶ ἔθος τοῦ ὑγροῦ ἐστι τοῖς τοῦ ὕδατος μέρεσι συναπτεσθαι. ἡ δὲ θερμότης ποιεῖ, ἀναγεσθαι τὸ ὑγρὸν, καθὼς παρέπεται ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἀέρος. ἔθος δὲ καὶ τοῦ ὕδατος, τὸ κουφίζειν πάντα πρὸς τὴν ἰδίαν ὠμοφάνειαν. ἔθος τῆς τοῦ ἀέρος ὠμοφανείας, ὥστε ποιεῖν αὐτὸν ἀνέρχεσθαι. τὴν δὲ ὠμοφάνειαν αὐτοῦ, οὐχ ὑπερβαίνει τὸ ὕδωρ. ἡ γὰρ ὅλη ὠμοφάνεια αὐτοῦ μία ἐστὶ μετὰ τῆς τοῦ ἀέρος. καὶ διὰ ὦν ἄνεισι καὶ τὸ ἔλαιον, ὑπεράνω τοῦ ὕδατος. εἰσὶ δὲ καὶ τινὸς λίθοι, οἱ τοῦ ὕδατος ὑπερνήχονται, διὰ τὸ κενὸν μόνον τὸ ἐν τούτοις μεῖζον ὂν τῶν ἐν αὐτοῖς μερῶν, καὶ διὰ τὸ τὸν τόπον τοῦ ἀέρος μεῖζον εἶναι τοῦ τόπου τοῦ σώματος τῆς γῆς. φύσις γὰρ ἐστὶ τοῦ ὕδατος, ὑπεράνω βαίνειν τῆς γῆς. τοῦ δὲ ἀέρος, τὸ ὑπεράνω βαίνειν τοῦ ὕδατος. ἡ τοῦ ἀέρος τοίνυν φύσις, τοῦ ἐγκλειομένου τῷ λίθῳ, ἀναβαίνει ἐπάνω τοῦ ὕδατος, καὶ τῷ ὅλῳ ἀέρι συνάπτεται. καὶ γὰρ ἕκαστον, τὸ οἰκεῖον ὅμοιον ἐφέλκεται, καὶ συνακολουθεῖ ἡ φύσις τοῦ μέρους τῷ ὅλῳ, ᾧ συζεύγνυται. εἰ τοίνυν ἔσται τὶς ῥαχία κούφη, τὸ μὲν ἥμισυ αὐτῆς καταδύσετ' ἐν ὕδασι. τὸ δὲ λοιπὸν ὑπερνήξεται, ὅτι μεῖζον ἐν αὐτῷ ὁ ἀὴρ τοῦ λοιποῦ σώματος τοῦ λίθου. διὰ ὦν πάντα τὰ δένδρα βαρύτερα εἰσὶ τῶν τοιούτων λίθων. οἱ ἐν τοῖς ὕδασι δὲ λίθοι, γίνονται ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν ὑδάτων, τῆς ἰσχυρᾶς. γίνεται γὰρ πρῶτον ἀφρὸς, εἶτα συμπήγνυται οὗτος, οἷα γάλακτι λιπαρόν. καὶ ὅτε τὸ ὕδωρ τῇ ψάμμῳ προστρίβετ', συναθροίζει ἡ ψάμμος τὴν λιπότητά πως τοῦ ἀφροῦ, ξηραίνει τε αὐτὴν ἡ ξηρότης τῆς θαλάσσης μετὰ περιττῆς τῆς ἁλυκότητος. καὶ οὕτω συνάγοντ' τὰ μέρη τῆς ψάμμου, καὶ τῷ ὠμήκει τοῦ χρόνου γίνονται λίθοι. ἡ δήλωσις δὲ, ὅτι ἡ θάλασσα ποιεῖ καθ' ἑαυτὴν ψάμμον. οὕτως ἐστὶν, ἁπᾶσα γῆ, οὐκ ἔστι γλυκεῖα. ὅτε γοῦν στῇ ἐν αὐτῇ τι ὕδωρ, κωλύεται ὁ ἀὴρ ἀλλοιῶσαι αὐτό. εἰ δὲ χρονίζοντος τῷ τόπῳ τοῦ ἐμπεριειλημμένου ὕδατος, ἐπεὶ οὐ δύνατ' ὦν πα-

ρομοιῶσαι γὰρ αὐτῷ ὁ ἀὴρ. λυειδύουσι γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι τὰ μέρη τὰ γεώδη, ἃ εἰσὶ
ἅλυκα. ἀναγκαῖον πλέον θερμανθέντα καταξηρανθῆναι, καὶ ἅμφω ποιῆσαι πηλὸν ἔμφυτον. ὅτι δὲ οὐ λιώατα γῆ ἐστὶ τὰ ὕδατα γλυκέα, δῆλον ἐκ τούτων ἡ ξηρότης
ἡ γῆς, καὶ ἡ μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς, ἢ πλησίον αὐτῆς ποιεῖ, καὶ ἐναντίον ἀλλοιοῦται. σκληρύνουσα δὲ ἡ σκληρότης ἡ γῆς κατὰ τὴν λιώαμιν ἡ συμπήξεως αὐτῆς, τῷ ἀποθασιν τοῦ ὕδατος διαιρεῖ, τὸν πηλὸν εἰς ἴδια μέρη σμικρά. καὶ διὰ τοῦτο γίνεται ἡ γῆ ἡ θαλαττία πλησιάζουσα ψαμμώδης. οὕτως καὶ αἱ πετρίδες, αἷς πηδὺ οὐκ ἔχουσιν ὅπορ αὖ πηδικαλύψῃ αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου, εἰσί τε καὶ μεταπαιτμύιαι ἀπὸ ὕδατος γλυκέος. ξηραίνει γὰρ ὁ ἥλιος τὰ μέρη ἡ ὑγρότατος ἡ γλυκέως. ἀχμύνει δέ, ὁ δὴ ἐκ τοῦ γένους ἡ γῆς. καὶ διότι γὰ διατρίβει ὁ ὅλος γὰ πύτῳ τῷ τόπῳ τῷ ἀπηδικαλύπτῳ, διαχωρίζουσα τὰ μέρη τοῦ πηλοῦ, καὶ γίνεται γὰ τότε ψαμμος. ὅτι δὲ σημεῖον ὅτι, ὅτι γὰ τοιούτῳ τόπῳ βαθὺ κοιλαίνομεν, καὶ εὑρίσκομεν πηλὸν ἔμφυτον. καὶ ἔστι οὗτος ῥίζα ψαμμου. καὶ οὐ γίνεται ψαμμος, ἐὰ μὴ κατὰ συμβεβηκός. συμβαίνει δὲ ὅτι, ὅτι ἔστι διατριβὴ ἡ λιμήσεως τοῦ ἡλίου, ὡς ἔφημεν, καὶ μακαρισμὸς τοῦ ὕδατος γλυκέος. τοιουτοτρόπως νοητέον καὶ πρὸς ἡ ἁλμυρότητος τῶν ὑδάτων ἡ θαλάσσης. ἡ ῥίζα μὲν γὰρ πάντων ἐστὶν ὑδάτων, ὅτι γλυκέα. καὶ οὐκ ἄλλως συμβαίνει αὐτῇ ἁλμυρότης, εἰ μὴ κατὰ τὸν τρόπον τὸν λεχθέντα. καὶ ὅτι σημεῖον ὅτι, ὅτι ἡ γῆ μὲν ὅτι ὑποκάτω τοῦ ὕδατος, τὸ δὲ ὕδωρ ὑποβραίνω ὀξ αὐλγκης καὶ φυσικῶς. μαλλον δὲ καὶ μᾶλλον συμβέβηκε τοῦ ὕδατι τὸ εἶναι στοιχεῖω, παρὸ τὴ γῆ. ἐφρόνησαν δέ τινων στοιχεῖων εἶναι τὸ πάντων τῶν ὑδάτων πλεῖστον. πλεῖστον δέ ὅτι τὸ ὕδωρ ἡ θαλάσσης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ στοιχεῖον πάντων ἐκεῖθεν ἔστω ὕδατων. ἔστι δὲ τὸ ὕδωρ φυσικῶς ὑποβρέχον ἡ γῆς, καὶ λεπτότερος αὐτῆς. καὶ διὰ τοῦτο ἀπεδείξαμεν, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ πάντως κυφότερόν ὅτι τὸ γλυκὺ τοῦ ἁλμυροῦ. πλὴν λάθωμεν, καὶ ὡς ἐν παραδείγματι δύο σκάφη ἴσα, καὶ θῶμεν ἐν αὐτοῖς ὕδωρ γλυκύ, καὶ ὕδωρ ἁλμυρόν. μετὰ ταῦτα προσλάθωμεν ὠόν. θῶμεν δὲ τοῦτο ἐν τῷ ὕδατι τῷ γλυκεῖ, καὶ αὐτίκα καταδύσεται. μετὰ ταῦτα θῶμεν αὐτό, καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ἁλμυρῷ, καὶ ὑποβήξεται, καὶ ἀναβήσεται ἐπάνω τῶν μερῶν τοῦ τοιούτου ὕδατος. διότι τὰ μέρη τούτου, οὐ διαζύγνυνται, ὡς τὰ μέρη τοῦ ὕδατος τοῦ γλυκέος. ἐκείνου μὲν γὰρ τὰ μέρη οὐ δύνανται ὑπομένειν διὰ τὴν λεπτότητα, βαρος. τούτου δὲ διὰ τὴν παχύτητα. μένουσι. καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταδύεται τὸ ὠὸν τελεῖν αὐτοῦ, οὕτω φυσικῶς ἐν τῇ νεκρᾷ θαλάσσῃ, οὔτε καταδύεται ζῶον, οὔτε γέννᾶται. ἀναβαίνει γὰρ ἡ ξηρότης ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πάντι ὅπορ ὅτι πλησίον τοῦ χήματος ἡ γῆς. φαίνεται τίνων ἐντεῦθεν, ὅτι τὸ ὕδωρ τὸ παχὺ ὅτι ὑποκάτω τοῦ μὴ παχέος. τὸ γὰρ παχὺ, ἔστιν ἐκ τοῦ γένους ἡ γῆς. τὸ δὲ λεπτὸν καὶ ἀραιὸν, ἐκ τοῦ γένους τοῦ ἀέρος. καὶ διὰ τοῦτο ὑποβρέχει τὸ ὕδωρ τὸ γλυκύ, πάντων τῶν ὑδάτων, ἐκεῖνο γὰρ ὅτιν ὑπάρχει ἡ γῆς πορρώτερον. ἤδη τοιγαροῦν ἔγνωμεν, ὅτι τὸ ὕδωρ τὸ πορρώτατω ἡ γῆς, φυσικὸν ὅτι. καὶ τὸ γλυκύ, τοῦ θαλαττίου ὑποβεβήκαμεν. καὶ φυσικὸν τοῦτο εἶναι τὸ ἐμβιότι σημεῖον φανερόν, καὶ ἀναγκαῖον ἐγγύς. γέννᾶται δὲ τὰ ἅλας ἐν ἰσαμνίοις ὕδασιν, οἷς τὸ γλυκὺ γίνεται ἁλμυρόν. ὑποβραίνει δὲ ἡ ἁλμυρότης ἡ γῆς, ἐκείνου τῶν ἁλμυρότητα. ἀπομένει γὰρ ἐκείνη μὲν ἀὴρ ἐγκεκλεισμένος, ταύτη δ' οὔ. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο ἡ γῆς τὸ σῶμα, γλυκύτητος ἕνεκα κατὰ πάντα τρόπον μετέχον. εἰ καὶ τὸ γόνος τοῦτο ἐξ ὕδατος ἐστὶν, ὃ ἐξέρχεται ἐξ αὐτῆς ἡ γῆς, ὡς ἱδρώς. πῶς τούτοις ὀφείλομεν εἰδέναι, ὅτι καὶ αἱ Βοτάναι, καὶ τὰ εἴδη, οὐκ εἰσὶν εἰ μὴ ἐκ συμβέσεως, καὶ οὐκ ἐξ ὕλης ἁπλῆς. ἀλλ' ὥσπερ ἐστὶν ἡ ἁλυκότης ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἡ θαλάσσης, καὶ ἡ οὐσίας τῶν ψαμμων. αἱ αὐαθυμιάσεις γὰρ αὐαβαίνουσαι, ὅταν συμπαγῶσι, μιάνασι συμπολαβεῖν τὴν αἰτίαν τῆς τῶν Βοτανῶν ὑπάρξεως. καταπίπτει γὰρ ἀὴρ ἐντεῦθεν, καὶ περοίζει τὸν τόπον, καὶ πορέχοντα ἐξ αὐτοῦ διὰ διαφορᾶς τῶν ἀέρων, τὰ εἴδη τῶν σωμάτων. ὕλη δὲ αὐαγκαία ἐστὶ τὸ ὕδωρ, εἰ καὶ διαφορὰ ἔστιν ἐν τοῖς γένεσι τοῦ ὕδατος. τὸ γὰρ αὐθρόμενον οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ ὕδωρ γλυκύ. τὸ δὲ ἁλμυρὸν βαρύ ὅτι, καὶ οὐ σωαναιβαίνει τοῖς γλυκεῖ. τὸ ἦ

κεῖ. τὸ δὲ ὑποβραῦνον, ὅτι τὸ λεπτότερόν ὅτι τοῦ ὕδατος, ὃ δὴ αὖ ἐφελκυδείη ὑπὸ τοῦ ἀέρος, λεπύνεται, καὶ ἐπίπλεον αὐαβαίνει, ἰαντοῦθεν γίνονται πηγαὶ καὶ ποτομοὶ γῆ ὅτι ὄρεσι. ἡ εἰς πολὺ διατρέχουσι, ἡ σημεῖον τούτου ὅτι φλέγμα ἡ αἷμα τὸ αὐθρόμενον εἰς τὸν ἐγκέφαλον. ὥσπερ γὰρ τὶ ἐκ τῶν τροφῶν μετὰ ἡ αὐαθυμιάσεως αὐέρχεται, οὕτω καὶ εἰς ταῦτα τὰ ὕδατα. καὶ γὰρ ἰαί τι τοῦ ὕδατος τοῦ ἁλυκοῦ ἄν εἰσι μετ' ἐκείνου οὗ δῆλον ὅτι ἡ ῥευσις ἡ θρόμότης, εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἀέρος, ὃς ὅτιν ἀκριβῶς ὑποβραύνω πάντως γλυκέος ὕδατος καὶ ἁλμυροῦ. παράδειγμα δὲ τοῦ λόγου τούτου, εὑρήκαμεν πολλάκις γῆ τῆς Βαλανείοις. ὅταν γὰρ τὸ ὕδωρ τὸ ἁλμυρὸν καταλαβῇ θρόμότης, λεπύνῃ τὰ μέρη αὐτοῦ. αὐαβαίνει τε ἡ αὐαθυμίασις, ἡ τις ἰῶ γῆ τῷ εἰδάφει τῶν Βαλανείου, καὶ αὐαχωροῦσι τὰ πυκνὰ μέρη ἡ ἁλυκότητος, μετὰ τῶν ὑγροῦ τῶν φυσικοῦ, οὐδὲ γὰρ εἰσὶν ἐκ τοῦ γένους τοῦ ἀέρος, ἵνα ἀκολουθήσωσι τῇ αὐαθυμιάσει, ἡ τις μία μετὰ τῶν ἄλλων προχωρεῖ ἄνω. ὅταν γοῦν προχωρήσωσι πολλαὶ, διατανίζεται ὁ ὄροφος. ἰαυτοῦθεν σωαγέται, ἡ συμπήγνυται, καὶ ὥσπερ φέι, καὶ διατρέφει, καὶ διάτω σαλῇ ὁ ὕδωρ τὸ γλυκύ. καὶ οὗτος γὰ πᾶσι τοῖς Βαλανείοις τοῖς ἁλμυροῖς ὅτιν ὕδωρ γλυκύ. αἱ τοίνων Βοτάναι, αἱ φυόμεναι γὰ τοῖς ὕδασι τοῖς ἁλυκοῖς, οὐκ ὀφέλουσιν ἔχειν πληθυσμόν, διὰ τὴν ξηρότητα. καὶ γὰρ ὁ φυτὸν λύσεται, ὕλης λέγω, καὶ τόπου, τῇ ἰδίᾳ φύσει ἁρμοζόντων. ὅταν γοῦν τὰ τοιαῦτα λύσῃ παρῶσιν ὁμοῦ, πολὺ πῆ τὸ φυτόν. ὅταν δὲ εὕρωμεν ὕλην πορρωτάτω ἡ εὐκρασίας, ἐπικρυπῆς ὅτιν. ἐμπολὺν γὰρ ὅτι τῷ εἶναι, τὸ γὰ τοπῷ εἶναι μὴ δύναται ἔτι κοινῶς οὐκ εὐσέσκομεν φυτὸν γὰ χιόνι. πλὴν βλέπομεν φυτὸν ποτε φανόμενον γὰ αὐτῇ, καὶ ἴνα ζῷα, ἐξαρέτως ἐλμινθας. οὗτοι γὰρ γεννῶνται γὰ τῇ χιόνι, καὶ φλόμοι, καὶ πᾶσαι Βοτάναι πικραί. ἀλλ' ἡ χιὼν, οὐ ζητεῖ τὸ προχωρεῖν ὧδὶ τότῳ, ἀν μὴ καὶ συζυγίκη τις αὐτὰ γὰ αὐτῇ. καὶ αὖται ὅτιν, ὅτι ἡ χιὼν διατρέχεται ποτε ὁμοίᾳ διαπνῷ, συμπήγνυσί τε τούτῳ ἄνεμος, καὶ συσφίγγει ἀὴρ. πλὴν γίνεται καὶ ἀραιότης τις γῆ τοῖς μέρεσιν αὐτοῖς. διατέχεται γὰρ γὰ τούτοις θρόμόν τι μέρος ἀέρος, μένει δὲ αὐτὸ καὶ ὕδωρ σεσημμένον. ὅταν γοῦν ὁ ἀὴρ ὁ ἐγκεκλεισμένος πλέονος γένηται πλατύσεως, καὶ ὁ ἥλιος παρουσιάσηται, ἀπερρήγνυται ὁ ἀὴρ ὁ συμπολιθεὶς γῆ τῇ χιόνι, καὶ φαίνεται ἡ ὑγρότης ἡ σεσημμένη, ἥ τις καὶ συμπήγνυται μετὰ ἡ θρόμότητος τοῦ ἡλίου. καὶ οὕτω φύονταί τινες Βοτάναι. ἐὰν δὲ ὁ τόπος πηδικεκαλυμμένος, οὐ γίνονται γὰ αὐτῷ Βοτάναι, ἡ ἀλλ' ἄνθη φύλλων. ἀπεχώρησε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ ἡ σύκρασία ἡ γῆς, ἡ ὁμογενὴς αὐτῇ. ὅθεν ἄνθη καὶ φύλλα γὰ Βοτάναις σμικρᾶς μεμιγμένα εὑρίσκονται γὰ τόποις ἀκεραμένοις καθαρῶς, διὰ ἀέρος ἡ ὕδατος. γὰ ἑτέροις δὲ μὴ ριούτοις, παιάνια εἰσὶ τὰ ἄνθη, καὶ τὰ φύλλα τῶν φυτῶν τῶν συμβαινόντων γὰ τῇ χιόνι. ὁμοίως καὶ γὰ τόποις πολλοῖς ἁλμυροῖς ἡ ξηροῖς, ὡς πλεῖστον, οὐ φαίνεται φυτόν. οὗτοι γὰρ οἱ τόποι, πόῤῥω εἰσὶν εὐκρασίας. ἐλαπονῆται γὰρ ἡ γῆ, δι' ἧς μακρὰν εἰσὶν ὑγρότης καὶ θρόμότης, ἅπερ εἰσὶν διὰ γλυκέος ὕδατος. γίνεται δέ ποτε ἡ γλυκερὰ γῆ, νεκρά. καὶ τότε οὐ γέννωνται γὰ αὐτῇ ὀξέως Βοτάναι. γὰ τόποις δὲ θρομοῖς, ὅπου ἔστιν ὕδωρ γλυκὺ, καὶ θρόμότης πολλὴ, πόφθαίνει πίψις ἐκ τῶν δύο μερῶν, ἐκ ἡ διαβέσεως τοῦ τόπου, μετὰ καὶ τοῦ ἀέρος τοῦ γὰ αὐτῷ ὑπαρχοντος. ἡ δὲ πίψις τοῦ ἀέρος, ἐκ ἡ θρόμότητος δῆ τοῦ ἡλίου, ἡ γὰ ἐκείνῳ τοῦ τόπῳ. γὰ τοῦθεν καὶ τὰ ἄρη ἐφέλκονται ὑγρότητα, βοηθεῖ τε αὐρὶς ἡ θρόμότης τοῦ ἀέρος. ὥσπερ δὶ δὲ καὶ ἡ πίψις. καὶ διὰ φυτὰ ὡς πολὺ γὰ τοῖς ὄρεσι φύοντας. γὰ δὲ ταῖς ψάμμοις νικᾷ, ὡς πόῤῥημεν, ἡ ἁλμυρότης. καὶ ἀπομύουσιν γὰ τοῖς μέρεσι ἡ ψαμμου, ἀραιότητος ὁμοίας πῶς ἀλλήλας. ὁ τοίνων ἥλιος οὐκ ἔχει δύναμιν, ἵνα γὰ αὐταῖς ἀπαρτίσῃ, ἡ βεβαίωσιν συνέχειαν οὐσίας. τοῦ τοι καὶ φυτὰ γὰ αὐταῖς, ὡς τὰ πολλὰ, οὐ γίνονται. εἰ δὲ ἡ γίνονται, οὐ κατὰ εἰδικὴν ἡ διαφορὰ, ἀλλὰ κατὰ εἰδικὴν ὁμοίᾳ πῶς ἀλλήλα. τὰ δὲ φυτὰ, ἃ γὰ τῇ πφανείᾳ τοῦ ὕδατος γεννῶνται, οὐκ ἄλλως γέννῶνται, εἰ μὴ διὰ τὸ πάχος τοῦ ὕδατος. ὅταν γὰρ θρόμότης ἅψηται τοῦ ὕδατος, ἥ τις ἄνω που οὐκ ἔχει, πῶς ἂν διαμείνῃ; τότε πόῤῥεχεται ἐπ' αὐτῇ πορόμοιόν πνεῦμα, ὀλίγον τε τοῦ ἀέρος διατέχει, καὶ σήπεται τοιοῦτον ὑγρόν, ἐφέλκεταί τε αὐτὸ ἡ θρόμότης, ἥ τις ἐκτείνεται εἰς τὸν ὄψιν τοῦ ὕδατος, καὶ γίνεται εἰς τὸν ὄψιν τοῦ ὕδατος, καὶ γίνεται γὰ τοῦθεν φυτόν. οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν, ὅτι ἡ ῥίζα γὰ τοῖς με-

γὴ δῖς μέρεσιν ἐδράζεται τῆς γῆς, ἔχουσα μέρη διηρημένα. οὐκ ἔχει δὲ πάλιν οὐδὲ φύλλα, ὅτι μακραί· ὅταν δὲ τὰ μέρη αὐτῆς εἰσὶ συμπεπηγότα. ὅσα δὲ τὸ φυτόν, οἷον εἰς ὁμοιότητα φύλλων γίνεται, καλεῖται ἐπίπλοον. τῶν δὲ λοιπῶν φυτῶν, τῶν μὲν τῆς γῆς, ἐπεὶ τὰ τῆς γῆς μέρη εἰσὶ συμπεπηγότα, τὰ δὲ μέρη δεῖ αὐάγκης ῥύεσθαι εἰσὶ τοιαῦτα. τὰ μὲν οὖν φυτά, τὰ μὲν τῆς γῆς συμπεπηγότα, γίνονται ἐκ σήψεως μὲν τόπων ὑγρῶν, καὶ διαπνώσεως. αἱ γὰρ σήψεις, διατέχουσιν ἀεί. καὶ ὅταν πληθύνονται οἱ ὑετοὶ καὶ οἱ ἄνεμοι, ὁ ἥλιος φαίνεσθαι ποιεῖ αὐτάς, διατείνεσθαι καὶ συμπήγνυσθαι. καὶ ἡ ξηρότης τῆς γῆς τὰς ῥίζας αὐτῶν ποιεῖ, καὶ γίνονται μὲν τοιαῦτα φυτά, καὶ μύκητες, καὶ οἶδμα, καὶ τὰ ὅμοια. πάντα δὲ ταῦτα γίνονται μὲν τόποις θερμοῖς διὰ τὰ λόγον. διόπερ ἡ θερμότης ποιεῖ τὸ ὕδωρ μὲν τοῖς μὲν ξηροτέροις τῆς γῆς, διατέχει τε ταύτῃ ὁ ἥλιος. νῦν γίνεται ἀναθυμίασις, καὶ μὲν τοῖς ὑγροτέροις τῆς γῆς, καὶ μὲν τῷ ὕδωρ συμβαίνει ἡ ἀλλοίωσις εἰς φυτόν. ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσι τόποις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον θερμοῖς πληροῦται ἡ τὸ φυτὸν ἀπάρτησις· οἱ δὲ τόποι οἱ ψυχροί, εἰ καὶ οὗτοι τὸ ὅμοιον ποιοῦσι ποτέ, πλὴν ἐκ τοῦ ἐναντίου. ὁ γὰρ ψυχρὸς ἀὴρ, τὸ θερμὸν συμπίεζει μᾶλλον. συμπήγνυσί τε τὰ μέρη αὖ, καὶ ὁ τόπος ἕψησιν πάσχει μετὰ τῆς παρούσης ὑγρότητος αὖ τοῦ. τοῦ γοῦν πολλοῦ ὑγροῦ ἐκραυθέντος, μένεται ὁ τόπος, καὶ διέρχονται διὰ αὐτοῦ φυτά. ἐν τόποις δὲ γλυκέσιν, ἐν οἷς τὸ ὕδωρ μὴ ὧν πολὺ συμβαίνει χωρεῖσθαι, ὅταν ὁ ἀὴρ τῆς γῆς ἐγκλείσμενος ἐκραυθῇ, ἡ ὑγρότης τε τοῦ ὕδατος συμπαγῆ, καὶ ὁ αὐτὸς ἀὴρ μένει ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ ὕδατος, διέρχονται φυτά, ὡς τὸ νοῦφαρ τὸ ἰατρικὸν, καὶ εἰσὶν Βοτάναι ἄλλαι πολλαὶ καὶ σμικραί, ἃ δὴ τυφλόπους γίνεσθαι καλοῦσι, πλὴν οὐκ εἰσὶν ἐκτεταμέναι. διότι αἱ ῥίζαι αὐτῶν εἰσὶν ὧν πολλαίως ἐν τῇ γῇ, ἐν τόποις ὡσαύτως ἐν οἷς ὕδωρ θερμὸν πρόχειται, πολλάκις φυτὰ γίνεσθαι. διόπερ ἡ θερμότης τοῦ ὕδατος, ἐφέλκεται ἀναθυμιάσεις πολυφάτους ὧν ἐν τῆς γῆς. ἡ δὲ ψυχρὰ φύσις τῆς ὑγρότητος τοῦ ὕδατος, ὑποκάτω ἀχμάζει, καὶ συμπήγνυται ὁ ἀὴρ ἐν τούτῳ τοῦ ὑγροῦ. καὶ ὅταν πιμφθῇ ἡ θερμότης τοῦ ἀέρος, πάλιν ἐν τούτῳ γίνεται τὸ φυτὸν, οὐκ ἄλλως εἰ μὴ ἐν λαιρῷ πολλῷ. αἱ Βοτάναι δὲ αἱ μικραὶ, αἱ φαινόμεναι ἐν τόποις θεαφώδεσι, γίνονται ὅταν ἄνεμοι ὀξέως πνέσωσι, αὐτίπνοιαί τε ποιῶσι, καὶ αὐτιπλήπλησιν ἀλλήλους, καὶ διεγερθῇ ἀὴρ ὁ ἐν αὐτοῖς, καὶ θερμανθῇ ὁ τόπος. καὶ γένηται ἐν τοῦθεν ὗς, καὶ μετὰ ταῦτα γεννηθῇ ὅπερ δεῖν ἐν τῇ Βαθέᾳ ἀρσενικὸν, ὃ καταβαίνει ἐκ τοῦ ἠλίου τοῦ ἀέρος, καὶ ἐφέλκεται ὗς μετὰ σήψεως. ὅσα γὰρ ἀρσενικὸν. τότε γὰρ γίνεται ἐκ φύτου φυτά. οὐ πολλὰ δὲ ταῦτα πεφάλλεται φύλλα, διὰ θῶς πεφαπελέξαμεν, ὅτι ἡ δύκρασία ἐκ τούτων, πορρὼ δεῖν. ὅπερ δὲ φέρει, προῄρμου δεῖ φυτὸν, ἐκεῖνο φύεται ἐν τόποις θερμοῖς, κοίφοις καὶ ὑγιλοῖς, καὶ μᾶλλον ἐν τοῦ ἡλίματι τοῦ τρίτῳ καὶ τοῦ τετάρτου. καὶ πάλιν ὁ δένδρον ποιεῖ τι ἐχυρὸς προφίμου, ἐκεῖνο γίνεται ἐν τόποις τοιούτοις, διὰ τὴν ἐφέλκυσιν τοῦ ὑγροῦ, καὶ τὴν δύκρασίαν, τὴν ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, ἐν ἡμέραις χειμερίναις. ὁμοίως καὶ ὁ πικρὸς ἔμφυτος, ὀξέως πεφάγει φυτὰ πίονα. ἡ συμπίλησις γὰρ τῆς ὑγρότητος τούτου, ἐν τόποις γλυκέρεσι γίνεται, ὡς πεφεύγαμεν. πάλιν τὸ φυτὸν τὸ ἐν τοῖς λίθοις τοῖς ξηροῖς γιγνόμενον, μακρῷ χρόνῳ συμβαίνει. ὁ γὰρ ἀὴρ ὁ ἐμπεδειλημμένος τούτοις, διαίρεται ἀναβιῶναι. ἔξοδον δὲ μὴ εὑρίσκων, διὰ τὴν ἰσχυρότητα τῶν λίθων, ἐπαναστρέφει καὶ θερμαίνει ἑαυτὸν, ἐφέλκεταί τε τὸ ὑγρὸν τὸ ἐναπολελειμμένον τοῖς λίθοις ἄνω. ἐξέρχεταί τε ἀναθυμίασις σὺν ὑγρότητι, μετὰ ἀναλύσεως σμικροτάτων μερῶν, τῶν μὲν τοῖς λίθοις. καὶ γὰρ πολλάκις ἔθος ὅτι τοῖς λίθοις, ἵνα βοηθῇ αὐτοῖς ὁ ἥλιος διὰ τὴν ἰδίαν πέψεως. καὶ οὕτω γίνεται ἐξ αὐτῶν φυτὸν, ὁ δὴ οὐκ ἀναβαίνει, ἐὰν μὴ πλησίον ᾖ γῆς, ἢ ὑγρόν. ἡ γὰρ ὑπόστασις τοῦ φυτοῦ, δεῖται γῆς, ὕδατος, καὶ ἀέρος. διατανύεσθαι τοιγαροῦν τὸ φυτὸν. καὶ εἰ ἔστι πλησίον τοῦ ἡλίου, ταχέως γίνεται. εἰ δὲ ἔσιν ὁ ἥλιος πόρρω διὰ μακρὰν, βραδιεῖ πάλιν τὸ φυτὸν, τῷ ὑγρῷ τὸ ὕδωρ, οὗ παραχωρεῖ τοῦ ἀέρος ἀναβαίνειν· καὶ διὰ ταῦτα οὐ τρέφεται. ὁμοίως καὶ ἡ ξηρότης, ὅταν διακρατήσῃ, ἀναστρέφει ἡ φυσικὴ θερμότης εἰς τὰ ἄκρα, καὶ βύθ τὸ φυτὸ τὰς ὁδοὺς, διὰ ὧν οἱ πόροι. καὶ διὰ ταῦτα οὐ τρέφεται τὸ φυτόν. καθολικῶς δὲ λόγῳ, πᾶν φυτὸν τέλεον πόρρω διέστηκε πνεύματος ὑγροῦ ἀπὸ τοῦ ἀέρος ὁμοίου.

ὁμοίου. ὅταν οὖν τοῦτα πάντα συντελεσθῶσι γεννᾶται φυτὸν, καὶ αὐξάνει. ὅτε δὲ τοῦτα ἀναχωρήσουσι, ἀδυνεῖ τῇ ἀναχωρήσει καὶ τὸ φυτόν. πάλιν τὸ φυτὸν τὸ πρῶτον ἐν ὄρυσι ὑψηλοῖς, εἰ ἔσαι ἐσθ, ἔσαι πρόχειρότερον καὶ προσφυέστερον εἰς ἰατρείαν. ὁ δὲ καρπὸς δὲ ὁ σκληρότερος εἰς ψῆψιν, οὐχ ὡς ὧν τὸ πολὺ τρέφει. τόποι δὲ ἀρμενιακεισμένοι τοῦ ἡλίου οὐκ εἰσὶ πολλῶν Βοτανῶν γεννητικοί. ὁμοίως ἐὰν ὁ ἥλιος μακρότητα τῆς ἡμέρας προσάγῃ ἐν τῇ διηνεκεῖ αὐτοῦ, καὶ διατανυεδύῃ ἡ ὑγρότητος, οὐκ ἔχει τὸ φυτὸν δυνάμεις φύλλα καὶ καρπούς πρόσγειν. τί δὲ καὶ περὶ τῶν φυτῶν χρὴ νοεῖν, ἃ γεννᾶται ἐν ὑδαρέσι τόποις; ὅτι ὁ ὕδωρ ἥρεμεῖ, γίνεται διαβολὴ τῆς ἰλύος. καὶ ὀκέσι διώκαμις ἐν θῷ ἀεί, ἵνα ἐν τούτοις ὅτι τὸ ὕδωρ ἥρεμεῖ, γίνεται διαβολὴ τῆς ἰλύος. καὶ ὀκέσι διώκαμις ἐν θῷ ἀεί, ἵνα ἐν τούτοις διὰ τὴν ὕδατος. διατέχεται γὰρ αὐτὸς ὁ ἀὴρ ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς γῆς, καὶ διωλύει τὴν παχύτητα τοῦ ὕδατος ἀναβαίνειν. εἰ γοῦν πλημμυρήσει ἄνεμος ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ καὶ συσσειχθῇ ἡ γῆ, συμπίεση τε ἑαυτὸν ὁ ἐμπεδειλημμένος ἀὴρ, καὶ συμπήξῃ ὁ ἄνεμος τὴν ὑγρότητα, πορευόμενος ἐκ ταύτης τῆς ὑγροτέρας φυτὰ ὁ πολὺ διαφέροντα ἀλλήλων, ἐν ἔδεσι καὶ χρήμασι, διὰ τὴν διαμονὴν καὶ παχύτητα τοῦ ὕδατος, καὶ τὴν θερμότητα τοῦ ἡλίου ἄνωθεν. πάλιν πρὸς τῷ φυτῷ, ἃ εἰσὶν ἐν τόποις ὑγροῖς, καὶ ἡ ὠφάνεια αὐτῷ, φαίνεται ἐν τῇ ὄψει τῆς γῆς χλοάζουσα. λέγω, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ μικρὰ δεῖται ἡ ἀραιότης. ὅταν οὖν ἐμπδῶσι ὁ ἥλιος, διώκησι τὴν ἐν ἐκείνῳ ὑγρότητα, καὶ θερμαίνει τὸν τόπον τῇ συμβαινούσῃ διώκησει, καὶ τῇ θερμότητι τῇ προειλημμένῃ τοῖς ἐνδοτέροις ἐν γῆς, ὅπερ δὴ οὐ συμβαίνει ἐν οἷς οὐκ ἔχει τὸ φυτὸν αὔξεσθαι, καὶ ἡ ὑγρότης τῇ ἰδίᾳ ἐκτάσῃ σχαχυθῇ, γίνεται καπνὸς ὑποφαίνων τῆς γῆς, ὡς ὕφασμα χλοάζον. διαὐτεῦθεν γεννᾶται φυτὸν, μὴ ἔχον φύλλα, ὑπάρχον ἐκ τοῦ γένους τοῦ φυτοῦ, τοῦ φαινομένου εἰς τὴν ὠφάνειαν τοῦ ὕδατος. ἔστι δὲ μεῖζον ἐκείνου. διότι πλησίον ὄδι ἐν τῆς γῆς, εἰ καὶ οὐκ ἀναβαίνει φανέ

τῶν λαρπῶν, ἀεὶ τ σφοδρότητ⊙ τ ἡλίε. τ δ' αὐτ⊙ τρόπ⊙ καὶ τὰ φύλλα ὧσιν, ὡς οἱ λαχανοποί, ὁ γὰρ χυμὸς ὁ ἀναβαίνων, ἀλλοιωθεὶς, ὅτ⊙ ὀδὺ τὰ φύλλα ὡς εἴπομεν. φιουρ τρόπως δὲ καὶ λεῖσις γ̄ γ̄ τῶν ἐλαίας, αἱ πολλάκις στρέφονται τῶν ἰδίων λαρπῶν. ὁπόταν γὰρ ἡ φύσις πρὸς τὴν ψῶν ποιήσῃ, ἀναβαίνει πρώτως ἐπ τ λεπτότητ⊙, ὅπερ ἐπ ἀμπέλου ἐπ τ θρομότητ⊙. ἔστι οὖν αὕτη ἡ ὑγρότης φύλλα. ἡ δὲ ψῶν, ὀδὺ ἄνθ⊙. ὅταν δὲ τελειωθῇ τὸ δ' ὑτρῷ ἔτει ἡ ψῶν, γίνωνται λαρποί, καὶ ἐκβαίνει εἰς τέλ⊙ ἡ ὕλη κατὰ τὸν τόπον, ὃν γ̄ αὐτῶν. αἱ ἄκανθαι ὡσαύτως εἰσὶν ἐν τ γένους τῶν φυτῶν, οὐ μὴν γ̄ αὐτῆς φύσεως. λέγω οὖν, ὅτι γ̄ τ φυτ⊙ ὀδὺ ἀραιότης, καὶ γ̄ τῇ ἀρχῇ τ φύσεως αὐτ⊙ ὀδὺ ψῶν. καὶ ἀναβαίνῃ ὑγρότης ὑγρὰ, καὶ μετ' αὐτῆς βραχέα διαίρησις, διερχομένη γ̄ ἐκείνῃ τῇ ἀραιότητι. ποιεῖ γοῦν ταύτῃ συμπήγνυσθαι ὁ ἥλιος, λαντδύθ⊙ εἰσὶν αἱ ἄκανθαι. σ̄λλ' ὅτ⊙ γ̄ τ εἰδ⊙ αὐτῶν ὀδὺ πυραμοειδίες. ἔσι γὰρ ἡ βάσις αὐτῶν ἀρχομένη ἀπὸ παχέως, καὶ πρὸς χωροῦσα εἰς ἰχνύν. ὅτ⊙ δὲ γίνεται, διότι διακαταβραχὺ ὁ ἀὴρ ἐπεκτεινόμεν⊙ τ φυτῶ, αὐξάνει τὰ μέρη αὐτ', μετ' ὠθτάσεως τ ὑλικῆς. φιουρ τρόπως καὶ πρὸς λίγνδρον ἡ φυτὸν γίνεται, οὗ ἡ λειφαλὴ ὀδὺ πυραμοειδὴς. ἡ χλοαζούσα δὲ χροιὰ, ὀφέλει εἶναι πρᾶγμα κοινότατον γ̄ τοῖς σίνδρεσι. βλέπομεν γὰρ, ὅτι ὥσπερ κοινὴ ὀδὺ ἡ λύπη τῆς γ̄ ὄψ⊙, οὕτως καὶ ἡ χλωρότης ἐκτός. καὶ τοῦτο ὀδὺ, ὅτι ὕλη χρῶνται πλησιοτρόπα, καὶ μᾶλλον ἐπεμμένη. σ̄λεῖ τοίνυν ἵνα ἡ χλωρότης γ̄ πᾶσι τοῖς φυτοῖς, ὅτι σ̄λαὶ ὕλαι ἔλκουσι τὴν ἀραιοῦσι τὸ ξύλον τοῦ σίνδρου, βραχεῖαί τε ἡ θρομότης ποιῆσι ἐργάζεται. καὶ ἀκμάζει ἐκεῖ τὶ ὑγρόν, ὃ φαίνεται ἔξω θ̄γ. καὶ τοῦτο ὀδὺ ἡ χλωρότης, ἡ γ̄ τοῖς φυτοῖς, ἐὰν μὴ μείζων ἡ ποιῆσις γένηται. ὠφέλει δὲ εἶναι μέσῃ γ̄ τοῖς φύλλοις, καὶ γ̄ τοῖς ξύλοις, τῇ σωζομένῃ. ἡ δὲ χλωρότης οὐ φθείρεται, ἐὰν ἡ ὑγρότης γ̄ αὐτῇ, ἡ πρ⊙ ἐστὶν ἐκ τ γένους τ γ̄ γῆς. ἐξ ἀμφοτέρων γοῦν τούτων, ἡ χροιὰ γίνεται, ἡ χλωρά. τούτου σημεῖον, ὅτι ἡ φλοιὸς τοῦ σ̄ένδρου, ὅταν ξηραίνηται αὐτο, μελαίνονται. γ̄ τοῖς δὲ εἰσὶ λύπαι. γ̄ τοῖς σίνδρεσι γοῦν μεταξὺ τῶν φύλλων χρωμάτων, χρῶμά γ̄ τι ὠχρὸν γίνεται γ̄ τῇ ὠχραίνει αὐτῶν. τὸ δὲ χήματ⊙ τῶν φυτῶν, πρ⊙εῖς εἰσι τρόποι. τινὰ γὰρ ἄνω πρ⊙χωροῦσι, τινὰ λοξὰ, τινὰ μέσον. τὰ μὲν οὖν ἄνω ἐκτεινόμενα, ἔχουσιν αἰτίαν, ὅτι ἡ φύσις αὐτῶν φαίνεται γ̄ τῇ γ̄τοριώνῃ, καὶ ἕλκει τὸν θερμότητα, καὶ συμπίζει γ̄ ἑαυτῇ τὸν ἀέρα τὸν ὄντα γ̄ ταῖς ἀραιότησιν αὐτῆς. πυραμοειδῆ δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα λοξὰ τ δ' ὑτρῷ, πῶς

μότης τῶν ὑγρότητα ἐξωθῶν, μετὰ δ' ὅπερ ἔβαψε χρώματος τὸ γῆ τῇ ὠμφανείᾳ δ' σίνδηρον, ἀκολουθοῦσ. ὅλ δ' ρίφετ πάλιν ἡ ψυχρότης, ἡ ἡ ξηρότης εἰς γῆργειαν, ἡ ἡ ὑγρότης κατέχει τ θερμότητα, τότε τὸ χρῶμα φαίνετ τὸ γλαυκόν. πικρὸς δ' γίνετ λαρπός, ὅτε ἡ θερμότης ἡ ἡ ὑγρότης ἐκ εἰσὶ πλήρεις γῆ τῇ ψύψει. ἡ ψυχρότης γάρ, ἡ ἡ ξηρότης, ἐμποδίζουσι τ τελείωσιν. καὶ ὅταν ρέφετ εἰς πικρίαν ὁ λαρπός. σῆμ σημεῖον, ὅτι τὸ πικρὸν εἰς πῦρ ἐμβλῆθεν γλυκαίνετ. σίνδηρα δ' ὅσα γνωθητ γῆ ὕδατι ἐξοδίδ, ποιοῦσι λαρπὸν γλυκύν. διόλ τὸ ἐξῶδες ἕλκει μετὰ θερμότητος τ ἁλίς, ὅπερ δεῖ τ ἰσλίας τ πότητος. ἡ δ' ψυχρότης δεῖ, ἡ ξηρότης. λαὶ τεῦθεν ἀρμύρισιν ὑγρότητές ζωες ὀλίγαι γῆ δατι γλυκεῖαι, θερμαίνεταί τε ἡ ἡ κοιλία τὸ σίνδηρ, ὅταν πθερμὴν ἐς αὐτ ὁ ἅλιος. ἡ ὅτως γίνετ ὁ χυμὸς τ λαρποῦ, σύφος ὀλίγον. ἡ ὃς πλέον πεπεμμένος γένητ, σφαλύετ ἧ μικρὸν τὸ ὀξῶδες, ἐς ὃ λατεναλωθῇ ἡ φανῇ ἡ γλυκύτης. ἐσαι ρίνιον ὁ λαρπὸς γλυκύς, τὰ δὲ φύλλα αὐτ ἡ οἱ ἀκρέμονες ξηροί. ὅταν δὲ τελειωθῇ ἡ πεπειρότης, ὠμπλέον γίνετ ὁ λαρπὸς πικρός. δῆλ δὲ ὅτι σφτ πόθοσιν θερμότητα, μετὰ βραχείαν ὑγρότητα. λατωναλίσκετ γὰρ ἡ ὑγρότης, ποιεῖτ ὁ λαρπὸς τ θερμότητα ἀναβαίνῃ, ἡ ἔσι τότε ὁ λαρπὸς πικρός. μάνον τ ἡ οἱ φυρῆνες ῥαγοειδεῖς, σφτ τ ἐφελκύσιν τ θερμῆ, ἡ τ πόθεσιν ψυχρότητα ἡ ὑγρότητα, τ γὰρ ἐς λειμόλιν, ἃ εἰσὶν ἐκ γένος τ ὀξώδ ος ὑδατος. μόνη γὰρ τὸ ὑγρὸν γῆ μέσῳ, ἡ λατεπυκνῶτ, καὶ ἰσχναίνουσι τὰ ἄκρα. τὰ σίνδηρα ἢ τὰ ὄντα γῆ γῆ εὐκράτῳ, ὥστ ἀσύδυσι τ πεπειρότητα, πῶ τ χμερινῶν ἡμερῶν, ὅτι ἡ θερμότης, ὅταν ἡ πλησίον τ σύνκρασίας, γένητ δ' ἡ ἡ ὑγρότης φανερά, ἡ ὁ ἀὴρ λαθερός, ἡ ὁ ἥλιος ὁ λαρπὸς πολλῆς θερμοτητός τε ἡ ψύψεως, ἀσύδυσι τότε ἡ τ δ' πεπφρότης, ὦ ῥόεισι πῶ ἡμερῶν χμερινῶν. γῆ πᾶσι γὰρ τοῖς σίνδηροις, ὅτε πρώτως φυτοσυθῶσιν, ὥστε κρατεῖ τε πικρόν, ἢ τὸ σρυφνόν. ἐπεὶ ἡ ὑγρότης ὅταν γῆ τοῖς ἄκροις γένητ αὐτ, ποιεῖ δὴ οὖν τόπος οὐν ὅλας γῆ τῷ μέσῳ τ σίνδηρον. ἐξ ὧν δεῖ ἡ ὕλη τ λαρπῶν, πρόεχετ ξηρότης, καὶ ἐπακολυθεῖ τῇ ὑγρότητι. ἡ ὅταν γίνετ ἡ πρώτη πέψις σίτια, ἡ πικρά, ἡ σρυφνή, αἰτία δέ ἐσι δι, ὅτι μετὰ θερμότητος καὶ ὑγρότητος δεῖ πέψις. ὅταν δὲ ὥσι κρατήσῃ ὑγρότης καὶ ξηρότης τ θρμῆ, ἔσιν ἤδη αὐτὸ λαρπὸς γῆ τῇ ἀρχῇ ἐκ δύπεπτ. διόπερ ἡ γίνησις τὸ λαρπὸ, γῆ τῇ ἀρχῇ δεῖ χωρὶς γλυκύτητος. τ μυροβαλάνῳ ἢ σίνδηρον γῆ τῇ ἀρχῇ, ὅταν φανῶσιν οἱ λαρποὶ εἶσι γλυκεῖς. κοινῶς δ' εἰσὶ σρυφνοί, καὶ

δὲ καὶ ὅλως λέγουσι πάντες τηκεδόνα, πλὴν τὸ μαρμάρου, τοῦτο δὲ λατυπαίεσθαι, καὶ κο-
νίαν ἀπ' αὐτοῦ γίνεσθαι. λόξειε δ' ἂν οὕτως ὅλως μὴ πλέον εἰρῆσθαι. πολλοὶ γὰρ οἱ ῥηγνύ-
μενοι καὶ λιατπηδόντες, ὡς οὐ μαχομένου τοῦ πύρωσιν, ὥσπερ οὐδ' ὁ λιθαμός, ὃ καὶ
κατὰ λόγον ἂν εἴη· οἱ γοῦν ἀπ' αὐτοῦ τυγχάνουσιν. τὸ γὰρ πάχος, ᾧ πικμον εἶναι φασὶ δεῖ
καὶ ὑγρότητ' ἔχειν πλέον, φασὶ δὲ καὶ τὸν ἠλιοψιδῆ, οὗ μὲν ἀναξηραίνεσθαι τελέως,
ὥστ' ἀχρήους εἶναι, μὴ λατπρηθέντας πάλιν καὶ σωπικαθέντας· οὓς δὲ καὶ μαλακω-
τέρους καὶ διαθραύσους μᾶλλον. φανερὸν δ' ὡς ἀμφοτέρων μὲν ἀφαιρετέον τὴν ὑγρότη-
τα· συμβαίνει δὲ οὕτω μὴ πυκνοὺς ἀποξηραινομένους, σκληρύνεσθαι· οὓς δὲ μανοὺς, καὶ
ὧν ἡ συμφυσις τοιαύτη, θρωσοὺς εἶναι καὶ τηκτούς. ἔνιοι δὲ τῶν θρυαλλοῦντι τῇ θραύσει, καὶ διαμένουσι πλέον χρόνον· ὥσπερ οἱ περὶ Βίνας φ τῷ μετάλλῳ,
οὗς ὁ ποταμὸς διαφέρει. διαίουσι γάρ, ὅταν ἄνθρακας ὠπτηθῶσι, καὶ μέχρι τοῦ-
του χρείαν φυσᾶς τις. εἶτ' ἀκμαράνουσι, καὶ πάλιν διαίουσι. διὸ καὶ πολὺν χρόνον ἡ χῆ-
σις, ἢ δ' ὡς μὴ βαρέα σφόδρα, καὶ διυγρός, οὐ διαθύσι πάνυ, ὃς ὧν τοῖς μετάλλοις,
τοιοῦτοι διανοῆσαι καὶ σωπτεθεὶς πρὸς ἑαυτόν, φ τῷ ἄλλῳ πιθανῶς διαίεται. καὶ μᾶλ-
λον, ἐὰν ὦσι ψεκάδη καὶ πολυῤῥαὴν τις. ὃ δὲ λιπαρὸς ἐκφορουτοῦ τε τῇ καύσει, καὶ γί-
νεται λιπηρεσιλὶς. ὥσθ' ἅμα τῷ τε χρόνῳ μεταβάλλειν, καὶ τῷ πυκνότητι. μέλας τε
γὰρ καὶ λεῖος ὅδι, καὶ πυκνός, ἄκαυς δ' ὤν, γίνεται δ' οὗτος φ τῇ λιοσήρει διειλημμένος
ἄλλοθι καὶ ἄλλοθι, καθάπερ φ λυθέντα ω, καὶ οὐ συνεχὴς, ὥσπερ καὶ φ μήλῳ φασὶ τὸν λίσσι-
ειν φ ἄλλο τινὶ λίθῳ γίνεσθαι, καίει μὲν τοῦτο, ὥσπερ αὖ λιπαπονθώς, πλὴν ὁ λίθος οὗ-
τος οὐχ ὁμοίως τοῖ λιπαροῖς, ἐκφορεῖται δὲ καὶ ὁ φ τετράδι δ' σικελίας γινόμενος. ὁ δὲ τοῦ χωρίου ὅδι κατὰ λιπαρόν. ὁ δὲ λίθος φ τῇ ἄκρᾳ τῇ ἐρυθαλδι καλουμένῃ πο-
λύς, ὁμοίως τοῖς τένασι καιόμενος, ὁσμὴν ἀφίησιν ἀσφαλτου. τὸ δ' ἐκ δ' κατακλίσεως
ὅμοιον γίνεται τῇ λεκαμμένῃ. οὓς δὲ καλοῦσιν σίδηρος ἀνθρακας τῶν θρυπτομένων διὰ τὴν
χρείαν, εἰσὶ γεώδεις, ἐκκαίονται δὲ καὶ πυρομοῦνται, καθάπερ οἱ ἄνθρακες. εἰσὶ δὲ πεζὸ τε
τὴν λιγνίτιδα, ὅπου μὴ τὸ ἠλεκτρον, μὴ φ τῇ λιθίᾳ βαδίζοντων ὀλυμπιάδι τὸν δι' ὄρους,
οἷς καὶ οἱ χαλκεῖς χρῶνται. εὑρέθη δέ ποτε ἐν χαπαῖς ὕλης μεγάλοις, λίθος, ὃς
τῷ μὲν ὄψει παρόμοιος ὢν ξύλῳ σεπρῷ· ὅτε δ' ὤν, χεοιτὸς μὲν ἐλαίου, καίεται. τὸ δ' ἐκκαυ-
θέν, τότε παύεται καὶ αὐτὸς, ὥσπερ ἄπαθὲς ὤν. φ μὲν οὖν λιαομένῳ ἀγελὸν αὐτοῦ ὀσ-
φραίνεσθαι δέ τι γίνεται δεῖ λίθῳ, ὥσπερ δ' ἐναντίως ἄφυτος ἄκαυστος ὅλως ἄνθρακ λια-
λούμενος, δ' οὗ καὶ τὰ σφραγίδια γλύφουσιν, ἐρυθρὸν μὲν τῷ χρώματι, πυκνὸς δὲ ἧττον λίθος
πάθεμένου ἄνθρακος λιαομένου ποιεῖ χρόαν. λιμιώτατον δ' ὡς εἰπεῖν. μικρὸν γὰρ σφοδρὸν τε
τεταρακοντα χρυσῷ, ἄγεται δ' οὗτος ἐν λιαχαλκίῳ, καὶ μασταλίας· οὐ κάεται δὲ ὁ
πόδι μίλτου γωνειδὴς ὤν. φ ὥσπερ καὶ τὰ ἐξαγώνια. λαλοῦσι δ' ἄνθρακα καὶ οὗτος ὁ
ὃ θαύμασόν ὅδι· ὅμοιον γὰρ πρόσωπον τινὰ ἢ τὸ τοῦ ἀλάμαντος. οὐ γαρεῖ δ' ὥσπερ ἡ λίτ
τηνεις ἢ τέφρα, πλέξειε δ' ἂν δ' αὐτὸ τὸ μηδὲν ἔχειν ὑγρόν. ταῦτα γὰρ ἄκαυστα καὶ ἀπύρωτα,
δ' αὐτὸ τὸ ξηρᾶσθαι τὸ ὑγρὸν. ἐπεὶ καὶ τὸ ὅλον ἡ λιοσηρεὶς ἐν λιατακαύσεως δοκεῖ λισι γίνεσθαι,
πλὴν ἔκ τ' ἄφρου ἔκ θαλάσσης σμυσμάνης. λαμβάνουσι δὲ τὴν πίσιν δ' ἐκ αὐθή-
σεως, ἔκ τε τῶν πόδι οὖν λεπάτρας γνόμενον, καὶ ἐκ ἔκ διαβάρου λίθου ἔκ φλογομένης
οὐ κισσηροῦντα, μαρτυρεῖ δὲ καὶ οἱ πότοι διοκοῦσιν, ᾧ οἷς ἡ γένεσις. ἡ γὰρ ὑπ' αὐτοῖς καλί-
σα ἡ λιοσηρεὶς. τάχα δ' ἂ μὲν οὕτως, αἱ δ' ἄλλως. ἡ πλέους τρόπους ἔκ γένεσιν. ἢ γὰρ
ὑπ' ἰσύρου, λαβάπερ δ' ἄμμου τινὸς ἔοικε συγκεῖσθαι. σημεῖον δὲ λαμβάνουσιν, ὅτι τῶν εὐε-
σομένων γίνεται διαβρύπτονται ὑπ' αὐτοῖς χερσὶν, ὥσπερ εἰς ἄμμον, δ' ἃ μὴ πω σωεσᾶσαι,
μὴ δὲ συμπεπηγέναι. εὑρίσκουσι δ' ἀθρόας κατὰ μικρὰ χεροπλησίας, οὗ πολλὰς ἢ μι-
κρῷ μείζους, ὅταν ἀπαμείξωντοῦτ' ἀὖω. ἐλαφρὰ δὲ σφόδρα ἡ ἄμμος· ἡ δ' αὖ χοῦς ὑπ' αὐτῆς
μήλῳ παρά μὲν, ἐνία δ' ἂν ὑπ' αὐτῆς λίθῳ τινὶ ἑτέρᾳ γίνεται, καθάπερ ἐλέχθη πρότερον. διαφο-
ρὰς δ' ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας, καὶ χρώματι ἢ πυκνότητι ἢ βαρεῖ. χρώματι μὲν, ὅτι μέλανα
ἐν τοῖ ἐνάκρος, τὸ δ' σικελία, πυκνότητι τε ἢ βαρεῖ, αὐτή τε ἢ μαλάσσει. γίνεται γὰρ
τις ἢ διαύτη λιοσηρεὶς, ἢ βαρὺ ἔχει ἢ πυκνότητα, ἢ ὑπ' αὐτῆς χρόᾳ πολυτιμότερον δ' ἑτέ-
ρας. τιμᾶται δὲ ἢ ἐκ τ' ῥίκος μᾶλλον τ' κορυφῆς καὶ λόβκης. τιμητικωτάτη δ' ἐκ δ' θαλάσσης

λαδσκης ὠῦ τ'. καὶ ποδὶ μὲν δ' λιοσκείσθαι ὠδὶ ὑπ' ὀστοῦ εἰρῆσθω. ποδὶ δὲ τῶν πυρομένων, ἢ τῶν
ἀπυρώτων λίθων, ἀφ' ὧν καὶ εἰς ὑπ' ἀχθήσθω, ὑπ' ἄλλοις θεωρητέον τὰς αἰτίας. τῶν δὲ λίθων
ἢ ἄλλαι * τυγχάνουσιν, ἀφ' ὧν καὶ τὰ σφραγίσια γλύφουσιν· αἱ μὲν τῷ ὄψει μόνον,
οἷον τὸ σπάρσιον καὶ ἴασπις, καὶ ἡ σπάφειρος· αὕτη δ' ὀλίγῳ ὥσπερ χρυσόπασος. ἡ δὲ σμάραγ-
δος, καὶ δυνάμεις πινὰς ἔχει τ' τε γὰρ ὕδατος, ὥσπερ εἰπόμεν, ἀφομοιοῦται τὴν χρόαν ἑαυ-
τῇ, μετρίας μὲν ὄσας ἐλαττόνους, ἡ δὲ μείζους πάντως, ἡ δὲ ἀφεῖσα τ' ἴασδ αὐτῶν μόνον ἢ πῶς
τὰ ὄμματα ἀγαθή. διὸ καὶ τὰ σφραγίσια φοροῦσιν ἀφ' αὑτῆς, ὥστε βλέπειν, ἐσὶ δὲ ἀπανία,
καὶ τὸ μέγεθος ὁ μεγαλη· πλὴν εἰ πισδύειν τοῖς ἀναγραφαῖς δεῖ ὑπὲρ τῶν Βασιλέως τ' ἀε
γυπίων * νας γὰρ φασι κομιδῆ μὰ ποτ' γὰ δόρυς, παρὰ τοῦ Βαβυλωνίων Βασιλέως,
μῆκος μὲν τεσσάρων πυχῶν, πλάτος δὲ τριῶν πυχῶν. ἀνακεῖσθαι δὲ ἐν τῷ τοῦ διὸς ὀβελίσκῳ
σμαράγδους τέτταρας, μῆκος μὲν τεσσαράκοντα πυχῶν, εὖρος δὲ τῇ μὲν τέτταρας, τῇ δὲ
δύο. ταῦτα μὲν οὖν ὅτι τῆς ἐκείνων γραφῆς. τῶν δὲ * ανδῶν κομιζόντων τοῦ
πολλῶν, ἡ ἐν τύρῳ μεγίστη λίθος γὰρ ὄβις δύο μεγεθης ἐν τῷ τοῦ ἡρακλέους ἱερῷ· εἰ μὴ ἄρα ψόφ
διὸς σμαράγδου. ἐν γὰρ διαύτῃ γίνεται τῆς φύσεις γίνεσθ δ' ἐν τοῖς ἐν ἐφικτῷ καὶ γνωεί-
μοις τόποις, διὰ πάχος μάλιστα, πρός τε λύπην ἐν τοῖς χαλκουργείοις, ἢ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Ἰώ-
κεμένῃ ἐπαρχηδόνι, καὶ ἐν ἰσιωτάρσεις εὑρίσκουσιν ἐν τούτῳ. μεταλλεύεται γὰρ, ὥσπερ τ' ἄλ-
λα, καὶ ἡ φύσις. ἢ ἐναβλίας ποιῆσαι ἐν λίνῳ ἀπὸ τῶν ἀπὸ αὐτῶν καθ' αὐτῶν πολλάς. εὑρίσκονται
δὲ ἀπανίαι, μεγεθος ἔχουσαι σφραγίδ· ἀλλ' ἐλάττους αἱ πολλαί. διὸ καὶ τοὺς τ' κόλλησιν
ἀπὸ χρῶνται τοῦ χρυσίου. κολλᾷ γάρ, ὥσπερ ἡ χρυσόκολλα. καὶ ἔνιοί γε διὰ τὴν ὁμοιολαμβά-
νεσθαι τῶν αὐτῶν φύσιν εἶναι. καὶ γὰρ τῷ χρόᾳ πάρομοια τυγχάνουσιν· ἀλλ' ἡ μὲν χρυσόκολλα
ἀλυκὴ τις ἢ ἐν τοῖς χρυσείοις, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν τοῖς χαλκουργείοις, ὥσπερ ἐν τοῖς πόδι οὗτος
πότος. ἡ δὲ σμάραγδος ἀπανία, καθάπερ εἴρηται. δ' οἰκεῖ γὰρ ἐκ τοῖς ἰάσπισ δ' γίνεσθαι. φα
σί γὰρ εὑρεθῆναί ποτε ἐν λύπρῳ λίθου, ἧς τὸ μὲν ἥμισυ σμαράγδ ἦν, τὸ ἥμισυ δ' ἰάσ-
πιος, ὡς ὅπως μεταβεβληκυίας ἀπὸ τοῦ ὕδ' ατος. ἔσι δέ τις αὐτ' ὀργασία πρὸς τὸ λαμπρόν.
ἀρχὴ γὰρ οὖν ἐστὶ λαμπρᾶναι τὴν πόρωσιν τῇ σιωσέμει, καὶ τὸ λυγόσειον. καὶ γὰρ ἐκ
τούτου γλύφεται τὰ σφραγίδια, καὶ ἔσι σορεωτάτη, λαθάπερ λίθ. ἕλκει γάρ, ὥσπερ τὸ
ἤλεκτρον. οἱ δ' φασιν ἐ μόνον λαφρὰν ἢ ξύλον, ἀλλὰ καὶ χαλκὸν ἢ σίδηρον, ἐὰν ἡ λεπτὸς
ὥσπερ καὶ Διοκλῆς ἔλεγε. τὴν διαφανῆ τε σφόδρα, ἢ Ψυχρά. βέλτιον δὲ τὰ τῶν ἀγρίων, ἢ
τὰ τῶν ἡμέρων· καὶ τὰ τῶν ἀρρένων, ἢ τὰ τῶν θηλέων· ὡς καὶ τ' τροφῆς διαφερόντος, καὶ τοῦ
πονεῖν ἢ μὴ πονεῖν. τὸ δ' ὑγροτερον. εὑρίσκουσι δ' ἀνορύσσοντες οἱ ἔμπορει. καταπούπε-
ται γὰρ, καὶ ἐπαμᾶται γῆν, ὅταν εὑρήσῃ. γίνεται δὲ ἐν ἐατορυασία τις αὐτ' πλέον. ἔπει

πρι. ἀλλ' οἱ πωλοῦντες σπανίοις, ἢ ὀλίγων τόπων· οἷον ἔκτε λαρνακίδος, καὶ ἐκ τῆς Μυσίας, καὶ ὃ λεγόμενον Σαρδιανὸν ἐκ τῆς Σαρδιανῆς χώρας, καὶ οὗ λατόμιά ἐστι τόπος, ἐν συνήθεσι πᾶσι ἐλεφαντίνη πόλει, καὶ ἐκ τῆς Ψεφωϊκαλαμίνης χώρας, καὶ ἐν Λιπάρᾳ, ἥτις σμαραγδίτου καὶ ἰάσπιδος. οἷς δὲ εἰς τὰ λεβήτολα χρῶνται ἐκ τῆς Βακτριανῆς, εἰσὶ πᾶσι τῇ ἐρήμῳ. συμλέγουσι δ' αὐτοὺς ὑπὸ ἐτησίας, ἐπεῖς ὀξίονται. τότε γὰρ ἐμφανεῖς γίνονται, διὰ τὴν ὀμίχλην τὴν ἄμμον, σβέσαντος τοῦ πνεύματος. εἰσὶ δὲ μικροί, καὶ ὁ μεγαλύτατος οὐ μείζων ἢ τὸ τῆς χειρὸς ἀντίσφαιρον. τὰ δὲ λίθια καλούμενα ἐστὶ μὲν ὁμοιοειδῆ τοῖς προειρημένοις, ἀλλ' ἐλάττω καὶ ἀσθενέστερα. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα τοιαῦτα, ἃ καλοῦσι τινὲς ἀμπελίτιδα λίθον· ἔστι δὲ ὅμοια τοῖς λιθίοις, ἀλλὰ μείζω καὶ ἀσθενέστερα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἃ καλοῦσι τινὲς ἀμπελίτιδα λίθον· ἔστι δὲ ὅμοια τοῖς λιθίοις, ἀλλὰ μείζω καὶ ἀσθενέστερα. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἃ καλοῦσι τινὲς ἀμπελίτιδα λίθον· ἔστι δὲ ὅμοια τοῖς λιθίοις, ἀλλὰ μείζω καὶ ἀσθενέστερα.

Προσὶ lapides ubi nascant.

Σαπφειρίτης. Θρασίτις. Αἱματίτης.

Ἀνθρακίτης.

Μαγνῆτις.

Suffocant saepe in fodinis opera.

Τέλος

ἡ λιμνάμενος γε δὴ ὁρᾶν εἰσιν ἐν τοῖς λατομίοις ἐλάττονες ἢ ἰδιώτραι δέ. τὸ δὲ ἧττον γε ἔοικε δῆλα, ἢ ἀπὸ τοῦ, ἢ πάλιν ἀποκλεῖσθαι, ἢ ἀσκληρύνεσθαι, ἢ ἐκ τούτου συμβαίνειν· τὰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς χυτοῖς ἢ ὀρυκτοῖς, ὥσπερ καὶ ὁ λίθος. μαλακώτερα δὲ λίθος τε ποιεῖσιν· ὧν τάς τε ποικίλας, καὶ τὰς ἄλλας τὰς σωτὴρ θεμένας· ἁπάσας γὰρ ὠφελοῦντες ἢ μαλακώτερον ποιοῦσιν· εἰ δὲ ἢ ὁ ὕελος ἐκ τῆς ὑέλιδος, ὥς τινές φασι, καὶ αὐτὴν πυκνώσει γίνεσθαι βελτίω τὰ χαλκῷ μιγνυμένην. πῶς γὰρ τὸ τήκεσθαι ἢ μίγνυσθαι, ἢ ὁμοίαν ἔχειν πρόσληψιν, ὥστε τῷ λαβεῖν τῆς χρόας ποιεῖν διαφοράν. πρὸς δὲ διλιθίαν ἐστὶ τις, ἣν ἔνιοι γῆν, καὶ γίνεται γλισχρά. ταύτην δ' ἀλείφουσι τὰς ἀμπέλους αὐτῶν ἔξω, πρὸς οὓς ἔπεσ[ι]ν ἂν λαμβάνουσι τοῦτο τὰς διαφοράς, ὅ σαι πρὸς τὴν ἀρλίβωσιν δύφρεῖς· ἐπεὶ αἵ γε σὺν ἴστῳ ποιοῦσαι χιτῶνες, διαφόρους ἀλλήλων, ἐὰν ἔχωσι φύσιν· ὥσπερ καὶ αἱ σὺν ἴστῳ ῥῶν φυτῶν. κάλλιστα μᾶλλον ἂν ὡς τὰς τοῖς χρώμασι διαριθμήσεις, οἷς περ καὶ οἱ γραφεῖς χρῶνται· καὶ γὰρ ἡ γένεσις τούτων, ὥσπερ ὀλίγας ἀρχὰς εἰπεῖν, ἐκ συῤῥοῆς ὑλης, ἢ διακρίσεως γινομένης. καὶ ἐνίαι γε δὴ φαίνεται πεπυρωμέναι, καὶ οἷον κατακεκαυμέναι, οἷον καὶ ἡ Σανδαράκη, καὶ ἡ ἀῤῥενικὸν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ θειώδη· πάντα δ' ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀπὸ τῆς αὐθυμιάσεως, τοῦτ' ἐστὶ ξηρᾶς καὶ παχυώδους. κύοισκεται δὲ καὶ πάντα ἐν τοῖς μεταλλοις, οἷς ἀῤῥυρείοις καὶ χρυσείοις· ἔνιαι δὲ καὶ ἐν τοῖς χαλκῆρυχείοις, οἷον ἀῤῥενικόν, σανδαράκη, χρυσοκόλλα, μίλτος, ὤχρα, ἰλυανός, ἐλαχίστος ἢ ὅτος, καὶ κατ' ἐλάχιστα. τὰ δ' ἄλλα τὰ μὲν εἰσι ῥάβδοι· τῶν δ' ὤχραν ἀῤῥόαν ὡσὰ φαντάσειεν ἂν. μίλτῳ ἢ παραπλησίως· ὥστε εἰς τὰ αὐθρέικελα χρῆσθαι αὐτὰ ἀῤῥενικὰ, οἷα τὸ μισυ καὶ τὴν χρόαν διαφέρειν δοκεῖν ἢ ἅλατα μίλτου τε καὶ ὤχρας δεῖν γίνεσθαι τοιαῦτα, καθάπερ ἐν ἀσπιδίοις καὶ πτόαις· καὶ ὀρύττεται πολλὴ, καλλίστη δὲ τοῖς μετάλλοις φασὶν εἶναι, τὸ πανταχοῦ. ταχὺ γὰρ, ἢ ἐν ὀλίγῳ τὸ ποιεῖν βελτίω ἢ πᾶσι μίλτος ἡ κίλλα ἔνι· γίνονται γὰρ πλείους. ἡ μίλτος ἐκ τῆς μετάλλου, ἐπειδὴ καὶ τὰ σιδηρεῖα ἐχέμιλτον· ἀλλὰ καὶ ἡ λιμνία, ἣν καλοῦσιν ὑπόμιλτον· αὕτη δ' ἐστὶν ἡ λαπαρὰ σκληρὰ καταγὲς δ' εἰς σποδὸν μικρὸν μεταβάλλει· καθ' αὐτὴν

ἀθέρ. ἀλλὰ πλύσματ' ἐπαύω χρῶντ', ἐν πᾶς ἐν ἀλείφοντες. γίνετ' ἢ τὸ μὲν ὑφ' ἁλμυρὸν λεπτὸν, ἰνναλβαρι· τὸ δ' ἐπ' ἄνω ἢ πλέον, πλύσμα. κατασκεδάσαι δέ φασι καὶ εὑρεῖν τὴν ἐργασίαν, Καλλίαν ἐν ἀνδριάντι, ἐκ τῆς ἀργυρείας· ὃς οἰόμενος ἔχειν τὴν ἄμμον χρυσίον, ἀφ' οὗ τὸ λαμπρύνεσθαι, ἐπραγματεύετο τὴν σμίλην· ἐπεὶ δ' ἤδετο ὅτι οὐκ ἔχει, ἐκ τοῦ ἄμμος ἀντὶ χρυσίου θαυμάζεσθαι τὴν ἰδέαν, ἔργου τὴν ἐργασίαν ἦλθε ταύτην. ὁ δὲ πολλαχοῦ δ' ἐστὶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν μάλιστ' γένεσιν ἀκόντα ἐστὶ ἔχοντα ἐραβίβολον ἀθήνησι. φανερὸν δ' ἐκ τούτων, ὅτι μιμεῖται τὴν φύσιν ἡ τέχνη, τὰ δ' ἴδια ποιεῖ. καὶ γὰρ τοῦτων τὰ μὲν χρήσεως χάριν, τὰ δὲ μόνον φαντασίας ὧν ὥσπερ τὰς ἅλπεις ἔνια ὥσπερ ἀμφοῖν, ὥσπερ χυτὰ ἄργυρον. ἔστι γὰρ ἴσως ἀργυρᾶ καὶ τούτων ποιεῖται δ' ὅταν τι * βρίθη μετ' ὄξους ἢ ἀγγεῖα χαλκᾶ, καὶ διόλυται χαλκός. τὰ μὲν οὖν ῥιπτούμενα τάχ' ἂν ὡς λανθάνοι πλέον τὰ δὲ μεταλλεύεται τὰ ἐν τοῖς γεωφανέσιν ἐπὶ λειπά, ποδὶ ὧν ἡ γένεσις, ὥσπερ ἐλέχθη κατ' ἀρχάς, ἐκ συῤῥοῆς ὕλης ἢ ἐπίσωσις γίνεται ἀσβαρότερος καὶ ὁμαλώτερος τὰ ἄλλων χρώματα δὲ παντοῖα λαμβάνουσιν. ἢ σμῆ τὴν τοῦ κυανοῦ ἰδέαν· σμῆ τὴν τοῦ * ντων διαφοράν, ἧς ὧν τὰς μὲν μελανοτέρους, τὰς δὲ πυκνοτέρους τὰς δὲ λίθους τὰς ἐκ τῶν ἀτίας ταύτας ἀγομένας. καὶ σ' αὐτοφυεῖς, ἢ ἁμὰ τῷ ποιεῖσθαι τὸ χρῶμα ἐν τῷ μορίῳ ἐχόντα, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀνθρακίοις ἐστὶν ἃ μὲν ἐν τῷ ἀνθρακίῳ ἐστὶν ἃ δὲ

ἐάνει δ' αὖ ἀξηραινομένων τούτων ἐγκαταλειπομένης τῆς μικρᾶς συνελθεῖν, καὶ διὰ τοσούτους τὸν ὑγρότητα λύεσθαι τῆς γῆς, εἶτα πάλιν ἀξηραινομένης διαμένειν ἐν τῇ ἰκμάδι, καὶ βαθεῖαν αὖ ἐν ταριχευομένης ἐν τῷ ζέειν ἃ μὴ σὺν ἐν ταῖς φολείαις διαφθαρῆναι τὰς. ὅταν δὲ ἀναπαυσαμένων τοῦ, τότε λινεῖσθαι. πρῶτα πλησίον δ' ὅσι τούτων μὴ ὧν ἐκπεπνευμένων ἐν ὕδατι πόντῳ· ὅθεν πολλαμβάνουσι τῷ λευκῷλῳ, καὶ ὁ πρότερον αὐθαίνοντ καὶ λινέντ, πρὶν εἰς τὰς λοπάδας ἐμβληθῆναι καὶ ἕψεσθαι. ταύτων ἦ μάλιστα λήκει πάχειν σῶν ὁ ἰωδίος. ὅλως δ' οἱ ὀρυκτοὶ γίνονται ἰχθύες, οἷς ὁ ὑποβαλλόντες σῦ ποταμὸς, ὅταν πάλιν εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀαθισθῶσι τὸν ῥεῖθρον, ἐγκαταλείπειν ἐν τοῖς αὐαξηραινομένοις ἔνθα μὲν ὠά, ἔνθα δὲ τοιαύτας ἀρχάς, ἐξ ὧν ἡ γένεσις. ἔνια γὰρ οὐκ ἐκ ζῴων, ὥσπερ ἡ ἐγχέλυς. λοκεῖ δ' αὖτη γένεσιν, καθάπερ ἀρτίως ἐλέγομεν ἐπ' ἀμφοῖν. ἡ γὰρ λίνησις ἡ διαδέ, καὶ ἀλλοίωσις εἰς τὸν ἥ θερμὸν πῶς αὐαγόμενα φύσιν. ὁ γὰρ ἥλιος, ὁ ταῦτα πάντα δ' ἡμιεργῶν· πάλιν ἡ τοῦ ἡλίου ἡ μὲν τοῦ πυρὸς τῆς ἰδιότητος, πλείοσιν αὖ ἢ μείζοσιν ἔχει διαφοράν, ἀρχὴ ὡς ἔστε, ἡ πῶς αὐτὰ ἤκουσα. καὶ γὰρ φῶς ἀπὸ τούτου ἡ γόνιμος τοῖς ζῴοις καὶ φυτοῖς θερμότης ἐστὶ ἡ τοῦ γεώδους ἡ ἀναμιγνύουσα τούτοις πυρός, δῆλον ὅτι τούτου γίνεται. πολλοὶ γὰρ ἡ ἐξάπτοντες πῦρ ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου. εἰ δὲ μὴ ὄζει πῦρ, μηδὲ θερμὸς φῶς, αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστιν ἀλλὰ θερμότης. ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὡς τοῦτο ἐστὶ μᾶλλον ἢ τοῦτο ἡ τοῦ θερμοῦ ἡ πυρὸς διαφορά.

ἐν δὲ ὑπὲρ γῆς γινομένων, εἴτ' ὕδη γῆς, εἴτ' ἀπὸ γῆς ἀεί τε πολλαὶ δόξαι εἶεν ἂν αὐτῶν μετὰ βίας. εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτ' ἀλλ' ἐκεῖνο γε φανερόν, ὅτι πλείους ἔχει γενέσεις, ὧν ὅδε μία τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει. διὸ καὶ κεῖνον μὲν ἄθρει ἐφ' ἡμῖν ποιεῖν, ὅδε γὰρ ὅταν μὲν ὕλωρ ὀρύττωμεν, αὐτὸ ποιῶμεν, ἀλλ' εἰς ἐμφάνειαν ἄγομεν, ὁ ἡ μέρος μεμερισμένον, ἀθροιζόμενοι. τὸ αὐτὸ δὲ φαίνεται ὃ καὶ ἕνα τρόπον, ἀλλὰ ἡ πλείστος. μεγίστη δὲ αὕτη διαφορὰ διόρξομεν αὖ εἶεν. τὰ μὲν γὰρ καθ' αὑτὰ, ἡ ὁ θ' ὑπὸ ὑποκειμένῳ. πλὴν ὀλίγα τῇ πόδι ἡμᾶς αἰσθησει φανερὸν. εἴτ' ἀριθμητόν, εἴτε μὴ ἀριθμητόν γε ἡ φλοιὸς καὶ τὸ ὄνθρακος ὑποκειμένης. ἡ μὲν γὰρ ἁπτὸς ἁαόμενον, τὸ δὲ γεώδες τὸ σεσηρόν. ὁμοίως δὲ ἡ τὰ ὑπὸ τοῖς μεταρσίοις ἐκπυρούμενα, ἡ τὰ ὑπὸ τῆ γῆ. πάντα γὰρ ἢ ἀέρος ἢ αἰθ', ἢ πυρός, ἢ ἀέρος ἅμα ἡ ὑγρᾶ ἡ ἀέρος· ἢ πάντων, ἢ ἡ μὲν ὑγιᾶ. ἁπλῶς δ' ἀεὶ καὶ παῦ ἁαόμενόν ἐ, ἡ ὥσπερ γένεσ ἁαθάπερ ἡ λίνησις ἴδιον. ἡ γινόμενον φθείρεταί πως, ἡ ἅμα τῷ ὑπολιπεῖν τὸ ἁαυτόν, ἡ ἅμα σωαπόλυτ. ὅδε γὰρ ἰῶ ἡ πᾶ τ' παλαιῶν λεγόμενον, ὅτι βοσκῶ ἀεὶ ζητεῖ τὸ πῦρ, ὡς ἐκ γ' ἀναλισκόμενον αὐτὸ ἁαμύνειν ἄνθρ τ' ὕλης· ὃ καὶ ἄτοπον φαίνεται πρῶτον αὐτὸ λέγειν, ἡ οἷον ἀρχῖ μὴ οἷόντ' εἶναι χωρὶς ὕλης. ὅτε γὰρ ἁπλῶς ὅτω γε, ὅτε πρότερον τ' ὑποκειμένου ἡ τ' ὕλης, εἰ μή ἐς γ' αὐτὸ τῷ πρώτῃ σφαῖρα τοιαύτη φύσις, ὥστε ἄμικτον εἶναι θερμότητα ἡ ἁαθαράν. ὅτω δ', ὃν αὖ ἐπ ἁαῖοι. πυρὸς δ' αὖτη φύσις, πλὴ εἰ ἀέρα γε πλείστης καὶ διαφορουμένη ἡ μὲν πρώτη ἁαθαρὰ καὶ ἄμικτος, ἡ δὲ πόδι τῆ τ' γῆς σφαῖραν μεμιγμένη, καὶ ἀεὶ ἡ γένεσιν. ἡ δ' ἀρχὴ πρότερον ἀπ' ἐκείνης αὐτῷ τ' γενέσεως, ἡ ἀφ' τ' ὑποκειμένου. ὅταν γὰ λινήσ ποιᾶδε εἰ ἁαθεῖσ πῶς ἄλλα γένωνται, ἁαθάπερ ἀρτίως ἐλέγομεν ἐπ' ἀμφοῖν. ἡ γὰρ λίνησις ἡ διαδέ, καὶ ἀλλοίωσις εἰς τὸν ἥ θερμὸν πῶς αὐαγόμενα φύσιν. ὁ γὰρ ἥλιος, ὁ ταῦτα πάντα δ' ἡμιεργῶν· πάλιν ἡ τοῦ ἡλίου ἡ μὲν τοῦ πυρὸς τῆς ἰδιότητος, πλείοσιν αὖ ἢ μείζοσιν ἔχει διαφοράν, ἀρχὴ ὡς ἔστε, ἡ πῶς αὐτὰ ἤκουσα. καὶ γὰρ φῶς ἀπὸ τούτου ἡ γόνιμος τοῖς ζῴοις καὶ φυτοῖς θερμότης ἐστὶ ἡ τοῦ γεώδους ἡ ἀναμιγνύουσα τούτοις πυρός, δῆλον ὅτι τούτου γίνεται. πολλοὶ γὰρ ἡ ἐξάπτοντες πῦρ ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου. εἰ δὲ μὴ ὄζει πῦρ, μηδὲ θερμὸς φῶς, αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστιν ἀλλὰ θερμότης. ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὡς τοῦτο ἐστὶ μᾶλλον ἢ τοῦτο ἡ τοῦ θερμοῦ ἡ πυρὸς διαφορά.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ

ΡΙ ΠΥΡΟΣ.

ΤΟΥ πυρὸς φύσις ἰδιαιτάτας ἔχει δυνάμεις πρὸς ἄπλον. ἀήρ μὲν γὰρ, καὶ ὕδωρ, ἡ γῆ, τὰς εἰς ἄλληλα μόνον ποιεῖται μεταβολὰς φυσικὰς, αὐτὸ δὲ αὐτ' γόνιμόν ἐστιν. τὸ δὲ πῦρ, γόνιμόν ἡ φθείρειν αὐτὸ γόνιμον μὲν, τὸ ἔλαττον, τὸ πλέον φθείρειν ἢ, τὸ πλέον, τὸ ἔλαττον. ἔτι δὲ ἀεὶ γένεσις αὐτοῦ ἀεὶ πλείσας, ἡ οἷον μετὰ βίας. καὶ γὰρ ἡ πλημμ τῶν σφαιρῶν. ὥσπερ λίθων, καὶ θλίψ καὶ πίεσι, λαθεῖν ἡ τ' πυρείων ὅσα ἔχει φοράς· ὥσπερ τ' πυρευμένων, καὶ τηκομένων. ἐκ δ' αὖ τ' ἀέρος καὶ τοῖς νέφεσι συρροφαὶ καὶ θλίψεις. βίαιοι γὰρ αἱ φοραί, διὸ ὧν διὰ οἱ πορεῖς ἡ ἱερεῖοι γίνονται, ἡ ὅσοι διὰ τροπῆς ἄλλης τεθεωρήκαμεν, εἰθ' ὑπὲρ γῆς γινομένων, εἴτ' ὕδη γῆς, εἴτ' ἀπὸ γῆς· αἱ γὰρ πολλαὶ δόξαι εἶεν ἂν αὐτ' μετὰ βίας. εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτ' ἀλλ' ἐκεῖνο γε φανερόν, ὅτι πλείσας ἔχει γενέσεις, ὧν ὅδε μία τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει. διὸ καὶ κεῖνον μὲν ἄθρει ἐφ' ἡμῖν ποιεῖν, ὅδε γὰρ ὅταν μὲν ὕλωρ ὀρύττωμεν, αὐτὸ ποιῶμεν, ἀλλ' εἰς ἐμφάνειαν ἄγομεν, ὁ ἡ μέρος μεμερισμένον, ἀθροιζόμενοι. τὸ αὐτὸ δὲ φαίνεται ὃ καὶ ἕνα τρόπον, ἀλλὰ ἡ πλείστος. μεγίστη δὲ αὕτη διαφορὰ διόρξομεν αὖ εἶεν. τὰ μὲν γὰρ καθ' αὑτὰ, ἡ ὁ θ' ὑπὸ ὑποκειμένῳ. πλὴν ὀλίγα τῇ πόδι ἡμᾶς αἰσθησει φανερὸν. εἴτ' ἀριθμητόν, εἴτε μὴ ἀριθμητόν γε ἡ φλοιὸς καὶ τὸ ὄνθρακος ὑποκειμένης. ἡ μὲν γὰρ ἁπτὸς ἁαόμενον, τὸ δὲ γεώδες τὸ σεσηρόν. ὁμοίως δὲ ἡ τὰ ὑπὸ τοῖς μεταρσίοις ἐκπυρούμενα, ἡ τὰ ὑπὸ τῆ γῆ. πάντα γὰρ ἢ ἀέρος ἢ αἰθ', ἢ πυρός, ἢ ἀέρος ἅμα ἡ ὑγρᾶ ἡ ἀέρος· ἢ πάντων, ἢ ἡ μὲν ὑγιᾶ. ἁπλῶς δ' ἀεὶ καὶ παῦ ἁαόμενόν ἐ, ἡ ὥσπερ γένεσ ἁαθάπερ ἡ λίνησις ἴδιον. ἡ γινόμενον φθείρεταί πως, ἡ ἅμα τῷ ὑπολιπεῖν τὸ ἁαυτόν, ἡ ἅμα σωαπόλυτ. ὅδε γὰρ ἰῶ ἡ πᾶ τ' παλαιῶν λεγόμενον, ὅτι βοσκῶ ἀεὶ ζητεῖ τὸ πῦρ, ὡς ἐκ γ' ἀναλισκόμενον αὐτὸ ἁαμύνειν ἄνθρ τ' ὕλης· ὃ καὶ ἄτοπον φαίνεται πρῶτον αὐτὸ λέγειν, ἡ οἷον ἀρχῖ μὴ οἷόντ' εἶναι χωρὶς ὕλης. ὅτε γὰρ ἁπλῶς ὅτω γε, ὅτε πρότερον τ' ὑποκειμένου ἡ τ' ὕλης, εἰ μή ἐς γ' αὐτὸ τῷ πρώτῃ σφαῖρα τοιαύτη φύσις, ὥστε ἄμικτον εἶναι θερμότητα ἡ ἁαθαράν. ὅτω δ', ὃν αὖ ἐπ ἁαῖοι. πυρὸς δ' αὖτη φύσις, πλὴ εἰ ἀέρα γε πλείστης καὶ διαφορουμένη ἡ μὲν πρώτη ἁαθαρὰ καὶ ἄμικτος, ἡ δὲ πόδι τῆ τ' γῆς σφαῖραν μεμιγμένη, καὶ ἀεὶ ἡ γένεσιν. ἡ δ' ἀρχὴ πρότερον ἀπ' ἐκείνης αὐτῷ τ' γενέσεως, ἡ ἀφ' τ' ὑποκειμένου. ὅταν γὰ λινήσ ποιᾶδε εἰ ἁαθεῖσ πῶς ἄλλα γένωνται, ἁαθάπερ ἀρτίως ἐλέγομεν ἐπ' ἀμφοῖν. ἡ γὰρ λίνησις ἡ διαδέ, καὶ ἀλλοίωσις εἰς τὸν ἥ θερμὸν πῶς αὐαγόμενα φύσιν. ὁ γὰρ ἥλιος, ὁ ταῦτα πάντα δ' ἡμιεργῶν· πάλιν ἡ τοῦ ἡλίου ἡ μὲν τοῦ πυρὸς τῆς ἰδιότητος, πλείοσιν αὖ ἢ μείζοσιν ἔχει διαφοράν, ἀρχὴ ὡς ἔστε, ἡ πῶς αὐτὰ ἤκουσα. καὶ γὰρ φῶς ἀπὸ τούτου ἡ γόνιμος τοῖς ζῴοις καὶ φυτοῖς θερμότης ἐστὶ ἡ τοῦ γεώδους ἡ ἀναμιγνύουσα τούτοις πυρός, δῆλον ὅτι τούτου γίνεται. πολλοὶ γὰρ ἡ ἐξάπτοντες πῦρ ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου. εἰ δὲ μὴ ὄζει πῦρ, μηδὲ θερμὸς φῶς, αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστιν ἀλλὰ θερμότης. ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὡς τοῦτο ἐστὶ μᾶλλον ἢ τοῦτο ἡ τοῦ θερμοῦ ἡ πυρὸς διαφορά.

λης ἔστιν ὑ ὠμότερον, ὅτως δὲ τὸ ὑγρὸν ἄνυδρον πυρός, δὲ τὴν γῆν ἄνυδρον ὑγρόν. σημεῖον δὲ τὸ μὴ γὰρ πήγνυσθαι ὅλα τὴν ἐκβολὴν, ἢν ὅτι ἂν συμμένειν ἀχλέϊποντος πάντα καὶ πάντως τ ὑγρόν. διὸ καὶ τὰ φαίνεται λοιπὰ, ⟨ὁ ῥόμβια διορισμόν, ὡς ποτε χρὴ τὰ ἁπλᾶ λέγειν. τὰ δὲ τούτων πρότερα μιχθέντα μᾶλλον ἔχει ζητήσεις, ὥσπερ εἴπομεν. ἐκεῖνο δ' ἐξ ἁπάντων φανερόν, ὡς ἡ τοῦ πυρὸς φύσις, ἰδιαιτάτης ἔχει καὶ πλείστας δυνάμεις, καθάπερ καὶ ἐν ἀρχῇ τ λόγων ἐλέχθη. καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πολυειδὲς αὐτ, καὶ διειλημμένον, καὶ ἄπασι τοῖς τόποις ἰδιότητα μηνύει φύσεως. ὁδὲ γὰρ δὴ τῶν ἄλλων ὅσ' ὅτω πολυφιλίες, ὅτ' ἀνώμαλον ταῖς δυνάμεσιν, ὅσ' αὐτῇ τῇ φύσει διάφορον, ὅτε διῆκον εἰς πάντας καὶ † διαπεμερισμένον οὗ τόπον, ὅσ' αὐτῇ τῇ φύσει διάφορον, ὅτε διῆκον εἰς πάντας καὶ † διαπεμερισμένον οὗ τόπον, ἀφέντας γῆν τὰ μέζω καὶ πρότερον, πειρατέον ὑπὲρ τῶν ἐλαττόνων λέγειν, ἀρξαμένους ἀπὸ τ γενέσεως αὐτ καὶ τῆς φθορᾶς. ἢν ὑφ' αὑτ ποιεῖται. λεκτέον ὃ εἰς ταῦτα τὸ μικρῶ πρότερον εἰρημένον, ὃ καὶ τῇ αἰσθήσει φανερόν, ὡς ἐν ὑπομενόμενος ἡ φύσις αὐτ καὶ τὸ ὅλον πῦρ. ἀπλοῦν καὶ πάγιον. τότε γὰρ τεθέντ⊖, ἕνλον⊖ ἅπλη καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορά· ἀλλοιούμενα καὶ πάσχοντ

πεί μέχρι γε τάτε καὶ σωαύξει, λαμβάνοντ⊙ συμμετρίαν. οἷον τὸ μὲν ὑγρὸν αὐτὸ λαιόμενον, τὸ δὲ ψυχρὸν σωθλίβον ἰσχυρότερον ποιεῖ. τὸ δὲ πνεῦμα τῇ λιπάσει σωπυκάζει καὶ ζωπυρεῖ. διὸ καὶ οἱ λύχνοι πλέιον ἔλαιον ἀναλίσκουσιν ἢ τοῖς πνεύμασι, καὶ τὰ ξύλα θᾶττον λαπτακαίετ σφοδρότερας καὶ πλέιονος ἡ λιπάσεως γινομένης, ἡ δὲ μείζων τῆ ἀσύμμετρος ἀπέσβεσε. τῆ μὲν γὰρ ὀκ ἔσι σύμμετρον πνεῦμα λαβεῖν· ἅμα δ' ἢ καὶ τὸ λαιόν, ἔχον τὸ ὕδωρ ἐ μᾶλλον, τὸ δεῖται τ ἔξωθεν πνοῆς. πότε γὰρ ἐλλύχνιον, ἅτε μανὸν καὶ ξηρόν, ἐφελκετ τῶν ὑγρότητα, τῆ τὸ ἔλαιον αὐτὸ λαιόμ⊙. ὁ δ' ἄνθραξ, καὶ τὸ ξύλον, τὸ δ' ὑπάρχ λαίεδι μὴ φυσώμενα, διὰ τὸ γεώδες τῆ σορόν. οἱ γὰρ πόροι πυκνοί· διὸ τοιοῦτον παύτων, ὅς διοίγει καὶ ποιεῖ ὁδ πνεῦ τὸ πνεῦμα. τῆ ὅσῳ αὖ πλέιω τῆ ἐλαφ⊙ μεμερεισμένα προσπίπτει μᾶλλον. διὰ ταῦτ λαταμίγνυντες οὖν ἄνθρακας, γνίστε τῆ πρόσταγόντες ἀλλήλοις φυσᾶσιν. ἐκ μικρῶν γὰρ σωιόντων, ὥσπερ καματίων, καὶ ἡ φλὸξ γίνετ, καὶ τὰ πυρεῖα τῇ βίψει τὸ αὐτὸ ταῦτ ποιεῖ. καὶ τοῖς ξύλοις ⟨σω⟩κεκαύματα λεπτὰ λαμβάνοντες, φυσῶσι οὖν ἄνθρακες. καὶ αὖτος δὲ ὁ ἄνθραξ φυσώμεν⊙, μᾶλλον καὶ θᾶττον ἐκπαίετ, καθάπερ γὰ τοῖς χαλκείοις. ταῦτ μὲν δὴ ἐκ αὐ ἀλόγως δόξειε τ σωπυρεῖ πνεῦμα τ. καὶ γὰρ ὁ πῦρ, οἷον πνεῦματός τις φύσις ἐστί· δὲ πλέιω καὶ ἀεὶ διαφέροντα τὰ λαυσὰ τῆ πυρωτά, διὰ ταῦτ τῆ ἀεὶ διυνάμεις αὐτῶν θαττοροι. καὶ ὀχ ἅπαν θαττορον λιάνατ τῆ θαττορον ποιεῖ· οἷον ὁ ἄνθραξ οὐ φωτίζει ὥσπερ ἡ φλὸξ, διὰ αὖτε καὶ ὁ λύχνος ὁμοίως, διὰ ἀν ὅτ⊙ τ ἐκπαίῃ καὶ αὖων· ἀλλ' ὅσῳ διῆ λαθαρώτερα, τοσότῳ μᾶλλον, διὰ ἔχοσα γεῶδες, διὰ δὲ ὑλατῶδες, διὰ δὲ γῆ αὐτῆ τὸ αὐτόφωτον, διὰ ὧν ὁ λαπνὸς καὶ ἡ αὐαθυμίασις. διὰ τοῦτ γὰρ τῆ ἡ ἧ χλωρῶν ἐρυθροτέρα φλὸξ, ἢ ἧ ξηρῶν, ὅτι πλεῖον ἔχει τὸ φοιοῦτον, δι' ὃ διαφαινομένη λαμβάνει τὴν χροιάν, ὥσπερ καὶ ὁ ἥλι⊙, ὅταν ᾖ παχὺς ὁ ἀὴρ. ὁ δ' ἄνθραξ οὐδὲ ποιεῖ φλόγα, πλὴν ὀλίγην, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τῶν ἐξαφρουμένων πολλὴν ὑγρότητα, ὑπομένη αὐτὴ ἡ φλὸξ ἔσης δὲ ἡ εἰρεμένης αὐαμαλίας, δῆλον ἤδη καὶ τὸ θρμαίνειν ἕνα μᾶλλον καὶ θᾶττον ὄντα θρμὰ, λαθὰν πόρ ἡ τὸ λαλαμου φλόξ, ἢ τὸ ὑγρὸν ἢ οὖν ἀνθρώπους ἡ ἀπὸ ἧ ξύλων. καί φι θρμότατον γε ὧν ὅλως τὸ ἀπ' ἧ σορευμάτων, ὁ δ' ἄνθραξ ἧκιστα θρμαίνει, σορευτάτης ὢν· καὶ τῆ μὲν τὸ ἡλίᾳ θρμότητα μελαίνειν τὰ σώματα, τῆ δὲ τὸ πυρὸς μή. πάντων δὲ τούτων καὶ ἧ ποιότων αἰτιατέον· ἄν τις τὴν λεπτότητα καὶ τὴν παχύτητα. θρμαίνει τε γὰρ τῆ σάρκα καὶ τὸ ὑδωρ ἡ ἧ λαλαμου τάχιστα, διὰ τῆν λεπτότητα καὶ πυκνότητα. λεπτῇ μὲν γὰρ, ὅτι ἰσόφος σωεχῆ δέ, ὅτι πυκνή. τὸ δὲ λεπτὸν διαδυόπικόν, καὶ τὸ θρμαίνεσθαι διὰ τῆν σωαφὴν ἢ καταμίξιν. ἅτε φλὸξ ὅλων ἧ αὐθρωπίνων μᾶλλον διὰ ταῦτ, καὶ ἅμα πλέιων ἢ ἀκρόαι, ἀθροωτέρα. τὸ δ' ὅλον, τὸ διὰ ἧ αὐτῆ ἴσον ἐκαστορον θρμαντικόν. εἰ δὲ μή, ὡς οὐχ αὕτης γ' ἔχων, τὸ δὲ ὁμοίως ἑκάστορον, ἀλλ' ἄνθρακ μὲν ὁ σρεώτατ⊙, φλὸξ δ' ἡ λεπτοτάτη καὶ πυκνοτάτη. θρμαίνει μὲν γὰρ ἡ φλὸξ, διὰ ταῦτα μᾶλλον ἕνια. καταπαίει δὲ πάλιν ἐχ ὁμοίως, ὅτι λεπτοτέρα, καὶ ἀδυνατωτέρα. τὸ γὰρ ψῦχον τῷ γεώδει ⟨καὶ⟩ στερεῷ ὕδατι, θερμότατον. ὀρθῶς ὁμοίως, ἀλλ' ἀπορουμένου τοῦ τ θρμότητος, ἔχον τε τὸ λαυσὸν σῶμα. τὸ δὲ στερεόν, διὰ τὴν πυκνότητα καὶ σκληρότητα τὰ ἁπτόμενα διαθαττοῖ σίδηρος, χαλκός, λίθος, ὅσπερ καὶ ψυχρότατα. στέγει γὰρ ψῦ αὐτοῖς μᾶλιστα ἡ πηρεῖ καὶ τὸ θρμόν, ὥστ' ὀλόγως λαυσικώτατα ἡ ⟨σαρκός⟩. ἅμα δὲ καὶ ἡ φλογὸς φορὰ ποιεῖ τινὰ παράλλαγιν. διὸ καὶ οἱ λινοῦτες ψῦ τῇ φλογὶ τὰς χεῖρας ὀξέως, οὐ λαταπαίοντα. θᾶττον γὰρ ἡ λίνησις ἡ χειρὸς ὅσα, καὶ ἅμα μεταλλάττοσα τὰ μέρη, ἰωλύει τὴν λαταπαυσιν. οὐ γὰρ λαίει, μὴ ὠμειναν τὸν αὐτὸν χρόνον. διὰ ὅπερ καὶ οἱ ψῦ βαπτίζοντες, ἢ πορ λαίουτ τῶν λαθημένων, ἢ οἱ φέροντες ἐκ τούτων ἅμα δ' ἴσως τάττουσι ἢ ἡ ἀπὸ ἡ λινήσεως τ ἀέρος γινομένη, ποιεῖ ἵνα λαταψύξιμ ἔχει δὲ ἡ πρὸς τὰς τῆξεις, καὶ πρὸς τὰς ἑψήσεις, ἡ τὰ ἄλλα τὰ φαῦτα, μεγάλας ἑκάστα πρὸς τὰ ὑποκείμενα διαφορὰς· οἷον ὅπως μαλακτὸς ἢ θρμοτάττης ἢ μὴ σκληρᾶς, ἢ πάλιν ὀξείας ἡ σφοδροτέρας καὶ ἀθροωτέρας. ἀπὸ μὲν μαλακτοῦ ἡ μανοῦ μαλακώτορον τὸ θρμόν, ἀπὸ δὲ ἧ σκληρῶν ἡ πυκνῶν σφοδρότορον. διὸ καὶ οἱ ἰατροὶ τοὺς ἥλους λαίουσι ψῦ * σσῶ· μαλακωτάτη γὰρ ἡ ἀπὸ ταύτ θρμότης, ὁμοίως δὲ καὶ ζῦ τοῖς πυελώσεσι, καὶ τοῖς ἀλέμμασιν, ἀπὸ ποιότων γὰρ ἐκτέσι τὰς θρμότητας

A λεπτὸν et πυκνὸν aliqd simul esse pt. nr lamina.

θρμότητας ἀγαθόν. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλαι τέχναι ἡ λόγον, οἷς μὲν ὥσπερ βιαιότερα τοῖς χρῶσις, ὥσπερ τῇ χαλκουργικῇ τῶν σφοδροτάτων. διὸ καὶ οὖν ἀνθρακας οὖν γεωδεστάτης ⟨καὶ⟩ πυκνοτάττης λαμβάνουσι, καὶ φύσεις γε πᾶσ * ποιοῦσιν ἕνεκα τ ἰσχύος. καὶ τὰ ταῖς φύσαις χρῶνται. σφοδροτέρα γὰρ ἔτως ἡ θρμότης, καὶ ἀθροωτέρα, σωεκκαίοντος τ πνεύματος. φ τότ⊙ σ' ἔν τῷ γε ⟨τ⟩ ἐκείνο τὸ ἀχρόμενον, ὅτι ὁ ἥλιος μελαίνει τ στέρκα, τὸ δὲ πῦρ οὔ. συμβαίνει γὰρ, τῆ μ τ ἡλίᾳ θρμότητα λεπτὴν ὄσαν, καὶ μαλακὴν, εἰσαγεδι καὶ μικρὸν εἰς οὖν πόρους. ⟨καθ⟩ὥσπερ αὐαθυμιᾶν καὶ ὠπαίειν τὰ ὠπτοπλῆς, διὸ καὶ ἄλυπος, ὥστε ὑπομένειν. τῶν δὲ πυρὸς παχυτέραν καὶ σφοδροτέραν ὄσαν, διαθερμαίνουσαν μᾶλλον, πρόσχεῖμα μὲν αὐιόντος τοῦ αἵματος ποιεῖ δύχροιαν, ὕστερον δ' ὁ σφαθύνειν. ὁ μὲν δὴ ἐαν γε τότ⊙ σφοδρότερον χρήσητε ⟨καὶ⟩ λαταπαύσει, μελαίνει. μέλανα γὰρ τὰ πυρίκαυσα, καὶ ὅλως τὰ λαταπαιόμενα. διὸ καὶ φακαίδες ἔχουσιν φιαχᾶ διαύτου ὑπὸ χρόαν, ὥσπερ ἀχροβχυνομένου τ πυρός, λαθάπερ ⟨καὶ⟩ τοῖς ἄνθραξιν· ὁ δὲ γὰρ μέλαν ἄνου ὑγροτητος. ἀλλ' ὅτι ἐκκαυθῆ πάντα λευκά, καὶ τεφρώδη, λαθάπερ καὶ τὰ ὀσᾶ. τὸ δ' ὑδὲ τ λεπτομερὲς λεγόμενόν, ὅτι μιλαίνει τὸ πῦρ τ στέρκα μὴ μελᾶνον, ἢ ὀκ ἀληθές, ἢ ὀχ ὅμοιον. μίξει γὰρ ὑπὸ μελαίνει τ ἄσβολον καὶ τ λαπνὸν ἀναφέρων, ὥσπερ καὶ τὰ ξύλα καὶ τ λίπαρον καὶ οὖν τοίχος· ἐπεὶ ⟨καὶ⟩ οὖν ἄνθρακας βόπορ τινὰ πᾶν πλησίον. ἐγκαταλύεται γὰρ ὁ λαπνὸς ἀναφέρων πολὺ γεῶδες. ἅμα δὲ ⟨καὶ⟩ ἡ ὑγρότης ὁ ὠᾶς ἐκκαίεται, διὰ τὸ μὴ ἰσᾶν· καὶ διὰ ταῦτ βαρύτεροι τ ἄλλων εἰσίν. ἀναφερομένης γὰρ τ τοιαύτης ἀναθυμιάσεως, ἕλκεται τῇ πνοῇ, καὶ εἰσδύεται πόρρω. διὸ καὶ βαρύνει τὰς κεφαλάς, καὶ ὅλα τὰ σώματα. τούτων μ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας ⟨σ⟩υπληπτέον. ἐαν δὲ ὅλως γε ἑτόροις γνέσι τεθῇ τὸ θερμόν, οἷον ὑγρῷ καὶ ξηρῷ, πλέιων ἐπὶ γίνετ διαφορά. πολλὰ γὰρ ἂ δύναται ποιεῖ ἑκάτερον, ὧν θᾶττον ὀκ ἀθῦσόρον ἔχειν δοκεῖ τὸ θερμὸν· οἷον τὸ ὕδωρ ζέον θρμότορον ὂν τῆ τ ἁφῇ, ὀχ ἥπτον ⟨ἡ⟩ φλογός, διὰ ἧκει ταχύ. ἡ πάλιν τὸ πῦρ διὰ μικρὸν ἐξαγειν τὸ ὑγρόν, διὰ σωιγάνει ἡ παχύνειν, ἀλλὰ διὰ τὴν ξηρότητα πυκνοῦ οὖν ἔξω πόρος ἐκνυσιν, ὥσπερ τὰ ὠά. τ αὐτ δὲ βοστον, ἡ ἐαν τι ἄλλα δεῖ μαλακῆ θρμότητι πέπειν ἡ παχύνειν, ἡ δὲ ὑγρότης ὥσπερ μαλαττεῖ πηγνυμένη. διὰ ⟨τοῦτ⟩ καὶ ὅταν πορίξηρος ὁ ἀὴρ ᾖ, λατακαίῃ τὰ ὀπωριᾶα. ἡ ὅτι φύσει τοιοῦτος, ἀεὶ ⟨οὖν⟩ συμβαίνῃ πλέον, ἐαν μὴ τὸ ἔλαφος βοηθῇ διαῤῥέων, καὶ ⟨τ⟩ ἱκμαδ' ἀπέχον, ἢ δρόσοι πίπτωσιν ὅτως ἅμα βοσφιῶ τε λαμβάνειν καὶ πέπειν. εἰς μὲν τὰ διαῶτα χρήσιμον, πλὴν φ ὑγρότητι ἡ μεθ' ὑγρότητος τὸ θερμόν· εἰς δὲ τὰς τήξεις τὸ ὑγρὸν ἀχρεῖον. αἴτιον δ' ὅτι τὸ τηκτὸ ὕδατος ὂν, φύσει ξηρᾶς δεῖται θερμότητος εἰς τ διαχυσιν· τὸ γὰρ ὅμοιον τοῦ τοῦ ὁμοίου ἀπαθές. ἅμα δὲ καὶ ἡ ἀσυμμετρία τ πόρων φαυλοῦται, πῶς τὸ μὴ δεξαδῶ· μεγαλομερὲς γὰρ. ὀχ οἷόν τε δὲ ἀνδ τοῦ ὑγροῦ χωριδὲν εἰσιγάαι τὸ θερμόν, ἐπὶ δὲ ἀδυνέσορον, ὥστε διοίξαι οὖν πόρους πυκνοῦ ᾗ σωιεχῶν ὄντων τ ἐξωθεν. διὰ δὴ τοῦτ' ἡ ξηρὰ θερμότης ἁρμόττει πρὸς τὰς τήξεις, καὶ αὕτη λαμβάνοσα τὴν ἀσυμμετρίαν. εἰ γὰρ πλέιον ἐκπαίει, τὰ δὲ ᾗ ὅλως λατακαίει πρὶν εἰς διάλυσιν ἀγαγεῖν. ἵνα δὲ τοσαύτης δεῖται θερμότητος, ἡ φ λεπτοτέρῳ γίνεται τοῦ ὑδατος, ὥσπερ τὰ λίνα, ⟨καὶ⟩ οἱ σημοῖοι ἐνημῦοι. τῷ γὰρ ἀτμῷ ταῦτα διαθερμαινόμενα, λαμβάνει τὴν ἔνησιν, ἐγκαταμιγνυμένης ἅμα τ ἱκμαδος· ὃ ⟨καὶ⟩ χρήσιμον πρὸς ἰσχύν. ἔνια δὲ ῥᾳδ τ ἄτμου ἐνδεῖται διαφθόγγῳ βαλομένῳ τ ὑγρῷ· ὄθεν διὰ λακῶς λεῖπ τόνομα τὸ πνίγειν. ἐγκαταλείσει γὰρ, πολὺπομαζόντες ᾗ πλωτοῦντες τ ἀτμόν, ὥστε βίπτ τὴς ἀπόσασις ἀπὸ τοῦ πρώτου αὖτ ᾗ γίνεσις. τὸ μὲν γὰρ ὑγρὸν ἀπὸ τ ξηρὸν γίνεται θερμόν, ὅσπερ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑγρ· πλὴν ἐκεῖνο μὲν μιγνυμένου ὡς τ πυρός, ⟨ὅσπερ⟩ διὰ ἴδιον ἐκκοινομένου καὶ ἀστόνος. ἡ δὲ τοῖς ἐμψύχοις σώμασιν ἐνυπαρχοῦσα θερμότης, πλείοσι μιγνυμένη, ᾗ βόπορ ἰδιώτερον· οἷον ἡ ζῶσα καὶ γόνιμος διὰ γίνεται τ ὁμοίων. ἐπὶ δὲ πᾶσ τούτοις ἡ ἀπὸ τ ἡλίου. καὶ γὰρ αὖτη γόνιμος ᾗ ζώων ᾗ φυτῶν, ὀκ ἄμικτος μένουσα τῷ ἀεὶ, μᾶλλον δ' ⟨ἐν⟩ αὐτῷ τότῳ γινομένη, συμμεῖξαν δὲ ἴσ' ἔχουσα τῇ μαλακότητι ᾗ λεπτότητι πρὸς τὸ γονιμῶν, ὀχ ὥσπ ἡ τ πυρὸς σκληρὰ ᾗ πυρώδης. διὸ ᾗ σπέρματα πυρωθέντα ἧ ἀβλαστεῖ, θρμαινόμενα δ' ὑπὸ τ ἡλίου ⟨καὶ⟩ ὑπερβολὴν ᾗ ὥστε γάρ φασι πρὸς Βαβυλῶνα, ᾗ ἐλαῶν θρμοτέρους τόπους ᾗ πανδαῶν ὧδί φ ἄλλο, ⟨καθ⟩απ τὰ φρυγόμενα, γονᾶς ᾗ βλασταί. τὸ μὲν οὖν πῦρ τῷ θερμῷ τηλικαύτας ἢ φαύτας ἔχ⟨ει⟩ διαφορᾶς, ᾗ ὅτε καθ' αὐτὰ καὶ μετ' ἄλλων

τ' ἄλλων· ἡ γὰρ ἄλλοις μιγνυμένων. ἐκλωτὸς δέ ὡς φησὶ πίπτει ἡ ἀπόρροια, οἷς τί ποτε ἡ μὴ λοιλία τήκει τὰ νομίσματα, τὸ δὲ ὕδωρ ζέον, θερμότερον ὄν, οὐ τήκει· ἡ γὰρ ὅλως τὸ ὑγρὸν, ὥσπερ ἐλέχθη, λωλυτικὸν τήξεως, ἡ ἅμα οἷς τῶν μαλακότητα καὶ μεγαλομέρειαν ὁ δύνατ' τέμνειν, ὁδὲ διοίγειν οὐ πέφυκε. ἢ οἷ γὰ τῇ λοιλίᾳ θερμότης ἐκροτέρα καὶ γεωδεστέρα, διαπερινομένη ἡ ξανονοῦσα ἀεὶ τ' ὑγρὸ πῶς τῶν λύσιν καὶ πάλιν, οἷς τὶ τοιῶν γὰ συμβαίνει κατακαπνοῦν νεκρὸν γίνεσθαι λέγουσιν, ὁ ἡ λύκλω λίθος ὃς ὁ σὺν σωρὸς ποιῆσι, ἡ ὅπου ἄλλοθι τοιοῦτος ἀφανίζει παύτα, ἡ γὰ ἑαυτῷ τέφραν ποιεῖ. διαφέρει γὰρ ἡ γῆ τῶν ὕδ' ἢ θερμότης. ὅτι μὲν γὰρ ὁ λίθος ἐργάζεται τῇ θερμότητι ἡ τῇ φύσει θερμὸς ὤν, σημεῖον τὸ γίνεσθαι λογίαν ὃς αὐτό. ὃ δὲ θερμότερον, τὸ διαιρεῖν ταχύτε καὶ εἰς λεπτά· ταχὺ μὲν γὰρ τὸ θερμότερον ἡ λιπαρώτερον, οἷον ἡ φλόξ. εἰς δὲ μακρὰ τὸ λεπτομερέστερον, οἷς τὸ πάντα πᾶσαν λύεσθαι δυνατὸν ἢ τὸ πολὺ μέρος γὰ τοῖς ὑγροῖς, ἡ οἷς λύει πάντα εἰς τέφραν, ἀλλὰ χρονιώτερον. θερμανθεὶς δ' γὰ τῷ λίθῳ θερμότης ἡ μὲν τ' πυρὸς ἀσθενεστέρα, λεπτοτέρα δὲ ἡ τοῦ ἀέρος τ' συγκλειομένη θερμοτέρα, λεπτὴ δ' ἦτον. ὥστε τ' μὴ θᾶττον, τ' δὲ λεπτοτέρα διαιρεῖν χρονιώτερον ἐπεὶ δὲ τὸ σωματωδέστερον ἡ πυκνότερον πυρωθὲν θερμότερον οἷς τ' τόπε, παχὺς ἡ θολερὸν πόρος ὁρᾶσθαι ἡ λαύματα μᾶλλον· ὥστ' ἐνίοι ψυχρόταται ἡ λαυματωδέστατοι. πυρωθεὶς γὰρ ὁ ἀὴρ, λατέχων γὰ ἑαυτῷ οἷς τῶν παχύτητα τὸ θερμὸν, ἐκπυροῖ τὸν τόπον, ὡς ὕδὶ τὸ πολὺ δ' οἱ ποιοῦντι λαπνοί· ἐὰν δὲ καὶ ὧν πέπῃ πνεῦμα θερμὸν ὂν τα τ' ἀέρα πυρόφορον, λαίεται. οἷς τῶν αὐτῶν δ' αἰτίαν, καὶ ὅτ' ἐνομίσθη τὰ παχύτερα θερμότερα, λαθάπερ λαίεται. οἷς τῶν αὐτῶν δ' αἰτίαν, καὶ ὅτ' ἐνομίσθη τὰ παχύτερα θερμότερα, λαθάπερ τὸ γάλα, ἡ ὅλως τὰ ῥοφήματα τ' ὕδατος. ἡ ἐὰν ὧν βάλῃ λίθον τὸ ὕδωρ, θερμαίνετ βᾶττον

παλελειμμένον πῦρ, ὥσπερ οἱ λύχνοι. καὶ οὔθ' ἡ παλαιὰ σφόδρα, οὔθ' ἡ νέα, ἀλλ' ἡ ἀρτίκαυστος καὶ βωλοειδής. τὸ μὲν γὰρ ὁ χρόνος ἐξήρτηται, σβᾷ τῷ ἀναπνεῖν. ἡ δὲ μικρομερὴς ἄγαν ὀλίγον ἔχει, μικρὸν δὲ ὂν τὸ πῦρ ἀσβῆνες. ἔοικε δὲ καὶ τὸ πόδι τῇ γύψῳ τῶν φοινικικῶν πρῶτον εἶναι· φασὶ γὰρ καὶ ἐκείνῳ ἀναφυσωμένῳ λαίειν· ὅθεν γὰρ σβᾶ φέρειν συμφυρῶν, καὶ ἐπακτῶν ἔξωθεν ἔχειν τὸ θερμόν. ἐμφαίνει δέ πως καὶ τὸ λευκαινόμενον ὑπὸ τοῦ ὀρύττεσθαι τῶν τοιούτων λιθίνων. ὅταν γὰρ ὕδωρ θερμὸν ὦσι χυθῇ, σβεννύμενοι, καὶ αἰθόμενοι ἐμποιεῖ τῇ ἁφῇ, ἀεὶ δὲ συμμετρίας τινὸς εἰς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα πρὸς τὸ κρατεῖσθαι. σβᾶ ὥσπερ γὰρ καὶ ὁ οἶνος ἐγχεόμενος ὕδατι τῶν φλογῶν, καθαπερεὶ πῦρ ἀνιέντων καὶ ἀναθυμιᾶται, ἡ θαλαττα, ὅταν σβεννύσῃ, ἐὰν δ' ἔλαττον ᾖ καὶ τὸ ὕδωρ· συσκληρύνει γὰρ, ἡ ἀθροίζει τὸ ἰσχυρότερον, ᾧ ἢ τῷ πίπτειν καιομένῳ μᾶλλον, ὅτι σφοδρότερα ἡ φλὸξ, ὥστε ἡ ἐκπιέζειν, ἡ κατακαίειν τὰς οἰκίας. διακρίνεται γὰρ τὸ ἐμπίπτον κρατηθέν, ἡ ἐκφλεγόμενον. φόβον δὲ γίνεται πυρσμῶν, σβᾶ τὸ μαχεσθαι τὸ θερμὸν καὶ τὸ ὑγρόν· ὅπερ συμβαίνει κατὰ τὴν σβέσιν. ἀνὴρ γάρ τις ὁ Ἀφοβος ἐπὶ τῶν φαπόλεων καὶ φ' ταῦθα διάκειται. ταῦτα δὲ καὶ ὧν ἅψ λύχνων ὄζειν ὁρᾶν, ὅταν ὕδωρ ἔχῃ τὸ ἔλαιον· τὸ γὰρ ὕδωρ σβέννυσι. ⟨ τὰ φύλλα ⟩ τὰ τῆς ἀφάρνης, καὶ τὸ λιτόν, ἡ τὰ ἄλλα τὰ ῥιζώδη, ὑποδᾶ σβᾶ πυκνότητα, καὶ σβᾶ τὸ ἔχειν πολὺ τὸ ὑγρὸν ὀζάγει. ὅτε γὰρ πολὺ, καὶ οὐ σβέσει τὴν πυκνότητα, διὸ ἡ ὁ Ἄφορος. ὡσαύτως δὲ ἡ τὰ ξύλα τὰ διαφθαρέντα, τὰ μὲν ῥήγνυται ⟨ ψαλᾶ, τὰ δὲ σωρὸν ποιεῖ ἄνω Ἄφορον. διαλύσει δὲ οἱ μὲν μέλαν τὸ ἄφαεσον, οἱ δ' ἀπειλήν. ἀεὶ γὰρ ἡ φ' ταῦθα διαφορμεῖ τὸ ὑγρὸν, ἡ ἀθρόα φορμεῖν μετὰ βίας, ὅτε μὲν ῥῆξις γίνεται καὶ ψόφησις, † ὅταν δὲ σωρὸς Ἄφος ἡ φλόγωσις· ὃ καὶ αὐτὸ ποιεῖ βόπυρα τινὰ τὸ πῦρ φ' φρέασι πνεύματος ὄντος, ἅττε πυρσμῶν. ὁ δὲ λαπνὸς ἧττ λυπεῖ, ὅταν φ' τῷ αὐτῷ πύρει. διὸ ἡ οἱ φ' οἰκίαις παλαίοις πολιορκούμενοι τῷ λαπνῷ πῦρ ἐὰν ἔχωσιν, ἐσθίει πάχωσιν. σβέννυσι γὰρ τὸ φ' τῷ λαπνῷ θερμὸν τὸ πῦρ, ἐπεὶ πέφυκε τὸ πλέον τὸ ἔλαττον μαραίνειν. σβεννυμένου δὲ φθείρει ἡ καὶ ὁ λαπνός. διὸ ἡ ὁ ἥλιος ὥσπερ τὸ πῦρ, βοηθεῖ πῶς τὸ μὴ λαπνίζεσθαι. τὸ δ' φ' ἑφικτῷ, καὶ πρὸς πίπτοντα ἐκπυροῖ. σβᾶ ⟨ ὃν ⟩ ἡ εἰ ἔγγυς τοῦ ψυχροῦ ἦσαν φ' ὁχλεῖται· καὶ γὰρ ⟨ ὃν ⟩ ποιεῖ καὶ αὐαφερὰ καὶ αὐωθεῖ πῶς τὰ ἄνω. σβᾶ τὸ αὐτὸ δὲ ἡ τὸ πολὺ πῦρ ἄκαπνον, ὅτι φλογοῦται ἡ λαπνίζει πολλοῦ πρὸς τὸ πυρὸς ὄντος. ὃ γὰρ ἂν πλέον τὸ καιόμενον, ἔλαττον τὸ λαπνίζον, ὀζαφθένδος ἡ θυμιωμένου. ⟨ ὧδε φ' ξηρῷ ξύλῳ πυκνῷ σωτιθεμένῳ αὔωθεν, οἱ ἄνθρακες ὧδε καλλόμενοι ποιοῦσιν ἀκαπνότερον ⟩. ὅτι ἐκφλεγόμενος πᾶς ὁ λαπνὸς, ἐμπίπτων δύθυς εἰς τὸ πῦρ, ἡ ἧττ πυκνότητι λαμβάνει τὸ λυόμενος. λύσκαπνα δὲ φ' ξύλῳ τά τε χλωρὰ, ἡ τὰ σκωλιά, καὶ τὰ τενιώδη, καθάπερ ὁ φοίνιξ· ὀδύτονον γὰρ ἀεὶ καὶ δυσλιάερον εἶναι φλογί. διὸ ἡ τὰ ἐγκαυσμένα τ' ἀχίσων δύκαυσότερα· καίει γὰρ ὁ φλοιός. καὶ ἐὰν ᾖς λίνῃ καὶ μετατιθῇ καιόμενα, λαπνωδέστερα. ὅτι συμβαίνει τὰ μὲν μετατραφέντα σωιδᾶσθαι, τὰ δὲ μὴ καίεσθαι, πεσοπίπτοντος ἄρτι τοῦ πυρὸς, ἀλλ' ὅσα λαπνιᾷ. ἔνια ᾖ ἡ φ' ἀκαύστῳ πορφλαυθέντα πολυκαυστότερα γίνεσθαι, καθάπερ τὰ ἐλάϊνα. διὸ ἡ ὁ πολὺ χρόνου φασὶ δεῖν φυσᾶν, ἐὰν μὴ πλῆθος ᾖ ξύλων· ἡ δὲ δημιότης τοῦ λαπνοῦ, ἧττ τῶν ὑγρότητα τῶν ἑκάστ. διὸ καὶ ἀρ' φ' σκώνῃ σβιμύς· ὁπωσδιάκαυστος γάρ. ὁ δὲ φ' σλασὸς καὶ ποσύκης ὁ σκληπικὸς, οὐ πλείωι ἡ ἐλαιώδης, ὥστε ὁ λαπνὸς ἀπ' ἔχων σβᾶ πραχὺ καὶ γεῶδες. ὅτι δ' ἀρ' μὲν τοῦ ἡλίου φῶς ἀπῆσαι τῇ αὐακλάσει ἀρ' φ' λέπει, σί τὸ ἄπορον. συμμίγνυσι δὲ τὸ ⟨ ἐκκαυμα, ἀρ' δὲ τοῦ πυρὸς οὐχ ἅπῆσαι. ὁμοιον δ' ἅτε λεπομερᾶ, καὶ ὅτι σωιεχὲς γίγνεται μᾶλλον αὐακλώμενον. τὸ δὲ ἀσβατεῖ σβᾶ τὴν αὐομοιότητα γενέσθαι. ὥστε τὰ μὲν τῷ ἀθρόισμῶι, καὶ τῇ λεπότητι διασῄομενον, εἰς τὸ ἔκκαυμα διώσεται καίειν, τὰ δ' ὀδ' ἕτερον ἔχον οὐ διώσεται. ὀζαφθέντα δὲ ἀπὸ τοῦ ἀλέα, καὶ ἀρ' τοῦ χαλκᾶ, ἡ τοῦ αἰγείρου πρόπυρα τινὰ ἐργαζόμενον. ἀχ ὥσπερ τοῦ γείας φασί, καὶ ἄλλοι δέ τινες οἴονται, σβᾶ τὸ ἀπίνειν τὸ ὕδωρ σβᾶ φ' ὥρᾳ. οἱ δ' ἐρίγοτες, διατὰ μικρὸν σβαθρμαίνονται. καὶ οἱ λάσκοντες χλιαρῶι διατρέχοντα ῥᾳδίως, ὅπως εἰσδύνομενον διαχεῖ. τὸ γὰρ ἄγαν θερμὸν ἀθρόον σωέκλεισε τοὺς πόρους, ὅτι μὲν αὐτοπροσδιπεῖσαν ἡ σωβλίψαν φορικῶι ἐποίησεν. ὅτ' ἐκόλυσεν ὀζελθεῖν, ὥστε μὴ ῥιπαῦδα τὸ ῥιγοῦν, ἀλλὰ τὸ μὲν πρόσκαυδα, τὸ δὲ διατρύχθαι, καθαπερ καὶ ὕδ' φ' διακῶς ὀπῆσθαι. καὶ γὰρ φ' ταῦθα τὸ μὲν ἐξαιρεῖται, τὰ δ' ἐντὸς ὠμὰ πυκνούμενα, ἡ σδεῖται φ' πόρων. διὸ καὶ

διὸ καὶ μαλακώτατα ἡ συμμέτρως διαζᾶ ζητοῦσι πῶς τῶν ὄπῆσιν, ἡ ἐργωδέστερον φασὶ τὸ καλῶς ὀπῆσαι· ἡ μᾶλλον τέχνης, ἢ τὸ ἐψῆσαι. οἱ δ' ἄνθρακες γίνονται μὲν μέλανες, ὅτι ἐγκατακλείεται ὁ λαπνὸς φ' αὐτοῖς μέλας ὢν φύσει, καθάπερ βάπτει. διὸ μελίττας οἱ σκυλακεῖς· καίουσι γὰρ ὅτως, ὡς ἀρσενόφθυνθαι θυμιῶντες, ἡ ἧττ μικρὸν διασίοντες αὐαπνοῦν. ἐὰν γὰρ φλογωθῇ, διατακαίει, ἡ διαλαθῇ εἰς τέφραν. ὁ δὲ λαπνὸς ὁ μέλας, ὃν σύγκειται ὀζ ὑγρᾶ διαλυομένου εἰς πνεῦμα ἡ γλῶ, καὶ τὸ πνεῦματος ὄντος μέλανος· ὁ γὰρ ἀὴρ φύσει μελας. ἕως μὲν ἂν ἔχωσι πῦρ, ἐρυθροὶ φαίνονται. σβᾶ γὰρ τὸ μέλανος, τὸ λευκὸν φαίνεται φοινικοῦν, ὥσπερ ὁ ἥλιος· σβᾶ διαπνεῖ καὶ ἀχλύος. διὸ καὶ ὁ αὐθραξ ᾗ φλογὸς ἐρυθρότερος· λεπότερος γὰρ ὁ ἀρκεινόμενος διαπνός, ἢ γὺ παρέχοντος ἐπὶ γεώδεις τῷ χυλῷ. διὸ καὶ ἥττον ὄρος ὀυδ' ἰοπῆος. ἐπεὶ ἡ αὐτῆς ᾗ φλογὸς ἡ μᾶλλον διαπνώδης, καὶ σῶν χλωρῶν ἐρυθρὰ ξύλων. ὅταν δ' ἀποσβεσθῶσι πολλοῦ συγκατακλομένου, καὶ γλαπεσβεσμένου τοῦ διαπνοῦ, μέλανος γίνονται σβᾶ τὴν λεχθεῖσαν αἰτίαν. τὰ δ' ἐκκαύματα μᾶλλον διαμένει, ὅτι γλαπολαμβάνεται τὸ πνεῦμα τοῦ πυρός. πνεύματος δ' ὄν μᾶλλον τὸ πῦρ. ἀλλὰ πόδι μὲν τούτων ἱκανῶς εἴρηται μέχρι γε τοῦ νῦν. ἀκολουθητὸν ἂν πάλιν γὺ ἄλλοις ἐροῦμεν πόδι αὐτῶν.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ

εἰ ἀνέμων.

ΤΩΝ ἀνέμων φύσιν, ἐκ τίνων μὲν, ἡ πῶς, ἡ διατίνας αἰτίας γίνεται, τεθεώρηται πρότερον. ὅτι δ' ἑκάστοις αἱ διαφοραὶ ὅλως τὰ παραπλήσια ἔχουσι πρὸς ἄλληλα, σχεδὸν δῆλον. ἀκολουθεῖ δὲ τοῖς εἰρημένοις περὶ λόγον ἡ λεγομένη πρὸς ἀλλήλους διαφορά. αἱ γὰρ διαφοραὶ πόδι τοῦτο, καὶ γὰ τόπος· οἷον μέγεθος, ἡ μικρότης, ψυχρότης, θερμότης, ἁπλῶς τ' χειμερινὸν ἢ σύδιεινόν, καὶ ὑετῖον ἢ αἴθριον· ἔτι δὲ τὸ πολλάκις ἢ ὀλιγάκις διαθ' ὥραν, ἢ τὸ μὴ ἀεὶ πνεῖν καὶ σωεχεῖς καὶ ὁμαλεῖς, ἢ διαλείποντας καὶ ἀνωμάλεις. καὶ ὅλως ἃ συμβαίνῃ πόδι τὸν ὁρανὸν, ἢ πόδι τ' ἄερα ἡ τῶν γλῶ, ἡ τῶν θάλαττων σχᾶ τῶν πνοῶν. ὡς γὰρ ἂν ἁπλῶς εἰπεῖν, γὰ τόποις ⟨ πόδι τοῦτα τυγχάνουσιν αἱ ζητήσεις, γὰ οἷς ἡ τὰ πόδι γῆν ζώων ἡ φυτῶν πόδιλαμβάνεται. ἐπεὶ δ' ἑκάστ τόπος ἴδιος ⟨ τόπος ἡ τ. ὁσίας ἀπὸ τούτων, οἷς ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ αἱ διαφοραὶ ⟨ αἱ διωάμεις ἡ ἑκάστου εἰπεῖν· οἷον πρῶτον τοῦ μεγέθος ἡ σμικρότητος, καὶ ψυχρότητος ἡ θερμότητος, ἡ πλήθος ἡ ὀλιγότητος, ἡ γῆν ἄλλων γῆν πλέωσι. ⟨ ὡσαύτως δὲ τοῦτο. τὰ δ' γνωστὰ τοῖς γνωστοῖς · ἀμφότερα δ' ὑλόγως, οἷον τῷ Βορέᾳ ἡ τῷ νότῳ. μεγάλοι μὲν γὰρ ἄμφω, ἡ πλέῖστον χρόνον πνέουσι, σχᾶ τὸ σωωθεῖσθαι πλέῖστον ἀέρα πρὸς ἀρκτον καὶ μεσημβρίαν, πλαγίων ὄντων πρὸς τὴν τοῦ ἥλιος φοράν, τὴν ἀπ' αὐαντλῶν ὑδὶ διυσμάς. ὀζωθεῖσθαι γὰρ γῆν τῶν ἥλιος διωάμει· διὸ καὶ πυκνότατος ἡ σωῤῥέσατος ὁ ἀὴρ. ἀθροίζομένης δ' ἐφ' ἑκάστοις πολλῶ, καὶ πλέωι ἡ ῥύσις, ἡ σωεχεστέρα γίνεται πλεοναζεῖς. ἐφ' ὧν τὰ τε μεγέθη, καὶ ἡ σωέχεια, ἡ τὸ πλῆθος αὖ τ', ἡ ἄλλο τοιοῦτόν ὄζειν. ἡ δὲ ψυχρότης καὶ θερμότης ἐμφανέσατ' ἂν εἴη, σχᾶ τοὺς τόπους γινόμεναι· ψυχρὰ γὰρ τὰ πρὸς ἄρκτον, τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἀλεᾶνα. τὸ δ' ἐφ' ἑκάτερον ῥέον, ὅμοιον. ἅμα γὰ ἡ ἦλιον γλαπεπλαμένα τῷ σύνεγγυς, καὶ γλαπεπλαμένη φορᾶ. ἡ δὲ σχᾶ σφῶ καὶ σφοδρότερος φορόμενον, ψυχρότερα· εἰς τε τὸ πρόῤῥω διακεκαυμένον μᾶλλον καὶ αὐξόμενον. διὸ καὶ ὁ νότος ἐκεῖ ψυχρότερος, ἢ πῆ ἡμῖν· ὡς δέ τινες φασι, καὶ μᾶλλον ἢ Βορέας. ποιεῖ δέ τι καὶ ἡ μεταβολὴ πρὸς φαντασίαν. ἀλλ' εἰ πρὸ πάρεχόντος ἡ τότε. καὶ ὅσῳ μὲν κοινὸν, ὡς εἰπεῖν, πᾶσι. τὸ δὲ ὑετῖον καὶ αἴθριον, ἑκατέρου καὶ τὸ λυματώδες καὶ ἄκυμον, καὶ πυκνοῖ καὶ σωεχὲς καὶ αὐωμαλὲς ἡ ὁμαλόν. ἔτι δὲ τὸ μέγεθος τοῦ μὲν ἐρχομένου, τοῦ δὲ λήγοντος πρὸς τὴν ἐπίσασιν ἡ τόπων ἀρδύνει μᾶλλον. ἄθρον μὲν γὰρ ἑκάστος πνεῖ, πρὸ ἐκείνοις αἴθριος· ὅταν δ' ἀπαθεῖς τὸν ἀέρα, παρ' ἐκείνοις ᾗ ὑετῖνος ἡ ὑέτιος. διόπερ ὁ μὲν Βορέας, καὶ μᾶλλον οἱ ἐτησίαι, πρὸς πρὸς μεσημβρίαν καὶ αὐατολὴν οἰκῆσιν ὑέτιοι. ὁ δὲ

Idem Aristot. 5 li. 4 to Meteorum. ff. Cum carbones mineralis. Jahrb. ff.

περὶ carbonum.

Differentia ventorum

Libro 5.

Xειμερινὸν ἂν εἴη τὸ γεώδεις καὶ ἐνδιατρέπ ad Eraſtra primas.

τῶν

ἢ τοῦ πρεσβύτερ

ἀπωθεῖ

Eurus

Aquilo cum Boreā magn. nubila, ventos, 20. 15. in locis frigidis et nivosis, 20. 16. Boreæ maxim. ignis, 20. 21. Aquilo cum Zephyro, 20. 31. in Cr.

Auster cum Africo, 20. 10. Auster sublatus, 20. 12. Auster, 20. 27.

Auster cum Zephyro, 20. 9.

Auster cum Africo, 20. 8.

Eurus cum Zephyro, 20. 11.

Eurus, 20. 13.

Eurus cum Africo, 20. 14.

Art. in ecclip.

Art. in eclip.

Eudia cum vinemia idē, Arist in problem. 25. 4. et oppositi, pneumatia, ut Χειμερ. Venti Χειμέριοι e frigidis ut simplicius magnique vide if. 23. 21. Χαμῶν ἐμίκη.

Αἴθριοι, ἐπινεφέλαι, ἀνεμοφόρ. ἐπινεφεῖς (ut in Aristo συνεφέλαι) συνεφεῖς, ὑέτιον. ἐπινεφεῖς, νεῖ συνεφέλαι, Arist in problem. 6 ; 25. 29. et χεῖν ἐπινεφεῖν.

Aqua ignis, et Sol famin vapellat.

Malè aſsa

an καλαμνόντων

ὁδὸς ὧδε εἰπεῖν, ἢ οἱ ἐξ ἐκείνης τ τόπου * ἀνιόντες τοῖς πρὸς ἄρκτον. ὁ μὲν γὰρ σὺν τῶδε, ἀλλὰ μεγίστη ῥοπὴ τοῖς χώραις ὑπ' ἔχθρας, ὅπως ἂν πηγὴν ψυχρὰν τὰ νέφη, ἢ λάβῃ σάσιν, γίνεσθαι ἢ ὕλας τοιαύτας γένεσις. διὸ ⟨ὁ⟩ τῶν σύνεγγυς τόπων, ἄλλοι πρὸς ἄλλους ὑετοὶ τ αὐτόμων. ἀλλὰ πρὸς μὲν ὑλώδη τῶν ἐτέροις ἐρεῖ· σβέ πλειόνων. ἐκ τ αὐτ' σ' αἰτίας, καὶ ὁ μὲν Βορέας σύθυς ἀεχόμενος μέγας, ὁ δὲ νότος λιγυρ. ὅθεν καὶ ἡ ἀβροιμία συμβαλλόντα τὰ πρὸς οὐ πρὸς. ὁ μὲν γὰρ σύθυς, οἷον ἐπικειρ? ὃς πρὸς ἄρκτον οἰκήσεις· ὁ δὲ μακρὰν ἀφέστηκε. χρονιώτερα σ' ἢ τ ἄπω θεν ἀῤῥοῦσι, καὶ ὅταν ἀθροισθῇ πλῆθος. τοῖς γὰρ πρὸς αἴγυπτον καὶ τόποις ἐκείνοις, αὐαὶ πάλιν ὁ νότος ἀρχόμενος, μέγας. ὅθεν καὶ τ ἀβροιμίαν γιγαντίως λέγουσι. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα καὶ συνεχὲς καὶ ὁμαλὲς ἐκείνοις ὁ νότος ποιεῖ μᾶλλον. ἀεὶ γὰρ ὃς ἐγγὺς ἑκάστοις τοιοῦτος * ἢ τὰ πόῤῥω καὶ ἀνωμαλὲς καὶ σ' ἀπασμούς. τούτων μὲν οὖν τὰς εἰρημένας αἰτίας ἔχουσιν πλεῖον, αἱ πορ ἐκφανεῖς καὶ κατ' ἄλλας ῥόπας εἰσίν, ἐλαχίστης ⟨δ'⟩ ἐλαττον ἀπέχοντας ἀλλήλων. ὅσῳ σ' ὃν καὶ δόξει ἀνάλογον εἶν. ὁ μὲν γὰρ νότος ἀεὶ ῥὶς ἑαυτοῦ τόποις αἴθριος. ὁ δὲ Βορέας, ὅταν ἢ χειμὼν μέγας, γὰ μὲν ὃς πλησίον σωμφής, ἔξω σ' αἴθριος. αἴτιον σ' ὅτι σβέ μὲν * μέγεθος πολὺν ἀέρα ἐνεῖ· ὅταν δὲ φθαίνει καὶ πάγνυσι πρὶν ἀπῶσαι. πανέντα δὲ μέγα τὰ νέφη σβέ βαθροΐζει τὰ ἔξω, καὶ πυῤῥοτέρα τ μεγέθει μᾶλλον ἢ ψυχρότητι σβασίζοντ, καὶ ὅταν ἐργαζομένη· ὁ δὲ νότος ἢ πολὺ τε ἔχων ὕλην, καὶ ταύτην ὁ πάγνυς, ἀλλ' ἀπαθῶς, αἰθρίαν ἄγει ῥὶς πλησίον. ὑελώδεστερος σ' ἀεὶ ῥὶς πόῤῥω μέγας πάγειν, ⟨ὁ⟩ λίγνα μᾶλλον ἢ ἀεχόμενα. ἢ ὃς ὁλίγα ἀέρα ἀπαθῆ?, πεῖσαι δ' πλεῖν. καὶ ὅτος ἀθροιζόμενος ἐκνεφοῦται τε, καὶ πάγνυσθείς ὑσ' ἄλλως γίνετ'. ὁ δ' ἢ τὸ ἀπ' ἐλαχίστου ἢ μείζον' ἀρχῆς ἄρξασθ, σ' ἀφιεῖ μικρᾶς ἢ δὲ ὅσης, αἴθριος· μεγάλης σ' ὠνιφὴς καὶ ὑέλιος, σβέ ὁ πλεῖον συνωθεῖν ἀέρα. ὁ δὲ μὴ πνεῖν ῥὶ ⟨ταὐτὸ⟩ τ' αἴγυπτον εἰς θαλάτταν τ νότου, ὡς λυίς φασιν, μηδ' ὅσον ἡμέρας ἀπέχοντα καὶ νυκτὸς δρόμου, ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τῷ μεμφίδος λαμπρόν· ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν ἀπέχῃ θᾶττον, ἐκ ἀλλαθὲς μὲν εἶναί φασιν, ἀλλὰ ψεῦδος. ὁ μὲν ἴσως γε, ἀλλ' ἐλαττον τυγχάνει. τὸ σ' αἴτιον, ὅτι κοίλη τὰ κατ' αὐτὴν ἡ αἴγυπτος, ὥσ' ὑπερπίπτειν αὐτὸ τὰ σ' ἄνω ὑψηλότερα. ἐπεὶ τό γε σώφυγος ἅπαντ' ἐστὶ τὸ μέγεθος. τὰ γὰρ τοιαῦτα μάλιστ' ἐκ τ τόπων ἀφορίζει, ἅπερ καὶ φύσιν ἔχειν. ⟨ὁ⟩ μὲν δὴ ὠνιφὴς καὶ αἴθρια τὰ πνεύματα ταῦτ' ὁμοίως, ὥσπερ ἀρτίως ἐλέχθη. τὸ δ' τ Βορέαν ὠθεῖν νότου, τ δὲ νότου μὴ τῷ Βορέᾳ, πῶς ἐκείνῳ τῷ αἰτίαν ἀνακτέον, ἢν μερίζωσιν ἑκατέρᾳ ῥὶ τὸν τόπος. πρὸ ἡμῖν γὰρ ὧδε συμβαίνει, ⟨ὁ⟩ ὅλως τοῖς ὑπὸ τῷ ἄρκτῳ οἰκοῦσιν. τ δ' πρὸς πῶς μεσημβρίαν ἀνάπαλιν. αἴτιον σ' ἀμφοῖν τὸ αὐτό. ὅτις μὲν γὰρ ὁ Βορέας, ῥοῖς δ' ὁ νότος πλησίον. ὡσ' σύθυς ἀρχόμενοι ποιοῦσιν αἰσθησιν. εἰς ἢ τὰ πόῤῥω Βραδέως δ' ἵκνεῖν?. πλέοσιν δ' ὄντων, ὥσπερ εἰρηκ?, Βορείων ⟨ὁ⟩ νοτίων, ἑκατέρας οἷον τὰς ῥῖς, ᾗ οἷς χρόνοις μάλιστα πνέουσι ῥὶ λόγον μέχει τ λήγειν· ῥοῖς δὲ νοτίοις, ῥὶ χμῶνά τε ⟨ὁ⟩ ἀρχομένῳ ⟨ὁ⟩ μεταπόῤῥω λήγοντος. ὅτε γὰρ αἵ τε τ ἡλίου φοραὶ συνεργοῦσιν ἀμφοτέροις, ⟨ὁ⟩ ἡ ἀναπόδοσις γίνετ' ἀεὶ βαθὺ παλιῤῥοοῦντος τ ἀέρος. ὁ γὰρ ἀπωδὴ ῥὶ χειμῶνα. πλέοις γ' ὢ ἐπίταν βορέοις πλέσι, ⟨ὁ⟩ ἐπ πρότερον τ θέρος νῶν τ ἐτησίων, ⟨ὁ⟩ τ ὧδε τόποις αὐτὰ ποδὶ λόσασιν πάλιν τ πρὸς εἰς τόσδε τοῦ τόπους, ⟨ὁ⟩ λήγοντος μεταπόῤῥω ⟨ὁ⟩ πρὸ πλεισθοῦς λύσιν αὐλογον. ὅθεν ⟨ὁ⟩ τ θαυμαζόμενον, ὡς ἐκ ὄν, σβέ τί Βορέαι μὲν ἐτησίαι γίνονται, νότοι σ' ὀ γίνονται, φαίνεται πῶς συμβαίνειν. οἱ γὰρ ὁρικοὶ νότοι, ἀεὶ βαθὺ τ ἐτησίοι τινὲς εἰσιν, ὃς ἀλαβόντες λδυκνώτους. αἴθριοι γ', ⟨ὁ⟩ ἀσωφεῖς, ὡς ἐπίπαν. ἅμα δ' ⟨ὁ⟩ * μακρὰν ἀπαρτήσαντ λαμβάνουσιν. ὁ δὲ Βορέας σύθυς γ' ἡμῖν· ἡ δὲ τ ἐτησίων φύσις σβασί δὲ ταύτῃ τ ὧδε· ὅταν ⟨ὁ⟩ ἡ ὧδε τὰ νέφη σβέ βαθροΐζει τ ἀέρα ἐκ τῶν ἐτησίων, ⟨ὁ⟩ σβέ πάγνυσι τ ἡμέρας λιτέσης, ⟨ὁ⟩ νύκτωρ πνέουσι, χεδὸν ἐν ταύταις λέγει? ταῖς αἰτίαις· ὡς ἄρα ἡ μὲν πνοὴ γίνετ' σβέ τ' χίονος τῆξιν. ὅταν μὲν δὴ ὁ ἥλιος ἄρξηται λύειν τ πάγον, ⟨ὁ⟩ λιτάτειν, οἱ πρόδρομοι· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ ἐτησίαι. τ δὲ ἅμα τῇ καταφορᾷ τ ἡλίου λήγειν, ⟨ὁ⟩ νύκτωρ μὴ πνεῖν, αἴτιον * τὸν χίονα τηκομένων πάνεσθαι λυομένων, καὶ νύκτωρ μὴ τήκεσθαι διελυνότος. ὁ μὲν ἀλλ' γίνοτε πνέουσιν, ὅταν πλέωμ ἢ τῆξις γίνηται. καὶ γὰρ ῥὶ αὐωμαλίας αἴτιομ τοῦ * λῆξαι μὲν γὰρ μεγάλοι καὶ συνεχεῖς, ὅτε σ' ἐλαττον ⟨ὁ⟩ σβαλείποντες πνέουσι, σβέ τὸ τὰς τήξεις αὐωμαλεῖς γίνεσθαι. ῥὶ δὲ τῶν ὕλων ἡ φορὰ, ταύτῃ δὲ τῶν αὐωμαλίαν γὰ διέχεται καὶ τοῖς τόποις, καὶ ⟨ὁ⟩ συνεγγυς ἢ πόῤῥω, καὶ ἄλλας τοιαύτας διαφορᾶς συμβαίνειν, εἰ σ' ὃν ῥᾳδίης ὁ λέγουσι ἄλλοι τε καὶ

τε καὶ οἱ ποδὶ λιμνίτιν, ὡς ἄρα νῦν μείζονες οἱ γλαῦκες, καὶ χιὼν πλείων πίπτ?; τεκμήρια φέροντες, ὡς τότε μὲν ᾤκητο τὰ ὄρη, καὶ ἔφιε καρπὸν, καὶ τὸν σίλφιον, καὶ τὸν δρυοκολάπτην ⟨ὁ⟩ φυτοδυμίας καὶ διέργασμένης ῥὶ χώρας. ἔσι γὰρ πολία γὰ τοῖς ἴδιος ὄρεσιν δυμεγέθη καὶ γὰ τοῖς ἄλλοις, ὧν νυῦ ὀλ' ὀπίσω γεγενῆσθαι, σβέ τὸ μὴ φέρειν. τότε δ' ὥσπερ εἴρηται, καὶ ἐπώκαζ. ὅθεν ⟨ὁ⟩ ἡ νῆσος πλήρης ἦν ἀνθρώπων, ὅμβρων μὲν γενομένων κατ' ἐκείνου τ χρόνου, πολλῶν χρόνων δὲ καὶ χειμώνων μὴ γινομένων. εἰ δ' ἔσιν ἀληθῆ τοῦτα, λαβάσπορ λέγομεν, ἀναγκαῖον καὶ τὰς ἐτησίας εἶν πλέας. εἰ δέ ποτ' ἐξέλειπον, καὶ Ἀρισαῖος αὐτὸν ἀνεκαλέσατο, θύσας τὰς γὰ λίαν θυσίας τῷ σιλί, λαβάσπορ μυθολογοῦσι, καὶ τομέα ἀπ' εἶν τὰ ὠχελιώδη ἐχ ὁμοίως, ὃ δὲ χιονώδη. ταῦτα δὲ διὰ τὰ ἐχθρὰ διαλλαγήν, εἴτε τεταγμένην, εἴτε ἀτακτον, εἴτε ἀπ' καὶ καὶ συνδυμάτων πολλὰ καὶ μεταλλαγὴ ῥὶ τῶν αὐτῶν χρόνων. ἔοικεν σ' ἀπ' ὀλίγων, εἰ μὴ ⟨ὁ⟩ ῥὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν ὅτι ποιαύτη ἐς ὠκεανίς ῥὶ τὸ πέλαγος. πολλῷ γὰρ ἐκπυρώτερος ὁ τόπος ἐκεῖνος. διὸ πολὺ δὲ ὧδε πολὺ εἰς * μισγ? λαπρῶν, οἱ ἢ πλοτῶσιν, οἱ δ' ἀπαύστως εἰσι. ποδὶ μὲν τούτων σκεπτέον. εἰ δὲ πάντων τ συνδυμάτων ἡ αὐτὴ ⟨ὁ⟩ τῶδε τῷ αὐτῷ γένεσις, τῷ ἢ πάλαι ἢ ὀλίγον ἄνω ποιῶν εἶν, τάχα σ' ὀκ ἀληθὲς λαβόλα εἰπεῖν, ἀλλ' ὡς ἡ αὐαύμισις· ὅτως σ' ὡς σωτεργάζ ἀλλ' ὁ ἥλιος δυκεῖ ⟨ὁ⟩ λινεῖν ἀνατέλλων, ⟨ὁ⟩ καταπαύειν τὰ πνεύματα. διὸ ⟨ὁ⟩ ἐπαυξάνειν, καὶ ἐμπίπτ? πολλάκις, ἀμαθόλα δὲ τ ἀληθὲς· ἀλλ' ἐφ' ᾧ τε συμβαίνει, ταύτῃ τῶν ἀπολιπτέον τ' αἰτίαν. ὅταν μὲν γὰρ ἐλαττον ἢ τὸ ἀνήμυον ὑγρὸν, τότε λατακρατ' ἐξανίλωκε ⟨ὁ⟩ λατέπαυσεν ὁ ἥλιος. ὅταν δὲ πλέον, συμπῤῥώμησε, καὶ σφοδρότερον ἐποίησε τὴν λίνησιν. γίνοτε δὲ ⟨ὁ⟩ ἅμα τῇ σύσει λατέπαυσεν, ἀφελόμενος τὴν ἀπ' αὐτ' λίνησιν ἣν ἐδωκεν. ταύτην δὲ ἁπλῶν, ὡς ἔχειν ὠνὰ σ' εἰ συμμεῖναι, ὥστε μὴ ἐξαναλίσκεσθαι, μήτ' ἐξ αὐτ' σύναδ λινεῖσθ πλέω χρόνον. ἐνία δὲ ⟨ὁ⟩ σύνοντος τ ἡλίου ὑπτεύει σ' ἐξ ὧν λύει μᾶλλον, οἷον ὅσα λατέχεται τῇ θερμότητι, ⟨ὁ⟩ ὥσπερ ἐξαναξηραίνετ? καὶ ἐγπαίετ'. σβέ ὃν γὰρ ⟨ὁ⟩ ⟨ὁ⟩ μεσημβρίας μᾶλισα πνεύματα. τῇ ἐγκλίναντος τ ἥλιος, πνεύματα διέσειε. ποιεῖ δὲ ⟨ὁ⟩ ἡ σελήνη ταῦτα, πλὴν ὀχ ὁμοίως· οἷον γὰρ ἀσθενὴς ἥλιος ὄσιν. διὸ καὶ νύκτωρ δίεσ νότος * ⟨ὁ⟩ ἀς σωύσθαι τ μὲν χειμερινότερα. συμβαίνει σ' ὃν ὅτε μὴ ἀπατέλλοντος τ ἡλίου τὰ πνεύματα ἐπαίρεσθ, ὅτε ⟨ὁ⟩ λήγειν. ⟨ὁ⟩ ὧδε τ λύσεως ὁμοίως· ὅτε μὴ γὰ λατέπαυσεν, ὅτε δ' ὥσπερ ἀφῆκεν. ἐσδὲ ποτε ⟨ὁ⟩ ῥὶ σύμπτωμα γίνοιθ' ταῦτα, λαβαῖσπορ ⟨ὁ⟩ τὰ ὧδε τ ἄστρων ἀναβολὰς καὶ λύσεσιν, ὧσκεπτέον. ταῦτα δὲ ⟨ὁ⟩ τῶδε τ αἰτίας, καὶ σβέ μέσων νυκτῶν καὶ μεσημβρίας ἅπνοαι γίνονται καὶ μάλισα. συμβαίνει γάρ, ποτὲ μὲν λρατεῖν, ποτὲ δὲ λρατεῖσθ τ ἀέρα τοῦ τοιούτου τῶδε τῷ * μέσων μὲν νυκτῶν λρατεῖν· πρῤῥωτάτω γὰρ ὁ ἥλιος τότε μεσημβρίας. λρατῶν δὲ ⟨ὁ⟩ λρατοῦντος ἐσκεν. ἢ δὲ σῶσις, νῆσις. συμβαίνει δὲ ⟨ὁ⟩ τὰς λατακαύσεις γγιέσθ τῶν συνδυμάτων ῥὶ λόγον. ἄρχετ? γὰρ ἡ θερμὴ ποδὶ λυσμάς. λήγει δὲ τὰ μὲν ἐωθεν, ὅταν λρατηθῇ. λρατεῖται δὲ ῥὶ μεσημβρίαν, καὶ ἀπὸ δ' υσμῶν, ὅταν πανόσκιται λρατῶν. τὸ δὲ γίνεται μέσων νυκτῶν. εἰ δὲ ἴσως θαυμάζοιμεν, ὡς ἄλογον, ὅτι τὰ πνεύματα ψυχρὰ ὄντ ἀπὸ τ ἡλίου λινήσεως, ⟨ὁ⟩ ἁπλῶς τ θερμὸ γινόμενα, ψεῦδος τὸ φαινόμενον αὐτοῖς ἄλογον. ὅτε γὰρ ἁπλῶς, ἀλλ' ὡς σωπατέον πρὸς ἀπορον, ὅτε πάντως ἡ ἀπὸ τ θερμοῦ λίνησις ὁρμὴ ⟨ὁ⟩ πυρώδης, ἀλλ' ἐὰν βόπον τινὰ γίνεται. ἀθρόως μὲν γὰρ ἐκπίπτουσα, καὶ ἡ σωεχὴς αὐτῷ τῷ ἀφιέντι θερμή. ῥὶ μικρὸν δὲ ⟨ὁ⟩ σβέ τινος αὖτοῦ μὲν θερμὴ, ὁ δ' ἀπὸ τούτης λινήμενος κοὐδὲ ὁποῖος ἂν ποτε τυγχάνῃ πρότερον ἀπεχθὼν, τοιαύτῃ τῇ λίνησιν ἀφεῖσθαι. πρὸ δὲ τοῦτο ἐνδέχεται σ' ἱκανὸν τὸ ἐκ τῶν σωμάτων ἀφιεμένην, ὁ φασιν εἶν θερμὸν ⟨ὁ⟩ ψυχρὸν, ἐκ ἀλληθῆ λέγοντες. ἀλλ' ἀεὶ μὲν θερμὸν ὅτι· διαφέρει δὲ τῇ πυκνώσει καὶ μανότητι. μᾶλλον γὰρ, καὶ ἀθρόον ἀφιέντων θερμὸν. ἐὰν δὲ σβασινῇ σφοδρότερον φερόμενον ὠθῇ τ πλησίον ἀέρα, ἐκκενῶ τὸν ἐχόμενον ψυχρῶν ὄντων, καὶ ἡ πνοὴ καὶ ἡ λίνησις γίνεται ψυχρά. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὠὶ τῶν συνδυμάτων συμβαίνει. διίστησι γὰρ ὅσης ῥὶ τὸν ὠτὸς ἡ νήσεως, αὐτὸ μὲν τὸ ὠτὸν τὸ ψυχρὸν· τὸ δ' ὑπὸ τότε λινήμενον, ὡς ἂν ἔχοιμ ψυχαίνῃ πῶς θερμότητα καὶ ψυχρότητα. ψυχρὸν μὲν γὰρ ὄντος, ψυχρὸν· θερμὸν δὲ, θερμὸν. καὶ σβασὶ δὲ ὅσοι μὲν θερμοὶ, χθαμὸς δὲ ψυχρὰ συνδύματα. διὰ ἑκατόραν γὰρ τὴν ὥραν διίστησ ὁ ἀὴρ * πεοὐπάρχον, Art. φανερὸν σ' ὅτα σβασὶ τ * ἐκπεπυρωμένον οἷον τ τύχην. ἐὰν γὰρ ὅτα * συνδυμα καὶ ὁ πὸ θ * θερμὸν ἔϊτε ψυχρὸν ὁμοῖς * διαφορὰ τὸ ἀέρος ἀν ἡ πάτατος φαίνεται καὶ ὁ αὐτὸς μὲν

μὴν φῆς τόπους × τοῖς σωρευομένοις ἐμπύρους ἢ νοτεροὺς γίνεσθαι; πορρώτερον δὲ πνεόντων, ὁμοίως. γίγνεται δὲ καὶ τὸ ἄλλοθεν ὕδωρ, ἐὰν ᾖ ἐμπύρων ἢ τούτων, καὶ ἐχόντων ἀέρα πολὺν καὶ σῆραγγα πολλὴν καὶ ὑπερβάλλον φαίνεται τῇ θερμότητι. διὸ καὶ οἱ ὀδυνῶδες μὴν καὶ θερινοὶ, πολλάκις ἀχθυώδεσκον ὑπὸ τοιούτων πνευμάτων, καὶ τοῖς πεδίοις καὶ τοῖς τοιούτοις τόποις. τὰ μὲν αὖ σωρευόμενα τὸ συμπάχυνόμενος ἀέρος, τὸ δὲ διαφορᾶς εἶναι τὴν πνοὴν καὶ τὴν πρόσπτωσιν, ὅπως δ' ἂν ὑπὸ αὐτοῦ μόνου λινόμενος ὁ ἀὴρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ λεπτύνηται, τοῦτον φέρειν τὴν φορὰν, λακαθαρὴς εἶναι. εἰ μὲν γὰρ εἶναι τὸ ὑγρὸς φύσει καὶ ἀτμιδῶδες καὶ τοιοῦτον ἀφιέμενον, ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἄνω. τὸ δὲ ὑπὸ ὡς ἐπὶ φύσιν αὐτὴν ἡ φορά. νῦν δ' ὥσπερ ἐξ ἀμφοῖν μικτὴ, εἶναι τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ λεπτύνεσθαι καὶ ἀναθυμιᾶσθαι λαβὸν τὸ λοιπὸν, ὅτι ὁποῖος ἂν ὁ ἀὴρ ἢ αὐαθυμίασις λαβὸν ἑκάστοις ἢ τόπος, ὅτως ἕξει καὶ τὰ πνεύματα τῇ ψυχρότητι καὶ θερμότητι. πάντα γὰρ ἀὴρ ποταμοῦ ἢ λιμνῶδης, πάντα ψυχρὰ εἶναι τὴν ὑγρότητα τοῦ ἀέρος συμμαρτυρεῖ. ὅσα γὰρ ἀπὸ ποταμοῦ ἢ λιμνῶδη, πάντα ψυχρὰ εἶναι τὴν ὑγρότητα τοῦ ἀέρος. ἀπὸ ψύχεται μὲν γὰρ ἀπὸ πολὺ τὸ ἡλίου, καὶ ἅμα παχύτερος ὁ ἀτμός. καὶ ἔτι δ' ἡ σύνεγγυς. ὧν δ' ὅταν πθαπίπτῃ, συμβαίνει λαβεῖν ῥᾴστην τινὰ γίνεσθαι τοῖς σώμασι. καὶ εἶναι τὸ πολλάκις ἐγκοιλοι καὶ σύσκιεῖς ὦνες ὄντες τόποι, ἔξω πνεύματα τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ ἐγχωρίου εἰσὶ ψυχροί. τὸ γὰρ αὐαχλίειν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μᾶλλον ὅταν ὑγρὸς ὅταν διαμένῃ, φέρεται καὶ ποιεῖ ὑπολιμνάδη αὖ τὰ ἀὴρ τοῦ ποταμοῦ καὶ λιμνάδη αὖραι, καὶ ὅλως αἱ ἀπὸ γῆς πνεύσεις ἑωθινὰς, ἀρχομένου τοῦ ἀτμίδος εἶναι τὴν ἀποκάθαρσιν τοῦ θερμοῦ. τὴν γὰρ θέρμην ταύτην αὐτὴν γίνεσθαι ὀλίγον δεῖ, διὰ τε τὰ ἄλλα καὶ εἶναι τὴν αὐλίαν. καὶ ὅταν ψυκάδια καὶ ὑετοὶ μᾶλλον γίνωνται, μᾶλλον πνέουσιν. πθοτίνες γὰρ ὅλως τότε πανταχοῦ, καὶ μᾶλλον αἱ ἀπὸ γῆς γίνονται μετὰ τοῦτο. ἀὴρ μόνος δὲ τὰ νέφη δυκᾶσιν ὀκ ἀφιέναι αὖραι, ἢ ὀλιγίστας. διὸ καὶ θερμὸς ὁ τόπος, καὶ ἐξ ὧν καὶ εἰς ὃν ῥεῖ. αἱ δ' αὖραι πυκνότητα τοῦ ὑγροῦ εἰσι· διὸ καὶ ὅταν ἀὴρ ᾖ λυθῇ πολὺς ποταμοῦ, ὅταν ἀφ' ἑνὸς αὖραι διαμένουσι. ἅπαντες γὰρ θερμοί. ὅταν δὲ ἁπλοῦν, ὅτι ὅταν ἀὴρ τοῦ ποταμοῦ, βαβυλῶνα, καὶ σῶζε, καὶ ὅλως πθοῦ ἐμπύρους τόπους, καί τοι φασί γε θαυμασίως λακαταψύχεσθαι τὸν ἀέρα πθοῦ τῶν ἑω. ὅταν μὲν ἐν ὕδασκιεῖσθαι. τάχα γὰρ ἀὴρ ψύχεται μὲν, ὁ δὲ νάπαι ἢ πορρώτερον πθοῖναι, καὶ πνεῖν αὖραι, δυπύρων δύο τῶν ὑποδεχομένων ὄντων πολὺ πνεῖν. ἀὴρ γὰρ ἡ ἀχεμένη ἢ ἡ τοιαύτης αὖραι καὶ αἱ βοραὶ γίνονται, σωαθροιδέντος τοῦ ὑγροῦ ἀέρος. ἡ γὰρ βορὴ, λαβάπερ πάλιν πθοῖ τὴν βορᾶν λαλαμβάνων πνοὴ τὶς ὅτι πνεύματος, ὥσπερ γὰ τοῖς εὐείποις τῶν ὑγρῶν. ὅταν γὰρ ἀθροισθῇ, καὶ πλῆθος λάβῃ, μεταβάλλει πάλιν εἰς τὸ ἐναντίον. μάλιστα δ' γὰ τοῖς κοίλοις τῶν τόπων γίνεται, καὶ ὅπως πνεύσεις αἱ ἀποτροπαὶ. τὰ τῶν δ' ἐκάστοτον σύλογος. γὰ μὲν γὰρ τοῖς κοίλοις, ὡς σωαθροισθήσεται πθοπίπτων. γὰ γὰρ τοῖς αὐαπεπαμένοις διαχεῖται. τῶν δ' ἀργείων πνεύματων ἀδενὴς ἡ φύσις· ὥστ' οὐ διώκασθαι βιάζεσθαι πόρρω. συμβαίνει δὲ καὶ ἡ αὐταπόδοσις αὐαλόγου τοῦτο πλήθος καὶ τὸ μεγέθος, ὡς αὖ αἱ ἀποχύσεις πνεύσωσι. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ τῶν ὥραις, οἷον τὸ ὑπὸ ἀστρου, ἢ τὸ πθοιάστρου ἐμβαλεῖν αὐτὰς. γίνεται δὲ καὶ αὐακλασίς ὡς τοῦ αὔεμον, ὥστ' αὖπιπνεῖν αὖτοῖς, ὅταν ὑψηλοτέροις τόποις πθοπνεύσαντες ὑπεραίρωσι μὴ δύνωνται. διὸ γὰ ἐχάτα νέφη τοῖς πνεύμασιν ὑπεναντία φέρεσθαι, λαβάπερ καὶ πθοὶ λιγυὲς καὶ μακεδονίας, βορέα πνέοντος πθοῦ τὸν βορέαν. αὖπιον δ' ὅλου τοῦ ὄρους πνεῦμα ὄντων ὑψηλῶν, τε πθοὶ τὸ ὄλυμπον καὶ τὴν ὄσσαν, τὰ νέφη λατύπτα ἄντα φέρεσθαι γίνεται. συμβαίνει δὲ καὶ αὖτο τοῦτο τῇ ἄλλοις. γίγνεσθαι δὲ καὶ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἐτησίας αὖπίπνοιαι γίνονται τῷ βορέᾳ διὰ τὴν παρήλασιν, ὥστε καὶ αὖλιομεῖν τὰ πλοῖα, λαβάπερ καὶ πθοὶ τὸ πόρρου τὸ ἐκ χαλκίδος εἰς ὠρωπὸν, ἐς δὲ καὶ λαβεῖν πολιμβορίας. γίνεται δὲ τοῦτο χαλεπὸν, ὅταν ὦσι λαμπρότατοι. τότε γὰρ μάλιστα σύνεγγυς ὡς πορρώτατω διατείνειν, ὅταν πλῆθος ἢ τὸ αὐτηνοπον. γίγνεται δὲ διὰ τὸ πθοκοπτειν, χίζειν σωιβαίνειν τὸν ἄνεμον, ὥστε τὸ μὲν ἐκεῖσε, τὸ δὲ ἐλεύθερον ῥεῖν, λαβάπερ καὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ μιᾶς πηγῆς καὶ τὸ αὐτὸ ῥέον. ἔστι δὲ καὶ τόποι πολλὰς ποιεῖσι τῶν πνευμάτων μεταβολὰς, ἄλλως τε καὶ τὸ σφοδρότερα καὶ ἱερώτερα γίνεσθαι, λαβάπερ ἐὰν διὰ στενῆ καὶ ἀγανῆς πνέῃ. σφοδρότερον γὰρ ἀεὶ καὶ λαμπρότερον τὸ διὰ τοῦ στενῆ, λαβαπερ ὑδατος ῥεῖθρον. ἐκβιάζεται γὰρ, καὶ διωθεῖ μᾶλλον ἀθρόον. διὸ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπνοίαις ὄσης, τοῖς στενοῖς ἀεὶ πνεῦμα. μένειν γὰρ ὁ ἀὴρ διὰ τὸ πλῆθος. ἡ δὲ τότε λίνησις, ἄνεμος. ὅθεν καὶ τοῖς στενωποῖς, λαμπρότατοι. ς. οἱ βορέαι. malt genuinissim.

ς ἀπόρεια. ς. ἄτρεα, passim ἀπόρειοι qd gnūnis ē gonis.

ποῖς, ὅταν κατακλῄσθωσι καὶ συμπίπτωσι, λαμπροὶ πνέουσι, καὶ γὰ ταῖς αὐλαις, καὶ αἱ θυρίδες ἕλκουσιν ἀεί, καὶ πνοιὰ πρὸς ἔχουσι. πάντων γὰ τούτων καὶ τῶν διότων ἡ αὐτὴ καὶ μία τις ἡ ἐρεμνὴ αἰτία. πάλιν δ' ἔνιοι τόποι διὰ τὴν κοιλότητα, καὶ διὰ τὸ πολὺ ἐχειν μείζουσιν, ἐγγὺς ὄντος γε ἢ ἐγγυτέρω, ἑτέρου τὰς αὐχὰς, ὅλως ἀπόπνοιαι τυγχάνουσι· οἱ δὲ πορρώτερω, πνεύματώδεις. ὥσπερ καὶ πρὸς θετταλίαν καὶ μακεδονίαν συμβαίνει ἡ τοῦ ἐτησίας. τὰ γὰρ πνέοντα ἀπὸ τῶν ἀρκτῶν, ὡς εἰπεῖν. γὰ δὲ τοῖς νήσοις λαμπροὶ, τοῖς μακρὰν ἀπορρωδίαις. αὖπιον δὲ, τὸ τὰς χώρας κοίλας καὶ ὑπωσκεπεῖς εἶναι. τοῖς δὲ νήσοις διὰ τὸ ἐπιπροσθεῖν ἡ φορά. λωλύονται δὲ καὶ ὅταν, καὶ ὅλως πᾶσι πνεῦμα, ἢ διὰ τὴν ἀπόσασιν· τὰ γὰ διώκουσι δ' ἀτεμὲς ἐν τὸ πορρωτέρω, διὰ τὸ μῆκος ἢ δ' ὑπὸ πρόσθεσιν ὑγρὸν, ἢ βίαιον εἰ τὸ πνεῦμα ἐγχώριον αὖλα πνεῖ καὶ ἱερατεῖ. ὅτι δὲ συμβαίνει τὴν ὥραν τοῦ ἐτησίας ἐπαίρεσθαι, καὶ τὴ βοπαίαν πνεῖν πρὸς μακεδονίαν, ὥσπερ σύμπτωμα θετέον. πανταχοῦ γὰρ τὴ μεσημβρίας ἀρχὴν γίνεται τὰ πνεύματα, διὰ τὸ ἥλιον. ἅμα δὲ τῇ λείᾳ πάλιν αἴρεται. συμβαίνει δὲ καὶ τὴν αὐτὴ καιρὸν ἴσην τε τροπαίαν πρὸς τοὺς ἀρκτείους αὔρας, καὶ τοῦ ἐτησίας ἐπαίρεσθαι πάλιν. ὁδὲ γὰρ τῇ αὐτὲ κλασιν τὰ ἀὴρ τὸ ὁλύμπου καὶ τὸ ὄσσης τὸ ἐτησίων αὐλιατέον, ἢν μὴ ἑρμῖνα δύσιν οἱ μέγιστοι πανταχοῦ. τὰ μὲν οὖν συμπτώματα πειρατέον ἅπασι διαιρεῖν, ἐκεῖνο δ' αὖ λόγου ἄξιον ἀπορῆσαι καὶ πθὰ λογον εἶν, διὰ τί πρὸς ὑψηλὸν τόπων τὰ μὲν πθοσίπνεμα πάντα ἀπνεύματα τυγχάνει, τὰ δὲ ὠπωσκοπὴ πνεύματώδη, καὶ ὁ μεῖον. οἷον γὰ πλατεῖαις τὸ βοιωτίας λειμῶνος πθὸς τὸν βορέαν, ὁ μὲν βορέας σύδιεινος· ὁ δὲ νότος μέγας καὶ χειμερινός, καὶ ὠπωσκοπὴ ἐστὶ πρὸς τὸ λιβαρνοῦς. καὶ πάλιν πθὰ μὲν τὰ κοῖλα τὸ σύδοίας τοῦτο ἐτησίας βρόπαια πθαθεύσιν. γὰ δὲ λαρισῶ δὲ τηλικοῦτοι πνέουσιν, ὥστε ἐξαίσιον εἶν μέγεθος. ἔλα δὲ τὸ λαρισαῖος γὰ τῷ λαλαμβάνω φαι × λειμῶνα πθὸς νότον ὑψηλὸν καὶ ἀρτόμως βαθυμασόν. τὸ λῦμα μὴ εἰσπίπτει, πνεῦμα δ' ἀνέσιν. ἀλλὰ καὶ τὰ πλοῖα πθορμίζονται τοῖς λειοκτοῖς ἀλιμένων πλησίον καὶ τὰ συμβαίνοντα θεωρεῖν ὅτιν. αὖπιον δὲ τὸ μὲν μὴ διὰ τοιούτων τὸ πνεῦμα πθὸς τὴν γῆν, τῷ μὴ πλαγιαν τὸ ἀέρα, μὴ διέρειν, ὅπερ συμβαίνει διὰ τὸ ὕψος πθὸς λα × ὀχ ὑποφαίρειν. ὅτι δ' ὑπεξαγειν ἀεὶ διεῖ, καὶ μὴ ἴσασθαι τὸ ἀέρα, φανερὸν. γὰ γὰρ τοῖς οἰκήμασιν ὅλως ἂν λατακλείσῃ τὰς θύρας, ἥπερ διὰ θυρίδων ἢ πνοὴ φέρεται. πλῆρες γὰρ ὂν, καὶ μὴ ὑπεξαγον, ὀκ εἰσδέχεται τὸ ἐξωθεν ἀέρα· πθὸς γὰρ τὸ κενὸν ἡ φορά. διὸ καὶ τὸ ἔξαφ ὑ λαλῶς λέγεται. τὰ δὲ πθὸς βορᾶν, καὶ ὅλως λατὴν ὕλα πθὸς τὸν βορέαν ἐστὶν ἡ

σ' ἄλλοις φιστοις ἰδιώτατα σ' ὃν ὡς ἐπᾶν τὰ πρὸς τ' ἀπαρκτίαν, καὶ τὰ πρὸς τὸν ζέφυ-
ρόν ὄντα. ὁ μὲν γὰρ ἀπαρκτίας μόνος ἐφ' αὑτὸν ἄγει τὰ νέφη, λαβὼν δὴ καὶ ἡ ὑγρομία λέγει,
ἕλκων ἐφ' αὑτὸν ὥστε λιβὸς νέφη. ὁ δὲ ζέφυρος λειότατος τ' αὔτεμος, Ⓒ πνεῖ ἀραιὸς καὶ ὑδὶ
τῶν γῆν. καὶ ψυχρὸς τῷ γὰρ αἰσθάνεσθαι γ' ὁ ὑοῖν μόνον ὥραις, ἐαρινῇ καὶ μετοπώρᾳ. πνεῖ δὲ γλα-
χὺ μὲν χμέριος, ὄθεν καὶ ὁ ποιητὴς ἁλυσκὰς πνοιὴν ζεφύροιο γλαχὺ δὲ μέρίος καὶ μαλακὸς,
διὸ καὶ φιλόξενος ἰδίαν αὐτοῦ πεποίηκε τὴν πνοήν· τοῖς μὲν ἐκφέρει, τοῖς δ' ἀφαιρεῖται καὶ
διαφέρει τελέως. ἅπαν δὲ τῷ μὲν λαμπὶᾳ, διότι πέφυκε λυκλοτρεῖ φέρεσθ' ὁμαλῶς, ἧς
τὸ κοῖλον πᾶς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὁ πόλ' τ' γῆν ὅλην, ὥσπερ ἔφ' ἄλλων, σ' ἀὶ τὸ λαβὸν πνεῦμ.
πνέων δὲ ὑδὶ τῶν ἀρχὴν * ὅθεν δὲ ἐφ' αὑτὸ ἄγει τὰ νέφη. πᾶς ὁ γὰρ ἡ πνοὴ, καὶ ὃν νεφῶν
μὴ τ' ὕδωρ φορά. ὁ δὲ ζέφυρος, ψυχρὸς μὴ, σ' ἀὶ τὸ πνεῖν ἀφ' ἑσπέρας, ἀεὶ βαλ' ἡμᾶς, ἡ πεδίων
ἐστὶ τῦθεν φορά. ὁ δὲ ζέφυρος, ψυχρὸς μὴ, σ' ἀὶ τὸ πνεῖν ἀφ' ἑσπέρας, ἀεὶ βαλ' ἡμᾶς, ἡ πεδίων 10 V. Aristot. in Gbl. 20.53
ἐστὶ τῦθεν φορά. ὁ δὲ ζέφυρος, ψυχρὸς μὴ, σ' ἀὶ τὸ πνεῖν ἀφ' ἑσπέρας, ἀεὶ βαλ' ἡμᾶς, ἡ πεδίων

νι μεταβολαῖς ἀεὶ ταὐτὰ μᾶλιστα τὲφυκεν ἀορίστου. ὁπ' ὠρίων αὐτέλλ μὲν γὰρ ἀρχὴ ὁπώρας, μετὰ δὲ γὰ ἀρχὴ χειμῶνος· ὥστε διὰ τὸ μὴ τὼ ληθεσθαι μὴ δέμίαν ὥραν, γίγνομένης. ἢ δὲ πανομίης, αὐάγκη καὶ τὰ πνεύματα ἀκατάστατα καὶ ἄκριτα εἶν διατιθέμενα εἶναι αὐτὰ τὰ ἀορίστως ἔχοντα πρὸς τὴν τῶν ὡρίων ἀκρίβειαν. μᾶλλον γὰρ παραχώλη καὶ αὐμαλῆ εἶν ἢ τοῦτα μὲν ὄν, ἢ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, πρὸς τ' ἀέρα καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν συμβαίνῃ τισὶ * εἰς τὰς ἡμετέρας διαθέσεις, οἷον ὑπόρου γὰ τοῖς νοτείοις ἔχσιν αὐθεωτῶν, καὶ ἀλλαυατωτόρου, ἀρίζου δ' ὅλ ἰδ * πολὺ ὑρὸν γίνετ', καὶ ἡ πνεύματος ὑρότης Βορέα αὐτὴ ἰσχρὰ, εἰ δ' ἡ ἰσχὺς καὶ λιμαίμις γὰ τοῖς ἀθρόοις ἐπέτα μγ' ρι λινεῖ. λίαν δ' ὑγρὰ λαμγὴν σωτίθεται, τὰ δὲ μόσια ποιεῖ λνα συμμετρίαν, ὥστε καὶ ἰσχὺν ἢ φωτέν εδνα καὶ πυκνέρει, καὶ μὴ ὑλατώδεις ὄντες τοποι πυρετώδ[ε]ς. ὑγρότητα γὰ ἔνιοις, τοῖς σώμασι βοῆμην ἀλλοῖαν· ἔσα δὲ ρμοὶ φύσει ἢ ὑγροὶ ὄντες. ἢ ταιαύτη διάθεσις πυρετώδης. ὁ γὰρ πυρετὸς ἰδ' ἀμφοῖν τὸ ποιεῖ ἐν

λύνοντος· ἢ ἧττον δὲ ἢ τὸ ἑωθινὸν. καὶ ἐὰν λύνῃ χειμῶνος ἢ ἀέρος εἰς νεφέλιον, τροιδῶ ἡμερῶν ὡς τὰ πολλὰ ὗσι σημαίνει. καὶ ἐὰν ῥάβδοι νοτόθεν, ταῦτα δὲ ταῦτα βορρόθεν γινόμενα ἀθενέστερα. καὶ ἐὰν αὐίσχων μέλαν σημεῖον ἴσχῃ, καὶ ἐὰν ἐκ νεφελῶν ἔχῃ ὑδαλικὸν, καὶ ἐὰν ἀκτῖνες αὐίσχοντος αὐτὰ τείνωσι πρὸς αὐτὰ εἶλαι, κοινὸν ὕδατος σημεῖον ἐκ αὐτῶν. ἐὰν δὲ λατὰ φορμὸν τοῦ ἡλίου ὑφέστηται νέφος, ὑφ' οὗ ἐὰν σχίζωνται αἱ ἀκτῖνες, χειμερινὸν τὸ σημεῖον. καὶ ὅταν λαυματίας δίεσται αὐτὰ ἄλλα, ἐὰν μὴ ἄνεμος γένηται, ὕδατος τὸ σημεῖον. τὰ αὐτὰ δὲ σημαίνει καὶ σελήνη πανσελήνῳ αὐίσχουσα· καθ' ἑσπέραν δὲ ὁ μείς, ἐὰν μὲν ἡ ὑγρότης, σημαίνει τὸ μῆνα· ἐὰν δὲ ζοφώδης, ὑδαττώδη. σημαίνει δὲ, ὅτι αὖ σημαίνει βιττοῦος ὧν ὁ μείς. αἱ δὲ πολλοὶ διαθήγοντες, ὕδατος ἢ πνεύματος· ἐκ ὅθεν αὖ διαθήξωσιν, ἐντεῦθεν τὸ πνεῦμα, ἢ τὸ ὕδωρ. καὶ ἐὰν ἀκτῖνες ἀθρόαι αὐίσχωσιν, αὐίοντος ἢ λύνοντος σημεῖον. καὶ ὅταν νεφέλαι πόκας τὸ ἡλίου ἀεὶ αὐταὶ οἷον ἐκλείποντος χρῶμα ἴσχωσιν, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἴσχνοι πολλοὶ πρὸς ῥίχον ἔρτον ἐρίῳ ὁμοιαί εἰσιν, ὕδωρ σημαίνει. νὺξ δὲ σημεῖα, πομφολύγες αὐισαίμεναι πλέαις ὧν τὸ πο ταμῶν, ὕδωρ σημαίνουσι πολύ. ὡς δ' ὧν τὸ πολὺ ἴρις πρὸς λύχνου ἢ δᾷδ λύχνα δᾳφαινομένη, νότια σημαίνει ὕδατα. καὶ οἱ μύκητες, ἐὰν νότια ᾖ, ὕδωρ σημαίνουσι. σημαίνουσι δὲ καὶ ἄνεμον ἴῃ· λόγου, ὃς ἐὰν ἔχωσι πλῆθος ἢ μεγέθος, σμικροὶ καὶ λιγχώδεις ἢ λαμπροὶ, ὕδωρ σημεῖον. καὶ ἐὰν σκιῶσιν αἱ ἀκτῖνες, ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐὰν ῥεῖς νύκτ' ὧν γένωνται ὄρνιθες λεπτόμυοι, μᾶλλον ἀζόντες, σημαίνουσιν ὕδωρ. καὶ ἡ σαῦρα φανομένη, ἢν λαλῆσι καλαμαύλου δ' ἐπὶ δὲ ἢ χλωρὸς βάτραχος ὧδε δ' ἐν δρυὶ ἄλωρ, ὕδωρ σημαίνει. χελιδόνες τὴν γαστρὶ τύπτουσαι τὰς λίμνας, ὕδωρ σημαίνουσι. βοῦς τῶν πεδίαν ὁπλῶν λείξας, χεῖμωνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν δὲ εἰς τ' ὀρανὸν ἀνακύψῃ ὀσφραίνηται, ὕδωρ σημαίνει. λορώνη ὧν τετρας λορυσσομένη, ἢν λῦμα λατακλύζει, ὕδωρ σημαίνει. καὶ κολυμβῶσα πολλάκις, καὶ πόδι τομένη, ὕδωρ σημαίνει. κόραξ πολλὰς μεταβαλλειν ἐωθὼς φωνὰς, τότων ἐὰν τα χὺ δῖς φθέγξηται, καὶ ὧλροι ζήσῃ, καὶ πνιγῇ, ὕδωρ σημαίνει. εἰ ἐὰν ὑετῶν ὄντων πολλὰς μεταβαλλῃ φωνὰς, ἢ ἐὰν φθειρίζηται ἐπ' ἐλαίας, καὶ ἐὰν τε ὑδρίας ἐὰν τε ὕδατος ὄντος μιμῆται τὴν φωνὴν οἷον σαλαγμὸς, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν τε κόρακες, ἐὰν τε κολοιοί, ἄνω ποιῶνται, ἢ ἱερακίζουσιν, ὕδωρ σημαίνουσι. καὶ ἐὰν κόραξ ὑδρίας μὴ ἢ ἐκπιὼν φωνῇ ἴῃ, ἢ ὧλροι δίῃ, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν ἱέραξ ὧδε δ' ἐνδρυ καθεζόμενος, καὶ εἴσω εἰσπετόμενος φθειρίζηται, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν ἱέραξ ὧδε δ' ἐνδρυ καθεζόμενος, καὶ εἴσω εἰσπετόμενος φθειρίζηται, ὕδωρ σημαίνει. καὶ θέρους ὅταν πολλοὶ ἀθρόοι φανῶσιν ὄρνιθοι, οἱ βιοτεύουσιν ἐν νήσῳ, ὕδωρ σημαίνουσιν. ἐὰν δὲ μέτριοι, ἀγαθὸν αἰεὶ καὶ βοσκῆς. ἐὰν δὲ πολλοὶ ὑπερβολῇ, αὐχμὸν ἰσχυρόν. ὅλως δὲ ὄρνιθοι καὶ ἀλεκτρυόνες φθειριζόμενοι, ὑδατικὸν σημεῖον, καὶ ὅταν μιμῶνται ὕδωρ, ὡς ὗον, καὶ ἡ νῆττα ἥμερ· ταυτοῦτα τὰ γεῖτα ἀρπερυγίζηται, ὕδωρ σημαίνει. ὁμοίως δὲ καὶ κολοιοὶ καὶ ἀλεκτρυόνες, ἐὰν τε ὧδε λίμνη ἢ θαλάττη ἀρπερυγίζωνται, ὡς νῆττα, ὕδωρ σημαίνει. καὶ ῥωδιὸς ὄρθιον φθεγγόμεν, ὕδωρ ἢ πνεῦμα σημαίνει. καὶ ἐὰν ὧν θάλατταν πετόμενος βοᾷ, μᾶλλον ὕδατος σημεῖον, ἢ πνεύματος. καὶ ὅλως βοᾷν, ἀνεμώδες. καὶ ὁ ὠῖλος, ὧν οἰκίαι οἰκεμένη ἐὰν φθεγξηται ἑωθεν, ὕδωρ σημαίνει, ἢ χειμῶνα. καὶ χύτρα ἀσυνθηρίζεται πᾶσα πρίπλεως, ὕδατος σημεῖον. καὶ ἴσλοι πολλοὶ πρὸς ῥίχον ἔρτον ἐρίῳ ὁμοιαί εἰσιν, ὕδωρ σημαίνει. ὑετ' δὲ σημεῖα, πομφολύγες αὐισαίμεναι πλέαις ὧν τὸ πο ταμῶν, ὕδωρ σημαίνουσι πολύ. ὡς δ' ὧν τὸ πολὺ ἴρις πρὸς λύχνου ἢ δᾷδ λύχνα δᾳφαινομένη, νότια σημαίνει ὕδατα. καὶ οἱ μύκητες, ἐὰν νότια ᾖ, ὕδωρ σημαίνουσι. σημαίνουσι δὲ καὶ ἄνεμον· ἢ ὅταν χίμωνος πλῆθος ἢ μεγέθος, σμικροὶ καὶ λιγχώδεις ἢ λαμπροὶ, ὕδωρ σημαίνουσι. καὶ ἐὰν σκιῶσιν αἱ ἀκτῖνες, ἐπ' αὐτόν· καὶ ἐὰν ῥεῖς νύκτ' ὧν γένωνται ὄρνιθες λεπτόμυοι, μᾶλλον ἀζόντες, σημαίνουσιν ὕδωρ. καὶ φρύνη λοιμώνη, ἢ βάτραχοι μᾶλλον ἀζόντες, σημαίνουσιν ὕδωρ. καὶ ἡ σαῦρα φανομένη, ἢν λαλῆσι καλαμαύλου δ' ἐπὶ δὲ ἢ χλωρὸς βάτραχος ὧδε δ' ἐν δρυὶ ἄλωρ, ὕδωρ σημαίνει. χελιδόνες τὴν γαστρὶ τύπτουσαι τὰς λίμνας, ὕδωρ σημαίνουσι. βοῦς τῶν πεδίαν ὁπλῶν λείξας, χεῖμωνα ἢ ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν δὲ εἰς τ' ὀρανὸν ἀνακύψῃ ὀσφραίνηται, ὕδωρ σημαίνει. λορώνη ὧν τετρας λορυσσομένη, ἢν λῦμα λατακλύζει, ὕδωρ σημαίνει. καὶ κολυμβῶσα πολλάκις, καὶ πόδι τομένη, ὕδωρ σημαίνει. κόραξ πολλὰς μεταβαλλειν ἐωθὼς φωνὰς, τότων ἐὰν τα χὺ δῖς φθέγξηται, καὶ ὧλροι ζήσῃ, καὶ πνιγῇ, ὕδωρ σημαίνει. εἰ ἐὰν ὑετῶν ὄντων πολλὰς μεταβαλλῃ φωνὰς, ἢ ἐὰν φθειρίζηται ἐπ' ἐλαίας, καὶ ἐὰν τε ὑδρίας ἐὰν τε ὕδατος ὄντος μιμῆται τὴν φωνὴν οἷον σαλαγμὸς, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν τε κόρακες, ἐὰν τε κολοιοί, ἄνω ποιῶνται, ἢ ἱερακίζουσιν, ὕδωρ σημαίνουσι. καὶ ἐὰν κόραξ ὑδρίας μὴ ἢ ἐκπιὼν φωνῇ ἴῃ, ἢ ὧλροι δίῃ, ὕδωρ σημαίνει. ἐὰν ἱέραξ ὧδε δ' ἐνδρυ καθεζόμενος, καὶ εἴσω εἰσπετόμενος φθειρίζηται, ὕδωρ σημαίνει.

σιζῃ, γῆ τεῦθεν ὕδωρ ἢ ἄνεμόν σημαίνει. ὅταν ἴρις γένηται, ὧδε σημαίνει. ἐαν τε πολλαὶ ἴρισθ' γένωνται, σημαίνει ὕδωρ ὧδε πολύ. καὶ πολλαὶ καὶ οἱ ὀξεῖς ἥλιοι, ὅταν ἐκ νεφέλης. μυρμηκὸν γὴ ποίλαν χωρίον ἐὰν τὰ ὠὰ ἐκφέρωσιν ἐκ μυρμηκίας ὧδε τὸ ὑψηλὸν χωρίον, ὕδωρ σημαίνουσιν· ἐὰν δὲ καταφέρωσιν, ὑδρίαν. ἐὰν παρήλιοι δύο γένωνται, καὶ ὁ μὲν νοτόθεν, ὁ δὲ βορρόθεν, καὶ ἄλλως ἄμα, ὕδωρ σημαίνουσι. ἢ ἄλως ἀεὶ μὲν λαναι, ὑδατικὸν καὶ μᾶλλον ἀεὶ δίεται ὧν τὸ λαερίνῳ δύο ἀστέρες εἰσὶν οἱ λαλούμενοι ὄμου ἐὰν μὴ ὧδε λαμὶ ὕσι ἢ ὧδε ἀρκτόρῳ ὡς πολὺ πρὸς ἰσημερίαν, ὕδωρ ἢ ἄνεμος, καὶ τὸ δημόσιον τὸ πρὸς τὰς μίας λεγόμενον, ἀληθές· ὅταν γὰρ διαλαμνωσι σφόδρα, ὕδατος συμεῖον, ἀστέρων φθεγγόμενος ἑωθεν μὲν, ὕδωρ σημαίνει, ἢ χειμῶνα· δείλης δὲ, ὕδωρ· τὸ δ' ἐνυπνος, ὅταν τ' ὑμπτον λιοστοῦσιν ἀκρων νεφελῶν διασώζῃ λύκνη καὶ μακρὰ, ὕδωρ γίνεται, ὡς τὰ πολλὰ μεβέβαιον ἡμερῶν. ἢ ἐαν γὴ αἰγίνη καὶ ὧδε τ' διος τ' ἐλμανὶς νεφέλη λαθίζηται, ὡς τὰ πολλὰ ὕδωρ γίνεται. ἐαν ὕδατα πολλὰ γίνηται χειμερινά, τὸ ἔαρ ὡς τὰ πολλὰ γίνηται αὐχμηρόν. ἐαν δὲ αὐχμηρὸς ὁ χειμὼν, τὸ ἔαρ ὑδατῶδες. ὅταν χιόνες πολλαὶ γίνωνται, ὡς τὰ πολλὰ σύετος γίνεται. φασὶ δ' ἔνιες, ἢ ἐὰν γὴ ἄσρασι λαμπρὰ χαλάζα ὧν φαίνηται, χάλαζαν ποσημαίνει ὡς τὰ πολλά. ἐαν δὲ ὥσπερ λίγχνοι μικροὶ, λαμπροὶ πολλοὶ, ἀνέμου ἢ ὄντος σύσιαν μὴ ἀνέμου δὲ ὕδωρ ἢ ἀνέμου ἔσι δὲ ἄμεινον πρῶτον γίνεσθαι Βορέαν ὕδωρ νοτίου, ἢ ἀνέμου ἢ ὕδατος

ωνδύμαζος γαλήνη γίνετ', μεταβολὴν πνδύμαζος ἢ ἐπίδυσιν· ἐὰν ἄκρα μετέωροι φαίνονται, ἢ αἱ ὑπὸ ἐκ μιᾶς πλείας γωνίαν μεταβολὴν σημαίνει· γῆ τε μέλαινα, Βόρειον ὑποφαινομένη· λυκὴ δὲ, νότιον· καὶ ἄλωνες πρὸς τὸν σελήνιον ωνδυμαζώδεις μᾶλλον ἢ πρὸς ἥλιον· σημαίνουσι δὲ ωνδύμα, ῥαγεῖσαι πρὸς ἄμφω· καὶ ἢ αὖ ῥαγῇ, ταύτη ωνδύμα, ὧδε νεφελῶν. ὅθεν ἂν αὖαι τέλλωνται, χὴ τεῦθεν ἄνεμος. αἱ ἁπλάδες νεφέλαι θέρος· ἄνεμον σημαίνουσι· καὶ ἀσπαρὴ παντα-

Κοιλόδυσ 244. μαχὴ β.

χόθεν γίνηται, ὕδωρ σημαίνει· χὴ ὅθεν αὖ αἱ ἀσπαραὶ πυκναὶ γίνωνται, χὴ τεῦθεν πνδύματα γίνεται. θέρος, ὅταν ἀσπαραὶ χὴ βρονταὶ γίνωνται, χὴ τεῦθεν ωνδύματα γίνεται ἰσχυρά. ἐὰν δὲ σφόδρα χὴ ἰσχυρὸν ἀσπαρὴ, θᾶττον χὴ σφοδρότερον ωνδύσουσι· ἐὰν δὲ πρέμα χὴ μανῶς, κατ' ὀλίγον. τὸ δὲ χειμῶνος χὴ φθινοπώρου, τἀναντίον· παύσασι γὰρ τὰ ωνδύματα αἱ ἀσπαραί· χὴ ὅσῳ ἂν ἰσχυρότεραι γίνωνται ἀσπαραὶ χὴ βρονταὶ, τοσούτῳ μᾶλλον παύσονται. τὸ δὲ ἔαρος ἦτοι ἂν ταὐτὰ σημεῖα λέγω, ὥσπερ καὶ χειμῶνος· ἐὰν νότα πνέοντος, βορρᾶθεν ἀσπαραὶ, παύσεται. ἐὰν ἕως ἀσπαραῖος, εἶθε παύσαιτο βριτταῖος· οἱ δ' ἄλλοι πεμπαῖοι, ἑβδομαῖοι, γόνατοι. οἱ δ' ἡλινοί, ταχὺ παύσονται· οἱ βορέαι παύονται ὡς ὧδε πολὺ γὰρ πορρωτάω, οἱ δ' νότιοι ἧττον ἀρτίαις. ἄνεμοι ἀέρονται ἀμ' ἡλίῳ ἀνατέλλοντι, χὴ σελήνῃ. ἐὰν ἀναπίλλωται ὁ ἥλιος χὴ σελήνη παύσωσιν, ὧδε τείνει τὰ ωνδύματα. χρονιώτερα δὲ χὴ ἰσχυρότερα τὰ ωνδύματα γίνεται, τὰς ἡμέρας πᾶν ὑπὸ νύκτωρ ἀρχόμενα. ἐὰν ἐτησίαι πολὺν χρόνον ωνδύσωσι, χὴ μετόπωρον γίνηται ἀνεμῶδες, ὁ χειμὼν ἔννομος γίνεται· ἐὰν δ' ἐναντίος, χὴ ὁ χειμὼν ἐναντίος. πῶς δ' ὀρθῶς ὄρος ὀπίθεν αὖ νεφέλη μηκύνηται, ταύτη ἄμεινον ωνδυσεῖ. αἱ νεφέλαι ἐκ τοῦ ὄπιθεν πεσίζουσαι, χὴ ὄπιθεν ωνδυσοῦσι. * μέσος διεζευγμένος νότιος. χὴ ὅλως τὰ ὄρη διεζωσμένα, νότια ὡς τὰ πολλά. οἱ δ' ἀμπάται ἀσέρων ὡς τὰ πολλά, ωνδύματα σημαίνουσι. ἐὰν δ' πολλοί, χὴ αὐχμόν. μετὰ χιόνα νότος, μετὰ πάχνην βορέας ἐώθασι πνεῖν. μύκητες ὧν λύχνα, νάρθηξ πνεῦμα, ἢ ὕδωρ σημαίνουσιν. αἰδὼς δ' σάσις τῶν ωνδυμάτων, ὅταν ἔχωσιν, ὡς γὰρ τῷ γραμμαῖ διώρισαι.

Τὰ δ' ἀνέμων ἔτι ωνδύσεσι τοῖς ἄλλοις ὧν πίπτουσι μάλιστα, ἀπηκτίαις, θρακίαις, ἀργέσταις. ὅταν δὲ μὴ κατὰ ἀλλήλων σφαλοῦνται τὰ ωνδύματα, ἀλλὰ αὐτὰ καταμαραναθῶσιν, μεταβαλλόντων εἰς αὖ ἐχομένους ὧν πίπτουσι, ὥσπερ ἢ τοῦ ἡλίου ἔχει φορά. ὁ νότος ἀρχόμενος, ἕκρος· τελευτῶν δὲ, ὑγρός. χὴ ὁ βόρος. ὁ δ' ἁπαλιώτης, ἀπὸ αὐατολῆς ἰσημερινῆς ὑσταλώδης· σβέννυται δὲ ἄχρι τὰ ὕδατα. ὑγροὶ δ' μάλιστα, ὅ, τε λαικίας χὴ λίψ. χαλαζώδης δὲ ἀπηκτίας, χὴ θρακίας, χὴ ἀργέστης· ἰσφετώδης δ' ὅτε μέσης, ἢ βορέας χὴ ἀπηκτίας. λασματώδης δὲ, νότος καὶ ζέφυρος καὶ εὖρος. οἱ μ̄, οἷς ἂν ἐκ τελέσῃ πνεύσαι πεσίζουσι· οἱ δὲ, οἷς ἐὰν σβέννῃς. δ' ασιώσι δ' ὀρανὸν νέφεσι, χὴ καλύπτουσι, λαικίας μάλιστα, εἶτα λίψ. χὴ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνεμοι ἀφ' ἑαυτῶν τὰ νέφη ὠθοῦσι, λαικίας δὲ μόνον πνέων εἰς ἑαυτὸν. αἴθριοι δὲ μάλιστα, θρακίας χὴ ἀργέστης, καὶ τ λοιπῶν ἀπηκτίας· νεφέλαι δὲ μάλιστα, ὅ, τε ἀπηκτίας, χὴ ὁ θρακίας, καὶ ὁ ἀργέστης. γίνονται δὲ ἐκνεφίαι, ὅταν εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτωσι πνέοντες, μάλιστα μ̄ μετοπώρου, τ ἦ λοιπῶν ἔαρος. ἀσταπαῖος ἦ θρακίας χὴ ἀργέστης, καὶ ἀπηκτίας χὴ μέσης. ἐὰν γὰρ τῇ θαλάσσῃ πτάλιμ φέρωνται πολλοί, οἱ γινόμενοι ἀφ' τ ἀκαυθῶν, ἄνεμον σημαίνουσιν ἐσεσθαι μέγαν. ὅθεν ἂν ἀστέρες διαπλῶσι πολλοί, ἄνεμον γὰρ τεῦθεν· ἐὰν δὲ πανταχόθεν, ὁμοίως πολλὰ ωνδύματα σημαίνουσι. ωνδυμαίων μ̄ οὖν σημεῖα, ταῦτα.

Ἀλώνες

Ana cirrhi. Cirrhagra.

fulgura et tonitrua.

+ Huic figurae puto mamillas in fine sequentis capitis et θέρεων et ἀνέμων.

ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ

χειμῶνος. Sole obscuro accidit, non dies nō sanè.

Χειμῶνος δὲ, τάδε. ἥλιος μὲν οὖν ὅλος ἐς μὴ καθαρὸν, χὴ ὡς ἂν μερίδῃ δύνῃ μένος, ὅτως ἂν ἡμέραι ὦσι τοιοῦτον. οἷον εἰ τὸ τρίτον μέρος ἀκλειφθῇ, ἢ τὸ ἥμισυ σέλινιον, ἐὰν ὀρθοῦ ᾖ, μέχρι τεττάρων. χὴ εἰ δύνηλος, χειμῶσαι μέχρι λιχοτόμας. ἑψανοί, ἐὰν πρωὶ πέτωνται, καὶ ἀθρόοι, πρωὶ χειμάσαι· ἐὰν δὲ ὀψὲ χὴ πολὺν χρόνον, ὀψὲ χειμάσει· χὴ ἐὰν ἀρρεγαφῶσι πετόμενοι, χειμῶνα σημαίνουσι. χῆνες βοῶντες μᾶλλον, ἢ πρὸς σῖτον μαχόμενοι, χειμερινὸν. αἰγῶνος, τρόβος, αἰτίζων ἔωθεν χειμέριον. ἔρεχθος, ὡς εἰσιὼν χὴ εἰσδυόμενος εἰς ὀπάς, χειμῶνα σημαίνουσι· χὴ ἐειθὺς ὠσαύτως. κορώνη, ἐὰν ταχὺ σῖτο λεώζῃ, χὴ βίπερ, χειμέρια. καὶ λοφώνη, χὴ κόραξ, χὴ κολοιός, ὀψὲ δ' ὄντες, χειμέριοι, ἔρεβος ἐὰν δύσῃς, ἢ χελιδόνα, ἢ ἄλλο τι φαινόμενον μὴ

Anseres

+ Vocat' arrachidy 249. idem morchilo.

Sol.

Grues.

Spinus Ἐριθύσ. Cannix Cornix Gr. Monedula Passer Hirundo Alba Nigra

+ an calor frigida, cui humida oppon.t

v. in Lexico. ut ista venenos.

Sol obscurus plenique simul se nubi

ἢ μὴ ἐωθότερον λύκαβ, χειμῶνα μέγαν σημαίνουσιν. ὥσπερ χὴ μέλανες, ἐὰν πολλοὶ φανῶσιν, ὕδωρ. χὴ ἐὰν ἐκ θελάσσης ὄρνιθες φεύγωσι, χειμῶνα σημαίνουσι. χὴ αἰγίθ, ἐὰν οἰκίαι οἰκεμένῃ φθεγγόμενος, χειμέριον. ὅτε ὕδωρ σημαίνει, χειμῶνα ἄγει· ἐὰν μὴ ὕδωρ, χιόνα· χὴ χειμῶνα. κόραξ φωνὰς πολλὰς μεταβαλλων, χειμῶνος, χειμέριον. κολοιοὶ ἐκ τ νότου πετώμενοι, χὴ τὸ βίδες, χειμέριαι. φωνὴ γὰ λιμνὶ ἀφθόφθασα, καὶ πολὺ πόδω ἔχουσα, χειμέριον. χὴ οἱ πονδύμονες οἱ θαλάττιοι, ἐὰν πολλοὶ φαίνωνται· γὰ τῷ θελάτει, χμέριον ἔτος σημεῖον. πρόβατα ἐὰν πρωὶ ὀχεύηται, πρώϊον χειμῶνα σημαίνουσι. μετοπώρου ἐὰν πρόβατα ἢ βόες ὀρύττωσι, καὶ νομιῶνται ἀθρόοι πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες τὰς λεφαλάς, τ χειμῶνα χμέριον σημαίνει. γὰ ἦ τῷ πόντῳ φασίν, ὅταν ἀρκτοῦρος αὐατέλῃ, θᾶττον γὰ ἀντίος τῷ βορρᾶ νέμεται. βόες μᾶλλον ἐδίοντες τ ἐωθότερον, καὶ ὧν τὸ δεξιὸν κατακλινόμενοι, χειμέριον. χὴ ὧτα λρῶν ὄνος, χειμέριον. χὴ μαχόμενα πρόβατα καὶ ὄρνιθες πρὸς σίτε πᾶσα πρὸς ἕβδομον πεπαρασκευάζοντα γὰρ. χὴ μῦδε βίζοντες χὴ ὀρχόμενοι, χειμέριον. χὴ λύκοι τοῖς πολλοῖς ὀρύπτοσα χὴ ὀλολύγμῳ ἄδισα μόνη ἀκροφείας, χειμέριον. γυὴς ἔντορα πολλὰ φαινόμενα, χειμῶνα σημαίνει. χὴ ἐὰν πυρδὸν μὴ θέλῃ σκέψασθαι, χειμέριον. χὴ ἐὰν λύχνος ἀπρέαθ μὴ ἐθέλῃ, χειμῶνα σημαίνει. καὶ τέφρα πηγυμένη, νιφετ. λυγκίας, ὠδίας ἠσυχαῖος λαιόμενος, χμῶνα σημαίνει. καὶ ἐὰν χμῶνος ὄντος μύκαι μέλαναι ὦσι γένωνται, χειμῶνα σημαίνει. χὴ ἐὰν ὥσπερ λίγχοις πολλοῖς κατάπλεως ᾖ, χειμερίσει. καὶ ἐὰν λύκλῳ πόδι τὸ λαμπρὸν ὦσιν δύλιας ἴσης, χιονικόν. ἢ τ ὄνε φάτνη, εἰσωνίσατο καὶ ζοφερὰ γίνεται, χειμῶνα σημαίνει. καὶ ἐὰν ἀσπαρὴ λαμπρὰ μὴ γὰ τῷ αὐτῷ μηνί, χειμέριον. καὶ ἐὰν πλανομένη λινομένη ἐὰν λῶμ πάρνηθα, καὶ βρίλητ-ον, χὴ ὑμηττόν, τῷ μὴν, χειμέριον. ἐὰν δὲ πάντα τὰ πλησίον, ἐλαφρά. ἐὰν δὲ τὰ λίνα, ἐλαφρά. ἐὰν δὲ πάρνηθα, καὶ βρίλητ-ον, χὴ ὑμηττόν, ἐὰν δὲ ἅπαντα τὰ πλησίον, μέγαν χειμῶνα σημαίνει. ἐὰν δὲ τὰ λίνα, ἐλαφρά. ἐὰν δὲ πάρνηθα μόνον, σύλιφόν. καὶ ἐὰν χειμῶνος ὄντος νεφέλη μακρὰ ὠὶ τ ὑμηττὸν ἢ χμῶνος ἐπίτασιν σημαίνει. καθ' ὃ χὴ ὄλυμπος, καὶ ὅλως ὄρεσιν κορυφαὶ κατὰ χόρμαι τὸν νεφελῶν, χειμέριον. ἐὰν σύλιας γινομένης νεφέλιον φαίνηται γὰ τῷ ἀέρι πᾶσα τεταμένον χὴ λιλοιμένον, ὅταν παύσῃ ὁ χειμὼν· ἐὰν τὸ μετόπωρον σύλιενον πᾶσα τὸ εἰκὸς γένηται, τὸ ἔαρ γίνεται ψυχρὸν ὡς τὰ πολλά· ἐὰν πρωὶ χειμάζειν ἀρξῆται, πρωὶ παύεται καὶ ἔαρ λαλόν. ἐὰν δὲ τἀναντίον, καὶ ἔαρ ὁ γίνεται· ἐὰν χειμὼν ὑέτιος, τὸ ἔαρ αὐχμηρόν. ἐὰν δὲ αὐχμηρὸς ὁ χειμών, τὸ ἔαρ λαλόν· ἐὰν ἡ σκωρία γίνεται ὧδ' κὴς, τὰ πολλὰ γίνεται τοῖς πόδω τοῖς λίμνοις. ἐὰν τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος ψυχρὰ γίνηται, ἢ τε ὀπώρα γίνεται, καὶ μετόπωρον ὄμβριμον, καὶ ἐκ ἀνέμωδες. οἱ πρῖνοι ἐὰν δύκαρπῶσι, χειμῶνες πολλοὶ σφόδρα γίνονται· ἐὰν ὦδι κορυφῆς ὄρεσ νέφος ὀρθὸν σῇ, χμῶνα σημαίνει· ὄθεν χὴ Ἀρχίλοχος ἐποίησε, γλαῦξ ὄρα· βαθὺς γὰρ ἤδη λύμασι πεπαυόσεται πόντος, ἀμφὶ δὲ ἄκρας ὀρθὸν ἵσταται νέφος· ὃ δὴ σημεῖον χειμῶνος. ἐὰν ὁ πόμοχρως ὧ ὑμνλλδυκῶ, χειμέριον· ὅταν ἐσώτερα νεφῶ ἑτέρα ἐπιφέρηται, τὰ δὲ πρεμὶ χειμέρια. * ἐὰν χειμῶνος διαλάμψας πάλιν ἀκρυφθῇ, χὴ ὅσον ποιήσῃ λίς, ἢ ῥὶς, ἡμέρα χμέρα λίεσιν. ἢ τ ἔρια ἄσης χειμῶνος μὲν φαινόμενος. ψύχη σημαίνει· θέρος δὲ, λαῖμα. ὅταν μέλιπαι μὴ ἀκρέτεντοι μακραὶ, ἀλλ' αὖτ γὰ τῇ δύλιᾳ τέτωνται, χειμῶνα ἐσόμεν σημαίνει. λύκος ὠρυόμενος, χμῶνα σημαίνει· λύκος ἰδὼν ἡμέρᾳ, ὅταν πρὸς τὰ ἔργα ὁρμᾶ, ἢ εἴσω, χειμῶνος ὥρα ἢ χειμῶνα σημαίνει δύθυς. ἔσι δὲ σημεῖον χειμώνων μεγάλων, καὶ ἄμβρεψ, χὴ ὅταν γένωνται γὰ τῷ μετοπώρῳ πολλοὶ σφῆκοι, χὴ ὅταν ὄρνιθες λδυκοὶ πρὸς τὰ ἐρασίμα πλησιάζωσι· χὴ ὅλως τὰ ἄγρια θηρία ἐὰν πρὸς τὰ ἐρασίμα. Βόρειον χὴ χειμῶνος μέγεθος σημαίνει· ἢ πάρνηθος, ἐὰν τὰ πρὸς ζέφυρον ἄνεμον χὴ τὰ πρὸς φῦλης φρονῆτ' νέφεσι Βορέιον ὄντα, χειμέριον τὸ σημεῖον ὅταν πνίγη γίνηται τὰ πολλὰ ἰσχυρῶς, αὐτὰ πρὸ ἰδίωσι καὶ γίνεται χειμὼν ἰσχυρός. ἐὰν ὕδατα ἐαρινὰ πολλὰ γένηται, λαύματα ἰσχυρὰ γὰ τοῖς πεδινοῖς καὶ κοίλοις γίνεται. λεῖ δ' ἂν τῷ ἀρχῇ ὁραῖ, ἐὰν τὸ μετόπωρον δύλιενον γίνηται σφόδρα, ἔαρ ὡς τὰ πολλὰ γίνεται ψυχρόν. ἐὰν δὲ τὸ ἔαρ ἄλιον γίνηται χὴ ψυχρὸν, ἢ ὀπώρα ὀλία γίνεται, χὴ μετόπωρον ὡς τὰ πολλὰ ὄμβριμον. οἱ πρῖνοι ὅταν σύκαρπῶσι σφόδρα, ὡς μὲν τὰ πολλὰ χμῶνα ἰσχυρὸν σημαίνουσιν· γίνονται δὲ καὶ αὐχμοὶ φασι γίνεσθ. καὶ ἐὰν ὡς ἀπάνθ * λαβὼν τοὺς πάσας ἀργίλου εἰς πιθακὴν θῇ, σημαίνει τοῖς φωνᾶς, αἷς ἀφίσιν ἄνεμον, χὴ δύλιαν. καὶ τὸ φαυτικοῦ δὲ λεγόμενον σημεῖον λιμόσιον χειμέριον, ὅταν μῦδε πόδι φορυτὸ μαλλῶνται, καὶ φέρωσιν.

Spinus Ἐριθύσ. Cannix Cornix Gr. Monedula Passer Hirundo Alba Nigra

Ἀλώνες

Ana cirrhi. Cirrhagra.

fulgura et tonitrua.

Ἀλύχνος ἐυδίας

fungi

Ἔαρ

Καλόν.

Ἔαρ

Χειμών

Ἀπηκτίας

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς

Spinus ? 240. inf. machin, sed πίλοτ illi simula sagitta.

Cornix. Graculi, mimic pisces, cum sagina. Collicinae. Pulmones maximi.

Oues. Boues.

Asini Oues. Anser et gallus. + ποσίν. Canis.

Rana. Lumbrici

Fores, ἐὰν πυέ, ut πυρα μὴ θέλῃ ἀπὸ τῆς θύρας

Cinis ἐπὶ in grumos se volues

Asini psoae, sydg.

Mon + an si fulgur illuminabos mōras?

parnes mus, nocem 41.

Zenzalissa

Oues

Ilices. Nocturna. Nubes. + nimia Sol. Mormyr. Apes. Lupg. Vespa.

parnes mus: vide sup. mus 19

Ilices + forte ἀπὸ ἀλακα ταμ

subtrahata angilla in nas posuerit

V. in Anno Cō. mor in 4to 244. licet mul cum nubi

ἀπὸ τῆς ἀνέμων

ΠΕΡΙ ΕΥΔΙΑΣ ΣΗΜΕΙΩΝ.

Εὐδίας δὲ σημεῖα τάδε. ἥλιος μὲν οὖν λαμπρὸς, καὶ μὴ λευκοπάτης, καὶ μὴ ἔχων σημεῖον μηδὲν ἐν ἑαυτῷ, εὐδίαν σημαίνει· ὡς δ' αὕτως σελήνη παυσελήνου· καὶ ἄλυσμος ἥλιος χειμῶνος εἰς λαθαρὸν εὐδιεινός, ἐὰν μὴ ταῖς πρότερον ἡμέραις εἰς μὴ καθαρὸν διὰ τὸ ὑγρὸν ἢ διὰ νέφος. ὅταν δὲ ἀφ' ἥλιου, καὶ ἐὰν χειμάζοντος ἡ λύσις γένηται εἰς λαμπρὸν, εὐδιεινόν. καὶ ἐὰν λύνων χειμῶνος ὠχρὸς ᾖ ἢ οὐδία σημαίνει· καὶ ὁ μὲς ἐὰν ᾖ ταῖς ὥραις λαμπρὸς ᾖ, εὐδιεινόν. καὶ ἡ τοῦ ὄνου φάτνη, ὅτε ἂν καθαρὰ καὶ λαμπρὰ φαίνηται, εὐδιεινὸν [καλῶς δὲ, ἐὰν ὁμαλῶς παχὺ καὶ μαρανθῇ, εὐδίαν σημαίνει. αἱ κοιλάδες νεφέλαι χειμῶνος, εὐδιεινόν. ὄλυμπος δὲ καὶ ἄθως, καὶ ὅλως τὰ ὄρη τὰ σημαντικὰ, ὅταν τὰς κορυφὰς καθαρὰς ἔχωσιν, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ὅταν τὰ νέφη πῶς τῶν θαλασσαν αὐτῆ πραΰνωνται, εὐδιεινόν. καὶ ὅταν ὕσαντος πῶς λυσμὰς καλῶδες τὰ νέφη χῶμα ἔχῃ· εὐδίας γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καθαρὰς ἔχωσιν, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ὅταν τὰ νέφη πῶς τῶν θαλασσαν αὐτῆ πραΰνωνται, εὐδιεινόν. καὶ ὅταν ὕσαντος πῶς λυσμὰς καλῶδες τὰ νέφη χῶμα ἔχῃ· εὐδίας γὰρ ὡς τὰ πολ-

Nubes

λὰ τῇ ὑστεραίᾳ. ὅταν δὲ ὁμίχλη γένηται, ὑδίως ὁ γίνεται, ἢ ἐλαφρὸν. ὅταν γέρανοι πέτωνται, καὶ μὴ αὐλακοποιῶσιν, εὐδίαν σημαίνει. ὁ γὰρ πίζων, πολὺ μᾶλλον καθαρὰν ἴσασι. γλαῦξ ἡσυχαῖον φθεγγομένη ἐν χειμῶνι, εὐδίαν πρόσημαίνει· καὶ νύκτωρ χειμῶνος ἡσυχαῖον ἄδουσα. θαλαττία δὲ γλαῦξ ἄδουσα χειμῶνος ἢ εὐδίαν σημαίνει, εὐδίας δὲ χειμῶνα· καὶ κόραξ δὲ μόνος μὲν πολυχαίτην κράζων. καὶ ἐὰν τρὶς κράξας, μετὰ ταῦτα πολλάκις κράξῃ, εὐδιεινός· καὶ κορώνη ὅθεν εὐθὺς ἐὰν κράξῃ τρὶς, εὐδίαν σημαίνει, καὶ ἐὰν πέρας χειμῶνος ἡσυχαῖον ἄδουσα. καὶ ὄρνιθος δὲ ὁπῶς ἐκπετόμενος, καὶ δὲ ὀρνίθων, καὶ δὲ οἰκίας ἐξωθεν, εὐδίαν σημαίνει. καὶ ἐὰν χειμῶνος βορέου ὄντος, βόρεαθεν γένηται λευκὴ νότοθεν. νότοθεν δὲ, ἐὰν πρὸς ἑσπέρα

κλον. διὸ συμβαίνῃ, καθαπερ ἐπὶ τῷ αὐτῷ δρέφειν τὴν λεφαλήν. ἢ ὅσῳ ἂν ἐλάττω λύκλῳ μᾶλλον· ὀξύτερος γὰρ ὁ λῶνος. καὶ ἐὰν θᾶττον πλεονάκις ἐπὶ τοῦτο γίνεται ἢ τὸν ἴσον χρόνον· ἢ τοῖς μακροτέροις δὲ μᾶλλον, ὅσῳ ἐγκλείσιν. ἐγγυτέρω γὰρ ἔχειν τὴν λεφαλὴν, ὁ μείζων τὸν ὦμον κυρυφῆς. διὸ χεῖλον ἄσπερ ἐπὶ τῷ αὐτῷ συμβαίνει ἴσην ἔχοντα τὴν λεφαλήν. ὅταν ἢ μαλισα ὀ ἵλιγγος· ἢ οἱ εἰς τὰ ἀρίστερὰ θέοντες. ἐπὶ μᾶλλον ἴσως νοῦσι, ἢ ἐξωτέραν ποιοῦσι γωνίαν πρὸς τὴν λύκλον. ἐμβριθέστερα γὰρ ὄντα τὰ δεξιὰ, πρὸς ἀποβιαζεῖ μᾶλλον αὐτοῖς σῶμα τὴν ἀδύνειαν τῶν ἀριστερῶν· ἢ ἐὰν μὴ μετὰ πολλῶν θέωσι μᾶλλον· ἢ θᾶττον, ἢ μόνοι. πρὸς γὰρ τῇ λύκλῳ πορυφέρεια, καὶ ἡ ὄψις αὐτὴ προσβάλλει τοῖς θέουσι, ἢ σωεχὴς ὄζει τῷ ἐγκεφάλῳ, ποιεῖ ἴνα λίνησιν ἑτέραν, ἢ παραχλί. ἀεὶ γὰρ τὸ ἔξω διαλίσλοται, καὶ πρὸς τὰ ἐντός, ὥστ' ἐπεὶ ἢ ἑκάτερον ποιεῖ τὴν ἰλιγγον, οἷον ἡ, τε λύκλω λίνησις ἡ λεφαλῆς, ἢ ἡ ἐντός, ὥστ' ἐπεὶ ἢ ἑκάτερον ποιεῖ τὴν ἰλιγγον, οἷον ἡ, τε λύκλω λίνησις ἡ λεφαλῆς, ἢ ἡ ὄψις συνεχῶς βλέπειν τὸ λύκλω λινούμενον, ἢ ἀμφοτέρων ὄζλογον, θᾶττον καὶ μᾶλλον γίνεται τὸ πάθος· ἢ σπ δὲ σὰς τὴν ὄψεως λίνησιν ἰλιγγιᾶν συμβαίνει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. οἵ τε γὰρ πλέοντες θᾶττον ἢ μᾶλλον ἰλιγγιῶσιν, ὅταν ἐμβλέπωσι τοῖς κύμασι, ἢ τῇ σῦν ὅλων ἄχρων λινήσει. διὸ ἢ ἐγκαλύπτοντι, τοῦτ' ὀυλαβούμενοι. ἢ οἱ τὰς αὐλὰς ἢ οὖν βοχὰς θεωρῦντες, ἢ ἢ συμπεριφέροντες τὴν ὄψιν, ταχὺ σκοτοῦνται. συμβαίνει γὰρ λινεμένου λύκλῳ τὴν ὄψιν, λινεῖν τὰ ἐντός, καὶ παραλλάττειν ἀνωμάλως. σῶν ἰλιγγιῶν δὲ, καὶ οἱ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ μεγάλα καὶ ἀπότομα ἀρεθίζοντες, σὰς τὸ συμβαίνειν μακρὰν ἀκτινομένην σάεσθαι καὶ ἱρασιλίνεσθαι τὴν ὄψιν. σ[illegible]ομένην σ' ὅτως ἢ λινεμένην, παραλλάττει ἢ λινεῖ τὰ ἐντός. ἀνάβλεπουσι δὲ ὁ συμβαίνει ὧδε, σὰς τὸ μὴ ὡς ἀρτέναι μακρὰν, ἀλλ' ἀρτίμενα ἐν τῷ φωτὶ γίνεται σὶ ἰλιγγον. καὶ ὅταν εἰς ὧδε βλέπωσι σωεχῶς, ἐπαταγίζωσιν. ὁ ἢ ἐπαπορεῖται, διατί ποτε λινεμένης λύκλῳ τῆ ὄψεως, ἢ ἠρεμούσης, συμβαίνῃ τὸ πάθος. ἄτοπον γὰρ τὸ ὑπὸ τῶν γνωτίων. ἄτοπον δὲ τὸ μὲν ἐν τῇ λυκλοφορίᾳ τὸ εἰρημένον, τὸ δὲ ἐν τῇ ὠσῶσθαι καὶ τῷ ἀτενισμῷ. διότι τὰ ἐν τῷ λινεῖσθαι σωζόμενα δ' ἰίσησι, καὶ ἡ σάσις τ' ὄψεως διάσασις ἑνὸς μορίου, καὶ τἆλλα τὰ σωεχῆ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ σωίσασθαι. διὰ σὰσ μενα δὲ ἢ χωριζόμενα τὰ βαρέα, λατα βαρύνει, καὶ ποιεῖ τ' ἰλιγγον. τὰ γὰρ ψεφυκότα λιγνεῖσθαι τὴν δὲ τὴν λίνησιν, ἄλλο τε ἢ συμβαίνει σὰς ταύτην. εἰ δὲ μὴ, καθάπερ ἡράκλειτός φησι, καὶ ὁ Κυκεὼν, διὰ σὰσ τὸν λινούμενος. ἔκ σ' ἂν ἢ ἐν τῇ λυκλοφορίᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτ' ἐκ διαλίσλονται. διὰ σὰσ τὸν γὰρ ἡ λίνη. τὰ δὲ βαρέα καὶ κοῦφα λίσυ ἅμα ἔσῃ, τὰ μὲν εἰς τὸ μέσον ἄγοντα, τὰ σ' εἰς τὸ ἔχαθεν. ποιεῖ δὲ ἢ τὸ λυπεῖν ἰλίγγος σὰς ὅδε. χωρίζεται γὰρ τὰ βαρέα, ἢ ἐλαφρά, τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ λάτω. σεῖ δὲ ἅμα ἔσῃ, καθάπερ ἐλέχθη. ποιεῖ δὲ ἢ ἄλλη ὡς ἐναντίωσιν, ὡς λοκεῖ * οἷον ἡ ἢ γὰ λείας ἢ ἢ πληρώσεως. ἡ μὲν γὰρ ἔνδεια σωύτηξιν, ἡ δὲ πλησμονὴ πρίησιν ἐποίησεν, ὥστε πλήρεις γίνεσθαι σὺν πόρος. αἰδισα γὰρ ταῦτα λατα ἐαίνῃ, ἢ διὰ σὰσ τοὺς πορισλοὺς, ὅπερ ὄζειν ὁ ἵλιγγος. ἐπεῖ ἢ αἱ μέθαι, ἢ αἱ φαρμακεῖαι, καὶ ὅσα ἄλλα τόποις πρὸς πλήσια, σὰς ὧδε ποιεῖ σὺν ἵλιγγος. ὅθεν ἢ τὸ σημεῖον ἴσως ἐπ' ἀμφοῖν· κινοῦ λαμβάνειν. ὅταν γὰρ μὴ διύνηται ἰις σὺν ῥωτῆρας ἢ σ' ὀκὸς ἀριθμεῖν, τ' μὲν ὅ πω ἢ * τάσθαι τ' δὲ μεθύῃ ἢ ἵλαρὸς τις. ἡ ἀλλοία γὰρ ἐμπεπλεκῦα, ποιεῖ τὴν ταραχήν. διὸ ἢ ἐφ' ὅσῳ ἄλλῳ συμβαίνει κινδύνατος ἢ ὑγρότητος γίνεσθαι πα * ἢ ἢ τῷ ὑπαρχόντων διάσασις, ἀφ' ὧν τοῦτο συμβαίνει ὧδε τὸ πάθος. αἰσὰμνοι δὲ μᾶλλον, ἢ καθίζοντες, ἰλιγγιῶσιν· ὅτι ἠρεμοῦντων σωίσατοι τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ λεφαλῇ πλέον. ὅταν δὲ λινδυνται, σφαλερὸν γίνεται, καὶ εἰς ἓν μόνον ἀθρόον ἄγον ποιεῖ τ' ἰλιγγον.

ΘΕΟΦΡΑ-

facile longinæ laboriat, à cui alius cruciat (?) autor à soli.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕ

εἰ κόπων.

ΤΙΝΙ πόθ' ὁ κόπος, ἔσιν ὡς πολυπόρου, ὡς ἐπὶ πολὺ ταλαβεῖ, φλεβὶ καὶ νούσῳ, ἢ μόνῳ ἐν νούσῳ; ὧδε γὰρ καὶ ἡ λίνησις, ἢ ταραβολὴ σωτήξεως ἰσμένη· καὶ ἁπλῶς πόνος. οὐ πᾶν αὐτὴ ἢ ὁ κόπος. διὸ καὶ ἀεὶ βαρύνεται ὁ κοπιῶν. εἰ σωῦν τὸ νοῦσον μὴ δι' ἐκπώρυ ὑγρότητος, οὐκ ἂν ἐν τοῦθα ὁ κόπος εἶναι λατὰ φύσιν, ὁ δὲ κόπος ἀλλαγή τις, ἄτοπον, τῷ μὲ δὴ ἢ λίνησις καὶ ὁ πόνος, ἐν τούτοις καὶ ὁ κόπος· ἀλλ' ἐν ἢ λινήσεως ὠφέλιμοι ἢ σωτήξεως εἰς αὐτὰ ταῦτα ἢ τὰς λαμπάς, ἄπερ μάλισα βαρύνονται ἢ κοπιῶσι. λέγουσι δὲ καὶ τὰς σάρκας, καὶ ὅλον τὸ σῶμα κοπιᾶν· ὅθεν καὶ οὓς ὀστεοκόπους ὀνόμασε λαλῆσιν, εἰ δ' ἐν ὀσοῖς ὁ κόπος, πότερον ὡς λινουῦσιν ἢ λινημένοις, ἢ ὡς ὠφέλιμοι διεχμένοις, ἢ οὐδὲν ἰωλύει τρόπον τινὰ ὡς ἄμφω. καὶ γὰρ λινέμενά πως, καὶ διεχμένα λατὰ τὴν ὠφέλειαν. ὅταν γὰρ εἰς τὸ ἐντὸς διίκηται σὰς πλῆθος τοῦ πόνου, τοῦτ' ἐν τοῖς ὀσοῖς κόπος· ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ σαρκὶ, ἢ ἐν ὅλοις τοῖς σώμασιν, ὁ δ' ἢ λαλῆν συγκόφλασις, ὁ σὰς θέντος συμβαίνει τοῦ πόνου πρὸς ἅπαντα τὰ μέρη. ἢ μᾶλλον οἷς ἂν τις ὀρθρινὸς ἐγείρῃ, καθαπερ τοῖς ἄνω ἢ λάτω. καὶ αὐτῶν τούτοις μοείοις ἴσι, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς σκληρηγιάσι. ὡς δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐν τοῖς λαλυπομένοις μέρεσι μᾶλισα, καὶ νοερῶς ἔσεσθαι, ὅταν τις σωτήξεις ἐν τὰ νῦρα καὶ τὰς λαμπὰς ἔλθῃ, καὶ ἡ βαρύτης ἀπὸ ταύτης. διὸ καὶ οὐδεὶς πώ ποτε τὴν γαστέρα ἐκοπίασεν, οὐδὲ τὴν λεφαλὴν. ἆρα δ' ὅταν καὶ ἄλλως ὡς ἡ ὑγρότης ὠφρύηται πάντως κόπος; οὐ γὰρ ἀνάγκη ἐπὶ σὰς τὴν λίνησιν, ἢ ὧδε μὲν οὐκ ἀναγκαῖον, ἀλλὰ μᾶλλον πόνος δέ πως καὶ τοῦτο ἁπλῶς ὑγρότης. ἥτε γὰρ πλησμονὴ ἱρατοῦτο τοῦ σώματος, ἥτε ἀρθρυπνία ἰωλύει τὴν τροφήν. ὅτε λατάῤῥους, φανερά τις σωύτηξις, ἢ ἁπλῶς ἐπεῖν ὑγρότης. πότερον οὖν κόπος τοῦτο, ἢ ὠφέλιμος ἡ διάθεσις, ὥσπερ καὶ ἐκ τοῦ ὕπνου συμβαίνει. βαρύονται γὰρ σὰς τὴν σωύτηξιν, ἢ οὐδὲν ἰωλύει σὰς πλείους αἰτίας γίνεσθαι τὸν κόπον. ἐπεὶ ἐνίοτε καὶ λατεξηραμένου τοῦ σώματος, καὶ οὐδεμιᾶς ὑγρότητος ὑπαρχούσης οὐδαμοῦ ἰσοπῶσι. καὶ μάλισα γ' ὡς εἰπεῖν οὕτοι, πλὴν εἴ τις ἐν τούτοις τοῖς μέρεσι λέγει τὴν σωύτηξιν ὑπάρχειν. ἐπεὶ ὅταν γ' ἁπλῶς ὑγρότητος ὠφρύηται τις, οὐ πάντως κόπος. ὥσπερ τοῖς ὑδροπιπώσι σὺν τοῦ λαθεδρασθῶν τὰ γοῦν ἄτα καὶ οἱ πόδες οἰδῆσιν. ὅθεν γ' ὅλως, ὅταν ὑγρανθῇ καὶ βαρυνθῇ τὸ σῶμα, ἀνάγκη γὰρ πᾶσι ὧδε συμβαίνειν ἐν τοῖς νοτίοις. τοῦτο μὲν οὖν ἄγαν διορίσαι χαλεπόν. αἱ δὲ θεραπεῖαι διέφερον φανταίαι πως ἐὰν ἢ τὸ πάθος, ἢ ἑαυτὰς· οἷον ἢτε λαθυραίνειν ἢ λυτροῖς ἢ πότοις, εἶτ' ἐν ὑγρότητι ἢ σωτήξει τὸ πάθος. ἢ τῷ κόπῳ λύειν τὸ κόπον, ἢ τῇ πδοιμίαν· ἐκ εἰσὶ δ' ἐναντίαι. καὶ γὰρ μᾶλ' ὀξέως σεῖται τὸ λατάξηρον καὶ συντετιγμένον, καὶ πλέω τόπῳ ἐκκρισιν ἐποίησε τοῦ λυπεῖν ὄζος, καὶ ἢ σάρκα καὶ λατὰ λύσιν. ἥτε λίνησις ἢ ὁ πόνος ἅπαν ἐξήρανε τὸ σύντηγμα, ἢ ἐξέπεψε· ἐχ ἅπασιν, οὐδὲ πάντως αἱ διαῦται τ' παχίαι. ἀλλ' οἷς μὴ μεγάλαι, μὴ δ' ἀρχὰ μεγάλων αἱ ἀρχαί, τὰ δ' αὐτίτυπα καὶ σκληρὰ μᾶλλον ποιεῖ λόπτον. καὶ γὰ πορεία, καὶ γὰ δρόμων, καὶ γὰ λατακλίσει, ἢ γὰ λαθέδρα, σὰς τὸ μᾶλλον ποιεῖν πλιγὺν καὶ ἐπίθεσιν, τάχα δ' ἴσως καὶ τὴν σώτηρίαν πλέω. κοπερότερον δὲ τὸ ριοῦτο καὶ δόξειεν ἄν. ἀλλ' γὰ γε ταῖς λαθέδραις καὶ ταῖς λατακλίσεσι τὸ ὑπεῖκον καὶ γὰ δίλιον, ὅταν ἅπαξ λαβῇ τὸ βάρος, οὐκ ἔτι ὑπείκει· ὥστε καὶ ταῦτα ἐχθὲς ὁμοίως ἀποπίεζειν. οὐκ ἔσι δὲ τοῦτ' ἀληθές. ἀεὶ γὰρ ἔχει πῶς τὰ ριοῦτα ἐνδόσιν, ὡς ἀπίεσα τῇ φύσει. καὶ ἐπεὶ δίλον γὰ πλείονι χρόνῳ ποιεῖν ὑποκείμενον, ὅτι ριοῦτον. πῇ δὲ πιεσὰ, καὶ μηδὲν γὰ δίδοντα τῇ θλίψει ποιεῖ τὸν κόπον. ἔτι λατὰ τὴν λίνησιν καὶ τὸν προφλιῶ τ' ἀλλ' γὰ δίδωσι, καὶ ποιεῖ τινα μεταβολὴν τάδε. ἢ σὰς ταῦτα δ' ἐστὶ, καὶ

x 4 τὰ

alias negatione.

τὰ ἐπίπεδα τῶν λείλων καὶ παρώτορα, καὶ ματάκυρτα τῶν ὠὰ πέσλωρ. ἡ γὰρ θλίψις, σφο-
δρότορον ποιεῖ καὶ μείζω τὸν πόνον, ἐφ' ἑνὸς τόπου ἀθροιζομένη τοῦ βάρους. τὸ μὲν οὖν λυ-
πῶν τοῦ σύδεος, τούτου δὲ μᾶλλον τὰ κοίλα· λύεται δὲ οὗ μέρους καὶ τὰς λινήμας μᾶλλον κο-
πῶσιν, ὅτι μαλιδὸ ὁ πόνος τῆς τοῦ σωμένους διαιρέσεως. ὁ δὲ συνεχὴς δὲ καὶ συμφυὴς ἧττος
ὁ μικρός. ἅμα δὲ καὶ ἡ τῶν ὑδάτων διαίρεσις καὶ γὰρ τούτῳ ἐνδοτέρῳ τοῦ τόπου τοῦ ἐχον-
τος πορίπωμα. διόπερ ἂν ταραχθῇ τῇ θρομότητι ἀπὸ τῆς λίνησις ἢ μᾶλλον καὶ πλεῖ
ονι, ὅτι σὶ ἡ ἀναίρτησις ποιεῖ συμπάθειαν τῷ κόρῳ καὶ φλεβῶν, καὶ ἐκ τῶν βουβώνων,
σπλῆν. πληγώτων γὰρ τῶν λωτωφόρων, γντασθαι βουβώνων. λιόπερ δὲ καταβαίνοντος μὲν
λατάτη οὖν μηροῦς μᾶλιστα πονοῦσιν· ἀναβαίνοντος δὲ τὰς λινήμας· ἔτι δὲ μᾶλλον τῶν
ἀναῤῥασιν ὁ πόνος τοῦ αἴρειν τὸ σῶμα. φορτίον γὰρ γίνεται. μᾶλλον οὖν ἅπαν ἐπίκειται
τὸ βάρος, καὶ οὐκ ὤασθαι ὁ πους πλατὺ· διόπερ καλύεται. καταβαίνοντος οὖν τοῦ βάρους
κοῦ

τα γαρ εἰς τὸν ἀμφορέα λύο μεδίμνοι. ἡ δὲ λύπρα, ἡ μὲν ἐργασία πᾶ απλησία ἢ δὲ βρο-
σίνη, πλὴν ἐὰν τις μὴ ταχέως ἐξαίρῃ καὶ ἀρθλίβῃ, σῆψις ἐγγινομένη φθείρει τὰ μύρα σφό-
δρα λυσωδίαν. ποιεῖ γὰρ σῆψιν αὐτῶν ραδιουργοῦσα. ἡ δὲ απλησία δ' ἐπεργασία καὶ ἡ μηλίνη. πᾶ
συφὲς γὰρ ἐλαίη, ὦ τὰ μῆλα ἐμβαλλόμενα εἰς ὕδωρ, εἶτ' ἐξαίρεσι πάλιν πᾶ ἡ μελαί-
νεσθαι, ἢ πάλιν τὰς ἐμβολάς. μελαινομένων γὰρ, σῆψις, σφόδρα τὸ αὐτῶν ραίνεσθαι. καθαπερ
καὶ ἐπὶ τῆ λύπρᾳ. ἅπαντα δὲ σωτίθεται τὰ μύρα, τὰ μὲν ἀπ' αὐθῶν, τὰ δὲ ἀπὸ φύλλων, τὰ
δὲ ἀπὸ ἀνθῶν, τὰ δὲ ἀπὸ ῥίζης, τὰ δ' ἀπὸ ξύλων, τὰ δ' ἀπὸ καρπῶν, τὰ δ' ἀπὸ λακρύων.
μικτὰ δὲ παντὸς ὡς εἰπεῖν ἀπ' αὐθῶν μὲν, οἷον τὸ ῥόδινον, καὶ τὸ ἀγχουσινον·
καὶ μὴν ἔστιν ἐκ πᾶν κρίνων. ἔτι δὲ τὸ σισύμβρινον, καὶ τὸ ἐρπύλινον, καὶ ἡ λύπρα· καὶ πᾶς
τούτοις τὸ ἱρόκινον. βέλτιστος δ' ἐν αἰγύπτῳ ἡ ἰωνικὴ. ἀπὸ δὲ τῶν φύλλων, οἷον τότε μύρινον,
καὶ τὸ οἰνανθίνον· αὐτὴ δ' ἐν λύπρᾳ φύεται ὀρεινὴ καὶ πολύοσμος. ἀπὸ δὲ τῶν ἀνθῶν τὸ ἀμάρακινον ἐκ τῆ
γίνεται· ὅθεν καὶ τὸ ἄρδμον. ἀπὸ ῥιζῶν δέ, τό, τε ἰρινον, ἡ τὸ νάρδινον, καὶ τὸ ἀμαράκινον ἐκ τῆ
κύπρου. ἔστι γὰρ ὀνομαζόμενον παρὰ τοῖς ἐργαζομένοις τοιοῦτον. τὸ δὲ χρῖσμα τὸ ἐρετρικὸν, ἐκ τοῦ λυπίερα κεκιρασμένον
δὲ ἀπὸ τῆ λευκαλόη τὸ λύπρον. ἀπὸ ξύλων δέ, ὁ φοίνιξ καλούμενος. ἐμβαλλόμενος γὰρ, τῶν
ὀνομαζομένων παλαιστῶν ξηραίνοντες ἀπὸ καρπῶν δὲ τὸ μήλινον, ἡ τὸ μύρινον, ἡ τὸ σέ-
φινον. τὸ δ' αἰγύπτιον, ἐκ πλειόνων ἐκ τῆ λιναμώμου καὶ ἐκ σμύρνης, καὶ ἐξ ἄλλων. ἔστι
δὲ ἐκ πλειόνων τοῦτο, τὸ μεγαλεῖον· ἡ γὰρ ἐκ λιναμώμου, ἡ δὲ ἐκ σμύρνης ἰσοπορφύρους, ἐ-
λαιον ῥεῖ. καυτὴ δὲ καλεῖται, σχεδὸν τὸ μικρὸν καυζῶν· ὁ δὴ μόνον τινὲς φασιν ἀπλῶς εἶναι, ἡ ἀ-
σώθεσθαι τὴν μύρων. τὰ δ' ἄλλα ταῦτα σώθετε, πλὴν τὰ ἐκ πλείονων, τὰ δὲ ἐξ ἑλατ
τόνων. ἐξ ἐλαχίστων δέ, τὸ ἰρινον· οἱ μὲν ὃν ὅτω λέγουσιν, οἱ ἢ τὴν ἐργασίαν τ' σακτ' εἶναι ρια-
δε, τὴν σμύρναν, ὅταν λιόψωσι καὶ σβατῆξωσιν ἐν ἐλαίῳ βελανίνῳ πυρὶ μαλακῷ, ὕδωρ
ὡσχεῖν θρόμβον, σωίσασιν εἰς βυθὸν τὴν σμύρναν, ἡ τύλλιον, καθαπερ ὕλλιν. ὅταν ἢ τ-
το συμβῇ, τὸ μὲν ὕδωρ ἀπιθεῖν, τὴν δ' ἀπόσασιν ἀρθλίβειν ὀργάνοις. τὸ δὲ μεγαλεῖον ἐκ
ῥητίνης τερεβινθίνης σωτίθεται, ἡ ἐλαίᾳ βαλανίνῳ. μίγνυσι δὲ ἀσσίαν, λιναμωμον, σμύρ
ναν. πλεῖστον δὲ πραγμάτειαν ποιεῖ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ αἰγύπτιον ἐστίν. πλείσων γὰρ μίξεις,
καὶ πολυτελεσάτων. ἔφθαι δὲ μετὰ μῆλα καὶ τὸ ἔλαιον, ἐνιαυτὸν σλίγ' ἡμέρας ἡ σλείω νύκτας·
εἶτα ὄστως τὴν ὀπτίνην ἐμβαλλόμενα, καὶ τἄλλα. δεκτικώτερον γὰρ ἀφεψηθέν. τὸ δ' ἀμα-
ράκινον τὸ χρῆσον ἐκ τῶν βελτίσων ἀρωμάτων σωτίθεται, χωρὶς ἀμαράκου. τότω δ' ὁ χρῆ
σθαι μόνῳ τ ἀρωμάτων εὖ μυρεψὸς, ὀδ' εἰς ἓν μύρον, ἀλλὰ ψυσλωνυμεῖς πᾶς ἡ ἐπίκλησις.
ποιοῦσι δὲ ἡ τὰ μὲν ἀχρωμάτιστα, τὰ δὲ ἐκχρωματίσαντα. χρωματίζουσι δ', ἀμαράκινον, ῥόδι-
νον, μεγαλεῖον. ἀχρωμάτιστα δὲ τῶν μὲν πολυτελῶν, αἰγύπτιον, μήλινον, λύπρας. τὰ δὲ δύ
τελῆ, καίτοι τοῦτα δ' ἀχρωμάτιστα. διόπερ τὸ μὲν αἰγύπτιον, καὶ τὴν λύπραν, λεύκας εἶναι
βέλτιστα· τὸ δὲ μήλινον, τῆ τῶν μήλων χρόαν. ἔοικε δ' δύτελεσιν ὁ λυσιτελὴ ὁ χρῶμα πρὸς
ὄψιν ἄγειν. χρωματίζουσι δὲ τὰ μὲν ἐρυθρὰ τὰ ἀγχόσυ· τὸ δ' ἀμαράκινον, ὑφ' ἁλουργίνων χρώ-
μασι. ἔστω δ' ὅτι ῥιζίου, ὃ ἄγουσιν ἐκ συρίας· σωυργῶν δὲ δυνάσι πρὸς τὰς γρύσεις ὁ χ αἱ ὀσ
μαὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἱ δραμύτητες, καὶ αἱ θερμότητες γίνων. διὸ καὶ τῶν μυίνου ὑσι τὰ ζι-
αῦτα μιγνῦντες, ὥσπερ λένου ἐμποιοῦσιν· ἔσι δ' ἡ ἢ σμύρνα θερμὴ καὶ δηκλικὴ μετὰ συ-
ψεως· ἔχει δὲ καὶ πικρίαν. τὸ δὲ λιναμώμου δραμύτητα λινα μιβίαν μετὰ θερμότητος. πᾶς
πλησίως δὲ καὶ τὸ κόσσ. ἡ δὲ λασία τότων ὑπερβολὴ θερμότητι καὶ δραμύτητι καὶ σύ-
ψει. θερμὴ δὲ καὶ συπικὴ καὶ ἡ ῥιζ. λασ' ὑπερβολὴν δὲ ἡ πικρὰ νέα ὖσα, καὶ τ' χρῶτα τ
ἐργαζομένων αὐτῆ ἀφελπί. δηκτικὴν δὲ ἡ τὸ καρδιάμωμον μετὰ θερμότητος. τὸ δ' βαλ
σαμὸ ὁ μὲν ὀπὸς, καὶ τὸ καρπῶν αὐ δραδότερα πρὸς ἀμφότερα ταῦτα· τὸ δὲ ξύλον ἀσθενέ-
σερον. παραπλησίαν δ' ἔχει τούτῳ δυνάμιν καὶ τὸ λινοθάμωμον. ὁ δὲ χοῖνος, δηκλικώτε-
ρον μὲν τοῦ καλαμου, καὶ θερμότερον, συπικὰ δὲ ὁμοίως ἄμφω. τούτων δὲ συπικώτερον
τὸ λύπρον. συπὲς δὲ ἡ ἀσαρωλαβὲς, ἡ ἀσθλὶς. ἡ δὲ νάρδος, δηκλικὴ μετὰ θερμότητος. ὁ δὲ
μάρσος καὶ τὸ χρῶμα τὸ εἰς τὸ ἀμαράκινον ἐμμιγνύμενον, θερμαντικά. σωυργεῖ δὲ καὶ ἡ
ἀγχούσης τὸ ῥιζίου εἰς τὴν χρόαν τοῦ ῥοδίνου καὶ ἡ ἰρισίου. νέα μὲν οὖν ὄντα τῶν ἀρωμά-
των, ἐνια δυνάμεις μὲν δύβυς ἔχει βαρείας καὶ δριμείας, παλαιούμενα δὲ μᾶλλον ἡ ἀκμῆς
γλυκαίνεται, εἶτα ἀναλύεται πάλιν· οἷον ἡ ἴρεις, εἰς μὲν τὴν ἐργασίαν ἀκμαζει μετὰ τὴν
συλλογὴν

συλλογὴν τρία ἔτη, καὶ λιαμένα δὲ πλεῖσον χρόνον ἐξέτη. τὸ δὲ μύρον ἕτη δύο. ἡ δὲ σμύρ
να, δέκα ἔτη σλαμένη, βελτίων γενομένη. ἁπλησίως δὲ τούτοις, ἡ τῆ ἀκμῆς διαμονὴ, καὶ
τὴν λιναμώμα, καὶ τὴν κόσ, καὶ τῆ κασίας. χοῖνος δὲ καὶ καλαμος, ἁπλησίως ταχύ. ἔτι
δ' αὐθῆν τὰ μὲν δύβυς χλωρὰ ὄντα, τὰς δυνάμεις ἔχει, καθάπερ τὸ ῥόδινον· τὰ δὲ ξηρανθέν
τα, καθάπερ ὁ ἱρόκινος, καὶ ὁ μελίλωτος. χλωρὰ γὰρ ὑγρότερα. τὰς μὲν δὴ φύσεις ἡ δυνά-
μεις ἔχει ἁρωμάτων ἐκ τούτων θεωρητέον δοκεῖ δὲ τὸ μεγαλεῖον ἀφλέγματον εἶναι πάντος
τραύματος, τὸ δὲ ῥόδινον αἱρίσον πρὸς τὰ ὦτα· τοῦτα δ' ἐκ ἀλόγως. τὸ μὲν γὰρ ἡ σύνθε-
σις ἐκ ῥητίνης λευκαμώνης, ὥσπερ ἐλέχθη, καὶ κασίας καὶ λιναμώμου καὶ σμύρνης. ἅπαντα
δὲ τοῦτα συπικὰ καὶ ξηραντικά. τὸ δὲ ῥόδινον πρὸς ὠσὶν ἀγαθόν, ὅτι ἀλσὶν ἡ ποίησις. αὐτὸ
ξηραίνει γὰρ καὶ ἐκθερμαίνει, δι' ἃ οὐ ἅλας. διὸ καὶ ἁλεσάτην ἀγαθόν. ἀλλὰ τὸ δ' σραγγ-
είας, λόγ δ' ἐστὶ τοιοῦτον. ἔστι γὰρ ταῦτα λέγεσσι μάλιστα βοηθεῖν. αἵτιος δ' ἐν ἕκ, διὰ τοῦ τὸ μᾶλ
λον αὐξάνεσθαι δεῖ τὸ ἀναθυμώμενον. ὅσῳ δ' οἱ ἅλες ποιοῦσιν. ἡ δ' δυσλία τῶν
ὀσμῶν ἀπόδυσις. δ' ὅτι δὲ τὸ ἰρινον ἄδυσμον μᾶλ, δ ποιεῖ δὲ τὴν ὁρμὴν, ἡ διότι συ-
σπᾷ, ἡ συναγει τοὺς πόρους, ὥστε συγκλίσει ἰσχύειν τὴν διόδου. ἀλλὰ καὶ κοιλίας λυπεῖ, διαὶ
τε τὴν θρομότητα, καὶ διὰ τὸ ἀρεύσφθαι τοὺς πόρους. ἀφελειμένων γὰρ τό-
των εἰς τὴν κοιλίαν ἡ συρροή· τὸ δ' ὅλον φαρμακώδες, καὶ τὸ ἰρινον, καὶ ἄλλα δὴ μύρων. ἡ
δ' αἰτία ταύτων, ὡς καθόλου εἰπεῖν, ἐν ταῖς δυνάμεσι ταῖς ἐρμηνείαις, ὅτι συπικὰ καὶ θερ
μαντικά. τὰ ἀρώματα γὰρ τὰ πλείω τὰ φαρμακώδη. τούτων μὲν οὖν ἔβω ἡ τέχνης. ἡ δυσ
σις δὲ καὶ μίξις ἐκ ἔσιν ὡσεισμένη δὴ ἀρωμάτων, ὥστ' ἐκ δὴ αὐτὴν ἀεὶ χρῆσθαι καὶ ὁμοίᾳ γίνε
σθαι. ἀεὶ δὲ συμβαίνει δι' ἃς τὴν αὐωμαλίαν δὴ δυνάμεων, δὴ ἐν τοῖς ἀρώμασι. ἔσι δ' αὐω-
μαλίας αἰτίαι πλείους· μία μὲν καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις καρποῖς, ἡ τὸ ἔτος διαφέρειν. οὕτω
γὰρ πολυχουσέρας, ὅτε δ' ἀσθενεσέρας τὰς δυνάμεις. ἑτέρα δὲ ἐν τῇ συλλογῇ δὴ πρότε-
ρῆσαι ἡ ἀκμῆς, ἡ ὑστερῆσαι, καὶ γὰρ οὗτοι οὐ μικρὸν διαφέρει. πρίτη δ' ἡ μετὰ τὴν συλλο-
γὴν, οἷα χρόνου διεῖναι πρὸς τὴν ἀκμὴν, ὥσπερ ἐλέχθη. καὶ γὰρ ἐν τούτοις δεῖ τὸ πρότερῆ
καὶ ὑστερῆν. τούτων δὲ τὸ μὲν ἐν ἐν οὐκ ἐφ' ἡμῖν, πλὴν εἰς τὸ εἰδέναι τὰ ποῖα σφοδρότε
ρας καὶ ἀσθενεσέρας ἔχει τὰς δυνάμεις. τὰ δὲ λοιπὰ τὰς ἀκμὰς ἡ τε συλλογῆς, καὶ μετὰ
τὴν συλλογὴν ἐφ' ἡμῖν ὄντα, τῷ εὖ δ' ὅτι μᾶλλον τὸ ὡς τυχαίως. ἡ μὲν οὖν γένεσις καὶ σύ
θεσις τῶν μύρων, ἐκ τούτων. πολυχρονιώτατον δ' ὄσι τὸ αἰγύπτιον, καὶ τὸ ἰρινον, καὶ τὸ
ἀμαράκινον, καὶ τὸ νάρδινον. ταῦτων δὲ μᾶλλον ἡ σακτὴ. σλαμένει γὰρ ὀκτώσουν χρόνου.
μυροπώλης δέ τις ἔφη παρ' αὐτῷ μεμνῆσθαι, αἰγύπτιον μὲν ὀκτὼ ἔτη, ἰρινον δὲ ἑπτὰ,
καὶ ἐν σλαμένειν βέλτιον ὄν τῶν ἀκμαζόντων. ἡ μὲν οὖν χρονιότης ἐν τούτοις. τὰ δ' ἄνθινα
ταῦτα ἀδῆλον. συμβαίνει δὲ τοῖς ἀνθίνοις, ἀκμαζῆ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ ταῦ μετὰ δίμηνον. με-
ταβάλλειν δ' εἰώθασι τὸ χεῖρον γίνεσθαι τοῦ πωλοῦντος, καὶ πολλὰ παλαιοῦσιν ἡ ὥρας, ἐν ᾗ τῆ
ἀκμῆ λαμβάνῃ τὸ ἄνθος. ἀναλογον δὲ τῇ ἀδῃότητι, καὶ τὸ σύνκαυστον εἶναι, καὶ ὅλως ὁ σλα
πνυσαι. τὰ δὲ ἐκ τῶν ῥιζῶν καὶ τῶν λοιπῶν χρονιώτερα· πλείω γὰρ ἡ ὀσμὴ, καὶ ἰσχυροτέρα,
καὶ σωματωσλεῖρα. διαφθείρεται δὲ τὰ μύρα, καὶ ὥρᾳ θερμῇ, καὶ τόπῳ, καὶ ὁ ἥλιος· αὖ τε
θῶσι. διὸ καὶ οἱ μυροπῶλαι ζητοῦσι τὰς οἰκίας εὐώρους, καὶ μὴ πρόσκλισις, ἀλλ' ὅλως μάλ
λισα πάσισκιους. ἀφαιρεῖται γὰρ τὰς ὀσμὰς ὁ ἥλιος, καὶ τὸ θρομόν· καὶ ὅλως ἡ ἴσησις ἡ
φύσεως μᾶλλον τοῦ ψυχροῦ. τὸ δὲ ψυχρὸν, καὶ ὁ πάγος, εἰ καὶ ἀσομότερον ποιεῖ σῶα τὸ συ-
σέλεσιν, ἀλλ' ὅκ ἀφθείρει γε τὴν δυνάμιν τελέως. ἡ πυκνὰ γὰρ φθορὰ, καθάπερ ἡ οἴνου
καὶ τῶν ἄλλων χυλῶν, ἐν τὸ οἰκεῖον θρομὸν. διὸ καὶ εἰς ἀγγεῖα μολυβδία ἐγχέουσι, καὶ οὗ
ἀλαβάστρους ζητοῦσι ποιεῖσθαι λίθα. ψυχρὸν γὰρ καὶ πυκνὸν καὶ ὁ μόλυβδος, καὶ ὁ λίθος ὁ θιβ-
τικὸς, καὶ ἀρίσους τοῖς μύροις ὁ μάλισα ποιοῦντας· ὥστε διὰ ἄμφω τροῦσι, καὶ τὸ ψυχρῶ
καὶ τὸ πυκνῷ, μήτε διεντὸς ἔξω τὴν ὀσμὴν, μήθ' ὅλως ὧν δ' ἐχόμενοι μηδ' ἐν. καὶ γὰρ ἡ
αὐαπνοὴ φθείρει, καὶ ὁ ἐξωθεν ἐπιφοιτῶν καὶ ἀλλοτριον. ἐπεὶ καὶ τὰ πανδύματα φθείρει καὶ
καταναλίσκει, καθαπερ ἐλέχθη, τὰς ὀσμὰς, ἄλλως τε καὶ τὰς μὴ φυσικὰς. διαφαλαλγῶ
δὲ δὴ μὲν πολυτελῶν, τὸ ἀμαράκινον, καὶ τὸ νάρδινον, καὶ τὸ μεγαλεῖον. δὴ δὲ δύτε-
λῶν, ὅλως μὲν τὰ πλεῖσα, μάλισα δὲ τὸ σάφινον. ἐλαφρότατα δὲ τὸ ῥόδινον, καὶ ἡ λύ-
πρα, ἃ καὶ τοῖς αὐσηροῖσι μάλισα ἀρμόττῃ δοκεῖ· καὶ πρὸς τούτοις τὸ ἱρινον, ταῖς δὲ γυ

ναεῖν ἡ σακτὴ, καὶ τὸ μεγαλεῖον, καὶ τὸ αἰγύπτιον, καὶ τὸ ἀμαρακινον, καὶ τὸ ναρδόεσον· σβέ γὰρ τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ πάχος, ὅκ δύνακ' ὀπνοα, οὐσὶ δ' διαφέρειτα ζητοῦσι τὰ χρόνια ἐπεὶ δὲ τὰ μὲν ἀδφνῆ, τὰ δ' ἰσχνὰ, καὶ ἰσχυρότερα τὰ ἀπ' ἐκ ῥιζῶν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρόειρημένα: σβέ ὥσπερ τὰ μὲν ἄνθινα, μὴ τριβόμενα, σύσσμότερα· τὰ δ' ἀπ' ἐκ ῥιζῶν, καὶ τὰ λοιπά, τριβόμενα. τὰ μὲν γὰρ διαπεπταί τε, καὶ ἅμα διαθρμαινόμενα σβέ τὴν πρόψιν, ὀξέως ἐκτεινα καὶ ἀλλοιῶται· τὰ δὲ σβέ τὴν ἰσχνὴν, ὥσπερ αὐσιγομένων ζωῶν πόρων ἐκ τ' ὀρόφεως, ἐμφανεσέραν ποιεῖ τὴν ὀσμήν. ὃ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐκ ῥιζῶν, καὶ ὅλως ἐκ σφοδρῶν συμβαίνει, διαθρμ πρ ἐλέχθη. διατὰ δὲ ἐκ αὐθρ γνωτίως τε ἠνοιλήθηκεν ἑκατέρα τῆ ἀρχῆ. τὰ δ' ἐκ τ' σμύρνης σύλλογώτατα δ' ἐ ἅμφω· καὶ γὰρ μίγνυται μᾶλλον. καὶ θρμότης δὲ ποιεῖ τὸ πολύοσμον, τρία μαλακὴ ἰς ὄζα. καὶ γὰρ σμύρνα ζητεῖ τινα πύρωσιν. ἁπλῶς δὲ ποιεῖ τυγχάνη, λινόμενον ἐμ ἄντ' σύθλου, ἄντε διακόθις, ἄντε σκιμὶ, ἄντ' ὀξὺ, ἄνθ' ὁποιουοῦ τυγχάνη, λινόμενον ἐμφανέσερον. τότε γὰρ ὥσπερ γνόργείας ἀναμίγνυται μᾶλλον ἐκ σέρι. ἐκ δὲ μύρων τὸ αἰγύπτιον, καὶ ἡ σακτὴ· καὶ ἐπ' ἄλλο πολύοσμον, καὶ μιγνύμενα ἐκ σέρι. ἐκ δὲ ὀνῳ τῷ σύθλει ἡδίω. παραμεῖται γὰρ ἡ βαρύτης αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ ἡ σμύρνα αὐτὴ πῶς τὴ ἀναθυμίασιν βρεχθεῖσα ὠ ἐκ σέρι. γλυκεῖ, διαθρμ πρ γὰ τοῖς πρότερον ἐλέχθη. πῶς δὲ τὰς δυνάμεις σκοπουμένοις ἐ ἐκ σέρι. ἐ ἄτοπον εἶναι τὸ συμβαῖνον ὧν τὸ ῥόδινον. κυφότατον γὰρ ὄν, καὶ ἀδφίεσα πλόξειν αὖ

ὅλως. ἡ δ' ὀχεία τότε μὲν μεγάλην μερίδα συμβάλλεται, καθ' αὑτὴν δ' αἰτία γίνεται ἥλ δ' ἀσθενέσεως. εὔλογος δὲ τὰ μύρα φαρμακώδη, διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀρωμάτων δύναμιν. καὶ γὰρ ἡ ῥίζα τῆς ἀμάρακος καὶ τὰ ἀνθη τὰ τῆς ῥοδίνης καὶ τὰ ἀμάρακα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀρώματα ποιοῦντα. ἡ δὲ σὴς ἐσθίει μὲν τὰ ἱμάτια καὶ τὰ στρώματα, μάλιστα δὲ τὰ λεπτὰ καὶ ἃ ἂν ἥδιστα ἐσθίωσιν ἄνθρωποι· ἐσθίει δὲ καὶ τὰ ξύλα, τὰ τε λιπαρὰ καὶ τὰ ἁπαλά,

νοί γε οἱ τόποι, ἀλλ' ἡ λιατάπνιξις καὶ ποικιλία ποιεῖ τὴν λιακωσλίαν. τοῦτο δὲ πεπονθὸς ὁ τόπος ὁ χριβὸς, καὶ ὅλως τὸ σῶμα πᾶς τὴν λιακωσλίαν· ἀπεψία γὰρ λιάκει γίγνετ'. τὴν δὲ σλᾶ τὸ πάγωνον λιακωσλίαν, ὥ ὑπὸ μυδέων φύεσθαι, ὅταν ἀναδλιδιῶσιν (καὶ γὰρ ὥσπερ συμβαίνει) λεκτέον ὑπὲρ ὧν γίγνεται. δὲ καὶ ὁ μὲν θερμὸς, ὁ δὲ ψυχρὸς ἰδρώς, ὁ μὲν ὥσπερ πεπεμμένος, ὁ δ' ἄπεπτος. ἡ δ' ἀπεψία σλαφέρει εἰς τὴν λιακωσλίαν. αὕτη μὲν γὰρ ἔοικε λιακεργασία τινὶ καὶ μεταβολῇ οἷον ὑγρότητος, ἐκείνου δ' μεταβολή μάλιστα καὶ ἀλλοιώσει τὸ φυσικὴν δέ, οὐδὲ λιατεκεκρατημένη, λαθεῖν ὅπερ ὀδὲ τὰ τ' ἰλίας πόδι πώματα δ' υσώδη. διόπερ σ' ἔλεγεν ὁ γυμνασὴς, ὅτι βέλτιον ἰσως σλαφορὰ ἰδρώντων εἰσὶν· ἀρχομένων τε, καὶ μετόπιν δ' σάντων, καὶ ληγόντων. αὖται μὲν οὖν αἱ σλαφοραὶ γίγνονται, τῇ τε τῶν πόνων ὠθτάσει, καὶ τῇ τ' σώματος ἀλλοιώσει. δ' ἄλλην γ', ὡς ἀπὸ τ' ἀθομοίας σλαθέσεως, ἀνόμοιον δὲ τὸ ἄτοπον, ἐπεὶ καὶ λεπτότης τὶς καὶ παχύτης δεῖν γὰ τοῖς ἰδρῶσιν. ὁ μὲν γὰρ ὠπτόλαιος, καὶ ὠρῶτ' ὑλατώδης τις καὶ λεπτὸς· ὁ δ' ἐκ βαθέος, μᾶλλον βαρύτερος, ὥσπερ σωτικομένης δ' σάρκός. ἄμα δ' ἁλῆ δ' ἰχῆς φασι καὶ αἷμα τι εἰκάσαι, καθαπερ Μονᾶς ἔλεγεν ὁ ἰατρός· δ' ἅλες, ὡς ὥπαπερ Θεὶς καὶ πλείονος ὑρότητος ἐν τ' φλεβῶν, ἀπέπτου δὲ, ὥσπερ αὐακεχωρισμένης ταύτης. ἐνίοτε γὰρ καὶ αὐτὸ αἷμα γίγνεται ἄπεπτον. ἁπλῶς δὲ τό γε, ὥσπερ πολλάκις εἴρηται, καὶ ὧν παῤ ἡμῖν δεῖν ἀληθές, ὅτι ἰατὰ τὰς ἕξεις τῶν σωμάτων ἡ ἔκκρισις ἀεὶ τῶν ποδιπωμάτων γίγνεται. ἔτι σλᾶ ἴσως ἔνιοι ὅταν πλέω πονήσωσιν, ἔλκη ἔχουσι. σλᾶ γὰρ τὴν ἀκαθαρσίαν τοῦ σώματος, ἡ λίνησις ποιοῦσα καὶ θερμαίνουσα, σωεξικμάζει τὰ ποδιπώματα μετὰ τοῦ ἰδρῶτος. * (ὑπερβολ. ὅτε δὲ ταχέα ὄντα, καὶ χυμοὺς ἔχοντα μοχθηροὺς οἷον ἐξ ξεις καὶ ἁλμυρούς καὶ πικρὸς, ἐκκρίνεσθαι μᾶλλον δ' ὑδατώδη δ' σλᾶ τὸ πλῆθος. ἔξαιρεῖ δὲ καὶ δ' λει τὴν σάρκα, σλᾶ τὴν πικρότητα τοῦ χυμοῦ. παραπλήσιον δὲ τρόπον τινὰ ἔχει καὶ τὸ ποδὶ μὲν φύτῳ, καὶ πόᾳ καὶ ποίᾳ τὶ σλαφέροντα, * λαβ' αὐτὰ χρὴ θεωρεῖν. ὅτι δὲ σλᾶ λαχεῖαν τινὰ καὶ ἡ τῶν τοιούτων ἔκκρισις, φανερὸν ἐκ τῶν ἐρημένων. οὐ γὰρ ὅτι ταῦτα πόνου πρόσεστι καὶ δ' ἔξοθεν λινήσεως, ἀλλὰ τὰ δι' αὐτὸ λαθεῖται ὑπὸ τ' ἰσχυρᾶς λεπτομερείας τοιαῦτα. συμβαίνει γὰρ, τὰ μὲν τῇ ὥρᾳ λειπόμενα, τὰ δ' ὑπὸ λινήσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης θερμότητι ποιεῖσθαι τὴν ἔκκρισιν. τὰ δ' ἄλλα σλᾶ πλῆθ· ἀεὶ αὐτῶν, ἡ τὸ αὐτόν γε τῇ χυδᾶ λαβ' ἔκρισιν. ὅτι δὲ λινήσεις καὶ οἱ πόνοι ποιοῦσι φλοιὸς τὰ φαῦτα, φανερὸν καὶ ἐκ τῶν δλίων λαλεμένων· ἃ γίνεται πολλοῖς, ὅταν εἰς ὁδὸν ἐμπέσωσι· μάλιστα μὲν οὖν σοῦ μει

ὅτε δὲ καὶ ὠδὶ πλέον ἔστ' δ' αἷς καὶ αἱ λνῆμαι παραπίπτουσιν. πρὸς ἅπαντα δὲ τοιοῦτα συμφέρει, τὸ μὴ ἐρεθίζειν, μὴ δὲ λινεῖν, ἀλλ' ἐὰν ἀχ κατασῆναι. σωεγκαλεῖσθαι γάρ δεῖ λινοῦντα τὴν ὁρμὴν, ὥσπερ καὶ πρὸς τὰ ὀλιερώμενα συμβαίνει· πολλάκις γὰρ σλᾶ τὴν ἀλμυρίδα τὴν ἀχ τοῦ ἰδρῶτος γινομένην * μῶν τινὶ λνησμῷ σλᾶ καὶ ἐπάρσεις τινὲς ἰουθῶδεις γίνονται, πρὸς ἃς οὐ συμφέρ[ει] λινεῖν, οὔτε ταύτῃ ποιούμενον τὴν ἔκκεισιν, οὔτε δρεμύπτη χυλῶν, οἷον ὀξεῖ σρυφνῷ καὶ ἁλπῷ λατέχειν πειρᾶσθαι, οὐδὲ θερμολουσίᾳ ἢ ψυχρολουσίᾳ χρῶμενον, ἀλλὰ πρωΐ καὶ σὺ χιλιαρᾶ μὴ πολλῇ. καθίστησι γὰρ αὐτῇ μάλιστα· τἄλλα δὲ ἐρεθίζει καὶ λινεῖ. ταῦτα μὲν οὖν, ὥσπερ εἴρηται, σλᾶ λαχεῖαν ἢ δι' ὑπερβολὴν ψύστοι ὠνῶν γίνεται. καὶ γὰρ γ' ταῦτα σύμμετρία τίς ὅτι σλ' ἐκκείσεως, ὥσπερ καὶ κατὰ σὺν ἄλλους πόρους. οἱ δ' ἄγαν ψῦ ἰδίοντες ἑαυτῶν ὥσπερ σωπίκτουσι

πλὼν. ὅλι οὐδὲ πόνῳ ὑντεῦθα, ἀλλ' ἰσῤῥώ. ἅμα δὲ καὶ ἡ διάξασις τῷ ὀνόματῳ, ἐξωθεῖ μᾶλλον· ἀλλ' ὅταν αὐθὶς πλέιον, καὶ ἀῤῥωστῴως ἐκεῖθεν. τὸ δὲ πρόσωπον μάλιστα ἰδρῶσιν, ἀζαχλον· ὥσθ

γῆ τῇ σοᾷ. πλείονων γὰρ ἢ τριακοντα ἀνθρώπων λαθημένων, καὶ ἐμπιδύοντος λόγου τὶς ἐπ βέλτιστος, ἀπ' αὐτῶ αἰχμαλώτους πάντας ὧδι τὸ ὄνομα αὐτῶ λατρεχθῆναι.

καὶ ἄλλα τοιαῦτα λέγειν· ἀπ τοῦ ἱματίου, ἀφελεῖν κορκίδια. καὶ ἐάν τις πρὸς τὸ τρίχωμα ᾖ λεφαλῆς ἄχυρον προσαχθῇ ἀπ ὀνόματος, λαρφολογῆσαι. καὶ ὠγγελωλῶς δὲ εἰπεῖν, ὁρᾶς ὅτι λυσῖν σι ἡμερῶν οὐκ ἐγένετο πολίων ἔχοντας ἐν τῷ γωνα μεσόν. καὶ πρεῖς λος καὶ ἄλλος ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέλαναν τὴν τρίχα· καὶ λέγοντος δὲ αὐτοῦ τι, ὧν ἄλλους σιωπῶν λελοῦσαι, καὶ ἐπαινέσαι δὲ ἄκοντος. καὶ ἐπισημαίνεσθαι δὲ εἰ ψαύσειεν ὀρθῶς. καὶ σκώψαντι πικρῶς ὠλγελάσαι, τότε ἱμάτιον ὧσαι εἰς τὸ σῶμα, ὡς λὴ ὁ ῥωμαῖος λαταφεῦν ἐν γέλωτα. καὶ τὸς ἀπαντῶντας ὠλεῖναι λελεῦσαι ἕως αὐτὸς ἦλθεν. καὶ τοῖς παιδίοις μῆλα καὶ ἀπίους πριαμένος, εἰσφέρκας δοῦναι ὀρῶντος αὐτοῦ, καὶ φιλήσας δὲ εἰπεῖν, χρεσοῦ πατρὸς νιόπια. καὶ σωμανούμενος δὲ λοκρὸν πίλας, τὸν πόδα φῆσαι εἶν δύρυθμότερον τοῦ ὑποδήματος. καὶ περδυομένου πρὸς ἕνα τῶ φίλων, προβαλὼν εἰπεῖν, ὅτι πρὸς σὲ ἔρχεται, καὶ ἀναστρέψας, ὅτι προσήγγελκα. ἀμέλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικίας ἀγορᾶς σλακονῆσαι δωρατὸς ἀπνδυσί. καὶ ῥᾶν ἐσιωπῶν, πρῶτος ἐπαινέσαι τὸν οἶνον. καὶ πλαμῶν εἰπεῖν, ὁ μελακῶς ἐωδίεις. καὶ ἄρας τι ῥᾶν ἀπ ᾖ πρὸ πέζης, φῆσαι, τοῦτ ἀρ' ὡς χρησὸν ὄζι, καὶ ῥωπῆσαι, μὴ ῥιγοῖ. καὶ εἰ ὠθωλεῖ βάλεται, ἐν τῷ ἔπ πόδι εἶλαι αὐτ. καὶ μὴν ταῦτα λέγων εἰς τὸ ὃς πθασίπλωμ, ψιθυρίζειν, καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀρβλέπων τῆς ἄλλοις λαλεῖν. καὶ τῷ παιδὸς ὂν τῷ θεάτρῳ ἀφελόμενος τὰ προσκεφάλαια, ὡς ὁς ὑποῤῥῶσαι. καὶ τὴν οἰκίαν φῆσαι, δῦ ἀρχιτεκτονῆσθαι, καὶ τὸν ἀγρὸν δῦ ψεφυτεῦσθαι, καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶν. καὶ τὸ λεφάλαιον, ὂν κόλακα ὄζι θεάσασθαι πάντα καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα, οἷς χαριεῖσθαι ὑπολαμβάν.

ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀδολεσχία, ὄζι μὲν δὴ διήγησις λόγων μακρῶν ἀπροβλήτων. ὁ δὲ ἀδολέσχης ποιητός ὄζι, οἷος ὃν μὴ γινώσκει τὸν πλησίον, πρῶτον μὲν ἐὰν τοῦ γυναικὸς ἐπεῖν ἐγκώμιον, εἶτα ὁ τ νυκτὸς εἶδεν ὄνειρον, ὅσον διήγησασθαι. εἶθ' ὧν εἶχεν ὧδι τῷ διάπνῳ τὰ λαθέκασα διεξελθεῖν. εἶτα διὰ προχωρέντος τ πράγματος λέγειν, ὡς πολὺ πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι ῥᾶν ἀρχαίων. καὶ ὡς ἄξιοι γενόνασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ὡς πολλοὶ ὠδιήμασι ξένοι. καὶ τὴν θάλασσαν ἐκ διονυσίων πλώϊμον εἶν. καὶ εἰ ποιήσειεν ὁ ζεὺς ὕλωρ, τὰ ἐν τῇ γῇ βελτίω ἔσεσθαι, καὶ ὁ ἀγρὸς εἰς νέωτα γεωργήσ. καὶ ὡς χαλεπὸν ὄζι τὸ ζῶν. καὶ ὡς λάμιππος μυσηρίοις μεγίσλοις σλωσλαέσκει. καὶ πόσοι εἰσὶ λιμένες τοῦ ὠλείου. καὶ χθὲς ἤμεσε. καὶ τὶς ὄζι ἡμέρα σήμερον. καὶ ὑπομένει τὶς αὐτὸν, μὴ ἀφίσασθαι. καὶ ὡς βοιωμιωνὸς μὲν τὰ μυσήρια, θυανεψιῶν δὲ ἀπατόρια, ποσειδεῶν δὲ κατ' ἀγρὸς διονύσια. πρασείσαντα δὲ χρὴ τὸς ῥήτορας ῥᾶν ἀνθρώπων, καὶ σφαράμενον ἀπαλλαγῆναι, ὅς ὃς ἀπύρετος βάλεται εἶν. ἔργον γὰρ, σωμαρκεῖσθαι τοῖς μήτε σχολὴν, μήτε πονηρὸν σφαγινώσκουσιν.

ΠΕΡΙ ΑΓΡΟΙΚΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀγροικία σόξειεν ἂν εἶναι ἀμαθία, ἀσχήμων. ὁ δὲ ἄγροικος ποιητός τις, οἷος λυκέα πιθον, εἰς ἐκκλησίαν πορδύεσθαι. καὶ τὸ μῦρον φάσκειν οὐδὲν τοῦ θύμου ἥδιον ὄζειν. καὶ μάζω τοῦ πτισσοῦ, τὰ ὑποδήματα φορεῖν. καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λαλεῖν. καὶ τοῖς μὲν φίλοις, καὶ οἰκέταις ἀπιέναι, πρὸς δὲ τοὺς αὐτοῦ οἰκέτας ἀνακινεῖσθαι ποδὶ τῶν μεγίστων, καὶ τοῖς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένοις μισθωτοῖς ἐν ἀγρῷ πάντα τὰ ἀπ' ἐκκλησίας διηγεῖσθαι. καὶ ἀναβεβλημένον αὖ τοῦ γόνατος, διαβιάζειν, ὥστε τὰ γυμνὰ αὐτ φαίνεσθαι. καὶ ἐπ' ἄλλῳ μὲν μήτε θαυμάζειν, μήτε ἐκπλήττεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὅταν δὲ ἴδῃ βοῦν, ἢ ὄνον, ἢ βοῦγον, ἐσκηκὼς θεωρεῖν. καὶ πεσαίρων δὲ ἐκ τοῦ ταμείου λινοῦς φαγεῖν. καὶ ζωρότερον πεῖν. καὶ τῆ σιδονίου ψεφὸν λαβεῖν. διατ' ἐλάσας μετ' αὐτ τοὺς ἐνδοσιμωτικοὺς καὶ αὖ τὰ ὠνητήσεια. καὶ ἀριστῶν δὲ ἅμα τοῖς ὑποζυγίοις ἐμβαλεῖν τ χόρτον. καὶ κόψαντος τῆ βοῦν ἐπακοῦσαι αὐτός. ἐν τ λιμὰ πρὸς καλεσάμενον, καὶ ὠλαβόμενον τ ῥίγχος εἰπεῖν, οὐτος

ὁτὶ φυλάσσει τὸ χωρίον, καὶ τῶν οἰκίαν, καὶ οὐ γῶλον. ἀργύριον δὲ προῖκα τ λαβεῖν ἀρέσκεσθαι μᾶλλον, λίαν μὲν λυπηρὸν εἶν, καὶ ἕτερον ἅμα ἀλωλητεῖν. καὶ ὁ ἀρότρου ἔχρησεν, ἢ κόπανον, ἢ δρέπανον, ἢ βύλακον, ταῦτα ἐν νυκτὸς ἐπ' ἀγρυπνίαν ἀναμιμνησκόμενος. καὶ ἅσυ καταβαίνων, ἐρωτῆσαι τὸν ἅπαν ῥᾶτα ποῦ ἦσαν αἱ λιφθέραι, καὶ τὸ τάριχος. καὶ εἰ σήμερον ὁ ἀγὼν, νουμιλίαν ἄγ. καὶ εἰπεῖν βούλεσθαι, ὅτι βόλεται καταβὰς, ἀρκέρασθαι, καὶ γῆ βαλανείῳ δὲ ἅσαι. καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα δὲ, ἥλους ἐγκρῆσαι. καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου πρίω κομίζεσθαι † παρ' ἀρχίου οὐ τραχέος. ἀπὸ Βραχίωνος

ΠΕΡΙ ΑΡΕΣΚΕΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀρέσκεια ἔσει μὲν (ὡς ὅρῳ προβαλεῖν) ἡ τοῦ βελτίστου ἡδονῆς παρασκευαστική. ὁ δὲ ἀρέσκος ἀμέλει οἷός τις, οἷον πρόῤῥωθεν προαγορεύσας, καὶ ἀνοῖξαι κελεύσας εἰπὼν. καὶ θαυμάσας ἱκανῶς ἀμφοτέρας τὰς χόρτοι μὴ ἀφεῖναι. καὶ μικρὸν προπεμψας, καὶ ῥωτήσας πότε αὖτ ἥξεται, ἵνα ἐπαινῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ λίαται, μὴ μόνον ᾧ πάρεσι βόλεσθαι ἀρέσκων, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀνλητῇ, ἵνα κοινὸς εἶναι δοκῇ. καὶ οὐδ ξένος δὲ εἰπεῖν ὡς δικαιότερα λέγοι τ πολιτ. καὶ λευκημένος ὑπὸ τοῦ λεπτοῦ, λελοῦσαι καλέσαι τὰ παιδία τοῦ ἑσθῆτα. καὶ εἰσιόντα φῆσαι, σύκα ὁμοιότερα εἶν τῷ πατρί. καὶ πρὸς ἀγόμενος, φιλῆσαι, καὶ παρ' αὐτοῦ καθῆσαι. καὶ τοῖς μὴ συμπαίζειν αὐτὸς λέγων, ἀσκὸς, ἀπέλευς. τὰ δὲ ὠδὶ τ γαστρὸς ἐὰν καθύδειν, ἅμα θλιβόμενος. καὶ πλάτακις δὲ ἀρκέρασθαι. καὶ οὐ δολόντας λδυκὸς ἐχθ. καὶ τὰ ἱμάτια δὲ, χρῆσαι μεταβαλλέσθαι. καὶ χρίσματι ἀλείφεσθαι, καὶ ῥ μὲν ἀγορᾶς πρὸς τὰς τραπέζας προσφοιτᾶν. ῥᾶν δὲ γυμνασίῳ, γῆ πύτοις λατρίβειν, ὃ αὖ ἔφηβοι γυμναζόντου. τὸ δὲ θεάτρου λαθῆσθαι, ὅταν ἡ θέα, πλησίον ῥᾶν στρατηγῶν. καὶ ἀγοράζειν αὐτὸν μὲν μηδὲν, ξενίοις δὲ εἰς βυζάντιον ὠνήσασθαι μαστῶ. καὶ λακωνικὰς λωΐας, εἰς λύζικον. καὶ μέλι ὑμήττιον, εἰς ῥόδου. καὶ τοῦτα ποιῶν, ζῆς γῆ πόλει διηγεῖσθαι. ἀμέλει δὲ καὶ πίθηκον θρέψαι ξένος, καὶ πίτυρον λιτήζεσθαι, καὶ σικελικὰς πθειρεράς. καὶ λορκασλέσεις ἀστραγάλους, καὶ θυρικὰς τ στρογύλων λικύθους, καὶ βακτηρίας ῥᾶν σκολιὸν, ἐκ λακεδαίμονος, καὶ αὐλαίαν ἐχουσαν ταῖρας ὑφασμένους, καὶ αὐλίσιον παλαιστρικὸν νένιπ ἔχον, καὶ σφαιρικήριον. καὶ ζῆν πθοίου, χρεῶν ἀεὶ τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς σοφισαῖς, τοῖς ὁπλομαχοις, τοῖς ἁρμονικοῖς ὠνητέον. καὶ αὐτὸς ταῖς ὠνὰ ἀξιότιμ ὕσφορ εἰπεῖν. ὧδι τῶν θεωμένων εἰπεῖν πρὸς ἕτερον, ὅτι πύου ὄζιν ἡ παλαίστρα.

ΠΕΡΙ ΑΠΟΝΟΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀπόνοια ὄζι ὑπομονὴ αἰσχρῶν ἔργων καὶ λόγων. ὁ δὲ ἀφρονομνήμων τοιοῦτός τις, οἷος ὁμόσε ταχὺ λακῶς ἀκοῦσαι, καὶ λοιδορηθῆναι δωσμῶν. καὶ ἦθει ἀγοραῖος τις, καὶ ἀνασεσυρμένος, καὶ πανταποδαπός. ἀμέλει δωρατὸς καὶ ὀρχεῖσθαι, νήφων μὲν κόρδακα. καὶ πρόσωπον ἔχων ἐν λωμικῷ χορῷ. καὶ ἐν θαύμασι δὲ τοὺς χαλκοὺς ἐκλέγειν, λαθ' ἕκασον παιδίον. καὶ μαχέσθαι τοῖς τὸ σύμβολον φέρουσι, καὶ πρῶτα θεωρεῖν ἀξιοῦσι. λεινὸς δὲ καὶ παροξῦναι, καὶ προνοβοσκῆσαι, καὶ τελωνῆσαι, καὶ μισθεμίαν αἰσχρὰν ὀργασίαν ἀποδοκιμάσαι, ἀλλὰ λιχνεύειν, μαγειρεύειν, λυβεύειν, τὴν μητέρα μὴ τρέφειν, ἀπάγεσθαι λιπτῆς, τὸ δὲ δεσμωτήριον πλέω χρόνον οἰκεῖν ἢ τὴν αὐτοῦ οἰκίαν. καὶ ἄξιος σ' ἂν εἶναι δόξειε, ῥᾶν ποδίσασθαι τοὺς ὄχλους, καὶ προσκαλούτων μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ παρεῤῥῳγέναι λοιδορουμένων, καὶ διαλεγομένου πρὸς αὐτοῦ. καὶ μεταξὺ οἱ μὲν προσίασιν, οἱ δὲ ἀπίασιν πρὶν ἀκοῦσαι αὐτοῦ. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχὴν, τοῖς δὲ συλλαβὴν, τοῖς δὲ μέρος τοῦ πραγματος λέγειν. οὐκ ἄλλως θεωρεῖσθαι ἀξιῶν τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ, ἢ ὅταν ἢ πανήγυρις. ἱκανὸς δὲ καὶ δίπας τὰς μὲν φεύγειν, τὰς δὲ διώκειν, τὰς δὲ ἀχόμενος, ταῖς δὲ παρεῖναι. ἔχων ἐγκλημα ἐν τῇ πρωκλπίῳ, καὶ ὁρμαθοὺς γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσίν. οὐκ ἀποδοκιμάζων δὲ οὐδὲ ἅμα πολλῶν ἀγοραίων πρατηγεῖν, καὶ δύθυς τούτοις διανέζειν, καὶ τῆς δραχμῆς τόκον πρίασθαι ἡμιωβόλια τῆς ἡμέρας πραθῆναι. καὶ ἐφοδεύειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ ἰχθυοπωλεῖα,

χθυοπωλεῖα, τὰ ταριχοπωλεῖα. καὶ οὐ τόκος ἀπὸ τοῦ ἐμπολήματος εἰς τὴν γαλβον ἐπλέγειν· ὀργώδης δὲ εἰσί, τὸ σῶμα ὄλυτον ἔχοντα· πρὸς λοιδορίαν, καὶ φθεγγόμενοι μεγάλη τῇ φωνῇ, ὡς σιωπᾶν αὐτοῖς τὴν ἀγορὰν, καὶ τὰ ὀργαστήρια.

ΠΕΡΙ ΛΑΛΙΑΣ.

Ἡ δὲ λαλιὰ εἴ τις αὐτὴν βούλοιτο, ἔστιν αὐ λόξεως ἀκρασίαν τοῦ λόγου. ὁ δὲ λάλος τοιοῦτός ἐς, οἷος τῷ ἐνίοτε γαώνῃ εἰπεῖν αὖ, ὅτου πρὸς αὐτὸ φθέγξεται, ὅτι οὐδὲν λέγει. καὶ ὅτι σὺθὺς πάντα οἶδε. καὶ αὖ ἀκούσας αὐτοῦ μαθήσεται. καὶ μεταξὺ ἢ ἀποκρινομένῳ, ἐπιβαλλῃ, εἶπας σὺ μὲν ὦ λάλε ὁ μέλλῃς λέγειν. καὶ δεύτερον ὅτι με ὑπέμνησας. καὶ τὸ λαλεῖν ὡς χρήσιμόν φησι. ☾ ὁ περίεργος. καὶ ταχύ γε σωπᾶσας τὸ πρᾶγμα. καὶ πάλαι σε περιέτρεχον, εἰ ὦδέ τὸ αὐτὸ ἐμοὶ διατενεχθήσεσθαι. καὶ ἑτέρας ἀφορμὰς φιαύστας ποιεῖσθαι, ὥστε μηδὲ ἀναπνεῦσαι ἢ γοῦν τυχόντα. καὶ ὅταν γε οὖν λαβ' ἕνα ἀποκναίσῃ, λοιπὸς καὶ ὧν οὐ ἀθρόος, καὶ συνεσπάσθαι, καὶ φυγὴν ποιῆσαι μεταξὺ χρηματίζοντας. καὶ εἰς τὰ δικαστήρια δὲ, καὶ εἰς τὰς παλαίστρας εἰσιὼν, ἰωλύειν οὖν παῖδας πρωΐ μανθάνειν τοσαῦτα. ☾ πρὸς λαλεῖν τοῖς παιδοτρίβοις καὶ διδασκάλοις, τοῦ μὴ ἀπύειν φωνοῦντας λοιπὸς πρὸς ἐμφαίνειν, καὶ ἀποκατασῆσαι εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ περιόμενος τὰς ἐκκλησίας ἀπαγγέλλειν. πρὸς διηγήσασθαι δὲ καὶ τῇ ἐπ' Ἀριστοφῶντος ποτὲ γινομένῃ τοῦ ῥήτορος μαχῃ, ☾ τῇ λακεδαιμονίων ὧδε λυσανδρος. καὶ ὅς ποτε λόγος αὐτὸς εἶπεν σὺνδικήσας τὴν δεῖνα δίκην. καὶ ἡ τῆς πληθῶν γε ἅμα διηγούμενος, διατηγορίαν ἀπεμβαλεῖν, ὥστε τοῦ ἀκούοντας ἤδη τοῖς ἰωλαθεῖσθαι, καὶ ἀπαλλαγῆναι δ' ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς. καὶ σιωπῶντος ἢ, ἰωλύσαι λέγειν. ἢ νυσσῶξαι, ἢ μεταξὺ διατελιπόντας ἀπαλλαγῆναι. καὶ σιωπῶντος ἢ, φαγεῖν, λέγων ὅτι χαλεπὸν τοῦ λαλῶ δεῖ σιωπᾶν, καὶ ὡς τὴν ὑγρᾶν δεῖ ἡ γλῶτταν. καὶ ὡς οὐκ ἂν σιωπήσειεν, δεῖ' εἰ τὴν χελιδόνων πλέξειν ἂν ἔστιν λαλίστερος. καὶ σκωπτόμενον ὑπομένειν. καὶ τὸν αὐτὸν παιδιῶν, ὅταν αὐτὸν ἤδη λαβόντα λέγοντα ταῦτα, λαλεῖν τὰ ὑμῖν, ὅπως ὑμᾶς ὕπνος λάβῃ.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΠΟΙΙΑΣ.

Ἡ δὲ λογοποιΐα ἐστὶ συνθεσις ψευδῶν λόγων καὶ πράξεων, ὧν βάλεται ὁ λογοποιῶν. ὁ δὲ λογοποιὸς τοιοῦτός ἐς, οἷος τοῖς ἐναντίοις τῷ φίλῳ δήθεν καταβαλὼν τὸ ἦθος, καὶ μεσιάζας ὀρθῶσαι, πόθεν σὺ, καὶ λέγεις τί, καὶ ἔχεις πόθεν δὲ εἰπεῖν μανὸν. καὶ ὠθαλὼν ὀρθῶσαι, μὴ λεγεταί τι μανότερον. καὶ μὴν ἀγαθὰ ὅτι τὰ λεγόμενα. καὶ ἐπ' ἐάσας ἀκριβῶσαι εἰπεῖν. τί λέγεις; πόθεν ἀκήκοας; ἔλοιπόν μοι σε δύνασθαι, μανῶν λόγον. καὶ ἔστιν αὐτῷ ἡ ὁρμὴ πιστὴ, ἢ πῶς ἀσέβεστ' αὐλητὸν, ἢ λυκῶν ὁ ἐργολάβος πεφαγέναι ὀϊ αὐτοῦ τι μάχης, ὃ φασὶν ἀκηκοέναι. αἱ μὲν δὴ ἀφορμαὶ τῷ λόγῳ τοιαῦταί εἰσιν αὐτοῦ, ὧν ἀρξεῖ αὖ ἔχοι ὠλαθεῖσθαι. διηγοῦνται δὲ τάδε φάσκων λέγειν, ὡς Πολυαινέτου, καὶ ὁ Βασιλεὺς, μαχην νικήσας, καὶ Κάσανδρος ἐζώγρηται. καὶ ἔπει τις αὐτῷ, σὺ δὲ ταῦτα πεισθῇς, φήσας, τὸ πρᾶγμα βοᾶσθαι γὰρ τῇ πόλει, καὶ τὸν λόγον ἐπιτείνειν, καὶ πάντα συμφωνεῖν. ταυτὰ γὰρ λέγειν πρὸς τὴν μάχης, καὶ πολὺν τὸν φόνον γεγονέναι. ἔστιν δὲ αὐτῷ καὶ σημεῖον τὰ πρόσωπα τῶν ἐν τῇ πράγμασιν. ὁρᾶν γὰρ αὐτὰ πάντων μεταβεβλημένα. λέγειν δ' ὡς ἡ πρακτικὴ πρὰ βύσσοις λευκοτέρου ἴσα τῶν οἰκίας, ἥδιον τὴν ἡμέραν ἥκουσα ἐκ μακεδονίας, ὃς πάντα ταῦτα εἶδε. καὶ πάντα λιπεῖν ὡς οἴεσθε πιθανῶς σχεδιάζει λέγων· δ' ὑσυχὴς Κάσανδρος ὢ ταλαίπωρος, γνῶμαν τὸ τύχης; ἀλλ' ἔν ἰσχυρὸς γενόμενος. καὶ δεῖν δὲ αὐτόν σε μόνον εἰδέναι. πᾶσι δὲ τοῖς γὰρ τὴν πόλιν πρόσθεν δραμεῖν λέγων, τὸν δίστομον ἀνθρώπων τεθαύμακα τί ποτε βούλονται λογοποιοῦντες. οὐ γὰρ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσιτελῶς ἀπαλλαττόμενοι. πολλάκις γὰρ αὐτοὶ μὲν τοῖς βαλανείοις πρόσθεν πρόσθεν ποιούμενοι, τὰ ἱμάτια ἀποβεβλήκασιν. οἱ δ' ἐν τῇ σοᾷ πεζομαχίᾳ καὶ ναυμαχίᾳ νικῶντες, ὀρμοὺς δίκας ὠφλήκασιν, εἰσὶ δ' οἳ, καὶ πλεῖστοι λέγω, τὴν ἱερὰν τοῦ ἀεροιῶτος πρεσβείαν ἐπηνέσαντο. πάνυ δὴ ταλαίπωρον αὐτὸν δεῖ τὸ ὠνητὸν δυμα. ποῖα γὰρ οὐ σοᾶ, ποῖον δὲ ἐργαστήριον, ποῖα δὲ μέρει ἢ ἀγορᾶς οὐ διαμυρδύουσιν ἀπαυδῶν ποιοῦντες· οὓς ἀκούοντας, οὕτως καὶ διατεινομένους ταῖς ψευδολογίαις.

πρὸς

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΣΧΥΝΤΙΑΣ.

Ἡ δὲ ἀναισχυντία δεῖ μὲν (ὡς ὅρῳ λαβεῖν) διαφρόνησις δόξης αἰσχρῶν ἕνεκα λέγειν. ὁ δὲ ἀναίσχυντος τοιοῦτός ἐστιν, οἷος ὁρῶν μὲν ὄν ἀρτεῖ, πῶς οὐκ ἂν ἐπελθὼν δανείζεσθαι. εἶτα θύσας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὴ δειπνεῖν πρὸ ἑτέρου. τὰ δὲ ἱερεῖα ἀφελθέναι ἀλσὶ πάσας. καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ἀκόλουθον δεῖναι ἀπὸ τραπέζης ἄρας ἱερεῖας, καὶ ἄρδυ. καὶ ἐπεῖν ἀκούοντων πάντων, σὺ μὲν τιμᾶ. καὶ ὑπομιμνήσκειν τὸν ἱερεοποιόν, εἴ τι χρῄσιμον αὐτῷ γέγονεν ἐκεῖνος πρὸς τὸ σεβασμὸν μᾶλλον ἱερέας· εἰ δὲ μή, ὅσον ἐς τὸ ζυγὸν ἐμβαλλόμενον. ☾ ἐὰν μὲν λάβῃ, σὺ ἔχει. εἰ δὲ μή, ἁρπάσας ἀπὸ τῆς τραπέζης χαλκίον, ἅμα γελῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ξένοις δὲ αὐτὸν ἱερεῖα ἀγοράσας, μὴ δοῦναι τὸ μέρος θεωρεῖν. ἄγειν δὲ καὶ τοὺς εἰς τὴν ὑσδραίαν, καὶ τὸν παιδαγωγόν. καὶ ὅσπερ ἐωνημένῳ τινὶ φέρειν μεταδίδοναι κελεύσαι καὶ αὐτῷ. καὶ ὧν τῶν ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐλθὼν, ἀπανέζεσθαι λιβάδας, ποτὲ δὲ ἄχυρον. καὶ ταῦτα χρῆσαντας, αὐαγκάσαι ἀπενεγκεῖν πῶς αὐτόν. δεῖνος δὲ καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα τὰ ἐν τῷ Βαλανείῳ προσελθὼν, καὶ βαψας αὐτὸν αὐλητῆρα Βοῶντος τοῦ Βαλανείως, αὐτὸς αὐτοῦ διατρίβεσθαι, καὶ εἰπεῖν, ὅτι λάτομα ἀπὸν λιθικεῖ, οὐδεμία σοι χαρις.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἡ δὲ μικρολογία ἐστὶ φειδωλία τοῦ διαφόρου ὑπὲρ τὸν λογικόν. ὁ δὲ μικρολόγος τοιοῦτός ἐς, οἷος ἐν τῷ μιᾶι ἡμιωβολίου ἀπαιτεῖν τὸν οἰκίαν. καὶ συνιδὼν ἀριθμεῖν πόσας λύχνικας ἔπασεν ἐκπίπτοντα. καὶ ἀπαρχεσθαι ἐλαχίστου τῶν ἀρτεμισίου ἐν σωσθέντων. καὶ ὅσα μικρὰ ἐς πριάμενος λογίζεσθαι, πάντα φείσασθαι ἐν ἀγρῷ. καὶ οἰκέτας χύτρας ἢ λοπάδα διαπέμψαντας εἰσπράξασθαι ἀπὸ τῶν τιμῶν. καὶ τὸν γυναικὸς ἀρβαλάσασης ῥίχαλον, οἷος μεταφέρειν τὰ σκεύη, ☾ τὰς λινέας, καὶ τὰς διζωτὰς, καὶ † λίφος τὰ διαλύματα. καὶ ἐαύτῳ πωλῆ, φοσύρτου ἀποσίδαι, ὥστε μὴ λυσιτελεῖν τῷ πριαμένῳ. καὶ ἀπ' αὐλισθέντος οὖν συκοβαγῆσαι ἐκ τοῦ λίκνου, ὅτε σῖτος τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ προσυθλιῶσαι, ὅτε ἐλαῖαι, ἢ φοίνικας ἐν χαμαὶ πεπωκότων αὐξεσθαι. καὶ τοὺς ὅρους δὲ ὠνησιπεῖσθαι ὁσημέραι, εἰ σταμένσιν οἱ αὐτοὶ. ἀγνὸς δὲ ☾ ἐπορκιεῖαν πρᾶξαι, καὶ τόκου τόκος. καὶ ἑσιῶν δημότας, μικρὰ τὰ κρέατα πρὰ πωλᾶς παθεῖναι. ☾ ὀψωνῶν μηδὲν πριάμενον εἰσελθεῖν. καὶ ἀπαγορεῦσαι τῇ γυναικὶ μήτε ἄλας χρυσοῦν, μήτε ἐλυχνὶ, μήτε λύμνον, μήτε ὀξίγαιον, μήτε ἅλας, μήτε εἴμματα, μήτε δυπλήματα. ἀλλὰ λέγειν, ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα πολλὰ δεῖ τοῦ γιαυτοῦ. καὶ τὸ ὅλον δὲ τῶν μικρολόγων, καὶ τὰς ἀργυροθήκας δεῖ ἰδεῖν ἐρωλώσας, καὶ κλῃσιμιᾶς. καὶ αὐτοὺς δὲ φορεῖν τὸν ἐλαῖνον τῶν μικρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐκ λικνυθίων μικρῶν πάνυ ἀλειφομένους, καὶ χρῶ ἀρομένους, καὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ὑπολυομένους. καὶ πρὸς τοὺς γναφεῖς διατεινομένους, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἔξει πολλὰ γλῶ, ἵνα μὴ ῥυπαίνῃ τὰ ταχύ.

ΠΕΡΙ ΒΔΕΛΥΡΙΑΣ.

Οὐ χαλεπὸν δὲ δεῖ τὴν βδελυρίαν διορίσασθαι. δεῖ γὰρ παιδιὰ ὦν φανῆς, καὶ ἐπονείδιστος. ὁ δὲ βδέλυρός ἐστιν, οἷος ὑπαντήσας γυναιξὶν ἐλευθέραις, αὐασυρόμενος δ' ἔξαι τὸ αἰδοῖον. καὶ ἐν θεάτρῳ ἱερατεῖν, ὅταν οἱ ἄλλοι παίοντα. καὶ συνέχειν οὓς ἡδέως θεωροῦσιν οἱ λοιποί. καὶ ὅταν σιωπήσῃ τὸ θέατρον, αὐακύκλας ὀρύττειν, ἵνα τοὺς καθημένους ποιήσῃ μεταστραφῆναι. καὶ πληθύσης ἢ ἀγορᾶς προσελθὼν πρὸς τὰ λάφυρα, ἢ τὰ μῆλα, ἢ τὰ ἀκρόδρυα ἐσπικῶς, πραγματίζεσθαι ἅμα τῷ πωλοῦντι προσλαλῶν. καὶ λαλήσας δὲ ἐν πλείοσιν ὀνόμασι ἑνὰς, ὧ μὴ συμβῆναι δεῖ. καὶ ἀποδύσασθαι δὲ τὸ ὁρᾶν πρεμεῖ ναι ἐκεῖσε. καὶ ἡμφιεσμένῳ δὲ μεγάλῳ δίκλῳ ἀποδύσασθαι ἀπὸ τῆς δικαστηρίου προσελθεῖν, καὶ σωπᾶν. καὶ ὀψωνεῖν ἑαυτόν, καὶ αὐλητρίδας μισθοῦσθαι. καὶ διακινεῖν δὲ τοῖς ἀπαντῶσι τὰ ὀψωνήματα. καὶ πρὸς καλεῖν ὧν τοῦτο. καὶ δίκην εἶδαι πρὸς τὰς πρὸς λουτεῶν, ἢ μυροπωλεῖον, ὅτι μεθύσκεσθαι μέλλ. καὶ οἰνοπωλῶν, καὶ διακραμένου τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀποδόσθαι. καὶ ὑδὶ θέαν νίκα ἀν δέοι πορεύεσθαι, ἀπιὼν τοὺς ἡμῖς, νίκα πρεῖκα ἀμῶσιν, οὐ θεατρῶναι. καὶ ἀποδίκων δίκοσίαι, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον, οἵκοι διατελεῖν, παρὰ δὲ τῶν συμπροβυβύντων δανείζεσθαι. καὶ τῷ ἀκολούθῳ ὠνεῖσθαι μεῖζον φορτίον, ἢ

λιώματα φέρειν. καὶ ἐλαχίστα ὧν τύγλεια ἅπ ἱκανῶν. καὶ ἀπὸ ἅπ ξηνίων τὸ μέρος τῶ αὐτῶ ἀπαιτήσας ἀποδῶναι. καὶ ἀλειφόμενος γὰρ τῷ βαλανείῳ, ἢ εἰπὼν, σαπρόν γε τὸ ἔλαιον ἐπρίω τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλείφεσθαι. καὶ ἅπ εὐεισκομένων χαλκῶν γὰρ ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ ἅπ οἰκεῖ δ' εἰνος ἀπαιτήσας τὸ μέρος, λοιπὸν εἶπ φήσας τὸν ἑρμῆν. τὰ δὲ ἢ ζημιῶντα φείδεσθαι μέτρον τ' ὠφέλαπα ἐκπεκριμένῳ μέρει αὐτὸς ζῆς γάρ). τὰ ὠντήσθαι σφόδρα ἀκριβῶς, ὥσπερ ἰᾶσθαι φίλος ὢν λαβεῖν ἀφροδίσια. ἀμέλει δὲ ἢ χρέος ἀποδιδοὺς ζιάκοντα μνᾶς, ἐλάττω τέτρασι δραχμαῖς ἀποδιδόναι. καὶ φράδρας εἰωῦν, αὐτῆς τοῖς αὐτοῖς παισὶν ἐκ τοῦ κοινοῦ ὄψον. τὰ δὲ λατπλειπόμενα ἀκριβῶς τραπέζης ἡμῖσι ἅπ ἐφανίσθαι ἀκριβῶς, ἵνα οἱ σλανῶντες παῖδες μὴ λαθῶσιν.

ΠΕΡΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ.

Ἡμεῖν οὖν ἀκαιρία δοκεῖ ἐπίτευξις, λυποῦσα αὖ ἐνίοτε τυγχάνοντας. ὁ δὲ ἄκαιρος τοιοῦτός ἐς, οἷον ἀσχολουμένῳ παρελθὼν ἀκοινώνητον ἐᾶν. καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν ὀργιζόμενον, ἐμμένειν πυρέσσουσαν. καὶ δίκην ὠφλικότα ἐγγύας παρελθὼν ἐκλῦσαι αὖθις ἀναβάλλεσθαι. καὶ μαρτυρήσων παρεῖναι τῷ πράγματος ἤδη ἐκκεκριμένου. καὶ ἐκκλησίᾳ ἐξᾶ

ἅπαντ᾽ ἐστὶν ἐν τοῖς ὑγροῖς· τὸ δὲ ἐν τῷ ἀέρι ἐπὶ τῶν ὀρῶν ἐστιν ἐν τοῖς ὑγροῖς. ἔτι δὲ τὰ μὲν ἐν τῷ ἀέρι ἐστὶν ἐν τοῖς ὑγροῖς, τὰ δὲ ἐν τῷ ὕδατι οὐκ ἐν τοῖς ὑγροῖς· ἐν γὰρ τῷ ὕδατι ἐστὶν ἐν τοῖς ὑγροῖς ὄντα. ἐν τῷ ἀέρι δὲ ἐν τοῖς ὑγροῖς

λαθάπερ γὰρ τοῖς καὶ ποιηταῖς. ὅτως γὰρ αὐτὴ ἡ ἐνέργεια. τοῦτο δ' ὐπολαμβάνομεν καὶ οὐσίαν καὶ οὐθαμῶ, καὶ εἶδος, καὶ γένος, καὶ ἀναλογίαν· καὶ ἐκ μὲν τούτων παρὰ διαιρέσεις. σχεδὸν πλείστα δὲ κατ' ἀναλογίαν, ὡς ἂν ἀπέχοντα πλεῖστον· τὰ μὲν οὖν ἡμᾶς αὐτούς, τὰ δὲ σχεδὸν ὑποκείμενον, τὰ δὲ σχεδὸν ἄμφω. πλεοναχῶς δ' ὄντος τοῦ ἐπισκοπεῖν, ὡσπερ μεταδιωκτέον, ἀρχὴν, καὶ μέγιστον ὁ οἰκεῖος τρόπος· οἷον τὰ ὡρισμένα καὶ νοητὰ, καὶ τὰ μίγματα, καὶ τὸν ὅλον φύσιν. αὐτῶν τε τούτων τὰ μὲν ἀρχῇ, καὶ ἐπόμενα μέχρι ζώων καὶ φυτῶν, καὶ ἑκάστων δεῖ ἀφύκνεῖν. ἔστι γάρ τι καθ' ἕκαστον γένος ἴδιον, ὥσπερ καὶ τοῖς μαθήμασι τοῖς ἔχει δὲ καὶ αὐτὰ τὰ μαθήματα σχεδὸν, καὶ σχεδὸν ὁμοίως ἔχειν τὰ ἄγνωστα τῶν ἔστιν, καθάπερ τινὲς φασιν, ἴδιος ὧν ὁ τρόπος εἶναι· διαιρέσεως δ' ἐστὶ τινος σκέψις· τάχα δ' ἐφ' ὧν μὲν ἐνδέχεται κατ' ἀναλογίαν οἰκειότερον λέγειν, ἢ αὐτῷ τῷ ἀγνώστῳ, καθάπερ εἴ τις τῷ ἀορίστῳ τὸ ἀόριστον). πῶς οὖν ἔν τισι, καὶ ποσαχῶς τὸ εἰδέναι, πρῶτον διελεῖν. ἡ δ' ἀρχὴ πῶς αὐτὰ τοῦτο. ὅτι πρῶτον τὸ ἀφορίσαι, τὸ ἐπίσασθαι χαλεπώτερον δ' ἂν δόξειεν. ὁ γὰρ οἷόν τε καθόλου τι κοινόν τι λαβεῖν ἐπὶ πλεοναχῶς λεγομένοις. ἢ καὶ τοῦτο ἄπορον. ἢ τὸ ῥᾴδιόν τε εἰπεῖν μέχρι πόσου, καὶ τίνων ζητητέον αἰτίας, ὁμοίως ἐπί τε τῆς αἰδιότητος καὶ νοητοῦς. ἡ γὰρ εἰς τὸ ἄπειρον ὁδὸς ἐπὶ ἀμφοῖν ἀλλοφία, καὶ ἀναιρεῖσα τὸ φρονεῖν. ἀρχὴ δ' ὁ τρόπον τινὰ ἄμφω. τάχα δ' ἡ μὲν ἡμῶν, ἡ δ' ἁπλῶς, ἢ τὸ μὲν τέλος, ἡ δ' ἡμετέρα πῆς ἀρχή. μέχρι μὲν δή τινος διωρισμένα δὲ αὐτὰ θεωρεῖν ἀρχαῖς, ἐκ τ' αἰδιότητος λαμβάνοντας. ὅταν δὲ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἄκρα ἐπὶ τὰ πρῶτα μεταβαίνωμεν, ἐκ τοῦ διωρισμένα, εἴτε σχεδὸν τὸ μὴ ἔχειν αἰτίαν, εἴτε σχεδὸν τῶν ἡμετέραν ἀδύνειαν, ὥσπερ πῶς τὰ ποθητότατα βλέπειν. τάχα δ' ἐκεῖνο ἀληθέστερον, ὡς αὐτὸ τῷ νῷ ἡ θεωρία θίγουσι, καθάπερ ἀψαμένων· διὸ ἐπὶ ἔστι ἀπάτη περὶ αὐτά· χαλεπὴ δ' ἐπὶ αὐτὸ τὸ ἕν δ' ἡ σωτηρία, ἐπὶ ἡ πίστις. ἐπεὶ ἐπ' ἄλλως μέγα, ἐπ' πῶς τὰς ἀθήνας πραγματείας ἀναγκαῖον. καθάπερ τὰς μεγίστας ἐν τοῖς ποιητέον τὸν ὅρον, πρός τε τὴν φύσεως, ἐπὶ πρὸς τὰς ἐλαχίστας. εἰ δ' ἀπάντων ζητοῦντες λόγον, ἀναιρήσει λόγον. ἅμα δὲ τὸ εἰδέναι, μᾶλλον δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν, ὅτι ζητήσιν ὧν ἔστιν ἐστὶ πίστις, ὅλοι τε ὁρανὸν ἀΐδιον ὑπολαμβάνουσιν. ἔστι δὲ τὰ μὲν τῆς φορᾶς, καὶ τὰ μεγέθη καὶ τὰ σχήματα, καὶ τὰς ἀρχάς δ, καὶ ὅσα ἄλλα ἀσρολογία δ' εἰκυῖα λαμβάνοντα, αὐτὰ ἃ τὰ πρῶτα λινοῦντα, καὶ τὸ λίνος ἕνεκα λέγειν, ἐπὶ τῆς ἡ φύσις ἑκάστου, καὶ ἡ πῶς ἄλληλα θέσις, καὶ ἡ τὰ σύμπαντος σύσια. καὶ ὑποβαίνουσι δὴ πῶς τὰ ἄλλα καθ' ἕκαστον τ' εἰδῶν, ἡμέρων ἄχρι ζώων καὶ φυτῶν. εἰ δὲν ἀσρολόγος συνεργεῖ μᾶλλον, ἐκ γ' ὧν τοῖς πρώτοις ἢ τὰ φύσεως. ἕτερα ἢ λυριώτατα ἂν εἴη, καὶ πρότερα. καὶ γ' δ' καὶ ὁ τρόπος, ὡς οἱόντα τινὲς, ὁ φυσικός, ἢ ὁ πᾶς. λαβεῖν τό γε λινοῦσθαι, καὶ ἁπλῶς τὰ φύσεως οἰκεῖον, καὶ μάλιστα τὰ ὁρανοῦ. διὸ καὶ ἡ ἐνέργεια τὰ σύσιας ἑκάστου, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον, ὅταν γένεργῇ καὶ λινῇ, καθάπερ γὰρ ὧν τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς. εἰ δὲ μὴ ὁμώνυμα· ἀπλονότι καὶ ὁ ὁρανὸς γῆς τὴν περιφορὰν τὰ σύσιαν εἶναι, χωριζομένος καὶ πρεμῶν, ὁμώνυμος. οἷον γὰρ ζωὴ ἐς, ἡ περιφορὰ τ' πάντος. ἀρ' ἔν εἶ ἐς μᾶλλον γὰρ τοῖς ζώοις τὰ ζώειν, ἢ ὧ σλεῖ (ἡητέον· ὃ δ' γὰρ τῷ ὁρανῷ, καὶ τοῖς ὁρανίοις τὰ φορά· ἡ δόπον τινὰ ἀφωρισμένον, σωιάπει δὲ πως ἡ νῦν ἀρρία, καὶ πῶς τὰ τοῦ τ' ἀκινήτου λίνησιν. τοῦτο δ' ἡ τ' πάνυ ἕνεκά ἐς καὶ μηδὲν μάτην, ἀλλ' ὡς ὁ ἀφορισμός, ὃ ῥᾴδιόν, καθάπερ πλεοναχῶς λέγεται. πόθεν δ' ἄρξασθαι χρῆν, καὶ εἰς ποῖα τελευτᾶν. καὶ δ' ἕνια τ' μὴ δυνατὸν ἔχειν ὅτως, ἀλλὰ ἐκ τοῦ συμπωμάτων, τάχα δ' αὐτὰ τοῦτο. ὥσπερ καὶ τοῖς ὁρανίοις καὶ γὰρ τοῖς πρῶτα τὴν πλείοσι τίνος γὰρ αἰτίαν ἐνεκα, καὶ φανερόν ἐσθαι δαλαττῆς, ἢ τίνος αἰ πρόχωρήσας, ἀναξηραν θεὶς καὶ ὑγρότητες, καὶ ὅλως πῶς ἄλλο τ' ἄλλο μεταβολαὶ καὶ φθοραὶ καὶ γενέσεις. ἢ αἱ μὲν γὰρ αὐτῆ τῇ γῇ ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολαὶ γίνονται πῶς ἄλλο τ' ἄλλο μεθισαμένων· καὶ ἑτέρα ἐπ ὀλίγα πρόμοια τοῖς. ἔσι δ' γὰρ αὐτοῖς τοῖς ζώοις τὰ μὲν ὥσπερ μαλακια, καθάπερ οἷς ἀρρόδιτι οἱ μασοί, καὶ οἷς θήλεσιν ἡ περόσις, εἴπερ μὴ συμβάλλεται· καὶ πώγωνος δ' ἐνίοις, ἢ ὅλως βριχῶν ἐκφυσις, γῆν ἴσπόποις. ἔσι δὲ καὶ ἑρατῶν μεγέθη, καθάπερ ἐλάφων· τοῖς δὲ καὶ λελωβημένοις λινήσει γε καὶ πραωνήσει, καὶ ὠπτοδόησε τ' ὀμμάτων. καὶ ὡς γῆια δὴ βία, ἢ πρὸς φύσιν, ὥσπερ ὁ ἔρως δόξ ὀχδύς, καὶ ἡ ἡμερόβιον ζῆν, καὶ ἕτερα ἐπ ὀλίγα λάβοι ἂν τοιαῦτα· καὶ τὸ μέγιστον δὴ καὶ μάλιστα δοκεῖ πρὸς τὰς τροφὰς καὶ γενέσεις τ' ζώων. σχεδὸν γὰρ ταῦθ' ἕνεκα, ἀλλὰ συμπώματα, καὶ δὴ ἕτερας αὐαγκας. ἔοικε γὰρ, εἴπερ τόπων χαρὶν ἀεὶ καὶ ταῦτα καὶ ὡσαύτως. ἔτι δὲ γ' τοῖς φυτοῖς, καὶ μᾶλλον τοῖς ἀψύχοις, ὡρισμένως τιν' ἔχουσι φύσιν, ὥσπερ σκοπεῖσι καὶ μορφαῖς

μορφαῖς καὶ εἴδεσι καὶ διαφέρουσι. τίνος γ' ἕνεκα ταῦτα ζητήσειεν αὖ τις. αὐτὸ γὰρ ὅπερον, τὸ μὴ ἔχειν λόγον. καὶ τούτ' γὰρ ἑτέροις μὴ ποιεῖσι πρότερος καὶ ἀμεινότεροις. ἢ καὶ ἔοικεν ὁ λόγος ἔχειν τι πισόν, ὡς ἄρα ὧν μάτων τοῦτο, καὶ τῇ ὅλα πρόφορᾶ λαμβάνει ἀνὰς ἰδίας, ἢ πῶς ἄλληλα διαφοράς. εἰ δὲ μή τ' ἕνεκά τε, καὶ εἰς τὸ ἄρις) λεκτέον ἀνὰς ὁρᾶς, ὅκ ὧν πάντων ἁπλῶς θετέον· ἐπεὶ καὶ τὰ διάδε ἔχει ἀνὰ διαιρεμόν, καὶ ἁπλῶς λεγομένων ἃ καὶ καθ' ἑκάστα. ἁπλῶς μέν, ὅτε τ' φύσιν γ' ἅπασιν ὀρεγεσθαι τ' ἀρίστου, καὶ ἐφ' ὧν γ' ἐνδέχεται μεταδιδόναι τοῦ ἀεὶ καὶ τοῦ τετιμένου· ὡς δ' αὕτως καὶ ὧν τῶν ζώων ὁμοίως. ὅποι γὰρ οἷόν τε τὸ βέλτιον, γ' ταῦθα ὑπάρχειν πεφυκέναι· οἷον τὸ ἐμπεδοκλέους τὸν φαέρυγα τοῦ οἰσοφάγου. διὸ τρόπον γοῦν, καὶ γ' τῇ μέσῃ ποιλίᾳ τὴν καρδίαν τὴν ὑρίσιν ἀεὶ εἶναι, ὅτι τὸ μέζον διὰ τὸ ὧν τῶν δὲ, καὶ ὅσα κόσμου χάριν. εἰ γὰρ καὶ ἡ ὄρεξις οὕτως, ἀλλ' ἐκεῖνό γε ἐμφαίνει. διότι πολὺ τὸ οὐκ ἐπακοῦον, οὐδὲ δεχόμενον τὸ εὖ. μᾶλλον δὲ, πολλῷ πλέον. ὀλίγου γοῦν τὸ ἔμψυχον, ἄπειρον δὲ τὸ ἄψυχον· καὶ αὐτῶν τῶν ἐμψύχων ἀκαριαῖον. καὶ βέλτιον, τὸ εἶναι· τὸ δ' ὅλον ἀναίου τε, καὶ γ' ὀλίγοις, τὸ ἀγαθόν. πολὺ δὲ πλῆθος, ἐπὶ τὸ κακόν. ὅκ ἐπ ἀσοχείας δὲ μόνον. καὶ οἷον ὕλης εἴδη, καθάπερ τὰ τ' φύσεως, ἀμαθέσερον. εἰ γὰρ οἱ πρὸς τ' ὅλης οὐσίας λέγοντες, ὥσπερ Σπεύσιππος ἀναίου τοῦ τὸ τίμιον ποιεῖ, τὸ πρὸς τ' μέσον χώραν. τὰ δ' ἄκρα, καὶ ἑκατέρων. τὰ μὲν ὄντα, καλῶς ἐτυχε ὄντα. τὰ δὲ τῶν δ' ὑλαίων δὲ, καὶ οἱ πυθαγόρδοι, μακρὰν τ' ἀποσασιν ὧν μιμεῖσθαι γεθέλειν ἅπαντα· καὶ ποιεῖσι δή, καθάπερ αὐτὶ θυμίνα ποιεῖσι δὴ ἀορίσε δυάδος, καὶ τ' ἑνός. γὰρ ἢ καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ τὸ ἄτακτον, καὶ πᾶσα (ὡς εἰπεῖν) ἀμορφία καθ' αὑτὴν. ὅλως δὲ χ' οἷόν τε ἄνευ ταύτης τ' ὅλα φύσιν, ἀλλ' οἷον ἰσομοιρεῖν, ἢ καὶ τὸν ῥιζῶν τ' ἑτέρας, ἢ καὶ τὰς ἀρχὰς γναντίας. διὸ καὶ σχεδὸν θεὸν ὅσοι τῷ θεῷ τ' αἰτίαν αἰνάπτουσι, δυάδας πάντα εἰς τὸ ἀόριστον ἄγειν· ἀλλ' εἴπερ ἐφ' ὅσον γ' ἔχειν· τάχα δ' οὐ πρόκλοι τ' ἔπορ ἀναιρεῖσθαι συμβήσεται τὴν ὅλην ἀγίαν, ὀδ' γναντίων γε καὶ γναντίοις ὄσαν. φαίνεται δὲ καὶ τοῖς πρώτοις ὠπθεωρόμενα πολλά, καὶ ὡς ἔτυχεν· οἷον, τὰ περὶ τ' γῆς λεχθέντα μεταβολίας. ὅτε γὰρ τὸ βέλτιον, οὔτε τὸ τίνος χάριν, ἀλλ' ἔπορ ἀνάγκη δυνί λατακολουθεῖν. πολλὰ δὲ καὶ γ' τῷ ἀεὶ τοιαῦτα, καὶ γ' ἄλλοις. μάλιστα δ' ἂν δόξειεν ἔχειν τὴν τάξιν ἣν μὴν ἀΐδιον ἣν, τὰ οὐρανία· ἣν δ' ἄλλως, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερα τόπον τὰ μαθηματικά. εἰ γὰρ μὴ ποιεῖ, ἀλλ' γ' τοῖς πλέον τὸ τετιμένον· πλὴν εἴ ἐς διαύτας λαμβάνῃ τὰς μορφὰς, οἷας Δημόκριτος ὑπονοεῖ ἣν ἀτόμων. ἀλλὰ δὴ τούτων μὲν πέρι, σκεπτέον. ὁ δ' ὀδ ἀρχὰς ἐλέχθη, πειρατέον τινὰ λαμβάνειν ὅρον, καὶ γ' τῇ φύσει, καὶ γ' τῇ τοῦ σύμπαντος σύσιας. καὶ τ' ἕνεκά τε, καὶ δ' εἰς τὸ βέλτιον ὁρμῆς. οὕτω γὰρ ἀρχὴ δ' τοῦ σύμπαντος θεωρίας, γ' τίσι τὰ ὄντα, καὶ πῶς ἔχει πρὸς ἄλληλα.

Τέτο τὸ βιβλίον, Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἑρμιππος ἀγνοῦσιν· οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίηνται, γ' τῇ αὐαγραφῇ ἣν Θεοφράστου βιβλίων. Νικόλαος δὲ, γ' τῇ θεωρίᾳ ἣν Ἀριστοτέλους μετὰ τὰ φυσικὰ μνημονδύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφράστου. εἰσὶ δὲ γ' αὐτῷ πολλὰ πορήσαντες ὀλίγα δ' ὅλης πραγματείας.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ.

ΠΡΙΣΚΙΑΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΥΔΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΟ-

φράστου περὶ αἰσθήσεως.

Theophr. nominat 287. m. in fine [illegible] libri, et initio sequen. Autor et omnino plurimum ad [illegible] Autor scripsit de sensu (in libro de anima praesertim) item de phantasia, et [illegible] communi, hi libri [illegible].

ΠΕΡΙ αἰσθήσεως αὐτοῦ ὁ σκοπὸς ἐφεξῆς. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν κινούμενα τὰ αἰσθητήρια ἐξομοιοῦσθαι τοῖς αἰσθητοῖς τοῦ πάσχειν βούλεται ὁ ἀριστοτέλης, ζητεῖ τις ἡ ὁμοίωσις. καὶ γὰρ ὠθὶ τῶν αἰσθητηρίων, καὶ ἔτι μᾶλλον ὠθὶ τῆς ψυχῆς, ἄτοπον φαίνεται, τοῦ χρώματι, καὶ χυμοῖς, καὶ ψόφῳ, καὶ μορφῇ ἐξομοιοῦσθαι δυνατὸν. λεγέι μὲν οὖν καὶ αὐτὸς κατὰ τὰ εἴδη καὶ τοὺς λόγους ἄνευ τῆς ὕλης γίνεσθαι τὴν ἐξομοίωσιν. ἐπεξεργαστέον δὲ, πότερον ἔξωθεν τὸ εἶδος, καὶ ποῖον, καὶ ποῦ ὑπαρφαινόμενον. καὶ εἰ πρὸς γνῶσιν ἱκανὸν τὸ περὶ τοῖς σώμασιν, μεριζόμενον, καὶ εἰς ἓν οὐ συναιρούμενον, κατὰ τὴν εἰς ἓν συναίρεσιν, καὶ τὴν ἀμερίστον τοῦ γνωστοῦ παντὸς περίληψιν ἁπάσης ἱσταμένης γνώσεως. Ἐνεργεῖν μὲν οὖν κατὰ τὸ εἶδος τοῦ γνωστοῦ ἀνάγκη τὸ γινώσκον, καὶ τὸν ἐκείνου προβεβλῆσθαι χαρακτῆρα. καὶ τοῦτο ἐξομοίωσις. πάθημα δὲ τοῦ αἰσθητηρίου, προηγεῖσθαι ἀνάγκη τῆς αἰσθήσεως. οὐ γὰρ παντελῶς οὖσα χωριστὴ σωμάτων δύναμις ἡ αἴσθησις, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς τὰ αἰσθητήρια οὐσιωμένη νεύσει. καὶ τοῦ ζώου οὖσα συμπληρωτική, οὐδὲ ἐνεργεῖν ἄνευ αὐτῶν, οἵατε, οὐ μὴν οὔτε προηγουμένως αὕτη ἐγειρομένη συγκινεῖ τὸ ὄργανον, ὡς ἡ φαντασία διὰ τὸ πολὺ κατατεταγμένον, καὶ διὰ τὴν ὅλην περὶ τὰ ἐκτὸς ἀπότασιν, καὶ παρόντων καὶ αὐτῶν διεῖσθαι τῶν αἰσθητῶν. τὰ μὲν οὖν φαντασθὰ οὐκ ἐκτὸς, εἰ καὶ τῶν ἔξω ἐστιν ἀφομοιώματα, τὰ δὲ αἰσθητὰ ἔξω. τούτων γὰρ ἡ αἴσθησις, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις παθῶν, σὺν δὲ τούτοις τῶν ἐν τοῖς σώμασιν εἰδῶν ἀντιλαμβάνεται. Πάσχει δὲ ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν τὰ αἰσθητήρια, οὐχ ὡς τὰ ἄψυχα, ἀλλὰ ζῶντος σώματος τὸ πάθος. διὸ οὐδὲ πάθος τὸ ὅλον, οὐδὲ ἔξωθεν πάντα, ἀλλὰ καὶ κατ' οἰκείαν ἐνέργειαν. καὶ οὐ κινεῖται μὲν πρότερον, ἐνεργεῖ δὲ ὕστερον. ἀλλ' οὐδὲ κινεῖται * ὅλως, εἰμὴ μία καὶ ἐνεργοίη. οὐ μὴν οὐδὲ ἐνεργεῖ ἄνευ τοῦ κινεῖσθαι. τὸ δὴ τοιοῦτον ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις κινημένα ὁμοιοῦται τοῖς αἰσθητῶν εἴδεσιν, ὡς ἁμὰ ὑπ' αὐτῶν τε καὶ κατὰ τὴν πρὸς αὐτὰ τῆς ζωτικῆς ἐν τοῦ αἰσθητηρίῳ ἐμφάσεως, διέγερσιν ἐγγινόμενον. ἀλλ' οὔπω τοῦτο αἴσθησις, τὸ ἐν τοῦ αἰσθητηρίῳ πρὸς τὰ αἰσθητὰ ὁμοίωμα, πάθημα ὂν μᾶλλον ἢ ἐνέργημα καὶ σωματοειδὲς, καὶ μέριστον, καὶ χρόνῳ παρατεινόμενον, καὶ σπεῦδον μὲν εἰς εἶδος, ὅπω δὲ ὂν ἐν τοῦ εἴδει, ἀλλ' ἐν κινήσει ἑτέρου. ἡ δὲ αἴσθησις, ἀμερίστως τε τὴν ἀρχὴν, καὶ μέσα καὶ τέλος τοῦ αἰσθητοῦ περιλαμβάνει, καὶ ἐνεργειά ἐστι καὶ κρίσις τελεία καὶ ἐν τοῦ νῦν ἅμα ὅλη καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἤδη τοῦ αἰσθητοῦ ἔστηκε. διὸ οὐκ ἄνευ μὲν τοῦ ἐν τοῦ αἰσθητηρίῳ παθήματος, οὐ μὴν τοῦτο ἡ αἴσθησις· ὅθεν καὶ πάσχοντες μὲν καθεύδοντες τε καὶ ἐγρηγοροῦντες, ἐνίοτε οὐκ ἐπαισθανόμεθα. δεῖ τοίνυν μετὰ τὸ πάθημα εἰς εἶδος τελειωθῆναι τὸ τοῦ αἰσθητῷ ὅμοιον. κατὰ γὰρ τὸ τέλειον εἶδος ἡ αἴσθησις. ἐπειδὴ κρίνει τὸ δὲ τοῦ αἰσθητοῦ εἴδους. τοῦτο δὴ οὐκ ἐν τοῦ αἰσθητηρίῳ. πάθημα γὰρ καὶ κίνημα καὶ ἐν μερισμῷ, ἀλλ' οὐκ εἶδος. οὐ μὴν οὐδὲ ἐν τῇ ἐμφάσει τῆς ζωῆς, τῇ ἐν τοῦ αἰσθητηρίῳ ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἐνδιδομένῃ. μετὰ γὰρ πάθους καὶ τοιαύτης ἐνέργημα. καὶ κοινόν ἐστι ἀμφοῖν τὸ κίνημα τοῦτο ὀργάνου, καὶ τῆς ἐν αὐτοῦ ζωῆς. ἀλλ' ἐν ζωῇ μὲν δηλαδὴ τὸ εἶδος, καθὸ ἡ αἴσθησις. τῇ δὲ κατ' ἐνέργειαν ἱσταμένῃ, οὐ τῇ χωριστῇ, ἀλλὰ τῇ συμπληρούσῃ τὸ ζῶον ψυχικῇ ζωῇ, καὶ τῇ ζωτικῇ αὐτῆς προσβολῇ τῇ περὶ τὰ σώματα μεριζομένῃ.

Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἱκανὸν πρὸς τὴν αἴσθησιν. τὸ γὰρ τελεωθὲν περὶ τὸ αἰσθητήριον κατ' ἐνέργειαν εἶδος, ἅτε περὶ τὸ σῶμα μεριζόμενον, καὶ εἰς ἓν ἀμερὲς οὐκ ὠθιστρεφόμενον, οὐκ ἐστὶ γνωστικὸν, ἀλλ' ἔστι τις ἐν τῇ ψυχῇ προειλημμένος τῶν αἰσθητῶν λόγος. ὃς ζῇ καὶ καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐ μόνον ἐστὶ τοῦ συνθέτου. διὸ καὶ ἀμερίστως ἐνεργεῖ, καὶ δύναμις ὑπάρχει τῶν κατὰ τὸ μέρος, ἀλλ' οὐχ ὡς ἓν τι μεριστὸν εἶδος ἐγγίνεται. λόγος τε γνωστικὸς τῶν αἰσθητῶν ἐν ψυχῇ ὑφεστὼς, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῦ σώματι δρυμένος. εἷς μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς τὰ ἄτομα. τὸ δὲ ἓν ἔχον περιληπτικὸν τῶν πολλῶν, καὶ ἑκάστῳ αὐτῶν ἐφαρμόζον. τοῦ γὰρ ἑνὶ

ὅμως.

τοῦ λελυκοῦ λόγῳ πάντῃ διαδύεται ἡ ψυχὴ τῷ κατὰ μέρος λελυκῶς. δεῖ τοίνυν τὸν ποιοῦντα πρόβλημα λόγον, εἰ μέλλει γενέσθαι αἴσθησις. πρόβλλεται δὲ, ὡς πρὸς οἰκεῖον τὸ
21. ὡς ζωτικὸν εἶδος ἐγειρόμενος, καὶ οὕτω σωφρονιζόμενος * τῷ ὁμοιώματι τοῦ ἐκτὸς εἴδους, καὶ σωζόμενος ἐνεργῶν. τὸ γὰρ ἱερὸν, ὁ λόγος καὶ ἡ σωφροσύνη, ἡ τῶν ἀιδιοτικῶν ψυχῶν, ἐν εἰς τὸ ἀμερὲς σωζόμενον ἐν τῇ χωρὶς τῶν σωμάτων ὑποστάσει. Οὐκοῦν ἔχει τὸ τοῦ ἀιδιοτοῦ εἶδος ἡ ψυχὴ, τοῦ τὸν λόγον αὐτοῦ προβάλλειν. ἀλλ' οὐχ ὡς ἀπ' αὐτοῦ μορφώσεται πάλιν ἢ τύπωσιν, ὡς ἀπὸ σφραγιδος δεχομένη. ἡ γὰρ ἱερὰ ἐστὶν, καὶ ἡ ἐνεργὰ ἐνδέθη καὶ ζωτικὴ. ὁ μὲν οὖν λόγος ὕδωρ, καὶ οὐσιώδης ἡ ψυχῆς. ἡ δὲ τοῦ ζώου συμπληρωτικὴ ζωή, ἀπὸ μὲν τῶν οὐσιωδῶν ἠρτημένη λόγων. κατὰ δὲ τὰ πρὸς τὸ σῶμα τάσιν ὑφισταμένη, ἀιδιοτικὴ καὶ ἄϋλε, καὶ ὅρος, καὶ τελειότης τοῦ ζώου. διὸ ἐν ταύτῃ τὸ τοῦ ἀιδιοτοῦ ὁμοίωμα τελειωθὲν. ἐν δὲ τοῦ ἀιδιοτικοῦ ἀτελὲς, καὶ συμμιγὲς πάθει καὶ ἡδονῇ. καὶ τὸ μὲν πάθος ἔξωθεν, ἡ δὲ ἐνέργεια ἀπὸ τῆς ζωῆς. καὶ τὸ μὲν εἶδος ἐν τῇ τοῦ ζώου ζωῇ, ἡ δὲ ἱερὰ καὶ ἡ σωτηρία ἐν τῇ τοῦ λόγου ἡδονῇ. Πῶς ἂν ὁμοιοῦται ἀιδιοτὸς ἡ ψυχὴ, οὐ τοῦ δ' ἐχεθαί τι ἀπ' αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ κατὰ τὸν λόγον αὐτῶν ἐνδέγειν, δι' ἐμφάσεως τ' ἐκτὸς εἰδῶν. πῶς δ' ἅμα πλέοσι καὶ τοῖς ἐναντίοις ἐνίστε ὁμοιοῦται. ἐπεὶ δ' εἰ πάσχειν, οὐχ οἷόντε ἅμα τὰ ἐναντία. ἐνδέγειν δὲ δυνατὸν. ἡ δὲ ἀιδησις κατ' ἐνδέγειαν καὶ λείσιν, ἀλλ' οὐ κατὰ πάθος. κατὰ γὰρ τὸν λόγον ἡ ἄιδησις, τὸ δὲ πάθος ἐν τοῦ ἀιδιοτικοῦ. σῶμα δὲ ὂν καὶ μεριστὸν τὸ ἀιδιοτικὸν, καὶ αὖ τὸ κατὰ διάφορα μέρη πλέον ἅμα καὶ ἐναντία ἔχειν, οὐκ ἀδύνατον. ὁ λόγος δὲ ἐν ἀμοιρεῖ ἅμα τῶν ἐναντίων καὶ τὰ διαφορὰ, ὅστε αὖ ἦ, συλλαβὼν ἐνδέγει. διὸ καὶ τῶν ἑτέροτητα αὖ τῷ λείνει, ὡς ἅμα τῷ πλείονων ἐν ἀμοιρεῖ ἐφαπτόμενον. Οταν δ' ὃν καὶ ὁ Θεόφραστος τὸν ὁμοίωσιν βούλεται γίνεσθαι κατὰ τὰς εἴδη, καὶ οὐ λόγους, ἀνὰ τῆς ὕλης ἀφεξόμεθα, ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν ἁπλῶς ἐγχυόμενα. ἀπὸ δὲ τῶν ἐνδέγειν λόγων ἐν τῇ ζωῇ κατ' ἐνέργειαν ἱστάμενα ἀιδιοτικὰ. τοῦ μὲν τοι πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀρτείνεσθαι, καὶ ἐκείνοις ἀφομοιοῦσθαι, ἐνότητος ἀρα καὶ δυνάμεις νομίζεται ἡ ἄιδησις, ὡς ὠφέρουσα τὰς ἐνεργείας. ὧδε μὲν δὴ τῆς ψυχῆς κατ' ἐνέργειαν τὸ λόγου ἡ ὁμοίωσις. ὧδε δὲ τοῦ ἀιδιοτικοῦ, κατὰ τὸν ἀπὸ τοῦ ἀιδιοτοῦ πάθη ἅμα καὶ ζωτικὰ ἐνέργειαν.

Πῶς δὲ ἅμα ὑπό τε τοῦ πικροῦ καὶ τοῦ γλυκέος πάσχει. οὐ γὰρ μέρει μὲν τινι τῆς γλώττης τόδε φησί, μέρει δὲ θάτερον· ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ. καὶ ὧδε ἡ ἀκοὴ δὲ ὁμοίως. εἰ ἄρα ἐν δέκλειν ὅτι τὸν ἀκοὴν, ἢ ἔστι ἡ γλῶττα τὸ γουσικὸν αἰδιοτικὸν, ἔστι πνεύματα ἐν τῇ γλώττῃ, μεριστὸν πάντων ὂν σῶμα ἑτέρῳ μὲν μορίῳ, ἄλλο, ἑτέρῳ δὲ ἄλλο τι πάσχειν, ἐπὶ ἀδιάστατον. ὡς ἐναργὲς ἐστὶν γίνεται ἐκ τῆς ἀφῆς· θρμαίνεσθαι γὰρ κατὰ ἄλλο μόριον, καὶ ψύχεσθαι, κατὰ ἄλλον τοῦ αὐτοῦ χρόνου διωστὸν. καὶ τὸ αἰδιοτικὸν δὲ τῆς ἀκοῆς πνεῦμα, μεριστὸν δ' ἁπλῶς· ὁ δὲ λόγος εἰρηται, ὡς ἀμερίστως, ἐνεργεῖν δὲ ἅμα ἐναντία οὐ δύναται. πάσχειν γὰρ οὐχ οἷόν τε κατὰ τὸ αὐτὸ τὰ ἐναντία. ἀλλ' ἡ μὲν θρμότης, ὡς διωάμις φυσικὴ θρῶ ἴσαν εἰς τὸ αἰδιοτικὸν, ἡ δὲ μορφὴ καὶ ὁ τύπος καὶ ἡ λίνησις καὶ ὁ ἀελμὸς, πῶς θρομοιοῖ. ἢ καὶ ταῦτα ἔχειν τι θρασκὸν ἐροῦμεν, θρασὺ δὲ μᾶλλον εἰδοπικῶς· ὡς τὴν θερμότητα, καὶ τὰς συνοίκους αὐτῇ διωάμεις, σωματοειδέστερον, καὶ θρᾶ ὧδε πληκτικώτερον καὶ παθητικώτερον. εἰ μὴ ἄρα καὶ τὰ μὲν ἴσα αἰδιοτὰ ἐνάσης αἰδήσεως ἐνεργεστέραν ἔχει τὴν ἐνέργειαν, τὰ δὲ κοινὰ ἀμυδροτέραν. τὰ μὲν προσεχῆ, ὡς οἰκεῖα· τὰ δὲ πορρώτερον. καὶ ἴσως ὡς ἱρείσιν τὰ κοινὰ, οὐχ ὡσαύτως ὅτι τῇ αἰδήσει, ὡς οἰκεῖα· τὰ δὲ πορρώτερον. καὶ ἴσως ὡς ἱρείσιν τὰ κοινὰ, οὐχ ὡσαύτως ὅτι τῇ αἰδήσει γνωρίζεται. εἰς ὃν γὰρ ἐκ τῶν αἰδιοτῶν ἡ διάνοια ἀναγομένη, αὐτῇ καθ' αὐτὴν λογίζεται, οὐκ ἔτι ὄντα τῇ αἰδήσει καταληπτά· ὡς ὅταν τὴν οὐσίαν γνωρίζει τῶν αἰδιοτῶν. εἰ δὲ καὶ χρόνου καὶ ἀριθμοῦ, μὴ ἀντιλαμβάνηται ἡ ἄιδησις· καὶ οὕτως ἔσται ἡ διάνοια, ἀπὸ τῶν αἰδιοτῶν ἀναπεμπομένη, γνωρισική. Αλλ' εἰ καθ' ὁμοίωσιν ἡ γνῶσις, πῶς μὴ πάσχουσα ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς αἰδιοτοῖς, ὁμοιοῦται πρὸς αὐτὰ ἡ διάνοια. εἰ δὲ πάσχει, ὁποῖον αὐτῆς τὸ πάθος; ἢ οὐ κατὰ πάθος, οὐδὲ ἡ αἰδιοτική, ὡς ἐλέγομεν, λείσις, οὕτω λέγω ἡ διανοητικὴ σύνεσις, ἀλλὰ κατ' ἐνέργειαν καὶ λόγον πρόβολον. ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ ἐν τοῦ αἰδιοτηρίου πάθος

θους εἰς εἶδος τελειουμένου, ὁμοίου τοῦ ἀιδιοτοῦ, ὁ τῶν ἀιδιοτῶν πρόβλητος λόγος, ὡς οἰκείῳ τοῦ ἀιδιοτοῦ συναρμοζόμενος. εἰ δὲ καὶ πρὸς οἰκεῖον συμμέτρως ἐγειρόμενος, ὅτῳ καὶ ὁ τῶν ἀιδιοτῶν ποιοτήτων λειτικὸς λόγος, τὸν ἡ οὐσίας τῶν ἀιδιοτῶν γνωριστικὸν διωάμει, οἰκείως κατὰ τὸν τῶν ἀιδιοτῶν ποιοτήτων πρὸς τὸν οὐσίαν ἀφ' ἧς προέρχονται οἰκειότητα. ἐπεισὶ ἡ ὑπὸ μὲν τῶν ἰδίων ἀιδιοτῶν, ἐναμφίως τοῦ ἀιδιτηρίου· τῶν δὲ κοινῶν, οὐ πρώτως, ἀλλὰ δευτέρως ἡ καθ' ἕξιν ἀντιλαμβάνεται ἀιδησις· πρώτως γὰρ χρώματος ἡ ὄψις, δευτέρως δὲ μεγέθους καὶ λινήσεως· δῆλον αὖ τὰ κοινὰ μᾶλλον εἶν ψυχῆς, καὶ οἱονεὶ ἡ συμβεβηκὸς γινώσκεσθαι ὑπὸ τ' αἰσθήσεως τὰ κοινά· ἀλλ' ὡς εἴρηται, δευτέρως αὐτὸ δ' ἡ ὄψις γνωρίζεται ὑπὸ αἰσθήσεως, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ μόνης ἡ διανοίας. τοῦ δὲ ἄρχει καὶ τοῦ διακεκριμένα ἡ ὄψις, καὶ ἡ σωτηρία ἡ ἀνθ' σωαισθάνεται, ὁ κατ' ἐπέρεισιν, ἀλλ' αὖ τοῦ ἰωλύεσθαι τὴν ἐνέργειαν ἐν τοῦ πειρᾶσθαι λείνει ἡ αἴσθησις, τὸ ἐλλιπὲς αὖ τῶν, καὶ διεστραμμένον, τοῦ μὴ ἐφαρμόζειν τὸν λόγον γνωρίζουσα· τοῦ δὲ αἰσθητηρίου καὶ παρατρεπομένου πῶς, δῆλα τὸ πάσχειν ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ. Τοιοῦτος μὲν ὁ κοινὸς περὶ αἰσθήσεως λόγος. περὶ δὲ τῶν ἡ μέρους αἰσθήσεως, οἷον ὄψεως, ἀκοῆς, καὶ τῶν λοιπῶν, ἐκεῖνο τέως διοριστέον, ὡς ὁ μία οὖσα (καθάπερ τινὲς φασὶν) ἡ αἴσθησις, εἰδοποιεῖται διαφορὰς ὑπὸ τῶν μετεχόντων ὀργάνων. ὁ γὰρ δεῖ πεπηγυμένη ἡ τῶν διωάμεων διαφορᾶς ἡ τῶν ὀργάνων ἑτερότης, οὐδὲ λυσία τοῦ μείζειν τὰς διωάμεις, ἀλλ' αὐτὴ ἡ αἴσθησις μία οὖσα καθ' αὐτὴν, καὶ εἰς ὠγτὶ μεμείστει, εἰς τὰς τῶν καθ' ἕκαστα αἰσθητῶν διαγνώσεις. καὶ τῇ τῶν αἰσθήσεων διακείσει, καὶ ἡ τῶν ὀργάνων ἐπικοινώνησε διαφορά τις, οἰκείως πρὸς ἑκάστην σωαρμοζομένη. τοῦ γὰρ ὑλικοῦ καὶ ὀργανικοῦ μεσισμοῦ, πεπηγειότατα * ἡ εἰδικὴ, καὶ ἐν τοῖς χρωμένοις ὡς λυσιωτάτη ἑτερότης. Αλλα τί τὸ ὁρᾶν, ἢ ἀκούειν, ἢ ὀσφραίνεσθαι; καὶ πότερον διὰ μέσου πᾶσαι τινὸς; ὡς ἡ ὄψις διὰ τοῦ διαφανοῦς. ἢ ὠθιαι ἀμέσως ἐφάπτονται τῶν ἀιδιοτῶν; καὶ τί τὸ διαφανές; οἶμαι τοίνυν, οὔτε κατ' εἰσδυχὴν ἀρτελείαν τὴν ὕλην, ὡς μορφουμένην ὑπὸ τῶν ἀιδιοτῶν, κατά τινα ἀπ' αὐτῶν ἀποῤῥοὴν· οὔτε κατὰ ἐκπεμπομένου τινὸς, ἐκπεμπομένου καὶ διηγάνοντος τῶν ἀιδιοτῶν· οὔτε τὰ μὲν χρώματα τοῦ διαφανοῦ εἶναι λυπτικὰ, ὡς οἷον μορφοῦντα * αὐτῷ. τὸ δὲ διαφανὲς τῆς ὄψεως· ἀλλὰ δραστήριον ἔχοντα τὰ εἴδη δύναμιν, δρᾶν ἕκαστα εἰς τὸ παθεῖν ἀδιτηδειότατον, οὐκ ἐφαπτόμενα πάντως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διεσῶτα, ἕως ἂν σύμμετρος ἡ τοῖς μὲν εἰς τὸ ποιῆσαι, τοῖς δὲ εἰς τὸ παθεῖν ἡ διάστασις. διὰ γὰρ τὸ σωματικὸν εἶναι, καὶ ἐν τινι κατέχεσθαι, καὶ τόπῳ πεδιγράφεσθαι, οὐκ εἰς τὸ ὁπουδήποτε ὂν ἐνεργεῖ· ἀλλὰ εἰς τὸ συμμέτρως τῆς δραστικῆς τῶν ποιούντων διωάμεως, καὶ τῇ τῶν πασχόντων ὡσαύτως διαστάσει, καὶ ἔτι πρὸς τὸ μέτρον * ἡ ποιήσεως. οἷον δρᾶ τὸ ὁρατὸν, εἰς τὸ τῆς ὄψεως αἰδιοτήριον, ἀπό τινος δράσηματος, ὅσον ἂν σύμμετρον ἢ τοῦ τε ὁρῶντι, καὶ τοῦ ὁρωμένου· τοῦ μὲν εἰς τὸ παθεῖν, τοῦ δὲ εἰς τὸ ποιῆσαι. ἀλλ' ἐπεὶ οὐχ ἁπλῶς ἡ τοῦ ὁρατοῦ ὑπὸ τοῦ ὁρατοῦ πεῖσις ποιεῖ τὴν αἴσθησιν (παραποδίζει γὰρ ἡ ὑπερβάλλουσα, δρᾶ τὸ ἀσύμμετρον πρὸς τὸ μέτρον τῆς πείσεως, καθ' ὧν ἄιδησις) καὶ τῆς δραστώσεως δεῖ. ὅθεν τὰ σφόδρα λαμπρὰ, ἔγκοπτοῦ μέτρου γινόμενα, ἐμποδίζειν, καὶ τελέως λωλύειν εἰς τὴν ὅρασιν. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ἐν τοῦ πάσχειν τὸ αἰδιοτήριον, ἀλλὰ ἐν τοῦ ἐνεργεῖν, ὡς καὶ ἐρήκαμεν, ἡ αἴσθησις, ὥστε λεῖπον ἐνεργήσει καὶ τὸ ὁρῶν πρὸς τὸ ὁρώμενον, οὐκ ἀλλοιοῦν αὐτὸ, οὐδὲ πάθος τι ἐμποιοῦν, ἀλλὰ λειτικῶς πρὸς αὐτὸ ἐνεργοῦν· οὐ γὰρ ὡς σῶμα, ἀλλ' ὡς ζωτικὸν, καὶ δραστικὸν ἐνεργεῖ. διό τι γοῦν ἐν σώματι ἡ τοιάδε ζωὴ, καὶ ἡ γνωστικὴ αὐτὴ διωάμις, καὶ οὐκ ἐν αὐτοῖς αἰτιῶ ὡς, ὡς ἡ οὐρανία τὰ ἀιδιοτὰ πρὸς ἐχουσα, ἀλλὰ ἡ τῶν πρὸς αὐτὰ τελειότατα ἀπόστασις, δ' εἶτα καὶ αὐτὴ συμμέτρου τῆς σωματούσης αὐτὰ δραστάσεως. Καὶ τοῦτο μὲν κοινὰ καὶ ἀκοῆς, καὶ εἴ τις ἄλλη μὴ διηγάνειν ἀναγκάζεται τοῦ οἰκείου ἀιδιοτοῦ. ὧδε δὲ ἡ ὄψεως ἀδιαίρετος ἡ τοῦ φωτὸς χρεία, ἀμφοτεροῦτος, καὶ τὸ ὁρᾶν εἰς τὸ ὁρᾶν, καὶ τὸ ὁρατὸν εἰς τὸ ὁραθῆναι. ἀδὲ γὰρ τὸ ὁρατὸν δράσει ἂν τι εἰς τὸ ὁρατὸν, ἐὰν φωτὸς· ἀδὲ τὸ ὁρᾶν ἐνεργήσει ἂν πρὸς τὸ ὁρατὸν. φωτοειδὲς γὰρ ὄν, καὶ τὸ ὁρατὸν ἡμῶν, ὡς πρόδηλον ὂν

ἔνια τῶν ζώων ὡς δ' ἐκίνυσι, πολλάμωντα τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ὁρῶμεν, διὸ καὶ νυκτὸς ὁρᾶν δύνανται. καὶ τὰ χρώματα δέ, ποδὶ τὰ πέρατα τοῦ διαφανοῦς ἢ ὡρισμένῳ σωμάτῳ θεωροῦμενα, ἐπὶ τοῦ φωτὸς ἐκότως ἄμφω τελεῖται, ἀμυδροτέρου ἔχοντα καθ' ἑαυτὰ τὸ φωτοποιεῖς, ὡς πᾶς τελείαν τὴν πᾶς ἄλληλα γνῶρίγειαν. διὸ καὶ τοῦ ἔξωθεν δεῖται φωτός, ᾧ τὸ ὁρατικὸν ὡς φωδεῖς, καὶ τὰ χρώματα ὡς φῶτά ὄντα, ὡς ἐπὶ σχεῖ αὐτῶν δηλοῖ. τοῦτα γὰρ τοῦ διαφανῆς πέρατα. τὸ δὲ διαφανὲς, ὥστε δεῖται ἐστὶ ἐν ᾧ ἐπὶ σχολῷ φωτὸς, ἢ ἴχνος τι φωτὸς ἀμυδρὸν, ὅ ποτε τελειοῦται τὸ μεταξὺ πᾶς τὴν ὄψιν, καὶ τὸ μεταξὺ πᾶς τὴν ὄψιν ἐχ ὡς ἀὴρ, ὡς ὕδωρ, ἢ ἄλλό τι, ἀλλ' ὡς διαφανὲς εἰς γνέργειαν ἦδη τελεωθὲν ἐπὶ τοῦ φωτιζόντος, καὶ τελειοῦ ἑκάτερον, τό, τε ὁρῶν καὶ τὸ ὁρώμενον. ἐπεὶ εἶγε αὐτὸ τὸ ὁρατὸν οὕτως ἔχοι λαμπρόν τος, ὡς ἱκανὸν αὐτὸ εἶναι τελειοῦν τὴν ὄψιν, καθάπερ τὸ πῦρ ὅσα γὲ σκότει, ὅσα λαμπρὰ ὁρῶμεν, δὴ τοῦ τὸ μέσον ὡς τελεῖν, ἀλλ' ὡς μόνιμα τὴν διάσασιν σύμμετρον ἔχοντα, δεῖ χρήσιμον. τοῖς γὰρ ὀφθαλμοῖς ἀδιαφθὲρ τὸ λαμπρὸν, ἐχ ὁρᾶται, διὰ τὸ μὴ φωτίζεσθαι. Πολλὴ οὖν συμβαίνει ἀδηλότης ἡ ποικιλία. καὶ γὰρ ἐκτὸς δοκεῖ πεῖσαι, διὰ τὸ ποδὶ τὸ ἀιδηκτὸν γνόργειν ἔξω κέμενον. ἢ ἐσδέχεσθαι τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ ὁρᾶσθαι, διὰ τὸ πάσχειν τι ὑπ' αὐτό. καὶ διαφορεθμεύειν νομίζεται τὸ διαφανὲς, καὶ τὸ μεταξὺ, ὡς τῶτε φωτὶ τελειοῦν, καὶ τῇ διαφάσει τὸ σύμμετρον παρεχόμενον. πᾶσδὲ ὧμεν δέ, καὶ ὅσα κοινῇ ποδὶ πάσης ἐθεωρήσαμεν ἀιδήσεως· τῇ γὰρ ἀιδητηρίῳ τὸ ἀιδητὸν ὁμοιότητι· καὶ τῶν ἔμφασιν, καὶ τῇ πεῖσιν ἅμα καὶ τὴν γνέργειαν συνισαμένων, γὴ τῇ πᾶς τὸ ἀιδητὸν ὁμοιότητι· καὶ τῶν ἔμφασιν εἰς ἐσθ' τελειομένων, γὴ τῇ κοινῇ τοῦ συνδέχου ζωῇ. καὶ γὰρ οἷς εἴδωλοι πόροις ἐφαρμόζοντα, πᾶς βαλλόμενον ἀπὸ τῆς ἀιδητικῆς ψυχῆς λόγου, καθ' ὃν ἡ κρίσις καὶ ἡ σύνεσις. τοιοῦτο ὁ τρόπος τῆς ποδὶ ἑκάστων ἀιδήσιν θεωρίας. ὃν δὲ μάλιστα ἐκ τῶν ἰαμβλίχῳ γὲ οἷς περὶ ψυχῆς πεφιλοσοφημένων αἰνιλαμβάνειν, ἐξ ὧν καὶ νῦν ἡμεῖς ταῦτα συνηγμένως γεγράφαμεν, τὸν τύπον ἐπογράψαι τὸ ἀκριβῶς ποδὶ ἑκάστων θεωρῆσαι βουλόμενοι. ἐπεὶ δ' ποῦ νῦν ἡμῖν πρόκειται ἐπεξέναι τῇ ποδὶ αὐτῶν διαρθρώσει, ἀλλὰ τὰ τοῦ Θεοφράστου, εἴ τί τε ὧν πλέον τῆς Ἀριστότελους πραγματείας προσπίθησι σωαιρεῖν· καὶ εἴ τι ἀπορῶν προτέναι, ἐπεξεργάζεσθαι κατὰ δύναμιν. Ἐπὶ οὖν τὰ τοῦ Θεοφράστου ἐπανίωμεν. φαίνεται δή καὶ αὐτὸς, δεῖ μίαν ἀξιῶν ἀιδησιν αὐτόθεν διηγεῖσθαι τὸ ἀιδητοῦ. τὸ γὰρ μὴ κοινὸν φησί, μὴ δὲ ὁμοίως γὲ οἷς ὁμογενέσιν, ἐκ σύλογον. ἐπάγει δὲ περὶ τοῦ διαφανοῦς, ὡς ἐπὶ παραλήφθεν ἄν τινας διὰ τὸ ἀσύνηθες, ὅτως λέγεται ὁρατὸν μὲν καθ' αὐτό, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀλλότριον χρῶμα· ὡσεὶ εἰ γευσόν τι κατὰ ἀλλότριον ἔλεγε χυμόν. σύναπόλυτος δὲ ἡ διοκοῦσα παραχή· ἀλλότριον γὰρ χρῶμα τὸ φῶς, ὡς ἀλλαχόθεν ἥκον, ἀπὸ τοῦ φωτίζοντος λέγεται. ἐπεὶ ὡς ὅπι οἰκειότατον δεῖ τῶν ὁρωμένων τὸ φῶς, ὡς τελειοῦν αὐτό, καὶ εἰς γνέργειαν ἄγον. διὸ εἴτε ἔχει ἰδίαν χρῶμα τὸ διαφανὲς, τελειοῦται, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων χρώματα, ἐπὶ τοῦ φωτός. ἀ γὰρ ἀφαιρεῖται τὰ οἰκεῖα τὸ φῶς, ἀλλὰ συναντίον εἰς γνέργειαν ἄγει, εἴτε ἄχρων ἔσι καθ' αὐτό ἐπὶ τοῦ φωτός, οἷον χρωννύμενον τελειοῦσ, καὶ ὁρατὸν ἀποτελεῖται. Τί οὖν ἡ φύσις τοῦ διαφανοῦς; ἀ γὰρ ἀρκεῖ τὸ φαῦαι, γνυπάρχειν αὐτὸ ἀέρι καὶ ὕδατι καὶ ἀιθέρι, καὶ γῆ τισι σεροῖς. ἀνάγκη δὲ φησιν, ἤτοι πάθ ἢ διαθεσις εἶναι. σῶμα γὰρ ἐχ οἷόν τε γὲ σώματι. εἰ δὲ πάθος ἡ διαθεσις, ἐπὶ τινος ζητήσομεν. ἢ γὰρ ὑφ' ἑνός, ἢ ἐπὶ πλειόνων ἦ ἁπλῶν· ἀλλ' οὐχ οἷόν τε. αὐτὰ γὰρ τὰ ἄτομα, ὅ τε ἀὴρ ἐπὶ τὸ ὕδωρ, διαφανῆ, ἢ δὲ κατὰ τὸ πῦρ ἐπὶ γῆ, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τὰ σύνθετα πάντα σώματα, ἢ πῦρ πάντα κέχρωται. τὸ δὲ χρῶμα, πέρας τοῦ διαφανοῦς. λέγω δή τὴ πάθος, δεῖ διαθεσιν ἐπὶ τινος ἐγινομένην ἐν τὸ διαφανὲς, ἀλλ' ἐσθ' ἐπάρχει, σωαρμοσικὸν τῶν γνῶσει σωμάτων, πᾶς τῆ * τοῦ φωτὸς, καὶ πᾶς τῆ τὸ σκότος ἐπὶ σχολῷ παρεχόμενον, ἢ τελειότητα δεῖ ἀμφοτέρων, ἢ κατά τινα μίξιν. τὸ μὲν γὰρ γνῶ ἐκ ἀνάγκη πυρὶ διαφανὲς, δεῖ ὡδὲς ἔχει φῶς. τὸ δὲ γῆ δεῖ δὲς, σκότος. διὸ ὡς φωτουργὸν τὸ πῦρ, ὅτι μὲ αὐ

ἐρεῖτις, ὡς ὁ μὲν χυμὸς ἴδιον ἀιδητὸν τῆς γεύσεως, καὶ ὁ ψόφος τῆς ἀκοῆς, οὐδενὸς ἔξωθεν εἰς τὸ κινεῖσθαι τὸ ἀιδητήριον δεόμενος, εἰ μὴ ἄρα ζοῦ διηχοῦς τὶς εἴποι ὡς τὸ χρῶμα ζοῦ δι' ἃ φανοῦς. ἀλλὰ τῇ ὡς ὁ μὲν ἦχος ὑγρὸς ἀιδητός, συμμέτρου ἀέρος ὄντος μεταξύ· τὸ δὲ χρῶμα δεῖται ἔξωθεν τοῦ φωτιζοντος, εἰ μέλλει γνώσεσθαι ὁρατόν. ἢ τοῦτο τῆς ὄψεως ἰδιάζοντος, τὸ δ' εἶσθαι φωτός, ὁ δι' ἃ τὸ ἀτελέστερον ἢ κατὰ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, αἳ δ' ἐνὸς ἄλλο ἔξωθεν ζοῦ τελειοῦσθος χρήζουσιν· ἀλλὰ δι' ἃ τὸ κρεῖττον καὶ ὑπερφυέστερον ὡσεὶ τῆς ἐνεργείας, ἐκ αὐτοῦ κούσης ἑαυτῆς τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως, θειοτέρου δεόμενον εἴδους. ὡς γὰρ τὸ ἡμέτερον σῶμα, πῶς μὲν τὸ βαρὺ εἶναι καὶ τῇ ὧδε τὸ κάτω φοράν, οὐ δεῖται τῆς ψυχῆς, πῶς δὲ τῇ καθ' ὁρμὴν κίνησιν, δι' ἃ τὸ ὑπερφυέστερον, ἢ ὡς αὐτὸ πέφυκεν οὕτω κινεῖσθαι· καὶ ὁ δι' ἃ τοῦτο χείρων ἢ καθ' ὁρμὴν τῆς κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κρείττων, οὕτω καὶ ἡ ὄψις κρείττων τῶν ἄλλων, δι' ἃ τὸ κρεῖττον ἐνεργεῖν, ἀλλ' ὁ ζοῦ τελειοῦτος δεόμενον. Μή ποτε δὲ εἴποι τις, καὶ τὸ προηγούμενον ὁρατὸν τὸ λαμπρὸν εἶναι, καὶ αὐτὸ τὸ φῶς ὁ καθ' αὑτὸ κινεῖ τὴν ὄψιν, καὶ ποδὶ αὐτὴν ἐνεργεῖ ἔξωθεν ὁ δι' ἃ τὸ τελειοῦτος δεόμενον. τὰ δὲ χρώματα, ὡς ἄμυδρα τινὰ φῶτα, μὴ καθ' αὑτὰ ἂν ὁρατὰ, ἀλλὰ διὰ ζοῦ προηγουμένως ὁρατοῦ ὧδε τελειοῦτος καὶ αὐτὰ, ἀλλ' οὕτω φαίη ἄν τις, οὐ συνεργεῖν ἐχρῆν τὸ φῶς τοῖς χρώμασι πῶς τὸ ὁρᾶσθαι, συναντίον δὲ ὡς καλύπτειν αὐτὰ, ὡς καὶ ὁ μείζων τὸ φῶς ἐκ κρούει τὸ ἐλάττω. καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων τὸ λαμπρότερον, οὐ συγχωρεῖ δι' ἃ φαίνεσθαι τὸ ἧττον λαμπρόν. ἐν γοῦν ἡλίῳ, τὸ λυχνιαῖον οὐχ ὁρᾶται φῶς. ἢ οὐχ ἡ αὐτὴ παραβολὴ μείζονος πῶς ἐλάττου, καὶ προηγουμένου πῶς ἑπομένου. οὐ γὰρ ὡς ὁρατὸν παραβάλλεται τὸ χρῶμα πῶς τὸ φῶς, οὐδὲ γὰρ ὁρατὸν ὅλως ἄνευ φωτός. διὸ ἐκείνως ὁρατόν, ὡς ἐπ' αὐτοῦ τελειούμενον, καὶ διὰ ἐκείνου ὁρώμενον. αὐτὸ δὲ τὸ φῶς καθ' αὑτὸ, πῶς τὸ ὁρᾶσθαι ἱκανόν. εἰ δὲ ὧδε τῶν ἄλλων ἀιδήσεων τὸ ἀνάλογον μὴ εὑρίσκεται, ὡς τὸ μὲν προηγουμένως, τὸ δὲ ἑπομένως εἶναι ἀκουστόν, ἢ γδυσόν, περιουσίᾳ αὐτῇ ζοῦ πρώτως ὁρατοῦ, ὅ δι' τὸ φῶς εἶναι φαμὲν, τὸ καὶ ἄλλα ἅπτα ὁρατὰ * ὧδε τελῇ, ζ ἐπιτελεῖν τῆς ὁρατικῆς δυνάμεως, οὐ τοῦ φωτὸς μόνου, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων τινῶν δι' τὸ φωτὸς αἰσθάνομθα. Ἐπεὶ δὲ φαίνεται κινεῖσθαι τὸ διαφανὲς ὑπὸ τῶν χρωμάτων, βουλομένους καὶ τὴν ἀκρίαν τὴν πῶς κινεῖται, πότερον ἀκρέρεῖ τινι, ἢ ζοῦ τὰ μὲν ποιεῖν, τὸ δὲ πάσχειν διαπνεῖν, καὶ ὧδε τοὺς μὴ διαφανοῦς ποιοῦντας τὸ ὁρᾶν, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν ὧδιφερομένων τῶν χρωμάτων, ἐφ' ἃ ὧν τοὺς ἐκπεμπεσθαι τὸ αἰσθητήριον ὑπολαμβάνοντας, δίκαιον ἡμᾶς ὧδὶ ζητῆσαι, ὧδὶ ζοῦ ὄντι κινεῖται τὸ διαφανὲς καὶ τίνα κίνησιν, φαίνεται δὴ διὰ μέσου τοῦ διαφανοῦς ὁρώμενα τὰ χρώματα. ἐαν δὲ ἐπ' αὐτῇ τεθῇ τὴν ὄψιν, οὐχ ὁρώμενα. πῶς δὲ τοῦτο ἐλέγομεν, ὡς μέσου τοῦ διαφανοῦς δεῖ, ἵνα φωτίζηται τὰ ὁρώμενα, ἀλλὰ καὶ ὅταν λαμπρὸν ἢ τὸ ὁρώμενον μέσου δεῖ τοῦ διαφανῆς, ἢ καὶ τό τε λέγομεν, διὰ τὸ σύμμετρον τῆς διαπάσεως. δεῖν δὲ μὴ ἑτέρου εἶναι τὸ μεταξύ, ἵνα μὴ ζοῦ σκοτοποιῷ παραποδίζῃ τὴν ἐνέργειαν· ἆρα οὖν ὡς μὴ ἐμποδίζον μόνον χρήσιμον τὸ διαφανὲς, καθάπερ εἰ καὶ κενὸν ἦν τὸ μεταξύ, ἢ οὐκ σύλογον, ἀλλὰ σωεισφέρειν τι δεῖ καὶ αὐτό. οὐ γὰρ μαθεῖν σῶμα δεῖ τὸ μεταξύ, ἀλλὰ καὶ ὧδὶ τῶν χρωμάτων ἐναργῶς συντελεῖ, οὐ γὰρ ἂν μὴ διαπεφωτισμένου τοῦ μεταξύ, ἰσόμεν. ἀκόλουθον οὖν, ἡ ὧδὶ τῶν λαμπρῶν τι σωεισάγειν. Ἔτι δὲ εἰ καὶ ὧδὶ τῆς ἀκοῆς κινεῖται πῶς ὁ ἀήρ, καὶ ὧδὶ τῆς ὀσφρήσεως, καὶ ὧδὶ τῆς ἁφῆς δὲ, ὅταν μεταξὺ ἢ τοῦ θερμαίνοντός τε καὶ θερμαινομένου καὶ ὧδὶ τῆς γδύσεως, εἰ δ' ὑγρῶν τι εἴη μεταξύ. ἢ εἰ καὶ ὧδὶ τούτων μεμίχθαι, ἀλλ' οὐ τῷ ὑγρῷ ἀκόλουθον· καὶ ὧδὶ τῆς ὄψεως. ἔτι ἅπαν τὸ φωτιζόμενον, ὑγρὸν ζαφῶς εἰς τὸ διαφανὲς. οἷον δὲ καὶ τὸ ἄγαν λαμπρὸν, ὡς τε καὶ τὸ ἀμυδρῶς λαμπρὸν, ὑγρὸν· εἰ καὶ μὴ ὅτως, ὥστε φωτίζειν· καὶ τὰ χρώματα σωτελεωθέντα, καὶ ὧδὶ λαμπρωθέντα, ὑπὸ τοῦ φωτιζοντος κινοίη ἂν καὶ αὐτὰ τὸ διαφανές. Ἆρα οὖν αὐτὰ μὲν τὸ διαφανὲς τοῦτο· τὸ δὲ κινεῖ τῇ ὄψιν, οἷον μορφωθὲν αὐτὸ ὑπὸ τῶν χρωμάτων. ἀλλ' οὕτω τοῦ διαφανοῦς ἂν πεπονθότος ἠσθανόμεθα, καὶ οὐ τοῦ χρώματος. εἰ δὲ τοῦ χρώματος, τοῦτο ἂν καὶ τῇ ὄψιν κινοίη. ἀλλὰ καὶ τὸ διαφανοῦς τὸ δὲ διαφανὲς, καὶ καθ' αὑτὸ κινητικὸν τῆς ὄψεως, ὅταν φωτίζηται, οὐ δι' ἕτερον, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν

χρωμάτων

χρωμάτων κινηθέν. τίς οὖν ἡ κίνησις, ἵνα καὶ ὅτερ αὐτὰ τὰ ὁρώμενα διὰ τοῦ μεταξὺ κινεῖ τὴν ὄψιν, γνωρίζωμεν. φημὶ γοῦν, ὡς καθάπερ τὸ φωτίζον τελειοῖ τὸ διαφανὲς, χωρισθὲς παρούσης αὐτῷ τῆς ἀπ' ἐκείνου ἐνεργείας· καὶ τῷ ἡμετέρῳ ὄμματι διὰ τοῦ διαφανοῦς, οὐχ ὡς πεπονθότος, ἀλλ' ὡς καὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν χωριστὴν ἐνέργειαν τελειουμένου, ὅτω καὶ τὸ χρῶμα λαμπρωθὲν ἐνεργεῖ εἰς τὸ διαφανὲς, χωρισθὲς αὐτῷ ἐποχουμένην ἐνέργειαν, καὶ διαπεφοῦσα κατὰ διάστασιν, ἀλλ' ἀθρόως, καὶ ὁμοῦ πάντη καὶ ὅλην ἀμερίστως πανταχοῦ αὐτῷ παρεῖσαν, καὶ οἷον εἰσποιοῦσαν αὐτὸ χωριστῶς, καὶ σὺν ζοῦ οὕτως εἰσοπισθέντι, καὶ τὴν ἡμετέραν κινοῦσαν ὄψιν· ὡς τὸ χρῶμα αὐτὸ ζ εἰς τὴν ὄψιν ἐνεργεῖν, ἀλλ' οἷον ἐποκειμένῳ τῆς ἰδίας ἐνεργείας ζοῦ διαφανεῖ χρώμενον, ἐχ ὡς πάσχοντι, ἀλλ' ὡς εἰσποιουμένῳ χωριστῶς καθ' αὐτὴν. διὸ καὶ ἀμιγῶς τῇ ὄψει πάρεσιν ἡ τοῦ χρώματος ἐνέργεια, κἂν οἱ οὐκ ἄλλως παροῦσα ἢ ζοῦ ἐποχεῖσθαι τῷ διαφανεῖ, ἐπεὶ διὰ ἀμιγῶς ἐποχεῖται.

Τί οὖν σωτελεῖ πῶς ὁρασιν τὸ διαφανὲς; εἰ ἀμιγῶς αὐτῇ προσπεφεῖ ἡ ζοῦ χρώματος ἐνέργεια ἢ ὅλην, ὡς τῷ διαβιβάζειν, ἥκ γ' εἰς τὴν ὄψιν τῷ διαφανεῖ ἐποχουμένη χωριστῶς, ὡς εἰρηται, καὶ ἀμερίστως παντὶ παροῦσα διὸ καὶ πάντες ἐν τῷ * αὐτῷ ὅσοι ἂν οἱ βλέποντες ὦσι ζοῦ αὐτοῦ καὶ ὅλου ἀιδάνονται, ὡς καὶ τῆς φωνῆς ἀκούουσι πάντες ὅλης οἱ ἐν τῷ θεάτρῳ. καὶ γὰρ ἡ φωνῆς ἐνέργεια δι' ἀμέρισ, πανταχοῦ ὅλη ἡ αὐτὴ χωριστῶς αὐ δι' παροῦσα, ἅτε μήτε συμφερομένη, μὴ δὲ συναλλοιουμένη δι' ἄειτ. τῆς γὰρ ἀπολύτου παρουσίας τεκμήριον, τὸ καὶ πᾶσι καὶ ἑκάστῳ τῶν ἀκουόντων ὅλῃ ἐνυπάρχειν καὶ πληροῦν πάντας μονοειδῶς. Τί οὖν; οὐ πλήττεται καὶ κινεῖται παθητικῶς ὑπὸ τοῦ φθοροῦντος, ὅτε ἀήρ καὶ τὸ ἀιδητήριον; ἢ τὸ μὲν πάθημα καὶ ἡ κίνησις πῶς κατάρχει ποδὶ τὰ σώματα· ἀλλ' οὐ ταῦτα καὶ φωνὴ, ἀλλ' οὐ δὲ ἡ ἀκοὴ· ἡ δὲ κατ' ἐνέργειαν τελειότης, ἡ κατὰ τὸ εἶδος ἰσαμὴν τῆς κινήσεως. ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν προηγεῖται τὸ τοῦ ἀέρος πάθος· ἐπειδὴ διὰ πλαγῆς τὸ ἀκουστόν. τὸ δὲ ὁρατὸν, οὐ διὰ τὸ παθεῖν τὸ διαφανὲς, ἀλλ' ἡμᾶς οὐ τὸ χρῶμα. εἰ δὲ κἀνταῦθα δοκεῖ τις, ἐχέτω δεῖξαι τινὰ παθητικῶν ὑπὸ τῶν χρωμάτων ζοῦ ἀέρι διάθεσιν, οὐ κατὰ ταὐτὸν ὁρατὸν ἀποτελεῖται τὸ χρῶμα, ἀλλὰ κατὰ τὴν τελείαν καὶ ἀθρόαν, καὶ ὅλῃ ὁμοῦ ζοῦ εἶδος ἐνέργειαν, ἀπολύτως παροῦσαν ζοῦ διαφανεῖ, καὶ παθητικῶς μὲν κινοῦσαν τὸ ἀιδητήριον· οὐκ ἐν τῷ πάθει δὲ ὑπαρχούσης τῆς ὄψεως, ἀλλ' ἐν τῇ εἰδητικῇ τῆς ζωῆς τελειώσει, καὶ τῇ τοῦ λόγου πρὸβολῇ. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὀσφραντοῦ καὶ τῆς ὀσφρήσεως, ὑπαργύτερον τὸ συμβαῖνον ἐν τῷ μεταξὺ παθήματι, ὡς ζ ἀπελθόντος τοῦ ὀσφραντοῦ, ἐμμένειν τὴν ὀσμὴν· οὐ διὰ τὰ ἀπορρύσαντα μόρια μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ πεπονθότος τι τοῦ ἀέρος, ὥσπερ καὶ θερμανθέντος, ὅταν μεταξὺ τοῦ θερμαίνοντός τε καὶ τοῦ θερμαινομένου γίνεται, καὶ γλυκαζομένου τοῦ ἀέρος τοῦ μεταξὺ ζ γλώττης καὶ ζοῦ μέλιτος. καὶ κατὰ τὸ εἶδος μὲν κἀνταῦθα ἥτε ἀιδησις καὶ τὸ ἀιδητὸν, ἀλλὰ διὰ τὸ γλυκάτερον καὶ τοῦ ἀιδητηρίου καὶ τοῦ ἀιδητοῦ ἐν τούτοις εἴδους σφοδρότερον, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργέστερόν τε ζοῖς ἀιδητηρίοις, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, ἵνα μετάσχῃ τοῦ ἀιδητοῦ εἴδους διαφαίνεται τὸ πάθος. οὔτε δὲ ταῦτα κατ' ἀπορρροίας ἀιδανόμεθα, ὅτε ἔτι μᾶλλον τῶν χρωμάτων τι ἀπορρέον ποιεῖ τὴν ὁρασιν, ἀλλὰ τῷ ἐνεργεῖν ὁρᾶται. Καὶ πῶς οὕτως ἐχυρὰ ἡ τοῦ χρώματος διώσεις, ὡς ἀνάγκη ἀπορρῆναι κινεῖν, καὶ τοῦτο συνεχῶς ποιεῖν; δῆλον γὰρ, ὅτι τὴν ἐνέργειαν τὴν ἐνεργεῖ αὐτὸ συνεχῶς, εἰ μὴ καθάπερ τὸ πῦρ ὕλης δεῖται, καὶ ἀφ' οὗ τὸ φῶς γίνεται τοῦ διαφανοῦς. ἢ οὐ τὸ χρῶμα μόνον, ἀλλὰ (ὡς εἴρηται) πᾶσαν ἀιδητὴν τῷ ἐνεργεῖν κινεῖ τὰς ἀιδήσεις. τὸ δὲ χρῶμα καὶ οὐκ ἀεὶ, ἀλλ' ὅταν ἐλλάμπωνται· καὶ ὅταν ὡς αὐτὸς ἔφη, ἡ ὕλη αὐτῷ παρῇ τὸ διαφανὲς, ὁ ἅμα καὶ τελεῖ τὰ χρώματα τῷ φωτὶ, καὶ εἰσποιεῖται πῶς τὸ αὐτῶν τῇ χωρισθὲν ἀπ' αὐτῶν ἐνεργείᾳ. τὸ δὲ φῶς οὐ διὰ ζοῦ διαφανὲς, ἀλλ' ἐν τῷ διαφανεῖ, καὶ καθ' αὑτὸ ὁρατόν· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ διαφανὲς τῷ φωτὶ οὐ διαφερέτερον φησὶν, ὀρθῶς λέγων. οὔτε γὰρ τὸ φῶς ἄνευ τοῦ διαφανοῦς, οὐδὲ ζοῦτου χωρὶς φῶς ἄδηλον. καὶ εἴγε χρῶμα τοῦ διαφανοῦς τὸ φῶς, ὃ δι' αὖ ἕτερον εἰκ τοῦτο ὁρατὸν παρὰ τὰ χρώματα. Τί οὖν πάσχον τὸ διαφανὲς ποιεῖ τὴν ὄψιν; ἴσως γ' ὑποζυγᾶσθαι φασίν, ἢ οὐχ ὅτως, ἀλλ' εἰρηται), ὡς ἀπολύτως διεχομένην τὴν ἀπὸ τοῦ ὁρατοῦ ἐνεργουσαν, ἡ τῷ ἀιδητηρίῳ

πάλιν συνάπτων. ὁρατὰ δὲ ὄντα χρώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ μεγέθη καὶ σχήματα· εἰ καὶ σβυτέρως, ὡς ἤδη διώρισται. ἡ δὲ ὄσφρησις φησὶ, διὰ τὸ ἀέριος, ὥσπερ ἀναμιγνυμένου πως ἔοικε, τῇ πάχυνσις. ἡ δὲ ἀκοὴ, σχηματιζομένης, εἴρηκε δι' ἃ, ὡς ἡ μὲν τὸ πάθος ἡ ἄδηλος, ὁδὲ σχῆμα ἡ φωνὴ, ἀλλὰ τι τέλος τῆς ἐνεργείας εἶδος. καὶ τὸ ὀσφραντὸν δὲ ὂν τὸ πάθος, ἀλλὰ τὸ εἶδος. πάσχει δὲ μᾶλλον ὑπὸ τούτου ὁ ἀήρ, ὡς ὑγρότερον καὶ σωματοειδέστερον εἰσιῶν. Ζητεῖ δὲ, εἰ δι' ὅτι κινεῖ πως τὴν ἄδηλον ἕκαστον ὁμοίως· ἢ τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ ἧττον, οὐ δοκεῖ μοι, ὡς ἐν ὁμοίως, ἀλλ' ὅπως αὖ ἔχει αὐτό τε δυνάμεως, τὸ ἀδηλητὸν μείζονος ἢ ἐλάττους εἰς τὸ ἐνεργεῖν, καὶ τὸ ἀδηλητήριον ἀκριβεστέρας ἢ ἀμυδροτέρας καθαρότητος. ἔτι δὲ οὐ τὸ μεταξύ, μᾶλλον καὶ ἧττον πως τὸ διαβιβάζειν τὴν ἐνέργειαν ὧν τυγχάνει ὑγρότητος. ἔτι δὲ οὐ τὸ διάστημα πορρώτερον, ἢ ἐγγυτέρω ὄντος τοῦ ἀδηλητοῦ, γίνεταί πως τὴν διάβασιν. | Οὕτως δὲ καὶ ὧν πασῶν ὄζει τὸ αὐτὸ μέσον, εἰ μὴ τῷ μὲν ἔξω τὸ μεταξὺ διαφαίνειν, τῷ δὲ ἐν ἡμῖν οὐδέν, ἀρκέσειν τε πρὸς τὸ ἀδηλητὸν ἐν τῷ ἀέρι διώρισαι, καὶ τοῦ Θεοφράστου ὑπάρχειν μόνον ἐνίοτε, ἢ πορεύεσθαι ἢ ὀδεύειν, ἀλλ' ἐκεῖνο ἂν ἴως ζητήσειεν, εἰ ἀθρόα ἡ παρουσία ὡς ἐλέγομεν γίνεται ἡ τῆς φωνῆς, πῶς ἂν ἔχοιμεν μᾶλλον καὶ θᾶττον ἀκούσειμεν, ἢ πῶς ὁρῶμεν πρότερον πληγέντα τὸν ὀφθαλμόν, ὕστερον δὲ τὸν ἦχον ἀκούομεν. ἀλλον γὰρ ὡς ἐγγὺς ἅμα τῇ πληγῇ. ἢ ἐπειδὴ παθεῖν τι πρότερον καὶ κινηθῆναι χρὴ τὸν ἀέρα· τὸ δὲ εἶδος καὶ φωνῆς ἀθρόον ὕστερον ἐπιγίνεται· τὸ δὲ πάθος τῆς κίνησις, ὧν χρόνῳ. τὸ δὴ εἶδος ὕστερον ἀθρόως τῷ γινομένῳ ὧν γίνεται. καὶ ὧδι τῆς φωνῆς κινουμένου ὕστερον ὧδι τῷ πάθει τὸ καὶ ἐνεργείας εἶδος, ἐφ' ὅσον ἧττον τὴν συνέχειαν τὸ ἀέρος καὶ τὸ πάθος διϊκνεῖται. διὸ καὶ οἱ ἔγγιον, θᾶττόν τε καὶ μᾶλλον ἀκούουσιν. καὶ γὰρ θᾶττόν τε καὶ μᾶλλον πάσχουσιν οἱ τοῦ πληγέντος τὴν ἀρχὴν ἔγγιον. τὸ δὲ γε ὁρᾶν, ἐπειδὴ πάθος ἐνεργεῖ εἰς τὸ διαφανές, ἐπεὶ μὴ δὲ τὸ φωτίζον. διὸ καὶ ἀχρόνως, καὶ ἅμα πᾶσιν ὁρατόν, οἷς ὁρᾶται· εἰ καὶ μὴ ὁμοίως, ἀλλὰ τοῖς ἔγγιον ἀκριβέστερον. διόπερ ἐνεργεῖ μὲν εἰς τὰ ἐντὸς πλείστου τὰ πρόσω δὲ καὶ τὰ τόπου, διὰ τὸ σώματα εἶναι.

Ἀφοριστέον δὲ φησὶ ὁ Θεόφραστος, καὶ τὰ περὶ τὰς ἀναπλάσεις. φαμὲν γὰρ δὴ, καὶ τῇ μορφῆς ὥσπερ ἀποτύπωσιν τῷ ἀέρι γίνεσθαι, ἴσως μὴ αὐτὸς ὡς Πλάτων, ἀναλωλικμῶ τινα ἐν τῷ περὶ τὸ λεῖον φωτὶ τῶν σωματικῶν εἰδώλων ἐμφασιν γίνεσθαι πιθανῶς. τὰς δι' οὗ κλάσεις οὐ σωματικὰς θετέον. πολλοὶ γὰρ τοῦτο, καὶ ἐν τῇ κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἀπάδον. καὶ μάλιστα ὧν τοῦ ἀραιὰ φωτὸς, ἀλλ' ἐνεργητικὰς μὴ τὰς κλάσεις νοητέον· εἰς τὸ πλεῖον καὶ πυκνὸν, καὶ σίλβον, μειζόνως τοῦ φωτίζοντος καὶ τοῦ ὁρῶντος ἐνόργανος, ὡς καὶ ἄλλα δι' αὐτὸ καταλαμπτέον, ἢ ὁρᾶν. ἐκείνου γὰρ ἡ δυτέρα ἐνέργεια, σωφρονοῦντος καὶ τοῦ κατακεκμῶτος λέως καὶ σίλβοντος, διὰ τὸν πρὸς τὸ φῶς συγγένειαν, καὶ διότι μὲν τὸ φωτίζον ἑκατέρωθι ἐνόργει. σωεχὴς καὶ ἡ δυτέρα τῇ πρώτῃ. διότι δὲ τὸ λεῖον ἐν τῇ δυτέρᾳ σωεργεῖ, διαίρεσις τις ἀμφοτέρων συμπίπτει, ὅπερ ἡ κλάσις. ὧν δὲ τῆς διὰ τὸν κατόπτρων τῶν προσώπων θέας, γίνεται μὲν καὶ ἡ τῆς ὄψεως κατ' ἐνέργειαν, ὡς εἶπεν, ἀλλ' ὁ ἐπὶ πάθος ἡ ἀνάκλασις ὧν τὸ πρωτότυπον. ὁ δὲ Πλάτων, καὶ εἰδώλων πνα ἐν τῇ πρὸ ὄσι τῆς ὄψεως ἐνεργείᾳ, πρὸ τὸ λεῖον τῶν σωματικῶν εἰδώλων ἐμφασιν, ὃ κατὰ ἀπορροιαν σωμάτων, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν εἰδώλων σκιαγραφίαν, ἐν ᾧ δοκεῖν καὶ φάνεσθαι, ὑπολαμβάνει βέλτιον. ὃ δὴ ἴσως καὶ ὁ Θεόφραστος ἐνδέχεται, κατὰ τὰς ἀνακλάσεις λέγων, τὴν μορφῆς ὥσπερ ἀποτύπωσιν ἐν τῷ ἀέρι γίνεσθαι. Ἐπάγει δὲ, ὡς ἐπ' ἐνίων, ὁμοιοῦσθαι τὸν ἀέρα τοῖς ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ ἀδηλητήριον οἷον ἰὸς ἀνθρώπου· ἢ τὸ ἀδηλητήριον οἷον ἰὸς ἀνθρώπου.

φοῖν τὸ διαφανές. καὶ διατί μὴ καὶ ὧν ἀκοῆς τὸ κενὸν, εἴγε καὶ ἐν ὕδατι τὸ διηχές. ὁμοίως δὲ καὶ ὧν ὀσφρήσεως ἡ ἀρεία· ἢ ἀρκεῖ καὶ θάτερον. νῦν δὲ ὧν τῷ ἔξω τὸ μίξεως δεῖ· ἀλλ' εἴτε ὕδωρ, εἴτε ἀὴρ εἰς τὸ μεταξύ, γίνεται ἡ ὅρασις. διατί οὖν ἐν ὕδατι ἡ κόρη, ἐπεὶ δὴ δυφυλακτότερον ἐν δυεπιληπτότερον ἀέρος ὑδωρ. διατί δὲ ἡ ἀκοὴ ἀέρος, ἐπεισὶ δὴ δυκινητότερον ὁ ἀήρ. συντελεῖ δὲ ἡ κινησις πρὸς τὴν τοῦ ψόφου ἄδηλον. ἀλλ' εἰ ἄνευ τῆς ἀναπνοῆς διωατὸν ὀσφραίνεσθαι, τί κωλύει φησὶ ἀκούειν ἄνευ τοῦ ἀέρος; ἐπεισὶ δὴ δυνατὸν ἄνευ τοῦ ἐν ὅις ὠσὶν ἀέρος πληγῆς * γενέσθαι ψόφον. τὸν γὰρ ἀκοῆς ἀδηλητήριον ἐπίκλαδα ἀήρ· τῆς δὲ ὀσφρήσεως, ὁ τὸ τοῦ ἀναπνοῆς εἰσφερόμενον πνοῦμα, ἀλλὰ καὶ χρήσιμον τοῦτο ὧν τοῦ διανοίγειν τοὺς ὀσφραντικοὺς πόρους, διόπερ εἰσὶν ὥπερ καὶ λυμφοί. οἷς δὲ μὴ, πόνοις ὁ ἄνευ τὸ ἀναπνεῖν ὄσφρησις. | Ὁ δὲ ψόφος ἄρα πάντως πρὸς ετέρου φησίν; ἢ τοῦ ετέρου χωρὶς, ὡς ὁ τοῦ ἀνέμου. ἀλλὰ καὶ οὐκ ἐπὶ τῇ γῇ προσπίπτοντος, ψοφοῦσι. καὶ αἱ βροντὰι δὲ, ὡς πρὸς ετέρου τὸ νέφος τὸ πνεύματος προσρηγνυμένου. ἀλλ' εἰ ὁ ἀὴρ συμφυὴς· τὸ δὲ ἀκούειν, ὅταν ὑπὸ τῆς πληγῆς ὁ ἔξω σωάσπεται. κινούμενον δὲ καὶ οὕτω ἀεὶ, καὶ ἠχῶν ἡ κίνησις, οὐ τῶν κίνησιν ἀναδώσει, καὶ οὐχ ὁ ψόφος ὁ ψόφος. καί τοίνυν κωλύει αὖ τὸ ὑπάρχον, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις, ἢ οὐ ἀδηλητὸν ὁ ἦχος ἁπλῶς. ὀκ ἀναδανούμεθα γοῦν ἠχοῦντος, οὐ μὴ τὰ ὦτα ἐμφράξωμεν. ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ζωτική, καὶ οὐχ οἷα ἡ τοῦ πληθομένου. ὅταν δὲ ὑπὸ τοῦ πληγέντος πάθη, ἐν τῷ τοῦ ψόφου ἀναπλήξαντος εἶδος, τότε ἡ ἐνέργεια ἀκοή. ὀκ ἄρα παραπροσίζει ὁ πρώτερος ἦχος, ἐπεισὶ μὴ ἀδηλητὸς· ἡ δὲ κίνησις, ζωτική οὖσα, καὶ σωζηρεῖ πρὸς τὴν ἀδηλησιν τοῦ πληγέντος. Ἀλλ' εἰ ὁ ψόφος ἔξωθεν ἐπικεῖται μέχρι τῆς ἀκοῆς, πῶς ἀποφαίνεται μηδεμίαν γίνεσθαι ἀδηλησιν, ἀναμένου τοῦ ἀδηλητοῦ, ἐπεὶ καὶ ὧδι τῆς ὀσφρήσεως τὴν ἀναπνοὴν τὴν ὁμιλῶ ἐληλυθέναι, ἕως ἂν πρὸς τὴν ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἢ τὸ ἀδηλητὸν, ὅπου καὶ ἡ πληγὴ, καὶ ὅπου τὸ δυῶδες ἄρωμα, ὡς καὶ ὅπου τὸ χρῶμα. ἃ δὴ ἐν ἓν οἷόν τε αὐτὰ πρὸς πελάζειν τοῖς ἀδηλητηρίοις, εἰ μέλλοι γίνεσθαι ἄδηλησις. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῶν τὸ μεταξὺ ἐγγινόμενον εἶδος τῆς ἐνεργείας, πρεῖναι δεῖ ἐν τῷ ἀδηλητηρίῳ. τὸ γὰρ δὴ, ὅπερ καὶ αὐτὸς ὠφέρει, μηδενὸς ἀπ' οὗ ἀδηλητοῦ διϊκνημένου, κινοῖτο ἂν τῆς αἰσθησις. καὶ γὰρ τὸ χρῶμα δι' οὗ διαφανῆς κινεῖ τὴν ὄψιν, πειθῶ τι καὶ τοῦ μεταξύ, καὶ σωεργοῦντος, καὶ αὐτὸ κινηθέντος ὡς ὑπὸ τοῦ ὁρατοῦ. καὶ ὅπως, ἴδηι κατὰ διωαμίν διηρθρωται. καὶ οὐ τοῦ μεταξύ, ἀλλὰ τοῦ ποιοῦντος ἡ ἄδηλησις. τὸ γὰρ ταυτὸν ποίησις καὶ ποιοῦν, τοῦδε ἐνέργεια καὶ ἐνόργανον. ποιεῖ δὲ τὸ ποιοῦν κατὰ τὴν ποίησιν, καὶ τὸ πάσχον ὑπὸ τοῦ ποιοῦντος πάσχει· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ποίησιν, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς ποιήσεως. ἐν ἀδηλανόμεθα οὖν οὐ τῆς ἀφ' οὗ ἀδηλητοῦ ἐνόργειας, ἀλλὰ τοῦ ἀδηλητοῦ μὲν, κατὰ δὲ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἐνέργειαν, διὸ τὸ μεταξὺ, ἀλλὰ τὴν τὸ μεταξὺ ἐκποιεμπόμενον, ἐνεργείας εἶδος τὸ ἐκποιεμπούμενος. Εἰπόντι δὲ τῷ Ἀριστοτέλει, ὡς ἀδιαφορᾶ τὸν ψόφων, οἷον ὀξὺ ἢ βαρὺ, ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν ψόφῳ δηλοῦντι. ἐπαπορήσειεν γὰρ ἄνευ φωνὲς ἐν ὁρᾶν τὰ χρώματα, ὅτως δὲ ἄνευ ψόφου τὸ ὀξὺ καὶ βαρὺ ἐπισκιαίνειν, ὡς ὁμοίως ἐχόντων φῶς πρὸς χρῶμα, ἢ ψόφον πρὸς ὀξὺ καὶ βαρύ, αὐτὶ λέγω δεῖν. ὁ γὰρ φῶς, ἀλλὰ τὸ χρῶμα ὁμοίως πρὸς τὸ λυδὸν καὶ μέλαν· ἢ ὡς μὲν γνῶσις τὸ χρῶμα, ἀνακλᾶν φόφῳ, ἀλλ' ὁ τὸ φῶς. ἐπεὶ ἢ τὰ χρώματα ὀκ ἄνευ φωτὸς ὁρᾶν, ὡς δὲ τὸ ὀξὺ καὶ βαρὺ ἄνευ ψόφου, ταῦτα ἡ τὸ ὁρᾶσθαι μόνον γένοιτ' ἂν πρᾶβολή. | Ἀλλὰ διατί τὸ ἀδηλητήριον τὸ γλυκὺ ἀξιοῖ Ἀριστοτέλης, μήτε ὑγρὸν εἶναι, μήτε ἀδιάβατον ὑγραίνεσθαι· ἐπεὶ δὴ (φησὶν) ὑγρὸν τὸ γλυκὺ, ἢ ὀχ ὑγρὸν φαίνεται, ἀλλ' ὡς ὑγκυμον ὑγρὸν, τῇ γλυκεῖ δὲ δι' ἀδηλητοῦ, ἔδει οὖν μὴ ἔγκυμον εἶναι τὸ ἀδηλητήριον μόνον· ἢ ἐπεὶ δὴ ἀσπικῶς ἡ ὑγρὸς, ἀνίεται δὲ τὸ οἰκεῖα ἀδηλητά, πάσχειν ἂν ἴως ὡς ὑπ' αὐτοῦ ἀνάγκη. ὥστε ἡ ὡς ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ, διὸ χρὴ οἰκείας πεφυκέναι φθαρῆναι ὑγρότητος τὸ ἀδηλητήριον.

Βούλεται δὲ ὁ Ἀριστοτέλης, ᾧ καὶ ὁ Θεόφραστος ἕπεται, μηδὲ τὴν γλῶτταν εἶναι τὸ ὄντως ἀδηλητήριον ἐν γεύσεως, μὴ δὲ τὰ σπέρματα τὰ ἀφῆς, ἀλλὰ ἀναλογεῖν ταῦτα τοῖς μεταξὺ γινομένοις, ὧν ὄψεως ἡ ἀκοῆς. καὶ γὰρ ὧν ἀφῆς, ἡ γεύσεως δεῖ μὲν εἶναι τὸ μεταξύ· εἴγε μὴ ἢ ποτε αὐτῷ προσπίπτον τῷ ἀδηλητείῳ τὸ ἀδηλητόν, κινεῖ τὴν ἄδηλησιν, οὐκ ἔξωθεν δὲ ἐπ' αὐτῶν τὸ μεταξύ. καὶ γὰρ ὅταν τι μεταξύ, οὐ διὰ τούτου ἡ γεῦσις, ἢ ἡ ἀφὴ, ἀλλὰ συν τούτῳ, οἷον μεσοπίπτη ἡ ἁπτὶς,

De visu. Cap.
Περὶ ψόφου.
De gustu.

ἀπὸ τῆς ἀπτικῆς ἢ λίθου πλήσῃ, ὡς τὸ χεῖμα ὁρᾶτε διὰ τοῦ ἀέρος· ἀλλὰ ἄμα τῇ ἁφῇ καὶ τὴν χεῖρα, ὡς ἅμφω ἅμα πληγῆναι. ἐπεὶ ἓν, οὐκ ἔξωθεν ὡθεῖ τῆς ἁφῆς καὶ γλύσεως, τό δι' ὃν γινόμενον. τοῦτο δὲ τῷ μὲν ἡ σὰρξ, τῷ δὲ ἡ γλῶττα. ὅτι μὲν ζωτικῶς ἓν πάσχει καὶ ἡ σὰρξ, ἐναργὲς. ἧττον δέ, ὡς οὐχὶ τοῖς ἀψύχοις ὁμοίως. οὐκοῦν * ζωτικῶς αἰσθητικῶς· καὶ τῷδε ἡ ἀισθητικὴ ἡ ζωὴ ἡ σαρκός, καὶ * ἀισθητικός. ἆρά ἓν, εἰ μὴ καὶ ἐν αὐτῇ τὸ ἡγεμονικὸν; εἰ γὰρ καὶ ἄλλοθι μᾶλλον ἐστὶ ἀκριβέστερον εἴη ἁφῆς ἀισθητήριον, οἷον τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ ἡ σὰρξ αἰσθητική. καὶ ἔτω ἀναλογῶσα τοῖ ἀέρι τῷ ὕδατι, μεταξὺ τοῦ λιχνευτοῦ αἰσθητηρίου. τοῖ δὲ μὴ ἔξωθεν, ἀλλὰ συμπεφυκυῖα ἡμῖν εἶναι νομίζεσθαι δ' αὐτὴν οὐκ ἀναίσθητον. διὰ τί δ' ἂν εἰ ἡ σὰρξ αἰσθητική, ἀλλ' ὅτι δεῖ αἰσθητήριον ἀπλοῦν πρὸ ὑποπίπτοντος. ἐπεὶ δὲ φαίλη ἂν σφοδρότερον πάσχουσα ὑπὸ τοῦ αἰσθητοῦ, ἀμέσως αὐτῇ πρώτῃ ἁπτομένου, ἐκπρούει τῇ σφοδρότητι τοῦ πάθους τὴν αἰσθητικὴν ἐνέργειαν. διὸ καὶ Ἀριστοτέλης ἀξιοῖ εἶναί τι καὶ ἐν ἡ ἁφῆς τε καὶ γλύσεως, τὸ μεταξύ. τοῖτο δὲ συμφυὲς πιθανῶς τοῖς ζωοῖς, ζωτικὸν δηλαδὴ καὶ αἰσθητικόν, καὶ αὐτὸς οἶδε τὸ μεταξὺ τούτων. Ἀξιοῦτα δὲ ἐκεῖνο ὀρθῶς, τὸ δεῖν τὸ αἰσθητήριον ἐν μεσότητι ὑπάρχειν, τοῖ ἁπτοῦ, καὶ * ὀργικῶν τῶν παθῶν. ἐπεὶ τὸ ἐκ τῶν ἄκρων, ὃ ἔστι τῶν μέσων ἰκριτικόν. τὸ ἁπτοῦ γὰρ τοῦτο τὸ ὁμοίως τὸ ὅμοιον. Καὶ ὅτι σῶμα μὲν καὶ μεγεθος τὸ αἰσθητήριον. οὐ μὴν μεγεθος, αἰσθητικὸν ἀλλὰ λόγον, καὶ δυνάμιν. ἐν λόγῳ γάρ ἐστι πρὸς τὰ αἰσθητὰ τὸ αἰσθητήριον, καὶ ζωῆς εἶδος ἰκριτικῷ τῶν σωμάτων χαρακτηριζόμενον, ἀλλὰ ἐπεὶ πάθη, ἃ διαφοραὶ σωμάτων εἰσὶ πάντα τὰ αἰσθητὰ (ποιότητος γάρ, καὶ ποσότητος οἷς ἐν ταῖς πάθεσι καὶ ταῖς διαφοραῖς ἓν πᾶν σῶμα. ἢ τὸ μόνη δὲ δεῖ γνωστὸν ἅπαν, ἐν τούτοις καὶ δεῖ) δεῖται ἂν * ταῖς διαφοραῖς ἓν πᾶν σῶμα. ἢ τὸ μόνη τῇ αἰσθήσει, ἀλλὰ καὶ τοῖ δεδεγμένῳ λόγῳ, γνωστὸν τὸ σῶμα. δεῖ γὰρ μετ' αἰσθήσεως, ἡ δεῖ δεκτικῷ λόγου καὶ τῷ Πλάτωνα. καὶ ἐν οὐσίας ἐν σωματικῆς, ἡ δεῖ δεῖ ἀντιπληκτικῆ. Τὸ δὲ γνωστὸν ἧ τὸν Πλάτωνα. καὶ ἐν οὐσίας ἐν σωματικῆς, ἡ δεῖ δεῖ ἀντιπληκτικῆ. Τὸ δὲ Ἀριστοτέλους, τὸ μὲν ἓν πλείας αἰσθήσεις πεπιμῦσ, διὰ δὲ τοῦ πάντα ἡμῖν αἰσθητὰ εἶναι, τὰ ἁπλᾶ μὲν τῇ ἁφῇ, τὰ δὲ διὰ τῶν μεταξύ, ἐοικὲ ἔχειν ταῦτα. δι' ὧν τὸ μεταξὺ γινώσκεται. γινώσκεται μὲν γὰρ ἐοικὲ διὰ μόνων δ' ὑο τῶν ἁπλῶν, ἀέρος τε καὶ ὕδατος. ἐκ δ' ὑο τούτων γινώσκεται μὲν γὰρ ἐοικὲ διὰ μόνων δ' ὑο τῶν ἁπλῶν, ἀέρος τε καὶ ὕδατος. ἐκ δ' ὑο δὲ μόνων ἁπλῶν τούτων, καὶ τὰ αἰσθητήρια ἡμῖν. τὸ γὰρ πῦρ ἢ δὲ γνώς, ἢ κοινὸν πάντων· οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' εἰπὸρ τῇ ἁφῇ πῶς μέμικται. Βαλομένῳ δὲ, εἰ μὲν διὰ ἑνὸς αἰσθητοῦ· οὐδὲ ἡ γῆ, ἀλλ' εἰπὸρ τῇ ἁφῇ πῶς μέμικται. Βαλομένῳ δὲ, εἰ μὲν διὰ ἑνὸς αἰσθητοῦ, εἰς πλείω αἰσθητὰ, τὸν ἔχοντα ἐοικὲ ἀρκεῖν πρὸς τὰ πλείω· εἰ δὲ διὰ πλειόνων τὸ αὐτό, τὸ ἕτερον ἔχοντα ἀμφοῖν ταυτοῦ αἰσθητικὸν ὑπάρχειν. ζητεῖ ὁ Θεόφραστος, πρῶτον μὲν, πόθεν ὡς διὰ μόνων ἀέρος καὶ ὕδατος. μὴ ποτε γὰρ ἡμῖν διὰ μόνων τούτων, ἐπεὶ καὶ τὰ αἰσθητήρια ἡμῖν ἐκ τούτων, ἡ μὲν ὄψις ὕδατος, ἡ δὲ ἀκοὴ ἀέρος· θατέρου δὲ τούτων ἡ ὄσφρησις. δ' δεύτερον δὲ, εἰ διὰ τοῦ αὐτῇ πλείω, ὃ πάντως ὁ ἐοικὲ ἔχω, καὶ τὰ πλείω εἴστεται· οἷον εἰ δι' ἀέρος καὶ τὰ ὀσφραντὰ καὶ τὰ ἀκουστὰ, ἐκ δὴ ἀνάγκης ἅμφω· ὃ γὰρ ὅ ὀσφραίνεται, ταῦτα καὶ ἀκούει. ὁδὲ γὰρ, ὡς ὁ ἀὴρ ἁπλῶς ὀσφραντικὸς, ἢ ἀκουστικός. ὁ γῦν ἐν τοῖ φάρυγγι ὁδ' ἕτερον, ἀλλὰ ἧ λόγον. Εἰ δὲ καὶ πῶς ἑνάτερον ἔχειν λόγον. Εἰ ὁ μὴ ἔχω, ἐκ ἀισθήσεται ἀμφοῖν. Ἔτι * ὠμοκρίνεται, μή ποτε ὁδὲ ἐκεῖνο ἀληθὲς· τὸ γὰρ ὂν ἐξ ἀμῶν κῶν ἁπλῶς ἓν τὰ αἰσθητήρια, ἀλλὰ ἧ τὸ ὠμοκρατοῦν. τὸ γῦν θερμὸν, κοινὸν ἓν φαμὲν, ἐπὶ πνεῦμα δὲ καὶ τὸ ὑγρὸν· ἐπεὶ καὶ τὸ ἀμιγέστατον ἔστι αἰσθητικώτατον, ὥστε καὶ τὸ χωριζόμενον τοῦ ζῴου, ἔστα αἰσθητικὸν. ἔπι εἰ ὁ λόγος ἄπτεται τῆς αἰσθήσεως (Εἰ γὰρ φθείρεται, ἀλλύεσθαι τὸν λόγον· ὁ δὲ λόγος ἐν τῇ τῶν πλείονων μίξει) ἐκ πλειόνων ἂν εἴη τῶν αἰσθητικείων ἕκαστον. διὰτι δὲ ἐκ δ' ὑο μόνων αἰσθήσεις; τὸ γὰρ ζῆν ἐν * δ' ὑο μὲν μόνοις ἢ δὲ ἄισθησις τοῦ ζῆν. Ἐξ ἀρχῆς τοίνυν πῶς ἂν ζητήσεις ἐροῦμεν· ἐν * δ' ὑο μὲν μόνοις ἢ δὲ ἄισθησις τοῦ ζῆν. Ἐξ ἀρχῆς τοίνυν πῶς ἂν ζητήσεις ἐροῦμεν· ἐν * δ' ὑο μὲν μόνοις

ἁμα τῇ
ζωτικῶς αἰσθητικῶς
δεικτικὸν uel potius ἰκριτικὸν
ὠμοκρίνεται
δύο μὴ μόνοις

παρὰ τοῖς ὑδραγρείοις τὸ ὀπτικὸν λέγεται αἰσθητήριον; ὡς φωτὸς φύσιν δεκτικὸν, διὰ τὸ τοὺς λεπτοὺς καὶ διαυγεστάτους καὶ καθαρωτάτους ὑμένας, καὶ διὰ τὰ ἐν αὐτοῖς πόδι χόμενα διαφανέστατα ὑγρά. τὸ γὰρ φῶς πνεῦμα ἐστὶ, οὐχ ὡς σῶμα, ἀλλ' ὡς τοῦ πνεύματος μετεχόμενον. διὰ μὲν δὴ τὸ βύσιστον ἐν δ' ὑο μόνοις τὸ μεταξύ. εἰ δὲ διὰ τὸ αὐτὸ πλείω, τὸ ἔχον ἔχειν, καὶ τὰ πλείω εἴσεται, ἐν τοῖς μὴ τετρωμένοις, μὴ δὲ ἀτελέσι ζώοις. καλῶς μὲν γὰρ ἔχον τοῦτο τοῦ Θεοφράστου ἀξιοῦται, ὅτι διὰ τὸ αὐτὸ τὰ πλείω γίνεται, ἧ λόγους κατὰ διαφόρους πρὸς τὰ πλείω λόγους. τὸ δὲ τέλειον, ἐπὶ ὄντι ἅπαντας ἔχειν τοὺς λόγους ἀναγκαῖον, εἰ τέλειον εἶναι μέλλοι. τέλειον δὲ δηλαδὴ, τὸ καὶ τῶν ἀληθημένων ἐν αἰσθήσεως μετέχον διωάμεως, ὡς ἄνθρωπος, ὅ γε καὶ νοῦ μετειληφώς. τὰ δὲ ὀσφραινόμενα μὴν, μὴ ἀκούοντα δὲ, ἀτελῆ. εἰ δὲ καὶ τὸ θερμὸν πᾶσι κοινὸν, καὶ τὸ ὑγρὸν ψυχοις, οὐ διὰ τοῦτο μικτὰ ἔστα τὰ αἰσθητήρια· οὐδὲ ὁ ἐξ ἀὴρ, ἢ τὸ ὕδωρ μικτὰ ἐν τῇ τοῦ θερμοῦ μεταλήψει γίνεται. ἕως γὰρ ἂν μὴ οὐσιωθῶσι μεταβάλλη, μένει τὰ ἁπλᾶ. εἰ δὲ καὶ μικτὰ, ἀλλὰ τὸ ὠμοκρατοῦν ὅμως ἧ μόνα τὰ δ' ὑο. καὶ εἰ ἁπλᾶ, οὐκ ἔστα τὸ χωριζόμενον αἰσθητικὸν· ἐπεὶ δὴ οὐχ ὡς ἁπλᾶ, ὡς ἢ τοιᾶδε ζωῆ χαρακτηριζόμενα, ἰῶ αἰσθητικὰ· ἢ στερόμενα, εἰ κότως ἀναίσθητα. εἰ μὴ ἀρ' ἁπλατωνικότερον, καὶ τὰ ὄντως ἁπλᾶ, μᾶλλετα αἰσθητικώτατα. ὄντως δὲ ἁπλᾶ, τὰ ὧν ταῖς οἰκείαις μιόνητα ὁλότητι. Πῶς δὲν ὁ λόγος, τῆς αἰσθήσεως ἄπτεται; ὁ γὰρ λόγος ἐν τῇ τῶν πλείονων μίξει, καὶ ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα αὐτῶν σχέσει. ἢ ὅτι καὶ αὐτὸς ὠδιλύεται, ἐκ ἐν τῇ τῶν στοιχείων, ἀλλὰ ἐν τῇ τοῦ αἰσθητείου πρὸς τὰ αἰσθητὰ σχέσει, ἀφοείζων τὸν λόγον. κάλλιον δὲ οἶμαι, μὴ ἐν σχέσει πρωτγμένως ὁν αἰσθητὸν θεωρεῖν λόγον, ἀλλ' ἐν οὐσίᾳ ζωτικῇ, ἰκριτικῇ τῶν αἰσθητῶν· καὶ τῶν διάλυσιν τοῦ λόγου τῇ ἀνεπιτηδειότητι τοῦ δεχομένου αὐτὸν ὀργάνου ὑποτίθεται. ἀνεπιτηδειότης δὲ τίθεται, καὶ τῇ ἀσυμμέτρῳ * αἰσθητοῦ, πρὸς βολῇ διαλύσει τῶν δεκτικῶν τοῦ λόγου ἐν αὐτῷ ὠδηδειότητα. εἰ δὲ καὶ ἡ αἴσθησις τοῦ ζῷου, τὸ δὲ ζῷον ἐν τοῦ θερμῷ μᾶλλον, ἔσται καὶ τὸ θερμὸν ἐν τοῖς ἐν ἡμῖν ἁπλοῖς, ἧ τῶν ζωῆς μετάληψιν ὠμοκρατοῦν. εἰ δὲ καὶ μικτὰ, ἀλλ' ἡ ὠμοκράτεια, ὡς εἴρηται, ἧ μόνα τὰ δ' ὑο. Πάλιν ὁ Ἀριστοτέλης, δεικνὺς μὴ ἓν τῶν κοινῶν ἰδίαν αἴσθησιν, τῇ λυπεῖσθαι φησὶν ἡμᾶς αἰσθάνεσθαι τῶν κοινῶν, καὶ διὰ τοῦτο πλείοσιν αἰσθήσεσι γνωρίζειν, οἷον μεγέθους, καὶ ὄψει καὶ ἁφῇ. ἄτοπον δὲ ὁ Θεόφραστος φησὶ, εἰς τῶν μορφῶν λυπήσει μὴ διορισθέντος οἶμαι. δεῖ δὲ οὐχ οὕτω τῇ λυπήσει λέγεσθαι, γνωρίσιμους ἡμᾶς εἶναι τῶν κοινῶν, ὡς προηγουμένως μὲν τῆς λυπήσεως, ἧ συμβεβηκὸς δὲ ἢ δ' ὑστέρως τῶν ἄλλων· ἀλλ' ὁμοίως μὲν πάντων τῶν κοινῶν· πάντων δὲ ὧν πάντων τῇ λυπήσει, φύσει ἓν ἀλλοιοῦσθαι, σωαισθάνεσθαι. εἰ δὲ λυπεῖ τοῦ μεγέθους ἡ ὄψις, ἧ συμβεβηκὸς αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι, ὡς τὸ γλυκέος· ὁ γὰρ πάχει, ὁ δὲ ἀλλοιοῦται ἡ ὄψις τοῦ γλυκέος. εἰ δὲ τὸ μεγεθος ἰδίαν τινὰ εἶχεν αἴσθησιν, κατὰ συμβεβηκὸς ἂν ταῖς ἄλλαις ἰῶ αἰσθητὸν, ὡς τὸ γλυκύ. νῦν δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ἓν λυπεῖν. οὐκ ἄρα δεῖ τις μεγέθους ἰδίας ὡς αἴσθησις, ὁμοίως δὲ οὐδὲ τῶν ἄλλων ὅσα κοινά. καὶ ἡ μορφὴ δὲ λυπεῖ, καὶ ἧττον διαφαίνεται ὁ ἀπ' αὐτῇ πάθος· ἀλλὰ μᾶλλον ἡ ἐνέργεια ἓν αἰσθήσεως, διὰ τὸ εἰδικώτερον ἓν μορφῆς, ἐνεργητικώτερον καὶ στοιμώτερον λυπούσης τὴν αἴσθησιν. Ἐφ' οἷς δὲ πῶς αἰσθανόμεθα, ὅτι διαστανόμεθα, κατὰ τὰ αὐτὰ ἓν Ἀριστοτέλη διαπίθησι τὸν λόγον· τὴν κοινὴν αἴσθησιν Βουλόμενον ἓν τὴν ἀδηκείνουσαν, τὴν καὶ ἓν ἐνεργείας σωαισθανομένην ἑκάστης, καὶ τῆς αὐγίας. τῆς γὰρ αὐτῆς ταναντία. ἡ δὲ κοινὴ αἴσθησις, οὔτε ἡ αὐτὴ ταῖς κατὰ μέρος, οὔτε πάντων ἑτέρα. κατὰ γὰρ τὴν πασῶν σωαίρεσιν, καὶ τὴν εἰς ἓν ἀμέρισον, ἀφορυφωσιν. διὸ καὶ ἑκάστη πῶς σωαισθήσεται, ὅτι αἰσθάνεται, οὐχ ἧ μεμέρισται, ἀλλ' ἧ σωϊῆπται τῇ μιᾷ. ἢ δὴ γὰρ χωρισῆς δεῖ ἀπὸ σωμάτων διωάμεως, εἰς ἑαυτὴν ἀπιστρέφεσθαι, καὶ ἑαυτὴν γνωρίζειν. σωματοειδεστέρα δὲ μᾶλλον ἑκάστη, καθὸ μεμέρισται. ἀδὴ δὲ τὸ χωρίσαν εἰσὶ μᾶλλον, ἧ τὴν πῶς τὰς ἄλλας ἀμέρισον ἓν ὠσιν. Εἰ γὰρ αὕτη ἡ ἀμέρισος ἓν ὠσις, πῶς χωρὶς ἓν σωμάτων προσῆκει εἶδεσιν. εἰ δὲ, ὡς αὐτὸς ἰκανῶς ἀξιοῖ, ἓν αὐτὴ ταναντία ἰκρίνειν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν αὐγίαν, ἔξει μὲν Εἰ ἑνάστη τὸ χωρισὸν πῶς ἀπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων. ὁ γὰρ αὖ ὅτι σκότος ἀσθάνεται ἡ ὄψις, διὰ μὴ

ζῳ μὴ πάσχειν τὸ ἀιδητήριον, ἐνεργεῖν γὰρ ἔοικε, καὶ μὴ πάσχοντ⊙. μειζόνως δὲ ἡ νοινὴ, καὶ τὰς αὐτῶν τῶν ἀιδήσεων λείνουσα ἀργίας. Διὸ καὶ ἡ νοινὴ. ἀλλ' οὐχ ἑκάστη ἑαυτῇ συναιδήσεται καὶ τῇ οἰκείας ἐνεργείας. εἰ μὲν γὰρ τῇ ἐνεργείας, ⊂ τῇ ἀργίας. εἰ δὲ τῇ ἀργίας, ἅμα τε ἂν ἀργοίη καὶ ἐνεργείη, ὡς συναιδομένη. οὐκοῦν ἀργεῖ μὲν, ὡς μειοῦσα καὶ καθ' ἑαυτὴν. ἐνεργεῖ δὲ, καὶ καθὸ ἀφ' ἑτέρου τ' ἰδίας ἐνεργείας καὶ ἀργίας. ὥστε κατὰ τὴν νοινὴν, καθ' ἣν καὶ ἑνάστη, οὐχ ὡς ἑνάστη, οὐδὲ ὡς διηρημένοι, ἀλλ' ὡς ἡνωμένοι κατὰ τὴν μίαν πασῶν ἕνωσιν. ἧς ⊂ τὰ πασῶν τῶν ἀιδήσεων, ἀισθητὰ λείνειν ὄργον ἐν ταὐτῷ καὶ ἀδιαιρέτως, κατὰ οὐ διαφόρους ἐνεργούσας λόγους. διὸ καὶ ἀριθμῷ μὲν ἓν τὸ λεῖνον καὶ ἀδιαίρετον. τῷ δὲ εἶναι διαιρετὸν, ἢ κατὰ διαφόρους ἐνεργεῖ λόγους. ⌊ Ἡ δὲ φωνὴ συμφωνία ἐρικτὸν παρὰ τῶν ἀεισοτέλει, ἐπειδὴ κατ' ἐνέργειαν ὄδιν, αἰσθητὴ. ὅταν ἀκούνητον. ἀκούνεται δὲ, ὅταν ἓν χρύωνται ἡ φωνὴ καὶ ἡ ἀκοὴ συμφωνήσασαι, καὶ συναρμοδεῖσαι ἀλλήλαις. ἡ γὰρ ἑτερολὴ τῶν αἰσθητῶν, λύει ἢ φθείρει τ' αἰσθητικὴν ἐνέργειαν. ἐν συμμετρίᾳ δὲ ἡ αἴσθησις, καὶ ἡδέα φαμὲν τὰ κατὰ τὴν συμμετρίαν. ἀρὰ δὲν ὅταν μὴ ἐνεργῇ ἡ αἴσθησις, ἢ ἐν συμμετρίᾳ καθ' ἑαυτὴν; ἢ ἐπειδὴ ἐν ἐνεργεῖ καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς τὰ ἔξω ἀρτύσει, καὶ τῇ πρὸς τὰ ἀιδητὰ σχέσει, ἁπλῶν ὡς οὐδὲ τὴν ἐνεργητικὴν ἕξει συμμετρίαν καθ' ἑαυτὴν, τὴν μὴ ἐν ἡ δυναμῖν ἕξει συμμετρίαν. πῶς πάρχει γὰρ ἡ δύναμις, καὶ καθ' ἑαυτὴν θεωρεῖται. ἀλλὰ ὧδε τὰ ἑξῆς ἴωμεν, ἐπ' ἄλλης ἡμῖν ἀρχῆς τὰ λοιπὰ τοῦ παρόντος βιβλίου ἐπεξεργαζόμενοι.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΡΙΣΚΙΑΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΛΥΔΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ.

Ἡ φαντασία, περὶ ἧς ἡμῖν ἀκολούθως τοῖς ἀριστοτέλει ἐπεξεργάζεται, ὅλη μὲν ἑτέρα αὐτὴ δυνάμις παρὰ τὴν ἄιδησιν, ἐκ τῶν ἐκείνου λαμβάνουσα. καὶ ὡς διαφέρει καὶ δόξει, καὶ πάσης λογικῆς ὑπολήψεως. καὶ ὡς καθάπερ ἄιδησις ὑπὸ τῶν αἰδητῶν κινεῖται εἰδῶν, ζωτικῶς ἐγειρομένη, καὶ ἡμῖν τῶν οἰκείων λόγων πρὸς αὐτὰ ἐνεργοῦσα. οὕτω καὶ ἡ φαντασία ὑπὸ τῶν αἰδητικῶν εἰδῶν κινεῖται, δύναις ὡς ὑπὸ κειμένοις προσεχῶς χρωμένη, ⊂ πρὸς αὐτὰ ἐνεργοῦσα. διὸ καὶ αὕτη σωματοειδὴς ζωή, καὶ οὐκ ἄνευ τῶν σωματικῶν ἐνεργοῦσα ὀργάνων. ἐπειδὴ καὶ τὰ αἰδητικὰ εἴδη, ὑφ' ὧν κινεῖται, ἐκ τῶν ἐν τοῖς αἰδητηρίοις τελεῖται ἐμφάσεων. πρόδηλον δὲ ⊂ τὰ ἰαμβλίχεια, ὡς πάσας ταῖς δυνάμεσι τῆς ψυχῆς παραπέφυκεν ἡ φαντασία, καὶ πάσας ἀρτυποῦται, καὶ ἐνμάττεται τὰς τῶν εἰδῶν ὁμοιότητας, καὶ ταῖς τῶν ἑτέρων δυνάμεσιν ἐμφάσεις εἰς τὰς ἑτέρας διαπέμπει. τὰς μὲν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως εἰς δόξαν ἀνεγείρουσα, τὰς δὲ ἀπὸ νοῦ διότρας τῇ δόξῃ πειθαίνουσα, ἐν αὐτῇ δὲ ἀπὸ τῶν ὅλων τὰ φαντάσματα πλασσόμενα. καὶ ὡς ἰδίως ἡμῖν τῶν ἀφομοίωσιν χαρακτηρίζεται, ἅττε δεῖ ποιεῖν, καὶ ἐν δεῖ διέχεσθαι τὰ πλασσόμενα, ἐν τοῖς νοεροῖς ἢ τοῖς γνησιουργοῖς, ἢ τοῖς μέσοις ἐνεργήμασιν. ἀρτυποῦσα μὲν τε τὰς πάσης τῆς ψυχῆς ἐνεργείας, καὶ συναρμόζουσα τὰς ἐκτὸς πρὸς τὰς ἔσω, καὶ ἐπιτιθεῖσα ταῖς περὶ τὸ σῶμα κατατεινομέναις ζωαῖς τὰς ἀπὸ τοῦ νῦ κατιούσας ἐμφάσεις. καθ' ἑαυτὴ ἀρὰ ἡ φαντασία δύναμίς οὖσα τὸ ἀφομοιοῦν τ' ἄλλα πρὸς ἑαυτὴν, ἐντεῦθεν καὶ ταῖς ἄλλαις συνάπτεται δυνάμεσι, πρωταρχούσα αὐτῶν ταῖς ἐνεργείαις ἐκ οὖσα πάθος, οὐδὲ κίνησις, ἀλλ' ἀμέσως καὶ ἀεισμὸν ἐνέργεια, καὶ ἐ ἡμῖν παραδεχλὴ ἔξωθεν, ὡς ἡ ληρὸς διαπλασσομένη, ἀλλ' ἔνδοθεν, καὶ κατὰ λόγον τῶν ἀφομοιωτικῶν πρὸς βολῶν εἰς τὴν τῶν φαντασμάτων ἐνεργουμένην ἐπίκεισιν. Ἀλλ' εἰ καὶ τὰς ἄλλας ἀρτυποῦται ζωὰς κατὰ τὸν ἰάμβλιχον, καὶ αὐτὰς τὰς λογικὰς τε καὶ νοερὰς ἐνεργείας, ὡς ἔτι ἀληθὲς τὸ ἀριστοτελικὸν, τὸ ὑπὸ τῶν αἰδητικῶν εἰδῶν λαμβάνειν τὴν φαντασίαν; ἢ εἰ καὶ τὰς

τὰς ἱερέπους ἀρτυποῦται ἐνεργείας πάσας, ὅμως ἡμῖν τὰ αἰδητικὰ ἀπεικονίζεται εἴδη, μορφωτικῶς καὶ μειοῦσι, καὶ ἡμῖν τὴν πρὸς τὰ αἰδητὰ ἀναφοράν, ὥστε καὶ τὰς ἱερέπους ἀρτυποῦται ἐνεργείας, ἢ ὑπὸ τῶν αἰδητικῶν λαμβάνειν εἰδῶν. πῶς δὲν καὶ μὴ πάντων τῶν αἰδητῶν, λαμβάνειν ἡ φαντασία; ⊂ γὰρ εἰ ὑπὸ τῶν αἰδητικῶν λαμβάνει, ἀλλὰ καὶ πάντα παρόντων τῶν αἰδητῶν προβάλλεται, καὶ ἀπόντων ἀρλύεται, ἢ οὐχ ὡς ἡ ἄιδησις παρόντων μόνων λαμβάνειν τῶν αἰδητῶν, οὕτω καὶ ἡ φαντασία· ἀλλ' ἐπειδὰν ἅπαξ λάμβανῃ, δύναται ἀφ' ἑαυτῆς ἐγείρεσθαι, καὶ προβάλλειν τὰ φαντάσματα ἡμῖν τῶν πρὸς τὰ εἴδη λαμβάνησαντα ἀναφοράν. ἐνίοτε ἢ σχ ἅπαξ, ἢ δὶς, ἀλλὰ πλεονάκις λαμβάνειν δέοντος, πρὸς τὸ ἀφ' ἑαυτῆς ὅμοια τοῖς λαμβάνησι ποτείνειν. καὶ τοῦ μὲν μορφωτικῶς καὶ μειοῦσι νοεῖν πρὸς τὴν ἄιδησιν. τοῦ δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῆς ποτείνειν τὰ φαντάσματα, καὶ μὴ παρόντων ἔτι τῶν λαμβάνειν, ἀπὸ τῶν ἡ αἰδήσεως. τὸ δὲ εἰς ἑτέρας ἀναφέρειν ἀεί, καὶ ἀφομοιοῦσθαι πρὸς τὰς διαφόρους ἐνεργείας ἡ ψυχῆς, ταύτη πρὸς πάσης τε ἡ ψυχῆς πέφυκε τὰς δυνάμεις, καὶ ἡμῖν τὸ ἀφομοιωτικὸν ἡ ψυχῆς ἵστασι ἰδίωμα. Ἐν τίνι δὲν ἡ φαντασία, ζητεῖ ὁ Θεόφραστ⊙. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῦ αἰδητικῶ. διό ἰ ἀληθὲς οὖσις ἡ αἰδήσεως, ψευδὴς γίνεται ἐνίοτε ἡ φαντασία. οὔτε ἐν τοῦ αἰδητηρίῳ· τὸ μὲν γὰρ ἐν τοῦ αἰδητηρίῳ πάθημα, παρόντος συμβαίνει τοῦ αἰδητοῦ· τὰ δὲ φαντάσματα γίνεται καὶ ἀπόντ⊙. λέγω δ' ἡ δὲν ἑτέραν ἐᾶν δύναμιν τὴν φαντασίαν παρὰ τὴν ἄιδησιν, πῶς ἔχῃ δὲ· καὶ δι' ἃ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἡμῖν ὑγρείαις, καὶ οἷον μὲν ὑποκειμένοις τοῖς αἰδητικοῖς χρωμένη εἰδέσιν. ἐξ ὧν ἐγείρεται, καὶ πῶς ἃ ἀναφέρει τὰ φαντάσματα· πανταχοῦ ἁπῶς δὲ τοῦτα ποικίλλουσαν, τοῦ ὑποφαίνειν, καὶ ἀφ' ἑαυτῆ μετὰ τὸ ἅπαξ λαμβάνειν αἰδῆ τὴν διαμόρφωσιν, ὡς ἂν ὁρμήσει ἐγείρεσθαι. τὰς δὲ ἐμφάσεις τῶν ἀπὸ ἡ φαντασίας πεβαλλομένων εἰδῶν, λέγεσθαι καὶ τὸ αἰδητήριον, ὡς οἱ μορφωτικοὶ καὶ μειοῦσι διαλυθῦσι τύποι, τὸ χωρὶς ὂν σωμάτων οὐκ ἐμφαίνοντος. καὶ φανερῶς δὲ πολλάκις τὸ σώματ⊙ συγκινουμένης ταῖς φαντασίαις, καὶ κατ' αὐτὰς διαπιθεμένης, ἐμφαίνεσθαι σύμφημι καὶ ἐν τοῦ αἰδητηρίῳ τὰ φαντάσματα· ἀλλ' οὐχ ὡς αἰδητικῶ. διὸ οὐκ ἔξωθεν, οὐδὲ ὡς ὑπὸ σωμάτων ἔνωθεν ἐρώντων μεταβαλλομένοις, ἀλλ' ὡς τὰ φαντασθὲ ἀχρωμένῳ εἴδη. καὶ ὁ θαυμασὸν· ἐπεὶ καὶ ἡ λογικῆς ἡμῶν ἐνεργείας, ἐμφάσεις ἔνεις εἰς τὸ σῶμα καθήκουσιν, ὡς ἂν συροφὰν διαλῦσι τῶν ὀμμάτων, καὶ ἀν τῶν ὀφρύων συναγωγὰν ἐν ταῖς ζητήσεσι. καὶ εἰ καὶ τὰ σοβεὰ ταῦτα συνδιαπίθεται μόρια, πολλῷ πρότερον τὸ αἰσθητήριον αὐτὸ, ὡς ζωτικώτερον, δέχεσθαι τὰ ἴχνη ἡ ζωῆς ἀναγκη. καὶ γὰρ ἐν τοῖς μὲν αἰδητικοῖς μόνως δεῖν ἡ ζωὴ, καὶ τὸ ὄργανον μόνως δεῖν αἰδητήριον· ἐν οἷς δὲ καὶ φαντασικὴ καὶ ὀρεκτικὴ, ἢ καὶ λογικὴ, καὶ τὸ ὄργανον δεῖ πρὸς τὴν ἡ ζωῆς ταύτης ὑποδοχὴν αὐτάρκειον. δέχεσθαι δὲν καὶ τὰς φαντασικὰς ἐμφάσεις, ὡς φαντασιῶν· καὶ ψευδεῖς, ἐὰν ὦσι ψευδεῖς αἱ φαντασίαι. ⊂ ὥσπερ ἅμα τῶν ἀληθῶν αἰδανόμεθα, δυνάμεθα ψευδεῖς πρὸς αὐτῶν πεβάλλειν φαντασίας, οὕτως ἐπομένως, ὡς μὲν αἰδητικὸν τὸ ψευδὲς, τὰς ἀληθεῖς ἀπὸ τῶν αἰδητικῶν δέχεσθαι ἐμφάσεις· ὡς δὲ φαντασιῶν, τὰς ψευδεῖς ἀπὸ τῶν αἰδητῶν, τὰς δὲ ἀληθεῖς ἀπὸ ἡ φαντασίας. ὡς ὅταν προδιαῶν ὁρῶντος τὸν ἥλιον, πολλαπλάσιον ἡ γῆς φαντάζομεθα, ταῖς γεωμετρικαῖς ἐπακολουθοῦντος ἀνάγκαις. καὶ οὔτε τὸ φαντάσματ⊙ ἡ αἴδησις· ἐπειδὴ καὶ τὸ φάντασμα ἐν τοῦ αἰδητηρίῳ. ἀλλὰ ἡμῖν μὲν τῶν αἰδητῶν ἡ αἴδησις. τὰ δὲ τὰ φαντάσματα, ἀπὸ ἡ φαντασικῆς πεβολῆς. οὔτε ἀδύνατον, ἅμα καὶ ἀληθεῖς καὶ ψευδεῖς πρὸς τὴν αὐτὴν, οἷον πρὸς ἥλιον, δέχεσθαι τὸ ὑποκείμενον ἐμφάσεις· ἐπειδὴ ἀπὸ διαφόρων δύναται, καὶ κατὰ διάφορα ζωῆς εἴδη τὰ αὐλικείμενα δέχεται. καὶ οὐ κωλύεται, ἐν ταὐτῷ συμβαίνειν τὸ φάντασμα, καὶ τὸ αἰδητὸν· ἰδὼν αὐλικείμενα, ἢ ὡς μὴ ἡ αὐτοῦ ὄντα στοιχίας, μὴ δὲ ἡ αὐτῆ δύναμιν ἐνεργήματα. ἐπεὶ καὶ ἡ δόξα ἐν ταὐτῷ, καὶ ἡ αἴσθησις ἡ πρὸς τὸ ἡλιακὸν μεγέθους, αὐλικειμένως ἔχουσαι. ὅσον μὲν δὴ ὧδε ἀπολογιζόμεθα. ἐρώτησε δὲ κἀκεῖνο, ὡς οὐ παρόντων ἀεὶ σέλει τῶν αἰσθητῶν, πῶς τὸ λαμβάνειν τὴν φαντασίαν· ἀλλ' ἐπειδὰν ἐγερθῇ, καὶ ἐν τῇ πεβλητικῇ ἡ τοιᾶς μορφῆς. οὐ γὰρ οὕτω φησὶ λαμβάνειν, οὐδὲ ὡσαύτως. ἐστὶν γὰρ ἁπλῶς, ὑποκειμένου τινὰ δύνα-

μὴν, καθάπερ καὶ ὠδὶ τῶν ὑλικῶν. καὶ ὀλίγον προελθὼν, ἐπάγει· τάχα δ' ἂν φανείη καὶ τῶν ἀτόπων, εἰ ὁ νοῦς ἔχει ὕλης φύσιν μηδ' ὁντινοῦν, ἅπαντα δὲ δυνατὸς ἐχέτω δὲ λεπτέον, ὃ δὲ πάντα ὢν· ἀλλ' ἀεὶ διελεῖν. ποῖ δ' ἂν, καὶ τίς ἡ διαίρεσις; ἡ μὲν γὰρ ὕλη, τόδε τι· ὁ δὲ νοῦς, εἰ μὴ ἄτοπόν τι, τῆ ἀναλογίαν ἂν καὶ τῇ δυνάμει λεπτέον, ὡς τὸ ψυχικοῦ νοῦ. ὡς γὰρ πρὸς τὴν ἐνεργείαν νοῦν, τοιοῦτόν τὴν δυνάμει τὸν χωριστόν. ἡ μὲν ἂν ὕλη ὡς ἑκάτερα, εἰκότως πάντα δυνάμει, ὁ μὲν ἡ ἀϊδιότης ὡς ἡ ὕλη. εἰσὶ δ' οἳ λέγουσι. καὶ πρότερόν τι κατ' οὐσίαν τῶν ἀϊδίων λόγους ἡ ἀϊδιότης. ἕτερον δὲ τρόπον δυνάμει λέγεται τὰ ἀϊδιά, ὡς τὸ αὐτῶν κινητὸν πρὸς τὴν προβολὴν, καὶ παρόντων καὶ ἀφόντων αὐτῶν εἰς τὸ ἀϊδιον, δεομένην πρὸς τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν. ὁ δὲ ψυχικὸς νοῦς, οὔτε ὡς ὕλης, ὅτε ὡς ἡ ἀϊδιότης. καὶ γὰρ εἰδός ὅτι, καὶ πάντων εἰδῶν τῆ ἑαυτοῦ οὐσίαν πρὸς εἶναι τὰ νοητά. ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς τὴν ὑλικὴν συγγένειαν, καὶ διὰ τὴν ὁσιότητα πρὸς αὐτὴν ἕξιν, καὶ διὰ τῆ πρὸς τὸ μεριστὸν πῶς ἀποτύπωσιν. αὐτὸς τε ἀεὶ ἀκεραιφνῶς ἀμείπτος, καὶ πάντα ἡνωμένης ταύτην νοερᾶς οὐσίας τε καὶ ἐνεργείας. τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς νοητά, ἐν παντὶ ἡνωμένης ταύτην ὑπερλάμπει, καὶ αὐτῶν φανωτάτης ἀπολείπει, τῶν πρώτων νοητῶν ὑποστάσεως, καὶ ἡ ἀμφοῖν συνοχὴ, διεχιασμένη πῶς ὅτι· ἀλλ' οὐκ ἀκριβὴς, ὁποία ἡ ἐν τοῖς χωριστῶν ἕνωσις. καὶ διὰ ταῦτα αὖτος τε πρὸς τὴν καθαρῶς ἀμείπτου γνῶσιν, τῇ ἐνεργείᾳ τελεῦντι δ' εἶται νῷ, τὰ μὲν ἐν αὐτοῖς νοητὰ, τῆς δὲ τῶν χωριστῶν νοητῶν καταλαμψεως, ἵνα τέλεια ἀποτελεσθῇ νοητά. ὅθεν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης χρώμασιν αὐτὰ ἀπεικάζει, τῆς δὲ τοῦ ἡλίου δεομένοις αὐγῆς· ἅτε ἀμφοῖν αὐτοῖς σωματοειδῆς ὑποστάσεως. τοῦτο δὲ σωπηρημένης ἀκραφνοῦς ἑνώσεως. ταύτην δὲ δυνάμει ὁ ψυχικὸς νοῦς, ὡς πρὸς τὸν χωριστὸν νοῦν. διότι καθαρῶς ἐκεῖνο ἀμείπτος, ἡνωμένως ἀκραιφνῶς πρὸς τὰ νοητὰ ὑπερλαμπρα ὄντα, καὶ πρῶτα τέλεια φῶτα, καὶ ὡς τοῦτο τοιοῦτο νῷ τελειούμενον. καὶ τὸ ἄγραφον δὴ γραμματεῖον κατ' ἀναλογίαν ἀπ' αὐτοῦ ἀκουτέον. ὃ γὰρ ὡς μὴ δ' ὅλως ἔχοντα τὰ εἰδῆ, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς νοῦς ὅτι δυνάμει, οὐχ ὡς μὴ δὲ ὅλως ὢν νοῦς, ἀλλ' ὡς νοῦς μὲν, πρῶτον δὲ οἷον τοῦ τελειοῦσθαι τοῦτο τοῦ πρώτως δ' εἰδῆς νοῦ. ὅτων καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς νοητὰ, νοητὰ μὲν, ἀλλὰ τοιαῦτα οἷα τ' ἀεὶ τῶν χωριστῶν δ' εἰδῆ καταλάμψεως, ἵνα ἀκραιφνῶς ᾖ νοητὰ· διὸ καὶ χρώμασιν ἀπεικασται. τὸ γραμματεῖον, ὡς πρὸς τὸν τῶν τελείων τότω εἰδῶν τοιοῦτο χωρὶς, ἄγραφον εἰρηται. ὀρθῶς ἄρα ἡ ὁ Θεόφραστος ἄτοπον ἀπεφαίνετο τὸ, ὑλικὸν ἄρα δίδοναι φύσιν τῷ νῷ, τὸ ὅτως ὡς ὕλη μηδ' ὂν εἶναι, ἀλλὰ πάντα δυνάμει. καὶ μὴ δεῖν ὅτω λαμβάνειν πρακτέον· ζητεῖν δὲ, πῶς καθ' ἕτερον τρόπον δυνάμει λέγεται. ὅπως δὲ πρὸς τὰ πρόντα, εἴρηται ἱκανῶς· καὶ ἅμα ὅτι δὲ πᾶς νοῦς δυνάμει, ἀλλὰ ποῖ δεκτέον. Ἀπορεῖ δὲ ἐξῆς, ὅπως γίνεται τὰ νοητὰ, καὶ τί τὸ πάσχειν αὐτό. δεῖ γὰρ εἶπερ εἰς ἐνέργειαν ἦξει, καθάπερ αἱ ἀϊδιότητες, ἀσωμάτω δὲ ὧν ἀσωμάτω, τὸ πάθος, ἢ ποῖα μεταβολὴ, καὶ πότερον ἀπ' ἐκείνου ἡ ἀρχὴ, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ. τὸ μὲν γὰρ πάσχειν ἀπ' ἐκείνου δύξειεν ἂν. σὺν γὰρ ἑαυτοῦ τῶν ὂν πάθει. τοῦ δὲ ἀρχὴ πάντων εἶναι, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ νοεῖν. καὶ μὴ ὥσπερ τοῖς ἀϊδιότησιν ἀφ' ἑαυτοῦ. γίνεται μὲν ἂν τὰ νοητὰ, ἀλλ' οὐ δῆλον ὡς ὁ χωριστὸς νοῦς τὰ πράγματα, διὰ τὸ μεμεχλασμένον, ὡς εἴρηται, τῆ ἑνώσεως. καὶ ὥσπερ ἡ σωπῆται μὴ αὐτοῖς ἀκριβῶς, τοῦτο τοῦ ἐνεργείᾳ νῷ σωπερόμενον, ταύτη δὲ καὶ πάσχει πῶς, διότι τοῦτο βάς ἀεὶ τῆ καθαρῶς καὶ πάντα ἀμείπτος τ' χωριστῶν νοητῶν ἑνώσεως, καὶ οἷον ἀφοιτήσας, διὰ τῆ πρὸς ψυχικὸν ὁμοφύλαν, ὡς ἕτερον ὑφ' ἑτέρου τοῦτο τε τ' ἐνεργείᾳ νῷ, καὶ τοῦτο τῶν ἐν ἐκείνου νοητ' τελεῖται. ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ἑαυτ' τελειοῖ, ἀφ' ἑαυτ' τι ἐγειρόμενον, καὶ ἑαυτὸν σωπήσαν τῷ ἐνεργείᾳ νῷ, καὶ τῶν ἀεὶ ἐκείνου τελειότητα αὐτενεργήτως δεχόμενον. καὶ ὠδὶ δὴ μὴ παντελῶς τ' ἐνεργείᾳ ἐκπεφοίτηται νῷ· ἀλλὰ καί τοι τοῦτο βάς, σωπῆται ὅμως πρὸς ἐκείνου, ἅτε νοῦς ὢν καὶ αὐτὸς. διὸ καὶ ἐκ ἔξω τοι τροφόμενον, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸν εἰσιὼν, καὶ πρὸς ἑαυτὸν ὡς ὅτι μάλιστα σωαιρόμενον, καὶ τοῦτο τοῦ ἐνεργείᾳ τελειοῦ νῷ. διὰ ταῦτα τοίνυν ἕτερος, ἢ ὡς ἀϊδιότης πάσχει. ὅλως ὁ λυσείας, ἀλλὰ καθ' ὁμωνυμίαν πάσχει. ἐνεργεῖ δὲ μᾶλλον. τῇ γὰρ ἑαυτοῦ ἐνεργείᾳ καὶ τὰς ἀφ' ἑαυτοῦ προτέρων δ' ἔχει τελειότητας, καὶ ἐκ ἔξωθεν εἰσὶ ἔχειν ἄπῃ νοεῖ. δῆλον γὰρ καὶ αὐτὸς τὰ πράγματα, τελειωθεὶς δ' ὑστέρως, ἡνωμένῳ τοῖς ἑαυτ'

ἑαυτοῦ νοητοῖς, καὶ ἅμα καὶ τοῖς ἱερεῖσι σωπημένῳ, τοῦ μὴ ἀπεπᾶσθαι τὰ αὐτοῦ τῶν πρὸ τούτων. καὶ ἐνεργεῖ μὲν καὶ τὰ νοητὰ εἰς τὸν νοῦν, ὡς καὶ τὰ ἀϊδιότητα εἰς τὴν ἀϊδιότητα· ἀλλ' οὐκ ἔξωθεν, ἐπεὶ μὴ διεχώρισται· διὸ μίαν ἀμφοῖν, τοῦτο νοῦ πρὸς τὰ νοητὰ, καὶ τῶν νοητῶν εἰς τὸν νοῦν ἡ ἐνέργεια. καθὸ δ' διέστασται, ἀλλ' ὁ νοῦς ὅτι τὰ νοητά. ἐπὶ καὶ τῶν ἀϊδιότητος τὸ πάθος πρὸς τὸ ἀϊδιότητον συμβαίνει, ἐπεὶ τὸ πρῶτον ἀϊδιότητον κατ' οἰκείαν τελειότητ' ἐνέργειαν, καὶ τῶν ἀπ' τῶν ἀϊδιοτῶν λίνησιν ὁ παθητικῶς, ἀλλ' ἐνεργητικῶς δεχόμενον. μείζονος δὲ ὁ νοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνεργεῖ, καὶ τῶν ἀπ' τῶν νοητῶν τελείωσιν, ὁ παθητικῶς, ἀλλ' ἐνεργητικῶς δ' ἐχέτω. εἰ καὶ δ' ἐχεῖ δ' ἐοι φάναι, ἀλλὰ μὴ πάσχῃ ἀφ' ἑαυτ'. ἀφ' ἑαυτ' γὰρ ἀρχόμενος, τελειοῖ. καὶ ὅλως ἐν τοῖς ἑτεροκινήτοις τὸ πάθος, ὡς ἔξωθεν διαιρεμένοις. ἐν ᾗ τοῖς πάντα ἐνδεθὲν ἐνεργῶσι, καὶ ὅλοις δ' ὅλων ἐνεργητικῆς, ἀδύνατον τοιοῦτό τι πάθος, εἰ μὴ ὁμωνύμως. καὶ γὰρ τῇ οὐσίᾳ ὄσιν, ἐνέργειαι δ' ὑστέρως, καὶ ὁ δυνάμει νοῦς, αὖτη δ' ἐνέργειαν αὐτίκειται καὶ πάθει, καὶ ὀκ ἂν ποτε παθητικῶς διατεθείη. καὶ ἁπλῶς δὲ ἐν τοῖς χωριστοῖς σωμάτων ἀσωμάτοις, ὅπερ καὶ αὐτὸς φησί, τί τὸ πάθος, ἢ ποία μεταβολή. καὶ τὰ μὲν πάθη, ἔξωθεν· ὁ δὲ νοῦς ἐφ' ἑαυτ' ὡς ἂν παθητικῶς. εἰ γὰρ ὅλως ἀπαθὴς φησίν, διὰ τί νόησει· τῇ ἀφ' ἑαυτοῦ νοητὰ τελείωσιν πάθος καλῶν· ἐπεὶ πάντα καθαρεύειν τ' νῦν ἀνάγκη. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ νοητὰ κατ' οἰκείαν τελειότ' ἐνέργειαν, διὰ τοῦτο κινούμενον, ἀλλ' ὁ λυσείας ἂν τὰ πάθος ἐκείνα ἀκούσμεν. ἀπαθὲς γὰρ ὁ νοῦς φησίν ὁ Θεόφραστος. εἰ μὴ ἄρα ἄλλως, ἢ τὸ παθητικὸν, οὐχ ὡς τὸ λινητικὸν (ἀτελὴς γὰρ ἡ λίνησις) ἀλλ' ὡς ἐνέργεια. τοῦτο δὲ διαφέρει· χρῆναι δὲ ἀναγκαῖον ἐνίοτε τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. ὁρᾶς, ὅτι ὁ διανοητὸς, ὁ δὲ ἡ τροπὴ, ἢ τινα λίνησιν, ὁ δὲ ἔξωθεν, ἀλλὰ κατ' ἐνέργειαν τὸ πάθος· ἀφοείζεται δὲ ὠδὶ τ' νοῦ. συγχινώσκομεν ἀξιοῖ τῇ τ' ὀνομάτων χρήσει, διότι ἐκ τῶν ἀϊδιοτῶν καὶ ὧν τὰ νοερὰ μεταφερόμενα τὰ ὀνόματα. ἀξιοῖ δὲ ἀφοείζεσθαι τὸ πάσχειν. καὶ εἴρηται, ὅτι ἡ τῆ ἀρχὴ τ' ἱερεῖηον ὑπὸ διδομένου τελειοῦσι, ἐνεργητικῶς τοῦ δ' ὑστέρου τελειουμένου, καὶ πῶς νοητὰ τοῦτο νοητ' πάσχει· ἐπεὶ δὴ ὡς νοητ' δ' ὑστέρου, τουτέστι ὡς ἐνεργητικοῦ, καὶ ὡς ἀρχοῦ, καὶ αὐτενεργήτως δεχομένου τοῦτο τ' ἱερεῖηον. καὶ πῶς αὐτὸς ἑαυτ' τελειοῖ, διὸ δὴ ὡς εἴρηται· καὶ τὰ ἀφ' τοῦ ἱερεῖηον αὐτενεργήτως δ' ἐχετ'. Καὶ διὰ τοῦτο ἀεί, ἢ ὁ νοῦς ἀεὶ ἐνεργεῖ, ἡ δὲ ψυχὴ οὐ ἀεὶ χρῆται· καὶ πρόνοιαν τοῦ νῷ, ὃν τῇ πρὸς τὰ σώματα τροφῇ. ἐοίκασι δὲ οἱ ἀνθρώπου ὅτοι, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Θεόφραστος, ὅπερ καὶ πάνυ ἔφαμεν, νῦν γοῦν τῶν πᾶσαν τ' λογικὴν πρόνοιαν προσποιεῖσθαι ζωὴν, ὅπου γε καὶ μέχρι φαντασίας τὸ τ' νοῦ διατείνουσιν ὄνομα. καὶ ὅτως ὅλος ὁ λόγος ἂν ὠδὶ ἡ ψυχὴς ζητεῖν, διὰ τὸ οὐκ ἀεί. ὅ, τὸ μὴ ἔχειν δ' ἡ τῆ δυνάμει, ἀλλὰ τὸ πρὸς τὰ δ' ὑστέρα καὶ σωματικὰ. καὶ ὅλως ἔξω ἑαυτῆ ἀρτείνεσθαι, διὰ τὸ ἀμοίβιον τ' μοιρικῆς ζωῆς, ὠφελεῖ εἰς ἑαυτ' τροφὴν, καὶ τῇ πρὸς νῦν σωσθῆναι ἡ τελείωσις αὐτῇ. ὧν δὲ τῇ πρὸς τὰ σώματα ῥοπῇ ἡ τ' νοεῖν ἀπόστασις. τελεῖται δὲ καὶ ἡ ψυχὴ ὑφ' ἑαυτῆ τι ἀρχομένη, καὶ ἑαυτ' πρασσόμενος τοῦ νῶ, καὶ αὐτενεργήτως, καὶ τῶν ἀπ' ἐκείνου δεχομένη τελείωσιν. ἐπεὶ φησί, τὸ ὑφ' ἑτέρου διανοητ' τῆ ἐνεργάζειν, εἶναι τ' νῦ, καὶ ἄλλως ἄτοπον· καὶ πρότερόν τι ποιεῖν, θᾶττον ἕτερον τ' νῦ. καὶ ὀκ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ νοεῖν, εἰ μὴ τις ἄλλως ὁ λινῶν νοῦς. καὶ ταῦτα ἀληθῆ, εἴτε τῆ μετεχομένῳ τοῦτο ψυχῆς ἀμείπτος ὄσιαν καλοίη νῦν, εἴτε αὐτῆ τῆ λογικῆ ψυχῆ.

Ἀλλά τί τὸ ἐπαγόρευσις; εἰ γὰ ἐνεργῶν φησὶ γίνεται τὰ πράγματα, τὸ δὲ μάλιστα ἑκάτερον ὄσι, τὰ πράγματα αὖ εἴη ὁ νοῦς. ὁ μόνον γὰρ τὰ νοούμενα, ἀλλὰ καὶ νῦς τότε μάλιστα ὄσιν, ὅταν νοῇ. διὸ ἑκάτερον ἔφη· εἰ δὲ ὅτι τὰ πράγματα ὄσι, τότε καὶ νῦς ὄσιν, ὁ νοῦς αὖ εἰκὸς τὰ πράγματα. ἆρα δ' ὅταν μὴ νοῇ, μὴ ὢν τὰ πράγματα, οὐδὲ νῦς ὄσι. ἢ ὁ μὴ ὄντως νοῦς, καὶ ὁ δυνάμει, τοῦτο ψυχῆς μετεχόμενον, νοεῖ, ἅτε ὢν καὶ αὐτὸς, εἰ καὶ δ' ὑστέρως τῇ ὄσιᾳ ἐνεργάζεται. ὠδὶ δὲ τ' μοιρικῆς ψυχῆς, ἔχει αὖ χώρον ἡ ἀφέλεια· αὕτη γοῦν καὶ ὀκ ἀεὶ νοεῖ. ἆρα δ' ἂν οὐ δ' ὁν ὄσι, πρὶν νοεῖν; ἢ ὄσι μὴ οἷον ὕλη, εἰσδυσίεσθαι δὲ ἔξωθεν ὧν γινομένοις τοῖς πράγμασιν, ὅταν γινώσκῃ. ἀλλὰ καὶ ὄσι τι πρὶν ἐπίσκεψιν ἡ ψυχὴ, καὶ ὀκ ἔξωθεν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῆ ἀρχόμενον τε καὶ πρόβαλλε τὰ γνωστὰ, καὶ εἰς ἑαυτ' εἰσιόσης ἐνείσκει τὰ πράγματα. καὶ πρὶν δὲ γνῶναι ὄσι τὰ πράγματα. ἀλλ' ἐπεὶ ἡ καὶ ταύτη μεμείσται πῶς ἡ ψυχὴ, δεῖ μὴ τῇ ὄσιᾳ εἶν ἐνεργάζειν· δ' ὑστέραν δὲ, ἴσχειν καὶ πρὸ ἴσασαν ἀρ' ἡ ὄσιας ἐπιστημονικῶν ἐνεργειαν, ὥσπερ ὄσι καὶ ὅταν μὴ ἐπίσκηται. ὅτω καὶ τὰ πράγματα ὄσιν ὀκ ἐνεργητικῶς, ἀλλ' ὄσιωδῶς. δ' εἰ γὰρ ᾗ τὰ ἐν αὐτῇ πράγματα ὑποκείμενα τῇ ψυχῇ νοεῖν, ὃ δεῖ εἶν νοούμενα, ἀλλὰ δεῖ γνωσῶς ἐνεργεῖν· καὶ γνωστὰ ἀπτελούμενα, ᾗ

δ' ὑστέραν καὶ πρωϊοῦσαν ἀεὶ τ῀ οὐσίας ἐνεργάζαν. εἰ μὴ ἄρα ἀεὶ τ῀ ψυχῆς, ἐχ ἁπλοῦν δὲ μονοῆδες, δὲ τὸ εἶναι δὲ τὸ ἐνεργεῖν· ἀλλὰ τὸ μὴ μόνιμον, τὸ δὲ μεταβαλλόμενον. πόθι δὲ τ῀ μένουσαν τ῀ μεταβαλλομένης πρωϊσούσης, κατ' ἀμφοτέρας τ῀ ὅλης θεωρουμένης ψυχῆς. καὶ δ῀α ταῦτα ἅμα τε μενούσης καὶ μεταβαλλομένης, ⟨ἅμα τε ἀεὶ ἐνεργούσης ἡ τ῀ λειπομένου ἢ συμφυῆ τῇ μονίμῳ οὐσίᾳ ἐνέργειαν, καὶ ἡ τ῀ ἔξω πρωϊοῦσαν καὶ μεταβαλλομένην ζωὴ· ὅταν αὐτὴ πόθι τὰ δ' ὑστέρα καὶ μερικὰ ὅλης ἐφῇ⟩ πῶς ταῦτα, ἐνεργούσης δ' ἓξις μετὰ ἀιδιότητος χρωμένης. ἀλλ' ὁ πῶς τὰ ἀιδιωτὰ, ἅπερ τὰ ἐν αὐτῇ ὅτι πράγματα. δὲ ἔστι μᾶλλον πῶς τὰ νοητὰ, οἷς δ῀α τὴν ὡσιωτ῀ συνάπτει ἡ μίαν οἵαν συνέχειαν. καὶ ὅταν δ' ἡ πῶς τὰ ἐν αὐτῇ μένοντα τ῀ προβεβλημένῳ ἐπαναπαλύσῃ ζωὴν τε καὶ ἐνέργαν, ὁ πόθι πάντα ἅμα ἐνεργεῖ, ἀλλὰ νῦν μὴ γιγάδε, νῦν δὲ ἄλλα, δ῀α τ῀ μεριστὴν φύσιν. Τὸ δὴ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, ἡ τ῀ τὴν μεταβολὴν. ἢ ὅταν μὴ πᾷ ἡ προϊοῦσα ἐνέργεια, καθ' ἣν ἡ ὡσιότης, τότε τὴν ταύτης προβλητικὴν τ῀ μένουσαν οὐσίαν δυνάμει φαμὲν, ὅταν δὲ τὰ πράγματα, οὐκ ἐνεργοῦσαν δὲ ἡ τ῀ προϊοῦσαν ἐνέργειαν. ἰσᾶν δὲ μὴ πάντα ἅμα, ἄλλο τε δ' ἄλλα γινώσκει, τὸ δ῀α ταῦτα καὶ ὅτιμ ἄλλο τε ἄλλα. καὶ οὐδ' ἐ ποτε τὰ αὐτὰ, διότι τὸ πάντοτε μεταβάλλει. ἀλλ' ὅτι τί, ⟨τὸ μένον ὡδὶ ῥ῀ ψυχῆς, καθ' ἃ ἀεὶ ἔσκηνεν ἐν αὐτῇ τὰ πράγματα. ⟨ γὰρ ἄκοπον φησί, εἰ δυνάμει μὴ ὢν μηδ' ἐν ὅτιμ. ἐνέργεια δ' ἑτέρου, ὅταν μὴ ἑαυτὸν νοῇ. τὸ δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο νοεῖν, τό ποτε ὁ αὐτός. ἄκειτο γὰρ ὡς αὕτη γε, καὶ ἄπακτος ἡ φύσις αἰτιᾶται ἐλέγχων τὸς δυνάμει πάντα καὶ μηδ' ἐν εἶναι καθ' αὑτὸν νῦν ὑποτιθεμένους. πρῶτον μὲν γὰρ, ὅταν μὴ νοῇ, τό γ' ἔσται. ἔπειτα δὲ καὶ νοῶν, ὅταν ἄλλα, καὶ μὴ ἑαυτὸν νοῇ, ἕτερον τί ἔσται, καὶ ὐκ αὐτὸς, ἄλλο τε ἄλλο⟩, καὶ ἀεὶ μεταβαλλόμενο⟩. διὸ φησὶν, ὐχ ὅτω λεκτέον, ἀλλ' ὡς ἐλέχθη πρότερον. ἐν οἷς ἠξίᾳ ἡ ἀναλογίαν ἀκόειν τὸ δυνάμει μὴ ἐνεργείᾳ. καὶ μὴ ὡς ὡδὶ ῥ῀ ὕλης, ὅτω καὶ ὡδὶ τ῀ νοῦ. τὸ δὲ γάρ τι ἐν τὸν νῦν, μὴ δὲ μᾶλλον ὡς ὢν ῥ῀ ἀιδιότητος. αὖτε μὴ γὰρ, ὡς καὶ νῶν ἐπάγῃ, ὐκ ἄνευ σώματο⟩· ὁ δὲ χωρισὸς. διὸ τ῀ ἔξω πρωϊοῦσαν, ὁ δι῀ πῶς τ῀ τελείωσιν. καὶ ὅταν ἀρ' ἐμὴ γινώσκει ἡ ψυχὴ, ἐνέργεια πάντα ὄντι, ἡ τ῀ μένουσαν καὶ ὁσιώδη τελειότητα. ἐλλιπεῖ δὲ ἡ ἡ τ῀ προβολὴν ἐνέργεια. διὸ δυνάμει ὡς πῶς ταύτην. καὶ ὢν δὴ ἡ συμφυὴς ὄντι τοῖς ὢν ἐκείνοις, ὅταν ὁ ποιοῦν ἐπίκειν⟩, ἐνέργεια ἔστι, ὅπερ τὸ ἐπίκειτον. ἐχ ἑτέρα ὄντι ἑαυτ῀. διότι αὕτη ἡ τὰ ὠδικτὰ πάντα ὁσιοῖ). ἀλλὰ δ' ἡ φαίνεται καὶ γινομένης πῶς. ὅταν γ' ὅτως ἑκάστε γένηται, ὡς ὢν ἐνεργείᾳ λέγεται. ἴσως δὲ συμβαίνειν φαμὲν, ὅταν δυνάμει δ' ἀ αὐτὸ ἐνεργεῖν. ὄντι δ' ἔστι τότε δυνάμει πῶς, ὁ μὲν ὁμοίως, ἡ πεῖν μαθεῖν καὶ εὑρεῖν. ⟨ τινος δ' ἡ γένεσις, ἡ πῶς. εἰ τὸ δὲ ἡ ἕξεως καὶ δυνάμεως, ἔστε οὐσίας. ἔοικε δὲ μᾶλλον ἕξεως. αὕτη ⟩ οἷον τελεοῦν τὴν φύσιν. γίνε⟩ μὴ δὲ πῶς ἡ ψυχὴ, ⟨πῇ δὴ μὴ ὄντι μονοειδὴς, ὡς τὰ νοερὰ· μὴ δὲ καθαρῶς μονίμως. ἅμα δὲ μένῃ, ἡ ἐμφυτον ἔχει τ῀ μεταβολὴν, ἀμφίβολός τε ὄντι δι῀ τ῀ μεσότητα ἡ τ῀ ἐν ἑαυτῇ γένεσιν ἀφορίζομένην ζωήν. διὸ καὶ εἰς ἄγνοιαν ⟨τοφέρεται ἡ τ῀ εἰς τὸ χεῖρον ῥοπὴν, καὶ τῇ ὡσιότητι αὖ τελεῦται ἡ τ῀ ὡδὶ τὸ ἱρεῖττον τροφήν. διὸ καὶ ἀτελὴς πῶς γίνε⟩, καὶ τελεία. ὅταν ἡ ἀγνοίᾳ, ἀτελὴς. καὶ δι῀α τοῦτο δυνάμει, ὡσιωδὴς τ῀ τ῀ γνῶναι δυνάμεν ἔχει καὶ τότε. ὅταν δὲ ἐπίσκ⟩, τελείας, διὸ ἐνεργείας μὲν τὸ ἐνεργεῖν ἡ τελειότης. ἐπεὶ δὲ ⟨ ὅταν ἐπίσκ⟩, ὁ πάντως ἐνεργεῖ, δυνάμει μὴ ὄντι καὶ τότε. ὁ μὲν ὁμοίως, ὥσπερ καὶ πεῖν μαθεῖν ἢ εὑρεῖν, ἅτε τ῀ ἔξιν ἡδ' ἡ ἀπλήθυα, ⟨ τελειώσασε τ῀ ὡσιωμονικῶν ἐνεργειῶν προβλητικὴν δυνάμιν. ⟨τοῦ λν⟩ δὴ φησὶν ἡ ἠθύσησις, ἔστε ἕξεως ἡ δυνάμεως, ἔστε οὐσίας, τοῦτοι πότερον, καθ' ἕξιν μόνον καὶ δυνάμιν ἐν τῇ Ψυχῇ ἡ μεταβολὴ, ἢ ἡ κατ' οὐσίαν. Επεὶ δὴ ἀεὶ τ῀ οὐσίας ἅτε τ῀ ἕξεως ἡ ἐνεργάζαι ἀδιάκοπον ⟨τοστιθεδ῀ τ῀ οὐσίαν, μένουσαν πάντη ἀμετάβλητον, ⟨ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχουσαν. ποτὲ μὲ τελείων ⟨ ἀγαθοδ῀ ὢν ἐνεργάζῃ ⟨ἐν ἀεδιλιῶ, ποτὲ δὲ ἀτελῶν ⟨ διεγραμμένων. ἀεὶ γ' οὐσίας, τ῀ ἐνεργάζῃν αὐτίας. ⟨ ὁποῖαι αὖ ὢσιν ἀεὶ ἐνέργαι, διότιν ἡμῖν ⟨ τ῀ δυνάμεως, ἡ τ῀ οὐσίας τὸ εἰδὸς συλλογίζεδ῀ πῆ ἔχον⟩. εἰ ἢ δι῀λῖν ἐν ἡμῖν οὐσίαν νοοῖ τό τις, ⟨ δι῀λᾶς δυνάμις τε ⟨ ἐνεργείας, ἡ τὰς μὴ ἀεὶ τελείας, τὰς δὲ ποτὲ μὴ ἀτελεῖς, ποτὲ ἢ τελείας οἰκήσεις· εἰ μὴ δ῀εσπασε συμνίας, πολλὰ ζῶα τὸ ἐν ποίησε, ⟨ παντελῶς ἀφῆκεν τ῀ ἱρειῆονα οὐσίαν, ὡς μή τε ἀρχὰν ⟨ ζωῆς, μήτε κοινόν τι ἔχοσαν. εἴγε ἡ τ῀ δ' ὑστέραν, τὸ πᾶν μέρος ἀτελεστε ⟨ τέλεον· ἐν ᾧ ἡ ἀνθρωπεία ὁρίζε⟩ ζωή. εἰ ἢ χεστὸς λέγων δι῀λᾶς, ἢ λόγος, ἢ ζωὰς, τ῀ ἕνωσιν ζῆν δ' νοῦν μὴ ἀνάγ-

γαιρούη, ἵνα μὴ χρεῶ, ἢ ἄλλο πλῆθ῀ πρωτοικε, τὸ ἡμέτερον, σωέχη⟩ εἰς ἓν πάντα, ἡ πῶς μίαν συμφύε⟩ ἀρχὴν· τὸ ἓν ὄντο ζητήσωμεν. πότερον μονοῆδες δὴ ἡ ἀκήρατον πάντη, καὶ ἀμεταβλήτον. ἀλλ' ὅτω πάλιν δ' ἐμία ἔσται πρὸς ἓν ταῖς ψυχαῖς, ἢ κατ' οὐσίαν, ἢ κατ' ἐνέργαν ἀτέλδα, ἢ κακία, ἢ πάθος. ἀκολαθῆσει γ' ἐπὶ οὐσία, ἡ ἀς ἐνέργεια. ἀλλ' δὲ πάντη μεταβαλλόμεν῀, οἷον ⟨ συγχωρεῖν. δ῀αμένῃ γ' ἡ ζωὴ ἐν ταῖς μεταβολαῖς. Αμφω ἄρα ἡ τ῀ Ιάμβλιχ⟩, ἡ μερικὴ Ψυχὴ δ῀ ἴσα σωειληφε, ἡ τὸ μόνιμ⟩, ἡ τὸ μεταβαλλόμεν῀. ἵνα ἡ ταύτη ἡ μεσότης σώζη⟩. τὰ μὲ γ' ἱρεῖττω, μόνιμα μονῆ· τὰ ἢ θνητὰ, πάντη μεταβλητά. ἡ δὲ μερικὴ ψυχὴ, ὡς μέση πᾶσι τοῖς ἡρισσμίοις γένεσή συμμεριζομένη γε ἡ συμπληθυομένη, τὸ μόνι) μένει, ἀλλὰ ἡ μεταβάλλ῀. ⟨σαύτας δ῀αζῶσα μεσεύσας ζωὰς. ἡ τ῀ ἡ τὰς ἕξεις μόνας, ἀλλὰ ἡ ἡ τ῀ οὐσίαν μεταβάλλεται πῆ, ὁ δ' ἡ οἱμοι ἡ αὐτὸς ⟨ ἐνδ῀ ἐνίοτε μένοις, ἔοικε μᾶλλ⟩ φησὶν ἕξεως· δ῀αφαίνεται μὴ γ' ἡ ἡ τὰς ἕξεις μεταβολὴ ἡ τελειωσις. διὸ μᾶλλον αὐτὸ ἢ τὸ μᾶλλ⟩ φάναι νίκᾳ⟩, ἡ τ῀ ἡ οὐσίαν τελείωσιν. διὸ ἡ ἐπιγ῀ αὖτη ἢ οἷον τελεῦν τ῀ φύσιν τ῀ ἐνεργοῦντος, δ' κλαδ' ἡ ὡς ὁ πρότερον ⟨σαν τελείαν. δὲ γ' αὖ πάντη τελείας ⟨σης τ῀ οὐσίας, ἀτελὴς ⟨ῶ ἦτε ἕξις ⟨ ἡ ἐνέργ῀α, ἀεὶ μόνης πρωϊοῦσα τ῀ οὐσίας. Εφεξῆς ⟩ ⟨ αὐτὸς ὥατωρ ὁ Αριστοτέλης ⟨ιθέμενος ψῆφι μὲν ἄϋλα τ῀ εἰδ῀ῶν, ἐφ' ὧν ⟨αυτ῀ αὐτό τε ἐνέργειαν, ⟨ τὸ εἶναι αὐ⟨ρ῀. τ῀ γὰρ λόγον, ⟨ τὸ εἰδ῀⟩, τὸ εἶναι δηλονοῖ· αὐτὸ ⟩, τ῀ ὅλων ⟨ωὸ στασιν. ὡδὶ ⟩ τ῀ ἀϋλῶν, ἡδὶ μόν) ⟨ τὸ εἰδὸς ⟨ τ῀ λόγον ἡ ὅλη ⟨ωὸ στασις. ψῆφι ⟩ ψῆφλα, ἐφ' ὧν ἕτερον αὐτὸ, ⟨ τὸ εἶναι αὐτῷ. ἡδὶ γ' τὸ σωαμφοῖτερ⟩, αὐτὸ. τὸ ⟩ εἶναι πάλιν ἡδὶ τὸ εἰδὸς, ἐπιζ῀ δ' ἀμφοτέρων θεωρεῖν⟩ς ὁ δυνάμ῀ νοῦς, ζητεῖ πῶς ἑκάτερα, ⟨ πῶς τὰ ψῆ. ⟨ ἀφαιρέσ῀. ⟨ γ' αὐτὰ τὰ ψῆλα, ἡ ἡδὶ τὸ σωαμφοῖτερον, ἢ ἡδὶ μόνον θεωρεῖ τὸ εἰδὸς. δ῀ακέκει⟩ μὴ δὴ ταῦτα ⟨αφιετε⟩ πρὶ ⟩ῖς γνησίοις ⟨ Αριστοτέλης ὀ῀γκηκταῖς, τῷ⟩ε Ιαμβλίχῳ, ⟨ τῷ Νεστωρίᾳ, Πλατάρχῳ φημὶ. μνησέον δ' ἐ ⟨ ἡμῖν, δ῀ολίγον τὰ ζητ῀μένα δ῀ὐκρεανῆσαι. φημὶ δ' ἐνιοι, ⟨ δ῀ωάμ῀ νᾶν, τόν⟩ε μεζεχόμεν῀ ⟨ωὸ σ' Ψυχῆς, ⟨ αὐτ῀ τ῀ λογικὴν, ὅταν καθαρεῶς τῷ λόγῳ χρᾶ⟩), ⟨ μὴ σωαιδᾶσε ⟨ φαντασικῶς εἰς τὰ ἔξω ἀκτείνη⟩), τὰ ἐν αὐτῇ θεωρῶ⟨αν εἰδ῀α, ⟨ τὰς ἐν αὐτῇ ἀϋλας λόγας, ἡδὶ τ῀ῖας καὶ τὰ ἄϋλα ⟨ τὰ ψῆλα θεωρεῖν· τὰ μὴ ἡδὶ ταυτ῀ῖα, ⟨ τ῀ πῶς τὰ ἄλληλα τ῀ ἀϋλων ψῆωσιν· τὰ ⟩, ὡς ἀκ' αὐτίας, τὰ πῶς τὴν αὐτίαν ὁμοια. ὡς γ' ὁ ψηεργείας νοῦς ⟨αυτ῀ νοῶν, ⟨ τὰ μεθ' ⟨ αυτ῀ ἅπαντα γινώσκ῀, ἅτε αὐτὸς ὢν τὰ ἀλιῶδ῀ πράγματα, ⟨ ἀκ' αὐτίων τ῀ των ⟨ τὰ ἀϊλατὰ ἱρεῖττονος, ἢ ὅτιμ ἐκεῖνα νοῶν· ὅτω ⟨ ὁ δυνάμ῀ νῦς, δ῀ὑστέρως ἀκ' τ῀ ἐν αὐτῷ, πῶσ⟩χῶν αὐτίων γινώσκ῀ τὰ ψῆλα. ἄϋλα μὴ εἰδ῀ὼς τὰ ἐν αὐτῷ, αὐτία τ῀ ψῆλων. γινώσκ῀ τὰ ψῆλα, ἐχ ὥς ἡ ἀιδηοις· αὕτη μὴ γ' ὡς μερικὰ, ἡδὶ ταῖς ποιοῖτησας, οἷον ὡς θερμὰ, ἢ ψυχρὰ, ἢ λδυκὰ, ἢ ⟨ διῶτον. ὁδὲ νῶς, ⟨ ἡ λογικὴ ζωὴ, ταῖς οὐσίας, ἡδὶ ταῖ τ῀ ψῆλων κοινὰ εἰδ῀α. ἀρ' ἂν δ' ⟨ θερμὸν τὸ πῦρ ἀκ εἶσε⟩), ἢ ⟨ ἀεὶ ποτὲ ὁτῆσες ⟨ τὰ συμβεβηκό⟩α πάντα, ἀκ' ἡ ἑκάσης πεῖασιν οὐσίας. διὸ ὁ τ῀ οὐσίαν εἰδ῀ὼς νῶς, ⟨ τὰ συμβεβηκό⟩α ἱρεῖττονος τ῀ ἡ οὐσίας γνωρίζε⟩) λόγων. ἀλλὰ τὸ πρὸκειμέν῀, πῶς ἑκάτερα γινώσκ῀ ἡ Ψυχὴ, τάτε ἄϋλα φημὶ, ⟨ τὰ ψῆλα; ἢ ὡς εἰρη⟩), ἄμφω μὴ ἡδὶ ζῶν ἐν αὐτῇ λόγας, ἀλλὰ τὰ μὲν ὡς σύνοιχα τὸ ἐν ἑαυτῇ, ἢ ⟨ ὡς ἱρεῖττω· τὰ ⟩ ὡς ἀϊλατὰ. τὰ ⟩ ἐν ἀφαιρέσει, ὅτι μέν πως τὰ αὐτὰ ζῶν ψῆλοις εἴδεσιν. ⟨πινοεῖ⟩ ἢ καθ' αὐτὰ, ⟨στέσιν ἐ μετὰ τ῀ ὕλης· ἐπεὶ δὲ ὑφέσκε χωρεσῶς, δὲ νοῆ⟩, ὡς χωρεσῶς ἐσωμένα. ἀλλ' ὅταν μὴ μετὰ τ῀ ὕλης αὐτὰ γινώσκωμεν, τότε ὡς ἄϋλα. ὅταν ⟩ εἰδ῀α μόν), εἰσὶ τες ὅλα ἐν ὕλῃ, ⟨ ἐκ ἄλλως ὑφέσκης, τότε ἀφαιρέσεως. ἀρ' ἂν ἑτέρως ἢ ἑτέρως ἔχοντα, ἱρεῖτ' τότε ἀϋλα ⟨ τὰ ψῆλα· ⟨ τὰ ἐν ὕλῃ αὖ, ⟨ τὰ ἀφαιρέσεως, ἢ ⟨αυτ῀ αὐτῷ, ⟨ ὡσαύτως ἔχοντ⟩ ἢ ἄμφω ἀληθῆ. ⟨ γ' τὸ αὐτὸ τῶν δ῀αφόρων δὴ ἱρεῖκνον, τὸ νοκτικὸν φημὶ, ⟨ ὡσαύτως ἔχον. ἡδὶ γὰρ αὖ οἰκείας λόγας, ⟨ ἑτέρων δ' ⟨ως, ⟨ ἑτέρως ἔχοντι. διό τι ἢ ὡς αὐτίας θεωρεῖ αὖ⟩ οἰκείας λόγας, ὅταν ἀπ' αὐτῶν τὰ ψῆλα θεωρῆ· ἢ ὡς συνοίκους τοῖς ἀϋλοις· ἢ ⟨ ὡς αὐτία αὖ⟩ τῶν νοερῶν εἰδ῀ῶν, ⟨ ἡδὶ ⟩ῖς ἑτεροιωμένοις, καὶ ἑτέρως ἔχουσι. ὅλῃ δ' ὡς χωρεῖτ' τὰ πράγματα ἡ ὕλης, ὅτω ⟨ τὰ πρὸ⟩ τ῀ νοῦ ἀμφότερα ἀφαίνοντα⟩ ὅτε Αριστοτέλης καὶ ὁ Θεόφρας⟩· ἢ ⟩ῖς δ' πλοῦτον, ὅτι ὥσπερ τὰ ψῆλα εἰδ῀α τῇ ἐπινοίᾳ μόνῃ χωρίζεται ἡ ὕλης, καὶ ταύτῃ ἑτέρῳ καὶ ἑτέρως ἔχοντι ⟩οίνεται, ὡς μόνῃ ἀφαλαμβανομένῃ τῇ ἐπινοίᾳ, οὕτω ⟨ τὸ δυνάμει νῶ κατὰ μόνιν ἐπίνοιαν χωρίζεται τὰ εἰδ῀α· ἐπεὶ κατ' οὐσίαν ἀεὶ συὶ τοῖς εἴδεσιν ⟨αρέχει, ἵνα καὶ ὅπως δυνάμει λέγηται. καὶ μηδ' ἐν ἐνέργειᾳ ἐπισήσωμεν, ὅτι κατὰ μόνιν ἐπίνοιαν. ἢ ὃν ⟩ῖς σημαίνουσιν. οὕτω γὰρ ἡγήσεται ὁ Πλάταρχ⟩· ἢ ὅτι ὥατερ τὰ χωρεισὰ ἡ ὕλης, τὰ μὲν ὄντως χω-

εισὰ, ὡς τὰ ἄϋλα· τὰ δὲ κατ' ἐπίνοιαν, ὡς τὰ ἡ ἀφαίρεσιν. ὅτω καὶ νοεῖται ἄμφω, τὰ μὴ ὡς ὄντως χωρισὰ, τὰ δὲ εἰ καὶ τῇ διανοίᾳ χωρίζηται, ἀλλ' ὅτι ἄν ἄλλως ἢ ὑλικῶς ἐφεσῶτα. ἢ μᾶλλον ἐκεῖνο, ὅτι τὰ πρὸς τ νοῦν ὅτω θετέον, ὥσπερ τὰ χωρισὰ καὶ ἄϋλα ἀφαιρεθέντα, ἵνα μὴ κατ' ἐπίνοιαν, ἀλλὰ λυσίως τὸ χωρισὸν ἀνύσωμεν. ὡς γὰρ τὰ ἄϋλα εἰσὶν ὄντως χωρισὰ, οὕτω καὶ ὁ νοῦς χωρισός. καὶ γὰρ πρῶτον ὑλικῶν τὰ ἄϋλα εἰδ' ὑφεσᾶναί τε ἀνάγκη, μὴ νοητῶς ὑφεσᾶναι, ἅτε ἀμέριστα ὄντα, καὶ ζωῆς ὅλα δι' ὅλων, καὶ γνώσεως ἀνωμοίως πλήρη. ἡ γὰρ ἀζωία καὶ ἡ ἄγνοια, ἡ διὰ στέρησιν. ἡ δὲ στέρησις, ἐν τῇ πρὸς ὕλην μίξει. ἐπεὶ δὲ νοερὰ τὰ ἄϋλα, δι' ὅλων ὡς καὶ ἐν νῷ· καὶ ὁ νοῦς αὐτός τε ὅτιν ἄϋλος, καὶ τοῖς ἀΰλοις σωτὸς σώτοις εἰδέσιν. εἶτα ἀμέριστος ὅτιν ἡ ζωή τε καὶ ἡ γνῶσις, εἰς ἑαυτὴν ἐστραμμένη, καὶ ἐν ἑαυτῷ τὰ ὄντα εὑρίσκουσα. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐν τοῖς ὄντως χωρισοῖς καὶ ἀΰλοις πράγμασιν, διαφορά τις ὅτι καθ' ὑποβασιν. τὰ μὲν γὰρ πάντη ἀμέριστα, τὰ δὲ μετά τινος ἀνελιξεως. τὰ δὲ μέσα, ὡς ἀμέριστα μὲν, ὁριστικὰ δὲ τῶν ἀνελισσομένων· ὅτω καὶ νοῦς πρῶτον μὲν ὁ ἐνεργείᾳ χωρισός, διαυτόθεν δὲ τ δυνάμει ὢν μετεχόμενος ὑπὸ ψυχῆς. ἡ αὕτη ἡ λογική. καὶ γὰρ αὕτη, εἰ καὶ μετὰ ἀνελίξεως, ἀλλὰ καὶ σωάγει, καὶ εἰς τὸ ἀμέριστον σωαιρεῖ· ἀφ' ἑαυτῆς τε ἀρκετή, καὶ ἐν αὐτῇ θεωρεῖ τὰ ὄντα, καὶ αὖτη ἀρα χωρισή, καὶ τ χωρισῶν. ὅτι δὲ πλήρης λόγων. Πάλιν δὲ ὑπομένησκει Φιλοσοφώτατα ὁ Θεόφραστος, ὡς μὴ αὐτὸ τὸ εἶναι τὰ πράγματα τ νοῦ, μὴ δυνάμει ὄντα ἐνεργείᾳ ληπτέον οἰκείως· ἵνα μὴ ὡς ὕλης ἡ στέρησιν τὸ δυνάμει, ἢ ἡ τῶν ἕξω δεκτικῶν τελεωσιν, τὸ ἐνεργείᾳ ὑπονοήσωμεν. ἀλλὰ μήδὲ ὡς ὧν ἀναθήκεως, ἐν ᾧ τ λόγων γίνεται πρόβολή, μὴ αὖτη τῶν ἔξω δεκτικῶν ὄντα τῆς θεωρητικῆς. ἀλλὰ νοερῶς ὧδε νῦ μὴ τὸ δυνάμει, μὴ τὸ ἐνεργείᾳ εἶναι τὰ πράγματα ληπτέον· καθ' ἕνωσιν μὴ ἀμέριστον, καὶ ὅρον ἀκραιφνῆ, μὴ τελειότητα ἀνωμοίνη τὸ ἐνεργείᾳ. ὅτι γὰρ ὁ ἐνεργείᾳ νοῦς, τὰ πράγματα· ὁ ἡ μεθεξιν, ὁδὲ διηρημένως, ὁδὲ ὡς ἄλλως, ἀλλ' ὁδὲ ὡς δειζόμενος ὑπ' αὐτ, ἢ τελόμενος· ὡς δὲ αὐτὸς ὢν τὰ πράγματα, μὴ ὁ πάντων ὅρος, καὶ ἡ τελειότης. ἡ δὲ τ μεθ' ἑτερότητος σωαφὼ, μὴ τ εἰς τὸ δειζόμενον πῶς, καὶ τελόμενον ὑποβασιν τὸ δυνάμει, διαφανέστερον μὴ ὧν ἡ λογικῆς ψυχῆς τ ἑτερότητος ἐκφαινομένης, ὡς καὶ ἡ θεωρία αὖ ἡ δι' ἧλοῦ μετὰ ἀνελίξεως σωαιρομένη δεῖς γνωστοῖς. δὲ αὕτη πάντα μειδιᾷ, ὅτε διασᾶσα τ πραγμάτων. δ' γὰρ ἂν εἰς τὸ ἀμέριστον σωαιρεῖ, δὲ ἀφ' ἑαυτῆς, μὴ ἐν ἑαυτῇ ἐθεώρει τὰ γνωστά. ἀλλ' οἷον λειχαεισμόν, ἔχουσα τ πρὸς τὰ πράγματα ἕνωσιν. διὸ μὴ ἥρτηται ἀκραιφνῶς ἀνωμοίως, μὴ ταύτῃ δυνάμει. διαφανέστερον μὴν ὃν ὁ χαλασμὸς ὅτος ὧδε ἡ ψυχῆς· ἡδ' ἡ δὲ ὧδε τ μετεχομένου τὰ αὐτ νῷ, διὰ τ ὑποβασιν, μὴ μετεχομένου, καὶ τ ἀνωμοίως, καὶ παντελῶς ἀμερίστου ὄρος ἀπηωρημένου, μὴ τὰ ἐκείνα ἡ οὐσιαν τελόμενον, ὁ δ' ἀνάμει. ἀλλ' ἐπεὶ ὧδε αὐτὸς ἀμερίστου, μὴ ὁ ἡ ἀποστασιν, δὲ διὰ παντελοῦς ἑτερότητος ἀφ' ἑαυτ καὶ τῷ τ πρώτου ὑποβᾷ. διὰ τοῦτ ὅτι ὡς ὑφ' ἑτέρου τελοῦ, ἀλλ' ἑαυτ καὶ τῷ ἐκείνου τελείου ὄρῳ, ὡς δ' ὕστερον ὢν ὅπερ ἐκεῖνο. καὶ ἡ διὰ στέρησιν, μὴ πρὸς ἐκεῖνο) ἀνωμοίνη ἕνωσιν. ὅτως δὴν οἰκείως τῇ δυνάμει ὧν τοῦ νῦ ληπτέον. Καί μοι δοκεῖ ὧδε σημειώσασθαι λαντεῦθεν, τὸ δεῖν οἰκείως λαμβάνειν, ὑποδόμενον τὸ ἄγραφον γραμματεῖον· ὑπαὶ τοῦτό τ Ἀριστοτέλους ὡς πρὸς δ' γμα τ δυνάμει νῦ προφερόμενον, ἵνα καὶ τὸ ἄγραφον ὡς ἐν νῷ θεωρῶμεν, ἔχοντι μὴ κατ' οὐσίαν τὰ εἴδη, καὶ τελεία ἔχοντι, ἀλλὰ τ πρώτου νῦ τελειομένου, καὶ ἐντελεχείᾳ γραφομένου. τὸ γὰρ ἀμέριστον μὴ ἀνωμοίνον, ἡ τελειότητος ἐκεῖθεν δυνάμει νοῦς, ὡς ἡ ὑποβασιν μὴ μετά τινος ἑτερότητος, ἀλλ' ἐγδρόμενον ἐφ' ἑαυτ εἰς τὴν ἀρ' τ πρώτου νῦ ἀμέριστον τελότητα. πιθὸν γὰρ τὸ νοερὸν δυνάμει. ἐντελεχείᾳ δ' ὅτ' ἐν πρὶν νοεῖν, τοτέσιν ὅτε ἀμερίστως, δὲ ἀνωμοίως, πρὶν ὑπὸ τ πρώτου τελοῦσθαι. τὸ δὲ πρὶν, εἰ μὴ ὡς τ ψυχῆς, ἀλλ' ὅτι γε ὧδε τ μετεχομένου νῦ χρονικῶς ἀκόσειον. ἡ δὲ τ ὕφεσιν, καὶ τ ὑδυνόμενον χωρισμὸν, καὶ ἡ τ αὐτὸν ἰδιότητα. ὡς γὰρ ὑφεμένου, μὴ ὡς αὐτὸς ὁ δυνάμει νῦς, οὕτω ἐντελεχείᾳ, ἀλλ' ἡ δὲ πρώτου σωάπεστι ὑπ' ἐκείνου τελειούμενον. μᾶλλον δὲ κατ' ἐκείνου, ἑαυτὸν τελειῶν. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐκθέμενος τὰ Ἀριστοτέλους, ἐν οἷς ἐκεῖνος τὰ χωρισὰ καὶ τὰ ἄϋλα εἰς ταυτὸν ἄγει δὲ νῷ, ἐν ᾗ τοῖς ἐνΰλοις δυνάμει ἕνασον εἶναι τῶν νοητῶν, καὶ τούτοις μὴ ἐνυπάρχειν τὸν νοῦν· ἐπιαρθρεῖ τε τὰ εἰρημένα, καὶ ἐπαπορεῖ τινά. ἵνα δὲ καὶ τόλμης σαφέστερον ἀντιλαβώμεθα, ὁ Ἀριστοτέλους ἡμῖν προδιαρθρώτερον, ὡς οἷόν τε διερ-

βραχείων. ἐπεισὶ ἡ φησὶν, τὰ μὲν ὄντα ἐν ὕλῃ, τὰ δὲ ἄνευ ὕλης, ὁποῖα αἱ ἀσώματοι χωρισαὶ οὐσίαι. ἐν μὲν δὴ χωριστοῖς ταυτὸν ὄντι τὸ νοοῦν, καὶ τὸ νοούμενον. ὅτε γὰρ νοῦς, μὴ ἔξω ἀφεστηκὸς, ἀλλ' ἐνὸν τῷ μένοντι, νοεῖ τὰ πράγματα· διὸ ὁ αὐτὸς τοῖς νοητοῖς. τά τε ἄϋλα πάντα ἀμέριστα ὄντα, καὶ ζωῆς καὶ γνώσεως πλήρη, νοερὰ τυγχάνει ὄντα. ἐπεὶ καὶ τὰ μὲν αἰσθητὰ διὰ τὸ ὑλικὸν διαστασιμόν, ἑτέροις ὄντι αἰσθητὰ, ἑαυτοῖς δὲ φῶτα δ' ἀμῶς. τὰ δὲ ἄϋλα, νοητὰ ὄντα, καὶ ταῦτα τῶν αἰσθητῶν διενήνοχε, δὲ μὴ διεστᾶσθαι ἀφ' τοῦ νοῦ τ, μὴ δὲ ἐξωθῆν ἐλαύνεσθαι, ἀλλὰ τελείως ἀφ' ἑαυτῶν εἶναι νοητὰ. διὸ καὶ νοῦντα, ἔτι ἀμέριστα ὄντα, ἀμερίστως δὲ νοῦντι ἥνωται, καὶ ὅλα δι' ὅλων ὄντα νοητὰ, ὅλα δι' ὅλων ἥνω) δὲ νῷ. μὴ ἡ μεθεκτικῶς, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ὄντα νοητὰ, καὶ τέλεια ὄντα κατ' οὐσίαν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τέλειαι τῶν οἰκείαν οὐσίαν νοητὰ εἶη ἂν· καὶ νοοῦντα τὰ αὐτὰ, ἵνα καθ' ἑαυτὰ ἡ νοητά τε, καὶ τέλεια νοητὰ. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης, μὴ ἀφ' δι ὑδυσήμης ὑπόμνησον, ὅτι ἐν τοῖς χωρισοῖς ταυτὸν τὸ νοοῦν καὶ τὸ νοούμενον. ἡ γὰρ ὧδυσήμη ἡ θεωρισική, φησί, καὶ τὸ ὅτως ὧδυσητὸν, ταυτὸν ὅτι. τοτέσιν, ἡ γὰρ ὧδυσήμη κατά τι ἕξιν ὁδ' ὅλως ἀρτεινομένη, ἐν ἑαυτῇ δὲ μένουσα, καὶ ἐτῶ ἐνεργοῦσα, ὅμως θεωρητικὴ τῶν πραγμάτων τυγχάνει ὄσα. καὶ τὸ ὅτως ὧδυσητὸν, ταυτόμβδι. ἐπεὶ γὰρ ὑδυσητὰ φαμὲν, καὶ τὰ ἐνύλα, καὶ τὰ δι' ἀφαιρέσεως, οὐχ ὡς συσοίχως αὐτῶν δι' ὑδυσήμης θεωρόσης, ἀλλ' ὡς ἀφ' αὐτίου τῶν ἐν αὐτῇ λόγων. πῶς ταῦτα αὐτισβαίνει, τὸ οὗτως ἐπιστητὸν φησί, τοτέσι τὸ συσοίχως ὧδυσητὸν, πιθανὸν δὲ τὸ ἀῶδον, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ· ὅθεν δὲ ταυτὸν δι' ὧδυσήμης. ἡδ' ἡ μὲν γὰρ καὶ ὑδι δι' αἰσθήσεως εἴρηται, ὡς ὅτι ἄλλως ὑδιτελεῖτ ἡ γνῶσις, εἰ μὴ εἰς ταὐτὸν ἡ κατ' ἐνδρ'γειαν ἔλθοι γνῶσις τῷ κατ' ἐνδρ'γειαν γνωστῷ. ὥστε καὶ ἡ κατ' ἐνδρ'γειαν ὑδυσήμη, ἡ αὐτὴ δι' κατ' ἐνδρ'γειαν ὧδυσητὸν· ἀλλ' ἡ διαφορὰ, ὅτι μὴ ἔξωθεν ἥκει, μὴ δὲ ἔξω λεῖπου τὸ πρωτεμφύτως γνωσόν, ὡς ὧδι δι' αἰσθήσεως. εἰ δ' ὃν ἡ ὧδυσήμη καὶ τὸ ὧδυσητὸν ταυτὸν, μειζονος δὲ τὸ νοῦν καὶ τὸ νοούμενον ἥνωται, διὸ καὶ εἰκότως ἐν μέσῳ ὡς ζητήσεως καὶ σκέψεως ἀξίῳ ἐπεσημάνατο. τί δ' ἡ ποτε μὴ ἀεὶ νοοῦμεν, εἴγε ἐν ἡμῖν καὶ τὸ νοῦν καὶ τὸ νοούμενον; ταῦτα γὰρ ἄμφω. πόθι τοίδε φθαύομεν τὸν δυνατὸν ἡμῖν τρόπον ὧδυσκεψάμενοι. ἐν μὲν δὴ τοῖς χωρισοῖς, ταυτὸν (ὡς εἴρηται) τὸ νοῦν καὶ τὸ νοούμενον. ἐν δὲ τοῖς μετὰ ὕλης, δυνάμει ἕνασον τῶν νοητῶν ὄντι. τὰ γὰρ ἐνύλα, ἃ καθ' αὐτὰ νοητὰ ὄντι, οὐδὲ ἡ οὐσίαν, οὐδὲ συσοίχως δι' νῷ. ὥστε δὴν δυνάμει λέγοιτ' ἂν γὰρ δυνάμει, καὶ ἐνεργείᾳ ποτ' ἔσαι νοητὰ. ἢ ἔσαι μὲν, ἀλλ' οὐ συσοίχως. ἡ δὲ τὰ ἐτῶν ἐν δι' αἰτία. καὶ ἐπεισὶ ἡ φησὶν ὅτι τοῖς αἰτίοις ἰδιότητ, καὶ αὐτὰ λέγεται νοητὰ· δυνάμει δὲ, ὅτι ἐξηρημένῳ δι' νοοῦντι. ἡ δὲ τῷ ἐξηρημένῳ αἰτίαν, ἀλλ' ἐχ ἑαυτοῖς· οὐ γὰρ ἑαυτὰ νοεῖ. διὸ καὶ ἐπάγει· ὥστε ἐκείνοις μὴ ἐχ ὑπάρχει ὁ νοῦς, τοῖς ἐνύλοις λέγων. διό τι μὴ ἑαυτοῖς ὅτι τὰ νοητὰ· ἐπεισὶ ἡ ταῦτα μὲν ἐνύλα, ἄϋλος δὲ ὁ νοῦς. ἄνευ γὰρ ὕλης φησὶ, δυνάμεις ὁ νοῦς τ τοιοῦτον. ὧν τὸ μὲν ἄνευ ὕλης, τὸ ἄνυλον δι' ὃ δι' νῦ. δυνάμις δὲ ὁ νοῦς τῶν ἐνύλων, ἢ ὡς αἰτίαν τῶν ἐνεργειῶν· ὅτω γὰρ ὁ Πλάτταρχος. ἢ ὡς μὴ συσοίχως, ἀλλὰ λειπόνως αὐτὰ θεωρῶν, διό τι ἀφ' αἰτίας. ἢ ὁ δυνάμει νοῦς, δυνάμις δι' τοιοῦτον, ὡς δι' ταῦτα ἡ τοῦ ἀφ' τοῦ λειπόνου πλείοσιν νοῶν. τοῖς μὲν δὴν ἐνύλοις ἐχ ὑπάρχει ὁ νοῦς· ἐκείνῳ δὲ τὸν νοητὸν ὑπάρξει. ὧδε δὲ διαρθρῶν ὁ Θεόφραστος, ἐπάγει· ἀλλ' ὅταν γένηται, δι' νοηθῇ, δ' ἦλθεν ὅτι ταῦτα ἔξει, τὰ δὲ νοητὰ ἀεί, εἴπερ ἡ ὧδυσήμη ἡ θεωρητικὴ, ταυτὸ τοῖς πράγμασιν. αὕτη δὲ, ἡ κατ' ἐνδρ'γειαν δ' ἦλθόντι. λυσιωτάτη γὰρ δι' νῷ φησὶ, τὰ μὲν νοητὰ, τοτέσι τὰ ἄϋλα, ἀεὶ ὑπάρχει· ἐπεισὶ ἡ κατ' οὐσίαν αὐδῖς σωίστι. δὴ, ὅπερ τὰ νοητὰ· τὰ δὲ ἐνύλα, ὅταν νοηθῇ, καὶ αὐτὰ δι' νῷ ὑπάρξει, ἐχ ὡς δυσοίχως αὐδι' νοηθησόμενα· δ' ἐ ποτε γὰρ τὰ ἐνύλα δι' νῷ ἄϋλῳ ὄντι· ἀλλ' ὅταν ὁ νοῦς τὰ ἐν αὐδι', μὴ ὡς αὐτὰ μόνον, ἀλλὰ ὡς ἄτια τῶν ἐνύλων γινώσκῃ, τότε δι' νῷ ὑπάρξει τὰ ἐνύλα, ἡ δι' τὴν αἰτίαν. Ταῦτα δ' ἡ πόθι μὲν τὸ ἐνεργείᾳ, ἐκ ἂν φαίην εἰρῆσθαι νῦν. ἃ γὰρ δυνάμις ἐκείνῳ, δὲ ὅταν γένηται.

ΤΕΛΟΣ.

Ετυπώθη ἐν Βασιλείᾳ, ἀναλώμασι καὶ ὠμελείᾳ Ιωάννου τοῦ Οπωρίνου, ἔτει δι' ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ χιλιοστοῦ πεντακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ τρίτου, μαμακτηριῶνος δ' ὑστέρᾳ. (1541)

ἐποκινάμωμον 41. f.